

MIROSLAV MARCOVICH
HIPPOLYTUS
REFUTATIO OMNIUM HAERESIU

PATRISTISCHE TEXTE UND STUDIEN

IM AUFTRAG DER
PATRISTISCHEN KOMMISSION
DER AKADEMIEN DER WISSENSCHAFTEN
IN DER BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND

HERAUSGEGEBEN VON
K. ALAND UND E. MÜHLENBERG

BAND 25

WALTER DE GRUYTER · BERLIN · NEW YORK

1986

HIPPOLYTUS
REFUTATIO OMNIUM HAERESIU

EDITED BY
MIROSLAV MARCOVICH

WALTER DE GRUYTER · BERLIN · NEW YORK

1986

Gedruckt mit Unterstützung der University of Illinois/USA

Printed on acid-free paper
(ageing-resistant – pH 7, neutral)

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

Hippolytus, Antipope, ca. 170–235 or 6.
Refutatio omnium haeresium.
(Patristische Texte und Studien ; Bd.25)
Preface in English.
Bibliography: p.
Includes index.
1. Heresies, Christian – History – Early church,
ca. 30–600. 2. Heresies, Christian – Controversial
literature – Early works to 1800. I. Marcovich, Miroslav,
II. Title. III. Series.
BR65.H84R435 1986 273'.1 86-13593
ISBN 0-89925-211-7 (U.S.)

CIP-Kurztitelaufnahme der Deutschen Bibliothek

Hippolytus (Papa, Antipapa):
Refutatio omnium haeresium / Hippolytus. Ed. by Miroslav
Marcovich. – Berlin ; New York : de Gruyter, 1986.
(Patristische Texte und Studien ; Bd.25)
ISBN 3-11-008751-0
NE: Marcovich, Miroslav [Hrsg.]; GT

ISSN 0553-4003

© 1986 by Walter de Gruyter & Co, Berlin 30
Printed in Germany

Alle Rechte, insbesondere das der Übersetzung in fremde Sprachen, vorbehalten.
Ohne ausdrückliche Genehmigung des Verlages ist es auch nicht gestattet, dieses Buch oder Teile
daraus auf photomechanischem Wege (Photokopie, Mikrokopie, Xerokopie) zu vervielfältigen.

Satz: Hagedorn, Berlin, Hubert & Co., Göttingen; Druck: Hildebrand, Berlin
Bindarbeiten: Lüderitz & Bauer, Berlin

VXORI CARISSIMAE
DDD

TABLE OF CONTENTS

Preface	VII
Abbreviations, Editions, Literature	XIII
Introduction	1
Text	
Book I	53
Book IV	92
Book V	140
Book VI	211
Book VII	279
Book VIII	322
Book IX	341
Book X	379
Indices	419
Index Locorum	421
Index Nominum	428
Index Verborum Potiorum	436

ABBREVIATIONES

Sigla

CODICES REFUTATIONIS LIBRUM I CONTINENTES

L	Laurentianus IX 32	ff. 307-318	s. XIV
O	Ottobonianus 194	ff. 135 ^r -166 ^v	s. XVI vel XVII
B	Barberinianus 496	ff. 1 ^r -30 ^v	s. XV vel XVI
b	Barberinianus 362	ff. 37 ^r -56 ^r	s. XVI vel XVII
T	Taurinensis B VI 25	ff. quindecim	s. XVI (nunc deperditus)

CODEX REFUTATIONIS LIBROS IV-X CONTINENS

P	Parisinus suppl. gr. 464 saec. XIV, foll. 1-132, 137, 133-136. P ¹ , P ² , P ³ - codicis Parisini manus prima, secunda, tertia.
---	---

Breviata

(αβγδ)	litterae in codice Parisino prorsus evanidae
*	textus periit: lacuna in codice Parisino
< * >	lacunam in textu coniecere viri docti
† αβγδ †	vox corrupta
[]	vox delenda
< >	vox addenda
a. c.	ante correctionem
add.	addidit
coniec.	coniecit
conl.	conlato
corr.	correxit
damn.	damnavit
def.	defendit
del.	delevit
em.	emendavit

in mg.	in margine
om.	omisit
p. c.	post correctionem
scr.	scripsit
sscr.	suprascriptis
suppl.	supplevit
transp.	transposuit
ut v.	ut videtur

EDITIONES

Refutationis libri I (Φιλοσοφούμενα, cf. IX. 8.2)

- 1701 Gronov Origenis Philosophoumenōn fragmentum: quod ex Bibliotheca Medicea descripsit, ac notis illustravit Jacobus Gronovius, in *Thesauri Graecarum antiquitatum* vol. X, coll. 257–292. Lugduni in Batavis (apud P. & B. van der Aa).
- 1706 Wolf¹ *Compendium historiae philosophicae antiquae, sive Philosophumena, quae sub Origenis nomine circumferuntur* (edita primum ex cod. Bibl. Mediceae a Jacobo Gronovio)... recognita et notis uberioribus illustrata passimque correctata a M. Jo. Christophoro Wolfio... Hamburgi (impensis Christiani Liebezeit), pp. 1–186.
- 1713 Wolf² *Compendium historiae philosophicae antiquae, h. e. Pseudorigenis Philosophumena, ex ipso ms. Mediceo denuo collato et alio Taurinensi repetita vice emendata... auctore Christophoro Wolfio. Hamburgi* (apud Christianum Liebezeit).
- 1733 Delarue Pseudorigenis Philosophumena, in *Origenis Operum omnium* vol. I, pp. 872–909. Ed. Carolus Delarue. Parisiis.
- 1879 Diels Hippolyti Philosophumena, in Hermann Diels, *Doxographi Graeci*, pp. 553–576. Berolini.

Refutationis librorum I et IV–X

- 1851 Mi *Origenis Philosophumena sive Omnium haeresium refutatio*, e codice Parisino nunc primum edidit Emmanuel Miller. Oxonii (e typographeo academico).
- 1859 Go *S. Hippolyti episcopi et martyris Refutationis omnium haeresium librorum decem quae supersunt*. Recensuerunt, Latine verterunt, notas adiecerunt Lud. Duncker et F. G. Schneidewin, professores Gottingenses. Opus Schneidewino defuncto absolvit Ludovicus Duncker. Gottingae (sumptibus Dieterichianis).
- 1860 Cr *Philosophumena sive Haeresium omnium confutatio*, opus Origeni adscriptum, e cod. Paris. productum recensuit, Latine vertit, notis variorum suisque instruxit, prolegomenis et indicibus auxit Patricius Cruice. Parisiis (Typogr. Imper.).
- 1916 We *Hippolytus Werke, dritter Band: Refutatio omnium haeresium*, herausgegeben... von Paul Wendland. (Die Griech. Christl. Schriftsteller der ersten drei Jahrhunderte, Bd. 26). Leipzig (J. C. Hinrichs). [Post Wendlandii mortem (a. 1915) opus edendum curaverunt H. Diels, C. Holl et A. ab Harnack].

COMMENTATIONES

ad rem criticam pertinentes

- Roeper, G., 'Emendationsversuche zu Hippolyti Philosophumena', *Philologus* 7 (1852), pp. 511–537; 606–637; 767 s.; et ap. Go.
- Bernays, J., *Gesammelte Abhandlungen*, ed. H. Usener (Berolini, 1885), I, pp. 291–326.
- Marcovich, M., 'Textkritisches I zu Hippolyt Refutatio B. III–X', *Rhein. Museum* 107 (1964), pp. 139–158 et 305–315.
- 'Note on Hippolytus' *Refutatio*', *J. T. S.*, N. S. 15 (1964), pp. 69–74.
- 'Hippolytus and Heraclitus', *Studia Patristica* VII (T. U. 92, Berolini, 1966), pp. 255–264.
- 'Textual Criticism on Hippolytus' *Refutatio*', *J. T. S.*, N. S. 19 (1968), pp. 83–92.
- 'Textual Criticism on the Gospel of Thomas', *J. T. S.*, N. S. 20 (1969), pp. 53–74.
- 'Displacement in Hippolytus' *Elenchos*', in *Philomathes: Studies in Memory of Philip Merlan* (Hagae Comitum, Nijhoff, 1971), pp. 240–244.
- 'Eighty Fresh Hippolytean Emendations', *Antiquité Vivante* 21 (1971), pp. 635–658.
- 'Hippolytus, *Refutatio* X. 33.9 Again', *J. T. S.*, N. S. 24 (1973), p. 195 s.
- 'Fifty Hippolytean Emendations', in *Serta Turyniana: Festschrift Alexander Turyn* (Illinois U. P., Urbanae, 1974), pp. 374–393.
- 'One Hundred Hippolytean Emendations', in *Festschrift Luitpold Wallach* (ed. Karl Bosl, Stuttgartiae, A. Hiersemann, 1974), pp. 95–128.
- 'Phanes, Phicola and the Sethians', *J. T. S.*, N. S. 25 (1974), pp. 447–451.
- 'The Naassene Psalm in Hippolytus (*Haer.* 5.10.2)', in *The Rediscovery of Gnosticism*, vol. II: *Sethian Gnosticism*, edited by Bentley Layton (Lugduni Batav., E. J. Brill, 1981), pp. 770–778.
- *Studies in Graeco-Roman Religions and Gnosticism* (Berolini, de Gruyter, sub prelo).

in apparatu saepius laudatae

- Bousset Wilhelm Bousset, *Hauptprobleme der Gnosis*. Göttingen 1907.
- Bunsen Chr. K. J. Bunsen, *Analecta Ante-Nicaena*. I: London 1854.
- Burkert Walter Burkert, *Weisheit und Wissenschaft (Studien zu Pythagoras, Philolaos und Plato)*. Nürnberg 1962.
- Foerster Werner Foerster, *Die Gnosis*. I: *Zeugnisse der Kirchenväter*. II: *Koptische und Mandäische Quellen*. Artemis Verlag Zürich und Stuttgart, 1969; 1971.
- Frickel Josef Frickel, *Die „Apophysis Megale“ in Hippolyt's Refutatio (VI 9–18): Eine Paraphrase zur Apophysis Simons* (Orientalia Christiana Analecta, 182), Roma 1968.
- Ganschinietz R. Ganschinietz, *Hippolytos' Capitel gegen die Magier* (T. U. 39.2). Leipzig 1913.
- H Hippolytus alibi (e.g., in *Refutationis* libro X).
- Hennecke-Schneemelcher Edgar Hennecke †, *Neutestamentliche Apokryphen in deutscher Übersetzung*. 3., völlig neubearbeitete Auflage herausgegeben von Wilhelm Schneemelcher. Tübingen. I (1959); II (1964).

- Hilgenfeld A. Hilgenfeld, *Die Ketzergeschichte des Urchristentums*. Leipzig 1884.
- Jonas H. Jonas, *Gnosis und spätantiker Geist*, Teil I: *Die mythologische Gnosis*, Göttingen 1934; 1964³; Teil II, 1. Hälfte: *Von der Mythologie zur mythischen Philosophie*, Göttingen 1954.
- Koschorke Klaus Koschorke, *Hippolyt's Ketzerbekämpfung und Polemik gegen die Gnostiker* (Göttinger Orientforschungen, 6), Wiesbaden 1975.
- Lampe G. H. W. Lampe, *A Patristic Greek Lexicon*. Oxford 1968.
- Nautin Pierre Nautin, *Hippolyte et Josipe* (Contribution à l'histoire de la littérature chrétienne du troisième siècle). Paris 1947.
- NH *The Facsimile Edition of the Nag Hammadi Codices*. Codd. I–XIII & Cartonage, E. J. Brill, Leiden, 1972–1979. – *The Nag Hammadi Library in English*, ed. James M. Robinson. Leiden 1977.
- PG J. P. Migne, *Patrologia Graeca*. Paris 1857–1866.
- Reitzenstein R. Reitzenstein, *Poimandres*. Leipzig 1904.
- Resch A. Resch, *Aufsercanonische Paralleltexzte zu den Evangelien* (T.U. 10.1–4), Leipzig 1893–1896.
- Resch, *Agrapha*² A. Resch, *Agrapha*² (T.U., N.F. 15.3–4), Leipzig 1906.
- Ropes J. H. Ropes, *Die Sprüche Jesu* (T.U. 14.2), Leipzig 1896.
- Sagnard François-M.-M. Sagnard, *La gnose valentinienne et le témoignage de Saint Irénée* (Études de philosophie médiévale, 36). Paris 1947.
- Stachelin Hans Stachelin, *Die gnostischen Quellen Hippolyts in seiner Hauptschrift gegen die Häretiker* (T.U. 6.3), Leipzig 1890.
- Wordsworth Chr. Wordsworth, *St. Hippolytus and the Church of Rome*. London 1853; 1880².

INTRODUCTION

I. THE TRANSMISSION OF *ELENCHOS* I: THE *PHILOSOPHUMENA*

Book I of the *Refutation of all Heresies* (Ἄ κατὰ πασῶν αἰρέσεων ἔλεγχος), in ten books, comprises a *Synopsis of Greek Philosophy*.¹ It begins with Thales (I. 1) and ends with the Sceptics (I. 23), comprising *twenty* philosophers. To them non-Greek philosophers (such as the Brahmins and the Druids, I. 24–25) were added, as was the case in the last Book 13 of the lost *Successions of Philosophers* by Sotion of Alexandria (ca. 200–175 B.C.). But already the literary genre of early Greek apologists had required that prose be mixed with poetry: so this prose synopsis of philosophy is capped with a piece of relevant poetry (i. e., περὶ τῆς τοῦ παντὸς φύσεώς τε καὶ γενέσεως, I.26.3), namely, with some 30 lines from Hesiod's *Theogony* (108–113 and 115–139). The same lines were quoted earlier, e. g., by Theophilus of Antioch (*Ad Autolyicum* II. 5–6).

The author of the *Elenchos* calls this Book I Τὰ Φιλοσοφούμενα (IX. 8.2), and it is not surprising that this succinct and handy *Synopsis of Greek Philosophy* had been early separated from the rest of the *Elenchos*, most probably to serve as a textbook in philosophy. As a consequence, Book I has its own textual transmission, being preserved in these five MSS:

- L *Laurentianus* IX 32 s. XIV. Chart., mixtus, foll. 336. *Philosophumena*: ff. 307–318. 21 x 13.5 cm (15–17 x 9–9.5 cm; 30 versus).
- O *Ottobonianus* 194 s. XVI vel XVII. Chart., mixtus, foll. 275. *Philosoph.*: ff. 135^r–166^v. 25 x 17 cm (16 x 10 cm; 24 versus).
- B *Barberinianus* 496 s. XV vel XVI. Chart., mixtus, foll. 139. *Philosoph.*: 1^r–30^v. 28 x 21 cm (18.5 x 12.5 cm; 18 versus).
- b *Barberinianus* 362 s. XVI vel XVII. Chart., mixtus, foll. 187. *Philosoph.*: 37^r–56^r. 20.5 x 14 cm (15 x 9.5 cm; 28 versus).
- T *Taurinensis* B VI 25 s. XVI. Chart., mixtus, foll. fere 165. ὠριγένους πάντιμα τοῦ σοφωτάτου: foll. quindecim. Nunc deperditus.

While *Barberinianus* 362 (= b) is an apograph of *Barberinianus* 496 (= B) and may well be dismissed, L O B and T show many common scribal errors. A few examples: *Prooem.* 7 ἐμμάρτυρα σημειούμενοι, an obvious

¹ See H. Diels, *Doxographi Graeci* (Berlin, 1879), 144–156, and J. Mejer, *Diogenes Laertius and His Hellenistic Background* (Hermes Einzelschriften, 40, Wiesbaden, 1978), 83–86.

dittography for ἐμμάρτυρα ποιούμενοι Sancroft; I.1.2 στροφᾶς for <συ>στροφᾶς Cedrenus; 1.3 φέρεσθαι for φέρεσθαι Roeser; 2.7 ἀριθμῶν for ἀριθμ<ητικ>ῶν Wolf; 2.11 and 3.3 ἔφορβον for Ε<ϋ>φορβον Cedrenus; 2.18 κατὰγων for καταγ<ει>οις Roeser; 15.2 εἰδέναι ιδεῖν for εἶναι ιδεάν Roeser; 20.5 ἐρωμένη φίλων for εἰρήνη φιλία Stobaeus; 21.5 ἀνάστασιν for ἀνάκρασιν *ego*; 22.4 ἔθνη τὰς for θνητὰς Cedrenus; 26.2 (= Hes. *Theog.* 110) λεπτόεντα for λ<αμ>πετόωντα; v. 112 ὡς στέφανον for ὡς τ' ἄφενον Rzach; v. 127 δύναμιν for ἵνα μιν Gronov; v. 137 μεθ' ὑκρότατος for μετ' ἀκρότατος Gronov. Some of these errors are old, going back to the uncial script; e.g., I.1.2 ἀέρων for ἄστρων Cedrenus; 1.4 οἶδεν for εἶδεν Diogenes Laertius, Richter; 26.2 (= Hes. *Theog.* 129) ὄσα for θεᾶ<ν> G. Hermann.

Doubtless the triad L O B form one single family as against T. Compare, e.g., the title to Book I: ὠριγένους φιλοσοφουμένων L O B: ὠριγένους πάντιμα τοῦ σοφωτάτου T; *Prooem.* 7 εἰς φανερόν L O B: εἰς φορὰν T; 2.18 ἀδύτοις L O B: ἀδυνάτοις T; 24.2 φύσεως T *recte*: γνώσεως L O B (a dittography). And in I.21.2 *sub fine* T displays a large paraphrase for the correct text offered by L O B.

Beyond this distinction between T, on the one hand, and the triad L O B, on the other – where the *Laurentianus* seems to offer the best text most of the times, – one cannot go, since the transmission is *contaminated*. For example, L O stand together against B T at Book I *Recapitulatio* 2 τῆς ἠθικῆς... τῆς διαλεκτικῆς against τοῖς ἠθικοῖς... τοῖς διαλεκτικοῖς of B T; at *Prooem.* 5 σιγῆν L O: σιγᾶν B T; at I.2.5 φυσιογονικὴν L O: φυσιογνωμονικὴν B T. On the other hand, L T have at *Prooem.* 7 πνεύματος for the correct πατὴρ of O B, while at *Recapit.* 2, O B omit φιλοσόφους (*habent* L T). Finally, when B offers a correct reading (as against L O T), one cannot rule out the possibility that the reading is not a humanistic emendation; for example, at *Recapit.* 6 ἀκάδημος B (Ακαδήμιος Gronov, Roeser): καδήμιος L O (T); or at *Prooem.* 6 λόγον ὀρθόν B: λόγου ὀρους L O T.

The *Taurinensis deperditus*. Fifteen folios of T, containing the *Philosophumena*, had been torn away from the codex and stolen before 1749, when Pasini's Catalogue was published. The most likely culprit for this theft seems to be Christopher Matthaeus Pfaff, who had worked in the Turin Library from 1709 to 1712. For it was he who had provided Johann Christopher Wolf with a list of *variae lectiones* of the *Philosophumena* in the *Taurinensis*, for Wolf's second edition of *Compendium historiae philosophicae antiquae*, which has appeared in 1713 in Hamburg. This was pointed out already by Pasini (I, p. VIII), and clearly shown by A. Kiessling (in a letter to Usener) and especially by Diels (*Doxographi Graeci* 155).

Consequently, the only editor of the *Philosophumena* to see anything of the *Taurinensis* was Wolf, in his second edition, and we have no other choice but to repeat Pfaff's report about the *variae lectiones* of T.

As a surprise, Paul Wendland described (in 1915) the *Taurinensis* as existing: "Taurinensis C I 10 s. XVI. – Im Codex fehlen heute 15 Blätter, dazu hat er bei dem Brand der Bibliothek schwer gelitten, vgl. Inventario dei codici superstiti greci e latini antichi della biblioteca nazionale di Torino (1904) unter cod. gr. LXXX."²

Wendland, however, was utterly mistaken about T, since the codex referred to by him (i. e., cod. LXXX of Pasini's Catalogue = C III 23 before 1904 = C I 10 after this year: *Multorum patrum homiliae*, ff. 142)³ neither contains the *Philosophumena*, nor is from the sixteenth but from the thirteenth century; its folios are of parchment, not of paper; and, finally, 15 folios from it are not missing.

The codex which actually contained the *Philosophumena* (i. e., T = cod. CCLVI of Pasini = C I 10 before 1904 = B VI 25 after this year)⁴ had been practically *destroyed* in the catastrophic fire of the Turin National Library (between 25 and 26 January 1904): out of 165 folios of T, only some 90 small pieces of burnt paper remained (13 x 13 cm in size), which have since 1904 been kept in the Department called 'Cemetery' as useless. But long before the fire has destroyed T in 1904, the fifteen folios with the *Philosophumena* had been torn away from T and stolen, before 1749.⁵

Editions. Byzantine historian Georgius CEDRENUS (ca. 1100) made excerpts from the *Philosophumena* and included them in his Σύνοψις ἱστοριῶν (I, p. 275 ff. Bekker). Then we do not hear of the *Philosophumena* until the seventeenth century, when the *Laurentianus* became known. First, Lucas Holstenius (Holstein, 1596–1661) mentions the work as extant in L (*teste* Gronov, in the *Dedicatio* to his *editio princeps*, written in 1699). Next, Alexandre More (1616–1670) makes use of L in his

² *Hippolytus Werke* III (G. C. S. 26; Leipzig, 1916), p. XI.

³ Jos. Pasinus, *Codices MSS Bibliothecae Regii Taurinensis Athenaei*, I (Taurini, 1749), pp. 174 f. (cod. LXXX) = *Inventario dei codici superstiti ...* (Estratto dalla *Rivista di Filologia* 32, pp. 385–588), Turin, 1904, p. 393 (No. 19) = Albano Sorbelli, *Inventari dei MSS delle Biblioteche d'Italia*, vol. XXVIII (Florence, Olschki, 1924), No. R 288 = C I 10 (*Homiliae multorum patrum*, membr. saec. XIII, ff. 142).

⁴ Pasini, I, p. 370 (cod. CCLVI = C I 10), chartaceus, ff. 165, s. XVI, olim Gabrielis Philadelpheiae metropolitae. *Philocalia Origenis* a ss. patribus Basilio et Gregorio Nazianzeno ex ejus operibus collecta... = *Inventario*, No. 212 ("Restano parecchi fogli, ma ridotti a miseri frammenti," p. 421) = Sorbelli, No. 244 = B VI 25.

⁵ Cf. M. Marcovich, *J. T. S.*, N. S. 15 (1964), 73 f.

Remarks on NT of 1661.⁶ In 1663, Gilles Ménage (Aegidius Menagius, 1613–1692) quotes the *Philosophumena* from L in his Commentary on Diogenes Laertius.⁷ Ad D.L. I.34 (I, p. 191 Hübner), Ménage states that he is using a transcript from L provided by Carolus Monchalius, archiepiscopus Tolosanus ὁ μακαρίτης. Finally, Pierre Daniel Huet, in his *Origeniana* (Appendix, 11) of 1668,⁸ had correctly concluded from the *Proem.* 6 of the *Philosophumena* that the author claims to be a *bishop*, and thus could not be identical with Origen (who never was bishop). Huet's own guess (Epiphanius) was far off the mark, but then Huet could not read *Elenchos* IX. 7 and 11–12 to learn that the author was a contemporary of the Popes Zephyrinus (198–217) and Callistus (217–222), since the *Parisinus* has not been discovered until 1841.

Again it was the *Laurentianus* that served for the *editio princeps* of *Origenis Philosophoumenων fragmentum*: a certain Rulæus provided Jacob GRONOV with a transcript from L (careless enough), and Gronov included it in Volume X of his *Thesaurus Graecarum antiquitatum* (Leiden, 1701), coll. 257–292. In his first edition of the *Philosophumena* (*Compendium historiae philosophicae antiquae*, Hamburg, 1706), Joh. Christopher WOLF follows Gronov's text. For his second edition (Hamburg, 1713), however, Wolf was able to acquire a good collation of L, made by A. M. Salvini, the *variae lectiones* of T, provided by Christoph. Matthaeus Pfaff, and to use the textual criticism on the *Philosophumena* by Sancroft, La Croze, and G. Richter.

In his edition of the works of Origen (Paris, I, 1733), Carolus DELARUE was able to use the *Ottobonianus* and *Barberinianus* (in addition to L T), as collated by his teacher B. de Montfaucon (compare Delarue's Preface, p. XVII, and Montfaucon's *Diarium Italiae*, p. 210).

In the nineteenth century, G. Roeper had greatly improved the text of the *Philosophumena* (*Philologus* 7, 1852), but it is the merit of Hermann DIELS to have provided us with a first critical edition of the work, in his *Doxographi Graeci* (Berlin, 1879), pp. 553–576. Diels used B (as transcribed for him by Fr. de Duhn), O (as collated for him by A. Kiessling), L (apparently, in the collation of Salvini), and T (in Pfaff's collation of 1712); and Diels was the first scholar to recognize that Cedrenus (*Historiarum compendium*, I. p. 275 ff. Bekker) had copied from the

⁶ Alex. Morus, *Notae ad loca quaedam Novi Foederis* (Londini, 1661); reprint Paris, 1668, pp. 76; 180.

⁷ *Observationes et emendationes in Diogenem Laertium* (1663) ap. H. G. Huebner, *Commentarii in Diogenem Laertium*, 2 vols., Lipsiae, 1830; 1833.

⁸ Reprinted in *P. G.* XVII, col. 1282 f.

Philosophumena (*Doxogr.* 156). Thus Diels was able to correct L O B T in many places by using Cedrenus.

II. THE TRANSMISSION OF *ELENCHOS* IV–X: THE *PARISINUS*

The *tripartite structure* of the *Elenchos* is emphasized by the author himself (X. 6.1): Συμπεριλαμβάνοντες τοίνυν τὰ πάντων τῶν παρ' Ἑλλησι σοφῶν δόγματα ἐν τέσσαρσι βιβλίοις, τὰ τε τοῖς αἰρεσιάρχαις <δόξαντα> ἐν πέντε, νῦν τὸν περὶ ἀληθείας λόγον ἐν μιᾷ ἀποδείξομεν, ἀνακεφαλαιούμενοι πρῶτον τὰ πᾶσι δεδοκημένα. That means, Books I–IV comprise pagan (Greek and non-Greek) philosophy, mystery cults, astrology and magic. Books V–IX deal at large with the doctrines of the heretic schools, envisaged by the author as being inspired by Greek philosophy or pagan beliefs and practices treated in Books I–IV. Finally, Book X offers a brief Summary of Books V–IX (X. 9–29), preceded by an excerpt taken from Sextus Empiricus (*Adv. mathematicos* X. 310–318) to serve as kind of a Summary of Book I (X. 6–7), and capped with the exposition of the priority of Jewish history (X. 30–31), and of the True Doctrine (X. 32–34).

Now, Books II and III of the *Elenchos* are lost. Most probably, they dealt with Hellenistic and Near Eastern mystery cults. Compare *Prooem.* 8: ἀλλ' ἔστιν αὐτοῖς (sc. τοῖς αἰρετικοῖς) τὰ δοξαζόμενα <τῆν> ἀρχὴν μὲν ἐκ τῆς Ἑλλήνων σοφίας λαβόντα, ἐκ δογμάτων φιλοσοφουμένων (= Book I) καὶ μυστηρίων ἐπιχειρημένων (= Books II–III?) καὶ ἀστρολόγων ῥεμβομένων (= Book IV). Or I. 26.4: Greek philosophers (= Book I), τὰ μυστικὰ (= Books II–III?) καὶ ὅσα περιέργως περὶ ἄστρα τινὲς ἢ μεγέθη ἐφαντάσθησαν (= Book IV). Or else, X. 5.1: ... οὐκ ἀπὸ σοφίας Ἑλλ(λ)ήνων ἀρχὰς μεταλαβὼν (= Book I), οὐδ' Αἰγυπτ(ί)ων δόγμα<τα> τὰ <τ'> ἐν αὐτοῖς μετ' ἀξιοπιστίας ὑρ(η)σκευόμενα μάταια ὡς ἄρρητα διδασκόμενα (= Books II–III?), οὐδὲ Χαλδαίων ἀσυστάτω περιεργ(γ)ία σοφισθεῖς (= Book IV), οὐδὲ Βαβυλωνίων ἀλογίστω μανία δι' ἐνεργείας (δ)αιμόνων καταπλαγεῖς... (=Books II–III or IV?). Cf. also X. 31.6 and X. 34.1.

Books IV–X are preserved in one single manuscript, acquired in 1841 by Constantinus Minoides Mynas (his codex Δ') from an Athos monastery for the French Government.⁹ It is the *Parisinus suppl. gr.* 464, saec. XIV,

⁹ Compare H. Omont, 'Minoïde Mynas et ses missions en Orient (1840–1855),' *Mémoires de l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres* 40 (1916), pp. 337–419. Entered the Library 18 November 1842 (*Registre B*, No. 8149).

bombycinus, truncus, foll. 1–132, 137, 133–136. 215 x 145 mm (textus: 160 x 105–115 mm, 23–28 versus). The subscription on f. 135^r reads: † χερσὶ μιχαήλ ἡδε βίβλος τελέθει γραφεῖσα †.¹⁰ The monk Michael has copied the whole of the *Elenchos* (= P¹). There are two correctors, one contemporary (= P²), the other, a later hand (in red ink, = P³).

The beginning of Book IV is missing in P, comprising at least Sextus Empiricus, *Adv. math.* V. 5–11. In addition, *one quire* is missing between folios 12 and 13. (The text on f. 13^r from λαβῶν in IV. 28.1 to the end of IV. 28.3 προσ- is copied by Michael in the upper and right margins of P). *After* this loss,¹¹ two persons have tried to prevent further losses by numbering the remaining quires (in the lower margin), the one in Greek figures, the other in the Arabic ones. Here is what I could read in P:

f.	5 ^r	⟨β⟩	2
	[7 ^r	–	3]
	13 ^r	γ̄	4
	21 ^r	δ †	5
	29 ^r	ε̄	6
	37 ^r	ζ̄	7
	45 ^r	ζ̄	8
	53 ^r	η̄ (ter)	9
	61 ^r	θ̄	10
	69 ^r	δέκατον	11
	77 ^r	ένδέκατον	12
	85 ^r	δωδέκατον	13 corr. in 12 (ut vid.)
	93 ^r	⟨τρεισκαι⟩δέκατον	14 corr. in 13
	101 ^r	⟨τεσσαρακαι⟩δέκατον	15 corr. in 14
	109 ^r	ῑε̄	16 corr. in 15
	117 ^r	⟨έκκαι⟩δέκατον	17 corr. in 16
	125 ^r	† έπτακαιδέκατον †	18 corr. in 17
	133 ^r	–	19 corr. in 18

In addition to being mutilated, the *Parisinus* has suffered from moisture, worms, and other causes. The ink is blurred on the rough sides of the folios because of the poor quality of the parchment. But apart from physical damages, the codex is plagued with huge textual gaps, countless word omissions, displacement of words and even entire clauses, intrusive

¹⁰ On the lower margin of f. 83^v Michael also wrote: Τ(ἀ ρήματά μου ένώ)τισαι, κύριε, σύνες τῆς κραυγῆς μου (= Ps. 5 : 2). Cf. also the inscription on the lower margin of f. 78^r.

¹¹ Cf. A. d'Alès, *La théologie de Saint Hippolyte* (Paris, 1906), 82 f.; Wendland (G. C. S. 26), Preface, p. XII. f.; Marcovich, *Rhein. Mus.* 107 (1964), 143–145.

marginal glosses, and above all many scribal errors. In brief, the text of the *Elenchos* IV–X as transmitted is *extremely corrupt*. Evidently, the scribe Michael cannot be blamed for all this: the codex is the final product of a long process of transmission and progressive deterioration, lasting eleven centuries.

Editions. The *editio princeps* of the *Elenchos* IV–X (along with Book I) was prepared by Emmanuel MILLER (Oxford, 1851), under the name of Origen. The same year (1851) J.L. Jacobi¹² and especially L. Duncker¹³ have recognized the *Elenchos* as a work of Hippolytus. In 1859, L. DUNCKER and F. G. SCHNEIDEWIN were able to publish the classical *Göttingen-edition* of the *Elenchos* under the name of Hippolytus, accompanied by a Latin translation and notes. Next year (1860), P. CRUCE has published his Paris-edition of the work as *Origeni adscriptum*, again with a Latin translation and notes.

Long after these three pioneering editions (of 1851, 1859 and 1860), Paul WENDLAND's edition in *G. C. S.* has appeared (Leipzig, 1916). Its value consists primarily in the editor's thorough *Quellenforschung* (visible in his first *apparatus*). Its shortcomings, however, are due to two factors. First, apparently the editor was unable to recognize that the *Parisinus* was that much lacunose and corrupt; thus he prints the transmitted text at any price. The result is that his *textus receptus* is too often neither Greek nor Hippolytus, being void of sense.

And second, Wendland was a great scholar, but when working on his edition of the *Elenchos* he was a dying man: the edition itself has been published posthumously, by H. Diels, K. Holl and A. von Harnack. Only so can one explain the fact that the codex had been often misread, that Greek words are missing in the edition, that the editor was describing the wrong manuscript (the *Taurinensis*), that his own conjectures were not lucky, etc.

The present edition starts from the conviction that the *Parisinus* is damaged, lacunose and corrupt to a higher degree than the previous editors were willing to admit. Consequently, first of all, greater attention has been paid to the study of the original manuscript itself (which was three times collated by the editor in Paris). Thus a lacuna (* * *), corruption († αβγδ †), illegible or blurred letters (printed in parenthesis), etc., have been recorded in all instances, whether necessary or not.

Secondly, the editor has tried to restore the original text of the *Elenchos* – wherever it was reasonably safe – by using the following methods:

¹² In *Deutsche Zeitschrift für christliches Leben und christliche Wissenschaft*, June–July of 1851.

¹³ In *Göttingische gelehrte Anzeigen*, 1851, 1547–49.

(a) The author of the *Elenchos* is highly *repetitive*. For example, in his *Summary* (Book X. 9–29) he often *verbatim* repeats the entire passages from the previous Books V–IX (only rarely bringing fresh material). Thus a corrupt passage may be restored by simply collating it with a correct and identical passage of the same *Elenchos*.

(b) In addition, the author copies – *verbatim* and extensively – from other extant authors (such as Irenaeus, *Adv. haereses*, I; Flavius Josephus, Sextus Empiricus). Thus a corrupt passage of the *Elenchos* may be helped by collating it with its original.

(c) A corruption may also be cured by collating the passage with the identical text in later authors copying from the *Elenchos* (such as Theodoretus, Cedrenus).

(d) Finally, a deeper *Quellenforschung* enables us sometimes to restore the right reading. For example, in the case of the Gnostic and the heresiological literature, with their standard terminology, phraseology and lexicon.

In brief, the editor is confident that the offered text of the *Elenchos* is *reasonably reliable*. Of course, when dealing with a highly corrupt text, transmitted in one single manuscript, it is understood that many of the suggested emendations or conjectures must remain a *divinatio* only: May this edition serve as a basis for further textual criticism.

III. THE AUTHOR OF THE *ELENCHOS*

The title of the work – ‘Ὁ κατὰ πασῶν αἰρέσεων ἔλεγχος – is provided by the Tables of Contents (*Recapitulationes*, κεφαλαιώσεις, προγραφαί), composed by the author himself and placed at the head of each book. They begin so: Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ πρώτῃ (or πέμπτῃ, ἕκτῃ, ἑβδόμῃ, ὄγδόῃ, ἑννάτῃ, δεκάτῃ) τοῦ κατὰ πασῶν αἰρέσεων ἐλέγχου. Titles appearing in MSS are as follows:

Book I (initio): ὠριγένους κατὰ πασῶν αἰρέσεων ἔλεγχου Ο:
ὠριγένους φιλοσοφουμένων L B O (in mg): ὠριγένους
πάντιμα τοῦ σοφωτάτου T. I.1.1 (ante Λέγεται Θαλῆν): ἀρχὴ τῆς
πρώτης βίβλου τοῦ κατὰ πασῶν αἰρέσεων ἐλέγχου L O B.

Book IV (in fine): φιλοσοφουμένων δ̄ βιβλίον.

Book V: βιβλίον ε τοῦ κατὰ πασῶν αἰρέσεων ἐλέγχου (in red).

Book VI: No title, but the *Capitulatio* begins with: Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ ἕκτῃ τοῦ κατὰ πασῶν αἰρέσεων ἐλέγχου.

Book VII: † βιβλίον ζ τοῦ κατὰ πασῶν αἰρέσεων ἐλέγχου (in red).

Book VIII: βιβλίον ὄγδοον (in red).

Book IX: No title, but after the *Capitulatio* (Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ ἐννάτῃ τοῦ κατὰ πασῶν αἰρέσεων ἐλέγχου), ante IX. 6.1: φιλοσοφουμένων ᾧ (in black).

Book X: βιβλίον ῑ (in the margin, in red). Ante X. 32.1: ὠριγένης καὶ ὠριγένους δόξα (in red).

Two comments seem to be in order here. First, Τὰ Φιλοσοφούμενα appears as a title of Books I, IV, and IX. Now, the author himself refers to Book I as Τὰ Φιλοσοφούμενα at IX. 8.2. However, in view of his wording in X. 6.1 – Συμπεριλαμβάνοντες (sc. ἡμεῖς) τοῖνυν τὰ πάντων τῶν παρ’ Ἑλλήσι σοφῶν δόγματα ἐν τέσσαροι βίβλοις, – the possibility that he himself had referred (in the lost parts of the *Elenchos*) to Books I–IV as *Philosophumena* cannot be ruled out. But it is highly unlikely that he would refer to Book IX as *Philosophumena*. Thus the probability is that the title *Philosophumena* was extended from Book I to the entire work by the *posterior* tradition only.

Second, the attribution of Book I to Origen in L O B T links this book with Book X, where the name of Origen reappears (at X. 32.1). In addition, Photius (*Bibliotheca*, cod. 48) found on the margin of his manuscript of *De Universo* a scholium (εὔρον δὲ ἐν παραγραφαῖς) telling, among other things, that *The Labyrinth* (= *Elenchos*?; cf. X. 5.1) had been attributed by some to Origen (ὥσπερ καὶ τὸν Λαβύρινθόν τινες ἐπέγραψαν Ὠριγένους), in the same way in which the *Small Labyrinth* had been ascribed to Origen (Theodoretus, *Haeret. fabularum compendium* II. 5).

Now, Origen was in Rome (Euseb. *Hist. eccl.* VI. 14.10) between A. D. 211 and 217 (or between 212 and 215), where he attended a church-sermon of Hippolytus (Hieronym. *De viris illustr.* 61): Προσομίαν *De laude Domini salvatoris, in qua praesente Origene se loqui in ecclesia significat* (sc. *Hippolytus, cuiusdam ecclesiae episcopus*). This is the only known encounter of Hippolytus with Origen, and it may well have contributed to ascribing the *Elenchos* to Origen. The alleged link between the two authors was only enhanced by a mistake of St. Jerome (*De viris ill.* 61): he misunderstood the words of Eusebius (*Hist. eccl.* VI. 23) Ἐξ ἐκείνου (sc. χρόνου), taking them to mean ἐξ ἐκείνου (sc. Ἰππολύτου), thus implying that Origen was encouraged by Hippolytus (*in huius aemulatione*) to write commentaries on Holy Scriptures. On their part, by further misunderstanding the text of St. Jerome, “Sophronius” (the translator of *De viris illustribus* into Greek) and Photius (*Bibl.*, cod. 121) had made Hippolytus an imitator of Origen (... κατὰ μίμησιν Ὠριγένους, οὐ καὶ συνήθης μάλιστα καὶ ἐραστῆς τῶν λόγων ὑπῆρχε... sc. Hippolytus;

Photius).¹⁴

In brief, the *Elenchos* must have remained ἀνεπίγραφος, if it could be attributed to Origen, or to the presbyter Gaius, living in Rome (Photius, cod. 48). As already said, P. D. Huet was the first scholar to see that the *Philosophumena* could not be by Origen, back in 1668.

The author is Hippolytus of Rome. Since the name of Hippolytus does not appear in the extant MSS of the *Elenchos*, the possibility that the work is not by him – formally speaking – cannot be ruled out. However, the evidence in favor of Hippolytus, circumstantial as it may be, seems to me to be overwhelming. Without entering here into the similarities of style, language and lexicon between the *Elenchos* and the works preserved under the name of Hippolytus, the main reasons for attributing the *Elenchos* to him are as follows.

1. *The author claims to be a bishop; he lives in Rome and denies the orthodoxy to the Pope Callistus (217–222).* In his *Proem* 6, the author speaks of himself as a *bishop* in unmistakable terms: ὦν (sc. τῶν ἀποστόλων) ἡμεῖς διάδοχοι τυγχάνοντες, τῆς τε αὐτῆς χάριτος μετέχοντες ἀρχιερατείας τε καὶ διδασκαλίας, καὶ φρουροὶ τῆς ἐκκλησίας λελογισμένοι... (Compare Hippolytus' *Apostolic Tradition*, quoted in app. crit. ad locum). As a bishop he felt authorized to *excommunicate* members of the Church, and he did so: τινὲς δὲ καὶ ἐπὶ καταγνώσει ἐκβλήτοι τῆς ἐκκλησίας ὑφ' ἡμῶν γενόμενοι (IX. 12.21).

Furthermore, from the striking chapters 7, 11 and 12 of Book IX we learn that the author was personally – and passionately – involved both in the doctrinal struggle against the trinitarian modalism in Rome during the Popes Zephyrinus (198–217) and Callistus (217–222) and in opposing the Church reforms of Callistus. The congregation of Zephyrinus and especially Callistus is repeatedly being called “a heretical school of thought,” διδασκαλεῖον, σχολή (IX. 7.3; 12.20; 12.21; 12.23; 12.26), while being opposed to the orthodox Church (IX. 12.15; 12.20; 12.21) as represented by the author himself. In addition to openly accusing Zephyrinus and Callistus of being *heretics*, the author blemishes them as being *morally corrupt*: αἰσχροκερδῆς and δωρολήπτης καὶ φιλάργυρος (said of Zephyrinus, IX. 7.1; 11.1); ἀνὴρ ἐν κακίᾳ πανοὔργος καὶ ποικίλος πρὸς πλάνην (IX. 11.1), γόης καὶ πανοὔργος (IX. 12.15) and ὁ ἄνομος (12.25), said of Callistus.¹⁵

¹⁴ The errors of St. Jerome, “Sophronius” and Photius have been explained long ago: by G. Ficker, *Studien zur Hippolytfrage* (Leipzig, 1893), 83; by G. Wentzel, *Die griechische Uebersetzung der Viri illustres des Hieronymus* (T. U. XIII. 4, Leipzig, 1895), 51 f.; by H. Achelis, *Hippolytstudien* (T. U. XVI. 4, Leipzig, 1897), 11; 15.

¹⁵ On *Elenchos* IX. 11–12 compare J. Döllinger, *Hippolytus und Kallistus (oder die Römische Kirche in der ersten Hälfte des dritten Jahrhunderts)*, Regensburg, 1853; G. Volkmar, *Die*

Now, since the first reviews of the *editio princeps* of the *Elenchos* – by Justus Ludwig Jacobi (1815–1888) and by Ludwig Duncker – back in 1851, and especially since the inspiring book of J. Döllinger (1853), Hippolytus of Rome has been widely recognized as the best candidate for the authorship of the *Elenchos*. First, there is an old evidence about Hippolytus as being a *bishop* of a city (Euseb. *Hist. eccl.* VI. 20.2; Hieronym. *De viris ill.* 61; Theodoretus *Haeret. fabul. compend.* III. 1 sub fine, et alibi), maybe in Rome (Apollinaris of Laodicea, Leontius of Byzantium, Eustratius of Constantinople). Second, the fact that Hippolytus had been deported to Sardinia by the new emperor Maximinus Thrax in A. D. 235 along with the Pope Pontianus (230–235): *Eo tempore Pontianus episcopus et Yppolitus presbyter exoles sunt deportati in Sardinia in insula nociva Severo et Quintiano cons.* (= A. D. 235; *Catalogus Liberianus* ap. *Chronographum anni* 354, p. 74 f. Mommsen),¹⁶ is best explained by Maximinus' general policy to persecute *only the heads of the churches*: Eusebius, *Hist. eccl.* VI. 28, διωγμὸν ἐγείρας (sc. Maximinus), τοὺς τῶν ἐκκλησιῶν ἄρχοντας μόνους ὡς αἰτίους τῆς κατὰ τὸ εὐαγγέλιον διδασκαλίας ἀναιρεῖσθαι προστάττει.

Thus, *both heads* of the two churches in Rome, Pontianus and Hippolytus, are deported to Sardinia *at the same time*; and, accordingly, after both had died there, their remains are brought back to Rome and buried *on the same day* (13 August): those of the legitimate Pope (*Pontianus episcopus*), in the Crypt of the Popes in S. Callisto; those of the illegitimate Pope (*Yppolitus presbyter*), in a cemetery (?) on the Via Tiburtina, opposite the Via Nomentana (S. Lorenzo Fuori): *Idus Aug.: Ypoliti in Tiburtina, et Pontiani in Callisti* (*Chronographus anni* 354, p. 72 Mommsen).¹⁷

Quellen der Ketzergeschichte bis zum Nicänum, I: Hippolytus und die römischen Zeitgenossen (Zürich, 1855); G. Ficker, op. cit. (supra, note 14), 73 ff.; A. Hamel, *Die Kirche bei Hippolyt von Rom* (Gütersloh, 1951); J.-M. Hanssens, *La liturgie d'Hippolyte* (Rome, 1959); K. Beyschlag, 'Kallist und Hippolyt,' *Theol. Zeitschr.* 20 (1964), 103–124, and others. – On the claim on episcopacy by the author of the *Elenchos* (Proem 6), see John E. Stam, *Episcopacy in the Apostolic Tradition of Hippolytus* (Diss. Basel, 1969), pp. 33; 61 f.; 92; esp. 110–113. For a different view cf. D. L. Powell, 'The Schism of Hippolytus,' *T. U.* 115 (*Studia Patristica* XII, Berlin, 1975), 449–456. – Cf. K. Wegenast, in *PWRE* XA (1972), 225–227.

¹⁶ *Monum. Germ. Hist., Auctores Ant.*, IX.

¹⁷ Cf., e.g., H. Achelis, op. cit. (supra, note 14), 31 f. – On Hippolytus in general compare, e.g.: A. Harnack, *Gesch. der altchristl. Litteratur bis Eusebius*, I (Leipzig, 1893), 605–646; II.2 (Leipzig, 1904), 209–256 (reprint 1958); O. Bardenhewer, *Gesch. der altkirchlichen Litteratur*, II² (Freiburg im Breisgau, 1914; reprint 1962), 550–610; J. Quasten, *Patrology*, II (Utrecht, 1953), 163–207; M. Richard, in *Dictionnaire de Spiritualité*, 44–45 (Paris, 1968), 531–571 (s.v. *Hippolyte de Rome, Saint*); P. Testini, 'Di alcune testimonianze relative

2. *The author of the Elenchos is identical with the author of the treatise 'On the Universe, against the Greeks and Plato:' he is a presbyter living in Rome between A. D. 189 and 217.* The author of the *Elenchos* refers, at the end of the work (X. 32.4), to a previous book of his under the title Περὶ τῆς τοῦ παντὸς οὐσίας. Now, the title No. 8 of a List of works engraved on the Vatican statue, discovered back in 1551 between the Via Nomentana and the Via Tiburtina and commonly ascribed to Hippolytus, reads: Πρὸς Ἑλληνας καὶ πρὸς Πλάτωνα, ἢ καὶ Περὶ τοῦ παντός.¹⁸

Two remarks on the Vatican statue seem to be in order here. First, the fact that the statue itself does not represent Hippolytus (nor was it meant to) is irrelevant: *all three Greek inscriptions* carved on both sides of the chair of the seated person *are authentic*: they belong to the third century A. D., and were engraved after A. D. 222 and most probably before A. D. 235, i. e., during the reign of the emperor Alexander Severus. The List of the eleven visible titles refers to the works *elsewhere* attributed to Hippolytus. They include:

- (a) [Εἰς τοὺς ψαλμοὺς = *De Psalmis* (Hieronym. *De viris ill.* 61); a Greek fragment recently published by P. Nautin.¹⁹ The name of Hippolytus had survived in the Syriac version, p. 127 Hans Achelis (*G. C. S. I. 2* [1897]).
- (b) [Εἰς ἐν]γαστρίμυθον = *De Saul et pytonissa* (Hieronym. *ibid.*).
- (c) [Τ]ὰ ὑπὲρ τοῦ κατὰ Ἰωάννην εὐα[γ]γελίου καὶ ἀποκαλύψεως = *De Apocalypsi* (Hieronym. *ibid.*); compare the fragments *De Apocalypsi* edited by H. Achelis (*G. C. S. I. 2*, pp. 231–238).²⁰
- (d) Χρονικῶν (sc. βιβλιοι) = *Συναγωγή χρόνων καὶ ἐτῶν ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἕως τῆς ἐνεστώσης ἡμέρας. The Chronicle*, edited by A. Bauer

a Ippolito,' in *Ricerche su Ippolito* (Roma, 1977: Studia Ephemeridis "Augustinianum," 13), 45–65. – A complete bibliography is not intended in this Introduction.

On the history of the remains of St. Hippolytus posterior to the *Depositio martyrurum*, compare now: Maria Floriani Squarciapino, 'Il recupero del sarcofago di S. Ippolito,' *Bollettino d'Arte* (Ministero della Pubblica Istruzione, Roma), Serie V, 59 (1974), 180–186; Pasquale Testini, 'Sondaggi a S. Ippolito all'Isola Sacra. I depositi reliquiari scoperti sotto l'altare,' *Rendiconti della Pontificia Accademia Romana di Archeologia* 46 (1973–1974), 165–177. The inscription (IX century) found in 1973 reads: † *Hic requiescit beatus Ypolitus mar(tyr)*.

¹⁸ The best text of the three inscriptions on the chair of the Vatican statue are to be found now in Margherita Guarducci, *Epigrafia Greca*, IV: *Epigraphi sacre pagane e Cristiane* (Roma, 1978), 535–547.

¹⁹ In *Le dossier d'Hippolyte et de Méliton* (Paris, 1953), 165–183.

²⁰ Cf. P. Prigent, and P. Prigent–R. Stehly, in *Theol. Zeitschr.* 28 (1972), 391–412; 29 (1973), 313–333; 30 (1974), 82–85.

and R. Helm (*G. C. S.* 46 [1955]), is most probably a work of Hippolytus (compare *Elenchos* X. 30.1 and 5).²¹

(e) Ἀπόδειξις χρόνων τοῦ πάσχα καὶ τὰ ἐν τῷ πίνακι = Περὶ τοῦ πάσχα (*Canon paschalis*, Euseb. *Hist. eccl.* VI. 22.1; et alii).²²

(f) Περὶ θ(εο)ῦ καὶ σαρκὸς ἀναστάσεως = *De resurrectione* (Hieronym. *ibid.*). Cf. Achelis (*G. C. S.* I. 2), 251–253, and M. Richard, in *T. U.* 115 (*Studia Patristica* XII; Berlin, 1975), p. 69.

As Margherita Guarducci was able to demonstrate in 1975,²³ the Vatican statue itself represents a *woman*: it is a II century A.D. Roman copy of a III century B.C. Greek statue, representing most probably the Epicurean philosopher Themista of Lampsacus. Somewhere between A.D. 222 and 235, when the inscriptions were made, the statue had been “reinterpreted” by the Christian adherents of Hippolytus to represent a female *personification*: Ἐπιστήμη or Ἀριθμητικὴ, according to Guarducci, or rather Σοφία (my guess).

Second remark on the Statue: The absence in the List of the major works of Hippolytus – such as *The Elenchos*, *The Syntagma*, *The Commentary on Daniel*, *The Antichrist* – is surprising but not inexplicable. The author of the three inscriptions wanted *primarily* to have *The Canon paschalis* engraved: it takes the lion’s share of the available space, covering both sides of the chair. The List of the works of the author of this *Canon paschalis* was not his primary aim: it is an Appendix only, carved on the narrow (right) back margin of the chair. Accordingly, the engraver listed *a few* works of the author of the Easter Tables, namely those which he knew were by this author (Hippolytus). Anyway, among the major works *The Chronicle* is mentioned.

Back to the treatise *De Universo*: The reference at *Elenchos* X. 32.4 links the author of the *Elenchos* with the inscription on the Vatican statue listing the works of Hippolytus. But there is more to that: Doubtless this

²¹ Cf. M. Richard, ‘Comput et chronographie chez saint Hippolyte,’ *Mél. de Sc. Rel.* 7 (1950), 237–268; 8 (1951), 19–50; 10 (1953), 13–52 and 145–180; Idem, in *Rech. de Sc. Rel.* 43 (1955), 379–394; H. Elfers, ‘Neue Untersuchungen über die Kirchenordnung Hippolyts von Rom,’ in *Abhandl. über Theologie u. Kirche* (Festschrift Karl Adam), Düsseldorf, 1952, 169–211 (esp. pp. 189–192); G. Ogg, ‘Hippolytus and the introduction of the Christian era,’ *Vig. Christ.* 16 (1962), 2–18, and others.

²² Cf. M. Richard, ‘Notes sur le comput de cent-douze ans,’ *Revue des études byz.* 24 (1966), 257–277.

²³ See M. Guarducci, ‘La statua di “Sant’Ippolito” in Vaticano,’ *Rendiconti della Pontificia Accademia Romana di Archeologia* 47 (1974–1975), 163–190; Eadem, in *Ricerche su Ippolito* (supra, note 17), 17–30 (esp. p. 29 f.), and in *Epigrafia Greca*, IV (supra, note 18), p. 535 f.

book *De Universo* is identical with the treatise <Κατὰ> Πλάτωνος περὶ τῆς τοῦ παντός αἰτίας καὶ κατὰ Ἑλλήνων, from which a solid fragment has been preserved in the *Sacra Parallela* (II. 801) ascribed to John Damascene (= Fr. 353 Holl, *T. U.* XX. 2). The similarities in imagery and language between *Elenchos* X. 34.2 and Fr. 353 Holl are striking (and are pointed out in app. ad loc.).²⁴ The same seems to be true of the four small fragments of *De Universo*, recently published by W. J. Malley from the *Coislinianus* 305 (containing the *Chronicle* of George Hamartolus), under the title τὰ καθ' Ἑλλήνων.²⁵

Finally, Photius (*Bibl. cod.* 48) knows all three titles of *De Universo*: Περὶ τοῦ παντός (= the Vatican statue), Περὶ τῆς τοῦ παντός αἰτίας (= Fr. 353 Holl, and John Philoponus, *De opif. mundi* III. 16), and Περὶ τῆς τοῦ παντός οὐσίας (= *Elenchos* X. 32.4). Photius had read the treatise (consisting of two small books or treatises, ἔστι δὲ ἐν δυοῖς λογιδοίαις), and he states that the author demonstrates Plato to be in contradiction with himself, which explains the title of the treatise, Πρὸς Πλάτωνα (of the Vatican statue), Κατὰ Πλάτωνος (Fr. 353 Holl), and squares with the content of Fr. III Malley.

But the manuscript Photius read had the title Ἰωσήπου Περὶ τοῦ παντός. The name of Josephus as the author of the *De Universo* reappears in the MSS of Fr. 353 (Ἰωσίππου), in the *Coislinianus* 305 (Ἰώσηπος), and in John Philoponus (*De opif. mundi* III. 16, Ἰώσηπος ὁ Ἑβραῖος). Now, Photius correctly doubted that Flavius Josephus could be the author of a treatise speaking of Christ as Son of God (Cod. 48, p. 11 b 31–39 Bekker). Maybe the treatise was mistakenly attributed to Josephus the Jew because the author of the *De Universo* demonstrates the Jewish race to be much older than the Greek (δείκνυσί τε πρεσβύτερον Ἑλλήνων πολλῶ τὸ Ἰουδαίων γένος, p. 11 b 21 Bekk.)?

Back in 1947, however, Pierre Nautin had suggested²⁶ that this obscure *Josephus* from the MSS of the *De Universo* is the actual author of both the *De Universo* and the *Elenchos*. Nautin's theory is, however, self-

²⁴ Cf. esp. Dom B. Botte, 'Note sur l'auteur du *De universo* attribué à Saint Hippolyte,' *Rech. de Théol.* 18 (1951), 5–18; G. Bardy, 'L'énigme d'Hippolyte,' *Mél. de Sc. Rel.* 5 (1948), 63–88 (esp. pp. 78 ff.); B. Capelle, 'Hippolyte de Rome,' *Rech. de Théol.* 17 (1950), 145–174, esp. pp. 156–170, and others.

²⁵ *J. T. S.*, N. S. 16 (1965), 13–25.

²⁶ Compare P. Nautin, *Hippolyte et Josipe* (Paris, 1947), esp. pp. 85–88; Idem, *Hippolyte Contre les hérésies* (Paris, 1949), 215–230; and in numerous articles: *Rech. de Sc. Rel.* 34 (1947), 99–107; 347–359; 42 (1954), 226–257; *Revue des Sc. Rel.* 25 (1951), 75–83; *Revue d'Hist. Eccl.* 47 (1952), 5–43; *Mél. de Sc. Rel.* 11 (1954), 215–218; Idem, *Lettres et écrivains chrétiens des 2e et 3e siècles* (Paris, 1961), 177–190.

defeating. For, first, it has to attribute all the works listed on the Vatican statue to this Josephus, as it does: "...l'antipape Josipe, auteur de l'*Elenchos* contre toutes les hérésies, de la *Chronique*, du traité *Sur l'Univers* et des autres livres mentionnés sur la statue découverte entre la via Nomentana et la via Tiburtina."²⁷ But at least some of the works listed on the statue – *De Psalmis*, *De Resurrectione*, *Canon Paschalis*, *De Apocalypsi* – are firmly established as Hippolytean. And second, Nautin's theory has to assume that Josephus and Hippolytus *each* had written a *De Psalmis*, an *Apostolic Tradition*, etc. (Nautin, op. cit., p. 106 f.), which is highly unlikely.

But the clue to the solution of the question about the authorship of the *De Universo* and the *Elenchos* seems to be given by Photius himself (Cod. 48). He found in the marginal notes (ἐν παραγραφαῖς) of his manuscript of the *De Universo*, among other things: First, that *De Universo* is not by Josephus but by a Gaius, who was a *presbyter living in Rome under the pontificates of Victor (189–198) and Zephyrinus (198–217)*, and who later became "a bishop of the gentiles." And second, that the same Gaius was also the author of the *Labyrinth*, ascribed by some to Origen. As a matter of fact, continues Photius' *Scholium*, the author of the *Labyrinth*, at the end of his work, attests himself to the fact that he is the author of the *De Universo* as well: ... ὡς καὶ αὐτὸς (sc. Γάϊος, ὁ συντεταχὼς τὸν Λαβύρινθον) ἐν τῷ τέλει τοῦ Λαβυρίνθου διεμαρτύρατο ἑαυτοῦ εἶναι τὸν Περὶ τῆς τοῦ παντὸς οὐσίας λόγον (p. 11 b 7–9 Bekk.).

Now, what this old *Scholium* of Photius says of Gaius (compare Eusebius *Hist. eccl.* II. 25.6; VI. 20.3) squares reasonably well with what we know about Hippolytus, presbyter (and even a self-proclaimed bishop) in Rome under Zephyrinus. Most probably, the *Elenchos* was called in the posterior tradition also the *Labyrinth* – thanks to the opening words of the last Book X: Ὁ λαβύρινθος τῶν αἱρέσεων (X. 5.1), – in the same way in which it also was called Τὰ Φιλοσοφούμενα. And it is hardly a coincidence that the author of the *Elenchos* refers to the *De Universo* as his own work exactly at the end of his work (X. 32.4), as Photius' *Scholium* says that the author of the *Labyrinth* (called Gaius) does. It seems safe, then, to conclude that the author of the *De Universo* and the author of the *Elenchos* is the same person, namely a *Roman presbyter* (Photius), and that this presbyter is *Hippolytus* of Rome (the Vatican statue, listing *De Universo* as one of his works).

²⁷ P. Nautin, *Le dossier d'Hippolyte et de Mélicon* (Paris, 1953), p. 106.

3. *Most probably, the author of the Elenchos is identical with the author of the Syntagma, known as a work of Hippolytus.* Right at the beginning of his *Proem* (1), the author of the *Elenchos* refers to an earlier treatise of his dealing with the doctrines of the heretical schools, a treatise less detailed and explicit in contents, and less ambitious in size than the present work, the *Elenchos*: ὧν (sc. τῶν αἰρετικῶν) καὶ πάλαι μετρίως τὰ δόγματα ἐξεθέμεθα, οὐ κατὰ λεπτὸν ἐπιδείξαντες, ἀλλὰ ἀδρομερῶς ἐλέγξαντες... Already Ludwig Duncker (in 1851) had recognized in these words a reference to the lost *Syntagma* or *Against All Heresies* of Hippolytus: it is known as a work of Hippolytus thanks to Eusebius (*Hist. eccl.* VI. 22), St. Jerome (*De viris ill.* 61), *Chronicon paschale* (p. 12.22 Dindorf), and Photius (*Bibl. cod.* 121), who briefly describes it in these terms: Ἀνεγνώσθη βιβλιδάριον Ἰππολύτου· μαθητῆς δὲ Εἰρηναίου ὁ Ἰππόλυτος. Ἦν δὲ τὸ σύνταγμα κατὰ αἰρέσεων λβ', ἀρχὴν ποιούμενον Δοσιθεανούς, καὶ μέχρι Νοητοῦ καὶ Νοητιανῶν διαλαμβάνον. Ταύτας δὲ φησιν ἐλέγχοις ὑποβληθῆναι ὁμιλοῦντος Εἰρηναίου, ὧν καὶ σύνοψιν ὁ Ἰππόλυτος ποιούμενος τότε τὸ βιβλίον φησὶ συντεταχέναι. As R. A. Lipsius had proved, it is the same work of Hippolytus which later was used by Pseudo-Tertullian (*Adv. omnes haereses*), by Epiphanius (in his *Panarion*), and by St. Filaster (in his *Diversarum haeresion liber*).²⁸ As a matter of fact, Epiphanius names Hippolytus as one of his sources (at *Panarion* 31.33.3; I, p. 435.23 Holl).

Now, Photius' description of Hippolytus' *Syntagma* as a *small book* (βιβλιδάριον), and as only a *Synopsis* of the voluminous work of Irenaeus, perfectly matches the description of the work referred to at the beginning of the *Proem* to the *Elenchos*: the author seems to be insisting on the fact that his previous refutation of the heretical teachings was a rather small book, and a *Synopsis* – μετρίως, οὐ κατὰ λεπτὸν and ἀδρομερῶς. Thus, the probability is that the author of the *Elenchos* is referring to the *Syntagma* as his earlier work.

Finally, the author refers, at *Elenchos* X. 30.1 and 5, to a previous work of his dealing with biblical chronology and similar in contents to the *Chronicle* (completed probably between March 234 and March 235), which is commonly attributed to Hippolytus (= Χρονικῶν, of the Vatican statue). Thus it is tempting to see in X. 30.1 and 5 a reference to an earlier version of the *Συναγωγὴ χρόνων καὶ ἐτῶν* ascribed to Hippolytus. One cannot, however, be sure enough.

In conclusion, each one of the three arguments adduced above points at *Hippolytus* of Rome as the most likely author of the *Elenchos*. Now,

²⁸ Richard Adelbert Lipsius, *Zur Quellenkritik des Epiphanius* (Wien, 1865), esp. pp. 33 ff.

the author seems to know the death of the Pope Callistus (in A. D. 222): οὐ διαμένει τὸ διδασκαλεῖον... <ὡς> καλεῖσθαι διὰ τὸν πρωτοστατήσαν<τα> τῶν τοιούτων ἔργων Κάλλιστον Καλλιστιανοί (*El. IX. 12.26*). If so, then the *Elenchos* seems to have been composed between A. D. 222 and 235.

IV. THE CONTENTS OF HIPPOLYTUS' *ELENCHOS*

A. Hippolyti Refutationis Caputum Conspectus

Signs

H stands for Hippolytus.

= indicates that H copies *verbatim* from his *direct* source.

⟨⟨ means that H either excerpts or summarizes his *direct* source.

< indicates Hippolytus' *indirect* source.

> means that a later author uses the respective passage of the *Elenchos*.

Finally, the phrase Πόθεν ἐκλεψιλόγησαν; indicates the Greek philosopher (or source) from which, *in Hippolytus' opinion*, the respective heresy had plagiarized.

Book & Chapter	Subject	Hippolytus' Source	Πόθεν ἐκλεψήλογγισαν;	Remarks
I	Philosophumena Proemium (1-11) Philosophi physici: Thales			
1-16				
1				> Georgii Cedreni <i>Histor. Compend.</i> I, p. 275 ff. Bekker
2	Pythagoras	< Antonius Diogenes (I A.D.) ²⁹		
3	Empedocles	< Heraclides Lembus		> Cedrenus
4	Heraclitus	< Heraclides Lembus		> Cedren.
6	Anaximander			> Cedren.
7	Anaximenes			> Cedren.
8	Anaxagoras			> Cedren.
9	Archelaus			> Cedren.
11	Parmenides			
12	Leucippus			
13	Democritus			
14	Xenophanes	< Sotion		

²⁹ Cf. I. 2.14-15 and M. Marcovich, *Philolaos* 108 (1964), 29-39.

15	Ephantus		
16	Hippo		
17-19	Philosophi ethici:		
18	Socrates		
19	Plato		> Cedren. > Cedren.
20-21	Philosophi dialectici:		
20	Aristoteles		> Cedren. > Cedren.
21	Stoici		> Cedren. > Cedren.
22	Epicurus		
23	Academici (Sceptici)		
24	Brachmanes	24.2 «Gnosis? 24.5-6 «a Cynic source	
25	Druidae		
26	Hesiodus	= Hes. <i>Theog.</i> 108-139	26.3 > Cedren.
IV. 1-7	Astrologi	< Libri II-III desiderantur > = Sext. Emp. <i>Adv. math.</i> V. 37-39; 44; 50-61; 64-70; 88-89; 92-93; 95-96;	

Book & Chapter	Subject	Hippolytus' Source	Πόθεν	Remarks
8-12	Astronomi	97-98; 102; 105. Plus «several chapters «a Commentary on Plato's <i>Timaeus</i>	ἐκλεψιλόγησαν;	
14	"Arithmetici" (i. e. οἱ ψηφίζοντες)			
15-27	Frontispices (Astrologi)			
28-42	Magici	«a treatise on Magic by Thrasymedes (cf. H VI. 7.1)? IV. 32.3 & 35.5 = Magic invocations of Asclepius and Hecate «a Pythagorizing <i>Psephos</i> -treatise «a Gnostic (Ophitic?) Commentary on Aratus (cf. IV. 47.1-2;		
43-44	"Aegyptii"			
46-50	Aratus			

51.1-9 Arithmetici
(i. e. Pythagorici)

51.10-14 Medici

V. 8.34; 16.15

= I. 2.5-10

<a Pneumatic medical treatise apud a Peratic one (cf. V. 17.11-12)

Libri V-IX: Refutatio omnium haeresium

V. 6-11 NAASSENI

<<a Naassene *Predigt*, including an Exegesis of a Hymn to Attis (= V. 9.8-9), *Odyssey* XXIV. 1-12 (V. 7.30-37), *Poet. Mel. Gr.* nr. 985 Page (V. 7.3-6), etc. V. 10.2 = Naassene psalm

V. 7.20 & 8.32 << *Ev. Thomae* logia 4 & 11 b (= Nag Hammadi II. 2).³⁰

V. 9.5 <<*Apophysis Megale* (cf. VI. 9.4)

Greek philosophers & Orphics (V. 2)

Hippocrates (V. 7.21)

Astrologists (V. 3)

12-18 PERATAE

V. 13.3-9 & 10-11 = Sext. Emp.

³⁰ On the relationship between the Naassenes and the *Gospel of Thomas* compare R. M. Grant, *Vig. Christ.* 13 (1959), 170-180; W. R. Schoedel, *ibidem*, 14 (1960), 225-234; E. M. J. M. Cornélis, *ibidem*, 15 (1961), 83-104; K. Smyth, *The Heythrop Journal* 1 (1960), 189-198, and especially M. Marcovitch, *J.T.S. N.S.* 20 (1969), 60-64; 72-74.

Book & Chapter	Subject	Hippolytus' Source	Πόθεν ἐκλεψιλόγησαν;	Remarks
19-22	SETHIANI	<i>Asv. math.</i> V. 5-11; 39; 44 V. 14.1-10 = a List of Peratic Archontes (Προούσρευτοι) V. 20.5-7 «a Sethian Commentary on Phanes		V. 22.1: cf. <i>Paraphrasis Séem</i> (= Nag Hammadi VII. 1)
23-27	JUSTIN GNOSTIC	V. 24.1 & 27.2 = the oath from Justin's <i>Baruch</i> (cf. V. 24.3; 27.1 & 5)	Orphics (V. 4; 20.4 & 8) Andronicus Peripateticus (V. 21.1) Herodotus IV. 8-10 (H V. 5 & 25.1-4)	
VI. 7-20	"SIMON MAGUS"	«a Paraphrase of the <i>Apophrasis Megale</i> » ³¹	Magic & Poetry (VI. 2)	

³¹ Cf. Josef Frickel, *Die "Apophrasis Megale" in Hippolyt's Refutatio* (VI 9-18): *Eine Paraphrase zur Apophrasis Simons* (Orientalia Christiana Analecta, 182), Roma, 1968; Idem, in Ugo Bianchi (Ed.), *Le Origini dello Gnosticismo* (Leiden, 1967), 197-202; Idem, *Le Musée* 85 (1972), 425-450, et alibi; Barbara Aland, in *Theologie u. Philosophie* 48 (1973), 410-418.

VI. 9.4; 14.4; 14.6; 17.2-3; 18.2-7 = <i>Apophysis Megale</i> VI. 19-20 ≪Iren. <i>Adv. haer.</i> I. 23	Heracitus (VI. 9.3)
21-22	Plato
23-28	Pythagoras
29-36 & 37.7-9	VALENTINUS (Ptolemy & Heracleon)
37.1-6	Plato
38	Valentiniani (Secundus et al.)
	VI. 9.4; 14.4; 14.6; 17.2-3; 18.2-7 = <i>Apophysis Megale</i> VI. 19-20 ≪Iren. <i>Adv. haer.</i> I. 23
	≪a Gnosticizing Pythagorean treatise (cf. VI. 24.4 & 25.1-4 ~ VII. 29.8.-12)? ³²
	≪an exposition of a branch of Valenti- nianism (cf. VI. 29.3; 35.5-7; 38.1-7) VI. 37.7 = The Valen- tinian psalm Θείπος = Ps. Platonis <i>Epist.</i> II, pp. 312-314 ≪Iren. I. 11-12
	Plato & Pythagoras (VI. 3 et al.) Cf. Iren. I. 1-8 ³³

³² Cf. Walter Burkert, in *Kephalaiion. Studies...* C. J. de Vogel (Assen, 1975), 137-146, esp. p. 145 n. 24.
³³ Cf. Werner Foerster, *Von Valentin zu Herakleon* (Giessen, 1928); Idem, in *NT Studies* 6 (1959-60), 16-31; especially François M.-M. Sagnard, *La gnose valentinienne et le témoignage de Saint Irénée* (Études de philosophie médiévale, 36), Paris, 1947, pp. 146-198; 224-227, et passim.

Book & Chapter	Subject	Hippolytus' Source	Πόθεν ἐκλεψιλόγησαν;	Remarks
39-54	Marcus (& Colarbasus)	VI. 39.1-42.2 «Iren. I. 13 VI. 42.3-51.5 = Iren. I. 14.1-15.3 VI. 52.2-11 = Iren. I. 16.1-2 VI. 52.11-54.2 = Iren. I. 17.1-2	Magic (cf. VI. 39.3 ~ IV. 28.13). Pythagorean numbers. Astrology (VI. 5 et al.)	Irenaeus referred to by name: VI. 42.1 & 55.2
VII. 14-19	Aristoteles	«a treatise of Basilides: σωρός; cf. VII. 15.2 & VII. 22.16; 23.3; 24.5; 25.6; 27.5; X. 14.5-6. - ὁ οὐκ ὦν θεός; cf. VII. 17.1; 19.7 & VII. 21.4; X. 14.1 VII. 18 «Arist. <i>Categ.</i> et al.		
20-27	BASILIDES		Aristotle (VII. 2) Egyptians (27.13)	
28	Saturnilus & Menander	= Iren. I. 24		

29.1 & 30 29.2–26	Marcion Empedocles	VII. 29.8–12 (~ VI. 25.1–4) «a Gnosticizing Pythagorean treatise (cf. 29.15 Νεῖκος = ὁ δημιουργὸς τοῦδε τοῦ κόσμου and 29.20–21; 29.24)	Empedocles (VII. 5)
31	Prepon	= Iren. I. 25	
32	Carpocrates	«Iren. I. 26.1	Egyptians (VII. 7)
33	Cerinthus	«Iren. I. 26.2 plus H <i>Syntagma</i> ?	Jews (VII. 8)
34	Ebionaei	«H <i>Syntagma</i> ?	
35	Theodotus Byzantius	«H <i>Syntagma</i> ?	
36.1	Theodotus Melchisedeciani	«H <i>Syntagma</i> ?	
36.3	Nicolaus	«Iren. I. 26.3	
37	Gerdon	«Iren. I. 27.1–2	Empedocles (VII. 10)
38	Lucianus Apelles	«H <i>Syntagma</i> ?	Natural philosophy (VII. 12) Natural philosophy (VIII. 2)
VIII. 8–11	DOCETAE		

Book & Chapter	Subject	Hippolytus' Source	Πόθεν ἐκλεψιλόγησαν;	Remarks
12-15	MONOTHEISM	VIII. 15.1-2 = Monoimi <i>Epist. ad Theophrastum</i>	Poetry, Geometry, Arithmetics (VIII. 3)	~ X. 17.5
16	Tatianus	«Iren. I. 28.1 or <i>H Syntagma</i>		
17	Hermogenes	cf. Tertull. <i>Adv. Hermogenem</i>	Socrates (VIII. 4) Plato (VIII. 17.2)	
18	Quartodecimani	« <i>H Syntagma?</i>		
19	Phyges (Montanus, Maximilla, Priscilla)	« <i>H Syntagma?</i>		
20.1-3	Encratitae		Brachmanes (VIII. 7) Cynics (VIII. 20.1)	
20.3	Cainitae, Ophitae, Noachitae (?)	« <i>H Syntagma</i> or Iren. I. 31		
IX. 7 & 10.9-12	Noetus (Epigonus, Cleomenes)			Heraclitus (IX. 2)

Book IX: Contemporary heresies:
ὁ μέγιστος ἄγών (IX. 6)

8-10.8	Heraclitus	«a Hellenistic Anthology (cf. 10.8 τὸ κεφάλαιον) with a Stoic Commentary (cf. 10.7) ³⁴
11-12	Callistus (& Callistiani: IX. 12.26)	
13-17	Alcibiades & Elchasaitae	IX. 15.1-6; 16.2-4; 17.1 = an old (cf. 13.4) Elkesaite scripture Gnostics, Astrology, Magic (IX. 4) Pythagorean metempsychosis (IX. 14.1); Pythagorean numbers (14.2)
18.1-2 & 30	Iudaei	
18.3-28.2	Esseni	«a Christianized (cf. IX. 23.3 vs. <i>Bell. Iud.</i> II. 139) version of Fl.
28.3-5	Pharisei	Josephus, <i>Bell. Iud.</i> II. 8.2-14
29	Sadducaei	= II. 119-166 Niese

³⁴ Cf. M. Marcovich, 'Hippolytus and Heraclitus,' *T. U. 92 (Studia Patristica VII, Berlin, 1966)*, 255-264; Idem, *Eracito: Frammenti* (Bibl. di Studi Superiori, 64, Firenze, 1978) *passim*.

Book & Chapter	Subject	Hippolytus' Source	Πόθεν ἐκλειψιλόγησαν;	Remarks
X. 6-8	Epitome philosophorum	X. 6.2-7.6 = Sext. Emp. <i>Adv. math.</i> X. 310-318 (Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς) X. 8 «S.E. X. 319		
9-29	Epitome haereseon ³⁵			
9	Naasseni	«& = H V. 6.4-7.1) Theodoretī <i>Haer. fab. compend.</i> I. 17
10	Peratae	= H V. 12.1-7		
11	Sethiani	X. 11.1-4 = H V. 19.1-6		
12	"Simon Magus"	X. 11.5-11 «H V. 19.7-21 plus H' source for V. 19 = H VI. 9.4-6 & 12.1-4		
13	Valentinus & Valentiniani	«H VI. 29.2-3; 6-7;		

³⁵ Cf. Frickel, *op. cit.* (supra, note 31), 56-74.

14	Basilides	31.5-7; 35.3-4 plus Iren. I. 1-5 plus H' source for VI. 29-36? «H VII. 21.3-5; 22.6-10 & 16; 23.2-7; 24.3-5; 26.6 & 8-10; 25.2 «H V. 26.1-8; 14-16; 19-21; 26-29; 31 «H VIII. 8.3; 5; 7; 9.2; 3-7; 10.1; 3; 5 & 7 «H VIII. 12.2; 13.1 & 4; 14.1-3 X. 17.5 = Monoimi <i>Epist. ad Theophrastum</i> H' source for VIII. 15.1-2 «H' source for VIII. 16 «H' source(s) for VII. 30 (Marcion); 31 (Prepon) & 38 (Apelles)	Placed after Sethians in Book V
15	Justin Gnostic		
16	Docetae		
17	Monoimus		~ VIII. 15.1-2
18	Tatianus		
19	Marcion (& Cerdon)		In Book VII the sequence is: Marcion (30) Prepon (31)

Book & Chapter	Subject	Hippolytus' Source	Πόθεν ἐκλεψιλόγησαν;	Remarks
20	Apelles	<p>⟨⟨Iren. I. 27. 1-2 or H <i>Synlogma</i>? ⟨⟨H' source for VII. 38</p>		Carpocrates (32) Cerinthus (33) Ebionaei (34) Theodotus Byz. (35) Melchisedec. (36.1) Nicolaus (36.3) Cerdon (37) Lucianus (37) Apelles (38)
21	Cerinthus	⟨⟨H VII. 33		
22	Ebionaei	⟨⟨H VII. 34.1		
23	Theodotus Byzantium	<p>⟨⟨H VII. 35 ⟨⟨H VII. 36.1</p>		
24	Melchisedeciani	⟨⟨H VIII. 19.1-2		
25	Phryges	⟨⟨H VIII. 19.3;		
26	Noetiani	IX. 10.9-12		
27.1-2	Noetus	⟨⟨H IX. 7.1; 10.9-11		<p>⟩ Theodoret. <i>Haer.</i> III. 3</p>

27.3-4	Callistus	«H IX. 12.16-18	Placed after Tatian in Book VIII
28	Hermogenes	= H VIII. 17.1	
29	Elchasaitae	«H IX. 13.1; 14.1 & 3; 15.4-6 plus H' source	> Theodoret. <i>Haer.</i> II. 7
30-31	Chronologia Biblica	cf. H <i>Chronicle</i>	
32-33	Ὁ τῆς ἀληθείας λόγος	X. 34.2-3 «H <i>De</i> <i>Uniuerso</i> Fr. 353 Holl	
34	Epilogus		

B. Hippolytus' Great Discovery and the Structure of the *Elenchos*

Long after (πάλαι, *Proem* 1) having written his modest synopsis (βιβλιδᾶριον, Photius) *Against all Heresies*, Hippolytus had the good fortune to get hold of a *golden hoard*: it comprised substantial treatises belonging to no less than *eight* different Gnostic schools – the Naassenes, Peratae, Sethians, Justin Gnostic, “Simon Magus,” Basilides, the Docetists, and Monoimus the Arab. Hippolytus’ great predecessor and model, Irenaeus of Lyons, did not know of these sources when writing his heresiology (*Adv. haereses* I). In addition, Hippolytus was able to acquire a ninth new source – an exposition of the Valentinian doctrine different from the version known to Irenaeus in *Adv. haer.* I. 1–8.

Hippolytus was not slow in recognizing the importance of his great discovery, of this “Nag Hammadi library” of his days. Not only that the new sources would enable him to surpass both Irenaeus and his own *Syntagma*: they presented him with an unexpected opportunity of his life. Now he will be able to achieve *three* major objectives. They seem to be as follows.

1. *Hippolytus' Magnum Opus*. Thanks to the new discovery, Hippolytus felt that now he was able to produce, for the first time, *a large-scale heresiology*. As a matter of fact, the new Gnostic material makes the bulk of the *Elenchos*: Books V–VIII. And Hippolytus took good care to arrange the fresh material in such a way as to stress its novelty and impress the reader. The opening Book V comprises new material exclusively: the highly impressive Naassene *Predigt* was put at the head of the book, followed by the reports on the Peratae, Sethians and Justin. In the remaining Books VI–VIII, the new material was placed right at the head of each book – “Simon Magus” and Valentinus, in VI; Basilides, in VII; the Docetists and Monoimus, in VIII. The rest of the Books VI–VIII was filled with the material already known from Irenaeus and from Hippolytus’ own *Syntagma*.

In his earlier *Refutatio*, says Hippolytus in his *Proem* (1), he had chosen not to disclose the secret teachings and mysteries of the heretics (μη ἄξιον ἡγησάμενοι τὰ ἄρρητα αὐτῶν εἰς φῶς ἄγειν): he had preferred to speak of their doctrines “in riddles only” (δι’ αἰνιγμάτων ἡμῶν ἐκδεμένων τὰ δόξαντα αὐτοῖς), thus giving them a chance to repent and reform. We may well understand that he was not in a position to fully disclose the secret doctrines of the heretics when writing his *Syntagma* – for the simple reason that at that time he did not yet possess the rich hoard of the substantial Gnostic tractates fully employed in his later *Elenchos*.

But now, when writing the *Elenchos*, he has changed his mind: he

feels that “enough is enough,” and he has decided to expose the heretics by *fully disclosing* their secret teachings and mysteries – ἀλλ’ ἐπεὶ ὀρῶ μὴ δυσωπουμένους αὐτοὺς τὴν ἡμετέραν ἐπιείκειαν μηδὲ λογιζομένους ὡς θεοῦ μακροθυμεῖ ὑπ’ αὐτῶν βλασφημούμενος, ... βιασθεῖς πρόειμι δεῖξων αὐτῶν τὰ ἀπόρρητα μυστήρια, *Proem* (2). That means that Hippolytus will now *copy verbatim and extensively* from the Naassene *Predigt* and the rest of the newly discovered Gnostic treatises.

And what better way for the author to fulfil his promise of a full disclosure – and, at the same time, to demonstrate the authenticity of the new discovery – than to quote *verbatim* some key-documents from those secret scriptures of the heretics. Again, Hippolytus takes good care to place these *testimonies* (μαρτυρίαι) at strategically important points, usually *at the end* of his report on a given Gnostic sect. Thanks to Hippolytus’ intention to substantiate his accounts with Gnostic quotations (*haereticus verbis expressis*), we have today such Gnostic original texts as, for example, the precious Naassene psalm (*Elenchos* V. 10.2), the Peratic List of the Προάστειοι (V. 14.1–10), the Gnostic oath from Justin’s book *Baruch* (V. 24.1; 27.2), the Valentinian psalm Θέρος (VI. 37.7), passages from Monoimus’ Letter to Theophrastus (VIII. 15.1–2; X. 17.5), excerpts from an old Elkesaite scripture (IX. 15.1–6; 16.2–4; 17.1). In addition, logia 4 and 11^b of the *Gospel of Thomas* (Nag Hammadi II. 2), at *El.* V. 7.20 and V. 8.32, and five quotations from the *Apophysis Megale* (at V. 9.5 = VI. 9.4; 14.4; 17.2 & 3; 18.2–7) – among others – were copied by Hippolytus *within the texture* of the Naassene *Predigt* and the Simonian Paraphrase of the *Apophysis Megale*, respectively.

Elenchos Book X. It is because of Hippolytus’ design of the *Elenchos* as a large-scale heresiological project – or, as he himself put it, a *Labyrinth of Heresies* (X. 5.1) – that he felt it necessary to add an *Epitome haereseon*: Book X, chapters 9–29. This *Epitome* is meant to be an Ἀνακεφαλαίωσις (X. 6.1) of Books V–IX, and as a matter of fact the *Epitome* – as a rule – does presuppose and summarize the teachings of the major sects from Books V–IX. For this *Epitome*, Hippolytus had made a selection of the heresies to sum them up (thus reducing the original number of 38 heretics to 22 only). Occasionally, he would change the original sequence of the sects (notably, X. 15 Justin; X. 28 Hermogenes, and the block X. 19–24, from Marcion to the Melchicedecians). Sometimes he would use, for the *Epitome*, not exclusively his own *Grundtext* – the respective chapters from Books V–IX – but also *his source* for preparing those chapters. Such is the case with the Sethians in the *Epitome* (X. 11), with Tatian (X. 18), with Marcion and Apelles (X. 19–20), and with *Elkesai* (X. 29). This fact has been rightly recognized already by Wendland:

“Hipp(olyt). hat wohl hier und im Folgenden zum Teil seine Vorlage wieder eingesehen” (ad X. 11.5–11, the Sethians).

In general, however, Hippolytus does follow his own *Grundtext* from Books V–IX, in his *Epitome*, and Frickel’s recent suggestion – Book X was originally an earlier separate heresiological work of Hippolytus (“eine frühere Schrift gegen die Gnostiker”), later added to *Elenchos* Books I–IX by Hippolytus himself,³⁶ seems to me highly unlikely. First, it is not difficult to see why Hippolytus was not happy with his rather poor report on Marcion in VII. 30, thus deciding to write a new report in X. 19; then X. 19 seems to presuppose the emptiness of VII. 30. Second, the same mistake repeated twice – the misplacement of the Peratic phrase τὸ μὲν ἐν μέρῳ at V. 12.2 and X. 10.1–2 – is best explained by assuming that Hippolytus in Book X was copying his own Book V. Finally, the work referred to by Hippolytus in his *Proem* (1) cannot be our *Epitome*, as Frickel (p. 55) believes it is. The *Epitome* engages in detailed reports – partly by copying *verbatim* the *Grundtext* from V–IX – and thus does not fit Hippolytus’ description in *Proem* (1): a rather brief synopsis which does not go into details (ὦν καὶ πάλαι μετρίως τὰ δόγματα ἐξεθέμεθα, οὐ κατὰ λεπτὸν ἐπιδείξαντες, ἀλλὰ ἀδρομερῶς ἐλέγξαντες). In addition, the *Epitome* does reveal the Gnostic “secret texts” (such as Monoimus’ Letter to Theophrastus X. 17.5 ~ VIII. 15.1–2), while the work referred to by Hippolytus in the *Proem* does not: μὴ ἄξιον ἡγησάμενοι τὰ ἄρρητα αὐτῶν εἰς φῶς ἄγειν.

In conclusion, the origin and presence of Book X in the *Elenchos* is best explained by Hippolytus’ *tendency of being highly repetitive* (and occasionally boring). The phrase from VI. 21.2 is typical of his methodology: Εἰ γὰρ καὶ ἐν τοῖς πρότερον ὑφ’ ἡμῶν πεπονημένοις ἐγκαινται καὶ τὰ Πυθαγόρα καὶ Πλάτωνι δεδοκημένα, ἀλλά γε καὶ νῦν οὐκ ἀλόγως ὑπομνησθήσομαι δι’ ἐπιτομῆς τὰ κορυφαιότατα τῶν αὐτοῖς ἀρεσκομένων... And he seems to be repetitive because of his intention to produce, at any price, a huge and “learned” book, a real *Labyrinth*.

Ὁ αἴτιος τῆς πλάνης ὄφισ (V. 6.3). The discovery of the new Gnostic texts by Hippolytus had affected his heresiology in yet another way: it made him change his mind about the origin of the Gnostic sects. For, since Justin Martyr (I *Apology* 26.1–3; 56.1–4; probably in his lost *Syntagma* as well), the *communis opinio* considered Simon Magus (cf. *Acts* 8:9–24) to be the spiritual father of all the Gnostics, *the* source and root of the subsequent heretical sects – *fons et radix haereticorum*, says Irenaeus

³⁶ Op. cit., 52–56. Idem, in *T.U.* 125 (1981), 217–244 (dealing with an unpublished handout of mine).

of Simon (*Adv. haer.* I. 22.2–23.1–4). Hippolytus himself must have shared this view in his *Syntagma*, which began the sequence of the Gnostic sects with Simon Magus. Maybe the traces of this view are still detectable in *Elenchos* VI. 7.1, παρ' οὗ (sc. Σίμωνος) καὶ τοὺς ἀκολούθους δεῖξομεν ἀφορμὰς λαβόντας ἑτέροις ὀνόμασιν ὅμοια τετολημμένα.

Now, however, after the discovery of the Naassene *Predigt* – exalting the serpent, *νάας* (Hebrew *nāhash*), – Hippolytus changes his mind and decides to derive the rest of the Gnostic sects from the Naassenes, the opening heretical school of his *Elenchos* (V. 6–11) – V. 6.3–4; 11.1; VI. 6.1. Hippolytus had – quite correctly – detected *Ophitic* elements in the teachings of the Naassenes, Peratae, and Sethians (cf., e.g., ὁ καθολικὸς ὄφις at V. 16.8). Now, since the Naassenes had got their name from the Hebrew *nāhash*, “serpent,” he took them to be the original source of the rest of the Gnostic sects. The additional fact that the Naassenes had considered themselves to be Gnostics *par excellence* could only strengthen this conviction of Hippolytus: Οἱ οὖν ἱερεῖς καὶ προστάται τοῦ δόγματος γενένηνται πρῶτοι <οἱ> ἐπικληθέντες Ναασσηνοί, τῇ Ἑβραϊδί φωνῇ οὕτως ὠνομασμένοι – *νάας* γὰρ ὁ ὄφις καλεῖται – μετὰ δὲ ταῦτα ἐπεκάλεσαν ἑαυτοὺς γνωστικούς, φάσκοντες μόνοι τὰ βάρη γινώσκειν. ἐξ ὧν ἀπομερισθέντες πολλοὶ πολυσχιδῆ τὴν αἵρεσιν ἐποίησαν <οὔσαν> μίαν, διαφόροις ὀνόμασι τὰ αὐτὰ διηγούμενοι, ὡς διελέγξει προβαίνων ὁ λόγος (V. 6.3–4; cf. 11.1).

2. Κλεψίλογοι οἱ αἰρετικοί (or *Medice, cura te ipsum*). The link between Gnostic writers and Greek philosophy and mythology was already present in the Gnostic scriptures. In other words, the new and rich hoard of such scriptures, discovered by Hippolytus and employed in the *Elenchos*, was the most likely source of inspiration for the author to engage in a large-scale exposition of the heretics as *mere plagiarists* (κλεψίλογοι and κλεψιλογεῖν: the terms are neologisms created by Hippolytus) from Greek philosophers, pagan mythology, mysteries, astrology and magic. Inspired by this source, Hippolytus felt it necessary to expand his *Elenchos* (Books V–VIII) by including a large survey of Greek philosophy (Book I), Hellenistic mysteries (the lost Books II and III), astrology, astronomy and magic (Book IV), called *Philosophumena* (*Elenchos* I–IV).

Thus Books I–IV are presented as the author's own research-work, prepared for the benefit of the reader: he is now provided with a tool for a “close comparison” (ἐγγύων παράθεσις ὁμοῦ καὶ σύγκρισις, VI. 21.2) of a plagiarizing Gnostic (e.g., Simon Magus) with his Greek source (e.g., Plato and Pythagoras). Now, Platonism, Pythagoreanism, Graeco-Roman mysteries etc. may well be taken into consideration as possible

source of inspiration for some Gnostic schools of thought. But the point is that Hippolytus in the *Elenchos* was not successful in pinpointing such influences upon a concrete Gnostic sect, to the extent that the entire enterprise of a *Parathesis* and the exposition of the Gnostics of the *Elenchos* as mere plagiarists of Greek philosophers proves to be a gross failure.

Justin's *Baruch* (V.23–27) simply did not borrow Gnostic wisdom from Herodotus (IV.8–10), Noetus (IX.8–10) – and, by implication, Callistus himself – did not plagiarize Heraclitus, Valentinus did not copy from Plato's Second Epistle (VI.37), Marcion has nothing to do with Empedocles (contrary to Hippolytus' own *Antiparathesis* in VII.30), etc. The column Πόθεν ἐκλεψιλόγησαν; in the *Conspectus capitum* (printed above, IV.A) clearly demonstrates Hippolytus' uncertainty and vacillation in this respect, and that may be the reason why the whole idea of the Gnostic plagiarism will be abandoned later on, in the *Epitome haereseon* (Book X).

The main objective of the *Philosophumena* then seems to be to impress the audience – to show its author as a knowledgeable and learned writer of encyclopaedic education – in the eyes of his Roman congregation, of the empress Iulia Mamaea,³⁷ of the matron Severina,³⁸ and the posterity in general, serving as a contrast to, for example, the ἀγράμματος Pope Zephyrinus or the ex-slave Pope Callistus.

Most of this research-work and education, however, proves to be a “paper-tiger:” for example, while in his *Elenchos* the author is plagiarizing from Book V of Sextus Empiricus (in IV.1–7 and V.13), in his *Epitome* (X.6–8) he is doing the same – from Book X of the same author. In brief, Hippolytus as an unscrupulous and *reckless plagiarist* in the *Elenchos* has been recognized long ago. In addition to entire chapters copied *verbatim* from Sextus Empiricus, he extensively copies from Irenaeus (VI.42–54; VII.28; 32) and from Flavius Josephus (IX.18–29). Some modest credit has been given to Irenaeus (at VI.42.1 and 55.2), but not to the others. Apparently, Hippolytus believed that *Si duo faciunt idem, non est idem* – that he himself was entitled to plagiarizing (κλεψιλογεῖν) as a bishop defending the orthodoxy and the Church, while the heretics were not.

The sad truth is, however, that the Gnostic sects described in the *Elenchos* could not be proven as plagiarizing, while its author could. As a matter of fact, Gnostic scriptures *deliberately and openly quote* Greek

³⁷ Cf. *De resurrectione ad Mamaeam* ap. H. Achelis, *G. C. S. I. 2* (1897), 249–253.

³⁸ Cf. title nr. 7 of the inscription on the Vatican statue: Προτροπευτικός πρὸς Σεβηρεϊανῶν.

poets and philosophers to serve as *witnesses* to the universal validity and primordially of their doctrines. Doubtless we are dealing with an *Interpretatio Gnostica*, and in this respect there is no difference in the Gnostic treatment of OT, NT or Greek philosophy and mythology: *Μαρτυρεῖν δὲ φασιν αὐτῶν τῷ λόγῳ...*, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ὄλην τὴν κτίσιν. καὶ τοῦτο εἶναι τὸ λεγόμενον ὑπὸ τοῦ λόγου διασαφοῦσι (follows *Rom.* 1:20–23 & 26–27) is one of their standard phrases (V.7.16). According to the Gnostic exegetes, Greek poets and philosophers were “spontaneous Gnostics,” without being aware of that: If “correctly interpreted” (i.e., Gnostically reinterpreted), they all attest to the primordial truth of the Gnostic doctrine.

That is why the Naassene *Predigt* quotes Homer (*Odyssey* XXIV.1–12), Hymn to Attis, or the poem nr. 985 of *Poetae Melici Graeci* (at V.7.30–37; V.9.8–9; V.7.3–6): they all “speak” of the Gnostic Archanthropos Adamas. That is why Heraclitus is quoted by the Naassenes (V.8.42 & 44), by the Peratae (by name, V.16.4), and by the Sethians (V.21.2; 19.4; X.11.2–3); or Empedocles – by an anonymous Gnostic writer (VII.29.8–12 ~ VI.25.1–4); or else Aristotle – by Basilides (cf. VII.15.2 & 17; 19.7), etc. And, *mutatis mutandis*, that is why, for example, Simon Magus as ἡ μεγάλη δύναμις (VI.18.3) and Helen as his Epinoia could be worshiped, during their *παρουσία* among the Greeks, by the Simonians – as Zeus and Athena (VI.20.1 = *Iren.* I.23.4). For a similar reason the Carpocratians could worship the image of the Gnostic Jesus along with those of the Greek philosophers Pythagoras, Plato and Aristotle (*Iren.* I.25.6, omitted by Hippolytus at VII.32.8 *sub fine*).

The most striking discovery, however, when dealing with the *Quellenforschung* of Hippolytus' *Elenchos*, is the fact that its author – in his eagerness to discover “proof” of the Gnostics being mere plagiarists of Greek philosophers – often finds such a “proof” not very far: *in the same Gnostic scriptures he is refuting*. Gnostic exegeses quote Greek poets and philosophers in order to *reinterpret* them and present them as their witnesses. In his turn, Hippolytus copies the passages of the Gnostic exegeses dealing with Greek philosophers, presents them as his own discovery, and uses them as “proof” of the Gnostics plagiarizing Greek philosophy. *A plagiarist accuses a quoting writer of plagiarizing*.

Here are a few examples. For his report on Aratus (*Philosophumena* IV.46–50), Hippolytus uses a *Gnostic (Ophitic?)* exegesis of Aratus (IV.47.1–2 ~ V.8.34; V.16.15). In order to prove the Sethians as stealing from the Orphics (V.20.4–8), Hippolytus uses a *Sethian* reinterpretation of the mysteries at Phlya and the Orphic Phanes. That Hippolytus is copying the whole passage from a Sethian exegesis, becomes clear from V.20.7,

Ἔοικε δὲ εἶναι κατὰ τὸν <τῶν> Σηθιανῶν λόγον ὁ Φάος ρυέτης τὸ φῶς, τὸ δὲ σκοτεινὸν ὕδωρ ἢ Φικόλα, τὸ δὲ ἐν μέσῳ τούτων διάστημα ἁρμονία πνεύματος <τοῦ> μεταξύ τεταγμένου. τὸ δὲ ὄνομα τοῦ Φάο(υ)ς ρυέτου τὴν ρύσιν ἄνωθεν τοῦ φωτός, ὡς λέγουσι, δηλοῖ κάτω.³⁹ Furthermore, for one of his several reports on Pythagoras (VI.24–25), Hippolytus copies a *Gnosticizing* Pythagorean interpretation of Empedocles (cf. VI.24.4 & 25.1–4 ~ VII.29.8–12; 29.15; 29.20–24).⁴⁰ And for his account of Aristotle (VII.15–19), he uses a Basilidean reinterpretation of Aristotle (for σωρός, compare VII.15.2 ~ VII.22.16; 23.3; 24.5; 25.6; 27.5; X.14.5–6; for ὁ οὐκ ὦν θεός, compare VII.17.1 & 19.7 ~ VII.21.4; X.14.1). Finally, Hippolytus brings excerpts from a Greek medical *pneumatic* treatise (IV.51.10–14), but as found in a Peratic exegesis – compare IV.51.11–13 ~ V.17.11–12.

3. Ὁ μέγιστος ἀγών (IX.6). So far we have seen: First, that the discovery of a new package of Gnostic scriptures had enabled Hippolytus to produce a first large-scale heresiology (*Elenchos*, Books V–VIII, with the corresponding *Epitome haereseon*, X.9–26). And second, that quotations from and references to Greek poets and philosophers found by Hippolytus in those Gnostic scriptures (such as Homer, the Orphics, Pythagoras, Heraclitus, Empedocles, Aristotle, etc.) were the most likely source of inspiration for him to expand the scheme and produce his own version of Βίοι παράλληλοι – by pairing each heretic with an earlier Greek writer, in order to expose him as a plagiarist from that writer: Justin-Herodotus, Basilides-Aristotle, Marcion-Empedocles, Simon-Heraclitus (VI.9.3), Valentinus-Plato plus Pythagoras, Hermogenes-Socrates, the Encratites-Cynics, etc. And to make this παράθεσις more convincing, he felt it necessary to prefix Books I–IV (*The Philosophumena*) to his *Elenchos* (with a brief *Epitome philosophorum* in X.6–8).

But there is more to that. If the discovery of the Gnostic package had led Hippolytus to producing the παράθεσις, this endeavour inspired him to achieve yet a *third* goal – to expose his archenemy, the Pope Callistus, as a *heretic*, as “one of them.” In Hippolytus’ opinion, Callistus is only one of the successors (διάδοχοι) of Noetus, and Noetus had plagiarized the pagan philosopher Heraclitus. That is why Hippolytus felt

³⁹ Cf. M. Marcovich, *J. T. S. N. S.* 25 (1974), 447–451.

⁴⁰ Walter Burkert (supra, note 32), pp.141 and 145 n.25, was close to seeing the truth. He took the word κτίσις at VII.29.9 and 24 to be a *Zusatz des Hippolytos*; as a matter of fact, it belongs to the Gnostic commentator. – Cf. M. Marcovich, *Studies in Graeco-Roman Religions and Gnosticism* (Berlin: de Gruyter, forthcoming), chapter 11.

that an additional book (IX) was needed, and that is why Book IX makes the climax of the entire *Elenchos*. It is Hippolytus' μέγιστος ἀγών because two popes were involved in this heresy, and he felt that the very existence of the Church was at stake: περιλείπεται νῦν ὁ μέγιστος ἀγών, ἐκδιηγῆσασθαι καὶ διελέγξαι τὰς ἐφ' ἡμῖν ἐπαναστάσας αἰρέσεις, δι' ὧν τινες ἀμαθεῖς καὶ τολμηροὶ (i. e., Zephyrinus and Callistus) διασκοεδανύειν ἐπεχείρησαν τὴν ἐκκλησίαν, μέγιστον τάραχον κατὰ πάντα τὸν κόσμον [ἐν] πᾶσι τοῖς πιστοῖς ἐμβάλλοντες (IX. 6).

Now, the attack on Callistus – and on his followers and successors: οὗ διαμένει τὸ διδασκαλεῖον... Καλλιστιανοὶ (IX. 12.26) – is being led on *three* fronts. First, Callistus is introduced as a Heraclitean, not a Christian (via Noetus: IX. 7.1–3; 10.9; 11.1). Second, allegedly Callistus' heretical theory and practice had encouraged Alcibiades (a late Elkesaite) to create his own heresy: ταῦτα δὲ ἐτόλμησε (sc. Alcibiades) τεχνάσαι τὰ πανουργήματα ἀπὸ τοῦ προειρημένου δόγματος ἀφορμὴν λαβὼν, οὗ παρεστῆσατο Κάλλιστος (IX. 13.4). According to Hippolytus, Alcibiades had taken over from Callistus a too easy remission of sins and the second baptism. Both Callistus and Alcibiades are rogues of the same kind: γοργότερον ἑαυτὸν καὶ εὐφύεστερον ἐν κυβείαις κρίνας (sc. Alcibiades) τοῦ Καλλίστου, ἐπῆλθε τῆ Ῥώμῃ φέρων βίβλον τινά... (IX. 13.1).

Thus, Callistus appears in the *Elenchos* “sandwiched” between a Christian heretic plagiarizing the pagan philosopher Heraclitus (Noetus of Smyrna, IX. 7 and IX. 10.9–12), and a “Gnostic” from Apameia bringing to Rome τὸν ξένον δαίμονα Ἡλχασαῖ (IX. 4 and IX. 13–17). Now, Hippolytus is going out of his way to link Noetus-Callistus to Heraclitus: he copies no less than *nineteen* different Heraclitean sayings (Fr. 1 and 50–67 Diels-Kranz; Fr. 51, 54 and 55 are quoted even twice) from a chapter (κεφάλαιον, IX. 10.8) of a Hellenistic anthology with Stoic comments (φρόνιμον πῦρ, διακόσμησις and ἐκπύρωσις, IX. 10.7). To them Hippolytus had added his own comments – in a futile effort to make out of Heraclitus a “Christian” who is saying the same things as Noetus and Callistus. That is why Hippolytus ascribes to Heraclitus such terms as θεὸς δίκαιος (IX. 9.1), κτίσις and δημιουργός (9.4), the resurrection of the flesh (λέγει δὲ καὶ σαρκὸς ἀνάστασιν, 10.6), and the Last Judgement (λέγει δὲ καὶ <τὴν> τοῦ κόσμου κρίσιν, 10.7). According to Hippolytus, the agreement between the teachings of Heraclitus and Noetus is complete: ἐν δὲ τούτῳ τῷ κεφαλαίῳ πάντα ὁμοῦ τὸν ἴδιον νοῦν ἐξέθετο (sc. Heraclitus), ἅμα δὲ καὶ τὸν τῆς Νοητοῦ αἰρέσεως, <ὄν> δι' ὀλίγων ἐπέδειξα οὐκ ὄντα Χριστοῦ ἀλλὰ Ἡρακλείτου μαθητὴν (IX. 10.8).

The third attack on Callistus was a direct, frontal one: chapters 11 and 12 of Book IX, misrepresented as a *Vita Callisti* (cf. IX.11.4), is a regrettable vitriolic “character assassination,” written with a pen dipped in gall, not in ink. If these chapters were written after Callistus’ death (in A. D. 222) – as, I think, the words of IX.12.26, οὐ διαμῆνει τὸ διδασκαλεῖον... Καλλιστιανοὶ suggest, – Hippolytus’ moral blemish for writing them is even greater than that of plagiarism and false claims.

Important for the Church history as these chapters may be, they are, at the same time, an *Icherzählung*, a self-defense and self-justification of Hippolytus. The first-person pronoun (ἡμεῖς or ἐγώ) occurs here no less than ten times (IX.7.3; 11.2; 11.3 ter; 11.4; 12.15; 12.16; 12.21; 13.5). But there is more to that. The “I” of the chapters addressed against Callistus should be understood in the context of the “I” and the first-person verbs throughout the *Proem*. They find their climax in the telltale statement of *Proem*, 6–7:

Ταῦτα δὲ ἕτερος οὐκ ἐλέγξει ἢ τὸ ἐν ἐκκλησίᾳ παραδοθὲν ἅγιον πνεῦμα, οὐ τυχόντες πρότεροι οἱ ἀπόστολοι μετέδοσαν τοῖς ὀρθῶς πεπιστευκόσιν. ὧν ἡμεῖς διάδοχοι τυγχάνοντες, τῆς τε αὐτῆς χάριτος μετέχοντες ἀρχιερατείας τε καὶ διδασκαλίας, καὶ φρουροὶ τῆς ἐκκλησίας λελογισμένοι, οὐκ ὀφθαλμῶ νυστάζομεν οὐδὲ λόγον ὀρθὸν σιωπῶμεν, ... ἀλλὰ τοῦ ἰδίου καιροῦ τὰ μέτρα ἐπιτελοῦντες καὶ ὅσα παρέχει τὸ ἅγιον πνεῦμα πᾶσιν ἀφθόνως κοινωνοῦντες. (7) οὐ <γὰρ> μόνον ἀλλότρια δι’ ἐλέγχου εἰς φανερόν ἄγοντες, ἀλλὰ καὶ ὅσα ἡ ἀλήθεια ὑπὸ τῆς τοῦ πατρὸς χάριτος παραλαβοῦσα ἀνθρώποις διηκόνησε, ταῦτα... ἀνεπαισχύντως κηρύσσομεν.

In my view, this is the most revealing passage in the entire *Elenchos*: it gives us the clue for understanding Hippolytus’ role and objectives in his *magnum opus*. Hippolytus’ μέγιστος ἀγών is actually his only real ἀγών – to refute the *contemporary* Trinitarian modalists Cleomenes, Sabelius and, above all, Callistus. It is to Callistus (and Zephyrinus) that the phrase at IX.6 alludes in the first place: περιλείπεται νῦν ὁ μέγιστος ἀγών, ἐκδιηγῆσασθαι καὶ διελέγξαι τὰς ἐφ’ ἡμῖν ἐπαναστάσας αἰρέσεις, δι’ ὧν τινες ἀμαθεῖς καὶ τολμηροὶ διασκεδαννύειν ἐπεχείρησαν τὴν ἐκκλησίαν...

In so doing – Hippolytus is trying to tell us in his *Proem*, – he is only fulfilling his apostolic, pastoral duty as a bishop (ἀρχιερατεία), as such – a successor of the apostles (ὧν ἡμεῖς διάδοχοι τυγχάνοντες), partaker in the divine grace along with the apostles (τῆς τε αὐτῆς χάριτος μετέχοντες), defender of the true dogma (λόγος ὀρθός) – in accordance with the Christian scriptural tradition (τὸ ἐν ἐκκλησίᾳ παραδοθὲν ἅγιον πνεῦμα and ἡ αὐτὴ διδασκαλία and also ἡ ἀλήθεια), – and above all as the

Guardian of the Church (φρουροὶ τῆς ἐκκλησίας λελογισμένοι).

This purely Christian foundation and tradition would have done. But Hippolytus combines it with pagan Greek platitudes, inherited from the Cynic diatribe. So he likens himself, in his heresiological task, to a winning athlete, a successful sailor, a prospering farmer, a maltreated prophet seeing his prophecies being fulfilled (*Proem* 10). He envisages himself as a Christian Heracles, clearing the stables of Augeas (V. 27.6) or cutting the many heads of the Gnostic Hydra of Lerna (V. 11.1: the image is borrowed from Irenaeus I. 30.14). Or as a Christian Odysseus safely sailing through a sea infested with heretical monsters (VII. 13.1–3); or else as a new Theseus untwining the labyrinth of the heretics (X. 5.1), etc.

In brief, the *Elenchos* seems to reveal – among many other facets – also a *lonely schismatic bishop crying out for recognition* (compare the terms ὦν τῷ διδασκαλείῳ συρρέουσιν ὄχλοι and καθολικῆ ἐκκλησία as applied to the main Church of Callistus, IX. 12.23 and 12.25). With this in mind, we can understand why Hippolytus *six* times refers to his own earlier writings (*Proem* 1; X. 5.2; X. 30.1; 30.5; 30.7; 32.4) appending the remark, κατὰ <τὸν ἡμέτερον> τρόπον βουλόμενοι τοῖς φιλομαθέσιν ἐπιδεικνύναι ἦν ἔχομεν στοργὴν περὶ τὸ θεῖον τὴν τε ἀδίστακτον γνῶσιν, ἦν ἐν πόνοις κεκτήμεθα, περὶ τὴν ἀλήθειαν (X. 30.5). Or why he shows such a concern for posterity (*Proem* 5, οὐδὲ γὰρ μικρὰν τινα βοήθειαν τῷ τῶν ἀνθρώπων βίῳ καταλείψομεν πρὸς τὸ μηκέτι πλανᾶσθαι...): *He* is the true Christian pastor, spiritual guide, educator and illuminator, and not the illiterate, sordidly greedy of gain and morally corrupt Zephyrinus (IX. 7.1 ἀνὴρ ιδιώτης καὶ αἰσχροκερδῆς; 11.1 ἀνὴρ ιδιώτης καὶ ἀγράμματος καὶ ἄπειρος τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὅρων... ὦν δωρολήπτης καὶ φιλάργυρος) or the villain and rogue Callistus (IX. 11.1 ἀνὴρ ἐν κακίᾳ πανοῦργος καὶ ποικίλος πρὸς πλάνην; 12.15 ἦν οὖν γόης καὶ πανοῦργος; 12.19–20 ὁ ἀνόητος καὶ ποικίλος... ὁ γόης).

C. Hippolytus' True Doctrine (X. 32–34)

He calls it Ὁ τῆς ἀληθείας λόγος (or ὅρος, κανὼν, ἀπόδειξις), X. 4; 5.1–2; 31.6; or simply ὀρθὸς or ἀληθῆς λόγος (*Proem* 6; X. 34.1). Hippolytus' theology is elaborate and peculiar enough: it deserves greater attention than a brief Introduction to an edition may allow. Therefore, I shall limit myself to making a few points only.

1. *The Holy Ghost*. It is usually assumed that Hippolytus was *forced* to give a brief statement about the True Creed or Dogma at the end of his *Elenchos* by

the simple fact that Callistus had accused him of *ditheism*. Thus, δίδεοί εστε of IX. 11.3 and 12.16 is best answered by Hippolytus' own opening statement, Θεὸς εἷς (X. 32.1). That is true, but it does not tell the whole story.

Scholars have been puzzled by the total absence of the Holy Ghost in Hippolytus' True Doctrine (X. 32–34) – in sheer contrast to Callistus' dogma (IX. 12.16–18; X. 27.3–4). It is Logos who speaks to the prophets, not Holy Ghost (X. 33.13–14). Marcel Richard, for example, wrote: “Le Saint-Esprit est un des points les plus mystérieux de la doctrine d’Hippolyte. Il est partout dans son œuvre, aussi bien dans ses traités apologétiques que dans ses commentaires. Et, cependant, le seul exposé systématique de sa théologie qui ait survécu, *Réfut.* X, 32–34, l’ignore absolument.”⁴¹

Now, while it is true that a genuine Trinitarian dogma is absent in Hippolytus' True Doctrine, I think it is equally true that the Holy Ghost is *not* totally absent in it: Holy Ghost is to be understood by the word Ἀλήθεια of X. 34.2 (and ἀληθῆς λόγος of 34.1). For Hippolytus Holy Ghost is Conveyer of God's Truth to man, Spirit of Truth, and *Truth itself* as expressed in the Holy Scriptures.

This assumption may be confirmed by *Proem* 6–7, where the expression τὸ ἐν ἐκκλησίᾳ παραδοθὲν ἅγιον πνεῦμα and ὅσα παρέχει τὸ ἅγιον πνεῦμα πᾶσιν ἀφθότως κοινωνοῦντες (sc. ἡμεῖς) is a *synonym* for the phrase ὅσα ἡ ἀλήθεια ὑπὸ τῆς τοῦ πατρὸς χάριτος παραλαβοῦσα ἀνθρώποις διηκόνησε, i. e., Holy Ghost or Truth as expressed in the Holy Scriptures.⁴²

Accordingly, it is not Hippolytus but the Holy Ghost as Truth who will refute the heretics in the *Elenchos* (ταῦτα δὲ ἕτερος οὐκ ἐλέγξει ἢ τὸ ἐν ἐκκλησίᾳ παραδοθὲν ἅγιον πνεῦμα), states the author in his *Proem* 6. And at the end of the *Elenchos* (X. 5), he says that the Canon of Truth (ὁ τῆς ἀληθείας ὄρος) is able to refute a heresy by *simply appearing* (μόνον φανεῖς ἐλέγξει τὴν πλάνην).

2. *Logos*. He is the most prominent agent in Hippolytus' theology. Logos exists in Father as his *immanent reasoning* (X. 33.1 ἐνδιάθετος τοῦ παντὸς λογισμός). When Logos was born by Father as His first-born Son (33.2 πρωτότοκος τούτου γενόμενος; 33.11 ὁ Λόγος ὁ θεοῦ, ὁ πρωτόγονος πατρὸς παῖς; cf. *Col.* 1:15; Justin I *Apol.* 33.6; Tatian *Orat.* 5; Theophil. *Ad Autol.* II. 22), He becomes *the Agent* of the Father's Creation (33.2 καὶ αἴτιον τοῖς γινομένοις Λόγος ἦν; 33.4 ἵνα Λόγος ὑπουργῇ; 33.6

⁴¹ In *Dictionnaire de Spiritualité*, 44–45 (Paris, 1968), 549.

⁴² Cf. G. W. H. Lampe, *A Patristic Greek Lexicon* (Oxford, 1961), s. v. ἀλήθεια, B, 4, and αὐτοαλήθεια, 4.

ταῦτα Λόγῳ ἐδημιούργει; 33.11 τα(ῦ)τα δὲ πάντα διώκει ὁ Λόγος) – in two ways: (1), He bears in himself the Father's *will* (33.2 ἐν <ἐ>αυτῷ φέρων τὸ θέλειν τοῦ γεγεν(ν)ηκότος and τὸ κατὰ ἐν Λόγος ἀπετέλει τὸ ἀρέσκον θεῷ); and (2), He bears in himself the Father's *ideas* as *Voice* (33.2 <ὡς> φωνὴν εἶχεν ἐν ἑαυτῷ τὰς ἐν τῷ πατριῶ <νῶ> ἐννοηθείσας ιδέας). Thus, in addition to being the Father's *immanent reasoning* (33.1 ἐνδιάθετος τοῦ παντὸς λογισμός; 33.2 οὐκ ἄπειρός <τε ὦν> τῆς τοῦ πατρὸς ἐννοίας), Logos becomes also *uttered word* or *voice* (i.e., λόγος προφορικός).

Two remarks are in order here: (1), Hippolytus uses the word φωνή as a synonym for λόγος (33.11 ὁ Λόγος ὁ θεοῦ..., ἡ πρὸ ἐωσφόρου φωσφόρος φωνή; 34.2 ὑπὸ Λόγου φωνῆς μὴ καταλαμφ(θ)έν; cf. Hippolyt. *contra Noetum* 10 φωνὴν φθεγγόμενος καὶ φῶς ἐκ φωτὸς γεννῶν προῆκεν τῇ κτίσει κύριον τὸν ἴδιον νοῦν; *Psalm*. 109 :3; 2 *Petri* 1 :19; *H. c. Noet.* 16 s.f.). As such, Logos speaks to the prophets (33.13). And (2), Hippolytus' *Logoslehre* follows a well-established and longstanding tradition, shared by the Apologists, the Fourth Gospel, Philo: it goes back to the basically *Stoic* distinction between λόγος ἐνδιάθετος and λόγος προφορικός, with possible antecedents in Plato (*Sophist* 263 e) and Aristotle (e.g., *Anal. Post.* A 10, p. 76 b 25).⁴³

Finally, Hippolytus' Christology or incarnation of Logos (33.14–17 and 34.5) is based on the ἀνακεφαλαίωσις (*recapitulatio*; cf. *Ephes.* 1 :10; 2 *Cor.* 5 :17; *Gal.* 6 :15; *Ephes.* 2 :15; 4 :24; Hippol. *c. Noet.* 17): Christ recreates, reshapes and renews “the old man” Adam (33.15 «τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον» διὰ καινῆς πλάσεως πεφορηκότα; 34.5 νέον «τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον» ἀποτελῶν; cf. *Rom.* 6 :6; *Ephes.* 4 :22; *Col.* 3 :9; Hippol. *De*

⁴³ Cf. Sext. Emp. *Pyrrhon. hypotyp.* I. 65; 72; 76. *Adv. math.* VIII. 275; 287; Galen *Protrept.* 1.1; *In Hippocr. de med. officina* XVIII B, p. 649 Kühn; *De plac. Hippocr. et Plat.* II. 5 (V, p. 241 K.); Plut. *Maxime cum principibus* 777 C; Heraclitus *Alleg. Homer.* 72.15–16; Porphyry. *De abstin.* III. 2; Jamblich. *Vita Pyth.* 218; Hesych., s.v. ἐνδιάθετος; S. V. F. I, Nr. 148; II, Nr. 135; 223; 840. – Philo *De Cherubim* 127; *De Abrahamo* 83; *Leg. alleg.* III. 96; *De spec. legg.* I. 81; IV. 69; *De vita Mosis* II. 127 & 129. – Ignat. *Ep. ad Magnes.* 8.2; Tatian *Orat.* 5.1; Justin *Dial.* 61.1; Athenag. *Legat.* 10.2; Theophil. *Ad Autol.* II. 10 & II. 22; Iren. *Adv. haer.* II. 12.5; Tert. *Adv. Prax.* 5; *Apol.* 17.1; 21.11; Clem. *Strom.* V. 6.3; VII. 53.6; 55.4; Hippol. *Contra Noetum* 11; Origen *Contra Celsum* VI. 65; Basil. Caes. *Hom.* 16.3 (P.G. 31, 477 A); Nemes. *De nat. hom.* 14 et alibi. – Cf. M. Mühl, in *Archiv für Begriffsgeschichte* (Bonn, Bouvier), VII (1962), 7–56; Max Pohlenz, *Die Stoa*² I (Göttingen, 1959), pp. 39; 185; 373 ff.; 412; 435; 451; II (Göttingen, 1955), Erläuterungen; Max Heinze, *Die Lehre vom Logos in der griech. Philosophie* (Oldenburg, 1872); A. Aall, *Geschichte der Logosidee in der griech. Philosophie*, 2 vols. (Leipzig, 1896; 1899).

Antichristo 26); He goes through all stages of the human life (33.15; cf. *Iren. Adv. haer.* II. 22.4), endures passions and death, and finally resurrects (33.17) – in order to serve as ἀπαρχή (“first-fruit”) for the salvation of man (33.17 ἀπαρξάμενος; cf. 1 *Cor.* 15 : 20–23).

3. *Platonic Influence.* According to Hippolytus, prior to the Creation through the agency of Logos, God first creates the *ideas* or forms of things (33.2 αἱ ἐν τῷ πατρικῷ <νῶ> ἐννοηθεῖσαι ιδέαι); and prior to all other things, God first creates the four basic elements or substances (32.2 ἀρχαί; 33.4 αἱ πρῶται οὐσίαι) – fire and spirit, water and earth. Accordingly, things are made either of one single element (μονοοὐσία), or of a combination of them. But every *compound* is perishable: καὶ τὰ μὲν ἐξ ἐνὸς ἀθάνατα ἦν – λύσις γὰρ <αὐτοῖς> οὐ παρακολουθεῖ· τὸ γὰρ ἐν οὐ λυθῆσεται πώποτε –, τὰ δὲ ἐκ δύο ἢ τριῶν ἢ τεσσάρων λυτά. διὸ καὶ θνητὰ ὀνομάζεται· θάνατος γὰρ τοῦτο κέκληται, ἢ τῶν δεδεμένων λύσις (32.3).

All these elements are Platonic in origin. For example, Hippolytus’ last sentence goes back to Plato *Timaeus* 41 a 7 τὸ μὲν οὖν δὴ δεθὲν πᾶν λυτόν. Furthermore, according to Hippolytus, man was created out of *all* four elements (33.7 ἐκ πασῶν σύνθετον οὐσιῶν ἐσκεύασεν). This too is a Platonic idea: *Timaeus* 42 e – 43 a; Albinus *Epitome* 17 (ed. Hermann, Plato vol. VI, p. 172) οἱ δὲ θεοὶ ἔπλασαν μὲν προηγουμένως τὸν ἄνθρωπον ἐκ γῆς καὶ πυρὸς καὶ ἀέρος καὶ ὕδατος.

Finally, Hippolytus closes the *Elenchos* (X. 34.4) with a reinterpretation of the old Delphic and Socratic injunction Γνωθὶ σεαυτὸν (e. g., ap. Plato *Protag.* 343 b 3; cf. *Elenchos* I. 18). While the meaning of the Δελφικὸν γράμμα was, “Man, recognize thy status of being only a mortal, *not a god*” – hence, e. g., in Plato *Charmides* 164 d-e, or *Alcibiades* I, 131 b, γινώσκων ἑαυτὸν, is interpreted as σωφρονεῖν, practising moderation or Μηδὲν ἄγαν –, Hippolytus offers a directly opposite interpretation: “Man, recognize that thou art *godlike*” – <Καὶ> τοῦτ’ ἔστι τὸ «γνωθὶ σεαυτὸν», ἐπιγνοὺς <ἐν σεαυτῷ> τὸν πεποιηκότα θεόν.

Now, doubtless Hippolytus is building upon *Genesis* 1 : 26: Man is made in God’s image and likeness (he refers to *Gen.* 1 : 26 in X. 34.5). But the point is that the same interpretation of Γνωθὶ σεαυτὸν occurs already in Plato *Alcibiades* I, 133 c 4: Τῷ θεῷ ἄρα τοῦτ’ ἔοικεν αὐτῆς (sc. τῆς ψυχῆς), καὶ τις εἰς τοῦτο βλέπων καὶ πᾶν τὸ θεῖον γνοῦς, [θεὸν τε καὶ φρόνησιν,] οὕτω καὶ ἑαυτὸν ἂν γνοίῃ μάλιστα. In this respect, Hippolytus may well be found to be in agreement with the Gnostic Monoimus (cf. his *Epistle to Theophrastus*, *El.* VIII. 15.1–2; X. 17.5).

Thus, Hippolytus had opened his *Elenchos* with a rejection of Greek

philosophy (*Proem* 1, Οὐδένα μῦθον τῶν παρ' Ἑλλήσιν ὠνομασμένων παραιτητέον), only to end up with a Christian theology showing clear *Platonic* borrowings – which may well be compared to those to be found in Athenagoras. Hippolytus must have had some knowledge of Plato, since he criticizes Plato in his *De Universo* (referred to at X.32.4), as the title itself of the treatise attests: Πρὸς Ἑλληνας καὶ πρὸς Πλάτωνα, ἢ καὶ Περὶ τοῦ παντός.

D. The Value of Hippolytus' *Elenchos*

1. Since the package of eight new Gnostic treatises – the Naassenes, Peratae, Sethians, Justin's *Baruch*, the *Apophysis Megale*, Basilides, Docetae, and Monoimus – makes the bulk of the *Elenchos*, the value of this package will in great degree determine the value of the entire work. Now, with the exception of Basilides and probably Justin, the rest of these Gnostic systems have in common the fact that they all operate with *three principles*.⁴⁴ Moreover, in the doctrines of the Naassenes, Peratae, and Sethians the *Snake* (Hebrew *nāhash*) plays a *positive* role (V.9.11–14; V.16.7–16; 17.2 & 8; V.19.18–20; cf. also V.6.3; V.11; VI.6; not so in Justin: V.26.22–26 & 31).

But in addition to these common characteristics, scholars – since A. Hilgenfeld⁴⁵ – had pointed out striking similarities between some of these systems – similarities in imagery and comparisons, in the use of the Scriptures, and in phraseology. Here are a few examples.⁴⁶

⁴⁴ Cf. Werner Foerster, *Gnosis* I, cc. 14–19 (Zürich, 1969; English translation edited by R. McL. Wilson, Oxford, 1972). Klaus Koschorke, *Hippolyt's Ketzerbekämpfung und Polemik gegen die Gnostiker* (Göttinger Orientforschungen, VI. Reihe: Hellenistica, 4; Wiesbaden, 1975), 10 f.; 95.

⁴⁵ A. Hilgenfeld, 'Der Gnostizismus und die Philosophumena,' *Zeitschr. f. wiss. Theol.* 5 (1862), 400–464, esp. 443–446; Idem, *Die Ketzergeschichte des Urchristentums* (Leipzig, 1884), 252–277. J. Frickel (supra, note 31), 11–25, offers an excellent summary of scholarship – from W. Möller (in 1860) to W. Bousset (in 1907).

⁴⁶ A full list of these similarities is to be found in G. Salmon, 'The Cross References in the Philosophumena,' *Hermathena* 11 (1885), 389–402, and especially in Hans Staehelin, *Die gnostischen Quellen Hippolyts in seiner Hauptschrift gegen die Häretiker* (T.U. VI.3, Leipzig, 1890), 1–108. Koschorke (supra, note 44), 95–101, offers a summary from the standpoint of the Sethians.

	Hippolytus	Naassenes	Peratae	Sethians	<i>Apophasis</i>	Basilides
1 Similes for spontaneous attraction taken from Physics: ὁ σίδηρος by ἡ Ἡρακλεία λίθος		5.9.19	5.17.9	5.21.8		
ὁ χρυσοῦς by ἡ τοῦ θαλασσοῦ ἱέρακος κερκίς		5.9.19	5.17.10	5.21.8		
τὸ ἄχυρον by τὸ ἤλεκτρον		5.9.19	5.17.10	5.21.8		
τὸ πῦρ by ὁ νάφθας			5.17.9			7.25.6
2 The Medical Simile: ὁ ἐγκέφαλος	4.51.10 -13 ~	5.9.15 ~	5.17.11 -12 ~ ὁ			
ἡ παρεγκεφαλίς	πατήρ ~ κεφαλή δρά- κοντος	Ἐδέμ	πατήρ ~ ὁ υἶδος δρα- κοντο- ειδής ~ τὰ σπέρ- ματα			
τὸ πνεῦμα	~ τὰ σπέρ- ματα					
3 The Importance of Teaching (τέχνη)				5.19.2 four ex- amples	6.12.4; 6.16.5 two ex- amples	

4 Biblical Parables	Naassenes	<i>Apophasis</i>	Basilides	Docetae
4 ^a The Parable of the Mustard Seed (Mt. 13 : 31-32): The biggest tree out of the smallest seed ⁴⁷	5.9.6 ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν = ὁ κόκκος τοῦ σινάπεως. 5.9.5 στιγμή ἀμέριστος = μέγεθος		7.21.3; 10.14.1 ὁ τοῦ σινάπεως κόκκος = ὁ κόσμος	

⁴⁷ Cf. *Elenchos* VI.40.2 (Marcus); *Ev. Thomae* log. 20; *Apocryph. Jacobi* (Nag Hammadi cod. I.2, p. 8.7); *Clem. Exc. ex Theodoto* 1.3.

4	Biblical Parables	Naassenes	<i>Apophasis</i>	Basilides	Docetae
		τι ἀκατά- ληπτον			
4 ^b	The Fig Tree (Mt. 24 : 32) σπέρμα πρέμνον, φύλλα, καρπός				8.8.3; 10.16.1 σπέρμα συκῆς ἐλά- χιστον ὄν, δυνάμει δὲ ἀπειρομέ- γεθες = ὁ θεός 8.8.4-5 = τρεῖς αἰῶνες
4 ^c	The Big Tree of Nebuchadnezzar (Daniel 4 : 7-9) καρπός opposed to πρέμνον, κλάδοι, φύλλα, φλοιός (Mt. 3 : 10 & 12)		6.9.8-10 = τὸ πῦρ		

Scriptural contamination	Naassenes	Peratae	Sethians	Justin	<i>Apophasis</i>	Basilides	Monoimus
5 John 4 : 10 + 4 : 14 ζῶν ὕδωρ ἀλλόμενον	5.9.18		5.19.21	5.27.2			
6 Col. 1 : 19 + 2 : 9		5.12.5; 10.10.4					8.13.2
7 A phrase for "all": πᾶν ὃ τι νοήσει ἐπινοεῖς ἢ καὶ παραλείπεις μὴ νοηθῆν			5.19.1		6.9.7	7.22.1	8.12.5

These similarities between the eight Gnostic systems had induced some scholars to doubt the authenticity of the new material brought by Hippolytus, while suggesting that the whole Gnostic package may well be the work of a forger. Such was the case with G. Salmon and especially with H. Staehelin. But this explanation was doomed from the beginning. For one thing, a forger would not have limited himself to producing

common images, similes and phrases, while leaving the essence of each system so different in kind. And, as a matter of fact, the discovery of the Nag Hammadi Coptic Gnostic Library – back in 1945 – has vindicated Hippolytus. First, the fifty-two Gnostic tractates of the Library have demonstrated the full richness and variety of the Gnostic themes; and second, the very existence of a *Paraphrasis Séem* (NH cod. VII. 1), referred to by Hippolytus at V.22.1, proves that Hippolytus' account of the Sethians cannot be explained as a forgery, although the concurrences between Hippolytus and NH VII. 1 can be reduced to three principles – Light, Darkness, and Spirit between them (NH VII. 1, p. 1.25 ff.) – and although Ps. Tertullian (*Adv. omn. haer.* 2) and Epiphanius (*Panarion* XXXIX. 1.1–5.3) offer different accounts.⁴⁸

E. de Faye had posited a common source for all eight Hippolytean systems – such a one as the Ophitism.⁴⁹ This is not a likely solution either, for the simple reason that our Gnostic systems are so different one from another that they simply resist to be reduced to one single known system.

The prevailing theory today seems to be that at least some of the eight Gnostic tractates had undergone editing – prior to being used by Hippolytus – by a single *redactor*. The question is now: what kind of a redactor? Some scholars think of a Christian church-collector, who wanted to use the treatises for polemical purposes: so, e. g., E. Peterson⁵⁰ and K. Beyschlag.⁵¹ I personally find it highly unlikely that a church redactor would be so intimately versed and involved in Gnostic theories. Recently K. Koschorke⁵² had suggested that the redactor in question may well have been a *Gnostic group*, for purposes of propaganda. But we know of no “gnostische Gruppe” as an entity – as a rule, each Gnostic sect preferred to go its own way. And then again, one would think that a redactor would have intervened more drastically in the eight extant treatises, in a Gnostic unifying effort.

⁴⁸ Cf. Birger A. Pearson, ‘The Figure of Seth in Gnostic Literature,’ in *The Rediscovery of Gnosticism*, vol. II: *Sethian Gnosticism*, edited by Bentley Layton (Leiden, E.J. Brill, 1981), 472–514, esp. p. 496; A. F. J. Klijn, *Seth in Jewish, Christian and Gnostic Literature* (Leiden, Brill, 1977), pp. 88 f.; Fr. Wisse, ‘The Redeemer Figure in the Paraphrase of Shem,’ *Novum Test.* 12 (1970), 138.

⁴⁹ E. de Faye, *Introduction à l'étude du gnosticisme au IIe et au IIIe siècle* (Paris, 1903), 68 ff.; Idem, *Gnostiques et Gnosticisme*² (Paris, 1925), 189 f.

⁵⁰ E. Peterson, *Frühkirche, Christentum und Gnosis* (Rom–Freiburg–Wien, 1959), pp. 233; 271 n. 3.

⁵¹ *Theol. Literaturzeitung* 95 (1970), 670.

⁵² Op. cit. (supra, note 44), p. 100 f.

That is why I prefer to share an old view, expressed in 1897 by W. Anz:⁵³ the similarities are due to *mutual borrowings* between different Gnostic sects. If a Naassene writer found it suitable to quote, in his Exegesis, the *Apophysis Megale* (V.9.5 ~ VI.9.4), or the *Gospel of Thomas* (logia 4 & 11^b: V.7.20 & 8.32), for example, he may have found it equally suitable to use, say, a Peratic simile or image (see examples 1 and 2, from the Table printed above).

Thus, a constant *free exchange* of ideas, images, similes, scriptural parables and sayings, and phraseology between independent Gnostic sects seems to be the most likely cause of similarities present in some Gnostic treatises. I think this explanation is strongly supported by the fact that one and the same common Gnostic motif is sometimes being further developed by another sect. Take, for example, case 4 from the Table above. The original idea (4^a): ἐξ ἐλαχίστου μέγιστον γίνεται – present in the Parable of the *mustard seed* (Mt. 13 : 31–32; Mk. 4 : 30–32; Lk. 13 : 18–19) – is still visible in the way the parable is used by the Naassenes, by Basilides, and by the Docetae. But, at the same time, the Docetae (4^b) had chosen to replace the mustard seed with the *fig seed* (taken from Mt. 24 : 32; Mk. 13 : 28; Lk. 21 : 29–30), and, in addition to the image of the seed, to use the image of the *fig trunk, foliage, and fruits*, enabling them to introduce their *three archons* (VIII.8.4–5). And that brings them – possibly through some “missing link” or a lost Gnostic treatise – closer to the image present in the *Apophysis Megale* (4^c). Here we find the image of tree trunk, branches, foliage etc. – valued as worthless in comparison with the tree *fruit* (inspired by Mt. 3 : 10 & 12; Lk. 3 : 17). We can clearly see the *variatio Gnostica* at play here: one Gnostic sect takes over a scriptural parable from another Gnostic sect, and reshapes it or combines it with other scriptural parables as it best suits its own purposes. Or take the “Medical Simile” (case 2): the Peratae used to liken the human brain to the Father. But the Naassenes preferred to liken it to Edem – only to satisfy a paretymological drive: Ἐδὲμ δὲ εἶναι λέγουσι τὸν ἐγκέφαλον, οἰοεὶ δεδεμένον καὶ κατεσφιγμένον ἐν τοῖς περικειμένοις χιτῶσιν ὡσπερ οὐρανοῖς (V.9.15).

2. In conclusion, we may rest assured that the new material brought by Hippolytus is reasonably reliable and genuinely Gnostic. And any thought of Hippolytus' own doctoring is ruled out by his very *methodology*. He had a choice of three ways in which to use his sources: (1), to

⁵³ W. Anz, *Zur Frage nach dem Ursprung des Gnostizismus* (T. U. XV.4, Leipzig, 1897), 9.

copy them *litteratim*; (2), to make excerpts from them by omitting one less important passage between two *verbatim*-copied blocks; and (3), to summarize or paraphrase his source in his own words. Now, Hippolytus by far prefers the first two methods. The second one seems to be his most favored one – a combined sequence (*ab ab ab*) of the literally copied (*a*) and altogether omitted (*b*) passages. This method seems to be indicated by his standard phrase: ταῦτά ἐστιν ἀπὸ πολλῶν πάνυ λόγων τὰ κεφάλαια (V.7.1), or ὡς δι' ὀλίγων εἰπεῖν (V.6.5).⁵⁴

That simply means that *Hippolytus' passion for plagiarizing his sources is a blessing for us*, since we can be reasonably sure that he is, as a rule, faithfully copying his source. Sometimes he would copy his source so hastily or mechanically that he would not notice even a major error in it; as, e.g., the misplaced phrase τὸ μὲν ἐν μέρος in his Peratic source, an error which he repeats twice (V.12.2 & X.10.1–2). Or he would misunderstand his source and then write down a nonsense; e.g., at IV.3.6, Sextus' simple clause ἀκατάληπτος γὰρ ἐστὶν ὁ ἀκριβῆς ταύτης (sc. τῆς συλλήψεως) χρόνος, is reproduced by Hippolytus as, ἄληπτος ἔσται ὁ ἀκριβῆς περὶ τοῦτου λόγος, ταχὺς ὑπάρχων χρόνος (*Adv. math.* V.55).

We may also assume that Hippolytus is not strictly following the sequence of the Gnostic themes in his source, but would rather cut the texture of his source into smaller pieces and place them in his *Elenchos* ὕστερον πρότερον – in accordance with his general plan of exposing the Gnostics as plagiarists, or as it best suited his heresiological purposes. Nevertheless, the original usual sequence of events in a Gnostic system is in general well preserved by Hippolytus. For example, the basic three-stage Gnostic process is easily recognizable in the *Elenchos*: (1), the primal cause(s) and the original state in the All; (2), the ensuing creation or fall, deficiency, error, defection, deception or ignorance; (3), the ultimate deliverance (redemption, salvation, rest) of the Gnostics (pneumatics), usually through the agency of a redeemer or saviour, and the restoration (*apocatastasis*) of the All. As already mentioned, Hippolytus would usually place at the end of his account a *verbatim* copied sacred document of the respective Gnostic sect, to serve as kind of testimony for the author's faithfulness of the report.

⁵⁴ Hippolytus' preference for either *verbatim* copying or excerpting his sources has been long recognized by scholars. Recently, we have been eloquently reminded of this fact by J. Frickel (*supra*, note 31), 82–83. I think, however, that Frickel goes too far when assuming that Hippolytus was unable of producing a *free paraphrase*; a simple comparison of, e.g., *Elenchos* V.25.1–4 with Herodotus IV.8–10 proves that sometimes he would do just that (which is only natural).

In brief, although highly repetitive and lacking a cogent organization, Hippolytus' *Elenchos* remains a reasonably reliable, first-class heresiological source for our study of Gnosticism. As one would expect, the bulk of Hippolytus' sources belong to the authors and texts closest to his own time – to I and II centuries A. D. Thus, Hippolytus prefers to copy from Irenaeus, Sextus Empiricus and Flavius Josephus; he uses an Elkesaite scripture from the age of Trajan (IX. 13.4 – A. D. 101; IX. 16.4 – A. D. 117?); or Antonius Diogenes (*Vita Pythagorae*, I.2), or else Albinus' *Epitome* (I. 19 Plato); and, above all, his own earlier *Syntagma*.

TEXT

〈ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΠΑΣΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ Α〉

- Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ πρώτῃ τοῦ κατὰ πασῶν αἰρέσεων ἐλέγχου· 1
 Τίνα τὰ δόξαντα τοῖς φυσικοῖς φιλοσόφοις καὶ τίνες οὗτοι· καὶ τίνα 2
 τὰ τοῖς ἠθικοῖς καὶ τίνες οὗτοι· καὶ τίνα τὰ τοῖς διαλεκτικοῖς καὶ τίνες 3
 5 οἱ διαλεκτικοί.
 Φυσικοὶ μὲν οὖν Θαλῆς, Πυθαγόρας, Ἐμπεδοκλῆς, Ἡράκλειτος, 3
 Αναξίμανδρος, Αναξίμένης, Αναξαγόρας, Ἀρχέλαος, Παρμενίδης,
 Λεύκιππος, Δημόκριτος, Ξενοφάνης, Ἐκφραντος, Ἴππων.
 Ἠθικοὶ Σωκράτης Ἀρχελάου μαθητῆς τοῦ φυσικοῦ, Πλάτων Σωκρά- 4
 10 τος μαθητῆς· οὗτος τὰς τρεῖς φιλοσοφίας ἔμιξεν.
 Διαλεκτικοὶ Ἀριστοτέλης Πλάτωνος μαθητῆς· οὗτος τὴν διαλεκτικὴν 5
 συνεστήσατο. Στωϊκοὶ δὲ Χρῦσιππος, Ζήνων.
 Ἐπίκουρος δὲ σχεδὸν ἐναντίαν δόξαν πᾶσιν ἐπεχείρησεν. 6
 Πύρρων ὁ Ἀκαδήμιος· οὗτος ἀκαταληψίαν τῶν πάντων λέγει.
 15 Βραχυμᾶνες οἱ ἐν Ἰνδοῖς, Δρυΐδαι οἱ ἐν Κελτοῖς, καὶ Ἡσίοδος.

LOBT

1 *inscript.* Τοῦ κατὰ πασῶν αἰρέσεων ἐλέγχου add. Mi A addidi (cf. v. 2): βιβλίον
 A' add. Mi: βιβλος πρώτη add. We ὠριγένους κατὰ πασῶν αἰρέσεων ἔλεγχου O:
 ὠριγένους φιλοσοφουμένων B L, et in mg O (cf. H IV in fine φιλοσοφουμένων δ
 βιβλίον, ante IX. 6.1 φιλοσοφουμένων ὄ et IX. 8.2 ἐν τοῖς Φιλοσοφο(υ)μένοις P): ὠρι-
 γένους πάντιμα τοῦ σοφωτάτου T: ἀρχὴ τῆς πρώτης βίβλου τοῦ κατὰ πασῶν αἰρέσεων
 ἐλέγχου L O B ante H I. 1.1 Λέγεται Θαλῆν 3 φυσικοῖς superscr. L φιλο-
 σόφοις om. O B 4 τῆς ἠθικῆς... τῆς διαλεκτικῆς L O 9/10 σωκράτους B:
 σωκράτου L O 12 συνέστησαν B (-sen b) 14 Ἀκαδήμιος Roepet, Ἀκαδή-
 μιος Gronov: ἀκάδημος B: καθήμιος L O: καδίμιος T

Pro-
oemium

- 1 Οὐδένα μῦθον τῶν παρ' Ἑλλησιν ὠνομασμένων παραιτητέον· πιστὰ γὰρ καὶ <πιθανὰ> τὰ ἀσύστατα αὐτῶν δόγματα ἠγητέον διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν τῶν αἰρετικῶν μανίαν, οἱ διὰ τὸ σιωπᾶν ἀποκρύπτειν τε τὰ ἄρρητα ἑαυτῶν μυστήρια ἐνομίσθησαν πολλοῖς θεὸν σέβειν. ὧν καὶ πάλαι μετριῶς τὰ δόγματα ἐξεθέμεθα, οὐ κατὰ λεπτῶν ἐπιδείξαντες, ἀλλὰ ἀδρομερῶς ἐλέγξαντες – μὴ [ἀν] ἄξιον ἠγησάμενοι τὰ ἄρρητα αὐτῶν εἰς φῶς ἄγειν –, ὅπως, δι' αἰνιγμάτων ἡμῶν ἐκδεμένων τὰ δόξαντα αὐτοῖς, αἰσχυνθέντες μήποτε καὶ τὰ ἄρρητα ἐξειπόντες ἀθέτους <αὐτοὺς> ἐπιδείξωμεν, παύσωνται τι τῆς ἀλογίστου γνώμης καὶ ἀθεμίτου ἐπιχειρήσεως.
- 2 ἀλλ' ἐπεὶ ὁρῶ μὴ δυσωπούμενους αὐτοὺς τὴν ἡμετέραν ἐπεικείαν μηδὲ λογιζομένους ὡς θεὸς μακροθυμεῖ ὑπ' αὐτῶν βλασφημούμενος, ὅπως ἡ αἰδεσθέντες μετανοήσωσιν ἢ ἐπιμείναντες δικαίως κριθῶσι, βιασθεῖς πρόεμι δεῖξων αὐτῶν τὰ ἀπόρρητα μυστήρια.

- Ἄ τοῖς μουμένοις μετὰ μεγάλης ἀξιοπιστίας παραδιδόασιν, οὐ πρότερον ὁμολογήσαντες εἰ μὴ τὸν τοιοῦτον δουλώσωνται, χρόνῳ ἀνακρεμάσαντες καὶ βλάσφημον πρὸς τὸν ὄντως θεὸν κατασκευάσαντες, καὶ περιεργία γλιχόμενον τῆς ἐπαγγελίας ἴδωσι. καὶ τότε, δοκιμάσαντες δέσμιον εἶναι τῆς ἀμαρτίας, μουῦσι τὸ τέλειον τῶν κακῶν παραδιδόντες, ὅρκους δῆσαντες μήτε ἐξειπεῖν μήτε τῷ τυχόντι μεταδοῦναι εἰ μὴ ὁμοίως δουλωθεῖη. οὐ μόνον παραδοθέντος οὐκέτι ὅρκος ἀναγκαῖος ἦν· ὁ γὰρ ὑπομείνας παθεῖν καὶ παραλαβεῖν τὰ τέλεια αὐτῶν μυστήρια ἰκανῶς αὐτῷ τῷ ἔργῳ πρὸς τὴν ἰδίαν συνείδησιν καὶ πρὸς τὸ ἐτέροις μὴ ἐξειπεῖν ἔσται δεδεμένος. εἰ γὰρ ἐξεῖποι τινὶ ἀνθρώπων τὸ τοιοῦτον ἀνόμημα, οὔτε ἐν ἀνθρώποις λογισθῆσεται, οὔτε τὸ φῶς ὁρᾶν ἄξιός ἠγηθήσεται <*> ἃ καὶ ἄλογα ὄντα τοιοῦτον ἀνόμημα οὐκ ἐπιχειρεῖ, καθῶς ἐν τοῖς τόποις γενόμενοι ἐροῦμεν.

1–68 ed. Bunsen, pp. 349–352

LOBT

1 προοίμιον praemittit B ante Οὐδένα quaedam excidisse susp. Go ὠνομασμένων L O T (cf. H I. 10 μάλιστα ἐπ' ὀνόματος ὄντων): om. B: ὠνομ. <φιλοσόφων> coniec. Go: νενομισμένων Diels 2 πιθανὰ addidi (cf. Aristot. *Rhet.* A 2.11, p.1356 b 27) 3 τὸ G. Richter (*Observat. crit.*, p.76): τοῦ codd. τὰ L O T: καὶ B 5 ἀλλ' B 6 ἀδρομερῶς O ἄν delevi (i.e. ἀνάξιν): μὴ ὄν coniec. Roeper: μηδὲν Go 8 αὐτοὺς addidi (cf. vv. 7, 10, 11, 13) ἐπιδείξομεν B 9 τι del. Morus, Diels τῆς ἀθεμίτου γνώμης καὶ ἀλόγου ἐπιχειρήσεως T 10 μηδὲ Go: μήτε codd. 11 ἦ: οἱ B 15 δουλώσωνται Wolf, Diels: δουλώσονται codd., Gronov, We 16 καὶ¹ om. O 19 ἐξειπεῖν B 20 μόνον Sancroft, Roeper, Diels: μόνου codd., We 21 παθεῖν codd.: ποθεῖν coniec. Gronov: μαθεῖν coniec. Wolf², Roeper ἰκανῶς L: ἰκανὸν B T: ἰκανὰ O 22/23 ἐξεπείν B 24 post ἠγηθήσεται lac. signavit We, qui e.g. ἀσεβέστερος ὧν τῶν θηρίων add. suad.: malim ἀλογώτερος ὧν θηρίων 25 ἄ: ὅτι (sine lac.) Sancroft: εἰ Roeper

Ἀλλ' ἐπεὶ ἀναγκάζει ἡμᾶς ὁ λόγος εἰς μέγαν βυθὸν διηγήσεως ἐπι- 5
βῆναι, οὐχ ἡγούμεθα σιγᾶν, ἀλλὰ τὰ πάντων δόγματα κατὰ λεπτὸν ἐκθέ-
μενοι οὐδὲν σιωπήσομεν. δοκεῖ δέ, εἰ καὶ μακρότερος ἔσται ὁ λόγος, μὴ
30 καμῆν· οὐδὲ γὰρ μικράν τινα βοήθειαν τῷ τῶν ἀνθρώπων βίῳ κατα-
λείψομεν πρὸς τὸ μηκέτι πλανᾶσθαι, φανερώς πάντων ὁρώντων τὰ
κρύφια αὐτῶν καὶ ἄρρητα ὄργια, ἃ ταμειούμενοι μόνοις τοῖς μύσταις
παραδιδόασιν.

Ταῦτα δὲ ἕτερος οὐκ ἐλέγξει ἢ τὸ ἐν ἐκκλησίᾳ παραδοθὲν ἅγιον 6
35 πνεῦμα, οὐ τυχόντες πρότεροι οἱ ἀπόστολοι μετέδοσαν τοῖς ὀρθῶς
πεπιστευκόσιν. ὧν ἡμεῖς διάδοχοι τυγχάνοντες, τῆς τε αὐτῆς χάριτος
μετέχοντες ἀρχιερατείας τε καὶ διδασκαλίας, καὶ φρουροὶ τῆς ἐκκλησίας
λελογισμένοι, οὐκ ὀφθαλμῷ νυστάζομεν οὐδὲ λόγον ὀρθὸν σιωπῶμεν,
ἀλλ' οὐδὲ πάση ψυχῇ καὶ σώματι ἐργαζόμενοι κάμνομεν ἄξια ἄξίως θεῷ
40 τῷ εὐεργέτῃ ἀνταποδιδόναι πειρώμενοι· καὶ οὐδὲ οὕτως κατ' ἄξιαν
ἀμειβόμενοι, πλὴν ἐν οἷς πεπιστεύμεθα μὴ ἀτονοῦντες, ἀλλὰ τοῦ ἰδίου
καιροῦ τὰ μέτρα ἐπιτελοῦντες καὶ ὅσα παρέχει τὸ ἅγιον πνεῦμα πᾶσιν
ἀφθόνως κοινωνοῦντες. οὐ <γὰρ> μόνον ἀλλότρια δι' ἐλέγχου εἰς φανε- 7
ρὸν ἄγοντες, ἀλλὰ καὶ ὅσα ἢ ἀλήθεια ὑπὸ τῆς τοῦ πατρὸς χάριτος παρα-

34–40 cf. *H Trad. apostol. Fragm. Gr. = Epitomen Constit. apostol.* 8. 5.2–7 Funk = *Trad. apost. vers. Lat.* 68.26 ss. ed. E. Tidner (*T.U.* 75, 1963) 'Ο θεὸς... σὺ ὁ δοὺς ὄρους ἐκκλησίας διὰ λόγου χάριτός σου (cf. *Act* 20:32), ὁ... ἄρχοντάς τε καὶ ἱερεῖς καταστήσας... καὶ νῦν ἐπίχρει τὴν παρὰ σοῦ δύναμιν τοῦ ἡγεμονικοῦ πνεύματος (cf. *Pi* 50:14), ὅπερ διὰ τοῦ ἡγαπημένου σου παιδὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ δεδώρησαι τοῖς ἁγίοις σου ἀποστόλοις, οἱ καθίδρυσαν τὴν ἐκκλησίαν... <Δός>... ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου τοῦτον, ὃν ἐξελέξω εἰς ἐπισκοπὴν <ποιμαίνειν τὴν ποιμνὴν> σου τὴν ἁγίαν καὶ ἀρχιερατεύειν σοι ἀμέμπτως, λειτουργοῦντα νυκτὸς καὶ ἡμέρας... et I. E. Stam, *Episcopacy in the Apostolic Tradition of Hippolytus* (Diss. theol. Basil. 1969), pp. 33; 61 s.; 92; praesertim 110–113 37 διδασκαλίας: cf. *Martyr. Polycarpi* 16.2. Πολύκαρπος, ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις διδάσκαλος ἀποστολικὸς καὶ προφητικὸς γενόμενος ἐπίσκοπός τε τῆς ἐν Σμύρνῃ καθολικῆς ἐκκλησίας et Lampe, s.v. ἐπίσκοπος, B, 3, h 38 λόγον ὀρθόν: cf. *Iust. Dial.* 3.3; 2 *Apol.* 9.4; *Clem. Paed.* 1. 101.1; *Ecl. proph.* 62; *Orig. Hom.* 9.4 in *Jerem.* (G.C.S., 3, p.68.29); Hegemon. *Acta Archelai* 6 (p.6.4 Beeson); *Plat. Phaed.* 73 a 8; 94 a 1; *Polit.* 310 c 4; *Tim.* 56 b 4; *Leg.* 2, 659 d 2; 3, 696 c 10; 5, 743 c 3; 10, 890 d 7, et al.

LOBT

27 διηγήσεων B, We 27/28 ἐπιβῆναι: ἐμβῆναι vel ἀναβῆναι Roeper 28 σι-
γῆν L O 29 σιωπήσομεν O 30 καμῆν B b οὔτε B b 35 πρό-
τερον Huet (*Origeniana*, 3, p.277), Sanctoft (οὔπερ καὶ οἱ αὐτοὶ ἀπόστολοι πρότερον
ἔτυχον paraphr. in mg. L) 36 πεπιστευκόσιν O: πεπιστευκότες B 37 ἀρχιερα-
τείας O 38 νυστάζομεν Richter: νυστάζομεν codd., def. Bunsen λόγον ὀρθόν
B: λόγου ὄρους L O T: λόγου ὀργάνω Roeper 40 οὐδ' B 41 <ἀντ>αμειβό-
μενοι Morus, Sanctoft 42 παρέξει Delague 43 γὰρ addidi (post μόνον add.
suad. We) 43/44 φανερόν L O B: φορᾶν T 44 ὑπὸ: ἀπὸ Sanctoft
πατρὸς O B: πρὸς cog. ex πᾶς L: πνεύματος T

λαβοῦσα ἀνθρώποις διηκόνησε, ταῦτα καὶ διὰ λόγου σημειούμενοι καὶ 45
διὰ γραμμάτων ἐμάρτυρα ποιούμενοι ἀνεπαισχύντως κηρύσσομεν.

- 8 Ἴνα οὖν, καθὼς φθάσαντες εἶπομεν, ἀθέους αὐτοὺς ἐπιδείξωμεν καὶ
κατὰ γνώμην καὶ κατὰ τρόπον καὶ κατὰ ἔργον, ὄθεν τε τὰ ἐπιχειρήματα
αὐτοῖς γεγένηται, καὶ ὅτι μὴτὲν ἐξ ἀγίων γραφῶν λαβόντες ταῦτα ἐπεχει- 50
ρησαν, ἢ τινος ἀγίου διαδοχὴν φυλάξαντες ἐπὶ ταῦτα ὥρμησαν, ἀλλ'
ἔστιν αὐτοῖς τὰ δοξαζόμενα <τὴν> ἀρχὴν μὲν ἐκ τῆς Ἑλλήνων σοφίας
λαβόντα, ἐκ δογμάτων φιλοσοφουμένων καὶ μυστηρίων ἐπικεχειρημένων
καὶ ἀστρολόγων ῥεμβομένων· δοκεῖ οὖν πρότερον ἐκθεμένους τὰ δό-
ξαντα τοῖς τῶν Ἑλλήνων φιλοσόφοις ἐπιδείξαι τοῖς ἐντυγχάνουσιν ὄντα 55
9 τούτων παλαιότερα καὶ πρὸς τὸ θεῖον σεμνότερα, ἔπειτα συμβαλεῖν
ἐκάστην αἴρεσιν ἐκάστω <*> ὡς τούτοις τοῖς ἐπιχειρήμασιν ἐπιβαλό-
μενος ὁ πρωτοστατήσας τῆς αἰρέσεως ἐπλεονέκτησε [λαβόμενος] τὰς
ἀρχὰς καὶ ἐκ τούτων ἐπὶ τὰ χείρονα ὀρμηθεὶς <τὸ> δόγμα συνεστήσατο.
- 10 Ἔστι μὲν οὖν πόνου μεστὸν τὸ ἐπιχειρούμενον καὶ πολλῆς δεόμενον
ἱστορίας, ἀλλ' οὐκ ἐνδεήσομεν· ὕστερον γὰρ εὐφρανεῖ, ὡς ἀθλητὴν μετὰ 60
πολὺν πόνον στεφάνου τυχόντα ἢ ἔμπορον μετὰ μέγαν θαλάσσης σάλον
κερδάναντα ἢ γεωργὸν μετὰ ἰδρώτα προσώπου καρπῶν ἀπολαύσαντα ἢ
προφήτην μετὰ ὄνειδισμοὺς καὶ ὕβρεις ὀρώντα τὰ λαληθέντα ἀποβαίνον-
τα. ἀρξάμενοι τοίνυν ἐροῦμεν, τίνες οἱ παρ' Ἑλλήσι πρῶτοι φιλοσοφίαν 65
11 φυσικὴν ἐπιδείξαντες – τούτων γὰρ μάλιστα γεγένηται κλειψίλογοι οἱ
τῶν αἰρέσεων πρωτοστατήσαντες, ὡς μετέπειτα ἐν τῇ πρὸς ἀλλήλους
συμβολῇ ἐπιδείξομεν –, ἐκάστω τε τῶν προαρξαμένων τὰ ἴδια ἀποδιδόν-
τες γυμνοὺς καὶ ἀσχήμονας τοὺς αἰρεσιάρχας παραστήσομεν.

60–62 cf. Ignat. *Ep. ad Polyc.* 1.3; 2.3; 3.1; 2 *Clem.* 7.3; Clem. *Strom.* 7. 67.2; Cosm. *Ind. Topogr. Christ.* 9; Theophil. Antioch. *Ad Autol.* 1. 8.3; Xenoph. *Memorab.* 3. 3.9 et al.
62 *Gn* 3: 19

LOBT

45–46 σημειούμενοι... ἐμάρτυρα ποιούμενοι Sanctroft: σημειούμενοι... ἐμάρτυρα
σημειούμενοι codd.: σημειούμενοι... ἐμάρτυροῦμενοι (ἐμάρτυρησάμενοι Morus) Diels:
ἐμάρτυροῦμενοι... σημειούμενοι Roeper 47 ἰν' Ο Β ἐπιδείξομεν Β
48 κατ'3 Ο τε: τὶ Β 50 ἢ τινὸς – ὥρμησαν in mg. Ο διαδοχὴν: διδαχ-
ῆν Salvini 51 τὴν addidi (cf. v. 57) ἀρχὴν μὲν: ἀφορμὴν Roeper 52 ἐκ
<δὲ> δογμάτων Bunsen 55 σεμότερα Ο 56 post ἐκάστω lac. susp. We, qui τῶν
φιλοσόφων, ἰν' ἀποδείξωμεν add. suad., ft. recte 56/57 ἐπιβαλόμενος Roeper: ἐπιλαβό-
μενος codd. 57 πρωτοστατήσας L Ο (cf. v. 66): πρωτοστάτης Β λαβό-
μενος del. Diels: λαβὼν coniec. Go 58 τὸ add. Diels 61 πολὺν πόνον Diels:
πολλοῦ πόνου codd. ἔμπορος Β 64 πρῶτον Delarue 67 τε scripsi: δὲ
codd. 68 παραστήσομεν Wolf, Roeper: προστήσομεν codd.

Λέγεται Θαλῆν τὸν Μιλήσιον, ἓνα τῶν ἑπτὰ σοφῶν, πρῶτον ἐπικει- 1 1
ρηκέναι φιλοσοφίαν φυσικὴν. οὗτος ἔφη ἀρχὴν τοῦ παντὸς εἶναι καὶ 2
τέλος τὸ ὕδωρ· ἐκ γὰρ αὐτοῦ τὰ πάντα συνίστασθαι πηγνυμένου καὶ 3
5 καὶ πνευμάτων <συ>στροφᾶς καὶ ἄστρον κινήσεις <γίνεσθαι>. καὶ τὰ 3
πάντα φέρεσθαι τε καὶ ρεῖν, τῇ τοῦ πρώτου ἀρχηγοῦ τῆς γενέσεως αὐτῶν
φύσει συμφερόμενα. θεὸν δὲ τοῦτ' εἶναι, τὸ μήτε ἀρχὴν μήτε τελευτὴν ἔχον.
οὗτος περὶ τὸν τῶν ἄστρον λόγον καὶ τὴν ζήτησιν ἀσχοληθεὶς Ἕλλησι 4
ταύτης τῆς μαθήσεως αἴτιος πρῶτος γίνεται. ὃς ἀποβλέπων πρὸς τὸν 4
10 οὐρανὸν καὶ τὰ ἄνω ἐπιμελῶς κατανοεῖν λέγων, εἰς φρέαρ ἐνέπεσεν· ὃν
ἐγγελῶσά τις θεραπευτικῶς Θραῦττα τοῦνομα ἔφη· τὰ ἐν οὐρανῷ προθυμού-
μενος εἰδέναί, τὰ ἐν ποσὶν οὐκ εἶδεν. ἐγένετο δὲ κατὰ Κροῖσον.

Ἔστι δὲ καὶ ἕτερα φιλοσοφία οὐ μακρὰν τῶν αὐτῶν χρόνων, ἧς 1 2
ἤρξε Πυθαγόρας, ὃν Σάμιόν τινες λέγουσιν. ἦν Ἰταλικὴν προσηγόρευσαν
διὰ τὸ τὸν Πυθαγόραν φεύγοντα Πολυκράτην τὸν Σαμίων τύραννον
οἰκῆσαι πόλιν τῆς Ἰταλίας κάκει τὸν βίον πληρῶσαι. οὐ τὴν αἵρεσιν οἱ

De cc. 1-25 cf. H. Diels in *Doxogr. Gr.*, pp. 144-156 1-5 excerpit Georgius Cedrenus
in *Historiarum compend.* I, p. 275.9-13 Bekker 3 ἐκ γὰρ - 4 διανεμμένου: Thaleti
opinio Anaximenea tribuitur: cf. Io. Philoponi *In Phys.* pp. 86.29; 116.20; 123.15 Vitelli;
Simplic. *In Phys.* pp. 150.1; 180.14; 1319.21 Diels; Aristot. *De caelo* Γ 5, p. 303 b 13; H.
Diels, *Dox.* p. 145 4 ἀφ' οὐ - 5 γίνεσθαι: cf. Apul. *Flor.* 18, p. 37.13 Helm: maximas
res parvis lineis reperit... ventorum flatus, stellarum meatus 4 σεισμοῦς: Aët.
3. 15.1; Sen. *Qu. nat.* 3.14 5 καὶ τὰ πάντα - 7 συμφερόμενα: cf. *Iliad.* 14.201 (H V.
7.38; X. 7.1) et Plat. *Theaet.* 152 e; Aristot. *Metaph.* A 3, p. 983 b 30 7 θεὸν - ἔχον:
Clem. *Strom.* 5. 96.4; *Gnomol. Vatic.* 321 Sternbach; Diog. Laërt. 1. 36 8 s. Diog.
Laërt. 1. 23; Plin. *Nat. hist.* 2. 53; Cic. *De div.* 1. 112; Aët. 2. 24.1 9 ὃς - 12 οὐκ
εἶδεν: Plat. *Theaet.* 174 a; Diog. Laërt. 1. 34 12 Diog. Laërt. 1. 38; Herodot. 1.
75 1-4 Aët. 1. 3.9; Diog. Laërt. 1. 13; 8. 1; August. *De civ. dei* 8.2

LOBT

1 praemittunt L O B ἀρχὴ τῆς πρώτης βίβλου τοῦ κατὰ πασῶν αἰρέσεων ἐλέγχου

1 θαλῆν O, θαλῆν B, θαλλῆν L 2 τὴν ἀρχὴν B 4 τε: τι B 5 <συ>
στροφᾶς Diels e Cedreno: στροφᾶς codd. ἄστρον Cedrenus, Roeper: ἀέρων codd. |
γίνεσθαι e Cedreno add. Diels 6 φέρεσθαι Roeper: φύεσθαι codd. 7 θεὸν
codd.: θεῖον Go (conl. Clem. et Diog. Laërt.) 10 λέγων om. B: θέλων coniec.
Gronov: κατανοῶν (omisso λέγων) Menage (ad D.L. 1.36) ὃν codd.: ᾧ coniec. Wolf,
agn. Diels: ὅτ' Roeper 12 εἰδέναί Roeper ex Platone: ἰδεῖν codd., We τὰ: τὸ
B εἶδεν Richter e D.L.: οἶδεν codd.

1 *tit.* πυθαγόρας O ἔτι O B 3 Σαμίων Roeper: σάμιον codd. τύραννον
O 4 <Κρότωνα> πόλιν coniec. conl. v. 72

2 διαδεξάμενοι οὐ πολὺ διήνεγκαν τοῦ αὐτοῦ φρονήματος. καὶ αὐτοὺς δὲ 5
 περὶ φυσικῶν ζητήσας ἔμιξεν ἀστρονομίαν καὶ γεωμετρίαν καὶ μουσικὴν
 <καὶ ἀριθμητικὴν>· καὶ οὕτως μονάδα μὲν εἶναι ἀπεφήνατο τὸν θεόν,
 ἀριθμοῦ δὲ φύσιν περιέργως καταμαθῶν μελωδεῖν ἔφη τὸν κόσμον καὶ
 <καθ'> ἀρμονίαν συγκεῖσθαι, καὶ τῶν ἐπτὰ ἄστρον πρώτος τὴν κίνησιν
 3 εἰς ῥυθμὸν καὶ μέλος <ἀν>ήγαγεν. θαυμάσας δὲ τὴν διοίκησιν τῶν ὄλων 10
 ἠξίωσε τὰ πρῶτα σιγᾶν τοὺς μαθητὰς, οἰοῖται μύστας τοῦ παντὸς εἰς τὸν
 κόσμον ἤκοντας· εἶτα ἐπειδὴν αὐτοῖς ικανῶς παιδείας τῆς τῶν λόγων
 δόξῃ μετεῖναι καὶ δυνατῶς περὶ ἄστρον καὶ φύσεως φιλοσοφῆσαι,
 4 καθαροὺς κρίνας τότε κελεύει φθέγγεσθαι. οὗτος τοὺς μαθητὰς διεῖλε
 καὶ τοὺς μὲν ἐσωτερικοὺς, τοὺς δὲ ἐξωτερικοὺς ἐκάλεσεν· τοῖς μὲν γὰρ 15
 5 τὰ τελεώτερα μαθήματα ἐπίστευε, τοῖς δὲ τὰ μετριώτερα. ἐφήψατο δὲ
 καὶ μαγικῆς, ὡς φασί, καὶ φυσιογνωμονικὴν αὐτοὺς ἐξεῦρεν.

Ἀριθμοὺς <δέ> τινὰς καὶ μέτρα ὑποθέμενος λέγει τὴν ἀρχὴν τῆς ἀριθ-
 μητικῆς <τῆν> φιλοσοφίαν κατὰ σύνθεσιν περιέχειν τόνδε τὸν τρόπον.
 6 ἀριθμὸς γέγονε πρῶτος ἀρχή – ὅπερ ἐστὶν ἓν, ἀόριστον, ἀκατάληπτον –, 20
 ἔχων ἐν ἑαυτῷ πάντας τοὺς ἐπ' ἄπειρον δυναμένους ἐλθεῖν ἀριθμοὺς
 κατὰ τὸ πλήθος. τῶν δὲ ἀριθμῶν ἀρχὴ γέγονε καθ' ὑπόστασιν ἢ πρώτη

5–7 Nicomach. *Introd. arithm.* 1. 3.7; *Theolog. arithm.* 4, p. 21.5 de Falco; G. Roper, *Philol.* 7 (1852), p. 520 7 μονάδα – τὸν θεόν: *Theol. arithm.* 1, p. 3.21; Aët. 1. 7.18; Theon. Smyrn. p. 100.5 Hiller; Macrobi. *In Cic. Somm. Scip.* 1. 6.8; Athenag. *Legat.* 6.1 8 μελωδεῖν – 9 συγκεῖσθαι: H v. 53; IV. 10.5; Diog. Laërt. 8. 33; Sext. Emp. *Adv. math.* 4. 6; 7. 98; 10. 283; *Pyrrh. hypot.* 3. 155; Plat. *Crat.* 405 cd; Aristot. *Metaph.* A 5, p. 986 a 3; Athen. 14, p. 632 bc; Plut. *De musica* 1147 A; Theon. Smyrn. p. 139.11; Chalcid. *In Plat. Tim.* 72; Censorin. *De die nat.* 13.5; Strab. X, p. 468 C.; Quintil. *Inst. orat.* 1. 10.12 9 τῶν ἐπτὰ – 10 <ἀν>ήγαγεν: cf. Plat. *Reip.* 7, 530 d; Aristot. *De caelo* B 9, p. 290 b 12 et Burkert, p. 328 ss. 10–14 H vv. 75–78 et 84 s.; Iambl. *V.P.* 72; Hermiae *Irris. gentil. philos.* 16 Diels 14–16 cf. Burkert, p. 187 ss. 17 Iambl. *V.P.* 71; 74; Porphyry. *V.P.* 13; 54; Gell. 1. 9.2 18 τὴν ἀρχὴν – 43 κυβόκουβον = H IV. 51.4–8; cf. H VI. 23.1–5; Diog. Laërt. 8. 25 et A. Delatte, *La vie de Pythagore de Diogène Laërce* (Bruxellae 1922), pp. 124; 198 ss.; Aët. 1. 3.8; Sext. Emp. *Adv. math.* 10. 261; 276; Phot. *Bibl. cod.* 249, p. 438 b Bekker; Iren. *Adv. haer.* 2. 14.6; Burkert, p. 46 ss., praesertim p. 54

LOBT

6 περὶ φύσεως B 7 καὶ ἀριθμητικὴν add. Wolf et Roper (conl. test.) οὗτος
 coniec. Roper 9 <καθ'> ἀρμονίαν Roper: ἀρμονία codd. 10 <ἀν>ήγαγεν Roper:
 ἠγαγεν codd. 11/12 τὸν κόσμον: τὸν οἶκον coniec. Usener: τὸ ὁμακόειον
 coniec. Diels 15 ἔσω τερικοὺς... ἔξω τερικοὺς O τοῖς: τοὺς O 17 φυσιογνωμονικὴν L O
 18 δὲ addidi τινὰς codd.: τε Usener, agn. Diels We λέγει scripsi: λέγων codd.: ἔλεγεν Usener, agn. Diels We 19 τὴν ex H add. Diels I
 φιλοσοφίαν Go: φιλοσοφίας codd. τὸν om. B 20 πρῶτος om. H ἓν
 om. H, del. Roper cett. (at cf. Simplic. *In Phys.* p. 181.27 Diels) ἀόριστος ἀκατά-
 ληπτος codd., ex H conp. Go 22 ὑπόστασιν conp. ex ὑπόθεσιν L

μονάς, ἥτις ἐστὶ μονὰς ἄρσην, γεννώσα πατρικῶς πάντας τοὺς ἄλλους ἀριθμούς. δευτερον ἢ δυάς, θήλυς ἀριθμός, ὁ δὲ αὐτὸς καὶ ἄρτιος ὑπὸ
 25 τῶν ἀριθμητικῶν καλεῖται. τρίτον ἢ τριάς, ἀριθμὸς ἄρσην· οὗτος καὶ 7
 περισσὸς ὑπὸ τῶν ἀριθμ(ητικ)ῶν νενομοθέτηται καλεῖσθαι. ἐπὶ πᾶσι δὲ
 τούτοις ἢ τετράς, θήλυς ἀριθμός, ὁ δὲ αὐτὸς καὶ ἄρτιος καλεῖται, ὅτι
 30 θήλῆς ἐστίν. γεγόνασιν οὖν οἱ πάντες ἀριθμοὶ ληφθέντες ἀπὸ γένους τέσ- 8
 σαρες – ἀριθμὸς δ' ἦν τὸ γένος ἀόριστος –, ἀφ' ὧν ὁ τέλειος αὐτοῖς
 35 συνέστηκεν ἀριθμός, ἢ δεκάς· τὸ γὰρ ἓν, δύο, τρία, τέσσαρα γίνεται
 δέκα, ἐὰν ἐκάστῳ τῶν ἀριθμῶν φυλάσσηται κατ' οὐσίαν τὸ οἰκτεῖον
 9 ὄνομα. ταύτην ὁ Πυθαγόρας ἔφη ἱερὰν τετρακτύν,

πηγὴν ἀενάου φύσεως [ὡς] ριζώματ' ἔχουσαν

ἐν ἑαυτῇ, καὶ ἐκ τούτου τοῦ ἀριθμοῦ πάντας ἔχειν τοὺς ἀριθμοὺς τῆν
 35 ἀρχὴν· ὁ γὰρ ἔνδεκα καὶ ὁ δώδεκα καὶ οἱ λοιποὶ τῆν ἀρχὴν τοῦ εἶναι ἐκ
 τοῦ δέκα μετέχουσιν. ταύτης τῆς δεκάδος, τοῦ τελείου ἀριθμοῦ, τὰ τέσ-
 30 σαρα καλεῖται μέρη· ἀριθμός, μονάς, δύναμις, κύβος. ὧν καὶ ἐπιπλοκαὶ 10
 καὶ μίξεις πρὸς γένεσιν ἀξίσησεως γίνονται, κατὰ φύσιν τὸν γόνιμον ἀριθ-
 μὸν ἀποτελοῦσαι· ὅταν γὰρ δύναμις αὐτῇ ἐφ' ἑαυτὴν κυβισθῇ, γέγονε
 40 δυναμοδύναμις· ὅταν δὲ δύναμις ἐπὶ κύβον, (γένεονε δυναμόκυβος· ὅταν
 δὲ κύβος ἐπὶ κύβον,) γέγονε κυβόκυβος· ὡς γίνεσθαι τοὺς πάντας ἀριθ-
 μούς, ἐξ ὧν ἢ τῶν γινομένων γένεσις γίνεται, ἐπτὰ· ἀριθμὸν, μονάδα,
 δύναμιν, κύβον, δυναμοδύναμιν, δυναμόκυβον, κυβόκυβον.

30 ἢ δεκάς: ὅς ἐστι τέλειος ἀριθμὸς καὶ δοχὰς παντὸς ἀριθμοῦ. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ δεκάς εἶρηται, οἰονεὶ δοχὰς ἢ δεχομένη πάντα ἀριθμὸν. ὑπὲρ γὰρ τὴν δεκάδα ἕτερος οὐκ ἐστὶν ἀριθμὸς, ἀλλ' ἀναδιπλασιάζονται οἱ ἀριθμοὶ paraphr. in mg. L 33 H IV. 51.7; VI. 23.4; 34.1; Iren. I. 1.1; 2. 14.6; cf. A. Delatte, *Etudes sur la littérature pythagoricienne* (Paris. 1915), p. 249 ss.; Burkert, p. 170 ss. 37-41 de terminis ἀριθμὸς (x), μονάς, δύναμις (x²), κύβος (x³), δυναμοδύναμις (x⁴), δυναμόκυβος (x⁵) et κυβόκυβος (x⁶) cf. Diophanti *De arithm.* I, p. 2 ss. Tannery; G. Røeper, o. c., p. 532

LOBT

23 γενῶσα O 26 ἀριθμῶν codd., corr. Wolf 27 θήλυ O 29 ἀόριστον
 codd., ex H corr. Go τέλειος: τρίτος B 32 τετρακτὴν L O B 33 πηγὴν
 L O B H (VI. 23.4; 34.1): om. T H (IV. 51.7) ἀενάου φύσεως L O B H: ἀένναον
 φύσιν T ὡς L O B, del. Wolf², om. H ριζώματα codd. 36 μετετέχουσιν
 O 38 γόνυμον O 39 ἐπιτελοῦσαι H αὐτῇ coniec. Wolf¹, ex H (αὐτῇ)
 scripserunt Go: αὐτὴν codd. 40 ἐπίκυβον B γέγονε δυναμόκυβος· ὅταν δὲ
 κύβος ἐπὶ κύβον suppl. Gronov et Wolf, habet H

- 11 Οὗτος καὶ ψυχὴν ἀθάνατον εἶπε καὶ μετενωμάτωσιν· διὸ ἔλεγεν
 45 ἑαυτὸν πρὸ μὲν τῶν Τρωϊκῶν <Αἰ>θαλίδην γεγενῆσθαι, ἐν δὲ τοῖς Τρωϊ-
 κοῖς Ε<ὕ>φορβον, μετὰ δὲ ταῦτα Ἑρμότιμον Σάμιον, μεθ' ὃν Πύρρον
 12 Δῆλιον, πέμπτον Πυθαγόραν. Διόδωρος δὲ ὁ Ἑρετριεὺς καὶ Ἀριστόξενος
 ὁ μουσικός φασὶ πρὸς Ζαράταν τὸν Χαλδαῖον ἐληλυθῆναι Πυθαγόραν.
 τὸν δὲ ἐκδέσθαι αὐτῷ δύο εἶναι ἀπ' ἀρχῆς τοῖς οὖσιν αἴτια, πατέρα καὶ
 50 μητέρα· καὶ πατέρα μὲν φῶς, μητέρα δὲ σκότος· τοῦ δὲ φωτὸς μέρη
 θερμόν, ξηρόν, κοῦφον, ταχύ· τοῦ δὲ σκότους ψυχρόν, ὑγρόν, βαρύ,
 βραδύ· ἐκ δὲ τούτων πάντα τὸν κόσμον συνστάναι, ἐκ θηλείας καὶ
 13 ἄρρενος. εἶναι δὲ τὸν κόσμον κατὰ φύσιν μουσικὴν ἁρμονίαν· διὸ καὶ
 τὸν ἥλιον ποιεῖσθαι τὴν περίοδον ἑναρμόνιον. περὶ δὲ τῶν ἐκ γῆς καὶ
 55 κόσμου γινομένων τάδε φασὶ λέγειν τὸν Ζαράταν· δύο δαίμονας εἶναι,
 τὸν μὲν οὐράνιον, τὸν δὲ χθόνιον· καὶ τὸν μὲν χθόνιον ἀνίεναι τὴν
 γένεσιν ἐκ τῆς γῆς – εἶναι γὰρ ὕδωρ –, τὸν δὲ οὐράνιον <ἐκ τοῦ κόσμου
 – εἶναι γὰρ> πῦρ μετέχον τοῦ ἀέρος –· θερμόν καὶ ψυχρόν. διὸ καὶ τού-
 60 των οὐδὲν ἀναιρεῖν οὐδὲ μαίνειν φησὶ τὴν ψυχὴν· ἔστι γὰρ ταῦτα οὐσία
 τῶν πάντων.
- 14 Κυάμους δὲ λέγεται παραγγέλλειν μὴ ἐσθίειν αἰτία τοῦ τὸν Ζαράταν
 εἰρηκῆναι κατὰ τὴν ἀρχὴν καὶ σύγκρισιν τῶν πάντων, συνισταμένης τῆς
 γῆς ἔτι καὶ συνσεσημμένης, γενέσθαι <ἅμα τὸν ἄνθρωπον καὶ> τὸν κύα-

44–47 Πυθαγόραν: excerpisit Cedrenus, I, p.275.4–8 Bekker 45–47 Diog. Laërt. 8.
 4–5 et A. Delatte ad loc.; Porphy. *V.P.* 45; Tertull. *De anima* 28.3; Schol. in Soph. *El.* 62;
 Suda, s.v. ἡδῆ; Schol. in Apoll. Rhod. I. 643; Burkert, p. 114 s. 47 ss. cf. I. Bidez et
 Fr. Cumont, *Les mages hellénisés* (Paris. 1938), II, p. 63 ss.; Aristoxeni Fr. 13 Wehrli; Gu.
 Sproetti, *R.E.A.* 57 (1955), p. 267 ss.; Burkert, p. 177 n. 18 48 Ζαράταν: cf. H vv. 55,
 61; VI. 23.2; Porphy. *V.P.* 12; Clem. *Strom.* I. 70.1; C. Clemen, *Die gr. u. lat. Nachr. über*
die persische Religion (RGVV 17.1, 1920), pp. 20; 36 49 s. τὸν δὲ – μητέρα: cf. H VI.
 23.2; Plut. *De animae procr.* 1012 E 50–53 et 56–58 cf. H IV. 43.8–10 61–71

LOBT

45 Αἰθαλίδην Cedrenus, La Croze et Wolf²: θαλίδην L, θαλλήδην B, θαλλίδαν O
 46 Εὐφορβον Cedrenus, Wolf¹: ἔφορβον O L (ut v.): ἔφοιβον B σάμιον B
 48 ζαράταν L: ζαράτην O: ζαρέταν B 51 σπότους O 52 πάντα Roeser: πάν-
 των codd. 53 κατὰ φύσιν scripsi: φύσιν καὶ L O B T: φησὶν καὶ Gronov (def.
 Sproetti, o. c., p. 271 n. 1): φησὶν κατὰ Go cett.: τὴν κόσμου φύσιν καὶ Roeser 57 γὰρ
 scripsi: δὲ codd. 57–58 ἐκ τοῦ κόσμου – εἶναι γὰρ supplevi: τὴν ψυχὴν, εἶναι δὲ
 suppl. R. Reitzenstein (*Die Göttin Psyche* etc., p. 34 s.; *Studien zum ant. Synkretismus*, p. 117
 n. 1) 58 μετέχων B θερμόν τοῦ ψυχροῦ Roeser 59 οὐδὲν: οὐδὲ B
 61 παραγγέλλειν L B τοῦ τὸν L: τοῦτον O B 62 συνεσταμένη T 63 ἅμα
 τὸν ἄνθρωπον καὶ supplevi post H. Sauppe (τὸν ἄνθρωπον ὁμοῦ καὶ)

μον. τούτου δὲ τεκμήριόν φησιν, εἴ τις καταμασησάμενος λείων τὸν κύα-
 65 μον καταδείη πρὸς ἥλιον χρόνον τινά – τοῦτο(ν) γὰρ εὐθέως ἀντιλήψε-
 σθαι –, προσφέρειν ἀνθρωπίνου γόνου ὁσμὴν. σαφέστερον δὲ εἶναι καὶ 15
 ἕτερον παράδειγμα λέγει· εἰ ἀνθοῦντος τοῦ κυάμου λαβόντες τὸν κύαμον
 καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ καὶ καταθέντες εἰς χύτραν ταύτην τε καταχρίσαντες
 εἰς γῆν κατορυζάμεν καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀνακαλύψαιμεν, ἴδοιμεν
 70 (ἄν) αὐτὸ εἶδος ἔχον τὸ μὲν πρῶτον ὡς αἰσχύνην γυναικός, μετὰ δὲ
 ταῦτα κατανοούμενον παιδίου κεφαλὴν συμπεφυκυῖαν.

Οὗτος ἐν Κρότωνι τῆς Ἰταλίας ἅμα τοῖς μαθηταῖς ἐμπυρισθεὶς διε- 16
 φθάρη. ἔθος δὲ τοῦτο ἦν παρ' αὐτῶ, ἐπειδὴν προσίη τις μαθητευθῆσόμε-
 νος, πιπράσκειν τὰ ὑπάρχοντα καὶ τὸ ἀργύριον κατατιθέναι ἐσφραγισ-
 75 μένον παρὰ τῷ Πυθαγόρᾳ. καὶ ὑπέμενε σιωπῶν ὅτε μὲν ἔτη τρία, ὅτε δὲ
 πέντε καὶ μανθάνων· αὐτίς δὲ λυθεὶς ἐμίσητο τοῖς ἐτέροις καὶ παρέμενε
 μαθητῆς καὶ συνεισιᾶτο ἅμα· εἰ δ' οὐ, ἀπελάμβανε τὸ ἴδιον καὶ ἀπεβάλ-
 λετο. οἱ μὲν οὖν ἐσωτερικοὶ ἐκαλοῦντο Πυθαγόρειοι, οἱ δὲ ἕτεροι Πυθα- 17
 γορισταί. τῶν δὲ μαθητῶν αὐτοῦ οἱ διαφυγόντες τὸν ἐμπρησμόν Λύσις ἦν
 80 καὶ Ἄρχιππος καὶ ὁ τοῦ Πυθαγόρου οἰκέτης Ζάμολξις, ὃς καὶ τοὺς παρὰ
 Κελτοῖς Δρυΐδας λέγεται διδάξαι φιλοσοφεῖν τὴν Πυθαγόρειον φιλοσο-
 φίαν. τοὺς δὲ ἀριθμοὺς καὶ τὰ μέτρα παρ' Αἰγυπτίων φασὶ τὸν Πυθαγόραν 18
 μαθεῖν· ὃς καταπλαγεὶς τῇ τῶν ἱερέων ἀξιοπίστῳ καὶ φαντασιώδει καὶ

Porphyr. *V.P.* 44; Lyd. *De mens.* 4. 42; M. Marcovich, *Philol.* 108 (1964), p. 29 ss.; Burkert, p. 165
 n. 130 72 s. Iambl. *V.P.* 249; Diog. Laërt. 8. 39; Porphyr. *V.P.* 55 et al.; Burkert,
 p. 183 n. 53 73-78 Iambl. *V.P.* 30; 72; 168; Diog. Laërt. 8. 10; Gell. I. 9.12 et
 al. 75 H vv.10-14; 84 s.; Iambl. *V.P.* 72; 74; 90; Gell. I. 9.3-4; Sen. *Ep.* 52.10;
 Plut. *De curios.* 519 C; Diog. Laërt. 8. 10 Delatte et al. 78 s. cf. H vv.14-16;
 Iambl. *V.P.* 72 79 s. Iambl. *V.P.* 249; Porphyr. *V.P.* 55; Diog. Laërt. 8. 39
 80-82 cf. H I. 25.1; Herodot. 4. 95-96; Iambl. *V.P.* 173; Porphyr. *V.P.* 14; Diog. Laërt.
 8. 2; Suda, s.v. Ζάμολξις et al. 82 s. Iambl. *V.P.* 18-19; Porphyr. *V.P.* 7; 11-12;
 Diodor. I. 98.2 et al.

LOBT

64 λῖον O B 65 κατεσθῆ B 65-66 τοῦτο... ἀντιλήψεται codd., corr.
 Diels 66 προσφέρειν T: προσφέρει L O B 67-68 τὸν κύαμον καὶ del.
 Sauppe 68 καταχθέντες B 69 κατορυζαὶ μὲν O ὀλύγας O ἀνεκα-
 λύψαιμεν B 70 ἄν add. Cr 71 κατανοούμενον codd.: κατανοοῦμεν οἶον
 Sauppe: κατανοοῦμεν Usener 72 κρότωνι B 73 προσίη Cr et Diels: προσείη
 B, προσίη L O 73/74 μαθητευθῆσόμενος O: μαθητευσόμενος Go Diels
 74 κατατιθέναι L 75 ὑπέμεινε B σιωπᾶν O ὅτε... ὅτε B
 76 πέντε: παντι B μανθάνειν codd., corr. Wolf¹ λυθὲν ἐμ. τῶ τῶν ἐτέρων
 T 77 συνεισιᾶτο B 77/78 ἀπεβάλετο T 79 λύσις B L (in mg.): λύσης
 L O 80 ζάμολξις O: ζάμαλξις L: ζάμετος B ὃς B: οἱ L O

δυσχερῶς ἐξαγορευομένη σοφία, μιμησάμενος ὁμοίως καὶ αὐτὸς σιγᾶν προσέταττεν καὶ ἐν ἀδύτοις καταγ(εῖ)οις ἡρεμεῖν ἐποίει (τὸν) μανθά- 85
νοντα.

- 3 1 Ἐμπεδοκλῆς δὲ μετὰ τούτους γενόμενος καὶ (αὐτὸς) περὶ δαιμόνων
φύσεως εἶπε πολλά, (καὶ) ὡς ἀναστρέφονται διοικούντες τὰ κατὰ τὴν
γῆν, ὄντες πλεῖστοι. οὗτος τὴν τοῦ παντὸς ἀρχὴν νεῖκος καὶ φιλίαν ἔφη,
καὶ τὸ τῆς μονάδος νοερὸν πῦρ τὸν θεόν, καὶ συνεστάναι ἐκ πυρὸς τὰ
πάντα καὶ εἰς πῦρ ἀναλυθῆσθαι· ᾧ σχεδὸν καὶ οἱ Στωϊκοὶ συντίθενται 5
2 δόγματι, ἐκπύρωσιν προσδοκῶντες. μάλιστα δὲ πάντων συγκατατίθεται
τῇ μετενσωματώσει, οὕτως εἰπών·

ἦτοι μὲν γὰρ ἐγὼ γενόμην κοῦρός τε κόρη τε
θάμνος τ' οἰωνός τε καὶ ἐξ ἀλὸς ἔμπορος ἰχθύς.

- 3 οὗτος πάσας εἰς πάντα τὰ ζῶα μεταλλάττειν εἶπε τὰς ψυχάς. καὶ γὰρ ὁ 10
τούτων διδάσκαλος Πυθαγόρας ἔφη ἑαυτὸν Ε(ϋ)φορβον γεγονέναι τὸν
ἐπὶ Ἴλιον στρατεύσαντα, φάσκων ἐπιγινώσκειν τὴν ἀσπίδα. ταῦτα μὲν
οὖν ὁ Ἐμπεδοκλῆς.

85 ἐν ἀδύτοις: Iambl. *V.P.* 27; Porphyr. *V.P.* 9; 34; Burkert, p. 139 s. n. 273

De c. 3 cf. I. P. Hershbell in *Phronesis* 18 (1973), pp. 101–104, et H. Diels, *Doxogr.* p. 145 s.

1–3 ft. cf. Empedoclis Fr. 112.4; 115.5; 122 DK et D. O'Brien, *Empedocles' Cosmic Cycle* (Canta-
brigiæ 1969), p. 330 ss.; G. Zuntz, *Persephone* (Oxonii 1971), passim 3–6 et 10
excerpsit Cedrenus, I, pp. 275.20–276.3 4 τῆς μονάδος: cf. H I. 2.2 (q.v.)

νοερὸν πῦρ: Stoam redolet: cf. H I. 4.2; IX. 10.7; S.V.F. II, nr. 1031; I, nr. 120 et G. S. Kirk, *He-
raclitus* etc. (Cantabrigiæ 1954), p. 352 s. 4 s. Heracliti doctrina Empedocli vindicatur:

cf. H I. 4.2; Clem. *Strom.* 5. 103.6; G. S. Kirk, o. c., p. 25 8 s. Empedoclis Fr. 117 DK
(= Fr. 34 Zuntz); Diog. Laërt. 8. 77; Athen. 8, p. 365 E; Clem. *Strom.* 6. 24.3; Cedren. I,
p. 276.4–5 10 s. ὁ τούτων διδάσκαλος Πυθαγόρας: cf. Diog. Laërt. 8. 54–56; Simplic.

In Phys. p. 25.19 Diels; Iambl. *V.P.* 104; 135; 267; Empedocli. Fr. 129 DK; Burkert, p. 204
n. 9 11 Εὔφορβον: cf. H I. 2.11 et Burkert, p. 116 n. 120 12 τὴν ἀσπίδα: cf.
Diodor. 10. 6.2; Iambl. *V.P.* 63; Porphyr. *V.P.* 27; Schol. T in *Iliad.* 17.28; Ovid. *Metam.*
15.163 s.; Hor. *Carm.* 1. 28.9 ss.; Tert. *De anima* 28.4; Burkert, p. 116 n. 121

LOBT

85 προσέταττεν B L (-εν corr. ex -αν): προσέταξαν O: προσέταξεν Gronov cett.

ἀδυνάτοις T καταγεῖοις Roeser: κατάγων codd. τὸν addidi 85/86 μαν-
θάνοντας Go

1 *iii.* περὶ ἐμπεδοκλέους L O B αὐτὸς addidi (cf. H I. 2.13 vv. 55–58) 2 καὶ
addidi 5 ἀναλυθῆσθαι O ᾧ L O Cedr., Delarue: ὡς B b 8 ἦτοι
μὲν γὰρ codd.: ἦδη γάρ ποτ' D. L., Athen. Clem. ἐγενόμην codd., corr. Gronov
9 τε¹ codd. ἐξ ἀλὸς L O: ἐξ ἀλλὸς B: εἰν ἀλί Clem. ἔμπορος codd., Athen.:
ἔμπυρος D. L.: ἔλλοπος Clem.: ἔμπνοος Cedr. 10 μεταλάττειν B 11 τούτων
(i. e. Empedoclis et Heracliti, cf. Diels., *Dox.* p. 145) codd.: τούτου coniec. Wolf¹: τούτου
ὦν Roeser ἔφορβον L O B T 12 ἐπὶ: περὶ Roeser τὴν om. O
13 οὖν T, om. L O B

Ἡράκλειτος δὲ φυσικὸς φιλόσοφος ὁ Ἐφέσιος τὰ πάντα ἔκλαιεν, 1 4
 ἄγνοιαν τοῦ παντὸς βίου καταγινώσκων καὶ πάντων ἀνθρώπων, ἐλεῶν
 τε τὸν τῶν θνητῶν βίον· αὐτὸν μὲν γὰρ ἔφασκεν τὰ πάντα εἰδέναι, τοὺς 2
 δὲ ἄλλους ἀνθρώπους οὐδέν. καὶ αὐτὸς δὲ σχεδὸν σύμφωνα τῷ Ἐμπε- 2
 5 δοκλεῖ ἐφθέγγατο, στάσις καὶ φιλίαν φήσας <τὴν> τῶν ἀπάντων ἀρχὴν
 εἶναι, καὶ πῦρ νοερὸν τὸν θεόν, συμφέρεσθαι τε τὰ πάντα ἀλλήλοις καὶ 3
 οὐχ ἑστάναι. καὶ ὡσπερ ὁ Ἐμπεδοκλῆς πάντα τὸν καθ' ἡμᾶς τόπον ἔφη 3
 κακῶν μεστὸν εἶναι καὶ μέχρι μὲν σελήνης τὰ κακὰ φθάνειν ἐκ τοῦ περὶ
 γῆν τόπου ταθέντα, περαιτέρω δὲ μὴ χωρεῖν, ἄτε καθαρωτέρου τοῦ ὑπὲρ 4
 10 τὴν σελήνην παντὸς ὄντος τόπου, οὕτω καὶ τῷ Ἡρακλείτῳ ἔδοξεν.

Μετὰ τοὺτους ἐγένοντο καὶ ἕτεροι φυσικοί, ὧν οὐκ ἀναγκαῖον ἡγησά- 1 5
 μεθα τὰς δόξας εἰπεῖν, μηδὲν τῶν προειρημένων ἀπεμφαινοῦσας. ἀλλ'
 ἐπεὶ καθόλου οὐ μικρὰ γεγένηται ἡ σχολὴ πολλοὶ τε οἱ μετέπειτα φυσικοὶ
 5 [καὶ] δοκεῖ ἡμῖν τὴν ἀπὸ Πυθαγόρου ἐκθεμένους φιλοσοφίαν κατὰ
 διαδοχὴν ἀναδραμεῖν ἐπὶ τὰ δόξαντα τοῖς μετὰ Θαλῆν, καὶ ταῦτα
 ἐξειπόντας ἐλθεῖν ἐπὶ τε τὴν ἡθικὴν καὶ <τὴν> λογικὴν φιλοσοφίαν,
 ὧν ἤρξαν Σωκράτης μὲν ἡθικῆς, Ἀριστοτέλης δὲ διαλεκτικῆς.

1-3 cf. Luciani *Vit. auct.* 14; Sen. *De ira* 2. 10.5 et M. Marcovich, *RE Suppl.* X (1965), pp. 254.61-255.25 3 αὐτὸν - 4 οὐδέν: cf. Procl. *In Tim.* I, p. 351.6 Diehl; Diog. Laërt. 9. 5 et Heracliti *Fr.* 1 et 101 DK (= *Fr.* 1 et 15 Marcovich, *Florentiae* 1978); *RE Suppl.* X, p. 254.29 ss.; HIX. 9.3 4 s. cf. Cedren. I, p. 276.7 s. 4 καὶ αὐτὸς δὲ - 6 εἶναι: cf. H I. 3.1; Heracliti *Fr.* 80 et 51 DK (= *Fr.* 28 et 27 Marc.); Plat. *Soph.* 242 de; Aristot. *De caelo* A 10, p. 279 b 14; G. S. Kirk, *Heraclitus* etc., p. 25 6 πῦρ νοερὸν τὸν θεόν: cf. Heracliti *Fr.* 64 (= *Fr.* 79 M.) ap. H IX. 10.7; cf. ad H I. 3.1 v. 4 6 συμφέρεσθαι τε τὰ πάντα: cf. Luciani l.l. et Heracliti *Fr.* 51 et 10 (= *Fr.* 27 et 25 M.) 7 οὐχ ἑστάναι: cf. Heracliti *Fr.* 12, 49 a et 91 DK (= *Fr.* 40 a, c² et c³ Marc.); Plat. *Crat.* 401 d; 402 a; 411 bc; 439 cd; 440 a-d; *Theaet.* 152 de; 160 d; 182 c; Aristot. *Metaph.* Γ 5, p. 1010 a 7; *De caelo* Γ 1, p. 405 a 28; G. S. Kirk, o. c., pp. 14 et 17 s. et al. 7-10 cf. H I. 20.6; VII. 19.2; 24.3; Diog. Laërt. 9. 10; Porphyry. *De antro* 11; Plut. *De facie* 943 C-E; 928 D; Cleomed. *De motu circ. corp. cael.* 2. 3.99 et al.
 1 s. cf. Cedren. I, p. 276.12-14 5 s. κατὰ διαδοχὴν: i. e. Pythagoras, Empedocles, Heraclitus: cf. Diels., *Dox.*, pp. 145 s.; 153 s.; at cf. J. Mejer, *Diogenes Laertius and his Hellenistic Background* (Hermes Einzelschr. 40, 1978), p. 83 s.

LOBT

1 *tit.* περὶ Ἡρακλείτου L O B δὲ om. O ὁ om. B 3 τε scripsi: δὲ codd.:
 δὴ Roeper αὐτὸν L O B: τὸν T, corr. Roeper 5 τὴν addidi τῶν: τὸν O:
 τὴν Salvini 6 ἐμφέρεσθαι codd., corr. Roeper τε om. B 8 μὲν T: δὲ
 L O B
 3 ἐπὶ B 4 αὐτῆς Usener: αὐτῶν codd. 5 καὶ del. Diels τὴν: τὸν
 O 6 Θαλῆν L 7 ἐξειποντα B τὴν² addidi 8 ἡθικὴν...
 διαλεκτικὴν B

- 6 1 Θαλοῦ τοίνυν Αναξίμανδρος γίνεται ἀκροατής· Αναξίμανδρος Πρα-
 ξιάδου Μιλήσιος. οὗτος ἀρχὴν ἔφη τῶν ὄντων φύσιν τινὰ τοῦ ἀπείρου,
 ἐξ ἧς γίνεσθαι τοὺς οὐρανοὺς καὶ τοὺς ἐν αὐτοῖς κόσμους. ταύτην δὲ
 αἰδιον εἶναι καὶ ἀγήρω, ἣν καὶ πάντα περιέχειν τοὺς κόσμους. λέγει δὲ
 5 <καὶ> χρόνον, ὡς ὠρισμένης καὶ τῆς γενέσεως τοῖς οὔσι καὶ τῆς φθορᾶς.
 2 οὗτος μὲν οὖν ἀρχὴν καὶ στοιχεῖον εἶρηκεν τῶν ὄντων τὸ ἄπειρον, πρῶτος
 τοῦνομα καλέσας τῆς ἀρχῆς. πρὸς δὲ τούτῳ κίνησιν αἰδιον εἶναι, ἐν ἣ
 3 συμβαίνει <ν> γίνεσθαι τοὺς οὐρανοὺς. τὴν δὲ γῆν εἶναι μετέωρον, ὑπὸ
 μηδενὸς κρατουμένην, μένουσαν <δὲ> διὰ τὴν ὁμοίαν πάντων ἀπόστασιν.
 τὸ δὲ σχῆμα αὐτῆς γυρὸν, στρογγύλον, κίονι λίθῳ παραπλήσιον· τῶν δὲ
 10 ἐπιπέδων ᾧ μὲν ἐπιβεβήκαμεν, ὃ δὲ ἀντίθετον ὑπάρχει.
 4 Τὰ δὲ ἄστρα γίνεσθαι κύκλον πυρός, ἀποκριθέντα <ἐκ> τοῦ κατὰ τὸν
 κόσμον πυρός, περιληφθέντα δ' ὑπὸ ἀέρος, ἐκπνοᾶς δ' ὑπάρξαι, πόρους
 τινὰς αὐλώδεις, καθ' οὓς φαίνεσθαι τὰ ἄστρα· διὸ καὶ ἐπιφρασσομένων

De c. 6 cf. C. H. Kahn, *Anaximander and the Origins of Greek Cosmology* (Novi Eboraci 1960), pp. 25–71 1 ἀκροατής: cf. Euseb. *Praep. ev.* 10. 14.11; August. *De civ. dei* 8. 2; Diog. Laërt. 1. 13; Simplic. *In Phys.* p. 24.13 Diels 2–4 et 8–10 excerpts Cedrenus, I, p. 276.15–21 2 et 6 ἀρχήν: Theophr. *Phys. opin.* Fr. 2 Diels ap. Simplic. l.l.; Ps. Plut. *Strom.* 2; Aët. I. 3.3; Diog. Laërt. 2. 1 3 ταύτην – 4 κόσμους: Aristot. *Phys.* Γ 4, p. 203 b 7–14; *De caelo* Γ 5, p. 303 b 12 s. 4 λέγει δὲ – 5 φθορᾶς: Simplic. l.l. (Anaximandri Fr. 1 DK); Ps. Plut. l.l. 7 κίνησιν – 8 οὐρανοῦς: Simplic. *In Phys.* pp. 24.24; 41.18; 1121.9 D.; Aristot. *Phys.* Θ 1, p. 250 b 18–21; Hermiae *Irris.* 10 8 τὴν δὲ γῆν – 9 ἀπόστασιν: Aristot. *De caelo* B 13, p. 295 b 10 ss.; Diog. Laërt. 2.1; Suda, s.v. Αναξίμανδρος; Cedr. I. p. 276.20 et al. 10 s. Aët. 3. 10.2; Ps. Plut. l.l. 12–25 excerpts Cedren. I, p. 277.1–14 12–19 Ps. Plut. l.l.; Aët. 2. 13.7; 15.6; 16.5; 20.1; 21.1; 24.2; 25.1; 29.1

LOBT

1 *tit.* περὶ ἀναξίμανδρου L O B θαλλοῦ L O 3 τοὺς... κόσμους H. Ritter (*Gesch. der ion. Philos.*, p. 186): τὸν... κόσμον codd., Cedr. (cf. H v. 23) 4 ἦν om. Cedr. 5 καὶ¹ addidi τῆς γενέσεως καὶ codd., transposui τοῖς οὔσι scripsi (cf. vv. 2 et 6): τῆς οὐσίας codd. 6 οὖν T, om. L O B 6–7 πρῶτος <τοῦτο> τοῦνομα G. S. Kirk (*The Presocratic Philosophers*, Cantabrigiae 1957, p. 106) ex Theophrasti *Phys. opin.* Fr. 2 (πρῶτος τοῦτο τοῦνομα κομίσας τῆς ἀρχῆς): at cf. *Simpl. In Phys.* p. 150.23 D. πρῶτος αὐτὸς ἀρχὴν ὀνομάσας τὸ ὑποκείμενον 7 τούτων B T 8 συμβαίνει codd., corr. Roepert οὐρανοῦς: ἀνθρώπους B 8–9 ὑπὸ μηδενὸς T, Cedr.: ὑπ' οὐδενὸς L O B 9 δὲ ex Cedr. add. Diels: om. codd. 10 γυρὸν Roepert: ὑγρὸν codd., Cedr., def. C. H. Kahn (*Anaximander*, p. 56) κίονι Gronov et Wolf ex Aët. 3. 10.2 (Ἀναξίμανδρος λίθῳ κίονι τὴν γῆν προσφερέῃ): χίονι L, χίονι O B: χιονῶδες Cedr.: κίονος coniec. G. Teichmueller et Diels (*Dox.* p. 218 s.) 11 ᾧ Gronov: ὃ L O B δὲ O: δῆ L B 12 τὰ: τὸ B ἐκ addidi ex Cedreni codd. 13 πόρους Diels ex Cedreno (cf. v. 16): τόπους codd. 14 αὐλώδεις Diels: αὐρώδεις Cedr.: ἀερῶδεις codd. φαίνεσθαι Usener: φαίνεται codd., φαίνονται Cedr. δι' ὃ B

- 15 τῶν ἐκπνοῶν τὰς ἐκλείψεις γίνεσθαι. τὴν δὲ σελήνην ποτὲ μὲν πληρου- 5
 μένην φαίνεσθαι, ποτὲ δὲ μειουμένην κατὰ τὴν τῶν πόρων ἐπίφραξιν
 ἢ ἀνοιξιν. εἶναι δὲ τὸν κύκλον τοῦ ἡλίου ἑπτακαίκοσπλασίονα <τῆς
 γῆς>, <*> τῆς σελήνης, καὶ ἀνωτάτω μὲν εἶναι τὸν ἥλιον, <*> κατωτάτω
 δὲ τοὺς τῶν ἀπλανῶν <καὶ πλανήτων> ἀστέρων κύκλους.
- 20 Τὰ δὲ ζῶα γίνεσθαι <ἐξ ὑγροῦ>, ἐξατμιζομένου ὑπὸ τοῦ ἡλίου. τὸν 6
 δὲ ἄνθρωπον ἐτέρω ζῶω γεγονέναι – τουτέστιν ἰχθύι – παραπλήσιον
 κατ' ἀρχάς. ἀνέμους δὲ γίνεσθαι τῶν λεπτοτάτων ἀτμῶν <ἐκ> τοῦ ἀέρος 7
 ἀποκρινομένων καὶ ὅταν ἀθροισθῶσι κινουμένων· ὑετοὺς δὲ ἐκ <τῆς
 ἀτμίδος> τῆς ἐκ γῆς ὑφ' ἥλιον ἀναδιδομένης· ἀστραπὰς δὲ, ὅταν ἄνεμος
 25 ἐκπίπτων διυστᾶ τὰς νεφέλας. οὗτος ἐγένετο κατὰ ἔτος τρίτον τῆς τεσσα-
 ρακοστῆς δευτέρας ὀλυμπιάδος.

20–22 κατ' ἀρχάς: Aët. 5. 19.4; Censorin. *De die nat.* 4. 7; Ps. Plut. I.I.; Plut. *Symp.* 730 E

22 ἀνέμους – 25 νεφέλας: Aët. 3. 3.1; 7.1; Sen. *Qu. nat.* 2. 18 25 s. i. e. anno 610/9:

cf. Diog. Laërt. 2. 2 et F. Jacoby, *Apollodors Chronik*, p. 189

LOBT

16 κατὰ L O B et Cedreni codd. (cf. Aët. 2. 25.1): παρὰ T et Cedreni ed. Bekkeri

17 ἑπτὰ καὶ εἰκοσπλασίονα L O B ἑπτακοσαιοκοσπλασίονα τῆς σελήνης sine

lacuna Roeper conl. Diog. Laërt. I. 24 (de Thalete) 17–18 τῆς γῆς add. Diels conl.

Aët. 2. 21.1 et 2. 20.1 18 ante τῆς σελήνης lac. sign. Diels, quam explet ἐνεακαι-

δεκαπλασίονα δὲ τὸν conl. Aët. 2. 25.1: ὀκτωκαίκοσπλασίονα δὲ τὸν post P. Tannery

(*Science hell.*², p. 119) suppl. E. Frank et O. Becker, ft. recte τὸν ἡλίου Roeper

post τὸν ἥλιον lac. susp. Diels, quam ex Aët. 2. 15.6 explet μετ' αὐτὸν δὲ τὴν σελήνην

19 καὶ πλανήτων addidi post Dielsium conl. Aët. 2. 15.6 20 <ἐξ ὑγροῦ>, ἐξατμι-

ζομένου Diels ex Censorini *De die nat.* 4.7 (ex aqua terraque calefactis exortos esse sive

pisces seu piscibus simillima animalia) conl. Aët. 2. 19.4; Diog. Laërt. 2. 9 s. f.: <ἐν ὑγρῶ>

ἐξατμιζομένῳ Cr ex Aëtio: ἐξατμιζόμενα codd., Cedr. τὸν ἥλιον B 21 ἰχθύι

L: ἰχθεῖ B: ἰχθύς O 22 ἐκ addidi ex Cedr. 23 ἀθροισθῶσι T: ἀθροισθῶσι

O ὑετοὺς Cedr.: ὑετὸν codd. 23–24 ἐκ <τῆς ἀτμίδος> τῆς ἐκ γῆς ὑφ' ἥλιον

ἀναδιδομένης Diels (VS) conl. Anii Didymi Fr. 11 (*Dox.*, p. 451.20) ὑετοὺς μὲν γίνεσθαι

τῆς ἀναδιδομένης ἀπὸ τῆς γῆς ἀτμίδος <ἐν addidi> τοῖς ἄνω τόποις συνισταμένης: ἐκ

τῆς ἀτμίδος τῆς ἐκ τῶν ὑφ' ἥλιον (ἡλίου Par.) ἀναδιδομένης Cedr., agn. Kirk (*Presocr.*

Philos., p. 138): ἐκ γῆς (τῆς T) ἀναδιδομένης ἐκ τῶν ὑφ' ἥλιον codd. 24 ὑφ' ἥλιον:

ὑφ' ἡλίου Roeper et olim Diels, agn. Kahn (*Anaximander*, p. 63 s.) 25 ἐκπίπτων

Cedr. (cf. Aët. 3. 3.1): ἐμπίπτων codd.

- 7 1 Αναξιμένης δέ, καὶ αὐτὸς ὦν Μιλήσιος, υἱὸς δὲ Εὐρυστράτου, ἀέρα
 ἀπειρον ἔφη τὴν ἀρχὴν εἶναι, ἐξ οὗ [τὰ γινόμενα <καὶ> τὰ γεγονότα
 καὶ τὰ ἐσόμενα καὶ] θεοὺς καὶ θεῖα γίνεσθαι, τὰ δὲ λοιπὰ ἐκ τῶν τούτου
 2 ἀπογόνων. τὸ δὲ εἶδος τοῦ ἀέρος τοιοῦτον· ὅταν μὲν ὀμαλώτατος ἦ,
 ὄψει ἄδηλον, δηλοῦσθαι δὲ τῷ ψυχρῷ καὶ τῷ θερμῷ καὶ τῷ νοτερῷ καὶ 5
 τῷ κινουμένῳ. κινεῖσθαι δὲ αἰεὶ· οὐ γὰρ <ἄν> μεταβάλλειν ὅσα μετα-
 3 βάλλει, εἰ μὴ κινεῖτο. πυκνούμενον δὲ καὶ ἀραιούμενον διάφορον φαί-
 νεσθαι· ὅταν γὰρ εἰς τὸ ἀραιότερον διαχυθῆ, πῦρ γίνεσθαι· <ἄνεμον> δὲ
 πάλιν εἶναι ἀέρα μέσῳ πυκνούμενον· ἐξ ἀέρος <δὲ> νέφος ἀποτελε<ι>σθαι
 κατὰ τὴν πύλησιν· ἔτι δὲ μᾶλλον ὕδωρ, ἐπὶ πλεῖον <δὲ> πυκνωθέντα γῆν 10
 καὶ εἰς τὸ μάλιστα [πυκνότατον] λίθους. ὥστε τὰ κυριώτατα τῆς γενέ-
 σεως ἐναντία εἶναι, θερμόν τε καὶ ψυχρόν.
- 4 Τὴν δὲ γῆν πλατεῖαν εἶναι, ἐπ' ἀέρος ὀχουμένην· ὁμοίως δὲ καὶ ἥλιον
 καὶ σελήνην καὶ τὰ ἄλλα ἄστρα πάντα [γὰρ] πύρινα ὄντα ἐποχεῖσθαι
 5 τῷ ἀέρι διὰ πλάτος. γεγονέναι δὲ τὰ ἄστρα ἐκ γῆς διὰ τὸ τὴν ἰκμάδα ἐκ 15
 ταύτης ἀνίστασθαι· ἥς ἀραιουμένης τὸ πῦρ γίνεσθαι, ἐκ δὲ τοῦ πυρὸς
 μετεωριζομένου τοὺς ἀστέρας συνίστασθαι. εἶναι δὲ καὶ γεώδεις φύσεις
 6 ἐν τῷ τόπῳ τῶν ἀστέρων συμ<περι>φερομένας ἐκείνοις. οὐ κινεῖσθαι δὲ

1-12 Theophrasti *Phys. op.* Fr.2 Diels ap. Simplic. *In Phys.* p.24.26 D.; Ps. Plut. *Strom.* 3; Plut. *De primo frig.* 947 E; cf. I. Klowski, *Hermes* 100 (1972), pp.131-142 1 ἀέρα - 3 γίνεσθαι exscripsit Cedren. I, p.277.15-17 3 θεοῦς: August. *De civ. dei* 8. 2 non tamen ab ipsis (sc. deis) aërem factum, sed ipsos ex aëre ortos credidit (sc. Anaximenes) 3 cf. Theophr. l.l. τὰ δὲ ἄλλα ἐκ τούτων; Cic. *Acad.* 2. 118 gigni autem terram aquam ignem, tum ex iis omnia; Ps. Plut. l.l.; cf. H vv. 15-16 6 s. Theophrast. l.l. κίνησιν δὲ καὶ οὗτος ἀίδιον ποιεῖ, δι' ἣν καὶ τὴν μεταβολὴν γίνεσθαι 13 τὴν δὲ γῆν - 18 ἐκείνοις exscr. Cedren. I, p.277.17-22 13-15 Ps. Plut. l.l.; Aët. 3. 15.8; 2. 22.1; Aristot. *De caelo* B 13, p.294 b 13 15-17 Ps. Plut. l.l. 17 s. Aët. 2. 13.10; H I. 8.6 17-23 Aët. 2. 16.6; Diog. Laërt. 2. 3; Aristot. *Meteor.* B 1, p.354 a 28

LOBT

1 *lit.* περὶ ἀναξιμένους L O, om. B ἀναξιμένης B² 2 ἐξ οὗ - 3 γίνεσθαι damn. Gu. A. Heidel (*Proc. Amer. Acad.* 48, 1913, p.629), vix recte 2 τὰ γινόμενα - 3 τὰ ἐσόμενα καὶ seclusi ut glossema ad v.3 τὰ δὲ λοιπὰ 2 καὶ Cedr., om. codd. 3 τούτων T 4 ἦν T 5 ὄψη L εὐδηλον T ψυχρῷ B, ψυχρῷ B in mg. | καὶ τῷ θερμῷ om. O 6 τῷ: τὸ B ἄν add. Th. Gomperz 7 κινουμένον B | δὲ scripsi: γὰρ codd. 7/8 φέρεσθαι T 8 γὰρ Roeper: δὲ codd. ἄνεμον addidi ex Theophr. 9 πάλιν Roeper et εἶναι Diels: ἐπὶ εἰς codd. μέσῳ post 8 γίνεσθαι codd., transposui: ἀνέμους pro μέσῳ Zeller 9 δὲ add. Diels ἀποτελεσθῆ codd., corr. Roeper 10 πύλησιν L: πύλησιν T: πόλησιν O B, corr. Salvini δὲ² add. suad. Diels 11 πυκνότατον ut gloss. secl. Diels et Heidel 14 πάντα - 15 ἄστρα om. T 14 γὰρ L O B, om. Cedr., del. Diels ἐπιχεῖσθαι O 15 διὰ τὸ πλάτος Cedr. 18 συμ<περι>φερομένας Diels ex Cedr.: συμφερομένας codd.

20 ὑπὸ γῆν τὰ ἄστρα λέγει, καθὼς ἕτεροι ὑπειλήφασιν, ἀλλὰ περὶ γῆν, ὡσπερὶ περὶ τὴν ἡμετέραν κεφαλὴν στρέφεται τὸ πλῖον. κρύπτεσθαι δὲ τὸν ἥλιον οὐχ ὑπὸ γῆν φερόμενον, ἀλλ' ὑπὸ τῶν τῆς γῆς ὑψηλοτέρων μερῶν σκεπόμενον, καὶ διὰ τὴν πλείονα ἡμῶν αὐτοῦ γενομένην ἀπόστασιν. τὰ δὲ ἄστρα μὴ θερμαίνειν διὰ τὸ μῆκος τῆς ἀποστάσεως.

25 Ἀνέμους δὲ γεννᾶσθαι, ὅταν ἐκ <μέρους> πεπυκνωμένος ὁ ἀῆρ ἀρθεῖς 7 φέρηται· συνελθόντα δὲ καὶ ἐπὶ πλεῖον παχυ(ν)θέντα νέφη γεννᾶσθαι, καὶ οὕτως εἰς ὕδωρ μεταβάλλειν. χάλαζαν δὲ γίνεσθαι, ὅταν ἀπὸ τῶν νεφῶν τὸ ὕδωρ καταφερόμενον παγῆ· χιόνα δέ, ὅταν αὐτὰ ταῦτα ἐνυγρότερα ὄντα πῆξιν λάβη· ἀστραπὴν δ', ὅταν τὰ νέφη διίστηται βία πνευμάτων· τούτων γὰρ διίσταμένων λαμπρὰν καὶ πυρώδη γίνεσθαι τὴν 8 αὐγὴν. Ἴριν δὲ γεννᾶσθαι τῶν ἡλιακῶν αὐγῶν εἰς ἀέρα συνεστῶτα πιπτουσῶν· σεισμὸν δὲ τῆς γῆς ἐπὶ πλεῖον ἀλλοιουμένης ὑπὸ θερμασίας καὶ ψύξεως. ταῦτα μὲν οὖν Ἀναξιμένης. οὗτος ἤκμασεν περὶ ἔτος πρώτων τῆς πεντηκοστῆς ὀγδόης Ὀλυμπιάδος.

Μετὰ τοῦτον γίνεται Ἀναξαγόρας Ἡγησιβούλου ὁ Κλαζομένιος. 1 8 οὗτος ἔφη τὴν τοῦ παντὸς ἀρχὴν νοῦν καὶ ὕλην· τὸν μὲν νοῦν ποιοῦντα, τὴν δὲ ὕλην γινομένην· ὄντων γὰρ πάντων ὁμοῦ, νοῦς ἐπελθὼν διεκόσμησεν. τὰς δὲ ὑλικὰς ἀρχὰς ἀπείρους ὑπάρχειν καὶ τὰς σμικροτάτας

24-32 Aët. 3. 3.1-2; 4.1; 5.10; 15.3; Aristot. *Meteor.* B 7, p.365 b 6; Schol. in Arat. p.515.27 Maass; Galen. In *Hipp. de hum.* 3: XVI, p.395 K.; Sen. *Qu. nat.* 6. 10

2-4 exc. Cedren. I, p.278.1-4 2-6 cf. Diog. Laërt. 2. 6 et 8; Aët. I. 3.5; Theophr. *Phys. op.* Fr. 4 ap. Simplic. In *Phys.* p.27.4 et 27.18 D.; Anaxagorae Fr. 1; 3; 4 et 6 DK

LOBT

20 πλεῖον L O B, πηλεῖον T, corr. Menage 21 δὲ paraphr. in mg. L: τε L O T: om. B φερόμενον scripsi ex Aristot. *Meteor.* I.1.: γερόμενον codd. 21-22 ὑπὸ τῶν ὑψηλοτάτων ὀρῶν paraphr. in mg. L 24 ἐκ <μέρους> πεπυκνωμένος scripsi (cf. v.9 μέσως πυκνούμενον): ἐκπεπυκνωμένος L O B, -μένης T: εἰς πεπυκνωμένον coniec. Usener: ἢ πεπυκνωμένος coniec. Diels: ἢ πεπυκνωμένος ὁ ἀῆρ <ῆ> ἀραιωθεῖς coniec. Heidel ἀρθεῖς coniec. Zeller (cf. Emped. Fr.2.4; Galeni I.1.): ἀραιωθεῖς codd.: καὶ ὡσθεῖς coniec. Diels 25 συνελθόντος... παχυθέντος Zeller παχυθέντα codd., corr. Salvini γενᾶσθαι L O 28 δὲ B δίσταται codd., corr. Go 32 πρώτων: immo τρίτων (i. e. anno 546/5): cf. H. Diels, *Rhein. Mus.* 31 (1876), p. 27 et F. Jacoby, *Apollodors Chronik*, p. 193 33 πεντηκοστῆς B

1 tit. περὶ ἀναξαγόρου L O B ἡγησιφόντου T κλαζομένιος B 2 τοῦ παντὸς codd.: πάντων Cedr.: παντὸς Delarue 4 καὶ τὰς σμικροτάτας scripsi: καὶ τὰς σμικροτέρας codd.: καὶ <πλῆθος καὶ σμικρότητα· καὶ> τὰ σμικρότερα γὰρ ἄπειρα λέγει coniec. Go (conl. Simpl. In *Phys.* p.155.27 D.): κατὰ τὴν σμικρότητα αὐτῶν <τὸ> ἄπειρον λέγων coniec. Diels (VS, conl. Aristot. *De gen. et corr.* A 8, p.325 a 30): fontem male intellexisse videtur H

- 2 αὐτῶν ἄπειρα λέγει. κινήσεως δὲ μετέχειν τὰ πάντα ὑπὸ τοῦ νοῦ κινού- 5
 μενα συνελθεῖν τε τὰ ὅμοια. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὸν οὐρανὸν κεκοσμηθῆσαι
 ὑπὸ τῆς ἐγκυκλίου κινήσεως· τὸ μὲν οὖν πυκνὸν καὶ <τὸ> ὑγρὸν καὶ τὸ
 σκοτεινὸν καὶ <τὸ> ψυχρὸν καὶ πάντα τὰ βαρῆα συνελθεῖν ἐπὶ τὸ μέσον,
 ἐξ ὧν παγέντων τὴν γῆν ὑποστῆναι· τὰ δ' ἀντικείμενα τούτοις, <τὸ
 ἀραιὸν καὶ> τὸ θερμὸν καὶ τὸ λαμπρὸν καὶ τὸ ξηρὸν καὶ τὸ κοῦφον, εἰς 10
 τὸ πρόσω τοῦ αἰθέρος ὀρμῆσαι.
- 3 Τὴν δὲ γῆν τῷ σχήματι πλατεῖαν εἶναι καὶ μένειν μετέωρον διὰ τὸ 15
 μέγεθος καὶ διὰ τὸ μηδὲν εἶναι κενὸν καὶ διὰ τὸ τὸν ἀέρα ἰσχυρότατον
 4 ὄντα φέρειν ἐποχουμένην τὴν γῆν. τῶν δὲ ἐπὶ γῆς ὑγρῶν τὴν μὲν
 θάλασσαν ὑπάρξει <τῆς γενέσεως ἐκ> τε τῶν ἐν αὐτῇ ὑδάτων, <ῶν> 15
 ἐξατμισθέν<των> τὰ ὑποστάντα οὕτως γεγονέναι, καὶ ἀπὸ τῶν καταρρευ-
 5 σάντων ποταμῶν. τοὺς δὲ ποταμοὺς καὶ ἀπὸ τῶν ὄμβρων λαμβάνειν
 τὴν ὑπόστασιν καὶ ἐξ ὑδάτων τῶν ἐν τῇ γῇ· εἶναι γὰρ αὐτὴν κοίλην καὶ
 ἔχειν ὕδωρ ἐν τοῖς κοιλώμασιν. τὸν δὲ Νεῖλον αὔξεσθαι κατὰ τὸ θέρος
 καταφερομένων εἰς αὐτὸν ὑδάτων ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς ἀρκτ<ικ>οῖς χιόνων. 20
 6 ἥλιον δὲ καὶ σελήνην καὶ πάντα τὰ ἄστρα λίθους εἶναι ἐμπύρους, συμ-
 περιληφθέντας ὑπὸ τῆς <τοῦ> αἰθέρος περιφορᾶς. εἶναι δ' ὑποκάτω
 τῶν ἄστρον ἡλίω καὶ σελήνῃ σώματά τινα συμπεριφερόμενα, ἡμῖν

6 s. cf. Anaxag. Fr.12 7–11 Anaxag. Fr.15; Diog. Laërt. 2.8; Aët. I. 4.2
 12 D.L. II. 13 τὸν ἀέρα: Simpli. *In Ar. De caelo* p.520.28 Heiberg
 14–19 D.L. II.; Aët. 3. 16.2; Aristot. *Meteor.* B 1, p.353 b 6 19 s. Aët. 4. 1.3–4;
 Diodor. I. 38.4; Aristot. Fr. 248 Rose; Sen. *Qu. nat.* 4 a. 2.17; Schol. in Apoll. Rhod. 4.
 269; Lyd. *De mens.* 4. 107 (p.144 Wuensch) et al. 21 ἥλιον – 22 περιφορᾶς: Aët. 2.
 20.6; 13.3; D.L. 2.8; Xenoph. *Memor.* 4. 7.7; Olympiod. *In Ar. Meteor.* p.17.19 Stueve;
 Suda, s. v. μύδρος et al. 22 εἶναι – 24 ἀόρατα: H I. 7.5; Aët. 2. 13.10 et Aristot.
De caelo B 13, p.293 b 21

LOBT

5 ἀπὸ Ο τοῦ: τε Usener (deleto 6 τε) 7 τὸ² et 8 τὸ¹ addidi 8 πάντα:
 πάντως coniec. Diels (conl. Aët. 1. 4.2) βαρεῖα et βαρεῖα codd., corr. Salvini
 9–10 τὸ ἀραιὸν καὶ suppl. C. Gu. Mueller (*Gleiches zu Gleichem*, 1965, p.67 n.124) ex
 Anaxag. Fr.15 (τὸ δὲ ἀραιὸν καὶ τὸ θερμὸν καὶ τὸ ξηρὸν <καὶ τὸ λαμπρὸν add. Gu.
 Schorn> ἐξεχώρησεν εἰς τὸ πρόσω τοῦ αἰθέρος) et Fr.12 10 καὶ τὸ <μανὸν καὶ πάντως
 τὰ> κοῦφα Usener 13 τὸ²: <τοῦ>το Usener, agn. We 15 τῆς γενέσεως
 supplevi et ἐκ add. Diels 15–16 τε τῶν ἐν αὐτῇ ὑδάτων, <ῶν> ἐξατμισθέντα ὑποστάντα
 codd. 18 ὑδάτων paraphr. in mg. L, Roep: αὐτῶν codd. 20 ἀρκτ<ικ>οῖς
 scripsi (Anaxagorae Democriti sententia tribuitur: cf. Aët. 4. 1.4 et Gu. Capelle, *Neue Jahrb.*
 17, 1914, p.339 n.2): ἀρκτοῖς codd. (ταῖς ἀρκτοῖς coniec. Diels): <ἀντ>αρκτ<ικ>οῖς (et ἀν-
 τοῖκοῖς) Roep: agn. Diels, We: ἐν τῇ Αἰθιοπία Aët. 4. 1.3 22 τοῦ add. Brandis
 23 ἥλιον καὶ σελήνην codd., corr. Roep: agn.

25 ἀόρατα. τῆς δὲ θερμότητος μὴ αἰσθάνεσθαι τῶν ἄστρον διὰ τὸ μακρὰν 7
 εἶναι [καὶ διὰ] τὴν ἀπόστασιν τῆς γῆς· ἔτι δὲ οὐχ ὁμοίως θερμὰ τῷ 8
 ἡλίῳ διὰ τὸ χῶραν ἔχειν ψυχροτέραν. εἶναι δὲ τὴν σελήνην κατωτέρω
 τοῦ ἡλίου, πλησιώτερον ἡμῶν. ὑπερέχειν δὲ τὸν ἡλιον μεγέθει τὴν 8
 Πελοπόννησον. τὸ δὲ φῶς τὴν σελήνην μὴ ἴδιον ἔχειν, ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ
 ἡλίου. τὴν δὲ τῶν ἄστρον περιφορὰν ὑπὸ γῆν γίνεσθαι. ἐκλείπειν δὲ 9
 30 τὴν σελήνην γῆς ἀντιφραττούσης, ἐνίοτε δὲ καὶ τῶν ὑποκάτω τῆς
 σελήνης, τὸν δὲ ἡλιον ταῖς νομηνίαις σελήνης ἀντιφραττούσης. τροπὰς
 δὲ ποιεῖσθαι καὶ ἡλιον καὶ σελήνην ἀπωθουμένους ὑπὸ τοῦ ἀέρος.
 σελήνην δὲ πολλάκις τρέπεσθαι διὰ τὸ μὴ δύνασθαι κρατεῖν τοῦ ψυχροῦ.
 οὗτος ἀφώρισε πρῶτος τὰ περὶ τὰς ἐκλείψεις καὶ φωτισμούς. ἔφη δὲ 10
 35 γῆν εἶναι τὴν σελήνην ἔχειν τε ἐν αὐτῇ πεδία <καὶ ὄρη> καὶ φάραγγας.
 τὸν δὲ γαλαξίαν ἀνάκλασιν εἶναι τοῦ φωτὸς τῶν ἄστρον, τῶν μὴ κατα-
 λαμπομένων ὑπὸ τοῦ ἡλίου. τοὺς δὲ μεταβαίνοντας ἀστέρας ὡσεὶ σπινθῆ-
 ρας ἀφαλλομένους γίνεσθαι ἐκ τῆς κινήσεως τοῦ πόλου.

40 Ἀνέμους δὲ γίνεσθαι λεπτυνομένου τοῦ ἀέρος ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τῶν 11
 ἐκκαιομένων πρὸς τὸν πόλον ὑποχωρούντων καὶ ἀποφερομένων. βρον-
 τὰς δὲ καὶ ἀστραπὰς ἀπὸ <τοῦ> θερμοῦ γίνεσθαι, ἐμπίπτοντος εἰς τὰ
 νέφη. σεισμοὺς δὲ γίνεσθαι τοῦ ἀνωθεν ἀέρος εἰς τὸν ὑπὸ γῆν ἐμπίπτον- 12
 τος· τούτου γὰρ κινουμένου καὶ τὴν ὄχουμένην γῆν ὑπ' αὐτοῦ σαλευέσθαι.
 ζῶα δὲ τὴν μὲν ἀρχὴν ἐν ὑγρῷ γενέσθαι, μετὰ ταῦτα δὲ ἐξ ἀλλήλων· καὶ
 45 ἄρρενας μὲν γίνεσθαι, ὅταν ἀπὸ τῶν δεξιῶν μερῶν ἀποκριθῆν τὸ σπέρμα
 τοῖς δεξιοῖς μέρεσι τῆς μήτρας κολληθῆ, τὰ δὲ θήλεα κατὰ τούναντίον.

27 s. Aët. 2. 21.3; D.L. 2.8 28 s. Aët. 2. 28.5; Plat. *Crat.* 409 a 29-31 Aët.
 2. 29.6-7 31 s. Aët. 2. 23.1-2 34 s. Aët. 2. 25.9; 30.2; D.L. 2.8; Schol. in
Apoll. Rhod. 1. 498 36 s. D.L. 2.9; Suda, s.v. γαλαξίας 37 s. D.L. 2.9; Aët.
 3. 2.9 39 s. D.L. 1.1. 40-42 Aët. 3. 3.4; D.L. 1.1. 42 s. Aët. 3. 15.4;
 D.L. 1.1. 44 ζῶα - 46 τούναντίον: D.L. 1.1.; Aët. 5. 7.4; Aristot. *De gen. anim.* Δ 1,
 p.763 b 30

LOBT

24 <ἡμᾶς> μὴ Conti μακρὰν L¹: μακρὰ L² O: μακρὸν B: μικρὰ (servatis καὶ διὰ) coniec.
 Roeper 25 καὶ διὰ del. Go (cf. H I. 7.6 v.23) 28 πελοπόννησον (πολοπ- O)
 codd. 32 ἀπωθουμένης L O, ἀποθουμένης B 34 τὰ Gronov: τὰς codd.
 35 τε L B: δὲ O αὐτῇ codd., corr. Diels καὶ ὄρη supplevi ex Aët. 2. 25.9
 (ἔχον ἐν ἑαυτῷ πεδία καὶ ὄρη καὶ φάραγγας) 36 τὸν: τῶν B δὲ Roeper:
 τε codd. 36/37 καταλαμβανομένων codd., corr. Menage (ad D.L. 2.9)
 37 ὡσεὶ: ὡσπερ B 38 ἀφαλλομένους codd. (ἀφαλομ- B): ἀποπάλλεσθαι D.L.
 40 ἀποφερομένων L B: ἀποφαινομένων O: <ἀντ>αποφερομένων Usener, agn. Diels
 41 τοῦ addidi ἐμπίπτοντος B, E. Schaubach: ἐκπίπτοντος L O (cf. H I. 6.7)
 44 ἐν ὑγρῷ codd. (cf. Aët. 5. 19.4): ἐξ ὑγροῦ D.L. γενέσθαι L O, Diog. codd. F P²:
 γίνεσθαι Diog. codd. B P¹: γεννᾶσθαι B 46 θέλεια B

- 13 οὗτος ἤκμασεν ἔτους πρώτου τῆς ὀγδοηκοστῆς ὀγδόης ὀλυμπιάδος, καθ' ὃν καιρὸν καὶ Πλάτωνα λέγουσι γεγενῆσθαι. τοῦτον λέγουσι καὶ προγνωστικὸν γεγονέναι.
- 9 1 Ἀρχέλαος τὸ μὲν γένος Ἀθηναῖος, υἱὸς δὲ Απολλοδώρου. οὗτος ἔφη τὴν μίξιν τῆς ὕλης ὁμοίως Αναξαγόρα, τὰς τε ἀρχὰς ὡσαύτως, αὐτὸς δὲ
2 τοῦ νοῦ ἐνυπάρχειν τι εὐθέως <τῷ> μίγμα<τι>. εἶναι <δὲ> ἀρχὴν τῆς κινήσεως <τὸ> ἀποκρίνεσθαι ἀπ' ἀλλήλων τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν, καὶ τὸ μὲν θερμὸν κινεῖσθαι, τὸ δὲ ψυχρὸν ἡρεμεῖν. τηκόμενον δὲ τὸ
5 ὕδωρ εἰς μέσον ρεῖν, ἐν ᾧ [καὶ] κατακαυόμενον ἀέρα γίνεσθαι καὶ γῆν·
3 ὦν τὸ μὲν ἄνω φέρεσθαι, τὸ δὲ ὑφίστασθαι κάτω. τὴν μὲν οὖν γῆν ἡρεμεῖν καὶ <ψυχρὰν> γενέσθαι διὰ ταῦτα· κεῖσθαι δὲ ἐν μέσῳ, οὐδὲν μέρος οὔσαν, ὡς εἰπεῖν, τοῦ παντός· <τὸν δὲ ἀέρα> <*> ἐκδεδομένον ἐκ τῆς πυρώσεως. ἀφ' οὗ πρῶτον ἀποκαυομένου τὴν τῶν ἀστέρων εἶναι
10 φύσιν, ὦν μέγιστον μὲν ἥλιον, δεύτερον δὲ σελήνην, τῶν δὲ ἄλλων τὰ μὲν ἐλάττω, τὰ δὲ μείζω.
- 4 Ἐπικλιθῆναι δὲ τὸν οὐρανὸν φησι καὶ οὕτως τὸν ἥλιον ἐπὶ τῆς γῆς ποιῆσαι φῶς, καὶ τὸν τε ἀέρα ποιῆσαι διαφανῆ καὶ τὴν γῆν ξηράν. λίμνην γὰρ εἶναι τὸ πρῶτον, ἅτε κύκλω μὲν οὔσαν ὑψηλῆν, μέσον δὲ
15 κοίλην· σημεῖον δὲ φέρει τῆς κοιλότητος, ὅτι ὁ ἥλιος οὐχ ἄμα ἀνατέλλει

47 s. exscr. Cedren. I, p. 278.13–15
Rhein. Mus. 31 (1876), p. 28

47 i. e. anno 428/7: cf. D. L. 2.7; 3. 2 et H. Diels,

1–3 et 17–21 exscriptit Cedren. I, p. 278.16–21
Simplic. *In Phys.* p. 27.23 D.
16–17

1–3 cf. Theophr. *Phys. opin.* Fr. 4 ap.
2 s. August. *De civ. dei* 8. 2
3–21 cf. Diog. Laërt. 2.

22 s. cf. Isocrat. *Nicocl.* 6

LOBT

47 ἤκμασεν codd.: verum est ἐτελεύτησεν (cf. D. L.): ἤκμασεν <*> <καὶ ἐτελεύτησεν> ἔτους Diels

1 *tit.* περὶ ἀρχελάου L O 2 αὐτὸς scripsi: οὗτος codd. 3 τοῦ νοῦ scripsi conl. Augustini l.l. (... ut inesse [sc. particulis] etiam mentem diceret) et Anaxagorae Fr. 12 (νοῦς δὲ... μέμικται οὐδενὶ χρήματι): τῷ νόῳ codd. τι: τὲ O <τῷ> μίγμα<τι> scripsi: μίγμα codd. δὲ add. Go ἀρχὴν Roeper: ἀρχὰς codd.: ἀρχὰς τῆς γενέσεως <δύο, ἄς> ἀποκρίνεσθαι Diels conl. D. L. 2.16 4 τὸ¹ add. Ritter 6 post τὸ ὕδωρ add. ὑπὸ τοῦ θερμοῦ D. L. ρεῖν: ρηνῶν B καὶ¹ del. Roeper 7 τὸν μὲν... τὴν δὲ Roeper 8 ψυχρὰν addidi conl. vv. 4, 19 et Plut. *De primo frig.* 954 F ἤς (sc. τῆς γῆς) ἢ ψυχρότης δεσμός ἐστιν, ὡς Ἀρχέλαος ὁ φυσικὸς εἶπεν 9 post τοῦ παντός lac. indic. Roeper, intercidisse ratus τὸν δὲ ἀέρα περιέχειν τὰ πάντα: τὸν δ' ἀέρα κρατεῖν τοῦ παντός suppl. Diels (VS): τὸν δὲ ἀέρα κρατεῖν αὐτῆς suppleverim conl. D. L. 2.17 ὅθεν ἢ μὲν (sc. γῆ) ὑπὸ τοῦ ἀέρος, ὁ δὲ ὑπὸ τῆς τοῦ πυρὸς περιφορᾶς κρατεῖται 11 δὲ om. O 13 ἐπικλιθῆναι L², -κρι- L¹ 16 ἀνωτέλει B

τε καὶ δύεται πᾶσιν, ὅπερ ἔδει συμβαίνειν εἴπερ ἦν ὁμαλή. περὶ δὲ ζῶων 5
 φησὶν ὅτι θερμαινομένης τῆς γῆς τὸ πρῶτον ἐν τῷ κάτω μέρει, ὅπου τὸ
 θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν ἐμίσγεται, ἀνεφαίνετο τὰ τε ἄλλα ζῶα πολλὰ καὶ
 20 <οἱ> ἄνθρωποι, ἅπαντα τὴν αὐτὴν δίαιταν ἔχοντα, ἐκ τῆς ἰλύος τρεφόμενα –
 ἦν δὲ ὀλιγοχρόνια – ὕστερον δὲ αὐτοῖς ἢ ἐξ ἀλλήλων γένεσις συνέστη.
 καὶ διεκρίθησαν ἄνθρωποι ἀπὸ τῶν ἄλλων <ζῶων> καὶ ἡγεμόνας καὶ 6
 νόμους καὶ τέχνας καὶ πόλεις καὶ τὰ ἄλλα συνέστησαν. νοῦν δὲ λέγει
 πᾶσιν ἐμφύεσθαι ζῶοις ὁμοίως· χρῆσθαι γὰρ ἕκαστον <τῷ νῷ, ὡσπερ>
 25 καὶ τῷ σώματι [ὄσω], τὸ μὲν βραδυτέρως, τὸ δὲ ταχυτέρως.

Ἡ μὲν οὖν φυσικὴ φιλοσοφία ἀπὸ Θάλητος ἕως Ἀρχελαίου διέμεινε· 1 10
 τούτου γίνεται Σωκράτης ἀκροατῆς. εἰσὶ δὲ καὶ ἕτεροι πλείστοι διαφό-
 ρους δόξας προενεγκάμενοι περὶ τε τοῦ θεοῦ καὶ τῆς τοῦ παντὸς
 φύσεως· ὧν εἰ πάσας τὰς δόξας ἐβουλόμεθα παραθεῖναι, πολλὴν ἂν
 5 ὕλην βιβλίων ἔδει κατασκευάζειν. ὧν δὲ ἔδει, μάλιστα ἐπ' ὀνόματος 2
 ὄντων καί, ὡς εἰπεῖν, κορυφαίων γενομένων, πᾶσι τοῖς μετέπειτα φιλοσο-
 φήσασιν <ν> ἀφορμὰς δεδωκότων πρὸς τὰ ἐπιχειρούμενα, ὑπομνησθέντες
 ἐπὶ τὰ ἐξῆς ὀρμήσομεν.

Καὶ γὰρ καὶ Παρμενίδης ἐν μὲν τὸ πᾶν ὑποτίθεται αἰδιὸν τε καὶ 1 11
 ἀγέννητον καὶ σφαιροειδές, οὐδ' αὐτὸς <δὲ> ἐκφυγῶν τὴν τῶν πολλῶν
 δόξαν πῦρ λέγει καὶ γῆν τὰς τοῦ παντὸς ἀρχάς, τὴν μὲν γῆν ὡς ὕλην,

c. 11: 1–5 Theophr. *Phys. opin.* Fr.6 ap. Alex. Aphrod. p.31.7 Hayduck; Theodoretī
Græc. affect. cur. 4. 7 (= Aët. I. 3.13); Ps. Plut. *Strom.* 5 3 πῦρ λέγει καὶ γῆν: Diog.
 Laërt. 9. 21; Aristot. *Metaph.* A 5, p. 986 b 33; Simplic. *In Phys.* p. 25.15 D. et al.

LOBT

17 ἔδει – 18 ὅτι in mg. O 18 κάτω μέρει Cedr., Ritter: κατὰ μέρος codd.
 20 <οἱ> ἄνθρωποι, ἅπαντα Diels ex Cedreno: ἀνόμοια πάντα codd. ἰλέως B
 21 ἢ Cedr.: καὶ codd. συνέστη O T: ἀνέστη L B: ἐπηκολούθησεν Cedr.
 22 ζῶων addidi conl. vv. 17, 19, 24 et Isocrat. *Nicochl.* 5 23 λέγειν B 24 χρῆσ-
 θαι Zeller: χρῆσασθαι L O: χρῆσεσθαι B τῷ νῷ, ὡσπερ supplevi 25 τῷ
 σώματι Ritter: τῶν σωμάτων codd.: τῶν ζῶων Usener cett. ὄσω L T: ὄσα O B:
 seclusi: τῷ νῷ Cr: τῷ νοῆσαι Usener

1 ἢ: τί B θάλλητος L: θαίητος B 3 προενεγκάμενοι codd., corr. Roepert
 4 ἐβουλοόμεθα B 6 γενομένων post φιλοσοφήσασιν codd., transposuit Roepert
 7 ὑπεμνησ- O 8 ὀρμήσομεν Wolf¹: ὀρμήσωμεν codd. We

1 *tit.* περὶ παρμενίδου L O καὶ γὰρ καί: scil. ut Xenophanes: cf. Theodoretī I.1. et
 Diels., *Doxogr.* p. 146 2 ἀγέννητον Diels: ἀγέννητον L O B We δὲ addidi
 ἐκφυγῶν scripsi: ἐκφεύγων codd.: ἐκφεύγει Roepert 3 λέγει scripsi: λέγων codd.

τὸ δὲ πῦρ ὡς αἴτιον καὶ ποιοῦν. τὸν <δὲ> κόσμον ἔφη φθειρεσθαι, ᾧ δὲ
2 τρόπῳ, οὐκ εἶπεν. ὁ αὐτὸς δὲ εἶπεν αἰδίδιον εἶναι τὸ πᾶν καὶ οὐ γινόμενον 5
καὶ σφαιροειδὲς καὶ ὅμοιον, οὐκ ἔχον δὲ τόπον ἐν ἑαυτῷ, καὶ ἀκίνητον
καὶ πεπερασμένον.

12 1 Λευκίππος δὲ Ζήνωνος ἐταῖρος οὐ τὴν αὐτὴν δόξαν διетήρησεν, ἀλλὰ
φησιν ἄπειρα <τὰ ὄντα> εἶναι καὶ αἰεὶ κινούμενα, καὶ γένεσιν καὶ μετα-
βολὴν συνεχῶς οὔσαν. στοιχεῖα δὲ λέγει τὸ πλήρες καὶ <τὸ> κενόν.
2 κόσμους δὲ <ᾧδε> γίνεσθαι λέγει· ὅταν εἰς μέγα κενὸν ἐκ τοῦ περιέχον- 5
τος ἀθροισθῆ πολλὰ σώματα καὶ συρρυῆ, προσκρούοντα ἀλλήλοις συμπλέ-
κεσθαι τὰ ὁμοιοσχήμονα καὶ παραπλήσια τὰς μορφάς, καὶ περιπλεχθέν-
των <αὐτῶν κατ' αὔξησιν> ἄστρα γίνεσθαι· αὔξειν δὲ καὶ φθίνειν διὰ
τὴν ἀνάγκην· τίς δ' ἂν εἴη ἡ ἀνάγκη, οὐ διώρισεν.

13 1 Δημόκριτος δὲ Λευκίππου γίνεται γνώριμος· Δημόκριτος Δαμασίππου
Ἀβδηρίτης, πολλοῖς συμβαλὼν, γυμνοσοφισταῖς ἐν Ἰνδοῖς καὶ ἱερεῦσιν
2 ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἀστρολόγοις καὶ μάγοις ἐν Βαβυλῶνι. λέγει δὲ ὁμοίως
Λευκίππῳ περὶ στοιχείων, πλήρους καὶ κενοῦ, τὸ μὲν πλήρες λέγων ὄν,
τὸ δὲ κενὸν οὐκ ὄν· ἔλεγε δὲ ὡς αἰεὶ κινουμένων τῶν ὄντων ἐν τῷ κενῷ. 5
ἀπείρους δὲ εἶναι κόσμους καὶ μεγέθει διαφέροντας· ἐν τισὶ δὲ μὴ εἶναι

4 s. cf. Parmen. Fr.19.2 5-7 cf. Parmenid. Fr.8 vv.3-4; 6; 22; 25-26; 42-43; 49;
Plut. *Adv. Colot.* 1114 D et al.

1 ss. Theophr. *Phys. opin.* Fr.8 ap. Simplic. *In Phys.* p.28.8 D.; Diog. Laërt. 9. 30 et al.
3 Aët. I. 3.15; D.L. 9. 31; Aristot. *Metaph.* A 4, p.985 b 4 4 κόσμους - 7 γίνεσ-
θαι: D.L. 9. 30-32; Aët. I. 4. 1-3; Euseb. *Praep. ev.* 14. 23.2-3 et al. 7 s. D.L. 9.33;
Leucippi Fr.2

2 s. Diog. Laërt. 9. 34-35; Suda, s.v. Δημόκριτος 3-5 cf. H I. 12.1; Theophr. *Phys.*
op. Fr.8; Aristot. *Metaph.* A 4, p.985 b 4 et al. 6 ἀπείρους: D.L. 9. 44; Simplic. *In*
Ar. De caelo p.202.16 Heiberg; Alex. Aphrod. ap. Simplic. o.c., pp.294.26; 310.5 ss.; Cic.
De fin. 1. 25 et al.

LOBT

4 δὲ² add. Diels 5 ὁ αὐτὸς δὲ εἶπεν in mg. O 6 σφαιροειδὲς O καὶ
<ἑαυτῷ> ὅμοιον Kranz: ὅμοιον πάντη H I. 14.2 τύπον codd., corr. C. Brandis
(*Comm. Eleat.* p.146)

1 tit. περὶ λευκίππου L O 2 τὰ ὄντα supplevi conl. H I. 13.2 et Aristot. *De gen.*
et corr. A 8, p.325 a 25: τὰ πάντα add. Cr conl. D.L. 9.30 3 συνεχῆ conic. Diels
conl. Theophr. Fr.8 ἀδιάλειπτον τὸ² add. Wolf 4 ᾧδε add. Usener: οὕτως
post λέγει add. Roeper conl. D.L. 9.31 γίνεσθαι Roeper ex D.L.: γενέσθαι codd. |
μέγα κενὸν Roeper: μετάκοινων codd. 5 ἀρρυεῖ B 7 αὐτῶν κατ' αὔξησιν
supplevi conl. D.L. 9.32 ἄστρα Diels conl. D.L. l.l.: εἰς ἕτερα codd. φθίνειν
B 8 τὴν: τινα Roeper conl. D.L. 9.33

1 tit. περὶ δημοκρίτου L O 2 ἀβδηρίτης codd., corr. Menage συμβαλλων B |
3 αἰγύπτο O καὶ¹ om. B ἀστρολόγους O ἐν βαβυλῶνι μάγοις codd.,
transposui λέγοι T

ἥλιον μηδὲ σελήνην, ἔν τισι δὲ μείζω τῶν παρ' ἡμῖν καὶ ἔν τισι πλείω.
 εἶναι δὲ τῶν κόσμων ἄνισα τὰ διαστήματα, καὶ τῇ μὲν πλείους, τῇ δὲ 3
 ἐλάττους, καὶ τοὺς μὲν αὖξασθαι, τοὺς δὲ ἀκμάζειν, τοὺς δὲ φθίνειν, καὶ
 10 τῇ μὲν γίνεσθαι, τῇ δὲ <ἐκ>λείπειν· φθειρεσθαι δὲ αὐτοὺς ὑπ' ἀλλήλων
 προσπίπτοντας. εἶναι δὲ ἐνίους κόσμους ἐρήμους ζῶων καὶ φυτῶν καὶ
 παντὸς ὕγροῦ. τοῦ δὲ παρ' ἡμῖν κόσμου πρότερον τὴν γῆν τῶν ἄστρον 4
 γενέσθαι. εἶναι δὲ τὴν μὲν σελήνην κάτω, ἔπειτα τὸν ἥλιον, εἶτα τοὺς
 ἀπλανεῖς ἀστέρας· τοὺς δὲ πλάνητας οὐδ' αὐτοὺς ἔχειν ἴσον ὕψος.
 15 ἀκμάζειν δὲ κόσμον ἕως ἂν μηκέτι δύνηται ἔξωθεν τι προσλαμβάνειν.
 οὗτος ἐγέλα πάντα, ὡς γέλωτος ἀξίων <ὄντων> πάντων τῶν ἐν ἀνθρώ-
 ποις.

Ξενοφάνης δὲ ὁ Κολοφώνιος Ὀρθομένους υἱός· οὗτος ἕως Κύρου 1 14
 διέμεινεν. οὗτος ἔφη πρῶτος ἀκαταληψίαν εἶναι πάντων, εἰπὼν οὕτως·

εἰ γὰρ καὶ τὰ μάλιστα τύχη τετελεσμένον εἰπὼν,
 αὐτὸς ὁμως οὐκ οἶδε· δόκος δ' ἐπὶ πᾶσι τέτυκται.

5 λέγει δὲ ὅτι οὐδὲν γίνεται οὐδὲ φθειρεται οὐδὲ κινεῖται καὶ ὅτι ἐν τὸ 2
 πᾶν ἔστιν ἔξω μεταβολῆς. φησὶ δὲ καὶ τὸν θεὸν εἶναι αἰδίων καὶ ἕνα καὶ
 ὁμοιον πάντη καὶ πεπερασμένον καὶ σφαιροειδῆ καὶ πᾶσι τοῖς μορίοις
 αἰσθητικόν. τὸν δὲ ἥλιον ἐκ μικρῶν πυριδίων ἀθροισμένων γίνεσθαι 3
 καθ' ἐκάστην ἡμέραν· τὴν δὲ γῆν ἄπειρον εἶναι καὶ μήτε ὑπ' ἀέρος μήτε

10 s. Aët. 2. 4.9 13 s. Aët. 2. 15.3; Lucret. 5. 627-631 16 οὗτος ἐγέλα πάντα: cf.
 Luciani *Vit. auct.* 13; Ps. Hippocr. *Ep.* 17 (IX, p.360 L.; II, p.226.15 ss. DK); Cic. *De orat.*
 2. 235; Sotion. ap. Stob. 3. 20.53; Sen. *De ira* 2. 10.5 et al.; cf. S.I. Luriae *Democritea*
 (Leninopoli 1970), p.21 s.

1 s. Apollodor. ap. Clem. *Strom.* I. 64.2 2 πρῶτος: at cf. H I. 23.1 et Diels., *Doxogr.*
 p.148 3 s. Xenophanis Fr. 34.3-4 5 s. Ps. Plut. *Strom.* 4; Theodoret. *Gr. aff. cur.*
 4.5; Aët. 2. 4.11 et al. 6 φησὶ δὲ - 8 αἰσθητικόν: Ps. Aristot. *De Melisso Xenophane*
Gorgia 3, p.977 a 36 - b 3; Simplic. *In Phys.* p.23.16 D.; Xenophanis Fr. 23 et 24
 8 s. Ps. Plut. *Strom.* 4; Theophr. *Phys. op.* Fr. 16 ap. Aët. 2. 20.3 9 s. Ps. Plut. l.1.; Aët. 3.9.4;
 Xenoph. Fr. 28; Aristot. *De caelo* B 13, p.294 a 21; Simplic. *In Ar. De caelo* p.522.8 Heiberg

LOBT

7 τισι¹: τι O 10 <ἐκ>λείπειν Ritter: λείπειν codd. 14 πλάνητας L O, πλανήτας B
 16 ὄντων add. suad. We

1 *tit.* περι ξενοφάνους L O ὀρθομῶους B 3 εἰ ... τύχη codd.: ἦν ... τύχη
 Galen. VIII, p.636 K.: εἰ ... τύχοι Sext. *Adv. math.* 7. 49 et 110, Menage 4 δοκός
 L O B 7 καὶ <οὐ> πεπερασμένον post Fabricium scr. Wolf² 9 εἶναι <κάτω>
 καὶ coniec. Diels

10 ὑπὸ τοῦ οὐρανοῦ περιέχεσθαι. καὶ ἀπείρους ἡλίους εἶναι καὶ σελήνας, τὰ 10
4 δὲ πάντα εἶναι ἐκ γῆς. οὗτος τὴν θάλασσαν ἀλμυρὰν ἔφη διὰ τὸ πολλὰ
μίγματα συρρέειν ἐν αὐτῇ· ὁ δὲ Μητροδόωρος διὰ τὸ ἐν τῇ γῇ διηθεῖσθαι,
τούτου χάριν γίνεσθαι ἀλμυρὰν.

5 Ὁ δὲ Ξενοφάνης μίξιν τῆς γῆς πρὸς τὴν θάλασσαν γίνεσθαι δοκεῖ καὶ
τῷ χρόνῳ ὑπὸ τοῦ ὑγροῦ λύεσθαι, φάσκων τοιαύτας ἔχειν ἀποδείξεις, ὅτι 15
ἐν μέσῃ γῇ καὶ ὄρεσιν εὐρίσκονται κόγχοι· καὶ ἐν Συρακούσαις δὲ
ἐν ταῖς λατομίαις λέγει εὐρηθῆναι τύπον ἰχθύος [καὶ φωκῶν], ἐν δὲ
Πάρῳ τύπον ἀφύης ἐν τῷ βᾶθει τοῦ λίθου, ἐν δὲ Μελίτῃ πλάκας (φωκῶν
6 καὶ) συμπάντων τῶν θαλασσίων. ταῦτα δὲ φησι γενέσθαι ὅτε 20
πάντα ἐπηλώθησαν πάλαι, τὸν δὲ τύπον ἐν τῷ πηλῷ ξηρανθῆναι.
ἀναιρεῖσθαι δὲ τοὺς ἀνθρώπους πάντας, ὅταν ἡ γῆ κατενεχθεῖσα εἰς
τὴν θάλασσαν πηλὸς γένηται· εἶτα πάλιν ἄρχεσθαι τῆς γενέσεως, καὶ
ταύτην πᾶσι τοῖς κόσμοις γίνεσθαι καταβολήν.

15 1 Ἐκφαντός τις Συρακούσιος ἔφη μὴ εἶναι ἀληθινὴν τῶν ὄντων λαβεῖν
γνώσιν, ὀρίζει(ν) δὲ ἕκαστον) ὡς νομίζει(ν). τὰ μὲν (γὰρ) πρῶτα
ἀδιαίρετα εἶναι σώματα καὶ παραλλαγὰς αὐτῶν τρεῖς ὑπάρχειν, μέγεθος
2 σχῆμα δύναμιν, ἐξ ὧν τὰ αἰσθητὰ γίνεσθαι· εἶναι δὲ τὸ πλήθος αὐτῶν,
ὠρισμένων κατὰ τοῦτο, ἄπειρον. κινεῖσθαι δὲ τὰ σώματα μήτε ὑπὸ 5

10 καὶ ἀπείρους: Aët. 2. 24.9
Ps. Plut. l.l.; Xenoph. Fr. 27
Meteor. B 3, p. 357 a 15
21 s. Ps. Plut. l.l.

10 τὰ δὲ – 11 ἐκ γῆς: Aët. I. 3.12; Theodor. o. c., 4.5;
11–13 Theophr. Phys. op. Fr. 23; Aët. 3. 16.5; Aristot.
16 κόγχοι: cf. Herodot. 2. 12; Strab. I. 3.4, p. 49 C.

3 ἀδιαίρετα: Aët. I. 13.19

3 s. cf. Aët. I. 13.18

5–7 Aët. 2. 3.3

LOBT

12 ἐν τῇ γῇ: διὰ τῆς γῆς coniec. Diels τῇ om. O 14 δοκεῖ: λέγει Roeper:
δοξάζει Cr 15 ὑπὸ: ἀπὸ Gronov, Roeper ἀποδείξει O 16 μέσῳ B
κόγχοι B συρακούσαις O¹, συρακ- O² L: σειρακ- B 17 καὶ φωκῶν seclusi
(cf. v. 18): καὶ φωκῶν Th. Gomperz 18 ἀφύης Gronov: δάφνης codd., def. Delarue,
Kirk μελίτω L B, μηλίτω O, corr. H. Karsten (Xenoph. reliq. p. 178) φωκῶν καὶ
addidi (cf. v. 17) 20 ἐπηλώθησαν L T, –ὠσθ- B: ἀπηλάθησαν O πυλῷ B
22 ἄρχεσθαι L² B T: ἄρξεσθαι L¹ O 23 ταύτην Diels: τοῦτο codd.: οὕτω Karsten I
καταβολήν Roeper: καταβάλλειν codd.: μεταβολήν Diels conl. Aristot. Meteor. A 14,
p. 325 a 14 ss.

1 tit. περι ἐκφάντου L O συρακούσιος L O B 2 ὀρίζει (ὀρίζη O) ... νομίζει
codd., corr. Diels (VS¹) ἕκαστον add. suad. Wolf² (cf. paraphr. in mg. L ἀλλ'
ἕκαστος ὀρίζει ὡς νομίζει τὰ πράγματα) γὰρ addidi 5 ὠρισμένων κατὰ
coniec. Go (cf. Aët. I. 3.27): ὠρισμένον καὶ codd.

βάρους μήτε πληγῆς, ἀλλ' ὑπὸ θείας δυνάμεως, ἦν νοῦν καὶ ψυχὴν
προσαγορεύει. τοῦ(του) μὲν οὖν τὸν κόσμον εἶναι ιδέαν, δι' ὃ καὶ
σφαιροειδῆ ὑπὸ θείας δυνάμεως γεγονέναι. τὴν δὲ γῆν μέσον κόσμου
κινεῖσθαι περὶ τὸ αὐτῆς κέντρον ὡς πρὸς ἀνατολήν.

Ἴππων δὲ <ὁ> Ῥηγῖνος ἀρχὰς ἔφη ψυχρὸν τὸ ὕδωρ καὶ θερμὸν τὸ 1 16
πῦρ. γεννώμενον δὲ τὸ πῦρ ὑπὸ <τοῦ> ὕδατος κατανικῆσαι τὴν τοῦ
γεννήσαντος δύναμιν συστήσαι τε τὸν κόσμον. τὴν δὲ ψυχὴν ποτὲ μὲν 2
ἐγκέφαλον λέγει, ποτὲ δὲ ὕδωρ· καὶ γὰρ τὸ σπέρμα εἶναι τὸ φαινόμενον
5 ἡμῖν ἐξ ὕγρου, ἐξ οὗ φησι ψυχὴν γίνεσθαι.

Ταῦτα μὲν οὖν ἱκανῶς δοκοῦμεν παρατεθεικέναι· διὸ δοκεῖ λοιπὸν 1 17
αὐτάρκως διαδραμόντων ἡμῶν τὰ τοῖς φυσικοῖς δόξαντα ἀναδραμεῖν
ἐπὶ Σωκράτην καὶ Πλάτωνα, οἱ τὸ ἠθικὸν μάλιστα προετίμησαν.

Ὁ μὲν οὖν Σωκράτης γίνεται Ἀρχελάου τοῦ φυσικοῦ ἀκροατής· ὃς 1 18
τὸ «γνώθι σαυτὸν» προτιμήσας καὶ μεγάλην σχολὴν συστήσας ἔσχε
πάντων τῶν μαθητῶν ἱκανώτατον τὸν Πλάτωνα, αὐτὸς μὲν μηδὲ<ν>

8 s. Aët. 3. 13.3

c. 16: 1 s. Sext. Emp. *Pyrrh. hypot.* 3. 30; *Adv. math.* 9. 361; Ps. Galeni *Hist. philos.* 18 et
al. 3 τὴν δὲ – 4 ὕδωρ: Aët. 4. 3.9; *Hermiae Irris.* 2; Aristot. *De anima* A 2, p.405
b 24; Io. Philopon. *In Ar. De anima* p.92.2 Hayduck 4 s. Theophr. *Phys. op.* Fr. 1;
Aristot. De anima A 2, p.405 b 1–3

c. 18: 1–3 Πλάτωνα: exc. Cedren. I, pp.278.23–279.2 1 Diog. Laërt. 1. 14; 2. 16;
19; 23; Porphyr. *Hist. philos.* Fr. 12 Nauck²; August. *De civ. dei* 8.2 s. f. et al. 2 γνώθι
σαυτὸν: H X. 34.4; Plat. *Alcib.* I 130 e 7; 133 c 4; *Charmid.* 169 e 4; *Phaedr.* 229 e 6 –
230 a 6; *Phileb.* 48 d 2; *Leg.* 11, 923 a 4; *Dicta septem sap.* I, pp. 62.8; 13; 14; 17; 63.25;
64.6 DK; *Thalis dicta*, I, pp. 71.19; 72.21; 73.1 et 10 DK; *Heracliti* Fr. 116 DK (= Fr. 23 e
Marc.); *Iambli. V.P.* 83; *Plut. Adv. Colot.* 1118 C; *Cic. De fin.* 3. 22.73 et al.

LOBT

7 τοῦ(του) Roeper: τοῦ codd. εἶναι ιδέαν Roeper: εἰδέναι ιδεῖν codd.: <διὰ> τοῦ-
<το> μὲν οὖν τὸν κόσμον <εὐκοσμον> εἶναι ιδεῖν H. Gomperz διὸ L O B

8 θείας Go: μιάς codd. 9 αὐτῆς codd., corr. Diels ὡς <ἀπὸ δύσεως> πρὸς
coniec. Zeller conl. Aët. 3. 13.3

1 τί. περὶ ἵππωνος L O ὁ add. Wolf¹ ῥηγεῖνος B 2 γεννώμενον δὲ τὸ
πῦρ om. O γεννώμενον L B: γενόμενον Roeper τοῦ¹ addidi κατανικῆσαι

T: κατανικῆσαν L O B 3 γεννήσαντος corr. ex νικήσαντος L O τε: δὲ B

4 λέγει Zeller: ἔχειν codd.: ἔφη εἶναι Roeper γὰρ R. C. Bakhuizen v. d. Brink:
παρὰ codd. 5 γίνεσθαι corr. ex γενέσθαι B

c. 17: 1 παρατεθεικέναι B

1 τί. περὶ σωκράτους L O 3 μαθημάτων B ἱκανώτατον scripsi: ἱκανώτερον
codd., Cedr. 3 μὲν: δὲ B 3–4 μηδὲ<ν> σύγγραμμα Roeper: μηδὲ συγγράμματα
codd.

2 σύγγραμμα καταλιπών· ὁ δὲ Πλάτων τὴν πᾶσαν αὐτοῦ σοφίαν ἀπομαξάμενος συνέστησε τὸ διδασκαλεῖον μίξας ὁμοῦ φυσικὴν ἠθικὴν 5 διαλεκτικὴν. ἃ δὲ ὁ Πλάτων ὀρίζει, ἐστὶ ταῦτα.

- 19 1 [Πλάτων] Ἀρχὰς εἶναι τοῦ παντὸς θεὸν καὶ ὕλην καὶ παράδειγμα· θεὸν μὲν τὸν ποιητὴν καὶ διακοσμήσαντα τότε τὸ πᾶν καὶ προνοούμενον αὐτοῦ· ὕλην δὲ τὴν πᾶσιν ὑποκειμένην, ἣν καὶ δεξαμενὴν καὶ τιθήνην καλεῖ. ἐξ ἧς διακοσμηθείσης γενέσθαι τὰ τέσσαρα στοιχεῖα, ἐξ ὧν 5 συνέστηκεν ὁ κόσμος, πυρὸς ἀέρος γῆς ὕδατος, ἐξ ὧν καὶ τὰ ἄλλα 2 πάντα συγκρίματα καλούμενα, ζῶα τε καὶ φυτά, συνεστηκέναι. τὸ δὲ παράδειγμα τὴν διάνοιαν τοῦ θεοῦ εἶναι· ὁ καὶ ιδέαν καλεῖ, οἷον εἰκόνισμά τι, <ῶ> προσέχων ἐν τῇ ψυχῇ ὁ θεὸς τὰ πάντα ἐδημιούργει.
- 3 <Καὶ> τὸν μὲν θεὸν φησιν ἀσώματόν τε καὶ ἀνείδεον καὶ μόνοις σοφοῖς ἀνδράσι καταληπτὸν εἶναι· τὴν δὲ ὕλην δυνάμει μὲν σῶμα, 10 ἐνεργείᾳ δὲ οὐδέπω· ἀσχημάτιστον γὰρ αὐτὴν οὖσαν καὶ ἄποιον, προσλαβούσαν σχήματα καὶ ποιότητας γενέσθαι σῶμα. τὴν μὲν οὖν ὕλην <ἦ> ἀρχὴν εἶναι καὶ σύγχρονον τῷ θεῷ, ταύτῃ καὶ ἀγέννητον τὸν κόσμον· ἐκ

5 μίξας: H I. 4; I. 19.23; Diog. Laërt. 3. 56; Aristot. *Top.* A 14, p. 105 b 19–25; Suda, s. v. Πλάτων

De c. 19 cf. C. Moreschini, *Studi classici e orientali* 21 (1972), pp. 254–260 1–5 et 6–10
 excerpit Cedren., I, p. 279.2–10 1–8 cf. Albinus *Epit.* 8.2; 9.1–2; 12.1–2 ed. Hermann;
 Apul. *De Plat.* 1. 5–7; Aët. I. 3.21; 9.5; 19.1; Simplic. *In Phys.* p. 26.14 D.; Hermiae *Irris.* 11;
 Cypill. *c. Iul.* 2, p. 48 (PG 76, p. 573 C); Iren. *Adv. haer.* 2. 14.3 et al. 3 δεξαμενὴν
 καὶ τιθήνην: Plat. *Tim.* 49 a 6; 51 a 5; 52 d 5; 88 d 6 6 συγκρίματα: cf. S.V.F. II,
 nr. 413 (p. 136.31) 7 παράδειγμα: Plat. *Tim.* 28 a 6 – b 1; Alb. 9.1; Apul. 1. 6
 9 θεόν: Alb. 10.3–4 et 7–8; Cic. *De nat. deor.* 1. 30 ed. A. S. Pease; Diog. Laërt. 3. 77; 5. 32;
 Ps. Galeni *Hist. philos.* 16; Apul. 1. 5 10 ὕλην: Alb. 8.3; Apul. 1. 5; Ocell. Luc. 24
 Harder; Tert. *Adv. Hermog.* 35.2 11 ἀσχημάτιστον – 12 σῶμα: Alb. 8.2; cf. Plat. *Tim.*
 50 d – 51 b 12–15 exc. Cedren. I, p. 279.17–19 12 s. Eriphan. *Panar.* 6.3 Holl

LOBT

6 ἃδε B ὀρίζει, ἐστὶ Roper: ὀρίζεται codd.

1 *tit.* περι πλάτωνος L O πλάτων seclusi 2 καὶ¹ om. O 3 πᾶσιν Cedr.,
 Roper: πᾶσαν codd. τηθήνην codd., corr. Gronov. 6 ἅπαντα συγκρώματα T
 7 διάνοιαν: ἐνοίαν Cedr. ιδέαν Cedr., Gronov: ιδέας codd. <ῶ> οἷον εἰκονίσ-
 ματι Roper 7/8 εἰκόνισμά τι L¹ Cedr.: εἰκονίσματι L² O B T 8 ῶ ex Cedr.
 add. Diels 9 καὶ¹ addidi ex Cedr. post ἀνείδεον add. καὶ ἄφθαρτον Cedr.
 11 οὐπω B 12 πύοτης T 12 ἦ addidi (cf. v. 15) 13 ταύτῃ Go (cf. v. 16):
 ταύτην codd. 13 et 23 ἀγέννητον codd.

γὰρ αὐτῆς συνεστάναι φησὶν αὐτόν, τῷ δὲ ἀγενήτῳ ἀκολουθεῖν πάντως
 15 καὶ τὸ ἄφθαρτον. ἥ δὲ σῶμά τε καὶ ἐκ πολλῶν ποιότητων καὶ ἰδεῶν
 συγκείμενον ὑποτίθεται, ταύτη καὶ γενητὸν καὶ φθαρτὸν.

Τινὲς δὲ τῶν Πλατωνικῶν ἀμφοτέρα ἔμιξαν, χρησάμενοι παραδείγ- 5
 ματι τοιοῦτου· ὅτι ὡσπερ ἄμαξα δύναται αἰεὶ διαμένειν ἄφθαρτος κατὰ
 μέρος ἐπισκευαζομένη – κἂν (γὰρ) τὰ μέρη φθειρήται ἐκάστοτε, αὐτὴ δὲ
 20 ὀλόκληρος αἰεὶ μένει –, τοῦτον τὸν τρόπον καὶ ὁ κόσμος κατὰ μέρη μὲν
 εἰ καὶ φθείρεται, ἐπισκευαζομένων (δὲ) καὶ ἀντανισουμένων τῶν ἀφαι-
 ρουμένων αἰδῖος μένει.

Τὸν δὲ θεὸν οἱ μὲν ἓνα φασὶν αὐτὸν εἰπεῖν, ἀγενήτον καὶ ἄφθαρτον, 6
 ὡς λέγει ἐν τοῖς Νόμοις· «ὁ μὲν δὴ θεός, ὡσπερ καὶ ὁ παλαιὸς λόγος,
 25 ἀρχὴν τε καὶ τελευτὴν καὶ μέσα τῶν ὄντων ἀπάντων ἔχων» – οὕτως
 (γὰρ) ἓνα αὐτὸν τὸν διὰ πάντων κεχωρηκότα ἀποφαίνεσθαι – οἱ δὲ καὶ 7
 πολλοὺς ἀορίστους, ὅταν λέγη· «θεοὶ θεῶν, (ῶν) ἐγὼ δημιουργός τε καὶ
 πατήρ»· οἱ δὲ καὶ ὠρισμένους, ὅταν λέγη· «ὁ μὲν δὴ μέγας ἐν οὐρανῷ 8
 30 Ζεὺς, πτηνὸν ἄρμα ἐλαύνων» καὶ ὅταν γενεαλογῇ τοὺς Οὐρανοῦ παῖδας
 καὶ Γῆς. οἱ δὲ συστήσασθαι μὲν αὐτὸν θεοὺς γενητούς, καὶ διὰ μὲν τὸ
 γεγενῆσθαι πάντως αὐτοὺς φθαρτῆναι ἀνάγκη ἔχειν, διὰ δὲ τὴν βούλησιν
 τοῦ θεοῦ ἀθανάτους εἶναι, ἐν ᾧ προσθεῖς λέγει· «θεοὶ θεῶν, ὧν ἐγὼ

14 s. H v. 41; Philon. *De aet. mundi* 27; Alb. 5.5; Plat. *Phaedr.* 245 d 3; Aristot. *De caelo* A
 12, p. 282 a 30 18 ἄμαξα – 22 μένει: Ocell. Luc. 16; Philon. *De aet. m.* 143 s.
 24 ὡς λέγει – 25 ἔχων et 26 οἱ δὲ – 32 εἶναι: exc. Cedren. I, pp. 279.10–12 et 279.19–280.3
 24 s. Plat. *Leg.* 715 e 7; Alb. 28.3 27 s. Plat. *Tim.* 41 a 7; Alb. 15.2; H vv. 32–33
 28 s. Plat. *Phaedr.* 246 e 4 29 s. cf. Plat. *Tim.* 40 e 5

LOBT

14 αὐτῆς Roeper: τῆς ὕλης Cedr.: αὐτοῦ codd. ἀγεννήτῳ codd., Cedr.
 16 ταύτη L O B: ταύτην T 17 ἀμφοτέρως T 19 γὰρ addidi 20–21 μὲν εἰ
 καὶ Go: μένει καὶ codd.: μὲν (ἀ)εἰ [καὶ] Usener, agn. Diels We 21 φθείροντα T
 ἐπισκιαζομένων codd., corr. Gronov δὲ add. Roeper 24 ὁ¹: οὐ B 25 ὄντων
 T, Cedr. (Plato): om. L O B 26 γὰρ addidi ἀποφαίνεσθαι scripsi: ἀποφαίνεται
 codd. 27 ἀορίστως codd., ex Cedr. corr. Diels θεοὶ Cedr., ex Plat. scr. Roeper:
 θεὸς codd. ὧν om. codd., ex Plat. add. Roeper (cf. v. 32), habet Cedr. 28 post
 μέγας add. ἡγεμῶν Plato: omittunt codd., Cedr., etiam Plut. *Non posse suav. vivi* 1102 E;
 Ps. Iust. *Coh. ad Gr.* 31 29 πτηνῶν B γενεαλογῇ τοὺς: γενεαλογεῖται O
 30 pro οἱ δὲ – γενητούς habet Cedr. συστήσας δὲ τὸν ἓνα θεὸν εἰσάγει καὶ θεοὺς γενη-
 τούς 30 αὐτὸν B L²: αὐτοὺς L¹ O: οὖν T 31 γεννησθαι O καὶ φθαρτῆναι
 Cedr. 32 θεοὶ Roeper (cf. v. 27): θεὸς codd. ὧν: ὧν B

- δημιουργός τε καὶ πατήρ, ἅλυστα ἐμοῦ γε θέλοντος», ὡς ἂν εἰ λυθῆναι
 9 αὐτὰ θέλει, ῥαδίως λυθησόμενα. δαιμόνων δὲ φύσεις ἀποδέχεται, καὶ
 τοὺς μὲν ἀγαθοὺς εἶναι φησιν αὐτῶν, τοὺς δὲ φαύλους. 35
- 10 Καὶ τὴν ψυχὴν οἱ μὲν φασιν αὐτὸν ἀγέννητον λέγειν καὶ ἄφθαρτον,
 ὅταν λέγῃ· «ψυχὴ πᾶσα ἀθάνατος· τὸ γὰρ ἀεικίνητον ἀθάνατον» καὶ
 ὅταν αὐτοκίνητον αὐτὴν ἀποδεικνύῃ καὶ ἀρχὴν κινήσεως· οἱ δὲ γενητὴν
 μὲν, ἄφθαρτον δὲ διὰ τὴν τοῦ θεοῦ βούλησιν. οἱ δὲ σύνθετον καὶ γενητὴν
 καὶ φθαρτὴν· καὶ γὰρ κρατῆρα αὐτῆς ὑποτιθεσθαι, καὶ σῶμα αὐτὴν 40
 11 ἔχειν αὐγοειδέες, τὸ δὲ γενόμενον πᾶν ἀνάγκη ἔχειν φθαρῆναι. οἱ δὲ
 ἀθάνατον αὐτὴν εἶναι λέγοντες μάλιστα ἐκείνοι(ς) ἰσχυρίζονται, (ἐν)
 ὄσοι(ς) καὶ κρίσεις φησὶν εἶναι μετὰ τελευτῆν καὶ ἐν Ἰδίου δικαστήρια,
 καὶ τὰς μὲν ἀγαθὰς ἀγαθοῦ μισθοῦ τυγχάνειν, τὰς δὲ πονηρὰς ἀκολούθων
 12 δικῶν. τινὲς μὲν οὖν φασιν καὶ μετενσωμάτωσιν αὐτὸν ὁμολογεῖν καὶ 45
 μεταβαίνειν τὰς ψυχὰς ὠρισμένας οὔσας ἄλλας εἰς ἄλλα σώματα κατ'
 ἀξίαν ἐκάστη(ν), καὶ κατὰ τινὰς περιόδους ὠρισμένας ἀναπέμπεσθαι εἰς
 τοῦτον τὸν κόσμον πάλιν πεῖραν παρεξομένας τῆς ἑαυτῶν προαιρέσεως.
 13 οἱ δὲ οὐ, ἀλλὰ τόπον λαγχάνειν κατ' ἀξίαν ἐκάστη(ν), καὶ χρῶνται 50
 μαρτυρίῳ, ὅτι φησὶ μετὰ Διὸς τινὰς εἶναι, ἄλλους δὲ μετὰ ἄλλων θεῶν
 συμπεριπολοῦντας τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν, τοὺς δὲ ἐν κολάσεσιν ὑπάρχειν
 αἰωνίαις, ὅσοι πονηρὰ καὶ ἄδικα παρὰ τοῦτον τὸν βίον εἰσὶν ἐξειργασμέ-
 νοι.

34 δαιμόνων – 50 θεῶν: liberius excerpisit Cedren. I, pp.280.15–281.5 34 s. Aët. I. 8.2
 36–38 κινήσεως: Plat. *Phaedr.* 245 c 5 ss.; Alb. 25.4 40 Plat. *Tim.* 41 d 4
 σῶμα: *Tim.* 44 d 3 ss.; 69 c 5 41 αὐγοειδέες: Orig. c. *Cels.* 2. 60; Procl. *In Tim.* II,
 pp.81.21; 85.3; III, p.355.16 Diehl; Suda, s.v. et al. 43 κρίσεις – 45 δικῶν: Plat.
Phaed. 113 d ss.; 114 c; *Gorg.* 523 c ss.; 526 b ss.; *Reip.* 614 c ss.; *Phaedr.* 249 a
 45–48 Plat. *Phaed.* 81 d ss.; *Reip.* 617 d ss.; 619 d ss.; *Phaedr.* 248 d ss.; *Tim.* 42 a ss.; *Men.*
 81 bc; *Leg.* 872 e; 903 d et al. 50–52 *Phaedr.* 250 b 7

LOBT

33 εὐλυτα O γε θέλοντος codd., Plat. codd. W Y, F P A², Philop., Procl. (cf. *In Tim.*
 III, p.208.23 D.), Themist., Cyrill., Chalcid. (me ita volente), Stob.: γε μὴ ἐθέλοντος Plat.
 cod. A, Philo, Euseb., Athenag., Cic. (me invito) 34 παραδέχεται Cedr.
 36 αὐτὸν Wolf¹: αὐτῶν codd. ἀγέννητον B 37 καὶ ἀθάνατον Cedr. 41 πᾶν
 om. B ἔχειν L O B (cf. v.31): εἶναι T 42–43 ἐκείνοι ... ὄσοι codd., corr.
 Roeper 42 ἐν add. Usener 43 κρίσιν ... δικαστήριον Cedr. (at cf. H I. 22.5) |
 φησὶν Cedr., Roeper: φασὶν codd. μετὰ τὴν Cedr. 44 τῶν ἀκολούθων Cedr.
 46 μεταβάλλειν O κατ': καὶ B 47 ἐκάστη(ν) Diels (conl. Plat. *Phaed.* 113 e 1
 κατὰ τὴν ἀξίαν ἕκαστος): ἐκάστη codd. et Cedreni codd. Par.: ἐκάστη Gronov: ἐκάστης
 Cedreni ed. Bekk. 48 πάλιν post 47 ἀναπέμπεσθαι Cedr. 49 ἐκάστη codd.,
 corr. Diels 50 φησὶ Wolf¹: φασὶ codd. ἄλλων codd.: τῶν ἄλλων Cedr.: ἄλλου
 Plato 52 αἰωνίαις L B: αἰωνιαίως O: αἰωνίως Mi cett. τὸν om. O

Φασὶ δὲ αὐτὸν τὰ μὲν ἄμεσα λέγειν, τὰ δὲ ἔμμεσα, τὰ δὲ μέσα τῶν 14
 55 πραγμάτων· ἐγγήγορσιν μὲν καὶ ὕπνον ἄμεσα, καὶ ὅσα τοιαῦτα· ἔμμεσα
 δὲ οἷον ἀγαθὰ καὶ κακὰ· καὶ μέσα οἷον τοῦ λευκοῦ καὶ μέλανος τὸ
 φαιδὸν ἢ τι ἄλλο χρῶμα. ἀγαθὰ δὲ μόνα κυρίως λέγειν φασὶν αὐτὸν τὰ 15
 περὶ ψυχῆν, τὰ δὲ περὶ σῶμα καὶ τὰ ἐκτὸς οὐκέτι κυρίως ἀγαθὰ, ἀλλὰ
 λεγόμενα ἀγαθὰ, πολλαχοῦ δὲ καὶ μέσα ὠνομακέναι αὐτά· εἶναι γὰρ
 60 αὐτοῖς καὶ καλῶς καὶ κακῶς χρῆσθαι.

Τὰς μὲν οὖν ἀρετὰς κατὰ τιμὴν ἀκρότητας εἶναί φησιν – τιμιώτερον 16
 [μὲν] γὰρ οὐδὲν ἀρετῆς –, κατὰ δὲ οὐσίαν μεσότητος· τὸ γὰρ ὑπερ-
 βάλλον αὐτῶν ἢ ἐνδέον εἰς κακίαν τελευτᾶν. οἷον τέσσαράς φησιν εἶναι
 ἀρετὰς, φρόνησιν σωφροσύνην δικαιοσύνην ἀνδρείαν· τούτων <δὲ>
 65 ἐκάστη παρακολουθεῖν δύο κακίας καθ' ὑπερβολὴν καὶ μείωσιν. οἷον
 τῇ μὲν φρονήσει ἀφροσύνη(ν) κατὰ μείωσιν, πανουργίαν δὲ καθ'
 ὑπερβολὴν, τῇ δὲ σωφροσύνη σκαιότητα κατὰ μείωσιν, ἀκολασίαν καθ'
 ὑπερβολὴν, τῇ δὲ δικαιοσύνη μειονεξίαν κατὰ μείωσιν, πλεονεξίαν καθ'
 ὑπερβολὴν, τῇ δὲ ἀνδρεία δειλίαν κατὰ μείωσιν, θρασύτητα καθ' ὑπερ-
 70 βολήν.

Ταύτας δὲ ἐγγενομένας τὰς ἀρετὰς ἀνθρώπῳ ἀπεργάζεσθαι αὐτὸν 17
 τέλειον καὶ παρέχειν αὐτῷ εὐδαιμονίαν. τὴν δὲ εὐδαιμονίαν εἶναι φησιν

54 ss. cf. *Divis. Aristot.* p.65.24 ss. Mutschmann; Alex. *In Ar. Metaph.* p.257.31 Hayduck; *Simplic. In Ar. De caelo* p.332.1 ss. Heiberg et al. 57 ἀγαθὰ – 60 χρῆσθαι: *Plat. Leg.* 697 b 2; *Diog. Laërt.* 3. 80–81 = *Div. Aristot.* p.1 Mutschm.; H I. 20.3
 61–63 *Aristot. EN B 6*, p.1107 a 6; *Alb. Epit.* 30.4; *Apul. De Plat.* 2. 5 63 s. *Plat. Phaed.* 69 a 10; *Reip.* 433 b 7; 442 b–d; 504 a 5; *Leg.* 964 b 5; 965 d 2; *D.L.* 3. 90 s.; 7. 92 = *S.V.F.* III, nr.265 et al. 64 τούτων: *Aristot. EN B 2*, p.1104 a 12; a 25; *MM A 5*, p.1185 b 13 66 φρονήσει: *Aristot. EE B 3*, p.1221 a 12 67 σωφροσύνη: *EE* p.1221 a 2; *EN B 2*, p.1104 a 22 68 δικαιοσύνη: *Hierac. Peri δικαιοσύνης* ap. *Stob.* 3. 9.54; *Aristot. MM A 34*, p.1193 b 25; *EE* p.1221 a 4 69 ἀνδρεία: *EN* p.1104 a 20; *EE B 3*, p.1220 b 39; *MM* p.1185 b 23; *Apul.* 2. 5 72–75 *Plat. Theaet.* 176 b 1–3; *Reip.* 613 a 7; *Tim.* 90 d 4; *Alb.* 28.1; *Stob.* II, p.49.8 Wachsm.; *D.L.* 3. 78; *Apul.* 2. 7

LOBT

57 τι: ὅτι T 58 οὐκ ἔστι T 61 φησιν Wolf¹: φασί(ν) codd. 61–62 τιμιώ-
 τερον – ἀρετῆς post μεσότητος codd., transp. Cr 62 μὲν del. Cr et Diels
 γὰρ² scripsi: δὲ codd. 63 φασὶν codd., corr. Roepfer 64 δὲ addidi
 66 ἀφροσύνην Gronov: ἀφροσύνη L O B 67 ἀκολασίαν (ἀκολασία B) κατὰ μείωσιν,
 σκαιότητα καθ' ὑπερβολὴν codd., transposui (cf. *Aristot. EN B 2*, p.1104 a 22 ὁ μὲν
 πάσης ἡδονῆς ἀπολαύων καὶ μηδεμιᾶς ἀπεχόμενος ἀκόλαστος, ὁ δὲ πᾶσαν φεύγων,
 ὡσπερ οἱ ἄγροικοι, ἀναίσθητός τις et *Demosth.* 18. 120 σκαιὸς καὶ ἀναίσθητος)
 68 τῇ δὲ – 69 ὑπερβολὴν om. B 68 μειονεξίαν: πλεονεξίαν T 69 θρασύτητα B:
 σκαιότητα superscripto θράσος L: θράσος O

- ὁμοίωσιν θεῶ κατὰ τὸ δυνατόν· τὴν δὲ ὁμοίωσιν τῷ θεῷ, ὅταν τις ὁσιός
 τε καὶ δίκαιος γένηται μετὰ φρονήσεως· τέλος γὰρ τοῦτο τῆς ἄκρας
 18 σοφίας καὶ ἀρετῆς ὑποτίθεται. λέγει δὲ ἀντακολουθεῖν τὰς ἀρετὰς ἀλλή- 75
 λαις καὶ μονοειδεῖς εἶναι καὶ μηδέποτε ἐναντιοῦσθαι ἀλλήλαις· τὰς δὲ
 κακίας πολυτρόπους τε εἶναι καὶ ποτὲ μὲν ἀντακολουθεῖν, ποτὲ δὲ ἐν-
 19 αντιοῦσθαι ἀλλήλαις. εἰμαρμένην <δέ> φησιν εἶναι, οὐ μὴν πάντα καθ’ 80
 εἰμαρμένην γίνεσθαι, ἀλλ’ εἶναί τι καὶ ἐφ’ ἡμῖν, ἐν οἷς φησιν· «αἰτία
 ἐλομένου, θεὸς ἀναίτιος» καὶ «θεσμός τε Ἀδραστείας ὄδε»· οὕτω τὸ 80
 καθ’ εἰμαρμένην οἶδε καὶ τὸ ἐφ’ ἡμῖν.
 20 Ἀκούσια δὲ φησιν εἶναι τὰ ἀμαρτήματα· εἰς γὰρ τὸ κάλλιστον τῶν
 ἐν ἡμῖν, ὅπερ ἐστὶν ἡ ψυχὴ, οὐκ ἂν τινα τὸ κακὸν παραδέξασθαι, τούτ-
 ἐστι τὴν ἀδικίαν· κατὰ ἄγνοιαν δὲ <τινας> καὶ σφάλμα τοῦ ἀγαθοῦ,
 21 οἰομένους καλὸν τι ποιεῖν, ἐπὶ τὸ κακὸν ἔρχεσθαι. καὶ λέξις τούτου 85
 ἐμφανεστάτη ἐστὶν ἐν τῇ Πολιτείᾳ, ἐν ἣ φησιν· «πάλιν δ’ αὐτὸν τολμᾶτε
 λέγειν ὡς αἰσχροὺς καὶ θεομισῆς ἢ ἀδικίας· πῶς οὖν δὴ τις τὸ <γε> τοιοῦ-
 τον κακὸν <ἐκῶν> αἰροῖτ’ ἂν; ἤττων ὅς ἂν ἦ, φατέ, τῶν ἡδονῶν. οὐκοῦν
 καὶ τοῦτο ἀκούσιον, εἴπερ τὸ νικᾶν ἐκούσιον; ὥστε ἐκ παντὸς τρόπου
 22 τὸ γε ἀδικεῖν ἀκούσιον <ὁ> λόγος αἰρεῖ». ἀντιτίθεται δὲ τις αὐτῷ πρὸς 90
 τοῦτο· διὰ τί οὖν κολάζονται <ἄνθρωποι>, εἰ ἀκουσίως ἀμαρτάνουσιν;
 ὁ δὲ λέγει· ἵνα τε αὐτὸς ὅτι τάχιστα ἀπαλλαγῆ κακίας καὶ κόλασιν ὑπό-
 σχη – τὸ γὰρ κόλασιν ὑποσχεῖν οὐ κακὸν εἶναι ἀλλ’ ἀγαθόν, εἴπερ

75 s. Apul. 2. 6; Alb. 29.4; D.L. 7. 125 (= S.V.F. III, nr. 295); Plut. *De Stoic. rep.* 1046 E (= nr. 299); Olympiod. *In Alcib. pr.* p. 214 Creuzer (= nr. 302); Sext. Emp. *Pyrrh. hypot.* 1. 68 et al. 76 μονοειδεῖς: Aristot. *MM A* 25, p. 1192 a 12 s.; *EE H* 5, p. 1239 b 11; Apul. 2. 5 (p. 108.5 Thomas): unimodam vero esse virtutem; Philon. *De sacrif. Abel* 84 77 πολυτρόπους: Aristot. *I. I. I.*; Alb. 30.1 78 εἰμαρμένην: Aët. I. 27.3; Alb. 26.1; Cedr. I, p. 281.5 s. 79 s. Plat. *Reip.* 617 e 4 80 Plat. *Phaedr.* 248 c 2 81 ss. Alb. 31.1–2; cf. Plat. *Prot.* 345 d 9; 358 c 6; *Leg.* 731 c 2; *Tim.* 86 d 7 86–90 ἐν τῇ Πολιτείᾳ: immo in *Clitophonte*, p. 407 d 4 92 ἵνα – κακίας: cf. Plat. *Gorg.* 477 a 7; 478 e 4

LOBT

74 τε: τις L O 75/76 ἀλλήλους B 76 ἀλλήλους B 78 δέ ex Cedr. add. Diels φησιν Cedr., Wolf¹: φασὶν codd. 79–80 αἰτίαν ... ἀνατίαν T 80 ἀνδραστείας O ὄδε Diels ex Platone: οἱ δὲ codd. 81 οἶδε Cr: οἱ δὲ codd. 84 τινὰς addidi conl. Alb. *Epit.* 31.1 85 λέξις: δεῖξις coniec. We 86 αὐτὸν τολμᾶτε Roeper ex Platone: αὐτῷ ἅμα τε codd. 87 ἀδικία scripsi ex Platone: κακία codd. I πῶς: πᾶς B γε et 88 ἐκῶν addidi ex Plat. 88 ἤττων ὅς ἂν ἦ Roeper ex Plat.: ἡ τῶν ὅσα δὴ codd. 89 τρόπου scripsi ex Plat.: λόγου codd. 90 ἀδικεῖν: ἄδικον T I ὁ ex Plat. add. Go αἰρεῖ Mi ex Plat.: ἐρεῖ codd. 91 ἄνθρωποι addidi (cf. v. 95) 92 ὅτι om. B

μέλλει κάθαρσις τῶν κακῶν γίνεσθαι – καὶ ἵνα μηδέ(ν) ἀμαρτάνωσιν
 95 οἱ λοιποὶ ἀκούοντες ἀνθρώποι, ἀλλὰ φυλάσσωνται τὴν τοιαύτην πλάνην.
 κακοῦ δὲ φύσιν οὔτε ὑπὸ θεοῦ γενέσθαι οὔτε καθ' αὐτὴν ὑπόστασιν 23
 ἔχειν, ἀλλὰ κατ' ἐναντίωσιν καὶ παρακολούθησιν τοῦ ἀγαθοῦ γενέσθαι
 ἢ καθ' ὑπερβολὴν ἢ κατὰ μείωσιν, ὡς περὶ τῶν ἀρετῶν προείπομεν.
 ὁ μὲν οὖν Πλάτων, καθῶς προείπομεν, συναγαγὼν τὰ τρία μέρη τῆς
 100 κατὰ πάντα φιλοσοφίας οὕτως ἐφιλοσόφησεν.

Ἀριστοτέλης τούτου γενόμενος ἀκροατῆς εἰς τέχνην τὴν φιλοσοφίαν 1 20
 ἤγαγεν καὶ λογικώτερος ἐγένετο, τὰ μὲν στοιχεῖα τῶν πάντων ὑποθέμε-
 νος οὐσίαν καὶ συμβεβηκός· τὴν μὲν οὐσίαν μίαν τὴν πᾶσιν ὑποκειμένην,
 τὰ δὲ συμβεβηκότα ἐννέα· ποσὸν ποῖον πρὸς τι ποῦ πότε ἔχειν κείσθαι
 5 ποιεῖν πάσχειν. τὴν μὲν οὖν οὐσίαν τοιαύτην εἶναι οἶον θεόν, ἀνθρώπον 2
 καὶ ἕκαστον τῶν τῷ ὁμοίῳ λόγῳ ὑποπεσεῖν δυναμένων· περὶ δὲ τὰ
 συμβεβηκότα θεωρεῖται τὸ μὲν ποῖον οἶον λευκόν, μέλαν, τὸ δὲ ποσὸν
 οἶον δίτηχυ, τρίτηχυ, τὸ δὲ πρὸς τι οἶον πατήρ, υἱός, τὸ δὲ ποῦ οἶον
 Ἀθήνησι, Μεγαροῖ, τὸ δὲ πότε οἶον ἐπὶ τῆς δεκάτης Ὀλυμπιάδος, τὸ δὲ
 10 ἔχειν οἶον κεκτῆσθαι, τὸ δὲ κείσθαι οἶον κατακεῖσθαι, τὸ δὲ ποιεῖν
 οἶον γράφειν καὶ ὅλως ἐνεργεῖν τι, τὸ δὲ πάσχειν οἶον τύπτεσθαι.

ὑποτίθεται καὶ αὐτὸς τὰ μὲν μεσότητα ἔχειν, τὰ δὲ ἄμεσα εἶναι, ὡς 3
 εἶπομεν καὶ περὶ τοῦ Πλάτωνος. καὶ σχεδὸν τὰ πλεῖστα τῷ Πλάτωνι
 σύμφωνός ἐστιν πλὴν τοῦ περὶ ψυχῆς δόγματος· ὁ μὲν γὰρ Πλάτων 4

94 κάθαρσις: Ps. Plat. *Defin.* 416 a 33; Alb. 31.3; Plat. *Gorg.* 479 a 5 95 οἱ λοιποί: cf.
 Plat. *Prot.* 324 b 5; *Leg.* 934 b 2 97 κατὰ παρακολούθησιν: cf. *S.V.F.* II, nr. 1170 et
 Plat. *Tim.* 86 e 1 99 s. Cedren. I, p. 281.6–8

1–18 excerpit Cedren. I, pp. 281.11–282.5 1–2 Io. Philop. *In Ar. Anal. pr.* p. 6.17
 Wallies; Aristot. *Vitae vulg.* 26 (I. Duering, *Aristotle in the Anc. Biogr. Trad.*, p. 135 s.);
 Greg. Naz. *Or.* 28.10 et 32.25 (PG 36, pp. 24 C et 202 C; p. 365 Duering) 3–11 Ari-
 stot. *Cat.* 4, p. 1 b 25; *Top.* A 9, p. 103 b 22; cf. *Metaph.* Z 2, p. 1028 b 36 et al.; H VI.
 24.2 12 s. H I. 19.14–16

LOBT

94 μηδέ(ν) Go: μη δὲ L O, μηδὲ B 96 κακὸν δὲ φησὶν B γενήσεσθαι T
 99 ὁ μὲν οὖν – προείπομεν om. B 100 κατὰ πάντα codd., Cedr., del. Usener

1 *tit.* περὶ ἀριστοτέλους L O 3 τὴν²: τοῖς Cedr. 8 τρίτηχυ in mg. O
 9 Μεγαροῖ Roepert: μεγάροισι L O (Cedr.) μεγάροισιν ἀθήνησιν B 10 τὸ δὲ
 κείσθαι οἶον κατακεῖσθαι post v. 11 ἐνεργεῖν τι codd., transposui (cf. v. 5): in Cedreno
 ordo est ποιεῖν – πάσχειν, ἔχειν – κείσθαι 14 ψυχῆς Cedr., Menage (ad D.L. 7.
 157): ψυχῆν codd.

ἀθάνατον, ὁ δὲ Ἀριστοτέλης ἐπιδιαμένειν <*> καὶ μετὰ ταῦτα καὶ ταύτην 15
 ἐναφανίζεσθαι τῷ πέμπτῳ σώματι, ὃ ὑποτίθεται εἶναι [μετὰ] τῶν ἄλλων
 τεσσάρων – τοῦ τε πυρὸς καὶ τῆς γῆς καὶ τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ ἀέρος –
 λεπτότερον, οἷον πνεῦμα.

5 Ὁ μὲν οὖν Πλάτων μόνα ἀγαθὰ ὄντως τὰ περὶ ψυχὴν εἶναι φησιν καὶ
 ἀρκεῖν πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν· ὁ δὲ Ἀριστοτέλης τριγένειαν τῶν ἀγαθῶν 20
 εἰσάγει καὶ λέγει μὴ εἶναι τέλειον τὸν σοφόν, ἐὰν μὴ παρῆ αὐτῷ καὶ τὰ
 τοῦ σώματος ἀγαθὰ καὶ τὰ ἐκτός. ἃ ἐστὶ κάλλος ἰσχὺς εὐαισθησία
 ἀρτιότης· τὰ δὲ ἐκτός, πλοῦτος εὐγένεια δόξα δύναμις εἰρήνη φιλία. τὰ
 δὲ ἐντός περὶ ψυχὴν, καθὼς καὶ Πλάτωνι ἔδοξεν, φρόνησιν σωφροσύνην
 6 δικαιοσύνην ἀνδρείαν. τὰ δὲ κακὰ φησι καὶ οὗτος κατ' ἐναντίωσιν τῶν 25
 ἀγαθῶν γενέσθαι, καὶ εἶναι ὑπὸ τὸν περὶ σελήνην τόπον, ὑπὲρ δὲ σελή-
 νην μηκέτι. τὴν δὲ ψυχὴν τὴν μὲν ὄλου τοῦ κόσμου ἀθάνατον εἶναι, καὶ
 αὐτὸν τὸν κόσμον αἰδίου, τὴν δὲ καθ' ἕκαστον, ὡς προείπομεν, ἀφανί-
 ζεσθαι.

7 Οὗτος μὲν οὖν ἐν τῷ Λυκίῳ ποιούμενος τὰς διατριβὰς ἐφιλοσόφει, 30
 ὁ δὲ Ζήνων ἐν τῇ Ποικίλῃ στοᾷ. ἐκτήσαντο δὲ οἱ μὲν ἀπὸ τοῦ Ζήνωνος
 ἀπὸ τοῦ τόπου τὸ ὄνομα, τουτέστιν ἀπὸ τῆς στοᾶς, Στωϊκοὶ κληθέντες,
 οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους ἀπὸ τοῦ ἔργου· ἐπειδὴ γὰρ περιπατοῦντες
 ἐν τῷ Λυκίῳ ἐζήτουν, διὰ τοῦτο Περιπατητικοὶ ἐκλήθησαν. ταῦτα μὲν
 οὖν καὶ ὁ Ἀριστοτέλης. 35

15 s. cf. vv. 27–29; Aët. 4. 7.4 ap. Theodoret. *Gr. aff. cur.* 5. 24; Arii Didymi Fr. 39.5–6 Diels (= S.V.F. II, nr. 821 et 809); Tert. *De anima* 54.2; 55.4; Ps. Galeni *Hist. philos.* 24 (p. 613.17 Diels) 15 ἐπιδιαμένειν: cf. Hermiae *Irris.* 3; M. Anton. 4. 21; Clem. *Strom.* 5. 105.1; Olympiod. *In Phaed.* p.57 Norvin; Orig. *c. Cels.* 3. 22 16 τῷ πέμπτῳ σώματι: cf. Aristot. *De caelo* A 3, p.270 b 20; *Meteor.* A 3, p.339 b 25; Ps. Aristot. *De mundo* 2, p.392 a 8; H X. 7.4 20 τριγένειαν: Aristot. *EN* A 8, p.1098 b 12; *EE* B 1, p.1218 b 32; *MM* A 3, p.1184 b 1; *Rhet.* A 5, p.1360 b 25; Diog. Laërt. 5. 30; Stob. II, p.124.15 ss. Wachsm.; *Divis. Aristot.* 56 Mutschm. 23 cf. Stob. II, p.129.14 W. 23–25 H I. 19.16 26 ὑπὸ τὸν περὶ σελήνην τόπον: cf. H I. 4.3; VII. 19.2; 24.3; Diog. Laërt. 9. 10; Porphy. *De antro* 11; Plut. *De facie* 943 C-E; 928 D et al. 27–29 exc. Cedr. I, p. 282.5–7; cf. H vv. 15–16 27 cf. Aristot. *De anima* A 4, p.408 b 18 et 29; B 2, p.413 b 24; Γ 5, p.430 a 17–25; *De gen. anim.* B 3, p.736 b 27; *EN* K 7, p.1177 b 30 et al. 27 s. Aristot. *De caelo* A 3, p.270 a 13 31–35 cf. Cedr. I, p.282.9–12; Ammon. *In Cat.* p.3.8 Busse; Olympiod. *In Cat.* p.5.18 B.; David. *In Porph. Isag.* p.121.8 B.; Diog. Laërt. I. 17; Ps. Galeni *Hist. philos.* 4 et al.

LOBT

15 post ἐπιδιαμένειν lac. indicavi: τὴν καθ' ἕκαστον τινὰς χρόνους suppleverim conl. H v. 28, Arii Did. Fr. 39.6 D. ἐπιμένειν τινὰς χρόνους καθ' ἑαυτὴν; Hermiae *Irris.* 3 πρὸς ὀλίγον ἐπιδιαμένουσιν 15–16 καὶ μετὰ ταῦτα αὐτὴν συναφανίζεσθαι Cedr. 16 μετὰ seclusi 19 οὖν: αὐ Roper 22 ἀναισθησία O 23 εἰρήνη φιλία Roper e Stobaeo: ἐρρωμένη φίλων codd. 27 τὴν² Roper: τοῦ codd. 33 γὰρ καὶ T

Στωϊκοὶ καὶ αὐτοὶ μὲν ἐπὶ τὸ συλλογιστικώτερον τὴν φιλοσοφίαν 1 21
 ἠϋξῆσαν καὶ σχεδὸν ὄροις περιέλαβον, ὁμόδοξοι γενόμενοι ὃ τε Χρῦσιπ-
 πος καὶ (ὁ) Ζήνων. οἱ ὑπέθεντο καὶ αὐτοὶ ἀρχὴν μὲν τῶν πάντων θεόν,
 σῶμα ὄντα τὸ καθαρώτατον, διὰ πάντων δὲ διήκειν τὴν πρόνοιαν αὐτοῦ.
 5 καὶ αὐτοὶ δὲ τὸ καθ' εἰμαρμένην εἶναι πάντα διεβεβαιώσαντο, παραδείγ- 2
 ματι χρησάμενοι τοιοῦτω· ὅτι ὡσπερ ὀχήματος ἐὰν ἦ ἐξηρηθμένος κύων,
 ἐὰν μὲν βούληται ἔπεσθαι, καὶ ἔλκεται καὶ ἔπεται, ποιῶν καὶ τὸ αὐτεξού-
 σιον μετὰ τῆς ἀνάγκης [οἷον τῆς εἰμαρμένης]· ἐὰν δὲ μὴ βούληται
 ἔπεσθαι, πάντως ἀναγκασθῆσεται. τὸ αὐτὸ δῆπου καὶ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων·
 10 καὶ μὴ βουλόμενοι γὰρ ἀκολουθεῖν ἀναγκασθῆσονται πάντως εἰς τὸ
 πεπρωμένον εἰσελθεῖν.

Τὴν δὲ ψυχὴν λέγουσι μὲν ἀθάνατον, εἶναι δὲ σῶμα καὶ γενέσθαι ἐκ 3
 τῆς περιψύξεως τοῦ ἀέρος τοῦ περιέχοντος· διὸ καὶ καλεῖσθαι ψυχὴν.
 ὁμολογοῦσι δὲ καὶ μετενσωμάτων γίνεσθαι, ὠρισμένων οὐσῶν τῶν
 15 ψυχῶν. προσδέχονται δὲ ἐκπύρωσιν ἔσεσθαι καὶ καθαρσιν τοῦ κόσμου 4
 τούτου, οἱ μὲν παντός, οἱ δὲ μέρους· καὶ κατὰ μέρος γὰρ αὐτὸν καθαι-
 ρεσθαι λέγουσιν. καὶ σχεδὸν τὴν φθορὰν καὶ τὴν ἐτέρου ἐξ αὐτῆς γένεσιν
 καθαρσιν ὀνομάζουσιν. σώματα δὲ πάντα ὑπέθεντο καὶ σῶμα διὰ 5

3–5 et 12–15 excerpit Cedren. I, p. 282.13–18 3 s. *S.V.F.* I, nr. 153; II, nr. 310; 1028;
 1030; 1051–1054 et al. 6 ὡσπερ ὀχήματος – 11 εἰσελθεῖν: cf. Sen. *Ep.* 107.11
 ducunt volentem fata, nolentem trahunt; *S.V.F.* I, nr. 527 12 Ps. Galeni *Hist. philos.*
 24 (p. 613.18 D.); Plut. *Non posse suav. vivi* 1107 B 12 s. ἐκ τῆς περιψύξεως κτλ.: cf.
 Diogen. Apollon. 64 A 28 DK; Plat. *Crat.* 399 d 10 – e 3; Aristot. *De anima* A 2, p. 405
 b 28 s.; Plut. *De primo frig.* 946 C; *De Stoic. repugn.* 1052 F; 1053 C; *De comm. not.* 1084
 E; *De def. orac.* 433 A; Plot. 4. 7.8; Tert. *De anima* 25.2; *S.V.F.* II, nr. 804–808; H VIII.
 10.1 et al. 14 μετενσωμάτων: Eriphan. *Panar. anacephal.* I. 7.2 (I, p. 166.2 Holl);
 Ps. Gal. 24 (p. 614.10 D.) 15 καθαρσιν: Method. *De resurr. mort.* I. 47.3 (p. 297.12
 Bonwetsch) 18 σώματα – 20 κενόν: *S.V.F.* II, nr. 463–481, praecipue nr. 479 et 480

LOBT

1 *tit.* περὶ τῶν στωικῶν L O, περὶ στωικῶν B οἱ δὲ στωικοὶ T 3 ὁ addidi |
 τῶν πάντων θεόν scripsi ex Cedreno: θεὸν τῶν πάντων codd. 4 διήκειν: δίκην T
 5 πάντα T: τὰ πάντα Cedr.: πάντη L O B 8 οἷον τῆς εἰμαρμένης secl. Roepfer
 8–11 pro his habet T ἐὰν δὲ μὴ βούληται, πάντως ἔλκεσθαι αὐτὸν ἀνάγκη. οὕτως καὶ οἱ
 ἄνθρωποι· ἐὰν μὴ ἔποιντο (l. μὲν ἔπωνται Wolf² et Roepfer) τῇ εἰμαρμένη, δοκοῦσιν
 αὐτεξούσιοι (l. αὐτεξούσιοι) εἶναι, σωζόμενοι καὶ τοῦ λόγου τῆς εἰμαρμένης· ἐὰν δὲ μὴ
 βούλωνται ἔπεσθαι, πάντως ἀναγκασθῆσονται εἰς τὸ πεπρωμένον εἰσελθεῖν 8 βου-
 λονται O 11 ἔλθεῖν coniec. Usener 12 δὲ ψυχὴν: σελήνην Cedr. λέγουσι
 μὲν L O: λέγουσι B Cedr. λέγουσι μὲν(εἰν μετ)ᾶ θάνατον Roepfer conl. D. L. 7. 156 |
 ἀθάνατον, εἶναι δὲ σῶμα καὶ γενέσθαι codd.: ἀθ. εἶναι. σῶμα δὲ λέγουσι γενέσθαι Cedr.:
 ἀθ. εἶναι, σῶμα δέ, καὶ γενέσθαι Diels 14 καὶ μὴ ἐνσωμάτων T 15 ἐκπύρω-
 σιν O 16 γὰρ scripsi: δὲ codd. 18 καθάρσιον codd., corr. Roepfer

σώματος μὲν χωρεῖν, ἀλλὰ ἀνάκρασιν εἶναι καὶ πεπληρωῶσθαι πάντα καὶ μηδὲν εἶναι κενόν. ταῦτα καὶ οἱ Στωϊκοί.

20

- 22 1 Ἐπίκουρος δὲ σχεδὸν ἐναντίαν πᾶσι δόξαν ἔθετο. ἀρχὰς μὲν τῶν
 ὄλων ὑπέθετο ἀτόμους καὶ κενόν – κενὸν μὲν οἶον τόπον τῶν ἐσομένων,
 2 ἀτόμους δὲ τὴν ὕλην, ἐξ ἧς τὰ πάντα –, ἐκ δὲ τῶν ἀτόμων συνελθουσῶν
 γενέσθαι καὶ τὸν θεόν, καὶ τὰ στοιχεῖα [πάντα], καὶ <τοὺς κόσμους, καὶ>
 τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα, καὶ ζῶα καὶ <τ>ἄλλα, ὡς μηδὲν <μήτε> γίνεσθαι 5
 μήτε συνεστάναι, εἰ μὴ ἐκ τῶν ἀτόμων εἶη. τὰς δὲ ἀτόμους τὸ λεπτομερέ-
 στατον καὶ καθ' οὐ οὐκ ἂν γένοιτο κέντρον οὐδὲ σημεῖον οὐδέν, οὐδὲ
 διαίρεσις οὐδεμία, ἔφη εἶναι· διὸ καὶ ἀτόμους αὐτὰς ὠνόμασεν.
 3 Τὸν δὲ θεὸν ὁμολογῶν εἶναι ἀίδιον καὶ ἀφθαρτὸν φησι μηδενὸς
 προνοεῖν, καὶ ὅλως πρόνοιαν μὴ εἶναι μηδὲ εἰμαρμένην, ἀλλὰ πάντα 10
 κατὰ αὐτοματισμὸν γίνεσθαι. καθῆσθαι γὰρ τὸν θεὸν ἐν τοῖς μετακοσ-
 μίοις οὕτω καλουμένοις ὑπ' αὐτοῦ – ἔξω γάρ τι τοῦ κόσμου οἰκητήριον
 τοῦ θεοῦ ἔθετο εἶναι, λεγόμενον τὰ μετακόσμια –, ἥδεσθαι τε καὶ ἡσυχά-
 ζειν ἐν τῇ ἀκροτάτῃ εὐφροσύνῃ, καὶ οὔτε αὐτὸν πράγματα ἔχειν οὔτε
 4 ἄλλω παρέχειν. ᾧ ἀκόλουθον καὶ τὸν περὶ τῶν σοφῶν ἀνδρῶν πεποιήται 15

1–23 liberius excerptis Cedren. I, pp. 282.19–283.14 1 ἐναντίαν: cf. Ps. Galeni *Hist. philos.* 3 (p. 601.15 D.) 4 καὶ τὸν θεόν: cf. H. Useneri *Epicureorum* Fr. 354 ss.
 6–8 cf. Aët. I. 3.18 (p. 286.10 D.); *Epicureorum* Fr. 267 s. 9 τὸν δὲ θεόν: Diog. Laërt. 10. 139; 123; *Epicur.* Fr. 360 ss. 11 κατὰ αὐτοματισμὸν: Theophil. Ant. *Ad Autolyc.* 2.4; Eriphan. *Panar.* 8. 1.1; Lampe, s.v. αὐτοματισμός, 2 13 τὰ μετακόσμια: D.L. 10. 89; Cic. *De nat. deor.* I. 18 (et A. S. Pease ad loc.); *De fin.* 2. 75; *De divin.* 2. 40; Lucret. 3. 18–24; 5. 146–155

LOBT

19 μὲν Go: μὴ codd. ἀνάκρασιν scripsi: ἀνάστασιν codd.: ἀντίστασιν Salvini cett. (resistentiam Wolf¹): ἀνάκλασιν H. Ritter: ἀντίτασιν Usener: ἀντιπαρέκτασιν Diels (conl. S.V.F. II, pp. 153.6 ss.; 154.22 ss.; D.L. 7. 151): ἀποκατάστασιν ab Arnim 20 καινόν T

1 tit. περὶ ἐπικούρου L O 2 τὸν τόπον Cedr. 3 συνελθουσῶν Cedr., Roepert: συνελθόντων codd. 4 πάντα om. T, Cedr., del. Roepert: habent L O B 4 και³ om. T τοὺς κόσμους καὶ add. Roepert (cf. H I. 13.2–3) 5 <τ>ἄλλα scripsi: ἄλλα codd. μήτε ex Cedr. add. Diels 5–6 γενέσθαι ... ἐστάναι Cedr. 6 μήτε: μηδὲ B 6–7 τὸ λεπτομερέστατον καὶ μεθ' (καθ' Roepert) οὐ codd.: τὸ λεπτομερέστερον καὶ μεθ' ὧν Cedr.: τὰ λεπτομερέστατα σώμαθ', ὧν Usener, agn. Diels We 11 κατὰ αὐτοματισμὸν L O B: αὐτοματισμὸν T: αὐτοματισμῷ Cedr., Diels καθῆσθαι B O 12 καλουμένοις Cedr., Gronov: καλούμενον codd. 14 οὔτε ... οὔτε T, Cedr. (D.L. 10. 139): μήτε ... μήτε L O B πρᾶγμα T 15 ἄλλω T, Cedr. (D.L.): ἄλλοις L O B ᾧ T (cf. v. 21): οἷς L O B τῶν om. B

λόγον, λέγων τὸ τέλος τῆς σοφίας εἶναι ἡδονήν. ἄλλοι δὲ ἄλλως τὸ ὄνομα τῆς ἡδονῆς ἐξέλαβον· οἱ μὲν γὰρ <τὴν> κατὰ <τὰς> θνητὰς ἐπιθυμίας, οἱ δὲ τὴν ἐπὶ τῇ ἀρετῇ ἡδονήν.

20 Τὰς δὲ ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων λύεσθαι ἅμα τοῖς σώμασιν, ὥσπερ καὶ 5
συγγενῶσθαι αὐτοῖς τίθεται· αἷμα γὰρ αὐτὰς εἶναι, οὐ ἐξεληθόντος ἢ
τραπέντος ἀπόλλυσθαι ὅλον τὸν ἄνθρωπον. ὧ ἀκολουθεῖ μήτε κρίσεις
εἶναι ἐν Ἄιδου μήτε δικαστήρια, ὡς ὃ τι ἂν δράση τις ἐν τῷ βίῳ τούτῳ
καὶ διαλάθῃ, ἀνεύθυνον εἶναι παντελῶς. οὕτως οὖν καὶ ὁ Ἐπίκουρος.

Ἄλλη δὲ αἵρεσις φιλοσόφων ἐκλήθη Ἀκαδημαϊκὴ διὰ τὸ ἐν τῇ Ἀκαδη- 1 23
μία τὰς διατριβὰς αὐτοῦ ποιεῖσθαι. ὧν ἄρξας ὁ Πύρρων, ἀφ' οὗ Πυρρών-
νιοι ἐκλήθησαν φιλόσοφοι, τὴν ἀκαταληψίαν ἀπάντων πρῶτος εἰσήγα-
γεν, ὡς ἐπιχειρεῖν μὲν εἰς ἑκάτερα, μὴ μέντοι ἀποφαίνεσθαι μηδέν. οὐδὲν 2
5 γὰρ εἶναι οὔτε τῶν νοητῶν οὔτε τῶν αἰσθητῶν ἀληθές, ἀλλὰ δοκεῖν τοῖς
ἀνθρώποις οὕτως ἔχειν· ῥευστὴν γὰρ εἶναι τὴν οὐσίαν πᾶσαν καὶ μετα-
βλητὴν καὶ μηδέποτε ἐν τῷ αὐτῷ μένειν.

Οἱ μὲν οὖν τῶν Ἀκαδημαϊκῶν λέγουσι μὴ δεῖν τὴν ἀρχὴν περὶ 3
μηδενὸς ἀποφαίνεσθαι, ἀλλ' ἀπλῶς ἐπιχειρήσαντας ἔαν· οἱ δὲ τὸ <οὐ>
10 μᾶλλον προσέθεσαν, λέγοντες οὐ μᾶλλον τὸ πῦρ <πῦρ> εἶναι ἢ ἄλλο τι·
οὐ μέντοι ἀπεφάνησαν αὐτὸ <τὸ> τί ἐστίν, ἀλλὰ τὸ τοιόνδε.

19 τὰς δὲ ψυχὰς: cf. *Epicureorum* Fr. 336–341; D.L. 10. 65–67; 125; 139 20 αἷμα:
Lucret. 3. 43; Empedocl. Fr. 105 21 s. cf. H I. 19.11

1–6 ἔχειν: exc. Cedren. I, pp. 283.22–284.5 3 s. Diog. Laërt. 9. 61; Sext. Emp. *Adv.*
math. 8. 408 4 ἐπιχειρεῖν: S.E. *Pyrrh. hypot.* 2. 259 6 ῥευστὴν: S.E. *P.h.* 3.
115; *Adv. m.* 8. 7; Plut. *De E* 392 A–E; *De comm. not.* 1083 B; M. Anton. 2. 17; 4. 43;
Philon. *De poster. Caini* 163; *De spec. legg.* I. 27; *De somniis* 2. 109; Plat. *Tim.* 42 a; 33 c; 43
a; 82 b; *Phileb.* 42 c et al. 9 οἱ δὲ – 11 S.E. *P.h.* I. 188–190; D.L. 9. 75; Phot. *Bibl.*
cod. 212, p. 170 a 1 Bekker

LOBT

16 τῆς σοφίας L O B: αὐτοῖς T 17 τὴν κατὰ τὰς θνητὰς Diels ex Cedreno: κατὰ
ἔθνη τὰς codd. 20 συγγενῶσθαι L B O (–γενᾶ–): γεννᾶσθαι T αἷμα codd.,
Cedr.: non sanum Diels 22 ὡς Roeper: ὧν codd.: ἀλλ' Cedr.

1 *tit.* περὶ ἀκαδημαϊκῶν L O ἀκαδαμαϊκὴ O B 2/3 πυρρώνιοι codd., corr.
Go 3 ἐπεκλήθησαν Cedr. ἀπάντων L O, Cedr.: πάντων B 5 post εἶναι
add. ἔλεγεν Cedr. 6 γὰρ scripsi: τε codd. 9 οὐ add. Roeper 10 οὐ
Roeper: τὸ codd. τὸ: τι coniec. Diels πῦρ² add. Go 11 τὸ¹ add. Roeper

24 1 Ἔστι δὲ καὶ παρὰ Ἰνδοῖς αἴρεσις φιλοσοφουμένων ἐν τοῖς Βραχμῶ-
 ναῖς. οἱ βίον μὲν αὐτάρκη προβάλλονται, ἐμψύχων δὲ καὶ τῶν διὰ πυρὸς
 βρωμάτων πάντων ἀπέχονται, ἀκροδρῦοις ἀρκούμενοι – μηδὲ αὐτὰ
 ταῦτα τρυγῶντες, ἀλλὰ τὰ πίπτοντα εἰς τὴν γῆν βασιάζοντες ζῶσιν –,
 2 ὕδωρ <τε> ποταμοῦ Ταγαβενᾶ πίνοντες. διαβιοῦσι δὲ γυμνοί, τὸ σῶμα 5
 ἔνδυμα τῆ ψυχῆ ὑπὸ τοῦ θεοῦ γεγονέναι λέγοντες.

Οὗτοι τὸν θεὸν φῶς εἶναι λέγουσιν, οὐχ ὁποῖόν τις ὄρα ἢ οἶον
 ἥλιος ἢ πῦρ, ἀλλ' ἔστιν αὐτοῖς ὁ θεὸς λόγος, οὐχ ὁ ἔναρθρος, ἀλλ' ὁ τῆς
 γνώσεως, δι' οὗ τὰ κρυπτὰ τῆς φύσεως μυστήρια ὁρᾶται σοφοῖς. τοῦτο
 δὲ τὸ φῶς, ὃ φασὶ λόγον καὶ θεόν, αὐτοὺς μόνους εἰδέναι Βραχμῶνες 10

2 ἐμψύχων: Megasthen. ap. Strab. 15. 1.59 p.712 C.; Clem. *Strom.* 3. 60.2; Bardesan. ap. Porphyr. *De abstin.* 4. 17 (p.257.1 N.²); Hierocl. ap. Steph. Byz. *Ethn.*, s.v. Βραχμῶνες; Pallad. *De Brachman.* 2. 24 et 45, pp.122 et 130 I. Duncan M. Derrett (*Class. et Med.* 21, 1960); *Manu* 6. 7; 13; 14; 21; 25 et al. 3 ἀκροδρῦοις: Clem. *Strom.* 1. 71.5; Pallad. 2. 10, p.116; cf. Strab. 15. 1.60 p.713 C. et al. 4 τὰ πίπτοντα: *Manu* 6. 21
 5 Ταγαβενᾶ: ft. fluvius *Tuṅgavenā* (cf. *Mahābhārata* 3. 14233; 6. 335), cf. I. Filliozat, *Revue de l'hist. des rel.* 130 (1945), p. 64. Aliter Fr. Pfister, *Hermes* 76 (1941), p. 148 n.5; B. Puri, *India in Class. Gr. Writings* (Ahmedabadi 1963), p.30 s. (fluvius *Tabra-Nālā*); cf. Pallad. 2. 4, p.114 Τιβεροβοᾶμ ποταμοῦ πίνειν ὕδωρ; 2. 15, p.119 5 γυμνοί: i.e. δένδρων δὲ ἀμφιέννυνται φλοιοῖς Clem. *Strom.* 1. 71.4; Strab. p.713 C.; Pallad. 2. 7, p.116; *Manu* 6. 6 et al.; cf. γυμνοσοφιστᾶς ap. Porphyr. *De abst.* 4. 17, p.256.3; Clem. *Strom.* 1. 71.4–5; 3. 60.3–4; Ptolem. *Geogr.* 7. 1.51 5 s. τὸ σῶμα ἔνδυμα: Sext. *Sent.* 449 Chadwick τὸ σῶμα... ἔνδυμα τῆς ψυχῆς παρὰ θεοῦ (cf. 346); Pallad. 2. 17, p.120 τὸ δὲ σῶμα ὡς ῥάκος ἐπὶ τῆς γῆς καταλιποῦσα (sc. ἡ ψυχῆ); M. Anton. 10. 1 et 11; Plat. *Crat.* 403 b 5; I *Cor.* 6:19 et al. 7 τὸν θεὸν φῶς: cf. *Kāṭha Upanishad* 5. 15; *Mundāka Up.* 2. 2.10; *Śvetāśvatara Up.* 6. 14; *Chāndogya Up.* 3. 13.7; *Bhagavadgītā* 15.6; 13.17; 11.12 et 17; cf. H IV. 43.3 8 ὁ θεὸς λόγος: cf. *Collat. Alexandri cum Dindimo* p.14.35 Pfister: deus... per verbum exaudit orantem hominem, quia de verbo tantummodo homo simile est deo, ut deus verbum est. et verbum istum mundum creavit, et per verbum vivunt omnia. nos autem (sc. Bragmani) hoc verbum colimus et hoc adoramus et hoc amamus.

LOBT

1 *tit.* περί βραχμῶνων τῶν ἐν ἰνδοῖς L O φιλοσοφουμένη L O B, corr. Gronov
 1–2 φιλοσοφουμένων τις Βραχμῶνες coniec. Usener 1/2 βραχμῶναις B 4 ἐν
 τῇ γῆ T 5 τε addidi ταγαβενᾶ codd., cf. *Tababenus* Dindim. *De Brachman.*
 p.74 Pfister (*Kl. Texte zum Alexanderroman*, 1910), *Tabobenus* (*Tababenus* cod. Seit.) Anon.
Hist. de preliis [*Hist. Alexandri* versio J 1] p.223.13 Zingerle (*Germanist. Abh.* 4, 1885):
 Γάγγου ἐπιπίνοντες Roeper, Γάγγεω ἐμπίνοντες Diels ap. We, vix recte 7 οὔτοι
 Roeper: αὐτοὶ codd. ὄρα L O B οὐδ': ὁ δ' T οἶον: ὁποῖον T 8 ἡ T:
 καὶ L O B 9 φύσεως T, Roeper: γνώσεως L O B μυστήριον T 10 καὶ
 scripsi: τὸν codd.: τὸν θεὸν ut ex v.8 inlatum del. Diels We αὐτοὺς codd., corr.
 Delarue Βραχμῶνες Wolf¹ et Roeper: βραχμῶνας codd.

λέγουσιν διὰ τὸ ἀπορρῖψαι μόνους τὴν κενοδοξίαν, ὃ(ς) ἐστὶ χιτῶν τῆς ψυχῆς ἔσχατος. οὗτοι θανάτου καταφρονοῦσιν, αἶψα δὲ ἰδίᾳ φωνῇ <φῶς 3 τὸν> θεὸν ὀνομάζουσιν, καθὼς προείπομεν, ὕμνους τε ἀναπέμπουσιν. οὔτε δὲ γυναῖκες παρ' αὐτοῖς οὔτε τεκνοῦσιν.

15 Οἱ δὲ τοῦ ὁμοίου αὐτοῖς βίου ὀρεχθέντες, ἐκ τῆς ἀντιπέραν χώρας 4 τοῦ ποταμοῦ διαπεράσαντες ἐκεῖσε ἐναπομένουσιν, ἀναστρέφοντες μηκέτι. καὶ αὐτοὶ δὲ Βραχμᾶνες καλοῦνται, βίον δὲ οὐχ ὁμοίως διάγουσιν· εἰσὶ γὰρ καὶ γυναῖκες ἐν τῇ χώρᾳ, ἐξ ὧν περ οἱ ἐκεῖ κατοικοῦντες γεννῶνται καὶ γεννῶσιν.

20 Τοῦτον δὲ τὸν λόγον, ὃν θεὸν ὀνομάζουσιν, <*> σωματικὸν εἶναι 5 περικειμένον τε σῶμα ἐξῶθεν ἑαυτοῦ – καθάπερ εἴ τις τὸ ἐκ προβάτων ἔνδυμα – φορεῖ<ν>· ἀπεκδυσάμενον δὲ τὸ σῶμα, ὃ περιέκειται, ὀφθαλμοφανῶς φαίνεσθαι.

Πόλεμον δὲ εἶναι ἐν τῷ περικειμένῳ αὐτῶν σώματι οἱ Βραχμᾶνες 25 λέγουσι καὶ πλήρες εἶναι πολεμ<ί>ων αὐτοῖς τὸ σῶμα νενομίκασιν, πρὸς ὃ ὡς πρὸς πολεμίους παρατεταγμένοι μάχονται, καθὼς προδεδηλώκαμεν. πάντα δὲ ἀνθρώπους λέγουσιν αἰχμαλώτους εἶναι τῶν ἰδίων 6 συγγενῶν πολεμίων, γαστρὸς καὶ αἰδοίων, λαιμοῦ, ὀργῆς, χαρᾶς, λύπης,

11 τὴν κενοδοξίαν: Athen. 11, 507 D ἔσχατον τὸν τῆς φιλοδοξίας χιτῶνα ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῷ ἀποδύμεθα; Fronton. *Ep. ad M. Anton.* p. 138.9 V. d. Hout (p. 144 Naber); Philon. Fr. Harris p. 7 (Mangey II, 668); Tac. *Hist.* 4. 6.1; Niceph. Callist. *Hist. eccl.* 14. 50 (PG 146, p. 1237 A); cf. Pallad. 2. 42, p. 129 καταφρονοῦμεν δὲ καὶ κενῆς δόξης 12 θανάτου καταφρονοῦσιν: Clem. *Strom.* 3. 60.2; Porph. *De abst.* 4. 18; Strab. p. 713 C.; Pallad. 2. 18, p. 120; 20, p. 121 et al. 13 ὕμνους: Porph. o. c., p. 257.4 N.²; *Manu* 6. 8; 29; 30 et al. 14 γυναῖκες: Clem. *Strom.* 1. 71.5; Strab. pp. 712; 713 et al. 17 καὶ αὐτοὶ δὲ Βραχμᾶνες καλοῦνται: i. e. hi quoque *vanaprasthas* (i. q. ὑλόβιοι) sunt: cf. Porph. o. c., p. 256.18 οἱ φιλόσοφοι οἱ μὲν ἐν ὄρει οἰκοῦσιν, οἱ δὲ περὶ Γάγγην ποταμόν; Pallad. 1. 13, p. 112; *Manu* 6. 3 et al. 20–23 de *mayayoga* agere videtur H 24 πόλεμον – 30 τρόπαιον: *Cynica Indicis mixta*: cf. Pallad. 2. 6, p. 115 ἀνδρεία δ' ἔστι ... γαστρὸς ἐπιθυμίαν ἀναρρεῖν καὶ τοὺς ἔνδον πολέμους μάλλον νικῆσαι ... γαστήρ, αἰδοῖα, ὅλος ὁ χρώς; 2. 7 Βραχμᾶνες δὲ νικῆσαντες τοὺς ἔνδον πολέμους; 2. 21, p. 121; 2. 23, p. 122; *Bhagavadgītā* 3. 39 et 43 et al.

LOBT

11 ὅς Roesper: ὁ codd. 12 φωνῆ: φῶς Roesper 12–13 φῶς addidi et τὸν add. Roesper 13 ὀνομάζουσιν: δοξάζουσι Diels conl. Cedr. I, p. 268.2 καὶ γυμνῶς διαζώντες αἶψα τὸν θεὸν δοξάζουσι, agn. We 14 τεκνοῦσιν: τέκνα εἰσὶν Diels 16 ἐκεῖ συναπομένουσιν coniec. Diels 17 βίον Gronov: βίω codd. 20 post ὀνομάζουσιν lac. indicavi: exspectes οὐχ ὀραῖσθαι λέγουσι, διὰ τὸ, cf. v. 22–23 22 φορεῖ<ν> scripsi: φορεῖ codd. τὸ σῶμα del. suad. Diels 25 λείουσι O καὶ πλήρες – νενομίκασιν secl. Roesper Go Diels πολεμίων Roesper: πολέμων codd. 28 συγγενῶν L

- ἐπιθυμίας καὶ τῶν ὁμοίων· ἄλλος δὲ πρὸς τὸν θεὸν χωρεῖ ὁ κατὰ τούτων
 7 ἐγείρας τρόπαιον. διὸ Δάνδαμιν μὲν, πρὸς ὃν Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν 30
 εἰσήλθεν, ὡς νενικηκότα τὸν πόλεμον τὸν ἐν τῷ σώματι Βραχμᾶνες
 θεολογοῦσιν, Καλάνου δὲ καταφέρονται ὡς ἀσεβῶς ἀποστατήσαντος
 τῆς κατ' αὐτοὺς φιλοσοφίας. ἀποθέμενοι δὲ Βραχμᾶνες τὸ σῶμα, ὡσπερ
 ἐξ ὕδατος ἰχθύες ἀνακύψαντες εἰς ἀέρα καθαρὸν ὀρώσι τὸν ἥλιον.
- 25 1 Δρυῖδαι <δὲ> οἱ ἐν Κελτοῖς τῇ Πυθαγορείῳ φιλοσοφίᾳ κατ' ἄκρον
 ἐγκύψαντες, αἰτίου αὐτοῖς γενομένου ταύτης τῆς ἀσκήσεως Ζαμόλξιδος
 2 δούλου Πυθαγόρου, γένει Θρακίου· ὃς μετὰ τὴν Πυθαγόρου τελευτήν
 ἐκεῖ χωρήσας αἰτίος τούτοις ταύτης τῆς φιλοσοφίας ἐγένετο. τούτους
 Κελτοὶ ὡς προφήτας καὶ προγνωστικούς δοξάζουσιν διὰ τὸ ἐκ ψήφων 5
 καὶ ἀριθμῶν Πυθαγορικῇ τέχνῃ προαγορεύειν αὐτοῖς τινα, ἧς καὶ αὐτῆς
 τέχνης τὰς ἐφόδους οὐ σιωπήσομεν, ἐπεὶ καὶ ἐκ τούτων τινὲς αἰρέσεις
 παρεισάγειν ἐτόλμησαν. χρῶνται δὲ Δρυῖδαι καὶ μαγείαις.
- 26 1 Ἡσίοδος δὲ ὁ ποιητὴς καὶ αὐτὸς περὶ φύσεως οὕτω λέγει ἀκηκοῖναι
 παρὰ Μουσῶν. Διὸς δὲ εἶναι τὰς Μούσας θυγατέρας· ἑνέα γὰρ νύκτας
 ὁμοῦ καὶ ἡμέρας δι' ὑπερβολὴν ἐπιθυμίας ἀδιαλείπτως συνευνηθέντος
 τῇ Μνημοσύνῃ τοῦ Διός, ἑνέα ταύτας τὴν Μνημοσύνην συλλαβεῖν ἐν
 2 μιᾷ γαστρὶ, ἐφ' ἐκάστης νυκτὸς ὑποδεξαμένην μίαν. καλέσας οὖν τὰς 5
 ἑνέα Μούσας ἀπὸ τῆς Πιερίας, τουτέστιν ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου, διδαχθῆ-
 ναι παρεκάλει

30–33 Megasthen. ap. Strab. 15. 1.68 p.718 C. et ap. Arrian. *Anab.* 7. 2.3–4; Pallad. 2. 4,
 p.114; 2. 11, p.117; 2. 41, p.128 33 s. cf. Fr.I. Doelger, IXΘΥΣ, V, 1943, p.321 s.
 c. 25: 1–4 cf. H I. 2.17 5 ὡς προφήτας: Cic. *De div.* I. 90; Tac. *Hist.* 4. 54.2; Dionis
 Chrysost. *Or.* 49 (32),8 8 μαγείαις: Plin. *Nat. hist.* 16. 249; cf. Diog. Laërt. I. 1;
 RE V (1905), p.1731.49
 c. 26: 1 s. cf. Hesiodi *Theog.* 22–25 2–5 *Theog.* 52–60

LOBT

29 δὲ: γε B 30 διὸ Δάνδαμιν L O B: δις δάμιν T 31 τῶν² L: τῶν O: om. B
 32 Καλλάνου Diels ἀσεβῶς B: ἀσεβοῦς L O T ἀποστήσαντος B 34 ἐξ
 ὕδατος om. T

1 *tit.* περὶ δρυῖδων τῶν ἐν κελτοῖς L O B δὲ addidi 2 ἀσκήσεως: αἰρέσεως
 coniec. Diels ζαμόλξιδος O: ζαμάλξιδος L.(et. paraphr. in mg.): ζαμέτριδος B
 3 θρακίου codd., We: Θρακός coniec. Go, agn. Diels 4 γεγένηται T 5 κελτοί:
 καίτοι B 6 αὐτοῖς: αὐτοὺς O, Roepert Go 8 μαγείαις O

1 *tit.* περὶ Ἡσίοδου L O B 3 ἀδιαλείπτως T: om. L O B 5 ὑποδεξαμένης codd.,
 corr. Wolf²

	ὡς τὰ πρῶτα θεοὶ καὶ γαῖα γένοντο	108
	καὶ ποταμοὶ καὶ πόντος ἀπείριτος οἶδμά τε πόντου	
10	ἄστρα τε λ(αμ)πετόωντα καὶ οὐρανὸς εὐρύς ὑπερθεν·	110
	ὥς τ' ἄφενον δάσ(σ)αντο καὶ ὡς τιμὰς διέλοντο,	112
	ἠδὲ καὶ ὡς τὰ πρῶτα πολύπτυχον ἔσχον Ὀλυμπον.	
	ταῦτά μοι Μοῦσαι, φησίν, ἔσπετ'	
	ἐξ ἀρχῆς, καὶ ἔπειθ' ὅ τι περ πρῶτον γένητ' αὐτῶν.	115
15	Ἦτοι μὲν [γὰρ] πρῶτιστα Χάος γένητ'· αὐτὰρ ἔπειτα	
	Γαί' εὐρύστερνος, πάντων ἔδος ἀσφαλὲς αἰεὶ	
	ἀθανάτων, οἳ ἔχουσι κάρην νιφόντος Ὀλύμπου,	
	Τάρταρά τ' ἠνεμόεντα μυχῶ χθονὸς εὐρ(υ)οδείης,	
	ἠδ' Ἔρος, ὃς κάλλιστος ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν,	120
20	λυσιμελῆς, πάντων τε θεῶν πάντων τ' ἀνθρώπων	
	δάμναται ἐν στήθεσφι νόον καὶ ἐπίφρονα βουλήν.	
	Ἐκ Χάεος δ' Ἐρεβός τε μέλαινά τε Νύξ ἐγένε(ν)το·	
	Νυκτὸς δ' αὐτ' Αἰθήρ τε καὶ Ἡμέρη ἐξεγένοντο.	124
	Γαῖα δὲ τοι πρῶτον μὲν ἐγείνατο ἴσον ἑαυτῇ	126
25	Οὐρανὸν ἀστερόενθ', ἵνα μιν περὶ πάντα καλύπτει,	
	ὄφρ' ε(ῖ)η μακάρεσσι θεοῖς ἔδος ἀσφαλὲς αἰεὶ,	

8–12 *Theog.* 108–113 13 cf. *Theog.* 114 ταῦτά μοι ἔσπετε Μοῦσαι Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι 14–37 *Theog.* 115–139

LOBT

9 ἀπείρητος codd., corr. Gronov οἶδμα τὲ πόντου codd.: οἶδματι θύων (θυίων edd.)
Hesiodi Pap.³ et codd. (ed. M. L. West) 10 λ(αμ)πετόωντα Gronov ex Hes.: λεπτό-
εντα L B T, λεπτόεντα O *Theogoniae* v. 111 (= 46) om. etiam Hesiodi Pap.³ B, Theo-
phil. *Ad Autol.* 2. 5 11 ὥς τ' ἄφενον ex Hes. codd. S V, Q¹ (ut v.) scripsi suadente
A. Rzach: ὡς στέφανον codd. edd.: ὡς τ' ἄφενος Hes. δάσαντο codd., corr. Wolf²
12 εἰ δὲ O 13 ἔσπετ' L B: ἔπετ' O, corr. Diels 14 ἔπειθ' Roeper: ἔπειτα codd.:
εἶπαθ' (omisso περ) Hes. Pap.³ et codd., Theophil. 15 γὰρ del. Gronov, om. Hes.:
γὰρ πρῶτα Sext. Emp. *Pyrrh. hypot.* 3. 121 χέος B 16 γαῖα codd., corr. Go
17 κάρην codd.: κάρη Gronov ex Hes. 18 ἠνεμόεντα codd. (cf. *Theog.* 742): ἠερόεντα
Hes. μυχώχθονος L O B εὐρωδίης codd. omn., corr. Salvini 19 ἔρωσ
L O B, corr. Gronov ὡς B (ὃς b) 20 δυσιμελῆς O τ'² om. O
21 δάμναται Gronov ex Hes.: δαμνάτε codd. omn.: δαμνᾶ τ' Salvini et G. Hermann, agn.
Diels We στήθεσφι L B T: στήθη σφι O: στήθεσσι Hes. 22 χάος O
ἐγένετο L O B, corr. Gronov 23 v. 125 om. et. Theophil. 2. 6: habet Hes. Pap.³
24 πρῶτον scripsi ex Hes.: πρῶτα L B, Gronov: πρώτη O, Delarue cett. ἐγίνατο ἴσον
B: ἐγείνατ' οἶσον O 25 ἀστερόεντα δύναμιν codd., corr. Gronov et Wolf¹
καλύπτει Gronov ex Hes. codd. B V K¹: καλύπτειν codd.: καλύπτει Hes. codd. test. (cf.
Theog. v. 462) 26 ὄφρ' εἴη Diels ex Hes.: ὄφρ' ἔη L O: ὄφρ' ἐνὶ B: ὄφρα ἔη Gronov
et Wolf¹ μακάρεσι B

- γείνατο δ' Οὔρεα μακρά, θεᾶ〈ν〉 χαρίεντας ἐναύλους
 130 Νυμφέων, αἶ ναίουσι κατ' οὔρεα βησ〈σ〉ήνεντα,
 ἥδ' ἐ καὶ ἀτρύγετον πέλαγος τέκεν οἰδματι θυ〈ῖ〉ον,
 Πόντον, ἄτερ φιλότητος ἐφίμερου· αὐτὰρ ἔπειτα 30
 Οὐρανῷ εὐνηθεῖσα τέκ' Ὠκεανὸν βαθυδίνην
 Κοῖόν τε Κρεῖόν θ' Ὑπερίονά τ' Ἰαπετόν τε
 135 Θεία〈ν〉 τε Ῥεῖαν τε Θέμιν τε Μνημοσύνην τε
 Φοῖβην 〈τε〉 χρυσοστέφανον Τηθύν τ' ἐρατεινήν.
 τοὺς δὲ μέτ' ἀκρότατος γένετο Κρόνος ἀγκυλομήτης, 35
 δεινότατος παίδων, θαλερόν δ' ἤχθηρε τοκῆα.
 139 Γείνατο δ' αὖ Κύκλωπας ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντας,

καὶ τοὺς ἄλλους πάντας ἀπὸ τοῦ Κρόνου καταριθμεῖ Γίγαντας· ὕστερον δὲ που ἐκ τῆς Ῥέας γεγονέναι τὸν Δία.

- 3 Οὔτοι μὲν οὖν πάντες περὶ τῆς τοῦ παντὸς φύσεως τε καὶ γενέσεως 40
 ταῦτα, καθὼς ἐξεθέμεθα, τῇ αὐτῶν δόξῃ ἐξεῖπον. οἱ δὲ πάντες κάτω τοῦ
 θείου χωρήσαντες περὶ τὴν τῶν γενομένων οὐσίαν ἠσυχολήθησαν, τὰ
 μεγέθη τῆς κτίσεως καταπλαγέντες καὶ αὐτὰ τὸ θεῖον εἶναι νομίσαντες,
 ἕτερος ἕτερον μέρος τῆς κτίσεως προκρίναντες, τὸν δὲ θεὸν τούτων
 〈κτίστην〉 καὶ δημιουργὸν μὴ ἐπιγνόντες. 45

38 Γίγαντας: cf. *Theog.* 50 et M. L. West (Oxonii 1966) ad vv. 50; 133; 139–153

38 s. *Theog.* 453 ss. 40–45 excerpit Cedrenus I, p. 284.6–11 41 s. κάτω... χωρήσαντες; cf. Luc. C. *indoct.* 1 42–45 cf. *Rm* 1:25; H IV. 43.2; X. 32.5; *De universo* Fr. 2 (ed. Gu. I. Malley, *J.T.S.*, N. S. 16, 1965, pp. 13–25)

LOBT

27 θεᾶ〈ν〉 G. Hermann, Hes. Pap.³ et Theophil.: ὄσα codd.: θεᾶ (sc. Γαῖα) Usener, agn. Diels We: θεῶν Hes. codd., Go 28 νυμφαίων L O B, corr. Go νέουσι B L¹ | κατ': ἀν' Hes. βησήνεντα L O B, corr. Gronov 29 ἥδ' L B: ἡ δὲ O, Diels We | ἀτούγετοι B θυ〈ῖ〉ον scripsi ex Hes. Pap.³: θύων codd. omn.: θύων Gronov ex Hes. codd. 31 οὖν ῶ εὐνηθήσα B 32 βοῖον O ὑπερήονα τ' L O: ὑπερήον ἐτ' B 33 θία τ' ῥεῖαν L O T b: θεᾶ τ' ἱερείαν B, corr. Gronov et Go 34 τε ex Hes. add. Wolf¹ τηθῆν B O ἐρατηνῆν B 35 μέτ' ἀκρότατος Gronov, Roepert: μέθ' ὑκρότατος codd.: μέθ' ὀπλότατος Hes., Wolf¹ Diels We ἀγκυλομήτης Wolf¹, Hes. Pap.³ et codd. B a K: ἀγκυλομήτης L O T (ἀταυλομήτης B b): ἀγκυλόμητης Hes. codd. Z et Laur. 91.10 36 ἤχθηρη τοκεῖα O 37 γίνατο B ἦτορ B 39 ρείας B¹, ρῆας B² 40 περὶ: ἐπὶ Cedr. 41 ἐξεθέμεθα (ἀκολούθως) τῇ αὐτῶν δόξῃ Diels οἱ scripsi: οἱ codd. (om. Cedr.) 42 γενομένων codd.: γινόμενων Cedr. 44 μέρος in mg. O τούτων: τοῦτον O 44–45 τὸν τοῦτων θεὸν καὶ δημιουργὸν οὐκ ἐπέγνωσαν Cedr. 45 κτίστην addidi conl. vv. 43 et 44 (τῆς κτίσεως), H X. 32.5 (τὰ μέρη τῆς κτίσεως ἐδόξασαν, τὸν κτίσαντα ἀγνοήσαντες) et *Rm* 1:25

Τὰς μὲν οὖν τῶν καθ' Ἑλληνας φιλοσοφεῖν ἐπιχειρηκῶτων δόξας 4
 ἰκανῶς ἐκτεθεῖσθαι νομίζω, παρ' ὧν τὰς ἀφορμὰς λαβόντες οἱ αἰρετικοὶ
 τὰ μετ' οὐ πολὺ ῥηθῆσόμενα ἐπεχείρησαν. δοκεῖ δὲ πρότερον ἐκθεμένους
 τὰ μυστικὰ καὶ ὅσα περιέργως περὶ ἄστρα τινὲς ἢ μεγέθη ἐφαντάσθησαν
 50 εἰπεῖν – καὶ γὰρ ἐξ αὐτῶν λαβόντες ἀφορμὰς τερατολογεῖν νομίζονται
 πολλοῖς –, ἔπειτα <δὲ> ἀκολουθῶς τὰ [ὑπ'] αὐτῶν ἀδρανῆ δόγματα
 φανερώσομεν.

 LOBT

47 ἐκτεθεῖσθαι B 48 ἐπεχείρησαν L O² 51 πολλοῖς codd.: πολλοὶ Roepert:
 <τοῖς> πολλοῖς Go, Diels δὲ addidi 53 ὑπ' seclusi post αὐτῶν lac. susp.
 Diels et We

〈ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΠΑΣΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ Δ〉

Ρ. 1^f 1 1 * * <ῥια δὲ ἀστέρων προσαγορεύουσιν ἐν ἐκάστῳ ζῳδίῳ, ἐν οἷς
ἐκαστος τῶν ἀστέρων ἀπὸ ποστῆς〉 (μ)οί(ρ)ας ἐπ(ι) π(οστὴν μοῖρ)αν
π(λεῖστον) δύν(αται· περι ὦ)ν (οὐχ ἦ) τ(υχοῦσα) παρ’ αὐτ(οῖς ἐ)στι <καὶ〉
κατὰ (τοὺς πίνακας) διαφ(ωνία. δο)ρυφ(ορεῖσθαι δ’) ἀστέρας λέγουσιν, 5
ὅτ(αν μέ)σο(ι) ὦσι(ν) ἄλ(λων) ἀ(στέρων ἐν συνεχείᾳ) ζῳδίων· οἶον <ἐ> ἂν
[τι] τοῦ αὐτοῦ (ζῳ)δί(ου ὁ μὲν τις ἀ)στῆρ τὰ(ς π)ρώτα(ς ἐ)πέ(χη μ)οίρας, ὁ
δὲ <τὰς τελευταίας, ὁ δὲ> τὰς ἐν μέ(σω, δο)ρυφορεῖ(σθαι λέγεται ὁ ἐν)
2 μέσω (ὑπὸ) τῶν τὰς ἐπ’ ἄκροις ἐπεχό(ντω)ν μοίρας. (ἐπιβλέπειν δὲ)
λέγοντ(α)ι ἀλλή(λους) καὶ συμφωνεῖν ἀλλήλο(ις ὡς οἱ) <κατὰ τρίγωνον 10
ἢ τετράγωνον〉 (φ)α(ινόμενοι.) <κατὰ τρίγωνον μὲν οὖν> συσχηματίζονται
<καὶ> ἐπιθεωροῦσι<ν> [δὲ] ἀ(λλή)λους <ἀστέρες> (ἐ)πι τ(ριῶν) ζῳδίων
ἔχοντες τὸ μεταξὺ διάλειμμα, (κατὰ τετράγωνον δὲ) δυεῖν. <οὐ μὴν δὲ
ὄν τρόπον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τῆ> κεφαλῇ τὰ ὑποκείμενα μέρη συμπά(σχη)ει
καὶ τ(οῖς ὑποκει)μένοις ἢ κεφαλῇ, οὕτω καὶ τοῖς ὑπερσεληναίοις τὰ 15
ἐπίγεια, ἀ(λ)λ(ᾶ) τίς ἐστίν τούτων διαφορὰ καὶ <ἀ>σμπάθεια, ὡς ἂν
μῆ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐχόντων ἔνωσιν.

2 1 Τούτοις χρησάμενοι Εὐφράτης ὁ Περαι(τιδὸς) καὶ Ἀκεμβῆς ὁ Καρύσι-
τιος καὶ ὁ λοιπὸς τούτων χορὸς, τῷ λό(γῳ) τ(ῷ) τῆς ἀληθείας ἐπονομά-
σαντες, αἰώνων στάσιν καὶ ἀποστασίας ἀγαθ(ῶν) δυνάμεων εἰς κακὰ καὶ

2-17 e Sext. Emp. (= S.) *Adv. math.* V. 37-39 et 44 exscrisit H (cf. H V. 13.10-11)
1-5 H V. 13.12

1 τοῦ - ἐλέγχου add. Mi Δ addidi (βιβλίον Δ Mi, βιβλος Δ We) 2 praeced.
S. V. 5-11 (cf. H V. 13.3-9, praes. v. 41 s. ταῦτα δὲ... λεπτομερῶς ἐξεθέμεθα ἐν τῇ
πρὸ ταύτης βίβλῳ) 2 ῥια - 3 ποστῆς supplevi e S. (cf. H V. 13.10)
4 καὶ addidi e S. 6-7 <ἐ> ἂν [τι] Mi e S. (ἐἂν): ἀντι P 7 ο¹ P Mi: ὅς S. Go
ὁ² P Mi: ὅς S. Go 8 τὰς τελευταίας, ὁ δὲ e S. suppl. Mi (ὅς δὲ S. Go) 10 et
11 e S. et H suppl. Go 11 συσχηματίζονται scripsi ex H: συσχηματίζοντες P
12 καὶ e S. add. Go δὲ del. Go ἀστέρες addidi ex H et S. (ἀστέρες οἱ): οἱ Go
cett. 13 διάλειμμα P H: διάστημα S. δὲ¹ P H: δὲ ei Mi: δὲ οἱ Go e S.
13 οὐ μὴν δὲ - 14 τῆ addidi conl. S. V. 44 (οὐδὲ γὰρ κτλ.) et H 14 κεφαλῇ P, corr. Mi
15 ἢ κεφαλῇ Mi e S. et H: ἐν κεφαλῇ P ὑπερσεληναίοις P H: ἐπουρανίοις S.
16 σμπάθεια P H: e S. corr. Mi
1 Ἀκεμβῆς P: Κέλβης H V. 13.9: Ἀδέμης H X. 10.1 et Theodoreti *Haeret. fab. comp.* I. 17
3 ἀποστασίας scripsi ex H: ἀποστασιν P

συμφωνίας ἀγαθῶν μετὰ πονηρῶν προσαγορεύουσι, καλοῦντες τοπάρχας
 5 καὶ προαστεῖους καὶ ἄλλα πλεῖστα ὀνόματα· ὧν πᾶσαν τὴν ἐπιχειρη-
 μένην αἴρεσιν ἐκθῆσομαι καὶ διελέγξω, ἐπὶ εἰς τὸν περὶ τούτων λόγον
 φθάσωμεν. νυνὶ δέ, μὴ ποτέ τις νομίση πιστὰ εἶναι καὶ ἀσφαλῆ τ(ᾶ) τοῖς 2
 Χαλδαίοις νενομισμένα περὶ τὴν ἀστρολογικὴν (μ)ᾶθη(σιν), οὐκ ὀκνή-
 σομεν τὸν πρὸς τούτους ἔλεγχον δι' ὀλίγων παραθεῖναι, ἐπιδεικνύντες
 10 ματαίαν τὴν τέχνην καὶ πλανᾶν μᾶλλον καὶ ἐξ(α)φανίζειν ψυχὴν δυνα-
 μένην ἐλπίζουσας μάταια ἢ ὠφελεῖν. / οἷς οὐ κατὰ τέχνης ἐμπειρίαν
 ἐ(π)έχομεν, ἀλλ' ἐκ (τῆς) τῶν Π(ε)ρατικῶν λόγ(ω)ν γνώσεως· οἱ 3
 ταύτην τῆ(ν) μάθησιν ἡσκηκότες, Χαλδαίων γενόμενοι ὀμιληταί, ὡς
 ξένα τοῖς ἀνθρώποις καὶ θαυμάσια μεταδιδόντες μυστήρια, τοῖς ὀνόμασιν
 15 ἐναλλάξαντες αἴρεσι(ν) ἐνθεν συνεστήσαντο. ἀλλ' ἐπεὶ τὴν τῶν ἀστρολό-
 γων τέχνην ὡς δυνατὴν νομίσαντες ταῖς τε παρ' αὐτῶν μαρτυρίαις
 χρώμενο(ι) τ(ᾶ) ἐπιχειρούμενα δι' αὐτῶν πιστεῦσθαι θέλουσι, τανῦν
 καθὼς ἔδοξε τὴν ἀστρολογικὴν ἐπιδείξομεν ἀσύστατον, αὐθις μέλλοντες
 καὶ τὴν Περαιτικὴν ἀκυροῦν, ὡς κλάδον ἐκ ρίζης ἀσυστάτου πεφυκυῖαν.

P. f. 1^v

Ἀρχὴ μ(έν) οὖν καὶ ὡσπερ θεμέλιος <τῆς Χαλδαικῆς> ἐστὶ στήναι 1 3
 τὸν ὠροσκόπον· ἀπὸ τούτου γὰρ τὰ λοιπὰ τῶν κέντρων λαμβάνεται, τὰ
 τε ἀποκλίματα καὶ αἱ ἐπαναφοραὶ τὰ τε τρίγωνα καὶ <τὰ> τετράγωνα
 καὶ οἱ κατ' αὐτὰ σχηματισμοὶ τῶν ἀστέρων, ἀπὸ δὲ πάντων τούτων αἱ
 5 προαγορεύσεις. ὅθεν ἀναιρεθέντος τοῦ ὠροσκόπου κατ' ἀνάγκην 2
 οὐδὲ τὸ μεσουρανοῦν <ἢ δῦνον ἢ ἀντιμεσουρανοῦν> ἐστὶ γνώριμον,
 ἀκαταληπτουμένων δὲ τούτων συναφανίζεται πᾶσα <ἡ> Χαλδαικῆ
 μέθοδος. ὅτι δὲ ἀνεύρετον αὐτοῖς ἐστὶ τὸ ὠροσκοποῦν ζῳδιον, ποικίλως
 10 ἐστὶ διδ(ά)σκειν. ἵνα γὰρ τοῦτο καταληφθῆ, δεῖ πρῶτον μὲν τὴν γένεσιν 3
 τοῦ πίπτοντος ἐπὶ τὴν ἐπίσκεψιν βεβαίως κατελιῆφθαι, δεύτερον <δὲ>
 τὸ διασημαῖνον ταύτην ὠροσκόπιον <ἀπλανὲς> ὑπάρχειν, τρίτον δὲ τὴν
 ἀναφορὰν / τοῦ ζωδίου πρὸς ἀκρίβειαν συνῶφθαι. ἐπὶ μὲν γὰρ τῆς 4

P. f. 2^r

19 κλάδος: (fem.) cf. Ael. *De nat. anim.* IV. 38 (codd.). κλάδον ἐκ ρίζης: cf. Didym. *De trin.* I.30
 1-52 = S. V. 50-61

6 διελέγξω P 9 τούτοις P, corr. Mi 10 πλάνην P, corr. Mi 12 Περαι-
 τικῶν scrīpsi: πρακτικῶν P 12 οἱ scrīpsi: οἱ P 15 ἐναλλάξαντες P ἐπὶ P
 17 αὐτῶν scrīpsi: αὐτῶν P τανῦν Mi: τοῖνυν P

1 τῆς Χαλδαικῆς addidi e S. (cf. v. 7) ἐστὶ στήναι Mi e S. (ἐστὶ τὸ στήναι): ἐπιστή-
 ναι P 3 τὰ² e S. add. Go 5 κατ' S.: κατὰ P 6 οὐδὲ τὸ Go e S.: οὐτέτι P |
 ἢ δῦνον ἢ ἀντιμεσουρανοῦν e S. add. Mi 7 ἀκαταληπτουμένων P, e S. corr. Go
 ἢ Mi e S. 9 ἐστὶ Mi (ἐστὶ P): ἔνεστι S. 10 δὲ Mi e S. 11 διασημαῖνον P,
 e S. corr. Go ἀπλανὲς Mi e S. 12 ἀναφορὰν Go e S.: διαφορὰν P |
 ἐπὶ Go e S.: ἀπὸ P

ἀποτέξεως ἢ ἀ(ν)αφορὰ τοῦ κατ' οὐρανὸν ἄν)ισχοντος ζῳδίου τετηρή-
σθω, ἐπεὶ <ταύτη χρῶνται> τὸν ὠροσκοπὸν ὀρισόμενοι οἱ Χαλδαῖοι·
ἐπὶ <δὲ> τῇ ἀναφορᾷ τὸν σχηματισμὸν τῶν <ἄλλων> ἄστρον ποιοῦνται, 15
ὅπερ διάθεμα καλοῦσιν, ἐφ' ᾧ τὰς προαγορεύσεις δογματίζουσιν. οὔτε
δὲ τὴν γένεσιν τῶν ὑπὸ τὴν ἐπίσκεψιν πιπτόντων λαμβάνειν δυνατὸν
ἐστίν, ὡς παραστήσο(μεν), οὔτε τὸ ὠροσκοπιὸν ἀπλανὲς καθέστηκεν,
οὔτε τὸ ἀνίσχον ζῳδιὸν πρὸς ἀκρίβειαν καταλαμβάνεται.

- 5 Πῶς οὖν ἀσ(ύσ)τατος ἢ τῶν Χαλδαίων μέθοδος, νῦν λέγωμεν. τὴν 20
δὴ γένεσιν τῶν ὑπὸ τὴν ἐπίσκεψιν πεσομένων πρότερον ὀρίσαντες
ἐπιζητεῖν ἦτοι ἀπὸ τῆς τοῦ σπέρματος καταβολῆς καὶ συλλήψεως λαμ-
6 βάνουσιν ἢ ἀπὸ τῆς ἐκτέξεως. καὶ εἰ μὲν ἀπὸ τῆς συλλήψεως λαμβάνειν
ἐπιχειρήσει τις, ἄληπτος ἐστὶ ὁ ἀκριβῆς περὶ τούτου λόγος, ταχὺς
ὑπάρχων χρόνος. καὶ εἰκότως· οὐ γὰρ ἔχομεν λέγειν εἴτε ἅμα τῇ κατα- 25
7 θέσει τοῦ σπέρματος γέγονεν ἢ σύλληψις εἴτε καὶ μὴ. δύναται μὲν γὰρ
καὶ ἅμα νοήματι τοῦτο συμβαίνειν, ὡπερ καὶ τὸ προσαχθὲν τοῖς διαπύ-
ροις τῶν κλιβάνων στέαρ εὐθὺς κολλᾶται, δύναται δὲ καὶ μετὰ χρόνον.
διαστήματος γὰρ ὄντος ἀπὸ τοῦ στόματος τῆς μήτρας μέχρι τοῦ πυθμέ-
8 νος, ἔνθα καὶ τὰς συλλήψεις λέγουσι γίνεσθαι ἰατροί, πάντως ἐν χρόνῳ 30
τινὶ τὸ διάστημα τοῦτο ἀνύειν πέφυκε(ν) ἢ καταβαλλομένη τοῦ σπέρ-
μα(τος) φύσις. ἀγνοοῦντες οὖν τὴν ποσότητα / τοῦ χρόνου κατὰ τὸ
ἀκριβὲς οἱ Χαλδαῖοι οὐδέποτε τὴν σύλληψιν καταλήψονται. τοῦ σπέρμα-
τος ὅτε μὲν εὐθυβολομένου καὶ αὐτοῖς προσπίπ(τον)τος ὑφ' ἐν τοῖς
εὐφυῶς ἔχουσι πρὸς σύλληψιν τῆς μήτρας <τόποις, ὅτε δὲ πολυσπόρως 35
ἐπίπτοντος, ὑπ' αὐτῆς δὲ τῆς ἐν τῇ μήτρᾳ> δυνάμεως <εἰς ἓνα τόπον
συνάγεσθαι δυναμένου, τῶν> ἀγνώστων δὴ ὄντως <τὸ> πότε γίνεται τὸ
πρῶτον καὶ πότε τὸ δεύτερον, πόσος τε ὁ εἰς ἐκείνην τὴν σύλληψιν

P f. 2^v

13 ἀποτέξεως Mi e S. (cf. H IV. 4.1): ἀποτάξεως P ἴσχοντος P, corr. Mi
13/14 τετηρήσθω Mi (τετηρεῖσθω P): τετήρηται S. 14 ἐπεὶ Mi: ἐπὶ P <ταύτη
χρῶνται> τὸν ὠροσκοπὸν ὀρισόμενοι οἱ Χαλδαῖοι sc̄ripsi: τὸ ὠροσκοποῦν ὀρισάμενοι οἱ
Χαλδαῖοι P: τετήρηται, <ταύτη> καθάπερ διακόνῳ πρὸς τὴν τήρησιν τοῦ ὠροσκοποῦ χρησα-
μένων τῶν Χαλδαίων S. (V. 53) 15 ἐπὶ <δὲ> τῇ ἀναφορᾷ sc̄ripsi e S.: ἐπὶ τὴν ἀναφο-
ρὰν P σχηματισμὸν P (et Sexti codd. S¹ S²): συσηματισμὸν Go We ἄλλων
addidi e S. 18 παραστήσω P, correxi e S. 20 ἄστατος P, corr. Mi
λέγωμεν P, corr. Mi 20/21 τὴν δὴ Go e S.: δεῖ τὴν P 21-22 πρότερον ὀρίσαν-
τες ἐπιζητεῖν H: ἀρχαικώτερον S. (quam vocem male intellexisse videtur H)
21 ὀρίσαντας P, corr. Go 24 ἄληπτος - 25 χρόνος male H: ἀκατάληπτος γὰρ ἐστίν
ὁ ἀκριβῆς ταύτης χρόνος S. 24 ἐστὶ sc̄ripsi: ἐστίν P 25/26 καταθέσει coniec.
Go: μεταθέσει P: θέσει S. 28 εὐθὺς κολλᾶται P: (τοῦτο γὰρ εὐθὺς κολλᾶται) S.
31-32 καταβαλλομένη τὸ σπέρμα ἢ φύσις P: e S. corr. Go 34 προσπίπτος P
35 τόποις - 36 τῇ μήτρᾳ et 36 εἰς ἓνα - 37 τῶν e S. suppl. Go 36 δυνάμεων P
37 δὴ ὄντως sc̄ripsi: δὲ ὄντων P: om. Sexti codd. (praeter S¹, qui ὑπάρχων praebet)
τὸ¹ Go e S.

ἀναλισκόμενος χρόνος καὶ πόσος <ὁ> εἰς ταύτην· ἀγνοουμένων δὲ τού-
 40 των ἦρται καὶ ἡ πρὸς ἀκρίβειαν τῆς συλλήψεως κατάληψις. εἶπερ τε, 9
 ὡς τινες τῶν φυσικῶν εἰρήκασιν, ἐψόμενον πρῶτον καὶ προμεταβαλλό-
 μενον ἐν μήτρᾳ τὸ σπέρμα τότε προσέρχεται τοῖς ἀναστομωθεῖσιν αὐτῆς
 ἀγγείοις – καθάπερ τῇ γῆ τὰ τῆς γῆς σπέρματα –, <αὐτ> ὅθεν οἱ μὴ εἰδό-
 45 τες τὴν ποσότητα τοῦ τῆς μεταβολῆς χρόνου οὐκ εἴσονται οὐδὲ τὸν τῆς 10
 συλλήψεως καιρόν. ἔτι δὲ καὶ ὡς κατὰ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ σώματος
 διαφέρουσιν ἀλλήλων αἱ γυναῖκες κατὰ ἐνέργειάν τε καὶ τὰς λοιπὰς
 αἰτίας, οὕτως καὶ κατὰ τὴν τῆς μήτρας ἐνέργειαν, τὰς μὲν θάττον συλλαμ-
 βανούσας, τὰς δὲ βράδιον. καὶ οὐ παράδοξον, ὅπου καὶ αὐταὶ αὐταῖς
 συγκρινόμεναι νυνὶ μὲν εὐσύλληπτοι θεωροῦνται, νυνὶ δὲ οὐδαμῶς.
 50 τούτου δ' οὕτως ἔχοντος <τῶν> ἀδυνάτων ἐστὶ λέγειν πρὸς ἀκρίβειαν 11
 πότε συνέχεται τὸ καταβληθὲν σπέρμα, ἵνα ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου
 στήσῃσιν οἱ Χαλδαῖοι τῆς γενέσεως τὸν ὠροσκόπον.

Τούτῳ τῷ λόγῳ ἀδύνατόν ἐστιν ἐκ τῆς συλλήψεως στήσαι τὸν ὠρο- 1 4
 σκόπον. ἀλλ' οὐδ' ἐξ ἀποτεξέως. / πρῶτον μὲν γὰρ ἄπορόν ἐστ(ι) τὸ πότε 1
 ρηθῆσεται ἀποτέξι(ν) εἶναι· ἀρὰ γε ὅταν ἄρξηται προκύπτειν εἰς τὸν 1
 5 θυραῖον <ἀέρα τὸ ἀποτικτόμενον,> ἢ ὅτα(ν) ὅλον ἐξίσχη, ἢ ὅταν εἰς
 τὴν γῆν <κατ> ἐνεχθῆ. <εἶτα> οὐδ' ἐν ἐκάστῳ τούτων δυνατόν ἐστι τὸν 2
 ἀκριβῆ τῆς ἀποτεξέως [καταλαβέσθαι ἢ] χρόνον ὀρίζειν. καὶ γὰρ διὰ 2
 παράστημα ψυχῆς καὶ δι' ἐπιτηδειότητα σώματος καὶ διὰ προαίρεσιν
 τῶν τόπων καὶ δι' ἐμπειρίαν μα<ίας> καὶ ἄλλας ἀπείρους προφάσεις
 οὐχ ὁ αὐτός ἐστι χρόνος καθ' ὃν προκύπτει τὸ τικτόμενον ῥαγέντων τῶν

P f. 3^r

1–37 = S. V. 64 sub fin. – 70 3 s. cf. Ps. Galeni Περὶ τοῦ πῶς ἐμψυχοῦται τὰ ἔμβρυα 16.5 ed. Kalbfleisch (Abh. Berlin 1895, p. 57.12)

39 ὁ Μί e S. ταύτην Μί e S.: αὐτὴν P 40 ἦρται P: οἶχεται S. τε Μί e S.:
 γε P We 41 ἐψόμενον Go e S.: ἐμμένον P 43 καθάπερ – σπέρματα e S. V. 57
 addidit H αὐτόθεν Μί et Go e S.: ὅθεν P We 45 ὡς P: ὡπερ S.
 48 ὅπου P: ὅτε S. αὐταὶ αὐταῖς P, corr. Μί et Go 50 τῶν e S. add. Go
 ἀδυνάτως P, e S. corr. Go 51 τὸ πότε S. συνέσχηται S. ἵνα καὶ S.

2 ἀλλ' οὐδὲ Μί: ἄλλοι δὲ P: καὶ μὴν οὐδ' S. 3 ρητέον S. ἄρχεται S.
 4 θυραῖον (exterior) Diels: θυρεὸν P: ψυχρὸν Go e S. ἀέρα τὸ ἀποτικτ. e S. suppl.
 Go 5 ἐνεχθῆ P, e S. corr. Go (cf. v. 10) εἶτα addidi e S. οὐδὲν ἐκάστῳ
 P, corr. Μί (οὐδ' ἐφ' ἐκάστου S.) 5–6 τὸν ἀκριβῆ scripsi e S.: τὸ ἀκριβὲς P
 6 ἀποδείξεως P, corr. Go καταλαβέσθαι ἢ seclusi 7 διὰ προαίρεσιν P: πρὸς
 διάθεσιν Sexti archetypus, προδιάθεσιν R. Bury 8 διὰ P 9 μαίας Μί e S.: ἄμα P

ὑμένων ἢ ἐκτὸς ὅλον γίνεται ἢ εἰς τὴν γῆν καταφέρεται, ἀλλ' ἄλλος ἐπ' 10
 3 ἄλλω. ὃν πάλιν μὴ δυνάμενοι ὠρισμένως καὶ ἀκριβῶς σταθμῆσασθαι οἱ
 Χαλδαῖοι ἐκπεσοῦνται τοῦ δεόντως τὴν τῆς ἀποτέξεως ὥραν ὀρίζειν.
 Ὅτι μὲν οὖν ἐπαγγέλλονται ἐπὶ τοῖς τῆς ἀποτέξεως χρόνοις οἱ
 Χαλδ(αῖοι) τὸν ὠροσκόπον γινώσκειν, οὐκ ἴσασι δέ, ἐκ τούτων συμφανές·
 ὅτι δὲ οὐδὲ τὸ ὠροσκόπιον ἀπλανές αὐτοῖς ἐστι, πάρεστιν ἐπιλογίζεσθαι. 15
 4 ὅταν γὰρ λέγωσιν ὅτι ὁ παρεδρεύων τῇ ὠδινούσῃ ἅμα τῇ ἀποτέξει
 δίσκῳ σημαίνει τῷ ἐπὶ τῆς ἀκρωρείας ἀστεροσκοποῦντι Χαλδαίῳ,
 κάκεινος εἰς οὐρανὸν ἀποβλέπων παρασημειοῦται τὸ ἀνίσχον ζῳδίου,
 τὸ μὲν πρῶτον ἐπιδείξομεν αὐτοῖς ὅτι τῆς ἀποτέξεως ἀορίστου τυγχα-
 νούσης, καθὼς μικρῷ πρότερον παρεστήσαμεν, οὐδὲ τῷ δίσκῳ ταύτην 20
 5 διασημαίνειν εὐκολον. εἴτ' ἔστω <καὶ> καταληπτὴν ὑπάρχειν τὴν ἀπό-
 τεξιν, ἀλλ' οὗτοι γε πρὸς ἀκριβῆ χρόνον σημειοῦσθαι ταύτην δυνατὸν
 ἐστι· τὸν γὰρ τοῦ δίσκου ψόφον <ἐν> πλείονι χρόνῳ καὶ ἐν συχνῷ πρὸς
 αἰσθησιν δυναμένῳ μερίζεσθαι [καὶ] κινεῖσθαι συνέβη ἐπὶ τὴν ἀκρώρειαν.
 P f. 3^v 6 τεκμήριον δὲ <τὸ> ἐπὶ τῶν πόρρω δενδροτομούντων θεω(ρ)οῦ / μενον· 25
 μετὰ γὰρ ἰκανὴν ὥραν τοῦ κατενεχθῆναι τὸν πέλεκυν ἐξακούεται ἡ
 φωνὴ τῆς πληγῆς, ὡς ἂν ἐν χρόνῳ πλείονι φθάνουσα ἐπὶ τὸν ἀκούοντα.
 καὶ διὰ τοῦτο τοίνυν οὐκ ἔστιν ἀκριβῶς τοῖς Χαλδαίοις τὸν χρόνον τοῦ
 7 ἀνίσχοντος ζῳδίου καὶ κατ' ἀλήθειαν ὠροσκοποῦντος λαμβάνειν. καὶ 30
 μὴν οὐ μόνον φανεῖται πλείων <ὁ> διεληθὼν χρόνος, μετὰ τὴν ἀπότεξιν
 τοῦ παρεδρεύοντος τῇ ὠδινούσῃ κρούσαντος τῷ δίσκῳ, εἶτα μετὰ τὸ
 κροῦσαι ἀκούσαντος τοῦ ἐπὶ τῆς ἀκρωρείας, <ἀλλὰ> καὶ περισκοποῦν-
 τος <τούτου> καὶ βλέποντος ἐν τίνι τῶν ζῳδίων ἐστὶ σελήνη καὶ τῶν
 λοιπῶν ἀστέρων ἐν τίνι ἕκαστος, φαίνεται ἀναγκαῖον ἀλλοιότερον

11 ἄλλω P et Sexti archet.: ἄλλων Go, Bekker ὃν Mí: ὦν P: ὁ Sexti archet.
 σταθμῆσασθαι P, corr. Mí 12 δεόντος P, corr. Mí ἀποδείξεως P, corr. Go
 14 οὐχ ἰσῳᾶσι P, e S. corr. Mí 16 παρεδρεύων scripsi e S. (cf. v. 31): προσεδρεύων P I
 ἅμα τῇ ἀποτέξει P: τὴν ἀπότεξιν S. 17 ἐπὶ scripsi e S. (cf. v. 32): ἀπὸ P
 18 παρασημειοῦται copiec. Mí: παρασημαίνεται P: ἐπισημειοῦται S. (cf. v. 22) 19 ἐπι-
 δείξομεν Mí: ἐπιδείξομεν P: ὑποδείξομεν S. 20 μικρῷ We e S.: μικροῦ P τῷ
 P (et Sexti archet.): τὸ Bekker 21 εὐκολον Mí et Go e S.: εὐλογον P καὶ e S.
 add. Go (om. Sexti codd. S¹ S²) 22 οὗτοι scripsi: οὔτι P: οὐ S. παρεπισημειοῦ-
 σθαι (et παρασημ.) S. 23 ἐν¹ Go e S. ἐν² Go e Sexti cod. B (in mg): οὐ P
 24 δυναμένῳ reluctantanter scripsi post R. Hackforth ap. R. Bury (ad S. V. 69): δυνάμενον P
 et Sexti archet. καὶ del. Mí (om. S.) 25 τὸ Mí e S. πόρρω P: ἐν τῇ ὀρεινῇ
 S. 26 γὰρ Mí et Go e S.: δὲ P 27 ἐν Mí e S.: εὐ P 29 ἀλήθειαν P: ἀκρι-
 βειαν S. 30 φανεῖται P: φθάνει Go e S. (at cf. v. 34) ὁ addidi διεληθὼν
 P: διελεθεῖν S. 32 τὴν ἀκρώρειαν P, corr. Cr ἀλλὰ e S. add. Mí 33 τοῦ-
 του addidi: οὗτος S. ἡ σελήνη S. Go 34 φαίνεται P: φθάνει Go e S. ἀναγ-
 καῖον om. S.

35 γενέσθαι τὸ περὶ τοὺς ἀστέρας διάθεμα, τῆς τοῦ πόλου κινήσεως ἀλέκ-
 <τω> τάχει φερομένης πρὶν τηρητικῶς παραπλάσασθαι τῇ τοῦ γεννηθέν-
 τος ὥρα <τὰ> κατ' οὐρανὸν βλεπόμενα.

Οὕτως ἀσύστατος <ἐ>δείχθη εἶναι ἢ κατὰ Χαλδαίους τέχνη. εἰ δὲ 1 5
 ἐξ ἐπερωτήσεων φάσκοι τις τοῦ πυνθανομένου σκοπεῖσθαι τὴν γένεσιν
 [ἦ] περὶ οὗ ἐπερωτᾶται, <λεκτέον> μηδὲ κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον
 δύνασθαι ἐφικνεῖσθαι ἐπὶ τὸ ἀκριβές. εἰ γὰρ τοσαύτη τις ἐπιμέλεια
 5 ἰστόρηται κατ' αὐτοὺς περὶ τὴν τέχνην καὶ μηδ' αὐτοὶ ἐφικνοῦνται ἐπὶ
 τὸ ἀκριβές, καθὼς ἐπεδείξαμεν, πῶς ὁ ἰδιώτης κατείληφε τῆς ἀποτέξεως
 τὸν χρόνον ἀκριβῶς, ἵνα παρὰ τούτου μαθῶν ὁ Χαλδαῖος στήση τὸν
 ὠροσκόπον ἀληθῶς; ἀλλ' οὐδὲ κατὰ τὴν τοῦ ὀρίζοντος ὄψιν πάντη ὁ 2
 αὐτὸς φανήσεται ἀνίσχων ἀστῆρ, ἀλλ' ὅπου μὲν ὠροσκόπος νομισθῆσε-
 10 ται τὸ ἀπόκλιμα, ὅπου δὲ ὠροσκόπος ἢ ἐπαναφορά, / παρὰ τὴν τῶν
 τόπων ἐπιφάνειαν, ὄντων ἢ ταπεινοτέρων ἢ ὑψηλοτέρων· ὥστε καὶ κατὰ
 τοῦτο τὸ μέρος οὐκ ἀκριβῆς φανήσεται ἢ προαγόρευσις, πολλῶν κατὰ
 πάντα τὸν κόσμον τῇ αὐτῇ ὥρᾳ γεννωμένων, ἄλλου ἄλλως τὰ ἄστρα
 θεωροῦντος. ματαῖα δὲ καὶ ἡ διὰ τῶν ὑ<δρι>ῶν νομιζομένη κατάληψις· 3
 15 οὐ γὰρ ὁμοίως ἀμφορεὺς τὸ <κάτω τρη>θεῖς ρύησεται πλήρης ὢν ὡς
 ἀπόκηνος, αὐτοῦ τοῦ πόλου κατὰ <τὸν> ἐκείνων λόγον ἐνὶ ὁρμήματι
 ἰσοταχῶς φερομένου.

Εἰ δὲ ἀναστρέψαντες λέγοιεν μὴ τὸν ἀκριβῆ χρόνον λαμβάνειν ἀλλ' 4
 ὡς ἔτυχεν <καὶ> ἐν πλάτει, σχεδὸν ὑπ' αὐτῶν ἐλεγχθῆσονται τῶν ἀπο-
 20 τελεσμάτων· οἱ γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ γεννηθέντες οὐ τὸν αὐτὸν
 ἔζησαν βίον, ἀλλ' οἱ μὲν λόγου χάριν ἐβασίλευσαν, οἱ δὲ ἐν πῆδαις

P f. 4^r

1-8 cf. S. V. 86-87
 = S. V. 88-89

9-14 cf. S. V. 74; 84-85

14-17 cf. S. V. 75; 77

18-28

35 πόλου P: κόσμου S. 35/36 ἀλέκτω Mi e Sexti codd. (praeter S¹ S², qui ἀλήκτω
 praebent): ἀλλ' ἐν P 36 φερομένης Mi (περιφερομένης S.): φερόμενα P
 36-37 παραπλάσασθαι τῇ τοῦ γεννηθέντος ὥρα <τὰ> κατ' οὐρανὸν βλεπόμενα scripsi e S.:
 παραφυλάξασθαι τὴν τοῦ γεννηθέντος ὥραν κατ' οὐρανὸν βλεπομένην P

1 ἐδείχθη εἶναι scripsi (cf. S. V. 85 αὐτάρκως παρεστήσαμεν): δειχθήσεται P 2 σκο-
 πεῖσθαι post φάσκοι τις P: huc transposui 3 ἢ P, deleui: ἦ Mi ἐπερωτᾶται
 scripsi: ἐπερωτᾶτω P: ἐπερωτᾶ τις Diels λεκτέον addidi e S. (V. 86): δεῖξωμεν add.
 suad. Diels 14 ὑ (vac. spat. litt. 3) ὦν P, e S. suppl. Mi 15 ὁ ἀμφορεὺς Mi l
 post τὸ vac. spat. litt. 4 P: τὸ κάτω τρηθεῖς suppl. We (cf. S. V. 24 ἀμφορέα τετρημένον):
 τρηθηθεῖς Cr ρύησεται We e S.: ρύσει P πλήρης ὢν Cr (πλήρης καθεστὼς S.):
 πληρώσων P 16 πόλου Mi (τῆς οὐρανίου φορᾶς S.): πολλὰ P τὸν add. Diels
 18 διαστρέψαντες P, e S. corr. Mi et Go λαμβάνεσθαι S. 19 καὶ addidi e S.

5 κατεγήρασαν. οὐδεὶς γοῦν Ἀλεξάνδρῳ τῷ Μακεδόνι γέγονεν ἴσος,
 πολλῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην ὁμοίως ἀποτεχθέντων αὐτῷ, οὐδεὶς
 Πλάτωνι τῷ φιλοσόφῳ. ὥστε τὸν ἐν πλάτει τῆς γενέσεως χρόνον
 <σκοπῶν> ὁ Χαλδαῖος ἀκριβῶς οὐ δυνήσεται λέγειν εἰ <ὁ> κατὰ τοῦτον 25
 6 τὸν χρόνον γεννηθεὶς εὐτυχήσει· πολλοὶ γὰρ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον
 γεννηθέντες ἐδυστύχησαν. ὥστε ματαία καὶ ἡ κατὰ τὰ διαθέματα
 ὁμοιότης. διαφόρως οὖν καὶ πολυτρόπως τὴν ματαιόπονον σκέψιν τῶν
 Χαλδαίων διελέγξαντες, οὐδὲ τοῦτο παραλείψομεν ὡς εἰς ἄπορον
 7 χωρήσουσιν αἱ προρρήσεις αὐτοῖς. εἰ γὰρ τὸν ἐν τῇ ἀκίδι τοῦ Το- 30
 ξ<ὄτ>ου γεννηθέντα, ὡς οἱ μαθηματικοὶ λέγουσιν, ἀνάγκη σφαγήσεσθαι,
 πῶς αἱ τοσαῦται τῶν βαρβάρων μυριάδες / ἀγωνιζόμεναι πρὸς τοὺς
 Ἕλληνας ἐν Μαραθῶνι ἢ Σαλαμῖνι ὑφ' ἐν κατεσφάγησαν; οὐ γὰρ δὴ γε
 8 ἐπὶ πάντων <ὁ> αὐτὸς ἦν ὠροσκόπος. καὶ πάλιν <εἰ> τὸν ἐν τῇ κάλπῃ
 τοῦ Ὑδροχόου γεννηθέντα ναυαγήσειν, πῶς οἱ ἀπὸ Τροίας ἀναγόμενοι 35
 τῶν Ἑλλήνων περὶ τὰ κοῖλα τῆς Εὐβοίας συγκατεποντίσθησαν; ἀπίθανον
 γὰρ πάντας μακρῷ χρόνῳ διαφέροντας ἀλλήλων ἐν τῇ κάλπῃ τοῦ
 9 Ὑδροχόου γεγενῆσθαι. οὐ γὰρ ἔστι λέγειν ὅτι δι' ἓνα πολλάκις, ὧ
 εἴμαρται κατὰ πέλαγος φθαρῆναι, πάντες οἱ ἐν τῇ νηὶ συναπολοῦνται·
 διὰ τί γὰρ ἡ τούτου εἴμαρμένη τὰς πάντων νικᾷ, ἀλλ' οὐχὶ διὰ τὸν 40
 <ἓνα> ὧ εἴμαρται ἐπὶ γῆς τελευτᾶν πάντες περισώζονται;

6 1 Ἀλλ' ἐπεὶ καὶ περὶ τῆς τῶν ζωδίων ἐνεργείας λόγον ποιοῦνται, οἷς
 φασὶ προσομοιοῦσθαι τὰ ἀποτικτόμενα, οὐδὲ τοῦτον παραλείψομεν·
 οἷον τὸν ἐν Λέοντι γεννηθέντα ἀνδρεῖον ἔσεσθαι, ὁ δὲ ἐν Παρθένῳ
 2 τετανόθριξ, λευκόχρως, ἄπαις, αἰδήμων. ταῦτα γὰρ καὶ τὰ τούτοις ὅμοια
 γέλωτός ἐστι μᾶλλον ἄξια, καὶ οὐ σπουδῆς. ἔστι γὰρ κατ' αὐτοὺς μηδένα 5

30-41 = S. V. 92-93

1-5 S. V. 95-96 5-7 S. V. 102

22 οὐδεὶς S. (cf. v. 23): οὐδεὶς P 23 οὐθ' εἰς P: οὐδὲ S. 24 ὥστε <εἰ> τὸν et 25
 ὁ Χαλδαῖος <ἐπισκέπτεται> e S. add. Cr: ὥστε <κατὰ> τὸν coniec. Diels 25 σκοπῶν
 add. suad. Mi ὁ² Mi e S. 25-26 τοῦτον τὸν P: τὸν αὐτὸν Go e S. 26 γὰρ
 scripsi e S.: γοῦν P κατ' αὐτὸν τὸν P, e S. corr. Mi 26-27 χρόνον τούτῳ γεννηθ. S.
 28 οὖν Mi: γοῦν P 30/31 τόξου P, corr. Mi 32 ἀγωνιζόμεναι P: ἀνταγωνιζ-
 S. 33 ἢ Σαλαμῖνι om S. 34 πάντων scripsi e S.: πασῶν P ὁ αὐτὸς Mi e
 S.: αὐτῶν P εἰ add. Go (om. etiam Sexti codd., add. Hervet et Bekker)
 35 ναυαγήσειν P πῶς οἱ Mi e S.: πόσοι P ἀναγόμενοι P: ἀνακομιζόμενοι
 S. 36/37 ἀπίθανον P: ἀμήχανον S. 37 ἐν Go e S.: ἐπὶ P 38 γεγενῆσθαι P
 39 συναπόλλυνται S. 40-41 τὸν <ἓνα> Mi e S.: τὴν P 41 εἴμαρται Mi e S.:
 εἴμαρτο P

4 τεταν. χαροπὸς λευκ. S. λευκόχρως Go e S.: λευκόχρους P (et Sexti codd. c)
 γὰρ scripsi e S.: δὲ P

Αἰθίοπα ἐν Παρθένῳ γεννᾶσθαι, εἰ δ' οὐ, δῶσ(ουσιν) εἰ(ναι) τὸν τοιοῦ-
 3 τον λευκόν, τετανότριχα καὶ τὰ ἕτερα. οἶμαι δὲ μᾶλλον τοὺς ἀρχαίους
 <τὰ> ὀνόματα τῶν κειμένων ζώων ἐπικλη(σιν) τοῖς ἄστροις προσθεθει-
 κέναι οἰκειώσεως χάριν, οὐχ ὁμοιοτρόπου φύσεως· τί γὰρ ἔχουσι
 10 ὅμοιον ἄρκτω <οἱ> ἑπτὰ ἀστέρες διεστῶτες ἀπ' ἀλλήλων; ἢ δράκοντος
 κεφαλῆ, ὡς φησιν ὁ Ἄρατος, <οἱ> πέντε·

ἀλλὰ δύο κροτάφοις, δύο δ' ὄμμασιν, εἷς δ' ὑπένερθεν /
 ἐσχατιῆν ἐπέχει γένυος δεινοῖο πελώρου;

P f. 5^r

<Οὐ>τως καὶ ταῦτα οὐκ ἄξια τοσοῦτου πόνου δείκνυται τοῖς εὖ 1 7
 φρονεῖν προηρημένοις καὶ μὴ προσέχουσι τῇ τῶν Χαλδαίων ἐμφυσιώσει,
 οἱ καὶ βασιλεῖς ἐξαφανίζουσι δειλίαν καταρτίζοντες καὶ ιδιώτας παρα-
 2 θαρρύνουσι μεγάλα τολμᾶν· εἰ δὲ ἀποτύχοι αὐτῶν <τις> κακῶ περιπα-
 5 ρεῖς, οὐ πᾶσι γίνεται δι(ι)δάσκαλος ὁ βλαβεῖς. οὐς φρεναπατᾶν βουλόμενοι
 ἐν τοῖς ἀποτεύγμασιν, εἰς ἄπειρον τὸν νοῦν αὐτῶν συνωθοῦντες, λέγου-
 σιν (οὐκ ἄλλ)ως ἐπὶ τὸ αὐτὸ δύνασθαι τὸν σχηματισμὸν τῶν αὐτῶν
 10 ἀστέρων γίνεσθαι ἢ διὰ τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ μεγάλου ἐνιαυτοῦ δι'
 ἑπτακισχιλίων ἐτῶν καὶ ἑπτακοσίων ἐβδομήκοντα καὶ ἑπτὰ. πῶς οὖν
 15 φθάσει ἀνθρωπίνη παρατήρησις τοῖς τοσοῦτοις αἰῶσι συνδραμεῖν ἐπὶ
 μιᾷ γενέσεως, καὶ ταῦτα οὐχ ἅπαξ ἀλλὰ πολλάκις <* * > [οἶμαι παρέ- 3
 λιπε.] διὰ πλειόνων ἐληλέγχθαι τὴν Χαλδαϊκὴν τέχνην ἔδει, καίτοι δι'
 4 ἕτερα αὐτῆς ἡμῶν μνησθέντων, οὐχὶ ἰδίως δι' αὐτῆν. ἀλλ' ἐπεὶ προηρη-
 μεθα μὴδὲν τῶν παρ' ἔθνεσι δογμάτων καταλιπεῖν διὰ τὴν πολύφωνον
 15 τῶν αἰρετικῶν πανουργίαν, ἴδωμεν τί λέγουσι καὶ οἱ περὶ μεγεθῶν

7–13 S. V. 97–98 12 s. Arat. 56 s. (= S. V. 98)

7–11 S. V. 105 9 7777: Aët. II. 32.5: 9977 S. E.

6 δῶσουσιν scripsi e S.: δώσει P εἶναι e S. (post λευκόν) add. Mi et Go 8 τὰ
 Mi e S. ἐπικλησιν τοῖς Mi: ἐπὶ κλητοῖς P 10 ἄρκτω <οἱ> Mi et Go e S.: ἄρκ-
 του P 11 κεφαλ(ῆ) P, corr. Mi oi addidi e S. 13 ἐσχατιῆν Mi: ἐσχάτη δ' P

1 οὕτως Mi: πῶς P 3 δειλίαν P: ἄδειαν Cr 4 αὐτῶν τις scripsi: αὐτὸς P
 6 συνωθοῦντα P, corr. Mi 7 σχηματισμὸν P et Sexti codd. S¹ S²: συσχημ- Sexti
 codd. cett. et Mi αὐτῶν P, om. S. 8–9 δι' ἐνενακισχιλίων ἐνενακοσίων καὶ
 ἐβδομήκοντα καὶ ἑπτὰ ἐτῶν S. 10 τήρησις S. 11 post πολλάκις lac. signif. Mi
 Go, quae e Sexto explenda est: ἦτοι (τῆς) τοῦ κόσμου φθορᾶς, εἰρήκασιν ὡς τινας, μεσο-
 λαβοῦσης αὐτῆν, ἢ πάντως γε τῆς κατὰ μέρος μεταβολῆς ἐξαφανιζούσης τὸ συνεχὲς τῆς
 ἱστορικῆς παραδόσεως. 11–12 οἶμαι παρέλιπε secl. suad. Go 11/12 παρέλιπε
 Diels (παραλείπει Go) et διὰ Mi Go: παρ' ἐλπίδα P 13/14 προηρημεθα Mi:
 προκρίμεθα P 15 αἰρετικῶν scripsi: αἰρέσεων P

τετολημῆτες. οἱ κατιδόντες τὴν τῶν πλειόνων ματαιοπονίαν, ἄλλου ἄλλως διαψευσαμένου καὶ εὐδοκιμήσαντος, μεῖζόν τι ἐτόλμησαν εἰπεῖν, ὅπως ὑπὸ τῶν τὰ μικρὰ ψεύσματα μεγάλως δοξασάντων μειζόνως
 5 δοξασθῶσιν. οὗτοι κύκλους καὶ μέτρα τρίγωνά τε καὶ τετράγωνα διπλά-
 σιά τε καὶ τριπλάσια ὑποτίθενται· πολὺς δὲ ὁ περὶ τούτου λόγος, ἀλλ’
 οὐ πρὸς τὸ προκείμενον ἀναγκαῖος. 20

8 1 Ἰκανὸν οὖν λογίζομαι ἐξεῖπεῖν τὰ ὑπ’ αὐτῶν τερατολογούμενα· διὸ
 τοῖς ἐπιτόμοις χρῆσάμενος ὧν αὐτοὶ λέγουσιν, ἐπὶ τὰ ἕτερα τραπήσο-
 P f. 5^v μαι. λέγουσι δὲ ταῦτα· “κράτος ἔδωκεν / ὁ δημιουργήσας τῇ ταύτῳ καὶ
 ὁμοίου περιφορᾷ· μίαν γὰρ αὐτὴν ἄσχιστον εἶασε, τὴν δὲ ἐντὸς σχίσας
 5 ἐξαχῆ ἑπτὰ κύκλους ἀνίσους κατὰ τὴν τοῦ διπλασίου <καὶ τριπλασίου>
 διάστασιν ἐκάστην, οὐσῶν ἐκατέρων τριῶν, κατὰ τὰ ἐναντία μὲν ἀλλή-
 λους προσέταξεν ἰεναὶ τοὺς κύκλους, τάχει δὲ τρεῖς μὲν ὁμοίως, τοὺς δὲ
 τέσσαρας ἀλλήλους τε καὶ τοῖς τρισὶν ἀνομοίως, ἐν λόγῳ δὲ φερομέ-
 2 νους.“ κράτος μὲν δεδόσθαι τῇ ταύτῳ φορᾷ φησιν, οὐ μόνον ἐπειδὴ
 περιέχει τὴν θατέρου φορᾶν – τουτέστι τοὺς πλανωμένους –, ἀλλ’ ὅτι 10
 καὶ τοσοῦτον ἔχει κράτος – τουτέστι τοσαύτην δύναμιν –, ὥστε καὶ τοὺς
 ἐπὶ τάναντία [τοὺς πλανωμένους] ἀπὸ δύσεως ἐπ’ ἀνατολὴν φερομένους
 αὐτοὺς τῇ οἰκείᾳ ἰσχυῖ ὁμοίως καὶ ἀπὸ ἀνατολῆς ἐπὶ δύσιν ἐαυτῶ
 3 συμπεριιάγει <ν>. μίαν δὲ καὶ ἄσχιστον εἰᾶσθαι φησι ταύτην <τὴν>
 φορᾶν, πρῶτον μὲν ἐπειδὴ πάντων τῶν ἀπλανῶν ἰσόχρονοι αἱ περιφοραὶ 15
 καὶ οὐ διηρημένοι κατὰ πλείους καὶ ἐλάττους χρόνους, ἔπειτα ὅτι μίαν
 πάντες ἔχουσιν ἐπιφάνειαν τὴν τῆς ἐξωτάτω φορᾶς, οἱ δὲ πλανώμενοι
 καὶ εἰς χρόνους πλείονας καὶ διαφόρους τῶν κινήσεων καὶ εἰς ἀπο-
 4 στάσεις ἀπὸ γῆς ἀνίσους διήρηται. τὴν δὲ θατέρου φησὶν ἐξαχῆ εἰς
 ἑπτὰ κύκλους ἐσχίσθαι, εἰκότως· ὅποσαι γὰρ ἂν ὦσιν ἐκάστου αἱ τομαί, 20
 μονάδι πλείω τῶν τομῶν γίνεται τὰ τμήματα. οἷον ἂν μιᾷ τομῇ <τι>
 διαιρεθῆ, δύο ἔσται τμήματα, ἂν δυσί, τρία τμήματα· οὕτω δὴ κἂν
 5 ἐξαχῆ τι τμηθῆ, ἑπτὰ ἔσται τὰ τμήματα. τὰς δὲ ἀποστάσεις αὐτῶν κατὰ

3–9 Plat. *Tim.* 36 c 7 – d 7
 94–96 Hiller et al.

14 ss. *Tim.* 40 ab

23 ss. *Tim.* 35 bc; Theon. Sm. pp.

2 ὧν Mi: ὡς P 5 ἐξαχῆ Mi ex Plat. (cf. v. 19): ἐξ αὐτῆς P καὶ τριπλασίου ex
 Plat. add. Go 7 ὁμοίους et 8 ἀνομοίους P, ex Plat. corr. Mi 8/9 φερομένων P,
 corr. Mi 11 τοῖς P, corr. Go 12 τοὺς πλανωμένους secl. suad. We
 14 συμπεριιάγει P, corr. Go εἰ εἶσθαι P, corr. Mi et Go τὴν add. Go
 17 ἔχουσιν P, corr. Mi 20 ἂν P, corr. Mi 21 μονάδι πλείω Roep: μονάδες λέγω
 P μιᾷ τομῇ P τι addidi (cf. v. 23) 23 κατὰ Roep: καὶ τὰ P

25 <τὰ> διπλάσια καὶ τριπλάσια ἐναλλάξ τετάχθαι φησίν, οὐσῶν ἑκατέρων
 25 τριῶν, ὅπερ καὶ ἐπὶ τῆς συστάσεως τῆς ψυχῆς ἐπὶ τῶν ἑπτὰ ἀριθμῶν
 ἔδειξε. τρεῖς μὲν γὰρ εἰσιν ἐν αὐτοῖς διπλάσιοι ἀπὸ μονάδος· β' δ' η', 6
 τρεῖς δὲ / <τριπλάσιοι· γ' θ' κζ'> <* *

P f. 6^r

* * * <διάμετρος μὲν γῆς> μ(υριάδας) η' καὶ ρη' σταδίων, περίμετρος
 δὲ γῆς σταδίων μυ(ριάδας) <κε'> καὶ φμγ'. καὶ ἀπόστημα δὲ ἀπὸ τῆς
 30 ἐπιφανείας τῆς γῆς ἐπὶ τὸν σεληνιακὸν κύκλον ὁ μὲν Σάμιος Ἀρίσταρχος
 ἀναγράφει σταδίων μ(υριάδας) ρξη', ὁ δὲ Ἀπολλώνιος μυρι(ά)δ(ας) φ', 7
 ὁ δὲ Ἀρχιμήδης μυρι(ά)δ(ας) φνδ' καὶ μονάδας ,δρλ'· ἀπὸ δὲ τοῦ
 σεληνιακοῦ ἐπὶ τὸν τοῦ ἡλίου κύκλον σταδίων μυρι(ά)δ(ας) ,εκς' καὶ
 μονάδ(ας) ,βξε'· ἀπὸ τοῦ <του> δὲ ἐπὶ τὸν τῆς Ἀφροδίτης κύκλον σταδίων
 35 μυρι(ά)δ(ας) ,βκζ' καὶ μονάδας ,βξε'· ἀπὸ τοῦ <του> δὲ ἐπὶ τὸν τοῦ
 Ἑρμοῦ κύκλον σταδίων μυρι(ά)δ(ας) ,επα', μονάδ(ας) ,ζρξε'· ἀπὸ τούτου
 δὲ ἐπὶ τὸν τοῦ Πυρόεντος κύκλον σταδίων μυρι(ά)δ(ας) ,δνδ', μονάδ(ας)
 ,αρη'· ἀπὸ τούτου δὲ ἐπὶ τὸν τοῦ Διὸς κύκλον σταδίων μυρι(ά)δ(ας)
 ,βκζ', μονάδ(ας) ,εξε'· ἀπὸ τούτου δὲ ἐπὶ τὸν τοῦ Κρόνου κύκλον στα-
 40 δίων μυρι(ά)δ(ας) ,δλζ', μονάδ(ας) ,βξε'· ἀπὸ τούτου δὲ ἐπὶ τὸν ζωδιακὸν
 καὶ τὴν ἐσχάτην περιφέρειαν σταδίων μυρι(ά)δ(ας) ,βη', μονάδ(ας) ,βε'.

Τὰ μὲν <τοι> ἀπ' ἀλλήλων διαστήματα τῶν κύκλων καὶ τῶν σφαιρῶν 1 9
 βᾶθη <ἐ>τέ<ρω>ς ὑπὸ τ(οῦ) Ἀρχιμήδους ἀποδίδονται. τοῦ γὰρ ζωδιακοῦ
 τὴν περίμετρον λαμβάνει σταδίων δευτέρων ἀριθμῶν <μονάδας> δ' καὶ

28 s. perimeter terrae 250,000 stadiorum: Eratosth. ap. Cleomed. *De motu circ.* 80, p. 146.27
 Ziegler; 43, p. 78.24; 55, p. 100.22; 74, p. 134.4; Strab. pp. 113 et 132 Cas.; H. Berger,
Geograph. Fragm. d. Eratosth. (Lipsiae 1880), p. 101 ss.; *Gesch. d. wiss. Erdkunde d. Griechen*²
 (Lips. 1903), p. 408 ss.; F. Hultsch, 'Poseidonios über die Grösse u. Entfernung der Sonne',
Abh. Gött. Ges., Philol.-hist. Kl., N.F. I. 5 (1897), pp. 8 et 39 n. 3 31 Apollonius:
 cf. Cleomed. 81, p. 148.10 et P. Tannery, *Mémoires scientifiques*, I (Paris. 1912), pp. 390;
 393 32 ss. = Archimed. *Op.* II, pp. 552-554 Heiberg

2 Αρχιμήδους: Macrob. *In somn. Sc.* II. 3.13 3 δευτέρων ἀριθμῶν (= 10,000²): Archi-
 med. *Arenar.* 3.2 (II, p. 236.28 Heib.)

24 τὰ addidi 26 ἐν Go: ἐπ' P η' Mi: ϖ P 27 τριπλάσιοι· γ' θ' κζ'
 suppl. Mi 27-28 lac. ind. Go 28 διάμετρος μὲν γῆς supplevi suadentibus
 Go et We μ(υριάδας) η': μ P 29 μ <κε'> Roepert: μ P 31 ϖ^π P
 ρξη': an ρκη'? (16 x 80,000 = 1,280,000: cf. F. Hultsch, o. c. p. 8) ἀπολλώνιος P
 33 ,εκς' P: at ,εκζ' H IV. 10 v. 30 34 τοῦ <του> δὲ scripsi: τοῦδε P 35 ,βκζ'
 Go ex H IV. 10 v. 32: ,εκζ' P μονάδες P, corr. Mi τοῦ <του> δὲ scripsi: τοῦ δὲ P
 37 ,δνδ' et 38 ,αρη' Go ex H IV. 10 v. 35: ,δφνδ' et ,δρνδ' P

1 μέντοι scripsi: μὲν P 2 ἐτέρως scripsi (cf. H IV. 10, v. 2): δὲ P: τε Mi γὰρ
 scripsi: δὲ P 3 μονάδας addidi

μυρι(ά)δ(ας) ,δψλα΄ ὥστε συμβαίνειν τὴν ἐκ τοῦ κέντρου εὐθείαν ἄχρι
 τῆς ἐπιφανείας τῆς ἐσχάτης γῆς τὸ ἕκτον εἶναι τοῦ λεχθέντος ἀριθμοῦ· 5
 τὴν δὲ ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ἐφ' ἧς βεβήκαμεν ἄχρι τοῦ ζῳδιακοῦ
 <τὸ ἡμισυ εἶναι τοῦ> ἄρτι ῥηθέν<τος> [ἕκτον τοῦ] ἀριθμοῦ λείπον
 2 γῆς μέχρι τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς. ἀπὸ τοῦ δὲ Κρόνου κύκλου ἐπὶ τὴν
 γῆν φησι τὸ διάστημα σταδίων δευτέρων ἀριθμῶν εἶναι μον(ά)δας δύο 10
 καὶ μυρι(ά)δ(ας) ,βξϑ' καὶ μον(ά)δας ,βψα΄ ἀπὸ τοῦ δὲ τοῦ Διὸς κύκλου
 ἐπὶ <τὴν> γῆν σταδίων δευτέρων ἀριθμῶν μον(ά)δας δύο καὶ μυρι(ά)δ(ας)
 σοβ' καὶ μονάδας χμς'. ἀπὸ δὲ τοῦ Πυρόεντος κύκλου ἐπὶ <τὴν> γῆν
 δευτέρων ἀριθμῶν μονάδ(α) μίαν καὶ μυρι(ά)δ(ας) ,γσμα' / καὶ μονάδ(ας)
 P f. 6^v ,ηπα΄ ἀφ' ἡλίου <δὲ> ἐπὶ <τὴν> γῆν δευτέρων ἀριθμῶν μονάδ(α) μίαν καὶ 15
 μυρι(ά)δ(ας) ,βρξ' καὶ μονάδας ,δυνδ' ἀπὸ δὲ τοῦ Στίλβοντος ἐπὶ τὴν
 γῆν μυρι(ά)δ(ας) ,εσξη', μονάδας ,ησνθ' ἀπὸ δὲ Ἀφροδίτης ἐπὶ <τὴν>
 γῆν μυρι(ά)δ(ας) ,επα', μονάδ(ας) ,ερξ'. περὶ σελήνης δὲ ἐλέχθη τὸ
 πρότερον.

10 1 Τὰ μὲν οὖν ἀποστήματα καὶ βάθη τῶν σφαιρῶν οὕτως Ἀρχιμήδης
 ἀποδίδωσιν, ἐτέρως δὲ ὑπὲρ αὐτῶν Ἰππάρχω εἴρηται καὶ ἐτέρως Ἀπολ-
 λωνίῳ τῷ μαθηματικῷ. ἡμῖν δὲ ἐξαρκ(ε)ῖ τῆ Πλατωνικῆ δόξῃ ἐπομέ-
 νοις διπλάσια μὲν<τοι> καὶ τριπλάσια οἰεσθαι τῶν πλανωμένων τὰ ἀπ'
 ἀλλήλων διαστήματα· σῶζεται γὰρ οὕτως ὁ λόγος τοῦ καθ' ἀρμονίαν 5
 συγκεῖσθαι τὸ πᾶν ἐν λόγοις συμφώνοις κατὰ ταῦτα τὰ ἀποστήματα.
 2 οἱ δ' ἐκτεθέντες ὑπὸ Ἀρχιμήδους ἀριθμοὶ καὶ <οἱ> ὑπὸ τῶν ἄλλων
 περὶ τῶν ἀποστημάτων λεγόμενοι λόγοι εἰ μὴ ἐν συμφώνοις εἶεν λόγοις –
 τούτεστι τοῖς ὑπὸ Πλάτωνος εἰρημένους διπλασίοις καὶ τριπλασίοις –,

5 τὸ ἕκτον: i. e. π = 3

18 s. τὸ πρότερον: H IV. 8 vv. 29–32

7 ss. Macrob. *In somn.* II. 3.14 quae tamen Archimedis dimensio a Platonicis repudiata est, quasi dupla et tripla intervalla non servans

4 post τοῦ κέντρου add. τῆς γῆς M. A. Stein, agn. Go et Heiberg 5 γῆς del. Mi et
 Go 6 τὴν Go: τοῦ P 7 τὸ ἡμισυ εἶναι addidi et τοῦ add. Heiberg ῥηθέν-
 τος Go: ῥηθέν P ἕκτον τοῦ seclusi ut dittographiam (cf. v. 5) 8 ἐστὶν scripsi: ἐκ P:
 <ἐστιν> ἐκ Heib. ἀπόστημα ἀπὸ addidi 9 κρόνου δὲ P, transposui
 10 ἀριθμῶν εἶναι Mi: ἀριθμᾶσθαι P 12, 13, 15 et 17 τὴν addidi 12 δευτέρων: β
 P δύο: β P 13 μονάδες P, corr. Go 15 δὲ add. Heiberg 18 ἐλέχθη P

3 δόξει P

4 μέντοι scripsi: μὲν P

5 οὕτως P, corr. Mi

7 οἰ² addidi

8 ἀποστεμάτων P¹, - η - P²

10 ἔξω δὲ συμφώνων εὐρισκόμενοι, οὐκ ἂν σῶζοιεν τὸ καθ' ἁρμονίαν κατ-
 εσκευάσθαι τὸ πᾶν. οὐ γὰρ πιθανὸν οὐδὲ δυνατὸν ἄλογά τε καὶ ἔξω 3
 συμφώνων καὶ ἑναρμονίων λόγων εἶναι αὐτῶν τὰ ἀποστήματα, πλὴν
 ἴσως σελήνης μόνης, ἐκ τῶν λείψεων καὶ τῆς σκιαῆς τῆς γῆς· περὶ ἣν
 μόνην καὶ πιστεῦσαι τις ἂν Αρχιμήδη <περὶ τῆς> ἀποστάσεως, τουτέστι
 15 τῆς σεληνιακῆς ἀπὸ γῆς. ταύτην δὲ λαβοῦσι ῥάδιον ἔσται κατὰ τὸ
 Πλατωνικὸν αὐξοντα κατὰ τὸ διπλάσιον καὶ τριπλάσιον [ὡς ἀξιοῖ
 Πλάτων] καὶ τὰ λοιπὰ ἀποστήματα ἀριθμῶ περιλαβεῖν. εἰ δὴ κατὰ τὸν 4
 Αρχιμήδην ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ἡ σελήνη ἀφέστηκε σταδίων
 μυρι(ἀ)δ(ας) φνδ', σταδίους ,δρλ', ῥάδιον τούτους τοὺς ἀριθμοὺς αὐξον-
 20 τας κατὰ τὸ διπλάσιον καὶ τριπλάσιον, <ὡς ἀξιοῖ Πλάτων,> καὶ τὰ τῶν
 λοιπῶν εὐρεῖν διαστήματα, ὡς μιᾶς μοίρας λαμβανομένης τοῦ τῶν
 σταδίων ἀριθμοῦ οὗς ἡ σελήνη τῆς γῆς ἀφέστηκεν. /

Ἄτι δὲ οἱ λοιποὶ ἀριθμοὶ οἱ ὑπ' Αρχιμήδους περὶ τῆς ἀποστάσεως 5
 τῶν πλανωμένων λεγόμενοι οὐκ ἐν συμφώνοις <εἰσὶ> λόγοις, ῥάδιον
 25 γῶναι <τοὺς> πῶς ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους καὶ ἐν τίσιν λόγοις εἰσὶ κατα-
 νοήσαντας· μὴ εἶναι δὲ ἐν ἁρμονίᾳ καὶ συμφωνίᾳ ταῦτα, τ(οῦ) καθ'
 ἁρμονίαν συνεστῶτος κόσμου ὄντα μέρη, ἀδύνατον. τοῦ μὲν δὴ πρώτου
 ἀριθμοῦ, ὃν ἀφέστηκεν ἡ σελήνη τῆς γῆς, ὄντος μυρι(ἀ)δ(ων) φνδ',
 μονάδων ,δρλ', ὁ δεύτερος ἀριθμὸς, ὃν ἀφέστηκεν <ὁ> ἥλιος τῆς
 30 σελήνης, ὢν μυρι(ἀ)δ(ων) ,εκζ', μονάδ(ων) ,βξε', ἐν λόγῳ ἐ(στὶ πλ)εῖον<ι>
 ἢ ἐ(ννεαπ)λασίῳ· πρὸς δὲ τοῦτον ὁ ἀνωτέρω ἀριθμὸς, ὢν μυρι(ἀ)δ(ων)
 ,βκζ', μονάδ(ων) ,βξε', ἐν λόγῳ ἐστὶ <ἐλάττονι ἢ ἡμίσει· πρὸς δὲ τοῦτον 6
 ὁ ἀνωτέρω ἀριθμὸς, ὢν μυρι(ἀ)δ(ων) ,επα', μονάδ(ων) ,ζρξε', ἐν λόγῳ
 ἐστὶ> πλείονι ἢ διπλασίῳ· πρὸς δὲ τοῦτο<ν> ὁ ἀνωτέρω ἀριθμὸς, ὢν
 35 μυρι(ἀ)δ(ων) ,δνδ', μονάδ(ων) ,αρη', ἐν λόγῳ ἐστὶν ἐλάττονι ἢ ἐπιτε-
 τάρτῳ· πρὸς δὲ τοῦτον ὁ ἀνωτέρω ἀριθμὸς, ὢν μυρι(ἀ)δ(ων) ,βκζ',
 μονάδων ,εξε', ἐν λόγῳ ἐστὶ πλείονι ἢ ἡμίσει· πρὸς δὲ τοῦτον ὁ ἀνω-
 τάτω ἀριθμὸς, ὢν μυρι(ἀ)δ(ων) ,δλζ', μονάδων ,βξε', ἐν λόγῳ ἐστὶ<ν>
 ἐλάττονι ἢ διπλασίῳ.

P. f. 7^r

10 et 12 συμφώνων scripsi: συμφωνίων et συμφωνιῶν P 11 τε Mi: δὲ P
 12 ἀποστέματα P 13–14 ἦν μόνην scripsi: ἥς μόνης P 14 περὶ τῆς addidi
 16 αὐξοντα scripsi (cf. v. 19/20), αὐξοντα We: αὐτὸ τὰς P 16–17 ὡς ἀξιοῖ Πλάτων
 seclusi (cf. v. 20) 17 ἀποστέματα P ἀριθμῶν P, corr. Go 20 ὡς ἀξιοῖ
 Πλάτων addidi (cf. v. 16–17), crux in mg P 24 εἰσι addidi (post οὐκ add. suad. Mi)
 25 τοὺς addidi 29 δεύτερος: β^{9c} P ὁ² addidi 30 πλείον P, corr. Mi
 31 ἐννεαπλασίῳ coniec. Go, agn. We: ἔλασσον P 32 ἐλάττονι – 34 ἐστὶ suppl. Stern
 ap. Go 34 πλείοισιν P τοῦτο P 35 ἐστὶν scripsi: ἔσται P
 35/36 ἐπιτετάρτῳ: ἐπὶ δⁿ P 36 ,βκζ' Mi et Go ex H IV. 8 v. 39: ,βηβ P (ut vid.)
 37 τοῦτω P, corr. Mi

- 11 1 Οὗτοι δὴ οἱ λόγοι ὃ τε πλείω<ν> ἢ <έννεαπλάσιος καὶ> ἐλάττων ἢ ἡμισυ καὶ πλείων ἢ διπλάσιος καὶ ἐλάττων ἢ ἐπιτέταρτος καὶ πλείων ἢ ἡμισυ καὶ ἐλάττων ἢ διπλάσιος ἔξω πασῶν εἰ<σι> συμφωνιῶν· ἐξ ὧν οὐκ <ἂν> ἐναρμόνιον τι καὶ σύμφωνον σύστημα γένοιτο, ὃ δ' ἅπας κόσμος καὶ τὰ τούτου μέρη κατὰ πάντα ὁμοίως ἐναρμονίως καὶ 5
2 συμφώνως σύγκειται. οἱ δὲ ἐναρμόνιοι καὶ σύμφωνοι λόγοι σῶζονται, καθάπερ προειρήκαμεν, τοῖς διπλασίοις καὶ τριπλασίοις διαστήμασιν. εἰ δὴ πιστὸν τὸν Ἀρχιμήδην ἠγησάμεθα ἐν μόνῳ τῷ πρώτῳ ἀποστήματι τῷ ἀπὸ σελήνης μέχρι γῆς, ῥᾶδιον καὶ τὰ λοιπὰ κατὰ τὸ διπλάσιον καὶ 10
3 τριπλάσιον αὐξοντα<ς> εὐρεῖν. ἔστω δὴ κατὰ τὸν Ἀρχιμήδην τὸ ἀπὸ γῆς μέχρι σελήνης ἀπόστημα σταδίων μυρι(ἄ)δ(ας) φνδ', μονάδ(ας) δρλ'. ἔσται μὲν δὴ τούτου διπλάσιος ἀριθμὸς, ὃν ἀφέ/στηκεν ὁ ἥλιος τῆς σελήνης, σταδίων μυρι(ἄ)δ(ας) ,αρη' καὶ <σταδίους> ,ησξ'. ἀπὸ δὲ τῆς γῆς ἀφέστηκεν ὁ ἥλιος σταδίων <μυριάδας> ,αχξγ' καὶ <σταδίους> ,βτρ'. καὶ Ἀφροδίτη δὲ ἀφέστηκεν ἀπὸ μὲν ἡλίου σταδίων μυρι(ἄ)δ(ας) 15
4 ,αχξγ' καὶ σταδίους ,βτρ', ἀπὸ δὲ γῆς μυρι(ἄ)δ(ας) ,γτκς', σταδίους ,διψι'. Ἐρμῆς δὲ Ἀφροδίτης μὲν ἀφέστηκε σταδίων μυριάδας ,βσιζ', σταδίους ,ςφκ', ἀπὸ δὲ γῆς μυρι(ἄ)δ(ας) ,εφμδ', σταδίους ,ατ'. Ἄρης δὲ Ἐρμοῦ μὲν ἀφέστηκε σταδίων μυρι(ἄ)δ(ας) ,δζπθ', σταδίους ,ζρο', ἀπὸ 20
5 δὲ γῆς μυρίας μυριάδας καὶ φλγ', σταδίους ,ηυο'. Ζεὺς δὲ Ἄρειος μὲν ἀφέστηκε <σταδίων> μυρι(ἄ)δ(ας) ,δυλε', σταδίους ,γμ', ἀπὸ δὲ γῆς <μυρίας> μυρι(ἄ)δ(ας) καὶ ,δζξθ', σταδίους ,αφι'. Κρόνος <δὲ> ἀπὸ μὲν Διὸς ἀφέστηκε σταδίων μυρίας μυριάδας καὶ ,δζξθ', σταδίους ,αφι', ἀπὸ δὲ γῆς μυρίας μυριάδας <β'> καὶ ,θζλη', σταδίους ,γκ'.

P. f. 7^v

1 πλείω P	έννεαπλάσιος καὶ add. Go	2 ἐπὶ δ ^ο P	3 εἰσι Mi: εἰ P
4 ἂν add. Mi	5 πάντας P, corr. Go	10 αὐξοντας scripsi (cf. H IV. 10 vv. 16 et 19): αὐξοντα P	11 ἀπόστημα P ¹ , -e - P ²
12 ἀριθμὸς P:	huc transposui	,αρη' Mi: ,αριη P	σταδίους addidi
,βσξ P, corr. Mi	14 σταδίων: στα ^{δδ} P	μυριάδας add. Mi	σταδίους addidi
15 βτυ P, corr. Mi	16 βτγ P, corr. Mi	17 μυριάδας scripsi: μυριάδων P	
,βσιζ' Mi: ,βκξ P	18 σταδίους scripsi: στα ^{δδ} P (cf. v. 22): σταδίων edd.	,ε πεντακόσια μδ P	19 σταδίων: στα ^{δδ} P
21 σταδίων addidi	,γμ' Go: ημ P	22 μυρίας add. We	,δτξθ P, corr. Mi
σταδίους: στα ^{δδ} P	δὲ addidi	23 ,δζξθ' Mi et Go: ,δρξδ P	24 β' add. Go
,θτλη P, corr. Mi	,γκ' Mi: τη P, sed expunxit		

Τίς οὐ θαυμάσει τὴν τοσαύτην φροντίδα μετὰ τοσοῦτου πόνου 1 12
γεγενημένην; οὐκ ἀχρεῖος δέ μοι οὐτοσί ὁ Πτολεμαῖος ὁ τούτων μερι-
μνητῆς δοκεῖ, τοῦτο δὲ μόνον λυπεῖ, ὡς πρόσφατος γενηθεὶς οὐκ εὖ-
χρηστος γεγένηται γιγάντων πα(ι)σίν, οἱ τὰ μέτρα ταῦτα ἠγνοηκότες,
5 ἐγγὺς νομίζοντες εἶναι ὕψη οὐρανοῦ, πύργον μάτην ἐπεχείρησαν ποιεῖν.
οἷς οὐ(το)ς εἰ κατ' ἐκεῖνο παρῶν τὰ μέτρα διηγήσατο, οὐκ ἂν μάτην
τετολμήκεισαν. εἰ δέ τις τούτῳ φάσκει ἀπιστεῖν, μετρήσας πειθέσθω 2
ταύτης γὰρ φανερωτέραν ἀπόδειξιν οὐκ ἔχει πρὸς τοὺς ἀπίστους. ὦ
ματαιοπόδου [καὶ] ψυχῆς φυσιώσεως καὶ πίστεως ἀπίστου, ἵνα πάντως
10 Πτολεμαῖος σοφὸς νομίζεται παρὰ / τοῖς τὴν ὁμοίαν σοφίαν ἡσκηκόσι.

P f. 8^r

Τούτοις ἐν μέρει ἐπισχόντες τινές, ὡς μεγάλα κρίναντες καὶ λόγου 1 13
ἄξια νομίσαντες, αἰρέσεις ἀμέτρους καὶ ἀπίρους συνεστήσαντο· ὧν εἷς μὲν
Κολάρβασος, ὃς διὰ μέτρων καὶ ἀριθμῶν ἐκτίθεσθαι θεοσέβειαν ἐπι-
(χει)ρεῖ, καὶ ἕτεροι δὲ ὁμοίως, οὓς ἐπιδείξομεν, ἐπὶ τὰ περὶ αὐτῶν
5 ἀρξώμεθα λέγειν. οἱ Πυθαγορεῖω ψήφῳ ὡς δυνατῇ προσέχουσι καὶ τὴν
ἀσφαλῆ φιλοσοφίαν δι' ἀριθμῶν καὶ στοιχείων σχεδιάζουσι, μαντευόμενοι
μάταια. ὧν ὁμοίως λόγους ἐρανισάμενοί τινες ἀποπλανῶσιν ἰδιώτας, προ- 2
γνωστικούς ἐαυτοὺς φάσκοντες, ἔσθ' ὅτε διὰ τὸ πολλὰ μαντεύεσθαι ἐν ἐπι-
τυγχάνοντες, καὶ ἐπὶ μὲν τοῖς πολλοῖς ἀποτεύγμασι μὴ αἰδούμενοι, ἐπὶ
10 δὲ τῷ ἐνὶ ἐγκομπάζοντες. οὐδὲ τούτων τὴν ἄσοφον σοφίαν παραπέμφο-
μαι, ἀλλ' ἐκδέμενος τοὺς ἐκ τούτων ἐπιχειροῦντας θεοσέβειαν συνιστᾶν
ἐλέγξω ρίζης ἀσυστάτου καὶ (πα)νουργίας ἀνάπλε(ω) ὄντας μαθητάς.

Οἱ μὲν οὖν διὰ ψήφων τε καὶ ἀριθμῶν, στοιχείων τε καὶ ὀνομάτων 1 14
μαντεύεσθαι νομίζοντες ταύτην ἀρχὴν ἐπιχειρήσεως τοῦ κατ' αὐτοὺς
λόγου ποιοῦνται, φάσκοντες πυθμένα εἶναι ἐκάστου τῶν ἀριθμῶν ἐπὶ
μὲν τῶν χιλιάδων τοσαύτας μονάδας, ὅσαι ἂν ὦσι χιλιάδες· οἷον τῶν
5 ἑξακισχιλίων ὁ πυθμὴν μονάδες ἕξ, τῶν ἑπτακισχιλίων μονάδες ἑπτὰ,

c. 14: 3 ss. Ps. Pythag. *Epist.* p. 249 ss. ed. P. Tannery (*Notices et extraits des manuscrits de la Bibl. Nat.*, 31.2, 1886) et p. 537 ss. ed. A. M. Desrousseaux (*Mélanges d'archéologie et d'histoire* 6, 1886); F. Dornseiff, *Das Alphabet in Mystik u. Magie* (Lipsiae 1922), p. 117

3 γενηθεῖς We: γενηθεῖς P 4 πασίν Mi: πᾶσιν P 5 (τὰ) ὕψη Diels
6 οὔτος coniec. Mi: ὡς P: del. Go 9 καὶ¹ del. Mi πάντως Mi: πάντων P
3/4 ἐπιρρεῖ P, corr. Mi 7 ὁμοίως Go (cf. v. 4): ὁμοίους P We ἐρανίσασμεν
οἴπνες P, corr. Mi 7/8 πρὸς γνωστικούς P 8 τὸ scripsi: τοῦ P 12 καὶ
πανουργίας Go: καινουργίας P: (καὶ) καινουργίας We ἀνάπλεω We et ὄντας Go:
ἀναπλέοντας P

c. 14: 2 αὐτοὺς Mi: αὐτὴν P

P. f. 8^v

- τῶν ὀκτακισχιλίων μονάδες ὀκτώ, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὁμοίως κατὰ τὰ
 2 αὐτά. καὶ ἐπὶ τῶν ἑκατοντάδων ὅσαι ἂν ὦσιν αἱ ἑκατοντάδες, τοσαῦται
 μονάδες ὁ πυθμὴν ἐστὶν αὐτῶν· οἷον τῶν ἑπτακοσίων / ἑπτὰ εἰσιν
 ἑκατοντάδες, ὁ πυθμὴν αὐτῶν ἑπτὰ μονάδες· τῶν ἑξακοσίων ἕξ ἐκ<α-
 τ>οντάδες, ὁ πυθμὴν αὐτῶν <ἕξ μονάδες· τῶν τριακοσίων τρεῖς ἑκατοντά- 10
 δες, ὁ πυθμὴν αὐτῶν > τρεῖς μονάδες. τὸ ὅμοιον <δὲ> καὶ ἐπὶ τῶν δεκά-
 δων· τῶν μὲν ὀγδοήκοντα <ὁ πυθμὴν> μονάδες ὀκτώ, τῶν δὲ ἑξήκοντα
 μονάδες ἕξ, τῶν <δὲ> τεσσαράκοντα μονάδες τέσσαρες, τῶν <δὲ> δέκα
 3 μονὰς μία. ἐπὶ δὲ τῶν μονάδων πυθμὴν αὐταὶ εἰσιν αἱ μονάδες· οἷον
 τοῦ ἑννέα ὁ ἑννέα, τοῦ ὀκτώ ὁ ὀκτώ, τοῦ ἑπτὰ ὁ ἑπτὰ. οὕτως οὖν καὶ 15
 ἐπὶ τῶν στοιχείων ποιεῖν δεῖ· ἕκαστον γὰρ στοιχεῖον κατὰ τινα τέτακται
 ἀριθμόν· οἷον τὸ ν̄ <πεντή>κοντα μονάδ(ων) <ἐστὶ>ν, τῶν <δὲ>
 πενήκοντα μονάδων πυθμὴν ἐστὶν ὁ πέντε, καὶ τοῦ ν̄ στοιχείου πυθμὴν
 ἔσται ὁ πέντε.
 4 Ἔστω ἕκ του ὀνόματος τοὺς τούτου πυθμέναι λαβεῖν· οἷον τοῦ 20
 Ἀγαμέμνων ὀνόματος γίνεται τοῦ μὲν ᾱ <πυθμὴν> μονὰς μία, τοῦ δὲ γ̄
 μονάδες τρεῖς, τοῦ ἄλλου ᾱ μονὰς μία, τοῦ μ̄ μονάδες δ', τοῦ ε̄ μονάδες
 ε', τοῦ μ̄ μονάδες δ', τοῦ ν̄ μονάδες πέντε, τοῦ ω̄ μονάδες ἦ', τοῦ ν̄ μονά-
 δες ε'· ὁμοῦ ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἔσονται α' γ' α' δ' ε' δ' <ε'> ἦ' ε'· ταῦτα συν-
 5 τεθέντα ποιεῖ μονάδας λς'. πάλιν τούτων πυθμένας λαμβάνουσι, καὶ 25
 γίνονται τῶν μὲν λ' τρεῖς, τῶν δὲ ἕξ αὐτὰ τὰ ἕξ· συντεθέντα οὖν τὰ τρία
 καὶ τὰ ἕξ ποιεῖ ἑννέα, τῶν δὲ ἑννέα πυθμὴν ὁ ἑννέα. κατέληξεν οὖν τὸ
 6 Ἀγαμέμνων ὄνομα εἰς τὸν ἑννέα πυθμένα. ἔστω τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ ἄλλου
 ὀνόματος ποιῆσαι, τοῦ Ἐκτωρ. τὸ Ἐκτωρ ὄνομα ἔχει στοιχεῖα ε̄ καὶ κάππα
 καὶ ταῦ καὶ ω̄ καὶ ρ̄· τούτων πυθμέναι ε' β' γ' ἦ' α'· ταῦτα συντεθέντα ποιεῖ 30
 μονάδας ιθ'. πάλιν τῶν δέκα πυθμὴν εἰς, τῶν ἑννέα ἑννέα, ἃ συντεθέντα
 ποιεῖ δέκα· τοῦ <δὲ> δέκα γίνεται πυθμὴν μονὰς. ψηφισθὲν οὖν τὸ /
 Ἐκτωρ ὄνομα ἐποίησε πυθμένα μονάδα. εὐκολώτερον δὲ ἐστὶ τὸ <αὐτὸ>

P. f. 8^v 7

33 et 38 Ἐκτωρ (= fundus 1) versus Πάτροκλος (= fundus 7 s. 9): p. 250 Tannery, p. 538 Desrousseaux; Terentiani Mauri *De litteris* 272 (*Gramm. Lat.* VI, p. 333 Keil) sic Patroclon <olim> Hectorea manu perisse

9-10 ἕξ ἑκατοντάδες Mi: ἑξήκοντάδες P 10 ἕξ - 11 αὐτῶν supplevi post Mi
 11 δὲ addidi 12 ὁ πυθμὴν addidi 13 δὲ¹ addidi δὲ² addidi
 14 αὐταὶ P, corr. Go 17 τὸ ν̄ Go: τὸν P πενήκοντα μονάδων ἐστὶν
 Go: κατὰ μονά η P: ἐστὶ μονάδων ν̄ Diels δὲ add. Go 19 ἔσται scripsi
 (cf. v. 39): ἐστὶν P 20 ἐκ τοῦ P, corr. Mi τοὺς Mi (cf. v. 53): τίνας P
 21 τοῦ¹ Go: τὸ P πυθμὴν addidi 24 ε'³ add. Mi ἦ' Mi: π̄ P
 29 ε̄ Roepert: πέντε P: πέντε· <ε̄> Mi 32 δὲ addidi 33 αὐτὸ addidi

οὕτως ποιεῖν· τοὺς εὐρεθέντας ἐκ τῶν στοιχείων πυθμένας, ὡς νῦν ἐπὶ
 35 τοῦ Ἐκτωρ ὀνόματος εὐρομεν μονάδας ιθ', εἰς ἑννέα μερίζε καὶ τὸ
 περιλειπόμενον πυθμένα λέγε· οἶον τὰ ιθ' ἔαν εἰς ἑννέα μερίζω, περιλει-
 πεται μονάς - ἑννάκις γὰρ δύο ιη' καὶ λοιπὴ μονάς· ἔαν γὰρ ὑφέλω
 τῶν ιθ' τὰ δεκαοκτώ, λοιπὴ μονάς - ὥστε τοῦ Ἐκτωρ ὀνόματος πυθμὴν
 ἔσται μονάς. πάλιν τοῦ Πάτροκλος ὀνόματος πυθμένες εἰσὶν ἀριθμοὶ 8
 40 οὔτοι· ἡ' ἀ' γ' ἀ' ζ' β' γ' ζ' β', (καὶ) συντεθέντες ποιοῦσι μονάδας λδ'.
 τούτων τὸ ἐκλείπον μονάδες ἑπτὰ· τῶν λ' τρεῖς, καὶ τῶν δ' αὐταὶ αἱ δ'
 πυθμὴν οὖν εἰσι τοῦ Πάτροκλος ὀνόματος μονάδες ζ'.

Οἱ μὲν οὖν κατὰ τὸν ἑννεαδικὸν κανόνα ψηφίζοντες (τὸ) ἑννατον 9
 λαμβάνουσι τοῦ ἀδροισθέντος ἐκ τῶν πυθμένων ἀριθμοῦ καὶ τὸ περι-
 45 λειψθὲν πλῆθος τὸν πυθμένα ὀρίζονται, οἱ δὲ κατὰ τὸν ἑβδοματικὸν τὸ
 ἑβδομον. οἶον εὐρέθη ἐπὶ τοῦ Πάτροκλος ὀνόματος τὸ ἐκ τῶν πυθμένων
 ἀδροισμα μονάδες λδ'· τοῦτο μερισθὲν εἰς ἑβδομάδας ποιεῖ δ', ὃ ἐστὶν
 κη', (καὶ) λοιπαὶ μονάδες ἕξ· λέγουσιν (οὖν) ὅτι ὁ πυθμὴν τοῦ Πάτρο-
 κλος ὀνόματός εἰσιν ἕξ κατὰ τὸν ἑβδοματικόν. εἰ δὲ ἔσται μγ', τὸ ἑβδο- 10
 50 μον ποιεῖ μβ' - ἑπτάκις γὰρ ἕξ μβ' - καὶ λοιπὸν ἑν· μονὰς οὖν γίνεται ὁ
 πυθμὴν ὁ ἀπὸ τῶν μγ' κατὰ τὸν ἑβδοματικόν. δεῖ δὲ προσέχειν ἔαν ὁ
 ληφθεὶς ἀριθμὸς μεριζόμενος ἀπαρτίση· οἶον ἔαν ἕκ τινος ὀνόματος
 συντιθεῖς τοὺς πυθμένας εὐρω λόγου χάριν μονάδας λς'· ὁ δὲ λς' μεριζό-
 μενος εἰς τὸν ἑννέα δ' ἀπαρτίζει ἑννεάδας - ἑννάκις γὰρ δ' λς' καὶ οὐδὲν
 55 περιλείπεται - τὸν πυθμένα οὖν αὐτὸν τὸν θ' δῆλον εἶναι. καὶ πάλιν 11
 (ἔαν) τὸν τεσσαράκοντα πέντε ἀριθμὸν μερίζοντες εὐρωμεν ἀπαρτίζοντα
 ἑννέα - καὶ γὰρ ἑννάκις πέντε με' / καὶ (περι)λείπεται οὐδέν - ἐπὶ τῶν
 τοιοῦτων αὐτὸν τὸν ἑννέα λέγουσι πυθμένα. καὶ ἐπὶ τοῦ ἑβδοματικοῦ
 60 ὁμοίως· ἔαν λόγου χάριν τὸν κη' εἰς τὸν ἑπτὰ μερίζοντες ἀπαρτίσωμεν -
 ἑπτάκις γὰρ δ' κη' καὶ περιλείπεται οὐδέν -, (αὐτὸν) τὸν ἑπτὰ λέγου-
 σι πυθμένα.

P f. 9^v

Ὅταν μέντοι (τις) ψηφίζη τὰ ὀνόματα καὶ εὐρίσκη δις τὸ αὐτὸ 12
 (φωνῆεν) γράμμα, ἅπαξ αὐτὸ ψηφίζει. οἶον τὸ Πατρόκ(α)λος ὄνομα

35 Ἐκτωρ Diels: Ἐκτορος P 36 πυθμένα scipisi: πυθμένας P 37 ὑφέλω
 Roeper (conl. H IV.43 v. 53): ἀφελῶ P: ἀφέλω We 40 καὶ addidi (cf. v. 65)
 41 ἐκλείπον scipisi: ἔλαττον P: λοιπὸν Go τῶν δ^{ωv} P αὐταὶ P, corr. Go
 43 τὸ add. Mi 45 τὸν πυθμένα scipisi: τῶν πυθμένων P 46 ἐκ scipisi: ἐπὶ P
 48 καὶ addidi λέγουσιν scipisi (cf. v. 58): λέγει P οὖν addidi 50 ποιεῖ
 scipisi: λέγει P 52 λειψθεὶς P, corr. Go 53 συντεθεὶς P, corr. Mi 55 καὶ
 P: κᾶν Go 56 ἔαν add. suad. Mi 57 περιλείπεται scipisi: λείπεται P
 58 τοὺς ἑβδοματικοὺς P, corr. Go 60 αὐτὸν addidi 62 τις addidi εὐρίσκει
 P 63 φωνῆεν addidi computationis gratia: cf. v. 96 et fundos nominum Ὀδυσσεὺς
 (v. 88), Ἀστεροπαῖος (v. 93), Αἴας (v. 77), Μενέλαος (v. 82), Πολυδεύκης (v. 86), Εὐφορβος
 (v. 95) Πατρόκαλος scipisi ex coniectura: πάτροκλος P: Παπάτροκλος ci. Go

καὶ τὸ [π̄] ᾱ δις ἔχει καὶ τὸ ο̄ δις· ἅπαξ οὖν τὸ ᾱ ψηφίζουσι καὶ ἅπαξ
τὸ ο̄. κατὰ τοῦτο οὖν πυθμένες ἔσονται ἡ' α' γ' α' ζ' β' γ' β', καὶ συντε- 65
θέντες ποιῶσι μονάδας κζ', καὶ ἔσται πυθμὴν τοῦ ὀνόματος κατὰ μὲν
13 τὸν ἑννεαδικὸν αὐτὸς ὁ ἑννέα, κατὰ δὲ τὸν ἑβδοματικὸν ἕξ. ὁμ(οίως)
Σαρπηδῶν ψηφισθεὶς ποιεῖ μονάδας κατὰ τὸν ἑννεαδικὸν δύο [πυθμένα],
Πάτροκλος δὲ ποιεῖ μονάδας θ'. νικᾷ Πάτροκλος. ὅταν γὰρ ἡ ὁ μὲν εἰς
περισσός, ὁ δὲ ἕτερος ἄρτιος, ὁ περισσὸς νικᾷ ἔαν μείζων ἦ. πάλιν δὲ 70
ἔαν ἡ ὀκτῶ ἄρτιος καὶ πέντε περισσός, ὁ ὀκτῶ νικᾷ· μείζων γάρ ἐστιν.
εἰ δὲ εἰσιν ἀριθμοὶ [δύο οἶον] ἀμφοτέροι ἄρτιοι ἢ ἀμφοτέροι περισσοί,
14 ὁ ἐλάσσων νικᾷ. πῶς δὲ ὁ Σαρπηδῶν κατὰ τὸν ἑννεαδικὸν ποιεῖ μονά-
δας δύο; παραλείπεται γὰρ τὸ ω̄ στοιχεῖον. ὅταν γὰρ ἡ ἐν ὀνόματί (τινι)
στοιχεῖα ω̄ καὶ ἦ, παραλιμπάνουσι τὸ ω̄ ἐνὶ στοιχείῳ χρώμενοι· ἰσοδυ- 75
ναμεῖν γὰρ λέγουσι τὰ ἀμφοτέρα, δις δὲ τὸ αὐτὸ οὐ ψηφίζεται, ὡς
15 ἄνωθεν εἴρηται. πάλιν Αἴας (κατὰ τὸν ἑννεαδικὸν) ποιεῖ μονάδας δ',
Ἐκτωρ δὲ κατὰ τὸν ἑννεαδικὸν ποιεῖ μονάδα μίαν· καὶ ἔστιν ἡ μὲν
τετράς ἄρτιος, ἡ δὲ μονὰς περισσὴ, ἐπὶ δὲ τῶν τοιούτων τὸν μείζονα
16 ἐλέγομεν νικᾶν· νικᾷ ὁ Αἴας. πάλιν Ἀλέξανδρος καὶ Μενέλαος· Ἀλέξαν- 80
δρος κύριον ἔχει ὄνομα (Πάρις·) Πάρις δὲ ποιεῖ μονάδας κατὰ τὸ (ν)
ἐννεαδικὸν δ', / Μενέλαος δὲ κατὰ τὸν ἑννεαδικὸν μονάδας θ'. νικῶσι
δὴ αἱ ἑννέα τὰς τέσσαρας – εἴρηται γὰρ, ὅποταν ὁ μὲν περισσὸς ἦ,
ὁ δὲ ἄρτιος, ὁ μείζων νικᾷ, ὅταν δὲ ἀμφοτέροι ἄρτιοι ἢ ἀμφοτέροι περισ-
17 σοί, ὁ ἐλάσσων. – πάλιν Ἄμυκος καὶ Πολυδεύκης· Ἄμυκος μὲν ποιεῖ 85
μονάδας δύο κατὰ τὸν ἑννεαδικὸν, [καὶ] Πολυδεύκης δὲ ἐπτά· νικᾷ
Πολυδεύκης. Αἴας καὶ Ὀδυσσεὺς ἐπάλαισαν ἐν τῷ ἐπιταφίῳ· Αἴας ποιεῖ
κατὰ τὸν ἑννεαδικὸν μονάδας δ', Ὀδυσσεὺς ὀκτῶ κατὰ τὸν ἑννεαδικὸν·
ἄρ' οὖν μήτι τὸ Ὀδυσσεὺς ἐπίθητον καὶ οὐ κύριον ἐστιν; ἐνίκησε γάρ·
κατὰ μὲν τοὺς ἀριθμοὺς νικᾷ Αἴας, ἡ δ' ἱστορία Ὀδυσσεᾶ παραδίδωσιν. 90
18 (πάλιν) Ἀχιλεὺς καὶ Ἐκτωρ· Ἀχιλεὺς κατὰ τὸν ἑννεαδικὸν ποιεῖ

P. f. 10^f

68 δύο: cf. v. 73 ss. 87 *Iliad.* 23. 708 ss. 90 *Iliad.* 23. 778 s. 91 s. Terent.
Mauri *De litt.* 273 sic Hectora tradunt cecidisse mox Achilli; Petosirid. fr. 37–39 Riess

64 π̄ seclusi 66 μονάδες P 67 ὁ αὐτὸς P, transp. Go ὁμ(οίως) ἕξ P, transp.
Μί 68 πυθμένα del. suad. Μί 72 εἰσιν Go: ἦσαν P δύο οἶον seclusi
73 ἑννεατικὸν P 74 παραλείπονται P, corr. Μί τινι addidi 75 στοιχεῖα
Diels: στοιχεῖον P 77 κατὰ τὸν ἑννεαδικὸν addidi (cf. v. 87–88) 78 Ἐκτωρ Μί:
ἔκτον P δὲ scripsi: γάρ P (sed expunxit) 79 μονὰς δὲ P, transposui
81 Πάρις¹ add. Μί τὸν: τὸ P 82 δ̄^{ac} P 83 δὴ scripsi: δὲ P 86 καὶ
delevi 88 δ̄^{ac} P ὀκτῶ P (recte, quia solae litterae vocales bis positae semel
computantur): ζ Diels, We 89 ἄρα P 91 πάλιν addidi 91, 92, 93, 94
Ἀχιλεὺς scripsi comput. gr. (= 22): ἀχιλλεὺς P ubique

〈μονάδας〉 τέσσαρας, Ἐκτωρ μίαν· νικᾷ Ἀχιλεὺς· πάλιν Ἀχιλεὺς καὶ Ἀστεροπαῖος· Ἀχιλεὺς ποιεῖ 〈μονάδας〉 τέσσαρας, Ἀστεροπαῖος τρεῖς· νικᾷ Ἀχιλεὺς· πάλιν Μενέλαος καὶ Εὐφορβος· Μενέλαος ἔχει μονάδας
 95 ἐννέα, Εὐφορβος ὀκτώ· νικᾷ Μενέλαος.

Τινὲς δὲ κατὰ τὸν ἐβδοματικὸν μόνους τοῖς φωνήεσι χρῶνται, ἄλλοι 19
 δὲ διαστελλοῦσιν ἰδίᾳ μὲν τὰ φωνήεντα, ἰδίᾳ δὲ τὰ ἡμίφωνα, ἰδίᾳ δὲ τὰ
 ἄφωνα, καὶ τρεῖς τάξεις ποιήσαντες λαμβάνουσι τοὺς πυθμένας ἰδίᾳ μὲν
 τῶν φωνηέντων, ἰδίᾳ δὲ τῶν ἡμιφώνων, ἰδίᾳ 〈δὲ〉 τῶν ἀφώνων, καὶ
 100 συγκρίνουσι χωρὶς ἕκαστον. ἄλλοι δὲ οὐδὲ τούτοις τοῖς νενομισμένοις 20
 ἀριθμοῖς χρῶνται, ἀλλ' ἄλλοις· οἷον ὑποδείγματος ἕνεκα τὸ π̄ 〈στοιχεῖον〉
 οὐ θέλουσι πυθμένα ἔχειν 〈μονάδας〉 ἠ', ἀλλὰ ε', καὶ τὸ ξ̄ στοιχεῖον πυθ-
 μένα μονάδας 〈ζ', ἀλλὰ〉 δ', καὶ παντοίως στρεφόμενοι οὐδὲν ὑγιὲς εὐρίσ-
 105 κουσιν. ὅταν μέντοι δευτερόν τινες ἀγωνίζωνται, ἀφ' ἑκατέρου τῶν
 ὀνομάτων τὸ πρῶτον στοιχεῖον ἀφαιροῦσιν, ὅταν δὲ τρίτον, τὰ δύο ἑκα-
 τέρωθεν, καὶ τὰ λοιπὰ ψηφίσαντες συγκρίνουσιν.

Οἶμαι δὲ ἐκδήλως ἐκτεθεῖσθαι καὶ τὴν τῶν ἀριθμητικῶν ἐπίνοιαν, δι' 1 15
 ἀριθμῶν / καὶ ὀνομάτων τὸ ζῆν διακρίνειν νομιζόντων. τούτους δὲ κατα-
 νοῶ σχολῆν ἄγοντας καὶ ψήφω γεγυμνασμένους τετεληκέναι διὰ τῆς
 παραδοθείσης αὐτοῖς ἐκ παιδῶν τέχνης [θέλειν] εὐδοκιμοῦντας μάντις
 5 προ〈σ〉αγορευεῖσθαι. οἱ ἄνω κάτω τὰ στοιχεῖα καταμετροῦντες εἰς λῆρον 2
 ἐχώρησαν· ἐπὶ γὰρ ἀποτύχῳσι, τὸ ἄπορον προβάλλ(λ)οντες λέγουσι,
 μήτι τοῦτο 〈τὸ〉 ὄνομα γενικὸν οὐκ ἐγένετο, ἀλλ' ἐπίθετον, ὡς καὶ ἐπὶ
 τοῦ Ὀδυσσεὺς καὶ Αἴαντος ἐκπεσόντες 〈τουτ'〉 ἐνεκάλουν. τίς ἐκ ταύτης
 τῆς θαυμαστῆς φιλοσοφίας ἀφορμὰς λαβὼν καὶ θελήσας αἰρεσιάρχης
 10 καλεῖσθαι οὐ δοξασθήσεται;

Ἀλλ' ἐπεὶ καὶ ἕτερα τίς τέχνη βαθυτέρα ἐστὶ παρὰ τοῖς πανσόφοις 3
 Ἑλλήνων μεριμνηταῖς, οἷς εὐχονται μαθητεῦειν οἱ αἰρετικοὶ διὰ τὸ ταῖς
 αὐτῶν δόξα(ι)ς χρῆσθαι πρὸς τὰ ὑφ' αὐτῶν ἐπιχειρούμενα, καθὼς ὑπο-

96 ss. Ps. Pythag. fr. II (cod. Par. 2426), p. 253 ss. Tannery

11 – IV. 27 v. 10 ed. R. Foerster in *Script. physiognom.* II, pp. 341–346

92 μονάδας addidi 93 μονάδας addidi 96 φωνήεσι P 99 δε² add.
 Mi 101 στοιχεῖον addidi (cf. v. 102) 102 μονάδας add. Mi 103 ζ', ἀλλὰ
 addidi (cf. v. 102) δ̄^{oc} P

4 θέλειν del. Mi 5 προαγορ– P, corr. Mi 6 προβάλλοντες P: προβαλόντες
 Mi 7 τὸ addidi ἀλλὰ P 8 τουτ' addidi ἐνεκάλουν P: κέν' ἐλάλουν
 We 12 τὸ Go: τοῦ P 13 δόξας P ὑφ' αὐτῶν coniec. Mi: ὑπ' αὐτῶν P

4 δειχθήσεται μετ' οὐ πολὺ – αὐτὴ δὲ ἐστι(ν ἢ) μετωποσκοπικὴ μαντεία, 15
 μᾶλλον δὲ μανία –, οὐδὲ ταύτην σωπήσομεν. εἰσὶν οἱ τοῖς ἄστροις ἀνα-
 φέρουσι τὰς μορφὰς τύπων τε ἰδέας καὶ τὰς φύσεις τῶν ἀνθρώπων, ἐπὶ
 ταῖς (τῶν) ἀστέρων κατὰ γενέσεις (σχέσεων) ἀναλογιζόμενοι. οὕτως
 (δὲ) λέγουσι(ν)·

Οἱ (ἐν) Κριῶ γεννώμενοι τοι(οὔτ)οι ἔσονται· κεφαλῇ ἐπιμήκει, τριχὶ 20
 πυρρᾷ, ὄφρῦσι συνεζευγμέναις, μετώπῳ ὀξεῖ, ὀφθαλμοῖς ὑπογλαυκοῖς
 (κ)αλοῖς, μήλοις καθειλωσμένοις, ἐπίρρινοι, μυκτῆρσιν ἠνεωγμένοις,
 5 χεῖλεσι λεπτοῖς, γενεῖῳ ὀξεῖ, στόματι ἐπιμήκει. οὗτοι, φησί, μεθέξουσι
 φύσεως τοιαύτης· προνοητικοί, ποικίλοι, δειλοί, φρόνιμοι, προσχαριώ-
 δεις, ἡσυχοί, περιέργοι, βουλαῖς ἀποκρύφοις, παντὶ πράγματι κατηρτισ-
 μένοι, πλεῖον φρονήσει ἢ ἰσχύι κρατοῦντες, τὸ παρὸν καταγελασταί, 25
 γεγραμματισμένοι, / (ἄ)πιστοί, φιλόνοικοι, ἐν μάχῃ ἐρεθισταί, ἐπιθυμηταί,
 παιδερασταί, νοοῦντες, ἀπεστραμμένοι ἀπὸ τῶν ἰδίων οἴκων, ἀπαρέσκον-
 τες ἅπαντα, κατήγοροι, ἐν οἴνῳ μανιώδεις, ἐξουθενηταί, κατ' ἔτος τι
 ἀποβάλλοντες, εἰς φιλίαν εὐχρηστοὶ διὰ τὴν ἀγαθωσύνην· πλειστάκις 30
 ἐν ἀλλοτρίᾳ γῆ ἀποθνήσκουσιν.

P f. 11^r

16 1 Οἱ δὲ ἐν Ταύρῳ τύπῳ ἔσονται τῷδε· κεφαλῇ στρογγύλῃ, τριχὶ
 παχειᾷ, μετώπῳ πλατεῖ τετραγώνῳ, ὀφθαλμοῖς μέλασι καὶ ὄφρῦσι
 μεγάλαις, ἐν τῷ λευκῷ φλέβες λεπταὶ αἱματώδεις, βλεφάροις μακροῖς,

19 ss. cf. cod. Par. Gr. 2494 ff. 142^v-144^r (*Catal. codd. astrolog. Gr.* VIII. 3 [1912], p. 69);
CCAG VIII. 2 (1911), p. 58 s.; VII (1908), p. 194 ss.; Vett. Val. I. 2, p. 5.22 ss. Kroll;
 Hephaest. Theb. *Apotelesmat.* I. 1; Manil. 4. 122 ss.; Ptolem. *Apotelesmat.* III. 12 et 14
 (Hephaest. II. 12 et 15) et al.

14 ἢ addidi μετωπισκοπικὴ P 16 τύπων τε Cr: τυποῦντες P 16-17 ἐπὶ
 ταῖς (τῶν) ἀστέρων κατὰ γενέσεις (σχέσεων) scripsi (cf. Sext. Emp. *Adv. math.* V. 103):
 ἐπὶ τὰς κατὰ ἀστέρων γενέσεις P: ἐπὶ τὰς (τῶν) ἀστέρων κατὰ γενέσεις (ἐπικρατήσεις)
 coniec. We 18 δὲ add. Go 19 ἐν add. Mi τοιοῦτοι Foerster: τοῖοι P
 ἐπιμήκη P 20-21 ὑπογλαυκοῖς (κ)αλοῖς Foerster (cf. H IV. 18 v. 3): γλαυκοῖς ὑπὸ
 ἄλλοις P: ὑπογλαυκοῖς (μεγ)άλοις Diels: γλαυκοῖς ὑπο(σ)άλοις (mobilibus) coniec. Mi:
 γλ. ὑπο(λ)άλοις (subloquacibus) coniec. Go: γλ. ὑπο(μεγ)άλοις coniec. We (μεγαλόφθαλ-
 μοι Par. 2494 = Par.) 21 ἐπίρρινος P 23 δειλοί Mi Par.: δηλοί P 26 (ἄ)-
 πιστοί (increduli) conieci: πιστοί P ἐρεθ- (hic et alibi) P²: αἰρεθ- P¹ 27 παιδ-
 εράσται, νοοῦντες P: παιδεραστία νοσοῦντες Go We 27/28 ἀπαρέσκοντες Mi:
 ἀπαρέσκονται P We 28 ἔτος P: ἔπος Go: ἔθος Diels We τί P²: τίς P¹
 29 ἀγαθωσύνην P

2 πετώπῳ P τετραγώνῳ Go: τετραγώνους P: (τραχήλους) τετραγώνους coniec. We
 (conl. Par. τραχήλους παχεῖς, τετραγώνους) 2-3 ὀφθαλμοῖς καὶ ὄφρῦσι μεγάλαις
 μέλασιν P, transposui post Go (ὀφθαλμοὺς μέλανας Par.) 3 βλεβες P

ώτιοις παχέσι μεγάλοις, στόματι στρογγύλω, ρώθωνι παχεῖ, μυκτῆρσι
 5 στρογγύλοις, χεῖλεσι παχέσι, <σώματι βραχεῖ,> τοῖς ὑπεράνω μέρεσιν
 ισχύουσι, νωθροὶ γεγεννημένοι ἀπὸ σκελῶν. οἱ αὐτοὶ δὲ φύσεως· ἀρέσ- 2
 κοντες, νοοῦντες, εὐφυεῖς, εὐσεβεῖς, δίκαιοι, ἄγροικοι, προσχαρεῖς, κοπια-
 ταὶ ἀπὸ ἐτῶν ἰβ', ἐρεθισταί, νωθροί· τούτων ὁ στόμαχος μικρὸς ἐστί,
 πληροῦνται τάχα, πολλὰ βουλευόμενοι, φρόνιμοι, φειδωλοὶ εἰς ἑαυτούς,
 10 εἰς ἄλλους δαψιλεῖς, ἀγαθοποιοί· [σώματι βραχεῖ] ἐν μέρει εἰσὶ λυπηροί,
 ἀμελεῖς, εἰς φιλίαν ὠφέλιμοι διὰ τὸν νοῦν, κακοπαθεῖς.

Ἐν Διδύμοις τύπος· προσώπῳ κοκκίνῳ, μεγέθει οὐ λίαν μεγάλῳ, 1 17
 μέρεσιν ἴσοις, ὀφθαλμοῖς μέλασιν ὡς ἠλειμμένοις, μήλοισι καλοῖς γεγεννη-
 μένοι, στόματι παχεῖ, ὀφρύσι συντεθειμέναις· συγκρατοῦσι πάντα,
 <πάντα> ἔχουσιν, ἔσχατα πλούσιοι, σκνιφοί, φειδωλοὶ ἐκ τοῦ ἰδίου, <ἐκ
 5 τοῦ ἄλλοτρίου> δαψιλεῖς, πραγμάτων ἀφροδισιακῶν <ἐπιμελεῖς,> ἐπιει-
 κεῖς, μουσικοί, [πρὸς τὰ ἀφροδισιακὰ] ψεῦσται. οἱ αὐτοὶ δὲ φύσεως· 2
 δεδιδραγμένοι, νοοῦντες, περίεργοι, ἰδίᾳ ἀποφάσει, ἐπιθυμητικοί, [φειδωλοὶ
 ἐκ τοῦ ἰδίου, δαψιλεῖς] ἥσυχοι, φρόνιμοι, δόλιοι, πολλὰ βουλευόμενοι,
 ψηφισταί, κατήγοροι, <ἀ>καίριμοι, οὐκ εὐτυχεῖς, ἀπὸ γυναικῶν φιλοῦνται,
 10 ἔμποροι, εἰς φιλίαν οὐκ ἐπὶ / πολὺ ὠφέλιμοι.

P f. 11^v

Ἐν Καρκίνῳ τύπος· μεγέθει οὐ μεγάλῳ, τριχὶ ὡσπερ κυνεῖα, χρώματι 1 18
 ὑποπύρρῳ, στόματι ὀλίγῳ, κεφαλῇ στρογγύλῃ, μετώπῳ ὀξεῖ, ὀφθαλμοῖς
 ὑπογλαύκοις, ἰκανῶς καλοῖς, μέλεσιν ὑποποικίλοις. οἱ αὐτοὶ φύσεως· 2

4 παχέσιν ὠτιοῖς P, transposui (cf. H IV. 19 v. 2) στόματι στρογγύλω scripsi (cf. H
 IV. 24 v. 2): στόμασι στρογγύλοις P 5 σώματι βραχεῖ ex v.10 huc transtuli
 ὑπὲρ ἄνω P 6 ισχύουσι, νωθροὶ γεγεννημένοι coniec. Mi (conl. Manil. 4.150 corpora
 tarda / mole valent; cf. etiam v.8 et Luciani *De Ictu* 16 τὰ γόνατα νωθῆς): ισχύουσιν
 ὀρθὸς γεγεννημένος P, ὀρθοὶ γεγεννημένοι coniec. Foerster 6 φύσεων P 10 ἄλ-
 λους Mi: ἀλλήλους P σώματι βραχεῖ in v.5 transtuli: σώμ. βραδεῖ Go
 λυπηροὶ P¹, -πα - P³

2 μέρεσιν P (cf. H IV. 19 v.4; IV. 24 v.3 et Plat. *Leg.* 795 e 4): μέλεσιν Go et Foerster (ἴσοι
 τοῖς μέλεσι τὰ ἄνω τοῖς κάτω Par., s. v. Ζυγόν) 2 καλοῖς coniec. Mi: καλῶς P: κάτω
 Roeper 2/3 γεγεννημένοι scripsi: γεγεννημένων P: τεταμένοις Roeper 3 συγκρα-
 τοῦσι P: συγκροτοῦσι Go 4 πάντα add. suad. We πάντα <καὶ κατ>έχουσιν
 coniec. Mi, πάντα <ἄ>έχουσιν Cr πλούσια P 4-5 ἐκ τοῦ ἄλλοτρίου addidi
 post Mi (in v.8), cf. H IV. 18 v.5 5 πραγμάτων ἀφροδισιακῶν P (cf. H IV. 19 v.7):
 δαψιλεῖς πρὸς τὰ ἀφροδισιακὰ Mi (ex v.6) ἐπιμελεῖς addidi (cf. Par., s. v. Ζυγόν·
 ἐπιμελούμενοι εἰς τὰ ἀφροδισια ἐργα) 6 πρὸς τὰ ἀφροδισιακὰ secl. Mi οἱ
 αὐτοὶ δὲ φύσεως post v.3 συντεθειμέναις transtulit Diels, at cf. IV. 25 7 περίεργα P
 7 φειδωλοὶ - 8 δαψιλεῖς secl. Foerster 9 καίριμοι P, corr. Mi ἀπὸ P: ὑπὸ
 coniec. Foerster

c. 18: 1 κυνεῖα scripsi: κυνὶ ἀχρώματι P: κυανῆ Go: κυνὸς s. κυνάδι coniec. We

κακοί, δόλιοι, βουλαῖς κατηρτισμένοι, ἄπληστοι, φειδωλοί, ἀχάριστοι, 5
 ἀνελεύθεροι, ἀνωφελεῖς, ἀμνήμονες, οὔτε ἀποδιδόασιν ἀλλότριον οὔτε
 ἀπαιτοῦσιν ἴδιον, εἰς φιλίαν <οὐκ> ὠφέλιμοι.

- 19 1 Ἐν Λέοντι τύπος· κεφαλῇ στρογγύλῃ, τριχὶ ὑποπύρρῳ, μετώπῳ
 μεγάλῳ ῥυσῶ, ὠτίοις παχέσι, τραχηλιώδει, ἐν μέρει ὑποφάλακροι,
 πυρροί, ὀφθαλμοῖς γλαυκοῖς, μεγάλαις γνάθοις, στόματι παχεῖ, τοῖς
 2 ἐπάνω μέρεσι παχεῖς, στήθει μεγάλῳ, τοῖς ὑποκάτω μέρεσι λεπτοί. οἱ
 αὐτοὶ φύσεως· ἰδίας ἀποφάσεως, ἀσυγκέραστοι, ἀρέσκοντες ἑαυτοῖς, 5
 ὀργίλοι, θυμῶδεις, καταφρονηταί, αὐθάδεις, μηδὲν βουλ(ε)ύμενοι,
 ἀν(ὠμ)αλοι, κακόσχολοι, <ἀ>συνήθεις, εἰς πράγματα ἀφροδισιακὰ
 ἐκκεχυμένοι, μοιχοί, ἀναιδεῖς, πίστει ἀναλήθεις, αἰτηταί, τολμηροί,
 σκνιφοί, ἄρπαγες, ἀξιόλογοι, εἰς κοινωνίαν ὠφέλιμοι, εἰς φιλίαν ἀνω-
 φελεῖς. 10
- 20 1 Ἐν Παρθένῳ τύπος· ὁράσει καλῇ, ὀφθαλμοῖς οὐ μεγάλοις, ἐπαφροδί-
 τοις, μέλασιν, ὀρθοῖς, συντεθειμένοις, ἰλαροῖς, κολυμβῶσιν· εἰσὶ δὲ
 λεπτοὶ σώματος <τὰ> ὑποκάτω, ὄψει καλῇ, τριχὶ καλῶ<ς> συντεθειμένη,
 2 μετώπῳ μεγάλῳ, ῥώθωνι προαλεῖ. οἱ αὐτοὶ φύσεως· εὐμαθεῖς, μέτριοι,
 ἐπινοηταί, παιγνιώδεις, λόγοιοι, βραδὺ λαλοῦντες, πολλὰ βουλευόμενοι, 5
 προσχαρεῖς ὡς οἱ παρατηρηταί, ἠδέως πάντα παρατηροῦντες καὶ μαθη-
 ταὶ εὐφυεῖς, ἃ ἔμαθον κρατοῦσι, [μέτριοι,] ἐξουθενηταί, παιδερασταί,
 συνήθεις, ψυχῇ μεγάλῃ, καταφρονηταί, πραγμάτων ἀμελεῖς, διδαχῇ
 προσέχοντες, καλλίονες <οἰκονόμοι> ἐν ἀλλ(ο)τρίοις ἢ <ἐν> τοῖς
 ἰδίοις, πρὸς φιλίαν ὠφέλιμοι. 10

4 κατηρτισμένοι coniec. Foerster: ἀπρητισμένοι P 5 ἀποδιδωσιν P 6 οὐκ addidi
 1 κεφαλῇ P ὑπόπυρρα P 2 τραχηλιώδεις scripsi: τραχηλιώτα P: τραχηλιώντες
 Foerster ἐν scripsi: ἐπὶ P 4 ὑπὸ κάτω P μέρεσι² scripsi (cf. v. 4): μέλεσι
 P λεπτοὶ scripsi (cf. v. 4 παχεῖς) P 6 βουλόμενοι P 7 ἀνωμαλοὶ
 coniec. We (cf. Vett. Val. p. 5.31 Kroll): ἀναλοὶ litt. rubricatis add. P³: ἄλαλοι coniec. Go
 κακόσχολοι P³: κακέσχολοι P¹ ἀσυνήθεις coniec. Go: συνήθεις P 9 φιλίαν
 Mi: ὠφέλειαν P

3 σώματος <τὰ> ὑποκάτω scripsi (cf. H IV.24 v. 3), σώμα τὸ ὑποκάτω Diels (conl. CCAG
 VII, p. 202.8 κάτωθεν ἰσχυρότερος καὶ λεπτοσκελεῖς, sed s. v. Λέων): σώματι ὑπὸ δὲ τοῦ P I
 καλῇ P: καλοῦ Mi: καλοῖ Diels καλῶ P 5 ἐπινοηταί scripsi: ἐννοηταί P
 6 προσχαρεῖς scripsi (cf. H IV.23 v. 3): πρὸς χάριν P ὡς οἱ παρατηρηταί P: εὐπαραί-
 τητοι Roeper 7 μέτριοι seclusi (cf. v. 4) 9 οἰκονόμοι add. suad. We (conl.
 Vett. Val. p. 10.14 Kr. ἀγαθοὶ οἰκονόμοι; cf. et. Ptolem. *Apotelesmat.* IV. 4.3, p. 180.1 Boll-
 Boer ἀλλοτρίων οἰκονόμους) ἀλλοτρίοις coniec. Mi: ἄλλοις P ἐν² addidi

Ἐν Ζυγῷ τύπος· τριχὶ λεπτῇ, / προαλεῖ, ὑποπύρρω, ὑπομήκει, μετώπῳ 1 21 P f. 12^r
 ὀξεῖ, ῥυσῶ, ὄφρῦσι καλαῖς, συντεθειμέναις, ὀφθαλμοῖς καλοῖς, κόραις
 μέλασιν, ὠτίοις μακροῖς, λεπτοῖς, κεφαλῇ ἐπικεκλιμένη, στόματι μακρῷ.
 οἱ αὐτοὶ φύσεως· νοοῦντες, θεοὺς τιμῶντες, ἀλλήλους καταλαλοῦντες, 2
 5 ἔμποροι, κοπιαταί, πορισμὸν μὴ κατέχοντες, ψεῦσται, μὴ φιλοῦντες ἐν
 πράγμασι(ν ἐπι)νοῆσαι, ἀληθεῖς, ἐλευθερόγλωσσοι, ἀγαθοποιοί, ἀμαθεῖς,
 [ψεῦσται,] συνήθεις, ἀμελεῖς· τούτοις οὐκ ἔμποιεῖ ἀδίκως ποιῆσαι μέρος.
 εἰσὶ (δὲ) καταφρονηταί, καταγελασταί, ὄξεῖς, ἔνδοξοι, ἀκουσταί, καὶ
 τούτοις οὐδὲν προχωρεῖ· πρὸς φιλίαν ὠφέλιμοι.

Ἐν Σκορπίῳ τύπος· προσώπῳ παρθενικῶ, εὐμόρφῳ, † ἄλυκῳ, † 1 22
 τριχὶ ὑπομέλανι, ὀφθαλμοῖς εὐμόρφοις, μετώπῳ οὐ πλατεῖ καὶ ῥῶθωνι
 ὀξεῖ, ὠτίοις συντεθειμένοις, μικροῖς, μετώπῳ ῥυσῶ, ὄφρῦσι στεναῖς,
 μήλοισι καθε(ἰ)λκυσμένοις. οἱ αὐτοὶ φύσεως· δόλιοι, κατεστραμμένοι, 2
 5 ψεῦσται, ἴδια βουλευμάτα μηδενὶ ἀνατιθέμενοι, διπλῇ ψυχῇ, κακοποιοί,
 ἐξουθενηταί, μοιχεῖας ἔνοχοι, εὐφυεῖς, εὐμαθεῖς, εἰς φιλίαν ἄχρηστοι.

Ἐν Τοξότη τύπος· μήκει μεγάλῳ, μετώπῳ τετραγώνῳ, ὄφρῦσι 1 23
 μεσταῖς, συγκρατουμέναις, τριχ(ἰ) συντεθειμένη, προαλεῖ, ὑποπύρρω. οἱ 2
 αὐτοὶ φύσεως· προσχαρεῖς ὡς οἱ πεπαιδευμένοι, ἀπλοῖ, ἀγαθοποιοί,
 παιδερασταί, συνήθεις, κοπιαταί, φιληταί, φιλούμενοι, ἐν οἴνῳ ἰλαροί,
 5 καθάριοι, ὀργίλοι, ἀμελεῖς, κακοί, καταφρονηταί, ψυχαῖς μεγάλαις,
 ὑβριστικοί, ὑπόδουλοι, εἰς φιλίαν ἄχρηστοι, εἰς κοινωνίαν εὐχρηστοι.

Ἐν Αἰγοκέρῳ τύπος· σώματι ὑποπύρρω, τριχὶ ὑποπολίῳ, προαλεῖ, 1 24
 στόματι στρογγύλῳ, ὀφθαλμοῖς ὡς ἀετοῦ, ὄφρῦσι συντεθειμέναις, μετώπῳ
 ἥνοιγμένῳ, ὑποφάλακροι, τὰ ὑποκάτω μέρη τοῦ σώματος ἰσχυρότεροι.

3 μέλασιν P: μελαίναις coniec. Go 3 στόματι – 4 νοοῦντες in mg P¹ 4 ἀλλή-
 λους coniec. Mi: ἀλλήλοισι P: ἀλλήλων coniec. We 6 (ἐπι)νοῆσαι scripsi (cf.
 Herphaest. I. 1.70 Pingree ἐξ ἐπινοίας πολλὰ κτώμενος): νοῆσαι coniec. Foerster: νοῆσαι P:
 πονῆσαι coniec. Mi 7 ψεῦσται seclusi (cf. v. 5) τούτοις – μέρος secl. Mi
 μέρος P: κέρδος Diels 8 δὲ addidi καταγελαστοι P (ὠτ)ακουσταί
 coniec. Mi

1 ἄλυκῳ P¹, ἀλύκῳ P³: ἀλυκῶ Mi: λευκῶ coniec. Foerster: ἀλύπῳ coniec. Diels: (π)αλ-
 (λε)ύκῳ (cf. λευκόφωνοι [leg. λευκόχροοι] Par.) coniecerim 2 οὐ del. Foerster (at cf.
 Par. βραχυκέφαλοι) 4 καθελκυσμένοις P (cum signo ./.)

2 τριχὶ συντεθειμένη Mi: τριχῶν τεθειμένη P: corruptum We ὑποπύρρω scripsi (cf.
 H IV. 21 v. 1): ὑπόπυρροι P 6 ὑπόδουλοι P: ὑπουλοι coniec. We εἰς φιλίαν
 ἄχρηστοι post 5 κακοί P: huc transposui

1 ὑποπολίῳ Go et Foerster: ὑπὸ πολιᾶ P, ὑποπολιᾶ Mi We προάλεις P 3 ὑπὸ
 κάτω P ἰσχυρότεροι Mi: ἰσχυρότερα P

P. f. 12^v

- 2 οἱ αὐτοὶ φύσεως· φιλόσοφοι, καταφρονηταὶ καὶ τὸ παρὸν καταγελασταί, [ὀργίλοι,] συγχωρηταί, καλοὶ, ἀγαθοποιοί, πράγματος μουσικοῦ φιληταί, / 5
 ἐν οἴνῳ ὀργίλοι, γελοῖοι, συνήθεις, λάλοι, παιδερασταί, ἰλαροί, προσφιλεῖς, φιληταί, ἐρεθίζοντες, <εἰς φιλίαν ἄχρηστοι, > εἰς κοινωνίαν εὐχρηστοί.
- 25 1 Ἐν Ὑδροχόῳ τύπος· μεγέθει <οὐ μεγάλῳ, μετώπῳ > τετραγώνῳ, στό-
 ματι ὀλίγῳ, ὀφθαλμοῖς ὀξέσι, λεπτοῖς, γοργοῖς, <ὀφρύσι μεγάλαις, > ἐπι-
 τάκτης, ἀχάριστος, ὀξύς, εὐχερῶς εὐρίσκων, πρὸς φιλίαν εὐχρηστος
 καὶ πρὸς κοινωνίαν. ἔτι (ἐ)ξ ὑγρῶν πραγμάτων πορίζουσι καὶ τοὺς πορισ-
 2 μούς ἀπολλ(ύ)ουσιν. οἱ αὐτοὶ φύσεως· σιγηροί, αἰσχυντηροί, συνήθεις, 5
 μοιχοί, σκνιφοί, πράγμασι πονοῦμενοι, θορυβασταί, καθάριοι, εὐφυεῖς,
 καλοί. [ὀφρύσι μεγάλαις] πολλάκις ἐν λεπτοῖς πράγμασι γεννῶνται, καὶ
 δίφρων πραγματεῖαν γυμνάζουσι <ν· ὦ > τινι ἂν καλῶς ποιήσωσιν, οὐδεὶς
 αὐτοῖς χάριτας ἀποδιδῶ.
- 26 1 Ἐν Ἰχθύσι τύπος· μήκει μέσῳ, ὡς ἰχθύες μετώπῳ ὀξεῖ, τριχὶ δασείᾳ,
 2 πολλάκις πολιοὶ ταχέως γίνονται. οἱ αὐτοὶ φύσεως· ψυχῇ μεγάλη, ἀπλοῖ,
 ὀργίλοι, φειδωλοί, λάλοι, <τῆ > πρώτη ἡλικία ἔσονται ὑπνωτικοί, δι'
 ἑαυτῶν πραγματεῖαν πρᾶξαι θέλουσιν, ἔνδοξοι, τολμηροί, ζηλωτικοί,
 κατήγοροι, τόπον ἀλλάσσοντες, φιληταί, ὀρηχσταί, εἰς φιλίαν ὠφέλιμοι. 5
- 27 1 Ἐπεὶ καὶ τούτων τὴν θαυμαστὴν σοφίαν ἐξεθέμεθα τὴν τε πολυμέ-
 ριμον αὐτῶν δι' ἐπινοίας μαντικὴν οὐκ ἀπεκρῦψαμεν, οὐδ' ἐν οἷς
 σφαλλόμενοι ματαιάζουσι σιωπήσομεν· ἄστρον γὰρ ὀνόμασιν εἶδη καὶ

5 ὀργίλοι seclusi (cf. v. 6) 7 ἐρεθ- P², αἰρεθ- P¹ εἰς φιλίαν ἄχρηστοι addidi
 (παρὰ φίλων αἰτοῦντες βοήθειαν Par.)

1 οὐ μεγάλῳ, μετώπῳ supplevi (cf. H IV. 18 v. 1; 23 v. 1) τετραγώνῳ scripsi: τετρά-
 γωνος P 1/2 στόματι Go: σώματι P 2 ὀφρύσι μεγάλαις ex v. 7 huc transtuli
 4 καὶ² litt. rubr. sscr. P³: locus sanus (cf. Par. ὅσον ἂν ἐπικτήσωνται, ταῦτα ἀποβαλοῦνται;
 Vett. Valens p. 10.23 Kr. τὰ πρῶτα κτηθέντα ἀπολλύντες; H IV. 21 v. 5 πορισμὸν μὴ κατέ-
 χοντες): post πορισμοὺς lac. indic. We 5 ἀπόλλουσιν P, corr. Mi 6 πονοῦμενοι
 scripsi (cf. Firmic. Matern. *Mathes.* VIII. 29.10 perpetuis laboribus opprimuntur): ποιούμενοι
 P: πολιοῦμενοι coniec. Mi: πτοοῦμενοι coniec. We θορυβασταί coniec. Mi: θορυ-
 βιασταί P 7 ὀφρύσι μεγάλαις seclusi (cf. v. 2); μεγάλοις P, corr. Mi πολλάκις-
 9 ἀποδιδῶ secl. Mi 8 δίφρων P (locus sanus: cf. Firmic. Matern. VIII. 29.14 erunt
 equorum magistrī): corruptum Go We <ῶ > τινι Cr: τινι P: ὄντιν' coniec. Foerster

c. 26: 3 τῆ add. suad. Go

c. 27: 2 ἐπινοίας P: ἐπιπνοίας coniec. Roeper: ἀπνοίας Diels We οὐδὲ P

3 σιωπήσομεν Go: σιωπήσομαι P

φύσεις ἀνθρώπων παραβάλλοντες πῶς <οὐκ> ἠσθένησαν; τὰ μὲν γὰρ 2
 5 ἄστρα ἴσμεν τοὺς ἀπ' ἀρχῆς, νομίσαντας εἰδ(ὼλ)ων <σχήματα> κατα-
 νοεῖν, ὀνόμασι κεκλημέναι πρὸς τὸ εὔσημα καὶ εὐεπίγνωστα τυγχάνειν·
 τίς γὰρ τούτων ὁμοιότης πρὸς τὴν τῶν ζῳδίων εἰκόνα ἢ τίς ὁμοία φύσις
 πράξεώς τε καὶ ἐνεργείας, ἵνα τις τὸν <μὲν> ἐν Λέοντι φάσκη θυμικόν,
 τὸν δὲ ἐν Παρθένῳ μέτριον, ἢ <τὸν μὲν> ἐν Καρκίνῳ κακόν, τὸν δὲ ἐν
 10 <**>

/ * * λαβῶν καταγράψαι τὸν πυνθανόμενον ἀξιοῖ <ὄ> τι ἂν πυθέσθαι 1 28 P. f. 13^f
 τῶν δαιμόνων θέλη * μόνον. εἶτα συμψήσας τὸν χάρτην, τῷ παιδὶ δοῦς
 ἀποπέμπει καυθησόμενον, ἵν' οἴχ(η)ται φέρων ὁ καπνὸς τοῖς δαίμοσι τὰ
 γράμματα. τοῦ δὲ τὸ κελευσθὲν πράξοντος πρῶτα μὲν ἀφαιρεῖ του 2
 5 χάρτου μοίρας ἴσας πλείονάς τε τινὰς σκήπτεται ἐγγράφειν Ἑβραϊκοῖς
 γράμμασι δαίμονας· εἶτα <δ' ἔθει> μάγων Αἰγυπτίων καταδύσας τὸ
 καλούμενον κύφι θυμίαμα, ταῦτα<ς> μὲν ἐπαιωρήσας κατὰ τοῦ θυμιά-
 ματος φέρει, ὃ δ' ἔτυχε γράψας ὁ πυνθανόμενος θεῖς κατὰ τῶν ἀνθρώπων
 ἔκαυσεν. εἶτα θεοφορεῖσθαι δοκῶν <ὁ παῖς,> εἰσπεσὼν τῷ μυχῶ μέγα 3

4 ss. H IV. 6.3; 50.2; Sext. Emp. *Adv. math.* V. 97–98; Achillis *Isagog. exc.* 40, p. 75 Maass;
 Cic. *De nat. deor.* 2.104 ut ex notarum figurarum similitudine nomina invenerint

c. 28: 1 De cc. 28–42 cf. R. Ganschinietz, *T. U.* 39.2 (1913) = Ga. 2 τῷ παιδί: Apul.
Apol. 42 ss. et A. Abt, *Die Apologie des Apuleius und die antike Zauberei*, RGVV 4.2 (1908),
 p. 158 ss.; Origen. *De princip.* III. 3.3 et al. 5 s. Lucian. *Alex.* 13; Ga. p. 33 s.

4 παραβαλλόντες P¹: παραβαλόντες P³ Mi πῶς P: πείσαι coniec. Diels: πάντως s.
 παντελῶς coniec. We οὐκ addidi ἠσθένησαν P: ἐμάνησαν coniec. We
 5 εἰδ(ὼλ)ων scripsi: ἴδον P¹ corr. in δειν P³: ἰδεῖν Mi: ἰδέαν Roper: ὀνομάσαντας ἰδίαν
 κατ' ἔννοιαν Go σχήματα addidi (cf. *Musaei Rhen.* vol. 107 p. 151 s.) 8 μὲν
 addidi 9 τὸν μὲν addidi τὸν δὲ² scripsi: τοὺς δὲ P¹, expunxit P³ post
 ἐν³ lac. indic. Mi

1 ante λαβῶν in P litterae prorsus evanidae 10: τ. ε (s. σ) γ... δ... ut vid.: χάρτην Cr, φάρμακον
 Ga. p. 31: τ(ὁ)τε γραφ(ι)δι(ον) coniecierim 1 ab λαβῶν usque ad v. 15 προσ-
 in mg. a P¹ scriptum καταγράψαι scripsi: καὶ γράψαι P <ὄ> τι We: τί P
 2 post θέλη in P litt. evanidae 9: (κατακρύ)βδην κ(αι) coniecierim: αὐτὸν Mi, ὕδατι Roper
 Go, καὶ ἀναλέξασθαι Cr, κηρῶδι C. Graux (*Revue de philologie* 1880, p. 82), καὶ ἐξαλείψασ-
 θαι Ga., σημαίνοντα coniec. We συμψήσας (ἢ corr. ex ι) P¹: συμπτύξας Go
 4 πράξοντος Roper Go: πράξαντος P We του² coniec. We: τοῦ P 5 τέ scripsi:
 δὲ P 6 εἶτα Mi: εἰς τὰ P: κατ' ἔθος coniec. We δ' ἔθει addidi καταδύσας
 scripsi: καὶ θύσας P, θύσας Mi 7 ταῦτας Ga. p. 34: ταῦτα P 9 ὁ παῖς addidi
 post Roperum (ante εἶτα)

καὶ ἀπηγῆς κέκραγε καὶ πᾶσιν ἀσύνετον * (πι)ολὺ δὲ <*> <εἶσω παρελθεῖν 10
 κελεύει> πάντ(ας) τοὺς παρόντας. καὶ τὸν Φρῆ<ν> ἢ τινα ἕτερον ἐπικα-
 λοῦντες δαίμονα, ἐπειδὴν εἰσελθόντες παραστῶσιν οἱ παρόντες, ἐπὶ
 στ<ιβ>ᾶ<δο>ς βαλὼν τὸν παῖδ(α) πολλὰ ἐπιλέγει αὐτῷ – τοῦτο μὲν
 Ἑλλάδι φωνῆ, τοῦτο δὲ ὡς Ἑβραῖδι – τὰς συνῆθεις τοῖς μάγοις ἐπαι-
 δάς, ὁ δὲ ἐνάρχεται προσπεισόμενος. 15

- 4 <Ὅς> δὲ ἔνδον <ῶν,> φιάλη ὕδατος πλήρει ἐμβαλὼν χάλκανθον καὶ
 τήξας τὸ φάρμακον, τὸ δῆθεν ἐξαλειφθὲν χαρτίον δι' αὐτοῦ καταρράνας,
 τὰ φωλεύοντα καὶ κεκρυμμένα γράμματα πάλιν εἰς φῶς ἐλθεῖν ἀναγ-
 κάζει, δι' ὧν μανθάνει ἄπερ ὁ πυθόμενος ἔγραψε. – καὶ διὰ τοῦ χαλκ-
 ἀνθου δὲ τις εἰ γράψει καὶ τῆ κηκίδι ὑποθυμάσειε λελειωμένη, 20
 5 φανερὰ γένοιτ' ἂν τὰ κεκρυμμένα γράμματα. καὶ γάλακτι δὲ εἰ γράψειέ
 τις, εἶτα χάρτην <τινὰ> καύσας καὶ λειώσας <καὶ> ἐπιπάσας τρίψει<εν>
 ἐπὶ τοῖς τῷ γάλακτι γεγραμμένοις γράμμασιν, ἔσται πρόδηλα. καὶ οὔρον
 δὲ καὶ γάρον καὶ τιθυμάλου ὁπὸς καὶ συκῆς ποιεῖ τὸ ὅμοιον. – ἐπειδὴ
 <δὲ> ἔμαθε τὴν ἐρώτησιν οὕτως, τίνα χρῆ τρόπον ἀποκρίνεσθαι προῦ- 25
 νόησε.

- 6 Καὶ λοιπὸν εἶσω παρελθεῖν κελεύει τοὺς παρόντας, δάφνας ἔχοντας
 καὶ σείοντας καὶ κεκραγότας καὶ τὸν Φρῆν ἐπικαλοῦντας δαίμονα. – καὶ
 γὰρ ἐπικαλεῖν τούτοις πρέπει, καὶ τοῦτο αἰτεῖν παρὰ δαιμόνων ἄξιον, ὃ
 δι' αὐτῶν παρέχειν οὐ θέλουσιν, ἀπολέσαντες τὰς φρένας. – τὸ δὲ 30

11 Φρῆ = Copt. ph-Rê: R. Wuensch, *Archiv f. Rel.* 12 (1909), p. 9; Ga. p. 36 s.
 16 ss. Philon. Byz. *Mechan. syntax.* V, p. 102.31 Schoene; C. Graux, o. c. p. 82 ss.; Ga.
 pp. 31 s. et 38 s.

10 post ἀσύνετον lacunam suspicor ante (πι)ολὺ in P litt. evanidae 5: (μετ' οὐ)
 conieci: (οὐκ ἐπὶ) coniec. Gu. Kroll ap. Ga. p. 35 post (πι)ολὺ δὲ novam lacunam
 suspicor 10–11 εἶσω παρελθεῖν κελεύει post Cr supplevi ex H v. 27 11 Φρῆ<ν>
 ἢ τινα Mi (in Addendis) ex H v. 28: φρητῖνα ἢ P Φρῆ<ν>: Φρῆ coniec. We
 13 στιβάδος scripsi: στας P ut vid.: κλίην coniec. Roeper: στοιβῆς Cr: γῆς We
 15 ἐνάρχεται P: ἀνέρχεται Mi, ἀπέρχεται Roeper προσπεισόμενος Cr: πρὸς (in mg.)
 πευσόμενος (in textu) P 16 ὃς addidi δὲ scripsi: (τ)ἔ P ut vid.: καὶ Mi
 ῶν addidi 17 καταράνας P 19 ὁ πυθόμενος Mi: ὑποθέμενος P 20 τις
 εἰ Mi: τισι P τῆ κηκίδι ... λελειωμένη scripsi: τῆς κηκίδος ... λελειωμένης P
 22 χάρτην P τινὰ addidi (cf. v. 4 του²) καὶ² addidi τρίψει P, corr.
 Mi 23 τῷ Mi: τῶν P οὔρον Mi: οὔρος P We 25 δὲ add. Go
 28 ἐπικαλοῦντες P, corr. Mi 29 ἐπικαλεῖν Go: ἐπιγελάω P, def. Ga. (p. 40 n. 1)
 et We ἄξιον P: ἀξιοῖ coniec. Mi, ἀξιοῦσιν We 30 αὐτῶν P, corr. Mi
 ἀπωλ- P

ἄκοσμον τῆς βοῆς καὶ ὁ ψόφος οἷς ἐν ἀπορρήτῳ πεποικημένοι ἐνομί-
 ζε(το) παρακολουθεῖν ἐκώλυε. τίνα δὲ ταῦτά ἐστι, καιρὸς λοιπὸν 7
 λέγειν. πολὺ μὲν οὖν τυγχάνει τὸ σκότος· λέγει γὰρ ἀδύνατον τὰ θεῖα
 ὄραν θνητῆν φύσιν, ἱκανὸν δὲ τὸ ὀμιλεῖν. κατακλίνας δὲ τὸν παῖδα
 35 πρηγῆ καὶ δύο τῶν γραμματιδίων ἐκείνων, ἅπερ ἦν ἐγγεγραμμένα
 Ἑβραϊκοῖς δὴθεν γράμμασιν ὡς δαιμόνων ὀνόματα, πλευρᾷ παραθεῖς
 ἑκατέρω, τὰ λοιπὰ τοῖς ὡσὶ ἐνθήσειν λέγει. ἔστι δὲ τοῦτ' αὐτ(ὸ) 8
 ἀναγκαῖον, ἵνα τι παραθῆ τοῖς ὡσὶ τοῦ παιδὸς ὄργανον, δι' οὗ πᾶν ἔσται
 σημᾶναι ἄνω θέλει. <κατ>ηχ(εῖ) οὖν τὸ πρῶτον, ἵνα φοβηθῆ ὁ παῖς,
 40 καὶ <τὸ> δεῦτερον <ἐ>πιβομβεῖ, ἔπειτα τὸ τρίτον λαλεῖ διὰ τοῦ ὄργανου
 ἃ λέγειν τὸν παῖδα βούλεται καὶ τὴν ἔκβασιν τοῦ πράγματος ὡς δοκεῖ.
 εἶτα τοὺς μὲν / παρόντας ἡσυχάζειν ποιεῖ, τὸν δὲ ἃ παρὰ τῶν δαιμόνων
 ἤκουσε σημαίνειν ἀξιοῖ.

P. f. 13^v

Τὸ δὲ τοῖς ὡσὶ παρατεθὲν ὄργανόν ἐστι φυσικὸν ὄργανον, τῶν μακρο- 9
 45 τραχῆλων γεράνων ἢ πελαργῶν [ἢ κύκνων] ἀρτηρία. ὧν εἰ μηδέτερον
 παρ(ῆ,) ἔστι καὶ ἕτερα τέχνης ὄργανα· αὐλίσκοι γὰρ τινες χάλκειοι τὸν
 ἀριθμὸν δέκα εἰς ἀλλήλους χωροῦντες, εἰς στενὸν ἀπολήγοντες εὐάρ-
 μοστοι γίνονται· δι' ὧν πρὸς τὸ οὖς ὅσα θέλει φθέγγεται. καὶ ταῦτα ὁ
 παῖς κατακούων, ἐμφόβως ὡς ὑπὸ δαιμόνων λαλούμενα κελευσθεῖς
 50 ἀποφθέγγεται. εἰ δὲ καὶ σκυτὸς τις ῥάβδῳ περιθεῖς ὑγρόν, ξηράνας 10
 καὶ συναγαγὼν προσαρμόσῃ <καὶ> ἀποσπᾶσας τὴν ῥάβδον αὐλίσκου
 δίκην τὸ σκυτὸς ἐργάσεται, τὸ ὅμοιον ποιεῖ. εἰ δὲ τι τούτων μὴ παρῆ,
 βίβλον λαβὼν <καὶ> ἐπισπασάμενος ἐνδοθεν ὅσον χρήζει ἐπὶ μήκος
 ἐκτείνας τὰ ὅμοια ἐνεργεῖ.

Εἰ δὲ προειδείῃ ὁ(σ)τι(ς) πάρεστι πεισοόμενος, ἐτοιμότερος πρὸς 11
 πάντα γίνεται. εἰ δὲ καὶ τὴν πεῦσιν προμάθοι, γράφει τῷ φαρμάκῳ, καὶ
 ὡς ἐμπαράσκευος ἱκανώτερος νομίζεται, σαφῶς γράψας <τὴν ἀπόκρισιν
 πρὸς> τὸ ἐρωτώμενον. εἰ δὲ ἀγνοεῖ, ὑποτοπάζει καὶ ἀμφίβολον καὶ

44 ὄργανον: Lucian. *Alex.* 26

56 τῷ φαρμάκῳ: Ga. p.43

31 ἀπορρήτως P, corr. Mi 31/32 ἐνομίζετο coniec. Mi: ἐνόμιζε P We: νομίζεται
 Go 32 ἐκώλυσε Go 34 δὲ¹ scripsi: γὰρ P 35 ἐγγεγρ- P 37 ἐκά-
 38 ἔσται scripsi: ἐστι P 39 ὧν addidi: ἃ s. ὅσα ex H v.48 add. suad.
 Mi θέλει. κατηχεῖ coniec. Mi, οὖν We et τὸ Go: θέλοντα ἠχοῦντα P: θέλοντα· ἠχεῖ
 δὲ τὸ Go Ga. p.41 40 τὸ¹ addidi δεῦτερον: β^v P <ἐ>πιβομβεῖ coniec.
 Mi: τί βομβῆ P, τι βομβεῖ Mi 45 ἢ κύκνων secl. Diels 46 παρ(ῆ,) ἔστι Mi
 (cf. v.52): πάρεστι P 51 καὶ add. Mi 53 καὶ addidi 55 ὅστις Go: ὅτι
 P 56 προμάθοι scripsi: προμάθη P 57 ἐν παράσκευος P νομίζεται Go:
 ὀνομαζεται P 57/58 τὴν ἀπόκρισιν πρὸς addidi 58 ὑποτοπάζει καὶ Mi:
 ὑποπτάζεται P

ποικίλην ἀποφαίνεται τι δεχόμενον μετάφρασιν, ἵνα τὴν μὲν ἀρχὴν ἄσχημος οὖσα ἢ χρησιμοδοσία εἰς πολλὰ ἔσται, ἐπὶ δὲ τῇ ἐκβάσει τῶν
 12 συμβησομένων πρὸς τὸ συμβὰν πρόρρησις νομίζεται. εἶτα λεκάνην
 πληρώσας ὕδατος <ὡς> ἄγραφον <τὸν> χάρτην καθήσει, συνεμβάλων
 χάλκανθον· οὕτως γὰρ ἀναπλεῖ τὴν ἀπόκρισιν φέρων ὁ γραφεὶς χάρτης.

Τῷ μὲν δὴ παιδίῳ καὶ φαντασία φοβεραὶ γίνονται πολλάκις [καὶ
 γὰρ πληγὰς ἐμβάλλει εὐπόρως ἐκφοβῶν]· λίβανον γὰρ εἰς πῦρ ἐμβάλων
 65 πάλιν ποιεῖ τοῦτον τὸν τρόπον. βῶλον τῶν λεγομένων ὀρυκτῶν ἀλῶν /
 κηρῷ Τυρρηνικῷ περισκεπάσας καὶ αὐτὸν δὲ <τὸν> λιβάνου βῶλον
 διχοτομήσας ἐντίθει τοῦ ἄλατος χόνδρον καὶ πάλιν συγκολλήσας ἐπὶ
 ἀνθράκων καιομένων τιθεὶς ἑᾶ· τοῦ δὲ συγκαέντος οἱ ἄλλες ἀναπηδῶν-
 13 τες φαντασίαν ἀπεργάζονται ὥσπερ ξένου θεάματος γινομένου. αἱματώδη
 70 δὲ φλόγα ποιεῖ τὸ Ἰνδικὸν μέλαν ἐνθεὶς τῷ λιβανωτῷ, καθὼς προείπα-
 μεν. αἱματώδη δὲ ὑγρασίαν ποιεῖ κηρὸν ἀγχοῦση ἀναμίξας καὶ ὡς ἔφην
 τῷ λιβανωτῷ <τὸν> κηρὸν ἐνθήμενος. ἀνθρακας δὲ κινεῖσθαι ποιεῖ
 σχιστὴν ὑποθεὶς στυπτηρίαν· ἥς λυομένης καὶ δίκην πομφολύγων διοιδού-
 75 σης κινοῦνται οἱ ἀνθρακες.

29 1 Ὡὰ δὲ <δύο> διάφορα ἐπιδείκνυνται τὸν τρόπον τόνδε· κορυφὴν
 τρυπήσας ἐξ ἑκατέρων καὶ τὸ λευκὸν ὑπεξαγαγών, αὐθις βάψας ἔμβαλε
 τῷ μὲν τῆς Σινωπίδος, τῷ δὲ τοῦ γραφικοῦ μέλανος· ἀπόφρασε δὲ τὰς
 τρυμαλιαῖς ξέσματι τῶν ὠν λείω, μετ' ὅπου συκῆς ἐμπλάσας.

30 1 Τοῖς δὲ ἀμνοῦς ἀποτέμνεσθαι τὰς κεφαλὰς ἑαυτῶν ποιοῦσιν οὗτος ὁ
 τρόπος. κρύβδην καυστικῷ φαρμάκῳ χρίσας τὸν φάρυγγα ἑᾶ παρατιθεὶς
 τὸ ξίφος· ὁ δὲ κνήθεσθαι (θέ)λων, προσπεσὼν τῇ μαχαίρᾳ θλίβων σφά-
 ζεται καὶ μικροῦ δεῖν ἀποτέμνεσθαι τὴν κεφαλὴν. ἔστι δὲ τὸ φάρμακον

64 Ga. p. 43 s. 72 ss. Plin. Nat. hist. 37. 48; Ga. p. 44 c. 30: 4 s. Plin. Nat. hist.
 23.26; 22.140; 19.23; Ga. p. 45

59 ποικίλον P, corr. Roeper τι δεχόμενον Go: ἐπιδεχόμενον P 62 <ὡς> ἄγραφον
 <τὸν> χάρτην coniec. Mi: ἀγράφου χάρτου P 63 ἀναπλεῖ P: ἀνατέλλει
 Roeper Go 64–65 καὶ γὰρ – ἐκφοβῶν seclusi 66 βῶλων P 67 δὲ del.
 suad. We τὸν add. Diels 71 ἐνθεὶς scripsi: ἐντεθεν P τῷ λιβάνῳ τῷ P¹
 73 <τὸν> κηρὸν Mi: κηρῷ P

c. 29: 1 δύο addidi ἐπιδείκνυνται Mi: ἐπιδεικνύντες P 2 ἑκατέρας coniec. Go
 (at cf. Luciani Amor. 14) 3 τῷ ... τῷ Cr: τὸ ... τὸ P τοῦ σινωπίδος P, corr.
 Mi τῆς γραφικῆς P, corr. Mi 4 λειῶν P, corr. Mi

c. 30: 1 τοῖς δὲ ἀμνοῦς Mi: τῶν δὲ ἀμνῶν P 2 παρατιθεὶς coniec. Mi: παραδοθεὶς P:
 παραθεὶς Go 3 ὁ δὲ Mi: οὐδὲ P κνήθ- P 4 ἀποτέμνεσθαι scripsi (cf. v. 1):
 ἀποτέμνειν P: ἀποτέμνει Mi: ἀποτέμνεται Go

5 βρωνία καὶ ἀδάρκη καὶ σκίλλα κατ' ἴσον μεμιγμένα(ι). ἵνα δὲ λάθη 2
φέρων τὸ φάρμακον, φέρει πυξίδα διπλῆν κερατίνην, ἧς τὸ <μὲν> φανε-
ρὸν μέρος ἔχει λιβανωτόν, τὸ δὲ ἀφανὲς φάρμακον. ἀλλὰ καὶ τοῖς ὡσὶ
τοῦ τεθνηξομένου ἐμβάλλει ὑδ(ρ)άργυρον· ἔστι γὰρ θανατηφόρον
φάρμακον.

Αἰγῶν δὲ κᾶν ἐπιπ(λ)ᾶση τις κηρωτῆ τὰς ἀκοάς, φασὶ θνήσκειν μετ' 1 31
ὀλίγον, ἀναπνεῖν κωλυόμενας· ὄδον γὰρ αὐταῖς ταύτην εἶναι λέγουσι τοῦ
δι' ἀναπνοῆς ἐλκομένου πνεύματος. κριδὸν δὲ θνήσκειν / φασὶν εἰ κατ'
ἀντικρῦ τις ἀνακλάσειεν ἡλίου <φῶς>.

P. F. 14^v

5 Οἶκον δὲ ποιοῦσι καίεσθαι τῶν θαλαττίων τινὸς ἰχώρι χριόμενον,
<οἶον> τοῦ καλουμένου δακτύλου. καὶ τὸ διὰ τῆς ἄλμης δὲ πάνυ 2
χρήσιμον· ἔστι δὲ ἀφρὸς θαλάσσης, ἐν ὀστρακίνῳ στάμνῳ μετὰ γλυκέος
ἠψημένος· ᾧ ζέσαντι λύχον ἐὰν προσάγῃς καιόμενον, ἀρπάσαν τὸ πῦρ
ἐξάπτεται· καὶ καταχυθὲν τῆς κεφαλῆς οὐ καίει τὸ σύνολον. εἰ δὲ καὶ
10 μάννη(ν) ἐπιπάσειεις ζέοντι, πολλῶ μᾶλλον ἐξάπτεται· βέλτιον δὲ δρᾶ
εἰ καὶ θείου τι προσλάβοι.

Βροντῆ <δὲ> γίνεται τρόποις πλείοσι· λίθοι τε γὰρ πλείονες καὶ 1 32
μείζονες κατὰ κρημνῶν φερόμενοι <πεποιημένων> διὰ σανίδων ἐπικα-
ταπίπτουσι χαλκοῖς ἐλάσμασι καὶ βροντῆ παραπλήσιον <ἀπο>τελοῦσι
ψόφον. καὶ σανίδα δὲ λεπτὴν, ἥπερ οἱ γναφεῖς τὴν ἐσθῆτα πιέζουσι,
5 σχοινίῳ λεπτῷ περιελήσαντες, εἶτα ροίζῳ τὴν σχοῖνον ἐπισπῶμενοι
ῥομβοῦσι τὴν σανίδα, ἡ δὲ δονουμένη ἤχον βροντῆς ἀπεργάζεται.

7-9 Ps. Democriti *De sympath. et antipath.* 31 Gemoll

c. 31: 1-3 Aristot. *Hist. anim.* A 11, p. 492 a 14; Varron. *De re rust.* II. 3,5; Plin. *N. h.*
8.202; Aelian. *Hist. anim.* 1.53 3 s. Antigonis *De mirab.* 60, p. 18 Keller; Ga. p. 46
5 s. Plin. 9.184; Ga. p. 46

c. 32: 1 ss. Schol. in Aristoph. *Nub.* 294 (= Suda, s. v. βροντῆ); Poll. 4.130; Fest., s. v.
Claudiana tonitrua; Ga. p. 48 n. 4

5 καθ' P μεμιγμένα scipisi: μεμιγμένα P 6 ἧς Mi: εἰς P μὲν addidi
7 λιβανωτοῦ P, corr. Mi 8 ὑδάργυρον P γὰρ scipisi: δὲ P

c. 31: 1 ἐπιπάση P, corr. Go 4 ἀντικρῦ Ga.: ἀντικρυς P ἡλίου P: ἡλιον Roe-
per φῶς addidi 5 χρειο- P 6 οἶον addidi 7 γλυκέως P
10 μάννην Diels: μαννῆ P ξέοντι P 11 τι προσλάβοι Meineke (*Zs. f. d.*
Altertumswiss. 10, 1852, p. 375): τινὸς λάβοι P: τι προσλάβοις Cr

c. 32: 1 δὲ addidi 2 πεποιημένων addidi 3 ἐλάσμασι Mi: θλάσμασι P
3 ἀποτελοῦσι Mi: τελοῦσι P 6 δινουμένη Go

- 2 Ταῦτα μὲν οὕτως παίζεται· ἕτερα δέ, ἃ καὶ [οἱ] αὐτὰ οἱ παιζόμενοι
ὡς μεγάλα νομίζουσιν, ἐκθήσομαι. πίσης λέβητα μεστὸν ἐπ' ἀνθράκων
καιομένων τιθέντες, ἐπὶ βράση, καθιέντες τὰς χεῖρας οὐ καίονται.
ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἀνθράκων πυρὸς περιπατοῦντες γυμοῖς ποσὶν οὐ καίονται. 10
ἀλλὰ καὶ πυραμίδα λιθίνην θεῖς ἐπὶ πυρὰν καίεσθαι ποιεῖ, ἔκ τε τοῦ
στόματος πολὺν καπνὸν προφέρει καὶ πυρῶδη· εἶτα καὶ σινδόνα ἐπιθεῖς
ἐπὶ λεκάνῃ ὕδατος, πολλοὺς ἐπιβαλὼν ἀνθρακας καιομένους, ἄκαυστον
3 φυλάττει τὴν σινδόνα. σκότος δὲ ἐν οἴκῳ ποιήσας, ἐπεισάξειν φάσκει
θεοὺς ἢ δαίμονας· καὶ <εἰ φέρε> εἰπεῖν ἀπαιτεῖ <τι>ς Ἀσκληπιὸν δεικ- 15
νῦναι, ἐπικαλεῖται οὕτως λέγων·

Ζῆνα, πάλαι φθί/μενον πᾶν ἄμβροτον Απόλλωνος,
κικλήσκ(ω λ)οιβαῖσι μολεῖν ἐπίκουρον ἐμαῖσιν·
ὅς ποτε καὶ νεκῶν ἀμενηνῶν μυρία φύλα,
Ταρτάρου εὐρώεντος ἀεικ(λ)αύστοισι μελάθροις 20
5 δύσνοστον πλώοντα ῥόον κελάδοντ' <ἀ>διαύλου
<Κωκυτοῦ, πρὸς> ἅπασιν ἴσον τέλος ἀνδράσι θνητοῖς,
λίμνη πᾶρ γοόωντα καὶ ἄλλιτα κωκύοντα,
αὐτὸς ἀμειδήτοιο ἐρύσασο Φερσεφονείης·
εἴτ' ἐφέπεις Τρίκ(κ)ῆς ἱερῆς ἔδος, εἴτ' ἐρατεινὴν 25
10 Πέργαμον, εἴτ' ἐπὶ τοῖσιν <Ι>αονίαν Ἐπίδαυρον,
δεῦρο, μάκαρ, καλέει σε μάγων <πρόμος> ὧδε <παρεῖναι>).

P f. 15^r

17-27 cf. Ud. ab Wilamowitz, *Comment. gramm.* III p.39 s.; Ga. p.54 ss. 17 Ζεὺς
Ἀσκληπιός: cf. I. Schwabl, RE X A (1972), p.280 s.; Aristid. *Or.* 42.4; 47.45 et 78;
50.46 Keil; Ga. p.56 s. et al.

7 oi del. Mi et Roeper αὐτὰ P: αὐτοὶ coniec. Mi, def. Ga. 10 ἀλλὰ – οὐ
καίονται in mg. litt. rubr. P³ 11 ἀλλὰ P: ἄλλος Mi πυρὰν P 13 πολ-
λοῦς bis P 14 ἐπεισάξειν scripsi: -ἀγειν P 15 <εἰ φέρε> εἰπεῖν ἀπαιτεῖ <τι>ς
scripsi: εἰπεῖν ἀπαιτῆς P: εἴ τις ἀπαιτῆ coniec. Mi: ἐπὶ ἀπαιτῆς E. Gu. Benson: εἴ πη
ἀπαιτεῖ τις Go: εἴ πη ἀπαιτῆς We 17 ἄμβροτον Mi: μ' ἄβροτον P Απόλ-
λωνος om. P¹, litt. rubr. sscr. P³ 18 κικλήσκω Mi, λοιβαῖσι G. Butler, F.I.A. Hort
et Roeper: κικλήσκοιο βαισι P 19 φύλλα P 20 εὐρώεντος P ἀεικλαυσ-
τοῖσι Roeper: ἀεικλαυτοῖσι P: ἀεικλαυτοῖσι Meineke (cf. Verg. *Aen.* 6.132) 21 πλώον-
τα Meineke: ἀπλόοντα P κελάδοντα coniec. Mi: κελάδον τε P ἀδιαύλου
Wilamowitz: διαύλου P: διαύλου Meineke 22 Κωκυτοῦ suppl. Wilamowitz (cf. v. 23
κωκύοντα) et πρὸς addidi ἅπασιν P: πάντεσιν Wilamowitz ἴσον τέλ' ἐς P,
cop. Wilamowitz θνητοῖσι P 23 ἄλλιτα P: ἄλλυτα Mi 24 ἀμειδήτοιο
Mi: ἀμειδῆ τίς P ἐρύσασο Mi 25 εἴτ'¹ Mi: ἴτ' P ἐφεπεις P³, ἐφεπει P¹ I
Τρίκῆς Meineke, Τρίκῆς Cr: Θρήκῆς P εἴτ'² Mi: εἰς P 26 ἴτ' P
τοῖσιν P: πᾶσιν H. Monro et F. Hort Ἰαονίαν Mi (-ἴην Diels): ἀονίαν P
27 πρόμος add. Go παρεῖναι add. Meineke

Ἐπὸν δὲ χλευάζων λήξῃ, φαίνεται κατὰ τοῦ ἐδάφους πυρώδης Ἀσκλη- 1 33
 πός, εἶτα θεῖς ἐν μέσῳ λεκάνην πλήρη ὕδατος, πάντας καλεῖ τοὺς θεοὺς
 καὶ παραγίνονται· ἐγκύβας γὰρ ὁ παρών, ἐν τῇ λεκάνῃ ὄψεται πάντας
 καὶ τὴν Ἄρτεμιν ἅμα σκύλακας ὑλακτοῦντας ἄγουσαν.

5 Οὐκ ὀκνήσομεν δὲ καὶ τούτων τὴν ἱστορίαν ὡς ἐπιχειροῦσι διηγῆσα- 2
 σθαι. τῷ γὰρ λέβητι τῆς πίσης ὡς ἐμβράσονται καθήσει τὰς χεῖρας·
 ὄξος <δὲ> καὶ νίτρον ἐμβαλῶν καὶ πίσσαν ὑγρὰν, ὑποκαίει τὸν λέβητα·
 τὸ δὲ ὄξος ἅμα τῷ νίτρῳ μίγνεν, ἀντιλαμβανόμενον θέρμης μικρᾶς
 κινεῖ τὴν πίσσαν, ὡς μέχρι τῆς ἐπιφανείας κινεῖν πομφόλυγας καὶ
 10 φαντασίαν μόνην παρέχειν ζέοντος. φθάνει δὲ καὶ τὰς χεῖρας πολλακίς
 ἄλμη νιψάμενος, δι' ὃ οὐ πάνυ τι καίει, κὰν ἀληθῶς ζῆ. εἰ δὲ <καὶ>
 μυρσίνη καὶ νίτρον καὶ σμύρνη, μετ' ὄξους μίξας, ἐπιχρίσας ἀπονίψει <ε>
 τὰς χεῖρας ἄλμη πλειστάκις, οὐ καίεται. τοὺς δὲ πόδας οὐ καίεται ἰχθυο-
 κόλλα καὶ σαλαμάνδρα χρισάμενος. τοῦ δὲ τὴν πυραμίδα καίεσθαι 3
 15 δαδίου δίκην, οὔσαν λίθον, αὕτη <ή> αἰτία· γῆ μὲν ἐστὶ Κρητικῆ, τὸ μὲν
 σχῆμα πεπλασμένη πυραμίς, τὸ δὲ χρῶμα ὡς λίθος / γαλακτικός, κατα-
 σκευάζεται δὲ τοῦτον τὸν τρόπον. βρέξας ἐλαίῳ πλείονι τὴν βῶλον, θεῖς
 ἐπ' ἀνθράκων <καὶ> ὀπτῆσας, καὶ πάλιν βρέξας καὶ καύσας δευτερον καὶ
 τρίτον καὶ πολλακίς, καίεσθαι δύνασθαι παρασκευάζει, κὰν ὕδατι βραχῆ·
 20 ἔχει γὰρ ἐν ἑαυτῷ πολὺ τὸ ἔλαιον. ἀνάπτεται δὲ δι' αὐτῆς, τοῦ μάγου
 σπένδοντος, ἢ πυρᾶ, τίτανον ὑποκαιομένην ἔχουσα ἀντὶ σποδιᾶς, καὶ
 λιβανωτῶν λεπτῶν [καὶ] πολύν, καὶ δαδίων <ρήτινη> κεχρισμένων 4
 αὐτορρύτῳ <φορυτῶν> κηκίδων τε κενῶν, ἔνδον πῦρ ἔχουσῶν. καπνὸν
 δὲ ἐκ τοῦ στόματος ἀνίει ἐγχρονίσας καὶ πῦρ κηκίδι ἐμβαλῶν καὶ τῷ
 25 στυπεῖῳ συμπεριβαλῶν καὶ φυσῶν ἐν τῷ στόματι. τό γε μὴν περικείμενον
 τῇ λεκάνῃ σινδόνιον, ἐφ' ὃ τίθησι τοὺς ἀνθράκας, διὰ τὴν ὑποκειμένην
 ἄλμην οὐκ ἐκαίεται· καὶ αὐτὸ δὲ ἦν ἄλμη προβεβρεγμένον, εἶτα κεχρισμέ-

P f. 15^v

7 ss. Ga p. 49 s.

14 ss. Ga p. 51 s.

25 ss. Ga. p. 53

1 πυρρώδης P 2 πλήρην P 4 ἄγουσιν P 6 ὡς ἐμβράσονται P: ὡσεὶ βράσ-
 σονται coniec. Kroll ap. Ga. 7 δὲ add. Go 9 πομφόλυγας P 10 ζέοντος
 P 11 διὸ P καὶ addidi 12 μυρσίνη P ἀπονίψει coniec. We:
 ἀπονίψει P 13/14 ἰχθυοκολ(ας) P, corr. Mi 14 χρυσάμενος P, corr. Go
 τοῦ Diels: τὸ P 15 ἢ addidi 16 ὡς λίθος bis P γαλακτίτης coniec.
 Mi 18 καὶ¹ add. suad. Mi 20 αὐτῆς scripsi: αὐτοῦ P 21 σπένδοντος
 coniec. Go: σπεύδοντος P πυρᾶ P 22 καὶ¹ delevi post πολύν lac.
 susp. Mi et Go: gravius interp. Ga. (p. 51) et We, καὶ δαδίων ad v. 23 καπνὸν referentes |
 ρητίνῃ addidi conl. Galeni vol. 13 p. 626 K. 23 αὐτορρύτῳ scripsi: αὐτορρύτων
 P, -ρρ- edd.: φορυτῶν coniec. Mi φορυτῶν addidi post Mi κηκίδων et v. 24
 κηκίδι P 24 δὲ del. Ga. We

νον ὡοῦ τῷ λευκῷ μεθ' ὑγρᾶς στυπτηρίας. εἰ δὲ καὶ χυλὸν ἀειζώου τις τοῦτοις μετ' ὄξους ἐπιμίξειεν καὶ πρὸ πολλοῦ σφόδρα καταχρίσαι χρόνου, βαφὴν τῷ φαρμάκῳ μένει παντελῶς ἄκαυστον.

30

- 34 1 Ἐπεὶ μὲν οὖν [παρὰ] τῶν παρ' αὐτοῖς ἀπορρήτων μαθημάτων συντόμως τὰς δυνάμεις ἐξεθέμεθα εὐκόλον τε τὴν <τῶν> κατ' αὐτοὺς κατὰγνωσιν ἐδείξαμεν, οὐδὲ τοῦτο σιωπᾶν βουλόμεθα, ὃν ἀναγκαῖον, ὡς σφραγίδας λύοντες ἐσφραγισμένα τὰ γράμματα αὐταῖς ταῖς σφραγῖσιν ἀποδιδόασι. πίσσαν <μὲν οὖν καὶ κηρὸν> καὶ ῥητίνην καὶ θεῖον, ἔτι δὲ 5 ἄσφαλτον ἴσα τήξαντες, κολλυρίων σχήματι πλάσαντες φυλάττουσι· καιρὸς δὲ ὅταν ἦ λύειν / γραμματίδιον, τῆ(ν) γλῶσσαν ἐλαίῳ δεύσαντες, εἶτα ἐξ αὐτῆς τὴν σφραγίδα χρίσαντες, πυρὶ συμμέτρῳ τὸ φάρμακον θερμάσαντες ἐπιφέρουσι τῇ σφραγίδι καὶ μέχρι ἂν παγῆ παντελῶς ἔωσι· 2 καὶ τούτῳ δίκην σημάντρου χρῶνται. φασὶ δὲ καὶ αὐτὸν <τὸν> κηρὸν 10 μετὰ πευκίνης ῥητίνης τὸ παραπλήσιον ποιεῖν, καὶ μαστίχης μέρη δύο μετὰ ξηρᾶς ἀσφάλτου μέρους. καὶ θεῖον δὲ μόνον ἐπεικῶς ποιεῖ, καὶ γύψου δὲ ἄνθος μεθ' ὕδατος διεμμένον καὶ κόμμεως· [ὡς] τοῦτο μὲν δὴ 3 καὶ πρὸς τὸ σφραγίσει μόλιβδον τετηκότα ποιεῖ κάλλιστα. καὶ <τὸ> 15 διὰ τοῦ Τυρρηνικοῦ δὲ κηροῦ καὶ ῥητίνης φρυκτῆς καὶ πίσης καὶ ἀσφάλτου <καὶ> μαστίχης καὶ λείας μαρμάρου, ἴσων ἀπάντων ἐψομένων, τῶν μὲν ἄλλων ὧν ἔφην ἐ(στὶ) [μὲν] βέλτιον, τοῦ δὲ διὰ τῆς γύψου οὐκ ἔλαττον. οὕτως μὲν οὖν καὶ τὰς σφραγίδας λύειν ἐπιχειροῦσι, τὰ ἔνδον γεγραμμένα μανθάνειν πειρώμενοι. ταύτας δὲ ὠκνοῦν τὰς μηχανὰς κατ(α)τάξ(α)ι ἐν τῇ βίβλῳ, ἐννοῶν μήποτε τις κακοῦργος 20 4 ἀφορμὰς λαβὼν ἐπιχειρήσει· νῦν δὲ ἡ πολλῶν δυναμένων σωθῆναι νέων φροντίς ἔπεισε διδάξαι καὶ προειπεῖν φυλακῆς ἔνεκεν· ὡς γὰρ χρήσεται τις αὐταῖς πρὸς κακοῦ μάθησιν, οὕτως τις ἕτερος μαθὼν φυλάσσεται. καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ τοῦ βίου λυμεῶνες μάγοι αἰσχυνθήσονται τῇ τέχνῃ χρώμενοι·

P f. 16^r

5 ss. Lucian. *Alex.* 21; Ga. pp. 13 s. et 61 s.

28 τῷ λευκῷ Ga. p. 53: τὸ λευκὸν P 30 μενεῖ coniec. Go

1 παρὰ del. Go: περὶ Mi 2 <τῶν> κατ' αὐτοὺς scripsi: μετ' αὐτοῖς P: μετ' αἰτίας coniec. Mi: μέθοδον αὐτῶν κατὰ γνώσιν Go: κατ' αὐτῶν coniec. We 5 μὲν οὖν καὶ κηρὸν addidi conl. v. 10 et Luciani *Alex.* 21 ἔστι P 6 ἴσα P κολλυρίων P¹, - ιρ - P³: κολλυρίου Go 7 λύειν bis P 10 τοῦτο P, corr. Mi [αὐ]τὸν We τὸν addidi 13 διεμμένου P, corr. Mi ὡς del. Go: <ἴσ>ων Diels 14 τὸ² add. Go 16 καὶ¹ add. Mi 17 μὲν² seclusi τοῦ scripsi: τὸ P 19 ὠκνοῦν Mi: οὐκ ἂν P 20 ἐννοῶν Diels: ἐνορῶν P

25 μαθόντες γὰρ ἀφ' ἡμῶν ταῦτα προ * ἐμποδισθήσονται τυχὸν τῆς ἐπινοίας. ἵνα δὲ μὴ λύηται ταύτη ἢ σφραγίς, στέαρ ὕειον καὶ τρίχας τῷ κηρῷ τις μίξας σφραγιζέτω.

Ἄλλ' οὐδὲ τὴν λεκανομαντείαν αὐτῶν οὖσαν πανούργημα σιωπήσομαι. 1 35
οἶκημα γάρ τι κεκλεισμένον σκευάσαντες καὶ κυάνω τὸν ὄροφον
χρίσαντες, εἰς δὴ τὸ παρὸν ἐπάγονται σκευή τινὰ κυάνεα / καὶ ἀνατεί- P f. 16^v
νουσι· μέση δὲ λεκάνη κατὰ τῆς γῆς ὕδατος μεστὴ τίθεται, ἢ τὴν ἀντα-
5 νάκλασιν τῆς κυάνου προσπεσοῦσαν δίκην οὐρανοῦ ἐνδείκνυσι. ἔχει δὲ 2
καὶ στόμιόν τι τὸ ἔδαφος λεληθός, ᾧ ἐπικειμένη ἡ λεκάνη τὸν μὲν πυθ-
μένα ἔχει ὑαλοῦ〈ν〉, αὐτὴ δὲ ἐστὶ πετρίνη. ὕπεστι δὲ οἶκος λεληθώς, εἰς
ὄν συμπορευόμενοι οἱ συμπαῖκται σχήματα ὧν ἂν βούληται δεικνύναι ὁ
μάγος θεῶν καὶ δαιμόνων ἐνδυσάμενοι ἐμφαίνουσιν. οὓς καθορῶν ὁ
10 πλανώμενος, τὸ πανούργημα καταπέπληγε τοῦ μάγου καὶ λοιπὸν πάντα
πιστεύει τὰ ὑπ' αὐτοῦ ῥηθησόμενα.

Δαίμονα δὲ ποιεῖ καίεσθαι, ἐν τοίχῳ διατυπώσας σχῆμα ὃ βούλεται· 3
εἶτα λαθραίως ἐπιχρίει φαρμάκῳ μεμιγμένῳ τῷδε τῷ τρόπῳ· 〈*〉
Λακωνικῷ καὶ ἀσφάλτῳ Ζακυνθία· εἶτα ὡς ἀποφοιβάζων τὴν λαμπάδα
15 προσφέρει τῷ τοίχῳ, τὸ δὲ φάρμακον ἐκλάμψαν καίεται. Ἐκάτην δὲ 4
δοκεῖν ἔμπυρον διατρέχειν ἐν ἀέρι οὕτω τεχνάζεται· συμπαίκτην τινὰ
κρύψας ἐν τόπῳ ᾧ βούλεται, παραλαβὼν τοὺς πλανωμένους πείθει
λέγων δεῖξιν διῆπτεῦσαν δι' ἀέρος ἔμπυρον τὴν δαίμονα. οἷς παραγ-
γέλλει τὰς ὄψεις ταχὺ φυλάσσεσθαι ἡνίκα ἴδωσιν ἐν ἀέρι τὴν φλόγα,
20 καλυψαμένους τε ἐπὶ πρόσωπον πίπτειν, ἕως αὐτὸς καλῆ. καὶ ταῦτα
διδάξας, ἐν ἀσελήνῳ νυκτὶ δι' ἐπῶν οὕτως φθέγγεται·

8 s. cf. Apul. *Apol.* 42 (p. 49.16 Helm) puerum in aqua simulacrum Mercuri contemplantem; A. Abt, *Die Apologie*, p. 171 ss.; Ga. p. 62 s.; 70 s.; RE XII, p. 1879 ss.
12 ss. cf. H IV. 32 v. 14 ss.; Ga. p. 63 ss.

25 γὰρ scripsi: δὲ P post pro in P vac. spat. litt. 7: προδοθέντα s. προενεχθέντα s. προδηλωθέντα coniec. Mí, προδιδαχθέντα Go, προμηνυθέντα We 25/26 ἐπινοίας scripsi: ἀπονοίας P 26 αὐτῆ Go: αὐτῆ P

2 κυανῷ P, corr. Mí 3 δὴ Go: δὲ P παρὸν P: φανερόν coniec. Cr: ὑπερῶν coniec. We 4 μεστὴ Mí: μέση P 7 ὑαλοῦν Ga. (p. 62), We: ὑάλου P αὐτῆ P 7 πετρίνη Mí: πρηγῆς P¹, πτρ- P² (ut vid.) ὕπεστι Go: ὑπέστη P 10 τοῦ μάγου scripsi: τῶν μάγων P 11 αὐτοῦ P: αὐτῶν coniec. We 13 post τρόπῳ lac. susp. Mí 20 καλῆ Mí: καλεῖ P We

- 5 Νερτερίη, χθονίη τε καὶ οὐρανίη μολὲ Βομβῶ·
 εἰνοδίη, τριοδίτι, φαεσφόρε, νυκτεροφοῖτι,
 ἐχθρὴ μὲν φωτός, νυκτὸς δὲ φίλη καὶ ἑταίρη,
 χαί/ρουσα σκυλάκων ὑλακῆ τε καὶ αἵματι φοινῶ,
 5 ἂν νέκυας στείχουσα κατ' ἠρία τεθνηώτων,
 αἵματος ἰμείρουσα, φόβον θνητοῖσι φέρουσα,
 Γοργῶ καὶ Μορμῶ καὶ Μήνη καὶ Πολύμορφε·
 ἔλθοις εὐάντητος ἐφ' ἡμετέρησι θηλαῖς.

P f. 17^r

25

- 36 1 Ταῦτ' εἰπόντος αὐτοῦ πῦρ δι' ἀέρος βλέπεται φερόμενον, οἱ δὲ
 φρίζαντες τὸ παράδοξον τῆς θεᾶς, καλύψαντες τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ γῆς
 ῥιπτοῦνται ἄναυδοι. τὸ δὲ τῆς τέχνης μέγεθος τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον·
 ὁ συμπαίκτης, ὃν ἔφην κεκρυμμένον <μένειν>, ἠνίκα ἀκούση παυσασμένης
 τῆς ἐπαιδιῆς, ἔχων ἰκτῖν' ἢ γῦπα περιειλημ(μ)ένον στυπείω, ἀνάψας 5
 2 ἀπολύει. ὁ δὲ ὑπὸ τῆς φλογὸς ταρασσόμενος εἰς ὕψος ἐπαίρεται καὶ
 ὀξυτέραν τὴν πτῆσιν ποιεῖται· ὁ ἰδόντες οἱ μάταιοι ὥς τι θεῖον ἑωρακό-
 τες κρύπτονται. τὸ δὲ πτηνὸν περιδινούμενον ὑπὸ τοῦ πυρός, οὐ ἂν
 φθάση καταφέρεται, καὶ ποτὲ μὲν οἰκίας καταφλέγει, ποτὲ δὲ καὶ αὐλάς·
 τοιαύτη ἡ μάγων πρόγνωσις. 10
- 37 1 Σελήνην δὲ ἐν ὀρόφῳ φαίνεσθαι δεικνύουσι καὶ ἀστέρας τοῦτον τὸν
 τρόπον· ἐν μέσῳ τῆς ὀροφῆς μέρει προσαρμόσας κάτοπτρον, τιθεὶς
 λεκάνην ὕδατος μεστήν ἐν τῷ μέσῳ <κατὰ> τῆς γῆς κατ' ἴσον, λύχνον
 δὲ μέσον φαίνον(τα) ἀμαυρὸν μετεωρότερον τῆς λεκάνης θείας, οὕτως 5
 2 ἀλλὰ καὶ τύμπανον πολλάκις ἀφ' ὑψηλοῦ αἰωρηθὲν ὄρθιον περιβαλὼν
 ἐσθῆτί τι, σκεπόμενον ὑπὸ τοῦ συμπαίκτης, ἵνα μὴ πρὸ καιροῦ φανῆ,

22–29 Ga. p. 65 ss. c. 37: 1 ss.: Ga. p. 69 ss.

22 βομβῶ P (cf. Orph. hymn. 51.9 βομβήτρια): Βαυβῶ coniec. Mi: ρόμβω Bergk (PLG⁴, p. 682) 23 τριοδίτι Mi: τριοδείη P νυκτεροφοῖτι Meineke (cf. Orph. hymn. 1.8 οὐρεσιφοῖτιν): -φοῖτη P 24 ἐχρῆ P¹, -ῖ- sscr. rubr. P³ ἐτέρη P¹, -αι- P² 26 ἂν νέκυας Meineke et Go (cf. *Iliad.* 10.298; Theocr. 2.13): ἀν(ε)λκῶσ P¹, ἀννέκῶσι P², εννέ- sscr. P³: ἐν νέκυσι Mi στοίχουσα P 28 Μήνη Mi: μνήμη P καὶ πολύμορφε P (cf. Ga. p. 68 s.): Ποικιλόμορφε Wilamowitz

c. 36: 4 μένειν addidi 5 ἰκτῖν P

c. 37: 1 δεικνύουσι Go: δεικνύνα P 3 κατὰ addidi κατῖσον P 4 φαίνων P, corr. Mi 6 ἀφ' Cr: ὑφ' P: ἐφ' coniec. Mi, agn. We αἰωρηθὲν scripsi: πόρωθεν P: πόρρω <τε> θὲν coniec. Mi, agn. We: πορπωθὲν coniec. Cr.

<καὶ> κατόπιν θεῖς λύχνον, / ἐπὰν τὸ σύνθημα παράσχη τῷ συμπαίκτη, 3
 <οὗτος> τοσοῦτον ἀφαιρεῖ τοῦ σκεπάσματος, ὅσον ἂν συνεργήσαι πρὸς
 10 τὸ μιμήσα<σθαι> κατὰ τὸν καιρὸν τῆς σελήνης τὸ σχῆμα. χρεῖε δὲ τὰ
 διαφαίνοντα τοῦ τυμπάνου μέρη κινναβά<ρει> καὶ κόμμι. καὶ τις
 ἐτοιμό<τερος> δὲ ὀλίγης λαγήνου περικόψιας τὸν τράχηλον καὶ τὸν
 πυθμένα, ἐνθεῖς λύχνον καὶ περιθεῖς τι τῶν ἐπιτηδείων πρὸς τὸ διαυγεῖν
 15 <τὸ> σχῆμα <*> στὰς <δὲ> ἐφ' ὑψηλοῦ κρύβδην ὑπὸ τινα σκέπην τις
 τῶν συμπαικτῶν, μετὰ τὸ λαβεῖν τὸ σύνθημα ἐκ μετεώρου καταάγει τὰ
 μηχανήματα, ὥ<στ>ε δοκεῖν ἐξ οὐρανοῦ κατιέν(αι) τὴν σελήνην. τὸ δὲ 4
 ὅμοιον καὶ διὰ χύτρας γίνεται ἐν ὑλώδεσι τόποις· διὰ δὲ τῆς χύτρας καὶ
 τὰ κατ' οἶκον παίζεται. βωμοῦ γὰρ κειμένου κατόπιν κεῖται ἡ χύτρα
 ἔχουσα λύχνον φαίνοντα <ἀμαυρόν>. ὄντων δὲ πλειόνων λύχνων οὐδὲν
 20 τοιοῦτον δείκνυται. ἐπὰν οὖν ἐπικαλέσῃται ὁ ἐπαοιδὸς τὴν σελήνην,
 πάντας κελεύει τοὺς λύχνους σβέννυσθαι, ἕνα δὲ ἀμαυρόν καταλιπεῖν.
 καὶ τότε ἀντανακλᾷ τὸ φῶς τὸ ἐκ τῆς χύτρας εἰς τὸν ὄροφον καὶ παρέ-
 χει φαντασίαν σελήνης [καὶ] τοῖς παροῦσιν, ἐπισκεπασθέντος τοῦ στό-
 ματος τῆς χύτρας πρὸς ὃ ἀπαιτεῖν ὁ καιρὸς δοκεῖ, ὡς μνηοειδῆ δείκνυ-
 25 σθαι ἐν τῷ ὀρόφῳ τὴν φαντασίαν.

Ἀστέρας δὲ εἶναι δοκεῖν ποιοῦσι θρισῶν <ῆ> ἱππούρου φολίδες, 1 38
 ὕδατι μετὰ κόμ<μ>εως δεδευμένα καὶ προσπεπλασμένα τῷ ὀρόφῳ κατὰ
 διαλείμματα.

Σεισμοῦ δὲ φαντασίαν ποιοῦσιν, ὡς δοκεῖν πάντα κινεῖσθαι, <τοῦτον 1 39
 τὸν τρόπον>· κόπρον ἰχνεύμονος ἅμα τῇ σιδηραγωγούσῃ λίθῳ ἐπ'
 ἀνθράκων πυρουμένην <* *>

c. 38: 1 ss. Ga. p. 73

8 καὶ addidi 9 οὗτος addidi 9–10 συνεργήσαι πρὸς τὸ μιμήσασθαι coniec.
 We: συνεργήσαι τὸ προσμίμημα P 11 διαφαίνοντα Mi: διαφαίροντα P: διαφέροντα
 Ga. (p. 71) κινάβαρ P, corr. Mi κόμμι P: κόμμι coniec. Mi 11–12 τις
 ἐτοιμό<τερος> δὲ ὀλίγης scripsi ex coniectura: τῆς ἐτυμολογικῆς δὲ P: τις ἐτοιμολόγος
 δὲ τῆς coniec. Ga. 14 τὸ addidi post σχῆμα lacunam suspicor στὰς P:
 τὰς edd. δὲ addidi τινα We: τινος P 15 καταάγει Diels: καταχεῖ P
 16 ὥστε δοκεῖν Mi: ὡ ἐδόκειν P 19 ἀμαυρόν addidi (cf. v. 21) 22 ἀντανακλᾷ
 τὸ P (cf. Plut. Mor. 696 A): ἀντανακλᾷται Cr 22/23 παρέχειν P, corr. Mi
 23 καὶ del. Mi 24 πρὸς ὃ P: ὅσον Diels

c. 38: 1 ῆ add. Mi c. 39: 1–2 τοῦτον τὸν τρόπον supplevi 3 post πυρουμένην
 lac. sign. Mi

- 40 1 Ἦπαρ δὲ δοκ(οῦν) εἶν(αι) ἐγγεγραμμένον δεικνύουσι <τούτῳ τῷ τρόπῳ>· τῇ μὲν ἀριστερᾷ χειρὶ ἐπιγράφει ὁ βούλεται, πρὸς τὴν πύστιν ἀρμοσάμενος· / τὰ δὲ γράμματα κηκίδι καὶ ὄξει δριμεῖ γράφεται. ἔπειτα ἀνελόμενος τὸ ἦπαρ, ἐπαναπαύσας τῇ ἀριστερᾷ ἐγχρονίζει, τὸ δὲ σπᾶ τὸν τύπον καὶ ὡς <ἐγ>γεγράφθαι νομίζεται. 5
- 41 1 Κρανίον δὲ λαλ(εῖν δοκ)οῦν ἐπὶ γῆς θέντες ἐπιτελοῦσι τούτῳ τῷ τρόπῳ· αὐτὸ μὲν πεποιήται ἐπιπλόου βοείου, <ὁ> πεπλασμένον κηκῶ Τυρρηνικῶ καὶ γύψῳ ἀναπεποιημένη, περιτεθέντος τοῦ ὑμένος ἔμφασιν κρανίου ἐνδείκνυται. ὁ πᾶσι λαλεῖν δοκεῖ ἐνεργοῦντος τοῦ ὀργάνου, καθ' 5
2 ὄν τρόπον καὶ ἐπὶ τοῖς παισὶ διηγησάμεθα· γεράνου <γάρ> ἢ τινος τοιοῦτου μακροτραχήλου ζώου φάρυγγα σκευάσας, προσθεῖς τῷ κρανίῳ λεληθότως ὁ συμπαίκτης, ἃ θέλει φθέγγεται. ὁ ἐπὶ ἀφανὲς γενέσθαι θέλη, ἀνθράκων πλῆθος κύκλῳ περιθεῖς, ὡς θυμῶν ἐμφαίνεται· ὡν τῆς θέρμης ὁ κηρὸς ἀντιλαμβανόμενος λύεται, καὶ οὕτως ἀφανὲς τὸ κρανίον γεγενῆσθαι νομίζεται. 10
- 42 1 Ταῦτα μάγων ἔργα καὶ τοιαύδε μυρία, ἃ τῇ τῶν ἐπῶν συμμετρία καὶ τῶν ἀξιοπίστως δρωμένων ἔργων φαντασίᾳ πείθει τοὺς ἄφρονας. ὧν τὴν τέχνην καταπλαγόντες οἱ αἰρεσιάρχαι ἐμιμήσαντο, τὸ μὲν ἐν ἀποκρύφῳ καὶ σκότῳ παραδιδόντες τὰ δοκούμενα, τὸ δὲ καὶ παραφράζοντες ὡς 5
2 ἴδια. τούτου χάριν, ὑπομνήσαι θέλοντες τοὺς πολλοὺς, περιεργότεροι ἐγενήθημεν, πρὸς τὸ μὴ καταλιπεῖν τινὰ τόπον τοῖς ἐθέλουσι πλανᾶσθαι, ἀπηνέχθημέν τε οὐκ ἀλόγως εἰς τινὰ τῶν μάγων ἀπόρρητα, ἃ πρὸς μὲν τὸ προκείμενον οὐ πάνυ ἀναγκαῖα ἦν, πρὸς δὲ τὸ φυλάσσεσθαι [καὶ] τὴν τῶν μάγων πανοῦργον καὶ ἀσύστατον τέχνην εὐχρηστα <ἐ>νομίζετο. 10

c.41: 1 ss.: Abt p. 142 ss.; Ga. p. 73 ss. 5 ss.: H IV. 28.9

1 δοκ(οῦν) εἶν(αι) scripsi: δοκεῖν P: δοκοῦν Go 1-2 τούτῳ τῷ τρόπῳ supplevi
2 πύστιν P 3 κηκίδι P δριμεῖ P¹, δριμῖ P³ 5 ἐγγεγράφθαι scripsi:
γεγράφθαι P

c.41: 1 λαλ(εῖν δοκ)οῦν scripsi (cf. v.4): λαλοῦν P: λαλεῖν Go 2 τρόπῳ αὐτὸ μὲν
om. P¹, litt. rubr. add. P³ ἐπίπλοος P, corr. Mi δ addidi post πεπλασμέ-
νον add. δὲ Mi 4 πᾶσι Mi: φασὶ P 5 γάρ addidi 7 ὁ ἐπὶ usque ad
10 νομίζεται in mg. P¹ 8 θέλει P, corr. Mi

c.42: 2 ἀξιοπίστων P, corr. Mi 4 τὸ scripsi: τὰ P 6 ἐγεννή- P τὸπον
Go: τρόπον P 7 τε scripsi: δὲ P 9 καὶ¹ del. Mi 9-10 ἐνομίζετο Go:
νομίζει P

Ἐπεὶ τοίνυν, ὡς εἰκάσαι ἔστι, τὰς πάντων δόξας ἐξεθέμεθα, πολλὴν 3
φροντίδα ποιήσαντες πρὸς τὸ φανερώσαι τὰ ὡς ξένα ὑπὸ τῶν αἰρεσιαρ-
χῶν ἐπεισαγόμενα πρὸς θεοσέβειαν / ὄντα μάταια καὶ νόθα, οὐδὲ ἐν P. f. 18^v
αὐτοῖς ἴσως ἄξια λόγου τυγχάνοντα, δοκεῖ διὰ συντόμου λόγου ὑπομνησ-
15 θῆναι κεφαλαιωδῶς τὰ προειρημένα.

Πᾶσι τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην φιλοσόφοις καὶ θεολόγοις ζητήσαν 1 43
οὐ συνεφώνησε περὶ τοῦ θεοῦ, τί ἐστὶν ἢ ποδαπός· οἱ μὲν γὰρ αὐτὸν
λέγουσιν εἶναι πῦρ, οἱ δὲ πνεῦμα, οἱ δὲ ὕδωρ, ἕτεροι δὲ γῆν· ἕκαστον
δὲ τῶν στοιχείων ἐλαττόν τι ἔχει καὶ ἕτερον ὑπὸ τοῦ ἐτέρου ἡττάται.
5 τοῦτο δὴ συνέβη τοῖς τοῦ κόσμου σοφοῖς – ὅπερ ἐστὶ τοῖς νοῦν ἔχουσι 2
πρόδηλον· – οἱ ἰδόντες τῆς κτίσεως τὰ μεγέθη, ἐπὶ τῇ τῶν ὄντων οὐσίᾳ
ἐταράχθησαν, μείζονα ταῦτα νομίσαντες τοῦ ὑπ’ ἐτέρου γένεσιν ἐπιδέ-
ξασθαι δύνασθαι. καὶ οὐδὲ ὁμοῦ τὸ σύμπαν αὐτὸ εἶναι τὸν θεὸν ἀπεφή-
ναντο, <ἀλλ’> αἴτιον πρὸς θεολογίαν <ἕκαστος> ἐν τῶν βλεπομένων
10 <ἐ>νόμισεν, ὅπερ <προ>έκρινε. καὶ οὕτως [ἐπὶ] τοῖς ὑπὸ θεοῦ γενομένοις
καὶ κατὰ τὴν ἐκείνου ὑπερβάλλουσαν μεγαλειότητα ἐλαχίστοις ὑπάρ-
χουσιν ἐνιδόντες, μὴ δυνηθέντες δὲ εἰς τὸ μέγεθος τοῦ ὄντως θεοῦ
ἐκτεῖναι τὸν νοῦν, ταῦτα ἐθεολόγησαν. οἱ δὲ ἐνδοτέρω τῆς ἀληθείας 3
νομίσαντες γεγονέναι Πέρσαι ἔφασαν τὸν θεὸν εἶναι φωτεινόν, φῶς ἐν
15 ἀέρι συνεχόμενον· οἱ δὲ Βαβυλώνιοι ἔφασαν τὸν θεὸν σκοτεινὸν εἶναι,
ὅπερ καὶ αὐτὸ <τοῦ> ἐτέρου (ἐ)πακολούθημα φαίνεται· νυκτὶ γὰρ
ἐπακολουθεῖ ἡμέρα, τῇ δὲ ἡμέρα νύξ.

Αἰγύπτιοι δὲ πάντων ἀρχαιότεροι εἶναι νομίζοντες, τὴν τοῦ θεοῦ 4
δύναμιν <*> ψηφίσαντες τὰ τε διαστήματα τῶν μοιρῶν, ἐξ ἐπι<π>νοίας
20 θειοτάτης ἔφασαν / τὸν θεὸν εἶναι μονάδα ἀδιαίρετον καὶ αὐτὴν ἑαυτὴν
γεννώσαν, καὶ ἐξ αὐτῆς τὰ πάντα κατεσκευάσθαι. αὕτη γάρ, φασίν, 5
ἀγέννητος οὔσα τοὺς ἐξῆς ἀριθμοὺς γεννᾷ· οἷον ἐφ’ ἑαυτὴν ἢ μονὰς
ἐπιπρο<τε>θεῖσα γεννᾷ τὴν δυάδα, καὶ ὁμοίως ἐπιπροστιθεμένη γεννᾷ
τὴν τριάδα καὶ <τὴν> τετράδα μέχρι τῆς δεκάδος, ἥτις <ἐστὶν ἡ>

6 ss. H I. 26.3

18 H V. 7.22; Herodot. II.2

12 ὑπὸ Μί: ἐπὶ P

14 ἴσως Μί: οἴσεις P

4 ἐλάττω P, corr. Μί

5 δὴ scripsi: δὲ P

6 οἱ P: ὅτι Roper

9 ἀλλ’ add.

Cr post αἴτιον add. δὲ We

ἕκαστος add. suad. Μί (post νομίσας)

10 ἐνόμισεν scripsi: νομίσας P

ὅπερ προέκρινε scripsi (cf. H I. 26.3): ὅπερ ἔκρινε

P: ὃ προέκρινε Cr

ἐπὶ del. suad. We

12 ὄντος P¹, -ως P²

16 αὐτὸ Μί:

ταῦτα P

τοῦ add. R. Scott

19 post δύναμιν lac. ind. Go

τά τε Μί: τάδε

P μοιρῶν Μί (cf. v. 54): μυρῶν P

ἐπιπνοίας Go: ἐπινοίας P

21 φασίν

coniec. Μί: φησὶν P

23 ἐπιπροσθεῖσα P, corr. Μί

24 τὴν² addidi

ἐστὶν

addidi et ἡ add. Μί

- ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τῶν ἀριθμῶν, ἵνα γένηται πρώτη καὶ δεκάτη ἡ 25
 μονάς, διὰ τὸ καὶ τὴν δεκάδα ἰσοδυναμεῖν καὶ ἀριθμεῖσθαι εἰς μονάδα.
 6 κἂν αὕτη δεκαπλασιασθεῖσα γένηται ἑκατοντάς, καὶ <αὕτη> πάλιν
 γίνεται μονάς· κἂν ἡ ἑκατοντάς δεκαπλασιασθεῖσα ποιήσῃ χιλιάδα, καὶ
 αὕτη ἔσται μονάς· οὕτως κἂν τὰ χίλια δεκαπλασιασθέντα ἀπαρτίσωσι
 τὴν μυριάδα, ὁμοίως ἔσται μονάς. τῆς δὲ μονάδος κατὰ τὴν ἀδ(ιαίρε)τον 30
 7 σύγκρισιν συγγενεῖς ἀριθμοὶ παραλαμβάνονται γ' ε' ζ' [θ']. ἔστι δὲ καὶ
 ἑτέρ(ου) ἀριθμοῦ συγγένεια πρὸς τὴν μονάδα φυσικωτέρα κατὰ τὴν τῆς
 ἐξακύκλου ἔλικος πραγματεῖαν, τῆς δυάδος, κατὰ τὴν ἄρτιον θέσιν τῶν
 ἀριθμῶν καὶ διαίρεσιν· συγγενῆς δὲ [ὀ] ἀριθμὸς ἔστι τοῦ δ' καὶ <ὀ> ἡ'.
 8 ταῦτα δὲ ἐκ τῆς μονάδος ἀρχὴν λαβόντα <ἡ τοῦ θεοῦ> πρόνοια <τῆς> 35
 ἀρχῆς ἐχώρισε μέχρι τῶν τεσσάρων στοιχείων, λέγω δὴ τοῦ πνεύματος
 καὶ πυρός, ὕδατός τε καὶ γῆς. καὶ ἐκ τούτων <δὲ> ποιήσας τὸν κόσμον,
 ἄρρενόθηλον αὐτὸν κατεσκεύ(α)σε· καὶ δύο μὲν στοιχεῖα εἰς τὸ ἄνω
 ἡμισφαίριον προσέταξε, τὸ τε πνεῦμα καὶ τὸ πῦρ, καὶ καλεῖται τοῦτο
 <τὸ> ἡμισφαίριον, <ὄν> τῆς μονάδος, ἀγαθοποιόν τε καὶ ἀνωφερὲς καὶ 40
 9 ἀρσενικόν – λεπτομερῆς γὰρ / οὔσα ἡ μονάς ποτᾶται εἰς τὸ λεπτότατον
 μέρος καὶ καθαρῶτατον τοῦ αἰθέρος· – τὰ δὲ ἄλλα δύο στοιχεῖα, ὄντα
 παχύτερα, ἀπένειμεν τῇ δυάδι, γῆν τε καὶ ὕδωρ, καὶ καλεῖται τοῦτο τὸ
 ἡμισφαίριον κατωφερὲς, θηλυκόν τε καὶ κακοποιόν. καὶ αὐτὰ δὲ πάλιν
 τὰ ἄνω δύο στοιχεῖα ἑαυτοῖς συγκρινόμενα ἔχουσιν ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἄρρεν 45
 10 καὶ τὸ θῆλυ, πρὸς εὐκαρπῖαν καὶ αὔξησιν τῶν ὄλων· καὶ τὸ μὲν πῦρ
 ἄρρεν ἐστί, τὸ δὲ πνεῦμα θῆλυ· καὶ πάλιν τὸ <μὲν> ὕδωρ ἄρρεν ἐστίν, ἡ
 δὲ γῆ θῆλυ. καὶ οὕτως ἀπ' ἀρχῆς συνεβίωσε τὸ πῦρ τῷ πνεύματι, τῇ δὲ
 γῆ τὸ ὕδωρ· ὥσπερ γὰρ δύναμις τοῦ πνεύματός ἐστι τὸ πῦρ, οὕτως καὶ
 τῆς γῆς τὸ ὕδωρ. 50
- 11 Καὶ αὐτὰ δὲ τὰ στοιχεῖα ψηφιζόμενα καὶ ἀναλυόμενα καθ' ὑφαίρεσιν
 ἐν<ν>άδων λήγει οἰκειῶς, ἃ μὲν εἰς τὸν ἀρρενικὸν ἀριθμὸν, ἃ δὲ εἰς
 τὸν θηλυ<κόν>. ὑφαιρεῖται δὲ πάλιν ἡ ἐννάς διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν· διὰ

31 cf. Theon. Sm. *Math.* p.23.11 Hiller

27 κἂν scripsi: καὶ P γένηται P: γίνεται We αὕτη² addidi 28 κἂν P:
 καὶ Roper ποιήσῃ Mi: ποιήσει P 29 κἂν We: καὶ P post δεκαπλασιασ-
 θέντα in P vac. spat. litt. 22, sed nihil deest 31 θ P, del. suad. Cr 32 τῆς Mi:
 τοῦ P 34 ὀ¹ delevi ὀ² addidi 35 ἀρχὴν coniec. Mi: ἀριθμὸν P
 ἡ τοῦ θεοῦ supplevi (cf. v. 37 ποιήσας) πρόνοια scripsi: προνοίαν P τῆς² addidi
 36 ἀρχῆς scripsi: ἀρετῆς P ἐχώρισε Roper: ἐχώρησε P δ^{ων} P 37 δὲ
 addidi 40 τὸ add. Mi ὄν addidi 42 δὲ scripsi: τε P 47 μὲν add.
 Cr 49 post ὕδωρ lac. susp. Mi 51 ἀναλυόμενα Roper: ἀναδύομενα P
 52 ἐνάδων P λήγει οἰκειῶς, ἃ μὲν Go: λέγει οἰκειωσαμένη P 53 θηλυκόν
 Go: θῆλυ P: θῆλυον Mi

τὸ τὰς τριακοσίας ἐξήκοντα τοῦ ὄλου μοίρας ἐξ ἐννεάδων συνίστασθαι,
 55 καὶ διὰ τοῦτο τὰ <τ>έτ<τ>αρα πλινθία τοῦ κό(σ)μου ὑπὸ ἐνενηκόντα
 μοιρῶν περιγεγράφθαι τελείων. προσωκείωται δὲ τῇ <μὲν> μονάδι τὸ 12
 φῶς, τῇ δὲ δυάδι τὸ σκότος· καὶ τῷ μὲν φωτὶ κατὰ φύσιν ἡ ζωῆ, τῷ δὲ
 σκότει ὁ θάνατος· καὶ τῇ μὲν ζωῆ <τή> δικαιοσύνη, τῷ δὲ θανάτῳ ἡ
 ἀδικία. διὸ πᾶν γεννώμενον ἐν τοῖς ἀρσενικοῖς ἀριθμοῖς ἀγαθοποιόν
 60 ἔστι, τὸ δὲ ἐν τοῖς θηλυκοῖς κακο(ποι)όν ἔστιν. οἶον ψηφίζουσι· μονάς – 13
 ἵνα ἀπ' αὐτῆς ἀρξώμεθα – γίνεται τξά', ἃ λήγει εἰς μονάδα τῆς ἐννεάδος
 ὑφαιρεθείσης. ὁμοίως ψήφισον· δυὰς γίνεται χε'· ὕφеле τὰς ἐννεάδας,
 λήγει εἰς δυάδα, καὶ ἀποκαθίσταται ἕκαστον εἰς τὸ ἴδιον. /

Τῇ οὖν μονάδι ἀγαθοποιῶ οὔση <ὁμοίως τὰ> εἰς τὸν [ἀ]περίζυγον 1 44 P f. 20^r
 ἀριθμὸν λήγοντα ὀνόματα ἀνωφερῆ <τε καὶ ἀρσενικὰ καὶ> ἀγαθοποιᾶ
 εἶναι παρατηρούμενα λέγουσι, τὰ δὲ εἰς τὸν ἄρτιον ἀριθμὸν λήγοντα
 κατωφερῆ τε καὶ θηλυκὰ καὶ κακοποιᾶ εἶναι νενόμισται. τὴν γὰρ φύσιν
 5 ἐξ ἐναντίων συνισταμένην λέγουσιν, ἕκ τε καλοῦ καὶ κακοῦ· ὡσπερ
 δεξιὸν καὶ ἀριστερόν, φῶς καὶ σκότος, ἡμέρα καὶ νύξ, ζωῆ καὶ θάνατος.
 ἔτι δὲ καὶ τοῦτο λέγουσιν, ὡς τὸ θεὸς <ὄνομα>, ψηφισθὲν καὶ μ<ερισθ> ἐν 2
 εἰς ἐννάδα, εἰς πεντάδα καταντᾶ, ὃ ἔστιν <ἀν>ἄρτιον· ὃ ἐπιγραφὸν
 περιάψαντες θεραπεύουσιν. οὕτως καὶ βοτάνη τις εἰς τοῦτο λήγουσα
 10 τοῦ ἀριθμοῦ ὁμοίως περιαφθεῖσα ἐνεργεῖ, διὰ τὴν ὁμοίαν τοῦ ἀριθμοῦ
 ψήφον. ἀλλὰ καὶ ἰατρός <τις> ὁμοίᾳ ψήφῳ ἀρρώστους θεραπεύει· εἰ δὲ 3
 ἐναντία ἢ ψήφος, οὐ θεραπεύει ῥαδίως. τούτοις τοῖς ἀριθμοῖς προσέχον-
 τεσ, ὅσα ὁμοία ἢ λογίζονται κατὰ τόνδε τὸν νοῦν, ο<ἰ> μὲν κατὰ

6 cf. Aristot. *Metaph.* A 5, p.986 a 24 8 ss. cf. Serv. In Verg. *Ecl.* 8.75 medendi
 causa multarumque rerum impares numeros servari; περιάψαντες: pro amuleto collo
 appendentes

55 τέτταρα Roeper: ἕτερα P ὑπὸ addidi 56 προσουκ- P μὲν addidi
 57–58 τῷ δὲ σκότει scripsi: τῇ δὲ δυάδι P 58 ἠ¹ add. Go 61 ἀρξάμεθα P, corr. Mi

1 ὁμοίως addidi: ἀκολούθως add. suad. Mi, προσωκείωται Cr, νέμοντες We τὰ
 add. Mi περίζυγον scripsi (περίζυγος: ἄζυγος, περισσός, ἀνάρτιος): ἀπερίζυγον
 P 2 ἀριθμοῦ P, corr. Mi τε καὶ ἀρσενικὰ καὶ add. suad. Mi 3 παρατη-
 ρούμενα coniec. Mi: -μενοι P 5 ἐναντίου P, corr. Mi 6 νύξ καὶ ἡμέρα P,
 transposui 7 ὡς Cr: ὡσεὶ P ὄνομα add. Cr (ψήφος θεοῦ ὀνόματος paraphr.
 in mg. P) ψηφισθὲν scripsi: ψηφίσας P μερισθὲν scripsi: μῆν P: <τε>μὸν
 Diels 8 εἰς πεντάδα εἰς ἐννάδα P, transp. G. Pasquali: εἰς ἐννάδα del. Cr We
 ἄρτιον P, corr. Cr 11 τις addidi (medici nomen proprium computatur: cf. v.9 καὶ
 βοτάνη τις) ὁμοίω P ἄρρωστος P¹, -ους P² 12 post ῥαδίως in P vac.
 spat. litt. 7 13 ὁμοία ἢ P: ὁμοιο<εἰδ>ἢ coniec. We ὁ μὲν P

φωνήεντα μόνα, οἱ δὲ κατὰ πάντα τὸν ἀριθμὸν. τοιαύτη καὶ ἡ Αἰγυπτίων σοφία, δι' ἧς τὸ θεῖον δοξάζοντες γινώσκειν νομίζουσιν.

15

45 1 Ἰκανῶς οὖν δοκεῖ ἡμῖν καὶ ταῦτα ἐκτεθεῖσθαι. ἀλλ' ἐπεὶ νομίζω μηδεμίαν δόξαν τῆς ἐπιγείου καὶ χαμαιπετοῦς σοφίας παραλελοιπέναι, οὐκ ἄχρηστον δὴ τὴν εἰς αὐτὰ φροντίδα ὁρῶ ἡμῖν γεγενημένην. οὐδὲ γὰρ μόνον πρὸς ἔλεγχον τῶν αἱρέσεων εὐχρηστον ὁρῶμεν γεγονέναι τὸν λόγον, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς ταῦτα δοξ(ά)ζοντας· οἱ ἐντυχόντες τῇ 5 γεγενημένη ἡμῶν πολυμερι(μν)ία καὶ τὸ σπουδαῖον θαυμάσουσι καὶ τὸ φιλόπονον οὐκ ἐξουθενήσουσι καὶ μωροὺς οὐκ ἀποφανοῦνται Χριστιανούς / ἐνιδόντες οἷς αὐτοῖ μωρῶς πιστεύουσιν. ἔτι δὲ καὶ τοὺς τῇ 2 ἀληθείᾳ προσέχοντας φιλομαθεῖς προβιάσει ὁ λόγος φρονιμωτέρους πρὸς τὸ εὐκόλως ἀνατρέπειν τοὺς πλανᾶν <αὐτοὺς> τετολμηκότας, μὴ 10 μόνον τὰς τῶν αἱρέσεων μαθόντας ἀρχάς, ἀλλὰ καὶ τὰς τῶν σοφῶν λεγομένας δόξας· ὧν οὐκ ἄπειροι γενόμενοι, οὐθ' ὑπ' αὐτῶν ταραχθῆσονται ὡς ἀμαθεῖς, οὐθ' ὑπὸ τινων πλανηθῆσονται ὡς δυνάμει τινὶ δρώντων, ἀλλ' ἔτι καὶ τοὺς πλανωμέ(ν)ους ἐπιτηρήσουσιν.

P f. 20^v

5

10

46 1 Ἰκανῶς οὖν τὰ <τούτοις> δόξαντα ἐκθέμενοι, λοιπὸν ἐπὶ τὴν τοῦ προκειμένου πραγματείαν χωρήσομεν, ὅπως ὁ τετάγμεθα περὶ τῶν αἱρέσεων ἐπιδειξάντες, ἐκάστοις τε τὰ ἴδια ἀποδοῦναι ἀναγκάσαντες γυμνοὺς τοὺς αἰρεσιάρχας φανερώσωμεν καὶ ἀφροσύνην τῶν πειθομένων κατηγορήσαντες πείσωμεν παλινδρομεῖν ἐπὶ τὸν τῆς ἀληθείας εὐδίου 5 λιμένα. ἴνα δὲ σαφέστερα τοῖς ἐντυγχάνουσι τὰ ῥηθησόμενα φανῆ, δοκεῖ καὶ <τὰ> τῷ Ἀράτῳ πεφροντισμένα περὶ τῆς κατὰ τὸν οὐρανὸν ἄστρον διαθέσεως ἐξειπεῖν, ὡς τινες εἰς τὰ ὑπὸ τῶν γραφῶν εἰρημένα ἀπεικονίζοντες αὐτὰ ἀλληγοροῦσι, μετάγειν τὸν νοῦν τῶν προσεχόντων πειρώμενοι, πιθανοῖς λόγοις προ(σ)άγοντες αὐτοὺς πρὸς ἃ βούλονται, ξένον 10 θαῦμα ἐνδεικνύμενοι, ὡς <ἄν> κατηστερισμένων τῶν ὑπ' αὐτῶν λεγομένων. οἱ <δὲ> τῷ παραξένῳ θαύματι ἐνορώντες / μικροθαύμαστοι

P f. 21^f

5

10

15 δοξάζοντες Go: δοξάζειν P

c. 45: 1 ἡμῖν Mi: ἡμᾶς P ἀλλ' ἐπεὶ P: ἀλλ' ἔτι Go: ἀμέλει We 2 χαμαιπετοῦς P³, μαιπετοῦς P¹ 3 δὴ scripsi: δὲ P 5 ταῦτα Go: τὰ αὐτὰ P 10 εὐκόλως ἀνατρέπειν τοὺς πλανᾶν τετολμηκότας post v. 11 ἀρχάς P: huc transtuli αὐτοὺς addidi (cf. H VI. 20.2) 12-13 οὐδ'... οὐδ' P, corr. Go

c. 46: 1 τούτοις addidi 2 χωρήσομεν scripsi: -σωμεν P 4 φανερώσωμεν scripsi: -σωμεν P 5 πείσωμεν scripsi: -σωμεν P 7 τὰ add. Mi τῷ P: τὰ We τὸν οὐρανὸν Cr: τῶν οὐρανίων P 11 ὡσάν scripsi: ὡς P 12 οἱ P: οἱ Go δὲ addidi

ἀλίσκονται δίκην ὀρνέου τοῦ λεγομένου ὤτου, οὗ τὸ παράδειγμα καλὸν
 ἐξείπειν διὰ τὰ μέλλοντα. ἔστι δὲ τὸ ζῶον οὐ πολὺ ἀπεμφαῖνον ἀετοῦ
 15 οὔτε μεγέθει οὔτε μορφῇ, ἀλίσκεται δὲ τοῦτον τὸν τρόπον. ὁ ἀγρευτῆς 4
 τῶν ὀρνίθων, ἐπὰν ἴδῃ ἀγέλην που καταπτᾶσαν, πόρρωθεν ἀνακρουό-
 μενος τὰς χεῖρας ὀρχεῖσθαι σκῆπτεται καὶ οὕτω πρὸς ὀλίγον ἐγγίζει τοῖς
 ὀρνισιν· οἱ δὲ τὴν παράδοξον θέαν καταπεπληγότες, ἀπερίβλεπτοι
 πάντων γίνονται· ἕτεροι δὲ τῶν ἐπὶ τὴν ἄγραν παρεσκευασμένων ὀπισθεν
 20 ἐπελθόντες τοὺς ὄρνεις εὐκόλως συλλαμβάνονται θεωμένους τὸν
 ὀρχηστήν. διὸ ἀξιώ μὴ τις τοῖς ὁμοίοις θαύμασι καταπλαγεῖς <τῶν> 5
 ἐξηγουμένων τὸν οὐρανὸν δίκην ὤτου συλληφθῆ· ὀρχησις γὰρ καὶ
 λῆρος ἢ τῶν τοιούτων πανουργία, καὶ οὐκ ἀλήθ(εια).
 Φησὶν οὖν ὁ Ἄρατος οὕτως· 6

25 Οἱ μὲν ὁμῶς πολέες τε καὶ ἄλ<λ>υδὶς ἄλλοι ἐόντες
 οὐρανῷ ἔλκονται πάντ' ἤματα συνεχῆς αἰεὶ

– τουτέστιν οἱ πάντες ἀστέρες· –

30 αὐτὰρ ὁ γ' οὐδ' ὀλίγον μετανίσσεται, ἀλλὰ μάλ' αὐτως
 ἄζων αἰὲν ἄρρηεν, ἔχει δ' ἀτάλαντον ἀπάντη
 μεσηγυρὸς γαῖαν, περὶ δ' οὐρανὸν αὐτὸς ἀγιν(εῖ).

Πολέας φησὶν εἶναι τοὺς κατὰ τὸν οὐρανὸν ἀστέρας – τουτέστι 1 47
 στρεπτούς – διὰ τὸ περιέρχεσθαι ἀπὸ ἀνατολῆς εἰς δύσιν καὶ δύσεως
 εἰς ἀνατολὴν ἀπαύστως, σφαιροειδεῖ σχήματι. εἰλεῖσθαι δὲ κατὰ τὰς
 ἄρκτους αὐτὰς λέγει, οἶόν τι ποταμοῦ ρεῦμα, μέγα θαῦμα Δράκοντος
 5 πελώρου. καὶ τοῦτ' εἶναί φησιν ὁ ἐν τῷ Ἰῶβ πρὸς τὸν <θεὸν ὁ> διά-
 βολος ἔφη· «ἐμπερι(π)ατήσας τὴν ὑπ' οὐρανὸν καὶ περιελθὼν», τουτέστι 2
 περιστραφεῖς (<κ>αὶ περιοκοπήσας τὰ γινόμενα. τετάχθαι γὰρ νομίζουσι
 κατὰ τὸν / ἄρκτικὸν πόλον τὸν Δράκοντα, τὸν ὄφιν, ἀπὸ τοῦ ὑψηλοτά-

P. f. 21^v

15 ss. Athen. 390 F – 391 A; Aristot. *Hist. anim.* Θ 12, p.597 b 25 25 ss. Arat. 19–23

1 ss. cf. H V. 8.34–35 3–5 Arat. 45 s. et 57; H V. 16.15 6 Job 1:7 Περιελθὼν τὴν γῆν καὶ ἐμπεριπατήσας τὴν ὑπ' οὐρανὸν πάρειμι.

16 κατὰ πᾶσαν P¹, τ- sscr. P² 19 παρασκ- P 21 τῶν addidi 22 ἐξηγου-
 μενον P, corr. Mi ὀρχησία P 25 ὁμως P 28 μετανείσε-
 ται P¹, -ισο- P² 29 αἱ ἐνάρηρεν P¹, corr. P²

1 φησὶν Mi: φασὶν P 2 post καὶ add. ἀπὸ Mi 4–5 Δράκοντος, <δεινοῖο> πελώρου
 coniecserim 5 ὁ φησὶν P, transposui τὸν P: θεὸν Go θεὸν ὁ add. We
 5/6 διάβολος Go: διάβολον ὡς P

του πόλου πάντα ἐπιβλέποντα καὶ πάντα ἐφορῶντα, ἵνα μηδὲν τῶν
 3 πραττομένων αὐτὸν λάθῃ. πάντων γὰρ δυνόντων τῶν κατὰ τὸν οὐρανὸν 10
 ἀστέρων ὁ μόνος οὗτος ὁ πόλος οὐδέποτε δύνει, ἀλλ' ἄνω ὑπὲρ τὸν
 ὀρίζοντα ἐρχόμενος πάντα περισκοπεῖ καὶ ἐπιβλέπει, καὶ λαθεῖν αὐτὸν
 τῶν πραττομένων, φησί, δύναται οὐδέν.

ἦχι μάλιστα
 μίσιγονται δύσιές τε καὶ ἀντολαὶ ἀλλήλησι,

15

4 <τῆδε> τετάχθαι δὴ φησιν αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν. κατὰ γὰρ τὴν δύσιν καὶ
 ἀνατολὴν τῶν δύο ἡμισφαιρίων κεῖται τὸ κεφάλαιον τοῦ Δράκοντος, ἵνα,
 φησί, μηδὲν αὐτὸν λάθῃ κατὰ τὸ αὐτὸ μήτε τῶν ἐν τῇ δύσει μήτε
 τῶν ἐν τῇ ἀνατολῇ, ἀλλὰ πάντα γινώσκῃ τὸ θηρίον ὁμοῦ. ἔστι δὲ κατ'
 αὐτῆς τῆς κεφαλῆς τοῦ Δράκοντος ἰδέ<α> ἀνθρώπου δι' ἄστρον θεωρου- 20
 μένη· ὃ καλεῖ «κεκμηκὸς εἰδῶλον» ὁ Ἄρατος καὶ «μογέοντι ἑοικὸς»,
 5 καλεῖται δὲ ὁ Ἐν γόνασιν. ὁ μὲν οὖν Ἄρατος οὐκ εἰδέναι φησίν, οὗτος
 τίς ἐστίν ὁ πόνος καὶ τὸ θαῦμα τοῦτο στρεφόμενον ἐν οὐρανῷ· οἱ δὲ
 αἰρετικοί, διὰ τῆς τῶν ἄστρον ἱστορίας θέλοντες τὰ ἑαυτῶν δόγματα
 συνιστᾶν, περιεργότερον τούτοις ἐπισχόντες τὸν Ἐν γόνασι φασιν εἶναι 25
 τὸν Ἀδάμ, κατὰ πρόσταγμα, φησί, τοῦ θεοῦ, καθὼς εἶπε Μωσῆς, φυλάσ-
 σοντα τὴν κεφαλὴν τοῦ Δράκοντος, καὶ τὸν Δράκοντα τὴν πτέρναν
 αὐτοῦ· οὕτως γὰρ φησιν ὁ Ἄρατος·

δεξιτεροῦ ποδὸς ἵχνος ἔχων σκολιοῦ Δράκοντος.

48 1 Παρατ(ε)τάχθαι δὲ φησιν αὐτῷ ἐκατέρωθεν – λέγω δὴ τῷ Ἐν γόνασι
 – Λύραν καὶ Στέφανον, αὐτὸν δὲ γόνου κλίνειν / [καὶ] ἐκτετακὸτα

P f. 22^r

10 ss. cf. I. Gundel in *RE IX A*, p. 1040.66 ss. 14 s. Arat. 61 s. 19 ss. Arat.
 63–67 et 73; Fr. Boll, *Sphaera* (Lipsiae 1903), p. 100 ss.; A. Rehm in *RE V*, p. 2563 ss.
 25–28 *Gn 3*: 15; cf. Gu. Gundel in *RE III A*, p. 2423.1 ss. 29 Arat. 70; H V. 16.16

1 s. Arat. 615; 71 et al. 2 s. Arat. 66–68

10 τῶν οὐρανῶν P, corr. Mi 11 ἀλλὰ P 14 μάλιστα P: περ ἄκραι Aratus
 15 σμίγονται P δύσεις P ἀλλήλοισι P 16 τῆδε addidi δὴ Go: δὲ
 P: <τῆ>δε coniec. Mi 18 τὸ αὐτὸ P: τοῦτο Diels 19 γινώσκει P 20 ἰδέα
 Mi: εἰ δὲ P διὰ P 24 αἰρετικοὶ post ἱστορίας P, transposui 28 οὗτος P¹,
 -ως P² 29 ἵχνος P: ἄκρον Aratus et H V. 16.16 ἔχων P H: ἔχει Arat.

1 δὴ scripsi: δὲ P τῷ Mi: τὸ P 2 καὶ deleui ἐκτετακέναι coniec. We

ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας, οἰονεὶ περὶ ἀμαρτίας ἐξομολογούμενον. εἶναι δὲ
τὴν Λύραν μουσικὸν ὄργανον, ὑπὸ νηπίου ἔτι παντελῶς κατασκευασμένον
5 τοῦ Λόγου· Λόγον δὲ εἶναι παρὰ τοῖς Ἑλλησιν ἀκούομεν τὸν Ἑρμῆν. 2
φησὶ γὰρ ὁ Ἄρατος περὶ τῆς κατασκευῆς τῆς Λύρας·

τὴν δ' ἄρ' ἔτι καὶ παρὰ λίκνω
Ἑρμείης ἐτόρησε, Λύρην δ' εἶπε<ν> καλέεσθαι.

ἐπτάχορδος <δέ> ἐστὶ, διὰ τῶν ἐπτὰ χορδῶν τὴν πᾶσαν ἀρμονίαν καὶ
10 κατασκευὴν ἐμμελῶς ἔχουσιν τοῦ κόσμου <*>· ἐν ἑξ ἡμέραις γὰρ ἐγένετο
ὁ κόσμος, καὶ τῇ ἑβδόμῃ καταπέπαυται. εἰ οὖν, φησὶν, ἐξομολογούμενος 3
ὁ Ἀδὰμ καὶ τὴν κεφαλὴν φυλάσσωσιν τοῦ θηρίου κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ
θεοῦ ἐκμμήσεται τὴν Λύραν, τουτέστι κατακολουθήσει τοῖς <*> τοῦ
θεοῦ [τουτέστι πειδόμενος τῷ νόμῳ], παρακείμενον αὐτῷ τὸν Στέφανον
15 λήψεται· ἐὰν δὲ ἀμελήσῃ, συγκατενεχθήσεται τῷ ὑποκειμένῳ θηρίῳ καὶ
τὸ μέρος ἔξει, φησὶ, μετὰ τοῦ θηρίου. ἔοικε δὲ ὁ Ἐν γόνασιν ἐκατέρωθεν 4
ἐπιβάλλ<λ>εῖν τὰς χεῖρας καὶ τοῦτο μὲν τῆς Λύρας, τοῦτο δὲ <τοῦ>
Στεφάνου ἐφάπτεσθαι [τοῦτο δὲ ἐξομολογεῖσθαι], ὡς ἔστιν ἰδεῖν δι'
αὐτοῦ τοῦ σχήματος. ἐπιβουλεύεται δὲ ὁμῶς καὶ ἀποσπᾶται ὁ Στέφανος
20 αὐτοῦ ὑπ' ἄλλου θ(η)ρίου, <τοῦ> μικροτέρου δράκοντος, ὃ ἐστὶ γέννημα
τοῦ φυλασσομένου ὑπὸ τοῦ Ἐν γ(ό)νασι τῷ ποδί. ἀνθρώπος δὲ ἔστηκεν, 5
ἐκατέραις ταῖς χερσὶ (κ)αρτερωδῶς κατασφίγγων καὶ εἰς τὰ ὀπισθ' ἔλκων
(ἀπὸ) τοῦ Στεφάνου τὸν Ὀφιν καὶ οὐκ ἐῷ<ν> ἐφάπτεσθαι βιαζόμενον
τοῦ Στεφάνου) / τὸ θηρίον· Ὀφιοῦχον δὲ αὐτὸν ὁ Ἄρατος καλεῖ, ὅτι
25 κατέχει τὴν ὀρμὴν τοῦ Ὀφεως, ἐπὶ τὸν Στέφανον ἐλθεῖν πειρωμένου.
Λόγος δὲ, φησὶν, ἐστὶ<ν> οὗτος ὁ ἐν> σχήματι ἀνθρώπου, ὁ κωλύων ἐπὶ 6
τὸν Στέφανον ἐλθεῖν τὸ θηρίον, οἰκτεῖρων τὸν ἐπιβουλεύομενον ὑπὸ τοῦ
Δράκοντος, ὁμοῦ καὶ τοῦ γεννήματος ἐκείνου.

P f. 22^v

5 Schol. in Arat. 268 (p. 211.10 Martin) 7 s. Arat. 268 s. 9 s. cf. Lucian.
De astrol. 10 ἡ δὲ λύρη ἐπτάμιτος εἴδουσα τὴν τῶν κινουμένων ἀστέρων ἀρμονίην συνεβάλλ-
λετο 10 s. *Gn* 2:2; *H VI.* 14.1 19 s. Arat. 82 s.; 86 s. et al. 21 ss.
Arat. 74–87 et al.

3 εἶναι Mi: εἰδέναι P 5 λόγον R. Scott: λόγῳ P ἀκούομεν Diels: ἀκούομενον
P 6 γὰρ scripsi: δὲ P 7 δ' om. Arat. ἄρ' ἔτι Mi: ἀρετὴν P 8 ἐτέ-
ρησε P δ' εἶπε καλέεσθαι P: δὲ μιν εἶπε λέγεσθαι Arat. 9 δέ add. suad. Mi
10 post κόσμου lacuna: σημαίνουσα coniec. Roesper 13 post τοῖς lacuna (exspectes
προστάγμασι): λόγους add. Mi (τῷ λόγῳ Go) 14 τουτέστι – τῷ νόμῳ seclisi (cf.
v. 18) 17 ἐπιβάλειν P τοῦ add. Go 18 τοῦτο δὲ ἐξομολογεῖσθαι secl.
Roesper 19 ὁμοῦ P, corr. Go 20 τοῦ addidi 21 ποδὶ Mi: παιδί P
23 ἑῶν scripsi: ἐᾶ P 26 οὗτος ὁ addidi et ἐν add. suad. We

- 7 Αὐταὶ δὲ αἱ Ἄρκτοι, φησὶν, ἐβδομάδες εἰσὶ δύο, ἐξ ἑπτὰ ἀστέρων
 συγκείμεναι, δισσῶν κτίσεων εἰκόνες· πρώτη γάρ, φησὶν, <ἐστὶ> [ἦ] 30
 κτίσις ἢ κατὰ τὸν Ἀδὰμ ἐν πόνοις, <ὃ ἐστίν> ὁ Ἐν γόνασιν ὀρώμενος·
 δευτέρα δὲ κτίσις ἐστὶν ἢ κατὰ Χριστόν, δι' ἧς ἀναγεννώμεθα, ὃ ἐστίν ὁ
 Ὁφιοῦχος <ὀρώμενος>, ἀνταγωνιζόμενος τῷ θηρίῳ καὶ κωλύων ἐπὶ τὸν
 8 Στέφανον ἐλθεῖν, τὸν ἠτοιμασμένον τῷ Ἀνθρώπῳ. μεγάλη δὲ ἐστίν 35
 Ἄρκτος ἢ Ἐλίκη, φησὶν, <τῆς> μεγάλης κτίσεως σύμβολον, πρὸς ἣν
 πλέουσιν Ἕλληνες – τουτέστι πρὸς ἣν παιδεύονται – καὶ <ἦ> διὰ τῶν
 τοῦ βίου φερόμενοι κυμάτων ἐπακολουθοῦσιν· ἐλίκην τινὰ οὔσαν τὴν
 τοιαύτην κτίσιν – ἢ διδασκαλίαν ἢ σοφίαν –, εἰς τὰ ὀπίσω ἄγουσαν
 τοὺς ἐπομένους τῇ τοιαύτῃ κτίσει· στροφή γάρ τις <ἦ> τῆς Ἐλίκης
 9 προσηγορία, καὶ ἀνακύκλωσις ἐπὶ τὰ αὐτὰ εἶναι δοκεῖ. μικρὰ δὲ <ἐς> τιν 40
 ἢ ἑτέρα Ἄρκτος, οἰοεὶ τις εἰκὼν τῆς δευτέρας κτίσεως, τῆς κατὰ θεὸν
 κτισθείσης· ὀλίγοι γάρ, φησὶν, εἰσὶν οἱ διὰ τῆς στενῆς ὁδοῦ πορευόμενοι.
 στενη<ν> δὲ <ὁδὸν> λέγουσιν εἶναι τὴν Κυνοσουρίδα, πρὸς ἣν ὁ Ἄρατός
 φησιν ὅτι οἱ Σιδόνιοι ναυτί(λ)λονται. Σιδονίους δὲ ἀπὸ μέρους εἶρηκεν
 ὁ Ἄρατος <τοὺς> Φοίνικας, διὰ τὸ εἶναι τὴν Φοινίκων σοφίαν θαυμασ- 45
 τήν, Φοίνικας δὲ εἶναι Ἕλληνες λέγουσι τοὺς ἀπὸ τῆς / Ἐρυθρᾶς
 θαλάσσης μετοικήσαντας εἰς τοῦτον τὸν χῶρον, οὐ καὶ νῦν οἰκοῦσι·
 τοῦτο γὰρ Ἡροδότῳ δοκεῖ.
- 10 Κυνοσουρα δὲ, φησὶν, <ἐστὶν> αὕτη ἢ Ἄρκτος, ἢ κτίσις ἢ δευτέρα, 50
 ἢ μικρὰ, ἢ στενὴ ὁδός, καὶ οὐχὶ ἢ Ἐλίκη· οὐ γὰρ εἰς τὰ ὀπίσω ἄγει,
 ἀλλ' εἰς τὰ ἔμπροσθεν ἐπ' εὐθείας τοὺς ἐπομένους <αὐτῇ> ὁδηγεῖ,
 κ<ύων> τις οὔσα. κύων γὰρ ὁ Λόγος, τοῦτο μὲν φρουρῶν καὶ φυλάσων
 τὸ ἐπιβουλευόμενον ὑπὸ τῶν λύκων ποιμνιον, τοῦτο δὲ ἀπὸ τῆς κτίσεως
 τὰ θηρία κυνηγῶν καὶ διαφθείρων, τοῦτο δὲ γεννῶν τὰ πάντα καί, ὡ<ς>
 11 δὴ φασί, κύων – τουτέστι γεννῶν. – ἐντεῦθεν, φησὶν, ὁ Ἄρατος περὶ τῆς 55

P f. 23^f

29 ss. Arat. 26 ss.; I. Gundel in RE IX A, pp. 1038.10 ss.; 1047.25 ss. 35 s. Arat. 37 s.;
 Schol. in Arat. 39 (p. 89.2 Martin); Ovid. *Fast.* 3.107 s. 37 ss. Schol. in Arat. 35 et
 37; RE VII, p. 2859.21 ss. 41 s. cf. *Eph* 4:24 42 Mt 7:14 43 s. Arat.
 44 48 Herodot. I.1

29 αὐταὶ Go: αὐται P φησὶν coniec. Mi: φασὶν P ἀστέρων Roepert: ἀριθμῶν
 P 30 ἐστὶ addidi ἢ delevi 31 ὃ ἐστίν add. Cr 33 ὀρώμενος addidi
 (cf. v. 31) 35 τῆς addidi 36 ἦ addidi 39 ἦ add. Cr 40 ἐπεὶ P |
 <ἐς> τιν scripsi: τις P 43 στενήν Mi: στενοὶ P ὁδὸν addidi (cf. v. 50)
 45 τοὺς addidi 46 ἔλληνας P, corr. Mi 48 Ἡρο- P¹, -ω- P² 49 ἐστίν
 addidi 50 ἦ³ del. suad. We 51 αὐτῇ addidi 52 κ<ύων> τις scripsi:
 κτίσις P: κυνός Go: κυνός οὔσα <οὔρα> Cr 54 ὡς scripsi: ὃ P 55 κύων P:
 κυῶν coniec. We φησὶν scripsi: φασὶν P

τοῦ Κυνοῦ ἀνατολῆς λέγων εἶρηκεν οὕτως· Κυνοῦ δὲ ἀνατείλαντος οὐκέτι φυταλιαὶ ἐψεύσαντο. τοῦτο <δὲ> ἐστὶν ὃ λέγει· τὰ φυτεύμενα φυτὰ εἰς τὴν γῆν μέχρι τῆς τοῦ Κυνοῦ ἀνατολῆς πολλάκις μὴ ῥιζοβολήσαντα ὁμως τέθηλε φύλλοις καὶ ἐνδείκνυται τοῖς βλέπουσιν ὅτι ἔσται
60 τελεσφόρα καὶ φαίνεται ζῶντα, οὐκ ἔχοντα <δὲ> ζῶν ἀπὸ τῆς ῥίζης ἐν αὐτοῖς· ἐπειδὴν δὲ <ῆ> τοῦ Κυνοῦ ἀνατολῆς γένηται, ὑπὸ τοῦ Κυνοῦ τὰ 12
ζῶντα ἀπὸ τῶν νεκρῶν διακρίνεται· μαραίνεται γὰρ ὄντως ὅσα οὐκ ἐρ<ρ>ιζοβόλησεν. οὗτος οὖν, φησὶν, ὁ Κύων, Λόγος τις ὢν θεῖος, «ζῶντων καὶ νεκρῶν κριτῆς» καθέστηκε, <καὶ> καθάπερ <ἐπὶ> τῶ<ν>
65 φυτῶν ὁ Κύων τὸ ἄστρον ἐπι<στάτης> τῆς κτίσεως θεωρεῖται, οὕτως ἐπὶ τῶν οὐρανίω(ν) φυτῶν, φησὶ, <τουτέστι> τῶν ἀνθρώπων, ὁ Λόγος, διὰ τὴν τοιαύτην οὖν αἰτίαν ἢ δευτέρα κτίσις, <ῆ> Κυνόσουρα, λογικῆς 13
κτίσεως (εἰκ)ῶ(ν) ἔστηκεν ἐν οὐρανῶ. μέσος δὲ ὁ Δράκων τῶν δύο κτίσεων ὑπ(ο)τ(εῖν)εται, / τὰ ἀπὸ τῆς μεγάλης κτίσεως κωλύων ἐπὶ τὴν
70 μικρὰν κτίσιν μετελθεῖν, τὰ τε ἐν τῇ <μεγάλῃ> κτίσει καθεστηκῶτα – καθάπερ τὸν Ἐν γόνασι – παραφυλάσσω <καὶ> τηρῶν πῶς καὶ τίνα 14
τρόπον ἕκαστον <τῶν> ἐν τῇ μικρᾷ κτίσει καθέστηκε. τηρεῖται δὲ καὶ
αὐτὸς κατὰ τὴν κεφαλὴν, φησὶν, ὑπὸ τοῦ Ὀφιοῦχου. αὕτη, φησὶν, <τῆς κτίσεως> εἰκῶν ἔστηκε ἐν οὐρανῶ, σοφία τις οὕσα τοῖς ἰδεῖν δυναμένοις.
75 Εἰ δὲ ἐστὶν ἀσαφὲς κατα<νοήσει> τοῦτο, δι' ἄλλης εἰκόνας, φησὶν, ἢ κτίσις διδάσκει φιλοσοφεῖν, περὶ ἧς ὁ Ἄρατος εἶρηκεν οὕτως·

P f. 23^v

Οὐδ' ἄρα Κηφῆος μογερόν γένος Ἰασιδαο.

Ὁ Κηφεύς, φησὶν, αὐτοῦ ἐστὶ πλησίον καὶ ἡ Κασ<σ>ιέπεια καὶ <ῆ> '1 49
Ἀνδρομέδα καὶ ὁ Περσεύς, μέγала τῆς κτίσεως γράμματα τοῖς ἰδεῖν δυναμένοις. Κηφέα γάρ φησιν εἶναι τὸν Ἀδάμ, τὴν Κασ<σ>ιέπεια Εὐαν, τὴν Ἀνδρομέδα τὴν ἀμφοτέρων τούτων ψυχὴν, τὸν Περσεά

56 s. Arat. 332-335

60 s. cf. Mc. 4:17

64 Act 10:42

77 Arat. 179

57 φυταλιαὶ Mi ex Arato: φυλα(ι)τι αι P δὲ addidi 60 δὲ addidi
61 αὐτοῖς scripsi: αὐτοῖς P δὲ <ῆ> scripsi: δὲ P: δ' ἢ Mi 62 ὄντως P: πάντως
Cr 63 ῥιζο- P 64 καὶ² add. Mi ἐπὶ addidi (cf. v. 66) 64-65 τῶν
φυτῶν Go: τὸ φυτὸν P: τῶν <ἐπιγειῶν> φυτῶν coniec. We 65 ἐπιστάτης scripsi: ἐπὶ
P 66 τουτέστι addidi 67 ἡ² addidi 70 μεγάλη add. Cr 71
παραφυλάσσειν P, corr. Roeper καὶ¹ add. Cr 72 τῶν addidi 73-74 τῆς
addidi et κτίσεως add. suad. Cr 74 τοῖς Mi: τοῦ P 75 κατα<νοήσει> scripsi
(cf. H VIII. 10.2): κατὰ P: καὶ Cr: del. suad. We 77 Ἰασιδαο Mi ex Arato: εἰς αἶδαο P
1 ἡ² add. Cr 4 τῆν² Go: τῶν P

- 2 Λόγον, πτερωτὸν Διὸς ἔγγονον, τὸ Κῆτος τὸ ἐπίβουλον θηρίον. οὐδ' ἐπ' 5
 ἄλλον (δέ) τινα τούτων ἀλλ' ἐπὶ μόνην τὴν Ἀνδρομέδαν ἔρχεται τὸ
 θηρίον, ὃ ἀποκτείνας [οὐ] καὶ τὴν Ἀνδρομέδαν πρὸς ἑαυτὸν λαβὼν,
 ἔκδοτον δεδεμένην τῷ θηρίῳ, ὁ Λόγος, φησὶν, ὁ Περσεὺς ῥύεται. Περσεὺς
 δέ ἐστιν ὁ (ὑ)π(ό)πτερος ἄζων, ὁ περαίνων ἑκατέρους τοὺς πόλους διὰ
 3 μέσης τῆς γῆς καὶ στρέφων τὸν κόσμον. ἔστι δὲ παρὰ τὰς Ἄρκτους καὶ 10
 τὸ πνεῦμα τὸ ἐν τῷ κόσμῳ, (ὃ ἐστιν) ὁ Ὅρνις, ὁ Κύκνος, (μουσ)ικὸν
 ζῶον, τοῦ θείου σύμβολον πνεύματος, ὅτι πρὸς αὐτοῖς / ἤδη τοῖς τέρμασι
 γενόμενον τοῦ βίου μόνον ἄδειν πέφυκε, «μετὰ ἀγαθῆς ἐλπίδος» τῆς
 κτίσεως τῆς πονηρᾶς ἀπαλ(λ)ασσόμενον, ὕμνους ἀναπέμπον τῷ θεῷ.
 4 καρκίνοι δὲ καὶ ταῦροι καὶ λέοντες καὶ κριοὶ καὶ αἶγες καὶ ἔριφοι καὶ 15
 ὅσα ἄλλα θηρία διὰ τῶν ἄστρον ὀνομάζεται κατὰ τὸν οὐρανὸν εἰκόνες δὴ,
 φησὶν, εἰσὶ καὶ παραδείγματα, ἀφ' ὧν ἡ μεταβλητὴ κτίσις λαμβάνουσα
 τὰς ιδέας τοιούτων ζῶων γίνεται πλήρης.

P f. 24^r

- 50 1 Τούτοις χρώμενοι τοῖς λόγοις ἀπατᾶν νομίζουσι πολλοὺς, ὅσοι
 περιεργότερον τοῖς ἀστρολόγοις προσέχουσιν, ἐντεῦθεν τὴν θεοσέβειαν
 συνιστᾶν πειρώμενοι, μακρὰν ἀπεμφαίνουσιν τῆς τούτων ὑπολήψεως.
 διό, ἀγαπητοί, φύγωμεν τὸ μικροθαύμαστον τοῦ ὄρνιθος τοῦ ὧτου·
 2 ταῦτα γὰρ καὶ τὰ τοιαῦτα ὄρησις ἐστὶ, καὶ οὐκ ἀλήθεια. οὐδὲ γὰρ τὰ 5
 ἄστρα ταῦτα δηλοῖ, ἀλλὰ ἰδίως οἱ ἄνθρωποι πρὸς ἐπισημείωσίν τινων
 ἄστρον ὀνόματα (αὐτοῖς) οὕτως ἐπεκάλεσαν, ἵνα αὐτοῖς εὖσημα ἦ. τί
 γὰρ ἄρκτου ἢ λέοντος ἢ ἐρίφων ἢ ὑδροχόου ἢ Κηφέως ἢ Ἀνδρομέδας
 ἢ τῶν ἐν Ἄιδου ὀνομαζομένων εἰδώλων ὅμοιον ἔχουσιν ἀστέρες διεσπαρ-
 μένοι κατὰ τὸν οὐρανόν – πολὺ (μέντοι) μετα(γε)νεστέ(ρων) γεγεννημέ- 10
 νων τούτων τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ὀνομάτων ἢ τ(ῶ)ν ἄστρον συνέσ-
 τηκε γένεσις –, ἵνα καὶ οἱ αἰρετικοὶ κ(α)ταπλαγέντες τὸ θαῦμα οὕτως

5 ss. Arat. 354 Ἀνδρομέδην μέγα Κῆτος ἐπερχόμενον κατεπεῖγει. 11 Ὅρνις; Arat.
 272–281; Schol. in Arat. 275 (p.216.1 Martin); Eratosth. *Cataster.* 25 13 Plat.
Phaed. 67 c 1

5 ss. H IV. 6.3; IV. 27.2; Sext. *Emp. Adv. math.* V. 97 s.; Achill. *Isagog.* 40, p.75.7 Maass
 9 Fr. Boll, *Sphaera*, p.246 ss.

5 οὐδ' sc̄ripsi: οὐκ P 6 δὲ addidi τούτου P, corr. Mi 6–7 τὸ θηρίον, ὃ
 ἀποκτείνας sc̄ripsi: ὃ ἀποκτείνας τὸ θηρίον P 7 οὐ del. suad. We 10 παρὰ
 τὰς Ἄρκτους post v. 11 ὁ κύκνος P, huc transtuli 11 ὃ ἐστὶν addidi 12 σύμβου-
 λον P τέρμασι Mi: σπέρμασι P 14 ἀναπέμπον P 16 δὴ Go: δὲ P: del.
 Mi 18 τοιούτον ζῶον P¹, corr. P²

5 οὐδὲ Mi: οὐ δὲ P: οὐδὲν Go 7 αὐτοῖς¹ addidi εὖσημα ἢ sc̄ripsi ex H et
 Sexto: ἐπισημανῆ P: ἐπίσημα ἢ Mi 10 μέντοι addidi 10/11 γεγεννη- P
 11 ἢ (ἢ) Cr ἄστρον Cr: ἀνθρώπων P 12 γένεσις Cr: γέννησις P

ἐξεργάσωνται, δι(ὰ) <τῶν> τ(οι)ῶ(ν)δε λόγων τὰ ἴδια δόγματα συνιστᾶν
<πειρώμενοι>;

1 51 P. f. 24^v
 Ἄλλ' ἐπεὶ σχεδὸν πᾶσα αἵρεσις / διὰ τῆς ἀριθμητικῆς τέχνης ἐφεῦρεν
 ἐβδομάδων μέτρα καὶ αἰῶνων τινὰς προβολάς, ἄλλων ἄλλως τὴν τέχνην
 διασπώντων καὶ τοῖς ὀνόμασι μόνον διαλ(λ)ασσόντων – τούτων δὲ
 αὐτοῖς διδάσκαλος γίνεται Πυθαγόρας, πρῶτος εἰς Ἑλληνας ἀπ' Αἰγύπ-
 5 του τοὺς τοιοῦτους ἀριθμοὺς παραδοῦς –, δοκεῖ μὴδὲ τοῦτο παραλαβεῖν,
 ἀλλὰ διὰ συντόμου δεῖξαντας ἐπὶ τὴν τῶν ζητούμενων ἀπόδειξιν
 χωρῆσαι. γεγόνασιν <οὖν> ἀριθμητι<κοῖ> καὶ γεωμέτραι – οἷς μάλιστα 2
 τὰς ἀρχὰς παρεσχῆκεναι δοκεῖ πρῶτος Πυθαγόρας –, καὶ οὗτοι τῶν
 ἀριθμῶν εἰς ἄπειρον αἰεὶ προχωρεῖν δυναμένων τῷ πολυπλασιασμῷ καὶ
 10 τοῖς σχήμασι τὰς πρῶτας ἔλαβον ἀρχὰς οἰοῦντι θεωρητὰς μόνῳ τῷ
 λόγῳ. γεωμετρίας γάρ, ὡς ἔστιν ἐνιδεῖν, σημεῖον ἔστιν ἀρχή, ἀμερὲς
 <ὄν>· ἀπ' ἐκείνου δὲ τοῦ σημείου τῇ τέχνῃ ἢ τῶν ἀπείρων σχημάτων
 [ἀπὸ τοῦ σημείου] γένεσις εὐρίσκεται. ῥυὲν γὰρ τὸ σημεῖον ἐπὶ μῆκος 3
 γίνεται γραμμῇ [μετὰ τὴν ῥύσιν], πέρασ ἔχουσα σημεῖον· γραμμῇ δὲ ἐπὶ
 15 πλάτος ῥυεῖσα ἐπίπεδον γεννᾷ, πέρατα δὲ τοῦ ἐπιπέδου γραμμαί· ἐπί-
 πεδον δὲ ῥυὲν εἰς βάθος γίνεται σῶμα, <πέρατα δὲ τοῦ σώματος ἐπί-
 πεδα>· στερεοῦ δὲ ὑπάρξαντος οὕτως, ἐξ ἐλαχίστου σημείου παντελῶς
 ἢ τοῦ μεγάλου σώματος ὑπέστη φύσις. καὶ τοῦτ' ἔστιν ὃ λέγει Σίμων
 οὕτως· τὸ μικρὸν μέγα ἔσται, οἰοῦντι (σ)ημεῖον ὄν, τὸ δὲ μέγα ἀπέραντον,
 20 κατακολουθῶν τῷ γεωμετρούμενῳ σημείῳ.

4 P. f. 25^f
 Τῆς δὲ ἀριθμητικῆς / κατὰ σύνθεσιν <περι>εχούσης τὴν φιλοσοφίαν
 ἀριθμὸς γέγονεν <πρῶτος> ἀρχή – ὅπερ ἔστιν <ἐν>, ἀόριστον, ἀκατά-
 ληπτον –, ἔχων ἐν ἑαυτῷ πάντας τοὺς ἐπ' ἄπειρον ἐλθεῖν δυναμένους
 ἀριθμοὺς κατὰ τὸ πλήθος. τῶν δὲ ἀριθμῶν ἀρχὴ γέγονε καθ' ὑπόστασιν
 25 ἢ πρώτη μονάς, ἣτις ἐστὶ μονὰς ἄρσην, γεννῶσα πατρικῶς τοὺς ἄλλους
 πάντας ἀριθμούς. δεῦτερον ἢ δυάς, θῆλυς ἀριθμός, ὃ δὲ αὐτὸς καὶ 5

13 ss. Sext. Emp. *Adv. math.* III. 19 s.; IV. 4 ss.; VII. 99 s.; Philon. *De opif. mundi* 49;
De decal. 24 ss.; Euclid. *Elem.* I def. 1; 3; 6; XI def. 2 et Schol. V, p. 78.15 Heiberg
 18 s. H V. 9.5; VI. 14.6 21-47 = H I. 2.5-10

13 τῶν addidi 14 πειρώμενοι addidi (cf. v. 3)

2 ἀλληνάλλως P, corr. Mi 7 οὖν addidi ἀριθμητικὰ γεωμετρίας P, corr.
 Mi 8 οὗτοι Mi: τούτων P 9 αἰεὶ P 12 ὄν addidi 13 ἀπὸ τοῦ
 σημείου seclusi ut dittographiam 14 μετὰ τὴν ῥύσιν seclusi 16-17 πέρατα
 δὲ τοῦ σώματος ἐπίπεδα supplevi 20 κατακολουθοῦν P, corr. Go 21 πε-
 ριεχούσης scripsi ex H: ἐχούσης P 22 πρῶτος addidi ex H ἐν addidi ex H
 25 et 27 ἄρσην H: ἄροις P 26 ἢ δυὰς bis P

ἄρτιος ὑπὸ τῶν ἀριθμητικῶν καλεῖται. τρίτον ἢ τριάς, ἀριθμὸς ἄρσην· οὗτος καὶ περισσὸς ὑπὸ τῶν ἀριθμητικῶν νενομοθέτηται καλεῖσθαι. ἐφ' ἅπασιν δὲ τούτοις ἢ τετράς, θῆλυς ἀριθμὸς, ὁ δὲ αὐτὸς [οὗτος] καὶ
 6 ἄρτιος καλεῖται, ὅτι θῆλύς ἐστι. γεγόνασιν οὖν οἱ πάντες ἀριθμοὶ 30
 ληφθέντες ἀπὸ [τοῦ] γένους τέσσαρες – ἀριθμὸς δὲ ἦν τὸ γένος ἀόρισ-
 τος –, ἀφ' ὧν ὁ τέλειος αὐτοῖς ἀριθμὸς συνέστηκεν, ἡ δεκάς· τὸ γὰρ ἕν,
 δύο, τρία, τέσσαρα γίνεται δέκα, ὡς προαποδέδεικται, ἐὰν ἐκάστῳ τῶν
 7 ἀριθμῶν φυλάσσηται κατ' οὐσίαν ὄνομα τὸ οἰκεῖον. αὕτη ἐστὶν ἢ κατὰ 35
 Πυθαγόραν ἱερὰ τετρακτύς,

〈πηγή〉 ἀενάου φύσεως ριζώματ' ἔχουσα

ἐν ἑαυτῇ, τουτέστι τοὺς ἄλλους πάντας ἀριθμούς· ὁ γὰρ ἕνδεκα καὶ 〈ὀ〉
 δώδεκα καὶ οἱ λοιποὶ τὴν ἀρχὴν τῆς γενέσεως ἀπὸ τοῦ δέκα λαμβάνουσι.
 ταύτης τῆς δεκάδος, το(ῦ) τε(λεί)ου ἀριθμοῦ, τὰ τέσσαρα καλεῖται μέρη·
 8 ἀριθμὸς, μονάς, δύναμις, κύβος. ὧν 〈καὶ〉 ἐπιπλοκαὶ καὶ μίξεις πρὸς 40
 γένεσι(ν) (αὐ)ξήσεως γίνονται, κατὰ φύσιν τὸν γόνιμον ἀριθμὸν ἐπιτε-
 λοῦσαι· ὅταν γὰρ / δύναμις αὐτῇ ἐφ' ἑαυτὴν κυβισθῆσεται, γέγονε
 δυναμοδύναμις· ὅταν δὲ δύναμις ἐπὶ κύβον, γέγονε δυναμόκυβος· ὅταν
 δὲ κύβος ἐπὶ κύβον, γέγονε κυβόκυβος· ὡς γίνεσθαι τοὺς πάντας
 ἀριθμοὺς ἐπτά, ἵνα ἢ τῶν γινομένων γένεσις γένηται ἐξ ἑβδομάδος, 45
 ἥτις ἐστὶν· ἀριθμὸς, μονάς, δύναμις, κύβος, δυναμοδύναμις, δυναμόκυ-
 βος, κυβόκυβος.
 9 Ταύτην τὴν ἑβδομάδα Σίμων καὶ Οὐαλεντίνος ὀνόμασιν ἐνδιαλ-
 λάξαντες ἑτερατολόγησαν, ὑπόθεσιν ἑαυτοῖς ἐντεῦθεν σχεδιάσαντες. ὁ
 μὲν γὰρ Σίμων 〈αὐτὴν〉 οὕτως καλεῖ· νοῦς, ἐπίνοια, ὄνομα, φωνή, 50
 λογισμός, ἐνθύμησις, ὁ ἐστὼς στας στησόμενος· καὶ Οὐαλεντίνος· νοῦς,
 ἀλήθεια, λόγος, ζωή, ἄνθρωπος, ἐκκλησία καὶ ὁ πατὴρ συναριθμούμενος,
 κατ' αὐτὰ τοῖς τὴν ἀριθμητικὴν ἡσκηκόσι φιλοσοφίαν· 〈ἦν〉 ὡς
 ἄγνωστον πολλοῖς θαυμάσαντες 〈καὶ〉 κατακολουθήσαντες, τὰς ὑφ'
 αὐτῶν ἐπινοηθεῖσας αἰρέσεις συνεστήσαντο. 55

50 s. H VI. 12.2

51 s. H VI. 29.6–7

29 οὗτος delevi (om. H) 31 τοῦ del. Go (om. H) 34 φυλάττηται P
 ὄνομα τὸ Μί ex H: ὀνόματος P 36 πηγή addidi ex H ἀενάου P 37 ὁ¹ Go
 ex H: τὸ P ὁ² addidi ex H 38 τοῦ scripsi ex H: τῶν P 40 ὧν scripsi
 ex H: οἷς P καὶ¹ addidi ex H 41 γένεσιν Go ex H: ἐνω(σ)ι(ν) P
 41/42 ἀποτελοῦσαι H 42 αὕτη P, ex H corr. Mī κυβισθῆ H
 44 κυβόκυβος Mī ex H: δυναμόκυβος P 45 γινομένων We ex H: γενομ- P
 50 αὐτὴν addidi 53 κατὰ ταῦτὰ Roepert: κατ' αὐτὰ P ἦν add. Mī
 54 〈τοῖς〉 πολλοῖς Mī καὶ add. Go 54–55 ὑφ' αὐτῶν scripsi: ὑπ' αὐτῶν P

Τινὲς μὲν οὖν καὶ ἀπὸ ἰατρικῆς συνιστᾶν τὰς ἐβδομάδας πειρῶνται, 10
ἐκπλαγέντες ἐπὶ τῇ τοῦ ἐγκεφάλου ἀνατομῇ, λέγοντες τὴν τοῦ παντὸς
οὐσίαν καὶ δύναμιν καὶ πατρικὴν θειότητα ἀπὸ τῆς τοῦ ἐγκεφάλου
διαθέσεως διδάσκεσθαι. ὁ γὰρ ἐγκέφαλος κύριον μέρος ὦν τοῦ παντὸς 11
60 (σώ)ματ(ο)ς ἐπίκειται ἀτρεμῆς καὶ ἀκίνητος, ἐντὸς ἑαυτοῦ ἔχων τὸ
πνεῦμα. ἔστι μὲν οὖν ἡ τοιαύτη ἱστορία οὐκ ἀπίθανος, μακρὰ(ν) δὲ τῆς
τούτων ἐπιχειρήσεως. ὁ μὲν γὰρ ἐγκέφαλος ἀνατμηθεὶς ἔνδον ἔχει τὸ
καλούμενον καμάριον, / οὐ ἑκατέρωθεν ὑμένες εἰσὶ λεπτοί, οὓς πτερύγια
προσαγορεύουσιν, ἡρέμα ὑπὸ τοῦ πνεύματος κινούμενα καὶ πάλιν ἀπε-
65 λαύνοντα τὸ πνεῦμα ἐπὶ τὴν παρεγκεφαλίδα. ὁ διατρέχων διὰ τινος 12
ἀγγείου καλάμῳ ἐοικὸς ἐπὶ τὸ κωνάριον χωρεῖ, ᾧ πρόσκειται τὸ
στόμιον τῆς παρεγκεφαλίδος, ἐκδεχόμενον τὸ διατρέχον πνεῦμα καὶ
ἀναδιδὸν ἐπὶ τὸν νωτιαῖον λεγόμενον μυελόν, ὅθεν πᾶν τὸ σῶμα μεταλαμ-
βάνει τὸ πνευματικόν, πασῶν τῶν ἀρτηριῶν δίκην κλάδου ἐκ τούτου
70 τοῦ ἀγγείου ἡρτημένων. οὐ τὸ πέρας ἐπὶ τὰ γεννητικὰ ἀγγεῖα τερματί-
ζεται· ὅθεν καὶ τὰ σπέρματα ἐξ ἐγκεφάλου διὰ τῆς ὀσφύος χωροῦντα
ἐκκρίνεται. ἔστι δὲ τὸ σχῆμα τῆς πα(ρ)εγκεφαλίδος ἐοικὸς κεφαλῇ 13
δράκοντος, περὶ οὗ πολ(ύ)ς ὁ λόγος τοῖς «τῆς ψευδωνύμου γνώσεως»
γίνεται, καθὼς ἐπιδείξομεν. ἕτεραι δὲ ἐκ τοῦ ἐγκεφάλου (ἀπο)φύονται
75 ἐξ συζυγίαι, αἱ περὶ τὴν κεφαλὴν διΐκνούμεναι συνέχουσι τὰ (ἄνω τοῦ)
σώματος, ἐν αὐτῇ περατούμεναι· ἡ δὲ ἐβδόμη ἐκ τῆς παρεγκεφαλίδος
(*) εἰς τὰ κάτω τοῦ λοιποῦ σώματος, καθὼς εἶπομεν. καὶ περὶ τούτου 14
δὲ πολὺς ὁ λόγος (*) ὅθεν καὶ Σίμων καὶ Οὐαλεντίνος εὐρεθίσοντα
καὶ ἐντεῦθεν ἀφορμὰς εἰληφότες, καὶ εἰ μὴ ὁμολογοῖεν, ὄντες πρῶτον
80 ψεῦστα, εἶτ(α) αἰρετικοί. ἐπεὶ οὖν καὶ ταῦτα δοκεῖ ἰκανῶς ἡμᾶς ἐκ(τε)-
θεῖσθαι, πάντα τε τὰ δοκοῦντα (ἀληθῆ) εἶναι τῆς ἐπιγείου φιλοσοφίας
δόγματα περιεῖληπται ἐν τέσσαρσι βιβλίοις, δοκεῖ ἐπὶ τοὺς τούτων
χωρεῖν μαθητάς, μᾶλλον δὲ κλεψιλό(γους).

P f. 26^f

56 ss. H V. 17.11-12 63 καμάριον: cf. Galeni *De usu part.* VIII. 11 (I, p.484.9
Helmreich) 66 κωνάριον: Gal. VIII. 14 (I, p.489.14 ss. H.) 71 s. cf. e.g. Gal.
IX. 4 (II, p. 12.20 H.) 73 1 *Tm* 6 : 20

58 δύναμιν πατρικὴν καὶ Go 59 post παντὸς signum ./ in P 62 τὸ Mi: τὸν P
65 παρακεφαλίδα. ὁ διατρέχων P, corr. Mi 66 ἐοικὸτι P, corr. Mi 74 ἐπιδεί-
ξωμεν P ἀποφύονται scripsi: φύονται P 75-76 τὰ (ἄνω τοῦ) σώματος scripsi:
τὰ σώματα P 76 post παρεγκεφαλίδος lacuna: ἀποφουμένη χωρεῖ coniec. (cf.
vv. 66; 71; 74): εἶσιν coniec. Mi 78 post ὁ λόγος novam lacunam suspicor
ὅθεν P: ὅτι coniec. We 80 ἡμᾶς P: ἡμῶν Diels 81 τε scripsi: δὲ P
ἀληθῆ addidi 83 post κλεψιλόγους spatium relicto φιλοσοφουμένων δ̄ βιβλίον P

ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΠΑΣΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ Ε

P f. 26^v

- 1 Τάδε ἔνεστιν / ἐν τῇ πέμπτῃ τοῦ κατὰ πασῶν αἰρέσεων ἐλέγχου·
 2 Τίνα οἱ Να(α)σσηνοὶ λέγουσιν, οἱ ἑαυτοὺς γνωστικούς ἀποκαλοῦν-
 τες, καὶ ὅτι ἐκεῖνα δογματίζουσιν ἂ πρότερον οἱ Ἑλλήνων φιλόσοφοι
 ἐδογματίσαν καὶ οἱ τὰ μυστικὰ παραδόντες, ἀφ' ὧν τὰς ἀφορμὰς λαβόν- 5
 τες αἰρέσεις συνεστήσαντο.
 3 Καὶ τίνα τὰ τοῖς Περάταις δοκοῦντα, καὶ ὅτι μὴ ἀπὸ τῶν ἀγίων
 γραφῶν τὸ δόγμα αὐτοῖς συνίσταται, ἀλλ' ἀπὸ ἀστρολογικῆς.
 4 Τίς ὁ κατὰ τοὺς Σηθιανοὺς λόγος, καὶ ὅτι ἀπὸ τῶν καθ' Ἑλληνας
 σοφῶν κλεψιλογῆσαντες Μουσαίου καὶ Λίνου καὶ Ὀρφέως τὸ δόγμα 10
 ἑαυτῶν συνεκάττυσαν.
 5 Τίνα τὰ Ἰουστίνῳ δοκοῦντα, καὶ ὅτι μὴ ἀπὸ τῶν ἀγίων γραφῶν τὸ
 δόγμα αὐτῷ συνίσταται, ἀλλ' ἐκ τῶν Ἡροδότου τοῦ ιστοριογράφου
 τερατολογιῶν.

1 βιβλίον ε' τοῦ κατὰ πασῶν αἰρέσεων ἐλέγχου in mg. sup. litt. rubr. P³ 3 νασσηνοὶ
 P 5 οἱ Go: ὅτι P 8 ἀλλὰ P 9 σηθιανοὺς P κατ' P
 10 κλεψο- P μουσέου P 13 αὐτῶν P, corr. Mi ἠρωδότου P 14 post
 τερατολογιῶν add. νασσηνοὶ ε' P¹

Πάνυ νομίζω πεπονημένως ἡμᾶς τὰ δόξαντα πᾶσι τοῖς καθ' Ἑλλη- 1 6
 νὰς τε καὶ βαρβάρους (φιλοσόφους) περί τε τοῦ θείου καὶ τῆς τοῦ
 κόσμου δημιουργίας ἐκτεθειῖσθαι ἐν ταῖς πρὸ ταύτης τέσσαρσι βίβλοις·
 ὧν οὐδὲ τὰ περίεργα (*) ἀποκαλύψας, οὐ τὸν τυχόντα πόνον ἀναδέδεγ-
 5 μαι τοῖς ἐντυγχάνουσι, προτρεπόμενος πολλοὺς πρὸς φιλομάδ(ειαν) καὶ
 ἀσφάλειαν τῆς περι τὴν ἀλήθειαν γνώσεως. περιλείπεται τοίνυν ἐπὶ τὸν 2
 τῶν αἰρέσεων ἔλεγχον ὁρμᾶν· (τ)οῦ(του) ἄρα χάριν καὶ τὰ προειρη-
 μένα ἡμῖν ἐκτεθειμένα· ἀφ' ὧν τὰς ἀφορμὰς μετασχόντες οἱ αἰρεσιάρχαι,
 δίκην παλαιογράφων (συγκ)αττύσαντες πρὸς τὸν ἴδιον νοῦν, τὰ τῶν
 10 παλαιῶν σφάλματα ὡς καινὰ παρέθεσαν τοῖς πλανᾶσθαι δυναμένοις, /
 ὡς ἐν τοῖς ἀκολούθοις δεῖξομεν.

Τὸ λοιπὸν προκαλεῖται ἡμᾶς ὁ χρόνος ἐπὶ τὴν τῶν προκειμένων 3
 πραγματείαν χωρεῖν, ἄρξασθαι δὲ ἀπὸ τῶν τετολημηκότων τὸν αἴτιον
 τῆς πλάνης γενόμενον ὄφιν ὑμνεῖν διὰ τινων ἐφηρημένων κατὰ (τὴν)
 15 αὐτοῦ ἐνέργειαν λόγων. οἱ οὖν ἱερεῖς καὶ προστάται τοῦ δόγματος
 γεγένηται πρῶτοι (οἱ) ἐπικληθέντες Ναασσηνοί, τῇ Ἑβραϊδι φωνῇ
 οὕτως ὠνομασμένοι – νάας γὰρ ὁ ὄφις καλεῖται· – μετὰ δὲ ταῦτα 4
 ἐπεκάλεσαν ἑαυτοὺς γνωστικούς, φάσκοντες μόνοι τὰ βάθη γινώσκειν.
 ἐξ ὧν ἀπομερισθέντες πολλοὶ πολυσχιδῆ τὴν αἴρεσιν ἐποίησαν (οὔσαν)
 20 μίαν, διαφόροις ὀνόμασι τὰ αὐτὰ διηγούμενοι, ὡς διελέγξει προβαίνων
 ὁ λόγος.

P. f. 27^r

12 – V. 11.1: cf. Foerster, I, pp.336–362 16 ss.: de Naassenis cf. R. P. Casey, *J.T.S.*
 27 (1925–26), pp.374–387; I. Schlier, 'Der Mensch im Gnostizismus': *Anthropologie*
religiöse (Numinis Suppl.2, Lugduni Batav. 1955), 60–76; I.-M. Schenke, *Der Gott*
„Mensch“ in der Gnosis (Gottingae 1962), cap.8; Gu. Foerster, 'Die Naassener', *Studi di storia*
religiosa della tarda antichità (Messanae 1968), pp.21–33; I. Bergman, *Proceedings of the*
Internat. Colloquium on Gnosticism (Stockholmiae 1977), pp.74–100, et al. 17 νάας =
 Hebr. *nābāsh*, serpens; cf. H. V. 9.11–13; 26.22–23 18 τὰ βάθη: 1 *Cor* 2:10; *Rm*
 11:33; Clem. *Strom.* V. 88.5 τὰ μὲν τῆς γνώσεως βάθη; H. VI. 30.7; *Acta Thomae* 143; G.
 Kittel, *Th. Wb. z. NT*, I, p.515 s.

1 ἡμᾶς addidi (cf. v.8) κατ' P 2 φιλοσόφους add. Go 4 post περίεργα
 lac. sign. Mi, qui coniecit (παρὰλιπὼν) ἀποκαλύψαι: (παρὰλείψας, ἀλλὰ πάντα) ἀπο-
 καλύψας coniec. We: παρὰλείψας pro ἀποκαλύψας sine lac. Go, agn. Cr We
 4/5 ἐνδέδειγμα corr. in ἀναδέδειγμα P 7 ἔλεγχον P τούτου P Mi: οὐ Go |
 γὰρ addidi 8 μεταλαβόντες coniec. Mi 9 (συγκ)αταττύσαντες P 10 κενὰ
 P 14 κατὰ (τὴν) Cr: κατ' P 16 οἱ add. Mi 17 γὰρ Roep: δὲ P
 19 οὔσαν add. Mi 20 ὀνόμασι H. Usener (*Das Weihnachtsfest*², Bonnæ 1911, p.141
 n.30) conl. H. V. 11 v. 6/7: δόγμασι P

Οὗτοι <πρὸ> τῶν ἄλλων ἀπάντων παρὰ τὸν αὐτῶν λόγον τιμῶσιν
 5 ἄνθρωπον καὶ υἱὸν ἀνθρώπου· ἔστι δὲ <ὁ> ἄνθρωπος οὗτος ἀρσενόδη-
 λυς, καλεῖται δὲ Ἀδάμας παρ' αὐτοῖς. ὕμνοι δὲ εἰς αὐτὸν γεγόνασι
 πολλοὶ καὶ ποικίλοι· οἱ δὲ ὕμνοι, ὡς δι' ὀλίγων εἰπεῖν, λέγονται παρ' 25
 αὐτοῖς τοιοῦτόν τινα τρόπον· «ἀπὸ σοῦ πατὴρ καὶ διὰ σὲ μήτηρ, τὰ
 δύο ἀθάνατα ὀνόματα, αἰώνων γονεῖς, πολῖτα οὐρανοῦ, μεγαλώνυμε
 6 ἄνθρωπε». διαιροῦσι δὲ αὐτὸν ὡς Γηρυόνην τριχῆ· ἔστι γὰρ τούτου,
 φασί, τὸ μὲν νοερόν, τὸ δὲ ψυχικόν, τὸ δὲ χοϊκόν, καὶ νομίζουσιν εἶναι
 τὴν γνῶσιν αὐτοῦ ἀρχὴν τοῦ δύνασθαι γινῶναι τὸν θεόν, λέγοντες οὕτως· 30
 «ἀρχὴ τελειώσεως γνῶσις ἀ(νθρώπου, θεοῦ) δὲ γνῶσις ἀπηρτισμένη
 7 τελειώσις». ταῦτα δὲ πάντα, φησί, τὰ νοερὰ καὶ ψυχικὰ καὶ χοϊκὰ
 κατεχώρησε καὶ κατῆλ(θεν εἰς) ἓνα ἄνθρωπον ὁμοῦ, Ἰησοῦν τὸν ἐκ τῆς
 Μαρίας γεγεννημένον, καὶ ἐλάλ(ουν), φησίν, / ὁμοῦ κατὰ τὸ αὐτὸ οἱ
 35 τρεῖς οὗτοι ἄνθρωποι ἀπὸ τῶν ἰδίων οὐσιῶν τοῖς ἰδίους ἕκαστος. ἔστι
 γὰρ τῶν ὄλων τρία γένη κατ' αὐτοῦς, ἀγγελικόν, ψυχικόν, χοϊκόν· καὶ
 τρεῖς ἐκκλησιαί, ἀγγελικὴ, ψυχικὴ, χοϊκὴ· ὀνόματα δὲ αὐταῖς ἐκλεκτὴ,
 κλητὴ, αἰχμάλωτος.

P f. 27^v

7 1 Ταῦτά ἐστιν ἀπὸ πολλῶν πάνυ λόγων τὰ κεφάλ(αια), ἃ φασι παραδε-
 δωκέναι Μαριάμμη τὸν Ἰάκωβον, τοῦ κυρίου τὸν ἀδελφόν.

Ἰν' οὖν μήτε Μαριάμμη<ς> ἔτι καταψεύδωνται οἱ ἀσεβεῖς, μήτε
 Ἰακώβου, μήτε τοῦ σωτήρος αὐτοῦ, ἔλθωμεν ἐπὶ τὰς τελετάς – ὅθεν
 αὐτοῖς οὗτος ὁ μῦθος –, εἰ δοκεῖ, ἐπὶ τὰς βαρβαρικὰς τε καὶ Ἑλληνικὰς, 5

24 s. et 28–38: H X. 9.1–3 26 s.: H VIII. 12.5; Synes. *Hymn.* 5 (2). 63 s. et
 E. Norden, *Agnostos Theos* (Lipsiae 1913), p.229 n.1 28 Γηρυόνην: H V. 8.4; cf.
 NH II.1, p.5.7–9 31 s. H V. 8.38 33 cf. H V. 12.4 36 cf. e.g. Iren. I.
 8.3 37 s. cf. Mt 22:14; *Apc* 17:14

1–2 H X. 9.3 2 Μαριάμμη: cf. Orig. *c. Cels.* 5.62; NH III. 4, pp.98.9 et 114.8; C.
 Schmidt, *Gnost. Schr. in kopt. Sprache* (TU VIII. 1–2, 1892), p.563 s.; I. Bergman, o.c. pp.
 78–87 2 Ἰάκωβον: cf. *Gal* 1:19; NH passim 4 ἔλθωμεν usque ad V. 9.9
 ἄστρον ed. R. Reitzenstein, *Poimandres* (Lipsiae 1904), pp.83–98 (= Reitz.)

22 πρὸ addidi (cf. p. 367.3) παρὰ P αὐτῶν scripsi post Mi.: αὐτῶν P 23
 ὁ addidi 25 ὀλίγων P¹, –ον P² 26 πατὴρ Mi: πάτερ P 27 γονεῦ coniec.
 Go 28 ἔστι μὲν γὰρ H 33 κατεχώρησε Mi: καὶ ἐχώρησε P: κεχώρηκε Bernays
 (κεχωρηκέναι H) 34 γεγεννημένον scripsi: –ν– P 38 κλητὴ Bernays ex H:
 κλητικὴ P

1 φασι scripsi ex H: φησι P 2 μαριάμμη P: Μαριάμμη Go ex H 3 μαριάμμη
 P, corr. Mi 5 εἰ P: εἰ<λήφθαι> coniec. We

καὶ ἴδωμεν ὡς τὰ κρυπτὰ καὶ ἀπόρρητα πάντων ὁμοῦ συναγ(αγ)όντες οὗτοι μυστήρια τῶν ἐθνῶν, καταψευδόμενοι τοῦ Χριστοῦ ἐξαπατῶσι τοὺς ταῦτα οὐκ εἰδότας <ὄν>τα τῶν ἐθνῶν ὄργια. ἐπεὶ γοῦν ὑπόθεσις 2 αὐτοῖς ὁ ἄνθρωπος ἐστὶν Ἀδάμας καὶ λέγουσι γεγράφθαι περὶ αὐτοῦ
10 «τὴν γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγῆσεται», μάθετε πῶς κατὰ μέρος παρὰ τῶν ἐθνῶν τὴν ἀνεξεύρετον καὶ διάφορον τοῦ ἀνθρώπου γενεὰν λαβόντες ἐπιπλάσσοι τῷ Χριστῷ.

Γῆ δὴ, φασὶν οἱ Ἕλληνες, ἄνθρωπον ἀνέδωκε πρώτη, καλὸν ἐνεγκα- 3 μένη γέρας, μὴ φυτῶν ἀναισθητῶν μηδὲ θηρίων ἀλόγων, ἀλλὰ ἡμέρου
15 ζῶου καὶ θεοφιλοῦς ἐθέλουσα μήτηρ γενέσθαι. χαλεπὸν δέ, φησὶν, 4 ἐξευρεῖν εἴτε Βοιωτοῖς Ἀλ(αλ)κομενεὺς ὑπὲρ λίμνης Κηφισίδος ἀνέσχε πρῶτος ἀνθρώπων· εἴτε Κουρητες ἦσαν Ἰδαῖοι, θεῖον γένος, ἢ Φρύγιοι(ι)

10 Is 53:8 13–26 primum ed. F. Gu. Schneidewin, *Philol.* 1 (1846), p.421 ss.; cf. Ud. ab Wilamowitz, *Hermes* 37 (1902), p.331 s. (= *Kl. Schr.* IV, p.167 s.); post Th. Bergk hunc fere in modum refinxit D. L. Page (*P.M.G.* nr. 985)

εἴτε Βοιωτοῖσιν Ἀλαλκομενεὺς λίμ-
νας ὑπὲρ Καφισίδος
πρῶτος ἀνθρώπων ἀνέσχεν·
εἴτε <που> Κουρητες ἦσαν, θεῖον Ἰδαῖοι γένος·
5 ἢ Φρύγιοι Κορύβαντες
τοὺς ἄλιος πρῶτους ἐπέιδε
δενδροφυεῖς ἀναβλαστάνοντας· εἴτ' <ἄρ'>
Ἀρκαδία προσεληναῖον Πελασγόν·
ἢ Παρίας δύσαυλον οἰκητῆρ' Ἐλευσίν·
10 ἢ καλλίπαις δι' ὀργιασμῶν
Λῆμνος ἀρρήτων ἐτέκνωσε Κάβειρον·
εἴτε Πελλάνα Φλεγραῖον
Ἀλκονῆα, γιγάντων
πρεσβύτατον· Λίβυες δέ
15 φασιν αὐχμηρῶν πεδίων ἀναδύντα
πρωτόγονον <τὸν> Ἰάρ-
βαν βαλάνου Διδὸς ἄρξασθαι γλυκείας·

quae sequuntur poeticae aliena

13–15 Plat. *Menexen.* 237 d et A. Dieterich, *Mutter Erde*³ (Lipsiae 1925), pp.68 et 139

6 συναγ(αγ)όντες scripsi (cf. ft. v. 11 λαβόντες): συνάγοντες P 8 <ὄν>τα scripsi: τὰ
P γοῦν scripsi: γὰρ P 11 ἀνεξεύρετον coniec. Mi: -ητον P: ἀνεξερευνητον
coniec. Go διάφορον Cr: ἀδιάφορον P: ἀδιάφθορον We 13 δὴ scripsi: δὲ
P 16 ἀλκομενεὺς P, corr. Schneidewin (p.437) et Mi 17 ἦσαν Ἰδαῖοι Schneid.
(p.426): ἢ σανίδαοι P

- Κορύβαντες, οὓς πρώτους ἥλιος ἐπέϊδε δενδροφυεῖς ἀναβλαστάνοντας·
 εἶτε προσεληναῖον Ἀρκα/δία Πελασγόν, ἢ Ῥαρίας οἰκῆτορα Δυ(σ)αύλην
 Ἐλευσίν, ἢ Ἀἴμνος καλλιπαιδα Κάβιρον ἀρρήτω ἐτέκνωσεν ὄργασμῶ· 20
 5 εἶτε Πελλήνη Φλεγραῖον Ἀλκυονέα, πρεσβύτατον Γιγάντων. Λίβ(υ)ες
 δὲ Τάρβαντά φασι πρωτόγονον αὐχηρῶν ἀναδύντα πεδίω(ν) γλυκείας
 ἀπάρξασθαι Διδὸς βαλάνου· Αἰγυπτίαν δὲ Νεῖλος ἰλὺν ἐπιλιπαίνων (καὶ)
 6 μέχρι σήμερον ζωογονῶν, φησίν, ὑγρᾶ σαρκούμενα θερμότητι ζῶα [καὶ
 σῶμα] ἀναδίδωσιν· Ἀσσύριοι δὲ Ὡάννην ἰχθυοφάγον γενέσθαι παρ' 25
 αὐτοῖς, Χαλδαῖοι δὲ τὸν Ἀδάμ καὶ τοῦτον εἶναι φάσκουσι τὸν ἄνθρω-
 πον, ὃν ἀνέδωκεν ἡ γῆ, (σῶμα) μόνον· κείσθαι δὲ αὐτὸν ἄπνουν,
 ἀκίνητον, ἀσάλευτον, ὡς ἀνδριάντα, εἰκόνα ὑπάρχοντα ἐκείνου τοῦ ἄνω,
 τοῦ ὑμνουμένου Ἀδάμαντος ἀνθρώπου, γενόμενον ὑπὸ δυνάμεων [τῶν]
 7 πολλῶν, περὶ ὧν ὁ κατὰ μέρος λόγος ἐστὶν (αὐτοῖς) πολὺς. 30
 Ἴν' οὖν τελέως ἢ κεκρατημένος ὁ μέγας ἄνθρωπος ἄνωθεν – «ἄφ'
 οὔ», καθὼς λέγουσι, «πᾶσα πατριὰ ὀνομαζομένη ἐπὶ γῆς καὶ ἐν τοῖς
 οὐρανοῖς» συνέστηκεν –, ἐδόθη αὐτῷ καὶ ψυχῇ, ἵνα διὰ τῆς ψυχῆς
 πάσχη καὶ κολάζεται καταδουλούμενον τὸ πλάσμα τοῦ μεγάλου καὶ
 καλλίστου καὶ τελείου ἀνθρώπου – καὶ γὰρ οὕτως αὐτὸν καλοῦσι. – 35

18 ss. Clem. *Protrept.* 6.4; Origen. *c. Cels.* 4.36; R. Reitzenstein, *Zwei religionsgeschichtliche Fragen* (Argentorati 1901), p. 62 n.1 22 s. γλυκεία διοςβάλανος = *Castanea vesca* (Diosc. *Mat. med.* I, p. 106.3 Wellm.; cf. Athen. II, 54 d) 23–25 Diod. I. 10 et Schol. in codd. ABDEN ad I. 8.1; (Paus. VIII. 29.4) 25 Ὡάννην: cf. I. Sturm in *RE* XVII, p. 1677 ss. 26 Χαλδαῖοι δὲ τὸν Ἀδάμ: cf. Zosim. *Alch.* p. 230.21 ss. Berthelot (= Reitz., p. 104.5 ss.); *Olympiod. Alch.* II. 4.32 27–29 cf. *Gn* 2:7 et 1:27; 1 *Cor* 15:47; Lampe, s. v. Ἀδάμ 28 ἀκίνητον: cf. ad H VII. 28.3 ὡς ἀνδριάντα: cf. Bousset, p. 34 s. 29 τοῦ ὑμνουμένου: H V. 6.5 31–33 *Eph* 3:15; H v. 194

18 πρώτος P, corr. Schneid. ἐπέϊδε Schneid. (ἐφεῖδε Wilamowitz): ἐφιδε P¹, –π– ssc. P² 19 πρὸς σεληναῖον ἀρκάδα/διαπελασγόν P, corr. Schneid. (p. 428) et Go I ἡραρυίας P, corr. G. Hermann (*Philol.* 1, p. 585) Δυσσαύλην Wilam. (cf. Schneid., p. 429 s.): δίαυλον P δύσαυλον οἰκητῆρ' (i. e. Δυσσαύλην) Page 20 ἐλευσίν P: –ις Schneid. ἢ Schneid.: ἢ P ἀρρήτω Wilam.: ἀρρήτων P 21 Πελλήνη Bergk (*Zs. f. Altertumswiss.* 1847, p. 1 = *P.L.G.*⁴, III, p. 714), Wilam.: φελλήνη P λίβες P, corr. Schneid. 22 Τάρβαντα Schneid. (p. 435) conl. Verg. *Aen.* 4.198 ss.: τάρβαντα P: Γαράμαντα Bergk, agn. Wilam., Reitz., We πεδίω P, corr. Schneid. 23 Αἰγυπτίαν Bergk: αἰγυπτίων P ἰλὺν G. Hermann: ὕλην P καὶ addidi 24 ὑγρᾶς ἀρκούμενα P, corr. Schneid. (p. 436) 24–25 καὶ σῶμα secl. Wilam. 25 Ὡάννην Schneid.: ἰαννῆν P 27 σῶμα add. Reitz. (cf. v. 25) 28 ἀνδριάντος P, corr. Schneid. (p. 437) 29 τῶν delevi 30 αὐτοῖς addidi 31 ἄνωθεν ad v. 33 ἐδόθη ref. Keil et Plasberg ap. Reitz.: (ὁ) ἄνωθεν coniec. Go

ζητοῦσιν οὖν αὐτὸν πάλιν τίς ἐστίν ἡ ψυχὴ καὶ πόθεν καὶ ποταπὴ τὴν 8
 φύσιν, ἵν' ἐλθοῦσα εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ κινήσασα καταδουλώσῃ καὶ
 κολάσῃ τὸ πλάσμα τοῦ τ(ε)λ(είου) ἀνθρώπου· ζητοῦσι δὲ οὐκ ἀπὸ τῶν
 γραφῶν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἀπὸ τῶν μυστικῶν. εἶναι δὲ φασι τὴν ψυχὴν
 40 δυσεύρετον πάνυ καὶ δυσκατανόητον· οὐ γὰρ μένει ἐπὶ σχήματος οὐδὲ
 μορφῆς τῆς αὐτῆς πάντοτε, οὐδὲ πάθους ἐνός, ἵνα τις αὐτὴν / ἡ τύπῳ
 εἴπῃ ἡ οὐσία καταλήψεται. τὰς δὲ ἐξαλλαγὰς ταύτας τὰς ποικίλας ἐν τῷ 9
 ἐπιγραφομένῳ κατ' Αἰγυπτίους εὐαγγελίῳ κειμένας ἔχουσιν. ἀποροῦσιν
 οὖν – καθάπερ <καὶ> οἱ ἄλλοι πάντες τῶν ἐθνῶν ἄνθρωποι – πότερον
 45 ποτε ἐκ τοῦ προόντος ἐστίν <ἡ> ἐκ τοῦ αὐτογενοῦς ἢ ἐκ τοῦ ἐκκεχυμέ-
 νου χάους. καὶ πρῶτον ἐπὶ τὰς Ἀσσυρίων καταφεύγουσι τελετάς, τὴν
 τριχῆ διαίρεσιν τοῦ ἀνθρώπου κατανοοῦντες· πρῶτοι γὰρ Ἀσσύριοι τὴν
 ψυχὴν τριμερῆ νομίζουσιν εἶναι καὶ μίαν.
 Ψυχῆ<ς> δὲ, φασί, πᾶσα φύσις, ἄλλη δὲ ἄλλως ὀρέγεται. ἔστι γὰρ 10
 50 ψυχὴ πάντων τῶν γινομένων αἰτία· πάντα γὰρ ὅσα τρέφεται, φησί, καὶ
 αὖξει, ψυχῆς δεῖται – οὐδὲν γὰρ οὔτε τροφῆς, φησίν, οὔτε αὐξήσεως
 οἶόν <τέ> ἐστίν ἐπιτυχεῖν ψυχῆς μὴ παρούσης. – καὶ δὲ οἱ λίθοι, φησίν,
 εἰσὶν ἔμψυχοι· ἔχουσι γὰρ τὸ αὐξητικόν· αὖξησις δὲ οὐκ ἂν ποτε γένοιτο
 55 χωρὶς τροφῆς – κατὰ προσθήκην γὰρ αὖξει τὰ αὐξανόμενα· ἡ δὲ
 προσθήκη τροφῆ τοῦ τρεφομένου. – πᾶσα οὖν φύσις «ἐπουρανίων», 11
 φησί, «καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων» ψυχῆς ὀρέγεται. καλοῦσι δὲ
 Ἀσσύριοι τὸ τοιοῦτον Ἄδωνιν ἢ Ἐνδυμίωνα· καὶ ὅταν μὲν Ἄδωνις
 καλῆται, Ἀφροδίτη, φησίν, ἐρᾷ καὶ ἐπιθυμεῖ τῆς ψυχῆς, <τουτέστι> τοῦ
 τοιοῦτου ὀνόματος – Ἀφροδίτη δὲ ἡ γένεσις ἐστὶ κατ' αὐτούς· – ὅταν 12
 60 δὲ ἡ Περσεφόνη – ἡ καὶ Κόρη – ἐρᾷ τοῦ Ἀδωνίδος, θνητῆ, φησί, τίς

P. f. 28^v

37 κινήσασα: cf. Aristot. *De an.* A 2, p.403 b 29, et al. 47 H V. 6.6 49 H V.
 9.4; VII. 22.8 52 s. cf. Titi Bostr. *c. Manich.* 2.60 (p.62.25 Lagarde) οὐκ αἰσχύνεται
 δὲ (sc. ὁ Μάνης) καὶ τοὺς λίθους ἐψυχῶσθαι λέγων καὶ τὰ πάντα ἔμψυχα... εἰσηγοῦμενος
 (et Fr. Cumont, *Recherches sur le Manichéisme*, Bruxellis 1908, I, p.46); Democr. 68 A
 164 DK 55 s. *Ph* 2:10 (τὰ ἐπίγεια = Ἀφροδίτη, τὰ καταχθόνια = Περσεφόνη, τὰ
 ἐπουράνια = Σελήνη); H V. 8.22; 16.14 56 ss. cf. H V. 9.8 (v.4) τριπόδητον
 Ἄδωνιν; Bion. *Epitaph. Adon.* 58; Aristaen. *Ep.* 1.8; ὁ τριπύλητος Ἄδωνις Theocr. 15.86
 et Schol. 3.48; Apollod. *Bibl.* III. 14.4

36 αὐτὸν Go: αὐτὸν P: αὐτοὶ coniec. Mi: del. Reitz. 44 καὶ addidi 45 ἡ¹ add.
 Mi αὐτοῦ γένους P, corr. C. Bunsen (*Hippol. and his Age*, Lond. 1854, I, p.346)
 49 ψυχῆ P, corr. Go δὲ scripsi: γὰρ P φασὶ Mi: πᾶσι P 52 τέ add.
 Mi δὲ scripsi: γὰρ P <καὶ> οἱ Reitz. 57 ἐνδημίωνα P 58 καλεῖται
 P, corr. Mi τουτέστι addidi: <διὰ> τοῦ coniec. Plasberg ap. Reitz. 60 καὶ ἡ P,
 transp. Reitz.

- τῆς Ἀφροδίτης κχωρισμένη - <τουτέστι> τῆς γενέσεως - ἐστὶν [ἡ]
 ψυχῆ· / ἐὰν δὲ ἡ Σελήνη Ἐνδυμίωνος εἰς ἐπιθυμίαν ἔλθῃ καὶ ἔρωτα
 μορφῆς, ἢ τῶν ὑψηλοτέρων, φησί, κτίσις προοδεῖται καὶ <αὐτῇ> ψυχῆς.
 13 ἐὰν δὲ, φησί, ἡ μήτηρ τῶν θεῶν ἀποκόψῃ τὸν Ἄττιν - καὶ αὐτῇ τοῦτον
 ἔχουσα <ὡς> ἐρώμενον -, ἡ τῶν ὑπερκοσμίων, φησί, καὶ αἰώνιων ἄνω 65
 μακαρία φύσις τὴν ἀρρενικὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς ἀνακαλεῖται πρὸς
 14 αὐτὴν· ἔστι γάρ, φησί, ἀρσενόδηλος ὁ ἄνθρωπος. κατὰ τοῦτον οὖν
 αὐτοῖς τὸν λόγον, πάνυ πονηρὸν καὶ κεκωλυμένον, <οὐ> κατὰ τὴν διδασ-
 15 καλίαν ἢ γυναικὸς πρὸς ἄνδρα δεδειγμένη καθέστηκεν ὀμιλία. ἀπε-
 κόπη γάρ, φησί, ὁ Ἄττις - τουτέστιν ἀπὸ τῶν χοικῶν τῆς κτίσεως 70
 κάτωθεν <ἐχωρίσθη> μερῶν -, καὶ ἐπὶ τὴν αἰώνιαν ἄνω μετελήλυθεν
 οὐσίαν, ὅπου, φησί, οὐκ ἔστιν οὔτε θῆλυ οὔτε ἄρσεν, ἀλλὰ «καινὴ
 κτίσις», «καινὸς ἄνθρωπος», ὅ<ς> ἐστὶν ἀρσενόδηλος. ποῦ δὲ ἄνω
 λέγουσι, κατὰ τὸν οἰκεῖον ἐλθῶν δεῖξω τόπον.
 16 Μαρτυρεῖν δὲ φασι αὐτῶν τῷ λόγῳ οὐχ ἀπλῶς μόνην τὴν Ῥεαν, 75
 ἀλλὰ γάρ, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ὄλην τὴν κτίσιν. καὶ τοῦτο εἶναι τὸ λεγόμενον
 ὑπὸ τοῦ λόγου διασαφοῦσι· «τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς κτίσεως
 τοῦ κόσμου τοῖς ποιήμασιν αὐτοῦ νοούμενα καθορᾶται, ἢ τε αἰδιος
 αὐτοῦ δύναμις καὶ θεϊότης, πρὸς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογήτους· διότι
 γνόντες τὸν θεὸν οὐχ ὡς θεὸν ἐδόξασαν ἢ ηὔχαριστήσαν, ἀλλ' ἔματαιώ- 80
 θη<σαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν καὶ ἐσκοτίσθη> ἡ ἀσύνητος αὐτῶν
 17 καρδία. φάσκοντες γὰρ εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν, καὶ ἥλλαξαν τὴν
 δόξαν τοῦ ἀφθάρτου θεοῦ ἐν ὁμοιώμασιν εἰκόνοσ φθαρτοῦ ἀνθρώπου καὶ
 πετεινῶν καὶ τετραπόδων καὶ ἔρπετῶν. διὸ καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ

72 οὔτε θῆλυ οὔτε ἄρσεν: cf. *Ev. Thomae* copt. log. 22 (NH II.2, p. 37.29); Clem. *Strom.* III. 92.2-93.1 = *Ev. ad Aegypt.* fr. f (Hennecke-Schneemelcher, I, p. 110 s.); *Gal* 3: 28; Mt 22: 30; Clem. *Paed.* I. 10.3; *Corp. Herm.* IV fr. 24.8 et n. 23 ed. A. D. Nock; Philon. *De opif. m.* 134; Tert. *De an.* 36 et I. H. Waszink ad loc. (p. 420) 72 s. καινὴ κτίσις: 2 *Cor* 5: 17; *Gal* 6: 15; cf. H X. 33.15 73 καινὸς ἄνθρωπος: *Eph* 2: 15; 4: 24; H VI. 35.4; c. *Noët.* 17 et al. 74 δεῖξω: H V. 7.38-41 77-92 *Rm* 1: 20-23 et 1: 26-27

61 <τουτέστι> τῆς γενέσεως Plasberg: τῶν γενέσεως P: τῶν γενέσεων Keil, agn. Reitz. We I ἢ delevi 63 κτίσις P: φύσις Go, agn. Cr καὶ del. Cr αὐτῇ add. Mi
 64 ἅπιν P 65 ὡς addidi 67 αὐτὴν P, corr. Mi ἄρρε- P 68 οὐ
 addidi 70 ἅπις P 71 ἐχωρίσθη (post μερῶν) add. Reitz. 72 οὐδὲ ...
 οὐδὲ P, corr. Go 73 ὅς Go: ὁ P 75 φασι αὐτῶν Mi (αὐτῶν We): φησὶν αὐτὸν
 P 77-78 τῆς et τοῦ om. Paulus 78 αὐτοῦ om. Paul. 79 πρὸς P: εἰς Paul.
 80-81 supplēvi ex Paulo: ἐματαιώθη P 82 γὰρ om. Paul. 83 ὁμοιώματι Paul.
 84 διὸ καὶ P (cf. *Rm* 1: 24): διὰ τοῦτο Paul.

85 θεὸς εἰς πάθη / ἀτιμίας· αἶ τε γὰρ θήλειαι αὐτῶν μετήλλαξαν τὴν
 φυσικὴν χρῆσιν εἰς τὴν παρὰ φύσιν» – τί δέ ἐστιν ἡ φυσικὴ κατ' 18
 αὐτοὺς χρῆσις, ὕστερον ἐροῦμεν –, «ὁμοίως τε καὶ οἱ ἄρρενες ἀφέντες
 τὴν φυσικὴν χρῆσιν τῆς θηλείας ἐξεκαύθησαν ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς
 ἀλλήλους, ἄρρενες ἐν ἄρρεσι τὴν ἀσχημοσύνην κατεργαζόμενοι» –
 90 ἀσχημοσύνη δέ ἐστιν ἡ πρώτη καὶ μακαρία κατ' αὐτοὺς ἀσχημάτιστος
 οὐσία, ἡ πάντων σχημάτων τοῖς σχηματιζομένοις αἰτία – «καὶ τὴν
 ἀντιμισθίαν ἦν ἔδει τῆς πλάνης αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες.»
 ἐν γὰρ τούτοις τοῖς λόγοις, οἷς εἶρηκεν ὁ Παῦλος, ὄλον φασὶ συνέχεσθαι 19
 τὸ κρύφιον αὐτῶν καὶ ἄρρητον τῆς μακαρίας μυστήριον ἠδονῆς· ἡ γὰρ
 95 ἐπαγγελία τοῦ λουτροῦ οὐκ ἄλλη τίς ἐστὶ κατ' αὐτοὺς ἢ τὸ εἰσαγαγεῖν
 εἰς τὴν ἀμάραντον ἠδονὴν τὸν λουόμενον κατ' αὐτοὺς ζῶντι ὕδατι καὶ
 χριόμενον ἀλ(ᾶ)λω χρίσματι.

Οὐ μόνον (δὲ) αὐτῶν ἐπιμαρτυρεῖν φασὶ τῷ λόγῳ τὰ Ἀσσυρίων 20
 μυστήρια καὶ Φρυγῶν, (ἀλλὰ καὶ τὰ Αἰγυπτίων) περὶ τὴν τῶν γεγυνο-
 100 τῶν καὶ γινομένων καὶ ἐσομένων ἔτι μακαρίαν κρυβομένην ὁμοῦ καὶ
 φανερομένην φύσιν, ἥνπερ φασὶν (τὴν) ἐντὸς ἀνθρώπου βασιλείαν
 (τῶν) οὐρανῶν ζητουμένην. περὶ ἧς διαρρήδη ἐν τῷ κατὰ Θωμᾶν ἐπι-
 γραφομένῳ εὐαγγελίῳ παραδιδόσασιν λέγοντες οὕτως· «ἐμὲ ὁ ζητῶν
 105 αἰῶνι κρυβόμενος φανεροῦμαι». τοῦτο δὲ οὐκ ἔστιν Χριστοῦ, ἀλλὰ 21
 Ἴπποκράτους λέγοντος «ἐπτά ἐτῶν παῖς πατρὸς ἡμῶν»· ὅθεν / οὔτοι,
 τὴν ἀρχέγονον φύσιν τῶν ὄλων ἐν ἀρχεγόνῳ τιθέμενοι σπέρματι, τὸ
 Ἴπποκράτειον ἀκηκοότες ὅτι ἐστὶν ἡμῶν πατρὸς παιδίον ἐπτά ἐτῶν, ἐν
 110 τοῖς τέσσαρασι (καὶ δέκα) φασὶν ἔτεσι, κατὰ τὸν Θωμᾶν, εἶναι φανερού-
 μενον.

P. f. 29^vP. f. 30^f

96 Jo 4:10 s. 96 s. H V. 9.22 101 s. Lc 17:21; H V. 8.8; *Ev. Thomae* log. 3
 103–105 cf. seu Aet. V. 23 et Ps. Galeni *Hist. philos.* 127 seu Aet. IV. 11.4 et *SVF* I nr. 149.
 – *Jeû* II c. 52, p. 327.23 s. Schmidt-Till; *Ev. Thomae* log. 4. Mt 7:7 s.; 11:25; 18:3–5;
 19:14; ft. 2 *Cor* 12:2. Ropes, p. 100 nr. 94; H.-C. Puech ap. Hennecke–Schneemelcher,
 I, p. 200 ss.; M. Marcovich, *J.T.S.*, N. S. 20 (1969), pp. 60–64 106 cf. Marcovich,
RE Suppl. X (1965), s. v. Herakleitos, pp. 300.65 ss.; 310.49 ss.

87 τε scripsi ex Paulo: δὲ P 94 αὐτῶν scripsi: αὐτῶν P 97 ἄλλω P, corr.
 Mi 98 δὲ add. Mi αὐτῶν P, corr. We 99 (ἀλλὰ) καὶ Φρυγῶν Go I
 ἀλλὰ καὶ τὰ Αἰγυπτίων suppl. Reitz. et We 101 φασὶν scripsi: φησὶν P τὴν
 add. Mi 102 τῶν addidi 104 τεσσαρισ– P 109 καὶ δέκα add. Mi
 (cf. v. 104) φασὶν Mi: φησὶν P εἶναι Mi: εἰ μὲν P

- 22 Οὗτος <δέ> ἐστὶν ὁ ἀπόρρητος αὐτοῖς λόγος καὶ μυστικός. λέγουσι
 γοῦν ὅτι Αἰγύπτιοι, πάντων ἀνθρώπων μετὰ τοὺς Φρύγας ἀρχαιότεροι
 καθεστῶτες καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ὁμολογουμένως τελετὰς
 καὶ ὄργια θεῶν πάντων ὁμοῦ μετ' αὐτοὺς πρῶτον κατηγγελκότες <καὶ
 θεῶν> ιδέας καὶ ἐνεργείας, ἱερὰ καὶ σεβάσματα καὶ ἀνεξαγόρευτα τοῖς 115
 23 μὴ τετελεσμένοις τὰ Ἴσιδος ἔχουσι μυστήρια. τὰ δ' εἰσὶν οὐκ ἄλλο τι ἢ
 <τὸ> ἥρπασμένον καὶ ζητούμενον ὑπὸ τῆς ἐπταστόλου καὶ μελανείμονος,
 <ὅπερ ἐστὶν> αἰσχύνῃ Ὀσίριδος. Ὅσιριν δὲ λέγουσιν ὕδωρ· ἡ δὲ Ἴσις
 ἐπτάστολος, περὶ αὐτὴν ἔχουσα καὶ ἐστολισμένη ἐπτὰ στολὰς αἰθ(ε)ρίους
 – τοὺς πλάνητας γὰρ ἀστέρας οὕτω προσαγορεύουσιν ἀλληγοροῦντες 120
 καὶ <διὰ τοῦτο> αἰθ(ε)ρίους καλοῦντες, καθὼς <*> –, ἡ μεταβλητὴ
 γένεσις <ἐστὶν, ἡ> ὑπὸ τοῦ ἀρρήτου καὶ ἀνεξεικονίστου καὶ ἀεννοήτου
 24 καὶ ἀμόρφου μεταμορφουμένη κτίσις ἀναδείκνυται. καὶ τοῦτ' ἐστὶ τὸ
 εἰρημένον, φησὶν, ἐν τῇ γραφῇ: «ἐπτάκας πεσεῖται ὁ δίκαιος καὶ ἀναστή-
 σεται.» αὐταὶ γὰρ αἱ πτώσεις, φησὶν, <εἰσὶν> αἱ τῶν ἄστρον μεταβολαί, 125
 ὑπὸ τοῦ πάντα κινούντος κινούμεναι.

111–113 H IV. 43.4; Herodot. II.2 113–115 Lucian. *De Syria dea* 2 117 τῆς
 ἐπταστόλου: cf. Αρχ. Ἐφ., 1931, p. 174 (Samos) καὶ μελανείμονος: cf. μελανόστο-
 λος Ἴσις Epigr. 1023.3 Kaibel; Plut. *De Is.* 372 D; μελανηφόρος Ἴσις *Orph. hymn.* 42.9;
Hymn. in Isim 3.34 (*Suppl. epigr. Gr.* VIII, p. 100 nr. 550) 118 αἰσχύνῃ Ὀσίριδος: H
 V. 7.27; Plut. *De Is.* 358 B; 365 BC; 371 F (et I. G. Griffiths, pp. 342; 495); Diod. Sic. I.
 22.6–7; I. Herter, *RE* XIX, p. 1717 ss.; E. R. Goodenough, *Jewish Symbols* 6 (1956), p. 99 ss.
 Ὅσιρις – ὕδωρ: Plut. *De Is.* 364 A (et Griffiths, p. 424); 365 B; Origen. *c. Cels.* 5.38
 (II, p. 42.23 K.); Sallust. *De diis et mund.* 4; Ps. Clem. *Hom.* 6.9 Rehm; *Pap. Gr. Mag.* XII,
 col. 234 Preisendanz ἐγὼ εἶμι Ὅσιρις ὁ καλούμενος ὕδωρ; A. Dieterich, *Kl. Schr.* (Lips.
 1911), p. 26; Th. Hopfner, *Plutarch über Isis u. Osiris*, II (Pragae 1941), p. 154
 119 αἰθερίου: cf. H VII. 23.7 122 s. cf. H V. 16.6 123 μεταμορφουμένη: cf.
 Plut. *De Is.* c. 53 (et Griffiths, p. 503) 124 s. *Pro* 24: 16

111 δέ addidi 112 οὖν Go 113 καθεστῶτες P¹, –ό– P² ὁμολογουμένων
 P, corr. Mi 114 μετ' αὐτοῦς Keil ap. Reitz.: μετὰ τὸν P: μεταδόντες πρῶτοι <καὶ>
 Go 114–115 καὶ² add. Mi et θεῶν addidi post Reitz. (post ἐνεργείας), cf. H IV.
 43.4 et 44.3 117 τὸ addidi (cf. Plut. *De Is.* 358 B μόνον δὲ τῶν μερῶν τοῦ Ὀσίριδος
 τὴν Ἴσιν οὐχ εὐρεῖν τὸ αἰδοῖον) μελανήμονος P 118 ὅπερ ἐστὶν addidi (cf.
 v. 154) αἰσχύνῃ Mi: αἰσχύνῃς P: αἰδοῖον Go, agn. Cr et Reitz. Ἴσις scipis:
 φύσις P 119 αὐτὴν P, corr. Cr αἰθρίους hic et in v. 121 P, corr. Roepfer
 121 διὰ τοῦτο addidi αἰθερίου <στολὰς> Cr, αἰθ. <στολὰς τὰς ζώνας> coniec.
 Reitz. καθὼς P: κατ' αὐτοῦς Go: καλᾶθους coniec. We post καθὼς lac.
 suspicor (exspectes καθὼς ἐν τοῖς τόποις γενόμενοι ἐροῦμεν): καθὼς [ἡ] μεταβλητὴ
 Γένεσις Reitz. 122 ἐστὶν, ἡ addidi <καὶ> ὑπὸ Go, agn. Cr ἀνεξεικονί-
 του P² corr. ex ἀνεξίχ.·.·.του P¹ 125 εἰσὶν addidi

Λέγουσιν οὖν περὶ τῆς τοῦ πνεύματος οὐσίας, ἣτις ἐστὶ π(ά)ντων τῶν 25
 γινομένων αἰτία, ὅτι τούτων ἐστὶν οὐδέν, γεννᾶ δὲ καὶ ποιεῖ πάντα τὰ
 γινόμενα, λέγοντες οὕτως· «γίνομαι ὁ θέλω καὶ εἰμὶ ὁ εἰμί». διὰ τοῦτο
 130 φησιν ἀκίνητον εἶναι τὸ πάντα κινεῖν· μένει γὰρ ὁ ἐστι, ποιοῦν τὰ
 πάντα, καὶ οὐδέν τῶν / γινομένων γίνεται. τοῦτον <δ'> εἰναί φησιν 26 P. f. 30^v
 ἀγαθὸν μόνον, καὶ περὶ τούτου λελέχθαι τὸ ὑπὸ τοῦ σωτῆρος λεγόμενον·
 «τί με λέγεις ἀγαθόν; εἷς ἐστὶν ἀγαθός, ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς·
 135 ὁς ἀνατέλ(λ)ει τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους καὶ βρέχει
 ἐπὶ ὀσίους καὶ ἁμαρτωλοὺς» – τίνες δὲ εἰσιν οἱ ὅσοι οἷς βρέχει καὶ οἱ
 ἁμαρτωλοὶ οἷς ὁ αὐτὸς βρέχει, καὶ τοῦτο μετὰ τῶν ἄλλων ὕστερον
 ἐροῦμεν. – καὶ τοῦτ' εἶναι τὸ μέγα καὶ κρύφιον τῶν ὄλων <καὶ> 27
 ἄγνωστον μυστήριον παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις, κεκαλυμμένον καὶ ἀνακακα-
 λυμμένον. οὐδεὶς γάρ, φησὶν, ἔστι ναὸς ἐν <ῶ> πρὸ τῆς εἰσόδου οὐχ
 140 ἔστηκε γυμνὸν τὸ κεκρυμμένον, κάτωθεν ἄνω βλέπον καὶ πάντας τοὺς
 καρποὺς τῶν <ἐξ> αὐτοῦ γινομένων στεφανούμενον. ἐστάναι δὲ οὐ 28
 μόνον ἐν τοῖς ἀγιωτάτοις πρὸ τῶν ἀγαλμάτων ναοῖς λέγουσι τὸ τοιοῦ-
 τον, ἀλλὰ γὰρ καὶ εἰς τὴν ἀπάντων ἐπίγνωσιν – οἰοεὶ φῶς <οὐχ> ὑπὸ
 τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν ἐπικείμενον, <καὶ> κήρυγμα κηρυσ-
 145 σόμενον ἐπὶ τῶν δωμάτων – ἐν πάσαις ὁδοῖς καὶ πάσαις ἀγυαῖς καὶ

127 πνεύματος: cf. H. IV. 51.12; V. 7.35; 17.11–12; R. P. Casey, *J.T.S.* 27 (1925–26), pp. 381 n. 4 et 382 n. 2; et ft. πνεῦμα τὸ ζωοποιεῖν Jo 6:63; 1 *Cor* 15:45; 2 *Cor* 3:6; 1 *Pt* 3:18 129 ft. cf. Jo 3:8 et *Ex* 3:14 129 s. cf. Aristot. *Phys.* Θ 5, p. 256 b 24 καὶ τὸ τρίτον εἶναι ὁ κινεῖ ἀκίνητον ὄν et al. 132 ἀγαθὸν μόνον: cf. *Ep. ad Diogn.* 8.8; Clem. *Strom.* III. 43.2; v. ad H V. 26.1; L. Leloir, *Le témoignage d'Éphraïm sur le Diatessaron* (CSCO 227, Subsid. 19), p. 187; Ὅσιρις ἀγαθοποιός Plut. *De Is.* 368 AB (et Griffiths, p. 460 s.); Iambl. *De myst.* 6.7; 8.3; Th. Hopfner, o. c., II, p. 191 133 τί – οὐρανοῖς: *Iren. Adv. haer.* I. 20.1; Epiphani. *Pan.* 33.7.5; Ps. Clem. *Hom.* 18.3.4; Iustin. *Dial. cum Tryph.* 101.2; Clem. *Paed.* I. 74.1; Leloir, o. c., p. 188 (sect. 48.2). – Mc 10:18; Lc 18:19; (Mt 19:17). – H VII. 31.6; Epiphani. *Pan.* 42.11.6 schol. 50; Clem. *Strom.* II. 114.3 et al. 134 ὁς – 135 ἁμαρτωλοὺς: Mt 5:45; cf. Iustin. I *Apol.* 1.13; *Dial.* 96.3 et al. 137 ἐροῦμεν: ft. cf. H V. 7.34 139 ss. dubium, utrum de Osiride (cf. Plut. *De Is.* 371 F) an de Priapo (cf. H V. 26.32–33) agit Naassenus 141 στεφανούμενον cum acc. rei: cf. Ach. Tat. I.5 143 s. Mt 5:15; Mc 4:21; Lc 8:16; 11:33; *Ev. Thomae* log. 33 144 s. Mt 10:27; Lc 12:3; *Ev. Thomae* log. 33

127 πνεύματος P: σπέρματος Go cett. 130 φησιν Reitz.: φημί P 131 δ' addidi 134 ἀνατελεῖ P, corr. Mi 137 ὄλων P³, ἄλλων P¹ καὶ³ add. Mi 138 <τὸ> παρὰ Plasberg ap. Reitz. 139 ἐστι ναὸς ἐν <ῶ> (et ἐστιν ἐν <ῶ> ναῶ) Keil et Plasberg, agn. Reitz. We: ἐστὶν ἐν ναῶ P 141 ἐξ addidi (cf. H V. 26.33) I αὐτοῦ post πάντας P, transp. Reitz. γεννωμένων Cr 143 οὐχ add. Mi 144 καὶ add. Reitz.

παρ' αὐταῖς ταῖς οἰκίαις, <ὡς> ὄρον τινὰ καὶ τέρμα τῆς οἰκίας προτεταγμένον. καὶ τοῦτο εἶναι τὸ ἀγαθὸν ὑπὸ πάντων λεγόμενον· ἀγαθηφόρον γὰρ αὐτὸ καλοῦσιν – ὃ λέγουσιν οὐκ εἰδότες. – καὶ τοῦτο Ἑλληνες μυστικὸν ἀπὸ Αἰγυπτίων παραλαβόντες φυλάσσουσι μέχρι σήμερον·
 29 τοὺς γοῦν Ἑρμ(ᾶς), φησί, παρ' αὐτοῖς τοιοῦτω τετιμημένους σχήματι 150
 θεωροῦμεν. Κυλλήνιοι δὲ διαφερόντως τιμώντες <τὸν Ἑρμῆν> λό(γ)ον
 φασί<ν εἶναι ὃ> γὰρ Ἑρμῆς ἐστὶ λόγος. <ὃς> ἐρμηνεὺς ὦν καὶ δημιουργὸς τῶν γεγονότων ὁμοῦ καὶ γινομένων καὶ ἐσομένων / παρ' αὐτοῖς
 P. f. 31' τιμώμενος ἐστήκε τοιοῦτω τινὶ κεχαρακτηρισμένος σχήματι, ὅπερ ἐστὶν
 αἰσχρὴ ἀνθρώπου, ἀπὸ τῶν κάτω ἐπὶ τὰ ἄνω ὄρμην ἔχων. 155
 30 Καὶ ὅτι οὗτος – τουτέστιν ὁ τοιοῦτος Ἑρμῆς – ψυχαγωγός, φησίν,
 ἐστὶ καὶ ψυχοπομπὸς καὶ ψυχῶν αἴτιος, οὐδὲ τοὺς ποιητὰς τῶν ἐθνῶν
 λανθάνει, λέγοντας οὕτως·

Ἑρμῆς δὲ ψυχὰς Κυλλήνιος ἐξεκαλεῖτο
 ἀνδρῶν μνηστήρων·

160

οὐ τῶν <δὲ> Πηνηλόπης, φησίν, ὧ κακοδαίμονες, μνηστήρων, ἀλλὰ τῶν
 ἐξυπνισμένων καὶ ἀνεμνησμένων

146 s. cf. *A. G.* XVI. 86; 236; 237; 243; 260; 261; *Epigr.* 782 Kaibel et I. Herter, *De Priapo* (RGVV 23, 1932), p. 246 147 s. ἀγαθηφόρον: *Pap. Gr. Mag.* IV, col. 3165 Preisendanz et Reitz., p. 30 148 cf. *Lc* 9:33 151 cf. *Paus.* VI. 26.5 τοῦ Ἑρμοῦ δὲ τὸ ἀγαλμα, ὃν οἱ ταύτη περισσῶς σέβουσιν, ὀρθὸν ἐστὶν αἰδοῖον ἐπὶ τοῦ βᾶθρου et Roscheri *Lex.* I, p. 2342 s.; Gu. Fauth, *Der kl. Pauly*, II (1967), p. 1071 152 Ἑρμῆς – λόγος: cf. *Artemid. Onirocrit.* I. 45 Pack τὸ αἰδοῖον ἔοικε γονεῦσι μὲν, ἐπεὶ τὸν σπερματικὸν ἐπέχει λόγον..., λόγους δὲ καὶ παιδεία, ὅτι γονιμώτατον πάντων τὸ αἰδοῖον ἐστὶν, ὡσπερ καὶ ὁ λόγος, εἶδον δὲ καὶ ἐν Κυλλήνῃ γενόμενος Ἑρμοῦ ἀγαλμα οὐδὲν ἄλλο ἢ αἰδοῖον δεδημιουργημένον λόγῳ τινὶ φυσικῶ; Cornut. *De nat. deor.* 16 (p. 23.16–22 Lang); *Plut. An seni sit resp. ger.* 797 F; *H* IV. 48.2; Reitzenstein, *Zwei religionsgesch. Fragen*, p. 96; S. Eitrem, *RE* VIII, p. 791.28 ss.; C. F. H. Bruchmann, *Epith. deor.*, p. 108 ἐρμηνεὺς: *Orph. hymn.* 28.6 Quandt; *Orph. fr.* 297^a I Kern; *Philon. Legat. ad Gaium* 99; *Diod.* I. 16.2; *Macrob. Sat.* I. 17.5; 19.9 et al. 155 s. ὄρμην ἔχων – Ἑρμῆς: ft. ad etymon vocis Hermes alludit 159 s. *Odys.* 24.1 s. 161 s. τῶν ἐξυπνισμένων: cf. *H* vv. 177–179; *V.* 14.1; 17.8; *NH* I.3, p. 29.26 ss.; *II.* 1, p. 31.5; *V.5*, p. 66.1 ss.; *Corp. Herm.* 1.27 (*Poimandres*); *Acta Thomae* 110; *Clem. Exc. ex Theod.* 3.1 et al.; cf. G. MacRae in *Numinis Suppl.* 12 (Lugd. Batav. 1967), p. 503 s.

146 ὡς addidi 150 γοῦν corr. ex γὰρ P αὐτοὺς P, corr. Mi 151 post
 τιμώντες lac. sign. Reitz.: τὸν Ἑρμῆν supplevi conl. *Paus.* I.I. 152 φασί Go: φησὶ P †
 εἶναι addidi et ὃ add. Go ὃς add. Go 155 αἰσχρὴ P: αἰδοῖον Mi ἔχων
 Mi 161 δὲ addidi ὧ Go: οἱ P

ἐξ οἷς τιμῆς <τε> καὶ ὄσ<σ>ου μήκεος ὄλβου·

165 τουτέστιν <τῶν> ἀπὸ τοῦ μακαρίου ἄνωθεν ἀνθρώπου ἢ ἀρχανθρώπου
ἢ Ἀδάμαντος, ὡς ἐκείνοις δοκεῖ, κατενεχθεισῶν ὧδε εἰς πλάσμα τὸ
πήλινον, ἵνα δουλεύσωσι τῷ ταύτης τῆς κτίσεως δημιουργῷ Ἡσαλδαίῳ,
θεῷ πυρίνῳ, ἀριθμὸν τετάρτῳ – οὕτως γὰρ τὸν δημιουργὸν καὶ πατέρα 31
τοῦ ἰδικοῦ κόσμου καλοῦσιν. –

170 ἔχε δὲ ῥάβδον μετὰ χερσὶ
καλὴν, χρυσεῖην, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει,
ὧν ἐθέλει, τοὺς δ' αὐτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει.

οὗτος, φησὶν, ἐστὶν ὁ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου μόνος ἔχων ἐξουσίαν· 32
περὶ τούτου, φησί, γέγραπται· «ποιμανεῖς αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ» –
ὁ δὲ ποιητῆς, φησί, κοσμησάμενος βουλόμενος τὸ ἀπερινόητον τῆς μακαρίας
175 φύσεως τοῦ Λόγου, οὐ σιδηρᾶν ἀλλὰ χρυσεῖν παρέθηκε [τὴν] ῥάβδον
αὐτῷ. – θέλγει δὲ ὄμματα τῶν νεκρῶν, ὡς φησι, τοὺς δ' αὐτε καὶ
ὑπνώοντας ἐγείρει, <τουτέστι> τοὺς ἐξυπνισμένους καὶ γεγονότας
μνηστῆρας· περὶ τούτων, φησὶν, ἡ γραφή λέγει· «ἐγείρει, ὁ καθεδύων, 33
καὶ ἐξεγέρθητι <ἐκ τῶν νεκρῶν>, καὶ ἐπιφαύσει σοι ὁ Χριστός». οὗτος
180 <δέ> ἐστὶν ὁ Χριστὸς ὁ ἐν πᾶσι, φησί, τοῖς γενητοῖς υἱὸς ἀνθρώπου,
<ὁ> κεχαρακτηρισμένος / ἀπὸ τοῦ ἀχαρακτηριστοῦ Λόγου· <καὶ> τοῦτο, 34 P f. 31^v

163 Emped. fr. 119 DK (ap. Plut. *De exil.* 607 E; Stob. III, p. 737 H.; Clem. *Strom.* IV. 13.1)
165 s. cf. *Rm* 9:20 s. (Is 29:16; 45:9) 166 Ἡσαλδαῖος i. q. *El-Shaddai*; cf. H V.
26.3 Ἡσαλδαῖος; NH III. 2, p. 64.21; VIII. 1, pp. 6.16; 54.25; 126.20; *Gnost. cod. Bruc.* c. 20
(p. 362.12 Schmidt-Till) *Seldao*; I. Doresse, *NT* 1 (1956), p. 66 s., et al. 167 θεῷ
πυρίνῳ: cf. *Ex* 3:2 et 4; *Dt* 4:24; 9:3; H VI. 9.3; 32.7-8; VII. 38.1; VIII. 9.7 et 10.1; X.
16.5 et 20.1; *Pap. Gr. Mag.* 12.115 Preis.; Gu. Kroll, *De oraculis Chald.* (Vratisl. 1894),
p. 43, et al. 169-171 *Odyss.* 24.2-4 173 *Ps* 2:9; (*Apc* 2:27)
178 μνηστῆρας: i. e. τοὺς ἀνεμνησμένους, cf. v. 161 s. 178 s. *Eph* 5:14. Cf. H *In*
Daniel. IV. 56.4; *De Antichr.* 65, p. 45.11 A., et Resch, *Agrapha*², p. 32 ss.
180 s. cf. H V 8.21

163 τε om. P (Clem.): add. Mi (hab. Plut. Stob.) ὄσσου Gesner: ὄσου P (Plut. Stob.):
οἴου Clem. μήκεος Mi: μη καὶ ὡς P 164 τῶν addidi 165 κατενεχθεισῶν
P: κατηνέχθησαν Roper 167 ἀριθμῷ P, corr. Go 169 ἔχει P, corr. Mi
171 τοὺς Mi: οὖς P 175 παρέθηκε Cr: περιέθηκε P τὴν delevi 176 ὡς
del. Mi 177 τουτέστι addidi 178 ἐγείρει NT H 179 ἐξεγέρθητι P
ἐκ τῶν νεκρῶν addidi ex NT et H 180 δέ addidi 181 ὁ addidi λόγος
P: λόγου coniec. Mi, agn. omnes καὶ addidi

φησίν, ἐστὶ τὸ μέγα καὶ ἄρρητον <τῶν> Ἐλευσινίων μυστήριον «ὔε, κύε». καὶ ὅτι, φησίν, αὐτῷ «πάντα ὑποτέτακται», ὡς τε «τῇ ράβδῳ <ἄγει> κινήσας» ὁ Ἑρμῆς, «αἱ δὲ τρίζουσαι ἔπονται», αἱ ψυχαὶ συνεχῶς, οὕτως [ὡς] διὰ [τῆς] εἰκόνοσ ὁ ποιητῆς ἐπιδέδειχε λέγων·

185

ὡς δ' ὅτε νυκτερίδες μυχῶ ἄντρου θεσπεσίοιο
 τρίζουσ(α)ι ποτέονται, ἐπεὶ κέ τις ἀποπέσῃσι
 ὀρμαθοῦ ἐκ πέτρης, ἀνά τ' ἀλλήλησιν ἔχονται.

καὶ τοῦτ' ἔστι, <φησί>, τὸ εἰρημένον· «εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν».

190

35 Πέτρης <δέ>, φησί, τοῦ Ἀδάμαντος λέγει· οὗτος <γάρ>, φησίν, ἐστὶν ὁ Ἀδάμας «ὁ λίθος ἀκρογωνιαῖος», «ὁ εἰς κεφαλὴν γεγεννημένος γωνίας» – ἐν κεφαλῇ γὰρ εἶναι τὸν χαρακτηριστικὸν ἐγκέφαλον, τὴν <πάντων> οὐσίαν, «ἐξ οὗ πᾶσα πατριὰ» χαρακτηρίζεται – «ὄν», φησίν, «ἐντάσσω» – <τουτέστι τὸν> Ἀδάμαντα – «εἰς τὰ θεμέλια Σιών».

195

36 ἀλληγορῶν, φησί, τὸ πλάσμα τοῦ ἀνθρώπου λέγει· ὁ γὰρ ἐντασσόμενος Ἀδάμας ἐστὶν <«ὁ ἔσω ἄνθρωπος», «τὰ δὲ θεμέλια Σιών» οἱ> ὀδόντες, ὡς <καὶ> Ὅμηρος, <φησί>, λέγει «ἔρκος ὀδόντων», τουτέστι τεῖχος καὶ

182 ὔε = etiam uie (ue?): cf. v.180 uids et Plut. *De Is.* 364 D καὶ τὸν υἱὸν ἀπὸ τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ ὕσαι 182 s. ὔε, κύε: cf. inscript. Athen. ὔε κύε ὑπερχύε, *Bull. corr. hell.* 20 (1896), p.79; Procl. *In Tim.* III, p.176.30 D.; A. Dieterich, *Mutter Erde*³, p.45 s.; G. Mylonas, *Eleusis* (Princeton. 1961), p.270 s. 183 cf. 1 *Cor* 15:27 183 s. *Odyss.* 24.5 186–188 *Odyss.* 24.6–8 189 s. *Rm* 10:18 191 τοῦ Ἀδάμαντος: cf. Iren. *Adv. haer.* I. 29.3 hominem perfectum et verum, quem et Adamantem vocant, quoniam neque ipse domatus est neque ii ex quibus erat; *Thomae ps.* 4.12 et A. Adam, *Zs. f. d. NT-Wiss.*, Beiheft 24 (Berolini 1959), p.42 192 et 194 s. *Is* 28:16 Ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβαλῶ (: ἐμβάλλω B Luc.) εἰς τὰ θεμέλια Σιών λίθον πολυτελεῖ ἔκλεκτὸν ἀκρογωνιαῖον ἔντιμον εἰς τὰ θεμέλια αὐτῆς 192 s. *Ps* 117:22 λίθον, ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας; *Mt* 21:42; *Mc* 12:10; *Lc* 20:17; *Act* 4:11; 1 *Pt* 2:7 194 *Eph* 3:15; *H* v.31 s. 197 et 199 *Eph* 3:16; *Rm* 7:22; 2 *Cor* 4:16 198 *Iliad.* 4.350 et al.

182 τῶν addidi 183 ὡς τε scripsi: ὡς τὸ P edd. ('ut illud'): ὡς δὲ Reitz.: ὡστε coniec. We τῇ ράβδῳ (τῇ Hom.) scripsi: τὴν ράβδον P 184 ἄγει ex Hom. add. Go αἱ P: ταὶ Hom. 185 ὡς delevi τῆς del. Reitz. 187 τρίζουσι P κέ Mi: καὶ P 188 ἀλλήλοισιν P 189 καὶ τοῦτ' – 190 αὐτῶν post v.183 πάντα ὑποτέτακται P: huc transtuli 189 φησί addidi 191 δέ addidi γάρ addidi 192 ὁ Ἀδάμας del. Reitz. ὁ ἀκρογωνιαῖος P, transposui 193–194 τῆς οὐσίας Cr, agn. Reitz. 194 πάντων addidi (cf. *H* IV. 51.10) 195 τουτέστι τὸν addidi Ἀδάμαντα del. Reitz. 196 γὰρ Reitz.: δὲ P 197 post ἐστὶν lac. sign. Go: ὁ ἔσω – Σιών οἱ suppl. Reitz. 198 καὶ¹ addidi φησί addidi

200 χαράκωμα, ἐν ᾧ ἐστὶν ὁ ἔσω ἄνθρωπος, <ὁ> ἐκεῖθεν ἀποπεπτωκῶς, ἀπὸ
 τοῦ ἀρχανθρώπου <ἢ τοῦ> ἄνωθεν Ἀδάμαντος, «ὁ τμηθεὶς ἄνευ χειρῶν»
 τεμνουσῶν καὶ κατενηνεγμένος εἰς τὸ πλάσμα τῆς λήθης, τὸ χοϊκόν, τὸ
 «ὄστράκινον». καί, φη(σ)ίν, ὅτι τετριγυῖαι αὐτῷ ἠκολούθουν αἱ ψυχαί – 37
 <τουτέστι> τῷ Λόγω –, <οὕτως λέγει>

ὥς αἱ τετριγυῖαι ἅμ' ἦσαν, ἦρχε δ' ἄρα σφιν

205 – τουτέστιν ἠγεῖτο –

Ἑρμείας ἀκάκητα κατ' εὐρώνετα κέλευθα

– τουτέστι, φησίν, εἰς τὰ πάσης κακίας ἀπηλλαγμένα αἰώνια χωρία. –
 Ποῦ δέ, φησίν, ἦλθον;

210 πὰρ δ' ἴσαν Ὀκεανοῦ τε ροὰς καὶ Λευκάδα πέτρην,
 / ἢ<δὲ> παρ' Ἡελίοιο πύλας καὶ δῆμον ὀνειρών.

P f. 32^f

οὗτος, φησίν, ἐστὶν <ὁ>

38

Ὀκεανὸς γένεσις <τε> θεῶν, γένεσις τ' ἀνθρώπων,

ἐκ παλιρροίας στρεφόμενος αἰεὶ, ποτὲ ἄνω ποτὲ κάτω. ἀλλ' ὅταν, φησί,
 κάτω ῥέῃ ὁ Ὀκεανός, γένεσις ἐστὶν ἀνθρώπων, ὅταν δὲ ἄνω, ἐπὶ τὸ
 215 τείχος καὶ τὸ χαράκωμα καὶ τὴν Λευκάδα πέτρην, γένεσις <ἐς>τι θεῶν.
 τοῦτ' ἐστὶν, φησί, τὸ γεγραμμένον· «ἐγὼ εἶπα· θεοὶ ἐστε καὶ υἱοὶ 39
 ὑψίστου πάντες», ἐὰν ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου φυγεῖν σπεύδητε καὶ γένησθε
 πέραν τῆς Ἑρυθρᾶς θαλάσσης εἰς τὴν ἔρημον – τουτέστιν ἀπὸ τῆς
 κάτω μίξεως ἐπὶ «τὴν ἄνω Ἱερουσαλήμ, ἣτις ἐστὶ μήτηρ <πάντων τῶν>
 220 ζώντων»· – ἐ(ἄ)ν δὲ πάλιν ἐπιστραφήτε ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον – τουτέστιν

200 Dn 2:45 202 2 Cor 4:7; 2 Tm 2:20 204 et 206 *Odyss.* 24.9 s.

206 ἀκάκητα ... κέλευθα intellexit Naassenus 209 s. *Odyss.* 24.11 s.

212 H VIII. 12.1 et Oph. hymn. 83.2; Hom. *Iliad.* 14.246; cf. H X. 7.1 et *Iliad.* 14.201;
 Oph. fr. 57 K. 215 Λευκάδα πέτρην: cf. H. Carcopino, *De Pythagore aux apôtres*

(Paris. 1956), p.214 ss. 216 s. *Ps* 81:6; *Iren.* III. 6.1; 19.1; IV. 38.4; *Clem. Strom.*

II. 125.5–6; *Tert. Adv. Marc.* I. 7.1 218 πέραν: H IV. 48.9; V. 16.4–5 219 s.

Gal 4:26; *Gn* 3:20; (*Heb* 12:22; *Apc* 3:12; 21:2 et 10); H VI. 34.3; 2 *Bar* 4:2–7; 3:1;

2 *En* 55:2; *Iren.* V. 35.2 et al.

199 ὁ² addidi ἐκεῖσε Go, agn. Cr Reitz. 200 ἢ addidi (cf. v.164) et τοῦ add.

Reitz. 203 τουτέστι addidi οὕτως λέγει addidi 204 αἱ Mi ex Hom.:

αὐται P ἦσαν P, corr. Mi 205 τουτέστιν ἠγεῖτο del. Reitz. 207 <ἠγεῖτο>

εἰς Reitz. 208 δὲ scripsi: γάρ P 209 παρα δ' ἔσαν P, corr. Mi 210 ἢ<δὲ>

Mi: ἢ P 211 ὁ add. suad. We 212 τε add. Go 215 <ἐς>τι Mi: τε

P 219 πάντων addidi et τῶν add. Reitz.

40 ἐπὶ τὴν κάτω μίξιν –, «ὡς ἄνθρωποι ἀποθνήσκετε». θνητὴ γάρ, φησί, (ἔστι) πᾶσα ἢ κάτω γένεσις, ἀθάνατος δὲ ἢ ἄνω γεννωμένη· γεννᾶται γὰρ «ἐξ ὕδατος» μόνου «καὶ πνεύματος» πνευματικὸς (ἄνθρωπος), οὐ σαρκικός· ὁ δὲ κάτω σαρκικός. τοῦτ' ἔστι, φησί, τὸ γεγραμμένον· «τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς σὰρξ ἔστι, καὶ τὸ (γε)γεννημένον ἐκ τοῦ πνεύματος πνευμά ἐστιν». αὕτη (δ') ἔστιν ἢ κατ' αὐτοὺς πνευματικὴ 225
 41 γένεσις (καὶ) οὗτος, φησὶν, ἐστὶν ὁ μέγας Τορδάνης, ὃν κάτω ρέοντα καὶ κωλύοντα ἐξελεθεῖν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου – ἤγουν ἐκ τῆς κάτω μίξεως· Αἴγυπτος γάρ ἐστι τὸ σῶμα κατ' αὐτοὺς – ἀνέστειλεν Ἰησοῦς καὶ ἐποίησεν ἄνω ρεῖν. 230

8 1 Τούτοις καὶ τοῖς τοιοῦτοις ἐπόμενοι οἱ θαυμασιώτατοι γνωστικοί, ἐφευρεταὶ καινῆς τέχνης γραμματικῆς, τὸν ἑαυτῶν προφήτην Ὅμηρον ταῦτα προφαίνοντα ἀρρήτως δοξάζουσι καὶ τοὺς ἀμυήτους τὰς ἀγίας γραφὰς εἰς τοιαύτας ἐννοίας συνάγοντες ἐνυβρίζουσι. / λέγουσι γάρ· ὁ λέγων τὰ πάντα ἐξ ἐνὸς συνεστάναι πλανᾶται, ὁ (δὲ) λέγων ἐκ τριῶν 5
 2 ἀληθεύει καὶ περὶ τῶν ὄλων τὴν ἀπόδειξιν δώσει· μία γάρ ἐστι, φησὶν, ἢ μακαρία φύσις τοῦ μακαρίου ἀνθρώπου τοῦ ἄνω, τοῦ Ἀδάμαντος· μία δὲ ἢ θνητὴ (ἢ) κάτω· μία δὲ ἢ ἀβασίλευτος γενεὰ ἢ ἄνω γενομένη – ὄπου, φησὶν, ἐστὶ Μαριάμ ἢ ζητουμένη καὶ Τοῦωρ ὁ μέγας σοφὸς καὶ Σεπφώρα ἢ βλέπουσα καὶ Μωσῆς, οὐ γένεσις οὐκ ἔστιν ἐν Αἰγύπτῳ· 10
 3 γεγόνασι γὰρ αὐτῷ παῖδες ἐν Μαδιάμ. – καὶ τοῦτο, φησὶν, οὐδὲ τοὺς ποιητὰς ἐλέηθε (λέγοντας)·

τριχθὰ δὲ πάντα δέδασται, ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς.

221 Ps 81:7 223 Jo 3:5; H V. 8.37 225 s. Jo 3:6; H VIII. 10.8; c. Noet. 16; Clem. Strom. III. 84.3 et al. 229 Αἴγυπτος – σῶμα: H V. 16.4–5; Philon. De migr. Abr. 23 Αἴγυπτον τὸν σωματικὸν οἶκον οἰκεῖν; 77; 202; De agric. 88 εἰς Αἴγυπτον, τὴν τοῦ σώματος χώραν; De congr. er. gr. 20; 83; Leg. alleg. II. 59; 77; De sacr. Ab. 48; Clem. Strom. I. 30.4; II. 47.1; Apc 11:8 230 Jos 3:16 καὶ ἔστη τὰ ὕδατα τὰ καταβαίνοντα ἄνωθεν

8 ἀβασίλευτος: cf. v. 164 et Gnost. cod. Bruc. c. 22, p. 352.11 Schmidt-Till 9 Τοῦωρ ὁ μέγας σοφός: cf. Ex 18:17–24 10 Σεπφώρα ἢ βλέπουσα: cf. Philon. De mutat. nom. 120 τὸ πτηνὸν καὶ [τὸ] θεοφόρον καὶ προφητικὸν γένος, ὄνομα Σεπφώραν 10 cf. Ex 2:22; 18:3 13 Iliad. 15.189; H V. 20.8

222 ἐστὶ addidi 223 ἄνθρωπος addidi (cf. H V. 8.37): in P ras. litt. quattuor (= ἀνοσ)
 226 δ' addidi 227 καὶ addidi 228 κωλύοντας P

2 κενῆς P, corr. Go 3 τὰς in mg. P 4 γὰρ scripsi: δὲ P 5 δὲ addidi
 6 φησὶν corr. ex φύσιν P 8 ἢ² addidi 12 λέγοντας addidi

δεῖ γάρ, φησί, λαλεῖσθαι τὰ μεγέθη, λαλεῖσθαι δὲ οὕτως ὑπὸ πάντων
 15 πανταχῆ, «ἵνα ἀκούοντες μὴ ἀκούωσι καὶ βλέποντες μὴ βλέπωσιν». εἰ
 μὴ γὰρ ἐλαλεῖτο, φησί, τὰ μεγέθη, ὁ κόσμος συνεστάναι οὐκ ἠδύνατο.
 οὗτοι, <φησίν,> εἰσὶν οἱ τρεῖς ὑπέρογκοι λόγοι· Καυλακαῦ, Σαυλασαῦ, 4
 Ζησιάαρ· Καυλακαῦ τοῦ ἄνω, τοῦ Ἀδάμαντος· Σαυλασαῦ τοῦ κάτω,
 <τοῦ> θνητοῦ· Ζησιάαρ τοῦ ἐπὶ τὰ ἄνω ρεύσαντος Τορδάνου. οὗτός ἐστι,
 20 φησίν, ὁ ἐν πᾶσιν ἀρσενόδηλος ἄνθρωπος, ὃν οἱ ἀγνοοῦντες Γηρυόνην
 καλοῦσι τρισώματον – ὡς «ἐκ γῆς ῥέοντα» <ὄντα> Γηρυόνην –, κοινή
 δὲ Ἑλληνες «(ἐ)πουράνιον Μηνὸς κέρας», ὅτι καταμέμιχε καὶ κεκέρακε
 πάντα πᾶσι. «πάντα» γάρ, φησί, «δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ 5
 ἐγένετο οὐδὲ ἕν· ὃ δὲ γέγονεν ἐν αὐτῷ ζῶή ἐστιν». αὕτη, φησίν, ἐστὶν «ἡ
 25 ζῶη» ἡ ἄρρητος γενεὰ τῶν τελείων ἀνθρώπων, ἡ «ταῖς προτέροις
 γενεαῖς οὐκ ἐγνω(ρί)σθη»· τὸ δὲ «οὐδέν», ὃ χωρὶς αὐτοῦ γέγονεν, ὁ
 κόσμος, <φησίν,> ἐστίν, <ὃ> ἰδικός· γέγονε <μ>ἐν / γὰρ χωρὶς αὐτοῦ,
 ὑπὸ τρίτου καὶ τετάρτου <θεοῦ>.

P. f. 33^r

Τοῦτο, φησίν, ἐστὶ τὸ ποτήριον «τὸ κόνδου», «ἐν ᾧ <ὃ> βασιλεὺς 6
 30 πίνων οἰωνίζεται», <καὶ> τοῦτο, φησί, κεκρυμμένον εὐρέθη ἐν τοῖς
 καλοῖς τοῦ Βενιαμὴν σπέρμασι. λέγουσι δὲ <τ>αὐτὸ καὶ Ἑλληνες, φησίν,
 οὕτως «μαινομένῳ στόματι»·

Φέρ' ὕδωρ, φέρ' οἶνον, ὦ παῖ,
 μέθυσον με καὶ κάρωσον·

15 cf. Mc 4:12; Lc 8:10; (Mt 13:13); Is 6:9 17 s. Cau-lacau, Sau-lasau, Ze'er
 Sham (Ζησιάαρ): Is 28:10; Epiphani. *Pan.* 25. 4.4–5; Cau-lacau: Iren. I. 24.5–6; Theodoret.
Haer. fab. 1.4; Epiphani. 25. 3.6; Philastr. *Haer.* 33.3; Bousset, p.240 20 Γηρυόνην:
 H V. 6.6; cf. NH II.1, p.5.7–9 21 τρισώματον: Aeschyl. *Agam.* 870; H V. 12.4; X.
 10.3 22 H V. 9.8 (v.5 s.) 23 s. Jo 1:3–4; H V. 9.2; 16.12; c. *Noet.* 12; Iren. I.
 8.5 et al.; cf. Resch, p.52 s.; C. Barth, *Die Interpretation d. NT i. d. valentinianischen Gnosis*
 (*TU* 37.3, 1911), p.37 25 s. *Eph* 3:5; H VI. 35.1; VII. 25.3; 26.7 28 τετάρτου
 <θεοῦ>: cf. H V. 7.30 29 τὸ ποτήριον = v.22 κέρας 29 s. *Gn* 44:5
 30 s. cf. *Gn* 44:12 32 μαινομένῳ στόματι: fere i. q. ποιητικῶς: Iambl. *De myst.*
 III. 8 p.117.6 Parthey; Procl. *In remp.* I, pp.140.16 et 166.20 Kroll; Plotin. II. 9 [33], 18.20
 Henry et Schwyzer; Heracliti fr. 92 DK 33 cf. Anacreonteor. 52.10 Preisendanz
 δὸς ὕδωρ, βάλ' οἶνον, ὦ παῖ et 48.8 φέρε μοι κύπελλον, ὦ παῖ 34 cf. Anacr. 52.11
 τὴν ψυχὴν μου κάρωσον

17 φησίν addidi 18 ἄνω, τοῦ Go: ἀνωτάτω P 19 τοῦ¹ add. Reitz.
 20 ἀρσε- corr. ex ἀρρε- P γηρυόνην corr. ex -ιο- P 21 ὄντα addidi
 23 παντάπασι P 26 ἐγνω(ρί)σθη scripsi ex NT: ἐγνώσθη P 27 φησίν
 addidi ἐστὶν post v.26 οὐδέν P, huc transtuli (post ἰδικός Go): del. Reitz. We
 ὃ add. Reitz. γέγονε μὲν Mi: γέγονε ἐν P: γέγονεν Go 28 θεοῦ add. Reitz.
 29 ὃ addidi 30 καὶ addidi 31 <τ>αὐτὸ scripsi: αὐτὸ P 33 φέρε... φέρε P
 ὕδωρ sup. ras. scr. in P

τὸ ποτήριον λέγει μοι
ποδαπὸν με δεῖ γενέσθαι,
5 <ἀλάλω λαλοῦν υ - x>.

35

- 7 τοῦτο, φησὶν, ἤρκει μόνον νοηθὲν ἀνθρώποις τὸ τοῦ Ἀνακρέοντος ποτήριον, <τὸ> ἀλάλως λαλοῦν μυστήριον ἄρρητον· ἄλαλον γάρ, φησὶν, <ἐστὶ μυστήριον> τὸ Ἀνακρέοντος [φησὶ] ποτήριον, ὃ <τι> περ αὐτῶ, <ὡς> φησιν Ἀνακρέων, λαλεῖ ἀλάλω φθέγματι ποδαπὸν αὐτὸν δεῖ γενέσθαι, τουτέστι πνευματικόν, οὐ σαρκικόν, ἐὰν ἀκούσῃ τὸ κεκρυμμένον μυστήριον ἐν σιωπῇ. καὶ τοῦτό ἐστι, <φησί,> τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τοῖς καλοῖς ἐκείνοις γάμοις, ὃ στρέψας ὁ Ἰησοῦς ἐποίησεν οἶνον, <καὶ> αὕτη, φησὶν, ἐστὶν ἡ μεγάλη καὶ ἀληθινὴ «ἀρχὴ τῶν σημείων», ἣν ἐποίησεν «ὁ Ἰησοῦς ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐφανερώσῃ» τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. αὕτη <δέ>, φησὶν, ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἐντὸς ἡμῶν κατακειμένη ὡς θησαυρός, ὡς «ζύμη εἰς ἀλεύρου τρία σάτα κεκρυμμένη».
- 9 Τοῦτ' ἐστὶ, φησὶ, τὸ μέγα καὶ ἄρρητον <τῶν> Σαμοθράκων μυστήριον, ὃ μόνοις ἔξεστιν εἶδέναι τοῖς τελείοις, φησὶν, <τουτέστιν> ἡμῖν· διαρρήδην γὰρ οἱ Σαμόθρακες τὸν Ἀδάμ <να> ἐκείνον παραδιδόασιν ἐν τοῖς μυστηρίοις τοῖς ἐπιτελουμένοις παρ' αὐτοῖς <ὡς> ἀρχάνθρωπον. ἔσθηκε δὲ ἀγάλματα δύο ἐν τῷ <τῶν> Σαμοθράκων ἀνακτόρῳ ἀνθρώπων γυμνῶν, ἄνω τεταμένας ἐχόντων τὰς χεῖρας ἀμφοτέρας εἰς οὐρανὸν / καὶ τὰς αἰσχύνας ἄνω ἐστραμμένας, καθάπερ ἐν Κυλλήνῃ τὸ τοῦ Ἑρμοῦ· εἰκόνες δὲ εἰσι τὰ προειρημένα ἀγάλματα τοῦ ἀρχανθρώπου καὶ τοῦ ἀναγεννωμένου πνευματικοῦ, κατὰ πάνθ' ὁμοουσίῳ ἐκείνῳ τῷ ἀνθρώπῳ.

P f. 33^v

55

35 s. *A. G.* XI.43 37 cf. *Anacr.* 17.25 s. τὸ δὲ πᾶν ὁ κηρὸς αὐτὸς / ἐκέτω λαλῶν σιωπῇ: *A. G.* VII. 641.2 ἀγλώσσω φθεγγόμενον στόματι; VII. 193.4; *Theogn.* 1230
43 τὸ ὕδωρ = v.33 φέρ' ὕδωρ 46 *Jo* 2:11 47 s. *H V.* 7.20; *Lc* 17:21; *Ev. Thomae* log.3
48 ὡς θησαυρός: cf. *Mt* 13:44; *Ev. Thomae* logg. 76 et 109
48 s. *Mt* 13:33; *Lc* 13:21; *Ev. Thomae* log.96 52 s. cf. *H V.* 9.8 (v.7)
55 s. *H V.* 7.29

35 μοι *Reitz.*: μου P 37 ἀλάλω λαλοῦν σιωπῇ suppl. Cr ex vv.41 et 43 (at cf. v.210): ἀλάλω λαλοῦν αὐτῇ suppleverim (cf. v.41 φθέγματι et *Aeschyl.* *Choeph.* 564; *Pindari* fr.140 (a), 60 *Snell*) 39 τὸ addidi 39 ἄλαλον usque ad v.41 φθέγματι del. *Reitz.* 40 ἐστὶ μυστήριον addidi (cf. *H V.* 24.2) φησὶ del. Go ὅτιπερ scripsi: ὅπερ P 41 ὡς addidi λαλεῖν Go 43 φησὶ addidi 44 καὶ addidi 47 δὲ addidi 48 εἰς Go: ὡς P 50 τουτέστι hic et saepius P l τῶν addidi 51 τουτέστιν addidi 52 Ἀδάμ <να> scripsi (cf. *H V.* 9.8, v.7): ἀδάμ P 53 ὡς addidi 54 δὲ <καὶ> *Reitz.* τῶν addidi 55 τεμένας P¹, -τα-sscr. litt. rubr. P³

60 τοῦτο, φησίν, ἐστὶ τὸ εἰρημένον ὑπὸ τοῦ σωτῆρος· «ἐὰν μὴ πίνητέ μου 11
 τὸ αἷμα καὶ φάγητέ μου τὴν σάρκα», «οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασι-
 λείαν τῶν οὐρανῶν»· ἀλλὰ κἂν «πίητε», φησί, «τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ 12
 πίνω», «ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ἐκεῖ ὑμεῖς εἰσελθεῖν οὐ δύνασθε». ἦδει γάρ,
 φησίν, ἐξ (ὀ)ποίας φύσεως ἕκαστος τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐστὶ καὶ ὅτι
 65 ἕκαστον αὐτῶν εἰς τὴν ἰδίαν φύσιν ἐλθεῖν ἀνάγκη. ἀπὸ γὰρ τῶν δώδεκα,
 φησί, φυλῶν μαθητὰς ἐξελέξατο δώδεκα, καὶ δι' αὐτῶν ἐλάλησε πάση
 φυλῇ· διὰ τοῦτο, φησί, τὰ τῶν δώδεκα μαθητῶν κηρύγματα οὔτε πάντες
 ἀκηκόασι(ν) οὔτε, ἐὰν ἀκούσωσι, παραδέξασθαι δύνανται· ἐστὶ γὰρ
 αὐτοῖς παρὰ φύσιν τὰ μὴ κατὰ φυλὴν.

70 Τοῦτον, φησί, Θραῦκες οἱ περὶ τὸν Αἷμον οἰκοῦντες Κορύβαντα 13
 καλοῦσι, καὶ Θραζῖν οἱ Φρύγες παραπλησίως, ὅτι ἀπὸ τῆς κορυφῆς
 ἄνωθεν καὶ ἀπὸ τοῦ ἀχαρκτηριστοῦ ἐγκεφάλου τὴν ἀρχὴν τῆς καταβά-
 σεως λαμβάνων καὶ πάσας τὰς τῶν ὑποκειμένων διερχόμενος ἀρχάς,
 πῶς καὶ τίνα τρόπον κατέρχεται οὐ νοοῦμεν. τοῦτ' ἐστὶ, φησί, τὸ εἰρημέ- 14
 νον· «φωνὴν μὲν αὐτοῦ ἠκούσαμεν, εἶδος δὲ αὐτοῦ οὐχ ἐωράκαμεν».
 75 ἀποτεταγμένου γάρ, φησίν, αὐτοῦ καὶ (κε)χαρακτηρισμένου ἀκούεται
 φωνή, τὸ δὲ εἶδος τὸ κατελθὸν ἄνωθεν, ἀπὸ τοῦ ἀχαρκτηριστοῦ,
 ὁποῖον ἐστίν, οἶδεν οὐδεὶς· / ἐστὶ δὲ ἐν τῷ πλάσματι τῷ χοϊκῷ, γινώσκει
 δὲ αὐτὸ οὐδεὶς. P f. 34^f

80 Οὗτος, φησίν, ἐστὶν «ὁ τὸν κατακλυσμὸν (κατ)οικ(ι)ῶν θεός», κατὰ 15
 τὸ ψαλτήριον, καὶ φθεγγόμενος (καὶ) κεκραγῶς ἀπὸ «ὕδατων πολλῶν».

59 ἐὰν μὴ – 60 σάρκα: Jo 6:53 60 οὐ μὴ – 61 οὐρανῶν: Mt 5:20; 18:3
 61 πῖητε – 62 πίνω: Mc 10:38; Mt 20:22 62 ὅπου – δύνασθε: Jo 8:21; 13:33;
 (7:34 et 7:36); cf. Resch, p.110 64 ss. Mt 19:28; Lc 22:30; Apc 21:12 et 14; Ev.
Ebionit. ap. Eriphan. *Pan.* 30. 13.3 ὑμᾶς οὖν βούλομαι εἶναι δεκαδύο ἀποστόλους εἰς
 μαρτύριον τοῦ Ἰσραὴλ et Hennecke–Schneemelcher, I, p.102 69 Θραῦκες οἱ περὶ
 τὸν Αἷμον: male intellexit vocem Αἰμόνιοι (i. q. Thessali) Naassenus: cf. H V. 9.8 (v.8) et
 A. D. Nock, *Class. Quart.* 20 (1926), p.41 69–72 Κορύβαντα: i. e. τὸν ἀπὸ τῆς
 κορυφῆς καταβάντα 71 H V. 7.35; 17.11 73 οὐ νοοῦμεν: ft. παρετυμολογεῖ
 Naassenus (Κύρβαντες; κρυβέντες), cf. Roscheri *Lex.* II, p.1607.35 ss., et Reitz., p.92 n.3
 74 = Clem. *Strom.* IV. 45.1; Adumbrat. in 1 *Pt* 3:19 (pp.81 et 94 s. ed. Th. Zahn, *Forsch.*
z. Gesch. d. NT-Kanons, III, 1884); cf. *Dt* 4:12; Jo 5:37 79 Ps 28:10 80 Ps
 28:3; cf. H V. 19.16; X. 11.9

60 φάγητέ P, corr. Mi 63 ἐξ ex corr. P³ 68 φυλὴν scripsi: φύσιν P
 69 αἷμον P³, .. μον P¹ 75 ἀποτεταγμένου P: ἀποτεταμένου Go, agn. We
 χαρακτηρισμένου P 77 οἶδεν Cr, agn. Reitz.: εἶδεν P, We 79 κατοικαῶν
 scripsi e LXX (κατοικῶν coniec. Go): οἰκῶν P (οἰκῶν coniec. Mi) 80 καὶ² add. Mi |
 ἀπὸ P: ἐπὶ LXX, We (at cf. v.82 et H)

- ὕδατα <δέ>, φησίν, ἐστὶ πολλὰ ἢ πολυσχιδῆς τῶν θνητῶν γένεσις ἀνθρώπων, ἀφ' ἧς, <φησί,> βοᾷ καὶ κέκραγε πρὸς τὸν ἀχαρακτήριστον 16 ἀνθρωπον, «ρῦσαι» λέγων «ἀπὸ λεόντων τὴν μονογενῆ μου». πρὸς τοῦτον, φησίν, ἐστὶν εἰρημένον· «παῖς μου εἶ σύ, Ἰσραήλ· μὴ φοβοῦ· ἐὰν διὰ ποταμῶν διέλθῃς, οὐ μὴ σε συγκλύσουσιν· ἐὰν διὰ πυρὸς 85 διέλθῃς, οὐ μὴ σε συγκαύσει·» – ποταμούς, φησί, λέγει τὴν ὑγρὰν τῆς γενέσεως οὐσίαν, πῦρ δὲ τὴν ἐπὶ τὴν γένεσιν ὀρμὴν καὶ ἐπιθυμίαν· – 17 «σὺ ἐμὸς εἶ, μὴ φοβοῦ». καὶ πάλιν, φησίν· «εἰ ἐπιλήσεται μήτηρ τῶν τέκνων αὐτῆς <τοῦ> μὴ ἐλεῆσαι» μηδὲ ἐπιδοῦναι μαστόν, «κἀγὼ ἐπιλήσομαι ὑμῶν» – ὁ Ἀδάμας, φησί, λέγει πρὸς τοὺς ἰδίους 90 ἀνθρώπους· – «ἀλλ' εἰ καὶ ἐπιλήσεται ταῦτα γυνή, ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἐπιλήσομαι ὑμῶν· ἐπὶ τῶν χειρῶν μου ἐζωγράφηκα ὑμᾶς».
- 18 Περὶ δὲ τῆς ἀνόδου αὐτοῦ – τουτέστι τῆς ἀναγεννήσεως –, ἵνα γένηται πνευματικός, οὐ σαρκικός, λέγει, φησίν, ἡ γραφή· «ἄρατε πύλας, οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ ἐπάρθητε, πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰσελεύσεται 95 ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης·» – τουτέστι θαῦμα θαυμάτων· – «τίς» δέ, φησίν, «ἐστὶν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης;» «σκώληξ καὶ οὐκ ἀνθρωπος, ὄνειδος ἀνθρώπου καὶ ἐξουθένημα λαοῦ». «αὐτός» <δέ, φησίν,> 19 «ἐστὶν ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης» «ὁ ἐν πολέμῳ δυνατός». πόλεμον δὲ λέγει τὸν ἐν σώματι <γινόμενον>, ὅτι ἐκ μαχίμων στοιχείων πέπλασται 100 τὸ πλάσμα, καθὼς γέγραπται, φησί· «μνήσθητι πόλεμον τὸν γινόμενον / ἐν σώματι». ταύτην <δέ>, φησί, τὴν εἴσοδον καὶ ταύτην τὴν πύλην εἶδεν εἰς Μεσοποταμίαν πορευόμενος ὁ Ἰακώβ – ὅπερ ἐστὶν ἀπὸ τοῦ παιδὸς ἔφηβος ἤδη γινόμενος καὶ ἀνήρ – <*> τουτέστιν ἐγνωρίσθη τῷ εἰς 20 Μεσοποταμίαν πορευομένῳ· Μεσοποταμία δέ, φησίν, ἐστὶν ἡ τοῦ 105 μεγάλου Ἰωκεανοῦ ῥοή, ἀπὸ τῶν μέσων ῥέουσα τοῦ τελείου ἀνθρώπου. καὶ ἐθαύμασε, <φησί,> τὴν οὐράνιον πύλην εἰπών· «ὡς φοβερὸς ὁ τόπος οὗτος· οὐκ ἔστι τοῦτο ἀλλ' ἡ οἴκος θεοῦ, καὶ αὕτη ἡ πύλη τοῦ

P f. 34^v

83 P_s 34:17 et 21:21 s. 84–88 Is 41:9 s. et 43:1 s. 87 πῦρ – ἐπιθυμίαν:
H VI. 17.4 88–92 Is 49:15 s. 94–96 P_s 23:7 = 9 96 cf. Ev. Thomae
log. 29 96 s. P_s 23:8 = 10 97 s. P_s 21:7 99 P_s 23:10 et 8
101 s. Job 40:32 102 s. Gn 28:5 et 12 (cf. Hennecke–Schneemelcher, I, p. 201)
107–109 Gn 28:17

81 δέ addidi πολυσχιδῆς P 82 φησί addidi 85 συγκλύσουσιν scripsi
e LXX: –σωσιν P 88 <καὶ> σὺ Reitz. μήτηρ P et. LXX cod. A: γυνή
cett. 89 τοῦ addidi e LXX 91 ἀλλὰ P 92 ἰδοὺ ἐπὶ LXX 96 δέ
scripsi: γάρ P 98 δέ, φησίν addidi 100 γινόμενον addidi (cf. v. 101)
μαχίμων: ι corr. in η P 102 δέ addidi 104 post ἀνήρ lac. sign. Reitz. I
τῷ P: αὐτῷ Reitz. 107 φησί addidi

οὐρανοῦ». διὰ τοῦτο, φησί, λέγει ὁ Ἰησοῦς· «ἐγὼ εἰμι ἡ πύλη» ἢ
 110 ἀληθινή. ἔστι δὲ ὁ ταῦτα λέγων ὁ ἀπὸ τοῦ ἀχααρακτηρίστου, φησίν, 21
 ἄνωθεν κεχαρακτηρισμένος τέλειος ἄνθρωπος. οὐ δύναται οὖν, φησί,
 σωθῆναι ὁ τέλειος ἄνθρωπος, ἐὰν μὴ ἀναγεν(ν)ηθῆ διὰ ταύτης εἰσελθῶν
 τῆς πύλης.

Τὸν αὐτὸν δὲ τοῦτον, φησί, Φρύγες καὶ Πάπαν καλοῦσιν, ὅτι <τὰ> 22
 115 πάντα ἔπαυσεν, ἀτάκτως καὶ πλημμελῶς πρὸ τῆς ἑαυτοῦ φανερώσεως
 κεκινήμενα· τὸ γὰρ ὄνομα, φησί, τοῦ Πάπα πάντων ὁμοῦ ἐστὶ «τῶν
 ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων» <φωνῆ> λεγόντων· παῦε,
 παῦε τὴν ἀσυμφωνίαν τοῦ κόσμου καὶ ποιήσον «εἰρήνην τοῖς μακράν» –
 τουτέστι τοῖς ὑλικοῖς (κ)αὶ χοϊκοῖς – καὶ «εἰρήνην τοῖς ἐγγύς» – τουτ-
 120 ἐστὶ τοῖς πνευματικοῖς καὶ νοεροῖς τελείοις ἀνθρώποις. –

Λέγουσι δὲ οἱ Φρύγες <τὸν> αὐτὸν τοῦτον καὶ νέκυν, οἰονεὶ ἐν
 μνήματι καὶ τάφῳ ἐγκατωρυγμένον ἐν τῷ σώματι. τοῦτο, φησίν, ἐστὶ τὸ 23
 εἰρημένον· «τάφοι ἐστὲ κεκονιαμένοι, γέμοντες ἔσωθεν ὀστέων νεκρῶν»,
 ὅτι οὐκ ἔστιν, φησίν, ἐν ὑμῖν ἄνθρωπος ὁ ζῶν. καὶ πάλιν, φησί(ν)· /
 125 «ἐξαλοῦνται ἐκ τῶν μνημείων οἱ νεκροί» – τουτέστιν ἐκ τῶν σωμάτων
 τῶν χοϊκῶν, ἀναγεννηθέντες πνευματικοί, οὐ σαρκικοί. – αὕτη, φησίν, 24
 ἐστὶν ἡ ἀνάστασις ἢ διὰ τῆς πύλης γινομένη τῶν οὐρανῶν, δι' ἧς οἱ μὴ
 εἰσελθόντες, φησί, πάντες μένουσι νεκροί.

Οἱ δὲ αὐτοί, φησί, Φρύγες τὸν αὐτὸν τοῦτον πάλιν ἐκ μεταβολῆς
 130 λέγουσι θεόν· γίνεται γάρ, φησί, θεός, ὅταν ἐκ νεκρῶν ἀναστὰς διὰ τῆς
 τοιαύτης πύλης εἰσελεύσεται εἰς τὸν οὐρανόν. ταύτην, φησί, τὴν πύλην 25
 Παῦλος οἶδεν ὁ ἀπόστολος, παρανοίξας ἐν μυστηρίῳ καὶ εἰπὼν
 «ἠρπάσθαι» ὑπὸ ἀγγέλου καὶ γεγενῆσθαι «ἕως» δευτέρου καὶ «τρίτου

P f. 35^f

109 Jo 10:7 et 9 (ft. et. 14:6); H V. 9.21; 17.9; Clem. *Exc. ex Theod.* 26; Resch, p. 126 ss.
 114 Πάπαν: H V. 9.8 (v.9) 116 s. *Ph* 2:10; H V. 7.11; 16.14 118 et 119 *Eph*
 2:17; Is 57:19 121 νέκυν: H V. 9.8 (v.10) 121 s. cf. Dionys. Hal. *Rhet.* 6.5;
 Iulian. *Or.* 6, 189 C; Philolai fr.14 DK; Plat. *Crat.* 400 c; *Gorg.* 493 a; Clem. *Strom.* III.
 16.3-17.1 et al.; Burkert, p. 230 n.53; p. 231 n.54 123 Mt 23:27 124 cf. I *Cor*
 15:45; *Gn* 2:7 125 cf. Jo 5:28; Mt 27:52 s.; (*Act* 3:8) 130 θεόν: H V. 9.8
 (v.10) 133-135 I *Cor* 12:2-4; NH V.2, p. 19.23 ss.; *Apoc. Mosis* 40:2; 2 *En* 22:1;
Test. Levi 2:7-3:8; cf. H v.171 s. et H.-C. Puech in *Coptic Studies in Hon. of W.E. Crum*

112 ὁ <μῆ> Reitz. ἀναγεννηθῆ P 114 φασὶ P, corr. Go τὰ addidi (cf.
 v.118 τοῦ κόσμου) 116 <ἀπὸ> πάντων Cr 117 φωνῆ addidi post Reitz.
 (post v.116 Πάπα) 117-118 παῦε παῦε P¹, πᾶε πᾶε P³ 120 <τοῖς> τελείοις
 coniec. Mi: <καὶ> τελ. Reitz. 121 <τὸν> αὐτὸν τοῦτον Reitz.: τοῦτον αὐτὸν P
 122 ἐγκατ(ορ)ωρυγμένον Go 124 φησὶν¹ post v.123 γέμοντες P, huc transtuli
 132 οἶδεν P¹, εἶδεν P² 133 β^{ou} P

οὐρανοῦ εἰς τὸν παράδεισον» αὐτόν, καὶ ἑώρακέναι ἃ ἑώρακε «καὶ
 26 ἀκηκοέναι ῥήματα ἄρρητα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ εἰπεῖν». ταῦτά ἐστι, 135
 φησί, τὰ ἄρρητα ὑπὸ πάντων λεγόμενα μυστήρια, «ἃ <καὶ λαλοῦμεν> οὐκ
 ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς
 πνεύματος, πνευματικοῖς πνευματικῶς συγκρίνοντες. ψυχικὸς δὲ ἀνθρώπος
 οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος τοῦ θεοῦ· μωρία γὰρ αὐτῷ ἐστι».

Καὶ ταῦτα, φησίν, ἐστὶ τὰ τοῦ πνεύματος ἄρρητα μυστήρια, ἃ ἡμεῖς 140
 27 ἴσμεν μόνοι. περὶ τούτων, φησίν, εἶρηκεν ὁ σωτὴρ· «οὐδεὶς δύναται
 ἐλθεῖν πρὸς με εἰ μὴ τίνα ἐλκύσῃ ὁ πατήρ μου ὁ οὐράνιος»· πάνυ γάρ,
 φησί, δύσκολόν ἐστι παραδέξασθαι καὶ λαβεῖν τὸ μέγα τοῦτο καὶ ἄρρη-
 τον μυστήριον. καὶ πάλιν, φησίν, εἶρηκεν ὁ σωτὴρ· «οὐ πᾶς ὁ λέγων
 μοι, Κύριε κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλ' ὁ 145
 28 ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς»· ὁ δη<λοῖ,
 φησί,) ποιήσαντας, οὐχὶ ἀκούσαντας μόνον, εἰς τὴν βασιλείαν εἰσελθεῖν
 τῶν οὐρανῶν. / καὶ πάλιν, φησίν, εἶρηκεν· «οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρνοι
 προάγουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν». τελῶναι γάρ, φησίν,
 εἰσὶν οἱ τὰ τέλη τῶν ὄλων λαμβάνοντες· ἡμεῖς δὲ, φησίν, ἐσμὲν οἱ 150
 29 δι' ὧν ὁ πᾶς συντελεῖται κόσμος· διὰ γὰρ αὐτῶν καὶ ἤρξατο γενέσθαι.
 καὶ τοῦτό ἐστι, φησί, τὸ εἰρημένον· «ἐξῆλθεν ὁ σπεύρων τοῦ σπεῖραι·
 καὶ τὰ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδὸν καὶ κατεπατήθη, τὰ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη 155
 καὶ ἐξανέτειλε», φησί, «καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς ἐξηράνθη καὶ
 ἀπέθανε· τὰ δὲ ἔπεσε», φησίν, «ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ ἀγαθὴν,
 καὶ ἐποίει καρπὸν, ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ ἐξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα. ὁ ἔχων»,
 φησίν, «ὅσα ἀκούειν ἀκούετω». τουτέστι, φησίν, οὐδεὶς τούτων τῶν

P f. 35^v

(Boston. 1950), p. 136; cf. H VII. 26.7; Epiph. *Pan.* 38. 2.5 136–139 1 *Cor* 2:13 s.;
 H VI. 34.8; VII. 26.3; *In Dan.* III. 2.4; *In Prov.* p. 76.12 Richard (*Le Muséon* 79, 1966);
 Iren. I. 8.3; V. 8.3; Clem. *Strom.* I. 56.1; 87.4; V. 19.3; 25.5; VI. 166.3 et al.
 141 s. Jo 6:44; NH II.6, p. 135.1; *Ev. Thomae Gr.* 6:12 Tischendorf; cf. Clem.
Strom. V. 7.3; 83.1; Epiph. *Pan.* 69. 54.6; Resch, p. 106 144–146 Mt 7:21;
 II *Ep. Clem.* 4.2; Iust. I *Apol.* 16.9 146–148 Jc 1:22; cf. Mt 7:24 et 26; Rm 2:13
 148 s. Mt 21:31; H *In Gen.* p. 68.4 A.; Iren. IV. 20.12 150 cf. Mt 17:25
 151 1 *Cor* 10:11; H *In Dan.* I. 16.4 154–159 Mt 13:3–9; Mc 4:3–9; Lc 8:5–8;
Ev. Thomae log. 9; I *Clem.* 24.5; Iust. *Dial.* 125.1; Clem. Al. Fr. p. 225.26 St.; *Strom.* I. 37.2;
 VI. 114.3; Ps. Clem. *Recogn.* III. 61.2; H VIII. 9.1; *Mem. apostol.* ap. Hennecke–Schnee-
 melcher, I, pp. 180–190; I. Bergman, o.c., p. 99 s. et al.

136 καὶ λαλοῦμεν ex Paulo add. Go 146 δη<λοῖ> scripsi: δεῖ P 147 φησί addidi
 150 ὄλων P: ὀνίων Cr 156 γῆς in mg. litt. rubr. P³ (hab. Mt. Mc.): om. edd.
 158 ὁ (ter) Mi: ὁ (ter) P

160 μυστηρίων ἀκροατῆς γέγονεν εἰ μὴ μόνοι <οἱ> γνωστικοὶ τέλειοι. αὐτῆ, 30
 φησίν, ἐστὶν ἡ γῆ ἢ καλὴ καὶ ἀγαθὴ, ἣν λέγει Μωϋσῆς· «εἰσάξω ὑμᾶς
 εἰς γῆν καλὴν καὶ ἀγαθὴν, εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι». τοῦτο,
 φησίν, ἐστὶ τὸ μέλι καὶ τὸ γάλα, οὐ δεῖ γευσασμένους τοὺς τελείους
 ἀβασιλεύτους γενέσθαι καὶ μετασχεῖν τοῦ πληρώματος. τοῦτο, φησίν, ἐστὶ
 165 τὸ πλήρωμα δι' οὐ πάντα τὰ γινόμενα γεν(ν)ητὰ ἀπὸ τοῦ ἀγεννήτου
 γέγονέ τε καὶ πεπλήρωται.

Ἄ οὐ δὲ αὐτὸς οὗτος ὑπὸ τῶν Φρυγῶν καὶ ἄκαρπος καλεῖται· ἔστι γὰρ 31
 ἄκαρπος ὅταν ἡ σαρκικὸς καὶ τὴν «ἐπιθυμίαν τῆς σαρκὸς» ἐργάζεται.
 τοῦτο, φησίν, ἐστὶ τὸ εἰρημένον· «πᾶν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν
 170 ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται». καρποὶ δὲ οὗτοι, φησίν, εἰσὶ μόνοι οἱ
 λογικοί, <οἱ> ζῶντες ἄνθρωποι, / οἱ διὰ τῆς πύλης εἰσερχόμενοι τῆς
 τρίτης. λέγουσι γοῦν· «εἰ νεκρὰ ἐφάγετε καὶ ζῶντα ἐποίησατε, τί, ἂν 32
 ζῶντα φάγητε, ποιήσετε;» ζῶντα δὲ λέγουσι καὶ λόγους καὶ νόας καὶ
 <τοὺς τελείους> ἀνθρώπους, τοὺς μαργαρίτας ἐκείνου τοῦ ἀχαρακτηρίσ-
 175 του ἐρ(ρ)υμμένους εἰς τὸ πλάσμα <ὡς> καρπούς. <καὶ> τοῦτ' ἔστιν ὁ 33
 <ὁ Ἰησοῦς> λέγει, φησί· «μὴ βάλητε τὸ ἅγιον τοῖς κυσί, μηδὲ τοὺς
 μαργαρίτας τοῖς χοίροις», χοίρων καὶ κυνῶν ἔργον λέγοντες εἶναι τὴν
 γυναικὸς πρὸς ἄνδρα ὁμιλίαν.

Τὸν αὐτὸν δὲ τοῦτον, φησίν, οἱ Φρύγες καλοῦσιν αἰπόλον, οὐχ ὅτι, 34
 180 φησίν, ἔβοσκεν αἴγας καὶ τράγους, ὡς οἱ ψυχικοὶ ὀνομάζουσιν, ἀλλ'

P. f. 36^r

161 s. *Dt* 31:20; H VI. 30.9; Clem. *Paed.* I. 91.4 163 τὸ μέλι καὶ τὸ γάλα: cf. *Ep. Barnabae* 6:17; Tert. *Adv. Marc.* I. 14.3 *mellis et lactis societatem, qua suos infantat*; H. Usener, *Kl. Schriften*, IV, p.406 s.; Kittel, *Th. Wb. z. NT*, I, p.645 167 ἄκαρπος: H V. 9.8 (v.10) 168 *Gal* 5:16; Clem. *Strom.* IV. 60.4 169 s. Mt 3:10; 7:19; Lc 3:9; H VI. 9.9-10; 16.6 171 s. τῆς τρίτης: cf. 2 *Cor* 12:2; H v.133 s.
 172 s. *Ev. Thomae* log.11; *Ev. Philippi* log.93 (NH II.3, p.72.19); cf. R.M. Grant, *Vig. Christ.* 13 (1959), p.173 ss.; Gu. R. Schoedel, o.c., 14 (1960), p.225 ss.; E. Cornélis, o.c., 15 (1961), p.83 ss.; B. Gaertner, *The Theology of the Gospel of Thomas* (Londin. 1961), p.164 ss.; M. Marcovich, *J.T.S.*, N.S. 20 (1969), pp.72-74, et al. 176 s. Mt 7:6; H IX. 17.1; *Ev. Thomae* log.93; Epiph. *Pan.* 24. 5.2; *Didache* 9.5; Clem. *Strom.* I. 53.3; Ps. Clem. *Recogn.* II. 3.5; III. 1.5 et al. 179 αἰπόλον: H V. 9.8 (v.11)

160 οἱ add. Go 163 δεῖ (corr. ex δη) P: om. edd. 165 τὰ sscr. litt. rubr. P³ †
 γεννητὰ Go: γένη τὰ P 167 ὑπὸ Go: ἀπὸ P 170 δὲ scripsi: γὰρ P μόνοι
 Cr: μόνον P 171 οἱ¹ add. Go 173 ποιήσητε P, corr. Go 174 τοὺς
 τελείους addidi 175 ἐρι- P ὡς addidi καρποὺς P: κάτω Mi
 καὶ addidi 176 ὁ Ἰησοῦς addidi 180 an νομίζουσιν? 180-181 ἀλλὰ τί
 P, corr. Mi

35 <ὄ>τι, φησίν, ἐστὶν ἀ<ε>πόλος, τουτέστιν ὁ ἀεὶ πολλῶν καὶ στρέφων καὶ
 περιελαύνων τὸν κόσμον ὅλον στροφῆ. πολεῖν γάρ ἐστι τὸ στρέφειν καὶ
 μεταβάλλειν τὰ πράγματα· ἐνθε<ν>, φησί, καὶ τὰ δύο κέντρα τοῦ
 οὐρανοῦ ἅπαντες προσαγορεύουσι πόλους. καὶ ὁ ποιητῆς δέ, φησί,
 <λέγων>

185

πωλεῖται τις δεῦρο γέρων ἄλιος νημερτής,
 ἀθάνατος Πρωτεὺς Αἰγύπτιος,

οὐ πιπράσκειται, φησίν, ἀλλὰ στρέφεται αὐτοῦ, οἰονεὶ [καὶ] περιέρχεται
 λέγει. καὶ πόλεις, <φησίν,> ἐν αἷς οἰκοῦμεν, ὅτι στρεφόμεθα καὶ πολοῦ-
 36 μεν ἐν αὐταῖς, [καὶ] καλοῦνται πόλεις. οὕτως, φησίν, <κ>αὶ Φρύγες 190
 αἰπόλον τοῦτον καλοῦσι, τὸν πάντοτε <πάντα> πανταχῆ στρέφοντα καὶ
 μεταβάλλοντα πρὸς τὰ οἰκεῖα.

Καλοῦσι δὲ α(ὐ)τόν, φησί, καὶ πολύκαρπον οἱ Φρύγες, ὅτι «πλείονα»,
 φησί, «τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα»· τουτ-
 ἐστι, <φησί,> τὰ ἀναγεννώμενα ἀθάνατα καὶ ἀεὶ διαμένοντα ἐστὶ πολλά, 195
 κἂν ὀλίγα ἢ τὰ γεννώμενα· τὰ δὲ σαρκικά, φησίν, <ἐστὶ> φθαρτὰ
 37 πάντα, κἂν ἢ πολλὰ πάνυ <τὰ> γεννώμενα. διὰ τοῦτο, φησίν, «ἐκλαιε 190
 Ῥαχὴλ τὰ τέκνα <αὐτῆς> / καὶ οὐκ ἤθελε», φησί, «παρακαλεῖσθαι
 κλαίουσα ἐπ' αὐτοῖς»· ἤδει γάρ, φησίν, «ὅτι οὐκ εἰσί». θρηνεὶ δὲ καὶ
 Ἱερεμίας τὴν κάτω Ἱερουσαλήμ, οὐ τὴν <δ'> ἐν Φοινίκῃ πόλιν, <φησίν,> 200
 ἀλλὰ τὴν κάτω γένεσιν, τὴν φθαρτήν· ἔγνω γάρ, φησί, καὶ Ἱερεμίας

P f. 36^v

181–183 cf. H IV. 47.1–2; Plat. *Crat.* 408 cd ὁ λόγος τὸ πᾶν σημαίνει καὶ κυκλεῖ καὶ πολεῖ
 ἀεὶ ... ὀρθῶς ἄρ' <ἄν> ὁ πᾶν μνησίων καὶ ἀεὶ πολλῶν «Πᾶν αἰπόλος» εἶη 184 πόλους:
 cf. *Ety. M.*, s.v.: παρὰ τὸ περὶ αὐτοὺς ἀναστρέφειν τὸν κόσμον, ἦγον τὸν οὐρανόν;
Comm. in Arat., pp. 331.5; 342.23 Maass 186 s. *Odys.* 4.384 s. 189 s. πόλεις:
 cf. *Ety. M.*, s.v.: πόλις γίνεται ἐκ τοῦ πέλω, τὸ ἀναστρέφομαι· παρὰ τὸ πολεῖν ἐν αὐτῇ
 193 πολύκαρπον: H V. 9.8 (v. 12) 193 s. Is 54:1; Gal 4:27; Clem. *Strom.* II. 28.5;
Epist. apostol. 33 (NT *Apokr.*³, I, p. 145) et al. 197–199 Mt 2:18; Jr 38:15; *Iust. Dial.*
 78.8 199 θρηνεῖ: cf. *Lament.* 1:1

181 ἀειπόλος Reitz.: αἰπόλος P ὁ del. Reitz. πολλῶν et 182 πολεῖν: ο corr. in
 ω P² 183 ἐνθε P 185 λέγων add. Reitz. 186 πωλεῖται: ω ex ο P²
 188 οἰονεὶ <δινεῖται> καὶ Reitz. καὶ delevi 189 καὶ¹ <αἰ> Keil ap. Reitz.
 φησίν addidi 189/190 πολοῦμεθα Roeper, agn. Reitz.: <περὶ> πολοῦμεν Go, agn. Cr
 190 καὶ¹ del. Mi πόλεις del. Reitz. καὶ² scripsi: αἰ P: οἱ Mi: <καὶ> οἱ Reitz.
 191 πάντα add. Go 193 πλείονα P: πολλὰ LXX, NT 195 φησί addidi
 196 ἐστὶ addidi 197 τὰ add. Reitz. ἐκλαιε in mg. inf. litt. rubr. P³: ἔλαβε in
 textu P¹ 198 αὐτῆς addidi e LXX 200 δ' addidi φησίν addidi

τὸν τέλειον ἄνθρωπον, τὸν ἀναγεννώμενον « ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος », οὐ σαρκικόν. αὐτὸς γοῦν ὁ Ἱερεμίας ἔλεγε, <φησίν> « ἄνθρωπός ἐστι, 38 καὶ τίς γνῶσεται αὐτόν; » οὕτως, φησίν, ἐστὶ πάνυ βαθεῖα καὶ δυσκατάληπτος ἡ τοῦ τελείου ἀνθρώπου γνῶσις. « ἀρχή » γάρ, φησί, « τελειώσεως 205 γνῶσις ἀνθρώπου, θεοῦ δὲ γνῶσις ἀπηρτισμένη τελειώσις ».

Λέγουσι δὲ αὐτόν, φησί, Φρύγες καὶ « χλοερὸν στάχυν τεθερισμένον », 39 καὶ μετὰ τοὺς Φρύγας Ἀθηναῖοι, μουῦντες Ἐλευσίνα καὶ ἐπιδεικνύντες τοῖς ἐποπτεύουσι τὸ μέγα καὶ θαυμαστὸν καὶ τελεώτατον ἐποπτικὸν ἐκεῖ 210 μυστήριον ἐν σιωπῇ, τεθερισμένον στάχυν. ὁ δὲ στάχυς οὗτός ἐστι, 40 <φησί> καὶ παρὰ Ἀθηναίους ὁ παρὰ τοῦ ἀχαρακτῆριστου φωστήρ τέλειος μέγας, καθάπερ αὐτὸς ὁ ἱεροφάντης – οὐκ ἀποκεκομμένος μὲν, ὡς ὁ Ἄττις, <φησίν> εὐνουχισμένος δὲ διὰ κωνείου καὶ πᾶσαν ἀπηρτη- 215 μένος τὴν σαρκικὴν γένεσιν – νυκτὸς ἐν <Ε>λευσίῃ ὑπὸ πολλῶ πυρὶ 41 τελῶν τὰ μεγάλα καὶ ἄρρητα μυστήρια βοᾷ καὶ κέκραγε λέγων· « ἱερὸν ἔτεκε πότνια κοῦρον Βριμῶ Βριμόν », τουτέστιν ἰσχυρὰ ἰσχυρόν. πότνια 42 δὲ ἐστὶ, φησίν, ἡ γένεσις ἡ πνευματικὴ, ἡ ἐπουράνιος, ἡ ἄνω· ἰσχυρὸς δὲ ἐστὶν ὁ οὕτω γεννώμενος. ἔστι δὲ λεγόμενον τὸ μυστήριον Ἐλευσὶν καὶ ἀνακτόρειον· Ἐλευσὶν <μέν>, ὅτι ἤλθομεν, φησίν, οἱ πνευματικοὶ 220 ἄνωθεν, ἀπὸ τοῦ Ἀδάμαντος ῥύντες κάτω – ἐλεύσεσθαι γάρ, φησίν, ἐστὶν ἐλθεῖν –, ἀνακτόρειον δὲ <διὰ> τὸ <ἀνάγεσθαι ἡμᾶς καὶ> ἀνελθεῖν ἄνω. τοῦτο, φησίν, ἐστὶν ὃ λέγουσιν οἱ κατωργιασμένοι τῶν Ἐλευσινίων 42 τὰ <μεγάλα> μυστήρια. θε<σ>μιον δὲ ἐστὶ, <φησί, τοὺς> τὰ μικρὰ μεμημένους αὐθις <καὶ> τὰ μεγάλα μειῖσθαι· « μόροι γὰρ μείζονες

P. f. 37^r

202 Jo 3:5; H V. 7.40 203 s. Jr 17:9 205 s. H V. 6.6 207 H V. 9.8 (v.11 s.) 208-210 cf. G. Mylonas, *Eleusis*, p.275 s. 213 κωνείου: cf. O. Kern, *RE* XVI, p.1236.62 214 ὑπὸ πολλῶ πυρὶ: cf. Plut. *De prof. virt.* 81 E καὶ μέγα φῶς ἰδῶν et Kern., o.c., p.1243.44 215 s. cf. Hesych. Βριμῶ· ἰσχυρὰ. βριμῶ· μέγας. ὄβριμος· ἰσχυρός et Mylonas, *Eleusis*, pp.306-310; Gu. Burkert, *Homo necans* (*RGVV* 32, 1972), p.318 s. 219 Ἐλευσὶν – ὅτι ἤλθομεν: cf. *Etyim. M.* Ἐλευσίς = ἔλευσις et Cornut. *De nat. deor.* 28 (p.54.10 Lang) 223 s. cf. Plat. *Gorg.* 497 c et Schol. (VI, p.319 Hermann) 224 s. Heracliti fr.25 DK (= 97 Marc.); H v.234 s.

203 φησίν addidi 209 τελειότατον corr. in τελεώτατον P 211 φησί addidi I ante φωστήρ lac. susp. Go 213 ἄττις: ι corr. in η P φησίν addidi 213/214 ἀπηρτημένος Keil: ἀπερτισμένος P: ἀπηργμένος Plasberg 214 σαρκίνην P, corr. Go λευσίῃ P 216 Βριμόν (et Βριμῆ) Μί: βριμῆ P 218 δε² scripsi: γάρ P τὸ λεγόμενον P, transp. Go 219 μὲν addidi 221 ἀνακτόρειον δὲ coniec. We: τὸ δὲ ἀνακτόρειον P διὰ add. Reitz. ἀνάγεσθαι add. Keil et ἡμᾶς καὶ addidi 223 μεγάλα add. Reitz. θέμιον Μί: θεμιον P: θεμιτὸν Bernays (ex Platone) φησί, τοὺς addidi 224 καὶ addidi

43 μείζονας μοίρας λαγχάνουσι». μικρὰ <δέ,> φησίν, ἐστὶ [τὰ] μυστήρια τὰ 225
τῆς Περσεφόνης, <τὰ> κάτω. περὶ ὧν μυστηρίων καὶ τῆς ὁδοῦ τῆς
ἀγούσης ἐκεῖ, οὔσης «πλατείας καὶ εὐρυχώρου» καὶ φερούσης τοῦς
ἀπολλυμένους ἐπὶ τὴν Περσεφόνην, καὶ ὁ ποιητῆς δῆ, φησίν, <λέγει>

αὐτὰρ ὑπ' αὐτὴν ἐστὶν ἀταρπιτὸς ὀκριόεσσα,
κοίλη, πηλώδης· ἢ δ' ἠγήσασθαι ἀρίστη 230
ἄλσος ἐς ἡμερόεν πολυτιμήτου Ἀφροδίτης.

44 ταῦτ' ἔστι, φησί, τὰ μικρὰ μυστήρια, τὰ τῆς σαρκικῆς γενέσεως, ἃ 235
μυηθέντες οἱ ἄνθρωποι μικρὸν παύσασθαι ὀφείλουσι <πρὶν> καὶ μνεῖσθαι
τὰ μεγάλα, τὰ ἐπουράνια. οἱ γὰρ τοὺς ἐκεῖ, φησί, λαχόντες «μόρους
μείζονας μοίρας λαγχάνουσιν».

Αὕτη δέ, φησίν, ἐστὶν «ἡ πύλη τοῦ οὐρανοῦ» καὶ οὗτος <ὁ> «οἶκος 240
θεοῦ», ὅπου ὁ ἀγαθὸς θεὸς κατοικεῖ μόνος· εἰς ὃν οὐκ εἰσελεύσεται,
φησίν, ἀκάθαρτος οὐδεὶς, οὐ ψυχικός, οὐ σαρκικός, ἀλλὰ τηρεῖται πνευ-
ματικοῖς μόνοις. ὅπου δεῖ γενομένους λαβεῖν τὰ «ἐνδύματα <γάμων>»
καὶ πάντας γενέσθαι νυμφίους ἀπηρενωμένους διὰ τοῦ παρθενικοῦ 240
πνεύματος. αὕτη δέ ἐστὶν, <φησίν,> ἡ παρθένος «ἡ ἐν γαστρὶ ἔχουσα
καὶ συλλαμβάνουσα καὶ τίκτουσα υἷόν», οὐ ψυχικόν, οὐ σωματικόν,
ἀλλὰ μακάριον Αἰῶνα Αἰώνων. περὶ τούτων, φησί, διαρρήδην εἶρηκεν ὁ

227 Mt 7:13; H v.245 s. 228 ὁ ποιητῆς: ft. Orpheus 229-231 cf. O. Kern
ad Oph. fr.352 et Gu. Kranz ad Parmenid. 28 B 20 230 πηλώδης: cf. e.g. Plat.
Reip. II, 363 d 6; VII, 533 d 1 ἢ δ' = quae tamen (male Reitz. p.96 n.4 'altera
semita') 233 μικρὸν παύσασθαι: (i.e. a mense Anthesterionis usque ad mensem
Boedromionis): ad vitae spatium alludit Naassenus 236 s. *Gn* 28:17; H vv.107-109
237 cf. H V. 7.26 239 cf. Mt 22:11 s. ἐνδύμα γάμου et Clem. *Exc. ex Theodoto* 61.8
τὰ πνευματικὰ ... σφάζεται, ἐνδύματα γάμων τὰς ψυχὰς λαβόντα; 63.1 241 s. Is
7:14 242 τίκτουσα: cf. Eriphan. *Pan.* 51. 22.10 ταῦτη τῇ ὥρᾳ σήμερον ἡ Κόρη
(τουτέστιν ἡ παρθένος) ἐγέννησε τὸν Αἰῶνα 243 Αἰῶνα Αἰώνων: cf. *Pap. Gr. Mag.*
4 col.2198 Preisendanz ὁ Αἰὼν τῶν Αἰώνων; Synes. *Hymn.* 5(2).67; A.D. Nock, *Essays on
Religion* (Boston. 1972), I, pp.383; 388; et praesertim Gu. Bousset, 'Der Gott Aion':
Religionsgeschichtliche Studien (Supplements to NT, 50, Lugd. Batav. 1979), pp.192-230

225 δέ add. Go τὰ¹ delevi 226 τὰ addidi: τῆς add. E. Maass (*Orpheus*, p.79
n.105) 228 post Περσεφόνην lac. susp. Go We δῆ scripsi: δέ P: del. Mi
λέγει addidi 229 ἀταρπιτὸς P, corr. Mi ὀκριόεσσα Go: ὀκρυόεσσα P
230 ἢ δ' Go: ἦτ' P: ἦ τ' Mi 233 μικρὸν Keil: μικρὰ P πρὶν add. Keil
235 λαγχάνουσιν scripsi ex v.225: λαμβάνουσιν P 236 δέ scripsi: γὰρ P
ὁ add. Go 239 λαβεῖν P: βαλεῖν Go γάμων addidi ex testim. 241 δέ
scripsi: γὰρ P φησίν addidi 243 αἰώνων P: αἰώνιον coniec. Go

245 σωτήρ ὅτι «στενή καὶ τεθλιμμένη ἐστὶν ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν
ζωήν, καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εἰσερχόμενοι / εἰς αὐτήν, πλατεῖα δὲ καὶ
εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοὶ εἰσὶν οἱ
διερχόμενοι δι' αὐτῆς».

P f. 37^r

Ἔτι δὲ οἱ Φρύγες λέγουσι τὸν πατέρα τῶν ὄλων εἶναι ἀμύγδαλον· 1 9
οὐχὶ δένδρον, φησὶν, ἀλλ' εἶναι ἀμύγδαλον ἐκεῖνον τὸν προόντα, ὃς ἔχων
ἐν ἑαυτῷ τὸν τέλειον καρπὸν, οἰονεὶ διασφύζοντα καὶ κινούμενον ἐν
βάθει, διήμυξε τοὺς κόλπους αὐτοῦ καὶ ἐγέννησε τὸν ἀόρατον καὶ
5 ἀκατονόμαστον (καὶ) ἄρρητον παῖδα ἑαυτοῦ, περὶ οὗ λαλοῦμεν. ἀμύξαι 2
γάρ, (φησὶν,) ἐστὶ(ν) οἰονεὶ ῥῆξαι καὶ διατεμεῖν· καθάπερ (γάρ),
φησὶν, ἐπὶ τῶν φλεγμαινόντων σωμάτων καὶ ἐχόντων ἐν ἑαυτοῖς τινα
συστροφὴν, [ἄς] ἀμυχᾶς οἱ ἰατροὶ λέγουσιν ἀνατεμόντες, οὕτως, φησί,
Φρύγες τὸν (πατέρα) ἀμύγδαλον καλοῦσιν, ἀφ' οὗ προῆλθε καὶ ἐγεν-
10 νήθη ὁ ἀόρατος, «δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο
οὐδέν».

Συρικτὰν δὲ φασιν εἶναι Φρύγες τὸν ἐκεῖθεν γεγεννημένον, ὅτι 3
πνεῦμα ἐναρμόνιον ἐστὶ, (φησί,) τὸ γεγεννημένον· «πνεῦμα» γάρ,
φησὶν, ἐστὶν «ὁ θεός»· διό, φησὶν, «οὔτε ἐν τῷ ὄρει τοῦτω προσκυνοῦ-
15 σιν οὔτε ἐν Ἱερουσαλὴμ» «οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταί», ἀλλὰ «ἐν
πνεύματι»· πνευματικὴ γάρ, φησὶν, ἐστὶ τῶν τελείων ἢ προσκύνησις, οὐ 4
σαρκική. τὸ δὲ πνεῦμα, φησὶν, ἐκεῖ ὅπου καὶ ὁ πατὴρ ὀνομάζεται, [καὶ]
ὁ υἱὸς ἐκ τούτου τοῦ πατρὸς ἐκεῖ γεννώμενος. οὗτος, φησὶν, ἐστὶν ὁ
πολυώνυμος μυριόμματος ἀκατάληπτος, οὗ πᾶσα φύσις, ἄλλη δὲ ἄλλως
20 ὀρέγεται. (καὶ) τοῦτο, φησὶν, ἐστὶ τὸ ῥῆμα / τοῦ θεοῦ, ὃ, φησὶν, ἐστὶ 5

P f. 38^r

244-247 Mt 7:14-13; H IV. 48.9; Clem. *Strom.* V. 31.1 et al.

1 ἀμύγδαλον: cf. v.51 s. 3 διασφύζοντα: cf. H VII. 22.8 et 23.3 4 διήμυξε,
5 ἀμύξαι et 8 ἀμυχᾶς ad etymon vocis 9 ἀμύγδαλον alludunt 10 s. Jo 1:3; H V.
8.5; 16.12 12 συρικτάν: cf. v.52; Orph. hymn. 8:11; Orph. fr. 297 b, v.2 Kern;
Macrob. *Sat.* I. 21.9 13-16 Jo 4:24; 21; 23 18 s. cf. H VIII. 12.7
19 s. H V. 7.10; VII. 22.8 20-23 H VI. 9.4

245 εἰσερχόμενοι εἰς P: εὐρίσκοντες NT 247 διερχόμενοι P: εἰσερχόμενοι (et
πορευόμενοι) NT

2 ἀλλὰ P 3 οἶον ἰδία σφύζοντα P, corr. Go 4 διέμυξε P, corr. Roeser
αὐτοῦ scripsi: αὐτοῦ P 5 καὶ add. Go 6 φησὶν addidi γάρ addidi
8 ἄς del. Go λέγουσι (ποιεῖν) Reitz. ἀνατέμοντες Keil, agn. Reitz.
9 πατέρα addidi: προόντα add. Reitz., agn. We 10 τὰ om. NT 12 φασιν
Mí: φησὶν P τὸν P: τὸ edd. 13 φησὶ addidi 17 ἐκεῖ (ἐστὶν) Cr, agn.
Reitz. καί² delevi 18 τούτου (καὶ ἐκ) τοῦ πατρὸς et γεννώμενον Cr, agn.
Reitz. ἐκεῖ del. Go 19 δὲ H Go: τε P 20 καὶ addidi

- ῥῆμα Ἀποφάσεως τῆς μεγάλης δυνάμεως, διὸ ἔσται ἐσφραγισμένον καὶ κεκρυμμένον καὶ κεκαλυμμένον, κείμενον ἐν τῷ οἰκητηρίῳ οὐ ἡ ρίζα τῶν ὄλων τεθεμελιώται [ἀπό τε] – αἰώνων δυνάμεων ἐπινοίων, θεῶν ἀγγέλων πνευμάτων ἀπεσταλμένων, ὄντων μὴ ὄντων, γεγονότων <ἀ>-γενήτων, καταληπτῶν ἀκαταλήπτων, ἐνιαυτῶν μηνῶν ἡμερῶν ὥρῶν –, 25
στιγμὴ ἀμέριστος <οὔσα>, ἐξ ἧς, <φησί>, ἐνάρχεται τὸ ἐλάχιστον αὐ-
ξῆσαι κατὰ μέρος. ἢ <γάρ>, μηδὲν οὔσα, φησί, καὶ ἐκ μηδενὸς συνεστῶσα
[στιγμὴ ἀμέριστος οὔσα], γενήσεται ἐαυτῆς <ς> ἐπινοία μεγεθὸς τι ἀκατά- 6
ληπτον. αὕτη, φησί, ἐστὶν «ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν», «ὁ κόκκος τοῦ
σινάπεως», ἡ ἀμέριστος ἐνυπάρχουσα τῷ σώματι στιγμῇ, ἣν οἶδε, φησί, 30
οὐδεὶς <ἀλλ'> ἢ οἱ πνευματικοὶ μόνοι. τοῦτο, φησί, ἐστὶ τὸ εἰρημένον·
«οὐκ εἰσὶ λόγοι οὐδὲ λαλιαί, ὧν οὐχὶ ἀκούονται αἱ φωναὶ αὐτῶν».
- 7 Ταῦθ' οὕτως σχεδιάζουσι, τὰ ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων λεγόμενά τε καὶ
γινόμενα πρὸς <τὸν> ἴδιον νοῦν <*> πνευματικῶς φάσκοντες πάντα
γίνεσθαι· ὄθεν καὶ τοὺς <ἐν τοῖς> θεάτροις ἐπιδεικνυμένους λέγουσι 35
μηδ' αὐτοὺς ἀπρονοήτως τι λέγειν ἢ ποιεῖν. τοιγαροῦν, φησί, ἐπὶ
συνέλθῃ ὁ δῆμος ἐν τοῖς θεάτροις, εἰσιῶν τις ἡμφιεσμένος στολῆν
ἐξάλλον, κιθάραν φέρων καὶ ψάλλων, οὕτως λέγει ἄδων τὰ μεγάλα
μυστήρια, οὐκ εἰδῶς ἂ λέγει·
- 8 Εἶτε Κρόνου γένος, εἶτε Διὸς μάκαρ, 40
εἶτε Ῥέας, μέγα χαῖρε <θεός>, τὸ κατ-

27–29 H IV. 51.3; VI. 14.6 29 s. Mt 13:31; Mc 4:30 s.; Lc 13:18 s.; H VI. 40.2; VII. 21.3; X. 14.1; *Ev. Thomae* log. 20 et al. 32 P; 18:4 40–52 primum ed. F. G. Schneidewin (*Philol.* 3, 1848, pp. 247–266), ad numeros revocavit Ud. ab Wilamowitz (*Hermes* 37, 1902, pp. 328–331 = *Kl. Schriften* IV, pp. 164–167); cf. praesertim Th. Wolbergs, *Griech. religiöse Gedichte der ersten nachchristl. Jahrhunderte* (Beiträge zur klass. Philol. 40, 1971), I, pp. 8 et 60–75

23 ἀπό τε del. Go 24 γεγονότων P: γεννητῶν Go 24/25 ἀγενήτων scripsi
post Mi (–vv–): γεννητῶν P 25 ἀκαταλ. καταλ. P, transposui 26 στιγμὴ
ἀμέριστος scripsi (cf. v. 28): στιγμῆς ἀμερίστου P 26 οὔσα addidi (cf. v. 28)
ἐξῆς P, corr. Mi φησί addidi ἐνάρχεται scripsi: ἐξάρχεται P 27 ἢ
scripsi: ἢ P edd. γάρ add. Reitz. 28 στιγμὴ ἀμέριστος οὔσα seclusi (cf. v. 26) |
γενήσεται H. Usener (*Das Weihnachtsfest*², p. 141 n. 30) ἐαυτῆς ἐπινοία Roepert:
ἐαυτῆ ἐπινοίαν P: αὐτῆ τῆ ἐπινοία Mi (sine τῆ Usener) 31 ἀλλ' addidi
32 λαλιαὶ οὐδὲ λόγοι LXX 34 τὸν addidi post νοῦν lac. sign. Reitz. (qui
ἐρμηνεύοντες supplevit approbante We) πνευματικῶς Reitz.: πνευματικὰ P
35 ἐν τοῖς add. suad. Mi 36 μῆδ' Schneidewin: μῆ P 37 συνέλθῃ Wilamowitz:
συνελθῶν P εἰσιῶν Keil: εἰσίοι P: εἰσειοι Wilam. 38 οὔτος Wilam.
40 μάκαρ P (coniec. Bergk, *PLG* III⁴, p. 686): μάκαρος Mi Schneid. 41 μέγα P:
μεγάλης Mi, μεγάλας Wilam. θεός addidi: ὦ post Bergk. add. Wilam.

ηφὲς ἄκουσμα Ῥέας Ἄττι· σὲ κα-
 λοῦσι μὲν Ἀσύριοι τριπόδητον Ἄ-
 5 δωνιν, ὄλη δ' Αἴγυπτος Ὕοισριν, ἐπ-
 ουράνιον Μηνὸς κέρας Ἑλλη-
 νις σοφία, / Σαμόθρακες Ἀδάμ<να> σε-
 βάσμιον, Αἰμόνιοι Κορύβαντα, καὶ
 οἱ Φρύγες ἄλλοτε μὲν Πάπαν, ποτὲ
 10 δ' <αὐ> νέκυν ἢ θεὸν ἢ τὸν ἄκαρπον ἢ
 αἰπόλον ἢ χλοερὸν στάχυν ἀμη-
 θέντ' ἢ <τ>ὸν πολύκαρπον ἔτικτεν ἄ-
 μύγδαλος, ἀνέρα συρικτάν.

P. f. 38^v

Τοῦτον <οὖν καὶ τοιοῦτόν> φησιν εἶναι <τόν> πολύμορφον Ἄττιν, ὃν 9
 ὑμνοῦντες λέγουσιν οὕτως·

55 Ἄττιν ὑμνήσω τὸν Ῥείης,
 οὐ <κ>ωδῶνων σὺμ βόμβοις,
 οὐδ' αὐλῶ <τῶν> Ἰδαίων
 Κουρήτων <σὺμ> μυκητᾶ,
 5 ἀλλ' εἰς Φοιβείαν μίξω
 60 μοῦσαν φορμίγγων· εὐοῖ,

42-44 Ἄττις Ἀδωνις: cf. Socrat. *Hist. eccl.* III. 23 Ἄττιν ἰλάσκεσθαι, θεὸν μέγαν, ἀγνὸν Ἀδωνιν;
 Porphyg. ap. Eus. *Praep. ev.* III. 11.12; H. Hepding, *Attis* (RGV 1, 1903), p. 101

44 Ἄττις Ὕοισρις: cf. Mart. Cap. *De nupt. Philol. et Merc.* 2. 191 ss. 45 Ἄττις Μήν:
 cf. Attin menotyranum in *CIL* VI. 500.501; 508.511 s.; *IGSI* 913 48 Πάπαν:
 Diod. III. 58.4 Ἄττιν, ὕστερον δ' ἐπικληθέντα Πάπαν; *CIL* V. 766 (Atte Papa); Arrian.
 ap. Eustath. ad *Iliad.* 5. 408 (= Fr. Gr. Hist. 156 F 22) 51 s. ἀμύγδαλος: Paus. VII.
 17.11; Hepding, o. c., p. 106 n. 1 52 συρικτάν: cf. ad v. 12 et Wolbergs, p. 75
 55-62 primum ed. Schneidewin, o. c., pp. 247 et 263 ss.; metrum restit. Wilamowitz,
 o. c., p. 330 s. (= 166 s.); cf. Wolbergs, o. c., pp. 9 et 76-82

45/46 Ἑλληνις Diels: Ἑλληνες P: Ἑλληνος Wilam. 46 σοφίαν P, corr. Wilam.
 Ἀδάμνα Bergk (conl. Hesych. s. v. ἀδαμνεῖν· τὸ φιλεῖν· καὶ Φρύγες τὸν φίλον Ἀδάμνα
 λέγουσιν), Ἀδαμνα Wilam.: ἀδάμ P (cf. Ἀδάμμα in v. 4 inscriptionis a C. A. Romaios,
Hellenika 1 (1928), pp. 233-243, editae) 47 αἰμόνιοι P 49 δ' αὐ Schneid.:
 δὲ P 50/51 ἀμηθέντα P 51 τὸν Wilam.: ὃν P πολύκαρπον scripsi (cf.
 H V. 8.36): πολύκαρπος P 53 οὖν καὶ τοιοῦτον supplevi (cf. v. 63) τὸν add.
 Wilam. 56 οὐ <κ>ωδῶνων Schneid.: οὐ ὠδινῶν P σὺμβόμοις P
 57 οὐδ' P: οὐκ Wilam. αὐλῶ Wilam.: αὐλῶν P τῶν et v. 58 σὺμ addidi metri
 gr.: οὐκ αὐλῶ / Ἰδαίων / Κουρήτων / μυκητᾶ / dimetris catalect. Wilam.
 58 μύκτητα P, corr. Wilam. (cf. Nonn. *Dion.* 3.237 et 44.4 μύκτητορος αὐλοῦ) 59 εἰς
 Schneid.: οἷς P

εὐάν, ὡς Πάν, ὡς Βακχεύς,
ὡς ποιμῆν λευκῶν ἄστρον.

- 10 Διὰ τούτους καὶ τοὺς τοιοῦτους λόγους παρεδρεύουσιν οὗτοι τοῖς
λεγομένοις Μητρὸς μεγάλης μυστηρίοις, μάλιστα καθορᾶν νομίζοντες
διὰ τῶν ἐκεῖ δρωμένων τὸ ὄλον μυστήριον <αὐτῶν>. οὐδὲν δὲ ἔχουσι 65
πλέον οὗτοι τῶν ἐκεῖ δρωμένων, πλὴν ὅτι οὐκ εἰσιν ἀποκεκομμένοι, μόνον
11 <δὲ> τὸ ἔργον τῶν ἀποκεκομμένων ἐκτελοῦσιν – πάνυ γὰρ πικρῶς καὶ
πεφυλαγμένως παραγγέλλουσιν ἀπέχεσθαι, ὡς <ἄν> ἀποκεκομμένοι, τῆς
πρὸς γυναῖκα ὁμιλίας· – τὸ δὲ λοιπὸν [ἔργον], ὡς εἰρήκαμεν διὰ
πολλῶν, ὡσπερ οἱ ἀπόκοποι δρῶσι. 70
- Τιμῶσι δὲ οὐκ ἄλλο τι ἢ τὸν νάας οὗτοι, Να<α>σσηνοὶ καλούμενοι.
12 νάας δὲ ἐστὶν ὁ ὄφις· ἀφ' οὗ φασι πάντας εἶναι τοὺς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν
προσαγορευομένους ναοὺς [ἀπὸ τοῦ νάας], κάκεινῳ μόνῳ τῷ νάας
ἀνακεισθαι πᾶν ἱερὸν καὶ πᾶσαν τελετὴν καὶ πᾶν μυστήριον, καὶ
καθόλου μὴ δύνασθαι τελετὴν εὐρεθῆναι ὑπὸ τὸν οὐρανὸν, ἐν ἧ / ναὸς 75
οὐκ ἐστὶ καὶ ὁ νάας ἐν αὐτῷ, ἀφ' οὗ ἔλαχε ναὸς καλεῖσθαι.
- 13 Εἶναι δὲ τὸν ὄφιν λέγουσιν οὗτοι τὴν ὑγρὰν οὐσίαν, καθάπερ καὶ
Θαλῆς <ἔφη> ὁ Μιλήσιος, καὶ μηδὲν δύνασθαι τῶν ὄντων ὅλως, ἀθανά-
των ἢ θνητῶν, [τῶν] ἐμψύχων ἢ ἀψύχων, συνησθηκέναι χωρὶς αὐτοῦ.
14 ὑποκεισθαι δὲ αὐτῷ τὰ πάντα, καὶ εἶναι αὐτὸν ἀγαθόν, καὶ ἔχειν πάντων 80
ἐν αὐτῷ, ὡσπερ «ἐν κέρατι ταύρου μονοκέρωτος», τὸ κάλλος [τῶν ἄλ-
λων], καὶ τὴν ὠραιότητα ἐπιδιδόναι πᾶσι τοῖς οὐσι κατὰ φύσιν τὴν ἑαυ-
τῶν καὶ οἰκειότητα. <*> οἶονεὶ διὰ πάντων ὀδεύοντα, ὡσπερ «<ποτα-
μὸν> ἐκπορευόμενον ἐξ Ἐδέμ <ποτίζειν τὸν παράδεισον>» καὶ «σχιζόμε-
15 νον εἰς ἀρχὰς τέσσαρας». Ἐδέμ δὲ εἶναι λέγουσι τὸν ἐγκέφαλον, οἶονεὶ 85

P f. 39^f

61 ὡς Βακχεύς: cf. Socrat. *Hist. eccl.* III. 23; Clem. *Protr.* 19.4; Schol. in Luc. *Iup. trag.* 8; *Ety. M.*, s.v. Ἄτης 72 H V. 6.3 81 cf. *Dt* 33:17 83–85 et 89–92 *Gn* 2: 10–12; H V. 16.9; 26.11; VI. 14.8; 15.1; Theoph. Ant. *Autol.* 2.24 85 Ἐδέμ – ἐγκέφαλον: cf. H IV. 51.11; V. 17.11 et e.g. Philon. *Leg. alleg.* I. 64 τῆς Ἐδέμ, τῆς τοῦ θεοῦ σοφίας

61 εὐῶν P, corr. Schneid. 65 δρωμένων ἐκεῖ P, transposui αὐτῶν addidi (cf. H V. 7.19) δὲ scripsi: γὰρ P 67 δὲ add. suad. Mi 68 ὡς <ἄν> scripsi: ὡς P 69 ἔργον seclusi (cf. v. 67) 71 νασσηνοὶ P 72 φασι scripsi: φησι P 73 ἀπὸ τοῦ νάας secl. Cr 76 ἔλαχε Go: ἔλαβε P 78 ἔφη addidi 79 τῶν del. Cr 80 πάντων Diels: πάντα P 81 αὐτῷ P, corr. We <ῶστε> τὸ Go 81/82 τῶν ἄλλων del. Go: τῶν ὄλων Hilgenfeld (o.c., p. 256 n. 422) 83 post οἰκειότητα lacunam significavi οἶον ἰδία P, corr. Go 83/84 ποταμὸν addidi e LXX (cf. v. 88) 84 ποτίζειν τὸν παράδεισον addidi e LXX (cf. v. 87 παράδεισον) 85 δ^{ac} P

δεδεμένον καὶ κατεσφιγμένον ἐν τοῖς περικειμένοις χιτῶσιν ὡπερ
οὐρανοῖς, παράδεισον <δὲ> εἶναι νομίζουσι τὸν μέχρι μόνης τῆς κεφαλῆς
ἄνθρωπον. ἐξερχόμενον οὖν τοῦτον τὸν ποταμὸν ἐξ Ἐδέμ – τουτέστιν
90 τὸ ὄνομα τοῦ πρώτου ποταμοῦ Φεισῶν· οὗτος ὁ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν
Εὐϊλάτ· ἐκεῖ οὖν ἐστὶ τὸ χρυσίον· τὸ δὲ χρυσίον τῆς γῆς ἐκείνης καλόν·
καὶ ἐκεῖ ἐστὶν ὁ ἄνδραξ καὶ <ὁ> λίθος ὁ πράσινος»· οὗτος, φησίν, 16
<ἐστὶν> ὀφθαλμὸς, τῆ τιμῆ καὶ τοῖς χρώμασι μαρτυρῶν τῶν λεγομένων.
τὸ δὲ «ὄνομα τοῦ δευτέρου ποταμοῦ Γεῶν· οὗτος ὁ κυκλῶν πᾶσαν τὴν
95 γῆν Αἰδιοπίας»· οὗτος, φησίν, ἐστὶν ἀκοή, λαβυρινθώδης τις ὤν. καὶ
ὄνομα «τῷ τρίτῳ <ποταμῷ> Τίγρις· οὗτος [ἐστὶν] ὁ πορευόμενος κατ-
έναντι Ἀσσυρίων» / οὗτος, φησίν, ἐστὶν ὄσφρησις, ὀξυτάτη χρώμενος 17 P f. 39^v
τῇ φορᾷ τοῦ ρεύματος· πορεύεται δὲ κατέναντι Ἀσσυρίων, ὅτι, <φησίν,>
ἐκπνέοντι τῷ πνεύματι κατὰ τὴν ἀναπνοὴν τὸ ἐξῶθεν, ἀπὸ τοῦ ἀέρος
100 <ἀνα>συρόμενον, ὀξύτερον καὶ βιαιότερον ἐπεισέρχεται πνεῦμα·
ἀναπνοῆς γάρ, φησίν, αὕτη <ἡ> φύσις. «ὁ δὲ ποταμὸς ὁ τέταρτος 18
Εὐφράτης»· τοῦτον λέγουσιν <εἶναι> στόμα, δι' οὗ ἡ τῆς προσευχῆς
ἐξοδος καὶ ἡ τῆς τροφῆς εἴσοδος· <ὅς> εὐφραίνει καὶ τρέφει καὶ χαρακ-
τηρίζει τὸν πνευματικὸν τέλειον ἄνθρωπον.

105 Τοῦτο, φησίν, ἐστὶ «τὸ ὕδωρ τὸ ὑπεράνω τοῦ στερεώματος», περὶ
οὗ, φησίν, εἴρηκεν ὁ σωτήρ· «εἰ ἦδεις τίς ἐστὶν ὁ αἰτῶν, σὺ ἂν ἤτησας
παρ' αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν ἄν σοι πιεῖν ζῶν ὕδωρ ἀλλόμενον». ἐπὶ τοῦτο, 19
φησί, τὸ ὕδωρ πᾶσα φύσις ἔρχεται τὰς ἑαυτῆς οὐσίας ἐκλέγουσα, καὶ
προσέρχεται ἐκάστη φύσει ἀπὸ τοῦ ὕδατος τούτου τὸ οἰκεῖον, φησί,

86 δεδεμένον: ad etymon vocis Ἐδέμ spectat χιτῶσιν: i. q. πτερυγίους, cf. H IV. 51.11
89-104 cf. H VI. 15.1-16.4 94 s. Gn 2:13 96 s. Gn 2:14 101 s. Gn 2:14
103 εὐφραίνει: ad etymon vocis Εὐφράτης alludit: cf. Philon. *Leg. alleg.* I. 72; *In Gen.*
I. 12 s.f. 105 Gn 1:7; cf. H V. 27.3; VII. 23.1 et 3; 25.3 106 s. Jo 4:10 et
4:14; cf. H V. 7.19; 19.21; 27.2; *Ev. Thomae* log.13; *Ev. Philippi* log.101; cod. Gnost.
Berol. 8502.2, p.26.20; *Pistis Sophia* 141, p.242.35 ss. Schmidt-Till; NH V. 5, p.84.8; XIII.
1, pp.37.3; 41.23; 46.17; 48.20; *Acta Thomae Gr.* 37; 39; 52; *Iust. Dial.* 14.1; 69.6; 114.4;
Resch, p.88 et al.

87 οὐρανόν coniec. Go δὲ add. Mi τὸν <λοιπὸν> coniec. Mi 91 οὖν P
(et. LXX codd. aliquot, Philon. *Leg. alleg.* I. 63; 66; 67 codd. AP): οὐ LXX, Go
92 ὁ² addidi e LXX 93 ἐστὶν add. Go τῶν λεγομένων scripsi: τῷ λεγομένῳ P
96 ποταμῷ addidi e LXX ἐστὶν deleui (om. LXX) 97 φησίν Go:
φασιν P 98 φησίν addidi 99 τὸ Go: τοῦ P 100 <ἀνα>συρόμενον scripsi
(ad etymon vocis v.98 Ἀσσυρίων spectat, cf. ad. v.103): συρόμενον P 101 ἡ addidi
102 εἶναι addidi 103 ὅς add. Diels 108 ἔρχεται Go: εισέρχεται P We
109 φύσις P, corr. Mi

20 μάλλον ἢ <ὁ> σίδηρος τῆ Ἡρακλεία λίθῳ καὶ ὁ χρυσοῦς τῆ τοῦ θαλασσο- 110
 σίου ἱερακος κερκίδι καὶ τὸ ἄχυρον τῷ ἠλέκτρῳ. εἰ δέ τις, φησίν, ἐστὶ
 « τυφλὸς ἐκ γενετῆς » καὶ μὴ τεθεαμένος « <τὸ> φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ
 φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον », δι' ἡμῶν, <φησίν,>
 ἀναβλεψάτω καὶ ἰδέτω οἶονεὶ διὰ τινος παραδείσου συμφύτου καὶ 115
 πολυσπερμάτου ὕδωρ διερχόμενον διὰ πάντων τῶν φυτῶν καὶ τῶν
 σπερμάτων, καὶ ὄψεται ὅτι ἐξ ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ὕδατος ἐκλέγεται καὶ
 ἐπισπᾶται ἡ ἐλαία τὸ ἔλαιον καὶ ἡ ἄμπελος τὸν οἶνον καὶ τῶν ἄλλων
 P f. 40^r 21 κατὰ γένος ἕκαστον φυτῶν./ ἔστι δέ, φησίν, ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἄτιμος 120
 ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ πολῦτιμος <*> ὑπὸ τῶν οὐκ εἰδόντων τοῖς οὐκ εἰδόσιν
 αὐτόν, « λελογισμένοι ὡσπερ σταγῶν ἀπὸ κάδου » <*> οἵτινες ἐσμέν, 120
 φησίν, οἱ πνευματικοί, οἱ ἐκλεγόμενοι ἀπὸ τοῦ « ζῶντος ὕδατος » τοῦ
 22 ῥέοντος Εὐφράτου διὰ τῆς Βαβυλῶνος μέσης τὸ οἰκεῖον, <οἱ> διὰ τῆς
 πύλης ὀδεύοντες <τῆς> ἀληθινῆς, ἥτις ἐστὶν Ἰησοῦς ὁ μακάριος. καὶ
 ἐσμέν, <φησίν,> ἐξ ἀπάντων ἀνθρώπων ἡμεῖς Χριστιανοὶ μόνοι, <οἱ> ἐν 125
 τῇ τρίτῃ πύλῃ ἀπαρτίζοντες τὸ μυστήριον καὶ χριόμενοι ἐκεῖ ἀλάφῳ
 χρίσματι ἐκ κέρατος, ὡ<ς> Δαβίδ, οὐκ <ἐξ> ὄστρακίνου φακοῦ, φησίν,
 ὡς ὁ Σαοὺλ, ὁ συμπολιτευόμενος τῷ πονηρῷ δαίμονι, <τῷ> « τῆς
 σαρκικῆς ἐπιθυμίας ».

10 1 Ταῦτα μὲν οὖν ἐκ πολλῶν ὡς ὀλίγα παρεθέμεθα· ἐστὶ γὰρ ἀναρίθμητα
 <τὰ> τῆς μωρίας ἐπιχειρήματα, ὄντα φλύαρα καὶ μανιώδη. ἀλλ' ἐπειδὴ
 <τῆ> δυνάμει τὴν ἄγνωστον αὐτῶν γνῶσιν ἐξεθέμεθα, καὶ τοῦτο ἔδοξε

110 s. H V. 19.9–10; 21.8–9 112 Jo 9:1 112 s. Jo 1:9; H VII. 22.4; Clem.
Exc. ex Theod. 41.3; Iren. I. 9.2; 10.2 et al. 118 s. cf. 1 Pt 2:4 120 Is 40:15
 121 Jo 4:10 122 s. Jo 10:9; H V. 8.20; 17.9 124 s. cf. H V. 8.25 et 31; 2 Cor 12:2
 125 s. 1 Rg 16:13 126 1 Rg 10:1 127 1 Sm 16:14 127 s. 1 Pt 2:11;
 cf. H V. 8.31; VI. 9.2

110 ὁ¹ addidi 111 τῷ ἀχύρῳ τὸ ἠλεκτρον P, corr. Mi 112 γεννητῆς P 1
 τὸ¹ addidi ex NT 113 φησίν addidi 114 συμφύτου P (cf. *Esth* 7:7 et 7:8
 Orig. τὸν κῆπον τὸν σύμφυτον): παμφύτου Go, agn. We 119 post πολῦτιμος lac.
 sign. Mi, qui ἐν τῷ οὐρανῷ, προδομένος (παραδομένος We) coniecit 120 λελογο-
 μένος P, corr. Go ὡσπερ scripsi: ὡς γὰρ P: ὡς Go e LXX post κάδου lacunam
 suspicor οἵτινες P: ἡμεῖς δ' Go, agn. Cr We 122 οἱ addidi 123 τῆς
 add. Usener 124 φησίν addidi οἱ addidi 126 ὡς Go: ὦ P ἐξ
 addidi 127 τῷ² addidi

2 τὰ add. Swoboda 3 τῆ add. Mi

5 παραδειναι· ψαλμὸς αὐτοῖς ἐσχεδιάσται οὗτος, δι' οὐ πάντα [αὐτοῖς] τὰ
τῆς πλάνης μυστήρια δοκοῦσι [διὰ ὕμνου] ἄδειν οὕτως·

Νόμος ἦν γενικὸς τοῦ παντὸς ὁ πρωτό(τοκο)ς Νόος, 2
ὁ δὲ δεῦτερος ἦν τοῦ πρωτοτόκου τὸ χυθὲν Χάος,
τριτάτη(ν) Ψυχὴ δ' ἔλαβ' <ἐξ>εργαζομένη νόμον·
διὰ τοῦτ' ἐλάφου μορφὴν περικειμένη
10 κοπιᾷ, θανάτῳ μελέτημα, κρατουμένη·
ποτὲ <μὲν> βασιλ(ειον) ἔχουσα βλέπει τὸ φῶς,
7 ποτὲ δ' εἰς <σπ>ήλαιον ἐκρι(πτο)μένη κλάει.

6–29 de psalmo cf. A. Harnack (*SBB A* 1902, pp.542–545), A. Swoboda (*Wien. St.* 27, 1905, p.300 s.), I. Kroll, *Die christl. Hymnodik* etc. (Ind. lect. Acad. Braunsberg. 1921–1922 = Darmstadii 1968), p.94 ss.; Th. Wolbergs, o.c., pp.6 s. et 37–59; B. Herz-
hoff, *Zwei gnostische Psalmen* (Diss. Bonn. 1973), pp.78–142; M. Marcovich, *The Redis-
covery of Gnosticism*, II (*Numinis* Suppl. 41, Lugduni Batav. 1981), pp.770–778

6 νόμος – νόος: cf. Cic. *De legg.* 2.8 ita principem legem ... mentem esse ... dei; *Pap. Gr. Mag.* 5.465 ὁ μέγας Νοῦς ἐννόμως τὸ πᾶν διοικῶν νόμος γενικὸς: i. q. ὁ κοινὸς νόμος, cf. Heracliti fr.114 DK; Cleanth. *Hymn. Iov.* vv.24 et 39; Diog. Laert. 7.88; Diodor. Tars. fr.20 *In Deut.* (PG 33, p.1583 C) γενικὴ (opp. μερικὴ) νομοθεσία ὁ πρωτότοκος Νόος: cf. Theodoret. *Haer.* I.4 πρωτόγονος Νοῦς; Iren. *Adv. haer.* I. 24.3–4 (Basilides) innatum ... Patrem ... misisse primogenitum Nun suum; I.1.1 (Ptolem.) τὸν δὲ Νοῦν τοῦτον καὶ Μονογενῆ καλοῦσι καὶ Πατέρα καὶ Αρχὴν τῶν πάντων; NH I.1, A 38; V.1, p.9.7 7 τὸ χυθὲν Χάος: cf. H V. 7.9 τὸ ἐκκεχυμένον Χάος; X. 32.1; Zenon. (*SVF* I nr.103) aquam χάος appellatum ἀπὸ τοῦ χέεσθαι; Iren. I. 30.1 (Ophitae) ὕδωρ, σκότος, ἄβυσσος, χάος; NH II.5, pp.99.27 s. et 98.31; I.5, p.89.26 s. et al.

8 ἐξεργαζομένη νόμον: cf. *Ps* 14:2 = *Act* 10:35 ἐργαζόμενος δικαιούσιν
9 ἐλάφου: cf. *Ps* 41:2; I. Wilpert, *Die Malereien der Katakomben Roms* (1903), facs. 259 nr.2; 150 nr.3; Wolbergs, p.45 s.; A. van Lantschoot in *Coptic Studies in Honor of W. E. Crum* (Boston. 1950), p.347 s. 10 θανάτῳ μελέτημα: cf. ft. *Ev. Philippi* log.39 (NH II.3, p.60.12) 11 s. cf. Iren. I. 4.1–2; NH II.1, p.31.6 12 σπήλαιον: cf. Plotin. II.9.6.8 ἀναβάσεις ἐκ τοῦ σπηλαίου; Plat. *Reip.* VII, 514 a 5; Mt 21:13 = Jr 7:11 σπήλαιον ληστῶν et Th. Wolbergs, pp.49–51

4 οὕτως P, corr. Mi αὐτοῖς² seclusi ut dittogr.: αὐτοῖς We 5 διὰ ὕμνου seclusi ut glossema αἰδεῖν Mi: αἰε δοῦν P ὕμνωδεῖν (pro διὰ ὕμνου αἰε δοῦν P) Go cett. 6 πρωτό(τοκο)ς H. Usener (*Altgriech. Versbau*, Bonnae 1887, p.94 s.), cf. v.7: πρῶτος P: πρῶπιτος coniec. Mi 7 τὸ δὲ δεύτερον Cr 8 τριτάτη(ν) (sc. μοῖραν seu τάξιν) scripsi: τριτάτη P: τρίτατον Mi ἔλαβ' Mi: ἔλαβεν P: ἔλαχεν Cr (ἔλαχ' Swoboda), at cf. *Iliad.* 23.275 <ἐξ>εργαζομένη scripsi: ἐργαζομένην P: ἐν(θ') ἐργαζομένη Mi 9 τοῦτο P ἐλάφου Mi: ἔλαφον P: ἔλαφρᾶν Gu. Harvey (ad Iren. I, p.LXI), ἐλαφρῶν Gu. Christ (*Anth. Gr. carm. Christ.*, Lipsiae 1871, p.32 s.) 10 θανάτου coniec. We (conl. Plat. *Phaed.* 81 a 1) 11 μὲν add. Mi βασιλείον Swoboda: βασιλ' P: βασιλείαν Mi 12 <σπ>ήλαιον coniec. Wolbergs: ἔλαιον P: ἔλεον Mi: ἐλεεῖν' Cr, agn. We ἐκρι(πτο)μένη Cr: ἐρριμένη P, ἐρριμμένη Mi κλάει Christ: κλαίει P

7a [〈ποτὲ μὲν〉 χαίρει, ποτὲ δὲ κλαίεται,
7b 〈ποτὲ μὲν〉 κρίνει, ποτὲ δὲ κρίνεται,
7c ποτὲ μὲν θνήσκει, ποτὲ δὲ γίνεται.] 15

〈κ〉ἀνέξοδον ἢ μελέα κακῶ〈ν〉
λαβύρινθον ἐσῆλθε πλανωμένη.
εἶπεν / δ' Ἰησοῦς· ἐσόρ〈α〉, πάτερ,
ζήτημα κακῶν 〈τόδ'〉 ἐπὶ χθόνα
ἀπὸ σῆς πνο〈ι〉ῆς ἀποπλάζεται· 20
ζητεῖ δὲ φυγεῖν τὸ πικρὸν Χάος
κούκ οἶδε〈ν ὅ〉πως διελεύσεται.

14

τούτου με χάριν πέμψον, πάτερ·
σφραγίδας ἔχων καταβήσομαι,
Αἰῶνας ὅλους διοδεύσω, 25
μυστήρια πάντα δ' ἀνοιξῶ
μορφάς τε θεῶν ἐπιδείξω·
[καί] τὰ κεκρυμμένα τῆς ἀγίας ὁδοῦ
γνώσιν καλέσας παραδώσω.

21

14 cf. Mt 7:1–2; Lc 6:37; Sexti *Sent.* 183; Cod. Gnost. Berolin. 8502.1 p.15.16 ss.

16 ἀνέξοδον... λαβύρινθον: *A.G.* XII. 93.1 (Rhianus); Theocrit. 12.19 ἢ μελέα κακῶν: *Eur. Med.* 96 20 ἀπὸ... ἀποπλάζεται: cf. *Iliad.* 13.591 s.; *Odys.* 1.75

σῆς πνοῆς: cf. I *Clem.* 21.9 πνοῆ θεοῦ; *Hom. Clem.* 16.16 ψυχᾶς... τὴν τοῦ θεοῦ πνοὴν ἠμφιεσμένας; *Gn.* 2:7; 7:22 21 cf. πικρὸς Ἄιδης: Gu. Peek, *Gr. Vers-Inschr.* nr.567.4; *A.G.* VII. 303.6 24 σφραγίδας ἔχων: cf. I *Jeû* 33–38 Schmidt-Till; II *Jeû* 45–48; I. Doelger, *Sphragis*, p.160 ss.; G. Fitzer in Kittel, *Th. Wb. z. NT*, 7 (1964), p.953; Wolbergs, p.56 25 Αἰῶνας ὅλους: cf. H V. 7.20; 6.5; 8.45; 9.5 26 μυστήρια

πάντα: ft. cf. Origen. *c. Cels.* 6.31; Cod. Copt. Berolin. 8502.1, p.16.5; *Apc* 1:20; H V. 9.22 27 μορφάς... θεῶν: cf. Origen. *c. Cels.* 6.30 et 33; *Pap. Gr. Mag.* 13.997; H V. 16.6

13–15 secl. Cr et Harnack (tres dochmios anapaestis immiscuit poeta quidam temporis posterioris, verbis vv.11–12 ποτὲ μὲν βλέπει τὸ φῶς, ποτὲ δὲ κλαίει adhortatus)

13–15 scripsi ex coniectura: ποτὲ δὲ κλαίεται χαίρει, ποτὲ δὲ κλαίει κρίνεται, ποτὲ δὲ κρίνεται θνήσκει, ποτὲ δὲ γίνεται P 16 κ' add. Cr et ἀνέξοδον scr. Christ: ἀνέξοδος P: κἀνέξοδος We κακῶν Mi: κακῶ P 17 λαβύρινθον corr ex –ίνθων P

εἰσῆλθε P, corr. Mi 18 διησοῦς P, corr. Mi ἐσόρ P, corr. Mi 19 τόδ' add. Mi: ἔτ' add. Cr 20 πνοῆς P, corr. Cr ἀποπλάζεται Cr: ἐπιπλάζεται P

22 καί οὐκ οἶδε πῶς P, corr. Mi 26 διανοίξω P, corr. Mi 27 τε Harvey et R. Lipsius (*Gnosticismus*, 1860, p.56): δὲ P 28 καί del. Lipsius et Usener

Ταῦτα μὲν οὖν οἱ Ναασσηνοὶ ἐπιχειροῦσιν, ἑαυτοὺς γνωστικούς ὀνο- 1 11
 μάζοντες. ἀλλ' ἐπεὶ πολυκέφαλός ἐστιν ἡ πλάνη καὶ πολυσχιδῆς ἀληθῶς
 ὡς <ἡ> ιστορουμένη ὕδρα, κατὰ μίαν ταύτης <τὰς> κεφαλὰς πατάξαντες
 διὰ τοῦ ἐλέγχου, τῇ τῆς ἀληθείας ῥάβδῳ χρησάμενοι, ἅπαν τὸ θηρίον
 5 ἀναιρήσομεν· οὐδὲ γὰρ αἱ λοιπαὶ αἰρέσεις πολὺ ταύτης ἀπεμφαίνουσι,
 συνεχόμεναι ἐν<ι> πλάνης πνεύματι. ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ ῥήματα καὶ τὰ ὀνό-
 ματα [τοῦ ὄφραως] ἐνδιαλλάξαντες πολλὰς εἶναι κεφαλὰς τοῦ ὄφραως
 ἠθέλησαν, οὐδὲ οὕτως ἐνδεήσομεν διελέγξαι, ὡς βούλονται.

Ἔστι γοῦν καὶ ἕτερα τὶς <αἵρεσις, ἡ> Περαιτική, <ἥς ἀρχηγοὶ γεγόνα- 1 12
 σιν Ακεμβῆς ὁ Καρύστιος καὶ Εὐφράτης ὁ Περαιτικός,> ὧν πολλοῖς
 ἔτεσιν ἔλαθεν ἡ κατὰ Χριστοῦ δυσφημία· ὧν νῦν εἰς φανερόν ἄγειν
 ἔδοξε τὰ ἀπόρρητα μυστήρια. οὗτοι φάσκουσι τὸν κόσμον εἶναι ἓνα,
 5 τριχῆ διηρημένον. ἔστι δὲ τῆς τριχῆ διαιρέσεως παρ' αὐτοῖς [τὸ μὲν ἐν
 μέρος] οἶον<ει> μία τις ἀρχή, καθάπερ πηγὴ μεγάλη, εἰς ἀπείρους τῶ
 λόγῳ τμηθῆναι τομάς δυναμένη. ἡ δὲ πρώτη τομῆ καὶ προσεχέστερα
 κατ' αὐτοὺς ἐστι<ν ἡ> τριάς· καὶ <τὸ μὲν ἐν μέρος> καλεῖται ἀγαθὸν
 τέλειον, μέγεθος πατρικόν· τὸ δὲ δεύτερον / τῆς τριάδος αὐτῶν μέρος 2
 10 οἰοῖται δυνάμεων ἄπειρόν τι πλήθος, ἐξ αὐτῶν γεγεννημένων· τὸ <δὲ>
 τρίτον ἰδικόν. καὶ ἔστι τὸ μὲν πρῶτον ἀγέννητον, ὅπερ ἐστὶν ἀγαθὸν 3
 <τέλειον>· τὸ δὲ δεύτερον [ἀγαθὸν] αὐτογενές· τὸ <δὲ> τρίτον γεννητόν.
 ὅθεν διαρρήδην λέγουσι τρεῖς θεοὺς, τρεῖς λόγους, τρεῖς νοῦς, τρεῖς
 ἀνθρώπους· ἐκάστῳ γὰρ μέρος τοῦ κόσμου, τῆς διαιρέσεως διακεκρι-
 15 μένης, διδῶσι καὶ θεοὺς καὶ λόγους καὶ νοῦς καὶ ἀνθρώπους καὶ τὰ
 λοιπά.

P. f. 41^r

c. 11: 3 ὕδρα: cf. Iren. I. 30.14 (I, p.241 H.) a quibus, velut Lernaea hydra, multiplex capitibus fera de Valentini schola generata est

c. 12: 1 – V. 17.13: cf. Foerster, I, pp.363-374 4-39 H X. 10.1-5 5 τριχῆ διηρημένον: H V. 6.6; 8.1-4

2 πολυσχιδῆς P 2-3 ἀληθῶς ὡς <ἡ> Cr: ὡς ἀληθῶς P 3 <τὰς> κεφαλὰς Mi: κεφαλῶν P 4 ἐλέγχου scripsi: ἐλέγξαι P 6 ἐνὶ Cr: ἐν P 7 τοῦ ὄφραως¹ secl. Cr

1 αἵρεσις, ἡ addidi post Περαιτικῆ lac. sign. Mi, quam ex H IV. 2.1; V. 13.9 et X. 10.1 expl. I. Bernays (*Ges. Abb.* I, p. 300 s.) 5 τριχῆ² Mi: τριχῆς P H 5-6 τὸ μὲν ἐν μέρος hic P H et Theodoret. *Haer.* I. 17 (error in Hippolyti fonte): in v.8 transtul. Go 6 οἰοῖται scripsi ex H: οἶον P 7 προεχέστερα Go, agn. Cr 8 ἡ ex H add. Go < > cf. v. 5-6 10 αὐτῶν γεγεννημένον P, corr. Bernays δὲ addidi 12 τέλειον addidi (cf. v.9) ἀγαθὸν seclusi ut dittogr. δὲ² addidi 14/15 διακεκρυμμένης P¹, sscr. -i- P²

- 4 Ἄνωθεν δέ, ἀπὸ τῆς ἀγεν(ν)ησίας καὶ (τῆς) πρώτης τοῦ κόσμου
τομῆς, καθεστηκότος λοιπὸν τοῦ κόσμου ἐπὶ συντελείᾳ, κατεληλυθῆναι,
δι' αἰτίας ἃς ὕστερον ἐροῦμεν, ἐν τοῖς Ἡρώδου χρόνοις τριφυῆ τινα καὶ
τρισωμ(ατ)ον καὶ τριδύναμον ἄνθρωπον καλούμενον Χριστόν, ἀπὸ 20
τῶν τριῶν ἔχοντα τοῦ κόσμου μερῶν ἐν ἑαυτῷ πάντα τὰ συγκρίματα
5 καὶ τὰς δυνάμεις. καὶ τοῦτο εἶναι φησι τὸ λεγόμενον· «πᾶν τὸ πλήρωμα
εὐδόκησε κατοικῆσαι ἐν αὐτῷ» «σωματικῶς» καὶ πᾶσά ἐστιν ἐν αὐτῷ
«ἡ θεότης», (τουτέστι) τῆς οὕτω διηρημένης τριάδος. κατενηνέχθαι
γάρ φησιν ἀπὸ τῶν ὑπερκειμένων κόσμων δύο, τοῦ τε ἀγεννήτου καὶ 25
τοῦ αὐτογενοῦς, εἰς τοῦτον τὸν κόσμον ἐν ᾧ ἔσμεν ἡμεῖς παντοίων
6 δυνάμεων σπέρματα· τίς δέ ἐστιν ὁ τρόπος τῆς καταβάσεως αὐτῶν,
ὕστερον ἐροῦμεν. κατεληλυθῆναι οὖν φησι τὸν Χριστόν ἄνωθεν, ἀπὸ
τῆς ἀγεννησίας, ἵνα διὰ τῆς καταβάσεως αὐτοῦ πάντα σωθῆ ἡ τὰ τριχῆ
διηρημένα· τὰ μὲν γάρ, φησίν, ἄνωθεν κατενηνεγμένα [κάτω] ἀνελεύσε- 30
ται δι' αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐπιβουλεύσαντα τοῖς κατενηνεγμένοις ἄνωθεν
7 ἀφίε(τα)ι (εἰκῆ) καὶ κολασθέντα ἀπολέγεται. τοῦτό ἐστι, φησί, τὸ εἰρη-
μένον· / «οὐ γὰρ ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸν κόσμον ἀπολέσαι τὸν
κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῆ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ»· κόσμον, φησί, καλεῖ τὰς 35
δύο μοῖρας τὰς ὑπερκειμένας, τὴν τε ἀγέννητον καὶ τὴν αὐτογέννητον.
ὅταν δὲ ἡ γραφὴ λέγῃ, φησίν· «ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν»,
τὴν τρίτην μοῖραν λέγει, τὸν κόσμον τὸν ἰδικόν· τὴν μὲν γὰρ τρίτην δεῖ
φθαρῆναι, ἣν καλεῖ κόσμον (ἰδικόν), τὰς δὲ δύο τῆς φθορᾶς ἀπαλλαγῆ-
ναι, τὰς ὑπερκειμένας.

P. f. 41^v

- 13 1 Μάθωμεν (μὲν) οὖν πρῶτον πῶς ταύτην τὴν διδαχὴν παρὰ τῶν
ἀστρολόγων εἰληφότες ἐπηρεάζουσι Χριστόν, ἐργαζόμενοι φθορὰν τοῖς
ἐπομένοις αὐτοῖς ἐν τῇ τοιαύτῃ πλάνῃ. οἱ γὰρ ἀστρολόγοι ἓνα τὸν

17 ss. cf. H V. 6.7 20 τριδύναμον: cf. NH X. 1, p. 6.19; II. 1, p. 5.8; *Pistis Sophia* 24,
p. 14.25; II *Jéú* 42, p. 303.25; Gnost. Anon. cod. Bruc. 8, p. 344.27 S.-T et al.
22-24 *Col* 1: 19 et 2: 9; H VIII. 13.2; X. 10.4; Iren. I. 3.4; Clem. *Exc. ex Theod.* 31.1
28 ἐροῦμεν: H V. 17.2 ss. 32 ἀφίεται εἰκῆ: dimittuntur sine stipendio (ft. cf. *Gal*
4: 11) 33 s. Jo 3: 17; 12: 47; Resch, p. 83 s. 36 1 *Cor* 11: 32; H VI. 14.6

17 ἀγεννησίας P τῆς² ex H add. Go πρώτης Bernays ex H: πρὸ τῆς P
20 τρίσωμον P, ex H corr. Go 24 τουτέστι addidi 25 γάρ P: δέ H Bernays
30 κάτω delevi (om. H) 32 ἀφίεται Go: ἀφίει P, ἀφίει H εἰκῆ addidi ex H:
δίκη coniec. We 36 ἡ γραφὴ post κατακριθῶμεν P, transtuli 37 τοῦ κόσμου
τοῦ ἰδικοῦ P, corr. Bernays 38 ἰδικόν addidi ex H

1 μὲν addidi

5 κόσμον εἰρηκότες διαιροῦσιν αὐτὸν εἰς τὰ τῶν ἀπλανῶν ζῳδίων μέρη
 δώδεκα, καὶ καλοῦσι τὸν κόσμον τῶν ζῳδίων τῶν ἀπλανῶν ἓνα κόσμον
 ἀπλανῆ· ἕτερον δὲ εἶναι τὸν τῶν πλανωμένων, <καὶ ἕτερον τὸν καθ’
 ἡμᾶς, ὄν> καὶ δυνάμει καὶ θέσει καὶ ἀριθμῷ κόσμον λέγουσιν, ὃ ἐστὶ
 μέρος <μέχρι> σελήνης. λαμβάνειν δὲ κόσμον ἀπὸ κόσμου δυνάμιν τινα 2
 καὶ μετουσίαν, καὶ μετέχειν [ἀπὸ] τῶν ὑπερκειμένων τὰ ὑποκείμενα. ἵνα
 10 δὲ ἔσται τὸ λεγόμενον ἐμφανές, αὐταῖς ἐκείναις ταῖς τῶν ἀστρολόγων ἐκ
 μέρους χρήσομαι φωναῖς, ὑπομνήσων τοὺς ἐντυγχάνοντας τὰ προειρη-
 μένα ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἐξευθέμεθα τὴν τῶν ἀστρολόγων πᾶσαν τέχνην.
 ἃ μὲν οὖν [ὡς] ἐκείνοις δοκεῖ, ἔστι τάδε· ἀπὸ τῆς τῶν ἄστρον ἀπορ- 3
 ροίας τὰς γενέσεις τῶν ὑποκειμένων ἀποτελεῖσθαι.

15 Περιεργότερον γὰρ ἀναβλέψαντες / εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ Χαλδαῖοι
 ἔφασαν δραστικῶν μὲν αἰτιῶν ἐπέχειν λόγον εἰς <τὸ> ἕκαστον τῶν καθ’
 ἡμᾶς συμβαινόντων <ἐκβαίνειν τοὺς ἐπτὰ ἀστέρας,> συνεργεῖν δὲ τὰ 4
 τῶν ἀπλανῶν ζῳδίων μέρη. <τὸν μὲν οὖν ζῳδιακὸν κύκλον διαιροῦσιν
 εἰς ζῳδία> δώδεκα, ἕκαστον δὲ ζῳδίων εἰς μοίρας τριάκοντα, ἐκάστην 4
 20 δὲ μοῖραν εἰς ἐξήκοντα λεπτά· οὕτω γὰρ καλοῦσι τὰ ἐλάχιστα καὶ [τὰ]
 ἀμερῆ. τῶν δὲ ζῳδίων τὰ μὲν ἀρρενικὰ καλοῦσι, τὰ δὲ θηλυκὰ, καὶ τὰ 5
 μὲν δίσωμα, τὰ δὲ οὐ, καὶ τὰ μὲν τροπικὰ, τὰ δὲ στερεά. ἀρρενικὰ
 μὲν οὖν ἐστὶν ἡ θηλυκὰ ἄπερ συνεργὸν ἔχει φύσιν πρὸς ἀρρενογονίαν
 <ἡ θηλυγονίαν>· Κριὸς γὰρ ἀρρενικὸν ἐστὶ ζῳδίων, Ταῦρος δὲ θηλυκόν, 6
 25 καὶ τὰ λοιπὰ κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν, ἃ μὲν ἀρρενικὰ, ἃ δὲ θηλυκὰ.
 ἀφ’ ὧν, οἴομαι, <καὶ οἱ> Πυθαγορικοὶ κινηθέντες τὴν μὲν μονάδα ἄρρεν
 προσαγορεύουσι, τὴν δὲ δυάδα θῆλυ, τὴν δὲ τριάδα πάλιν ἄρρεν, καὶ
 ἀναλόγως τοὺς λοιποὺς τῶν τε ἀρτίων [τε] καὶ περισσῶν ἀριθμῶν.
 ἔνιοι δὲ καὶ ἕκαστον ζῳδίων εἰς δωδεκατημόρια διελόντες τῆ αὐτῆ 7

P f. 42^f

4–8 cf. Ps. Aristot. *De mundo* 2, p.392 a 9–34 7 s. H VII. 19.2; Aet. II. 4.12
 11 s. H IV. 1.1 ss. 13 s. ἀπορροίας: H V. 15.3 15–40 e Sexti Emp. *Adv. math.*
 V. 5–11 excerptsit H

4 τῶν ἀπλανῶν scripsi (cf. v.5): ἀπλανῆ τῶν P 6–7 καὶ ἕτερον τὸν καθ’ ἡμᾶς, ὄν
 supplevi conl. vv.16–18; H V. 15.2 et Ps. Aristot. I.I. 7 ὃ P: ὅς Go 8 μέρος
 <μέχρι> scripsi: μέρος P: μέχρι Go 9 ἀπὸ del. We 11 χρῆσσομαι P 13 ὡς
 del. Mi 13/14 ἀπορροίας: –οι– sscr. P¹ 16 ἔφθασαν P, e Sexto corr. Mi |
 τὸ e S. add. We 17 ἐκβαίνειν τοὺς ἐπτὰ ἀστέρας e S. suppl. Go 18 τὸν μὲν
 οὖν – 19 εἰς e S. suppl. Go 19 ζῳδία addidi e S.: μέρη add. Go 20 τὰ²
 deleui (om. S.) 21 μὲν τινα S. 22 τὰ²... τὰ³ P: τινὰ... τινὰ S. στερεά
 Go e S.: ἕτερα P 23 ἡ P: καὶ S. 24 ἡ θηλυγονίαν e S. add. Mi 25 ἃ...
 ἃ P: τὰ... τὰ S. 26 καὶ add. We et oi add. Go (hab. S.) 28 λοιποὺς Go e S.:
 λόγους P τε² del. Mi (om. S.) 29 δωδεκατημόριον P, e S. corr. Go

σχεδὸν ἐφόδῳ χρῶνται· οἶον ἐπὶ Κριοῦ <τὸ μὲν πρῶτον δωδεκατημόριον 30
 αὐτοῦ Κριόν τε> καλοῦσιν <καὶ> ἄρρεν, τὸ δὲ δεύτερον Ταῦρόν
 [ἄρρεν] τε καὶ θῆλυ, τὸ δὲ τρίτον Διδύμους <τε> καὶ ἄρρεν, καὶ ἐπὶ τῶν
 8 ἄλλων μοιρῶν [δις] ὁ αὐτὸς λόγος. δίσωμα δὲ εἶναι λέγουσι ζῳδία
 <Διδύμους τε καὶ> τὸν διαμετροῦντα τούτοις Τοξότην, Παρθένον
 τε καὶ Ἰχθύας, οὐ δίσωμα δὲ τὰ λοιπά. καὶ ὡσαύτως τροπικὰ μὲν ἐν 35
 οἷς γινόμενος ὁ ἥλιος μεταλ(λ)ᾶσ(σ)ει καὶ ποιεῖ τοῦ περιέχοντος
 <τ>ροπάς, οἶόν ἐστι ζῳδιον ὃ τε Κριὸς καὶ τὸ τούτου διάμετρον, καθάπερ
 9 Ζυγός, Αἰγόνερος τε καὶ Καρκίνος· / ἐν Κριῶ μὲν γὰρ ἐαρινὴ γίνεται
 τροπή, ἐν Αἰγόνερω δὲ χειμερινή, ἐν Καρκίνῳ δὲ θερινή, ἐν Ζυγῶ δὲ
 φθινοπωρινή. 40

P f. 42^v

Ταῦτα δὲ καὶ τὸν περὶ τούτων λόγον λεπτομερῶς ἐξεθέμεθα ἐν τῇ
 πρὸ ταύτης βίβλῳ· ὅθεν ἔστι μαθεῖν τὸν φιλομαθῆ ὡς οἱ τῆς Περαιτικῆς
 αἰρέσεως ἀρχηγοί, Εὐφράτης ὁ Περαιτικὸς καὶ Κέλβης ὁ Καρύστιος,
 μεταγαγόντες ὀνόμασι μόνον διήλλαξαν, δυνάμει δὲ τὰ ὅμοια <ὑπ>έθεντο,
 10 καὶ αὐτοὶ τῇ τέχνῃ κατακόρως προσέχοντες. καὶ γὰρ ὅρια τῶν ἀστέρων 45
 οἱ ἀστρολόγοι λέγουσιν, ἐν οἷς μᾶλλον δύνασθαι φάσκουσι τοὺς ἄρχον-
 τας ἀστέρας, οἶον ἐν <τισι μὲν κακοποιοῦσιν, ἐν> τισι δὲ ἀγαθοποιοῦσιν,
 ὧν καὶ τινὰς κακοποιοὺς λέγουσι, τινὰς δὲ ἀγαθοποιούς. ἐπιβλέπειν δὲ
 λέγονται ἀλλήλους καὶ συμφωνεῖν ἀλλήλοις <ὡς> οἱ κατὰ τρίγωνον
 11 <ἢ τετράγωνον φαινόμενοι. κατὰ τρίγωνον μὲν οὖν> συσχηματίζονται 50
 ἐπιθεωροῦντες ἀλλήλους ἀστέρες ἐπὶ τριῶν ζῳδίων ἔχοντες τὸ μεταξύ

34 s. Παρθένος δίσωμον ζῳδιον: cf. Ptolem. *Tetrab.* I. 12 et Schol.; Manil. 2.175–177;
 660–663 et al. 45–48 cf. S. E. V. 37 et 29 48–52 = H IV. 1.2; S. E. V. 39

30 τὸ μὲν – 31 Κριόν τε e S. suppl. Go 31 καὶ e S. add. Go 32 ἄρρεν del.
 Go (om. S.) τε² e S. add. Go 33 δις del. Mi (om. S.): δὲ Go 34 Διδύ-
 μους τε καὶ e S. add. Go τὸν Go e S.: τὰ P 35 τροπικὰς P, corr. Mi (S.)
 36 γινόμενος scripsi e S.: γενόμενος P μεταλλάσσει καὶ ποιεῖ Go e S.: μεγάλας
 ἐμπεριποιεῖ P 37 τροπάς Go e S.: ροπάς P οἶον Go e S.: ἄρρεν P τὸ...
 διάμετρον scripsi e S.: ὁ... διάμετρος P 41 τούτων Go: τοῦτον P 43 κέλβης
 P: an <A>κεμβῆς?: ἀκεμβῆς H IV. 2.1: ἀδέμης H X. 10.1 et Theodoret. *Haer.* I. 17
 44 ὀνόμασι scripsi: ὀνόματι P: ὀνόματα coniec. Mi <ὑπ>έθεντο scripsi (cf. v. 64):
 ἔθεντο P 45 καὶ² Go: ἃ P 47 post ἐν lac. sign. P, quam e S. (V. 29) expl. Mi
 49 ὡς e S. add. Go οἱ P 50 ἢ – μὲν οὖν e S. suppl. Go συσχηματίζονται
 P H Mi: σχηματίζονται S. Go 51 οἱ ἐπὶ S. 51–52 τὸ... διάλειμμα Go ex H:
 τὰ... διαλείμματα P: τὸ... διάστημα S.

διάλειμμα, κατὰ τετράγωνον δὲ δευῖν. <οὐ μὴν δὲ ὄν τρόπον> ἐν τῷ
 ἀνθρώπῳ <τῇ> κεφαλῇ τὰ [δὲ] ὑποκείμενα μέρη [πάσχειν] συμπάσχειν
 [συμπάσχειν δὲ] καὶ τοῖς ὑποκειμένοις τὴν κεφαλὴν, οὕτως καὶ τοῖς
 55 ὑπερσεληναίοις τὰ ἐπίγεια, ἀλλὰ γὰρ τίς ἐστὶ τούτων διαφορὰ καὶ <ἀ>-
 συμπάθεια, ὡς <ἂν> μὴ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐχόντων ἔνωσιν.

Ταύτην τὴν σύστασιν καὶ τὴν διαφορὰν τῶν ἄστρον, Χαλδαϊκὴν 12
 ὑπάρχουσαν, πρὸς ἑαυτοὺς ἐπισπασάμενοι <οἱ Περᾶται> οὐς προεῖπομεν,
 ἐπιψευσάμενοι τῷ τῆς ἀληθείας ὀνόματι ὡς Χριστοῦ λόγον κατήγγειλαν.
 60 αἰώνων <οὖν> στάσιν καὶ ἀποστασίας / ἀγαθῶν δυνάμεων εἰς κακὰ καὶ
 συμφωνίας ἀγαθῶν μετὰ πονηρῶν προσαγορεύουσι, καλοῦντες τοπάρχας
 καὶ προαστεῖους καὶ ἄλλα πλεῖστα ὀνόματα ἀναπλάσσοντες, ἑαυτοῖς οὐχ
 ὑποκείμενα. ἀλλὰ <μὴν> τὴν τῶν ἀστρολόγων περὶ τοὺς ἀστέρας πᾶσαν
 φαντασίαν ἀτέχνως τεχνολογοῦντες, μεγάλης πλάνης ὑπόθεσιν ἐπεισά-
 65 γοντες, ἐξελεγχθῆσονται σὺν τῇ ἡμετέρα ἐμμελ(είᾳ). ἀντιπαρὰ τῆσιν γὰρ 13
 τῇ προλελεγμένη τῶν ἀστρολόγων Χαλδαϊκῇ τέχνῃ ἕνια τῶν Περαιτικῶν
 συνταγμάτων, ἀφ' ὧν ὑπάρξει συγκρίναντας κατανοῆσαι ὡς οἱ Περαι-
 τ<ικ>οὶ λόγοι τῶν ἀστρολόγων ὁμολογουμένως εἰσίν, οὐ Χριστοῦ.

P. f. 43^r

Δοκεῖ οὖν παρατάξαι μίαν τινὰ τῶν παρ' αὐτοῖς δοξαζομένων βίβλων, 1 14
 ἐν ἣ λέγει: « Ἐγὼ φωνῆ ἐξυπνισμοῦ ἐν τῷ αἰῶνι τῆς νυκτός· λοιπὸν
 ἄρχομαι γυμνοῦν τὴν ἀπὸ τοῦ Χάους δύναμιν. ἡ δύναμις τοῦ ἀβυσσοῦ
 5 θολοῦ, ἡ τὸν πηλὸν ἀναβαστάζουσα τοῦ ἀφθάρτου ἀχανοῦς διύγρου,
 ἡ τοῦ σπάσματος ὄλη δύναμις ὑδατόχρους ἀεικίνητος, <ἡ> φέρουσα τὰ

52-56 = H IV. 1.2; S. E. V. 44 57-63 H IV. 2.1

2 ἐγὼ φωνῆ: cf. Jo 1:23 ἐξυπνισμοῦ: cf. H V. 7.30; 32-33; 17.8

52 κατὰ Go e S.: καὶ P δευῖν P H: οἱ δευῖν Go e S. οὐ μὴν δὲ ὄν τρόπον
 addidi (ὄν δὲ τρόπον add. Go), cf. S. V. 44 Οὐδὲ γὰρ οὕτως ἦνται τὸ περιέχον ὡς τὸ
 ἀνθρώπινον σῶμα, ἵνα ὄν τρόπον τῇ κεφαλῇ τὰ ὑποκείμενα μέρη συμπάσχει καὶ τοῖς
 ὑποκειμένοις ἢ κεφαλῇ, οὕτω καὶ τοῖς ἐπουρανίοις τὰ ἐπίγεια, ἀλλὰ τίς ἐστὶ τούτων
 διαφορὰ καὶ ἀσυμπάθεια, ὡς ἂν μὴ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐχόντων ἔνωσιν.

52-53 ἐν τῷ ἀνθρώπῳ Go: μὲν τὰ ἄνω P 53 τῇ addidi e S. κε(φαλ)ῇ P,
 corr. Go τὰ P S.: <μὲν> τὰ Go δὲ delevi (om. H S.) πάσχειν del. Go
 (om. H S.) 54 συμπάσχειν et δὲ delevi (om. H S.) 55 ἀλλὰ Go ex H et S.:
 ἄλλη P 55/56 <ἀ>συμπάθεια Go e S.: συμπάθεια P H 56 ἂν ex H et S.
 add. Go 58 οἱ Περᾶται addidi (cf. vv. 42-43) 60 οὖν addidi 62 ἑαυτοῦς
 P, corr. Mi 63 μὴν addidi 67 συγκρίναντες P, corr. Mi ὡς scripsi:
 πῶς P 67/68 Περαιτικοὶ Go: περάται P

2 an ἐξυπνισμ(έν)ου? (cf. H V. 7.30 et 32; V. 17.8) 4 θολοῦ Go: θόλου P

5 ἡ² addidi

- μένοντα, κατέχουσα τὰ τρέμοντα, ἀπολύουσα τὰ ἐρχόμενα, κουφίζουσα
τὰ γέμοντα, καθαιρουῖσα τὰ αὖξοντα, <ή> πιστὴ οἰκονόμος τοῦ ἴχνους
τῶν ἀέρων, ἢ τὰ ἀνερευγόμενα ἀπὸ τῶν δώδεκα ὀφθαλμῶν <τῆς> ἐντο-
λῆς ἀπολαύουσα, <ή> σφραγιδα δηλοῦσα πρὸς τὴν μετ' αὐτῆς οἰκono-
μοῦσαν τῶν ἐπιφερομένων ἀοράτων ὑδάτων δύναμιν, ἐκλήθη Θάλασσα. 10
- 2 ταύτην τὴν δύναμιν ἡ ἀγνώσια ἐκάλεσε Κρόνον, δεσμοῖς φρουρούμενον,
ἐπεὶ ἔσφιγγε τὸ σύμπλεγμα τοῦ πυκνοῦ καὶ ὀμιχλώδους, ἀδήλου <καὶ>
σκοτεινοῦ Ταρτάρου. ταύτης ἐγένοντο κατ' εἰκόνα Κηφεύς, Προμηθεύς, /
- 3 Ταπετός. δύναμις πεπιστευμένη τὴν Θάλασσαν, ἀρσενόδηλος· ἡ τὸν
ἀνατρέχοντα συριγμὸν ἀπὸ τῶν δώδεκα στομάτων τοῖς δώδεκα αὐλίσκοις 15
ἀρμόζουσα· δ<ι>αχύνει λεπτύ<ν>ουσα καὶ καθαιρεῖ τὴν κατέχουσαν
λάβρον <ὄμβρον> ἀναφορὰν· καὶ σφραγίζει <σ>ατραπῶν ὁδοὺς αὐτῆς,
πρὸς τὸ μὴ πολεμῆσαι ἢ ἐναλλάξαι τό<πους> μὴ δι<ασημαινούσης> αὐτῆς·
θυγάτηρ Τυφωνική, πιστὴ φύλαξ ὑδάτων παντοίων· ὄνομα αὐτῇ Χορζάρ.
ταύτην ἡ ἀγνώσια ἐκάλεσε Ποσειδῶνα· οὐ κατ' εἰ<κ>όνα ἐγένοντο 20
- 4 Γλαῦκος, Μελικέρτης, Ἴν<ῶ>, Νεβρών. <*> περιεσφαιρωκῶς τὴν

P f. 43^v

8 ὀφθαλμῶν = πηγῶν (1:2 Cr), cf. *Ex* 15:27; *Nu* 33:9; *Gnost. anon. cod. Bruc.* 5, p. 340.16 Schmidt-Till 10 Θάλασσα: cf. Beros. Fr. 1.6 Jacoby (Fr. Gr. Hist. 680) Χαλδαιοῖσι μὲν ΘΑΜΤΕ (i. q. Tiāmat, Gu. R. Smith: ΘΑΛΑΤΘ cod.), Ἑλληνιστῶσι δὲ μεθερμηνεύεσθαι Θάλασσα 11 Κρόνον: cf. H V. 16.2; e.g. *Pistis Sophia* 136 (p. 234.29 S.-T.); 137 (p. 235.15) et Gu. Fauth in *Der kl. Pauly*, 3 (1969), pp. 360–363 17 λάβρον ὄμβρον: cf. Herodot. IV. 50.3; VIII. 12.2; Polyb. XI. 24.9; Job 38:25; *Prv* 28:3 ἀναφορὰν: cf. Ps. Iambli. *Theol. arithm.* 31, p. 41.6 de Falco ἀναφοραὶ τε πέντε· ἀτιμὸς καπνὸς νέφος ὀμίχλη καὶ ὁ λεγόμενος τυφὼν ἀνεμώδης 17 s. cf. *Pistis Sophia* 75, p. 108.29 S.-T.: „Und ich werde ferner die Oerter (τόποι) des Adamas und seiner Archonten (ἄρχοντες) versiegeln (σφραγίζειν), damit niemand von ihnen imstande sei, mit Dir Krieg zu führen (πολεμεῖν)...“ σατραπῶν: cf. e.g. 1 *Rg* 6:16; 1 *Esr* 4:47 21 Γλαῦκος, Μελικέρτης, Ἴνῶ: cf. Nonn. *Dionys.* 10.103–105; 43.389 s. et *RE* VII, p. 1410.57 Νεβρών: cf. *Gn* 10:8–9; 1 *Chr* 1:10; *Mch* 5:5

6 τὰ ἐρχόμενα conieci 7 γέμοντα scripsi: μένοντα P (cf. v. 6): στέινοντα coniec. Mi: στένοντα Cr: μέλλοντα coniec. We ἢ addidi 8 τῆς addidi 9 ἀπολαβοῦσα coniec. We ἢ addidi δηλοῦσαν P, corr. Mi αὐτῆς Cr: αὐτῶν P 10 <ή> ἐκλήθη Cr 12 τοῦ Mi: τῆς P καὶ² addidi 14 ἀρρεν- P (at cf. v. 51) ἢ scripsi: ἢ P: ἢ Mi 16 διαχύνει P, corr. Mi λεπτόνουσα coniec. We: λεπτή οὔσα P καθαιρεῖ scripsi: καθαιρουῖσα P 17 ὄμβρον supplevi 17 σατραπῶν scripsi: ἀτραπῶν P 18 τόπους scripsi post Diels. (τόπον): τὸ P μὴ δι<ασημαινούσης> supplevi conl. H V. 16.14 (δίχα σημαίνοντος ἐκείνου): μὴ δι' P: ἢ δ' (cum sequentibus) Diels 20 ἐγένοντο scripsi: ἐγένετο P 21 Ἴν<ῶ> coniec. Mi: ἴη P Νεβρών scripsi, Νεβρώδ coniec. We conl. H V. 16.11: νεβρόση P post Νεβρών lacunam significavi: <ῶδε> περιεσφ. Cr

δωδεκαγώνιον πυραμίδα, πύλην εἰς <τὴν> πυραμίδα σκοτιζὼν ποικίλαις
 χροαῖς καὶ ἀπαρτίζων πᾶσαν [τὴν] νυκτόχρουν. τοῦτον ἡ ἀγνωσία
 ἐκάλεσε Κόρην. οὐ λειτουργοὶ πέντε· πρῶτος Οὐ, δεῦτερος Ἀοαί, τρίτος
 25 Οὐώ, τέταρτος Οὐωάβ, πέμπτος † ἄλλοι· † <οἱ> πιστοὶ οἰκονόμοι
 αὐτοῦ τῆς τοπαρχίας, ἡμέρας καὶ νυκτὸς οἱ ἀναπαυόμενοι ἐν τῇ
 ἐξουσίᾳ αὐτῶν. τούτους ἡ ἀγνωσία ἐκάλεσε τοὺς πλάνητας ἀστέρας, 5
 ἐφ' ὧν ἡ φθαρτὴ γένεσις ἠώρηται.

Ἄερος ἀνατολῆς <καὶ ἀέρος δύσεως> οἰκονόμοι Καρφακασημοχειρ
 30 <καὶ> Ἐκκαββάκαρα· τούτους ἐκάλεσεν ἡ ἀγνωσία Κουρητας. ἄρχων
 ἀνέμων τρίτος Ἀριήλ· οὐ κατ' εἰκόνα ἐγένοντο Αἴολος, Β<ρ>ιάρη<ο>ς.
 καὶ ἄρχων δωδεκαώρου νυκτερινῆς Σοκλάν· ὃν ἐκάλεσεν ἡ ἀγνωσία 6
 Ὅσιριν. τούτου κατ' εἰκόνα ἐγένοντο Ἄδμητος, Μήδεια, Ἑλλην,
 Αἰθουσα. ἄρχων ἡμερινῆς δωδεκαώρου Εὐνώ· οὗτος οἰκονόμος τῆς
 35 πρωτοκαμάρου ἀνατολ<ικ>ῆς καὶ αἰθερίου· ὃ<ν> ἐκάλεσεν ἡ ἀγνωσία
 Ἰσιν. τούτου σημεῖον τὸ Κυνὸς ἄστρον· οὐ κατ' εἰκόνα ἐγένοντο 7
 Πτολεμαῖος ὁ Ἀρσινόης, Διδύμη, Κλεοπάτρα, Ὀλυμπιάς. δύναμις θεοῦ
 δεξιᾶ· ἦν ἐκάλεσεν ἡ ἀγνωσία Ῥεάν· οὐ κατ' εἰκόνα ἐγένοντο Ἄττις,

P. f. 44^r

24 s. de stellis errantibus litteris vocalibus nominatis cf. Fr. Dornseiff, *Das Alphabet in Mystik u. Magie* (Lipsiae 1922), pp. 53 et 43 s. et H ad VI. 48.2 29 cf. *Eph* 2:2 κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος 30 Ἐκκαββάκαρα: cf. ft. Ἐκκιάς 2 *Rg* 23:26 (cod. A) et Βακβακάρ (A), Βακάρ (B) 1 *Chr* 9:15 31 Ἀριήλ: cf. *Pistis Sophia* 102, p. 165.7 S.-T. et al.; NH II.5, p. 100.25 et I. Michl, in *Reallex. f. Ant. u. Christ.*, 5 (1962), p. 204 32 δωδεκαώρου: cf. Fr. Boll, *Sphaera*, p. 309 s.; Reitzenstein, p. 257 s. Σοκλάν: cf. Sakla(s) in NH III.2, pp. 57.16 et 58.24; V.5, p. 74.3; Saklas = Ialdabaoth in NH II.1, p. 11.17; II.4, p. 95.7; XIII.1, p. 39.27; Epiphani. *Pan.* 26. 10.1 et C. Holl ad loc.; I. Doresse, *The Secret Books of the Egyptian Gnostics* (Lond. 1960), pp. 51; 274; 433 33 Ὅσιριν: i. e. Orionem, cf. Boll, o. c., pp. 164 ss. et 310 34 s. τῆς πρωτοκαμάρου: κάμαρος = καμάρα, cf. inscr. Syr. 2426 b in Le Bas, Waddington, Foucart, *Voyage archéologique* etc. 36 Ἰσιν: i. q. Σῶθιν, Sirium, cf. Diod. I. 27.4; Boll, o. c., p. 208 ss.; Gu. Drexler in Roscheri *Lex.* II, p. 434 s. 37 i. e. Ptolemaeus I Soter Διδύμη: hetaera Ptolemaei II Philadelphi, cf. Athen. XIII, p. 576 E

22 δωδεκαγόνιον P¹, -ω- P² τὴν addidi 23 χροαῖς P τὴν delevi
 24 κόρην P: Κρόνον Cr 24 ἄοαι et 25 οὐωαβ (sine accentu) P 25 ft. legendum Οὐωαύ, Οὐωαῆ sim. ἄλλοι P, corruptum οἱ addidi 28 ἠώρηται Mi: αἰώρηται P: αἰωρεῖται We 29 ἀέρος P: ἀστέρος coniec. Go καὶ ἀέρος δύσεως supplevi οἰκονόμος P, correxi 30 καὶ addidi κουρητας P
 31 ἐγένοντο scripsi: ἐγένετο P Βριάρης scripsi (cf. *Et. M.*, s. v.): βιάρης P: Βριάρης Mi 33 ἐγένοντο scripsi: ἐγένετο P 35 ἀνατολικῆς scripsi: ἀνατολῆς P ὃν Mi: ὃ P

Μυγδών, Οινώνη. δύναμις <θεοῦ> ἀριστερά· τροφῆς ἐξουσιάζει· ἦν
 ἐκάλεσεν ἡ ἀγνωσία Δήμητραν, ὄνομα <δ'> αὐτῇ Βένα. τούτου κατ' 40
 8 εἰκόνα ἐγένοντο Κελεός, Τριπτόλεμος, Μίσυρ, Πραξι<θε>α. δύναμις
 <πυρὸς> δεξι(ᾶ)· ἐξουσιάζει καρπῶν. τοῦτον ἡ ἀγνωσία ἐκάλεσε Μῆνα·
 οὐ κατ' εἰκόνα ἐγένοντο Βουμέγας, Ὀστάνης, Ἑρμῆς Τρισμέγιστος,
 Κουρίτη(ς), Πετόσιρις, Ζωδάριον, Βηρωσός, Ασράμψουχος, Ζωρόαστρις.
 δύναμις πυρὸς εὐώνυμος· τοῦτον ἡ ἀγνωσία ἐκάλεσεν Ἥφαιστον· οὐ 45
 κατ' εἰκόνα ἐγένοντο Ἐριχθόνιος, Ἀχιλλεύς, Καπανεύς, Φλεγύας,
 Μελέαγρος, Παδ<ο>υήλ, Ἐγκέλαδος, Ῥαφαήλ, Σουριήλ, Ὀμφάλη.
 9 δυνάμεις τρεῖς μέσαι, <ἐκ> τοῦ ἄερος κρεμάμεναι· αἰτίαι γενέσεως.
 ταύτας ἡ ἀγνωσία ἐκάλεσε Μοίρας· ὧν κατ' εἰκόνα ἐγένοντο οἶκος
 Πριάμου, οἶκος Λαΐου, Ἰνώ, Αὐτονόη, Ἀγαυή, Ἀδάμας, Πρόκνη, Δαναΐ- 50
 10 δες, Πελιάδες. δύναμις ἀρσενόδηλος αἰεὶ νηπιάζουσα, ἀγήρατος· αἰτία
 κάλλους, ἡδονῆς, ἀκμῆς, ὀρέξεως, ἐπιθυμίας. ὃν ἐκάλεσεν ἡ ἀγνωσία
 Ἔρωτα· οὐ κατ' εἰκόνα ἐγένοντο Πάρις, Νάρκισσος, Γανυμήδης,
 Ἐνδυμίων, Τιθωνός, Ἰκάριος, Λῆδα, Ἀμυμώνη, Θέτις, Ἑσπερίδες,
 Ἰασ<ί>ων, Λέανδρος, Ἡρώ. οὗτοί εἰσιν οἱ προάστειοι ἕως αἰθέρος»· 55
 οὕτω γὰρ καὶ ἐπιγράφει τὸ βιβλίον.

39 Μυγδών: cf. *RE* XVI, p. 997.33 ss. 41 Μίσυρ: cf. Μισώρ in *Eus. Praep. ev.* I. 10.13
 et *RE* XV, p. 2051 (*Di* 3:10; *Jos* 13:9; 16; 17; 21; 21:36; *Jr* 31:21) Πραξιθεά:
 uxor Celei, mater Triptolemi: cf. *Apollod.* I. 5.1 et *Roscheri Lex.* III, p. 2932 nr. 4
 43 Βουμέγας: ant. Pers. *Gāu-māta*, cf. I. Markwart, *Orientalia* 50 (1930), pp. 23 n. 3; 29 n. 1 |
 Ὀστάνης: cf. C. Preisendanz in *RE* XVIII, p. 1625.25 ss. 44 Κουρίτης: non liquet |
 Ζωδάριον: i. e. Ὡάννης, Ea, Aquarius: cf. Fr. Hommel, *Archiv f. Orientforsch.*, Beiband I
 (Berol. 1933 = *Festschrift Oppenheim*), p. 41 ss. 47 Ῥαφαήλ, Σουριήλ: cf. I. Michl,
 o. c., pp. 253 et 235 s.

39 Μυγδών scripsi, Μύγδων Go: μυγδώνη P θεοῦ supplevi (cf. v. 37) 40 δ' addidi
 41 μίσυρ P: an Μισούρ? (cf. *LXX Ios.* 13:21 Luc.) Πραξιθεά scripsi: ἀπραξία P We:
 Πραξιθική coniec. Go, agn. Cr 42 πυρὸς addidi (cf. v. 45) καρπῶν P: καρῶν
 Cr 43 βουμέγας P: Βουζύγης coniec. Mi 44 ζωδάριον P: Ζηνάριος coniec. I.
 Bidez et Fr. Cumont (*Les mages hellénisés*, II, p. 87) conl. *CCAG* I, p. 128 ἀσράμψουχος
 P (cf. *P.G.M.* 8.1 ἀστραψούκου): Ασράμψουχος Bidez et Cumont 46 Φλεγύας scripsi:
 φλέγων P Mi We: Φαέθων coniec. Go, agn. Cr 47 Παδουήλ scripsi (cf. *RE* VII A,
 p. 771.23), (Τάλως Mi, Τυδεύς coniec. Go) et Ἐγκέλαδος Go: τὰ δύηκεν. κέλαδος. P
 48 ἐκ addidi κρεμμάμεναι P 50 ἀδαμὰς P 53 γαννυμήδης P
 54 ἀμημόνη P¹, -ω- P² 55 Ἰασίων Go: ἰάσων P <οἱ> ἕως coniec. We

Καταφανή(ς μὲν οὖν) σύμπασιν εὐκόλως γεγένηται / ἢ τῶν Περαιτῶν 1 15 P f. 44^v
αἴρεσις ἀπὸ τῆς τῶν ἀστρολόγων μεθηρμοσμένη, <ἐνηλλαγμένη> τοῖς
ὀνόμασι μόνους· τὸν δὲ αὐτὸν τρόπον περιέχει καὶ τὰ ἕτερα αὐτῶν 2
βιβλία, εἴ τιτι φίλον εἶη διὰ πάντων ἐλθεῖν. πάντων γάρ, ὡς ἔφην, τῶν 2
5 γεννητῶν τῆς γενέσεως αἴτια νομίζουσιν εἶναι τὰ ἀγέννητα καὶ τὰ
ὑπερκειμένα, καὶ γεγονέναι κατ' ἀπόρροιαν <αὐτῶν> τὸν κόσμον τὸν
καθ' ἡμᾶς – ὄν ἰδικὸν ἐκεῖνοι καλοῦσι –, καὶ τούτους πάντας ὁμοῦ τοὺς
ἀστέρας τοὺς θεωρουμένους ἐν τῷ οὐρανῷ τῆς γενέσεως αἰτίους γεγονέ-
ναι τοῦδε τοῦ κόσμου, ἐναλλάξαντες αὐτῶν τὰ ὀνόματα, ὡς ἀπὸ τῶν
10 προαστείων ἔστι συγκρίναντας εὐρεῖν. δεύτερον δὲ δῆ, κατὰ τὸν αὐτὸν 3
τρόπον, ὡς γέγονεν ὁ κόσμος ἀπὸ τῆς ἀπορροίας τῆς ἄνω, οὕτως <καὶ
πάντα> τὰ ἐνθάδε ἀπὸ τῆς ἀπορροίας τῶν ἀστέρων γένεσιν ἔχειν καὶ
φθορὰν λέγουσι καὶ διοικεῖσθαι. ἐπεὶ γοῦν οἱ ἀστρολόγοι ἴσασιν 4
ὠροσκόπον καὶ μεσουράνημα καὶ δύσιν καὶ ἀντιμεσουράνημα, καὶ
15 τούτων <ἐκάστω> τῶν ἄστρον ἄλλοτε ἄλλων γινομένων διὰ τὴν στρο-
φήν αἰεὶ τοῦ παντός, ἄλλοτε ἄλλα ἀποκλίματα εἶναι κατὰ <τὸ> κέντρον
καὶ <ἄλλας> [κέντροις] ἐπαναφοράς, ἀλληγοροῦντες τὴν διαταγὴν τῶν
ἀστρολόγων <οὔτοι> τὸ μὲν κέντρον οἰοῦναι θεὸν καὶ μονάδα καὶ κύριον
τῆς πάσης γενέσεως ὑποτυποῦσι, τὸ δὲ ἀπόκλιμα ἀριστερόν, τὴν δ'
20 ἐπαναφορὰν δεξιόν. ὅταν οὖν τοῖς γράμμασιν αὐτῶν ἐντυχῶν τις δύναμιν 5
εὐρίσκη παρ' αὐτοῖς λεγομένην δεξιὰν ἢ ἀριστεράν, ἀνατρεχέτω ἐπὶ τὸ
κέντρον καὶ τὸ ἀπόκλιμα καὶ τὴν <ἐπ>αναφορὰν, <καὶ> κατόψεται
σαφῶς πᾶσαν αὐτῶν τὴν πραγματείαν ἀστρολογικὴν διδασκαλίαν
καθεστῶσαν.

/ Καλοῦσι δὲ αὐτοὺς Περάτας, μηδέν<α> δύνασθαι νομίζοντες τῶν 1 16 P f. 45^f
ἐν γενέσει καθεστηκότων διαφυγεῖν τὴν ἀπὸ τῆς γενέσεως τοῖς γεγενη-
μένοις ὠρισμένην μοῖραν – εἰ γάρ τι, φησί, γενητόν, ὅλως καὶ φθείρεται,

c. 15: 13–17 cf. Sext. Emp. *Adv. math.* V. 12–14 18 θεόν, 19 ἀριστερόν, 20 δεξιόν:
cf. S.E. V. 15–19

c. 16: 3 *Orac. Sibyll.* Fr. 3.1 εἰ δὲ γενητόν ὅλως καὶ φθείρεται et I. Geffcken ad loc.

1 καταφανῆ P μὲν οὖν addidi 2 ἐνηλλαγμένη addidi (cf. v. 9) 6 κατὰ
ἀπορίαν P αὐτῶν addidi 9 τὰ ὀνόματα scripsi: τὸ ὄνομα P 11–12 καὶ
πάντα addidi (cf. v. 4) 14 δύσιν P: δύνον S.E. V. 12; 13; 51; τὸ δὲ ἐρχόμενον ἐπὶ
τὴν δύσιν V. 16 15 ἐκάστω addidi ἄλλων scripsi: ἄλλως P γινομένων
P: κινουμένων Mi 16 τὸ addidi 17 ἄλλας addidi κέντροις seclusi ut
dittoqr.: κέντρων coniec. Go 18 οὔτοι addidi 19 ὑποτυποῦσι Go: ὑποτυποῦν-
τες P 22 ἀναφορὰν P, corr. Go καὶ³ add. Go κατόψεται P: καὶ ὄψεται Mi
1 αὐτοὺς P, corr. Mi μηδένα scripsi (cf. v. 10 οὐδεῖς): μηδὲν P 3 γενητόν P

καθάπερ καὶ Σιβύλλη δοκεῖ· – μόνοι δέ, φησίν, ἡμεῖς οἱ τὴν ἀνάγκην
 τῆς γενέσεως ἐγνωκότες, καὶ τὰς ὁδοὺς δι' ὧν εἰσελήλυθεν ὁ ἄνθρωπος 5
 εἰς τὸν κόσμον ἀκριβῶς δεδιδραγμένοι, διελθεῖν καὶ περᾶσαι τὴν φθορὰν
 2 μόνοι δυνάμεθα. ἔστι δὲ ἡ φθορὰ, φησί, τὸ ὕδωρ, οὐδὲ ἄλλω τινί, φησίν,
 ἐφθάρη τάχιον ὁ κόσμος ἢ ὕδατι. τὸ δὲ ὕδωρ ἐστὶ, τὸ περισφαιρωκὸς
 ἐν τοῖς προαστείοις, λέγουσιν, ὁ Κρόνος. δύναμις γάρ (ἐστι,) φησίν,
 ὕδατόχρους, ἦντινα δύναμιν, φησί, – τουτέστι τὸν Κρόνον – οὐδεὶς τῶν 10
 3 ἐν γενέσει καθεστῶτων διαφυγεῖν δύναται. πάση γὰρ γενέσει, (φησί,)
 πρὸς τὸ ὑποπεσεῖν τῇ φθορᾷ αἴτιος ἐφέστηκεν ὁ Κρόνος, καὶ οὐκ ἂν
 γένοιτο γενεσις [ἐν] ἢ (ὁ) Κρόνος οὐκ ἐμποδίζει. τοῦτὸ ἐστὶ, φησίν,
 (τὸ ὕδωρ) ὃ καὶ οἱ ποιηταὶ λέγουσι, τὸ καὶ τοὺς θεοὺς ἐκφοβοῦν·

ἴστω γάρ – φησί – τόδε γὰρ καὶ οὐρανὸς εὐρύς ὑπερθεῖν 15
 καὶ τὸ κατ(ε)ιβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, ὅς τε μέγιστος
 ὄρκος δεινότατός τε πέλει μακάρεσ(σ)ι θεοῖσιν.

4 οὐ μόνον δὲ τοῦτο, φησίν, οἱ ποιηταὶ λέγουσιν, ἀλλ' ἤδη καὶ οἱ σοφώτα-
 τοι τῶν Ἑλλήνων, ὧν ἐστὶ καὶ Ἡράκλειτος εἰς, λέγων· «ψυχῆσι γὰρ
 θάνατος ὕδωρ γενέσθαι». οὗτος, φησίν, ὁ θάνατος καταλαμβάνει τοὺς 20
 Αἰγυπτίους ἐν (τῇ) Ἐρυθρᾷ θαλάσῃ μετὰ τῶν ἀρμάτων αὐτῶν· πάντες
 5 γὰρ οἱ ἀγνοοῦντες, φησίν, εἰσὶν Αἰγύπτιοι. καὶ τοῦτὸ ἐστὶ, λέγουσι, τὸ
 ἐξελθεῖν ἐξ Αἰγύπτου – (τουτέστιν) ἐκ τοῦ σώματος· Αἴγυπτον γὰρ εἶναι
 [μικρὰν] τὸ σῶμα νομίζουσι –, / καὶ περᾶσαι τὴν θάλασσαν τὴν 25
 Ἐρυθρὰν – τουτέστι τῆς φθορᾶς τὸ ὕδωρ, ὃ ἐστὶν ὁ Κρόνος –, καὶ
 γενέσθαι πέραν τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης – τουτέστι τῆς γενέσεως –, καὶ
 ἐλθεῖν εἰς τὴν ἔρημον – τουτέστιν ἔξω (τῆς) γενέσεως γενέσθαι, ὅπου
 εἰσὶν, (φησίν,) ὁμοῦ πάντες οἱ θεοὶ τῆς ἀπωλείας καὶ ὁ θεὸς τῆς
 σωτηρίας. –

P. f. 45^v

6 περᾶσαι ad etymon vocis Περᾶται spectat 9–13 cf. H V. 14.1–2 15–17 *Iliad.*
 15.36–38; *Odys.* 5.184–186; *Hymn. Apoll.* 84–86; H V. 20.10 19 s. Heracliti
 Fr.36 DK = Fr.66 Marcovich 20 s. *Ex* 14:28 23–25 H V. 7.39–41; *Acta*
Thomae c.108 (v.12 s.); Jonas, p.322 n.4; Philon. *De migrat. Abr.* 20 (περάτης γὰρ ὁ
 Ἐβραῖος ἐρμηνεύεται) et al. 26 s. *Ex* 15:22

7 ἄλλως P, corr. Mi 9 ἐστὶ addidi 11 φησί addidi 13 ἐν delevi
 ὁ addidi 14 τὸ ὕδωρ supplevi conl. H V. 20.10 ἐκφοβοῦν coniec. Mi (conl.
 H. V. 20.10): ἐκφοβοῦν P 15 γάρ P H: νῦν Hom. 16 κατιβ– P 17 μακά-
 ρεσι P 19 ψυχῆσι I. Bernays: ψυχῆς εἰ P 21 τῇ addidi 22 γὰρ scripsi:
 δὲ P ἐστὶ, λέγουσι Mi: ἐπιλέγουσι P 23 τουτέστιν addidi 24 μικρὰν
 seclusi ut glossema (cf. Steph. Byz., s. v. Αἴγυπτος· ἐστὶ δὲ καὶ ἄλλη Αἴγυπτος, (ἡ) μικρά)
 27 τῆς addidi 28 φησὶν addidi

30 Εἰσὶ δέ, φησὶν, οἱ θεοὶ τῆς ἀπωλείας οἱ ἀστέρες, οἱ τῆς μεταβλητῆς 6
γενέσεως ἐπιφέροντες τοῖς γινομένοις τὴν ἀνάγκην. τούτους, φησὶν,
ἐκάλεσε Μωϋσῆς ὄφεις τῆς ἐρήμου, δάκνοντας καὶ διαφθεύροντας τοὺς
πεπερακέναι νομίζοντας τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν. δακνομένοις οὖν, 7
φησὶν, ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐπέδειξε Μωϋσῆς τὸν ἀληθινὸν
35 ὄφιν, τὸν τέλειον, εἰς ὃν οἱ πιστεύοντες οὐκ(ἐτι) ἐδάκνοντο ἐν τῇ
ἐρήμῳ – τουτέστιν ὑπὸ τῶν δυνάμεων. – οὐδεὶς οὖν (ἐστι,) φησὶν, ὁ
δυνάμενος σῶσαι καὶ ῥύσασθαι τοὺς ἐκπορευομένους ἐκ γῆς Αἰγύπτου –
τουτέστιν ἐκ σώματος καὶ ἐκ τοῦδε τοῦ κόσμου –, εἰ μὴ ὁ τέλειος,
ὁ πλήρης τῶν πληρῶν ὄφεις. ἐπὶ τοῦτον, φησὶν, ὁ ἐλπίσας ὑπὸ τῶν 8
40 ὄφρων τῆς ἐρήμου οὐ διαφθείρεται – τουτέστιν (ὑπὸ) τῶν θεῶν τῆς
γενέσεως –, (ὡς) γέγραπται, φησὶν, ἐν βίβλῳ Μωσέως. οὗτος, φησὶν, ὁ
ὄφεις ἐστὶν ἡ δύναμις ἡ παρακολουθήσασα τῷ Μωσεῖ, ἡ ῥάβδος ἡ
στρεφομένη εἰς ὄφιν. ἀνθεστήκεισαν δέ, φησὶ, τῇ δυνάμει Μωσέως
(ἐν) Αἰγύπτῳ τῶν μάγων οἱ ὄφεις – (τουτέστιν) οἱ θεοὶ τῆς ἀπωλείας· –
45 ἀλλὰ πάντας αὐτοὺς ὑπέταξε καὶ διέφθειρεν ἡ ῥάβδος Μωσέως.
'Ο (δὲ) καθολικὸς ὄφεις, φησὶν, οὗτός ἐστιν ὁ σοφὸς τῆς Εὐας λόγος.
τοῦτ(ο), φ(η)σὶν, ἐστὶ (τὸ) μυστήριον Ἐδέμ, τοῦτο ποταμὸς (ἐκπορευό- 9
μενος) ἐξ Ἐδέμ, τοῦτο σημεῖον τὸ τεθὲν τῷ Κάϊν, ἵνα πᾶς ὁ εὐρίσκων
αὐτὸν μ(ῆ) ἀποκτείνῃ (αὐτόν). οὗτος, φησὶν, ἐστὶν (ὁ) Κάϊν οὐ τὴν
50 θυσίαν οὐ (προ)σε/δέξατο ὁ θεὸς τοῦδε τοῦ κόσμου, τὴν δὲ ἡμαγμένην
προσήκατο τοῦ Ἄβελ· αἵμασι γάρ, (φησί,) χαίρει ὁ τοῦδε τοῦ κόσμου
δ(ε)σπότης. οὗτός ἐστι, φησὶν, ὁ ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἐν ἀνθρώπου 10
μορφῇ φανείς ἐν τοῖς χρόνοις Ἡρώδου, (ὁ) γενόμενος κατ' εἰκόνα
Ἰωσήφ τοῦ πεπραμένου ἐκ χειρὸς ἀδελφῶν, οὐ μόνου τὸ ἔνδυμα ἦν
55 ποικίλον. οὗτός ἐστι, φησὶν, ὁ (γενόμενος) κατ' εἰκόνα Ἡσαῦ, οὐ καὶ
μὴ παρόντος ἡ στολὴ εὐλόγηται· ὅς οὐκ ἐδέξατο, φησὶ, τὴν ἀμβλυωπὸν

P f. 46^r

31-33 Nu 21:6 s. 33 ss. Nu 21:8 s. 42 Ex 4:2-3 et 17; 7:9-10 et 15; H VIII. 14.3
43-45 Ex 7:11 s. 46 cf. Gn 3:1 ss. 47 Gn 2:8 47 s. Gn 2:10; H V.
9.14; VI. 14.8 48 s. Gn 4:15 49-51 Gn 4:3-5 52 ἐν ἐσχάταις ἡμέραις:
cf. Act 2:17; 2 Tm 3:1; Jc 5:3 52 s. Mt 2:1 53 s. Gn 37:3 et 28
55 s. Gn 27:15 et 27 56-58 cf. Gn 27:1

33-34 δακνομένους... τοὺς υἱοὺς P, corr. Mi 35 οὐκ(ἐτι) scripsi: οὐκ P
36 ὑπὸ Go: ἀπὸ P ἐστι addidi 39 ὄφεις P 40 ὑπὸ addidi (cf. v.36)
41 ὡς addidi 44 ἐν add. Mi τουτέστιν addidi 46 δὲ addidi
47 τὸ addidi 47/48 ἐκπορευόμενος add. suad. We 49 αὐτόν² addidi e LXX I
ὁ addidi 51 φησί addidi 52 φασὶν P, corr. Go 53 ὁ addidi
54 πεπραμένου P μόνον P, corr. Go 55 γενόμενος addidi

εὐλογίαν, ἀλλ' ἐπλούτησεν ἔξωθεν, οὐδὲν ἀπὸ τοῦ ἀμβλυποῦντος
 λαβῶν· οὐ εἶδε τὸ πρόσωπον Ἰακώβ «ὡς ἂν ἴδοι ἄνθρωπος πρόσωπον
 11 θεοῦ». περὶ τούτου, φησί, γέγραπται· «ὡς Νεβρώδ γίγας κυνηγὸς
 ἔναντι κυρίου». εἰσὶ δέ, φησί, τούτου ἀντίμιμοι πολλοί, τοσοῦτοι ὅσοι 60
 ὄφεις ἦσαν ἐν τῇ ἐρήμῳ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ δάκνοντες, ἀφ' ὧν
 ἐρ(ρ)ύσατο τοὺς δακνομένους ὁ τέλειος ἐκεῖνος (ὄφις), ὃν ἔστησε
 Μωϋσῆς. τοῦτ' ἔστι, φησί, τὸ εἰρημένον· «καὶ ὃν τρόπον ὑψωσε
 Μωϋσῆς τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ
 12 ἀνθρώπου». τούτου (γάρ, φησί,) κατ' εἰκόνα γέγονεν ὁ ὄφις ἐν τῇ 65
 ἐρήμῳ (ὁ) χαλκοῦς, ὃν ἔστησε Μωϋσῆς.

Τούτου, φησί, μόνου τὸ ὁμοίωμα ἐν τῷ οὐρανῷ διὰ παντός ἐστὶν
 (ἐν) φωτὶ ὀρώμενον. οὗτος, φησὶν, ἐστὶν ἡ μεγάλη ἀρχὴ περὶ ἧς γέγραπ-
 ται, (καὶ) περὶ τούτου, φησὶν, εἴρηται· «ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ
 λόγος ἦν πρὸς τὸν θεόν, καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος. οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς 70
 τὸν θεόν. πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν·
 13 ὃ γέγονεν ἐν αὐτῷ ζωὴ ἐστίν». ἐν αὐτῷ γάρ, φησὶν, ἡ Εὐὰ γέγονεν, ἡ
 Εὐὰ (δὲ) ζωὴ. αὕτη δέ, φησὶν, ἐστὶν ἡ Εὐὰ «μήτηρ πάντων τῶν
 ζώντων», / τουτέστι κοινὴ φύσις θεῶν ἀγγέλων, ἀθανάτων θνητῶν,
 λογικῶν ἀλόγων· ὁ γὰρ «πάντων», φησὶν, εἰπὼν εἴρηκε «πάντων (τῶν 75
 14 ὄντων)». καὶ εἴ τις, φησὶν, «οἱ ὀφθαλμοὶ μακάριοι», οὗτος ὕψεται ἀνα-
 βλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν τοῦ ὄψεως τὴν καλὴν εἰκόνα ἐν τῇ μεγάλῃ ἀρχῇ
 τοῦ οὐρανοῦ στρεφομένην καὶ γινομένην ἀρχὴν πάσης κινήσεως πᾶσι
 τοῖς γινομένοις, (καὶ) γνώσεται ὅτι χωρὶς αὐτοῦ (οὐδὲν) οὔτε τῶν 80
 οὐρανίων οὔτε τῶν ἐπιγείων οὔτε τῶν καταχθονίων συνέστηκεν – οὐ
 νύξ, οὐ σελήνη, οὐ καρποί, οὐ γένησις, οὐ πλοῦτος, οὐχ ὀδοιπορία –,
 15 οὐδ' ὄλως τι τῶν ὄντων ἐστὶ δίχα σημαίνοντος ἐκείνου. ἐπὶ τούτου,

P. f. 46^v

57 ἐπλούτησεν ἔξωθεν: cf. *Gn* 33:9 58 s. *Gn* 33:10 59 s. *Gn* 10:9
 63–65 *Jo* 3:14; *Ps. Tert. Adv. Haer.* 2.1 65 s. *Nu* 21:8 s. 67 s. *H IV.* 47.2–4
 69–72 *Jo* 1:1–4; *H V.* 8.5; 9.2; *Iren. I.* 8.5; *Clem. Exc. ex Theod.* 6.1–4; 45.3; *Ptol. Ep. ad*
Flor. 3.6; *Heracl. Fr. 1 ap. Orig. In Io.* II. 14 et al. 73 s. *Gn* 3:20; *H V.* 7.39; *VI.* 34.3
 76 *Mt* 13:16; *Lc* 10:23 79 s. cf. *Ph* 2:10; *H V.* 7.11; 8.22

58 ἄνθρωπος P: τις LXX 60 ἐναντίον LXX 61 ὄφεις ἦσαν Cr: ὠφθησαν P |
 τοὺς υἱοὺς scripsi: τοῖς υἱοῖς P 62 ἐρύσατο P ὄφεις addidi 63 ὃν τρόπον
 P: καθὼς NT 65 γάρ, φησί addidi 66 ὁ add. We 68 ἐν addidi
 ὀρώμενον φωτὶ P¹, transposuit P² 69 καὶ¹ addidi 72 γάρ scripsi: δέ P
 73 δὲ¹ addidi 74 κοινὴ φύσις τουτέστι P, transposui 75 ἀλόγων λογικῶν P,
 transposui πάντων² P: τούτων coniec. Mi: πάντη Cr 75–76 τῶν ὄντων
 supplevi ex v. 82 79 καὶ add. Go γνώσετε P οὐδὲν add. Mi

φησίν, ἐστὶ τὸ «μέγα θαῦμα» ὀρώμενον ἐν τῷ οὐρανῷ τοῖς δυναμένοις
 ἰδεῖν· κατὰ γάρ, φησίν, αὐτὴν τὴν ἄκραν αὐτοῦ [τὴν] κεφαλὴν – ὅπερ
 85 πάντων ἀπιστότερον τοῖς οὐκ εἰδόσι – μίσηται δύσιν τε καὶ ἀνατολῇ
 ἀλλήλαις. τοῦτ' ἔστι, <φησί> περὶ οὗ εἶπεν ἡ ἀγνωσία· ἐν οὐρανῷ
 «εἰλεῖται μέγα θαῦμα Δράκον(τος)», «δεινοῖο πελώρου». ἐκατέρωθεν 16
 δὲ αὐτοῦ παρατέτακται Στέφανος καὶ Λύρα, καὶ κατ' αὐτὴν ἄνωθεν τὴν
 κεφαλὴν ἄκραν ἐλεεινὸς ἄνθρωπος, ὁ Ἐν γόνασιν <καλούμενος>, ἐστὶν
 90 ὀρώμενος,

δεξιτεροῦ ποδὸς ἄκρον ἔχων σκολιοῖο Δράκοντος.

κατὰ δὲ τὸν νῶτον τοῦ Ἐν γόνασιν ἐστὶν <ὁ> ἀτελής Ὅφης, ἀμφο-
 τέραις ταῖς χερσὶ κατεσφιγμένους ὑπὸ τοῦ Ὀφιοῦχου καὶ κωλυόμενος
 ἐφάψασθαι τοῦ Στεφάνου, παρακειμένου τῷ τελείῳ Ὅφει.

Αὕτη ἡ παμποίκιλος σοφία <τῆς> Περαιτικῆς αἰρέσεως, ἣν ἐξειπεῖν 1 17
 πᾶσαν δυσχερές, οὕτως οὔσαν σκολιὰν διὰ τὸ ἐκ τῆς ἀστρολογικῆς
 δοκεῖν συνεστάναι. καὶδὲ οὖν δυνατὸν ἦν, δι' ὀλίγων πᾶσαν αὐτῆς τὴν
 δύναμιν ἐκτεθεῖμεθα. / ἵνα δὲ (κᾶν) δι' ἐπιτομῆς τὴν πᾶσαν αὐτῶν
 5 γνῶμην ἐκθῶμεθα, δοκεῖ προσθεῖναι ταῦτα. ἔστι κατ' αὐτοὺς τὸ πᾶν
 πατήρ, υἱός, ὕλη· τούτων τῶν τριῶν ἕκαστον ἀπείρους ἔχει δυνάμεις ἐν
 ἑαυτῷ. καθέζεται οὖν μέσος τῆς ὕλης καὶ τοῦ πατρὸς ὁ υἱός, ὁ λόγος, 2
 ὁ ὄφης ἀεὶ κινούμενος πρὸς ἀκίνητον τὸν πατέρα καὶ κινουμένην τὴν
 ὕλην· καὶ ποτὲ μὲν στρέφεται πρὸς τὸν πατέρα καὶ ἀναλαμβάνει τὰς
 10 δυνάμεις εἰς τὸ πρόσωπον ἑαυτοῦ, ἀναλαβὼν δὲ τὰς δυνάμεις στρέφεται
 πρὸς τὴν ὕλην· καὶ ἡ ὕλη ἄποιος οὔσα καὶ ἀσχημάτιστος ἐκτυποῦται τὰς
 ιδέας ἀπὸ τοῦ υἱοῦ, ἃς ὁ υἱὸς ἀπὸ τοῦ πατρὸς <ἐξ>ετυπώσατο. ἐκτυποῦ- 3
 ται δὲ ὁ μὲν υἱὸς ἀπὸ τοῦ πατρὸς ἀρρήτως καὶ ἀλάλως καὶ ἀμεταστά-
 τως, οὕτως ὡς, φησί, <λέγει> Μωϋσῆς ἀπὸ τῶν ῥάβδων τῶν ἐπὶ τῶν

P f. 47^r

83 et 87 Arat. 46 εἰλεῖται, μέγα θαῦμα, Δράκων; H IV. 47.1 84-86 Arat. 61 s.;
 H IV. 47.3 87 Arat. 57; H IV. 47.1 87 s. Arat. 71 et 615; H IV. 48.1
 88-90 Arat. 63-67; 73; H IV. 47.4-5 91 Arat. 70; H. IV. 47.5 92-94 Arat. 82 s.;
 H IV. 48.4-6

c. 17: 14 s. *Gn* 30: 37-39; *Iust. Dial.* 86.2

84 αὐτὴν scripsi: ταύτην P τὴν² del. We 86 τουτέστι P φησί addidi
 87 Δράκον(τος) scripsi ex H IV. 47.1: δράκων P Aratus 89 καλούμενος supplevi
 ex Arat. 66 et H IV. 47.4 92 ὁ addidi

1 τῆς add. Mi 3 ὀλίγων P 4 post δὲ in P litt. evanidae tres: κᾶν scripsi:
 καὶ We 12 <ἐξ>ετυπώσατο scripsi: ἐτυπώσατο P 14 λέγει addidi (cf. v. 31) |
 ἐπὶ coniec. We (ἐν ταῖς ληνοῖς τῶν ποτιστηρίων LXX): ἀπὸ P

- 4 ποτιστηρίων ῥερευκέναι τὰ χρώματα τοῖς ἐγκεκισσημένοις. ὁμοίως δ' 15
 αὐ καὶ ἀπὸ τοῦ υἱοῦ ἐπὶ τὴν ὕλην ῥερευκέναι τὰς δυνάμεις κατὰ τὸ
 ἐγκίσσημα τῆς δυνάμεως τῆς ἀπὸ τῶν ῥάβδων ἐπὶ τὰ ἐγκεκισσημένα.
 ἡ δὲ διαφορὰ τῶν χρωμάτων καὶ ἡ ἀνομοιότης ῥέυσασα ἀπὸ τῶν
 5 ῥάβδων διὰ τῶν ὑδάτων ἐπὶ τὰ πρόβατα διαφορὰ, φησί, γενέσεως 20
 ἐστὶ φθαρτῆς καὶ ἀφθάρτου. μᾶλλον δὲ ὡσπερ, <φησίν, ὁ> ζωγραφῶν
 ἀπὸ τῶν ζῶων μηδὲν ἀφαιρούμενος τῇ γραφίδι πάσας ἐπὶ τὸν πίνακα
 μεταφέρει τὰς ιδέας <αὐτῶν> ἐγγράφων, οὕτω<ς> ὁ υἱὸς τῇ δυνάμει τῇ
 6 ἑαυτοῦ ἀπὸ τοῦ πατρὸς ἐπὶ τὴν ὕλην τοὺς πατρικοὺς μεταφέρει 25
 χαρακτῆρας. ἔστιν οὖν πάντα τὰ ἐνθάδε πατρικὰ καὶ οὐδέν· εἰ γὰρ τι,
 φησίν, τῶν ἐνθάδε ἐξισχύσει κατανοηθῆναι ὅτι ἐστὶ πατρικὸς χαρακτήρ,
 P f. 47^v / ἄνωθεν μετενηγεμένος ἐνθάδε <καὶ> σωματοποιηθεῖς, ὡσπερ ἐγκί-
 σσημα [τι] τὸ ἀπὸ τῆς ῥάβδου λευκὸν γέγονεν, ὁμοούσιον τῷ πατρὶ τῷ
 ἐν τοῖς οὐρανοῖς ὅλως, καὶ ἐκεῖ ἀνέρχεται· ἐὰν δὲ μὴ τύχη τῆς διδασκα-
 λίας ταύτης μηδὲ τὴν ἀνάγκην τῆς γενέσεως ἐπιγνῶ, ὡσπερ ἔκτρομα
 7 «ὑπὸ νύκτα γεννώμενον ὑπὸ νύκτα ἀπολεῖται». 30
- 7 Ὅταν οὖν, φησί, λέγη ὁ σωτήρ· «ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς»,
 ἐκεῖνον λέγει ἀπ' οὗ ὁ υἱὸς μεταλαβὼν τοὺς χαρακτῆρας μετετήνοχεν
 ἐνθάδε. ὅταν δὲ λέγη· «ὁ ὑμέτερος πατὴρ ἀπ' ἀρχῆς ἀνθρωποκτόνος
 ἐστί», τὸν ἄρχοντα καὶ δημιουργὸν τῆς ὕλης λέγει, ὃς ἀναλαβὼν τοὺς
 διαδοθέντας ὑπὸ τοῦ υἱοῦ χαρακτῆρας ἐγέννησεν ἐνθάδε. ο<ὔτο>ς <δέ> 35
 ἐστὶν, <φησίν,> ἀπ' ἀρχῆς ἀνθρωποκτόνος· τὸ γὰρ ἔργον αὐτοῦ φθορὰν
 8 καὶ θάνατον <ἀπ>εργάζεται. οὐδεὶς οὖν, φησί, δύναται σωθῆναι οὐδ'
 ἀνελθεῖν <εἰ μὴ> διὰ τοῦ υἱοῦ, ὃς ἐστὶν ὁ ὄφις· ὡς γὰρ, <φησί,> κατήν-
 εγκεν ἄνωθεν τοὺς πατρικοὺς χαρακτῆρας, οὕτως πάλιν ἐντεῦθεν
 ἀναφέρει τοὺς ἐξυπνισμένους καὶ γεγονότας <μνηστῆρας> πατρικοὺς 40

20–24 cf. H VII. 25.6–7

26 s. Gn 30:39

30 Jon 4:10; Iust. Dial. 107.4

31 e.g. Mt 7:11

33 s. Jo 8:44; Eriphan. Pan. 40. 5.5;

Heracl. Fr. 46 ap. Orig. In Io.

20.24; Ev. Philippi log. 42; Clem. Strom. I. 85.2; Ps. Clem. Hom. 3. 25.2 et al.

40 ἐξυπνισμένους: cf. H V. 7.30; 32–33; 14.1

15 τοῖς ἐγκεκισσημένοις (sc. πρόβασι) scripsi: τῶν ἐγκεκισσημένων P 20 φησίν, ὁ
 addidi ζωγραφῶν P: ζωγράφος coniec. We 22 αὐτῶν addidi 24 πατρικὰ
 ἐνθάδε P, transposui οὐδὲν <ἔτι> Cr τι Cr: τις P 25 ἐξισχύσει τῶν
 ἐνθάδε P, transposui κατανοηθῆναι Go: καὶ ἐννοηθῆναι P: ὡς ἐννοηθῆναι Mi
 ἔσται P, corr. Go 26 καὶ addidi 26/27 ἐν κρίσημα P 27 τί P, delevi
 28 ὅλος P, corr. Go καὶ ἐκεῖ Go: κατοικεῖ P 31 λέγει P ὑμῶν P¹, ἡμῶν P²
 34 ὡς P, corr. Mi 35 ὑπὸ scripsi: ἀπὸ P οὗτος scripsi: ὃς P δέ addidi
 36 φησίν addidi 37 <ἀπ>εργάζεται scripsi: ἐργάζεται P 37–38 σωθῆναι διὰ τοῦ
 υἱοῦ οὐδὲ ἀνελθεῖν P, transponere suad. Mi 38 εἰ μὴ addidi διὰ P: δίχα Go |
 φησί addidi 40 μνηστῆρας supplevi ex H V. 7.32

χαρακτῆρας, ὑποστατοὺς ἐκ τοῦ ἀνυποστάτου ἐντεῦθεν ἐκεῖ μεταφέρων.
 τοῦτ' ἔστι, φησί, τὸ εἰρημένον· «ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα»· μεταφέρει γάρ, 9
 φησίν, <ἀνοίγων τοῖς> καμμ(ῦ)ουσιν ὀφθαλμῶν βλέφαρα. ὡσπερ <γάρ>
 ὁ νάφθας τὸ πῦρ πανταχόθεν εἰς ἑαυτὸν ἐπισπῶμενος <ὄραται, ἄλλο δὲ
 45 οὐδέν>, μᾶλλον δὲ ὡσπερ ἡ Ἡρακλεία λίθος τὸν σίδηρον, ἄλλο <δὲ>
 οὐδέν, ἢ ὡσπερ ἡ τοῦ θαλασίου ἱέρακος κερκὶς τὸ χρυσίον, ἕτερον δὲ 10
 οὐδέν, ἢ ὡσπερ ἄγεται ὑπὸ τοῦ ἠλέκτρου τὸ ἄχυρον <μόνον>, οὕτω,
 φησίν, ὑπὸ τοῦ ὄφρατος ἄγεται πάλιν ἀπὸ τοῦ κόσμου τὸ ἐξεικονισμένον
 τέλειον γένος ὁμοούσιον, ἄλλο δὲ οὐδέν, καθὼς / ὑπ' αὐτοῦ <καὶ>
 50 κατεπέμφθη.

P f. 48^r

Πρὸς τούτων τὴν ἀπόδειξιν φέρουσι <καὶ> τὴν τοῦ ἐγκεφάλου ἀνατο- 11
 μῆν, αὐτὸν μὲν τὸν ἐγκέφαλον ἀπεικονίζοντες τῷ πατρὶ διὰ τὸ ἀκίνητον
 <εἶναι>, τὴν δὲ παρεγκεφαλίδά τῷ υἱῷ διὰ τε τὸ κινεῖσθαι καὶ δρακον-
 τοειδῆ ὑπάρχειν. ἦν ἀρρητῶς καὶ ἀσημάντως ἐπισπᾶσθαι διὰ τοῦ 12
 55 κωναρίου φάσκουσι τὴν ἐκ τοῦ καμαρίου ἀπορρέουσαν πνευματικὴν καὶ
 ζωογόνον οὐσίαν· ἦν ὑποδεξαμένη ἢ παρεγκεφαλίς, ὡσπερ ὁ υἱός,
 ἀλάλως μεταδίδωσι τῇ ὕλῃ τὰς ιδέας – τουτέστιν ἐπὶ τὸν νωτιαῖον
 μυελὸν διαρρεῖ τὰ σπέρματα καὶ τὰ γένη τῶν γενομένων κατὰ σάρκα. –
 τούτῳ τῷ παραδείγματι χρώμενοι εὐφυῶς δοκοῦσι παρειαίγειν τὰ 13
 60 ἄρρητα αὐτῶν, ἀλάλως παραδιδόμενα μυστήρια· ἃ ἐξειπεῖν ἡμῖν οὐ
 θέμεις, πολλοῖς δὲ νοῆσαι διὰ τῶν εἰρημένων εὐκολον.

42 Jo 10:7 et 9; H V. 8.20; 9.21; Clem. *Exc. ex Theod.* 26; Ps. Clem. *Hom.* 3. 52.2 et al.
 42 s. cf. H V. 7.31-32 et Is 6:10 44 ὁ νάφθας: H VII. 25.6 45-47 H V. 9.19;
 21.8 51-58 H IV. 51.10-13; V. 9.15 58 cf. *Rm* 1:3

41 ὑποστάτους P 42 γάρ scripsi: δέ P 43 post φησίν lac. sign. Go: ἀνοίγων
 τοῖς supplevi conl. H V. 7.31-32 et Mt 20:33; Jo 9:21 καμμοῦσιν P, corr. Mi
 ὀφθαλμῶν βλέφαρα scripsi: ὀφθαλμοῦ βλεφάρου P γάρ addidi 44 ἀνάφθας P,
 corr. Go 44-45 ὄραται, ἄλλο δὲ οὐδέν supplevi 45 ἡράκλεια P δε²
 add. Mi 47 ὑπὸ Go: ἀπὸ P μόνον addidi 49 ἄλλοι P καὶ addidi
 51 τούτων scripsi: ταύτην P καὶ addidi 53 εἶναι addidi 55 καμαρίου
 Go: καμαρίου P 57 et 60 ἀλλάλλως P 58 διαρρεῖ P γενομένων P:
 γενωμένων Go 60 αὐτῶν scripsi: αὐτῶν P 61 πολλοῖς Mi: πολλῶν P: ὁμως Go

- 18 1 Ἀλλ' ἐπεὶ καὶ τὴν Περαιτικὴν αἴρεσιν νομίζω φανερώς ἐκτεθεῖσθαι καὶ διὰ πολλῶν ἔκδηλον πεποιθέναι, (ὡσὰν ὕδραν) αἰεὶ λα(ν)θ(άν)-
ουσαν καὶ παντάπασι συντιθεμένην ἀποκρύπτουσάν τε τὸν ἴδιον ἰόν,
δοκεῖ μὴδὲν περαιτέρω τούτων κατηγορεῖν, ἰκανῶν ὄντων πρὸς κατη-
γορίαν αὐτῶν τῶν ὑπ' αὐτῶν δογματιζομένων. 5
- 19 1 Ἴδωμεν οὖν τί λέγουσιν οἱ Σηθιανοί. τούτοις δοκεῖ τῶν ὄλων εἶναι
τρεῖς ἀρχὰς περιωρισμένας, ἐκάστην δὲ τῶν ἀρχῶν ἀπείρους ἔχειν δυνά-
μεις. δυνάμεις δὲ αὐτῶν [λεγόντων] λογιζέσθω ὁ ἀκούων τοῦτο αὐτοὺς
λέγειν· πᾶν ὃ τι νοήσει ἐπινοεῖς ἢ καὶ παραλείπεις μὴ νοηθέν, τοῦτο
ἐκάστη τῶν ἀρχῶν πέφυκε γενέσθαι, ὡς ἐν ἀνθρωπί(νη) ψυχῇ πᾶσα 5
2 ἦτισοῦν διδασκομένη τέχνη· οἶον εἰ, φησί, γενή(σε)ται [τοῦτο] τὸ
παιδίον ἀύλητῆς ἐγγρονίσαν ἀύλητῆ, / ἢ γεωμέτρης γεωμέτρῃ, γραμματι-
κὸς γραμματικῶ, τέκτων τέκτονι, καὶ ταῖς ἄλλαις ἀπάσαις τέχναϊς ἐγγὺς
γινομένῳ ὁμοίως συμβήσεται. αἱ δὲ τῶν ἀρχῶν, φησὶν, οὐσίαι (εἰσι) 5
3 φῶς καὶ σκότος· τούτων δὲ ἐστὶν ἐν μέσῳ πνεῦμα ἀκέραιον. τὸ δὲ 10
πνεῦμα, τὸ τεταγμένον ἐν μέσῳ τοῦ σκότους, ὅπερ ἐστὶ κάτω, καὶ τοῦ
φωτός, ὅπερ ἐστὶν ἄνω, οὐκ ἔστι πνεῦμα ὡς ἄνεμος ἢ ῥιπῆ ἢ λεπτή τις
αὔρα νοηθῆναι δυναμένη, ἀλλ' οἶονεὶ μύρου τις ὁσμὴ ἢ θυμιάματος ἐκ
συνθέσεως κατεσκευ(α)σμένου, λεπτὴ διοδεύουσα δύναμις ἀνεπινοήτω
4 τινὶ καὶ κρεῖττονι ἢ λόγῳ ἔστιν ἐξαιρεῖν (φορᾶ) εὐωδία(ς). ἐπειδὴ 15
(δὲ) ἄνω ἐστὶ τὸ φῶς καὶ κάτω (τὸ) σκότος καὶ τούτων, ὡς ἔφην,
τοιουτότροπον ὄν μέσον τὸ πνεῦμα, τὸ δὴ φῶς πέφυκε καθάπερ ἀκτὶς
ἡλίου ἄνωθεν ἐλλάμπειν εἰς τὸ ὑποκείμενον σκότος· ἀνάπαλιν δὲ ἢ τοῦ

P f. 48^v

c. 19: 1 - V. 22.1: cf. Foerster, I, pp.382-391 1-112 H X. 11.1-11 4 πᾶν -
μὴ νοηθέν: H VI. 9.7; VII. 22.1; VIII. 12.5 5-9 H VI. 12.4 et 16.5 10 cf.
NH VII.1 (*Paraphrasis Sæm* = PS), p. 1.26-28; Iren. I. 30.1; Bousset, p. 122 s.; G. Widengren in *The Origins of Gnosticism* (*Numinis* suppl. 12, Lugd. Batav. 1967), p. 57 s.; *Bundehesh*
1.4 et al. 10 ἀκέραιον: cf. PS p. 1.19 17 s. ἀκτὶς ἡλίου: cf. PS p. 4.5 s.

c. 18: 2 ὡσὰν ὕδραν supplevi conl. H V 11.1 2-3 αἰεὶ λανθάνουσιν scripsi: αἰεὶ
λαθοῦσαν P: διαλαθοῦσαν Go

c. 19: 1 σιθιανοί P 3 δὲ Mi: δι' P λεγόντων seclusi 5 ἐκάστη Go ex H:
ἐκάστην P: ἐκάστη Mi ἀνθρωπί (vac. spat. litt. 2) P 6 διδασκομένη P
οἶονεὶ P γενή(σε)ται Mi: γένηται P: γένοιτο H, Bernays τοῦτο seclusi (om. H)
7 ἐνχορ- P 7/8 γραμματικῶ γραμματικὸς P, transposui 8 τέκτωνι P 9 γινο-
μένῳ Cr: γινόμενον P: γινομένου coniec. We εἰσι addidi ex H 12 ἄνεμος ἢ
ῥιπῆ P H (cf. Apoll. Rhod. 1.1016): ἀνέμου ῥιπῆ Go 15 (φορᾶ) εὐωδία(ς) Go ex
H: εὐωδία P: εὐωδία Mi We 15-16 ἐπειδὴ (δὲ) Go: ἐπειδὴ P: ἐπεὶ τοῖνυν H: ἐπεὶ
δὴ Mi 16 τὸ² add. Mi 17 τοιουτότροπον ὄν Cr: τοιούτον τρόπον ὄν P: τοιού-
τον τρόπον Go δὴ scripsi: δὲ P H: del. Mi ἀκτὶς Bernays ex H: δὴ τίς P

πνεύματος εὐωδία, μέση〈ν〉 ἔχουσα τάξιν, ἐκτείνεται καὶ φέρεται παν-
 20 ταχῆ – ὡς〈περ〉 [ἐπὶ] τῶν ἐν πυρὶ θυμιαμάτων τὴν εὐωδιαν πανταχῆ
 φερομένην ἐπεγνώκαμεν. – τοιαύτης δὲ οὐσης τῆς δυνάμεως τῶν 5
 〈δι〉ηρημένων τριχῶς, τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ φωτὸς ὁμοῦ ἢ δυνάμεις
 ἐστὶν ἐν τῷ σκότει τῷ κάτωθεν αὐτῶν τεταγμένῳ.

Τὸ δὲ σκότος ὕδωρ ἐστὶ, 〈φησί,〉 φοβερόν, εἰς ὃ κατέσπασται καὶ
 25 μετενήκεται εἰς τὴν τοιαύτην φύσιν μετὰ τοῦ πνεύματος τὸ φῶς. τὸ δὲ 6
 σκότος ἀσύνητον οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ φρόνιμον παντελῶς, καὶ οἶδεν ὅτι, ἂν
 ἀπαρθῆ τὸ φῶς ἀπὸ τοῦ σκότους, μενεῖ τὸ σκότος ἔρημον, / ἀφανές,
 ἀλαμπές, ἀδύναμον, ἄπρακτον, ἀσθενές. διὸ 〈δὴ〉 πάση φρονήσει καὶ
 30 συνέσει βιάζεται κατέχειν εἰς ἑαυτὸ τὴν λαμπηδόνα καὶ 〈τὸν〉 σπινθῆρα 7
 τοῦ φωτὸς μετὰ τῆς τοῦ πνεύματος εὐωδίας. καὶ τούτων ἔστιν, 〈φησίν,〉
 ἰδεῖν τῆς φύσεως εἰκόνα κατὰ πρόσωπον ἀνθρώπου, κόρην ὀφθαλμοῦ,
 σκοτεινὴν 〈μὲν φαινομένην〉 ἐκ τῶν ὑποκειμένων ὑδάτων, πεφωτισ-
 μένην 〈δὲ τῷ〉 πνεύματι. ὡς οὖν ἀντιποιεῖται τὸ σκότος τῆς λαμπηδόνας,
 ἵνα ἔχη τὸν σπινθῆρα δουλεύοντα καὶ βλέπη, οὕτως ἀντιποιεῖται τὸ
 35 φῶς καὶ τὸ πνεῦμα τῆς δυνάμεως τῆς ἑαυτῶν, καὶ σπεύδουσιν ἄραι καὶ
 ἀνακομίσασθαι πρὸς ἑαυτὰ τὰς μεμιγμένας αὐτῶν δυνάμεις εἰς τὸ
 ὑποκείμενον ὕδωρ σκοτεινὸν καὶ φοβερόν.

Πᾶσαι δὲ αἱ δυνάμεις τῶν τριῶν ἀρχῶν, οὔσαι κατ' ἀριθμὸν ἀπειρά- 8
 κισ ἀπειροί, εἰσὶν ἐκάστη κατὰ τὴν οὐσίαν τὴν ἑαυτῆς φρόνιμοι 〈καὶ〉
 40 νοεραί. ἀναρίθμητοι 〈δὲ〉 τὸ πλήθος φρόνιμοί τε οὔσαι καὶ νοεραί,
 ἐπειδὴν 〈μὲν〉 μένωσι καθ' αὐτάς, ἡσυχάζουσι πᾶσαι, ἐὰν δὲ πλησιάση 9
 δυνάμεις δυνάμει, ἢ ἀνομοιότης τῆς παραθέσεως ἐργάζεται κινήσιν τινα καὶ
 ἐνέργειαν ἀπὸ τῆς κινήσεως, μεμορφωμένην κατὰ τὴν συνδρομὴν [τῆς
 παραθέσεως] τῶν συνελθουσῶν δυνάμεων. γίνεται γὰρ τῶν δυνάμεων ἢ 10

P. f. 49^r

20 s. H V. 21.2-3 24 s. cf. Gn 1:2; H vv. 88-90 26 φρόνιμον: cf. ft. PS p. 3.
 19-26 43 συνδρομὴν: cf. PS p. 5.16 s. (ἐντινάσσειν)

19 μέσην ἔχουσα Mi ex H: διαμέση ἔχουσαν P 20 ὡς〈περ〉 scripsi ex H: ὡς P |
 ἐπὶ delevi ut dittogr. 22 〈δι〉ηρημένων Bernays ex H: εἰρημένων P 23 τῷ²
 Mi ex H: τοῦ P 24 φησί addidi (φασί H) 25 τί φῶς P 26 οἶδεν Mi
 (γινώσκον H): οὐδὲν P 27 μενεῖ Roeper: μένει P H 28 δὴ addidi (δὲ H)
 29 ἑαυτὸν P, corr. Mi τὸν ex H add. Bernays 30 φησίν addidi conl. H
 32 μὲν addidi et φαινομένην ex H add. suad. We 33 δὲ τῷ addidi ex H
 34 δουλεύονται P βλέπει P 36 ἑαυτὰς P, corr. Bernays αὐτῶν scripsi:
 αὐτῶν P 39 τῆν² Mi: τῆς P καὶ add. Go 40 δὲ add. Go τε Go:
 δὲ P 41 μὲν addidi καθ' αὐτάς scripsi: κατ' αὐτάς P 43/44 τῆς
 παραθέσεως del. We ut dittogr.

- συνδρομή οιονεί τις τύπος ἀπὸ πληγῆς σφραγίδος [κατὰ συνδρομήν], 45
 παραπλησίως [πρὸς] τῷ <εἰς κηρὸν> ἐκτυποῦντι τὰς ἀναφερομένας
 οὐσίας. ἐπεὶ οὖν ἄπειροι μὲν κατ' ἀριθμὸν τῶν τριῶν ἀρχῶν αἱ δυνάμεις
 <εἰσίν>, ἐκ δὲ τῶν ἀπειρῶν δυνάμεων ἄπειροι συνδρομαί, ἀνα/γκαίως
 γεγόνασιν ἀπειρῶν σφραγίδων εἰκόνες. αὗται οὖν εἰσιν αἱ εἰκόνες αἱ
 11 τῶν διαφόρων ζῶων ιδέαι. γέγονεν οὖν ἐκ <τῆς> πρώτης τῶν τριῶν 50
 ἀρχῶν συνδρομῆς μεγάλης [μεγάλη τις] ιδέα σφραγίδος, οὐρανὸς καὶ
 γῆ. σχῆμα δὲ ἔχουσιν ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ μήτρα παραπλήσιον, τὸν
 ὀμφαλὸν ἐχούση μέσον. καὶ εἰ, φησὶν, ὑπὸ ὄψιν ἀγαγεῖν θέλει τις τὸ
 σχῆμα τοῦτο, ἔγκυον μήτραν ὁποῖου βούλεται ζῶου τεχνικῶς ἐρευνη-
 σάτω, καὶ εὐρήσει τὸ ἐκτύπωμα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς καὶ τῶν ἐν 55
 12 μέσῳ πάντων ἀπαραλ(λ)άκτως ὑποκείμενον. γέγονε δὴ οὐρανοῦ καὶ
 γῆς τὸ (σ)χῆμα τοιοῦτον οιονεί μήτρα παραπλήσιον κατὰ τὴν πρώτην
 συνδρομήν· ἐν <δ'> αὐτῷ μέσῳ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς γῆς γεγόνασιν
 ἄπειροι δυνάμεων συνδρομαί. καὶ ἐκάστη συνδρομή οὐκ ἄλλο τι
 εἰργάσατο καὶ ἐξετύπωσεν ἢ σφραγίδα οὐρανοῦ καὶ γῆς παραπλήσιον 60
 13 μήτρα. ἐν αὐτῇ δὲ <τῇ γῆ> ἀνέφυσαν ἐκ τῶν ἀπειρῶν σφραγίδων δια-
 φόρων ζῶων ἄπειρα πλήθη. εἰς δὲ ταύτην πᾶσαν τὴν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν
 [ἐν] τῶν διαφόρων ζῶων ἀπειρίαν κατέσπαρται καὶ καταμεμέρισται
 μετὰ τοῦ φωτὸς ἢ τοῦ πνεύματος ἄνωθεν εὐωδία.
- Γέγονεν οὖν ἐκ τοῦ ὕδατος πρωτόγονος ἀρχή, ἄνεμος σφοδρὸς καὶ 65
 λάβρος καὶ πάσης γενέσεως αἴτιος. βρασμὸν γάρ τινα ἐμποιῶν τοῖς
 14 ὕδασι ἀπὸ τῶν ὑδάτων διεγείρει κύματα· ἡ δὲ τῶν κυμάτων κίνησις,
 οιονεί τις οὔσα ὀρμή, <ἀρχὴ τῆ φύσει ἐστὶ τοῦ> ἐγκύμονα γεγονέναι τοῦ

52 μήτρα: cf. *PS* p. 4.24 et passim 65 ἄνεμος: cf. *PS* pp. 2.1; 7.3 et al. 67 κύ-
 ματα: ad etymon vocis v. 68 ἐγκύμονα spectat

45 ἀπὸ πληγῆς post συνδρομήν P, transposui: ἀποπληγείς Go κατὰ συνδρομήν
 seclusi ut dittogr. 46 πρὸς delevi τῷ <εἰς κηρὸν> ἐκτυποῦντι scripsi conl. H:
 τὸν ἐκτυποῦντα P 48 εἰσίν addidi 50 τῆς addidi ex H 51 μεγάλη τις P,
 seclusi (om. H) σφραγίδος Go ex H: σφραγίς P 51-52 οὐρανὸς καὶ γῆ Go
 ex H: οὐρανοῦ καὶ γῆς P, def. Bernays We 56 ἀπαραλάκτως P ὑποκείμενων
 Go δὴ scripsi: δὲ P 58 <δ'> αὐτῷ Bernays: αὐτῷ P τοῦ P¹, τῷ P²
 οὐρανῷ καὶ τῇ γῆ P, corr. Bernays 60 οὐρανῷ καὶ γῆ P, corr. Mi 61 αὐτῇ δε
 P: αὐτῇ δὲ Go: δ' αὐτῇ coniec. We τῇ γῆ add. Cr 62 πλήθη Mi: πλείον P
 62 τῆν et 63 ἀπειρίαν Bernays: ἡ et ἀπειρία P 63 ἐν delevi τῶν διαφόρων
 ζῶων scripsi: τοῖς διαφόροις ζώοις P 67 κίνησις Go ex H: γένεσις P We
 68 ὀρμήν P post ὀρμή lac. sign. Go ἀρχὴ add. Cr: αἰτία add. suad. We
 τῇ φύσει addidi ex vv. 71, 76 (τῷ κόσμῳ H): μήτρας add. Bernays, τῇ μήτρῃ add. suad. We
 ἐστὶ τοῦ add. Cr 68-69 τὸν ἄνθρωπον ἢ τὸν βοῦν P, corr. Bernays

ἀνθρώπου ἢ τοῦ νοῦ, ὁπότεν ὑπὸ τῆς τοῦ πνεύματος ὀρμῆς ὀργήσασα
 70 <πρὸς γένεσιν> ἐπέιγεται. ἐπὰν δὲ τοῦτο τὸ κῦμα ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ἐκ
 τοῦ ὕδατος ἐγερθὲν καὶ ἐγκύμονα ἐργασάμενον τὴν φύσιν γέννημα
 θηλείας εἰλήφη [ἐν] ἑαυτῷ, κατέχει τὸ κατεσπαρμένον φῶς ἄνωθεν
 μετὰ τῆς τοῦ πνεύματος εὐωδίας, / τουτέστι νοῦν μεμορφωμένον ἐν 15
 τοῖς διαφόροις εἴδεσιν, ὁ(ς) ἐστὶ τέλειος θεός. <ὁς> ἐξ ἀγεννήτου
 75 φωτὸς ἄνωθεν καὶ πνεύματος κατενηνεγμένος εἰς ἀνθρωπίνην φύσιν
 ὡσπερ εἰς ναόν, φορᾷ φύσεως καὶ ἀνέμου κινήματι γεννηθεὶς ἐξ ὕδατος,
 συγκεκραμένος καὶ καταμεμιγμένος τοῖς σώμασιν – οἰοεὶ ἄλλα(ς) τῶν
 γενομένων ὑπάρχων καὶ φῶς τοῦ σκότους –, ἀπὸ τῶν σωμάτων σπεύδει
 λυθῆναι, καὶ μὴ δυνάμενος τὴν λύσιν εὐρεῖν καὶ τὴν διέξοδον ἑαυτῷ –
 80 καταμέμικται γάρ, σπινθῆρ τις ἐλάχιστος <ῶν>, ἀπ(ο)κριθὲν ἀπόσπασ- 16
 μα ἄνωθεν ἀ(πὸ τοῦ φωτός, ἀκτῖ)νος δίκην ἐν το(ῖς πο)λυσυγκρίτοις
 <τοῦ σώματος> –, <«ἐβόα ἐξ ὑδάτων» πολλῶν», ὡς, φησὶν, ἐν τῷ
 ψαλμῷ λέγεται. πᾶσα οὖν <ἡ> φροντίς καὶ ἐπιμέλεια τοῦ φωτὸς <τοῦ>
 ἄνω ἐστὶ, πῶς καὶ τίνα τρόπον ἀπ(ὸ) τοῦ θανάτου τοῦ πονηροῦ καὶ
 85 σκοτεινοῦ σώματος ἀπολυθεῖ ὁ νοῦς, <τουτέστιν> ἀπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ
 κάτω, ὁ(ς) ἐστὶν ὁ ἄνεμος [ἐν] βρ(α)σμῷ καὶ ταραχῷ ἐπεγεύρας
 κύματα καὶ γεννήσας νοῦν τέλειον υἱὸν ἑαυτῷ, οὐκ ὄντα ἴδιον αὐτοῦ
 κατ' οὐσίαν. ἄνωθεν γὰρ ἦν ἀκτίς ἀπὸ τοῦ τελείου φωτὸς ἐκείνου, ἐν 17

P. f. 50^r

77 s. cf. Mt 5:13 ἄλας τῆς γῆς et 5:14 φῶς τοῦ κόσμου; Iren. I. 6.1; Clem. *Quis div.*
salv. 36.1 82 Ps 28:3; H V. 8.15; X. 11.9

69 ὁ πότε ἂν P ὀργήσασα Bernays ex H: ὀρμήσασα P 70 πρὸς γένεσιν
 supplevi ex H κῦμα post ἀνέμου P, transposui 72 εἰλήφη Bernays: εἰλήφως
 P¹, -ὁς P² ἐν delevi κατέχει Bernays: καὶ ἔχον P 73 τουτέστιν οὖν P
 74 ὁς¹ scripsi: ὁ P ὁς² add. Go 75 κατενηνεγμένον P 76 φορᾷ P
 77 συγκεκραμένος Go: συγκεκρῦμένος P: συγκεκριμένος Bernays ἄλλα(ς) τῶν
 Bernays: ἀλάλων P 78 ὑπάρχον P σπεύδει scripsi: σπεῦδον P: σπεύδων Mi
 79 ἑαυτῷ scripsi: ἑαυτοῦ P 80 ῶν addidi ἀπ(ο)κριθὲν ἀπόσπ)ασμα scripsi
 (possis et solum ἀπ(ὄσπ)ασμα: cf. spatium vacans in v. 91 γ(έν)σει): ἀπ (vac. spat. litt.
 11) ἄσμα P: ἀπ(ο)σχισθεὶς ἀπόσπ)ασμα coniec. Mi 81 ἀ(πὸ τοῦ φωτός) coniec.
 We et <ἀκτῖ)νος coniec. Mi (cf. vv. 17, 88): ἀ (vac. spat. litt. 9) νος P το(ῖς πο)-
 λυσυγκρίτοις We ex H: τὸ (vac. spat. litt. 7) λυσυγκρίτοις P 82 τοῦ σώματος ex H
 add. suad. We ἐβόα ἐξ ὑδάτων ex H et LXX addidi post I. Bernays (ὑδάτων) et We
 (καὶ βοᾷ ἐξ) 83 λέγεται scripsi: λέγει P ἡ addidi ex H 83–84 <τοῦ>
 ἄνω scripsi ex H: ἄνωθεν P 85 ἀπολυθεῖ Bernays: ἀπολυθεὶς P τουτέστιν
 addidi 86 κάτω scripsi ex H: κάτωθεν P ὁς Cr: ὁ P ἐν delevi
 βρασμῷ Go ex H: βρόμω P We 87 ἑαυτῷ scripsi ex H: ἑαυτοῦ P αὐτοῦ
 scripsi ex H: ἑαυτοῦ P

- τῷ σκοτεινῷ καὶ φοβερῷ καὶ πικρῷ καὶ μαρῷ ὕδατι κεκρατημένος, ὁ(σ)περ ἐστὶ «πνεῦμα» φωτεινὸν «ἐπιφερόμενον ἐπάνω τοῦ ὕδατος». 90
- 18 * ὡς ἐπὶ πάντων τῶν ζώων θεωρεῖται. ὁ δὲ ἄνεμος, λάβρος ὁμοῦ καὶ <σ>φοδρὸς φερόμενος, ἐστὶ [τῷ] σύρματι ὄφως παραπλήσιος, πτερωτός, <καὶ> ἀπὸ τοῦ ἀνέμου – τουτέστιν ἀπὸ τοῦ ὄφως – ἡ ἀρχὴ τῆς γεννήσεως τὸν εἰρημένον τρόπον γέγονε, πάντων ὁμοῦ τὴν ἀρχὴν 95 τῆς γεννήσεως <ἀπ' αὐτοῦ> εἰληφότων.
- 19 Ἐπεὶ οὖν κατείληπται τὸ φῶς καὶ τὸ πνεῦμα εἰς τὴν ἀκάθαρτον, φησί, καὶ πολυπήμονα μήτραν ἄτακτον, εἰς ἣν ὁ ὄφως εἰσερχόμενος, ὁ ἄνεμος τοῦ σκότους, ὁ πρωτόγονος τῶν ὑδάτων, γεννᾷ τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἄλλο οὐδὲν εἶδος οὔτε ἀγαπᾷ οὔτε γνωρίζει ἢ ἀκάθαρτος μήτρα, 100 ὁμοιωθεὶς οὖν ὁ ἄνωθεν τοῦ φωτὸς τέλειος λόγος τῷ θηρίῳ, τῷ ὄφει, εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἀκάθαρτον μήτραν, ἐξαπατήσας αὐτὴν τοῦ θηρίου τῷ ὁμοιώματι, ἵνα λύσῃ τὰ δεσμὰ τὰ περικείμενα τῷ τελείῳ νοί, τῷ γεννωμένῳ ἐν ἀκαθαρσίᾳ μήτρας ὑπὸ τοῦ πρωτοτόκου <τοῦ> ὕδατος ὄφως, ἀνέμου, θηρίου. αὕτη, φησὶν, ἐστὶν «ἡ τοῦ δούλου μορφὴ», καὶ αὕτη ἡ ἀνάγ- 105 κη τοῦ κατελθεῖν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ εἰς μήτραν παρθένου. ἀλλ' οὐκ ἐστι, φησὶν, ἀρκετὸν τὸ εἰσεληλυθέναι τὸν τέλειον ἄνθρωπον, <τὸν> λόγον, εἰς μήτραν παρθένου καὶ «λῦσαι τὰς ὠδῖνας» τὰς ἐν ἐκείνῳ τῷ σκότει· ἀλλὰ γὰρ μετὰ τὸ <εἰς τὰ> ἐν μήτρᾳ μυστήρια μυσερὰ εἰσελθεῖν ἀπελού-

P. F. 50^v

90 *Gn* 1:2; *H* VI. 14.4–5; 17.2; *Iren.* I. 30.1; *Clem. Exx. ex Theod.* 47.3; *Apocr. Io.* (cod. Gnost. Berol. 8502.2) p.45.10; *NH* II.4, p.87.12 et al. 101–103 cf. *PS* p.19.32 ss. 105 *Ph* 2:7; *H* v.111; *V.* 21.9; *X.* 11.11 105 s. ft. cf. *Jo* 1:1 et 14
108 *Act* 2:24 λύσας τὰς ὠδῖνας τοῦ θανάτου (v.l. τοῦ ἄδου)

89 σκοτεινῷ *Go*: σκολιῷ *P*: σκοτίῳ *Bernays* κεκρατημένον *P* 90 ὄσπερ *scipisi*: ὄσπερ *P* ὕδατος *Bernays* e LXX: φωτὸς *P* 91 ἐπεὶ οὖν *usque ad v.* 92 ὡς ἐπὶ *locus desperatus*: *exspectes* ἐπεὶ οὖν <τὰ ἐκ τῶν τοῦ ὕδατος ὄμ>ημάτων κύματα <ἀρχὴ τῆς γεννήσεως τοῖς> διαφόροις γ(έν)εσι <γένονεν, ἢ φύσις ὡς> μήτρα τις <ἐγκύμων κατέχει τὸ> κατεσπαρμένον <ὄφως ἄνωθεν καὶ τὸ πνεῦμα,> ὡς ἐπὶ (cf. vv.65–70 et 94–96) 91 post οὖν in *P* vac. spat. litt. 14 ημάτων *P*: ὑδάτων *Cr* post κύματα in *P* vac. spat. litt. 10 post διαφόροις γ in *P* vac. spat. litt. 13 post τίς in *P* vac. spat. litt. 10 post κατεσπαρμέν in *P* vac. spat. litt. 13 93 σφοδρὸς *Go* ex *H*: φοβερὸς *P* *We* τῷ δελεῖν (om. *H*) σύρματι *P*: συρίγματι *H* *Go* ὄφως *scipisi* ex *H*: ὄφει *P* 94 καὶ *addidi* ἀπὸ <τούτου> τοῦ *coniec.* *We* 96 ἀπ' αὐτοῦ *addidi* 98 εἰς ἣν *P*: εἴσω *Go* 102 εἰσῆλθεν *Bernays*: εἰσελθὼν *P* 104 τοῦ² *add.* *Bernays* 107 τὸν² *addidi* 109 εἰς *add.* *We* et τὰ *add.* *Go*
μυσερὰ *Mi*

110 σατο καὶ ἔπιε τὸ ποτήριον «ζῶντος ὕδατος» «ἀλλομένου», ὃ δεῖ πάντα
πιεῖν τὸν μέλλοντα ἀποδιδύσκεισθαι τὴν δουλικὴν μορφήν καὶ ἐπεν-
δύσασθαι ἐνδυμα οὐράνιον.

Ταῦτά ἐστιν ἃ λέγουσιν, ὡς δι' ὀλίγων ἔστιν εἰπεῖν, οἱ προστάται 1 20
τῶν Σηθιανῶν λόγων. ἔστι δὲ ὁ λόγος αὐτῶν συγκείμενος ἐκ φυσικῶν
καὶ πρὸς ἕτερα εἰρημένων ῥημάτων, ἃ εἰς τὸν ἴδιον λόγον μετάγοντες
διηγοῦνται καθάπερ εἶπομεν. λέγουσι δὲ καὶ Μωσῆα αὐτῶν συναίρεσθαι
5 τῷ λόγῳ, ἐπὶ εἴπη· «σκοτός καὶ γνόφος καὶ θύελλα» – οὗτοι (γὰρ
εἰσι,) φησὶν, οἱ τρεῖς λόγοι· – ἢ ὅταν εἴπη ἐν παραδείσῳ γεγονένα
τρεῖς· Ἀδάμ, Εὐάν, ὄφιν· ἢ ὅταν λέγη τρεῖς (υἱούς)· Κάιν, Ἄβελ, 2
καὶ πάλιν τρεῖς· Σὴμ, Χάμ, Ἰάφεθ· ἢ ὅταν λέγη τρεῖς πατριάρχας·
Ἀβραάμ, Ἰσαάκ, Ἰακώβ· ἢ ὅταν λέγη τρεῖς ἡμέρας πρὸ ἡλίου καὶ
10 σελήνης γεγονένα· ἢ ὅταν λέγη τρεῖς νόμους· ἀπαγορευτικόν, ἐφετικόν,
διατιμητικόν. / ἀπαγορευτικὸς δὲ ἐστὶ νόμος· «ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν 3
τῷ παραδείσῳ βρώσει φαγεῖν, ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου τοῦ γινώσκειν καλὸν
καὶ πονηρὸν οὐ μὴ φάγητε». ἐν δὲ τῷ λέγειν· «ἐξέλθε ἐκ τῆς γῆς σου
καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ δεῦρο εἰς (τὴν) γῆν ἣν ἂν σοι δεῖξω»
15 ἐφετικὸς (ἐστὶ), φησὶν, οὗτος ὁ νόμος· ἐλομένῳ γὰρ ἔστιν ἐξελεῖν,
μὴ ἐλομένῳ δὲ μένειν. διατιμητικὸς δὲ νόμος ἐστὶν ὁ λέγων· «οὐ
μοιχεύσεις, οὐ φονεύσεις, οὐ κλέψεις»· διατετίμηται γὰρ ἐκάστου τῶν
ἀδικημάτων (ἢ) ζημία.

110 Jo 4:10 et 14; H V. 7.19; 9.18; 27.2
Exc. ex Theod. 61.8; 63.1

111 s. cf. Mt 22:11 s.; H V. 8.44; Clem.

c. 20: 5 *Dt* 5:22; (*Ex* 10:22); H VIII. 8.5; Ps. Clem. *Hom.* 3. 45.3 7 *Gn* 4:25; cf.
Iren. I. 7.5; Clem. *Exc. ex Theod.* 54.1; A.F.I. Klijn, *Seth in Jewish, Christian and Gnostic*
Lit. (NT Suppl.46, Lugd. Batav. 1977), p.89 8 *Gn* 6:10 9 *Ex* 6:3; 4 *Mac*
7:19; H VI. 36.2; VII. 25.4 9 s. *Gn* 1:5-13; H VI. 14.2 11-13 *Gn* 2:16 s.;
H V. 26.22; NH II.4, p.88.27 ss. 13 s. *Gn* 12:1; *Act* 7:3; NH II.6, p.133.29-31
16 s. *Ex* 20:13-15; *Dt* 5:17-19

110 πάντα scripsi: πάντως P

111 ποιεῖν P

1 ὀλίγων scripsi: ὀλίγου P πρωτοστάται Mi 2 σιθιανῶν P 3 αἰδίων P
corr. Go 4 αὐτῶν scripsi: αὐτῶν P 5-6 γὰρ εἰσι addidi 7 υἱούς addidi
(φύσεις Clem., cf. *Iren.*) 8 ἰαφεθ P 12 φαγεῖν P H (et. LXX cod. B suppl.):
φάγη Go e LXX 13 φάγητε P (φαγεῖν H): φάγεσθε LXX 14 καὶ δεῦρο P, et.
Act. 7:3 et LXX codd. aliquot: om. LXX τὴν addidi e LXX 15 ἐστὶ¹ addidi
18 ἢ addidi

- 4 Ἔστι δὲ αὐτοῖς ἡ πᾶσα διδασκαλία τοῦ λόγου ἀπὸ τῶν παλαιῶν
θεολόγων, Μουσαίου καὶ Λίνου καὶ τοῦ τὰς τελετὰς καὶ τὰ μυστήρια 20
5 μάλιστα καταδείξαντος Ὀρφέως. ὁ γὰρ περὶ τῆς μήτρας αὐτῶν καὶ τοῦ
ὄψεως λόγος κα(ι) <τοῦ> ὀμφαλοῦ – ὄ<σ>περ ἐστὶν ἁρμονία – διαρρή-
δην αὐτός ἐστιν <τῷ> ἐν τοῖς Βακχικοῖς τοῦ Ὀρφέως. τετέλεσται δὲ
ταῦτα καὶ παραδίδονται ἀνθρώποις πρὸ τῆς Κελεοῦ καὶ Τριπτολέμου
καὶ Δήμητρος καὶ Κόρης καὶ Διονύσου ἐν Ἐλευσίνι τελετῆς, ἐν Φλειοῦντι 25
τῆς Ἀττικῆς· πρὸ γὰρ τῶν Ἐλευσινίων μυστηρίων ἐστὶν ἐν τῇ Φλειοῦντι
6 <τὰ τῆς> λεγομένη<ς> Μεγάλη<ς> ὄργια. ἔστι δὲ παστὰς ἐν αὐτῇ, ἐπὶ
δὲ τῆς παστάδος ἐγγέγραπται μέχρι σήμερον ἢ [τὰ τῶν] πάντων τῶν
εἰρημένων λόγων ἰδέα. πολλὰ μὲν οὖν ἐστὶ τὰ ἐπὶ τῆς παστάδος ἐκείνης
ἐγγεγραμμένα – περὶ ὧν καὶ Πλούταρχος ποιεῖται λόγους ἐν ταῖς πρὸς 30
Ἐμπεδοκλέα δέκα βίβλοις –, ἐστὶ δὲ <ἐν> τοῖς πλείοσι<ν ἄλλοις> καὶ
πρεσβύτης τις ἐγγεγραμμένος πολιός, περωτός, ἐντεταμένην ἔχων τὴν
7 αἰσχύνην, γυναῖκα ἀποφεύγουσαν διώκων κυνοειδῆ. ἐπιέγραπται δὲ

19–40 = Orph. fr. 243 Kern 22 τοῦ ὀμφαλοῦ: H V. 19.11 23–34 = Plut.
Moral. fr. 24 Sandbach 25 s. ἐν Φλειοῦντι: lapsu scripsit H: immo ἐν Φλυεῦσι
vel Φλυῆσι (i. e. Phlya, non Phleius) 27 Μεγάλης (sc. θεοῦ): cf. Paus. I. 31.4 et
RE XVI, p. 1265 s.; Suppl. X, p. 537 29–40 cf. M. Marcovich, *J. T. S.*, N. S. 25 (1974),
pp. 447–451 30 s. cf. Lampriae catal. nr. 43 Εἰς Ἐμπεδοκλέα βιβλία ι'
32 περωτός: cf. Orph. hymn. 6.2 et 7; Orph. fr. 54 et 78 K. 32 s. τὴν αἰσχύνην:
cf. Orph. hymn. 6.3, 9 et 10; *Pap. Gr. Mag.* 4.1748 ss. Preisendanz 33 κυνοειδῆ: ft. cf.
Pap. Gr. Mag. 4.2279 Κυνώ; 2336 κύων κυάνεος; 2550 s. ἰσοπάρθενος κύων et sim.

19 ἀπὸ Go: ὑπὸ P 21 μάλιστα post v. 20 τελετὰς P, transposui 22 ὄψεως F. G.
Schneidewin (*Goett. Gel. Nachr.* 1852, p. 95): ὀρφέως P τοῦ addidi ὀμφαλοῦ
scripsi: ὀμφαλός P: ὁ φαλλός I. D. Guigniaut et Cr ὄπερ scripsi: ὄπερ P
ἁρμονία Schneidewin ex v. 37: ἀνδρεία P 23 αὐτός scripsi: οὕτως P τῷ addidi
25, 26 Φλειοῦντι scripsi: φλοιοῦντι P, def. Kern: Φλιοῦντι Mi 27 τὰ add. B ten
Brink (*Mnem.* 2, 1853, p. 384) τῆς add. Schneidewin λεγομένης Μεγάλης
ὄργια R. Scott et Schneidewin ex v. 40: λεγομένη μεγαληγορία P Μεγάλη<ς θεᾶς> ten
Brink 28, 30 et 32 ἐγκε– P 28 τὰ τῶν del. Mi: τούτων coniec. We, agn. Kern
30 ταῖς Mi: τοῖς P πρὸς P: εἰς Lampriae cat. 31 ἐν addidi post Mi τοῖς
πλείοσι P: <ἐν> τοῖς πλεῖστοι coniec. Mi, agn. Cr: τοῖς κείσοι coniec. E. Maass (*Orpheus*,
p. 302): ταῖς παστάσι coniec. We ἄλλοις addidi conl. H V. 21.1 et *Iliad.* 9.639
32 περωτός P, corr. Mi 33 κυνοειδῆ P: κυανοειδῆ Go, agn. Cr, P. Tannery (*Revue de
philol.* 24, 1900, p. 99), F. H. Sandbach

ἐπὶ τοῦ πρεσβύτου· Φάος ρυέτης, ἐπὶ δὲ τῆς γυναικός· † περη † Φικόλα.
 35 ἔοικε δὲ εἶναι κατὰ τὸν <τῶν> Σηθιανῶν λόγον ὁ Φάος ρυέτης τὸ φῶς,
 τὸ δὲ σκοτεινὸν ὕδωρ / ἢ Φικόλα, τὸ δὲ ἐν μέσῳ τούτων διάστημα
 ἀρμονία πνεύματος <τοῦ> μεταξύ τεταγμένου. τὸ δὲ ὄνομα τοῦ Φάο<υ>ς
 ρυέτου τὴν ρύσιν ἄνωθεν τοῦ φωτός, ὡς λέγουσι, δημοῖ κάτω· ὥστε 8
 εὐλόγως ἂν τις εἴποι τοὺς Σηθιανοὺς ἐγγύς που τελεῖν παρ' αὐτοῖς τὰ
 40 τῆς Μεγάλης Φλειασίων ὄργια.

Τῇ δὲ διαιρέσει τῇ τριχῇ μαρτυρεῖν ἔοικε καὶ ὁ ποιητὴς λέγων·

τριχθὰ δὲ πάντα δέδασται, ἕκαστον δ' ἔμμορε τιμῆς

– τουτέστι τῶν τριχῇ διηρημένων ἕκαστον εἴληφε δύναμιν. – καὶ τὸ 9
 ὕδωρ δὲ τὸ ὑποκείμενον κάτω <τὸ> σκοτεινόν, ὅπ<ο>ι δέδουκε τὸ φῶς,
 45 ὡς ἀνακομίσασθαι καὶ λαβεῖν ἄνω δεῖ τὸν κατενηνεγμένον σπινθῆρα
 ἀπ' αὐτοῦ, <ὡς> αὐτως εὐόικασιν οἱ πάνσοφοι Σηθιανοὶ παρ' Ὀμήρου
 λαβόντες λέγειν·

ἴστω γάρ – φησί – τόδε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρύς ὑπερθεν 10

καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, ὅς τε μέγιστος

50 ὄρκος δεινότατός τε πέλει μακάρεσσι θεοῖσι·

τουτέστιν ἀποτρόπαιόν τι καὶ φρικτὸν οἱ θεοὶ καθ' Ὀμηρον εἶναι τὸ
 <κάτω> ὕδωρ νομίζουσιν, ὅπερ ὁ λόγος τῶν Σηθιανῶν φοβερὸν εἶναι
 φησι τῷ νοῖ.

34 Φάος – Φάνης: cf. Orph. hymn. 6.8; Orph. fr. 2 et 86 K.; RE XIX, p.1763 ρυέ-
 της: cf. v.37 s. 34 et 36 Φικόλα: ft. cf. Iosephi *Ant. Iud.* 12.160 Φικόλα; 1.263
 Φικόλος; *Gn* 21: 22 et 32; 26:26 Φικολ (Φιχόλ) 42 *Iliad.* 15.189; H V. 8.3
 48-50 *Iliad.* 15.36-38; *Odyss.* 5.184-186; *Hymn. Apoll.* 84-86; H V. 16.3

34 et 35 Φάος ρυέτης scripsi: φάος ρυέντης P: Φάνης ρυεῖς ten Brink: Φάνης ἐριέντης
 coniec. Maass (p.303) 34 περη non sanum (an γεραῖή, i. q. γεραρή, 'veneranda,
 honoranda?') et Φικόλα scripsi (cf. v.36): περηφικόλα P: Περαεφόνη Φλύα ten Brink:
 ἐριέντου Κόρη coniec. Maass 35 τῶν addidi σιθ- P hic et in vv. 39, 52
 36 δὲ¹ post ὕδωρ P, transp. Go 37 τοῦ¹ addidi 37-38 Φάο<υ>ς ρυέτου
 scripsi: φάος ρυέντου P: Φάνητος ρυέντος ten Brink 39 αὐτοῖς scripsi: αὐτοῖς P
 40 Φλαισίων (Φλειασίων ego) ὄργια R. Scott et A. Meineke: φλοιᾶς ἰονόργια P: Φλυθῖον
 (Φλυθῖον H. Diels) ὄργια Go 42 ἕκαστον scripsi (cf. v. 43): ἕκαστα P: ἕκαστος Hom. H
 44 τὸ² addidi ὅπ<ο>ι scripsi: ὅτι P 45 ὡς scripsi: καὶ P ἄνω scripsi:
 ἄνωθεν P 46 <ὡς> αὐτως scripsi: οὕτως P 48 γάρ P H: νῦν Hom.
 52 κάτω addidi (cf. vv. 44 et 49) φοβερός P, corr. Go 53 τὸν οἱ P, corr. Go

- 21 1 Ταῦτ' ἔστιν ἃ λέγουσι καὶ τοιοῦτοις παραπλήσια ἐν ἀπείροις συγγράμμασι· πείθουσι δὲ <διὰ τοῦ> ἐντυγχάνειν τῷ περὶ κράσεως καὶ μίξεως λόγῳ τοὺς μαθητευομένους, ὃς <μέντοι> μεμελέτηται πολλοῖς <τε>
- 2 ἄλλοις καὶ Ἀνδρονίκῳ τῷ Περιπατητικῷ. λέγουσιν οὖν οἱ Σηθιανοὶ τὸν περὶ κράσεως καὶ μίξεως λόγον συνεστάναι τῷδε τῷ τρόπῳ· τὴν ἀκτίνα 5 τὴν φωτεινὴν ἄνωθεν ἐγκεκράσθαι καὶ τὸν σπινθῆρα τὸν ἐλάχιστον [ἐν] τοῖς σκοτεινοῖς ὕδασι κάτω καταμεμῖχθαι λεπτῶς καὶ συνηνώσθαι καὶ γεγενῆσθαι [ἐν] ἐν φύραμά τι, ὡς <περ> μίαν ὁσμὴν ἐκ πολλῶν καταμε-
- 3 μιγμένων ἐπὶ τοῦ πυρὸς <ὁσμώμεθα> θυμιαμάτων. καὶ δεῖ τὸν ἐπιστήμονα, τῆς ὁσφρήσεως / ἔχοντα κριτήριον εὐαγές, ἀπὸ τῆς μιᾶς τοῦ 10 θυμιάματος ὁσμῆς διακρίνειν λεπτῶς ἕκαστον τῶν καταμεμιγμένων ἐπὶ τοῦ πυρὸς θυμιαμάτων, οἶονεὶ στύρακα καὶ σμύρναν καὶ λίβανον ἢ εἴ τι ἄλλο εἶη μεμιγμένον. χρῶνται δὲ καὶ ἑτέροις παραδείγμασι, λέγοντες καταμεμῖχθαι [καὶ] χρυσίῳ χαλκόν, καὶ τέχνη τις εὐρηται ἢ διακρίνουσα τὸν χαλκὸν ἀπὸ τοῦ χρυσοῦ. ὁμοίως δὲ κἂν [ἐν] ἀργύρῳ κασσίτερος ἢ 15 χαλκὸς ἢ τι τῶν ὁμογενῶν καταμεμιγμένον εὐρεθῆ, μίξεώς τινη τέχνη κρείττονι καὶ ταῦτα διακρίνεται. ἤδη δὲ τις καὶ ὕδωρ μεμιγμένον οἴνω διακρίνει· οὕτω, φησί, καὶ [κἂν] πάντα τὰ συγκεκραμένα διακρίνεται.
- Καὶ δὴ ἀπὸ τῶν ζῶων, φησί, <τοῦτο> καταμάνθανε· τελευτήσαντος γὰρ τοῦ ζώου ἕκαστα διακρίνεται καὶ λυθὲν οὕτω τὸ ζῶον ἀφανίζεται. 20 τοῦτο ἔστι, φησί, τὸ εἰρημένον· «οὐκ ἦλθον εἰρήνην βαλεῖν ἐπὶ τὴν γῆν, ἀλλὰ μάχαιραν», τουτέστι [τὸ] διχάσαι καὶ χωρίσαι τὰ συγκεκραμένα.
- 6 διχάζεται γὰρ καὶ διακρίνεται ἕκαστα τῶν συγκεκραμένων οἰκείου χωρίου τυχόντα· ὡς γὰρ ἔστι, <φησί,> χωρίον συγκράσεως τοῖς ζῴοις ἅπασιν ἐν, οὕτω καὶ τῆς διακρίσεως καθέστηκεν ἐν, ὃ οἶδεν οὐδεὶς, 25 φησὶν, <ἀλλ'> ἢ μόνοι ἡμεῖς, οἱ ἀναγεννώμενοι πνευματικοί, οὐ

8 s. cf. H V. 19.4; X. 11.3; IX. 10.8 = Heracliti fr. 67 DK = fr. 77 Marcovich

21 s. Mt 10:34; Iren. I. 3.5 = Eriphan. Pan. 31. 15.3; Ev. Thomae log. 16; Ps. Clem. Recogn. 2. 26.6; 28.2; 6. 4.6

2 διὰ τοῦ addidi 3 ὡς P, corr. Mi μέντοι addidi 3-4 πολλοῖς <τε>
 ἄλλοις scripsi post Cr (ἄλλοις τε πολλοῖς): πολλοῖς ἀλλὰ P 4 et 50 σθ- P
 6 ἐν delevi (cf. vv. 15, 17) 8 ἐν delevi et ἐν φύραμά τι scripsi: ἐν ἐνι φύραματι P
 ὡς <περ> scripsi: ὡς P 9 ὁσμώμεθα supplevi: ante θυμιαμάτων in P signum ./ (sed nil in margine) 14 καὶ¹ delevi ut dittogr. χαλκὸς P 15 ἐν delevi
 17-18 οἴνω διακρίνει Go: αἰνωδία κρήνη P 18 φησί scripsi (cf. vv. 19, 21, 26, 31, 39, 48): φασί P καὶ del. Go κἂν del. We 18, 22, 23, 31 et 40 συγκεκραμμέ- P 19 τοῦτο addidi κατεμάνθανε P 20 λυθὲν coniec. Cr: λυθέν-τος P: λυθέντων We τὸ bis P 22 τὸ delevi 24 φησί addidi 26 ἀλλ' addidi

σαρκαίοι, ὧν ἐστὶ «τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς» ἄνω. οὕτω(ς ὡς ἰδς) 7
 παρεισδύοντες διαφθείρουσι τοὺς ἀκρωμένους, ὅτε μὲν ἀποχρώμενοι
 <τοῖς εὐαγγελικοῖς> ῥητοῖς, εἰς ὃ θέλουσι συνάγοντες κακῶς τὰ καλῶς
 30 εἰρημένα, <ὅτε δὲ> φωλεύοντες [τε] τὸ ἑαυτῶν ἀδίκημα διὰ παραβολῶν
 ὧν βούλονται. πάντα οὖν, φησί, τὰ συγκεκριμένα, καθὼς εἴρηται, ἔχει 8
 <χωρί>ον ἴδιον καὶ τρέχει πρὸς τὰ οἰκεία, ὡς<περ ὁ> σίδηρος <πρὸς>
 τὴν Ἡρακλείαν λίθον καὶ τὸ ἄχυρον <τοῦ> ἡλέκτρου πλησίον καὶ τοῦ
 κέντρου τοῦ θαλασσίου ἰέρακος τὸ χρυσίον. οὕτως <καὶ> ἡ τοῦ / κατα- 9
 35 μεμιγμένου τῷ ὕδατι φωτὸς <ἀκτίς, φησίν,> οἰκείου χωρίου ἐκ διδασκα-
 λίας καὶ μαθήσεως μεταλαβοῦσα, σπεύδει πρὸς τὸν λόγον τὸν ἄνωθεν
 ἐλθόντα ἐν εἰκόνι δουλικῇ, μᾶλλον ἢ ὁ σίδηρος πρὸς τὴν Ἡρακλείαν
 λίθον, καὶ γίνεται μετὰ τοῦ λόγου λόγος ἐκεῖ, ὅπου <ὁ> λόγος ἐστί.
 Καὶ ὅτι ταῦθ' οὕτως ἔχει, φησί, καὶ <ὅτι> πάντα διακρίνεται τὰ
 40 συγκεκριμένα ἐπὶ τῶν οἰκείων τόπων <ὄντα, ἐκ τούτων> μάνθανε.
 φρέαρ ἐστὶν ἐν Πέρσαις ἐν Ἄμ<π>η πόλει παρὰ τὸν Τίγριν ποταμόν· 10
 ὠκοδόμηται δὲ παρὰ τὸ φρέαρ [ἄνω] δεξαμενὴ τις ἔχουσα τρεῖς ἀφετη-
 ρίας ἀφ' αὐτῆς. οὐ φρέατος ἀντλήσας <τις καὶ> κάδδω ἀνευέγκας τὸ
 ἀπὸ τοῦ φρέατος ἀντληθὲν ὃ τι ποτέ ἐστιν, ἔχεν εἰς τὴν παρακειμένην
 45 δεξαμενήν· τὸ δὲ χυθὲν ἐλθὼν ἐπὶ τὰς ἀφετηρίας καὶ ἐνὶ σκευῇ ἀναληφ- 11
 θὲν διακρίνεται, καὶ ἐν μὲν <τῇ πρώτῃ> ἄλας πηγνύμενον δείκνυται, ἐν
 ἑτέρῃ δὲ τῶν ἀφετηριῶν ἄσφαλτος, ἐν δὲ τῇ τρίτῃ ἔλαιον. μέλαν δὲ
 ἐστὶ τὸ ἔλαιον, ὡς, φησί, καὶ Ἡρόδοτος ἰστορεῖ, καὶ ὁσμὴν παρεχόμενον
 βαρεῖαν· ῥαδινάκην δὲ αὐτὸ οἱ Πέρσαις καλοῦσιν. ἦρκει, φασὶν οἱ 12
 50 Σηθιανοί, πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ προκειμένου(ου) ἢ τοῦ φρέατος ὁμοιότης
 πάντων μᾶλλον τῶν προειρημένων.

P. f. 52^v

27 Ph 3:20; Ep. ad Diogn. 5.9; Clem. Exc. ex Theod. 54.3; Paed. 3.99.1; Strom. 3. 95.2; 4. 12.6
 32-34 H V. 9.19; 17.9-10 37 Ph 2:7; H V. 19.20 et 21; X. 11.11; Theodoret.
 1.14 41 Herodot. 6.20 42-49 Herodot. 6.119.2-3

27 οὕτω(ς ὡς ἰδς) supplevi conl. Philumeni *De venenatis animal.* 4.1: οὕτω P
 28 ὅτε P 29 τοῖς εὐαγγελικοῖς supplevi conl. H VII. 19.9 et 30.1 30 ὅτε
 δὲ addidi φωλεύοντες scripsi: φωλεύουσι P τὲ P, deleui: δὲ coniec. Mi
 31 ὧν P: ὡς G. Pasquali καθὼς εἴρηται τὰ συγκεκριμένα P, transposui
 32 χωρίον Go: οὖν P ὡς<περ ὁ> scripsi: ὡς P πρὸς add. Mi 33 τοῦ¹
 addidi 33-34 τοῦ κέντρου coniec. We: τῷ κέντρῳ P 34 ἰέρακος <ἔλκεται>
 Cr καὶ addidi 35 ἀκτίς add. Go et φησίν addidi 37-38 μᾶλλον ἢ - τὴν
 ἡράκλειαν λίθον post v.38 λόγος ἐστί P, transposui 38 ὁ addidi 39 ὅτι²
 addidi 39-40 τὰ συγκεκριμένα post τόπων P, transposui 40 ὄντα, ἐκ τούτων
 supplevi 41 Ἄμπη Go ex Herodoto: ἄμη P 42 ἄνω deleui 43 ἀφ'
 αὐτῆς scripsi: ἀπ' αὐτῆς P τις addidi et καὶ add. suad. We 45 δεξαμενήν
 P καὶ scripsi: ἐν P 46 ἐν¹ Go: ἐν P τῇ add. We et πρώτῃ add. Go
 48 ὡς Mi: ὅς P

22 1 Ἰκανῶς δοκεῖ ἡμῖν σεσαφηνίσθαι ἢ τῶν Σηθιανῶν γνώμη· εἰ δέ τις ὄλην τὴν κατ' αὐτοὺς πραγματείαν βούλεται μαθεῖν, ἐντυχέτω <τῷ> βιβλ(ί)ῳ ἐπιγραφομένῳ Παράφρασις Σῆθ· πάντα γὰρ τὰ ἀπόρρητα αὐτῶν ἐκεῖ εὐρήσει ἐγκείμενα. ἀλλ' ἐπεὶ τὰ κατὰ τοὺς Σηθιανοὺς ἐξεθέμεθα, ἴδωμεν τίνα ἐστὶ καὶ τὰ Ἰουστίνῳ δοκοῦντα.

5

P f. 53^f 23 1 / Ἰουστίνος πάντῃ ἐναντίος τῇ τῶν ἁγίων γραφῶν γενόμενος διδασκῆ, προσέτι δὲ καὶ τῇ τῶν μακαρίων εὐαγγελι(στ)ῶν [γραφῆ ἢ] φωνῆ (*) ὡς ἐδίδασκεν ὁ Λόγος τοὺς μαθητὰς λέγων· «εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθῃτε» – ὅπερ δηλοῖ μὴ προσέχειν τῇ τῶν ἐθνῶν ματαία διδασκαλία –, οὗτος ἐπὶ τὰ ἐθνῶν τερατολογούμενα καὶ διδασκόμενα ἀπαγαγεῖν πειράται τοὺς ἀκρωμένους, αὐτολεξεῖ τὰ παρ' Ἑλλήσι μυθεύμενα διηγούμενος, οὐ <δέ> γε πρότερον διδάξας οὔτε παραδοὺς τὸ τέλειον 5 αὐτοῦ μυστήριον, εἰ μὴ ὄρκῳ δήσῃ τὸν πλανώμενον. ἔπειτα τοὺς μύθους παρατίθησι ψυχαγωγίας χάριν, ὅπως οἱ ἐντυχάνοντες τῇ τῶν βίβλων <αὐτοῦ> ἀναριθμ(ήτ)ῳ φλυαρία παραμύθιον ἔχῃσι τὰ μυθεύμενα – ὃν τρόπον εἴ τις ὁδὸν μακρὰν βαδίζων, παρατυχῶν καταλύματι ἀναπαύεσθαι δοκεῖ –, καὶ οὕτως πάλιν ἐπὶ τὴν τῶν ἀναγνωσμάτων <ὁδὸν> τραπέντες πολυμάθειαν μὴ μισήσωσιν, ἕως ἐπὶ τὸ ὑπ' αὐτοῦ τεχναζόμενον ἀνόμημα <καὶ> διὰ πλειόνων ἐξηγηθὲν ὀρμήσωσι τετυφωμένοι. οὓς φρικτοῖς καταδήσας πρότερον ὄρκοις μήτε ἐξειπεῖν μήτε 15 ἀποστῆναι <καὶ> ὁμολογεῖν ἀναγκάσας, οὕτω παραδίδωσι τὰ ὑπ' αὐτοῦ

c. 22: 3 Παράφρασις Σῆθ: cf. NH VII. 1 (*Paraphrasis Sæm*) et H.-C. Puech in *Coptic Studies in Honor of W. E. Crum* (Boston. 1950), p. 123 s.; I. Doresse, *The Secret Books of the Egyptian Gnostics* (Londin. 1960), p. 150; Fr. Wisse, *N. T.* 12 (1970), p. 138 s.; I.-H. Severin, *Le Muséon* 88 (1975), p. 75; A. F. I. Klijn, *Seth* etc. (Lugd. Batav. 1977), p. 105; praesertim M. Krause, 'Die Paraphrase des Sæm und der Bericht Hippolyts', *Proceedings of the Internat. Colloquium on Gnosticism* (Stockholmiae 1977), pp. 101–110; B. A. Pearson, 'The Figure of Seth in Gnostic Literature', *The Rediscovery of Gnosticism*, II (*Numinis Suppl.* 41, Lugd. Batav. 1981), pp. 472–504, praecipue p. 496; Fr. Wisse, 'Stalking those elusive Sethians', *idem*, pp. 563–576, praec. p. 570 s., et al.

c. 23: 3 s. Mt 10:5 7 s. cf. v. 15 s.; V. 24.1; 27.2; I Proem. 3

1 σεσαφηνεῖσθαι P 1 et 4 σιθ- P 2 τῷ addidi 3 βιβ^Ϟ P
 2 εὐαγγελιστῶν Go: εὐαγγελίων P γραφῆ ἢ P, seclusi: ἐγγράφῳ Go post
 φωνῆ lacunam suspicor: exspectes e. g. παράγει πολλοὺς· ἀπειθῶν γὰρ οἷς ἐδίδασκεν
 5 ἀπαγαγεῖν scripsi: ἀναγαγεῖν P 7 οὐ <δέ> γε scripsi: οὔτε P 10 αὐτοῦ addidi I
 ἀναριθμ(ήτ)ῳ scripsi: ἀναριθμῳ P 11 κατάλυμά τι P, corr. Mi 13 ὁδὸν
 addidi (cf. v. 11) 14 καὶ addidi ἐξηγηθὲν scripsi: ἐξηγηθέντες P
 14–15 τετυφωμένοι P, corr. Mi 16 καὶ addidi

ἐφευρημένα μετὰ ἀσεβείας μυστήρια, πῆ μὲν, καθὰ προείπομεν, μύθοις Ἑλληνικοῖς χρησάμενος, πῆ δὲ παραπεποιημένοις βιβλίοις, κατὰ τι παρεμφαίνουσι <τὰ δόξαντα> ταῖς προειρημέναις αἰρέσεσιν. οἱ πάντες 3
 20 γὰρ <γνωστικοὶ> ἐνὶ πνεύματι συνωθούμενοι εἰς ἓνα βυθὸν ἀμάρας συνάγονται, ἄλλοι ἄλλως τὰ αὐτὰ διηγούμενοι καὶ μυθεύοντες· οὗτοι δὲ ἰδίως [οἱ πάντες] γνωστικούς ἐαυτοὺς ἀποκαλοῦσιν, <ὡσάν> τὴν θαυμασίαν γνῶσιν τοῦ τελείου καὶ ἀγαθοῦ μόνοι καταπεπωκότες.

/ Ὅμνυε δέ, φησὶν Ἰουστίνος, εἰ γνῶναι θέλεις «ἂ ὀφθαλμὸς οὐκ 1 24 P f. 53^v
 εἶδε καὶ οὐς οὐκ ἤκουσεν οὐδ' ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου ἀνέβη», τὸν ἐπάνω πάντων, <τὸν> ἀγαθόν, [τὸν ἀνώτερον] ἄρρητα φυλάξαι τὰ τῆς διδασκαλίας σιγώμενα. καὶ γὰρ καὶ ὁ πατήρ ἡμῶν, ἰδὼν τὸν ἀγαθὸν καὶ 5
 τελεσθεῖς παρ' αὐτῷ, τὰ τῆς σιγῆς ἄρρητα ἐφύλαξε καὶ ὤμοσε, καθὼς γέγραπται· «ὤμοσε κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται». ταῦτα τοίνυν 2
 οὕτω κατασφραγισάμενος πλείοσι μύθοις ψυχαγωγεῖ διὰ πλειόνων βιβλίων καὶ οὕτως ἐπὶ τὸν ἀγαθὸν ἄγει, τελειῶν τοὺς μύστας τὰ 3
 10 ἄλ<α> μυστήρια. ἵνα <δ' εὐθὺ> καὶ μὴ διὰ πλειόνων ὀδεύσωμεν, ἐκ μιᾶς αὐτοῦ βίβλου τὰ ἄρρητα ἐπιδειξόμεν, οὔσης, καθὼς <αὐτὸς> νομίζει, ἐνδόξου. αὕτη δὲ ἐπιγράφεται Βαρούχ· ἐν ἧ μίαν τῶν πολλῶν 3
 μυθολογίαν ἐκτιθεμένην ὑπ' αὐτοῦ δηλώσομεν <προ>οὔσαν παρὰ Ἡροδότῳ· ἦν ὡς ξένην τοῖς ἀκροαταῖς παραπλάσας διηγεῖται, ἐξ αὐτῆς πᾶσαν σύστασιν τοῦ κατ' αὐτὸν διδασκαλ<ε>ίου ποιούμενος.

Ἡρόδοτος μὲν οὖν τὸν Ἡρακλέα φησὶν ἀπὸ τῆς Ἐρυθείας τοῦ 1 25
 Γηρυόνου τὰς βοῦς ἄγοντα εἰς τὴν Σκυθίαν ἐλθεῖν, κεκμηκότα δὲ ἀπὸ τῆς πορείας εἰς ἔρημόν τι χωρίον κατακλιθέντα κοιμηθῆναι ὀλίγον·

c. 24: 1 s. 1 *Cor* 2:9; H V. 26.16; 27.2; VI. 24.4; *In Dan.* IV. 59.2; *Ev. Thomae* log. 17; *Acta Thomae* 36; *Acta Petri Gr.* 39; *Clem. Exc. ex Theod.* 10.5; *Manich. Turfan* fr. M 789 et al. 2–6 H V. 27.1–2 6 P: 109:4; H V. 27.1

c. 25: 1–18 Herodot. 4.8–10

19 τὰ δόξαντα supplevi 20 γνωστικοὶ supplevi (cf. v.22) 22 οἱ πάντες P, delevi ut dittogr. (cf. v.19) ὡσάν addidi (ὡσεὶ Cr) 23 καταπεπωκότες P, corr. Mi

c. 24: 2 οὐδὲ P: καὶ ... οὐκ NT H 3 τὸν¹ ex H add. We ἀγαθὸν Go ex H: ἀγαθῶν P τὸν ἀνώτερον seclusi ut gloss. 4 τῶν ἀγαθῶν P¹, τὸν ἀγαθὸν P² 8 βιβλίων del. Cr τῶν ἀγαθῶν P, corr. Mi 9 ἄλλα P, corr. Go δ' εὐθὺ addidi καὶ P: δὲ Mi 10 αὐτὸς addidi 10/11 νομίζει P (ut v.) 11 αὕτη P, corr. Mi 12 <προ>οὔσαν scripsi: οὔσαν P 13 ξένην P: καινήν Go 14 διδασκαλίου P

c. 25: 1 ἐρυθρᾶς P, corr. Go Ἐρύθειαν νῆσον Herodot.

ὑπνώσαντος δὲ αὐτοῦ ἀφανῆ γενέσθαι τὸν ἵππον, ἐφ' οὗ καθεζόμενος
 διώδευσε τὴν μακρὰν ὁδόν. περιεγερθεὶς δὲ ζήτησιν ἐποιεῖτο ἐπὶ τῆς
 2 ἔρημίας πολλήν, εὐρεῖν πειρώμενος τὸν ἵππον· καὶ τοῦ μὲν ἵππου δια-
 μαρτάνει, κόρην δὲ τινα μιζοπάρθενον εὐρῶν ἐπὶ τῆς / ἔρημίας ἐπηρώ-
 P f. 54^F τα, εἰ εἶη που τεθεαμένη τὸν ἵππον. ἡ δὲ κόρη φησὶν εἰδέναι μὲν, μὴ
 δεῖξιν δὲ πρότερον αὐτῷ, εἰ μὴ πρὸς μίξιν φιλίας συνέλθη αὐτῇ ὁ
 3 Ἡρακλῆς. ἦν δέ, φησὶν ὁ Ἡρόδοτος, τὰ <μὲν> ἄνω αὐτῆς μέχρι βουβῶν-
 10 ος παρθένου, πᾶν δὲ τὸ κάτω σῶμα μετὰ βουβῶνα φρικτόν τι θέαμα
 ἐχίδνης. σπουδῆ δὲ τῆς περὶ τὸν ἵππον εὐρέσεως ὁ Ἡρακλῆς πείθεται
 τῷ θηρίῳ· ἔγνω γοῦν αὐτὴν καὶ ἐποίησεν ἐγκύμονα, καὶ προεῖπεν
 4 αὐτῇ μετὰ τὴν γνῶσιν ὅτι ἔχει κατὰ γαστρὸς ἐξ αὐτοῦ τρεῖς ὁμοῦ
 15 παῖδας, οἵτινες ἔσσονται ἐπιφανεῖς. ἐκέλευσε δὲ αὐτοῖς γεννωμένοις ὀνό-
 ματα θεῖναι τὴν τεκοῦσαν Ἀγάθυρσον, Γελωνὸν καὶ Σκυθὴν. λαβῶν δὲ
 τούτου μισθὸν τὸν ἵππον παρὰ τῆς θηριώδους κόρης, ἀπήλ<λ>άττετο
 φέρων καὶ τὰς βοῦς. μακρὸς δὲ ὁ μετὰ ταῦτα μῦθος Ἡροδότῳ, χαιρέτω
 δὲ τὸ νῦν· τίνα δὲ τὰ Ἰουστίνῳ δοκοῦντα, μετάγοντι τὸν μῦθον εἰς τὴν
 20 τῶν ὄλων γέννησιν, ἡμεῖς διηγησόμεθα.

26 1 Οὗτός φησιν· ἦσαν τρεῖς ἀρχαὶ τῶν ὄλων ἀγέννητοι, ἀρρενικαὶ δύο,
 θηλυκὴ μία. τῶν δὲ ἀρρενικῶν ἡ μὲν τις <ἀρχή> καλεῖται ἀγαθός, αὐτὸ
 μόνον οὕτως λεγόμενος, προγνωστικὸς τῶν ὄλων, ἡ δὲ ἑτέρα πατήρ
 πάντων τῶν γεννητῶν, ἀπρόγνωστος <καὶ ἄγνωστος> καὶ ἀόρατος. ἡ δὲ
 5 θῆλ<εια> ἀπρόγνωστος, ὀργίλη, διγνώμων, δισώμ<ατ>ος, κατὰ πάντα τῇ
 κατὰ τὸν Ἡροδότου μῦθον <κόρη> ἐμφορῆς, μέχρι βουβῶνος παρθένος,

c. 26: 1 – V. 27.5: cf. Foerster, I, pp.65–79 De cc.26–27 cf. E. Haenchen, *Zs. f. Theol. u. Kirche* 50 (1953), pp. 123–158; R. M. Grant, *Church Hist.* 23 (1954), pp. 36–45
 1–30 H X. 15.1–3 2 ἀγαθός: cf. Mc 10:18; Lc 18:19; Mt 19:17; H V.7.26; VII. 31.6; Iren. I.20.1. – ὁ Ἀγαθός: cf. H V.7.26; 8.44; 9.14; VII.38.1 et 5; Iren. I.27.1; Epi-
 phan. *Pan.* 40. 7.1 et 3; 45. 1.3; Clem. *Strom.* II.114.3; Ptol. *Ep. ad Flor.* 7.5; cod. Gnost. Berol. 8502.2, p.25.18 s.; NH I.3, pp.33.34; 36.35; 42.30; 43.19; II.6, p.135.26; II.7, p.145.16; III.3, p.72.17 = III.4, p.95.10; VI.8, p.74.32; VII.2, p.62.11; 4 *Esr* 7.138 et al.
 5 δισώματος: cf. *App. Verg. Cir.* 67 (Haupt)

6 τοῦ Go: τῆς P 10 μὲν addidi ex H X. 15.2 et Herodoto 13 γοῦν scripsi: γὰρ P
 17 ἀπηλά– P 19 τὸν νοῦν P, corr. Mi μετάγοντα P, corr. Mi

c. 26: 2 ἡ Mi: εἰ P ἀρχή addidi ex H 3 λεγόμενον H προγνώστης H
 3 πατήρ Go ex H: μ(ή)τηρ P 4 καὶ ἄγνωστος ex H suppl. Go 5 διγνώμων scripsi:
 ἀγνώμων P: διγνώμος H δισώμ<ατ>ος scripsi ex H: δίσωμος P 6 κόρη
 addidi conl. v.8 et H V.25.2 et 4

ἔχιδνα δὲ τὰ κάτω, ὡς φησιν Ἰουστίνος· καλεῖται δὲ Ἐδὲμ αὐτὴ ἢ 2
 κόρη καὶ Ἰσραήλ. αὐταί, φησίν, (εἰσὶν) αἱ ἀρχαὶ τῶν ὄλων, ρίζαι καὶ
 πηγαὶ ἀφ' ὧν τὰ ὄντα ἐγένετο· ἄλλο δὲ ἦν οὐδέν. ἰδὼν οὖν ὁ πατὴρ τὴν
 10 μίξοπαρθενον ἐκείνην τὴν Ἐδὲμ, ἀπρόγνωστος ὧν ἤλθεν εἰς ἐπιθυμίαν /
 αὐτῆς – Ἐλωεῖμ δέ, φησί, καλεῖται οὗτος ὁ πατὴρ – οὐδέν (δὲ) ἤττον
 ἐπεθύμησε καὶ ἡ Ἐδὲμ τοῦ Ἐλωεῖμ, καὶ συνήγαγεν αὐτοὺς ἢ ἐπιθυμία 3
 εἰς μίαν φιλίας εὖνοιαν. γεννᾷ δὲ ἀπὸ τῆς συνόδου τῆς τοιαύτης ὁ
 15 πατὴρ ἐκ τῆς Ἐδὲμ ἑαυτῷ ἀγγέλου δώδεκα, ὀνόματα δὲ ἐστί τῶν
 πατρικῶν ἀγγέλων τάδε· Μιχαήλ, Ἀμήν, Βαρούχ, Γαβριήλ, Ἡσαδδαῖος
 <*> καὶ τῶν μητρικῶν ἀγγέλων, ὧν ἐποίησεν ἡ Ἐδὲμ, ὁμοίως ὑποτέ- 4
 τακταὶ τὰ ὀνόματα· ἐστί δὲ ταῦτα· Βάβελ, Αχαμῶθ, Νάας, Βῆλ, Βελίας,
 Σατάν, Σαήλ, Ἀδωναῖος, Καυίθαν, Φαραῶθ, Καρκαμενώς, Λάθην.
 τούτων (δὲ) τῶν εἰκοσιτεσσάρων ἀγγέλων οἱ μὲν πατρικοὶ τῷ πατρὶ 5

P f. 54^v

7 ἔχιδνα: cf. Hesiod. *Theog.* 298 s.; Athenag. *Leg.* 20.4 = Orph. fr. 58 K.; Ἰσιν Θέρμουδιον
 contulit R. v.d. Broek, *Vig. Christ.* 27 (1973), pp. 35–45 Ἐδὲμ: cf. H V. 9.15;
 16.9; VI. 14.8 8 Ἰσραήλ: cf. NH II. 6, p. 137.11; II. 5, p. 105.24 ss.; Gn 35: 10
 11 Ἐλωεῖμ: cf. NH II. 1, p. 24.18 ss.; VII. 3, p. 82.24 15 Μιχαήλ: cf. Iren. I. 30.9;
 Orig. *c. Cels.* 6.30; NH II. 1, p. 17.30; *Pistis Sophia* 64, p. 84.2 S.-T. et passim; I. Michl in
Reallex. f. Ant. u. Christ. 5 (1962), p. 247 Ἀμήν: cf. Is 65: 16 Symmach. ὁ θεὸς Ἀμήν;
Apc 3: 14; NH II. 1, p. 16.1; *Pistis Sophia* 1, p. 2.18 et al. Βαρούχ: cf. NH IX. 1,
 p. 6.14 et Haenchen, pp. 136–138 Γαβριήλ: cf. NH III. 2, pp. 52.23; 53.6; 57.7;
 64.26; VIII. 1, pp. 57.9; 58.22; *Pistis Sophia* 7, p. 7.28; 64, p. 84.2 et passim; Orig. *c. Cels.*
 6.30; Michl, p. 241 Ἡσαδδαῖος: i. q. *El-Shaddai*; cf. H V. 7.30 17 Βάβελ: cf.
 v. 9.3 et Βάβελ in Pap. demot. mag. Lond. et Lugd.-Batav. col. 5.9, p. 46 Griffith-Thom-
 pson et ft. Balbel in NH II. 1, p. 16.10; E. Peterson, *Rhein. Mus.* 75 (1926), p. 398 s.
 Αχαμῶθ: i. q. Σοφία, cf. Iren. I. 4.1 et passim; NH II. 3, p. 10–15; V. 3, pp. 34.3; 35.9 s.;
 36.5 Νάας: i. q. ὄφις, cf. H V. 6.3; 9.12 Βῆλ: i. q. stella errans Iuppiter, cf.
Ginzā Dext. I. 192, p. 28.30; II. 126, p. 46.30 Lidzbarski Βελίας: cf. NH II. 1, p. 11.3;
 III. 2, p. 58.21; Belial, Beliar (2 Cor 6: 15) et Michl, p. 209 18 Σατάν: cf. NH I. 2,
 p. 4.37 et 39; IX. 1, p. 20.15, Iren. I. 24.2 = H VII. 28.7; Epiph. *Pan.* 40. 5.3 s.; 45. 2.1;
 Σαταναήλ, Michl, p. 232 s. et al. Σαήλ: cf. φυλακτήριον in cod. Par. 2316 ff. 433^r;
 436^r Σαήλ, ὁ ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων καὶ ὀδυνωμένων ap. Reitzenstein, pp. 19 n. 0 et
 297.8 s. Ἀδωναῖος: cf. Iren. I. 30. 5 et 11; Epiph. *Pan.* 26. 10.2; cod. Gnost. Berol.
 8502.2, pp. 40.9; 42.3; NH II. 1, p. 10.33; II. 5, p. 101.31; III. 2, p. 58.14; V. 3, p. 39.11;
 VII. 2, pp. 52.25 et 55.2 et 7; Michl, p. 202 s. (Nr. 8 et 9) Φαραῶθ: cf. E. Peterson,
 p. 420 (nr. 121) et ft. Ez 31: 18 Καρκαμενώς: hapax; vocem *karkum*, κρόκος (Ct
 4: 14) contulit Grant, p. 40

8 εἰσὶν addidi ex H 9 ὄντα P: πάντα H 10 ἀπρόγνωστος ὧν τὴν Ἐδὲμ P,
 transposui 11 δὲ² add. Go 13 εὖνοιαν P (cf. v. 37): εὐνήν R. Scott 15 post
 ἡσαδδαῖος lacunam (septem angelorum nomina continentem) sign. Mi 17 βαβε-
 λαχμῶς P, corr. Mi et Go 18 καυίθαν P: Λευιαθάν coniec. Go: Καίναν coniec. E.
 Haenchen (p. 136 n. 5) conl. cod. Gnost. Berol. 8502.2 p. 40.11 φαραῶθ P (et
 Iosephus): Φαραῶ Go 19 δὲ addidi (καὶ H)

- συναίρονται καὶ πάντα ποιοῦσι κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, οἱ δὲ μητρικοὶ 20
 τῆ μητρὶ Ἐδέμ. τούτων δὲ τῶν ἀγγέλων ὁμοῦ πάντων τὸ πλήθος ὁ
 παράδεισος, φησὶν, ἐστὶ, περὶ οὗ λέγει Μωσῆς· «ἐφύτευσεν ὁ θεὸς
 παράδεισον ἐν Ἐδέμ κατὰ ἀνατολάς», τουτέστι κατὰ πρόσωπον τῆς
 Ἐδέμ, ἵνα βλέπη τὸν παράδεισον ἢ Ἐδέμ – τουτέστι τοὺς ἀγγέλους – 25
 6 διὰ παντός. τούτου <γὰρ> τοῦ παραδείσου ἀλληγορικῶς οἱ ἄγγελοι 25
 κέκληνται ξύλα, καὶ ἔστι τὸ <μὲν> ξύλον τῆς ζωῆς ὁ τρίτος τῶν πατρι-
 κῶν ἀγγέλων, <ὁ> Βαρούχ, τὸ δὲ ξύλον τοῦ εἰδέναι γινώσιν καλοῦ καὶ
 πονηροῦ ὁ τρίτος τῶν μητρικῶν ἀγγέλων, ὁ Νάας. οὕτως γὰρ δέχεται
 τὰ Μωσέως ἐρμηνεύειν λέγων· περισταλαμένως αὐτὰ εἶπεν ὁ Μωϋσῆς
 διὰ τὸ μὴ πάντα χωρεῖν τὴν ἀλήθειαν. 30
- 7 Γενομένου δέ, φησί, τοῦ παραδείσου ἐξ εὐαρεστήσεως κοινῆς <τοῦ>
 Ἐλωεὶμ καὶ <τῆς> Ἐδέμ, οἱ τοῦ Ἐλωεὶμ ἄγγελοι λαβόντες ἀπὸ τῆς
 καλλίστης γῆς, τουτέστιν οὐκ ἀπὸ τοῦ θηριώδους μέρους τῆς Ἐδέμ,
 ἀλλ' / ἀπὸ τῶν ὑπὲρ βουβῶνα ἀνθρωποειδῶν καὶ ἡμέρων χωρίων τῆς 35
 γῆς, ποιοῦσι τὸν ἄνθρωπον· ἐκ δὲ τῶν θηριωδῶν μερῶν, φησί, γίνονται 35
 8 τὰ θηρία καὶ τὰ λοιπὰ ζῶα. τὸν ἄνθρωπον οὖν ἐποίησαν σύμβολον τῆς
 ἐνότητος αὐτῶν καὶ εὐνοίας, καὶ κατατίθενται τὰς ἐαυτῶν δυνάμεις εἰς
 αὐτόν, Ἐδέμ μὲν τὴν ψυχὴν, Ἐλωεὶμ δὲ τὸ πνεῦμα. καὶ γίνεται οἰονεὶ
 σφραγίς τις αὐτοῖς καὶ φιλίας ὑπόμνημα καὶ σύμβολον αἰώνιον τοῦ 40
 9 γάμου τῆς Ἐδέμ καὶ τοῦ Ἐλωεὶμ <ὁ> ἄνθρωπος, ὁ Ἀδάμ. ὁμοίως δὲ 40
 καὶ ἡ Εὐὰ γέγονε, φησὶν, ὡς παρὰ <τῷ> Μωσεὶ γέγραπται, εἰκῶν καὶ
 σύμβολον, σφραγίς εἰς αἰῶνα φυλαχθησομένη τῆς Ἐδέμ, κατετέθη τε
 ὁμοίως καὶ ἐν τῇ Εὐὰ τῇ εἰκόνι ψυχῇ μὲν ἀπὸ τῆς Ἐδέμ, πνεῦμα δὲ
 ἀπὸ τοῦ Ἐλωεὶμ. καὶ ἐδόθησαν ἐντολαὶ αὐτοῖς· «αὐξάνεσθε καὶ
 πληθύνεσθε καὶ κατακληρονομήσατε τὴν γῆν», τουτέστι τὴν Ἐδέμ· 45

P f. 55^f

22 s. *Gn* 2:8 25 s. οἱ ἄγγελοι – ξύλα: cf. *Ps Sal* 14:3 26–28 *Gn* 2:9
 31–38 *H X*. 15.4 32 s. cf. *Gn* 2:7; *H VI*. 14.5; 34.5; *Clem. Exc. ex Theod.* 50.1 et al.
 35 ποιοῦσι (sc. οἱ ἄγγελοι): cf. *Iren.* I.24.1; 30.5; *NH II*. 1, p. 15.13 ss.; II.4, p. 87.23 ss.
 et al. 36 s. cf. *H VI*. 32.1 38 cf. *Gn* 2:7; *NH II*. 1, p. 19.23 ss.; II.4, p. 88.12
 ss.; *V*. 5, p. 66.20 ss. et al. 40 s. *Gn* 1:26 s. 44 s. *Gn* 1:28 *Αὐξάνεσθε καὶ*
πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς; Corp. Herm. I.18
(Poimandr.); *H X*. 31.2

20 συναιροῦνται P H, corr. Mi 25 γὰρ addidi 26 μὲν addidi 27 ὁ addidi I
 γινώσιν P: γνωστὸν LXX 28 οὗτος P, corr. Go δέχεται scripsi: λέγεται P:
 λέγει δεῖν Go Cr: θέλει We conl. v.46 29 περισταλαμένος P 31 τοῦ² et
 32 τῆς¹ addidi 34 ἀλλὰ P τὸν ὑπερβουβῶνα P, corr. Mi 36 ἐποίησε P,
 corr. Bernays 38 αὐτόν Mi: ἐαυτὸν P 39 αὐτοῖς scripsi: αὐτῆ P 40 ὁ¹
 addidi 41 ὡς παρὰ scripsi (cf. v. 51): ὡσπερ P τῷ addidi 42 φυλαχθησό-
 μενος P, corr. Mi

οὕτω γὰρ θέλει γεγράφθαι. πᾶσαν γὰρ τὴν ἑαυτῆς δύναμιν, οἰονεῖ τινα 10
 οὐσίαν, ἐν γάμῳ ἢ Ἐδὲμ προσήνεγκε τῷ Ἐλωεῖμ· ὄθεν, φησί, κατὰ
 μίμησιν ἐκείνου τοῦ πρώτου γάμου προῖκα προσφέρουσι μέχρι σήμερον
 αἱ γυναῖκες τοῖς ἀνδράσι, θείω τινὶ καὶ πατρικῷ νόμῳ πειθόμεναι, τῷ
 50 γενομένῳ πρὸς <τὸν> Ἐλωεῖμ <ἀπὸ> τῆς Ἐδέμ.

Κτιοθέντων δὲ πάντων, ὡς γέγραπται παρὰ τῷ Μωϋσεῖ, οὐρανοῦ τε 11
 καὶ γῆς καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς, «εἰς τέσσαρας ἀρχὰς» διηρέθησαν οἱ δώδεκα
 τῆς μητρὸς ἄγγελοι, καὶ καλεῖται τούτων ἕκαστον τεταρτημόριον ποτα-
 μός· Φεισῶν καὶ Γεῶν καὶ Τίγρις καὶ Εὐφράτης, ὡς, φησί, λέγει
 55 Μωϋσῆς. οὗτοι <δὲ> ἐμπεριέ<ρ>χονται οἱ δώδεκα ἄγγελοι τὰ τέσσαρα
 μέρη συμπεριπεπλεγμένοι <ἀλλήλοις> καὶ διέπουσι τὸν κόσμον, /
 σατραπικὴν τινα ἔχοντες κατὰ τοῦ κόσμου παρὰ τῆς Ἐδέμ ἐξουσίαν.
 μένουσι γὰρ οὐκ ἀεὶ ἐπὶ τῶν τόπων τῶν αὐτῶν, ἀλλ' οἰονεῖ ἐν χορῷ 12
 κυκλικῶ ἐμπεριέ<ρ>χονται <πᾶσαν τὴν γῆν>, ἀλλάσσοντες τόπον ἐκ
 60 τόπου καὶ παραχωροῦντες <ἀλλήλοις> ἐν χρόνοις καὶ διαστήμασι τοὺς
 τόπους <τούς> τεταγμένους αὐτοῖς. ὅταν δὲ ἐπικρατῆ τῶν τόπων ὁ
 Φεισῶν, <φησί>, λιμός, στενοχωρία, θλιψίς ἐν ἐκείνῳ τῷ μέρει τῆς γῆς
 γίνεται· φειδωλὸν γὰρ τὸ παράταγμα τῶν ἀγγέλων τούτων. ὁμοίως καὶ 13
 <ἐπὶ> ἐκάστου μέρους τῶν τεσσάρων, κατὰ τὴν ἐκάστου <ποταμοῦ>
 65 δύναμιν καὶ φύσιν, κακοὶ καιροὶ καὶ νόσων <συ>στάσεις <γίνονται>.
 καὶ τοῦτο <τὸ> <εἰς ἀεὶ> κατὰ τὴν ἐπικρά<τῆ>σιν τῶν τεταρτημορίων
 ποταμῶν ὡσπερὶ ρεῦμα κακίας κατὰ θέλησιν τῆς Ἐδέμ ἀδιαλείπτως
 τὸν κόσμον περιέρχεται.

P. F. 55^v

47-50 cf. Pherecyd. Fr.2 DK ἐκ τούτου δὲ ὁ νόμος ἐγένετο καὶ θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν;
 Clem. Strom. 3.1.1 51 s. cf. Gn. 2:1 52 et 54 Gn 2:10-14; H V.9.15-17;
 VI.15.1 55 s. τὰ τέσσαρα μέρη: cf. Ptolem. Tetrab. I.19 περὶ τριγώνων; Gu. et H.
 Gundel in RE XX (1950), p.2125; Iren. I.17.1 et al. 58 s. cf. Gn 2:11 ὁ κυκλῶν
 πᾶσαν τὴν γῆν 63 φειδωλόν: ad etymon vocis v.62 Φεισῶν alludit 65 νόσων
 et 67 ρεῦμα κακίας: cf. ἀπόρροια et e.g. Fr. Boll, Sternglaube u. Sternentung³ (Lipsiae
 1926), pp.54 s.; 134 ss.

49 θείω τινὶ bis P 50 τὸν et ἀπὸ addidi 51 μωϋσῆ P 52 αὐτοῖς scripsi
 conl. Gn 2:1 et Ps 145:6: ἀρχῆ P: αὐτῆ R. Scott τέσσαρας et v.55 τέσσαρα:
 δ^{ac} et δ^a P δώδεκα: ἰβ^a P 55 δὲ addidi ἐμπεριέχονται hic et in
 v.59 P τὰ scripsi: εἰς P 56 ἀλλήλοις addidi 57 ἀσραπικὴν P, corr.
 Mi 58 γὰρ scripsi: δὲ P 59 πᾶσαν τὴν γῆν supplevi conl. v.62 τῆς γῆς et
 Gn 2:11 ὁ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν κτλ. 60 ἀλλήλοις addidi 61 τοὺς add.
 suad. Cr τεταγμένους Mi: τεταγμένων P: τεταγμένως We αὐτοῖς scripsi:
 ἑαυτοῖς P 62 φησὶ addidi 64 ἐπὶ addidi: ἐπὶ pro 63 καὶ Mi ποταμοῦ
 supplevi ex vv.53/54, 67 65 στάσεις P, corr. We γίνονται addidi (cf. v.63)
 66 τὸ addidi εἰς ἀεὶ seclusi ut gloss. ἐπικρασιν P, corr. Mi 67 ποταμῶν
 ὡσπερὶ scripsi post Mi (ὡσπερ ποτ.) et Go (ὡσπερὶ ποτ.): ὡς περὶ ποταμῶν P

- 14 Γέγονε δὲ ἡ τῆς κακίας ἀνάγκη ἐκ τοιαύτης τινὸς αἰτίας· κατασκευά-
σας καὶ δημιουργήσας <ὁ> Ἐλωεὶμ ἐκ κοινῆς εὐαρεστήσεως τὸν κόσμον, 70
ἀναβῆναι ἠθέλησεν εἰς τὰ ὑψηλὰ μέρη τοῦ οὐρανοῦ καὶ θεάσασθαι μὴ
τι γέγονε τῶν κατὰ τὴν κτίσιν ἐνδεές, συμπαραλαβὼν τοὺς ἰδίους
ἀγγέλους μετ' αὐτοῦ – ἦν γὰρ ἀνωφερῆς – <καὶ> καταλιπὼν τὴν Ἐδέμ
κάτω – γῆ γὰρ οὕσα ἐπακολουθεῖν ἄνω τῷ συζύγῳ ἐθέλουσα οὐκ
15 <ἠδυνήθη>. – ἐλθὼν οὖν ὁ Ἐλωεὶμ ἐπὶ τὸ ἄνω πέρασ τοῦ οὐρανοῦ καὶ 75
θεασάμενος φῶς κρεῖττον ὑπὲρ ὃ αὐτὸς ἐδημιούργησεν, εἶπεν· «ἀνοίξατέ
μοι πύλας, ἵνα εἰσελθὼν ἐξομολογήσωμαι τῷ κυρίῳ»· ἐδόκουν γὰρ ἐγὼ
16 κύριος εἶναι. φωνῆ <δ'> αὐτῷ ἀπὸ τοῦ φωτὸς ἐδόθη λέγουσα· «αὕτη ἡ
πύλη τοῦ κυρίου, δίκαιοι εἰσέρχονται δι' αὐτῆς». καὶ ἀνεώχθη παραχρη-
μα ἡ πύλη, καὶ εἰσῆλθεν / ὁ πατὴρ δίχα τῶν ἀγγέλων <αὐτοῦ> πρὸς 80
τὸν ἀγαθόν, καὶ εἶδεν «ἅ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε καὶ οὐς οὐκ ἤκουσε καὶ
17 ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη». τότε λέγει αὐτῷ ὁ ἀγαθός· «κάθου
ἐκ δεξιῶν μου». ὁ δὲ πατὴρ λέγει πρὸς τὸν ἀγαθόν· ἔασόν με, κύριε,
καταστρέψαι τὸν κόσμον ὃν πεποίηκα· τὸ πνεῦμα γὰρ μου ἐνδέδεται
18 εἰς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ θέλω αὐτὸ ἀπολαβεῖν. τότε λέγει αὐτῷ 85
ὁ ἀγαθός· οὐδὲν δύνασαι κακοποιῆσαι παρ' ἐμοὶ γενόμενος· ἐκ κοινῆς
γὰρ εὐαρεστήσεως ἐποιήσατε τὸν κόσμον σύ τε καὶ ἡ Ἐδέμ· ἔασον οὖν
τὴν Ἐδέμ ἔχειν τὴν κτίσιν μέχρι βούλεται, σὺ δὲ μένε παρ' ἐμοί.
19 Τότε γνοῦσα ἡ Ἐδέμ ὅτι καταλέλειπται ὑπὸ τοῦ Ἐλωεὶμ, λυπηθεῖσα
παρέστησεν αὐτῇ τοὺς ἰδίους ἀγγέλους καὶ εὐπρεπῶς ἐκόσμησεν ἑαυτήν, 90
20 εἶ πως εἰς ἐπιθυμίαν ἐλθὼν ὁ Ἐλωεὶμ κατέλιθη πρὸς αὐτήν. ὡς δὲ
κρατηθεῖς τῷ ἀγαθῷ ὁ Ἐλωεὶμ [καὶ] οὐκέτι κατήλθε πρὸς τὴν Ἐδέμ,
προσέταξεν ἡ Ἐδέμ τῇ Βάβελ – ἥτις ἐστὶν Ἀφροδίτη – μοιχείας καὶ

P f. 56^r

69–166 cf. H X. 15.5–7 73 ἀνωφερῆς: cf. H IV.43.8; Ps. Aristot. *Probl.* 13.5, p. 908 a
25; Plut. *De Stoic. repugn.* 1053 E 76 s. *Ps* 117:19 (πύλας δικαιοσύνης); cf. Clem.
Strom. I.38.5; VI. 64.2; 1 *Clem.* 48.2; Orig. *c. Cels.* 6.36; *Ps* 23:7; H V.8.18 et al.
77 ἐδόκουν: cf. Iren. I.7.3; 30.5; H VII.26.1 et al.; Jonas, p.230 s. 78 s. *Ps* 117:20
81 s. 1 *Cor* 2:9; H V.24.1; 27.2; VI.24.4; *Ev. Thomae* log. 17; 1 *Clem.* 34.8; 2 *Clem.* 11.7;
Clem. *Strom.* II.15.3; IV.114.1; 135.3; V.25.4; 40.1; VI.68.1 et al. 82 s. *Ps* 109:1;
H VII.23.6; cf. Mt 22:44; Mc 12:36; Lc 20:42; *Ep. Barn.* 12.10; Clem. *Exc. ex Theod.*
62.1; 1 *Clem.* 36.5 et al. 83 ἔασόν με: cf. *Di* 9:14 84 τὸ πνεῦμα: cf. *Gn* 6:3;
Plat. *Phaed.* 81 e 2; 91 e 7 et al.

70 ὁ addidi 72 ἐνδεές scripsi: ἐνδεῶς P 73 μετ' αὐτοῦ scripsi: μετ' αὐτοῦ P I
καὶ addidi 74 κατῶγῃ P, corr. Go οὕσαν P 74–75 ἐθέλουσα οὐκ
<ἠδυνήθη> scripsi (cf. vv. 160, 162): οὐκ ἠθέλησεν P 75 τὸ πέρασ ἄνω P, transposui
78 δ' add. Cr 79 εἰσελευσονται ἐν αὐτῇ LXX 80 αὐτοῦ addidi 90 αὐτῇ
P, corr. Mi 92 καὶ del. Mi

χωρισμοὺς γάμων κατασκευάσαι ἐν ἀνθρώποις, ἵνα ὡς αὐτὴ κεχώρισται
 95 ἀπὸ τοῦ Ἐλωεῖμ, οὕτω καὶ τὸ <πνεῦμα> τοῦ Ἐλωεῖμ τὸ ὄν ἐν τοῖς
 ἀνθρώποις τοῖς χωρισμοῖς τοῖς τοιοῦτοις βασανίζεται λυπούμενον καὶ
 πάσχη τὰ αὐτὰ ὅποια καὶ ἡ Ἐδέμ καταλελειμμένη. καὶ δίδωσιν 21
 ἐξουσίαν ἡ Ἐδέμ μεγάλην τῷ τρίτῳ ἀγγέλῳ αὐτῆς, τῷ Νάας, ἵνα
 πάσαις κολάσσει κολάζη τὸ πνεῦμα τοῦ Ἐλωεῖμ τὸ ὄν ἐν τοῖς ἀνθρώ-
 100 ποις, ἵνα διὰ τοῦ πνεύματος ἡ κολαζόμενος ὁ Ἐλωεῖμ, ὁ καταλιπὼν
 παρὰ τὰς συνθήκας τὰς γενομένας αὐτῷ τὴν σύζυγον.

Ἰδὼν <δὲ> ταῦτα ὁ πατὴρ Ἐλωεῖμ, ἐκπέμπει τὸν Βαροῦχ, τὸν τρίτον
 ἄγγελον τῶν ἑαυτοῦ, εἰς βοήθειαν τῷ πνεύματι <αὐτοῦ> τῷ / ὄντι ἐν
 22 τοῖς ἀνθρώποις πᾶσιν. ἐλθὼν οὖν ὁ Βαροῦχ ἔστη ἐν μέσῳ τῶν ἀγγέλων
 105 τῆς Ἐδέμ – τουτέστιν ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου· παράδεισος γὰρ οἱ
 ἄγγελοι, ὧν μέσος ἔστη – καὶ παρήγγειλε τῷ ἀνθρώπῳ «ἀπὸ παντὸς
 ξύλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ βρώσει φαγεῖν, ἀπὸ δὲ τοῦ <ξύλου τοῦ>
 γινώσκειν τὸ καλὸν καὶ τὸ πονηρὸν μὴ φαγεῖν», ὅπερ ἐστὶν ὁ Νάας·
 τουτέστι τοῖς μὲν ἄλλοις ἀγγέλοις πείθεσθαι, τοῖς ἔνδεκα τῆς Ἐδέμ,
 110 <τῷ δὲ Νάας οὐκέτι.> πάθη μὲν γὰρ ἔχουσιν οἱ ἔνδεκα, παρανομίαν δὲ
 οὐκ ἔχουσιν, ὁ δὲ Νάας παρανομίαν ἔσχε· προσῆλθε γὰρ τῇ Εὐά 23
 ἐξαπατήσας αὐτήν καὶ ἐμοίχευσεν αὐτήν, ὅπερ ἐστὶ παράνομον· προσῆλ-
 θε δὲ καὶ τῷ Ἀδὰμ καὶ ἔσχεν αὐτὸν ὡς παιδ<ικ>ά, ὅπερ ἐστὶ καὶ
 αὐτὸ παράνομον. ἔνθεν <δὲ> γέγονε μοιχεία καὶ ἀρσενοκοιτία, ἀπὸ
 115 τότε <τε> ἐπεκράτησε τὰ κακὰ τοῖς ἀνθρώποις καὶ <κεχώρηκε> τὰ
 ἀγαθὰ, ἐκ μιᾶς ἀρχῆς γενόμενα, τῆς τοῦ πατρὸς· ἀναβὰς γὰρ πρὸς τὸν 24
 ἀγαθὸν ὁ πατὴρ ὁδὸν ἔδειξε τοῖς ἀναβαίνειν θέλουσιν, ἀποστὰς δὲ τῆς
 Ἐδέμ ἀρχὴν κακῶν ἐποίησε τῷ πνεύματι [τοῦ πατρὸς] τῷ ἐν τοῖς
 ἀνθρώποις.

P f. 56^v

98 ἐξουσίαν μεγάλην: cf. *Apc* 13:2 106–108 *Gn* 2:16 s.; H V. 20.3; NH II.4,
 p. 88.27 ss. 111 s. cf. *Gn* 3:13; 2 *Cor* 11:3; 2 *En* 31:6; *Apoc. Abrah.* 23; Eriphan.
Pan. 40. 5.3

95 πνεῦμα add. Go (cf. v. 99) 96 βασανίζεται P 101 αὐτῷ P: αὐτῶν Go Cr
 102 δὲ addidi 103 τῶν P¹, τόν P² αὐτοῦ addidi 104 πᾶσιν P: πάλιν
 Go Cr 105 τῆς P², τοῖς P¹ 107 sec. ξύλου τοῦ e LXX add. Go 110 τῷ
 δὲ Νάας οὐκέτι supplevi 113 παιδ<ικ>ά coniec. Cr: παῖδα P 114 δὲ addidi
 115 τε addidi κεχώρηκε supplevi 118 τοῦ πατρὸς secl. Go 118–119 τῷ
 Bernays et ἐν τοῖς ἀνθρώποις Mi (cf. v. 129): τοῦ ἐν τοῖς οὐ(ρα)νοῖς P

- Ἐπέμφθη οὖν ὁ Βαροῦχ πρὸς τὸν Μωσέα καὶ δι' αὐτοῦ ἐλάλησε τοῖς 120
 25 υἱοῖς Ἰσραήλ, ὅπως ἐπιστραφῶσι πρὸς τὸν ἀγαθόν. ὁ δὲ τρίτος <ἄγγελος
 τῆς Ἐδέμ, > ὁ <Νάας>, διὰ τῆς ψυχῆς <τῆς> ἀπὸ τῆς Ἐδέμ, οἰκούσης εἰς
 τὸν Μωσέα ὡσπερ καὶ εἰς πάντας ἀνθρώπους, τὰς ἐντολάς τοῦ Βαροῦχ
 ἐπεσκίασε καὶ τὰς ἰδίας ἐποίησεν ἀκούεσθαι. <καὶ> διὰ τοῦτο ἡ ψυχὴ 125
 κατὰ τοῦ πνεύματος τέτακται καὶ τὸ πνεῦμα κατὰ τῆς ψυχῆς· ἡ μὲν
 γὰρ ψυχὴ ἐστὶν Ἐδέμ, τὸ δὲ πνεῦμα Ἐλωεῖμ, ἐκάτερα ὄντα ἐν πᾶσιν
 26 ἀνθρώποις, καὶ θήλεισι καὶ ἄρρεσι. πάλιν / μετὰ ταῦτα ἐπέμφθη ἐπὶ
 τοὺς προφήτας ὁ Βαροῦχ, ἵνα διὰ τῶν προφητῶν ἀκούσῃ τὸ πνεῦμα τὸ
 ἐν τοῖς ἀνθρώποις κατοικοῦν καὶ φύγῃ τὴν Ἐδέμ καὶ τὴν πλάσιν τὴν
 πονηράν, ὡσπερ ἔφυγεν ὁ πατὴρ Ἐλωεῖμ. ὁμοίως <δὲ> καὶ [διὰ τῶν 130
 προφητῶν] τῇ αὐτῇ ἐπινοίᾳ ὁ Νάας διὰ τῆς ψυχῆς τῆς ἐνοικουσίας
 ἐν τῷ ἀνθρώπῳ σὺν τῷ πνεύματι τοῦ πατρὸς ὑπέσυρε τοὺς προφήτας,
 καὶ ὑπεσύρησαν πάντες καὶ οὐκ ἠκούσθησαν οἱ λόγοι τοῦ Βαροῦχ, οὓς
 ἐνετείλατο <ὁ> Ἐλωεῖμ.
- 27 Τὸ <δὲ> τελευταῖον ἐξ ἀκροβυστίας προφήτην ἐπελέξατο <ὁ> Ἐλωεῖμ 135
 τὸν Ἡρακλέα καὶ ἐπεμψεν, ἵνα τοὺς δώδεκα ἀγγέλους τῆς Ἐδέμ κατα-
 γωνίσῃται καὶ ἐλευθερώσῃ <τὸ πνεῦμα> τοῦ πατρὸς ἀπὸ τῶν δώδεκα
 ἀγγέλων τῆς κτίσεως τῶν πονηρῶν. ταῦτα <δ'> ἔστι τὰ δώδεκα
 ἄθλα τοῦ Ἡρακλέους, ἃ κατηγωνίσασατο ὁ Ἡρακλῆς τῇ τάξει ἀπὸ τοῦ
 πρώτου ἕως <τοῦ> ἐσχάτου, λέοντα καὶ ὕδραν καὶ κάπρον καὶ τὰ ἐξῆς. 140
 28 τῶν ἐθνῶν γὰρ εἶναι ταῦτα τὰ ὀνόματά φησιν, ἃ μετωνόμασται ἀπὸ τῆς
 ἐνεργείας τῶν μητρικῶν ἀγγέλων. ὡς <δ'> ἐδόκει κατηγωνίσσασθαι, προσ-
 πλέκεται αὐτῷ ἡ Ὀμφάλη – ἥτις ἐστὶ Βάβελ, ἡ <καὶ> Αφροδίτη –, καὶ
 ὑποσύρει τὸν Ἡρακλέα καὶ ἀποδιδύσκει τὴν δύναμιν αὐτοῦ – <τουτ-
 ἐστι> τὰς ἐντολάς τοῦ Βαροῦχ, ἃς ἐνετείλατο <ὁ> Ἐλωεῖμ –, καὶ μετεν- 145

P. f. 57^r

124 s. cf. *Gal* 5:17; *Clem. Strom.* VI.134.1; 136.2 et al.
 ss.; *Clem. Strom.* V.103.5

141 τῶν ἐθνῶν: cf. *H* v.55

121–122 ἄγγελος τῆς Ἐδέμ add. We 122 Νάας add. Cr τῆς³ add. Cr
 οἰκούσης P (cf. vv.129, 131): ἠκούσης Mi 124 καὶ² addidi 129 ἀνθρώποις
 Bernays: οὐ(ρα)νοῖς P φύγη Go: φύγον P 130 δὲ addidi 130–131 διὰ τῶν
 προφητῶν secl. Go (cf. v.128) 131 ψυχῆς Go: εὐχῆς P 132 hic et in vv.133,
 155 ἐπεσyr– P 133 ἠκούσθησαν scripsi (cf. v.124): ἠκολούθησαν P οἱ λόγοι
 P: τοῖς λόγοις Mi cett. 134 ὁ addidi 135 δὲ addidi ἐξακροβυστίας P l
 ὁ addidi 137 <τὸ πνεῦμα> τοῦ πατρὸς scripsi: τὸν πατέρα P 138 δ' addidi
 140 τοῦ addidi 141 φησιν, ἃ μετωνόμασται scripsi: ἃ μετωνόμασται φασὶν P
 142 δ' add. Go 143 ἡ² P: ἡ Go καὶ addidi 144/145 τουτέστι addidi
 145 ὁ addidi

διδύσκει τὴν ἰδίαν αὐτῆς στολὴν – τουτέστι τὴν δύναμιν τῆς Ἐδέμ, τῆς κάτω δυνάμεως –, καὶ οὕτως ἀτελής ἐγένετο <καὶ> τοῦ Ἡρακλέους ἢ προφητεία καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

Τὸ δὲ τελευταῖον «ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ βασιλέως» πέμπεται 29
 150 ὁ Βαρούχ – καταπεμφθεὶς πάλιν ὑπὸ τοῦ Ἑλωεὶμ – καὶ ἐλθὼν εἰς
 Ναζαρετ / εὔρε τὸν Ἰησοῦν, υἱὸν τοῦ Ἰωσήφ καὶ Μαρίας, βόσκοντα
 πρόβατα παιδάριον δυωδεκαετές, καὶ ἀναγγέλλει αὐτῷ πάντα ὅσα ἀπ’
 ἀρχῆς ἐγένετο, <τουτέστιν> ἀπὸ τῆς Ἐδέμ καὶ τοῦ Ἑλωεὶμ <καὶ τοῦ
 ἀγαθοῦ, καὶ τὰ> μετὰ ταῦτα γενόμενα. καὶ εἶπε· πάντες οἱ πρὸ σοῦ 30
 155 προφῆται ὑπεσύρησαν· πειράθητι οὖν, Ἰησοῦ, υἱὲ ἀνθρώπου, μὴ ὑπο-
 συρῆναι, ἀλλὰ κήρυξον τοῦτον τὸν λόγον τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἀνάγγει-
 λον αὐτοῖς τὰ περὶ τοῦ πατρὸς καὶ τὰ περὶ τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ ἀνάβαινε
 πρὸς τὸν ἀγαθὸν καὶ κἀίου ἐκεῖ μετὰ τοῦ πάντων ἡμῶν πατρὸς
 Ἑλωεὶμ. καὶ ὑπήκουσε τῷ ἀγγέλῳ ὁ Ἰησοῦς εἰπὼν ὅτι· κύριε, ποιήσω 31
 160 πάντα, καὶ ἐκήρυξεν. ὑποσῦραι οὖν ὁ Νάας καὶ τοῦτον ἠθέλησε <ν, οὐκ
 ἠδυνήθη δέ>· πιστὸς γὰρ ἔμεινε τῷ Βαρούχ. ὀργισθεὶς οὖν ὁ Νάας ὅτι
 αὐτὸν ὑποσῦραι οὐκ ἠδυνήθη, ἐποίησεν αὐτὸν σταυρωθῆναι. ὁ δὲ
 καταλιπὼν τὸ σῶμα τῆς Ἐδέμ πρὸς τὸ ξύλον ἀνέβη πρὸς τὸν ἀγαθόν·
 εἰπὼν γὰρ τῇ Ἐδέμ· γύναι, ἀπέχεις σου τὸν υἱόν – τουτέστιν τὸν 32
 165 ψυχικὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν χοϊκόν –, αὐτὸς δὲ εἰς χεῖρας παραθέμενος
 τοῦ πατρὸς τὸ πνεῦμα, ἀνήλθε πρὸς τὸν ἀγαθόν.

Ὁ δὲ ἀγαθὸς ἐστι, <φησί> Πρίαπος, ὁ πρὶν τι εἶναι ποιήσας· διὰ
 τοῦτο <καὶ> καλεῖται Πρίαπος, ὅτι ἐπριοποίησε τὰ πάντα. διὰ τοῦτο, 33
 170 κτίσεως τιμώμενος, βαστάζων τὰς ὀπώρας ἐπάνω αὐτοῦ, τουτέστι τοὺς

149 Mt 2:1; Lc 1:5; H V.16.10; Eriphan. *Pan.* 30. 13.6; 14.3 (*Ev. Ebionit.*)

150 s. cf. Lc 1:26 151 βόσκοντα: cf. Jo 10:11 152 δυωδεκαετές: cf. Lc 2:42;
 Iren. I.3.2; 20.2; Jonas, p.285 n.1 154 s. cf. Jo 10:8; H VI.35.1 164 cf.
 Jo 19:26 165 s. cf. Lc 23:46 167 s. cf. I. Herter, *De Priapo* (RGVV 23, 1932),
 p.44 169 s. cf. H V. 7.28

147 καὶ² addidi 152–153 ἀπ’ ἀρχῆς πάντα ὅσα P, transposui 153 τουτέστιν
 addidi 153–154 καὶ τοῦ ἀγαθοῦ supplevi (cf. v.157) et καὶ τὰ add. Mi
 154 γενόμενα scripsi: ἐσόμενα P 160–161 οὐκ ἠδυνήθη δέ addidi post We (ἀλλ’ οὐκ
 ἠδυνήθη) conl. v.162 et H: ἀλλὰ Ἰησοῦς ἀκολουθήσαι αὐτῷ οὐκ ἠθέλησε add. suad.
 Mi 164 γὰρ scripsi: δέ P 166 τὸ πνεῦμα τοῦ πατρὸς P, transposui
 167 φησί addidi 168 καὶ addidi 169 καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς post 170 τιμώμενος P,
 transposui ὁδοῖς P: τριόδοις coniec. Cr 170 αὐτοῦ We: αὐτοῦ P

καρπούς τῆς κτίσεως, ὧν αἴτιος ἐγένετο προποιοῦσας τὴν κτίσιν πρό-
 34 τ(ερ)ον οὐκ οὔσαν. ὅταν οὖν, φησίν, ἀκούσητε λεγόντων <τῶν> ἀνθρώ-
 πων ὅτι κύκνος ἐπὶ τὴν Λήδα ἦλθε καὶ ἐτεκνοποίησεν ἐξ αὐτῆς, ὁ
 κύκνος ἐστὶν ὁ Ἐλωεῖμ καὶ ἡ Λήδα ἡ Ἐδέμ. / καὶ ὅταν λέγωσιν οἱ
 P. f. 58^f ἀνθρωποι ὅτι ἀετὸς ἦλθεν ἐπὶ τὸν Γανυμήδην, ὁ ἀετὸς ἐστὶν ὁ Νάας, ὁ 175
 35 δὲ Γανυμήδης ὁ Αδάμ. καὶ ὅταν λέγωσιν ὅτι ὁ χρυσὸς ἦλθεν ἐπὶ τὴν
 Δανάην καὶ ἐπαιδοποίησεν ἐξ αὐτῆς, ὁ χρυσὸς ἐστὶν ὁ Ἐλωεῖμ, <ἡ>
 Δανάη δὲ ἐστὶν ἡ Ἐδέμ.

Ὅμοίως δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον πάντας τοὺς τοιοῦτους λόγους,
 36 μύθοις ἐμφερ(εῖς) ὄντας, παρατιθέμενοι διδάσκουσιν. ὅταν οὖν <ὁ> 180
 προφήτης λέγῃ· «ἄκουε, οὐρανέ, καὶ ἐνωτίζου, ἡ γῆ· κύριος ἐλάλησεν»,
 οὐρανὸν λέγει, φησί, τὸ πνεῦμα τὸ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ <ἀ>πὸ τοῦ Ἐλωεῖμ,
 γῆν δὲ τὴν ψυχὴν τὴν <ἀπὸ τῆς Ἐδέμ> ἐν τῷ ἀνθρώπῳ σὺν τῷ
 37 πνεύματι, κύριον δὲ τὸν Βαρούχ. «οὐκ ἔγνω με», φησίν, <ὁ πατὴρ 185
 λέγει,> «Ἰσραήλ». Ἰσραήλ δὲ τὴν Ἐδέμ <λέγει> – Ἐδέμ γὰρ λέγεται
 καὶ Ἰσραήλ, ἡ σύζυγος τοῦ Ἐλωεῖμ· – εἰ γὰρ ἐγνώκει, <φησίν,> ὅτι πρὸς
 τῷ ἀγαθῷ εἰμι, οὐκ ἂν ἐκόλαζε τὸ πνεῦμά <μου>, τὸ ἐν τοῖς ἀνθρώποις
 διὰ τὴν πατρικὴν ἄγνοιαν ἐνδεθέν.

27 1 Γέγραπται δὲ καὶ ὄρκος ἐν τῷ πρώτῳ <αὐτῶν> βιβλίῳ τῷ ἐπιγραφο-
 μένῳ Βαρούχ, ὃν ὀρκίζουσι τοὺς κατακοῦειν μέλλοντας τούτων τῶν
 μυστηρίων καὶ τελείσθαι [παρὰ] τῷ ἀγαθῷ. ὃν ὄρκον, φησίν, ὡμοσεν
 ὁ πατὴρ ἡμῶν <ὁ> Ἐλωεῖμ παρὰ τῷ ἀγαθῷ γενόμενος καὶ οὐ μετε-

181 Is 1:2; H VI.13.1; *Ep. Barn.* 9.3; *Clem. Strom.* IV.169.1 et al. 184 s. Is 1:3;
 Iren. I.19.1; Iustin. 1 *Apol.* 37.1; 63.2 et 12; *Clem. Strom.* V.54.1 et al.

171/172 πρότερον Go: πρώτον P 172 τῶν addidi (cf. v.174–175) 175 hic et
 in v.176 γανυ- P 177 ἡ addidi 179 <καὶ> κατὰ Cr 180 μύθοις Mi:
 μύθους P ἐμφερεῖς ὄντας Go: ἐμφέροντας P ὁ addidi 181 προφήτης
 (sc. Isaias) λέγει scipisi: προφήται λέγουσιν P, λέγωσιν Mi ἡ γῆ P: γῆ, ὅτι LXX H
 182 λέγει P: λέγουσι We <ἀ>πὸ scipisi: τὸ P 183 ἀπὸ τῆς Ἐδέμ supplevi
 184 οὐκ – 185 Ἰσραήλ¹ post v.186 Ἐλωεῖμ P, huc transtuli 184 ἔγνω με Go e LXX:
 ἐγνώ^{scip} P (cf. v.186) 184–185 ὁ πατὴρ λέγει supplevi (cf. v.187 εἰμι) 185 λέγει²
 addidi 186 ἐγνώκει P: ἔγνω με coniec. We φησίν addidi 187 μου addidi
 188 ἐνδεθέν scipisi conl. v.84 ἐνδέδεται et Plat. *Phaed.* 91 e 7 ἄλλοθι πρότερον ἡμῶν εἶναι
 τὴν ψυχὴν, πρὶν ἐν τῷ σώματι ἐνδεθῆναι: ἐντεῦθεν P post ἐντεῦθεν lac. sign. Cr We
 (post ἄγνοιαν Mi)

1 αὐτῶν addidi (cf. v.24) 3 παρὰ del. E. Klostermann (cf. v.4) ὠνόμασεν P
 4 ὁ² addidi

5 μελήθη ὁμόσας· περιὶ οὗ γέγραπτα(ι), φησίν· «ὦμοσε κύριος καὶ οὐ
μεταμεληθήσεται». ἔστι δὲ ὁ ὄρκος οὗτος· «ὀμνῶν τὸν ἐπάνω πάντων, 2
τὸν ἀγαθόν, τηρῆσαι τὰ μυστήρια ταῦτα καὶ ἐξειπεῖν μηδενί, μηδὲ
ἀνακάμψαι ἀπὸ τοῦ ἀγαθοῦ ἐπὶ τὴν κτίσιν». ἐπειδὴν δὲ ὁμόση τοῦτον
τὸν ὄρκον, εἰσέρχεται πρὸς τὸν ἀγαθὸν καὶ βλέπει «ὄσα ὀφθαλμὸς οὐκ
10 εἶδε καὶ οὐς οὐκ ἤκουσε καὶ / ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη»,
καὶ πίνει ἀπὸ «τοῦ ζῶντος ὕδατος», ὅπερ ἔστι λουτρὸν αὐτοῖς, ὡς
νομίζουσι, «πηγὴ ζῶντος ὕδατος ἀλλομένου». διακεχώρισται γάρ, φησίν, 3
ἀνὰ μέσον ὕδατος καὶ ὕδατος, καὶ ἔστιν ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ στερεώ-
ματος τῆς πονηρᾶς κτίσεως, ἐν ᾧ λούονται οἱ χοῖκοι καὶ ψυχικοὶ
15 ἄνθρωποι, καὶ ὕδωρ ἔστιν (τὸ) ὑπεράνω τοῦ στερεώματος τοῦ ἀγαθοῦ,
ζῶν (ὄν), ἐν ᾧ λούονται οἱ πνευματικοὶ ζῶντες ἄνθρωποι, (καὶ) ἐν
ᾧ ἐλούσατο (ὁ) Ἐλωεῖμ καὶ λουσαμένος οὐ μετεμελήθη. καὶ ὅταν 4
λέγη, φησίν, ὁ προφήτης· «λαβεῖν ἑαυτῷ γυναῖκα πορνείας, διότι (ἐκ)-
πορνεύουσα ἐκπορνεύσει ἡ γῆ ἀπὸ ὀπισθε τοῦ κυρίου» – τουτέστιν ἡ
20 Ἐδὲμ ἀπὸ τοῦ Ἐλωεῖμ –, ἐν τούτοις, φησίν, ὁ προφήτης σαφῶς
λαλεῖ τὸ ὅλον μυστήριον, καὶ οὐκ ἀκούεται διὰ τὴν κακίαν τοῦ Νάας.

Κατὰ τὸν αὐτὸν ἐκεῖνον τρόπον καὶ τὰς ἄλλας προφητικὰς (γρα- 5
φὰς) ὁμοίως παρῳδοῦσι διὰ πλειόνων βιβλίων· ἔστι δὲ αὐτοῖς προηγου-
μένως βιβλίον ἐπιγραφόμενον Βαρούχ, ἐν ᾧ ὅλην τὴν τοῦ μύθου αὐτῶν
25 διαγωγὴν ὁ ἐντυχὼν γινώσεται. πολλαῖς μὲν οὖν αἰρέσεσιν ἐντυχῶν,
ἀγαπητοί, οὐδενὶ τούτου κακῶ χειρόνι ἐνέτυχον. ἀληθῶς δέ, ὡσπερ 6
(αὐτὸς) λέγει οικειότατα, τὸν [αὐτοῦ] Ἡρακλέα δεῖ μιμησαμένους
(ἡμᾶς) ἐκκαθᾶραι τὴν Αὐγείου κόπρον, μᾶλλον δὲ ἀμάραν, εἰς τὴν
ἐμπεσόντες οἱ τούτου ἀνεχόμενοι οὐ (μόνον οὐ) πῶποτε ἀποπλυθήσον-
30 ται, ἀλλ' οὐδὲ ἀνακύψαι δυνήσονται.

5 s. Ps 109:4; H V.24.1 6–8 H V.24.1 9 s. 1 Cor 2:9; H V.24.1; 26.16
11 et 12 Jo 4:10 et 14; H V.7.19; 9.18; 19.21 12 s. Gn 1:6; H V.9.18
18 s. Hos 1:2; Clem. Ed. proph. 3.2; Iren. IV.20.12 27 cf. H V. 26.27

5 ὁμόσας P¹, corr. P² ὦμοσε P 6 οὗτος Go: οὕτως P 7 τὸν ἀγαθὸν P¹,
των ἀγαθων P² 15 τὸ addidi: τὸ pro ἔστιν coniec. We ὑπὸ ἄνω P, corr.
Mi 16 ὄν addidi (καὶ) ζῶντες Cr καὶ addidi 17 ὁ addidi
18–19 (ἐκ)πορνεύουσα scripsi e LXX: πορνεύουσα P 22 ἄλλας (λαλιᾶς) Go: ἄλλας
(ῥήσεις τὰς) coniec. We 22–23 γραφὰς addidi conl. Rm 16:26 23 παρῳδοῦσι
scripsi: παραδίδουσι P: παρᾶδουσι Go cett. 25 εὐ τυχῶν P 27 αὐτὸς (sc.
Iustinus) addidi λέγει οικειότατα scripsi: λέγει καὶ ὁ κατὰ P: λέγεται, κατὰ Go:
λέγει εἰκαιότατα coniec. We αὐτοῦ delevi 28 ἡμᾶς addidi 29 ἀνεχό-
μενοι P: ἐχόμενοι Go μόνον οὐ addidi 29/30 ἀποπλῦ– P¹, ἀποπλη– P²

28 1 Ἐπεὶ γοῦν καὶ τὰ Ἰουστίνου τοῦ ψευδογνωστικοῦ ἐπιχειρήματα
 ἐξεθέμεθα, δοκεῖ καὶ τὰς τῶν ἀκολουθῶν αἰρετικῶν δόξας ἐν ταῖς ἐξῆς
 βίβλοις ἐκθέσθαι μηδένα τε καταλιπεῖν ἀνέ/λε(γ)κτον αὐτῶν, τῶν ὑπ'
 αὐτῶν λεγομένων (μόνων) παρατιθεμένων ὄντων ἰκανῶν πρὸς παρα-
 δειγματισμόν, εἰ καὶ [μόνον] ἐκκριθεῖη τὰ ἀπόκρυφα παρ' αὐτοῖς καὶ 5
 ἄρρητα, ἃ μόλις (καὶ) μετὰ πολλοῦ πόνου μυο(ῦ)νται [οἱ] ἄφρονες.
 ἴδωμεν οὖν τί καὶ Σίμων λέγει.

P f. 59^r

2 αἰρετικῶν scripsi: αἰρέσεων P 3 τε scripsi: δὲ P ἀνέλεκτον P 4 αὐτῶν
 Mi: αὐτὸν P μόνων addidi (cf. v. 5) 5 μόνον P, deleui (cf. v. 4) ἐκκρῖθει
 P: ἐκρηθει Mi cett. αὐτῆς P, corr. Mi 6 καὶ addidi μύονται P
 oi deleui

〈ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΠΑΣΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ ς〉

- Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ ἕκτη τοῦ κατὰ πασῶν αἰρέσεων ἐλέγχου· 1
Τίνα τὰ Σίμωνι τετολημμένα, καὶ ὅτι ἐκ μαγικῶν καὶ ποιητικῶν τὸ 2
δόγμα 〈αὐτοῦ συνιστάμενον〉 κρατύνει.
5 Τίνα ὁ Οὐαλεντίνος δογματίζει, καὶ ὅτι ἐκ γραφῶν οὐ συνίσταται 3
αὐτοῦ τὸ δόγμα, ἀλλὰ ἐκ τῶν Πλατωνικῶν καὶ Πυθαγορικῶν δογμάτων.
Καὶ τίνα τὰ Σεκούνδῳ καὶ Πτολεμαίῳ καὶ Ἡρακλέωνι δοκοῦντα, 4
καὶ 〈ὅτι〉 καὶ αὐτοὶ τοῖς αὐτοῖς οἷς οἱ Ἕλλήνων σοφοὶ ἐχρήσαντο
〈δόγμασιν, ἀλλ'〉 ἄλλοις ῥήμασι.
10 Τίνα τὰ Μάρκῳ καὶ Κολαρβάσῳ νομισθέντα, καὶ ὅτι τινὲς αὐτῶν 5
μαγείαις καὶ ἀριθμοῖς Πυθαγορεῖοις 〈προσ〉έσχον.

1 Τοῦ κατὰ πασῶν αἰρέσεων ἐλέγχου βιβλίου ς' suppl. Mi 4 αὐτοῦ συνιστάμενον
addidi (cf. v. 5 s.) 8 καὶ 〈ὅτι〉 scripsi: ὡς P: 〈καὶ〉 ὡς coniec. We Ἕλλήνων
coniec. We: ἕλληνες P 9 δόγμασιν add. Diels et ἀλλ' add. Go 11 〈προσ〉-
έσχον coniec. Go: ἔσχον P

6 1 Ὅσα μὲν οὖν ἐδόκει τοῖς ἀπὸ τοῦ ὄφραως τὰς ἀρχὰς παρειληφόσι καὶ κατὰ <ση>μείωσιν τῶν χρόνων εἰς φανερόν τὰς δόξας <αὐτῶν> ἐκουσίως προενεγκαμένοις, ἐν τῇ πρὸ ταύτης βίβλῳ οὔση πέμπτη τοῦ ἐλέγχου τῶν αἰρέσεων ἐξεθέμην. νυνὶ δὲ καὶ τῶν ἀκολούθων τὰς γνώμας οὐ σιωπήσω, ἀλλ' οὐδὲ μίαν ἀνέλεγκτον καταλείψω, εἴ γε δυνατὸν πάσας ἀπομνημονεῦσαι καὶ τὰ τούτων ἀπόρρητα ὄργια – ἃ δικαίως ὄργια κλητέον· οὐ γὰρ μακρὰν ἀπέχουσιν <θεοῦ> ὀργῆς τοιαῦτα τετολμηκότες, ἵνα καὶ τῇ ἐτυμολογίᾳ χρῆσωμαι. –

7 1 Δοκεῖ οὖν καὶ τὰ Σίμωνος τοῦ Γειττηνοῦ, κώμης τῆς Σαμαρείας, <δόγματα> νῦν ἐκθέσθαι, παρ' οὗ καὶ τοὺς ἀκολούθους δεῖξομεν ἀφορμὰς λαβόντας ἐτέροις ὀνόμασιν ὅμοια τετολμημένα. οὗτος ὁ Σίμων, μαγείας ἔμπειρος ὢν καὶ τὰ μὲν παίξας πολλοὺς κατὰ τὴν Θρασυμήδους τέχνην – ᾧ τρόπῳ ἄνωθεν ἐξεθέμεθα –, τὰ δὲ καὶ διὰ δαιμόνων κακουργήσας, θεοποιῆσαι ἑαυτὸν ἐπεχείρησεν, / ἄνθρωπος γόης καὶ μεστὸς ἀπονοίας, ὃν ἐν ταῖς Πράξεσιν οἱ ἀπόστολοι ἤλεγξαν.

2 Οὐ πολλῶ σοφώτερον καὶ μετριώτερον Ἄψεδος ὁ Λίβυς, ὄρεχθεὶς θεὸς νομισθῆναι ἐν Λιβύῃ, ἐπεχείρησεν· οὐ τὸν μῦθον, οὐ πολὺ τι ἀπεμφαίνοντα τῆς Σίμωνος τοῦ ματαίου ἐπιθυμίας, δοκεῖ διηγησασθαι, ὄντα ἄξιον τῆς τούτου ἐπιχειρήσεως.

P f. 59^v

c. 7: 1 De cc. 7 et 9–20 cf. *Act* 8:9–24; *Iust. I Apol.* 26.1–3; 56.1–4; *Iren.* 1. 23.1–4; *Tert. De anima* 34.2–4 et Waszink ad loc.; *Ps. Clem. Hom.* 2.22–25; *Rec.* 2.7–12; *Act. Petri Gr.* 31; *Epiphani. Pan.* 21; *Ps. Tert. Adv. omn. haer.* 1; *Philastr.* 29; *Theodoret. Haer.* I.1 – E. Haenchen, *Zs. f. Theol. u. Kirche* 49 (1952), pp.316–349; H. Schlier, *Beihft 21 zur Zs. f. d. NT Wiss.* (1954), pp.67–82; Gu. Foerster, *Le origini dello gnosticismo* (Numinis suppl. 12, Lugd. Batav. 1967), pp.190–196; Frickel (1968); I. Frickel, *Le Muséon* 85 (1972), pp.425–450; Barb. Aland, *Theologie u. Philosophie* 48 (1973), pp.410–418; Salles-Dabadie (1969); R. Bergmeier, *Festschrift f. K. G. Kuhn* (Gott. 1972), pp.200–220; E. M. Yamauchi, *Pre-Christian Gnosticism* (Grand Rapids, Michig. 1973), pp.58–65; C. Beyschlag, *Simon Magus und die christliche Gnosis* (Tubingae 1974); G. Lüdemann, *Untersuchungen zur simonianschen Gnosis* (Gott. 1975) et al. 1 τοῦ Γειττηνοῦ: ἡ Γί(τ)τα Η VI.20.3; ἀπὸ Γιττῶν, Γιτθῶν, Γετθῶν, *ex vico Getthonom* *Iust. Ps. Clem. Epiphani.* = *Karyet Jit* 5 ἄνωθεν: Η IV.28–41 5 s. *Act* 8:20–24; *Iren.* 1. 23.1; Η VI.20.2

2 <ση>μείωσιν scripsi (cf. *Apc* 12:3 καὶ ὡφθη ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἰδοὺ δράκων...): μείωσιν P: τελείωσιν Bunsen cett. αὐτῶν addidi 3 ἐκουσίως P: ἀνοσίως Bunsen προσεν- P, corr. Go 3–4 τοὺς ἐλέγχους P, corr. Go 5 ἀνέλεγκτον P¹, –εγκτον P² 7 θεοῦ addidi (cf. *Rm* 1:18 et al.)

1 γειττινοῦ P¹, –ηνοῦ P²: Γιττηνοῦ Go 2 δόγματα addidi ex conji.

Ἄψευθος ὁ Λίβυς ἐπεθύμησε θεὸς γενέσθαι· ὡς δὲ πολυπραγμονῶν 1 8
 πάνυ ἀπετύγχανε τῆς ἐπιθυμίας, ἠθέλησε κἂν δοκεῖν γεγονέναι. καὶ
 ἔδοξέ γε ὡς ἀληθῶς χρόνῳ πλείονι γεγονέναι θεός· ἔθυον γὰρ οἱ
 ἀνόητοι Λίβυες αὐτῷ <ὡς> θείᾳ τινὶ δυνάμει, νομίζοντες ἄνωθεν ἐξ
 5 οὐρανοῦ πεπιστευκέναι φωνῇ. συναδροίσας γοῦν εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν 2
 οἰκίσκον ὄρνιθας πλείστους ψιττακοὺς κατέκλεισεν· εἰσὶ δὲ πλεῖ(στ)οι
 κατὰ τὴν Λιβύην ψιττακοὶ καὶ ἐναργῶς μιμούμενοι πάνυ τὴν ἀνθρω-
 πίνην φωνήν. οὗτος χρόνῳ διαθρέψας τοὺς ὄρν(ε)ις ἐδίδαξε λέγειν·
 Ἄψευθ(ος) θ(ε)ός ἐστιν. ὡς δὲ ἤσκησαν οἱ ὄρνιθες χρόνῳ πολλῷ καὶ
 10 τοῦτο ἔλεγον ὅπερ ᾤετο [τὸ] λεχθὲν ποιήσιν θεὸν εἶναι νομίζεσθαι τὸν
 Ἄψευθον, τότε ἀνοίξας τὸ οἰκημα εἶασεν ἄλλον ἀλλαχόσε τοὺς ψιττακοὺς.
 πετομένων δὲ τῶν ὄρνιθων ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος εἰς πᾶσαν τὴν Λιβύην 3
 καὶ τὰ ῥήματα αὐτῶν διήλθε μέχρι τῆς Ἑλληνικῆς γῆς. καὶ οὕτως οἱ
 Λίβυες καταπλαγέντες ἐπὶ τῇ τῶν ὄρνιθων φωνῇ τό τε πραχθὲν ὑπὸ
 15 τοῦ Ἀψέθου πανούργευμα μὴ ἐν(ν)οήσαντες θεὸν εἶχον τὸν Ἄψευθον.
 τῶν δὲ Ἑλλήνων τις, ἀκριβῶς ἐννοήσας τὸ σόφισμα τοῦ νενομισμένου 4
 θεοῦ, διὰ τῶν αὐτῶν ἐκείνων ψιττακῶν οὐκ ἐλέγχει μόνον, ἀλλὰ καὶ
 ἀφανίζει τὸν ἀλαζόνα καὶ φορτικὸν ἐκεῖνον ἄνθρωπον. μετεδίδαξε γὰρ
 ὁ Ἕλλην καθεῖρξας πολλοὺς ἀπὸ τῶν ψιττακῶν λέγειν· Ἄψευθος ἡμᾶς
 20 κατακλείσας ἠνάγκασε λέγειν· Ἄψευθος θεός ἐστιν. / ἀκούσαντες δὲ οἱ
 Λίβυες τῆς παλινωδίας τῶν ψιττακῶν, πάντες ὁμοθυμαδὸν συνελθόντες
 κατέκαυσαν τὸν Ἄψευθον.

P f. 60^r

Οὕτως ἡγητέον <τοὺς> Σίμωνα τὸν μάγον ἀπεικάζοντας τῷ Λίβυϊ 1 9
 τάχιον <τούτου τοῦ> ἀνθρώπου γενόμενον [οὕτως] θεόν. εἰ δὲ ἔχει τὰ
 τῆς εἰκόνας ἀκριβῶς καὶ πέπονθεν ὁ μάγος πάθος τι παραπλήσιον
 Ἀψέθῳ, ἐπιχειρήσομεν μεταδιδάσκειν τοῦ Σίμωνος τοὺς ψιττακοὺς ὅτι

c. 8: 1-22 cf. Max. Tyr. 29.4 b-d Hobein (ἄνθρ Λίβυς Ψάφων ὄνομα); Arethae schol. in
 Dion. Chrys. 1.14 ed. A. Sonny (*Ad Dion. Chrys. Analecta*, Kioniae 1896, p.96) ὁποῖον
 ἱστορεῖται καὶ περὶ τοῦ Λιβύων βασιλέως Ἀψεφᾶ διὰ τῶν ψιττακῶν μεμηχανῆσθαι,
 ἱπταμένων καὶ κελαδούντων· Ἀψεφᾶς θεός ἐστιν. Aelian. *Var. hist.* 14.30 (Ἄνων ὁ
 Καρχηδόνιος)

4 ὡς add. Go δυνάμει del. Mi We (cf. Max. Tyr. 1.1. Λίβυες δὲ θείαν νομίζοντες
 εἶναι τὴν φήμην ἔθυον Ψάφῳ) 5 γοῦν scripsi: γὰρ P 8 ὄρνις P
 10 τὸ del. Mi ποιήσιν post εἶναι P, transposui 15 μὴν ἐνο- P 18 γὰρ
 scripsi: δὲ P

1 τοὺς addidi 2 τάχιον P: μάταιον coniec. We τούτου τοῦ addidi: ἡ add. Mi I
 ἀνθρώπου γενόμενον... θεόν scripsi: ἀνθρώπῳ γενομένῳ... θεῷ P οὕτως delevi
 ut dittogr. (cf. v. 1): ὄντως Mi Cr 4 ἐπιχειρήσομεν Mi: -ρήσομεν P

- 2 Χριστὸς οὐκ ἦν Σίμων ὁ ἐστὼς στὰς στησόμενος, ἀλλ' ἄνθρωπος [ἦν], 5
 ἐκ σπέρματος γέννημα γυναικός, ἐξ αἱμάτων καὶ ἐπιθυμίας σαρκικῆς
 καθάπερ καὶ οἱ λοιποὶ (ἄνθρωποι) γεγεννημένος· καὶ ὅτι ταυτ' οὕτως
 ἔχει, προϊὼντος τοῦ λόγου ῥαδίως ἐπιδείξομεν.
- 3 Λέγει δὲ ὁ Σίμων μεταφράζων τὸν νόμον Μωυσέως ἀνοήτως τε καὶ 10
 κακοτέχνως· Μωσέως γὰρ λέγοντος ὅτι «ὁ θεὸς πῦρ φλέγον ἐστὶ καὶ
 καταναλίσκον», δεξάμενος τὸ λεχθὲν ὑπὸ Μωσέως οὐκ ὀρθῶς, πῦρ εἶναι
 λέγει τῶν ὄλων τὴν ἀρχὴν, οὐ νοήσας τὸ εἰρημένον ὅτι θεὸς οὐ πῦρ,
 ἀλλὰ πῦρ φλέγον καὶ καταναλίσκον, οὐκ αὐτὸν διασπῶν μόνον τὸν
 νόμον Μωσέως, ἀλλὰ καὶ τὸν σκοτεινὸν Ἡράκλειτον συλαγωγῶν.
- 4 ἀπέραντον δὲ εἶναι δύναμιν ὁ Σίμων προσαγορεύει τῶν ὄλων τὴν 15
 ἀρχὴν, λέγων οὕτως· «τοῦτο τὸ γράμμα Ἀποφάσεως φωνῆς καὶ ὀνό-
 ματος ἐξ ἐπινοίας τῆς μεγάλης δυνάμεως τῆς ἀπεράντου. διὸ ἔσται
 ἐσφραγισμένον (καὶ) κεκρυμμένον (καὶ) κεκαλυμμένον, κείμενον ἐν τῷ
 5 οἰκητηρίῳ, οὗ ἡ ρίζα τῶν ὄλων τεθεμελιώται». οἰκητήριον δὲ λέγει 20
 εἶναι τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, τὸν ἐξ αἱμάτων γεγεννημένον, καὶ κατοικεῖν
 ἐν αὐτῷ τὴν ἀπέραντον δύναμιν, ἣν ρίζα(ν) εἶναι τῶν ὄλων φησίν. ἔστι
 δὲ ἡ ἀπέραντος δύναμις, τὸ πῦρ, κατὰ τὸν Σίμονα οὐδὲν ἀπλοῦν,
 Pf.60^v καθάπερ οἱ πολλοὶ ἀπλᾶ λέγοντες εἶναι τὰ τέσσαρα στοιχεῖα / καὶ τὸ
 πῦρ ἀπλοῦν εἶναι νενομίκασιν, ἀλλὰ γὰρ εἶναι [τὴν] τοῦ πυρὸς διπλῆν
 τινα τὴν φύσιν· καὶ τῆς διπλῆς ταύτης καλεῖ τὸ μὲν τι κρυπτόν, τὸ δὲ 25
 6 τι φανερόν· κεκρύφθαι δὲ τὰ κρυπτὰ ἐν τοῖς φανεροῖς τοῦ πυρὸς, καὶ
 τὰ φανερὰ τοῦ πυρὸς ὑπὸ τῶν κρυπτῶν γεγονέναι. – ἔστι δὲ τοῦτο

5 ὁ ἐστὼς στὰς στησόμενος: H IV.51.9; VI.12.3; 13.1; 17.1; 18.4; X.12.3 et 4; ὁ ἐστὼς
 στησόμενος: Ps. Clem. Hom. 2. 22.3–4; 18. 12.1; ὁ ἐστὼς: H VI.13.1; 17.2; Ps. Clem.
 Hom. 2. 24.6; Rec. 1. 72.3; 2. 7.1–3; 2. 11.3; 3. 47.3; Acta Petri Gr. 31 (p.80.37 Lipsius et
 Bonnet); Clem. Strom. 2. 52.2; cf. Haenchen, p.330 s.; Lüdemann, pp.97–100 et al.
 6 s. cf. Jo 1:13 et 2 Pt 2:11; H V.9.22; Iust. Dial. 63.2; Clem. Strom. 2. 58.2 et al.
 10 s. Dt 4:24; 9:3; Ex 24:17; H VI.32.8 14 Ἡράκλειτον: cf. H IX.10.7–8
 15 – VI.18.7: cf. Foerster, I, pp.326–335 15–16 et 21–27 H X.12.1
 16–19 H V.9.5; cf. Frickel, pp.166–188 16 Ἀποφάσεως: H VI.11; 14.4 et 6; 18.2–7;
 Frickel, pp.129–153; 189–202 20 cf. Jo 1:13; v.6 s. 24 διπλῆν: cf. H VI.
 32.8; Clem. Ecl. proph. 26.3

5 ἦν² deleui (cf. ἦν¹) 6 γέννημα P¹, –vv– P² 7 ἄνθρωποι addidi 9 μετα-
 φράσεων P, corr. Go Μωυσέως P¹, –ος P² 10–11 φλέγων... καταναλίσκων
 P¹, –ον ... –ον P² 12 λέγει post τῶν ὄλων P, transposui 13 φλέγων P¹, –ον
 P² καταναλίσκων P οὐκ P: οὐδ' coniec. We 14 συλλαγ– P
 16 ἀπόφασις coniec. Mi 18 bis καὶ addidi ex H 21 ρίζα P: ρίζωμα H
 23 τὰ δ^α P 24 τὴν om. H, del. Mi 27 ὑπὸ P H: ἀπὸ Hilgenfeld

ὅπερ Ἀριστοτέλης δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ καλεῖ, ἢ Πλάτων νοητὸν καὶ
αἰσθητὸν. – καὶ τὸ μὲν φανερὸν τοῦ πυρὸς πάντα ἔχει ἐν ἑαυτῷ ὅσα 7
30 ἂν τις ἐπινοήσῃ ἢ καὶ λάθῃ παραλιπῶν τῶν ὁρατῶν, τὸ δὲ κρυπτὸν
πᾶν ὃ τι ἐννοήσῃ τις νοητὸν καὶ πεφευγὸς τὴν αἰσθησιν ἢ καὶ παραλεί-
πει μὴ διανοηθεῖς.

Καθόλου δὲ ἔστιν εἰπεῖν· πάντων τῶν ὄντων, αἰσθητῶν τε καὶ 8
νοητῶν, ὧν ἐκεῖνος κρυφίων καὶ φανερῶν προσαγορεύει, ἔστι θησ(αυ)-
35 ρὸς τὸ πῦρ τὸ ὑπερουράνιον, οἰονεὶ δένδρον <τι> μέγα, ὡς <τὸ> δι'
ὄνειρου βλεπόμενον τῷ Ναβουχοδονόσορ, «ἐξ οὗ πᾶσα σὰρξ τρέφεται».
καὶ τὸ μὲν φανερὸν εἶναι τοῦ πυρὸς νομίζει τὸ πρέμνον, τοὺς κλάδους, 9
τὰ φύλλα, τὸν ἔξωθεν αὐτῷ περικείμενον φλοῖον· ἅπαντα, φησί, ταῦτα
τοῦ μεγάλου δένδρου ἀναφθέντα ὑπὸ τῆς παμφάγου τοῦ πυρὸς φλογὸς
40 ἀφανίζεται· ὁ δὲ καρπὸς τοῦ δένδρου, ἐὰν ἐξεικονισθῇ καὶ τὴν ἑαυτοῦ 10
μορφὴν ἀπολάβῃ, εἰς ἀποθήκην τίθεται, οὐκ εἰς τὸ πῦρ. γέγονε μὲν γάρ,
φησίν, ὁ καρπός, ἵνα εἰς τὴν ἀποθήκην τεθῇ, τὸ δὲ ἄχυρον, ἵνα παρα-
δοθῇ τῷ πυρὶ, ὅπερ ἐστὶ πρέμνον, οὐχ αὐτοῦ χάριν ἀλλὰ τοῦ καρποῦ
γεγεννημένον.

Καὶ τοῦτό ἐστι, φησί, τὸ γεγραμμένον ἐν τῇ γραφῇ· «ὁ γὰρ ἀμπε- 1 10
λῶν κυρίου Σαβαώθ οἶ(κ)ος τοῦ Ἰσραὴλ ἐστὶ, καὶ ἄνθρωπος τοῦ Ἰούδα
νεόφυτον / ἡγαπημένον». εἰ δὲ ἄνθρωπος τοῦ Ἰούδα νεόφυτον ἡγαπη-
μένον, δέδεικται, φησίν, ὅτι <τὸ> ξύλον οὐκ ἄλλο τι ἀλλ' ἢ ἄνθρωπος
5 ἐστίν. ἀλλὰ περὶ τῆς ἐκκρίσεως αὐτοῦ καὶ διακρίσεως ἰκανῶς, φησίν, 2
εἴρηκεν ἡ γραφή, καὶ πρὸς διδασκαλίαν ἀρκεῖ τοῖς ἐξεικονισμένοις τὸ
λεχθὲν ὅτι «πᾶσα σὰρξ χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα σαρκὸς ὡς ἄνθος

P f. 61^r

30–32 H V.19.1; VII.22.1; VIII. 12.5 35s. Dn 4:7–9 (10–12) 37 s. cf. H
VII.21.3; VIII.8.5; X.14.1; 16.1 38–40 Mt 3:10; 7:19; Lc 3:9; H V.8.31; VI.16.6;
Ev. Philippi log. 123 40 ἐὰν ἐξεικονισθῇ: H V.17.10; VI.10.2; 12.3 et 4; 14.6 (bis);
16.5 et 6; 17.1; 18.1; X.12.3 et 4; cf. Jonas, p.341; Haenchen, p.321 s.; Frickel,
pp.189–193 41–44 cf. Mt 3:12; Lc 3:17; Ps. Clem. *Rec.* 3. 38.4; Iren. 1. 3.5 et al.
c. 10: 1–3 Is 5:7 6 τοῖς ἐξεικονισμένοις: cf. H V.17.10 7–9 I *Pt* 1:24 =
Is 40:6–8; H VIII.14.8; *In Dan.* 3. 6.7; Clem. *Strom.* 3. 103.2; 4. 163.5

28 πλάττων P 30 τῶν ὁρατῶν Mi: τὸν ἀόρατον P 31 πεφευγὸς P
ἢ Go: εἰ P 33 ὄντων Mi: ὄλων P 34 κρυφίως καὶ φανερώς P, corr. Go
35 τι addidi τὸ³ add. Mi 36 τῷ Mi: τὸν P 38 τὸν Mi: τῶν P
αὐτῷ Go: αὐτῶν P 40 ἀφανίζεται φλογὸς P, transposui 41 ἀπολαύῃ P
43 οὐχ αὐτοῦ scripsi: οὐκ αὐτοῦ P 44 γεγεννημένον P¹, –vv– P²

4 τὸ add. We 7 χόρτος P LXX: ὡς χόρτος NT σαρκὸς P: αὐτῆς NT:
ἀνθρώπου LXX

χόρτου· ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε· τὸ δὲ ῥῆμα κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα». ῥῆμα δέ, φησὶν, ἐστὶ κυρίου τὸ ἐν στόματι γεννώμενον ῥῆμα καὶ λόγος, ἀλλ(ο δ) ἐ χωρίον γενέσεως οὐκ ἔστι. 10

11 1 Τοιοῦτου δὲ ὄντος, ὡς δι' ὀλίγων εἰπεῖν, κατὰ τὸν Σίμωνα τοῦ πυρός, καὶ πάντων τῶν <μερῶν αὐτοῦ,> ὄντων ὁρατῶν καὶ ἀοράτων, ἐνήχων καὶ <ἀν>ήχων, ἀριθμητῶν καὶ <ἀν>αρίθμων, <φρόνησιν ἐχόντων> – ὧν αὐτὸς ἐν τῇ Ἀποφάσει τῇ μεγάλη καλεῖ τελείων νοερῶν –, [οὕτως ὡς] ἕκαστον τῶν ἀπειρά(κι)ς ἀπείρων <μερῶν ἐπιδέχεται> ἐπινοηθῆναι 5 <ὡς> δυνάμενον καὶ λαλεῖν καὶ διανοεῖσθαι καὶ ἐνεργεῖν, οὕτως ὡς, φησὶν, Ἐμπεδοκλῆς <λέγει>·

γαίη μὲν γὰρ γαῖαν ὀπώπαμεν, ὕδατι δ' ὕδωρ,
αἰθέρι δ' αἰθέρα <δῖον>, ἀτὰρ πυρὶ πῦρ αἰδηλον,
καὶ <στοργῆ> στοργῆν, νεῖκος <δ'> ἔτι νεῖκει λυγρῶ. 10

12 1 Πάντα γάρ, φησὶν, ἐνόμιζε τὰ μέρη τοῦ π(υ)ρός, τὰ <ὁρατὰ καὶ τὰ> ἀόρατα, «φρόνησιν ἔχειν καὶ νόματος αἴσαν».

Γέγονεν οὖν ὁ κόσμος ὁ γεννητὸς ἀπὸ τοῦ ἀγεννήτου πυρός. ἤρξατο δέ, φησί, γίνεσθαι τοῦτον τὸν τρόπον· ἐξ ῥίζας τὰς πρώτας τῆς ἀρχῆς

c. 11: 4 τελείων νοερῶν: cf. H V. 19.8 8–10 Empedoclis Fr. 109 DK (ap. Aristot. *De anima* A 2, p. 404 b 13 et *Metaph.* B 4, p. 1000 b 7)

c. 12: 1–19 = H X. 12.2–4 2 Empedocle. Fr. 110.10 DK ap. Sext. *Emp. Adv. math.* 8.286; H VII. 29.26 πάντα γὰρ ἴσθι φρόνησιν ἔχειν καὶ νόματος αἴσαν

8 αὐτοῦ P (et. vers. Sahidica et Syrohexaplaris): om. LXX NT 10 ἄλλο δὲ Mi: ἀλλ' ἢ P: ἄλλη <δὲ> Go

c. 11: 1 ὀλίγον P 2 μερῶν αὐτοῦ supplevi ex H VI. 12.1 et X. 12.2 3 <ἀν>ήχων Go: ἤχων P καὶ ἀριθμητῶν P, transp. Go <ἀν>αρίθμων Cr: ἀριθμῶν P φρόνησιν ἐχόντων supplevi ex H II. II. ὧν αὐτὸς post v. 2 ἀοράτων P, huc transtulit: ὡσαύτως Go 4 τέλειον νοερὸν Go οὕτως ὡς secl. ut dittog. Cr (cf. v. 6) 5 ἀπείρων scripsi: ἀπειρώς P μερῶν ἐπιδέχεται supplevi 6 ὡς¹ addidi δυνάμενον scripsi: δυναμένων P 7 λέγει addidi 8 δὲ P 9 δῖον add. Mi (δῖον Aristot. *De anima* cod. X et Sophoniae paraphr.: δῖαν codd. CUE: θεῖον Aristot. *Metaph.* cod. A^b) 10 στοργῆ add. Mi (στοργῆ δὲ στοργῆν Aristot. *De an.* CUE, *Metaph.* E J: στοργῆν δὲ στοργῆ *De an.* X, *Metaph.* codd. cett.) <δ'> ἔτι scripsi: ἐπὶ P: δέ τε Mi ex Emped.

c. 12: 1 ἐνόμιζε (sc. Empedocles) P: νενόμισται H: νόμιζε Meineke (ἴσθι Emped.) ὁρατὰ καὶ τὰ ex H add. Go 2 νόματος αἴσαν Go e Sexto: γνώμην ἴσθι P: γνωματο οἶσ ον H (cum signo corr. sup. ἰ) 4 γίνεσθαι scripsi ex H: γενέσθαι P

5 τῆς γενέσεως λαβὼν ὁ γεννητὸς ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ πυρός ἐκείνου.
 2 γεγονέναι γὰρ τὰς ρίζας <ταύτας> φησὶ κατὰ συζυγίαν ἀπ(ὸ) τοῦ πυρός,
 3 ἄστινας ρίζας καλεῖ Νοῦν καὶ Ἐπίνοϊαν, / Φωνὴν καὶ Ὄνομα,
 10 δύνειον καὶ Ἐνθύμησιν. εἶναι δὲ ἐν ταῖς ἐξ ρίζαις ταύταις πᾶσαν
 3 ὁμοῦ τὴν ἀπέραντον δύνειον δυνάμει, οὐκ ἐνεργεία, ἦντινα ἀπέραντον
 10 δύνειον <εἶναι> φησὶ τὸν ἐστῶτα <στάντα> στησόμενον. ὃς εἰάν μὲν
 ἐξεικονισθῆ, ὧν ἐν ταῖς ἐξ δυνάμεισιν, ἔσται οὐσία, δυνάμει, μεγέθει,
 ἀποτελέσματι μία καὶ ἡ αὐτὴ τῆ ἀγεννήτω καὶ ἀπεράντω δυνάμει,
 οὐδὲν ὅλως ἔχουσα ἐνδεέστερον ἐκείνης τῆς ἀγεννήτου καὶ ἀπαρα-
 <λ>άκτου καὶ ἀπεράντου δυνάμειος. εἰάν δὲ μείνη [τῆ] δυνάμει μόνον ἐν
 15 ταῖς ἐξ δυνάμεισιν καὶ μὴ ἐξεικονισθῆ, ἀφανίζεται, φησὶ, καὶ ἀπόλλυται,
 οὕτως ὡς ἡ δύνειος ἡ γραμματικὴ <ῆ> ἡ γεωμετρικὴ ἐν ἀνθρώπου
 ψυχῇ· προσλαβοῦσα γὰρ ἡ δύνειος τεχν(ίτ)ην, φῶς τῶν γινομένων
 (γ)ίνεται, μὴ προσλαβοῦσα δὲ, ἀτεχνία καὶ σκοτός, καὶ ὡς ὅτι οὐκ ἦν,
 ἀποθνήσκοντι τῷ ἀνθρώπῳ συνδιαφθείρεται.

P f. 61^v

Τῶν δὲ ἐξ δυνάμειων τούτων καὶ τῆς ἐβδόμης τῆς μετὰ τῶν ἐξ καλεῖ 1 13
 τὴν πρώτην συζυγίαν, Νοῦν καὶ Ἐπίνοϊαν, οὐρανὸν καὶ γῆν· καὶ τὸν
 μὲν ἄρσενά ἄνωθεν ἐπιβλέπειν καὶ προνοεῖν τῆς συζύγου, τὴν δὲ γῆν
 5 ὑποδέχεσθαι κάτω τοὺς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καταφερομένους τῆ γῆ
 συγγενεῖς νοεροὺς καρπούς. διὰ τοῦτο, φησὶν, ἀποβλέπων πολλάκις ὁ
 λόγος πρὸς τὰ ἐκ Νοῦς καὶ Ἐπίνοϊας γεγεννημένα – τουτέστιν ἐξ
 οὐρανοῦ καὶ γῆς – λέγει· «ἄκουε, οὐρανέ, καὶ ἐνωτίζου, γῆ, ὅτι κ(ύριος)

7 s. cf. cod. Gnost. Berol. 8502.3, pp.86.16-87.1; 96.12-19; NH III.3, pp.73.9-11; 78.5-9;
 NH III.4, pp.96.4-7; 102.20-103.1 νοῦς ἐννοία ἐνθύμησις φρόνησις λογισμός δύνειος;
Acta Archelai 10 τῆς δὲ ψυχῆς ἐστὶ τὰ ὀνόματα ταῦτα· νοῦς ἐννοία φρόνησις ἐνθύμησις
 λογισμός; *Acta Thomae Gr.* 27 ἐλθὲ ὁ πρεσβύτερος τῶν πέντε μελῶν· νοῦς ἐννοία
 φρόνησις ἐνθύμησις λογισμός; Iren. 1. 24.3 (Basilides) νοῦς λόγος φρόνησις σοφία
 δύνειος; Bousset, p. 235 s.; Lüdemann, p. 133 s. (n. 62) 15-19 cf. H V. 19.1-2; VI. 16.5

c. 13:2 et 11 s. οὐρανὸς καὶ γῆ, ἥλιος καὶ σελήνη, ἀήρ καὶ ὕδωρ: cf. *Acta Archelai* 13 μέγα
 πῦρ, ἄνεμος, ἀήρ, ὕδωρ, τὸ ἔσωθεν πῦρ τὸ ζῶον et Bousset, p.230 ss. 5 νοεροὺς
 καρπούς: cf. H V. 8.31-32; VI. 9.10; 16.5 7 s. Is 1:2; H V. 26.36

5 γενέσεως scripsi ex H: γεννήσεως P γεννητὸς <γένονεν> coniec. Mi invito H
 6 γὰρ scripsi ex H: δὲ P ταύτας addidi ex H συζυγίαν scripsi ex H:
 συζυγίας P 7 ρίζας om. H 10 εἶναι addidi ex H στάντα ex H add. Mi I
 ὃς Go ex H: ὡς P 11 ὧν P (cf. vv. 14-15): om. H, del. Mi 13/14 ἀπαραλάκτου
 P 14 καὶ in mg. P, hab. H τῆ deleui (om. H) 16 <ῆ> ἡ coniec. We: ἡ
 P H: ἡ Go 17 τεχν(ίτ)ην scripsi ex H: τέχνην P 18 ὅτι P: ὅτε Mi cett.

c. 13: 4 ὑποδέχεται P 5 νοεροὺς ante v. 4 καταφερομένους P, huc transtuli

P f. 62^f

ἐλάλησεν· υἱοὺς ἐγέννησα καὶ ὕψωσα, αὐτοὶ δέ με / ἠθέτησαν». ὁ δὲ λέγων ταῦτα, φησὶν, ἡ ἐβδόμη δύναμις ἐστίν, <ὁ> ἐστὼς στας στησό-
 10 μενος· αὐτὸς γὰρ αἴτιος τούτων τῶν καλῶν ὧν ἐπήνεσε Μωσῆς καὶ εἶπε
 «καλὰ λίαν». ἡ δὲ Φωνὴ καὶ τὸ ὄνομα ἡλῖος καὶ σελήνη, ὁ δὲ Λογισ-
 μὸς καὶ ἡ Ἐνδύμησις ἀήρ καὶ ὕδωρ. ἐν δὲ τούτοις ἅπασιν ἐμμέμικται
 καὶ κέκραται, ὡς ἔφην, ἡ μεγάλη δύναμις, ἡ ἀπέραντος, ὁ ἐστὼς.

- 14 1 Μωσέως οὖν εἰρηκότος· «<ἐν> ἕξ ἡμέραις, ἐν αἷς ὁ θεὸς ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ <τῇ ἡμέρᾳ> τῇ ἐβδόμῃ κατέπαυσεν ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ», τὸν εἰρημένον τρόπον μετοικονομήσας ὁ
 2 Σίμων ἑαυτὸν θεοποιεῖ. ὅταν <γὰρ> οὖν <αἱ γραφαὶ> λέγωσιν ὅτι εἰσὶ τρεῖς ἡμέραι πρὸ ἡλίου καὶ σελήνης γεγενημέναι, αἰνίσσονται, <φησί>
 5 Νοῦν καὶ Ἐπίνοιαν – τουτέστιν οὐρανὸν καὶ γῆν – καὶ τὴν ἐβδόμην δύναμιν, τὴν ἀπέραντον· αὐταὶ γὰρ αἱ τρεῖς δυνάμεις εἰσὶ πρὸ πασῶν
 3 τῶν ἄλλων γενόμεναι. ὅταν δὲ λέγωσι· «πρὸ πάντων τῶν αἰώνων γεννᾷ με», περὶ τῆς ἐβδόμης, φησί, δυνάμεως τὰ τοιαῦτα λέγεται [εἶναι]·
 4 ἐβδόμη γὰρ <ἐστὶ, φησί> [αὐτῇ] δύναμις ἣτις ἦν δύναμις ὑπάρχουσα
 10 ἐν τῇ ἀπεράντῳ δυνάμει, ἣτις γέγονε πρὸ πάντων τῶν αἰώνων. αὕτη ἐστὶ, φησὶν, ἡ ἐβδόμη δύναμις περὶ ἧς λέγει Μωσῆς· «καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος», τουτέστι, φησί, τὸ πνεῦμα τὸ πάντα ἔχον ἐν ἑαυτῷ, εἰκῶν <ὄν> τῆς ἀπεράντου δυνάμεως. περὶ ἧς ὁ Σίμων
 5 λέγει· «εἰκῶν ἐξ ἀφθάρτου μορφῆς, κοσμοῦσα μόνη πάντα». αὕτη γὰρ
 15 ἡ δύναμις, ἡ ἐπιφερομένη ἐπάνω τοῦ ὕδατος, ἐξ ἀφθάρτου, φησί, γεγενημένη μορφῆς, κοσμεῖ μόνη πάντα.

Τοιαύτης οὖν τινος καὶ παραπλησίου τῆς κατασκευῆς τοῦ κόσμου) γενομένης παρ' αὐτοῖς, «ἐπλασε», φησὶν, «ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον, χοῦν ἀπὸ / τῆς γῆς λαβῶν»· ἐπλασε δὲ οὐχ ἀπλοῦν ἀλλὰ διπλοῦν· «κατ'
 6 εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν». εἰκῶν δὲ ἐστὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἐπιφερόμενον

P f. 62^v

c. 13: 11 Gn 1:31

c. 14: 1-3 Ex 20:11 et Gn 2:2; cf. H VI.13.1; 32.8; VIII.14.1 4 cf. Gn 1:5-13; H V.20.2 8 s. cf. Prov. 8:23 et 25; cf. O. Betz in *Festschrift Michel* (Lugd. Batav. 1963), p.38 s. 12 s. Gn 1:2; H vv.16 et 21 s.; V.19.17; VI.17.1-2 19 s. Gn 2:7; H V.26.7; VI.34.5; Clem. *Exc. ex Theod.* 50; NH II.4, p.87.25 ss.; V.5, p.64.7 s. et al. 20 s. Gn. 1:26; H V.7.6; VII.28.2; X.34.5; Iren. 1.5.5; 24.1; 30.6; Clem. *Exc. ex Theod.* 50; 54.2; cod. Gnost. Berol. 8502.2, p.48.8-14; NH II.4, p.87.31 ss. et al.

c. 13: 9 ὁ add. Go

c. 14: 1 ἐν¹ addidi e LXX ἡμέραι coniec. We 2 τῇ ἡμέρᾳ addidi e LXX
 4 γὰρ addidi αἱ γραφαὶ supplevi (cf. v.30 et H V.8.1) 5 φησί addidi
 9 εἶναι del. suad. We 10 γὰρ scripsi: δὲ P ἐστὶ, φησί addidi αὕτη deleui
 (cf. v.11) 13 τὸ² Mi: τῷ P 14 ἔχειν P ὄν addidi 19 νενομένης P
 21 τοῦ ἐπιφερομένου P, corr. Mi

ἐπάνω τοῦ ὕδατος· ὃ ἐὰν μὴ ἐξεικονισθῆ, μετὰ τοῦ κόσμου ἀπολεῖται, δυνάμει μείναν μόνον, μὴ καὶ ἐνεργεῖα γενόμενον – τοῦτό ἐστι, φησί, τὸ εἰρημένον· «ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν». – ἐὰν δὲ ἐξει-
 25 κονισθῆ καὶ γένηται ἀπὸ στιγμῆς ἀμερίστου, ὡς, <φησί,> γέγραπται ἐν τῇ Ἀποφάσει, τὸ μικρὸν μέγα γενήσεται, τὸ δὲ μέγα ἔσται εἰς τὸν ἄπειρον αἰῶνα καὶ ἀπαράλ<λ>ακτον, τὸ<v> μηκέτι γινόμενον.

Πῶς οὖν καὶ τίνα τρόπον, φησί, πλάσ<σ>ει τὸν ἄνθρωπον ὁ θεός; ἐν 7
 (π)αραδείσῳ· οὕτως γὰρ αὐτῷ δοκεῖ. ἔστω, φησί, παράδεισος ἡ μήτρα·
 30 καὶ ὅτι τοῦτο ἐστὶν ἀληθές, ἡ γραφὴ διδάσκει ὅτε λέγει· «ἐγὼ εἰμι ὁ πλάσσω σε ἐν μήτρᾳ μητρὸς σου»· καὶ τοῦτο γὰρ οὕτω θέλει γεγράφ-
 θαι. τὸν παράδεισον <οὖν>, φησὶν, ἀλληγορῶν ὁ Μωσῆς τὴν μήτραν εἶρηκεν, εἴπερ δεῖ τῷ λόγῳ πιστεύειν. εἰ δὲ πλάσσει ὁ θεὸς ἐν μήτρᾳ 8
 μητρὸς τὸν ἄνθρωπον, τουτέστιν ἐν παραδείσῳ, ὡς ἔφην, ἔστω παρά-
 35 δεισος ἡ μήτρα, Ἐδὲμ δὲ τὸ χόριον, «ποταμὸς <δὲ> ἐκπορευόμενος ἐξ Ἐδὲμ ποτίζει<v> τὸν παράδεισον» ὁ ὀμφαλός. οὗτος <δέ>, φησὶν, ὁ ὀμφαλὸς «ἀφορίζεται εἰς τέσσαρας ἀρχάς»· ἐκατέρωθεν γὰρ τοῦ ὀμφαλοῦ δύο εἰσὶν ἀρτηρίαι παρατεταμέναι, ὀχετοὶ πνεύματος, καὶ δύο φλ<εβ>ες, ὀχετοὶ αἵματος. ἐπειδὴν δέ, φησὶν, ἀπὸ τοῦ Ἐδὲμ <τοῦ> 9
 40 χορίου ἐκπορευόμενος ὁ ὀμφαλὸς ἐμφύη τῷ γεν<v>(ω)μένῳ κατὰ τὸ ἐπιγαστρὶον – ὃ κοινῶς / πάντες προσαγορεύουσιν ὀμφαλόν –, αἱ δὲ δύο φλέβες, δι' ὧν ρεῖ καὶ φέρεται ἀπὸ τοῦ Ἐδὲμ τοῦ χορίου τὸ αἷμα, κατὰ τὰς καλουμένας πύλας τοῦ ἥπατος – αἵτινες τὸ γεννώμενον τρέφουσιν –, αἱ δὲ <δύο> ἀρτηρίαι – ἃς ἔφημεν ὀχετοὺς εἶναι πνεύματος, 10
 45 ἐκατέρωθεν περιλαβοῦσαι τὴν κύστιν κατὰ τὸ πλατὺ ὄστουν – πρὸς τὴν

P f. 63^r

24 I Cor 11:32; H V.12.7 25–27 cf. H IV.51. 2–3; V.9.5; VI.17.7; 23.3
 30 s. cf. Is 44:2 et 24 35–37 Gn 2:10; H V.9.14–15; 16.9; 26.11; VI.15.1
 37 ss. cf. e.g. Galen. *De usu partium* 15.5 (IV, p. 231 Kuehn; II, p. 351 s. Helmreich); H IV.51.14

23 καὶ μὴ P, transposui 25 φησί addidi 27 ἀπαράλακτον P τὸν Hilgen-
 feld (conl. H VI.17.7): τὸ P 28 πλάσεις P 30 διδάσκει scripsi: διδάξει P
 32 οὖν addidi 35 χόριον Cr: χωρίον P δὲ² add. suad. We (hab. LXX)
 36 ποτίζει P δὲ addidi 36–37 ἀφορίζεται ὁ ὀμφαλὸς P, transposui
 38 παρατεταμέναι P, conl. Go 39 ἐπειδὴν P: ἔπειτα Chr. Petersen ap. Go
 39 τοῦ² addidi (cf. v.42) 40 χορίου hic et in v.42 Cr: χωρίου P ἐμφυῆ P:
 ἐμφύεται Petersen γεννωμένῳ scripsi (cf. v.43): γεν(ο)μένῳ vel γεν(ω)μένῳ P ut v.
 40–41 post τὸ ἐπιγαστρὶον lacunam signavit Mi, post v.41 ὀμφαλὸν Go 41 ὃ Cr:
 ὄν P 41–42 αἱ δὲ δύο φλέβες (sc. ἐμφύωσι, cf. v.40) 44 δύο addidi
 45 περιλαβοῦσαι Go: μὲν λαβοῦσαι P: συλλαβοῦσαι Mi: μεταλαβοῦσαι R. Scott

μεγάλην συνάπτωσιν ἀρτηρίαν – τὴν κατὰ ῥάχιν καλουμένην ἀορτὴν –, [καὶ] οὕτως διὰ τῶν παραθύρων ἐπὶ τὴν καρδίαν ὀδεῦσαν τὸ πνεῦμα
 11 κίνησιν ἐργάζεται τῷ ἐμβρύῳ. πλασσόμενον (μὲν) γὰρ τὸ βρέφος ἐν τῷ παραδείῳ οὔτε τῷ στόματι τροφήν λαμβάνει οὔτε ταῖς ῥίσις ἀναπνέει· ἐν ὑγροῖς γὰρ ὑπάρχοντι αὐτῷ παρὰ πόδας ἦν ὁ θάνατος εἰ ἀνεπνευσεν· 50
 ἐπεσπάσατο γὰρ ἂν ἀπὸ τῶν ὑγρῶν καὶ ἐφθάρη. ἀλλὰ γὰρ ὅλον περιέσφιγκται τῷ καλουμένῳ χιτῶνι ἀμνίῳ, τρέφεται δὲ δι' ὀμφαλοῦ, καὶ διὰ τῆς (ἀορτῆς τῆς) κατὰ ῥάχιν, ὡς ἔφην, τὴν τοῦ πνεύματος οὐσίαν λαμβάνει.

15 1 Ὁ οὖν ποταμός, φησὶν, ὁ ἐκπορευόμενος ἐξ Ἐδεμ εἰς τέσσαρας ἀφορίζεται ἀρχάς, (εἰς) ὄχετους τέσσαρας, τουτέστιν εἰς τέσσαρας αἰσθήσεις τοῦ γεννωμένου· ὄρασιν, [ἀκοήν,] γεῦσιν, ὄσφρησιν καὶ ἀφήν. ταύτας γὰρ ἔχει μόνας τὰς αἰσθήσεις ἐν τῷ παραδείῳ πλασσόμενον τὸ παιδίον. οὗτος (δέ), φησὶν, ἐστὶν ὁ νόμος ὃν ἔθηκε Μωσ(ῆ)ς, καὶ πρὸς 5
 2 τοῦτον αὐτὸν τὸν νόμον γέγραπται τῶν βιβλίων ἕκαστον, ὡς (αἰ) ἐπιγραφαὶ δηλοῦσι. τὸ (γὰρ) πρῶτον βιβλίον Γένεσις· ἦρκει, φησὶ, πρὸς γινώσιν τῶν ὄλων ἢ ἐπιγραφή τοῦ βιβλίου. αὕτη γάρ, φησὶν, ἐστὶν ἡ Γένεσις ὄρασις, εἰς ἣν ἀφορίζεται (τοῦ) ποταμοῦ σχίσις ἢ 10
 3 μία· ἐθεάθη γὰρ ὁ κόσμος ἐν ὀράσει. (ἢ δὲ) ἐπι(γ)ραφή βιβλίου δευτέρου Ἐξοδος· ἔδει γὰρ τὸ γεννηθέν, τ(ῆ)ν Ἐρυθρὰν / διοδεῦσαν θάλασσαν, ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν ἔρημον – (τὴν) Ἐρυθρὰν δὲ (θάλασσαν) λέγει, φησὶ, τὸ αἶμα – καὶ γεύσασθαι πικρὸν ὕδωρ. πικρὸν γάρ, φησὶν, ἐστὶ τὸ ὕδωρ τὸ μετὰ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, ὅπερ ἐστὶν ὁδὸς τῆς κατὰ τὸν 15
 4 βίον γνώσεως, (διὰ) τῶν ἐπιπόνων ὀδευομένη καὶ πικρῶν. στραφὲν δὲ ὑπὸ Μωσέως – τουτέστι τοῦ λόγου – τὸ πικρὸν ἐκεῖνο γίνεται γλυκύ. καὶ ὅτι ταῦθ' οὕτως ἔχει, κοινῇ πάντων (τῶν ἐθνῶν, φησὶν,)

P f. 63^v

c. 15: 1 *Gn* 2:10 2 εἰς τέσσαρας αἰσθήσεις: cf. *H* V.9.15–18 11–14 et 15–17 *Ex* 15:22–25 (*Marah*, Πικρία); cf. *H* V.7.39; 16.5

46 συνάπτωσιν scripsi: συνάπτουσιν P 47 καὶ delevi 48 τῷ ἐμβρύῳ scripsi: τῶν ἐμβρύων P πλαττό– P (at cf. vv.28, 33) μὲν addidi 53 ἀορτῆς τῆς add. Cr (cf. v.46)

c. 15: 2 εἰς¹ addidi 3 γεννωμένου P¹, –νω– P² ἀκοήν secl. Mi (quattuor sensus habet *H* V.9.15–18: ὀφθαλμόν, ἀκοήν, ὄσφρησιν, στόμα): retinent Go, Frickel (*Wien. St.* 85, 1972, p. 171 s.) ὄσφρησιν γεῦσιν P, transposui καὶ ἀφήν secl. Salles-Dabadie 5 δὲ addidi 6 αἰ add. Go 7 γὰρ addidi 9 τοῦ addidi 10 ἢ add. Go et δὲ addidi 12 τὴν² addidi θάλασσαν addidi 13 φησὶ¹ coniec. Mi: φασὶ P 15 διὰ add. Cr (cf. *H* V.9.14; 24.2) πικρῶς P 17 τῶν ἐθνῶν, φησὶν supplevi (cf. *H* VI.16.1)

ἔστιν ἀκοῦσαι κατὰ τοὺς ποιητὰς λεγόντων·

20 ρίζη μὲν μέλαν <ἔσκε>, γάλακτι δὲ εἶκελον ἄνθος·
μῶλυ δὲ μιν καλέουσι θεοί· χαλεπὸν δὲ τ' ὀρύσσειν
ἀνδράσι γε θνητοῖσι· θεοὶ δὲ τε πάντα δύνανται.

Ἀρκεῖ, φησί, <τὸ> λεχθὲν ὑπὸ τῶν ἐθνῶν πρὸς ἐπίγνωσιν τῶν 1 16
ὄλων τοῖς ἔχουσιν ἀκο(ᾶς) (ὕ)πακοῆς· τούτου γάρ, φησίν, ὁ γευσάμενος
τοῦ καρποῦ <οὐ μόνον> ὑπὸ τῆς Κίρκης οὐκ ἀπεθριώθη μόνος, ἀλλὰ
καὶ τοὺς ἤδη τεθριωμένους, τῇ δυνάμει χρώμενος τοῦ τοιοῦτου καρποῦ,
5 εἰς τὸν πρῶτον ἐκείνον, τὸν ἴδιον αὐτῶν ἀνέπλασε καὶ ἀνετύπωσε καὶ
ἀνεκαλέσατο χαρακτῆρα. πιστὸς γὰρ ἀνὴρ καὶ ἀγαπώμενος ὑπὸ τῆς 2
φαρμακίδος ἐκείνης διὰ τὸν γαλακτώδη καὶ θεῖον ἐκείνον καρπὸν,
φησίν, εὐρίσκεται. Δευϊτικὸν ὁμοίως τὸ τρίτον βιβλίον, ὅπερ ἐστίν,
<φησίν,> ἢ ὄσφρησις <καὶ> ἀναπνοή. θυσιῶν γάρ ἐστι καὶ προσφορῶν
10 ὄλον ἐκείνο τὸ βιβλίον· ὅπου δὲ ἐστὶ θυσία, ὁσμή τις εὐωδίας ἀπὸ
τῆς θυσίας διὰ τῶν θυμιαμάτων γίνεται· περὶ ἣν εὐωδιαν <τὴν>
<φησίν> εἶνα(ι) δ(οκ<ι>)μιον. Ἀριθμοὶ <δὲ> τὸ τέταρτον τῶν 3
βιβλίων· γεῦσιν, <φησί,> λέγει, ὅπο(υ) <ὁ> (λ)όγος ἐνεργεῖ· διὰ γὰρ τὸ
λαλεῖν πάντα <τῇ τῶν> ἀριθμῶν τάξει <οὕτως> κ(α)λεῖται. Δευτερονό-
15 μιον δὲ <τὸ πέμπτον βιβλίον, ὅπερ,> φησίν, ἐστὶ πρὸς / τὴν ἀφήν τοῦ
πεπλασμένου παιδίου γεγραμμένον. ὥσπερ γὰρ ἡ ἀφή τὰ ὑπὸ τῶν 4
ἄλλων αἰσθήσεων ὀραθέντα διγοῦσα ἀνακεφαλαιοῦται καὶ βεβαιοῖ,
σκληρὸν ἢ γλίσχρον, ἢ θερμὸν <ἢ ψυχρὸν> δοκιμάσασα, οὕτως τὸ
πέμπτον βιβλίον τοῦ νόμου ἀνακεφαλαίωσις ἐστὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ
20 γραφέντων τεσσάρων.

P f. 64^r

c. 15: 19-21 *Odys.* 10.304-306

c. 16: 10 ὁσμή τις εὐωδίας: cf. *Eph* 5:2; *Ph* 4:18; *Gn* 8:21; *Ex* 29:18; *Ez* 20:41; *Didasc. apostol.* 28.5; *Trad. apostol.* 69.21 ed. Tidner (*T. U.* 75, 1963)

19 ἔσκε ex Hom. add. Mi 21 δύνανται^{te} P

c. 16: 1 τὸ add. Mi 2 ἀκο(ᾶς) (ὕ)πακοῆς P Mi: ἀκοᾶς (τῆς ἀκ)οῆς Go We
3 οὐ μόνον addidi 5 αὐτῶν P¹, αὐτὸν P² ἐνέπλασε P 6 γὰρ scripsi:
δὲ P ἀνὴρ scripsi: ἀνὴρ P 9 φησίν addidi καὶ¹ addidi: ἢ add. Mi
11 τὴν addidi 12 φησιν addidi δοκίμιον scripsi ex coniectura (cf. v.18
δοκιμάσασα et Longini *De sublimitate* 32.5 γλώσσαν δὲ γεύσεως δοκίμιον): δ(ὀκμ)ιον
P ut v.: δ(οκμιαστή)ριον Mi Go: δ(εῖ κριτή)ριον Cr: κ(ριτή)ριον coniec. We (conl.
H V.21.3): δ̄ (μό)ριον (glossema) Diels δὲ addidi 13 φησί addidi
ὁ addidi τὸ scripsi: τοῦ P 14 τῇ τῶν addidi ἀριθμῶν scripsi (i.e. in
rhythmo): ἀριθμοῦ P οὕτως addidi 15 τὸ πέμπτον βιβλίον, ὅπερ supplevi
(cf. vv.18-19) 16 γεγραμμένον P: ἐπιγεγραμμένον Go We 18 ἢ θερμὸν ἢ
γλίσχρον P, transposui ἢ ψυχρὸν add. Mi et Cr 18-19 τὸ ε̄ P
19-20 τῶν ... δ̄^{ων} P

5 Πάντα οὖν, φησί, τὰ ἀγέννητά ἐστιν ἐν ἡμῖν δυνάμει, οὐκ ἐνεργεία, <οὕτως> ὡς ἡ γραμματικὴ <ἦ> ἡ γεωμετρικὴ. ἐὰν <μὲν> οὖν τύχη τοῦ λόγου τοῦ προσήκοντος καὶ διδασκαλίας, [καὶ] στραφήσεται τὸ πικρὸν εἰς γλυκὺ – τουτέστιν, <φησίν,> «αἱ ζιβύναι εἰς δρέπανα καὶ αἱ μάχαιραι εἰς ἄροτρα» –, <καὶ> οὐκ ἔσται ἄχυρα καὶ ξύλα, τὰ γεννώμενα πυρί, 25 ἀλλὰ καρπὸς τέλειος ἐξεικονισμένος, ὡς ἔφην, ἴσος καὶ ὁμοῖος τῇ

6 ἀγεννήτῳ καὶ ἀπεράντῳ δυνάμει. ἐὰν δὲ μείνῃ δ(έ)νδρον μόνον, καρπὸν μὴ ποιοῦν ἐξεικονισμένον, ἀφανίζεται. «ἐγγὺς γάρ που», φησίν, «τῆ ἀξίνῃ παρα τὰς ρίζας τοῦ δένδρου· πᾶν δένδρον», φησί, «μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται». 30

17 1 Ἔστιν οὖν κατὰ τὸν Σίμωνα τὸ μακάριον καὶ ἄφθαρτον ἐκεῖνο ἐν παντὶ <ἀνθρώπῳ> κεκρυμμένον δυνάμει, οὐκ ἐνεργεία, ὅπερ ἐστὶν ὁ ἐστὼς στας στησόμενος· ἐστὼς ἄνω ἐν τῇ ἀγεννήτῳ δυνάμει, στας κάτω ἐν τῇ ῥοῇ τῶν ὑδάτων, ἐν εἰκόνι γεννηθεὶς, στησόμενος ἄνω 2 παρὰ τὴν μακαρίαν ἀπεράντον δύναμιν, ἐὰν ἐξεικονισθῇ. τρεῖς γάρ, 5 φησίν, εἰσὶν ἐστῶτες <αἰῶνες>, καὶ ἄνευ τοῦ τρεῖς εἶναι ἐστῶτας αἰῶνας οὐ κοσμεῖ ὁ γεννητὸς, ὁ κατ' αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ ὕδατος φερόμενος, ὁ καθ' ὁμοίωσιν ἀναπεπλασμένος τέλειος ἐπου(ράν)ιος, <ὁ> κατ' οὐδεμίαν ἐπίνοιαν ἐνδεέστερος τῆς ἀγεννήτου δυνάμεως (γε)ν(ν)ώμενος. / τοῦτ' ἔστιν, <φησίν,> ὁ λέγουσιν· «ἐγὼ καὶ σὺ ἐν· <τὸ> πρὸ ἐμοῦ σὺ, τὸ μετὰ 10

Pf.64^v

21–23 H V. 19.1–2; VI. 12.4; X. 12.4 29 s. cf. H VI. 15.3–4 24 s. Is 2:4
25 H VI. 9.9–10 26 s. H VI. 12.3 28–30 Mt 3:10; 7:19; Lc 3:9;
H V. 8.31; VI. 9.10; *Ev. Philippi* log. 123

c. 17: 1 τὸ μακάριον καὶ ἄφθαρτον: cf. Epicuri *Sent.* 1; *Ep. ad Menoec.* 123; *Ep. ad Herod.* 78; 81; Diog. Oenoand. Fr. 52 col. 4.5 s. Chilton; Clem. *Strom.* 5. 83.1; 6.104.3; Constant. *Or. ad sanct. coetum* 4; H v.5 et VI. 14.4 2 s. ὁ ἐστὼς στας στησόμενος: cf. ad H VI. 9.1 4 et 7 *Gn* 1:2; H VI. 14.4–6; V. 19.7 4 *Gn* 9:6; *Ps* 38:7
7 s. *Gn* 1:26; H VI. 14.5 10 ἐγὼ καὶ σὺ ἐν: cf. *Pap. Gr. Mag.* 13.795 et 8.36 Preisendanz σὺ γὰρ (εἰ) ἐγὼ καὶ ἐγὼ σὺ; 8.49 s. οἰδᾶ σε, Ἐρμῆ, καὶ σὺ ἐμέ· ἐγὼ εἰ(μι)

22 οὕτως addidi (conl. H VI. 12.4; X. 12.4) <ἦ> ἡ coniec. We: ἦ P: ἦ Go μὲν
addidi 23 καὶ² deleui 24 φησίν addidi 25 καὶ¹ addidi post
γεννώμενα add. ἀφανιζόμενα We 28 <μῆ> ἐξεικονισμένον Go, at cf. vv.26;
29–30 ἐγγὺς γάρ που P: ἤδη δὲ NT 29 πρὸς τὴν ρίζαν τῶν δένδρων κεῖται NT

c. 17: 2 ἀνθρώπῳ addidi 4 ἐπὶ τῆς ῥοῆς conieci (cf. v. 7) 6 αἰῶνες addidi
7 κοσμεῖ scripsi (cf. H VI. 14.4): κοσμεῖται P γεννητὸς Go (cf. v. 9 γεννώμενος):
ἀγεννήτος P, retinent Salles-Dabadie, I. Frickel 8 ὁμείωσιν P ὁ addidi
οὐ δὲ μίαν P 9 γεννώμενος scripsi: (γε)νόμενος P 9–10 τουτέστιν P
10 φησίν addidi τὸ¹ addidi (cf. τὸ²) τὸ² Mi: τῷ P

σὲ ἐγώ». αὐτῆ, φησίν, ἐστὶ〈ν ἢ〉 δύναμις μία, διηρημένη 〈δ'〉 ἄνω 3
 κάτω, αὐτὴν γεννώσα, αὐτὴν αὐξουσα, αὐτὴν ζητοῦσα, αὐτὴν εὐρίσ-
 κουσα, αὐτῆς μήτηρ οὖσα, αὐτῆς πατήρ, αὐτῆς ἀδελφή, αὐτῆς σύζυγος,
 αὐτῆς θυγάτηρ, αὐτῆς υἱός, [μήτηρ, πατήρ,] ἐν οὖσα· ρίζα τῶν ὅλων.
 15 Καὶ ὅτι, φησίν, ἀπὸ πυρὸς ἡ ἀρχὴ τῆς γενέσεως ἐστὶ τῶν γεννω- 4
 μένων, τοιοῦτον κατανοεῖ τινὰ τρόπον. πάντων ὅσων γένεσις ἐστὶν, ἀπὸ
 πυρὸς ἡ ἀρχὴ τῆς ἐπιθυμίας τῆς γενέσεως γίνεται· τοιγαροῦν πυροῦσθαι
 τὸ ἐπιθυμεῖν τῆς μεταβλητῆς γενέσεως ὀνομάζεται. ἐν δὲ ὄν τὸ πῦρ 5
 τροπᾶ(ς) 〈σ〉τρέφεται δύο· στρέφεται γάρ, φησίν, ἐν τῷ ἀνδρὶ τὸ αἷμα –
 20 καὶ θερμὸν καὶ ξανθὸν ὡς πῦρ τυπούμενον – εἰς σπέρμα, ἐν δὲ τῇ 6
 γυναικὶ τὸ αὐτὸ τοῦτο αἷμα εἰς γάλα· καὶ γίνεται ἡ τοῦ ἄρρενος τροπὴ
 γένεσις, ἡ δὲ τῆς θηλείας τροπὴ τροφὴ τῷ γεννωμένῳ. αὐτῆ, φησίν,
 ἐστὶν «ἡ φλογίνη ῥομφαία ἡ στρεφομένη φυλάσσειν τὴν ὁδὸν τοῦ
 ξύλου τῆς ζωῆς». στρέφεται γὰρ τὸ αἷμα εἰς σπέρμα καὶ γάλα, καὶ γίνε- 6
 25 ται ἡ δύναμις αὐτῆ πατήρ καὶ μήτηρ, σπορὰ τῶν γινομένων καὶ αὔξεισις
 τῶν τρεφομένων, ἀπροσδεῆς, αὐτάρκης. φυλάσσεται δέ, φησί, τὸ ξύλον
 τῆς ζωῆς διὰ τῆς στρεφομένης φλογίν(ης) ῥομφαίας, ὡς εἰρήκαμεν,
 〈ἡτις ἐστὶ, φησίν,〉 ἡ δύναμις ἡ ἐ(βδ)όμη, ἡ ἐξ αὐτῆς 〈πάντα γεννώσα,〉
 ἡ πάντα ἔχουσα, ἡ ἐν ταῖς ἐξ κατ(α)κειμένη δυνάμεσιν. ἐὰν γὰρ μὴ 7
 30 στρέφεται ἡ φλο/γίνη ῥομφαία, φθαρήσεται καὶ ἀπολείται τὸ καλὸν
 ἐκεῖνο ξύλον· ἐὰν δὲ στρέφεται εἰς σπέρμα καὶ γάλα, ὁ δυνάμει ἐν τού-
 τοις κατακειμένος, λόγου τοῦ προσήκοντος καὶ τόπου κυρίου ἐν ᾧ γεν-

Pf.65^f

σὺ καὶ σὺ ἐγώ; *Lib. mortuorum (Aegypt.)* c. 64.4 ss. Lepsius 'ille est ego, ego sum ille'; *Corp. Hermet.* 5.11 et A.I. Festugière ad loc. (I, p. 68 s.); *Iren.* 1. 13.3; *Epiphan. Pan.* 26. 3.1 (*Ev. Evae*); *Pistis Sophia* 96, p. 148.18 S.-T. 'ich bin sie und sie sind ich' et al.; A. Dieterich, *Mithrasliturgie*³, pp. 97 et 240; R. Reitzenstein, p. 242 13 s. cf. *Mart. Petri* 10 (p. 98.3 Lipsius-Bonnet) σύ μοι πατήρ, σύ μοι μήτηρ, σύ μοι ἀδελφός, σὺ φίλος, σὺ δοῦλος, σὺ οἰκονόμος· σὺ τὸ πᾶν καὶ τὸ πᾶν ἐν σοὶ κτλ. 17 πυροῦσθαι: cf. 1 *Cor* 7:9; *Sir* 23:17 23 s. *Gn* 3:24; *Orig. c. Cels.* 6.33 28 *H. VI.* 13.1; 14.1-5 πάντα γεννώσα: cf. *H. VI.* 18.3; VIII. 12.5 32 λόγου: cf. *H. VI.* 10.2; 16.5 τόπου κυρίου: cf. *Hebr. maqom*; *Ex* 24:10; 33:21; *Clem. Protrept.* 56.4; *Orig. c. Cels.* 6.59 s. f.; *Plat. Phaedr.* 247 c 3; *Gn* 28:17; *H. V.* 8.20 et 44

11 ἡ addidi δ' addidi 12-14 αὐτὴν et αὐτῆς ubique P, corr. Mi 14 μήτηρ
 πατήρ seclusi (cf. v. 13) ἐνοῦσα P, corr. Mi 15 γεννέσεως P¹ 16 κατα-
 νοεῖ P γένεσις P¹, -vv- P² 17 et 18 γενέσεως P¹, -vv- P² 18 ἐν δέον P,
 corr. Go 19 τροπᾶς στρέφεται δύο Go: τροπᾶ(ς) τρέφεται. διὸ P 22 γένεσις
 P¹, -vv- P² 25 μήτηρ καὶ πατήρ P, transposui (cf. v. 24 σπέρμα καὶ γάλα)
 σπορὰ P: male παρὰ Mi: πατήρ Go: μήτρα coniec. Salles-Dabadie: αἰτία coniec. Frickel
 (*W. St.* 85, 1972, p. 176) 28 ἡτις ἐστὶ, φησίν addidi αὐτῆς P, corr. We
 πάντα γεννώσα supplevi (cf. *H. VI.* 18.3) 29 πάντα Cr: πάντας P 31 στρέ-
 φεται P 32 λόγου Go (conl. *H. VI.* 16.5): λόγος P

νᾶται <ὁ> λόγος τυχῶν, ἀρξάμενος ὡς ἀπὸ σπινθήρος ἐλαχίστου παντε-
λῶς μεγαλυνθήσεται καὶ αὐξήσει, καὶ ἔσται δύναμις ἀπέραντος <καὶ>
ἀπαράλ<λ>ακτος, <καὶ τὸ μέγα ἔσται> εἰς τὸν ἀπέραντον αἰῶνα [αἰῶνι] 35
<καὶ> ἀπαράλ<λ>ακτον, <τὸν> μηκέτι γινόμενον.

- 18 1 Γέγονεν οὖν ὁμολογουμένως κατὰ τοῦτον τὸν λόγον τοῖς ἀνοήτοις
Σίμων θεός, ὡσπερ ὁ Λίβυς ἐκεῖνος [ὁ καὶ] Ἄψευθος· γεννητὸς μὲν καὶ
παθητός, ὅταν ἦ ἐν δυνάμε<σ>ι<ν>, ἀπαθῆς δὲ καὶ <ἀ>γέννητος, ὅταν
ἐξεικονισθῇ καὶ γενόμενος τέλειος ἐξέλθῃ τῶν δυνάμεων τῶν πρώτων
2 δύο, τουτέστιν οὐρανοῦ καὶ γῆς. λέγει γὰρ Σίμων δια(ρρή)θην περὶ 5
τούτου ἐν τῇ Ἀποφάσει οὕτως· «ὕμῖν οὖν λέγω ἃ λέγω καὶ γράφω ἃ
γράφω, τὸ γράμμα τοῦτο· δύο εἰσὶ παραφυάδες τῶν ὅλων αἰώνων,
μήτε ἀρχὴν μήτε πέρας ἔχουσαι, ἀπὸ μιᾶς ρίζης, ἣτις ἐστὶ δύναμις
3 Σιγῆ ἀόρατος, ἀκατάληπτος. ὧν ἡ μία φαίνεται ἄνωθεν, ἣτις ἐστὶ
μεγάλη δύναμις, Νοῦς τῶν ὅλων, διέπων τὰ πάντα, ἄρσην· ἡ δὲ ἕτερα 10
κάτωθεν, Ἐπίνοια, μεγάλη <θεός,> θῆλεια, γεννώσα τὰ πάντ(α). ἔνθεν
ἀλλήλοις ἀντιστοιχοῦντες συζυγίαν ἔχουσι, καὶ τὸ μέσον διάστημα ἐμφαί-
4 νουσιν ἄερα ἀκατάληπτον, μήτε ἀρχὴν μήτε πέρας ἔχοντα, ἐν δὲ τούτῳ
Πατῆρ ὁ βασιτάζων πάντα καὶ τρέφων τὰ ἀρχὴν καὶ πέρας ἔχοντα.
οὗτός ἐ(στ)ιν ὁ ἐστὼς στας στησόμενος, ὧν ἀρσενόθηλυς δύναμις κατὰ 15

33–36 H IV.51.2–3; V.9.5; VI.14.6; 23.3

c. 18: 3 ἀπαθῆς δὲ καὶ ἀγέννητος: cf. Iust. I *Apol.* 25.2; Athenag. *Leg.* 8.2; 10.1; H IX.10.10 et al. 9 ἀόρατος, ἀκατάληπτος: cf. Athenag. *Leg.* 10.1; *Acta Petri et Pauli* 58; *Passio P. et P.* 37; Iren. 1. 1.1; 1. 2.1; H IX.10.10 et al. 9–11 cf. H VI.13.1; 14.2 I 10 μεγάλη δύναμις: cf. *Act* 8:10; Mt 26:64; Mc 14:62; Lc 22:69; Iren. 1.23.1; Epiphani. *Pan.* 21.1.3 et 2.3; Ps. Clem. *Hom.* 2. 22.3; *Rec.* 2. 7.1; Tert. *De an.* 34.3; Ps. Tert. *Adv. haer.* 1; Philastr. 29.1; H V.9.5; VI.9.4–5; 12.2–3; 13.1; 14.2–3; 16.5; 17.1–3; 17.7; 19.4; X.12.4; VI.39.1; Iren. 1. 13.1; H VII.36.1; Philon. *V. Mos.* 1. 111; Hegesipp. ap. Eus. *Hist. eccl.* 2. 23.13; *Pap. Gr. Mag.* 4. 1275 ss.; inscr. Lydiae nr.211 Keil-Premmerstein (*Denkschrift Akad. Wien, phil.-hist.* Kl. 54, 1911, p. 109 s.); Lüdemann, pp.40–49 et 120–125 et al.

33 ὁ addidi τυχῶν Go: ψυχῶν P ὡς Go: ὦν P 34 καὶ³ addidi
35 ἀπαράλακτος P καὶ τὸ μέγα ἔσται supplevi ex H VI.14.6 35–36 εἰς τὸν
ἀπέραντον αἰῶνα [αἰῶνι] <καὶ> ἀπαράλ<λ>ακτον, <τὸν> μηκέτι γινόμενον scripsi ex H
VI.14.6: αἰῶνι ἀπαράλακτω μηκέτι γινομένῳ εἰς τὸν ἀπέραντον αἰῶνα P: <ἴση καὶ ὁμοία>
αἰῶνι Go (conl. H VI.16.5), agn. We, qui γινομένη (pro γινομένῳ) coniecit

c. 18: 2 ὁ² sscr. P¹ ὁ καὶ deleti 3 ὅτε ἂν P δυνάμεσιν scripsi (cf. v. 4 et
H VI.12.3): δυνάμει P καὶ <ἀ>γέννητος scripsi: ἐκ γε(ν)νητοῦ P: ἐκ <παθητοῦ καὶ
ἀγέννητος ἐκ> γεννητοῦ Cr 9 ὦν P 11 θεός (i. e. Γῆ, cf. H V. 20.5) addidi ex
coni. 14 Πατῆρ ὁ Μί: π(ατέρ)α P τρέφων τὰ Μί: τρέφοντα P

τὴν / προὔπαρχουσαν δύναμιν ἀπέραντον, ἥτις οὐτ' ἀρχὴν οὔτε πέρας
 ἔχει, ἐν μονότητι οὔσα. ἀπὸ δὲ ταύτης προελθοῦσα ἢ ἐν μονότητι
 Ἐπίνοια ἐγένετο δύο. κάκεινος ἦν εἷς· ἔχων γὰρ ἐν ἑαυτῷ αὐτὴν ἦν 5
 μόνος. οὐ μέντοι πρῶτος, καίπερ προὔπαρχων· φανείς γὰρ αὐτῷ ἀπὸ
 20 ἑαυτοῦ ἐγένετο δεῦτερος. ἀλλ' οὐδὲ Πατὴρ ἐκλήθη πρὶν αὐτῆς <ν> αὐτὸν
 ὀνομάσαι πατέρα. ὡς οὖν αὐτὸς ἑαυτὸν ἀπὸ ἑαυτοῦ προαγαγὼν 6
 ἐφανέρωσεν ἑαυτῷ τὴν ἰδίαν ἐπίνοιαν, οὕτως καὶ ἡ φανεῖσα Ἐπίνοια
 Ν<οῦν> οὐκ ἐποίησεν, ἀλλὰ ἰδοῦσα αὐτὸν ἐνέκρυψε τὸν Πατέρα ἐν
 ἑαυτῇ – τουτέστι τὴν δύναμιν –, καὶ ἔστιν ἀρσενόθηλος δύναμις καὶ
 25 Ἐπίνοια. ὅθεν ἀλλήλοις ἀντι(στο)ιχοῦσιν· οὐδὲν γὰρ διαφέρει δύναμις
 ἐπινοίας, ἐν ὄντες· ἐκ μὲν τῶν ἄνω εὐρίσκεται δύναμις, ἐκ δὲ τῶν 7
 κάτω ἐπίνοια. ἔστιν οὖν οὕτως καὶ τὸ φανὲν ἀπ' αὐτῶν· ἐν ὄν δύο
 εὐρίσκεται· ἀρσενόθηλος <δύναμις ὄν,> ἔχει τὴν θήλειαν ἐν ἑαυτῷ.
 οὕτως ἐστὶ <καὶ> νοῦς ἐν ἐπινοίᾳ· ἀχώριστα ἀπ' ἀλλήλων, ἐν ὄντες δύο
 30 εὐρίσκονται».

Ταῦτα μὲν οὖν ὁ Σίμων ἐφευρὼν οὐ μόνον τὰ Μωσέως κακο- 1 19
 τεχνήσας εἰς ὃ ἐβούλετο μεθρημήνευσεν, ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν ποιητῶν·
 καὶ γὰρ τὸν δούρειον ἵππον ἀλληγορεῖ, καὶ τὴν Ἑλένην ἅμα τῇ
 λαμπάδι, καὶ ἄλλα πλεῖστα ὅσα μεταγγί(σας περ)ί τε αὐτοῦ καὶ τῆς
 5 Ἐπινοίας πλαστολογεῖ. εἶναι <δ>έ γε ταύτην τὸ πρόβατον τὸ πεπλανημέ- 2

c. 19: 3-5 Epiphanius. *Pan.* 21. 3.2-3; Irenaeus. 1. 23.2; Tertullian. *De an.* 34.2; Ps. Clem. *Hom.*
 2. 25.2; *Rec.* 2. 12.2; Vergil. *Aen.* 6.515-519 (cum fatalis equus... venit..., illa... flammam
 media ipsa tenebat / ingentem et summa Danaos ex arce vocabat); Lüdemann, pp. 72-78 |
 3 Ἑλένην: cf. NH II. 6, p. 136.35 ss. 5 s. cf. v. 19; Mt 18: 12; Lc 15: 4; Ir. 1. 23.2;
 Epiphanius. 21.3.5; Tertullian. 34.4 – H VI. 52.4-5; Ir. 1. 8.4; 16.1; NH I. 3, p. 31.35 ss.; *Ev. Thomae*
 log. 107; *Acta Thomae* 57; Clem. *Strom.* 1. 169.2 et al.

16 προὔπαρχουσαν P 17 οὔσα Cr: οὔσαν P δὲ scripsi: γὰρ P 19 γὰρ scripsi: δὲ
 P αὐτῷ We: αὐτῷ P: αὐτὸς Mi 20-21 αὐτὴν... ὀνομάσαι Go: αὐτῆ... ὀνομάσει
 P 22-23 Ἐπίνοια Ν<οῦν> scripsi (cf. v. 29): ἐπίνοιαν P: ἐπίνοια Mi: <ἐπίνοια>
 ἐπίνοιαν coniec. We 27 ἔστιν P: ἔτι coniec. We ἀπ' Mi: ἂν P
 28 εὐρίσκεισθαι P, corr. Hilgenfeld δύναμις ὄν addidi (cf. v. 15) ἔχει scripsi:
 ἔχων P 29 οὕτως Go: οὕτος P καὶ addidi ἀχώριστα P: ἀ χωριστὰ Go

c. 19: 2 τὰ Mi: τὰς P 4 μεταγγί(σας περ)ί τε scripsi: μεταγγί... τὲ P ut vid.: μεταγγί(ζων εἰς) τὰ Mi: μετάγγ(ων εἰς) τὰ Go: μεταγγ(ράφων εἰς) τὰ Cr: μετάγγ(ων τὰ) τε We
 4 αὐτοῦ P, corr. Mi 5 πλαστολογεῖ Roepert: πλείστους λέγει P: πλείστους ἀπάγει Cr |
 εἶναι <δ>έ γε ταύτην scripsi (et hanc esse perditam ovem Iren.; hanc igitur esse ovem
 perditam Tert.): εἶναι ἐτεταύτην P: εἶναι <δ' ἔλ>εγε ταύτην Mi: εἶπέ τε ταύτην We

νον, ἥτις αἰεὶ καταγινομένη ἐν γυναιξίν ἐτάρασσε / τὰς ἐν <τῷ> κόσμῳ
 δυνάμεις διὰ τὸ ἀνυπέμβλητον αὐτῆς κάλλος. ὄθεν καὶ ὁ Τρωϊκὸς
 πόλεμος δι' αὐτὴν γεγένηται· ἐν γὰρ τῇ κατ' ἐκεῖνο καιροῦ γενομένη
 Ἑλένη ἐνώκησεν [ἐν αὐτῇ] ἢ Ἐπίνοια, καὶ οὕτως πασῶν ἐπιδικαζομέ-
 νων αὐτῆς τῶν ἐξουσιῶν στάσις καὶ πόλεμος ἐπανέστη ἐν οἷς ἐφάνη 10
 3 ἔθνεσιν. οὕτως γοῦν <καὶ> τὸν Σησίχορον διὰ τῶν ἐπῶν λοιδορήσαντα
 αὐτὴν τὰς ὄψεις τυφλωθῆναι· αὐτῆς δὲ μεταμεληθέντα αὐτὸν καὶ
 γράψαντα τὰς παλινωδίας, ἐν αἷς ὑμνησεν αὐτὴν, ἀναβλέψαι. μετενω-
 ματουμένην <δὲ αὐτὴν καὶ> <*> ὑπὸ τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν κάτω
 ἐξουσιῶν – οἱ καὶ τὸν κόσμον, φησίν, ἐποίησαν –, ὕστερον ἐπὶ τέγους 15
 4 ἐν Τύρῳ τῆ(ς) Φοινίκης πόλει στήναι. ἦν κατελθὼν εὔρεν· ἐπὶ γὰρ τὴν
 τα(ύ)τ(η)ς πρώτης ζήτησιν ἔφη παραγεγονέναι, ὅπως ῥύσ(η)ται αὐτὴν
 τῶν δεσμῶν. ἦν λυτρωσάμενος ἅμα ἑαυτῷ περιῆγε, φάσκων τοῦτο εἶναι
 τὸ ἀπολωλὸς πρόβατον, ἑαυτὸν δὲ λέγων τὴν ὑπὲρ πάντα δύναμιν εἶναι.
 ὁ δὲ ψυδρὸς ἐρασθεὶς τοῦ γυναιχοῦ τούτου, Ἑλένης καλουμένης, 20
 ὠνησάμενος εἶχε, καὶ τοὺς μαθητὰς αἰδοῦμενος τοῦτον τὸν μῦθον
 5 ἔπλασεν. οἱ δὲ αὐτῆς, μιμηταὶ τοῦ πλάνου καὶ μάγου Σίμωνος γινόμενοι,

6 s. Epiphan. 21. 2.5 (et C. Holl ad loc.); 25. 2.4; 66. 27.1; Theodoret. *Haer. fab. comp.* 1.1 (PG 83, p.345 A) 11–13 Ir. 1. 23.2; Tert. 34.4; Ps. Clem. *Rec.* 2. 12.2; Plat. *Phaedr.* 243 ab; *Reip.* 586 c; Isocr. *Hel.* 64; *P.M.G.* Nr. 192 (et D. Page ad loc.); Ox. Pap. 2506, Fr. 26, col. 1 et al. 13–15 Ir. 1. 23.2; Epiphan. 23. 2.6; Tert. 34.3–4; Theodoret. p.344 D 15 ἐπὶ τέγους: Iust. 1 *Apol.* 26.3; Theodoret. p.344 D; cf. πορνεύειν, πορνεῖον in NH II.6, p.128.1; VI.3, p.24.7 ss. et al. 16 ἐν Τύρῳ: Ir. 1. 23.2; Epiphan. 21. 2.2; Tert. 34.2 16–18 Ir. 1. 23.3; Theodoret. p.345 A 19 cf. ad H VI.18.3 (v.10) 20–22 Epiphan. 21. 2.2–3 22 s. cf. Ir. 1. 23.4; Epiphan. 21. 4.1; Theodoret. p.345 B 22–27: Foerster, I, p. 43 s.

6 τῷ addidi (cf. vv. 15, 31, 44, 46) 7 αὐτῆς scripsi: αὐτῆς P 8 ἐκεῖνο καιροῦ Mi: ἐκεῖνου καιροῦ P: ἐκεῖνον καιρὸν Cr We γενομένου P, corr. Mi 9 ἐν αὐτῇ P, del. We: [ἐν] αὐτῇ R. Scott, Go 11 καὶ addidi (et Ir.) 12–13 μεταμεληθέντος αὐτοῦ καὶ γράψαντος P: ex Iren. (post deinde paenitentem et scribentem) corr. suad. We 13 τὰς παλινωδίας P¹ (–ω– P²): eas quae vocantur palinodias Ir. 14 δὲ add. Roepert et αὐτὴν καὶ addidi et lacunam signavi: exspectes seu αἰεὶ ἐνυβριζομένην (et semper contumeliam sustinentem Ir.) seu κατεχομένην (haec detenta est ab ipsis Ir.; καὶ συνεχόντες αὐτὴν τοῦ μὴ ἄνω δύνασθαι ἀνιέναι συνεχίνοντο αὐτῇ Epiphan. 21.2.6; παρ' ἑαυτοῖς κατασχεῖν Theodoret. p.344 D) 15 τέγους Go ex Iust. et Theodor.: τε τοὺς P 16 ἦν P: ἦ (ubi) We 17 πρώτης scripsi (quapropter et ipsum venisse, uti eam assumeret primam et liberaret eam a vinculis Ir.): πρώτην P 20 ψυδρὸς Roepert (cf. Clem. *Strom.* 6. 18.6; Theophil. *Ad Autol.* 2. 12 v.25 Grant): ψυχρὸς P: μαρδὸς Bunsen: ψευδόχριστος coniec. Scott 22 οἱ scripsi: οἱ P Σίμωνος μάγου P, transp. suad. We

τὰ ὅμοια δρῶσιν, ἀλογίστως φάσκοντες δεῖν μίγνυσθαι <καὶ> λέγοντες·
 πᾶσα γῆ γῆ, καὶ οὐ διαφέρει ποῦ τι<ς> (σπ)είρει, πλὴν ἵνα σπειρή.
 25 ἀλλὰ καὶ μακαρίζουσιν ἑαυτοὺς ἐπὶ τῇ ξ(έ)νη μίξει, ταύτην εἶναι
 λέγοντες τὴν τελείαν ἀγάπην καὶ <τοῦτο> τό· ἅγιος ἀγίω κολλη(τ)ὸς
 ἀγιασθήσεται· / οὐ γὰρ μῆ<ν> κρατεῖσθαι αὐτοὺς ἔτι τινὶ νομιζομένῳ
 κακῶ· λελύτρωνται γάρ.

P. f. 66^v

Τὴν δὲ Ἑλένην λυτρωσάμενος οὕτως τοῖς ἀνθρώποις σωτηρίαν
 30 παρέσχε διὰ τῆς ἰδίας ἐπιγνώσεως. κακῶς γὰρ διοικούντων τῶν ἀγγέ- 6
 λων τὸν κόσμον διὰ τὸ φιλαρχεῖν αὐτούς, εἰς ἐπανόρθωσιν ἐληλυθέναι
 αὐτὸν ἔφη μεταμορφούμενον καὶ ἐξομοιούμενον ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς
 ἐξουσίαις καὶ τοῖς ἀγγέλοις, ὡς καὶ ἄνθρωπον φαίνεσθαι αὐτὸν μὴ
 ὄντα ἄνθρωπον, καὶ παθεῖν δὴ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ [καὶ] δεδοκηκέναι μὴ
 35 πεπονθότα· ἀλλὰ <καὶ> φανέντα Ἰουδαίοις μὲν ὡς υἱόν, ἐν δὲ τῇ 7
 Σαμαρείᾳ ὡς πατέρα, ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν ὡς πνεῦμα ἅγιον ὑπο-
 μένειν δὴ αὐτὸν καλεῖσθαι οἷω ἂν ὀνόματι καλεῖν βού(λω)νται οἱ
 ἄνθρωποι. τοὺς δὲ προφήτας ὑπὸ τῶν κοσμοποιῶν ἀγγέλων ἐμπνευσθέν- 7
 τας εἰρηκέναι τὰς προφητείας· διὸ μὴ φροντίζειν αὐτῶν τοὺς εἰς τὸν
 40 Σίμωνα καὶ τὴν Ἑλένην πεπιστευκότας ἕως νῦν, πράσσειν τε <ὅ>σα 8
 βούλονται ὡς ἐλευθέρους. κατὰ γὰρ τὴν αὐτοῦ χάριν σφύζεσθαι αὐτοὺς
 φάσκουσι, μηδέν<α> δὲ εἶναι αἴτιον δίκης εἰ πράξει τι κακόν. οὐ
 γὰρ ἐστὶ <τι> φύσει κακὸν ἀλλὰ θέσει· ἔθεντο γάρ, φησὶν, οἱ ἄγγελοι οἱ

29 s. Ir. 1. 23.3; Eriphan. 21. 3.3 (οἱ ἐκτὸς τῆς ἐμῆς γνώσεως); Theodoret. p. 345 A (διὰ
 τῆς εἰς αὐτὸν ἐπιγνώσεως) 30-35 Ir. 1. 23.3; Eriphan. 21. 2.4; Theodoret. p. 345 A;
 Tert. 34.4 35-38 Ir. 1. 23.1; Eriphan. 21. 1.3; Theodoret. p. 344 CD; Tert. 34.4
 38-46 Ir. 1. 23.3; Eriphan. 21. 4.5; Theodoret. p. 345 A

23 καὶ addidi 24 τί P, corr. Mi 25 ξ(έ)νη P: κοινῆ Go: ἀδιαφόρῳ Cr
 26 τοῦτο addidi ἀγίω κολλη(τ)ὸς P: ἀγίω κολληθεὶς Klostermann: ἀγίων Mi et
 ἐπάλληλος coniec. We 27 μὴν scripsi: μῆ P αὐτοὺς scripsi: αὐτοὺς P
 ἔτι We: ἐπὶ P 32 αὐτὸν We: αὐτὸν P post ἔφη ft. excidit καὶ κατεληλυθέναι
 (ad emendationem venisse rerum, et descendisse eum transfiguratum et assimilatum
 virtutibus et potestatibus et angelis Ir.) 34 δὴ scripsi: δὲ P καὶ² del. Bunsen
 et Go 35 καὶ addidi 37 δὴ scripsi: δὲ P αὐτὸν We: αὐτὸν P
 βού(λω)νται P ut v. 38 ὑπὸ coniec. We: ἀπὸ P 40 <τοῦ> νῦν Cr τε ὅσα
 Go (et ut liberos agere quae velint Ir.): τὰ σὰ P 41 αὐτοὺς scripsi: αὐτοὺς P
 42 μηδένα Bunsen: μηδέν P δὲ scripsi: γὰρ P εἰ Mi: εἰς P τι κακόν
 Bunsen: τίς κακῶς P 43 τι add. Bunsen κακόν Bunsen et Go (nec enim esse
 naturaliter operationes iustas, sed ex accidenti Ir.): κακὸς P

τὸν κόσμον ποιήσαντες ὅσα ἐβούλοντο, διὰ τῶν τοιούτων λόγων
 δουλοῦν νομίζοντες τοὺς αὐτῶν ἀκούοντας. λύσ(ε)ιν δὲ αὐθις λέγει 45
 τὸν κόσμον ἐπὶ λυτρώσει τῶν ἰδίων ἀνθρώπων.

- 20 1 Οἱ οὖν τούτου μαθηταὶ μαγεία(ς) ἐπιτελοῦσι καὶ ἐπαοιδαῖς (χρῶν-
 τα), φίλτρα τε καὶ ἀγώγιμα (κ)αὶ τοὺς λεγομένους ὄνειροπόμους
 P f. 67^r δαίμονας / ἐπιπέμπουσι πρὸς τὸ ταράσσειν οὓς βούλονται· ἀλλὰ καὶ τοὺς
 λεγομένους παρέδρους ἀσκοῦσιν. εἰκόνα τε τοῦ Σίμωνος ἔχουσιν εἰς
 Διὸς μορφήν καὶ τῆς Ἑλένης ἐν μορφῇ Ἀθηναῶς, καὶ ταύτας προσκυ- 5
 2 νοῦσι, τὸν μὲν καλοῦντες κύριον, τὴν δὲ κυρίαν· εἰ δέ τις ὀνόματι
 καλέσει παρ' αὐτοῖς ἰδὼν τὰς εἰκόνας ἢ Σίμωνος ἢ Ἑλένης, ἀπόβλητος
 γίνεται, ὡς ἀγνοῶν τὰ μυστήρια. οὗτος ὁ Σίμων μαγείαις πολλοὺς
 πλανῶν ἐν τῇ Σαμαρείᾳ ὑπὸ τῶν ἀποστόλων ἠλέγχθη· καὶ ἐπάρατος
 γενόμενος, καθὼς ἐν ταῖς Πράξεσι γέγραπται, ἀπευδοκήσας ὕστερον 10
 ταῦτὰ ἐπεχείρησεν, ἕως καὶ τῇ Ῥώμῃ ἐπιδημήσας ἀντέπεσε τοῖς ἀποστό-
 λοις· πρὸς ὃν πολλὰ Πέτρος ἀντικατέστη, μαγείαις πλανῶντα πολλούς.
 3 Οὗτος ἐπὶ τέλει ἐλθὼν ἐν τ(ῆ) Γί(τ)τη, ὑπὸ πλάτανον καθεζόμενος
 ἐδίδασκε. καὶ δὴ λοιπὸν ἐγγὺς τοῦ ἐλέγχεσθαι γινόμενος διὰ τὸ ἐγχρονί-
 ζειν, ἔφη ὅτι εἰ χωσθεῖη ζῶν ἀναστήσεται τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ. καὶ δὴ 15
 τάφρον κελεύσας ὀρυγῆναι ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἐκέλευσε χωσθῆναι· οἱ
 μὲν οὖν τὸ προσταχθὲν ἐποίησαν, ὁ δὲ ἀπέμεινεν ἕως νῦν· οὐ γὰρ
 4 ἦν ὁ Χριστός. οὗτος δὴ καὶ ὁ κατὰ τὸν Σίμωνα μῦθος· ἀφ' οὗ Οὐαλεν-
 τῖνος τὰς ἀφορμὰς λαβὼν ἄλλοις ὀνόμασι(ν ὁμοια) καλεῖ· ὁ γὰρ Νοῦς
 καὶ ἡ Ἀληθεῖα καὶ Λόγος καὶ Ζωὴ καὶ Ἄνθρωπος καὶ Ἐκκλησία, οἱ 20

c. 20: 1–4 Ir. 1. 23.4; Theodoret. p. 345 B; (cf. Ir. 1. 25.3; 24.5) 4–6 Ir. 1.1.; Theodoret. l.1.; Eriphan. 21. 3.6; cf. Lüdemann, pp.49–57 8–12 Act 8:9–24; cf. Ir. 1. 23.1; Theodoret. p.344 AB; Iust. 1 *Apol.* 26.2; Euseb. *Hist. ecl.* 2.14; H VI. 7.1 12–18 Foerster, I, p.44 19–22 cf. H IV. 51.9; VI. 12.2; 13.1

45 λύσειν Bunsen (quapropter et solvi mundum et liberari eos qui sunt eius ab imperio eorum qui mundum fecerunt repromisit *Ir.*): λύσειν P, retinent Go: φύσει Mi: λυθῆναι Harvey: φθίσειν We αὐθις P: αὐτὸν Bunsen λέγει scripsi (repromisit *Ir.*): λέγουσι P 46 τὸν κόσμον P: τοῦ κόσμου Go

c. 20: 1 ἐπαοιδαῖς P: ἐπαοιδᾶς Go 1/2 χρῶνται addidi (magias autem perficiunt... exorcismis et incantationibus utuntur *Ir.*; καὶ μαγανείαις ἐχρῶντο παντοδαπαῖς *Theodoret.*) 3–4 παρέδρους τοὺς λεγομένους P, transposui 8–9 μαγείαις post σαμαρεία P, transposui (cf. v. 12) 10 ὕστερον ἀπευδοκήσας P, transposui 11 ταῦτα Cr (εὐθὺς ἐκεῖνος πρὸς τὴν προτέραν ἐπανῆλθε κακοτεχνίαν *Theodoret.*): ταῦτα P τῇ Ῥώμῃ Diels: τῆς Ῥώμης P 13 τ(ῆ) γί(τ)τη P (ut v.), Hilgenfeld 19 ὁμοια addidi ex H VI. 7 v. 3 (ἐτέρους ὀνόμασιν ὁμοια τετολμηκέναι): ταῦτὰ add. suad. We

Ουαλεντίνου αἰῶνες, ὁμολογουμένως εἰσὶν αἱ Σίμω(ν)ος ἐξ ῥίζαι· Νοῦς, Ἐπίνοια, Φωνή, Ὄνομα, Λογισμὸς καὶ Ἐνθύμη(σ)ις, ἀλλ' ἐπεὶ ἰκανῶς ἡμῖν δοκεῖ ἐκτεθεῖσθαι τὴν Σίμωνος μυθ(ο)ποιίαν, ἴδωμεν τί λέγει καὶ Ουαλεντίνος.

/ Ἔστι μὲν οὖν ἡ Ουαλεντίνου αἵρεσις Πυθαγορικὴν ἔχουσα καὶ 1 21 P f. 67^v
 Πλατωνικὴν τὴν ὑπόθεσιν. καὶ γὰρ Πλάτων ὅλως ἐν τῷ Τιμαίῳ τὸν
 Πυθαγόραν ἀπεμάξατο – τοιγαροῦν καὶ ὁ Τιμαῖος αὐτὸς ἐστὶν αὐτῷ
 Πυθαγόρειος ξένος. – διὸ δοκεῖ ὀλίγα τῆς Πυθαγορείου καὶ Πλατωνικῆς
 5 ὑπομνησθέντας ὑποθέσεως ἄρξασθαι καὶ τὰ Ουαλεντίνου λέγειν. εἰ γὰρ 2
 καὶ ἐν τοῖς πρότερον ὑφ' ἡμῶν πεπονημένοις ἐγκαινται καὶ τὰ Πυθαγόρα
 καὶ Πλάτωνι δεδοκῆμένα, ἀλλὰ γε καὶ νῦν οὐκ ἀλόγως ὑπομνησθήσομαι
 δι' ἐπιτομῆς τὰ κορυφαιότατα τῶν αὐτοῖς ἀρεσκομένων, πρὸς τὸ εὐεπί-
 γνωστα γενέσθαι τὰ Ουαλεντίν(ω) δόξαντα διὰ τῆς ἐγγίονος παραθέ-
 10 σεως ὁμοῦ καὶ συγκρίσεως, τῶν μὲν πάλαι ἀπ' Αἰγυπτίων ταῦτα παρα- 3
 λαβόντων καὶ τοὺς Ἑλληνας μεταδιδασκάντων, τοῦ δὲ παρὰ τούτων,
 ὅτι <δὲ> παρ' αὐτῶν <ἦν> διαψευσαμένου ἰδίαν τε δόξαν συστήσασαι
 πεπειραμένου, σπαράξαντος μὴν τὰ ἐκείνων, ὀνόμασι καὶ ἀριθμοῖς ἰδίως
 τε καλέσαντος καὶ μέτροις διορίσαντος, ὅπως αἵρεσιν Ἑλληνικὴν ποικί-
 15 λην μὲν, ἀσύστατον δὲ καὶ οὐκ ἀνήκουσαν Χριστῷ συστήσῃ.

Ἡ μὲν οὖν ἀρχὴ τῆς ὑποθέσεως ἐστὶν ἐν τῷ Τιμαίῳ τῷ Πλάτωνι 1 22
 σοφία Αἰγυπτίων· ἐκεῖθεν γὰρ ὁ Σόλων τὴν ὄλη(ν) ὑπόθεσιν περὶ τῆς
 <τοῦ> κόσμου γενέσεως καὶ φθορᾶς πα(λ)αιῷ τινι λόγῳ καὶ προφητικῷ,
 ὡς φησὶν ὁ Πλάτων, τοὺς Ἑλληνας ἐδίδαξε, παῖδας νέους ὄντας καὶ
 5 πρεσβύτερον / ἐπισταμένους μᾶθημα θεολογούμενον οὐδὲν. ἰν' οὖν παρα- 2 P f. 68^r
 κολουθήσωμεν τοῖς λόγοις οἷς καταβέβληται Ουαλεντίνος, προεκδησο-

c. 21: 3 s. cf. Plat. *Tim.* 19 e 8; Iambl. *V.P.* 267; Suda, s. v.; c. 49 Diels-Kranz 5–7 H I. 2.1–18; I. 19.1–23; IV. 51.1–9

c. 22: 1–4 Plat. *Tim.* 21 c ss. 4 s. *Tim* 22 b 4

21 οἱ P

c. 21: 2 ὅλος P¹, –ως P²: ὅλον coniec. We 3 ἀπομάξατο P 4 Πλατωνικῆς Mi:
 πλατωνικὴν P¹, Πλάτωνος P² 10 ὁμοῦ καὶ scripsi (cf. Polyb. 16. 29.5): καὶ ὁμοίας
 P: καὶ ὁμοίαν s. ὁμοῦ coniec. We 11 τοὺς scripsi (cf. H VI. 22.1): εἰς P 12 δὲ
 add. Go: ἐτι περὶ αὐτῶν Cr ἦν addidi 13 post πεπειραμένου lac. sign. Go,
 agn. We 13–14 σπαράξαντα... καλέσαντα... διορίσαντα P, corr. Cr
 13 παραλλάξαντα pro σπαράξαντα coniec. Go μὴν scripsi: μὲν P 14 τε
 scripsi: δὲ P

c. 22: 1 <ἦ> ἐν Mi Πλάτωνος Mi 2 Σόλων Mi: σολομῶν P 3 τοῦ addidi I
 γενέσεως P: γεννήσεως Mi 5 οὐδὲν θεολογούμενον P, transposui

μαι νῦν τίνα ἐστὶν ἃ Πυθαγόρας ὁ Σάμιος μετὰ τῆς ὑμνουμένης ἐκείνης
 παρὰ τοῖς Ἑλλησι <σι>γῆς φιλοσοφεῖ, εἶθ' <ὡς> αὐτως ταῦτα ἃ <παρὰ>
 Πυθαγόρου λαβῶν καὶ Πλάτωνος Οὐαλεντίνος σεμνολογῶν ἀνατίθησι
 Χριστῷ καὶ πρὸ τοῦ Χριστοῦ τῷ Πατρὶ τῶν ὄλων καὶ Σιγῆ, τῇ 10
 συνεζευγμένη τῷ Πατρὶ.

- 23 1 Πυθαγόρας τοίνυν ἀρχὴν τῶν ὄλων ἀγέννητον ἀπεφάνητο τὴν μονάδα,
 γεννητὴν δὲ τὴν δυάδα καὶ πάντας τοὺς ἄλλους ἀριθμούς. καὶ τῆς μὲν
 δυάδος πατέρα φησὶν εἶναι τὴν μονάδα, πάντων δὲ τῶν γεννωμένων
 2 μητέρα <τὴν> δυάδα, γεννητὴν γεννητῶν· καὶ <γὰρ> Ζαράτας ὁ Πυθα-
 γόρου διδάσκαλος ἐκάλει τὸ μὲν ἐν πατέρα, τὰ δὲ δύο μητέρα. (γ)εγέν- 5
 νηται γοῦν ἐκ μὲν μονάδος δυὰς κατὰ τὸν Πυθαγόραν, καὶ ἔστιν ἡ μὲν
 μονὰς ἄρρεν καὶ πρώτη, ἡ δὲ δυὰς θῆλυ <καὶ δευτέρα>. παρὰ τῆς δυάδος
 δὲ πάλιν, ὡς ὁ Πυθαγόρας λέγει, <γίνεται> ἡ τριάς καὶ οἱ ἐφεξῆς ἀριθμοὶ
 3 μέχρι τῶν δέκα. τοῦτον γὰρ οἶδε μόνον τέλειον ἀριθμὸν <ὁ> Πυθαγόρας,
 τὸν δέκα· τὸν γὰρ ἔνδεκα καὶ δώδεκα προσθήκη καὶ ἐπαναποδισμόν 10
 τῆς δεκάδος, οὐκ ἄλλου τινὸς ἀριθμοῦ γένεσιν <εἶναι> [τὸ προστιθέ-
 μενον]. πάντα δὲ σώματα στερεὰ ἐξ ἀσωμάτων γεννᾷ· τῶν τε γὰρ σωμά-
 των καὶ ἀσωμάτων ὁμοῦ στοιχεῖον εἶναι φησὶ καὶ ἀρχὴν τὸ σημεῖον,
 ὃ ἐστὶν ἀμερές. γίνετ(αι) δέ, φησὶν, ἐκ σημείου γραμμῆ καὶ <ἐκ γραμμῆς
 ἐπιφάνεια.> ἐπιφάνεια δὲ ῥυεῖσα εἰς βᾶθος στερεὸν ὑφέστηκε, φησί, 15
 4 σῶμα. ὄθεν καὶ ὄρκος τίς ἐστὶ τοῖς / Πυθαγορικοῖς ἢ τῶν τεσσάρων
 στοιχείων συμφωνία· ὁμνύουσι δ' οὕτως·

P f. 68^v

8 σιγῆς: H I.2.3, 16 et 18

c. 23: 1–12 cf. H I.2.6–8; IV.51.4–6; Burkert, p. 51 ss. 4 Ζαράτας: H I.2.12; Plut.
De an. procr. 1012 E 12–16 H IV. 51.2–3; Sext. Emp. *Adv. math.* 3.19–21; 7.99–100;
Pyr. hyp. 3.154; Schol. in Euclid. *Elem.* I (V. p. 78.15 Heiberg) et al.; cf. Burkert, p. 49

8 <σι>γῆς Go: γῆς P <ὡς> αὐτως scripsi: οὕτως P ἃ <παρὰ> We: ἃ P: ἀπὸ
 coniec. Mi: παρὰ Roeper et Scott 10 χ(ριστ)ῷ P

c. 23: 4 τὴν addidi γεννητὴν P γὰρ addidi 6 γοῦν scripsi: γὰρ P
 7 καὶ δευτέρα add. Cr 8 γίνεται addidi 9 ὁ addidi 11 γένεσιν scripsi
 (cf. H IV.51.7): γέννεσιν P: γέννησιν Mi εἶναι addidi: φησιν add. suad. We
 11–12 τὸ προστιθέμενον secl. ut glossema We 12 δὲ Mi: τὲ P 13 στοιχεῖον
 Go: ση(μ)εῖον P 14–15 ἐκ γραμμῆς ἐπιφάνεια suppl. Go

ναὶ μὰ τὸν ἀμετέρα κεφαλᾶ παραδόντα τετρακτύν,
πηγὴν ἀενάου φύσεως ρι(ζώμ)ατ' ἔχουσαν.

- 20 ἔστι γὰρ ἡ τετρακτὺς τῶν φυσικῶν καὶ στερεῶν σωμάτων ἀρχή, ὡς ἡ
μονὰς τῶν νοητῶν. ὅτι δὲ καὶ ἡ τετρακτὺς γεννᾷ, φησί, τὸν τέλειον 5
ἀριθμὸν, ὡς ἐν τοῖς νοητοῖς <ἡ μονάς>, τὸν δέκα, διδάσκουσιν οὕτως·
εἰ ἀρξάμενος ἀριθμεῖν λέγει τις ὅτι ἐν, καὶ ἐπιφέρει δύο, ἔπειτα ὁμοίως
τρία, ἔσονται ταῦτα ἕξ· πρὸς δὲ τούτοις ἔτι τέσσαρα, ἔσται [ὁμοίως] τὸ
25 πᾶν δέκα· τὸ γὰρ ἐν, δύο, τρία, τέσσαρα γίνεται(ι) δέκα, ὁ τέλειος ἀριθμὸς.
οὕτως, φησί, κατὰ πάντα (ἐ)μμήσατο ἡ τετρακτὺς τὴν νοητὴν μονάδα,
τέλειον ἀρι(θ)μὸν γεννήσαι δυνηθεῖσαν.

- Δύο οὖν κατὰ τὸν Πυθαγόραν εἰσὶ κόσμοι· εἷς μὲν νοητός, ὃς ἔχει 1 24
τὴν μονάδα ἀρχήν, εἷς δὲ αἰσθητός· τούτου δὲ ἔστι <ν ἀρχῇ ἡ> τετρακτὺς,
ἔχουσα ἰῶτα, τὴν «μίαν κεραΐαν», ἀριθμὸν τέλειον. καὶ ἔστι κατὰ τοὺς
Πυθαγορικοὺς τὸ ἰ, ἡ μία κεραΐα, πρώτη καὶ κυριωτάτη καὶ τ(ῶ)ν
5 νοητῶν <καὶ τῶν αἰσθητῶν> οὐσία, νοητῶς καὶ αἰσθητῶς λαμβανομένη.
<ἡ δ' ἔστι> συμβεβηκότα γένη ἀσώματα ἐννέα, ἃ χωρὶς εἶναι τῆς οὐσίας 2
οὐ δύναται· ποιὸν καὶ ποσὸν καὶ πρὸς τι καὶ ποῦ καὶ (π)ό(τ)ε καὶ κείσθαι
καὶ ἔχειν καὶ ποιεῖν καὶ π(ά)σχειν. ἔστιν οὖν ἐννέα τὰ συμβεβηκότα τῆ
οὐσία, οἷς συναριθμουμένη ἔχει τὸν τέλειον ἀριθμὸν, τὸν δέκα.
10 Διό(π)ερ διηρημένου τοῦ παντός, ὡς εἶπομεν, εἰς νοητὸν καὶ / αἰσθητὸν 3 P. f. 69^r
κόσμον, ἔχομεν καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νοητοῦ τὸν λόγον, ἵνα τῷ λόγῳ τὴν

19 H I.2.9; IV.51.7; VI.34.1; cf. A. Delatte, *Etudes sur la littérature pythagoricienne* (Paris. 1915), p.249 ss.; Burkert, p.170 ss.; Iren. I.1.1; II.14.6

c. 24: 2 s. ἡ τετρακτὺς, ἔχουσα ἰῶτα: Δ (4) = I (10): ∴; cf. Burkert, p.63 ss.
3 Mt 5:18; Lc 16:17; Iren. 1. 3.2 = Epiph. *Pan.* 31. 14.8; cf. A. Delatte, l.l.; Sagnard, pp. 337-348; H VIII.12.6

18 ναὶ P (et. *Carm. aur.* 47 Diehl; David. *Proleg. philos.* 15, p.48.24 Busse: οὐ auct. cett.) |
ἀμάτερα κεφαλῆ P, corr. Mi (κεφαλᾶ Sext. *M.* 7.94; Stob. I.10.12 = Aet. I.3.8; Theon.
Sm. p.94.6 Hiller cod. A sscr.: ψυχᾶ Sext. *M.* 4.2; Theon. II.; Ps. Plut. *Plac.* 877 A
Mau = Aet. l.l.; *Carm. aur.* 47; Macrobr. *In Somn.* 1. 6.41: γενεᾷ Porphy. *V.P.* 20; Iamb.
V.P. 162; *Theol. arithm.* 18, p.22.21 de Falco) 19 ἀενάου P (et. H I et IV: τῆς
ἀενάου H VI) ρι(ζώμ)ατα P (et. H I, ριζώματ' H IV; Sext. *M.* 7. 94; 4. 2; Theon.
codd. praeter A; Porphy.; Iamb. *V.P.* 150 et 162; Ps. Plut.; Stob.): ριζώμα τὲ H VI, ριζώμα
τ' Theon. cod. A 20 γὰρ scripsi: δὲ P 22 ἡ μονάς add. Mi 24 ὁμοίως
delevi ut dittogr. (cf. v.23)

c. 24: 2 τούτου Go: τοῦτο P ἀρχῇ ἡ addidi (cf. H VI.23 v.20)
5 καὶ τῶν αἰσθητῶν add. We 6 ἡ add. Mi et δ' ἔστι addidi (cf. vv.8-9)
<δὲ> γένη Chr. Petersen γέννη P 9 συναριθμουμένη ἔχει Roeper:
ἀριθμουμένη συνέχει P ἰ^α P

τῶν νοητῶν καὶ ἀσωμάτων καὶ θεῶν ἐποπτεύωμεν οὐσίαν. αἰσθήσεις
 δέ, φησίν, ἔχομεν πέντε – ὄσφρησιν, ὄρασιν, ἀκοήν, γεῦσιν καὶ ἀφήν –,
 [ἐν] αἷς τῶν αἰσθητῶν ἐρχόμεθα εἰς γνῶσιν. καὶ οὕτω, φησίν, ἐστὶ διηρη-
 4 μένος <ὁ> αἰσθητὸς ἀπὸ τοῦ νοητοῦ κόσμου. καὶ ὅτι ἔχομεν γνώσεως 15
 ὄργανον πρὸς ἐκάτερον αὐτῶν, ἐντεῦθεν κατανοῶμεν. οὐδέν, φησί, τῶν
 νοητῶν γνωστὸν ἡμῖν δύναται γενέσθαι δι’ αἰσθήσεως. ἐκεῖνο γὰρ «οὔτε
 5 ὀφθαλμὸς εἶδεν οὔτε οὖς ἤκουσεν» οὐτ’ ἔγνω, φησί, τῶν ἄλλων αἰσθη-
 σεων οἰαδητισοῦν. οὐδ’ αὖ πάλιν, <φησί,> τῷ λόγῳ εἰς γνῶσιν τῶν
 αἰσθητῶν οὐχ οἶόν τε ἐλθεῖν τινος, ἀλλὰ δεῖ <ἡμᾶς> ὅτι <τι> λευκόν 20
 ἐστὶν ἰδεῖν, καὶ γεύσασθαι ὅτι <τι> γλυ(κ)ῦ, καὶ ὅτι <τι> ῥδικὸν ἢ δύσηχον
 ἀκούσαντας εἰδέναι· (κ)καὶ εἴ τι τῶν ὀσμῶν ἐστὶν εὐῶδες ἢ ἀηδές, ὄσφρη-
 6 σεως ἔργον, οὐ λόγου. ὡσαύτως δὲ ἔχει καὶ τὰ τῆς ἀφῆς· σκληρὸν γὰρ
 ἢ ἀπαλόν, ἢ θερμὸν ἢ ψυχρὸν οὐχ οἶόν τε ἐστὶν ἀκούσαντα(ς) εἰδέναι,
 ἀλλὰ γὰρ τῶν τοιούτων ἐστὶ κρίσις ἢ ἀφή. 25

Τούτων οὕτως ὑπεστηκότων ἢ διακόσμησις, <φησί,> τῶν γεγονότων
 7 καὶ γινομένων ἀριθμητικῶς γινομένη θεωρεῖται. ὃν γὰρ τρόπον ἀπὸ
 μονάδος ἀρξάμενο(ι) κατὰ προσθήκην (δυ)άδων ἢ τριάδων καὶ τῶν ἐξῆς
 ἀθροιζομένων ἀριθμῶν ἐν τι σύστημα ποιοῦμεν μέγιστον ἀριθμοῦ, εἴτα
 πάλιν ἀπὸ τοῦ κατὰ [τὴν] σύνθεσιν ἀθροισθέντος ἀφαιρέσει τινὶ καὶ 30
 ἀναποδισμῷ λύσιν τῶν συνεστώτων ἀριθμητικῶς ἐργαζόμεθα,

P. f. 69^v 25 1 οὕτω φησὶ καὶ τὸν κόσμον ἀριθμητικῶ τινι καὶ μουσικῶ δεσμῶ / δεδε-
 μένον ἐπιτάσει καὶ ἀνέσει, καὶ προσθήκη καὶ ἀφαιρέσει ἀεὶ καὶ διὰ
 παντὸς ἀδιάφθορον φυλαχθῆναι. τοιγαροῦν καὶ περὶ τῆς διαμονῆς τοῦ
 κόσμου ἀποφαίνονται τοιοῦτόν τινα τρόπον οἱ Πυθαγόρικοι·

17 s. 1 *Cor* 2:9; H V.24.1; 26.16; 27.2; *Ev. Thomae* log. 17; *Clem. Exc. ex Theod.* 10.5; *Manich. Turfan* fr. M 789 et al.

12 ἐπιπτεύωμεν P 14 ἐν del. suad. We αἷς coniec. We: οἷς P 15 ὁ add.
 Mi 19 οἰαδῆ τίς οὖν P φησί addidi 20 ἡμᾶς addidi (cf. v.17) τι
 et 21 τι^{1,2} addidi (cf. v.22 τι) 21 ῥδικὸν ἢ δύσηχον scripsi: δίκαιον ἢ ἄδικον P:
 ῥδικὸν ἢ ἀπῥδικὸν Go 23 post λόγου add. suad. κρίναι We 24 ἀκούσαντας
 scripsi (cf. v.22): ἀκούσαντα P 28 (δυ)άδων P: μονάδων Mi cett. 30 τὴν delevi
 31 ἀναποδισμῷ Roepfer: ἀναλογισμῷ P

c. 25: 3 διαμονῆς P: διανομῆς Go (conl. v.21)

5 ἡ γὰρ καὶ πάρος ἦν, καὶ ⟨γ'⟩ ἔσ⟨σε⟩ται, οὐδέ ποτ', οἴω,
τούτων ἀμφοτέρων κεν⟨ε⟩ώσεται ἄσπετος αἰών.

τίνων δὲ τούτων; τοῦ νεῖκος καὶ τῆς φιλίας. ἀπεργάζεται δὲ αὐτοῖς 2
ἡ φιλία ἀφθαρτον ⟨καὶ⟩ αἰδίων τὸν κόσμον, ὡς ὑπονοοῦσιν – ἔστι γὰρ
ἡ οὐσία καὶ ὁ κόσμος ἓν –, τὸ δὲ νεῖκος διασπᾶ καὶ διαφέρει καὶ πολλὰ
10 πειρᾶται καταδιαιοῦν τὸν κόσμον ποιεῖν. ὡσπερ ⟨γὰρ⟩ εἰ τις ἀριθμη- 3
τικῶς τὴν μυριάδα εἰς χιλιάδας καὶ ἑκατοντάδας καὶ δεκάδας, καὶ
δραχμὴν εἰς ὀβολοὺς καὶ κοδράντας μικροὺς κατακερματίσας τέμνει,
οὕτω τὸ νεῖκος τὴν οὐσίαν τοῦ κόσμου, φησί, τέμνει εἰς ζῶα, φυτά,
μέταλλα καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια. καὶ ἔστι τῆς γενέσεως τῶν γενο-
15 μένων πάντων κατ' αὐτοὺς δημιουργὸς τὸ νεῖκος· ἡ δ' αὖ φιλία, ἐπιτρο-
πεύουσα καὶ προνοουμένη τοῦ παντός, [ἵνα μένη καὶ εἰς τὸ ἓν,] ⟨τὰ⟩
διηρημένα καὶ τοῦ παντός ἀπεσπασμένα συνάγουσα καὶ ⟨τὰ ὑπὸ τοῦ
νεῖκος γενόμενα⟩ ἐξάγουσα τοῦ βίου, προσάγει καὶ προστίθησι τῷ 4
20 παντί, ἵνα μένη καὶ ἔσται ἓν. οὐ παύσεται οὖν οὔτε τὸ νεῖκος τὸν κόσμον
διαιοῦν, οὔτε ἡ φιλία τὰ διηρημένα τῷ κόσμῳ προσνέμουσα. ⟨τοι⟩ αὐτὴ
τίς ἐστίν, ὡς ἔο(ικ)ε, κατὰ Πυθαγόραν ἢ τοῦ κόσμου διαμονή.

Λέγει δὲ Πυθαγόρας εἶναι ἀπορρωγάδας τοῦ ἡλλ(ί)ου τοὺς ἀστέρας,
καὶ τὰς ψυχὰς τῶν ζῶων ἀπὸ τῶν ἄστρον φέ(ρ)εσθαι. εἶναι δὲ αὐτὰς
διηρητὰς μὲν, ὅταν ὦσιν ἐν τῷ σώματι – οἰοεὶ ἐγκατορωρυγμένας [ὡς] ἐν

5 s. Empedocl. Fr. 16 DK = H VII.29.10 7–10 et 13–20 cf. H VII.29.8–12
23 cf. Plat. *Tim.* 41 d 8; 42 b 4 (H VI.26.3); Cic. *Somm. Scip.* 3.15; Macrob. *In Somm. Scip.*
1. 14.16 ss.; Plin. *Nat. hist.* 2. 95 et al. 23–26 Philol. Fr. 14 DK; Plat. *Crat.* 400 c;
Gorg. 493 a; Dionys. Hal. *Rhet.* 6.5; Iulian. *Or.* 6, 189 C; Clem. *Strom.* 3. 16.3–17.1;
H V.8.22 et al.

5 ἡ coniec. Mi: ἦν P: εἰ H: ἡ Nauck ἦν, καὶ ⟨γ'⟩ scripsi (cf. Empedocl. Fr. 108.1;
128.4 DK): ἦν καὶ P H: ἦν ⟨τε⟩ καὶ Go: ἦν ὡς Nauck: ἔσκε, καὶ Diels ἔσται
οὐδέπω τοῖω P H, corr. Mi 6 κενεώσεται Roeper: καινὸς ἔσται P: κενώσεται H:
κηνώσεται coniec. Mi ἄσπετος Mi: ἄσβεστος P H 8 καὶ add. suad. We
10 καταδιαιοῦν Cr (conl. v.20): καταδιαιοῦσα P γὰρ addidi: οὖν add. suad.
We 12 δραχμὴν scripsi (cf. v.11 τὴν μυριάδα): δραχμὰς P εἰς Roeper: καὶ
P τέμνει P¹, –οι P² 13 τὸν εἰκοστὴν P, corr. Roeper et Harvey
14 μετ' ἄλλα P 14/15 γενομένων scripsi conl. H VII.29.9 γεγονότων): γινομένων
P 16 ἵνα μένη καὶ εἰς τὸ (l. ἔσται) ἐν P, seclusi ut dittographiam (cf. v.19)
τὰ add. Mi 17–18 τὰ ὑπὸ τοῦ νεῖκος γενόμενα supplevi conl. H VII.29.9 et
11 18 προσάγει scripsi ex H: συνάγει P: συνάπτει Go 19 ἵνα μένη καὶ ἔστιν
ἐν P (καὶ ἔσται ἐν We): ἵνα μένη τὸ πᾶν ἐν H: del. Diels 20 τοιαύτη Cr: αὕτη P
21 διαμονή scripsi (cf. v.3): διανομή P 22 ἀπορρωγάδας scripsi: ἀπορρωγάδας P
24 ὦσιν Mi: εἰσὶν P ὡς delevi

τάφω -, ἀνίστασθαι δὲ καὶ γίνεσθαι ἀθανάτους, ὅταν τῶν σωμάτων 25
ἀπολυθῶσιν. / ὅθεν ὁ Πλάτων ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τινος· τί ἐστὶ φιλοσοφία,
ἔφη· χωρισμὸς ψυχῆς ἀπὸ σώματος,

- 26 1 Πυθαγόρου καὶ ἄλλων τούτων τῶν λόγων γενόμενος μαθητῆς ἄλλων ἐν οἷς
λέγει [καὶ] δι' αἰνιγμάτων [καὶ τοιούτων λόγων]· «ἐκ τῆς ἰδίης ἐὰν
ἀποδημῆς, μὴ ἐπιστρέφου· εἰ δὲ μὴ, Ἐρινύες Δίκης ἐπίκουροί σε μετε-
2 λεύσονται», ἰδίην καλῶν τὸ σῶμα, Ἐρινύας δὲ τὰ πάθη. ἐὰν οὖν, φησὶν,
ἀποδημῆς, τουτέστιν ἐὰν ἐξέρχῃ ἐκ τοῦ σώματος, μὴ αὐτοῦ ἀντιποιοῦ· 5
ἐὰν δὲ ἀντιποιήσῃ, πάλιν σε τὰ πάθη καθεύξουσιν εἰς σῶμα. εἶναι γὰρ
οὗτοι τῶν ψυχῶν μετεσωμάτων νομίζουσιν, ὡς καὶ ὁ Ἐμπεδοκλῆς
3 πυθαγορίζων λέγει. δεῖ γάρ, φησί, τὰς φιληθόνους ψυχάς, ὡς ὁ Πλάτων
λέγει, ἐὰν ἐν ἄλλῳ ἀνθρώπου πάθει γενόμεναι μὴ φιλοσοφήσωσι, διὰ
πάντων ἄλλων ζῶν καὶ φυτῶν ἐλθεῖν πάλιν εἰς ἀνθρώπινον σῶμα· 10
καὶ ἐὰν μὲν φιλοσοφή(σ)ῃ κατὰ τὸ αὐτὸ τρίς, εἰς τὴν τοῦ συννόμου
ἄστρου φύσιν ἀνελθεῖν, ἐὰν δὲ μὴ φιλοσοφήσῃ, πάλιν ἐπὶ τὰ αὐτά.
δύνασθαι οὖν φησὶ ποτε τὴν ψυχὴν καὶ θνητὴν γενέσθαι, ἐὰν ὑπὸ τῶν
Ἐρινύων κρατῆται - τουτέστι τῶν παθῶν -, καὶ ἀθάνατον, ἐὰν τὰς
Ἐρινύς ἐκφύγῃ, ἃ ἐστὶ ἄλλων πάθη. 15

- 27 1 Ἄλλ' ἐπεὶ καὶ τὰ σκοτεινῶς ὑπὸ τοῦ Πυθαγόρου λεγόμενα π(ρ)ὸς
τοὺς μαθητὰς δι' ὑποσυμβόλων ἐνήρ(γ)μεθα λέγειν, δοκεῖ καὶ τῶν
ἐτέρων ὑπομνησθῆναι, διὰ τὸ καὶ τοὺς αἰρεσιάρχας τοιούτω τινὶ τρόπῳ
ἐπιχειρηκέναι ὁμιλεῖν δι' ὑποσυμβόλων, καὶ τοῦτο οὐκ ἰδίῳν, ἀλλ'

26 s. cf. Plat. *Phaed.* 64 c 4; 66 a 3

c. 26: 2-4 Iambl. *Protrept.* 21.14 (pp. 107.14 et 114.29 ss. Pistelli) ἀποδημῶν τῆς οἰκ(ε)ίας
μὴ ἐπιστρέφου· Ἐρινύες γὰρ μετέρχονται; Porphyr. *V. P.* 42 (p. 39.14 Nauck²); Diog. Laert.
8.18; Plut. *De lib. ed.* 12 F; *Numa* 14.6; Demetr. Byz. ap. Athen. 10, p. 452 E; Olympiod.
In Phaed., p. 8 s. Norvin 3 s. cf. Heracliti Fr. 94 DK (= Fr. 52 Marc.)
6-8 cf. Empedocl. Fr. 117 ss. DK 8-12 cf. Plat. *Phaedr.* 248 e - 249 b
11 s. Plat. *Tim.* 42 b 4

26 ἀπολυθῶσιν coniec. We: ἀπολυθῶμεν P

c. 26: 1 Πυθαγόρου Roeper: Πυθαγόρας οὖν P ἐν¹ addidi (cf. ἐν²) τούτων
scripsi: τούτων P: τούτου We καὶ² addidi 2 καὶ¹ del. Cr καὶ τοιούτων
λόγων del. ut dittographiam Cr ἰδίης P², -ας P¹ 9 τῶ addidi 10 τῶν
addidi ἐλθεῖν καὶ φυτῶν P, transposui 14 κρατῆται P², -εῖται P¹
15 ἃ ἐστὶ πάθη del. suad. Diels, ft. recte τὰ addidi

c. 27: 2 et 4 ὑπὸ συμβόλων P 2 ἐνήργμεθα C. Goettling (*Progr. Un. Ien.* 1852) et Roeper:
ἐνήρμεθα P: ἐνήρ(ξά)μεθα G 4 διὰ P οὐχ' P ἀλλὰ P

- 5 <ἀπὸ τῶν> Πυθαγορείων πλεονεκτήσαντας λόγων. διδάσκει οὖν ὁ Πυθα- 2
 γόρας τοὺς μαθητὰς λέγων· «τὸν στρωματόδεσμον δῆσον»· ἐπεὶ <ὡς> οἱ 3
 ὁδοιοποεῖν μέλλοντες εἰς δέρμα δεσμοῦσι τὰ ἰμάτια αὐτῶν / (π)ρὸς 4
 ἐτοιμασίαν τῆς ὁδοῦ, οὕτως ἐτοίμους εἶναι θέλει τοὺς μαθ(η)τά(ς), ὡς
 10 κατ' ἐκάστην στιγμήν τοῦ θανάτου ἐφεστηκέναι μέλλοντος μηδὲν ἔχοντάς 3
 τῶν μαθη(μά)των ἐνδεές. διόπερ ἐξ ἀνάγκης ἅμα τῷ ἡμέραν γενέσθαι 3
 ἐδίδασκε διακελεύεσθαι αὐτοῖς τοὺς Πυθαγορείους «δεσμεύειν τὸν στρω-
 ματόδεσμον», τουτέστιν ἐτοίμους εἶναι πρὸς θάνατον.
 «Πῦρ μαχαίρη μὴ σκάλευε»· τὸν τεθυμωμένον ἄνθρωπον λέγων μὴ
 ἐρέθιζε· πυρὶ γὰρ ἔοικεν ὁ θυμούμενος, μαχαίρα δὲ <ὁ> λόγος. «σάρον 4
 15 μὴ ὑπέρβαινε»· μικροῦ πράγματος μὴ καταφρόνει. «φοῖνικα ἐν οἰκίᾳ
 μὴ φύτευε»· φιλονεικίαν ἐν οἰκίᾳ μὴ κατασκευάζε· μάχης γὰρ καὶ δια-
 φορᾶς ἐστὶν ὁ φοῖνιξ σημεῖον. «ἀπὸ δίφρου μὴ ἔσθιε»· βάνουσον τέχνην
 μὴ μεταχει(ρ)ίζου, ἵνα μὴ δουλεύσης τῷ σώματι ὄντι φθαρτῷ, ἀλλὰ
 20 τοῦ βίον ἀπὸ λόγων· ἐνέσται γὰρ σοι καὶ τρέφειν τὸ σῶμα καὶ 5
 τὴν ψυχὴν ποιεῖν κρεῖττονα. «ἀπὸ ὀλ(οκλήρ)ου ἄρτου μὴ ἀπόδακνε»· 5
 τὰ ὑπάρχοντά σου μὴ μειοῦ, ἀλλ' ἀπὸ τῆς προσόδου ζῆθι, φύλασσε δὲ

P f. 70^v

5–24 cf. C. Hoelk, *De acusmatis sive symbolis Pythagoricis* (Diss. Kil., 1894); Fr. Boehm, *De symbolis Pythagoreis* (Diss. Berol., 1905); A. Delatte, *Etudes sur la litt. pythag.*, p.269 ss.; Burkert, pp.150–175 et al. 6 Porphy. ap. Stob. I. 49.59 W. (συνδεῖν ὁσημέρα τὸ στρωματόδεσμον κτ.); Diog. Laert. 8.17. Cf. Iambl. *Protrept.* 21.29 (pp.108.3 et 122.22 ss. Pistelli); Plut. *Qu. conv.* 727 C; 728 B; Clem. *Strom.* 5. 27.8 13 Tryphon. (*Rhet. Gr.* 3, p.193 s. Spengel); Iambl. *Protr.* 21.8 (pp.107.6 et 112.24 ss.); *V.P.* 227 (et Deubner. ad loc.); Diog. Laert. 8. 17 et 18 (et A. Delatte ad loc.); Dem. Byz. ap. Athen. 10, p.452 D; Plut. *Qu. Rom.* 281 A; *De lib. ed.* 12 E; *De Is.* 354 E; *Numa* 14.6; Fr. 93 Sandbach; Porphy. *V.P.* 42; Luc. *Verae hist.* 2.28; Apostol. *Prov.* 11.5 a; Arsen. *Prov.* 35.16; Hor. *Serm.* 2. 3.276; Suda s.v. Anaximander 2 14 s. Plut. *Qu. Rom.* 290 E; *Qu. conv.* 727 C: ζυγὸν μὴ ὑπέρβαινε; Iambl. *Protr.* 21.13 (pp.107.13 et 114.20 ss.); *V.P.* 186 (et Deubner. ad loc.); Diog. Laert. 8.17 et 18 (et A. Delatte ad loc.); Tryphon. l.l.; Athen. 452 D; Porphy. *V.P.* 42; Plut. Fr. 93 Sandb.; Clem. *Strom.* 5. 30.1; Suda, s.v. Anaximander 2 et al. 15 s. Plut. *De Is.* 354 E 17 Plut. *Qu. Rom.* 290 E; *De Is.* 453 E 20 Suda s.v. Anaximander 2 (ἀπὸ ὀλοκλήρου ἄρτου μὴ ἔσθιεν)

5 ἀπὸ τῶν addidi πλεονεκτήσαντες P, corr. Klostermann 6 ὡς addidi
 7 αὐτῶν scripsi: αὐτῶν P 8 θέλει Mi: θέλειν P: θέλων We 10 μαθημάτων
 We: μαθητῶν P 11 διακελεύεσθε αὐτοῖς P, corr. Mi 14 μάχαιρα P
 ὁ addidi ἄσαρον P (et. in gloss. in marg. f. 72^v), corr. Roepert 16 φιλονεικίαν
 P, φιλονικίαν gloss. in marg. f. 71^r 16/17 διαφορᾶς Roepert: διαφορᾶς P
 17 ἀπὸ P (et. Plut. *Mor.* 290 E: ἐπὶ Plut. *Mor.* 354 E) 19 τῶν βίων ἀπόλογον P, corr.
 Mi 20 ὀλοκλήρου scripsi (conl. v.22 et test.): ὄλου P 21 ἀλλὰ P

τὴν οὐσίαν ὡς ἄρτον ὀλόκληρον. «κυάμους μὴ ἔσθιε»· ἀρχὴν πόλεως μὴ ἀποδέχου – κυάμοις γὰρ ἐκληροῦντο τὰς ἀρχὰς κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον. –

- 28 1 Ταῦτα μὲν οὖν καὶ τὰ τοιαῦτα οἱ Πυθαγόρειοι λέγουσιν, οὓς μιμούμενοι οἱ αἰρετικοὶ μεγάλα νομίζονται τισι λέγειν. δημιουργὸν δὲ εἶναι τῶν γενομένων πάντων φησὶν ὁ Πυθαγόρειος λόγος τὸν μέγ(αν) γεωμέτρην καὶ ἀριθμητὴν ἥλιον, καὶ ἐστηρίχθαι τοῦτον (μέσον) ἐν ὄλω τῷ κόσμῳ, καθάπερ ἐν τῷ (σ)ώματι (τὴν) ψυχῆν, ὡς φησιν ὁ Πλάτων. 5
- 2 πῦρ γὰρ ἐστὶν (ὁ) ἥλιος, (ὡς καὶ ἡ) ψυχῆ, σῶμα δὲ ἡ γῆ. «χωρισθὲν δὲ πυρὸς οὐδὲν ἂν ποτε ὀρατὸν γένοιτο, οὐδὲ ἀπτὸν ἄνευ τινὸς στερεοῦ, στερεὸν δὲ οὐκ ἄνευ γῆς· ὅθεν ἐκ πυρὸς καὶ γῆς», «(ὑδωρ) ἀέρα τε / ὁ θεὸς ἐν μέσῳ θέμενος» τὸ τοῦ παντὸς ἐδημιούργησε σῶ(μ)α. ἀριθμεῖ δέ, φησί, καὶ γεωμετρεῖ τὸν κόσμον ὁ ἥλιος τοιοῦτόν τινα τρόπ(ο)ν· 10
- 3 ὁ μὲν κόσμος ἐστὶν ὁ αἰσθητὸς εἶς, περὶ οὗ λέγομεν τὰ νῦν· διήρηκε δ' αὐτόν, ἀριθμητικὸς τις ὢν καὶ γεωμέτρης, εἰς μοίρας δώδεκα· καὶ ἔστι ταῖς μοίραις ταύταις ὀνόματα· Κριός, Ταῦρος, Δίδυμοι, Καρκίνος, Λέων, Παρθένος, Ζυγός, Σκορπίος, Τοξότης, Αἰγόκερως, Ὑδροχόος,
- 4 Ἰχθύες. πάλιν τῶν δώδεκα μοιρῶν ἐκάστην διαιρεῖ εἰς μοίρας τριάκοντα, 15

P f. 71^r

22 Iambl. *Protr.* 21.37 (pp.108.13 et 125.9 ss.); Plut. *De lib. ed.* 12 F; Diog. Laert. 8.17 et 34 et al. plur.; cf. A. Delatte, *Faba Pythagorae cognata, Serta Leodiensia* (1930), pp.33–57; H I. 2.14–15 et M. Marcovich, *Philol.* 108 (1964), pp.29–39 et al.

c. 28: 2–4 δημιουργὸν... ἥλιον: cf. e.g. *Corp. Herm.* 16.5 et A.-I. Festugière ad loc.
4 s. cf. Cleanthis *Fr.* 499–500 (*SVF* I: ἥλιος – τὸ ἡγεμονικὸν τοῦ κόσμου); Hisdosi Scholast. *De anima mundi Plat.* (ad Chalcid. *In Plat. Tim.* 34 b), cod. Par. Lat. 8624 f.17^v v.18: alii autem dicunt quod mundi medietas est sol, quem cor totius mundi esse volunt. quemadmodum enim, inquiunt, anima hominis sedem et domicilium in corde habet..., ita vitalis calor a sole procedens omnibus quae vivunt vitam subministrat; Chrysipp., *SVF* II, Fr. 879; Tert. *De anima* 15.4 (et Waszink. ad loc., pp.219 s.; 225 s.); Procl. *In remp.*, II, p.220.14 Kroll (τὸ ἡλιακὸν πῦρ κραδίης τόπῳ ἐστήριξεν) 5 ὁ Πλάτων: ft. cf. Plat. *Phaed.* 94 d 8; *Sympos.* 218 a 3 (τὴν καρδίαν γὰρ ἡ ψυχὴν...); Orig. *In Io.* 6.38 (τὸ ἡγεμονικὸν... κατὰ τὰς γραφὰς ἐν τῇ καρδίᾳ τυγχάνον) 6–8 et 9 Plat. *Tim.* 31 b 5 8 s. *Tim.* 32 b 4 11–18 cf. H V. 13.3–4 = Sext. *Emp. Adv. math.* 5.5

23–24 ἐκεῖνων τῶν χρόνων P, corr. Mi

c. 28: 3 γενομένων Go: λεγομένων P 4 μέσον addidi (cf. test.) 5 τῷ σώματι scripsi: τοῖς (σ)ώμασι P τὴν addidi 6 ὁ addidi 7 ὡς add. Roper et καὶ ἡ addidi 8 δὲ ἡ γῆ scripsi post Roeperum (δὲ γῆ): σελήνη P 9 χωρισθὲν Mi ex Plat.: χωρισθέντων P 8 ὑδωρ ex Plat. add. suad. We 9 θέμενος P: θεῖς Plato 12 ἰβ P 13 διδυμοσ P

αἰτίνες εἰσιν ἡμέραι μηνός. πάλιν αὐ τῶν [τῶν] τριάκοντα μοιρῶν
 ἐκάστην μοῖραν διαιρεῖ εἰς λεπτὰ ἐξήκοντα, καὶ τῶν λεπτῶν ἕκαστον
 εἰς) λεπτὰ [καὶ] ἔτι λεπτότερα. καὶ τοῦτο αἰεὶ ποιῶν [καὶ] μὴ παυόμενος,
 ἀλλ' ἀθροίζων ἐκ τούτων <τῶν> μοιρῶν τῶν διηρημένων καὶ ποιῶν
 20 ἐνια(υ)τόν, καὶ αὐθις ἀναλύων καὶ διαιρῶν τὸ συγκείμενον, τὸν μέγαν
 <καὶ> ἀθάνατον ἀπεργάζεται κόσμον.

Τοιαύτη τις, ὡς ἐν κεφαλαίοις εἰπεῖν ἐπελθόντα, ἡ Πυθαγόρου καὶ 1 29
 Πλάτωνος συνέστηκε δόξα, ἀφ' ἧς Οὐαλεντίνος, οὐκ ἀπὸ τῶν εὐαγγελίων,
 τὴν αἴρεσιν τὴν ἑαυτοῦ συναγαγών, ὡς ἐπιδείξομεν, δικαίως <ἄν>
 Πυθαγορικὸς καὶ Πλατωνικὸς, οὐ Χριστιανός, λογισθεῖη.
 5 Οὐαλεντίνος τοίνυν καὶ Ἑρακλέων καὶ Πτολεμαῖος καὶ πᾶσα ἡ τούτων
 σχολή, οἱ Πυθαγόρου καὶ Πλάτωνος μαθηταί, ἀκολουθήσαντες τοῖς
 καθηγη(σ)αμένοις ἀριθμητικὴν τὴν διδασκαλίαν τὴν ἑαυτῶν κατεβάλλοντο.
 καὶ γὰρ τοῦτ(οις) ἐστὶν ἀρχὴ τῶν πάντων μονὰς ἀγέννητος, ἀφθαρτος, 2
 ἀκατάληπτος, ἀπερινόητος, γόνιμος καὶ πάντων τῆς γενέσεως αἰτία τῶν
 10 γενομένων· καλεῖται δὲ ὑπ' αὐτῶ(ν) ἡ προειρημένη μονὰς Πατὴρ. διαφορὰ 3
 δὲ τις εὐρίσκειται πολλὴ παρ' αὐτ(οῖς)· οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν, – ἴν' ἡ παντάπασι
 καθαρὸν τὸ δόγμα τοῦ Οὐαλεντίνου Πυθαγορικόν – ἄθλη(ν) καὶ
 ἄζυγον καὶ μόνον τὸν Πατέρα νομίζουσιν εἶναι· / οἱ δ(ὲ) ἀδύνατον
 15 γενέσθαι τινός, καὶ τῷ Πατρὶ τῶν ὄλων, ἵνα γένηται πατὴρ, Σιγὴν ἐξ
 ἀνάγκης συναριθμοῦσι [τὴν] σύζυγον. ἀλλὰ περὶ μὲν Σιγῆς, πότερόν 4

P f. 71^v

18 λεπτὰ ἔτι λεπτότερα: i. q. δεῦτερα λεπτά, minutae secundae, cf. Gemin. *Astron.*
 18.11.18 μὴ παυόμενος: cf. Solis epitheton ἀκάμας (C. Bruchmann, *Epith. deor.*,
 p. 144) 20 ἐνιαυτόν: cf. e. g. Plat. *Reip.* 516 b 5; Plut. *Qu. Plat.* 1007 DE

c. 29: cc. 29–37 ed. Bunsen, pp. 79–96. cc. 29.2 – VI. 36.4: cf. Foerster, I, pp. 243–253 I
 5–7 cf. H VI. 28.1 et 3; 34.2–3; Iren. I. 1.1; II. 14.6; Philastr. 38.1; Theodoret. *Haer.* I. 7,
 p. 353 C 8: de cc. VI. 29.2–36.4 cf. Iren. I. 1.1–8.4 = Epiph. *Pan.* 31. 10.5–26.7;
 Clem. *Exc. ex Theod.* 43.2–65.2; Epiph. 31. 5.1–7.11; Tert. *Adv. Valentin.*; Ps. Tert.
Adv. omn. haer. 4; Theodoret. *Haer.* I. 7 et al.; Gu. Foerster, *Von Valentin zu Herakleon*
 (Giessae 1928); Idem in *NT Studies* 6 (1959–60), pp. 16–31; G. Quispel in *Vig. Christ.*
 1 (1947), pp. 43–73; praecipue Sagnard, pp. 31–50; 146–198; 224–227 et al. 8–10 et
 21–34 cf. Ir. I. 1.1; H X. 13.1–2 10–20 cf. H VI. 38.5; X. 13.1; Ir. I. 2.4; 11.5; Tert.
Adv. Val. 34

16 αὐ τῶν Mi: αὐτῶν P τῶν² del. Mi 17–18 ἕκαστον εἰς addidi 18 καὶ^{1,3}
 delevisi 19 ἐκ τοῦ τῶν P τῶν¹ add. Go 21 καὶ addidi ἀθάνατον ...
 κόσμον P: ἐνιαυτόν ... κόσμου Roeper cett. (at cf. v. 10)

c. 29: 3 ἄν add. suad. We 12 et 19 ἄθλη P 14 εἶναι scripsi: δύνασθαι P: del.
 suad. We: ἀδυνάτως ἔχειν H X. 13.1 16 τὴν delevisi (om. H)

ποτε σύζυγός ἐστιν ἢ οὐκ ἔστιν, αὐτοὶ πρὸς ἑαυτοὺς τοῦτον ἐχέτωσαν τὸν ἀγῶνα, τὰ δὲ νῦν [αὐτοῖς] ἡμεῖς, φυλάττοντες τὴν Πυθαγόρειον ἀρχὴν, μίαν οὐσίαν καὶ ἄζυγον, ἄθηλυ(ν), ἀπροσδεῆ, μνημονεύσαντες ὅσ' ἐκεῖνοι διδάσκουσιν ἐροῦμεν.

- 5 Ἦν <μέν> γε ὅλως, φησί, γεν(ν)ητὸν οὐδέν, Πατὴρ δὲ ἦν μόνος, ἀγέννητος, οὐ τόπον ἔχων, οὐ χρόνον, οὐ σύμβουλον, οὐκ ἄλλην τινα κατ' οὐδένα τῶν τρόπων νοηθῆναι δυναμένην οὐσίαν· ἀλλὰ ἦν μόνος, ἡρεμῶν, ὡς λέγουσι, καὶ ἀναπαυόμενος αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ, μονάς. ἐπεὶ δὲ ἦν γόνιμος, ἔδοξεν αὐτῷ ποτε τὸ κάλλιστον καὶ τελεώτατον ὃ εἶχεν ἐν ἑαυτῷ γεν(ν)ῆσαι καὶ προαγαγεῖν· φιλέρημος γὰρ οὐκ ἦν. ἀγάπη γάρ, φησίν, ἦν ὅλος, ἢ δὲ ἀγάπη οὐκ ἔστιν ἀγάπη, εἴαν μὴ ἢ τὸ ἀγαπώμενον. προέβαλεν οὖν καὶ ἐγέν(ν)ησεν <ἐν> ἀρχῇ ὁ Πατὴρ, ὅσπερ ἦν μονάς, Νοῦν καὶ Ἀλήθειαν, τουτέστι δυάδα, ἥτις κτ(ίστ)ρια καὶ ἀρχὴ γέγονε καὶ μήτηρ πάντων τῶν ἐντὸς πληρώματος καταριθμουμένων 20
6 αἰώνων ὑπ' αὐτῶν. προβληθεὶς δὲ ὁ Νοῦς καὶ ἡ Ἀλήθεια ἀπὸ τοῦ Πατρὸς, ἀπὸ γονίμου γόνιμος, προέβαλε καὶ αὐτὸς Λόγον καὶ Ζωήν, τὸν Πατέρα μιμούμενος· ὁ δὲ Λόγος καὶ ἡ Ζωὴ προβάλλουσιν Ἄνθρωπον καὶ Ἐκκλησίαν. 25
7

- 8 Ὁ δὲ Νοῦς καὶ ἡ Ἀλήθεια, ἐπεὶ εἶδον τὸν Λόγον καὶ τὴν Ζωήν, τὰ ἴδια γεννήματα, γόνιμα γεγεννημένα, ἠὲ χαρίστησαν τῷ Πατρὶ τῶν (ὄλω)ν καὶ προσφέρουσιν αὐτῷ τέλειον ἀριθμὸν, αἰῶνας δέκα. τούτου δέ, φησί, τελειότερον ἀριθμὸν ὁ Νοῦς καὶ ἡ Ἀλήθεια τῷ Πατρὶ προσενεγκεῖν οὐκ ἠδυνήθησαν· ἔδει γὰρ τέλειον ὄντα τὸν Πατέρα ἀριθμῷ 35

22 οὐ τόπον ἔχων: cf. Ir. I. 1.1 (ἀχώρητος); 15.5; II. 1.2; IV. 20.2 et al.; Philon. *De confus. ling.* 136; *Mand. past. Hermae* 1.1; *Cerygma Petri* ap. Clem. *Strom.* 6. 39.3; Iust. *Dial.* 127.2; NH VII. 4, pp. 99.31 ss.; 100.32–34 et Gu. R. Schoedel in *Essays on the Nag Hammadi Texts in Honour of A. Boehlig* (Lugd. Batav. 1972), pp. 88–108 οὐ σύμβουλον: ft. cf. *Rm* 11: 34; *Is* 40: 13 26 s. cf. 1 *Jo* 4: 8 et 16 35–37 cf. Ir. I. 1.2

17 αὐτοὶ Mi: αὐτοῖς P 18 αὐτοῖς delevi ut dittogr. (cf. v. 17): αὐτοὶ Mi
19 οὐσίαν P (cf. v. 23; H VI. 24.1; Epiphani. *Pan.* 33. 7.7): οὐσαν Go 20 ὅσ' Cr: ὡς P
20–21 ἐροῦμεν. Ἦν Go: ἐρουμένην P 21 <μέν> γε scripsi: τὲ P γενητὸν P
24 μονάς scripsi (cf. vv. 8 et 10): μόνος P 25 ὄν P 26 γενῆσαι P 27 ὅλος P², –ὡς P¹ ἢ Mi: ἦν P 28 ἐγένησεν P ἐν addidi ἀρχῇ scripsi (ft. cf. Bythi Patris epitheton προαρχῆ): αὐτὴν P: αὐτὸς Mi ὅσπερ coniec. We: ὡσπερ P
29 μονάς scripsi (cf. vv. 8 et 10): μόνος P κτ(ίστ)ρια scripsi (cf. Ir. I. 1.1 πατέρα... καὶ ἀρχὴν καὶ μόρφωσιν...): κύρτια P: καὶ ρίζα coniec. Cr 30 κατὰ ἀριθμ– P
35 τοῦ λόγου καὶ τῆς ζωῆς P, corr. We: del. Go 36 γεγεννημένα P 38 δέ scripsi: γὰρ P ἀριθμὸν coniec. Mi: ἀριθμοῦ P

40 δοξάζεσθαι τελείω· τέλειος δέ ἐστιν ὁ δέκα, ὅτι πρῶτος τῶν κατὰ πλήθος
γενομένων <αἰώνων> οὗτός ἐστι τέλειος. τελειότερος δὲ ὁ Πατήρ, ὅτι
ἀγέννητος ὢν μονάς, διὰ τῆς πρώτης <καί> μιᾶς συζυγίας τοῦ Νοῦ καὶ
τῆς Ἀληθείας πάσας τὰς τῶν γενομένων προβαλεῖν / εὐπόρησε ρίζας.

P f. 72^r

Ἰδὼν οὖν καὶ αὐτὸς ὁ Λόγος καὶ ἡ Ζωὴ ὅτι ὁ Ν(οῦ)ς καὶ ἡ Ἀλήθεια 1 30
δεδοξάκαν τὸν Πατέρα τῶν ὄλων ἐν ἀριθμῷ τ(ελ)είω, δοξάσαι καὶ αὐτὸς
ὁ Λόγος μετὰ τῆς Ζωῆς ἠθέλησε τὸν ἑαυτοῦ πατέρα καὶ τὴν μητέρα,
τὸν Νοῦν καὶ τὴν Ἀλήθειαν. ἐπεὶ δὲ γεν(ν)ητὸς ἦν ὁ Νοῦς καὶ ἡ Ἀλήθεια, 2
5 καὶ οὐκ εἶχε τὸ πατρικὸν τέλειον, τὴν ἀγεννησίαν, οὐκέτι <ἐν> τελείω
ἀριθμῷ ὁ Λόγος καὶ ἡ Ζωὴ δοξάζουσι τὸν ἑαυτῶν πατέρα τὸν Νοῦν,
ἀλλὰ γὰρ ἐν ἀτελεῖ· δώδεκα γὰρ αἰῶνας προ(σ)φέρουσι ὁ Λόγος καὶ
ἡ Ζωὴ τῷ Νοῖ καὶ τῇ Ἀληθείᾳ. αὐταὶ γοῦν πρῶται κατὰ Οὐαλεντῖνον 3
ρίζαι τῶν αἰώνων γεγόνασιν· Νοῦς καὶ Ἀλήθεια, Λόγος καὶ Ζωή,
10 Ἄνθρωπος καὶ Ἐκκλησία· δέκα δὲ οἱ τοῦ Νοῦς καὶ τῆς Ἀληθείας,
δύο καὶ δέκα δὲ οἱ τοῦ Λόγου καὶ τῆς Ζωῆς, εἴκοσι καὶ ὀκτώ οἱ
πάντες. οἷς <δὲ τοὺς δέκα> καλοῦσιν, ὀνόματα ταῦτα· Βύθ(ι)ος καὶ 4
Μίξις, Ἀγήρατος καὶ Ἐνωσις, Αὐτοφυῆς καὶ Ἡδονή, Ἀκίνητος καὶ
Σύγκρασις, Μονογενῆς καὶ Μακαρία. οὗτοι οἱ δέκα αἰῶνες, οὓς τινὲς
15 μὲν ὑπὸ τοῦ Νοῦ καὶ τῆς Ἀληθείας <γεννηθῆναι> λέγουσι, τινὲς δὲ ὑπὸ
τοῦ Λόγου καὶ τῆς Ζωῆς. ἕτεροι δὲ τοὺς δώδεκα ὑπὸ τοῦ Ἀνθρώπου καὶ 5
τῆς Ἐκκλησίας, ἕτεροι δὲ ὑπὸ τοῦ Λόγου καὶ τῆς Ζωῆς· οἷς ταῦτα τὰ
ὀνόματα χαρίζονται· Παράκλητος καὶ Πίστις, Πατρικὸς καὶ Ἐλπίς,

40 s. ft. cf. *Theologum. arithmet.* 60, p. 81.9 de Falco αἰῶνα δέ, ὅτι περιεκτικὸς τῶν ὄλων
οὗτος τελειότατος ὢν καὶ αἰδιος, τελεστικὸς τῶν ἀπάντων, ὡς ἡ δεκάς, ἐλέχθη

c. 30: 1-20 cf. Ir. I. 1.2; Tert. *Adv. Val.* 8; Eriphan. 31. 2.10-11; 31. 5.8-9; Theodoret.
Haer. I.7, pp. 353 C - 356 A

40 πρῶτος et 41 τέλειος P: πρῶτον et τέλος P. Boettlicher ap. C. Bunsen 41 αἰώνων
addidi (cf. v. 37) 42 μονάς scripsi (cf. vv. 8 et 10): μόνος P πρώτης τῆς P,
transposui καὶ¹ addidi

c. 30: 4 γενητὸς P 5 τὸ Μι: τὸν P ἐν addidi (cf. v. 7) 6 τὸν¹ Μι:
τῶν P 7 αἰώνων P, corr. Bunsen προφέρουσι P 8 γοῦν scripsi: γὰρ P
10 δέκα Bunsen: δώδεκα P 12 δὲ τοὺς δέκα suppl. Cr (ἄλλους δέκα αἰῶνας, ὢν τὰ
ὀνόματα λέγουσι ταῦτα· Ir. I. 1.2) βύθός P, ex test. corr. Bunsen 13 Ἀγήρατος
Bunsen ex test.: ἀκήρατος P ἠδονῆ P 14 σύγκρισις P, ex test. corr. Bunsen I
οἱ δέκα Bunsen ex Iren.: δώδεκα P 15 γεννηθῆναι addidi: προβεβλησθαι ex
Irenaeo add. suad. We 16 τοὺς δὲ δώδεκα ἕτεροι <μὲν> ὑπὸ Bunsen
18 πατρικῶς et 19 μητρικῶς P

Μητρικὸς καὶ Ἀγάπη, Αἰνίους καὶ Σύνεσις, Ἐκκλησιαστικὸς καὶ
Μακαριότης, Θελητὸς καὶ Σοφία.

20

- 6 Ἐπεὶ δὲ τῶν δεκαδύο ὁ δωδέκατος κ(αὶ) νεώτατος πάντων τῶν
εἰκοσιοκτῶ αἰώνων, θῆλυς ὦν καὶ καλούμενος (Σο)φία, κατενόησε,
<φησί,> τὸ πλήθος καὶ τὴν δύναμιν τῶν γεγεν<ν>ηκότων αἰώνων, καὶ
ἀνέ(δ)ραμεν εἰς τὸ βάθος τὸ τοῦ Πατρὸς, καὶ ἐνόησεν ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι
πάντες α(ι)ῶνες γεννητοὶ ὑπάρχοντες κατὰ συζυγίαν γεννῶσιν, ὁ δὲ 25
- 7 Πατὴρ μόνος ἄζυγος ἐγέννησεν, ἠθέλησε <δὴ> μιμήσασθαι τὸν Πατέρα
καὶ γεννησάμενος καθ' ἑαυτὴν δίχα τοῦ συζύγου, ἵνα μηδὲν ἢ ἔργον ὑποδεέ-
στερον τοῦ Πατρὸς εἰργασμένη· ἀγνοοῦσα ὅτι ὁ μὲν <Πατήρ,> ἀγέννητος
ὑπάρχων, <καὶ> ἀρχὴ τῶν ὄλων <ῶν> / καὶ ρίζα καὶ βάθος καὶ βυθὸς,
δυνατῶς ἔχει γεννησάμενος, γεν<ν>ητὴ δὲ οὔσα ἢ Σοφία καὶ μετὰ 30
- 8 πλείονας γενομένη, τὴν τοῦ ἀγεννήτου δύναμιν οὐ δύναται ἔχειν. ἐν μὲν
γὰρ τῷ ἀγεν<ν>ήτῳ, φησί, ἐστὶ πάντα ὁμοῦ, ἐν δὲ τοῖς γεν<ν>ητοῖς
τὸ μὲν θῆλύ ἐστιν οὐσίας προβλητικόν, τὸ δὲ ἄρρεν μορφωτικόν τῆς
ὑπὸ τοῦ θῆλεως προβαλομένης οὐσίας. προέβαλεν οὖν ἢ Σοφία τοῦτο
- 9 μόνον ὅπερ ἠδύνατο, οὐσίαν ἄμορφον καὶ ἀκατασκε<ύα>στον. καὶ τοῦτο 35
ἐστὶ, φησί, ὁ λέγει Μωϋσῆς· «ἡ δὲ γῆ ἦν ἀόρατος καὶ ἀκατασκεύαστος».
αὕτη <δ'> ἐστὶ, φησί, «<ἡ γῆ> ἢ ἀγαθὴ» <ῆ> «ἢ ἐπουράνιος Ἰερουσα-
λήμ», εἰς ἣν ἐπηγγείλατο ὁ θεὸς εἰσαγαγεῖν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, λέγων·
«εἰσάξω ὑμᾶς εἰς γῆν ἀγαθὴν<ν>, ρέουσα<ν> μέλι καὶ γάλα».

P. f. 72^v

21–26 cf. Ir. I. 2.2–4 22 de Sophia cf. G. C. Stead in *J.T.S.*, N.S. 20 (1969),
pp. 75–104; G. Gu. MacRae in *N.T.* 12 (1970), pp. 86–101 et al. 27 καθ' ἑαυτήν: cf.
cod. Gnost. Berol. 8502.2, p. 36.16; NH II. 4, p. 94.7; Clem. *Exc. ex Theod.* 32.1 et al.
35 ἄμορφον: Ir. I. 2.3; I. 4.1 a; I. 8.2 (1 *Cor* 15:8); H VI. 31.1–2 et 4–5; 36.3; VII. 26.7 I
36 *Gn* 1:2 a; Clem. *Exc. ex Theod.* 47.4; Ir. I. 18.1 37 et 39 *Dt* 31:20; *Ex* 33:3 et
3:8; H V. 8.30 37 s. *Heb* 12:22; *Gal* 4:26; H VI. 32.9; 34.3–4; V. 7.39; Ir. I. 5.3
ταύτην δὲ τὴν Μητέρα καὶ Ὀγδοάδα καλοῦσι καὶ Σοφίαν καὶ Γῆν καὶ Ἰερουσαλήμ καὶ...

19 Αἰνίους Bunsen ex test.: αἰῶνος P 20 Μακαριότης Bunsen ex test.: μακαριστὸς P
21 ἐπεὶ We: ἀπὸ P 23 φησί addidi (cf. vv. 32; 36; 37) γεγεννη- P 26 δὴ
addidi: δὲ s. οὖν add. suad. Go 27 γεννησάμενος Roper: ἐγέννησε P ἢ Mi: ἢ P
28 Πατὴρ addidi 29 καὶ¹ addidi ὦν addidi 30 γεννητὴ P
32 ἀγεννήτῳ P γεννητοῖς P 34 προβαλομένης scripsi: προβαλλομένης P
προέβαλεν P 35 ἀκατασκε<ύα>στον Mi Scott Bunsen Go (cf. v. 36): ἀκατάσβεστον P
37 δ' addidi ἢ γῆ addidi (cf. v. 39 et H V. 8.30) ἢ addidi 38 ἐπιγγεί-
λατο P 39 ρέουσα P

Γενομένης οὖν ἐντὸς πληρώματος ἀγνοίας κατὰ τὴν Σοφίαν καὶ 1 31
 ἀμορφίας κατὰ τὸ γέν(ν)ημα τῆς Σοφίας, ὑδρυβος (καὶ φόβος) ἐγένετο
 ἐν τῷ πληρώματι [οἱ αἰῶνες οἱ γενόμενοι], ὅτι παραπλησίως ἄμορφα καὶ
 ἀτελῆ γενήσεται τῶν αἰῶνων τὰ γεννήματα, καὶ φθορά τις καταλήψεται
 5 οὐκ εἰς μακρὰν πάντας τοὺς αἰῶνας. κατέφυγον οὖν πάντες οἱ αἰῶνες 2
 ἐπὶ δέησιν τοῦ Πατρός, ἵνα λυπούμενην τὴν Σοφίαν ἀναπαύσῃ· ἔκλειαι
 γὰρ καὶ κατωδύρετο ἐπὶ τῷ γεγεν(ν)μένῳ ὑπ' αὐτῆς ἐκτρώματι – οὕτω
 γὰρ (αὐτὸ) καλοῦσιν· – ἐλέησας οὖν ὁ Πατὴρ τὰ δάκρυα τῆς Σοφίας
 καὶ προσδεξάμενος τῶν αἰῶν(ων) τὴν δέησιν, ἐπιπροβαλεῖν κελεύ(ει) –
 10 οὐ γὰρ αὐτός, φησί, προέβαλεν, ἀλλὰ ὁ Νοῦς (καὶ) ἡ Ἀλήθεια – Χριστὸν
 καὶ Πνεῦμα ἅγιον εἰς μόρφωσιν καὶ διόρθωσιν τοῦ ἐκτρώματος, καὶ
 παραμυθίαν καὶ διαν(ἀ)παυσιν τῶν τῆς Σοφίας στεναγμῶν. καὶ γίνονται 3
 τριάκοντα (οἱ) αἰῶνες μετὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος·
 τινὲς μὲν οὖν αὐτῶν ταύτη εἶναι θέλουσι τὴν τριακοντάδα τῶν αἰῶνων,
 15 τινὲς δὲ συνυπάρχειν τῷ / Πατρὶ Σιγῆν καὶ σὺν αὐτοῖς καταριθμῆσθαι P f. 73^r
 τοὺς αἰῶνας θέ(λο)υσι(ν). ἐπιπροβληθεὶς οὖν ὁ Χριστὸς καὶ τὸ ἅγιον 4
 Πνεῦμα ὑπὸ τοῦ Νοῦ καὶ τῆς (Α)ληθείας, εὐθέως τὸ ἔκτρομα τὸ
 ἄμορφον τοῦτο τῆς Σοφίας μονογενὲς καὶ δίχα συζύγου γεγεν(ν)ημένον
 ἀποχωρίζει τῶν ἄλλων αἰῶνων, ἵνα μὴ βλέποντες αὐτὸ ταρασσῶνται
 20 διὰ τὴν ἀμορφίαν οἱ τέλειοι αἰῶνες.

Ἴν' οὖν μὴδ' ὄλως τοῖς αἰῶσι τοῖς τελείοις καταφανῆ τοῦ ἐκτρώματος 5
 ἡ ἀμορφία, πάλιν καὶ ὁ Πατὴρ ἐπιπροβάλλει αἰῶνα ἕνα, τὸν Σταυρόν·
 ὃς γεγεννημένος μέγας – ὡς (ἐκ) μεγάλου καὶ τελείου πατρός –, εἰς
 φρουρὰν καὶ χαράκωμα τῶν αἰῶνων προβεβλημένος, Ὅρος γίνεται
 25 τοῦ πληρώματος, ἔχων ἐντὸς ἑαυτοῦ πάντας ὁμοῦ τοὺς τριάκοντα αἰῶνας·
 (τοσ)οῦτοι γὰρ εἰσιν οἱ προβεβλημένοι. καλεῖται δὲ Ὅρος μὲν οὗτος, 6
 ὅτι ἀφορίζει ἀπὸ τοῦ πληρώ(μα)τος ἔξω τὸ ὑστέρημα, Μετοχεῦς δέ, ὅτι

1–8 cf. Ir. I. 2.3 8–12 cf. Ir. I. 2.5 12–16 cf. H VI. 30.3; Ir. I. 1.3
 16–20 cf. Ir. I. 2.4; 2.5; 4.1 a 21–30 cf. Ir. I. 2.4; 3.1; Clem. *Exc. ex Theod.* 22.4; 42.1;
 Eriphan. 31. 4.3; Tert. *Adv. Val.* 10; Theodoret. I. 7, p. 356 B et al.

2 γένημα P καὶ φόβος addidi conl. Ir. (ἐκ τῆς ἀγνοίας καὶ τῆς λύπης καὶ τοῦ
 φόβου καὶ τῆς ἐκπλήξεως) 3 οἱ αἰῶνες οἱ γενόμενοι secl. Go (ut glossema ad v. τὸ
 πλήρωμα): (ἐφοβοῦντο γὰρ) οἱ αἰῶνες οἱ γενόμενοι coniec. Mi οἱ γενόμενοι P:
 οἰόμενοι Bunsen, agn. We 5 πάντας scripsi: ποτὲ P 6 ἔκλειαι P
 7 γεγεννημένω P 8 αὐτὸ addidi (cf. v. 19) 9 πρὸς P 11 διόρθωσιν P:
 διαίρειν Mi cett. 13 οἱ addidi 14 ταύτη scripsi: ταύτην P 15 Σιγῆν
 Bernays: εἰς γῆν P 18 γεγεννημ– P 19 ἄλλων scripsi (cf. v. 40): ὄλων P
 22 ἐπεὶ προβ– P σταυρός P 23 ἐκ addidi 26 (τοσ)οῦτοι We: οὔτοι P

μετέχει καὶ τοῦ ὑστερήματος, Σταυρὸς δέ, ὅτι πέπηγεν ἀκλινῶς καὶ ἀμετανοήτως, ὡς μὴ δύνασθαι μηδὲν τοῦ ὑστερήματος καταγενέσθαι ἐγγὺς τῶν ἐντὸς πληρώματος αἰῶνων.

- 7 Ἐξω οὖν τοῦ Ὁρου, τοῦ Σταυροῦ, τοῦ Μετοχέως ἐστὶν ἡ καλουμένη κατ' αὐτοὺς Ὀγδοάς, ἣτις ἐστὶν ἡ ἐκτὸς πληρώματος Σοφία· ἦν ὁ Χριστὸς <ὁ> ἐπιπροβληθεὶς ὑπὸ τοῦ Νοῦ καὶ τῆς Ἀληθείας ἐμόρφωσε καὶ ἀπειργάσατο τέλειον αἰῶνα, οὐδὲν <τ>ι τῶν ἐντὸς πληρώματος
8 χεῖρον(α) δυν(ἀμ)ε(νο)ν γενέσθαι. ἐπειδὴ δὲ μεμόρφωτο ἡ Σοφία <ἡ> ἐξω, καὶ οὐχ οἷόν τε ἦν <κατ'> ἴσον τὸν Χριστὸν καὶ τὸ ἅγιον <Πνεῦμα, τὸ> ἐκ τοῦ Νοῦ προβεβλημένον καὶ τῆς Ἀληθείας, ἐξω τοῦ πληρώματος μένειν, ἀνέδραμεν ἀπὸ τῆς μεμορφωμένης ὁ Χριστὸς καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα πρὸς τὸν Νοῦν καὶ τὴν Ἀλήθειαν, <ἴν'> ἐντὸς τοῦ Ὁρου ἡ, μετὰ τῶν ἄλλων αἰῶνων δοξάζων τὸν Πατέρα.

- P f. 73^v 32 1 Ἐπεὶ οὖν μία τις ἦν εἰ/ρή(ν)η καὶ συμφωνία πάντων τῶν ἐντὸς πλ(η)ρώματος αἰῶνων, ἐδοξ(εν) αὐτοῖς μὴ <ἀρκεῖν> μόνον κατὰ συζυγίαν δεδοξακέναι τὸν <Β>υ<θ>όν, δοξάσαι <δὲ> καὶ διὰ προσφορᾶς καρπῶν πρεπόντων τῷ Πατρὶ. πάντες οὖν ἠδύοκῃσαν οἱ τριάκοντα αἰῶνες ἕνα προβαλεῖν αἰῶνα, κοινὸν τοῦ πληρώματος καρπὸν, ἴν' ἡ <σύμβολον> τῆς
2 ἐνότητος αὐτῶν καὶ τῆς ὁμοφροσύνης καὶ εἰρήνης. καὶ μόνος ὑπὸ πάντων <τῶν> αἰῶνων προβεβλημένος τῷ Πατρὶ, οὗτός ἐστιν ὁ καλούμενος παρ' αὐτοῖς κοινὸς τοῦ πληρώματος Καρπός. τὰ μὲν οὖν ἐντὸς πληρώματος ἦν οὕτως, καὶ προβέβλητο ὁ κοινὸς τοῦ πληρώματος Καρπός, ὁ Ἰησοῦς – τοῦτο γὰρ ὄνομα αὐτῷ –, «ὁ ἀρχιερεὺς ὁ μέγας».

31–35 cf. Ir. I. 3.4; 5.2–3; H VI. 32.9; 33.1; 34.8; 36.1 et al.; Epiphani. 31. 6.2; 36. 2.1
35–40 cf. Ir. I. 4.1 a

c. 32: 1–10 cf. Ir. I. 2.6; Clem. *Exc. ex Theod.* 23.2 10 *Heb* 4 : 14

29 ἀμετανοήτως P: ἀμετακινήτως Roeser: ἀμεταβλήτως coniec. Go καταγενέσθαι
Go: καὶ γενέσθαι P 31 τοῦ² bis P 33 ὁ addidi ὑπὸ Go: ἀπὸ P
34 οὐδὲν <τ>ι coniec. Go: οὐδενὶ P: οὐδενὸς Cr 35 δυνάμενον coniec. Mi: δυν(ἀμ)-
ε(ω)ν P, ut v. ἡ² add. suad. Mi 36 κατ' addidi: οὐδ' add. Bernays ἴσον
P: del. Cr (i. e. Ἰησοῦν) 36–37 Πνεῦμα add. Mi et τὸ addidi 37 προβεβλημέ-
νον scripsi: προβεβλημένα P 39 ἴν' add. suad. Mi ἡ Mi (s. delendum): ἡ P

c. 32: 2 ἀρκεῖν addidi 3 τὸν <Β>υ<θ>όν scripsi (εἰς τιμὴν καὶ δόξαν τοῦ Βυθοῦ Ir. I. 2.6): τὸν υἱὸν P, def. Sagnard, p. 157 (i. q. τὸν Νοῦν ἢ τὸν Μονογενῆ Ir. I. 1.1): αὐτόν
Go: τὸν πατέρα coniec. We δὲ add. Mi 4 ἠδύοκῃσαν P 5 σύμβολον
addidi post Go (cf. H V. 26.8): τεκμήριον add. Diels 6 ἐνότητος Bernays: νεότητος P
εἰρήνης <σμηῖον> coniec. Mi: εἰρήνης <σύμβολον> coniec. Go 7 τῶν addidi
8 τὰ scripsi: ταῦτα P

Η δὲ ἔξω τοῦ πληρώματος Σοφία, ἐπιζητοῦσα τὸν Χριστὸν τὸν
 μεμορφωκότα (αὐτήν) καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα, ἐν φόβῳ μεγάλῳ κατέστη
 ὅτι ἀπολεῖται κεχωρισμένη τοῦ μορφώσαντος αὐτήν καὶ στηρίσαντος.
 καὶ ἐλυπήθη καὶ ἐν ἀπορίᾳ ἐγένετο πολλῇ, λογιζομένη τίς ἦν ὁ μορφώσας, 3
 15 τί τὸ ἅγιον Πνεῦμα, ποῦ ἀπῆλθε, τίς ὁ κωλύσας αὐτοὺς συμπαρεῖναι,
 τίς ἐφθόνησε τοῦ καλοῦ καὶ μακαρίου θεάματος ἐκείνου· (καὶ) ἐπὶ
 τούτοις καθεστῶσα τοῖς πάθεσι τρέπεται ἐπὶ δέησιν καὶ ἰκετείαν τοῦ
 ἀπολιπόντος αὐτήν. δεομένης οὐ(ν αὐ)τῆς κατηλέησεν ὁ Χριστὸς ὁ ἐντὸς 4
 πληρώματος ὧν κα(ὶ οἱ ἄλλοι πάντες αἰῶνες, καὶ ἐκπέμπουσιν ἔξω τοῦ
 20 πληρώματος τὸν κοινὸν τοῦ πληρώματος Καρ(π)ὸν σύζυγον τῆς ἔξω
 Σοφίας καὶ διορθωτὴν παθῶν ὧν ἔπαθεν ἐπιζητοῦσα τὸν Χριστόν.

Γενόμενος οὖν ἔξω τοῦ πληρώματος (ὁ κοινὸς τοῦ πληρώματος) 5
 Καρπὸς καὶ εὐρῶν αὐτήν ἐν πάθεσι τοῖς πρώτοις τέτρασι – [καὶ] φόβῳ
 καὶ λύπῃ καὶ ἀπορίᾳ καὶ δεήσει –, διορθώσατο τὰ πάθη αὐτῆς, /
 25 διορθούμενος δὲ ἔώρα ὅτι ἀπολέσθαι αὐτά, αἰῶνια (ὄ)ντα καὶ τῆς
 Σοφίας ἴδια, οὐ καλόν, οὐδ' (αὐ) ἐν πάθεσιν εἶνα(τι) τὴν Σοφίαν τοιού-
 τοις – ἐν φόβῳ καὶ λύπῃ (καὶ) ἀπορίᾳ (καὶ) ἰκετείᾳ. – ἐποίησεν οὖν, 6
 ὡς τηλικούτος αἰὼν καὶ παντὸς τοῦ πληρώματος ἔκγονος, ἐκοσῆσαι τὰ
 πάθη ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἐποίησεν αὐτὰ ὑποστατὰς οὐσίας. καὶ τὸν μὲν
 30 φόβον ψυχικὴν ἐποίησεν (οὐσίαν) [ἐπιθυμίαν], τὴν δὲ λύπην ὑλικὴν,
 τὴν δὲ ἀπορίαν δαιμόνων· τὴν δὲ ἐπιστροφῆς (ἐπιθυμίαν) καὶ δέησιν
 καὶ ἰκετείαν (καὶ) (ἐπάν)οδον καὶ μετάνοιαν [καὶ] δύναμιν ψυχικῆς
 οὐσίας (ἐποίησεν), ἥτις καλεῖται δεξιά.

P. f. 74^r

11-18 cf. Ir. I. 4.1
Haer. I. 7, p. 356 s.

18-33 cf. Ir. I. 4.5; I. 5.1 et 4; Clem. *Exc. ex Theod.* 45; Theodoret.

12 αὐτήν addidi (cf. v. 13) 13 ὅτι P: μῆ τι coniec. We κεχωρισμένη C. Holl:
 κεχωρισμένου P 15 συναρ- P 16 καὶ² addidi ἐπεὶ P 17 καθεσ-
 πωσα P 22 ὁ κοινὸς τοῦ πληρώματος add. suad. Go (cf. v. 20) 23 καὶ² del.
 Bunsen 24 διορθώσατο P 26 οὐδ' (αὐ) scripsi: οὔτε P: οὐδὲ coniec. We
 27 καὶ^{2,3} addidi ἰκετεία ἀπορία P, transp. suad. We 29 ὑποστατὰς We:
 ὑποστάτας P: ὑποστάτους Bunsen: ὑποστατ(ικ)ὰς Go 30 οὐσίαν addidi (cf. v. 33) I
 ἐπιθυμίαν deleui (cf. v. 31): οὐσίαν Bernays ap. C. Bunsen, agn. cett. 31 ἐπιστροφῆς
 (ἐπιθυμίαν) scripsi conl. Theodoretī Haer. I. 7, p. 356 s. λύπην καὶ φόβον καὶ ἀπορίαν
 εἰσδέξασθαι (sc. τὴν Σοφίαν)· ἔπειτα προσγενέσθαι αὐτῇ καὶ ἐπιστροφῆς ἐπιθυμίαν:
 ἐπιστροφήν P 32 καὶ² addidi (ἐπάν)οδον scripsi (cf. *Sir* 17: 24 μετανουοῦσιν
 ἔδωκεν ἐπάνοδον; Nili *ep.* 3.171 (*PG* 79, p. 464 C) ἐπάνοδον πρὸς τὸ καλὸν διὰ τῆς μετα-
 νοίας): ὁδὸν P: ὁδὸν ἐπὶ μετάνοιαν Bunsen: ἄνοδον καὶ μετάν. Go καὶ⁴ deleui (i. e.
 τὴν – μετάνοιαν ἐποίησε δύναμιν) 33 ἐποίησεν addidi (cf. vv. 27, 29 et 30)

- 7 <Ἀρχὴν δὲ ἔχουσιν ἡ ψυχὴ καὶ> ὁ δημιουργὸς ἀπὸ τοῦ φόβου.
 τοῦτ' ἔστιν ὁ λέγει, φησίν, ἡ γραφή· «ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου». 35
 αὕτη γὰρ <ἔστιν ἡ> ἀρχὴ τῶν τῆς Σοφίας παθῶν· ἐφοβήθη γὰρ, εἶτα
 ἐλυπήθη, εἶτα ἠπόρησε, καὶ οὕτως ἐπὶ δέησιν καὶ ἱκετείαν κατέφυγεν.
 ἔστι δὲ πυρώδης, φησίν, ἡ ψυχικὴ οὐσία· καλεῖται δὲ καὶ Τόπος ὑπ'
 αὐτῶν, καὶ Ἑβδομάς, καὶ «παλαιὸς τῶν ἡμερῶν». καὶ ὅσα τοιαῦτα <αἱ
 γραφαὶ> λέγουσι περὶ τοῦ θεοῦ, ταῦτα <θέλει> εἶναι τοῦ ψ<υχ>ικοῦ, ὃν 40
 8 φησιν εἶναι τοῦ κόσμου δημιουργόν. <καὶ ὅτι> ἐστὶ δὴ πυρώδης, λέγει,
 φησί, καὶ Μωϋσῆς· «κύριος ὁ θεὸς σου πῦρ ἐστὶ φλέγον καὶ κατανα-
 λίσκον»· καὶ γὰρ τοῦτο οὕτως γεγράφθαι θέλει. διπλῆ δὲ τίς ἐστι,
 φησίν, ἡ δύναμις τοῦ πυρός· ἐστὶ γὰρ πῦρ παμφάγον, κατ(ασ)βεσθῆναι
 μὴ δυνάμενον <*> κατὰ τοῦτο τοίνυν τὸ μέρος θνητῆ [τίς] ἐστὶν ἡ 45
 9 ψυχῆ, μεσότης τις οὐσα· [ἔστι γὰρ ἑβδομάς καὶ κατάπαυσις·] ὑποκάτω
 γὰρ ἐστὶ τῆς Ὀγδοάδος, ὅπου ἐστὶν ἡ Σοφία ἡ μεμορφωμένη καὶ ὁ
 κοινὸς τοῦ πληρώματος Καρπός, ὑπεράνω δὲ τῆς ὕλης, ἡ<ς> ἐστὶ
 δημιουργός. ἐὰν <οὖν> ἐξομοιωθῆ τοῖς ἄνω, τῇ Ὀγδοάδι, / ἀ(θ)άνατος

P f. 74^v

35 Ps 110:10; Psv 1:7; 9:10; H VII. 26.2 38 πυρώδης: Clem. Exc. ex Theod. 38.1;
 H V. 7.30 (q.v.); VII. 38.1; VIII. 9.7 et 10.1; X. 16.5 et 20.1 38 Τόπος: Clem. Exc.
 ex Theod. 34.1-2; 37; 38.1 et 3; 39; 59.2; Heraclionis Fr. 35 s.f. ap. Orig. In Io. 4:37
 (13.49); Ir. I. 5.3-4; 6.4 et al. 39 Ἑβδομάς: Ir. I. 5.2 et 4 παλαιὸς κτλ.:
 Dn 7:9; 13 et 22; cf. H In Dan. 4. 11.2 42 s. Dt 4:24; 9:3; Ex 24:17; H VI. 9.3;
 cf. Dn 7:9-10 et Clem. Exc. ex Theod. 38.1 43 διπλῆ δὲ τις: cf. Clem. Ecl. proph.
 26.3-4 διπλῆ τε ἡ δύναμις τοῦ πυρός· ἡ μὲν πρὸς δημιουργίαν καὶ πέπανσιν καρπῶν καὶ
 ζῶων γένεσιν καὶ τροφὴν ἐπιτήδειος, ἥς εἰκῶν ὁ ἥλιος, ἡ δὲ πρὸς ἀνάλωσιν καὶ φθοράν,
 ὡς τὸ πῦρ τὸ ἐπίγειον. «πῦρ» οὖν ὅταν λέγεται ὁ θεὸς «καταναλίσκον», δύναμις ἰσχυρὰ
 καὶ ἀπροσάντητος, ἡ μὴδὲν ἀδύνατον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀπολέσαι δυνατὸν. H VI. 9.5
 44 πῦρ παμφάγον cf. Eurip. Med. 1187; H VI. 9.9 45-52 cf. Ir. I. 5.3-4; 6.1; 6.4;
 7.1; 7.5; Ptolem. Ep. ad. Floram ap. Eriphan. 33. 7.4; Heracleon Fr. 40 ap. Orig. In Io.
 4:46 (13.60); Clem. Strom. 4. 90.3; Eriphan. 31. 6.5 et al.

34 Ἀρχὴν δὲ ἔχουσιν ἡ ψυχὴ καὶ supplevi (cf. v. 35 ἀρχὴ et H VI. 34.1 ὁ δὲ δημιουργὸς
 ψυχῆ) ὁ P: ἡ (sine lacuna) Bunsen 35 τουτέστιν P 36 ἐστὶν ἡ addidi
 38 τόπος P (cf. Clem. II. II.): τόπος <μεσότητος> Go (conl. v. 46 et Iren. I. 5.3; 6.4; Eriphan.
 31. 6.5): <ὑπερουράνιος> τόπος Cr (conl. Iren. I. 5.4) 39 εὐδομάς P 39-40 αἱ
 γραφαὶ addidi (cf. H V. 8.1; VI. 14.7) 40 τοῦ θεοῦ Bunsen: τούτου P θέλει
 addidi (cf. v. 43) ψικοῦ P, corr. Mi 41 φησὶν P: φασιν Go καὶ ὅτι addidi I
 δὴ scripsi: δὲ P 45 post δυνάμενον lacunam sign. Go τίς P, del. Bunsen
 46 ἐστὶ γὰρ εὐδομάς καὶ κατάπαυσις P, seclusi ut glossema ad v. 39 Ἑβδομάς (cf. Gn
 2:2-3) 47 ἡ μεμορφωμένη R. Scott: ἡμέρα μορφωμένη P: ἡμέρα <ἡ με>μορφωμένη
 Cr 48 ἥς Go: ἡ P: ἡ Bunsen: ἔχειν δὲ τὸν τῆς μεσότητος τόπον αὐτήν, καὶ εἶναι
 ὑπεράνω μὲν τοῦ δημιουργοῦ, ὑποκάτω δὲ ἡ ἕξω τοῦ πληρώματος μέχρι συντελείας Ir. I.
 5.3 49 οὖν add. Go

50 ἐγένετο καὶ <ἀν>ῆλθεν εἰς τὴν Ὀγδοάδα, ἣτις ἐστὶ, φησὶν, «Ἰερουσαλήμ ἐπουράνιος»· ἐὰν δὲ ἐξομοιωθῆ τῇ ὕλῃ, τουτέστι τοῖς πάθεσι τοῖς ὑλικοῖς, φθαρτῆ ἔσται καὶ ἀπώλετο.

Ἵσπερ οὖν τῆς ψυχικῆς οὐσίας ἡ πρώτη καὶ μεγίστη δύναμις γέγονεν 1 33
 <ὁ δημιουργός, ἡ> εἰκὼν <τοῦ Πατρὸς, οὕτως τῆς ὑλικῆς οὐσίας ὁ> διάβολος, «ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου», τῆς δὲ τῶν δαιμόνων οὐσίας – ἣτις ἐστὶν ἐκ τῆς ἀπορίας – ὁ Βεελζεβούλ, <«ὁ ἄρχων τῶν δαιμόνων».
 5 ἐστὶ δ'> ἡ Σοφία ἄνωθεν ἀπὸ τῆς Ὀγδοάδος ἐνεργοῦσα ἕως τῆς Ἑβδομάδος. οὐδὲν <γὰρ> οἶδεν, λέγουσιν, ὁ δημιουργός ὅλως, ἀλλ' ἐστὶν ἄνους καὶ μωρὸς κατ' αὐτούς, καὶ τί πράσσει ἢ ἐργάζεται οὐκ οἶδεν. ἀγνοοῦντι δὲ αὐτῷ ὁ τι δὴ ποιεῖ, ἡ Σοφία ἐνήργησε πάντα καὶ ἐνίσχυσε, καὶ ἐκείνης ἐνεργοῦσης αὐτὸς ᾤετο ἀφ' ἑαυτοῦ ποιεῖν τὴν
 10 κτίσιν τοῦ κόσμου. ὅθεν ἤρξατο λέγειν· «ἐγὼ ὁ θεός, καὶ πλὴν ἐμοῦ ἄλλος οὐκ ἔστιν».

50 s. *Heb* 12 :22; *H VI.* 30.9; 34.3–4; *Ir. I.* 5.3

c. 33: 1–4 *H VI.* 32.6–7; 34.1 2 ἡ εἰκὼν τοῦ Πατρὸς: cf. *Clem. Strom.* 4. 89.6–90.2 «ὁπόσον ἐλάττων ἡ εἰκὼν τοῦ ζῶντος προσώπου, τοσοῦτον ἦσσαν ὁ κόσμος τοῦ ζῶντος αἰῶνος...» (= *Valentini Fr.* 5). τὸν μὲν γὰρ Δημιουργὸν ὡς θεὸν καὶ πατέρα κληθέντα εἰκόνα τοῦ ἀληθινοῦ θεοῦ καὶ προφήτην προσεῖπεν, ζωγράφον δὲ τὴν Σοφίαν, ἣς τὸ πλάσμα ἡ εἰκὼν...; *Exc. ex Theod.* 47.2–3 καὶ πρῶτον πάντων προβάλλεται (sc. ἡ Σοφία) εἰκόνα τοῦ Πατρὸς, θεὸν δι' οὗ ἐποίησεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν... οὗτος ὡς εἰκὼν Πατρὸς πατὴρ γίνεται καὶ προβάλλει...; *Strom.* 4. 90.3 καὶ καθόλου τὰ ἐπὶ τοῦ Δημιουργοῦ λεγόμενα, τοῦ «κατ' εἰκόνα» (*Gn* 1:26) γενομένου, ταῦτ' ἐν εἰκόνας αἰσθητῆς μοίρα ἐν τῇ Γενέσει περὶ τὴν ἀνθρωπογονίαν προπεφητεῦσθαι λέγουσι. Cf. *Ir. I.* 5.1–2; *Theodoret. Haer.* I. 7, p. 357 B 3 *Jo* 12:31; 14:30; 16:11; cf. *Anon. cod. Bruc.* 2, p. 258.15 S.-T. 4 *Mt* 12:24; *Lc* 11:15 5–11 *H VI.* 34.8; 52.11; *Ir. I.* 5.1; I. 5.3–4; *Clem. Exc. ex Theod.* 49.1 10 s. *Is* 45:5 et 6; 46:9; *Dt* 4:35; 32:39. *Ir. I.* 5.4 ἐγὼ θεός, πλὴν ἐμοῦ οὐδεὶς. Cf. *Ir. I.* 29.4; 30.6; *Eriphan. Pan.* 25. 2.3; *cod. Gnost. Berol.* 8502.2, p. 44.15; *NH II.* 1, pp. 11.20; 13.8; II. 4, pp. 86.30; 94.22

50 <ἀν>ῆλθεν scripsi: ἦλθεν P 52 ἔσται P: ἐστὶ Bunsen et Roeser

c.33: 1–3 γέγονεν <ὁ δημιουργός, ἡ> εἰκὼν <τοῦ Πατρὸς, οὕτως τῆς ὑλικῆς οὐσίας ὁ> διάβολος *supplevi ex test.*: γέγονεν εἰκὼν διάβολος P: post γέγονεν *lac. sign.* Mi: γέγονεν, εἰκὼν <πατρός, δημιουργός, οὕτως τῆς ὑλικῆς οὐσίας δύναμις, δημιουργοῦ εἰκὼν,> διάβολος *suppl.* Bernays ap. Bunsen.: γέγονεν εἰκὼν <τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ, οὕτω τῆς ὑλικῆς οὐσίας δύναμις> διάβολος *suppl.* Cr (conl. *Ir. I.* 5.1 s.f.) 4 ἣτις ἐστὶν ἐκ τῆς ἀπορίας ft. *delendum ut glossema* (cf. *H VI.* 32.6) post βεελζεβούλ *lac. sign.* Bunsen 4–5 ὁ ἄρχων τῶν δαιμόνων *supplevi ex H VI.* 34.1 et NT 5 ἐστὶ δ' *add.* Cr 6 εὐδομάδος P γὰρ *add. suad.* We 8 δὴ Mi: δὲ P

34 1 Ἔστιν οὖν [ἡ] κατὰ Οὐαλεντῖνον τετρακτῦς,

πηγῇ [τῆς] ἀενάου φύσεως ριζώματ' ἔχουσα,

καὶ ἡ Σοφία, ἀφ' ἧς ἡ κτίσις ἡ ψυχικὴ καὶ ὑλικὴ συνέστηκε νῦν. καλεῖται δὲ ἡ μὲν Σοφία πνεῦμα, ὁ δὲ δημιουργὸς ψυχῆ, ὁ διάβολος δὲ «ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου», Βεελζεβούλ <δὲ> «ὁ <ἄρχων> τῶν δαιμόνων». 5
 2 ταῦτά ἐστιν ἃ λέγουσιν. ἔτι <δὲ> πρὸς τούτοις, ἀριθμητικὴν ποιούμενοι τὴν πᾶσαν αὐτῶν διδασκαλίαν, ὡς προεῖπον, (τοῦ)ς ἐντὸς πληρώματος αἰῶνας τρι(ά)κοντα πάλιν ἐπιπροβεβ(λ)ηκέναι αὐτοῖς κα(τ)' ἀναλογίαν αἰῶνας ἄλλους <φασίν>, ἴν' ἡ τὸ πλήρωμα ἐν ἀριθμῷ τελείῳ συνηθροισ-
 3 μένον. ὡς γὰρ οἱ Πυθαγορικοὶ διεῖλον <τὸν κόσμον> εἰς <μοίρας> 10 <ὡς> δεδήλωται, οὕτως οὗτοι τὰ ἐντὸς πληρώματος / ὑποδιαροῦσι(ν). ὑποδιήρηται δὲ καὶ τὰ ἐν τῇ Ὀγδοάδι, καὶ προβεβλήκασιν ἡ Σοφία, ἣτις ἐστὶ «μῆτηρ πάντων τῶν ζώντων» κατ' αὐτοῦς, καὶ ὁ κοινὸς τοῦ πληρώματος Καρπὸς ἑβδομήκοντα λόγο(υ)ς, οἵτινές εἰσιν ἄγγελοι 15 ἐπουράνιοι, πολιτευόμενοι ἐν «Ἱερουσαλὴμ τῇ ἄνω, τῇ ἐν οὐρανοῖς». 4 αὕτη γὰρ ἐστὶ, <φησίν, ἡ> Ἱερουσαλὴμ ἡ ἔξω Σοφία, καὶ ὁ νυμφίος αὐτῆς ὁ κοινὸς τοῦ πληρώματος Καρπός.

P. f. 75^f

2 H I. 2.9; IV. 51.7; VI. 23.4 (q.v.); Ir. I. 1.1 4 Σοφία πνεῦμα: H VI. 35.3; 36.4; Ir. I. 4.1 5 Jo 12:31; H VI. 33.1 et Mt 12:24; Lc 11:15; H VI. 33.1 6 s. H VI. 29.1 et al. 10–12 H VI. 28.3–4 12 cf. Ir. I. 2.6 s.f.; Epiph. 31. 6.5; Theodoret. *Haer.* I. 7, p. 356 C; Ps. Tert. *Adv. omn. haer.* 4 (p. 221.14 Kroymann) cum Valentinus Aeonas tantum triginta finxisset, isti (sc. Ptolemaeus et Secundus) addiderunt alios complures... 13–18 cf. Ir. I. 4.5 s.f.; Theodoret., p. 357 AB; H vv. 30–33 14 μῆτηρ: v. 44; H VI. 35.6; Ir. I. 5.3; I. 7.2–4 et al. *Gn* 3:20; H V. 7.39; 16.13; Ir. I. 30.1; cod. Gnost. Berol. 8502.2, p. 60.15; NH II. 4, p. 89.15 et al. 15 ἑβδομήκοντα: cf. e.g. *Gn* 46:27; *Ex* 15:27; *Nu* 11:16; Lc 10:1; G. Kittel, *Theol. Wb. zum NT*, 2 (1935), pp. 623–631; A. Dreizehnter, *Die rhetorische Zahl* (Zetemata, 73, 1978), p. 18 n. 68 et al. | 16 πολιτευόμενοι: cf. *Ph* 3:20 16 *Heb* 12:22; *Gal* 4:26; H V. 7.39; VI. 30.9; 32.9; Ir. I. 5.3 17 ὁ νυμφίος: cf. Ir. I. 7.1; *Apc* 21:2; Jo. 3:29

1 ἡ del. suad. Go: post Οὐαλεντῖνον transp. Bunsen 2 τῆς delevi metri gr., om. H: τις Go ριζώματ' Mi ex H I, IV, VI. 23: ριζώμα τὲ P 5 δὲ add. Roeper ἄρχων addidi ex NT 6 δὲ add. Mi 7 αὐτῶν We: αὐτῶν P 8 ἐπιπροβεβη- κένα P, corr. Go αὐτοῖς We: αὐτοῦς P: αὐτοῖς Mi κατ(ᾶ) P, ut v. 9 φασίν addidi 10 τὸν κόσμον et μοίρας addidi ex H VI. 28.3 11–12 καὶ λεπτά – δεδήλωται secl. Go ut glossema 12 ὡς add. suad. Go 14 ζώντων Bernays et Go e LXX: ζῶν τῶν P 15 ἑβδομήκοντα scripsi: ὁ P: ὁ Go λόγους Go: λόγος P 17 φησίν addidi (cf. vv. 34, 41, 42) et ἡ¹ add. suad. We Ἱερουσαλὴμ del. Bunsen 18 ὁ κοινῶς P, corr. Bunsen et Go

Προέβαλε (δὲ) καὶ ὁ δημιουργὸς ψυχᾶς· αὕτη γὰρ (ἐστὶν ἡ δύναμις)
 20 οὐσία ψυχῶν. οὗτός ἐστι κατ' αὐτοὺς Ἀβρα(ᾶ)μ καὶ ταῦτα(ς) τοῦ
 Ἀβραᾶμ τὰ τέκνα. ἐκ τῆς ὑλικῆς οὐσίας οὖν καὶ διαβολικῆς ἐποίησεν
 ὁ δημιουργὸς ταῖς ψυχᾶς τὰ σώματα. τοῦτό ἐστι, (φησί,) τὸ εἰρημένον· 5
 «καὶ ἔπλασεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον, χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς λαβῶν, καὶ
 ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς· καὶ ἐγένετο ὁ
 25 ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν». οὗτός ἐστι κατ' αὐτοὺς «ὁ ἔσω ἄνθρω-
 πος», ὁ ψυχικός, ἐν τῷ σώματι κατοικῶν τῷ χοϊκῷ, ὃ ἐστὶν (ἄνθρω-
 πος) ὑλικός, φθαρτός, τελειῶς ἐκ τῆς διαβολικῆς οὐσίας πεπλασμένος.
 ἔστι δὲ οὗτος ὁ ὑλικὸς ἄνθρωπος κατ' αὐτοὺς οἰονεὶ πανδοχεῖον ἢ 6
 κατοικητήριον ποτὲ μὲν ψυχῆς μόνης, ποτὲ δὲ ψυχῆς καὶ δαιμόνων,
 30 ποτὲ δὲ ψυχῆς καὶ λόγων· οἵτινές εἰσι λόγοι ἄνωθεν κατεσπαρμένο(ι)
 ὑπ(ὸ) τ(ο)ῦ κοινοῦ τοῦ πληρώματος Καρποῦ καὶ τῆς Σοφίας εἰς τοῦτον
 τὸν κόσμον, κατοικοῦντες ἐν (σώμα)τι χοϊκῷ μετὰ ψυχῆς, ὅταν δαίμονες
 μὴ συνοικῶσι τῇ ψυχῇ.

Τοῦτό ἐστι, φησί, τὸ γεγραμμένον ἐν τῇ γραφῇ· «τούτου χάριν 7
 35 κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν θεὸν καὶ πατέρα καὶ κύριον τοῦ
 κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ», «ἵνα δῶῃ ὑμῖν» ὁ θεὸς «κατοικῆσαι τὸν
 Χριστὸν» «εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον», τουτέστι τὸν ψυχικόν, οὐ τὸν
 σωματικόν, / «ἵνα ἐξισχύσητε νοῆσαι» «τί τὸ βάθος», ὅπερ ἐστὶν ὁ

19-27 cf. Ir. I. 5.2; I. 5.5; Clem. *Exc. ex Theod.* 50.1-3; 51.1-2; Tert. *Adv. Val.* 24
 20 s. cf. Jo 8:39 23-25 Gn 2:7; Ir. I. 5.5; Clem. *Exc. ex Theod.* 50; H V. 26.7; VI.
 14.5; VII. 28.3; NH II.4, p.87.25 ss. et al. 25 s. ὁ ἔσω ἄνθρωπος: Eph 3:16;
 Rm 7:22; 2 Cor 4:16; Clem. *Exc. ex Theod.* 51.1; Ir. I. 5.5; 21.4; 2. 30.7; 5. 19.2; Clem.
Paed. 2. 45.3; H V. 7.36; VI. 40.2; VII. 27.6; X. 13.3; 19.3; Zosim. ap. Reitzenstein,
 p.104.14; Plat. *Reip.* 9, p.589 a 7; Plotin. V. 1.10; Philon. *De congressu* 97; *De plantat.* 42;
De fuga 71 et al. 28-33 cf. Ir. I. 4.6; 5.6; 7.5 s.f.; II. 19.3 28 s. πανδοχεῖον
 ἢ κατοικητήριον: cf. Valentini Fr. 2 ap. Clem. *Strom.* 2. 114.5-6; Democriti Fr. 171 DK;
 Plat. *Reip.* 9, p.580 a 4; Porphyr. *Ad Marcell.* 21; Mt 12:45; *Apc* 18:2; *Ep. Barnabae* 16.7;
 H VI. 9.5 34-40 Eph 3:14 et 16-18

19 δὲ add. Cr ἐστὶν ἡ δύναμις addidi (cf. v. 42 et H VI. 33.1) 20 ἄβραμ P |
 ταῦτας scripsi: ταῦτα P 22 φησί addidi (cf. ad v. 17) 26 χοϊκῷ scripsi (cf. v.
 23 χοῦν et v. 32 χοϊκῷ): ὑλικῷ P ὁ P: ῶ coniec. We 26/27 ἄνθρωπος addidi (cf.
 v. 28): ὁ add. Go 27 τελειῶς scripsi post Mί (τελέως): τέλειος P: (ᾶ)τέλειος Go: τε
 καὶ ὄλος coniec. We 28 οἰονεὶ κατ' αὐτοὺς P, transposui κατ' αὐτοὺς del. Cr
 31 ὑπὸ scripsi ex Iren.: ἀπὸ P 35 πρὸς τὸν θεὸν - 36 χριστοῦ P: πρὸς τὸν πατέρα
 NT codd. κ A B C: πρὸς τὸν πατέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ NT codd. κ D
 (cf. Eph 1:3) 36 ὑμῖν Mί ex NT: ἡμῖν P 38 νοῆσαι P: καταλαβεῖσθαι NT
 38-40 τί τὸ πλάτος καὶ μήκος καὶ βάθος NT

Πατήρ τῶν ὄλων, «καὶ τί τὸ πλάτος», ὅπερ ἐστὶν ὁ Σταυρός, ὁ Ὅρος
 τοῦ πληρώματος, «καὶ τί τὸ μῆκος», τουτέστι τὸ πλήρωμα τῶν αἰώνων. 40
 8 διὰ τοῦτο «ψυχικός», φησὶν, «ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος
 τοῦ θεοῦ· μωρία γὰρ αὐτῷ ἐστι». μωρία δέ, φησὶν, ἐστὶν ἡ δύναμις τοῦ
 δημιουργοῦ· μωρὸς γὰρ ἦν καὶ ἄνους, καὶ ἐνόμιζεν αὐτὸς δημιουργεῖν
 τὸν κόσμον, ἀγνοῶν ὅτι πάντα ἡ Σοφία, ἡ Μήτηρ, ἡ Ὁγδοάς, ἐνήργει
 αὐτῷ πρὸς τὴν κτίσιν τοῦ κόσμου οὐδὲν εἰδοῦτι. 45

35 1 Πάντες οὖν οἱ προφηταὶ καὶ ὁ νόμος ἐλάλησαν ἀπὸ τοῦ δημιουργοῦ,
 μωροῦ, λέγει, θεοῦ, μωροὶ οὐδὲν εἰδότες. διὰ τοῦτο, φησί, λέγει ὁ
 σωτήρ· «πάντες οἱ πρὸ ἐμοῦ ἐληλυθότες κλέπται καὶ λησταὶ εἰσι», καὶ
 ὁ ἀπόστολος· «τὸ μυστήριον», «ὃ ταῖς προτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνωρίσ- 5
 2 θη». οὐδεὶς γάρ, φησί, τῶν προφητῶν εἶρηκε περὶ τούτων οὐδὲν, ὧν
 ἡμεῖς λέγομεν· ἡγήνοίτο γὰρ πάντα, ἅτε δὴ ἀπὸ μόνου τοῦ δημιουργοῦ
 λελαλημένα.

Ὅτε οὖν τέλος ἔλαβεν ἡ κτίσις, <φησί,> καὶ ἔδει λοιπὸν γενέσθαι
 «τὴν ἀποκάλυψιν τῷ(ν) υἱῶν τοῦ θεοῦ» – τουτέστι τοῦ δημιουργοῦ –, 10
 <καὶ ἀνακαλύψαι τὴν πνευματικὴν οὐσίαν,> τὴν ἐγκεκαλυμμένην, ἣν,
 φησὶν, ἐγκεκάλυπτο ὁ ψ(υ)χ(ι)κὸς ἄνθρωπος καὶ εἶχε «κάλυμμα ἐπὶ
 3 τὴν κα(ρ)δί(αν) <αὐτοῦ>»· ὁπότε οὖν ἔδει ἀρθῆναι τὸ κάλυμ(μ)α καὶ
 ὀφθῆναι ταῦτα τὰ μυστήρια, γεγέν(ν)ηται ὁ Ἰησοῦς διὰ Μαρίας τῆς
 παρθένου, κατὰ τὸ εἰρημένον· «πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ» – 15
 πνεῦμα <δ'> ἐστὶν ἡ Σοφία –, «καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι» –

41 s. 1 *Cor* 2:14; *Ir.* I. 8.3; *H. V.* 8.26 42–45 *H. VI.* 33.1; 52.11; *Ir.* I. 5.3

44 ἐνήργει: *H. VI.* 33.1; *Clem. Exc. ex Theod.* 49.1; *Heracleon* Fr. 1 ap. *Orig. In Io.* 1:3 (2.14) s.f.

c. 35: 1–7 cf. *Ir.* I. 7.3–4 1 cf. *Mt* 11:13 3 *Jo* 10:8; *Clem. Strom.* 1. 81.1; 84.6–7 et al. 4 τὸ μυστήριον: cf. *H. VI.* 36.2; *Ir.* I. 6.1 s.f. 4 s. *Eph* 3:4–5; *H. V.* 8.5; *VII.* 25.3; 26.7; *Clem. Strom.* 5. 87.1 8–40 cf. *Ir.* I. 7.2; *Clem. Exc. ex Theod.* 23.3; 59.1–4; *Eriphan.* 31. 7.4; *Theodoret. Haer.* I.7, p.357 BC; *Ps. Tert. Adv. omn. haer.* 4 (p.221.5 Kr.) et al. 9 *Rm* 8:19; *H. VII.* 25.1 et 5; 27.1 11 s. 2 *Cor* 3:15 14–17 *Lc* 1:35; *H. v.* 37 s.; *VII.* 26.9; *X.* 23.1; *Clem. Exc. ex Theod.* 60

40 καὶ coniec. We: ἡ P 44 ἐνήργει scripsi (cf. 43 ἦν et ἐνόμιζεν): ἐνεργεῖ P

45 οὐδὲν scripsi (cf. v.44 ἀγνοῶν et *Ir.* I. 5.3): οὐκ P

c. 35: 2 οἰδότες P 3 ἐλελυθότες P 4 ταῖς προτέραις P H: ἐτέραις NT
 6 post πάντα lac. sign. Go 8 φησί addidi (cf. v.11) 10 καὶ ἀνακαλύψαι addidi
 conl. vv.9, 12 et 2 *Cor* 3:14 et 18; τὴν πνευματικὴν οὐσίαν supplevi conl. vv.22–23 τὴν
 δὲ οὐσίαν αὐτοῦ τὸ Πνεῦμα παράσχη τὸ ἅγιον et *Ir.* I. 6.2 s.f.; 11.1 τὴν πνευματικὴν
 ὑπόστασιν 12 αὐτοῦ addidi ex NT (αὐτῶν) κάλυμμα P 13 γεγένηται P
 15 et 16 δ' addidi

ὑψιστος <δ'> ἔστιν ὁ δημιουργός· – / «διὸ τὸ γεννώμενον ἐκ σοῦ ἅγιον κληθήσεται». γεγέν<ν>ηται γὰρ οὐκ ἀπὸ ὑψίστου μόνου, ὡσπερ οἱ κατὰ 4
τὸν Ἀδὰμ κτισθέντες <ἄνθρωποι> ἀπὸ μόνου ἐκτίσθησαν τοῦ ὑψίστου –
τουτέστι [τῆς Σοφίας καὶ] τοῦ δημιουργοῦ· – ὁ δὲ Ἰησοῦς, «ὁ καινὸς 20
ἄνθρωπος», [ὁ] ἀπὸ Πνεύματος ἁγίου <καὶ τοῦ ὑψίστου> – τουτέστι τῆς
Σοφίας καὶ τοῦ δημιουργοῦ –, ἵνα τὴν μὲν πλάσιν καὶ κατασκευῆν τοῦ
σώματος αὐτοῦ ὁ δημιουργὸς καταρτίσῃ, τὴν δὲ οὐσίαν αὐτοῦ τὸ
Πνεῦμα παράσῃ τὸ ἅγιον, καὶ γένηται λόγος ἐπουράνιος ἀπὸ τῆς
'Ογδοάδος, γεν<ν>ηθεὶς διὰ Μαρίας.

25 Περὶ τούτου <οὖν> ζήτησις μεγάλη ἐστὶν αὐτοῖς καὶ σχισμάτων καὶ 5
διαφορᾶς ἀφορμῆ· καὶ γέγονεν ἐντεῦθεν ἡ διδασκαλία αὐτῶν διηρη-
μένη, καὶ καλεῖται ἡ μὲν ἀνατολική τις διδασκαλία κατ' αὐτούς, ἡ δὲ
Ἰταλιωτική. οἱ μὲν <οὖν> ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, ὧν ἐστὶν Ἡρακλέων καὶ 6
Πτολεμαῖος, ψυχικόν φασὶ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ γεγονέναι, καὶ διὰ
30 τοῦτο ἐπὶ τοῦ βαπτίσματος τὸ πνεῦμα ὡς περιστερὰ κατελήλυθε –
τουτέστιν ὁ λόγος ὁ τῆς μητρὸς ἄνωθεν, τῆς Σοφίας –, καὶ γέγωνε τῷ
ψυχικῷ καὶ ἐγήγερκεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. τοῦτό ἐστι, φησί, τὸ εἰρημένον·
«ὁ ἐγείρας Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ζωοποιήσῃ καὶ τὰ θνητὰ σώματα ὑμῶν»,
<τουτέστι> [καὶ] τὰ ψυχικά, <οὐ καὶ τὰ χοϊκά>. ὁ χοῦς γὰρ «ὑπὸ 35
κατάραν» ἐλήλυθε· «γῆ γάρ», φησὶν, «εἶ κ(αὶ εἰς γ)ῆν ἀπελεύσῃ». οἱ δ' 7

19 s. *Eph* 2:15 et 4:24; H V. 7.15; *In Noet.* 17; *Acta Thomae* 132 et al. 25–28 cf. I.
Leisegang in *RE* VII A (1948), pp.2268–2273; Tert. *Adv. Val.* 11.2 27 cf. Clem. *Exc.*
ex Theod. tit. Ἐκ τῶν Θεοδότου καὶ τῆς ἀνατολικῆς καλουμένης διδασκαλίας... ἐπιτομαί
29 s. Mt 3:16; Mc 1:10; Lc 3:22; (Jo 1:32); Ir. I. 7.2; 14.6; 15.1 et 3; 26.1; H VI. 47.2;
49.5; 51.2 et 4; Clem. *Exc. ex Theod.* 16; 22.6; 61.6; *Pistis Sophia* 1; 61; 63; 141 (pp.1.10;
78.2; 83.24; 242.24 S.-T.); *Ev. Ebion.* ap. Epiphani. *Pan.* 30. 13.7; *Acta Thomae* 50 et al.
31 γέγωνε: cf. Mt 3:17; Mc 1:11; Lc 3:22 33 *Rm* 8:11; H *In Noet.* 4 et al.
34 s. cf. *Gal* 3:10 35 *Gn* 3:19 b

16 διὸ καὶ τὸ NT 17 γεγένηται P μόνου Go: μόνον P 18 ἄνθρωποι
addidi (cf. v.20 ἄνθρωπος) 19 τοῦτ ἔστι P τῆς σοφίας καὶ del. Mi (cf.
vv.20–21) 20 ὁ del. Go καὶ τοῦ ὑψίστου suppl. Cr 21 κατὰ σκευῆν P
24 γενηθεὶς P 25 et 28 οὖν addidi 31 γέγωνε Cr (cf. Mc 1:11; Lc 3:22 καὶ
φωνῆ ἐγένετο ἐκ τῶν οὐρανῶν): γέγωνε P: γέγωνε <φωνῆ> Roper: <ἐγ>γέγωνε We (cf. Ir.
I. 7.2 γεγονέναι δὲ ἐν αὐτῷ καὶ τὸ ἀπὸ τῆς Ἀχαμῶδ σπέρμα πνευματικόν) 34 τουτέ-
στι addidi καὶ¹ delevi: ἤτοι pro καὶ τὰ Go οὐ καὶ τὰ χοϊκά supplevi (cf.
v.34 ὁ χοῦς) 34–35 ὑποκατάραν P

αὐτὸ ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς λέγουσιν, ὧν ἐστὶν Ἀξιόνι(κο)ς καὶ αρδησιάνης, ὅτι πνευματικὸν ἦν τὸ σῶμα τοῦ σωτῆρος· Πνεῦμα γὰρ ἅγιον ἦλθεν ἐπὶ τὴν Μαρίαν – τούτέστιν ἡ Σοφία – καὶ «ἡ δύναμις τοῦ ὑψίστου» – <τούτέστιν> ἡ δημιουργικὴ τέχνη –, ἱ<ν>α διαπλασθῆ τὸ ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τῆς Μαρίας δοθέν.

40

P f. 76^v

- 36 1 Ταῦτα οὖν ἐκεῖνοι ζητεῖτῶσαν καθ' αὐτοὺς καὶ εἴ τιτι ἄλλω /
γενή<σε>ται φίλον ζητεῖν. ἀλλ' ἐτι λέγουσι· διώρθωτο μὲν <οὖν> τὰ
κατὰ τοὺς αἰῶνας ἔσω σφάλματα, διώρθωτο δὲ καὶ <τὰ> κατὰ τὴν
'Ογδοάδα – <τούτέστι> τὴν ἔξω Σοφίαν –, διώρθωτο δὲ καὶ <τὰ> κατὰ
2 τὴν Ἑβδομάδα. ἐδιδάχθη γὰρ ὑπὸ τῆς Σοφίας ὁ δημιουργὸς ὅτι οὐκ
ἔστιν αὐτὸς θεὸς μόνος, ὡς ἐνόμιζε, «καὶ πλὴν αὐτοῦ ἕτερος οὐκ
ἔστιν», ἀλλ' ἔγνω διδαχθεὶς ὑπὸ τῆς Σοφίας τὸν κρείττονα. κατηχ<ή>θη
γοῦν ὑπ' αὐτῆς καὶ ἐμυήθη καὶ ἐδιδάχθη τὸ μέγα τοῦ Πατρὸς καὶ τῶν
αἰῶνων μυστήριον, καὶ ἐξείπεν αὐτὸ οὐδενί. τοῦτ' ἔστιν, [ὡς] φησὶν, ὁ
<ὁ θεὸς> λέγει πρὸς Μωϋσῆν· «ἐγὼ ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ὁ θεὸς Ἰσαὰκ
καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ, καὶ τὸ ὄνομα <τοῦ θεοῦ> [μου] οὐκ ἀπήγγελα
αὐτοῖς»· τούτέστιν τὸ μυστήριον οὐκ εἶπα οὐδὲ ἐξηγησάμην τίς ἐστὶν ὁ
θεός, ἀλλ' ἐφύλαξα παρ' ἑμαυτῶ ἐν ἀποκρύφῳ τὸ μυστήριον ὃ ἤκουσα
παρὰ τῆς Σοφίας.
3 Ἔδει οὖν <ἤδη> διορθωμένων τῶν ἄνω κατὰ τὴν αὐτὴν ἀκολουθίαν
καὶ τὰ ἐνθάδε τυχεῖν διορθώσεως. τούτου χάριν ἐγεννήθη Ἰησοῦς ὁ

5

15

36 Ἀξιόνιος: Tert. *Adv. Val.* 4.3 Βαρδησιάνης: cf. H VII. 31.1; Euseb. *Hist. eccl.* 4.30; *Praep. ev.* 6. 9.32; Epiphani. *Pan.* 56; H.I. Gu. Drijvers, *Bardaisan of Edessa* (Diss. Groning. 1966), pp. 167–185 38 Lc 1:35; H v. 15

c. 36: 3 ἔσω: i.e. ἐντὸς πληρώματος 5–9 cf. Ir. I. 7.4; 8.4 5–7 Is 45:5 et 6; 46:9; H VI. 33; Ir. I. 5.4 et al. 8 s. cf. Ir. I. 6.1 s.f. 10–12 Ex 6:3; H VII. 25.4; Iust. *Dial.* 126.2 15–21 cf. Ir. I. 6.1–2; Epiphani. 31. 7.5; H X. 13.3

36/37 αρδησιάνης (i. q. Bardaisan) Bunsen (cf. H VII. 31.1): ἀρδισιάνης P¹, ἀρδησιάνης P² 39 τούτέστιν addidi (cf. v.38) ια P

c. 36: 1 ζητήτῶσαν P καθ' αὐτοὺς coniec. We: κατ' αὐτοὺς P 2 γενή<σε>ται scripsi: γένηται P: <γε>γένηται coniec. We ἐτι λέγουσι scripsi (cf. H VI. 34.2): ἐπεὶ λέγει ὡς P: ἐπιλέγει ὡς Mi: ἐτι λέγει ὡς Bunsen οὖν addidi 3 et 4 τὰ add. Cr 4 τούτέστι addidi 7 κατηχθη P, corr. Scott et Bunsen 8 γοῦν scripsi: γὰρ P 9 τούτέστιν P ὡς delevi 10 ὁ θεὸς addidi 11 τοῦ θεοῦ addidi ex H VII. 25.4 μου P (μου κύριος LXX) delevi: θεοῦ Go ἀπήγγελα P: ἐδήλωσα LXX H 15 ἤδη addidi διορθω– P

σωτήρ διὰ τῆς Μαρίας, ἵνα διορθώσεται <τὰ> ἐνθάδε. ὡσπερ <γὰρ> ὁ Χριστός, ὁ ἄνωθεν ἐπιπροβληθεὶς ὑπὸ τοῦ Νοῦς καὶ τῆς Ἀληθείας, διορθώσατο τὰ πάθη τῆς ἔξω Σοφίας – τουτέστι τοῦ ἐκτρώματος –, 20 <οὕτως> πάλιν καὶ ὁ διὰ Μαρίας γεγεν<ν>ημένος <Χριστός> ὁ σωτήρ ἦλθε διορθώσασθαι τὰ πάθη τῆς ψυχῆς. εἰσὶν οὖν κ(α)τ' (αὐ)τ(οὺς) 4 τρεῖς Χριστοὶ· ὁ ἐπιπροβληθεὶς ὑπὸ τ(οῦ) Νοῦς καὶ τῆς Ἀληθείας μετὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ ὁ κοινὸς τ(οῦ) πληρώματος Καρπὸς Ἰ(ησοῦ)ς, ὁ <σύ>ζυγος τῆς ἔξω Σοφίας – ἥτις καλεῖται καὶ αὐτὴ Πνεῦμα ἅγιον, 25 ὑποδεέστερον <δὲ ὄν> τοῦ πρώτου –, καὶ τρίτος ὁ διὰ Μαρίας γεννηθεὶς εἰς ἐπανάρθωσιν τῆς κτίσεως τῆς καθ' ἡμᾶς.

Διὰ πλειόνων <οὖν> νομίζω αὐτάρκως τὴν Οὐαλεντίνου αἴρεσιν 1 37 Πυθαγόρειον / οὖσαν ὑποτετυπῶσθαι· δοκεῖ δὲ καὶ δι' ἐλ(α)χί(στ)ων τὰ δοκοῦντα αὐτοῖς ἐκθέμενον παύσασθαι. Πλάτων τοίνυν περὶ τοῦ παντός ἐκτιθέμενος μυστήρια γράφει πρὸς Διονύσιον τοιοῦτόν τινα τρόπον, 5 λέγων· «Φραστέον δὴ σοι δι' αἰνιγμάτων, ἴν' <ἄν> τι ἢ δέλτος ἢ 2 πόντου <ἢ γῆς> ἐν πτυχαῖς πάθῃ, ὁ ἀναγνοὺς μὴ γνῶ. ὥδε γὰρ ἔχει· περὶ τὸν πάντων βασιλέα πάντα ἐστὶ κάκεινου ἔνεκα πάντα κάκεινος αἴτιος πάντων τῶν καλῶν· δεῦτερον <δὲ> πέρι τὰ δευτέρα, καὶ τρίτον 3 πέρι τὰ τρίτα». «τοῦ δὴ βασιλέως πέρι <καὶ> ὧν εἶπον, οὐδὲν ἐστι 10 τοιοῦτον. τὸ δὴ μετὰ τοῦτο ἢ ψυχῇ» «ἐπιζητεῖ μαθεῖν ὅποια ἄττα ἐστί,

P f. 77r

22 s. H VI. 31.2; Ir. I. 2.5 23 s. ὁ Καρπὸς Ἰησοῦς, ὁ σύζυγος τῆς ἔξω Σοφίας: H VI. 32.2 et 4; Ir. I. 2.6; 7.1 24 s. H VI. 34.1; 35.3

c. 37: 5–9 Ps. Plat. *Ep.* 2, p.312 d 7 – e 4 9 s. p.313 a 1–2 10 s. pp.312 e 4 – 313 a 1

17 τὰ add. Roeser et Bunsen γὰρ addidi 20 οὕτως addidi καὶ πάλιν P, transposui γεγεννημένος P Χριστός addidi (cf. v.18 et H X. 13.3)

21 πάθη Bunsen et Go (cf. v.19): πλήθη P 21 ψυχῆς P: κτίσεως coniec. Mi (conl. v.26) 23–24 Ἰ(ησοῦ)ς, ὁ <σύ>ζυγος scripsi: ἰσόζυγος P 24 αὕτη P, corr. Mi 25 δὲ ὄν addidi

c. 37: 1 οὖν add. suad. We 2 διελ(α)χί(στ)ων P (cf. v.29): δι' ἐλέγχων Mi cett. 5 διαινιγμάτων P (et. Clem. *Strom.* 5. 65.1; Euseb. *Praep. ev.* 11. 20.2 cod. I; Theodoret *Gr. aff. cur.* 2.78): δι' αἰνιγμῶν Plato, Eus. codd. praeter I ἄν ex Pl. add. Mi (ἦν Clem.) τι habet P 6 ἢ γῆς ex Pl. add. Mi 7–8 κάκεινος αἴτιος πάντων P (cf. Theodor. codd. MSCV καὶ ἐκεῖνος γε αἴτιος πάντων): καὶ ἐκεῖνο αἴτιον ἀπάντων Pl. et testes 8 δὲ addidi ex Pl. 8–9 πέρι ... πέρι¹ We ex Pl.: περὶ ... περὶ P 9 δὴ P¹ et Pl.: δὲ P² πέρι² Mi ex Pl.: περὶ P καὶ ex Pl. add. Mi 10 τὸ Mi ex Pl.: τοῦ P δὴ scripsi ex Pl.: δὲ P τοῦτο Mi ex Pl.: τοῦτον P ἐπιζητεῖ P: ὀρέγεται Pl. ὅποια P: ποῖ Pl.

βλέπουσα εἰς τὰ ἑαυτῆς συγγενῆ, ὧν οὐδὲν ἰκανῶς ἔχει». «τοῦτ' ἔστιν, ὦ παῖ Διονυσίου καὶ Δωρίδος, τὸ ἐρώτημα ὃ πάντων αἰτίον ἐστὶ κακῶν, μᾶλλον δὲ ἢ περὶ τούτου φροντίς ἐν τῇ ψυχῇ ἐγγινομένη, ἣν ἐὰν
 4 μὴ τις ἐξαιρεθῆ, τῆς ἀληθείας ὄντως οὐ μὴ ποτε τύχη». «ὃ δὲ θαυμασ-
 τὸν αὐτοῦ γέγον(εν,) ἄ(κου)σον. εἰ(σι) γὰρ ἄνδρες ταῦτα ἀκηκοότες 15
 <καὶ πλείους, δυνατοὶ μὲν> μαθεῖν, δυνατοὶ δὲ μνημονεῦσαι καὶ
 βασανίσαν(τες) πάντη πάντως κρῖναι, γέροντες ἤδη», οἱ φασὶ τὰ μὲν
 τότε πιστὰ εἶναι δόξαντα νῦν ἄπιστα, τὰ δὲ τότε ἄπιστα νῦν τοῦναντίον.
 «πρὸς ταῦτα οὖν σκοπῶν εὐλαβοῦ μή ποτέ σοι μεταμελήσῃ τῶνδε
 5 ἀναξίως ἐκπεσόντων». «διὰ τοῦτο ἐγὼ περὶ τούτων γέγρ(α)φ(α) (οὐ)δὲν 20
 <πώποτε>, οὐδὲ ἐστὶ Πλάτωνος σύγγραμμα οὐδὲν οὐδὲ ἔσται [πώποτ(ε)],
 (τ)ὰ δὲ νῦν λεγόμενα Σωκράτους ἐστὶ καλοῦ καὶ νέου γεγονότος».

Τούτοις περιτυχῶν Οὐαλεντίνος ὑπεστήσατο τὸν πάντων βασιλέα, ὃν
 ἔφη <ὁ> Πλάτων οὕτως, Πατέρα καὶ Βυθὸν καὶ παστ(ῆ)ν καὶ πη)γῆν
 6 τῶν ὄλων αἰώνων. δευτέρον πέρι τὰ δευτέρα τοῦ Πλάτωνος εἰρηκότος, 25
 τὰ δευτέρα Οὐαλεντίνος τοῦ(ς) ἐντὸς Ὁρου [τὸν ὄρον] ὑπέθετο πάν-
 τας αἰώνας, / καὶ τρίτον πέρι τὰ τρίτα <τοῦ Πλάτωνος εἰρηκότος, τὰ
 τρίτα> τὴν ἔξω τοῦ Ὁρου καὶ τοῦ πληρώματος διαταγὴν συνέθηκε
 πᾶσαν. καὶ δεδήλωκεν αὐτὸ δι' ἐλαχίστων Οὐαλεντίνος ἐν ψαλμῶ,
 κάτωθεν ἀρξάμενος, οὐχ ὥσπερ ὁ Πλάτων ἄνωθεν, λέγων οὕτως· 30

P. f. 77^v

11-14 p.313 a 3-6 14-17 p.314 a 7 - b 2 17 s. cf. p.314 b 3-5
 19 s. p.314 b 5-7 20-22 p.314 c 1-4 24 παστ(ῆ): i. q. λάρναξ, κιβωτός, θησαυ-
 ρός; cf. Pap. Londin. 191.9 (A. D. II) λυχνίας παστή χαλκῆ et οικητήριον ap. H V. 9.5; VI.
 9.4 29-44: Foerster, I, p.314

11 τουτέστιν P 12 καὶ bis P 13 φροντίς P: ὠδὶς Pl. ἐγγινο- P
 13-14 ἦν εἰ μὴ τις ἐξαιρεθῆσεται Pl. 15 γέγονεν, ἄκουσον Mί ex Pl. (γέγον' ἄ(κου)-
 στον We): γεγόνασιν P εἰσι Mί ex Pl.: εἰ P ἄνδρες P: ἄνθρωποι Pl.
 16 καὶ πλείους δυνατοὶ μὲν ex Pl. suppl. We 17 βασανίσαντες Mί ex Pl.: βασανίσαι
 P κρῖνει γέροντες P, ex Pl. corr. Mί 19 τῶνδε Mί: τῶν δὲ P: τῶν νῦν Pl.
 20 τοῦτο P: ταῦτα Pl. 21 πώποτε¹ addidi ex Pl. πώποτε² delevi (om. Pl.)
 24 ὁ addidi (cf. vv.27, 30) οὕτως Hilgenfeld: οὗτος P 24 παστ(ῆ)ν καὶ πη)γῆν
 scripsi ex coniectura: πᾶσι γῆν P: π(λ)άστην R. Scott: [πᾶ] Σιγῆν Bernays et Roeper,
 agn. We: προαρῆν coniec. Go: πηγῆν Hilgenfeld 25 et 27 πέρι We: περὶ P
 26 τοῦς Roeper: τοῦ P τὸν ὄρον secl. Roeper 27-28 τοῦ Πλάτωνος εἰρηκότος,
 τὰ τρίτα supplevi 29 αὐτὸ scripsi: αὐτὴν P

Θέρος

7

35

Πάντα κρεμάμενα πνεύματι βλέπω,
 πάντα δ' ὀχοούμενα πνεύματι νοῶ·
 σάρκα μὲν ἐκ ψυχῆς κρεμαμένην,
 ψυχὴν δ' ἀέρος ἐξεχομένην,
 5 ἀέρα δ' ἐξ αἴθρης κρεμάμενον·
 ἐκ δὲ βυθοῦ καρποῦς φερομένους,
 ἐκ μήτρας δὲ βρέφος φερόμενον.

31-38 = Valentini Fr. 8; de psalmo cf. Ud. ab Wilamowitz, *Hermes* 34 (1899), p. 218 s. (= *Kl. Schriften* 4, p. 60); Gu. Foerster, *Von Valentin zu Herakleon*, p. 96 s.; A. I. Festugière, *Vig. Christ.* 3 (1949), pp. 205-207; praesertim Th. Wolbergs, *Griech. relig. Gedichte* etc. (Beiträge zur klass. Philol. 40, 1971), pp. 23-36, et B. Herzhoff, *Zwei gnost. Psalmen* (Diss. Bonn. 1973), pp. 35-77 31 θέρος: cf. seu (a) καρποφορία, seu (b) θεριαμός: (a) cf. v. 37 καρποῦς φερομένους et v. 38 βρέφος φερόμενον; προβολή Ir. I. 1.1; Καρπός I. 2.6; H VI. 32.1-2; σύνεστι γὰρ αὐτῷ (sc. ἡ Ζωὴ τῷ Λόγῳ) καὶ δι' αὐτοῦ καρποφορεῖ Ir. I. 8.5; εἰς καρποφορίαν τῶν αἰῶνων I. 11.1 s. f.; κύημα πνευματικῶν I. 4.5 s. f.; 7.5; ὅτι δὲ πνευματικὸς ὁ Σῆθ, οὔτε ποιμαίνει οὔτε γεωργεῖ, ἀλλὰ παῖδα καρποφορεῖ, ὡς τὰ πνευματικά Clem. *Exc. ex Theod.* 54.3 et al.; (b) cf. Heracleonis Fr. 32-36 ap. Orig. *In Io.* 4:35-38 (13.41; 44; 46; 49; 50); Mt 13:39 ὁ δὲ θεριαμός συντέλεια αἰῶνός ἐστιν; *Orac. Sib.* 2.164; 14.356; Olympiod. *In Arist. Meteor.* pp. 111.30-112.8 Stueve (μέγα θέρος) et al. 32 πάντα κρεμάμενα: cf. *Iliad.* 8.19 et Orph. Fr. 166 Kern (P. Lénéque, *Aurea catena Homeri*, Paris. 1959, pp. 46-52); *Corp. Herm.* 1.5 ὡς δοκεῖν κρέμασθαι αὐτὸν (sc. τὸν ἀέρα) ἀπ' αὐτοῦ (sc. τοῦ πυρός); *Pap. Gr. Mag.* 4.1154 s.; 1172 s.; H V. 14.9 et al. κρεμάμενα πνεύματι: cf. *Corp. Herm.* 3.2 πυρὶ τῶν ὅλων διορισθέντων καὶ ἀνακρεμασθέντων πνεύματι ὀχεῖσθαι 33 ὀχοούμενα πνεύματι: *Corp. Herm.* 3.2 πνεύματι θείῳ ὀχοούμενον; 10.13 ψυχὴ δὲ ἀνθρώπου ὀχεῖται τὸν τρόπον τοῦτον· ὁ νοῦς ἐν τῷ λόγῳ, ὁ λόγος ἐν τῇ ψυχῇ, ἡ ψυχὴ ἐν τῷ πνεύματι· τὸ πνεῦμα... κινεῖ τὸ ζῶον καὶ ὡσπερ τρόπον τινα βαστάζει; Fr. 24 et A. I. Festugière ad loc.; Plat. *Tim.* 41 e 2; 4 e 2; Philon. *De plantat.* 3 ὀχεῖσθαι μὲν γῆν ὕδατι... πυρὶ δὲ ἀέρα 34-36 cf. *Corp. Herm.* 11.2 θεός, αἰών, κόσμος, χρόνος, γένεσις; 11.15 θεός, αἰών, κόσμος, ἥλιος, ἄνθρωπος et al. 36 αἴθρης = αἰθήρος; *Orac. Chald.* 61 d et e; 67; 223.1 des Places 37 ἐκ δὲ βυθοῦ: cf. Ir. I. 1.1; 11.1; H VI. 30.7; 38.5; X. 13.1; Clem. *Exc. ex Theod.* 29; Theodore. *Haer.* I. 7 in.; I. 14 in. ἐν βυθῷ τὴν οἰκισιν ἔχειν (sc. τὸν τῶν ἀπάντων θεόν); *Orac. Chald.* Fr. 18 des Places οἱ τὸν ὑπέρκρισμον πατρικῶν βυθῶν ἴστε νοοῦντες; *Pap. Gr. Mag.* 12.229 ἐγὼ... ὁ ἐκπεφυκώς ἐκ τοῦ Βυθοῦ et al. καρπούς: i. q. αἰῶνας, cf. Ir. I. 14.2; H VI. 43.1 38 ἐκ μήτρας: Ir. I. 1.1; NH II. 1, p. 5.5 βρέφος: cf. Valentini Fr. 7 ap. H VI. 42.2; cod. Gnost. Berol. 8502.2, p. 34.11; *Acta Thomae* 108, Hymn. 2 v. 1 βρέφος ἀλαλον

31 θέρος P: <αἰ>θέρος Go cett. 33 δοχοούμενα P, corr. Mi 35 et 36 δὲ P
 35 ἐξεχομένην Bunsen (ἐξ ἐχομένην Wilamowitz): ἐξειχουμένην P

- 8 οὕτως ταῦτα νοῶν· σὰρξ ἐστὶν ἡ ὕλη κατ' αὐτούς, ἥτις κρέματα ἐκ τῆς ψυχῆς, <τουτέστι> τοῦ δημιουργοῦ· ψυχὴ δὲ ἀέρος ἐξέχεται, τουτέστιν ὁ δημιουργὸς τοῦ Πνεύματος <τοῦ> ἔξω πληρώματος· ἀὴρ δὲ αἶθρης ἐξέχεται, τουτέστιν ἡ ἔξω Σοφία τοῦ ἐντὸς Ὁρου καὶ παντὸς πληρώματος <Πνεύματος>. ἐκ δὲ βυθοῦ καρποὶ φέρονται, <τουτέστιν> ἢ ἐκ τοῦ
- 9 Πατρὸς πᾶσα προβολὴ τῶν αἰώνων γενομένη. τὰ μὲν οὖν τῷ Οὐαλεντίνῳ δοκοῦντα ἰκανῶς λέλεκται· <λοιπὸν δὲ καὶ τὰ τοῖς τῆς> σχολῆς προκόψασιν ἐξειπεῖν, ἄλλου ἄλλως δογματίσαντος τὰ δόξαντα αὐτοῖς.
- 38 1 Σεκοῦνδος μὲν<τοι> τις, κατὰ τὸ αὐτὸ ἄμα τῷ Πτολεμαίῳ γενόμενος, οὕτως λέγει· τετράδα εἶναι δεξιὰν καὶ τετράδα ἀριστεράν, καὶ φῶς καὶ σκότος· καὶ τὴν ἀποστᾶσάν τε καὶ ὑστερήσασαν δύναμιν οὐκ ἀπὸ τῶν τριάκοντα αἰώνων λέγει γεγενῆσθαι, ἀλλ' ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν.
- 2 Ἄλλος δὲ τις ἐπιφανῆς διδάσκαλος αὐτῶν οὕτως λέγει· ἦν ἡ πρώτη ἀρχὴ ἀνευνόητος, ἄρρητός τε καὶ ἀνωνόμαστος, ἦν Μονότητα καλεῖται. ταύτη δὲ (σ)υ(νυπά)ρχει δύναμιν, ἦν <καὶ αὐτὴν> ὀνομάζει Ἐνό(τη)τα. αὕτη ἡ Ἐνότης ἢ τε Μονότης, <τὸ ἐν οὐσαι,> προήκαντο μὴ προέμεναι ἀρχὴν ἐπὶ πάντων νοητῆν, ἀγέν(υ)ητον τε καὶ ἀόρατον, ἦν Μονάδα
- 3 καλεῖται. ταύτη τῇ Μονάδι συνυπάρχει δύναμις ὁμοούσιος αὐτῇ, ἦν καὶ αὐτὴν ὀνομάζει τὸ Ἐν. αὐταὶ αἱ τέσσαρες δυνάμεις προήκαντο τὰς λοιπὰς τῶν αἰώνων προβολὰς.

c. 38: 1-4 Iren. I. 11.2; Epiph. *Pan.* 32. 1.5-6; Tert. *Adv. Val.* 38 5-12 Ir. I. 11.3; Epiph. 32. 5.4-6; Tert. 37

40 τουτέστι¹ addidi ἐξέχεται scripsi (cf. v. 42): ἐξοχεῖται P 41 τοῦ² add. We
42 ἐξέχεται P: ἐξοχεῖται Go τοῦ P: τῆς Go cett. ὄρου Mi: σοροῦ P
43 Πνεύματος addidi τουτέστιν addidi 44 post γενομένη lac. susp. Go
45 post λέλεκται lac. sign. Bunsen et Go: λοιπὸν δὲ καὶ τὰ τοῖς τῆς suppleni: <λοιπὸν δὲ>
τὰ δόξαντα τοῖς <ἐκ τῆς αὐτοῦ> σχολῆς προκόψασιν (suppressis v. 46 τὰ δόξαντα αὐτοῖς)
Cr 46 προκόψασιν Scott et Go: προκόψασιν P

c. 38: 1 μέντοι scripsi: μὲν P 2 οὕτως Go (cf. v. 5): οὔτος P 3 τε scripsi ex
Ep. et Ir.: δὲ P 4 ἀλλὰ P 5 ἐπιφανῆς P (qui et clarus est magister eorum Ir.;
insignioris apud eos magistri Tert.): Ἐπιφάνης Go ex Ep. 32 5-6 ἦν ἡ πρώτη ἀρχὴ
P: ἔστι τις πρὸ πάντων προαρχῆ Ir. Ep. (Tert.) 6 ἀνευνόητος P (inexcogitabile Tert.):
προανευνόητος Ir. Ep. ἄρρητός τε Mi: ἄρρητος δὲ P ἀνωνόμ- P (et. Ep. cod.
V¹): ἀνωνόμ- Go (et. Ep. codd. V² M) 7 καὶ αὐτὴν addidi ex Ir. Ep. Tert. (cf. vv.
10-11) 8 ἢ τε Mi: εἶτε P τὸ ἐν οὐσαι addidi ex Ir. Ep. Tert. 9 νοητῆν
Go ex Ir. Ep. Tert.: νοητῶν P ἀγένητον P 10 Μονάδι scripsi ex Ir. Ep. (huic
Tert.): δυνάμει P αὐτῇ Harvey et Go ex Ir.: αὕτη P ἦν Mi ex Ir.: ἦν P
11 ὀνομάζει We (appellat Tert.): ὀνομάζων P: ὀνομάζω Mi ex Ir. Ep. 12 προσβολὰς P

Ἄλλοι δὲ πάλιν αὐτῶν / τὴν πρώτην καὶ ἀρχέγονον Ὀγδοάδα τούτοις
 τοῖς ὀνόμασιν ἐκάλεσαν· <πρῶτον Προαρχήν, ἔπειτα Ἀνευνόητον, τὴν>
 15 δὲ <τρίτην Ἄρρητον, καὶ τὴν> τετάρτη(ν) Ἀόρατον. καὶ ἐκ μὲν τῆς 4
 πρώτης Προαρχῆς προβεβλήσθαι πρώτῳ καὶ πέμπτῳ τόπῳ Ἀρχήν, ἐκ
 δὲ τῆς Ἀνευνοήτου δευτέρῳ καὶ ἔκτῳ <τόπῳ> Ἀκατάληπτον, ἐκ δὲ τῆς
 Ἀρρήτου τρίτῳ καὶ ἑβδόμῳ τόπῳ Ἀνωνόμαστον, ἐκ δὲ τῆς Ἀοράτου
 20 Ἀγέννητον, πλήρωμα τῆς πρώτης Ὀγδοάδος. ταύτας βούλονται τὰς
 δυνάμεις προϋπάρχειν τοῦ Βυθοῦ καὶ τῆς <Σι>γῆς.
 Ἀλλὰ δὲ περὶ αὐτοῦ τοῦ Βυθοῦ διάφοροι γνώμαι <παρ' αὐτοῖς> οἱ 5
 μὲν <γὰρ> αὐτὸν ἄζυγον λέγουσι, μήτε ἄρρενα μήτε θῆλυον, ἄλλοι δὲ τὴν
 Σιγῆν θήλειαν αὐτῷ συμπαρεῖναι, καὶ εἶναι ταύτην <τὴν> πρώτην
 συζυγίαν. οἱ δὲ περὶ τὸν Πτολεμαῖον δύο συζύγους αὐτὸν ἔχειν λέγουσιν,
 25 ἅς καὶ διαθέσεις καλοῦσιν, Ἐννοίαν καὶ Θελήσιν· πρῶτον γὰρ ἐνε-
 νοήθη τι προβαλεῖν, ὡς φασιν, ἔπειτα ἠθέλησε. διὸ καὶ τῶν δύο τούτων 6
 διαθέσεων καὶ δυνάμεων, τῆς τε Ἐννοίας καὶ τῆς Θελήσεως, ὡσπερ
 <συγ>κραθεῖσ(ῶν) εἰς ἀλλήλας ἢ προβολῇ τοῦ τε Μονογενοῦς καὶ τῆς
 Ἀληθείας κατὰ συζυγίαν ἐγένετο. οὐστίνας τύπους καὶ εἰκόνας τῶν δύο
 30 διαθέσεων τοῦ Πατρὸς προελθεῖν, [ἐκ] τῶν ἀοράτων ὀρατάς, τοῦ μὲν
 Θελήματος τὸν Νοῦν, τῆς δὲ Ἐννοίας τὴν Ἀλήθειαν. καὶ διὰ τοῦτο τοῦ 7
 ἐπιγενητοῦ Θελήματος ὁ <μὲν> ἄρρη ἐικὼν <ἐστι>, τῆς δὲ ἀγεννήτου

13–20 Ir. I. 11.4; Epiph. 32. 7.1–3; Tert. 35 21–24 Ir. I. 11.5; Epiph. 32. 7.4–5; Tert.
 34; H VI. 29.3; X. 13.1 24–36 Ir. I. 12.1; Epiph. 33. 1.2–7; cf. Tert. 33; Sagnard,
 pp.355–357

13 ἀρχέγονον Bunsen, Harvey, Go ex Ir.: ἀρχαιόγονον P 14 ἐκάλεσεν P, corr. Mi
 (κεκλήκασι Ir.) πρῶτον Προαρχήν, ἔπειτα Ἀνευνόητον, τὴν ex Ir. ap. Ep. suppl. G.
 Volkmar (*Hippolytus* etc., Turici 1855, p.51) et Go 15 δὲ habet P τρίτην
 Ἄρρητον, καὶ τὴν ex Ir. suppl. Volkmar et Go 17 τόπῳ ex Ir. add. Mi
 18 ἀνωνόμ– P (et. Ep. cod. V): ἀνονομ– Go (et. Ep. cod. M) post Ἀοράτου verba:
 quarto et octavo loco (τετάρτῳ καὶ ὀγδόῳ τόπῳ) add. Ir. Tert.: om. P et Ep. (error in
 Hippolyti fonte) 19 post πλήρωμα add. hoc Ir.: om. P et Ep. 20 <Σι>γῆς
 Bunsen et Go ex Ir.: γῆς P 21 ἀλλὰ scripsi: ἄλλοι P, def. Cr: πολλαὶ Go (cf. H VI.
 29.3): etenim Ir.: καὶ γὰρ Ep. διάφοροι γνώμαι Go ex Ir. Ep.: ἀδιαφόρως κινούμε-
 νοι P: διαφόρως ἐννοοῦμενοι Cr παρ' αὐτοῖς addidi ex H Ir. Ep. 22 γὰρ ex
 H Ir. Ep. add. suad. Go 23 σὺν παρεῖναι P τὴν addidi 25 πρῶτον Mi
 ex Ir. Ep.: πρῶτος P 26 ἔπειτα P: εἶτα Ep. 27 διαθέσεως καὶ δυνάμεως P, ex
 Ir. Ep. corr. Mi καὶ¹ P Ir.: ἢ καὶ Ep. 27–28 ὡσπερ <συγ>κραθεῖσ(ῶν) Mi
 et Go ex Ir. Ep.: ὡσπερικρατηθεῖς P 29 οὐστίνας Go ex Ir. Ep.: ὡς τίνας P
 30 προελθεῖν conī. Go conl. Ep. et Ir. (egressas esse): διελθεῖν P ἐκ delevi (om. Ir.
 Ep.) 32 ἐπιγενητοῦ P (adventitiae voluntatis Ir.): ἐπιγεν(ν)ητοῦ Mi: om. Ep.
 μὲν addidi ex Ep. (ὁ ἄρρη <μὲν> Harvey) ἄρρη ἐικὼν Harvey et Go ex Ir. Ep.
 Tert.: ἀρρηνικός P ἐστι addidi ex Ir. (est): γέγονεν Ep.

Ἐννοίας ὁ θῆλυς, ἐπεὶ τὸ Θέλημα ὡσπερ δύναμις ἐγένετο τῆς Ἐννοίας. ἐν(ε)νόει μὲν γὰρ αἰεὶ ἡ Ἐννοια τὴν προβολήν, οὐ μέντοι γε προβάλλειν (αὐ)τῇ καθ' αὐτὴν ἡδύνατο ἃ ἐνενόει· ὅτε δὲ ἡ τοῦ Θελήματος δύναμις (ἐπ)εγ(ένε)τ(ο), τότε (ὁ) ἐνενόει προβάλλει. 35

P f. 78^v

- 39 1 Ἄλλος δὲ τις διδάσκαλος αὐτῶν, Μάρκος (τοῦνομα,) μαγικῆς ἔμπειρος, ἃ μὲν διὰ κυβείας δρῶν, ἃ δὲ καὶ διὰ δαιμόνων, ἡπάτα πολλοῦς. οὗτος ἔλεγεν ἐν αὐτῷ τὴν μεγίστην ἀπὸ τῶν ἀοράτων καὶ 2 ἀκατωνομάστων τόπων εἶναι δύναμιν. καὶ δὴ πολλάκις λα/μβάνων ποτήριον ὡς εὐχαριστῶν καὶ ἐπὶ πλεῖον ἐκτείνων τὸν λόγον τῆς ἐπι- 5 κλήσεως, πορφύρεον τὸ κέρασμα ἐποίει φαίνεσθαι καὶ ποτε ἐρυθρόν, ὡς δοκεῖν τοὺς ἀπατωμένους Χάριν τινὰ κατιέναι καὶ αἱματώδη δύναμιν παρέχειν τῷ πόματι.
- Ὁ δὲ πανοῦργος τότε μὲν πολλοὺς ἔλαθε, νυνὶ δὲ ἐλεγχόμενος 3 παύσεται· φάρμακον γάρ τι τοιαύτην δυνάμενον χροᾶν παρασχεῖν 10 λαθραῖως ἐνίων τῷ κεράσματι, ἐπὶ πολὺ φλυαρῶν ἀνέμενεν, ὅπως τῆς ὑγρότητος μεταλαβὼν λυθῆ καὶ ἀναμιγρὸν ἐπιχρώσῃ τὸ πόμα. τὰ δὲ δυνάμενα τοῦτο παρασχεῖν φάρμακα ἐν τῇ κατὰ μάγων βίβλῳ προείπομεν ἐκθέμενοι. οἷς πολλοὺς πλανῶντες ἀφανίζουσιν· οἷς (δ') ἔ(στ)ι 15 φίλον περιεργότερον τῷ εἰρημένῳ προσεπισχεῖν, εἰσονται τὴν Μάρκου πλάνην.

c. 39: cc. 39–42 et 55 ed. Bunsen pp. 355–359 1–4 Iren. I. 13.1; Eriph. 34. 1.2–3
4–8 Ir. I. 13.2; Ep. 34. 2.1 13 s. προείπομεν: H IV. 28.13; cf. Ir. I. 13.1

33 ἐπὶ P 34 ἐνενοίει Harvey ex Ep. (cogitabat Ir.): ἐννοεῖν P: ἐνενοεῖτο Go (cf. vv. 35, 36) 34/35 προβάλλειν P: προβαλεῖν Ep. 35 αὐτῇ καθ' αὐτὴν Mi ex Ep.: (αὐ)τῇ καταυτῆν P ἃ Harvey ex Ep. (quae Ir.): ἀλλὰ P ἐνενοίει Harvey ex Ep.: ἐνενοεῖτο P 36 ἐπεγένετο Bunsen et Go ex Ep. (advenit Ir.): ἐγ(ένε)τ(ο) P ὁ Mi ex Ep. Ir. ἐνενοίει scripsi ex Ep.: ἐνενοεῖτο P προβάλλει P: προέβαλεν Harvey ex Ep. Ir. (emisit)

c. 39: 1 τοῦνομα addidi (Marcus est autem illi nomen, Ir.) 2 δρῶν Bunsen: δώρων P: ἐνεργῶν Chr. Petersen (cf. H VI. 41.1): ἐπιτελῶν Theodoret. Haer. I.9 3 αὐτῷ We: αὐτῶ P 4 ἀκατωνομ- scripsi (= Ep. cod. V¹): ἀκατανομ- P: ἀκατονομ- Mi (et Ep. codd. V² M) 6 ἀναφαίνεσθαι Ep. ποτὲ P: πόμα Harvey 7 τοὺς ἀπατωμένους P: τοῖς ἀπατωμένοις Harvey 10 χροᾶν P 11 λαθρέως P 12 μεταλαβὼν Mi: μεταβαλὼν P ἐπιχρώσῃ We: ἐπιχωρίσῃ P: ἐπιχωτίσῃ Mi 14 οἷς coniec. We: ὡς P (δ') ἔ(στ)ι scripsi: εἰ P

Ὅς καὶ ποτήριον πάλ<ιν> ἕτερον κερνῶν ἐδίδου γυναικὶ εὐχαριστεῖν 1 40
 αὐτὸς παρεστῶς· καὶ ἕτερον <ποτήριον> κρατῶν, ἐκείνου μείζον, κενόν,
 καὶ εὐχαριστησάσης τῆς ἀπατωμένης δεξάμενος <τὸ μικρότερον.> ἐπέχει
 εἰς τὸ μείζον, καὶ πολλάκις ἀντεπιχέων ἕτερον εἰς ἕτερον ἐπέλεγεν 2
 5 οὕτως· «ἢ πρὸ τῶν ὄλων, <ἢ> ἀνευνόητος καὶ ἄρρητος Χάρις πληρώσαι
 σου τὸν ἔσω ἄνθρωπον καὶ πληθύναι ἐν σοὶ τὴν γνῶσιν αὐτῆς, ἐγκα-
 τασπεύρουσα τὸν κόκκον τοῦ σινάπεως εἰς τὴν ἀγαθὴν γῆν». καὶ
 τοιαῦτά τινα ἐπειπὼν καὶ ἐκοτήσας τὴν τε ἀπατωμένην καὶ τοὺς παρόν-
 τας, [ὡς] θαυμαστοποιὸς ἐνομίζετο, τοῦ μείζονος ποτηρίου πληρουμένου
 10 ἐκ τοῦ μικροτέρου, ὡς καὶ ὑπερχειῖσθαι πλεονάζον.
 Καὶ τούτου δὴ τὴν τέχνην ὁμοίως ἐ<ν> τῇ προειρημένη βίβλῳ 3
 ἐξεθέμεθα, δεῖξαντες πλεῖστα φάρμακα δυνάμενα αὐξησιν παρασχεῖν
 ἐπιμιγέντα οὕτως ὑγραῖς οὐσίαις, μάλιστα <δ'> οἴνῳ κεκερασμένῳ. ὦν
 ἐν<ί> τι<ς> φαρμάκῳ [ἐν] τὸ κενὸν ποτήριον κρύβδην ἐν<δοῦ>εν
 15 <π><α><ρ><α>χρῖσ<α><ς>, ὡς μηδὲν ἔχον δεῖξας, ἐπιχέων ἐκ το<ῦ> <π><λ><ῆ><ρ><ο><υ><ς> καὶ
 ἐπαναχέων, ἀναλυομένου τοῦ φαρμάκου ὑπὸ τῆς τῷ ὑγρῷ μίξεως, ὄντος
 φυσώδους, πλεονασμὸς τοῦ κεράσματος ἐγένετο. καὶ ἐπὶ τοσοῦτον
 ἠϋξάνεν, ἐς ὅσον <τὸ ποτήριον> ἐπαναχυνόμενον ἐκινεῖτο, τοιαύτης

1-10 Iren. I. 13.2; Epiaph. 34. 2.2-4 5-7 cf. Sagnard, p.417 5 Χάρις: cf. H
 VI. 39.2; Ir. I. 1.1; 8.6; 13.3; 29.2; Epiaph. 31. 5.4; NH I.4, p.45.13; II. 1, pp.4.8 et 8.4 ss.;
 III. 2, p.52.9 et al. 6 τὸν ἔσω ἄνθρωπον: cf. Eph 3 :16; Rm 7 :22; 2 Cor 4 :16; Clem.
 Exc. ex Theod. 51.1; Ir. I. 5.5; 21.4; H V. 7.36; VI. 34.5; X. 13.3; 19.3 et al. 7 τὸν
 κόκκον τοῦ σινάπεως: Mt 13 :31; Mc 4 :31; Lc 13 :19; H V. 9.6; VII. 21.3; X. 14.1; Ev.
 Thomae log. 20; NH I.2, p.8.7; Clem. Exc. ex Theod. 1.3 et al. εἰς τὴν ἀγαθὴν γῆν:
 cf. Lc 8 :8; Mt 13 :8; Mc 4 :8; H V. 8.29; VIII. 9.1; Ev. Thomae log. 9 et al.

1 πάλ<ιν> ἕτερον scripsi (πάλιν δὲ γυναιξιν ἐπιδουὺς ἐκπώματα κεκραμένα Ir.): παρ'
 ἑτέρου P: μικρότερον Go: ποτ' ἕτερον Diels 2 ποτήριον addidi ex Ir. 3 τὸ
 μικρότερον addidi (ἀπὸ τοῦ μικροτέρου τοῦ ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἠϋχαριστημένου Ir.), cf. v. 10 |
 4 τὸ μείζον We: τὸν μείζω P καὶ πολλάκις - εἰς ἕτερον om. Ir. Ep.
 5 ἡ² addidi ex Ep. ἀνευνόητος P², -νοήτως P¹ 6/7 ἐνκατα-P 8 εἰπὼν Ep.
 9 ὡς del. suad. We (om. Ep.), cf. v. 10 τοῦ Mι: τοὺς P 11 δὴ scripsi: δὲ P |
 ὁμοίως ἐ<ν> Mι: ὁμοίωσε P 13 δ' addidi κεκερασμένα Bunsen 14 ἐν<ί>
 τι<ς> (cf. v. 19) φαρμάκῳ scripsi: ἐν τι φάρμακον P ἐν delevi τὸ κενὸν
 ποτήριον scripsi: τῷ κενῷ ποτηρίῳ P ἐν<δοῦ>εν scripsi: ἐν . . . εν P ut v.:
 ἔμπροσθεν coniec. Mι, agn. We 15 <π><α><ρ><α>χρῖσ<α><ς> P: ἐπιχρῖσας coniec. Mι: χρῖσας
 We <π><λ><ῆ><ρ><ο><υ><ς> scripsi: . . . ους P: ἕτερου ὀλίγον coniec. Mι: μικροτέρου coniec.
 Go: ἑτέρου Cr: <σύνεγγ>υς We 16 ἀναδυομένου P, corr. Roeper τῷ ὑγρῷ
 scripsi: τοῦ ὑγροῦ P 18 τὸ ποτήριον addidi

4 οὔσης τῆς τοῦ φαρμάκου φύσεως. ὃ εἰ ἀπόδοιτό τις πληρωθῆν, μετ' οὐ πολὺ εἰς τὸ κατὰ φύσιν μέτρον πάλιν τραπήσεται, τῆς τοῦ φαρμάκου 20
 P f. 79^r δυνάμεως σβε/σθείσης τῆ τοῦ ὕγρου παραμονῆ. διὸ μετὰ σπουδῆς τοῖς παροῦσι προσεδίδου πίνειν, οἱ δὲ ὡς θεῖον τι καὶ θεῶ μεμελημένον φρίσσοντες ἅμα καὶ σπεύδοντες ἔπινον.

41 1 Τοιαῦτα δὴ καὶ ἕτερα ἐπεχειρεῖ ὁ πλάνος ποιεῖν· διὸ ὑπὸ τῶν ἀπατωμένων ἐδοξάζετο, καὶ ποτὲ <μὲν> αὐτὸς ἐνομίζετο προφητεύειν, ποτὲ δὲ καὶ ἑτέρους ἐποίει, ὅτε μὲν καὶ διὰ δαιμόνων ταῦτα ἐνεργῶν, ὅτε δὲ καὶ κυβεύων, ὡς προείπομεν. πολλὰς τοίνυν ἐξαφανίσας, [καὶ] πολλοὺς τοιοῦτους <εἶναι,> μαθητὰς αὐτοῦ γενομένους, προεβίβασεν, 5
 2 Οἷς μετὰ τὸ <πρῶτον> βάπτισμα καὶ ἕτερον ἐπαγγέλλονται, ὃ καλοῦσιν ἀπολύτρωσιν, καὶ ἐν τούτῳ ἀναστρέφοντες κακῶς τοὺς αὐτοῖς παραμένοντας ἐπ' ἐλπίδι τῆς ἀπολυτρώσεως, <ὡς> δυναμένους μετὰ τὸ 10
 3 ἀπαξ βαπτισθῆν(αι ἀμαρτάνον)τας πάλιν τυχεῖν ἀφέσεως. <οἱ> καὶ διὰ τοῦ τοιοῦτου πανουργήματος συνέχουν δοκο(ῦ)σι τοὺς ἀκροατάς· οὓς ἐπὶ <οὖν> νομίωσι δεδοκιμάσθαι καὶ δύνασθαι φυλάσσειν αὐτοῖς τὰ πιστά, τότε ἐπὶ <τὸ πρῶτον> λουτρὸν ἄγουσι, μηδὲ τούτῳ μόνῳ ἀρκούμενοι, ἀλλὰ καὶ ἕτερον [τι] ἐπαγγελ(λ)όμενοι, πρὸς τὸ συγκρατεῖν 15
 4 αὐτοὺς τῆ ἐλπίδι, ὅπως ἀχώριστοι ὦσι. λέγουσι γοῦν τι φωνῆ ἀρρήτῳ, ἐπιτιθέντες χεῖρα τῷ τὴν ἀπολύτρωσιν λαβόντι, ὃ φάσκουσιν ἐξεῖπῆν εὐκόλως μὴ δύνασθαι εἰ μὴ τις εἴη ὑπερδόκιμος, ἢ ὅτε τελευτῶν(τι)

c. 41: 2-4 Iren. I. 13.3; Eriph. 34. 2.5; cf. H VI. 39.1 4-7 Iren. I. 13.6; Eriph. 34. 3.4-5 4 πολλὰς: cf. Ir. I. 13.3; Ep. 34. 2.6 ss. μάλιστα γὰρ περὶ γυναικας ἀσχολεῖται; Ir. I. 13.7; Ep. 34. 3.10 8-11 Ir. I. 13.6 et 21.1-4; Ep. 34. 3.6 et 19.1-20.12; H VI. 42.1-2 16 φωνῆ ἀρρήτῳ: cf. Ir. I. 21.3; Ep. 34. 20.1 μετ' ἐπιρρήσεων τινων

19 ἀποδοιτό P, corr. Mi 22 μεμελημένον coniec. Cr: μεμελετημένον P

c. 41: 1 δὴ scripsi: δὲ P 2 μὲν add. Mi 4 πολλὰς P: πολλοὺς Mi καὶ² delevi 5 εἶναι addidi γενομένους P: γενέσθαι Cr 6 διὰ τὸ <κυρίους> εἶναι susp. Roper (at cf. vv. 21-22) 7 αὐτοὺς addidi 8 πρῶτον add. suad. We (cf. v. 11 et H VI. 42.1) καὶ post οἷς P, transposui (cf. v. 15) 10 ὡς add. Bunsen et Roper 11 βαπτισθῆναι Bunsen et ἀμαρτάνοντας addidi (cf. v. 6 et Ep. 34. 3.6 διὸ καὶ ἐλευθέρως πάντα πράσσειν): βαπτισθέντας P: βαπτισθέντας <πεσεῖν> coniec. Mi οἱ addidi καὶ del. Roper 13 οὖν addidi 14 τὸ πρῶτον addidi (cf. H VI. 42.1) λουτρὸν scripsi: τουτο P μὴ δὲ P 15 τι delevi I ἐπαγγελόμενοι P 16 γοῦν scripsi: γὰρ P 18 τελευτῶντι scripsi: τελευτᾶ P

πρὸς τὸ οὖς ἐλθὼν λέγει ὁ ἐπίσκοπος. καὶ τοῦτο δέ (ἐστι) πανούργημα 5
 20 πρὸς τὸ αἰεὶ παραμένειν τοὺς μαθητὰς τῷ ἐπισκόπῳ, γλιχομένους μαθεῖν
 τὸ τί ποτε εἶη (ἐ)κ(εῖν)ο, τὸ ἐπ' ἐσχάτων λεγόμενον, δι' οὐ (τῶν)
 τελείων ἔσται ὁ μανθάνων. ἃ τοῦτου χάριν ἐσιώπη(σα), μὴ π(ο)τέ τις
 κακοηθίζεσθαι με αὐτοὺς νομίση· καὶ γὰρ οὐ τοῦτο ἡμῖν πρόκειται, ἀλλ'
 ἢ τὸ δεῖξαι, ὅθεν τὰς ἀφορμὰς λαβόντες τὰ δόξαντα αὐτοῖς συνεστήσαντο.

/Καὶ γὰρ καὶ ὁ μακάριος πρεσβύτερος Εἰρηναῖος, παρρησιαίτερον τῷ 1 42 P^{f.79v}
 ἐλέγχῳ (αὐτῶν) προσενεχθεῖς, τὰ τοιαῦτα λούσματα καὶ ἀπολυτρώσεις
 ἐξέθετο, ἀδρομερέστερον εἰπὼν ἃ πράσσουσιν· οἷ(ς) ἐντυχόντες τινὲς
 αὐτῶν ἤρηνται οὕτως παρεληφέναι, αἰεὶ ἀρνεῖσθαι μανθάνοντες. διὸ
 5 φροντίς ἡμῖν γεγένηται ἀκριβέστερον ἐπιζητῆσαι καὶ ἀνευρεῖν λεπτο-
 μερῶς ἃ καὶ ἐν τῷ πρώτῳ λουτρῷ παραδιδόασιν, (οὕτω) τὸ τοιοῦτο
 καλοῦντες, καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ, ὃ ἀπολύτρωσιν καλοῦσιν. ἀλλ' οὐδὲ τὸ 2
 ἄρρητον αὐτῶν ἔλαθεν ἡμᾶς, ταῦτα δὲ συγκεχωρήσθω Οὐαλεντίνῳ καὶ
 τῇ αὐτοῦ σχολῇ.

10 Ὁ δὲ Μάρκος μιμούμενος τὸν διδάσκαλον καὶ αὐτὸς ἀναπλάσσει
 ὄραμα, νομίζων οὕτως δοξασθήσεσθαι· καὶ γὰρ Οὐαλεντίνος φάσκει
 ἑαυτὸν ἑωρακέναι παῖδα νήπιον ἀρτιγέν(ν)ητον· οὐ πυθόμενος ἐπεζητεῖ
 τίς ἂν εἶη, ὁ δὲ ἀπεκρίνατο λέγων ἑαυτὸν εἶναι τὸν Λόγον· ἔπειτα
 15 προσθεῖς τραγικόν τινα μῦθον, ἐκ τούτου συνιστᾶν βούλεται τὴν ἐπι-
 χειρημένην αὐτῷ αἴρεσιν.

Τούτῳ δὲ ὅμοια τολμῶν ὁ Μάρκος λέγει (κατ)εληλυθέναι πρὸς 3
 αὐτὸν σχήματι γυναικείῳ τὴν Τετράδα – ἐπειδὴ, φησί, τὸ ἄρρεν αὐτῆς
 ὁ κόσμος φέρειν οὐκ ἠδύνατο – καὶ μνηῦσαι αὐτὴν ἥτις ἦν καὶ τὴν

c. 42: 1–3 Iren. I 21.1–4 = Eriph. 34. 19–20 7 s. τὸ ἄρρητον: cf. Ep. 34. 20.2–7;
 Theodoret. *Haer.* I.9 11–13 = Valentini Fr.7; cf. Foerster, I, p.314 12 παῖδα
 νήπιον: cf. Valentini Fr.8 (v.7) ap. H VI. 37.7 14 τραγικόν τινα μῦθον: cf. Iren. I.
 11.4 et 15.4 16 ab κατεληλυθέναι usque ad VI. 51.5 Ζωὴν ex Irenaeo excerpit H:
 cf. Ir. I. 14.1–15.3 (I, pp.127–152 Harvey) = Eriph. 34. 4.2–10.7 (II, pp.10–21 Holl)
 omissis solis Ep. 34. 8.1–2 et 34. 9.5–10

19 οὖς P ἐστι add. Cr 21 ποτ' (ἂν) coniec. We ἐκεῖνο P: τοῦτο Mi |
 τῶν add. Mi 23 κακοηθεῖς- P 24 αὐτοῖς τὰ δόξαντα P, transposui
 συνεστήσαντο Roeser: ἐνεστήσαντο P

c. 42: 2 αὐτῶν addidi 3 οἷς Bunsen et Go: οἱ P 6 οὕτω addidi 12 ἄρτι
 γένητον P ἐπεζητεῖ scripsi: ἐπιζητεῖ P 13 εἶη Mi: εἶναι P ἑαυτῶν P
 16 δὲ scripsi: τὰ P (κατ)εληλυθέναι scripsi ex Ep. Ir. (descendisse): ἐληλυθέναι P
 18 αὐτὴν scripsi ex Ep. Ir. (semetipsam): αὐτὴν P ἥτις P: τίς Ep.

τῶν πάντων γένεσιν, ἣν οὐδενὶ πώποτε οὔτε θεῶν οὔτε ἀνθρώπων
 4 ἀπεκάλυψε, τούτῳ μόνῳ διηγήσασθαι, οὕτως εἰποῦσα <ν>· ὅτε τὸ πρῶτον 20
 ὁ Πατήρ, <οὐ πατήρ οὐδεὶς ἦν,> [αὐτοῦ] ὁ ἀνευ<ν> ὄητος καὶ ἀνοῦσιος,
 ὁ μήτε ἄρρεν μήτε θῆλυ, ἠθέλησεν αὐτοῦ τὸ ἄρρητον ῥητὸν γενέσθαι
 (κ)αὶ τὸ ἀόρατον μορφωθῆναι, ἤνοιξε τὸ στόμα καὶ προήκατο Λόγον
 ὁμοιον αὐτῷ· ὃς παραστάς ἐπέδειξεν αὐτῷ ὁ ἦν, αὐτὸς τοῦ ἀοράτου
 5 μορφῆ φανείς. ἡ δὲ ἐκφώνησις τοῦ ὀνόματος ἐγένετο τοιαύτη· ἐλάλησε 25
 λόγον τὸν πρῶτον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ἥτις ἦν «ἀρχή», καὶ ἦν ἡ
 συλλαβὴ αὐτοῦ στοιχείων τεσσάρων· ἔπειτα συνῆψε τὴν δευτέραν, / καὶ
 ἦν καὶ αὐτῆ στοιχείων τεσσάρων· ἐξ<ῆς> ἐλάλησε τὴν τρίτην, ἥτις ἦν
 στοιχείων δέκα· καὶ τὴν τετάρτην ἐλάλησε, καὶ ἦν [καὶ] αὐτῆ στοιχείων
 6 δώδεκα. ἐγένετο οὖν τοῦ ὄλου ὀνόματος ἡ ἐκφώνησις στοιχείων <μὲν> 30
 τριάκοντα, συλλαβῶν δὲ τεσσάρων. ἕκαστον δὲ τῶν στοιχείων ἴδια
 γράμματα καὶ ἴδιον χαρακτήρα καὶ ἴδιαν ἐκφώνησιν καὶ σχήματα καὶ
 εἰκόνας ἔχειν, καὶ μηθὲν αὐτῶν εἶναι ὃ τὴν ἐκείνου καθορᾶ μορφήν,
 οὐπερ αὐτὸ στοιχεῖόν ἐστι <ν>· ἀλλ' οὐδὲ γινώσκειν αὐ>τόν, οὐδὲ μὴν τὴν
 τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἕκαστον ἐκφώνησιν γινώσκειν, ἀλλ' ὁ [μὴ δὲ] 35
 <αὐτὸς> ἐκφωνεῖ, ὡς τὸ πᾶν ἐκφωνοῦντα, [ὅτι] τὸ <ὄλον> ἠγεῖσθαι
 7 ὀνομάζειν [αὐτόν]. ἕκαστον γὰρ αὐτῶν, μέρος ὄν τοῦ ὄλου, τὸν ἴδιον
 ἦχον ὡς τὸ πᾶν ὀνομάζειν, καὶ μὴ παύσασ<θαι> ἠχοῦντα, μέχρις ὅτου
 ἐπὶ τὸ ἔσχατον γράμμα τοῦ ἐσχάτου στοιχείου μονογλωττήσαντα καταν-
 τήσαι. τότε δὲ <καὶ> τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ὄλων ἔφη γενέσθαι, 40

P f. 80^r

26 ss. de Marci calculis cf. Fr. Dornseiff, *Das Alphabet in Mystik u. Magie* (Lipsiae 1922), pp. 126–133 et Sagnard, pp. 358–386 et 429–438

20 μόνῳ P: μονωτάτῳ Ep. εἰποῦσα P, ex Ep. Ir. corr. Go 21 οὐ πατήρ οὐδεὶς
 ἦν supplevi ex Ir. (cuius pater nemo est) et Ep. (qui οὐ πατήρ omittit et pro οὐδεὶς ἦν:
 ὠδινεν habet) αὐτοῦ deleui (cf. v. 22) ἀνευ- P 24 ἐπέδειξεν P: ὑπέ-
 δειξεν Ep. αὐτῷ P Ep. Ir. (ei): αὐτὸ susp. Holl 25 μορφῆ P 27 ἔπειτα
 συνῆψε P: coniunxit et Ir.: ἐπισυνῆψεν Ep. 28 αὐτῆ P ἐξ<ῆς> ἐλάλησε Mi ex
 Ep. Ir.: ἐξελάλησε P 29 καὶ³ del. Diels (om. Ir.): habent P Ep., sed del. Holl
 αὐτῆ P Ep. (ipsa Ir.): αὐτῆ Diels 30 τοῦ ὀνόματος ὄλου P, transposui (ἡ ἐκφώνησις
 τοῦ ὄλου ὀνόματος Ep.) μὲν ex Ep. add. Mi 34 αὐτὸ P: αὐτὸς Ep.
 ἐστι <ν>· ἀλλ' οὐδὲ γινώσκειν αὐ>τόν, οὐδὲ supplevi ex Ep. Ir. (sed nec cognoscere eum):
 ἐστί. τόνου δὲ P αὐ>τόν et v. 36 <αὐτὸς> sive i. q. ὁ αἰών (cf. H VI. 43.6), sive
 antiquus error pro αὐτό 35 αὐτοῦ Mi: αὐτοῦ P Ep. ἀλλ' ὁ Go ex Ep. Ir.: ἄλ-
 λο P μὴ δὲ deleui (cf. v. 34) 36 αὐτὸς addidi ex Ep. Ir. (cf. v. 37): αὐτὸς pro
 μὴ δὲ Go ἐκφωνεῖν P, ex Ep. Ir. corr. Go ὅτι deleui (om. Ep.) ὄλον
 ex Ep. Ir. add. Mi 37 αὐτόν deleui (om. Ep.), cf. v. 36 ὄν scripsi ex Ep. (pars
 existens totius Ir.): ὄντα P 38 παύσας P, ex Ep. Ir. (cessare) corr. Mi 39 μο-
 νογλωττήσαντι P, ex Ep. Ir. corr. Go καταντήσαι We (deveniant Ir.): καταντή-
 σαι P 40 καὶ ex Ep. Ir. add. Mi

ὅταν τὰ πάντα κατελθόντα εἰς τὸ ἐν γράμμα, μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐκφώνησιν ἤχησιν· τῆς δὲ ἐκφωνήσεως εἰκόνα τὸ ἀμὴν ὁμοῦ λεγόντων ἡμῶν ὑπέθετο εἶναι. τοὺς δὲ <φθόγγους> ὑπάρχειν τοὺς μορφοῦντας τὸν 8 ἀνοῦσιον καὶ ἀγέν<ν>ητον Αἰῶνα· καὶ εἶναι τούτους μορφάς, ἃς ὁ κύριος ἀγγέλους εἶρηκε, τὰς «διηνεκῶς βλεπούσας τὸ πρόσωπον τοῦ πατρός».

Τὰ δὲ ὀνόματα τῶν στοιχείων τὰ κοινὰ καὶ ῥητὰ αἰῶνας καὶ λόγους 1 43 καὶ ῥίζας καὶ σπέρματα καὶ πληρώματα καὶ καρπούς ὠνόμασε, τὰ <δὲ> καθ' ἑ<να> αὐτῶν καὶ ἐκάστου ἴδια ἐν τῷ ὀνόματι τῆς Ἐκκ(λησ)ί(ας) ἐμπερι<ε>χόμενα (ν)οεῖσθαι <ἔφη>.

5 Ὡν στοιχείων τοῦ ἐσχάτου στοιχείου τὸ ὕστατον γράμμα φωνὴν 2 προήκατο τὴν ἑαυτοῦ· οὐ ὁ ἦχος ἐξεληθὼν <κατ'> εἰκόνα τῶν στοιχείων στοιχεῖα ἴδια ἐγέννησεν, ἐξ ὧν τὰ τε ἐνταῦθα διακεκο<σ>μῆσθαι φησι καὶ τὰ πρὸ τούτων γεγεν<ν>ῆσθαι. τὸ μέντοι γράμμα αὐτό, οὐ ὁ ἦχος ἦν συνεπακολουθῶν τῷ ἦχῳ κάτω, ὑπὸ τῆς συλλαβῆς / τῆς ἑαυτοῦ 10 ἀνεληφθῆαι ἄνω λέγει, εἰς ἀναπλήρωσιν τοῦ ὄλου· μεμνημέναι δὲ εἰς τὰ κάτω τὸν ἦχον, ὥσπερ ἐξω ῥιφέντα. τὸ δὲ στοιχεῖον αὐτό, ἀφ' οὗ τὸ 3 γράμμα σὺν τῇ ἐκφωνήσει τῇ ἑαυτοῦ κατῆλθε κάτω, γραμμάτων φησὶν εἶναι τριάκοντα· καὶ ἐν ἑκάστῳ τῶν τριάκοντα γραμμάτων ἐν ἑαυτῷ ἔχειν ἕτερα γράμματα, δι' ὧν τὸ ὄνομα τοῦ γράμματος ὀνομάζεται· καὶ 15 μὴν πάλιν τὰ ἕτερα δι' ἄλλων ὀνομάζεσθαι γραμμάτων, καὶ τὰ ἄλλα δι' ἄλλων, ὥστε εἰς ἄπειρον ἐκπίπτειν τὸ πλήθος <ι>διά τῶν γραμμάτων γραφέντων.

P f. 80^v

c. 42: 45 s. cf. Mt 18:10; Ir. I. 13.3 et 6; Clem. *Exc. ex Theod.* 10.6; 11.1; 12.1; 23.4; *Strom.* 5. 91.3 et al.

42 post ἤχησιν verba τὴν τε ἐκφώνησιν ἤχησιν lapsu repetit P τῆς δὲ scripsi: τῆς τε P: ἦς Ep.: cuius *Ir.* εἰκόνα Mi ex Ep. Ir.: ικανὰ P 43 φθόγγους ex Ep. Ir. add. Mi 44 ἀγένητον P 45 διηνεκῶς P: διὰ παντός NT

c. 43: 1 ῥητὰ Go ex Ep. Ir.: ῥήματα P 2–3 τὰ <δὲ> καθ' ἑ<να> αὐτῶν Mi ex Ep. Ir.: τὸ καθ' ἑαυτῶν P 3 ἴδια P 4 ἐμπεριχό— P ἔφη ex Ep. Ir. add. Cr 5 ὧν Go ex Ep. Ir.: τῶν P ὕστατον Mi ex Ir. (*ultima littera*): ὕστερον P Ep. 6 κατ' ex Ep. Ir. add. Go εἰκόνα Go ex Ep. Ir.: ικανὰ P 7 διακεκομῆσθαι P 8 γεγενῆσθαι scripsi ex Ir. (*generata*): γεγενῆσθαι P Ep. (*corr. Holl*) 9 κάτω Mi ex Ir. (*deorsum*): καὶ τῷ P Ep. 10 τοῦ Mi ex Ep.: τούτου P 12 σὺν τῇ Mi ex Ep. Ir.: συνέστηκε P¹, συνέστη P² 13 post τριάκοντα repetit γραμμάτων P 15 μὴν P: αὐ Ep. 16–17 <ι>διά τῶν γραμμάτων γραφέντων coniec. Mi: διὰ τῶν γραμμάτων γραφέντος P: τῶν γραμμάτων Ep. Ir.

- 4 Οὕτως δ' ἂν σαφέστερον μάθοι τις τὸ λεγόμενον· τὸ δέλτα στοιχεῖον
γράμματα ἔχει ἐν ἑαυτῷ πέντε· (αὐτό τε) τὸ δέλτα καὶ τὸ εἰ καὶ τὸ
λάμβδα καὶ τὸ ταῦ καὶ τὸ ἄλφα· καὶ αὐτὰ ταῦτα τὰ γράμματα δι' ἄλλων 20
5 <γράφεται γραμμάτων, καὶ τὰ ἄλλα δι' ἄλλων>. εἰ οὖν ἡ πᾶσα ὑπό-
στασις τοῦ δέλτα εἰς ἄπειρον ἐκπίπτει, αἰεὶ ἄλλων ἄλλα γράμματα
γεννώντων καὶ διαδεχομένων ἄλληλα, πόσω μᾶλλον ἐκείνου τοῦ στοι-
χειοῦ μείζον' εἶναι τὸν πό(ν)τον τῶν γραμμάτων; καὶ εἰ τὸ ἐν γράμμα
ἄπειρον <οὔτ>ως, ὁρᾶτε ὄλου τοῦ ὀνόματος τὸν βυθὸν τῶν γραμμάτων, 25
ἐξ ὧν τὸν Προπάτορα ἢ Μάρκου φιλοπονία – μᾶλλον δὲ ματαιοπονία –
6 βούλεται συνιστᾶν. διὸ καὶ τὸν Πατέρα, ἐπιστάμενον τὸ ἀχώρητον
αὐτοῦ, δεδωκέναι τοῖς στοιχείοις – ἃ καὶ αἰῶνας καλεῖ – ἐνὶ ἐκάστῳ
αὐτῶν τὴν ἰδίαν ἐκφώνησιν ἐκβοᾶν, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἓνα τὸ ὄλον
ἐκφωνεῖν. 30
- 44 1 Ταῦτα δὲ σαφηνίσασαν αὐτῷ τὴν Τετρακτὸν εἶπε(ῖν)· «θέλω δέ σοι
καὶ αὐτὴν ἐπιδειξάι τὴν Ἀλήθειαν· κατήγαγ(ον) γὰρ α(ὐ)τῆ(ν) ἐκ (τ)ῶν
ὑπερθεν δωμάτων, ἵνα ἴδῃς αὐτὴν γυμνὴν καὶ καταμάθῃς αὐτῆς τὸ
κάλλος, ἀλλὰ καὶ ἀκούσης αὐτῆς λαλούσης καὶ θαυμάσης τὸ φρόνημα
2 αὐτῆς. ὄρα οὖν κεφαλῆν», φησίν, «ἄνω τὸ πρῶτον, ἄλφα ω, τράχηλον 5

c. 44: 5–8 cf. ἄνθρωπον ζφδιακόν: Manil. 4.701–705; Fr. Boll, *Sphaera*, pp. 469–472; *Stern-
glaube u. Sterndeutung*³, p. 136 s. et facsim. 14–17; Reitzenstein, p. 260 s.; Dornseiff, *Das
Alphabet* etc., p. 132 s.; *Adam kadmon* ap. E. Bischoff, *Die Elemente der Kabbalah*, II, pp. 38
ss. et 81 ss., et al. 5 κεφαλή = A Ω: cf. *Apc* 1: 8; 21: 6; 22: 13; *Iren.* I. 14.6; 15.1 et
2; H VI. 47.2; 49.5; 50.3; *Ps. Tert. Adv. haer.* 5; *Pistis Sophia* 62 et 136 (pp. 81.9–12 et
232.23–26 S.-T.); *Jéu* II. 50, p. 320.10–13; *Gnost. cod. Bruc.* 9, p. 346.34; *NH* V. 4, p.
58.10–14; *Clem. Strom.* 4. 157.1; *Paed.* 1. 36.1; O. Weinreich, *Arch. f. Rel.-Wiss.* 19 (1918),
p. 181 ss.; Fr. Dornseiff, o. c., pp. 122–125 et al.

18 μάθοι τίς P: μάθοις Ep., disces *Ir.* 19 ἔχειν P, ex Ep. *Ir.* corr. Go αὐτό τε
addidi ex Ep. *Ir.* (et ipsum) εἶ P et Ep. cod. V: ε Μί et Ep. cod. M, Holl
20 λάμβδα P et Ep. cod. V: λάβδα Ep. cod. M αὐτὰ ταῦτα P: ταῦτα πάλιν Ep., hae
rursus *Ir.* 21 γράφεται – δι' ἄλλων ex Ep. *Ir.* suppl. Go 24 μείζον' Go: μείζον
P (Ep. *Ir.*) τὸν πόντον Go: τὸν τόπον P: τὸ πέλαιος Ep. *Ir.* 25 οὕτως ἄπειρον
Ep. *Ir.* οὕτως Μί ex Ep. *Ir.*: ὡς P ὁρᾶτε Μί: ὁρᾶται P: ὄρα Ep, vide *Ir.*
26–27 pro ἢ Μάρκου φιλοπονία – συνιστᾶν Ep. *Ir.* habent ἢ Μάρκου Σιγή συνεστάναι
έδογματίσε 27 ἐπιστάμενος P, corr. Μί 28 αὐτοῦ We (suum *Ir.*): αὐτοῦ P Ep.
29 ὄλων P

c. 44: 1 τετρακτὴν P¹, –ὐν P² εἰπεῖν Μί ex Ep.: εἶπε P: εἶπαι Go δέ² P *Ir.*
(autem): δὴ Ep. Go 3 δωμάτων P ἵνα ἴδῃς P: ἴν' εἰσίδῃς Ep., ut circumspicias
Ir. 4 φρόνημα Μί (sapientiam *Ir.*): φρόνημα P: φρόνημον Ep. 5 φησίν P (quid
= <in>quit *Ir.*): om. Ep., del. Cr πρῶτον P, primum *Ir.*: om. Ep., del. Diels

[τὸ] δὲ β ψ, ὤμους <ἅμα χερσὶ> γ χ, στήθη δέλτα φ, <διά>φραγμα ε
 <υ>, κοιλίαν ζ τ, αἰδοῖα η σ, μηροὺς / ῥ ρ, γόνατα ι π, κνήμας κ ο,
 σφυρὰ λ ξ, πόδας μ ν». τοῦτ' ἔστι τὸ σῶμα τῆς κατὰ τὸν Μάρκον
 10 Ἀληθείας, τοῦτο τὸ σχῆμα τοῦ στοιχείου, οὗτος ὁ χαρακτήρ τοῦ
 φησι<ν αὐτὸ> παντὸς λόγου, καὶ ἀρχὴν πάσης φωνῆς, καὶ παντὸς
 ἀρρήτου ῥῆσιν, καὶ τῆς σιωπωμένης Σιγῆς στόμα. «καὶ τοῦτο <μὲν> τὸ
 σῶμα αὐτῆς· σὺ δὲ μετάρσιον ἐγείρας <τὸ> τῆς διανοίας νόημα, τὸν
 15 <αὐτο>γεν<ν>ήτορα καὶ π<ατ>ροπάτορα Λόγον ἀπὸ στομάτων Ἀληθείας
 ἄκουε».

P f. 81^r

Ταῦτα δὲ ταύτης εἰπούσης, προσβλέψασαν αὐτῷ τὴν Ἀλήθειαν καὶ 1 45
 ἀνοίξασαν τὸ στόμα λαλῆσαι λόγον· τὸν δὲ λόγον ὄνομα γενέσθαι, καὶ
 (τ)ὸ ὄνομα εἶναι τοῦτο ὃ γινώσκομεν καὶ λαλοῦμεν, Χριστὸν Ἰησοῦν·
 ὃ καὶ ὀνομάσασαν αὐτὴν παραντίκα σιωπῆσαι. προσδοκῶντος δὲ τοῦ 2
 5 Μάρκου πλεῖον αὐτὴν μέλλειν τι λέγειν, π(άλι)ν ἢ Τετρακτὺς παρελ-
 θούσα εἰς τὸ μέσον φησίν· «ὡς [ἦ] <ἀ>πίθ<α>ν<ον> ἡγήσω τὸν λόγον
 [τοῦτον] <ὄν> ἀπὸ στομάτων τῆς Ἀληθείας ἤκουσας· οὐ τοῦτο ὅπερ
 οἶδας καὶ δοκεῖς ἔχειν πάλαι [τοῦτ'] ἐστὶν ὄνομα· φωνὴν γὰρ ἔχεις
 μόνον αὐτοῦ, τὴν δὲ δύναμιν ἀγνοεῖς. Ἰησοῦς μὲν γὰρ ἐστὶν ἐπίσημον 3
 10 ὄνομα, ἔξ ἔχον γράμματα, ὑπὸ πάντων <τῶν> τῆς κλήσεως ἐπικαλούμε-
 νον· τὸ δὲ παρὰ τοῖς [πέντε] αἰῶσι τοῦ πληρώματος, πολυμερὲς τυγχά-

c. 44: 14 π<ατ>ροπάτορα: ft. cf. ‚Vater aller Vaterschaft‘: *Pistis Sophia* 136, p.232.9 et 28; *Jéú* II. 45, p.309.1; Gnost. cod. Bruc. 17, p.359.9 et saepius

c. 45: 9 ἐπίσημον: i. e. sex (= F), cf. Clem. *Strom.* 6. 140.4; Dornseiff, p. 130 n. 2; Sagnard, p.366 et al. 10 s. ft. cf. 1 *Cor* 1:2

c. 44: 6 τὸ om. Ep., del. We: τὸ δε<ύτερον> susp. Go: δὲ τὸ Cr ἅμα χερσὶ ex Ep. Ir. add. Go <διά>φραγμα Go ex Ep. Ir.: φράγμα P 7 υ ex Ep. Ir. add. Go I ζ Go: β P 8 μάρκον P: μάγον Ep. Ir. 10 δὲ scripsi ex Ir. (autem): τὲ P Ep. 11 φῆσει P, corr. Mi αὐτὸ addidi ex Ep.: eum Ir. 12 μὲν ex Ep. Ir. (quidem) add. We 13 τὸ Mi: spat. vac. litt. duo P τὸ τῆς om. Ep. 14 <αὐτο>γεν<ν>ήτορα Go ex Ep. Ir.: γενήτορα P π<ατ>ροπάτορα scripsi: προπάτορα P: πατροδότορα Go ex Ep. Ir.

c. 45: 4 πρὸς δοκῶντος (s. -κοῦντος) P 6 ὡς scripsi ex Ep. Ir. (tamquam): οὕτως P edd. ἢ delevi ut dittogr. (ἡγήσω) et <ἀ>πίθ<α>ν<ον> scripsi: ἢ πηθν P: εὐκαταφρόνητον Ep., contemptibile Ir.: ἢ πηλδν Mi: εὐήθη R. Scott, agn. Go We, ἢ εὐήθη Cr 7 τοῦτον delevi (om. Ep. Ir.) ὄν ex Ep. Ir. add. Mi ἤκουσάσου P, corr. Mi 8 πάλαι Mi ex Ir. (olim): πάλιν P¹, πάλαι P², ut v.: παλαιὸν Ep. τοῦτ' del. Cr (om. Ep. Ir.): τουτέστιν P 8–9 μόνον ἔχεις Ep. Ir. 9 μὲν γὰρ P Ep.: autem Ir. 10 τῶν ex Ep. add. Go 10/11 ἐπικαλούμενον Go: ἐγκαλούμενα P: γινωσκόμενον Ep., cognitum Ir. 11 πέντε del. Go (om. Ep. Ir.)

νον, ἄλλης ἐστὶ μορφῆς καὶ ἐτέρου τύπου, γινωσκόμενον ὑπ' ἐκείνων τῶν συγγενῶν (αὐτοῦ), ὧν τὰ μεγέθη παρ' αὐτῷ ἐστι διὰ π(αν)τός».

- 46 1 «Ταῦτα <οὔν> τὰ παρ' ὑμῖν εἰκοσιτέσσαρα γράμματα ἀπορροίας γίνωσκε ὑπάρχειν τῶν τριῶν δυνάμ(εων) [(καὶ)] εἰκ(ον)<ικ>άς, τῶν ἐμπεριεχουσῶν τὸν ὅλον [καὶ] τῶν ἄνω στοιχείων ἀριθμόν. τ(ᾶ) μὲν γὰρ ἄφωνα γράμματα ἐννέα νόμισον εἶναι τοῦ Πατρὸς καὶ τῆς Ἀληθείας, διὰ τὸ ἀφώνους αὐτοὺς εἶναι, τουτέστιν ἀρρήτους καὶ ἀνεκλαλήτους· 5
2 τὰ δὲ ἡμίφωνα, ὅκτώ ὄντα, τοῦ Λόγου καὶ τῆς Ζωῆς, διὰ τὸ μέσα ὡσπερ ὑπάρχειν τῶν τε ἀφώνων καὶ τῶν φωνηέντων καὶ ἀναδεδέ/χθῆαι τῶν μὲν ὑπερθεν τὴν ἀπόρ<ρο>ίαν, τῶν δὲ ὑπ' αὐτὰ τὴν ἀναφορὰν· τὰ δὲ φωνήεντα καὶ αὐτά, ἑπτὰ ὄντα, τοῦ Ἀνθρώπου καὶ τῆς Ἐκκλησίας, ἐπεὶ διὰ τοῦ Ἀνθρώπου ἡ φωνὴ προελθούσα ἐμόρφωσε τὰ ὅλα· ὁ γὰρ 10
3 ἦχος τῆς φωνῆς μορφήν αὐτοῖς περιεποίησεν. ἔστιν οὖν ὁ μὲν Λόγος [ὁ] ἔχων καὶ ἡ Ζωὴ [ἡ] τὰ ὀκτώ, ὁ δὲ Ἀνθρώπος καὶ ἡ Ἐκκλησία τὰ ἑπτὰ, ὁ δὲ Πατὴρ καὶ ἡ Ἀλήθεια τὰ ἐννέα.

Ἐπὶ δὲ τοῦ ὑστερήσαντος λόγου ὁ ἀφεδρασθεὶς ἐν τῷ Πατρὶ κατῆλθεν, ἐκπεμφθεὶς ἐπὶ τὸν ἀφ' οὗ ἐχωρή<σ>θη ἐπὶ διορθώσει τῶν 15
πραχθέντων, ἵνα ἡ τῶν πληρωμάτων ἐνότης, ἐπ<ι> τῷ <ἴσω> ἀριθμῷ
4 οὔσα, καρποφορῇ μίαν ἐν πᾶσι τὴν ἐκ πάντων δύναμιν. καὶ οὕτως ὁ

3 s. τὰ ἄφωνα γράμματα: β γ δ, κ π τ, θ φ χ (cf. e.g. Dionys. Thrac. *Artis gramm.* 6, p. 9 ss. Uhlig) 6 τὰ δὲ ἡμίφωνα: ζ ξ ψ λ μ ν ρ σ 8 s. τὰ δὲ φωνήεντα: α ε η ι ο υ ω
9 καὶ αὐτά: sc. νόμισον εἶναι (v. 4) 14 λόγου: et computatio et aeon Sophia (cf. Sagnard., p. 369 s.) ὁ ἀφεδρασθεὶς (sc. λόγος): i. e. aeon Χριστὸς (continens litteras 24) Ἰησοῦς (= 888) 15 ἐπὶ τὸν: sive λόγον (i. e. τὴν ἔξω Σοφίαν, cf. Iren. I. 11.1), sive τόπον (i. e. τὴν Ἑβδομάδα, cf. v. 18 s. οἱ τρεῖς τόποι)

c. 45: 13 αὐτοῦ scripsi ex Ir. (ab ipsis qui sunt cognati eius): litterae evanidae quattuor P: αὐτῷ add. Cr: om. Ep.

c. 46: 1 οὔν addidi ex Ep. Ir. (igitur) παρ' ὑμῖν P Ep. (Tetras loquitur: v. 26 παρ' ἡμῖν Marcus loquitur): παρ' ἡμῖν Ir. (apud nos) 2 ὑπάρχειν γίνωσκε Ep. Ir. καὶ dubium in P, deleui (om. Ep. Ir.) εἰκον<ικ>άς Go ex Ep. Ir.: εἰκ(όν)ας P Mi We 3 περιεχουσῶν Ep. (quae continent Ir.) ὅλον Go ex Ep. Ir.: ὄρον P Mi καὶ del. Go (om. Ep. Ir.): καὶ <τὸν> Mi 6 μέσας P 7 ἀναδέχεσθαι Ep., recipere Ir. 8 ἀπορίαν P 10 διὰ Go ex Ep. Ir. (per): καὶ P 12 ὁ¹ et ἡ² del. Mi (om. Ep.) 15 ἐπὶ τὸν ἀφ' οὗ P Ep.: illuc unde Ir. ἐχωρήθη P 16-17 ἐπ<ι> τῷ <ἴσω> ἀριθμῷ οὔσα scripsi (cf. vv. 18-20): ἐν τῷ ἀγαθῷ οὔσα P: ἰσότητα ἔχουσα Ep., aequalitatem habens Ir. 17 καρποφορεῖ P

τῶν ἑπτὰ τὴν τῶν ὀκτῶ ἐκομίσαστο δύναμιν, καὶ ἐγένοντο οἱ τρεῖς
τόποι ὁμοιοὶ τοῖς ἀριθμοῖς, ὀγδοάδες ὄντες· οἵτινες τρεῖς ἐφ' ἑαυτοῦς
20 ἐλθόντες τὸν τῶν εἰκοσιτεσσάρων ἀνέδειξαν ἀριθμὸν».

Τὰ μέντοι τρία στοιχεῖα, <ᾶ> φησιν αὐτὸς τῶν τριῶν ἐν συζυγίᾳ
δυνάμεων ὑπάρχειν, ἃ ἐστὶν ἔξ, ἀφ' ὧν ἀπερ<ρ>ύη τὰ εἰκοσιτέσσαρα
στοιχεῖα, τετραπλασιασθέντα τῷ τῆς ἀρρήτου Τετράδος λόγῳ τὸν αὐτὸν
<αὐ>τοῖς ἀριθμὸν ποιεῖ. ἄπερ φησὶ τοῦ ἀνωνομάστου ὑπάρχειν· φορεῖσ- 5
5 θαι δὲ αὐτὰ ὑπὸ τῶν τριῶν δυνάμεων εἰς ὁμοιότητα τοῦ ἀοράτου, ὧν
στοιχείων εἰκόνας εἰκόνων [ῶν] <τὰ παρ' ἡμῖν> τρία διπλᾶ γράμματα
ὑπάρχειν· ἃ συναριθμούμενα τοῖς εἰκοσιτέσσαρσι στοιχείοις δυνάμει τῇ
κατὰ ἀναλογίαν τὸν τῶν τριάκοντα ποιεῖ ἀριθμὸν.

Τούτου τοῦ λόγου καὶ τῆς οἰκονομίας ταύτης καρπὸν φησιν «ἐν 1 47
ὁμοιώματι εἰκόνας» πεφηνέναι ἐκεῖ(νον) τὸν μετὰ τὰς ἕξ ἡμέρας τέταρ-
τον ἀναβάντα εἰς τὸ ὄρος καὶ γενόμενον ἕκτον, τὸν καταβάντα καὶ
κρατηθέντα ἐν τῇ Ἑβδομάδι, ἐπίσημον Ὀγδοάδα ὑπάρχοντα καὶ
5 ἔχοντα ἐν ἑαυτῷ τὸν ἅπαντα τῶν στοιχείων ἀριθμὸν. ὃν ἐφανέρωσεν, 2
ἐλθόντος αὐτοῦ ἐπὶ τὸ βάπτισμα, ἢ τῆς / περιστερᾶς κἀνοδος, ἣτις

P f. 82^f

26 τὰ τρία διπλᾶ γράμματα: cf. Dionys. Thrac. *Art. gramm.* 6 (p. 14 Uhlig) τῶν συμφώνων
διπλᾶ μὲν ἐστί τρία· ζ ξ ψ (at litteras ζ ξ ψ bis computare Marcus videtur: ut litteras semi-
vocales et ut duplices litteras); cf. H VI. 47.4 28 τριάκοντα: i.e. τὸ πλήρωμα τῶν
τριάκοντα αἰώνων (4 + 4 + 10 + 12), cf. Iren. I. 1.3; s. Χρηστώδης (= litt. 24) + Ἰησοῦς (τὸ
ἐπίσημον, litt. 6), cf. Ir. I. 15.2; H VI. 49.5 et al.

c. 47: 1 s. *Rm* 1:23 (*Gn* 1:26) 2 s. i.e. Petrus, Iacobus, Ioannes, Iesus, Moyses,
Helias; Mt 17:1–3; Mc 9:2–4; Lc 9:28–30; Clem. *Strom.* 6. 140.3–4; *Exc. ex Theod.* 4.1;
Iren. 2. 24.4; *Ev. Philippi* log. 26; NH I.3, p. 48.8 ss.; *Acta Thomae* 143; *Acta Ioannis* 90 et
al.; cf. Sagnard, pp. 376–382 5 s. Mt 3:16; Mc 1:10; Lc 3:22; Ir. I. 7.2; 15.1 et 3;
26.1; H VI. 35.6; 49.5; 51.2 et 4; Clem. *Exc. ex Theod.* 16; 22.6; 61.6 et al.

18 τῶν ὀκτῶ Μί ex Ep. Ir.: τῷ νοητῷ P 19 τρεῖς Holl ex Ir. (ter): τρεῖς P Ep.
ἐφ' Μί ex Ep. Ir. (in se): ἀφ' P 20 ἀνέδειξαν Μί ex Ep.: ἀνεδέξαντο P
21 ἃ ex Ep. Ir. (quae) add. Μί αὐτὸς Μί ex Ep. Ir.: αὐτῶν P 22 ἀπερῆ P
23 τῷ et λόγῳ Μί ex Ep. Ir.: τῶν et λόγων P 24 <αὐ>τοῖς Μί ex Ep. Ir.: τοῖς P I
ἀνωνο– P et Ep. cod. V¹: ἀνωνο– Μί et Ep. codd. V² M 25 τριῶν (= Γ) post
Harvey. scripsi ex Ep. Ir.: ἕξ (= F) P ἀοράτου P 26 εἰκόνας P, corr. Go
ὧν del. Μί (om. Ep. Ir.) τὰ παρ' ἡμῖν supplevi ex Ep. Ir. τρία (= Γ) scripsi
(cf. test.): ἕξ (= F) P: om. Ep. Ir.: τὰ Cr 27 δυνάμει τῇ Μί (virtute quae est Ir.):
δύναμιν τὴν P: δυνάμει τῶν Ep. 28 ποιεῖ We ex Ep.: ποιεῖται P

c. 47: 1 οἰκονομίας Go ex Ep. Ir.: ἀναλογίας P (ex c. 46 v. 28) 5 ἀριθμὸν ante
ἅπαντα P, transposui conl. Ep. ὃν P², ὧν P¹

3 ἐστὶν ὡ καὶ ἄλφα, δι' ἀρι(θ)μοῦ δηλουμένη ὀκτακοσίων ἑνός. καὶ διὰ
 τοῦτο Μωσῆα ἐν τῇ ἕκτη ἡμέρᾳ λέγειν τὸν ἄνθρωπον γεγενῆσθαι· καὶ
 τὴν οἰκονομίαν δὲ τοῦ πάθους ἐν τῇ ἕκτη τῶν ἡμερῶν – ἥτις ἐστὶν
 ἡ παρασκευὴ –, (ἐν) ἢ τὸν ἔσχατον ἄνθρωπον εἰς ἀναγέννησιν τοῦ 10
 πρώτου ἀνθρώπου πεφηνέναι. ταύτης τῆς οἰκονομίας ἀρχὴν καὶ τέλος
 4 τὴν ἕκτην ὥραν εἶναι, ἐν ἣ προσηλώθη τῷ ξύλῳ. τὸν γὰρ τέλειον Νοῦν,
 ἐπιστάμενον τὸν τῶν ἐξ ἀριθμὸν δύναμιν ποιήσε(ως) καὶ ἀναγεννήσεως
 ἔχοντα, φανερώσαι «τοῖς υἱοῖς τοῦ φωτὸς» τὴν διὰ τοῦ φανέντος
 ἐπισήμου εἰς (αὐ)τὸν [δι' αὐτοῦ] γενομένην ἀναγέννησιν. ἔνθεν καὶ τὰ 15
 διπλᾶ γράμματα τὸν ἀριθμὸν ἐπίσημον ἔχειν φησὶν· ὁ γὰρ ἐπίσημος
 ἀριθμὸς συγκερασθεὶς τοῖς εἰκοσιτέσσαρσι στοιχείοις τὸ τριακονταγράμ-
 ματον ὄνομα ἀπετέλεσε.

48 1 Κέχρηται δὲ διακόνῳ τῷ τῶν ἑπτὰ ἀριθμῶν μεγέθει, ἵνα τῆς αὐτο-
 βουλῆτου (βουλῆς) φανερωθῇ ὁ καρπός. τὸν μέντοι ἐπίσημον (τοῦτον
 ἀριθμὸν) ἐπὶ τοῦ παρόντος, φησί, τὸν ἐπὶ τοῦ ἐπισήμου μορφωθέντα
 νόησον, τὸν ὡσπερ μερισθέντα (ἢ διχοτομηθέντα) καὶ ἔξω μείναντα. ὁς
 τῇ ἑαυτοῦ δυνάμει τε καὶ φρονήσει διὰ τῆς (ἀπ') αὐτοῦ προβολῆς 5

7 π + ε + ρ + ι + σ + τ + ε + ρ + α = ΩΑ' (801); Ps. Tert. *Adv. haer.* 5; cf. AΩ: *Apc*
 1:8; 21:6; 22:13; H VI. 44.2 (q.v.); 49.5; 50.3 et al. 7 s. cf. *Gn* 1:26 et 31
 10 s. cf. 1 *Cor* 15:45 11 s. *Jo* 19:14 14 cf. *Lc* 16:8; *Jo* 12:36; *Eph* 5:8; 1 *Th*
 5:5 15–18 H VI. 46.5 17 s. cf. H VI. 42.6; 52.3 et 7–8; *Iren.* I. 1.3

c. 48: 4 τὸν ἔξω μείναντα: i.e. τὴν ἔξω Σοφίαν ἢ Ἀχαμῶθ, cf. *Iren.* I. 4.1 et al.
 5 προβολῆς: i.e. τοῦ δημιουργοῦ, cf. *Ir.* I. 5.1

7 ὡ Μί ex Ep. Ir.: ὁ P pro διαρι(θ)μοῦ – ἑνός Ep. Ir. habent ὁ γὰρ ἀριθμὸς αὐτῆς
 ἐν καὶ ὀκτακόσια δηλουμένη scripsi: δηλουμένου P 8 ἡμέρα P (die Ir.): τῶν
 ἡμερῶν Ep. λέγειν P: εἰρηκέναι Ep., dixisse Ir. 9 τοῦ πάθους P: om. Ep. Ir. I
 post τῶν ἡμερῶν intellege γεγενῆσθαι (cf. v. 8): lacunam antiquam susp. Holl, qui supplet
 τῶν ἡμερῶν (γεγονέναι· τῇ ἕκτη γὰρ τῶν ἡμερῶν) 10 ἐν addidi (cf. vv. 8, 9, 12),
 om. Ep. Ir. ἢ P: om. Ep. Ir., del. Mí 13 ἀριθμῶν P, corr. Mí ποιῆσαι
 καὶ ἀναγεννήσαι ὡς P, ex Ep. Ir. corr. Mí 15 ἐπισήμου Mí ex Ep. Ir.: ἐπίσημος P I
 εἰς (αὐ)τὸν We ex Ep.: εἰς τὴν P: in eum numerum (εἰς τοῦτον τὸν ἀριθμὸν) Ir.
 δι' αὐτοῦ P Ep.: om. Ir., del. suad. We (cf. v. 14 διὰ τοῦ) γενομένην coniec. We conl.
 Ep. Ir. (quae facta est): ἐπιγενομένην P 16 γράμματα Mí ex Ep. Ir.: πράγματα P

c. 48: 2 βουλῆς ex Ep. Ir. add. Mí 2–3 τοῦτον ἀριθμὸν addidi ex Ep. Ir.
 3 ἐπὶ² P Ep.: ἀπὸ (ab) Ir. 4 νόησον P Ep.: intelligi Ir. ἢ διχοτομηθέντα addidi
 ex Ep. Ir. (aut praecisus) 5 ἑαυτοῦ P Ep.: αὐτοῦ Mí cett. (ἀπ') αὐτοῦ scripsi
 ex Ep. Ir. (ab eo): ἑαυτοῦ P

τοῦτον <τὸν> [τὴν ζωὴν] τῶν ἐπτὰ δυνάμεων μιμήσει τῆς Ἑβδομάδος
 δυνάμεως ἐψύχωσε κόσμον καὶ ψυχὴν ἔθετο εἶναι τοῦ ὀρωμένου παντός.
 κέχρηται μὲν οὖν καὶ <αὐτὸς> οὗτος τῷδε <τῷ> ἔργῳ ὡς αὐθαιρέτως ὑπ' 2
 αὐτοῦ γενομένῳ, τὰ <δὲ> † διακονεῖ, † μιμήματα ὄντα τῶν ἀμιμήτων,
 10 τὴν ἐνθύμησιν τῆς Μητρός.

Καὶ ὁ μὲν (π)ρῶτος οὐρανὸς φθέγγεται τὸ ἄλφα, ὁ δὲ μετὰ τοῦτον
 τὸ εἰ, ὁ δὲ τρίτος τὸ ἦτα, (ὁ) δ(ε) τέταρτος καὶ [ὁ] μέσος τῶν ἐπτὰ
 τὴν τοῦ ἰῶτα δύναμιν, ὁ δὲ πέμπτος τὸ οὐ, ἕκτος δὲ τὸ ὑ, ἑβδομος δὲ
 καὶ τέταρτος ἀπὸ τοῦ μέσου τὸ ᾠ. αἱ δὲ δυνάμεις πᾶσαι εἰς ἓν συμπλα- 3
 15 κῆσαι ἠχοῦσι καὶ δοξάζουσιν ἐκείνῳ ὑφ' οὗ προεβλήθησαν, ἡ δὲ δόξα
 τῆς ἠχῆσεως ἀνεπέμφθη πρὸς τὸν Προ/πάτορα. ταύτης μὲν(τ)οι τῆς
 δοξολογίας τὸν ἦχον εἰς τὴν γῆν φερόμενόν φησι πλάστην γενέσθαι καὶ
 γεν(ν)ήτορα τῶν ἐπὶ τῆς γῆς.

P f. 82^v

8 s. cf. H VI. 33.1; 34.8; Ir. I. 5.3 9 διακονεῖ(ν): cf. v. ενεργεῖν ap. H VI. 33.1; 34.8;
 Clem. *Exc. ex Theod.* 49.1; Heraclionis Fr.1 et Ir. I. 5.1 10 τὴν ἐνθύμησιν τῆς
 Μητρός: ft. i. q. τὴν Ἐνθύμησιν ἢ τὴν Μητέρα: cf. Ir. I. 2.4; 3.4; 4.1; 5.1 (Ἐνθύμησις) et
 I. 5.3; 7.2-4; H VI. 34.8; 35.6 (ἡ Μήτηρ) 11-14 cf. *Exc. ex Nicom.* 6 (Mus. Scr. Gr.
 p.276 C. Jan et p.228 n.3); *Exc. Neapol.* 24 (p.418 s. Jan); Alexandrum Lychnon ap.
 Theon. *Math.* pp.138-141 Hiller; Heraclit. *Qu. Hom.* 12; Chalcid. *In Tim.* 72; Plut. *De an.*
procr. in Tim. 1028 F-1029 A (et H. Cherniss ad loc.); *De mus.* 1138 F-1139 B; *De E* 389
 E; *De def. orac.* 430 A; Achill. *Isag. exc.* 17, p.43 s. Maass; *Anecd. Gr.* Bekker p.796; Io.
 Lyd. *De mens.* 2.3 (p.20 Wuensch); *Theolog. arithm.* p.53 Ast; Schol. in Dionys. Thrac.
 p.198 Hilgard; Censorin. *De die nat.* 13.3-5; Plin. *Nat. hist.* 2.84; Hygin. *Astron.* 4.14
 (p.117 s. Bunte); Favon. *Eulog.* 25.2; Prob. *In Verg. Georg.* 1.336; Mart. *Cap.* 2.196 ss. et
 al.; cf. Dornseiff, o. c., pp.35 ss.; 82 s.; Gu. Burkert, *Philol.* 105 (1961), pp.32-43; B.L.
 van der Waerden in *RE Suppl.* X (1965), pp.857-859 et al. 12 s. ὁ δὲ τέταρτος καὶ
 μέσος ... τὴν τοῦ ἰῶτα δύναμιν: cf. Δ = I (ἡσοῦς) (1 + 2 + 3 + 4 = 10); ἡ τετρακτὺς
 ἔχουσα ἰῶτα ad H VI. 24.1; Iren. I. 3.2; H VIII. 12.6-7; Fr. I. Doelger, *Ἰχθῦς*, p.356 ss.

6 τὸν ex Ep. add. Go τὴν ζωὴν ut glossema secl. Mi, om. Ep. Ir. μιμήσει P:
 κατὰ μίμησιν Ep. Ir. ἑβδομάδος Cr ex Ep. Ir.: ἐπταδυναμού P We 8 κέχρηται
 P αὐτὸς addidi ex Ep. Ir. (et ipse) τῷ ex Ep. add. Mi 9 γενομένα P, ex
 Ep. Ir. corr. Go δὲ ex Ep. Ir. (vero) add. Go διακονεῖ Go ex Ep. Ir. (reliqua
 vero ministrant): διεκόνων P, def. Harvey: corruptela in fonte Hippolyti, exspectes τὰ < δὲ
 ὄλα φησὶ> διακονεῖ(ν) 10 τὴν ἐνθύμησιν scripsi ex Ep. Ir.: τῆς ἐνθύμησεως P
 11 φθέγγεται Mi ex Ep. Ir.: φαίνεται P 12 εἰ P: e Ep. ὀ³ del. We (om. Ep.):
 ὁ καὶ Scott 13 post δύναμιν add. ἐκφωνεῖ Ep., enarrat Ir. οὐ P: ο Ep.
 14 post ᾠ addunt στοιχεῖον ἐκβοᾶ Ep. Ir. αἱ δὲ scripsi: αἱ τε P: αἵτινες Ep., quae Ir. I
 δυνάμεις ὁμοῦ, φησὶ, πᾶσαι Ep. Ir. ἐν P: ἀλλήλας Ep. Ir. 16 ἠχῆσεως
 ἀνεπέμφθη πρὸς P: ἠχῆς ἀναπέμπεται εἰς Ep. (Ir.) 17 γενέσθαι scripsi ex Ep. Ir.
 (factum): γίνεσθαι P 18 γενήτορα P

Τὴν δὲ ἀπόδειξιν <φέρει> ἀπὸ τῶν ἄρτι γεν(ν)ωμένων βρεφῶν, ὧν ἡ ψυχὴ ἅμα τῷ ἐκ μήτρας προελθεῖν ἐπιβοᾷ ὁμοίως ἐνὸς ἐκάστου τῶν 20
 4 στοιχείων τούτων τὸν ἦχον. καθὼς οὖν <αἱ> ἑπτὰ, φησί, δυνάμεις
 δοξάζουσι τὸν Λόγον, οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ ἐν τοῖς βρέφεσι κλαίουσα <καὶ
 θρηνοῦσα δοξάζει αὐτόν>. διὰ τοῦτο δὲ φησι καὶ τὸν Δα(βι)δ εἰρηκέ-
 ναι· «ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον» καὶ πάλιν·
 «οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν θεοῦ». ἐπὶ δὲ ἐν πόνοις γένηται ἡ 25
 ψυχὴ, [ὡς] ἐπιβοᾷ οὐδὲν ἕτερον ἢ τὸ ω, ἐφ' ᾧ ἀνίεται, ὅπως γνωρίσασα
 ἡ ἄνω ψυχὴ τὸ συγγενὲς αὐτῆς, βοηθὸν αὐτῇ καταπέμψη.

49 1 Καὶ περὶ τούτων μὲν οὕτως· περὶ δὲ τῆς τῶν εἰκοσιτεσσάρων στοι-
 χείων γενέσεως οὕτως λέγει· τῇ Μονότητι συνυπάρχειν Ἐνότητα, ἐξ ὧν
 δύο προβολαί, Μονάς τε καὶ τὸ Ἐν· δις δύο οὔσαι, τέσσαρες ἐγένοντο –
 δις γὰρ δύο τέσσαρες. – καὶ πάλιν αἱ δύο καὶ τέσσαρες εἰς τὸ αὐτὸ
 συντεθεῖσαι τὸν τῶν ἕξ ἐφανέρωσαν ἀριθμὸν, οὗτοι δὲ οἱ ἕξ τετρα- 5
 2 πλασιασθέντες τὰς εἰκοσιτέσσαρας <ἀπεκύησαν μορφάς>. καὶ τὰ μὲν
 τῆς <πρώτης> τετράδος ὀνόματα, ἅγια ἁγίων νοούμενα καὶ μὴ δυνάμενα
 λεχθῆναι, γινώσκεισθαι δὴ ὑπὸ μόνου τοῦ Υἱοῦ – ταῦτα ὁ Πατὴρ

19–21 cf. Clem. *Strom.* 5. 48.8; Dornseiff, p. 19 24 *Ps* 8:3; Mt 21:16; Ir. 4. 11.3; H
In Psalm. 12 Nautin; Clem. *Paed.* 1. 13.1; Tert. *De an.* 19.9 et al. 25 *Ps* 18:2; Clem.
Strom. 6. 141.6 ἄλλος γὰρ ἐκεῖνος λόγος, ἐπὶ ἑβδομάς δοξάζη τὴν ὀγδοάδα καὶ «οἱ
 οὐρανοὶ τοῖς οὐρανοῖς διηγοῦνται δόξαν θεοῦ». οἱ τούτων αἰσθητοὶ τύποι τὰ παρ' ἡμῶν
 φωνήεντα στοιχεῖα; *Ecl. proph.* 51.1; I Clem. 27.7; Iust. *Dial.* 64.8 et al. 26 s. cf. NH
 X. 1, p.26.3 ss. et A. Boehlig, *Zum Hellenismus in den Schriften von Nag Hammadi* (Goetting-
 ger Orientforschungen, Hellenistica, 2, 1975), pp.15–17

c. 49: 2 ss. = Iren. I. 15.1 ss. = Eriph. 34. 8.3 ss.

19 τὴν Μί ex Ep.: τῶν P φέρει ex Ep. Ir. add. We γενο- P 20 ὁμοίως
 P, om. Ep. Ir. 21 τούτων Go ex Ep.: τούτων P Ir. (hunc) αἱ ex Ep. add. Μί
 22–23 καὶ θρηνοῦσα δοξάζει αὐτόν supplevi ex Ep. Ir. 23 δὲ P² Ep. Ir.: δὴ P¹ I
 φησι P, om. Ep. Ir. 24 κατηρτίσω P 25 pro ἐπὶ δὲ ἐν πόνοις usque ad v.26
 ἀνίεται habent Ep. Ir. καὶ διὰ τοῦτο ἐν τε πόνοις καὶ ταλαιπωρίας <ἡ> ψυχὴ γενομένη,
 εἰς διωλισμὸν αὐτῆς ἐπιφωνεῖ τὸ ω εἰς σημεῖον αἰνέσεως (lege ὡς σημεῖον ἀνέσεως)
 26 ὡς del. Μί (cf. v.26 ὅπως) ἀνίεται scripsi: ἀνιᾶται P ὅπως Μί: ὀπίσω P:
 ἴνα Ep. (ut Ir.) 27 καταπέμψη P

c. 49: 3 οὔσαι Μί ex Ep.: οὐσαί P 4 τέσσαρες¹ P: τέσσαρα Ep. 5 σὺν τεθεῖσαι
 P 6 ἀπεκύησαν μορφάς supplevi ex Ep. Ir. (generaverunt figuras) τὰ Go ex
 Ep. Ir.: ταῦτα P 7 πρώτης ex Ep. Ir. add. Go 8 δὴ scripsi: δὲ P (autem Ir.):
 om. Ep., del. Go ταῦτα P: & Ep., quae Ir.

10 <οἷ>δε τίνα ἐστί. – τὰ <δὲ ἄλλα, τὰ μετὰ σεμνότητος καὶ> μετὰ ἐ<ν>τρο-
πῆς καὶ μετὰ πίστεως ὀνομαζόμενα παρ' αὐτῶ, ἐστί ταῦτα· Ἄρρητος καὶ
Σιγή, Πατὴρ καὶ Ἀλήθεια.

15 Ταύτης δὲ τῆς τετράδος ὁ σύμπασις ἀριθμὸς ἐστὶ στοιχείων εἰκοσιτεσ- 3
σάρων· ὁ γὰρ Ἄρρητος ἔχει στοιχεῖα ἐπτ(ά), ἢ <δὲ> Σ<ε>ιγῆ πέ<ντ>ε,
καὶ ὁ Πατὴρ πέντε, καὶ <ῆ> Ἀλήθεια ἐπτά. ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ δευτέρα
20 τετράς, Λόγος καὶ Ζωή, Ἄνθρωπος καὶ Ἐκκλησία, τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν 4
τῶν στοιχείων ἀνέδειξαν. καὶ τὸ τοῦ Σωτῆρος <δὲ> ῥητὸν ὄνομα
<Ἰησοῦς> γραμμάτων ὑπάρχειν ἐξ, τὸ δὲ <ἄρ>ρητον αὐτοῦ – <τὸ> ἐπ'
ἀριθμῶ τῶν κατὰ ἐν <στοιχείον> γραμμάτων – [τουτέστι τὸν Ἰησοῦν]
25 στοιχείων ἐστὶν εἰκοσιτεσσάρων· Υἱὸς δὲ Χρ<ε>ιστὸς <γραμματῶν>
καὶ αὐτὸ <ἐπὶ> τοῖς ἐν αὐτῶ γράμμασι κατὰ ἐν στοιχείον ἀριθμουμένοις·
τὸ γὰρ Χρ<ε>ιστὸς ἐστὶ στοιχείων ὀκτώ· τὸ μὲν γὰρ χεῖ τριῶν, τὸ δὲ 5
ῥ<ῶ> δύο, καὶ τὸ εἰ δύο, καὶ <τὸ> ἰ<ῶ>τα τεσσάρων, τὸ <δὲ> σ<ῖ>γμα
πέντε, καὶ τὸ τ<ᾰ>υ τριῶν, τὸ δὲ οὔ δύο, καὶ τὸ <σᾰ>ν τριῶν <*

P. f. 83^r

19 i. e. ἰῶτα + ἦτα + σῖγμα + οὔ + ὑ ψειλόν + σάν = litt.24 (cf. H. Usener, *Das Weib-
nachtsfest*, p.23 n.12)

9 <οἷ>δε Mi ex Ep. Ir.: δὲ P δὲ ex Ep. Ir. add. We et ἄλλα, τὰ μετὰ σεμνότητος
καὶ supplevi ex Ir., qui praebebat: alia vero, quae cum gravitate et honore et fide nominan-
tur: τὰ δὲ † σεμνά † καὶ μετὰ πίστεως ὀνομαζόμενα Ep. (τὰ δὲ σεμνῶς καὶ μετὰ <τιμῆς
καὶ> πίστεως ὄν. Holl) 9/10 ἐ<ν>τροπῆς scripsi: σιωπῆς P: honore Ir.: σεμνότητος
coniec. Go 13 ὁ γὰρ ἄρρητος ἔχει στοιχεῖα ἐπτά P: τὸ γὰρ Ἄρρητος ὄνομα
γράμματα ἔχει ἐν ἑαυτῶ ἐπτά Ep. Ir. δὲ addidi ex Ep. Σειγῆ Go ex Ir.:
σιγῆ P, σιγῆ Ep. 14 ἡ¹ ex Ep. add. Mi post ἐπτά addunt Ep. Ir. ἂ συντεθέντα ἐπὶ
τὸ αὐτὸ (τὰ δις πέντε καὶ δις ἐπτά) τὸν τῶν εἰκοσιτεσσάρων ἀριθμὸν ἀνεπλήρωσεν
16 δὲ addidi ex Ep. Ir. (quoque) 17 Ἰησοῦς addidi ex Ep. Ir. (IH): τουτέστι τὸν
Ἰησοῦν ex v.18 huc transtul. Go <ἄρ>ρητον Mi ex Ep. Ir.: ῥητὸν P
τὸ² addidi 17 ἐπαριθμῶ – 18 γραμμάτων P, om. Ep. Ir. 18 ἐν γραμμάτων Mi:
ἐγγραμμάτων P στοιχείον addidi (cf. v.21) τουτέστι τὸν Ἰησοῦν seclisi
(cf. ad v.24): in v.17 transposuere Go 19 στοιχείων ἐστὶν P: γραμμάτων Ep. Ir.
δὲ P: om. Ep.: et Ir. cod. Vossianus Χριστὸς Go ex Ep.: χριστὸς P Ir.
γραμματῶν addidi ex Ep. Ir. 20 τὸ Mi: τῶ P 21 καὶ αὐτὸ usque ad v.26 τριά-
κοντα om. Ep. Ir. 21 ἐπὶ addidi (cf. v.17) ἀριθμουμένοις scripsi: ἀριθ-
μούμενον P: κατὰ ἐν <τῶν> στοιχείων ἀριθμουμένων Go 22 Χριστὸς Go: χριστὸν
P χεῖ Mi: χ̄ρι P 23 ῥ P, supplevi τὸ² addidi ἰ P, supplevi
δὲ addidi 23 σ̄ et 24 τ̄ P, supplevi 24 <σᾰ>ν Mi: ῥ P: † ῥ We post τριῶν
(= Γ) lacunam signavi: exspectes <ἂ συντεθέντα τὸν τῶν εἰκοσιτεσσάρων στοιχείων
ἐποίησεν ἀριθμὸν> τουτῶ δὲ προστιθέασι τὸ ἐπίσημον αὐτοῦ ὄνομα, > τουτέστι τὸν Ἰησοῦν
(cf. v.18), <ὅπερ ἐστὶ στοιχείων ἐξ> (= F). Cf. Ir. I. 15.2 = Ep. 34. 9.8–9 Πρὶν
μὲν οὖν, φησί, τουτοῦ τοῦ ὀνόματος τὸ ἐπίσημον φανῆναι, τουτέστιν τὸν Ἰησοῦν
τὸν Υἱόν, ἐν ἀγνοίᾳ πολλῇ ὑπῆρχον οἱ ἄνθρωποι καὶ πλάνη· ὅτε δὲ ἐφανερώθη

οὕτως τὸ ἐν τῷ Χριστῷ ἄρρητον <ὄνομα> φάσκουσι στοιχείων <εἶναι> 25
 τριάκοντα. – καὶ διὰ τοῦτο δέ φασιν αὐτὸν λέγειν· «ἐγὼ τὸ ἄλφα καὶ τὸ
 ὦ», ἐπιδεικνύντα τὴν περιστεράν, τοῦτον ἔχουσαν τὸν ἀριθμὸν, ὃ ἐστὶν
 ὀκτακόσια ἕν.

- 50 1 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ταύτην [μὲν] ἔχει, <φησί, > τὴν ἄρρητον γένεσιν· ἀπὸ
 γὰρ τῆς μητρὸς τῶν ὄλων, τῆς πρώτης τετράδος, ἐν θυγατρὸς τόπῳ
 προῆλθεν ἢ δευτέρα τετράς, καὶ ἐγένετο ὀγδοάς, ἐξ ἧς προῆλθεν ἢ
 2 δεκάς· οὕτως ἐγένετο [ἰῶτα εἶτα] δεκαοκτώ. ἢ οὖν δεκάς, ἐπισυνελ-
 θούσα τῇ ὀγδοάδι καὶ δεκαπλασίονα αὐτὴν ποιήσασα, τὸν τῶν ὀγδοή- 5
 κοντα <προεβίβασεν ἀριθμὸν· καὶ τὰ ὀγδοήκοντα> πάλιν δεκαπλασιά-
 σασα τὸν τῶν ὀκτακοσίων ἀριθμὸν ἐγέννησεν· ὥστε εἶναι τὸν ἅπαντα
 τῶν γραμμάτων ἀριθμὸν, ἀπὸ ὀγδοάδος εἰς δεκά<δα> προελθόντα,
 [εἶναι] ἢ καὶ π καὶ ὦ, ὃ ἐστὶν Ἰησοῦς. τὸ γὰρ Ἰησοῦς ὄνομα κατὰ τὸν
 3 ἐν τοῖς γράμμασιν ἀριθμὸν ἐστὶν ὀκτακόσια ὀγδοηκονταοκτώ. <διὸ> 10
 καὶ τὸ <ν> ἀλφάβητον δὲ τὸ <ν> Ἑλληνικὸν ἔχει <ν> μονάδας ὀκτώ
 <καὶ δεκάδας ὀκτώ> καὶ ἑκατοντάδας ὀκτώ, τὴν τῶν ὀκτακοσίων

26 s. *Apc* 1:8; 21:6; 22:13; H VI. 44.2 (q.v.); 47.2; 50.3 27 s. cf. Mt 3:16; Mc
 1:10; Lc 3:22; H VI. 35.6; 47.2; 51.2 et 4; Ir. I. 7.2; 15.1 et 3; 26.1; Clem. *Exc. ex Theod.*
 16; 22.6; 61.6 et al.

c. 50: 4 δεκαοκτώ: IH, i.e. Ἰη(σοῦς), cf. Iren. I. 3.2 = Eriph. 31. 14.7; Ir. I. 30.14; *Ep.*
Barn. 9.8 (*Gn* 14:14); Clem. *Strom.* 6. 84.3 τὸ δὲ ἰῶτα καὶ τὸ ἦτα τοῖνομα σημαίνειν τὸ
 σωτήριον; cf. et. I + Χριστός (litt. 8) ap. Ir. I. 15.2 9 s.: ι + η + σ + ο + υ + σ = 888, i.e.
 tres ogdoades, cf. H VI. 46.3–4

τὸ ἐξαγράμματον ὄνομα, ὃ σάρκα περιεβάλετο..., ἔχον ἐν ἑαυτῷ αὐτὰ τὰ ἐξ καὶ τὰ
 εἰκοσιτέσσαρα, τότε γνόντες αὐτὸν ἐπαύσαντο τῆς ἀγνοίας, ἐκ θανάτου τε εἰς ζωὴν ἀν-
 ῆλθον, τοῦ ὀνόματος αὐτοῖς ὀδ<ηγ> οὐ γενηθέντος πρὸς τὸν Πατέρα τῆς ἀληθείας
 25 ὄνομα addidi εἶναι addidi (cf. v. 19) 26 pro καὶ διὰ τοῦτο – 28 ὀκτακόσια
 ἐν habent Ep. Ir. καὶ διὰ τοῦτο φησιν αὐτὸν α καὶ ω, ἵνα τὴν περιστεράν μνηύση, τοῦτον
 ἔχοντος τὸν ἀριθμὸν τοῦτου τοῦ ὀρνέου

c. 50: 1 μὲν del. suad. We (om. Ep.) φησί addidi ex Ep. Ir. 2 τόπῳ scripsi ex
 Ir. (in filiae locum), cf. H VI. 51.1: τρώπῳ P Ep. 3 προῆλθεν¹ P, corr. Mi
 4 ἰῶτα εἶτα (l. ἦτα) del. Go (om. Ep. Ir.) δεκαοκτώ P (XVIII Ir.): δεκάς καὶ ὀγδοάς
 Ep. 4/5 ἐπισυνελθούσα Mi ex Ep. Ir.: ἔστη συνελθούσα P 6 προεβίβασεν
 ἀριθμὸν· καὶ τὰ ὀγδοήκοντα ex Ep. Ir. suppl. Go 6/7 δεκαπλασίονα P, ex Ep.
 corr. Mi 7 ἐγέννησεν P 8 δεκά<δα> Mi ex Ep. Ir.: δέκα P προελθόντα P
 9 εἶναι del. Mi (om. Ep. Ir.), cf. v. 7 ἦτα P 10 post ὀγδοηκονταοκτώ addunt
 Ep. Ir. ἔχεις σαφῶς καὶ τὴν ὑπερουράνιον τοῦ Ἰησοῦ κατ' αὐτοὺς γένεσιν διὸ
 addidi ex Ep. Ir. 11 τὸ¹ P, corr. Dindorf τὸ ἑλληνικὸν ἔχει P, corr. We
 12 καὶ δεκάδας ὀκτώ ex Ep. Ir. add. Mi

ὄγδοηκονταοκτῶ ψῆφον ἐπίδεικνύοντα, τουτέστι τὸν Ἰησοῦν, ἐκ πάντων
 15 συνεστῶτα τῶν ἀριθμῶν. καὶ διὰ τοῦτο ἄλφα <καὶ ω> ὀνομάζεσθαι
 αὐτόν, τὴν ἐκ πάντων <αὐτοῦ> γένεσιν σημαίνοντα.

Περὶ δὲ τῆς τούτου δημιουργίας ο(ὐ)τως λέγει· ἀπὸ τῆς τετράδος 1 51
 τῆς δευτέρας δυνάμεις ἀπορ(ρ)υεῖ(σ)α(ς) δεδημιουργηκέναι τὸν ἐπὶ
 γῆς φανέντα Ἰησοῦν· καὶ τοῦ <μὲν> Λόγου τὸν τό(πο)ν ἀναπεπληρω-
 κέναι τὸν ἄγγελον Γαβριήλ, τῆς δὲ Ζωῆς τὸ ἅγιον Πνεῦμα, τοῦ δὲ
 5 Ἀνθρώπου τὴν τοῦ ὑψίστου δύναμιν, τῆς δὲ Ἐκκλησίας τὴν παρθένον,
 οὕτως <τε> ὁ κατ' οἰκονομίαν διὰ τῆς Μαρίας γενεσιουργεῖται παρ'
 αὐτῷ ἄνθρωπος, <ὄν ὁ Πατὴρ τῶν ὄλων διελθόντα διὰ μήτρας ἐξελέ-
 ξατο διὰ Λόγου εἰς ἐπίγνωσιν αὐτοῦ>. ἐλθόντος δὲ αὐτοῦ εἰς τὸ ὕδωρ, 2
 κατελθεῖν εἰς αὐτόν ὡς / περιστερὰν τὸν ἀναδραμόντα ἄνω καὶ πληρώ-
 10 σαντα τὸν δωδέκατον ἀριθμὸν, ἐν ᾧ ὑπάρχει τὸ σπέρμα τούτων τῶν
 συσπαρέντων αὐτῷ καὶ συγκαταβάτων καὶ συναναβάντων. ταύτην δὲ 3
 τὴν δύναμιν τὴν καταβάσαν εἰς αὐτόν <σπέρμα> φησὶν εἶναι τοῦ
 Πατρὸς, ἔχον ἐν ἑαυτῷ καὶ τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱόν, τὴν τε διὰ τούτων
 γινωσκομένην ἀνονόμαστον δύναμιν τῆς Σιγῆς καὶ τοὺς ἅπαντας αἰῶνας.

P f. 83^v

14 s. *Apc* 1:8; H VI. 44.2; 47.2; 49.5

c. 51: 1-25 *Iren.* I. 15.3 = *Eph.* 34. 10.1-7 2 τῆς δευτέρας: cf. *Ir.* I. 1.1; 12.1; 14.5;
 15.1; H VI. 29.7; 46.2-3; 49.3 4 s. cf. *Lc* 1:35 7 s. cf. *Ir.* I. 12.3 s.f.
 8 s. *Mt.* 3:16; *Mc* 1:10; *Lc* 3:22; *Ir.* I. 7.2; 15.1; 26.1; H VI. 35.6; 47.2; 49.5; *Clem.*
Exc. ex Theod. 16; 22.6; 61.6 et al. 9 τὸν ἀναδραμόντα ἄνω: i.e. Χριστόν, cf. *Ir.* I.
 4.1; 11.1; H VI. 31.8; *Clem. Exc. ex Theod.* 23.2; 32.2 9 s. καὶ πληρώσαντα τὸν
 δωδέκατον ἀριθμὸν: i.e. Λόγον: Λ (undecima littera et 30) + Λ = Μ (duodecima littera),
 cf. *Ir.* I. 16.2; H VI. 52.9-10; Sagnard, p.383 s.

14 συνεστῶτα τῶν Go ex Ep.: τῶν συνεστότων P καὶ ω ex Ep. *Ir.* add. Go
 15 αὐτοῦ addidi ex *Ir.* (ex omnibus eius generationem): om. P Ep.

c. 51: 2 ἀπὸ ρυεῖ(σ)α(ς) P ut v., corr. Mi δεδημιουργηκέναι P: ἐγενεσιούργησαν Ep.,
 generaverunt *Ir.* (cf. v.6) 3 μὲν addidi ex Ep. τὸν τό(πο)ν Go ex Ep. *Ir.*:
 τοῦτον P 6 τε addidi ex Ep. *Ir.* (et sic) 7 αὐτῶν P, corr. Go 7 ὄν ὁ
 Πατὴρ τῶν ὄλων usque ad v.8 αὐτοῦ supplevi ex Ep. *Ir.* (cf. vv.12 s. et 16 s.)
 9 ἀναδραμόντα P Ep. *Ir.*: ἀναβαίνοντα Mi cett. 10 ὑπάρχει P Ep.: inerat (ὑπῆρχε)
Ir., ft. recte 11 συσπαρέντων scripsi ex Ep.: συγκατασπαρέντων P ταύτην P:
 αὐτήν Ep., ipsam *Ir.* 12 καταβάσαν P: κατελθοῦσαν Ep. εἰς αὐτόν om. Ep.
Ir., ft. delendum (cf. v.9) σπέρμα ex Ep. *Ir.* add. Go 13 Πατρός scripsi ex
 Ep. *Ir.* (cf. *Ir.* I. 1.1): πληρώματος P

4 Καὶ τοῦτο εἶναι τὸ πνεῦμα τὸ [ἐν αὐτῷ] φω(νῆ)σαν διὰ τοῦ στό- 15
ματος τοῦ Ἰησοῦ, τὸ ὁμολογήσαν ἑαυτὸ Υἱὸν ἀνθρώπου καὶ φανερώσαν
τὸν Πατέρα· κατελθὼν μέντοι γε εἰς τὸν Ἰησοῦν ἠνώσθαι αὐτῷ. (καὶ)
καθεῖλε μὲν τὸν θάνατον, φησίν, ὃ ἐκ (τῆς) οἰκονομίας σωτῆρ (Ἰη-
5 σοῦς), ἐγνώρισε δὲ τὸν Πατέρα Χριστόν [Ἰησοῦν]. εἶναι οὖν τὸν
Ἰησοῦν ὄνομα μὲν τοῦ ἐκ τῆς οἰκονομίας ἀνθρώπου λέγει, τεθεῖσθαι 20
δὲ (εἰς) ἐξομοίωσιν καὶ μόρφωσιν τοῦ μέλλοντος εἰς αὐτὸν κατέρχεσθαι
Ἀνθρώπου· ὃν χωρήσαντα αὐτὸν ἐσχηκέναι, αὐτόν τε [εἶναι] τὸν
Ἄνθρωπον, αὐτόν (τε) τὸν Λόγον, (καὶ) [αὐτόν] τὸν Πατέρα καὶ
(τὸν) Ἄρρητον καὶ τὴν Σιγὴν καὶ τὴν Ἀλήθειαν καὶ Ἐκκλησίαν καὶ
Ζωήν. 25

52 1 Ταῦτα μὲν οὖν πρόδηλα εἶναι πᾶσιν ἐλπίζω τοῖς ὑγιαίνοντα νοῦν
κεκτημένοις ὄντα ἄκυρα καὶ μακρὰν τῆς κατὰ θεοσέβειαν γνώσεως
(ἀπεμφαίνοντα), ὄντα μέρη ἀστρολογικῆς ἐφευρέσεως καὶ ἀριθμητικῆς
Πυθαγορείου, καθὼς οἱ φιλομαθεῖς εἴσεσθε, ἐν τοῖς προμεριμνηθεῖσιν 5
2 ἡμῖν ἐκκειμένων τούτων τῶν δογμάτων. ἵνα δὲ σαφέστερον τούτους
ἐπιδειξώμεν οὐ Χριστοῦ μαθητάς, ἀλλὰ Πυθαγόρου καὶ τῶν περὶ τὰ
μετέωρα [τῶν] ἀστρ(ολόγ)ων ἀπ(η)λημένων, ὅσα (ἐν) ἐπιτομῇ
δυνατὸν ἐστὶν ἐκδήσομαι. λέγουσι γὰρ ταῦτα·

Ἐκ (μ)ονάδος καὶ δυά(δ)ος τὰ ὅλα συνεστάναι· καὶ ἀπὸ [μὲν]
μονάδος ἕως τῶν τεσσάρων ἀριθμοῦντες οὕτως γεννώσι τὴν δεκάδα. 10

c. 52: 4 s. cf. H I. 2.5–10; IV. 43.4–44.3; 51.1–9; VI. 23–28 9–63 ex Iren. I. 16.1–2 =
Eriph. 34. 12.1–14 exscrispit H

15 τοῦτο Go ex Ep.: τοῦτον P ἐν αὐτῷ delevi (om. Ep. Ir., cf. v. 16 ἑαυτὸν)
φω(νῆ)σαν Mi: ἔφασαν P: λαλήσαν Ep. (qui locutus est Ir.) 16 Ἰησοῦ scripsi ex
Ep. Ir. (coniec. Go): υἱοῦ P ἑαυτὸ Cr: ἑαυτὸν P Ep. 17 καὶ ex Ep. Ir. add. Go
18 φησίν scripsi ex Ep. Ir. (cf. vv. 1, 12, 20): φασίν P τῆς ex Ep. add. Go
18/19 Ἰησοῦς addidi ex Ir. (cf. v. 19 ἰησοῦν): om. P Ep. 19 χριστόν P Ep. Ir.: Χριστός
coniec. I. E. Grabe, ft. recte ἰησοῦν del. Go (om. Ep. Ir.) 21 εἰς¹ ex Ep. Ir. (in)
add. Cr 22 χωρίσαντα P αὐτόν ἐσχηκέναι Cr ex Ep. (quem capientem habere
Ir.): ἐσχηκέναι αὐτόν P εἶναι del. Cr (om. Ep. Ir.) 23 τε et καὶ¹ addidi ex
Ep. Ir. αὐτόν² delevi (om. Ep. Ir.) 24 τὸν ex Ep. add. Mi

c. 52: 3 ἀπεμφαίνοντα addidi (cf. e.g. H IV. 50.1) 4 προμεριμνηθεῖσι P 6 οὐ
χ(ριστο)ῦ P (non οὐχί, ut Mi cett.) 7 τῶν delevi ἀστρ(ολόγ)ων scripsi: ἄσ-
τρων P: ἀριθμῶν coniec. Cr ἀπ(η)λημένων scripsi (ἀπασιλάω i. q. ἀποπλανᾶω *Theo.*
Gr. L.): ἀπ-ολημένων P, ut v.: ἀπ' αὐτοῦ εἰλημμένων coniec. Mi: ἀπ' αὐτῶν τεθρολλημέ-
νων s. εἰλεγμένων coniec. Go: ἀπ(ει)λημμένων Cr: ἀπ(ησχο)λημμένων coniec. We ἐν
add. suad. We ἐπὶ τὸ μῆ P, corr. Mi 9 συνεστάναι P: συνεστηκέναι Ep. (con-
stare Ir.) μὲν del. We (om. Ep.) 10 post τὴν δεκάδα addunt Ep. Ir. μία γὰρ
καὶ δύο καὶ τρεῖς καὶ τέσσαρες συντεθεῖσαι ἐπὶ τὸ αὐτὸ τὸν τῶν δέκα αἰῶνων ἀπεκῆσαν
ἀριθμόν

3 πάλιν δ' αὖ <ἡ> δυὰς <ἀφ' αὐτῆς> προελθοῦσα ἕως τοῦ ἐπίσημου, οἶον δύο καὶ τέσσαρες καὶ ἕξ, τὴν δωδεκάδα ἐπέδειξε. καὶ πάλιν ἀπὸ
 τῆς δυάδος <ὁμοίως> ἀριθμοῦντων ἡμῶν ἕως τῶν δέκα ἢ τρι/ακοντὰ <ς>
 4 ἀνεδείχθη, ἐν ἣ ὀγδοὰς καὶ δεκάς καὶ δωδεκάς. τὴν οὖν δωδεκάδα, διὰ
 15 τὸ ἐπίσημ(ον) ἐσηκνῆναι συνεπακολούθησαν αὐτῇ, τὸ ἐπίσημον πάντος
 <λέγουσι>. καὶ διὰ τοῦτο, περὶ τὸν δωδέκατον ἀριθμὸν τοῦ σφάλματος
 γενομένου, τὸ πρόβατον ἀποσκιαρτήσαν πεπλανῆσθαι, <ἐπειδὴ τὴν ἀποστα-
 σίαν ἀπὸ δωδεκάδος φάσκουσι γεγενῆσθαι>. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῆς δε-
 20 κάδος· καὶ ἐπὶ τούτων τὴν δραχμὴν λέγουσιν, ἣν ἀπολέσασα γυνή, ἄψασα
 5 λύχνον ἐζήτει. τὴν δὲ ἐπὶ ἐνὶ προβάτῳ ἀπώλειαν καὶ τὴν <ἐπὶ μᾶς
 δραχμῆς> συντιθέντες, <τὸν> τῶν ἐνενήκοντα ἑννέα ἑαυτοῖς ἀριθμὸν
 μυθεύουσιν, ὡς τῶν ἑνδεκα ἐπισυμπλεκομένων τοῖς ἑννέα ποιεῖν τὸν τῶν
 ἐνενήκοντα ἑννέα ἀριθμὸν· καὶ τούτου χάριν λέγεσθαι τὸ ἀμῆν, περιέχον
 ἀριθμὸν ἐνενήκοντα ἑννέα.

P f. 84^r

16 πάθος: cf. Ir. I. 3.3; II. 20.1; Sagnard, p.382 s. 17 cf. Mt 18:12; Lc 15:4; de
 Sophia Valentini cf. Ir. I. 8.4; de Helena Simonis cf. Ir. I. 23.2; Epiph. 21. 3.5; Tert. *De an.*
 34.4; H VI. 19.2; cf NH I.3, p.31.35 ss.; *Ev. Thomae* log.107 et al. 19 s. cf. Lc
 15:8; Ir. I. 8.4; NH I.2, p.8.9 s. 20–24 i.e. $(12-1) \times (10-1) = 99$ et $\alpha + \mu +$
 $\eta + \nu = 99$. Cf. R. Reitzenstein, *Zeitschr. f. NT Wiss.* 15 (1914), p.78; de voce *amen* in
 papyris et inscriptionibus $\rho \theta$ (99) scripta cf. Dornseiff, pp. 112 et 131

11 ἡ ex Ep. add. Cr ἀφ' αὐτῆς addidi (ἀπ' αὐτῆς Ep., ab ea Ir.) 12 τέσσαρες
 scripsi ex Ep. (cf. app. ad v. 10): τέσσαρα P ἐπέδειξε P Ep.: ἀπέδειξε Mi Go
 13 ὁμοίως ex Ep. Ir. add. Cr ἡ τριακοντὰ <ς> Go: ἡ τριάκοντα P: ἡ λ̄ Mi
 15 συνεπηκολούθησεν P, ex Ep. Ir. corr. Mi 16 λέγουσι ex Ep. Ir. add. Cr
 τοῦτο P², τοῦτον P¹ 17 post πεπλανῆσθαι lac. sign. Go, quam explevi ex Ep.
 (ἐπειδὴ τὴν ἀπόστασιν ἀπὸ δωδεκάδος γεγενῆσθαι φάσκουσι) et Ir. (quoniam apostasiam
 a duodecade factam dicunt) 18–19 pro ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῆς δεκάδος habent Ep.
 Ir. τῷ αὐτῷ τρόπῳ καὶ ἀπὸ τῆς [δω]δεκάδος ἀποστάσαν μίαν δύναμιν ἀπολωλέναι
 μαντεύονται 19 ἐπὶ scripsi: ἐκ P 19–20 pro καὶ ἐπὶ τούτων – ἄψασα λύχνον
 ἐζήτει habent Ep. Ir. καὶ ταύτην εἶναι τὴν γυναῖκα τὴν ἀπολέσασαν τὴν δραχμὴν, καὶ
 ἄψασαν λύχνον καὶ εὐροῦσαν αὐτήν 19 τούτων P: τούτῳ coniec. Mi
 δραχμὴν P Ep. ἦν P 20 ἄψασα P 20 pro τὴν δὲ ἐπὶ ἐνὶ προβάτῳ usque
 ad v.24 ἀριθμὸν ἐνενήκοντα ἑννέα habent Ep. Ir. οὕτως οὖν καὶ τοὺς ἀριθμοὺς τοὺς
 καταλειφθέντας (ἐπὶ μὲν τῆς δραχμῆς τοὺς ἑννέα, ἐπὶ δὲ τοῦ προβάτου τοὺς ἑνδεκα)
 ἐπιπλεκομένους ἀλλήλοις τὸν τῶν ἐνενήκοντα ἑννέα τίκτειν ἀριθμὸν, ἐπεὶ ἑννάκις τὰ
 ἑνδεκα ἐνενήκοντα ἑννέα γίνεται. διὸ καὶ τὸ ἀμῆν τοῦτον λέγουσιν ἔχειν τὸν ἀριθμὸν
 20 δὲ scripsi: τε P 21 ἐπὶ μᾶς δραχμῆς supplevi συντιθέντες post 22 ἑννέα P,
 transposui τὸν addidi 22 ἑαυτοῖς Go: ἑαυτοῦς P 23 ἀριθμὸν scripsi:
 ἀριθμοὺς P

- 6 Ἄλλον δὲ ἀριθμὸν οὕτω λέγουσι· τὸ ἦτα στοιχεῖον σὺν <μὲν> τῷ 25
 ἐπισήμῳ ὀγδοάδα εἶναι, ἀπὸ τοῦ ἄλφα ὀγδῶ κείμενον τότῳ· εἶτα
 πάλιν ἄνευ τοῦ ἐπισήμου ψηφίζοντες τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν τῶν στοιχείων
 καὶ συντιθέντες μέχρι τοῦ ἦτα, τὸν <τῶν> τριάκοντα ἀριθμὸν ἐπιδεικ-
 7 νύουσιν. ἀρξάμενος γὰρ τις ἀπὸ τοῦ ἄλφα <καὶ τελευτῶν> εἰς τὸ ἦτα 30
 <κατὰ> τὸν ἀριθμὸν τῶν στοιχείων, ὑπεξαιρούμενος <δὲ> τὸ ἐπίσημον 35
 <καὶ ἐπισυντιθεῖς τὴν ἐπαύξησιν τῶν γραμμάτων>, εὐρήσει <τὸν τῶν>
 τριάκοντα ἀριθμὸν. <καὶ ἐντεῦθεν ἀποδεικνύουσι τὴν Ὀγδοάδα μητέρα
 τῶν τριάκοντα αἰώνων.> ἐπεὶ οὖν ἐκ τῶν τριῶν δυνάμεων ἦνεται ὁ
 τῶν τριάκοντα ἀριθμὸς, <τρὶς> αὐτὸς γενόμενος τὰ ἐνετήκοντα ἐποίησε
 – τρὶς γὰρ τριάκοντα ἐνετήκοντα –. <καὶ αὐτὴ δὲ ἡ τριάς ἐφ’ ἑαυτὴν 35
 8 συντεθεῖσα ἐννέα ἐγέννησεν.> οὕτως ἡ ὀγδοὰς τὸν τῶν ἐνετήκοντα
 ἐννέα ἀπεκύησεν ἀριθμὸν. – <τουτέστιν> ἐκ <τῆς> πρώτης ὀγδοάδος
 καὶ δωδεκά(δ)ος καὶ δεκάδος· ἥς ποτὲ μὲν ὡς ὀλοκλήρου συνάγοντες
 τὸν ἀριθμὸν ποιοῦσι τριακοντάδα· ποτὲ δὲ <τῆς δωδεκάδος> τὸν δωδέ-
 40 κατον ὑφαιροῦντες ψηφίζουσι(v) ἔνδεκα, καὶ ὁμοίως <τῆς δεκάδος 40
 ὑφαιροῦντες> τὸν δέκατον ψηφίζουσιν ἐννέα, ταῦτά τε ἐπισυμπλέκοντες
 [καὶ δεκαπλασιάσαντες] ἀριθμὸν ἐπιτελοῦσι <τὸν> τῶν ἐνετήκοντα
 ἐννέα. –

33 i. e. ex ogdoade, decade et duodecade, cf. v. 37 s.

25 pro ἄλλον δὲ ἀριθμὸν οὕτω λέγουσι habent Ep. Ir. οὐκ ὀκνήσω δέ σοι καὶ ἄλλως
 ἐξηγουμένων αὐτῶν ἀπαγγεῖλαι κτλ. post ἀριθμὸν lac. susp. Go μὲν addidi
 ex Ep. 26 post εἶναι add. θέλουσιν Ep., volunt Ir. 28 σὺν τιθέντες P (compo-
 nentes Ir.): ἐπισυνθέντες Ep. τὸν τριακοντα ἀριθμὸν P (cf. v. 32): τὴν τριακοντάδα
 Ep. Ir. τῶν addidi 29 καὶ τελευτῶν addidi ex Ep. Ir. εἰς τὸ scripsi ex
 Ep. Ir.: ἕως τοῦ P 30 κατὰ addidi ex Ir. (per) τὸν ἀριθμὸν P: per numeros
 (l. numerum) litterarum Ir.: τῷ ἀριθμῷ Ep. δὲ addidi ex Ep. Ir. (autem) τὸ
 scripsi ex Ep.: τὸν P 31 καὶ ἐπισυντιθεῖς τὴν ἐπαύξησιν τῶν γραμμάτων supplevi
 ex Ep. Ir. τὸν add. Go et τῶν² add. Mi et Cr 32 post ἀριθμὸν om. H (Ep.
 34. 12.9) μέχρι γὰρ τοῦ ε̄ στοιχείου πεντεκαίδεκα γίνονται, ἔπειτα προστεθεῖς αὐτοῖς ὁ τῶν
 ἐπτά ἀριθμὸς β̄ καὶ κ̄ ἀπέτελεσε, προσελθὼν δὲ τούτοις τὸ η̄, ὃ ἐστὶν ὀκτώ, τὴν θαυμασιωτά-
 την τριακοντάδα ἀνεπλήρωσεν 32–33 καὶ ἐντεῦθεν ἀποδεικνύουσι τὴν Ὀγδοάδα
 μητέρα τῶν τριάκοντα αἰώνων supplevi ex Ep. Ir. (cf. vv. 36 s. et 44) 33 τῶν τριῶν
 P (tribus Ir.): τριάκοντα Ep. 34 τρὶς ex Ep. et Ir. (ter) add. Mi 35 τρὶς γὰρ
 τριάκοντα ἐνετήκοντα P Ep.: om. Ir. 35–36 καὶ αὐτὴ δὲ ἡ τριάς – ἐννέα ἐγέννησεν
 ex Ep. Ir. suppl. Cr 35 ἑαυτὴν We: ἑαυτῆς Ep. Holl: in se Ir. 36 post οὕτως
 add. te Ep., om. P Ir. 37 post ἐννέα add. παρ’ αὐτοῖς Ep., om. P Ir. τουτέστιν
 addidi ab ἐκ <τῆς> πρώτης ὀγδοάδος usque ad v. 43 ἐνετήκοντα ἐννέα om. Ep. Ir.
 (additamentum Hippolyti) 37 τῆς addidi 38 καὶ δεκάδος καὶ δωδεκά(δ)ος P,
 transposui ὡς ὀλοκλήρου scripsi: εἰς ὀλόκληρον P 39 τῆς δωδεκάδος addidi
 40 ὁμοίως καὶ P, transposui 40–41 τῆς δεκάδος ὑφαιροῦντες supplevi 41 τὸν
 Mi: τοῦ P ψηφίζουσιν scripsi (cf. v. 40): ποιοῦσιν P τε scripsi: δὲ P 42 καὶ
 δεκαπλασιάσαντες seclusi (quia 11 × 9 = 99, cf. v. 22 s.) τὸν add. suad. We

Ἐπειδὴ δὲ ὁ δωδέκατος αἰὼν καταλείψας τοὺς <ἄνω> ἔνδεκα καὶ 9
 45 ἀποστάς κάτω ἐχώρησε, φάσκουσι κατάλληλον καὶ τοῦτο· ὁ γὰρ
 τύπος τῶν γραμμάτων διδάσκει. ἔνδεκατον γὰρ τῶν γραμμάτων κείσθαι
 τὸ $\bar{\lambda}$, ὃ ἐστὶν ἀριθμὸς τῶν τριάκοντα, <καὶ> κείσθαι αὐτὸ κατ' εἰκόνα
 τῆς ἄνω οἰκονομίας, ἐπειδὴ ἀπὸ τοῦ ἄλφα / – χωρὶς τοῦ ἐπισήμου –
 αὐτῶν τῶν γραμμάτων ὁ ἀριθμὸς ἕως τοῦ $\bar{\lambda}$ συντ(ε)θειμένος <κατὰ>
 50 τὴν παραύξησιν τῶν γραμ(μά)τω(ν) σὺν αὐτῷ τῷ $\bar{\lambda}$ τὸν <τῶν> ἐνενή-
 κοντα ἑννέα ποιεῖ ἀριθμὸν. ὅτι δὲ τὸ $\bar{\lambda}$, ἑνδεκάτω κείμενον τόπω, ἐπὶ 10
 τὴν τοῦ ὁμοίου αὐτῷ κατῆλθε ζήτησιν, ἵνα ἀναπληρώσῃ τὸν δωδέκατον
 ἀριθμὸν, καὶ εὐρὸν αὐτὸν ἐπληρώσῃ, φανερόν εἶναι ἐξ αὐτοῦ τοῦ
 σχήματος τοῦ στοιχείου. τὸ γὰρ Λ, ὡσπερ ἐπὶ τὴν τοῦ ὁμοίου αὐτῷ
 55 ζήτησιν παραγενόμενον, καὶ εὐρὸν <καὶ εἰς ἑαυτ> ὁ[ν] ἀρπάσαν <αὐτόν>,
 τὴν τοῦ δωδεκάτου ἀνεπλήρωσε χώραν, τοῦ Μ στοιχείου ἐκ δύο Λ [καὶ
 ἦ] συγκειμένου. διὸ δὴ καὶ φ(ε)ύγειν αὐτοὺς διὰ τῆς γνώσεως τὴν τῶν 11
 ἐνενήκοντα ἑννέα χώραν – τουτέστι τὸ ὑστέρημα –, τύπον ἀριστερᾶς
 χειρὸς, μεταδιώκειν δὲ τὸ ἔν, ὃ προστεθὲν τοῖς ἐνενήκοντα ἑννέα εἰς
 60 τὴν δεξιᾶν αὐτοῦ <ς> χεῖρα μετέ<στησεν>.

P. f. 84^v

57 αὐτοὺς: i. e. Marci discipulos 58 τὸ ὑστέρημα: H VI. 31.6; 54.1; X. 13.2; Ir. I. 14.1;
 16.3; 17.2; 19.1; 21.4; Epiph. 31. 4.1; Clem. *Exc. ex Theod.* 22.7 et al. 58–60 cf. NH
 I.3 (*Ev. Verit.*), pp.31.35–32.16; Ir. II. 24.6; Iuven. *Sat.* 10.248 s. Felix nimirum, qui tot per
 saecula mortem / distulit atque suos iam dextra computat annos; Sidon. Apollin. *Ep.* 9.9
 (Ad Faustum) s. f.: quandoquidem tuos annos iam dextera numeraverit; August. *In ev. Io.*
 122.7 (C. C. 36, p. 672.50) quia in summa centenarii numerus ad dexteram transit; Cassian.
Collat. 24. 26.7 (III, p. 202 E. Pichery, Sources chrét. 64) Centenarius enim numerus de
 sinistra transfertur in dexteram, et licet eandem in supputatione digitorum figuram tenere
 videatur, nimium tamen quantitatis magnitudine supercrescit; cf. τὰ ψυχικὰ δεξιὰ, τὰ ὑλικὰ
 ἀριστερὰ ap. Ir. I. 5.1; 6.1; H VI. 32.6; cf. H V. 15.4–5; Epiph. 32. 2.1–4 et al.

44 pro Ἐπειδὴ δὲ – 46 διδάσκει habent Ep. Ir. Καὶ ἐπεὶ ὁ δωδέκατος αἰὼν ἀποστάς
 κατέλειψε τοὺς ἄνω ἔνδεκα, κατάλληλον λέγουσι τὸν τύπον τῶν γραμμάτων τῷ σχήματι
 τοῦ λόγου (: τοῦ $\bar{\lambda}$ Grabe) κείσθαι 44 τοὺς P Ep. (non τὸν, ut Mi cett.) ἄνω ex
 Ep. Ir. add. Cr 47 καὶ ex Ep. Ir. add. Go αὐτὸ P, om. Ep. Ir. 49 κατὰ
 ex Ep. Ir. add. Go 50 τῶν² ex Ep. add. suad. We 51 ποιεῖ coniec. We: ποιεῖται
 P Ep. post τόπω addunt τῇ τάξει Ep. Ir. 52 τὴν bis P 53 hic et in v. 55
 εὐρὸν P αὐτόν (i. e. τοῦτον τὸν αἰὼνα) P Ep. Ir. (eum), cf. v. 55: antiquus error pro
 αὐτὸ Holl 54 Λ scripsi ex Ep. Ir.: λάβδα P 55 κατ² ex Ep. Ir. add. Go et <εἰς
 ἑαυτ> ὁ[ν] ἀρπάσαν <αὐτόν> scripsi ex Ep. (εἰς ἑαυτὸ ἀρπάσαν αὐτόν) et Ir. (in semet
 rapiens ipsum): αναρπάσαν P 56 $\bar{\mu}$ P Λ scripsi: λάβδα P: ex duobus lambdis
 Ir. 56–57 καὶ ἦ om. Ep. Ir., del. Mi 57 δὴ om. Ep. Ir. φεύγειν scripsi
 ex Ep. Ir.: φυγεῖν P 58 ἀριστερᾶς Mi: ἀριστερόν P 60 αὐτοὺς Cr ex Ir. (eos):
 αὐτοῦ P Ep. μετέ<στησεν> et v. 62 <κατε>σκεινάσθαι ex Ep. Ir. restituere Go: μετὰ
 σκεινάσθαι P

Αὐτὴν δὲ τὴν κτίσιν κατ' εἰκόνα τῶν ἀοράτων ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ, ὡς ἀγνωστοῦ αὐτοῦ, κατεσκευάσθαι διὰ τῆς Μητρὸς (οὔτως) λέγουσι·

- 53 1 Πρῶτον μὲν τὰ τέσσαρα στοιχεῖα [ἄ] φασιν – πῦρ, ὕδωρ, γῆν, ἀέρα – εἰκόνα προβεβλήσθαι τῆς ἄνω τετράδος· τὰς τε ἐνεργείας αὐτῶν συναριθμοῦντες, οἷον θερμόν, ψυχρόν, ὑγρόν, ξηρόν, λέγουσιν ἀκριβῶς 2 ἐξεικονίζειν τὴν ὀγδοάδα. ἐξῆς (δὲ) δέκα δυνάμεις οὕτω καταριθμοῦσιν· ἐπτὰ (μὲν) σώματα κυκλοειδῆ, ἃ καὶ οὐρανοὺς καλοῦσιν, ἔπειτα τὸν 5 περιεκτικὸν αὐτῶν κύκλον, ὃν καὶ ὀγδοὸν οὐρανὸν ὀνομάζουσι, πρὸς δὲ 3 τούτοις ἡλίον τε καὶ σελήνην. καὶ ταῦτα δέκα ὄντα τὸν ἀριθμὸν εἰκόνας λέγουσιν εἶναι τῆς ἀοράτου δεκάδος, τῆς ἀπὸ Λόγου καὶ Ζωῆς (προελθούσης). τὴν (δὲ) δωδεκάδα (μηνύεσθαι) διὰ τοῦ ζῳδιακοῦ καλουμένου κύκλου· τὰ γὰρ δώδεκα ζῳδία φανερώτατα τὴν τοῦ Ἀνθρώπου 10 καὶ τῆς Ἐκκλησίας θυγατέρα Δωδεκάδα ἀποσκιάζειν λέγουσι.
- 4 Καὶ ἐπεὶ ἀντ(επ)εζεύχθη, φασί, τῇ τῶν ὄλων [ἀνα]φορᾷ, ὡκυτάτη ὑπαρχούση, ὁ ὑπερ(τε)θεῖς ο(ὐ)ρανός, ὁ πρὸς αὐτῷ τῷ κύτει βαρύνων καὶ ἀντιταλαντεύων τὴν ἐκείνων ὡκύτητα τῇ ἑαυτοῦ βραδυτῆτι, ὡς ἐν 15 τριάκοντα ἔτεσι τὴν περίοδον ἀπὸ σημείου ἐπὶ σημεῖον ποιεῖσθαι, εἰκόνα λέγουσιν αὐτὸν τοῦ Ὁρου, τοῦ τὴν τριακοντῶνυμον Μητέρα 5 αὐτῶν περιέχοντος. τὴν σελήνην τε πάλιν, τὸν (ἑαυτῆς) οὐρανὸν

61 ab Αὐτὴν δὲ τὴν κτίσιν usque ad VI. 54.2 αὐτοῦ τὸ ἔργον = Ir. I. 17.1–2 = Epiph. 34. 14.1–12 61 s. cf. H VI. 33.1; 34.8; Ir. I. 5.1 et 3–4

61 Αὐτὴν δὲ τὴν κτίσιν – v. 62 ὡς ἀγνωστοῦ αὐτοῦ supplevi ex Ep. Ir. 62 οὔτως addidi
c. 53: 1 ἄ deleui (om. Ep. Ir.) φασιν scripsi ex Ep. Ir.: φησὶν P 2 τετράδος P Ir.:
πρώτης τετράδος Ep. (ft. cf. v. 1 ἄ, i. e. ᾶ) 2 τὰς τε ἐνεργείας αὐτῶν Mi ex Ep. Ir.: τοῖς
δὲ ἐνεργείαις αὐτῶ P 3 συναριθμοῦντες P: συναριθμουμένας omisso v. 3 λέγουσιν Ep.
Ir. θερμόν τε καὶ ψυχρόν, ὑγρόν τε καὶ ξηρόν Ep. Ir. 4 ἐξῆς P Ep.: ἐξ ἧς Mi ex Ir.
(ex qua) δὲ add. Go: om. P Ep. Ir. δέκα scripsi ex Ep. Ir.: ἰ P 5 μὲν addidi
ex Ep. Ir. (quidem) σώματα P: σωματικὰ Ep. Ir. 7 καὶ² P: om. Ep. Ir.
δέκα scripsi: ἰ P 8/9 προελθούσης addidi ex Ep. Ir. 9 δὲ ex Ep. Ir. add. Mi |
μηνύεσθαι ex Ep. Ir. add. Go 10 κύκλου καλουμένου P, transposui conl. Ep. Ir. |
τὰ We ex Ep.: ταῦτα P 11 ἀποσκιάζειν Go: ἐπισκιάζειν P: σκιαγραφεῖν Ep., quasi
per quandam umbram pinxisse Ir. 12 ἀντεζεύχθη P, ex Ep. Ir. corr. Go φασί
Cr ex Ep. cod. V et Ir. (inquiant): φησὶ P et Ep. cod. M φορᾶ Go ex Ep. (φορᾶν)
et Ir. (ονεῖ): ἀναφορᾶ P 13 ὁ ὑπερ(τε)θεῖς scripsi ex Ir. (quod superpositum est
caelum): ὑπερθεν P: † οὔπερ ὁ χρόνος † Ep. 14 ἐκείνων Cr ex Ep. Ir.: ἐκείνου P |
ὡς P: ὡστε Ep. (ita ut Ir.) ante ἐν add. αὐτὸν Ep.: om. P Ir. 17 ἑαυτῆς addidi
ex Ep. Ir.

ἐκπεριε<ρ>χομένην ἐν τριάκοντα ἡμέραις, διὰ τῶν ἡμερῶν τὸν ἀριθμὸν
 τῶν <τριάκοντα> αἰώνων ἐκτυποῦν. καὶ τὸν / ἥλιον δέ, ἐν δώδεκα μηνῶν
 20 ἐκπεριε<ρ>χόμενον καὶ τερματίζοντα τὴν κυκλικὴν αὐτοῦ ἀποκατάστα-
 σιν, <διὰ τῶν δώδεκα μηνῶν> τὴν δωδεκάδα φανεροῦν. καὶ αὐτὰς δὲ 6
 τὰς ἡμέρας, δώδεκα ὥρων τὸ μέτρον ἐχούσ(ας), τύπον τῆς φαινήσ
 δωδεκάδος εἶναι. καὶ αὐτοῦ δὲ τοῦ ζῳδιακοῦ κύκλου τὴν περίμετρον
 εἶναι μοιρῶν τριακοσίων ἐξήκοντα· ἕκαστον <γὰρ> ζῳδίων μοίρας ἔχειν
 25 τριάκοντα· οὕτω δὴ καὶ διὰ τοῦ κύκλου τὴν εἰκόνα τῆς συναφείας τῶν 7
 δώδεκα πρὸς <τὰ> τριάκοντα τετηρηθῆσθαι λέγουσιν. ἔτι μὴν καὶ τὴν γῆν
 εἰς δώδεκα κλίματα διηρηθῆσθαι φάσκοντες, καὶ καθ' ἕνα ἕκαστον κλίμα
 ἀνὰ μίαν δύναμιν ἐκ τῶν οὐρανῶν κατὰ κάθετον ὑποδεχομένην καὶ
 ὁμοιωμένα τέκνουσαν τῆ καταπεμπούση [κατὰ] τὴν ἀπόρροιαν
 30 δυνάμει, τύπον <εἶναι> τῆς ἄνω δωδεκάδος.

P f. 85^r

Πρὸς δὲ τούτοις, θελήσαντά <φασί> τὸν δημιουργὸν τῆς ἄνω 1 54
 Ὀγδοάδος τὸ ἀπέραντον καὶ αἰώνιον καὶ ἀόριστον καὶ ἄχρονον μιμή-
 σασθαι, καὶ μὴ δυνηθέντα τὸ μόνιμον αὐτῆς καὶ [τὸ] αἰδίων ἐκτυπῶσαι,
 διὰ τὸ καρπὸν α(ὐ)τὸν εἶναι ὑστερήματος, εἰς [τοῦτο] χρόνους καὶ
 5 καιρούς, ἀριθμούς τε πολυτετεῖς [πρὸς] τὸ αἰώνιον αὐτῆς <κατα>τεθεῖσ-
 θαι, οἰόμενον ἐν τῷ πλήθει τῶν χρόνων μιμήσασθαι αὐτῆς τὸ ἀόριστον.

18 ἐκπεριερχομένην Go: ἐκπεριεχομένην P: ἐμπεριεχομένην Ep.: circumeuntem Ir.
 19 τριάκοντα (i.e. Λ) addidi ex Ep. Ir. ἐκτυποῦν Go ex Ep. Ir. (significare):
 ἐκτυποῦσαν P 20 ἐκπεριερχόμενον Cr: ἐν περι ἐχόμενον P: circumeuntem Ir.:
 περιεχόμενον Ep. αὐτοῦ We: αὐτοῦ P Ep. (suum Ir.) 21 διὰ τῶν δώδεκα
 μηνῶν supplevi ex Ep. Ir. φανεροῦν P, manifestare Ir.: φανερὰν ποιεῖν Ep.
 22 φαινήσ scripsi ex Ep. (non apparentis Ir.): κενῆς P (i.e. corruptum ex φαινήσ?)
 23 post εἶναι om. P ἀλλὰ μὴν καὶ τὴν ὥραν φασί, τὸ δωδέκατον τῆς ἡμέρας, ἐκ τριάκοντα
 μοιρῶν κεκοσμηθῆσθαι διὰ τὴν εἰκόνα τῆς τριακοντάδος hab. Ir. Ep. (34. 14.8) 24 γὰρ
 ex Ep. Ir. add. suad. Mi 25 δὴ P² Mi Holl: δὲ P¹ Ep. τῶν We ex Ep. Ir.:
 τῆς P 26 τὰ ex Ep. add. Go τετηρηθῆσθαι Go ex Ep. Ir. (custoditam): μετρηθῆσθαι
 P, μετρεῖσθαι Mi γῆν Mi ex Ep. Ir.: αὐτὴν P 27 διηρηθῆσθαι Mi ex Ep. Ir.
 (divisam): ἀνηρηθῆσθαι P 28 κατὰ κάθετον Mi ex Ep. Ir. (secundum demissionem):
 καθ' ἕκαστον P 29 ὁμοιωμένα P¹: εὐκότα Ep. (similes Ir.): ὁμοίωμα P²: <καθ'>
 ὁμοίωμα Go: ὁμοούσια Cr κατὰ del. Dindorf (om. Ep. Ir.) 30 δυνάμει Go
 ex Ir. (virtuti): δύναμιν P Ep. εἶναι ex Ep. Ir. add. Go ἄνω om. Ep. Ir.
 post δωδεκάδος addunt Ep. Ir. καὶ τῶν τέκνων αὐτῆς σαφέστατον διαβεβαιούνται

c. 54: 1 φασί ex Ep. Ir. add. Cr 3 μόνιμον Go ex Ep. Ir. (perseverabile): ἄμωμον P 1
 τὸ² deleui (om. Ep.) 4 αὐτὸν om. Ep. Ir. τοῦτο deleui (om. Ep. Ir.) 5 πρὸς
 deleui (om. Ep. Ir.) 5/6 <κατα>τεθεῖσθαι scripsi ex Ep. Ir. (deposuisse): τεθεῖσθαι P
 6 οἰόμενον Go ex Ep. Ir.: γενόμενον μὲν οὖν P ἀόριστον scripsi (cf. v. 2): ἀόρατον
 P: ἀπέραντον Go et Cr ex Ep. Ir. (interminatum)

2 ἐνταῦθα δὲ λέγουσιν, ἐκφυγούσης αὐτὸν τῆς ἀληθείας, ἐπηκολουθη-
κέναι τὸ ψεῦδος, καὶ διὰ τοῦτο, πληρωθέντων τῶν χρόνων, κατάλυσιν
λαβεῖν αὐτοῦ τὸ ἔργον.

55 1 Ταῦτα μὲν οὖν οἱ ἀπὸ τῆς Οὐαλεντίνου σχολῆς περὶ τε τῆς κτίσεως
καὶ περὶ τοῦ παντὸς λέγουσιν, ἐκάστοτε καινότερόν <τι> ἐπιγεννῶντες·
καὶ τοῦτο καρποφορίαν νομίζουσιν, εἴ τις μείζον <ψεῦσμα> ὁμοίως
2 ἐφευρῶν τερατ(ουρ)γ(εῖν) δόξει. καὶ ἐκ τῶν γραφῶν ἕκαστα πρὸς τοὺς
προειρημένους ἀριθμοὺς ἐφευρίσκοντες σύμφωνα, κατηγοροῦσι Μωσέως 5
καὶ τῶν προφητῶν, φάσκοντες ἀλ<λ>ηγορικῶς αὐτοὺς τὰ μέτρα τῶν
αἰώνων λέγειν· ἃ παρατιθέναί μοι οὐκ ἔδοξε<ν, ὄν>τα φλύαρα καὶ ἀσύ-
στατα, ἤδη τοῦ μακαρίου πρεσβυτέρου Εἰρηναίου δεινῶς καὶ πεπονη-
μένως [ὡς] τὰ δόγματα αὐτῶν διελέγξαντος. / παρ' οὐ καὶ <ἡμεῖς τὰ>
P f. 85^v αὐτῶν ἐφευρήματα <μεταλαβόντες ἐξεθέμεθα,> ἐπιδεικνύντες αὐτοὺς 10
<ἐκ τῆς> Πυθαγορείου φιλοσοφίας καὶ ἀστρολόγων (π)εριε(ργ)ίας
ταῦτα σφετερισμένους ἐγκαλεῖν Χριστῷ [ὡς] ταῦτα παραδεδωκέναι.
3 ἀλλ' ἐπεὶ ἰκανῶς νομίζω καὶ τὰ τούτων φλύαρα δόγματα ἐκτεθεῖσθαι,
σαφῶς τε ἐπιδεδεῖχθαι τίνων εἶεν μαθηταὶ Μάρκος τε καὶ Κολάρβασος,
οἱ τῆς Οὐαλεντίνου σχολῆς διάδοχοι γενόμενοι, ἴδωμεν τί λεγεί καὶ 15
Βασιλείδης.

1-16 ed. Bunsen, pp.359-361 1-4 cf. Iren. I. 18.1 = Eriph. 34. 15.1 Καὶ περὶ
μὲν τῆς κτίσεως τοιαῦτα λέγοντες, καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἐπιγεννᾷ ἕκαστος αὐτῶν,
καθῶς δύναται, καινότερόν <τι> (aliquid novi Ir.): τέλειος γὰρ οὐδεὶς ὁ μὴ μεγάλα
ψεῦσματα παρ' αὐτοῖς καρποφορήσας. 4-9 cf. Ir. I. 18.1-20.2 = Eriph. 34. 15.1-18.7 I
14 Κολάρβασος: cf. H IV. 13.1; VI. 5; Ir. I. 14.1; Eriph. 34.1 (anacephal.)

7 δὲ P: τε Ep.: om. Ir. ἐπικολου- P

c. 55: 2 καινότερόν <τι> scripsi ex Ir. I. 18.1: κενώτερα P: καινότερα Bunsen 3 μείζον
<ψεῦσμα> ὁμοίως scripsi ex Ep. Ir. (maxima mendacia): μείζον ὁμοίως P: μείζονας αἰώνας
Bunsen: μετωνυμίας s. ἀλαζονείας coniec. Go 6 ἀληγο- P 7 <ὄν>τα Mi:
τὰ P 8/9 πεπονημένος P², πεποιη- P¹ 9 ὡς del. Mi ἡμεῖς addidi et τὰ
add. Cr 10 μεταλαβόντες ἐξεθέμεθα addidi: μετεilhφραμεν add. Bunsen: παρεilhφραμεν
add. Go, agn. We: eilhφραμεν add. Cr 11 ἐκ τῆς add. Cr: ἀπὸ add. suad. We
12 σφετερησα- P ὡς del. Go παραδεδωκέναι P: παραδεδωκότι (servato ὡς)
Bunsen 15 λέγειν P

ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΠΑΣΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ Ζ

- Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ ἐβδόμῃ τοῦ κατὰ πασῶν αἵρέσεων ἐλέγχου· 1
 Τίς ἡ δόξα Βασιλείδου, καὶ ὅτι τοῖς Ἀριστοτέλους δόγμασι καταπλα- 2
 γεῖς ἐξ αὐτῶν τὴν αἴρεσιν συνεστήσατο.
 5 Καὶ τίνα Σατρονεῖλος λέγει, ὁ Βασιλείδῃ σχε(δ)ὸν (συν)ακμάσας. 3
 Πῶς καὶ (Μέν)ανδρος ἐπεβάλετο εἰπεῖν ὑπὸ ἀγγέλων τὸν κόσμον 4
 γεγενῆσθαι.
 Τίς ἡ Μαρκίωνος ἀπόνοια, καὶ ὅτι τὸ δόγμα αὐτοῦ(ῦ) οὐ καινὸν οὐδὲ 5
 ἐξ ἀγίων γραφῶν, ἀλλὰ Ἐμπεδοκλέους (τ)υγγάνει.
 10 Πῶς Καρποκράτης ματαιάζει, καὶ αὐτὸς ὑπὸ ἀγγέλων τὰ ὄντα φάσκων 6
 γεγενῆσθαι.
 Ὅτι Κήρινθος μὴδὲν ἐκ γραφῶν (λαβῶν), ἀλλ' ἐκ τῶν Αἰγυπτίοις 7
 δοξάντων, (τὴν) δόξαν συνεστήσατο.
 Τίνα τὰ τοῖς Ἐβιωναίοις δοκοῦντα, καὶ ὅτι ἔθεσιν Ἰουδαϊκοῖς μᾶλλον 8
 15 προσέχουσι.
 Πῶς καὶ ὁ Θεόδοτος πεπλάνηται, ἃ μὲν (ἐκ) τῶν Ἐβιωναίων ἐρα- 9
 νισάμενος, (ἃ δ' ἐκ τοῦ Κηρίνου).
 Καὶ τίνα Κέρδωνι ἔδοξε, καὶ αὐτῷ τὰ Ἐμπεδοκλέους εἰπόντι καὶ 10
 κακῶς προβιβάσ(α)ντι τὸν Μαρκίωνα.
 20 Καὶ πῶς Λουκιανός, μαθητῆς γενόμενος Μαρκίωνος, ἀπηρυθριασ[ε]μέ- 11
 νως τὸν θεὸν ἐβλασφήμησεν.
 Ὅτι καὶ Ἀπελ(λ)ῆς, (καὶ αὐτὸς Μαρκίωνος) γενόμενος μαθητῆς, 12
 οὐ τὰ αὐτὰ τῷ διδασκάλῳ ἐδογμάτισεν, ἀλλὰ ἐκ φυσικῶν δογμάτων
 κινηθεὶς τὴν οὐσίαν τοῦ παντὸς ὑπέθετο.

1 βιβλίον ζ τοῦ κατὰ πασῶν αἵρέσεων ἐλέγχου litt. rubr. P 2 ἐλέγχου P
 4 συνεστήσατο scripsi: συνέστησε P 5 σατρονεῖλος P Βασιλείδῃ συνακμάσας
 coniec. Mi et σχεδὸν scr. Go: βασιλείδης λέων ἀκμάσας P 6 καὶ scripsi: δὲ P
 Μένανδρος Mi: ἀνδρὸς P ἐπέβαλε τὸ P 8 αὐτοῦ Mi: αὐτὸ P 12 ἐγγρά-
 φων P λαβῶν addidi (cf. H Prooem. 8) 13 τὴν addidi συνεστήσαντο P
 14 σεβωναίοις P, corr. Mi ἔθεσιν scripsi (cf. H VII. 32.2; 34.1): ἤθεσιν P 16 ἐκ
 addidi ἐβιωναίων P¹, εὐίων- P² 17 ἃ δὲ τοῦ Κηρίνου suppl. Mi et ἐκ addidi
 (cf. H VII. 35.1): ἃ δὲ τῶν γνωστικῶν suppl. Cr 18 Κέρδωνι Go: σακέρδωνι P
 20-21 ἀπηρυθριασ[ε]μένως scripsi conl. Ir. I. 27.2 impudorate blasphemans eum qui a lege
 et prophetis annunciatu est deus; ἀπηρυθριασμένως βλασφημῶν: ἀπηρυθρίασε μόνος P:
 ἀπηρυθρίασεν ὁμοίως Go μόνος del. Cr 21 ἐβλασφήμησεν P: βλασφημησάι
 Mi cett. 22 ὅτι P: οὐ Mi ἀπελῆς P καὶ αὐτὸς Μαρκίωνος addidi (cf.
 H X. 20.1): Μαρκίωνος post γενόμενος add. E. Klostermann, agn. We

- 13 1 Πελάγει κλυδωνιζομένῳ ὑπὸ βίας ἀνέμων ἐοικότα [ὀρώντες] τὰ τῶν αἰρετικῶν δόγματα ἐχρῆν τοὺς ἀκροατὰς <ὀρμῶντας> παραπλεῖν, ἐπιζητοῦντας τὸν εὐδιον λιμένα. τὸ γὰρ τοιοῦτον πέλαγός ἐστι καὶ θηριῶδες καὶ / δύσβατον, ὡς <φέρ'> εἰπεῖν τὸ Σικελιωτικόν, ἐν ᾧ μυθεύεται <καὶ> Κύκλωψ καὶ Χάρυβδις καὶ Σκύλα(λα) <καὶ> (Πλ)α(γκται) <καὶ> τὸ Σειρήνων ὄρος, ὃ διαπλεῦσαι τὸν Ὀδυσσεά φάσκουσιν Ἑλλήνων οἱ ποιηταὶ πανούργως χρησάμενον τῇ τῶν π<α>ραξέ<ν>ων θηρ<ι>ων δεινότητι· διάφορος γὰρ ἢ τούτων ὠμότης πρὸς τοὺς διαπλέοντας ἦν. αἱ δὲ Σειρήνες λιγυῖ ἄδουσαι καὶ μουσικῶς ἠπάτων τοὺς παραπλέοντας, πείθουσαι ἠδεῖα φωνῇ προσάγειν τοὺς ἀκροωμένους. τοῦτο <δὲ> μαθόντα φασι τὸν Ὀδυσσεά κατακηρώσαι τὰς ἀκοὰς τῶν ἐταίρων, ἑαυτὸν δὲ τῷ ξύλῳ προσδήσαντα παραπλεῦσαι ἀκινδύνως τὰς Σειρήνας, <καίπερ> κατακοῦσαντα τῆς τούτων ὠδῆς. ὃ ποιῆσαι τοῖς ἐντυγχάνουσιν συμβουλή <ἐμή>, καὶ ἢ τὰ ὅτα κατακηρώσα(ν)τας δι' ἀσθένειαν διαπλεῦσαι τὰ τῶν αἰρετικῶν δόγματα, μηδε<νός> κατακοῦσαντας <τῶν> πείθειν εὐκόλως δυναμένων πρὸς ἠδονήν, ὡς <τὸ> λιγυρὸν ἄσμα <τῶν> Σειρήνων, ἢ ἑαυτὸν τῷ ξύλῳ Χριστοῦ προσδήσαντα, πιστῶς κατακοῦσαντα μὴ ταραχθῆναι, πεποιδῶτα ᾧ προσεσφίγγετ<ο>, καὶ ἐστηκέν<αι> ὀρθόν.
- 14 1 Ἐπειδὴ οὖν ἐν ταῖς πρὸ ταύτης βίβλοις ἐξ ἐκτεθειμένα τὰ <τοῖς> πρότερον <δοκοῦντα>, δοκεῖ νῦν <καὶ> τὰ Βασιλείδου μὴ σιωπᾶν <ὄν>τα

c. 13: 8 s. cf. *Odys.* 12.44 et 183 10 s. *Odys.* 12.47–49 et 173–177 11–13 *Odys.* 12.49–52; 160–162; 178 s.; cf. P. Courcelle in *Monographien zur Gesch. des Mittelalters*, v. 11 (*Festschrift L. Wallach*), ed. C. Bosl (Stuttgartiae 1975), pp. 33–48

1 ὀρώντες P, seclusi (cf. v. 2): ὀρώντας Mi cett. 2 ὀρμῶντας addidi (cf. v. 1)
 4 φέρ' add. suad. We καὶ² addidi 5 (Πλ)α(γκται) scripsi ex coniectura (cf. *Odys.* 23.326–328; Apollon. *Arg.* 4.922–924): .^α. . . αὶ P, ut v. καὶ⁴ addidi: (καὶ)
 Mi 6 φάσκουσι τὸν Ὀδυσσεά P, transposui 7 παραξένων Wordsworth et Go: πράξεων P: παραδόξων coniec. Mi: παροξέων Cr: ἐμπλάστων Roepert θηρίων Go: θηρῶν P: κηρῶν Roepert 9 μουσικῶς scripsi: μουσικὸν P ἠδεῖα Go: ἰδία P
 10 δὲ addidi 12 καίπερ addidi 13 συμβουλή <ἐμή> coniec. Mi, agn. Go (cf. Plat. *Phaedr.* 260 d 6): συμβουλή P: συμβουλεύω Cr, agn. We 15 μηδενός scripsi: μὴ δὲ P τῶν addidi: τὰ add. Cr δυναμένων scripsi: δυνάμενα P 16 τὸ et τῶν addidi 17/18 προσεσφίγγετο scripsi: προσεσφίγγει P: προσεσφίγγεται Mi 18 ἐστηκέν P, corr. Go ὀρθόν coniec. We (conl. *Odys.* 12.51.; 162; 179): ὀρθῶς P

c. 14: 1 προταύτας P, corr. Mi 1–2 τὰ <τοῖς> πρότερον <δοκοῦντα> scripsi: τὰ πρότερα P 2 καὶ addidi ὄντα Go: τὰ P

Ἀριστοτέλους τοῦ Σταγειρίτου δόγματα, οὐ Χριστοῦ. ἀλλ' εἰ καὶ πρό-
 5 τερον ὑφ' ἡμῶν) ἔκκειται τὰ Ἀριστοτέλει δοκοῦντα, οὐδὲ νῦν ὀκνήσο-
 μεν προϋποθέσθαι ἐν συντόμῳ, πρὸς τὸ τοὺς ἐντυγχάνοντας διὰ τῆς
 <τοῦ>των ἐγγίονος ἀντιπαραθέσεως συνιδεῖν εὐκόλως τὰ ὑπὸ Βασιλείδου
 <εὐρεθέντα> ὄντα Ἀριστοτελικὰ σοφιστεύματα.

Ἀριστοτέλης μὲν οὖν τὴν οὐσίαν διαιρεῖ τριχῶς· ἔστι γὰρ αὐτῆς τὸ 1 15
 μὲν τι γένος, τὸ δὲ τι εἶδος [ὡς], τὸ δὲ τι ἄτομον. ἄτομον δὲ οὐ διὰ
 μικρότητα σώματος ἐκεῖνος λέγει, ἀλλὰ <τὸ> φύσει τομῆν ἀναδέξασθαι
 μηδ' ἦντιναοῦν δυνάμενον. τὸ δὲ γένος ἐστὶν οἰονεῖ σωρός τις, ἐκ πολλῶν 2
 5 καὶ διαφόρων καταμειγμένους σπερμάτων, / ἀφ' οὗ γένους οἰονεῖ τινος
 σωροῦ πάντα τὰ τῶν γεγονότων εἶδη διακέ<κρ>ιται. καὶ ἔστι τὸ γένος
 ἐ(ν) ὃν πᾶσι τοῖς γεγενημένοις ἀρκοῦν. ἵνα δὲ σαφὲς ἔσται τὸ λεγ(ό)-
 μεν(ο)ν, δείξω διὰ τοῦ παραδείγματος, δι' οὗ ἐπὶ τὴν ὅλην τοῦ Περιπά-
 του θεωρίαν ἀναδραμεῖν ἔσται.

P f. 86^v

Λέγομεν εἶναι ζῶον ἀπλῶς, οὐχὶ τι ζῶον· ἔστι δὲ τοῦτο τὸ ζῶον οὐ 1 16
 βοῦς, οὐχ ἵππος, οὐκ ἄνθρωπος, [οὐ θεός,] οὐκ ἄλλο τι τῶν ὀτιδήποτε
 ἔστι δηλοῦν, ἀλλ' ἀπλῶς ζῶον. ἀπὸ τούτου <δὲ> τοῦ ζώου αἱ πάντων
 τῶν κατὰ μέρος ζῶων ἰδέαι τὴν ὑπόστασιν ἔχουσι, καὶ ἔστι πᾶσι τοῖς 2
 5 ζώοις τοῖς γεγενημένοις ἐν <ε>ἰδεσι τοῦτο τὸ ἀν<ε>ἰδεον ζῶον <ἀρχή>, καὶ τῶν γεγενημένων οὐδὲ ἐν <έστιν>. ἔστι γὰρ ζῶον ἄνθρωπος, ἀπ'

3 s. H I. 20

c. 15: 2 ἄτομον: i.q. individuum, cf. Aristot. *Cat.* 2, p.1 b 6; 5, p.3 a 35 ss.;
 b 12 4-6 cf. τὸν μέγαν τῆς πανσπερμίας σωρόν ap. H VII. 22.16; 23.3; 24.5; 25.6;
 27.5; X. 14.5-6; Anaxagorae Fr. 1 ὁμοῦ πάντα χρήματα ἦν; H I. 2.14 κατὰ τὴν σύγκρισιν
 τῶν πάντων; πανσπερμίαν ap. Aristot. *Phys.* Γ 4, p.203 a 21; *De caelo* Γ 4, p.303 a 16;
De an. A 2, p.404 a 4; Gu. Spoerri, *Späthellenistische Berichte über Welt, Kultur u. Götter*
 (Basileae 1959) et al.

c. 14: 4 ὑφ' ἡμῶν addidi (cf. H VI. 21.2; IX. 8.2) 6 τούτων Go: τῶν P ἐγγίονος
 coniec. We (cf. H VI. 21.2; IX. 8.2): ἐγγιον ὦν P: ἐγγιον ὄντων Cr ὑπὸ del. suad. We
 7 εὐρεθέντα addidi ex coniectura: φλυαρηθέντα add. suad. Cr

c. 15: 2 ὡς delevi 3 ἐκεῖνος λέγει post v.2 ὡς P, huc transtuli τὸ addidi
 4 τὸ μῆν P 4 et 5 οἰονεῖ P 5 γένους del. Diels 6 διακέκρῃται coniec.
 Roerer: διάκεινται P 7 ἐ(ν) ὃν P (cf. H VII. 18.3): <αἴτι>ον Go 8 διὰ τοῦ P,
 corr. Go

c. 16: 2 οὐ θεός seclisi 3 ἀλλὰ P δὲ addidi 4 πᾶσι Mi: πᾶσις P:
 ὑπόστασις Go 5 ἰδεσι P ἀνίδεον P ἀρχή add. suad. Mi (cf. vv. 7, 8, 10;
 H VII. 17 vv. 4 et 7) 6 οὐδὲ ἐν scripsi (cf. v. 10): οὐδὲν P ἔστιν addidi
 ἄνθρωπος ζῶον P, transposui (cf. v. 7)

ἐκείνου τοῦ ζῶου λαμβάνων τὴν ἀρχήν, καὶ ζῶον ἵππος, ἀπ' ἐκείνου τοῦ ζῶου λαμβάνων τὴν ἀρχήν. ὁ (οὖν ἄνθρωπος καὶ) ἵππος καὶ βοῦς καὶ κύων καὶ τῶν ἄλλων ζῶων ἕκαστον ἀπὸ τοῦ ζῶου τοῦ ἀπλῶς λαμβάνει τὴν ἀρχήν, ὃ ἐστὶ τούτων οὐδὲ ἓν.

10

17 1 Εἰ δὲ οὐκ ἔστι τούτων οὐδὲ ἓν ἐκεῖνο τὸ ζῶον, ἐξ οὐκ ὄντων <γε> γέγονεν κατ' Ἀριστοτέλην ἢ τῶν γεγενημένων ὑπόστασις. <ἐκεῖνο> γὰρ τὸ ζῶον, ὅθεν ταῦτα <τὰ ζῶα> ἐλήφθη κατὰ μέρος, ἐστὶν οὐδὲ ἓν· οὐδὲ ἓν δὲ ὄν, γέγονε τῶν ὄντων μία τις ἀρχή. τίς δὲ ὁ ταύτην καταβεβλημένος τὴν <μῆ> οὔσαν τῶν γεγονότων ἀρχήν, ὕστερον ἐροῦμεν, ἐπὶ τὸν οἰκεῖον ἐρχόμενοι τούτου λόγον.

5

18 1 Ἐπειδὴ <δ'> ἔστιν ἡ οὐσία τριχῆ <διηρημένη>, ὡς ἔφην, <εἰς> γένος, εἶδος, ἄτομον, καὶ ἐθέμεθα τὸ ζῶον εἶναι γένος, τὸν δὲ ἄνθρωπον εἶδος, τῶν πολλῶν ζῶων ἤδη κεχωρισμένον, [ἔτι] συγκεχυμένον δὲ ὁμως ἔτι καὶ μῆπω μεμορφωμένον εἰς εἶδος οὐσίας ὑποστατικῆς, ὀνόματι μορφώσας τὸν ἀπὸ τοῦ γένους <κατὰ μέρος> ληφθέντα ἄνθρωπον ὀνομάζω <αὐτὸ>ν Σωκράτην ἢ Διογένην ἢ τι τῶν πολλῶν ὀνομάτων ἓν· καὶ ἐπειδὴ ὀνόματι καταλάβω τὸν ἄνθρωπον, εἶδος <ἀπὸ> γένους γεγενημένον, ἄτομον 2 καλῶ τὴν τοιαύτην οὐσίαν. ἐτμήθη γὰρ τὸ μὲν γένος εἰς εἶδος, τὸ δὲ εἶδος εἰς ἄτομον, τὸ δὲ ἄτομον, ἐπειδὴ γένηται ὀνόματι κατελιημμένον, οὐχ οἶόν <τε> τμηθῆναι κατὰ φύσιν εἰς ἄλλο τι, / ὡς ἐτέμομεν τῶν προλελεγμένων ἕκαστον.

5

10

P f. 87^r

c. 17: 4–6 H VII. 21.4; X. 14.1

c. 16: 7 λαμβάνων hic et v. 8 P: λαμβάνων Mi cett. 8 οὖν ἄνθρωπος καὶ addidi
9 ἀπλῶς scripsi (cf. v. 1): ἀπλοῦ P

c. 17: 1 γε addidi 2 κατὰ P ἢ τῶν γεγενημένων κατὰ ἀριστοτέλην P, transposui |
ἐκεῖνο addidi (cf. H VII. 16 v. 7): καὶ add. Go 3 τὰ ζῶα addidi <τὰ> κατὰ We
3–4 οὐδὲ ἓν ter in P, corr. Go 4 δέον P, corr. Go 5 μῆ addidi οὔσαν
E. Klostermann: οὐσίαν P: τὴν οὐσίαν del. Cr 5–6 ἀρχήν, ὕστερον ἐροῦμεν, ἐπὶ τὸν
οἰκεῖον ἐρχόμενοι τούτου λόγον scripsi conl. H VII. 22.16: ὕστερον ἀρχήν ἐπὶ τὸν οἰκεῖον
ἐρχόμενοι τοιοῦτον λόγον (P²: λόγων P¹) ἐροῦμεν P 6 τούτου scripsi: τοιοῦτων Go:
τούτων We: del. Cr

c. 18: 1 δ' add. Go τριχῆ ubique P διηρημένη add. Go (cf. v. 35) εἰς
addidi 2 τὸ γένος εἶναι ζῶον P, transposui 3 ἔτι¹ del. Mi 4 ὑποστατικῆς
Go 5 κατὰ μέρος addidi (cf. v. 16 et VII. 16.1) ὀνομάζω <αὐτὸ>ν scripsi:
ὀνομάζων P: ὀνομάζω Cr 7 ἀπὸ addidi 10 τε add. Mi

Ταύτην Ἀριστοτέλης «〈τῆν〉 πρώτως καὶ κυριώ(τα)τα καὶ μάλιστα
 〈λεγόμενην〉 (οὐ)σί(α)ν» κ(α)λ(εῖ), «τῆ(ν) μήτε καθ' ὑποκειμένου τινὸς
 λεγομένην μήτ' ἐν ὑποκειμένῳ 〈τινὶ〉 οὖσαν». καθ' ὑποκειμένου 〈δὲ〉 3
 15 λέγει [οἶον εἰ] τὸ γένος – ὅπερ ἔφη〈ν〉 ζῶον –, 〈τὸ〉 κατὰ πάντων τῶν
 κατὰ μέρος ὑποκειμένων ζῶων – οἶονεῖ βοός, ἵππου, 〈ἀνθρώπου,〉 καὶ
 τῶν ἐφεξῆς – κοινῶ ὀνόματι λεγόμενον. ἀληθὲς γὰρ ἐστὶν εἰπεῖν ὅτι ζῶον
 ἀνθρωπός ἐστι, καὶ ζῶον ἵππος, καὶ ζῶον [ἔστι] βοῦς, καὶ τῶν ἄλλων
 20 ἕκαστον. τοῦτ' ἐστὶ τὸ καθ' ὑποκειμένου, τὸ ἐν ὄν, κατὰ πολλῶν καὶ
 διαφόρων τοῖς 〈ε〉ἴδεσι δυνάμενον ὁμοίως λέγεσθαι. οὐδὲ〈ν〉 γὰρ δια- 4
 φέρει ἵππος ἀνθρώπου ἢ ζῶον, ο(ὐ)δὲ βοῦς· ὅρος γὰρ ὁ τοῦ ζῶου πᾶσιν
 ἀρμόζει τοῖς ζῶοις, ὁμοίως λεγόμενος. τί γὰρ ἐστὶ ζῶον ἂν ὀρίζωμεθα,
 πάντα τὰ ζῶα 〈ὅ〉 κοινὸς καταλήψεται ὅρος. ζῶον δ' ἐστὶν οὐσία ἔμψυ-
 25 χος, αἰσθητικῆ· τοῦτο 〈οὖν〉 βοῦς, ἵππος, ἀνθρωπος, 〈καὶ〉 τῶν ἄλλων
 ἕκαστον.
 «Ἐν ὑποκειμένῳ δέ», φησὶν, ἐστὶν, «ὃ ἐν τινι μὴ ὡς μέρος ὑπάρχον 5
 ἀδύνατον χωρὶς εἶναι τοῦ ἐν ᾧ ἐστὶ». 〈τοῦτ' ἐστὶ〉 τῶν συμβεβηκότων
 τῆ οὐσία ἕκαστον. ὃ καλεῖται πο(ι)ότης, καθ' ὃ ποιοὶ τινες λεγόμεθα –
 οἶον λευκοί, [γλαυκοί,] μέλανες, δίκαιοι, ἀδικοί, σώφρονες, 〈ἄφρονες,〉
 30 καὶ τὰ τούτων παραπλήσια. – τούτων γὰρ ἐν αὐτὸ καθ' αὐτὸ [τῶ] 〈ἀ〉δύ-
 νατὸν ἐστὶ γενέσθαι, ἀλλὰ δεῖ ἐν τινι εἶναι.

12-14 Aristot. *Cat.* 5, p.2 a 11 οὐσία δὲ ἐστὶν ἢ κυριώτατά τε καὶ πρώτως καὶ μάλιστα
 λεγομένη, ἢ μήτε καθ' ὑποκειμένου τινὸς λέγεται μήτ' ἐν ὑποκειμένῳ τινὶ ἐστὶν
 14 ss. cf. Aristot. *Cat.* 2, p.1 a 20 ss.; 5, p.2 a 14-27 23 s. cf. Aristot. *Top.* E 5,
 p.135 a 18 ἴδιον τοῦ ζῶου τὸ οὐσία ἔμψυχος; *De anim. gen.* B 4, p.738 b 19; *De vita et*
morte 3, p.469 a 19 et al. 26 s. Aristot. *Cat.* 2, p.1 a 24 s. 28-30 cf. *Cat.* 8, pp.8 b 25

12 τῆν addidi ex Aristot. πρώτως Go ex Ar.: πρώτην P, πρώτη H v.36 καὶ
 μάλιστα καὶ κυρι- P, transposui conl. Ar. et H v.36 κυριώτατα Go ex Ar.:
 κυριω(τά)τη(v) P, κυριωτάτη H v.36 13 λεγομένην ex Ar. et H v.36 add. Cr
 τῆ(v) habent P Ar.: om. Mi cett. 14 μήτε P τινὶ addidi ex Ar. δὲ add.
 Go 15 οἶον εἰ P, delevi (cf. v.16) ἔφην Roper: ἔφη P τὸ² addidi
 16 ἀνθρώπου addidi 17 κοινῶ ... λεγόμενον Go: κοινῶν ... λεγόμενων P
 18 ἔστι² delevi 19 τουτέστι P, corr. We τὸ¹ Mi: τοῦ P 20 ἴδεσι P
 οὐδὲν Go: οὐ δὲ P 21 οὐδὲ Mi: ὃ δὲ P 22 ἀρμόζει coniec. Mi et Roper:
 ἀρμόζειν P λεγόμενος Roper: λεγόμενον P 23 ὃ addidi δ' scripsi: γὰρ P
 24 τοῦτο P: οἶον coniec. Mi, agn. Cr: τουτέστι coniec. We οὖν addidi ἀνθρωπος
 ἵππος P, transposui καὶ addidi 26 ὑπάρχων P 27 τοῦτ' ἐστὶ addidi
 (cf. v.19): ὃ ἐστὶ add. Roper 28 ἕκαστον τῆ οὐσία P, transposui (cf. H VI. 24.2)
 29 γλαυκοὶ seclusi (cf. Ar. *Cat.* 8, p.10 b 14) ἄφρονες supplevi 30 γὰρ scripsi:
 δὲ P τῶ del. Mi 30/31 〈ἀ〉δύνατον coniec. Mi, agn. Go We: 〈οὐ〉 δυνατὸν
 coniec. Mi, agn. Cr: δυνατὸν P

6 Εἰ δὲ οὔτε τὸ ζῶον, ὃ κατὰ πάντων λέγω τῶν καθ' ἕκαστα ζῶων, οὔτε
 <τὰ> συμβεβηκότα, ἃ ἐν πᾶσιν οἷς συμβέβηκεν εὐρίσκεται, δυνατά
 <ἔστιν> αὐτὰ καθ' αὐτὰ γενέσθαι, ἐκ τούτων δὲ συμπληροῦνται τὰ ἄτομα,
 <ἐκ> τῶν οὐκ ὄντων γέ ἐστιν ἡ τριχῆ διηρημένη οὐσία, οὐκ ἐξ ἄλλων, 35
 συνεστῶσα. «<ἡ> πρώτως» ἄρα «καὶ κυριώτατα καὶ μάλιστα λεγομένη
 οὐσία», <ἡ> ἐκ τούτων ὑπάρχει, ἐξ οὐκ ὄντων κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην
 ἐστὶν <γεγεννημένη>.

19 1 Ἀλλὰ περὶ μὲν τῆς οὐσίας ἀρκέσει τὰ λεγόμενα <τὸ> νῦν. οὐ μόνον
 δὲ ἡ οὐσία καλεῖται [τὸ] γένος, εἶδος, ἄτομον, ἀλλὰ καὶ ὕλη καὶ εἶδος
 καὶ στέρησις· διαφέρει δὲ οὐδέ<ν>, ἐν το<ῖς α>ὑτοῖς μενούσης τῆς τομῆς.
 τοιαύτης δὲ οὔσης τῆς οὐσίας, ἔστιν ἡ τοῦ κόσμου διαταγὴ γεγεννημένη
 2 κατ' αὐτὸν / τοιοῦτόν τινα τρόπον. ὁ κόσμος ἐστὶ κατ' Ἀριστοτέλην 5
 διηρημένος εἰς μέρη πλείονα καὶ (δ)ι(ἀφορα· καὶ ἔ)στι (τ)οῦ κόσμου
 <τὸ μὲν> μέρος τοῦδ', ὅπερ ἐστὶν ἀπὸ τῆς γῆς μέχρι τῆς σελήνης(ης), ἀπρο-
 νόητον, ἀκυβέρνητον, ἀρκούμενον μόνῃ τῇ φύσει τῇ ἑαυτοῦ· τὸ δὲ μετὰ
 τὴν σελήνην <μέρος> μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ οὐρανοῦ ἐν πάσῃ τάξει
 3 καὶ προνοίᾳ καὶ κυβερνήσει <ἐστὶ> τεταγμένον. ἡ δ' ἐπιφάνεια <τοῦ 10
 οὐρανοῦ>, πέμπτη τις οὐσα οὐσία, φυσικῶν <ἐστὶν> ἀπηλλαγμένη στοι-
 χείων πάντων, ἀφ' ὧν ὁ κόσμος τὴν σύστασιν ἔχει, καὶ ἔστιν αὕτη [τίς]
 ἡ πέμπτη κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην οὐσία οἶονεῖ οὐσία τις ὑπερκόσμος.

Καὶ γέγονεν αὐτῷ κατὰ τὴν διαίρεσιν τοῦ κόσμου καὶ ὁ <περὶ> τῆς
 4 φιλοσοφίας διηρημένος λόγος. Φυσικῆ γάρ τις ἀκρόασις αὐτῷ γέγονεν, 15

c. 19: 6–8 cf. H I. 4.3; 20.6; V. 13.1; VII. 24.3; Aet. II. 4.12; Epiphan. ap. Diels., *Doxogr.*
 p.592.10–14; Ps. Aristot. *De mundo* 2, p.392 a 31–34 10–13 cf. e.g. Aet.I. 7.32;
 Ps. Ar. *De mundo* 2, p.392 a 5–9; 3, p.392 b 35 – 393 a 5 et al.

33 τὰ add. Go 33–34 δυνατά <ἔστιν> scripsi: δυνατὸν P 35 ἐκ add. Go
 γέ ἐστιν scripsi: καὶ ἔστιν P: καθέστηκεν Go cett.: ἔστιν Mi 36 ἡ ex Ar. add. suad.
 G. Pasquali πρώτως Go ex Ar.: πρώτη P, πρώτην H v. 12 κυριώτατα Go ex
 Ar.: κυριωτάτη P, κυριωτάτην H v. 12 37 ἡ addidi: εἰ add. Roeper ἐξ οὐκόντων
 P², ἐξεκόντων P¹ 38 γεγεννημένη addidi (cf. H VII. 19.1)

c. 19: 1 τὸ addidi 2 τὸ del. Mi 3 <οὐ> διαφέρει Roeper οὐδέ<ν> Go:
 οὐδέ P <καὶ> ἐν Cr 3 το<ῖς α>ὑτοῖς scripsi: τούτοις P 5 κατὰ² P
 6 (δ)ι(ἀφορα) P Mi: (διαφέροντα) We 7 τὸ μὲν addidi 9 μέρος addidi
 μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ οὐρανοῦ post v. 10 τεταγμένη P, huc transtuli οὐρανοῦ P¹
 in margine: ἀνθρώπου P¹ in textu 10 ἐστὶ addidi τεταγμένον Mi: τεταγμένη P
 δὲ P 10–11 τοῦ οὐρανοῦ addidi 11 οὐσα del. suad. We ἐστὶν addidi
 12 τίς P, delevi 14 περὶ addidi

ἐν ἣ πεπόνηται περὶ τῶν φύσει καὶ οὐ προνοίᾳ διοικουμένων ἀπὸ τῆς γῆς μέχρι τῆς σελήνης πραγμάτων. γέγονε δὲ αὐτῷ καὶ Μετὰ τὰ φυσικὰ περὶ τῶν μετὰ <τὴν> σελήνην ἰδία τις ἄλλη οὕτως ἐπιγραφομένη πραγματεία λόγων. γέγονε δὲ αὐτῷ <καὶ> περὶ <τῆς> πέμπτης οὐσίας ἴδιος λόγος, ὅς ἐστιν αὐτῷ θεολογούμενος. τοιαύτη τις <ἐστι> καὶ ἡ διαίρεσις τῶν λόγων, ὡς τύπῳ περιλαβεῖν, <τῆς> κατ' Ἀριστοτέλην φιλοσοφίας.

(Ὁ) δὲ Περὶ ψυχῆς αὐτῷ λόγος ἐστὶν ἀσαφής· ἐν τρισὶ γὰρ συγ- 5
γράμ(μ)ασιν ὅλοις οὐκ ἐστὶν εἰπεῖν σαφῶς ὃ τι φρονεῖ περὶ ψυχῆς Ἀριστοτέλης. ὃν γὰρ ἀποδίδωσι <περὶ> τῆς ψυχῆς ὄρον ἐστὶν εἰπεῖν 25
ῥάδιον, τὸ δὲ ὑπὸ <τοῦ> ὄρου δεδηλωμένον ἐστὶ δυσεύρετον. ἐστὶ γάρ, 6
φησί, ψυχὴ φυσικοῦ σώματος ὀργανικοῦ ἐντελέχεια· ἢ τίς ποτ' ἐστὶ <ν
εὐρεῖν>, λόγων <πάνυ πολλῶν> δεῖται καὶ μεγάλης ζητήσεως. ὁ δὲ θεός, ὁ πάντων τούτων τῶν ὄντων καλῶν αἴτιος, οὗτος τῆς ψυχῆς ἐστὶ [πάνυ 30
πολλῶν], καὶ <ἐν> μακροτέρῳ λόγῳ θεωροῦντι, γνωσθῆναι χαλεπώτερος. ὁ γὰρ ὄρος, ὃν Ἀριστοτέλης ἀποδίδωσι περὶ τοῦ θεοῦ, χαλεπὸς μὲν 7
οὐκ ἐστὶ <ν εἰπεῖν>, γνωσθῆναι [νοηθῆναι] δ' ἐστὶν ἀμήχανος. νόησις γάρ, 8
φησὶν, ἐστὶ νόησεως· ὅπερ ἐστὶ· / παντάπασιν οὐκ ὦν. ὁ δὲ κόσμος 9
ἄφθαρτος <καὶ> αἰδιος κατ' Ἀριστοτέλην ἐστίν· οὐδὲν γὰρ ἔχει πλημ-
μελὲς ἐν αὐτῷ, προνοία καὶ φύσει κυβερνώμενος. καταβέβληται δὲ 8
35 Ἀριστοτέλης οὐ μόνον περὶ φύσεως καὶ κόσμου καὶ προνοίας καὶ θεοῦ
λόγους, ἀλλὰ γὰρ γέγονεν αὐτῷ καὶ πραγματεία τις λόγων ἠθικῶν·
ἐπιγράφε(ται) δὲ ταῦτα Ἡθικὰ βιβλία, δι' ὧν σπουδαῖον ἐκ φαύλου
τὸ τῶν ἀκρωμένων ἦθος ἐργάζεται.

P. f. 88^r

19 s. cf. Io. Philopon. *In Nicom. Isag.* I. 1; Alexandri *In Metaph.* p. 592.10 Hayduck; *Aristot. Vitae Marcianae* c. 39 et I. Duering ad loc. (*Aristotle in the Ancient Biogr. Tradition*, Gothoburgi 1957, p. 105) et al. 25 s. Aristot. *De anima* B 1, p. 412 a 19–21; 27 s. 31 s. Aristot. *Metaph.* Δ 9, p. 1074 b 34

16 πεπόνηται Go: πεποίηται P, def. Cr 18 τὴν addidi 19 καὶ et τῆς addidi
20 ἐστὶ² addidi 21 λόγων scripsi (cf. vv. 15, 19 bis, 22, 29, 36 bis): ὅλων P τῆς
addidi: καὶ τῆς add. Roeper κατὰ P φιλοσοφίας Roeper: φιλοσοφῆσα(ι) P
22/23 συγγράμμασιν P 24 ὄν P², ἦν P¹ περὶ addidi (cf. v. 30) 25 τοῦ
add. Klostermann 26 ἦτις P, corr. Mi ποτὲ P 27 εὐρεῖν addidi (cf. v. 25) |
λόγων Mi: λέγων P πάνυ πολλῶν ex v. 28–29 huc transtulit Roeper 28–29 πάνυ
πολλῶν cf. v. 27 29 ἐν addidi 30 γὰρ scripsi: δὲ P 31 εἰπεῖν addidi
(cf. v. 24) νοηθῆναι seclusi (cf. v. 31–32) δὲ P 32 ὦν scripsi: ὃν P
33 καὶ add. suad. We κατὰ P 34 αὐτῷ Cr: αὐτῶ P, αὐτῶ Mi 36 λόγων
τίς P, transposui 37 ἐπιγράφε(ται) scripsi: ἐπίγραφε P: ἐπιγράφει Mi

- 9 Ἐὰν <οὖν> ὁ Βασιλείδης εὐρεθῆ μὴ τῇ δυνάμει μόνῃ ἀλλὰ καὶ τοῖς
 λόγοις αὐτοῖς καὶ τοῖς ὀνόμασι τὰ τοῦ Ἀριστοτέλους δόγματα εἰς τὸν 40
 εὐαγγελικὸν καὶ σωτήριον ἡμῶν λόγον μεταρροζόμενος, τί λείψει ἢ τὰ
 ἀλλότρια ἀποδόντας <ἡμᾶς> ἐπιδεικνύει τοῖς τούτου μαθηταῖς ὅτι ἐθνη-
 κοὺς ὄντας αὐτοὺς «Χριστὸς οὐδὲν ὠφελήσει».
- 20 1 Βασιλείδης τοίνυν καὶ Ἰσίδωρος, ὁ Βασιλείδου παῖς γνήσιος καὶ
 μαθητῆς, φασὶν εἰρηκέναι Ματθίαν αὐτοῖς λόγους ἀποκρύφους, οὓς
 ἤκουσε παρὰ τοῦ σωτῆρος κατ' ἰδίαν διδαχθεῖς. ἴδωμεν οὖν πῶς κατα-
 φανῶς Βασιλείδης ὁμοῦ καὶ Ἰσίδωρος καὶ πᾶς ὁ τούτων χορὸς οὐχ
 ἀπλῶς καταψεύδο(ν)ται μόνου Ματθίου, ἀλλὰ γὰρ καὶ τοῦ σωτῆρος 5
 αὐτοῦ.
- 2 Ἦν, φησί, ποτὲ <ὅτε> ἦν οὐδέν· ἀλλ' οὐδὲ τὸ «οὐδέν» ἦν τι τῶν ὄντων,
 ἀλλὰ ψιλῶς καὶ ἀνυπονοήτως <καὶ> δίχα παντὸς σοφίσματος ἦν ὅλως
 οὐδέν. ὅταν δὲ λέγω, φησί, τὸ «ἦν», οὐχ ὅτι ἦν λέγω, ἀλλ' ἵνα σημάνω
 3 τοῦτο ὅπερ βούλομαι δεῖξαι [λέγω, φησίν], ὅτι ἦν ὅλως οὐδέν. ἔστι δέ, 10
 φησίν, ἐκεῖνο ἀπλῶς οὐκ ἄρρητον, <ὃ «ἄρρητον»> ὀνομάζεται· «ἄρρη-
 τον» γὰρ αὐτὸ καλοῦμεν, ἐκεῖνο δὲ οὐκ ἄρρητον. καὶ δὲ τὸ οὐκ ἄρρητον
 «οὐκ ἄρρητον» ὀνομάζεται, ἀλλ' ἔστι, φησίν, «ὑπεράνω παντὸς ὀνόματος
 ὀνομαζομένου».

41 s. cf. H Prooem. 11 43 Gal 5:2

c. 20: 1 – VII. 27.13 ed. Bunsen, pp. 57–75. Cf. Foerster, I, pp. 86–99. De Basilide eiusque
 discipulis cf. Iren. I. 24; Epiphani. Pan. 24; Philastr. 32; Gu. Foerster in *NT Studies* 9
 (1962–1963), pp. 233–255 et al. 2 Ματθίαν: cf. Clem. Strom. 7. 108.1 et H.-C. Puech
 ap. E. Hennecke-Gu. Schneemelcher, I, p. 226 s. 7 cf. Ps. Clem. Hom. 6. 3.1 ἦν
 ποτε ὅτε οὐδέν ἦν πλὴν χάος; Plat. Protag. 320 c 8 ἦν γὰρ ποτε χρόνος ὅτε κτλ.
 13 s. Eph 1:21; Clem. Ecl. proph. 57.4; cf. NH II. 1, p. 3.15–17; H VII. 22.13; 25.5

39 οὖν add. Mi 41 λήψει ἢ P, corr. Mi 42 <ᾧ προσήκει> ἀποδόντας Cr
 ἡμᾶς addidi ἐπιδεικνῶν αὐτοῖς P, corr. Mi

c. 20: 2 φασὶν Mi: φησὶν P We ματθίαν P: ματθαῖον Mi 5 καταψεύδονται
 scripsi: κατὰ ψεύδεται P Ματθίου Bunsen: ματθαίου P 7 ποτὲ <ὅτε> scripsi
 (cf. test.): τότε P: ὅτε Mi cett. 8 καὶ² addidi 9 οὐδέν scripsi (cf. v. 10): οὐδὲ ἐν P |
 λέγω F. Jacobi (*Basilidis philosophi gnostici sententiae*, Berolini 1852, p. 4): λέγη P
 10 λέγω φησὶν seclusi (cf. v. 9) δέ scripsi: γὰρ P 11 οὐχ ἀπλῶς P, transposui
 ὃ add. Bernays (ap. Bunsen.) et ἄρρητον² addidi (cf. v. 13) 12 γὰρ scripsi: γοῦν P |
 οὐκ¹ scripsi: οὐδὲ P δὲ² scripsi: γὰρ P οὐκ² P: οὐδ' Bernays Go 13 ἀλλὰ P

15 Οὐδὲ γὰρ τῷ κόσμῳ, φησίν, ἔξαρκεῖ τὰ ὀνόματα – οὕτως ἐστὶ πο- 4
 λυσχιδής -, ἀλλ' ἐπι/λέλοιπε· καὶ οὐ<δέν τι μᾶλλον> δέχομαι, φησί, κατὰ
 πάντων <πραγμάτων> εὐρεῖν κυρίως ὀνόματα. ἀλλὰ δὴ <δεῖ> τῇ διανοίᾳ,
 (οὐ) τοῖς (ὄν)όμασι, τῶν ὀνομαζομένων τὰς ιδιότητας ἀρρήτως ἐκλαμβά-
 νειν· ἡ γὰρ ὁμωνυμία ταραχήν, <φησίν,> ἐμπεποίηκε καὶ πλάνην <περὶ>
 20 τῶν πραγμάτων τοῖς ἀκρωμένους.

Τοῦτο <οὖν> πρῶτον σφετέρημα καὶ κλέμμα <ἀπὸ> τοῦ Περιπάτου 5
 λαβόντες ἀπατῶσι τὴν ἄ<γ>νοϊαν τῶν συναγελαζομένων ἅμ' αὐτοῖς.
 πολλαῖς γὰρ γενεαῖς Ἀριστοτέλης Βασιλείδου γεγεννημένος πρότ<ερ>ος,
 τὸν περὶ τῶν ὁμωνύμων ἐν ταῖς Κατηγορίαις καταβέβληται λόγον· ὃν ὡς
 25 ἴδιον οὔτοι καὶ καινόν τινα, καὶ τῶν Ματθίου λόγων κρυφίων τινῶν
 ἐν<α> διασαφοῦσιν.

Ἐπεὶ <οὖν> οὐδέν, <φησίν, ἦν,> οὐχ ὕλη, οὐκ οὐσία, οὐκ ἀνούσιον, 1 21
 οὐχ ἀπλοῦν, οὐ σύνθετον, οὐ νοητόν, οὐκ αἰσθητόν, οὐκ ἄνθρωπος, οὐκ
 ἄγγελος, οὐ θεός, οὐδὲ ὅλως τι τῶν ὀνομαζομένων ἢ δι' αἰσθήσεως
 λαμβανομένων ἢ νοητῶν πραγμάτων, ἀλλ' οὕτω καὶ ἔτι λεπτομερ-
 5 <εστέρ>ως πάντων ἀπλῶς περιγεγραμμένων, <ὅ> οὐκ ὦν θεός – ὃν
 Ἀριστοτέλης καλεῖ νόησιν νοήσεως, οὔτοι δὲ οὐκ ὄντα – ἀνόητως,
 ἀναισθητῶς, ἀβουλ<ήτ>ως, ἀπροαιρέτως, ἀπαθῶς, ἀνεπιθυμήτως κόσμον
 ἠθέλησε ποιῆσαι. τὸ δὲ «ἠθέλησε» λέγω, φησί, σημασίας χάριν <τὸ> 2

24 cf. Arist. *Cat.* 1, p. 1 a 1 ss.

c. 21: 5 ὁ οὐκ ὦν θεός: cf. cod. Gnost. Berol. 8502.2, p. 24.20-22; NH II. 1, p. 3.27

15 οὐδὲ Go: οὐδὲν P 16 ἀλλὰ P οὐ<δέν τι μᾶλλον> supplevi: οὐ P: οὐ<κ
 ἐν>δέχεται coniec. Roeser 17 πραγμάτων addidi (cf. v. 20) δὴ <δεῖ> scripsi:
 δὴ P: δεῖ Bernays 18 οὐ τοῖς Bernays: (οὐ) τοῖς P, ut v.: αὐτοῖς Mi ὀνόμασι Mi
 et Bernays: (ὄν)όματα P 19 ὁμωνυμία P φησίν addidi ἐκπεποίηκε P,
 corr. Mi περὶ addidi 21 οὖν addidi ἀπὸ addidi 22 ἄγνοϊαν scripsi:
 ἄνοϊαν P ἅμα P 23 πρότερος Go: πρῶτος P 24 ὁμονύμων P 25 καί²
 P: ἐκ Bunsen ματθίου P: Ματθαίου Mi κρυφίον P, corr. Bunsen
 τινῶν scripsi: τινὰ P: del. Bunsen 26 ἓνα διασαφοῦσιν Go: ἐνδιασαφοῦσιν P: εἶναι
 διασαφ- coniec. We

c. 21: 1 οὖν add. Go φησίν addidi et ἦν add. Jacobi et Bernays 2 οὐ σύνθετον
 Mi: οὐκ ἀσύνθετον P οὐ νοητόν, οὐκ αἰσθητόν Jacobi: οὐκ ἀνόητον, οὐκ ἀναισθητόν
 P: <οὐ νοητόν>, οὐκ ἀνόητον, <οὐκ αἰσθητόν>, οὐκ ἀναισθητόν G. Uhlhorn (*Das Basili-
 dianische System* etc., Göttingae 1855, p. 7) 4/5 λεπτομερ<εστέρ>ως Go: λεπτομερῶς
 P: λεπτοτέρως Roeser et Uhlhorn 5 ὁ add. Roeser 6 οὔτοι P (cf. v. 19): οὔτος
 coniec. Mi 7 ἀβουλ<ήτ>ως scripsi: ἀβούλως P 8 τὸ² addidi

ἀδελήτως καὶ ἀνοήτως καὶ ἀναισθητῶς· «κόσμον» δὲ οὐ τὸν κατὰ διαίρε-
 σιν γεγεννημένον καὶ ὑστερον κατὰ πλάτος διεστῶτα, ἀλλὰ γὰρ σπέρμα 10
 3 κόσμου. τὸ δὲ σπέρμα τοῦ κόσμου πάντα εἶχεν ἐν ἑαυτῷ, ὡς ὁ τοῦ σινά-
 πεως κόκκος ἐν ἐλαχίστῳ συλλαβῶν ἔχει πάντα ὁμοῦ <κεχυμένα>· τὰς
 ρίζας, τὸ πρέμνον, τοὺς κλάδους, τὰ φύλλα, τὰ ἀνεξαριθμητὰ [μετὰ]
 <πλήθη> τῶν κόκκων (ἀπ)ὸ τοῦ φυτοῦ γεννώμενα, σπέρματα πάλιν
 <γινόμενα> ἄλλων καὶ ἄλλων πολλάκις φυτῶν [κεχυμένα]. 15
 4 Οὕτως <οὖν ὁ> οὐκ ὦν θεὸς ἐποίησε κόσ(μ)ον οὐκ ὄν<τα> / ἐξ οὐκ
 ὄντων, <οὐκ ὄν> καταβαλόμενος καὶ ὑποστήσας σπέρμα τι ἐν, ἔχον πᾶσαν
 5 ἐν ἑαυτῷ τὴν (τ)οῦ (κ)όσ(μ)ου (πα)νσπερμίαν. ἵνα δὲ καταφανέστερον
 ποιήσω τοῦτο ὅπερ ἐκεῖνοι λέγουσι· καθάπερ ὦν ὄρνιθος ἐκποικιλ-
 λ<ομέν>ου τινὸς καὶ πολυχρωμάτου, οἶονεὶ τοῦ ταῶνος ἢ ἄλλου τινὸς 20
 ἔτι μᾶλλον πολυμόρφου καὶ πολυχρωμάτου, ἐν ὄν [οὕτως] ἔχει ἐν ἑαυτῷ
 πολλὰς οὐσιῶν πολυμόρφων καὶ πολυχρωμάτων καὶ πολυσυστάτων ιδέας,
 οὕτως ἔχει τὸ καταβληθὲν, φησὶν, ὑπὸ τοῦ οὐκ ὄντος θεοῦ οὐκ ὄν σπέρμα
 <τὴν πανσπερμίαν> τοῦ κόσμου, πολύμορφον ὁμοῦ καὶ πολυούσιον.

P. f. 89^f

22 1 Πάντα οὖν ὅσα ἔστιν, <φησὶν,> εἰπεῖν ἢ ἔτι μὴ εὐρόντα παραλιπεῖν,
 ὅσα τῷ μέλλοντι γενέσθαι ἀπὸ τοῦ σπέρματος κόσμῳ ἔμελλεν ἀρμόζειν,
 ἀναγκαίως καιροῖς ἰδίους κατὰ προσθήκην αὐξανόμενῳ, [ὥς] ὑπὸ τηλι-
 κούτου καὶ τοιούτου θεοῦ, ὁποῖον οὐκ εἰπεῖν οὐ<δὲ> νοήσει δυνατῇ

11-24 cf. H X. 14.1-2 11 s. Mt. 13:31 s.; Mc. 4:30-32; Lc. 13:18-19; H V. 9.6;
 VI. 40.2; *Ev. Thomae* log. 20; NH I.2, p. 8.7; Clem. *Exc. ex Theod.* 1.3 et al. 20 τοῦ
 ταῶνος: cf. Ps. Clem. *Hom.* 6. 5.3

c. 22: 1 cf. H V. 19.1; VI. 9.7; VIII. 12.5

9-10 τὸν κατὰ διαίρεσιν γεγεννημένον καὶ ὑστερον κατὰ πλάτος διεστῶτα scripsi: τὸν
 κατὰ πλάτος καὶ διαίρεσιν γεγεννημένον ὑστερον καὶ διεστῶτα P 12 πάντα Go:
 πᾶσας P κεχυμένα ex v. 15 huc transtuli 13 μετὰ del. Go: <σπέρ>ματα Diels,
 agn. We 14 πλήθη addidi (cf. H X. 14.1 τὸν καρπὸν et τὴν πληθὺν) τῶν κόκκων
 Go: τὸν κόκκον P (ἀπ)ὸ P Go: (τὰ ἀπ)ὸ Mí We 15 γινόμενα addidi I
 κεχυμένα transtuli in v. 12: κεχυμένων coniec. Mí: κεκρυμμένα Bernays 16 οὖν
 addidi et ὁ add. Roeper ὄν<τα> Jacobi et Go ex H: ὦν P 17 οὐκ ὄν addidi
 ex H (cf. v. 23) κατὰ βαλλόμενος P, corr. Go σπέρματι P, corr. Bunsen
 19/20 ἐκποικιλ<ομέν>ου Bernays: ἐκ ποικίλλου P: εὐποικίλου Go 21 οὕτως delevi
 (cf. v. 23): ὁμως Mí: ὄντως Go 24 τὴν addidi πανσπερμίαν add. Uhlhorn
 (cf. v. 18)

c. 22: 1 φησὶν addidi ἢ scripsi: καὶ P 2 ὅσα del. Bernays κόσμῳ post
 μέλλοντι P, transposui 3 ἀναγκαίως coniec. Mí, agn. Bernays: ἀναγκαίως P Go I
 ἰδίους coniec. Mí, agn. Bernays (cf. H VII. 27.4): ἰδίως P: ἰδίως Go αὐξανόμενῳ
 Bernays: αὐξανόμενου P: αὐξανόμενα coniec. Mí, agn. Go ὥς del. We
 4 οὐ<δὲ> Bernays: οὐ P νοήσει Bernays: νοήσαι P

5 γέγονε χωρῆσαι ἢ κτίσις, [καὶ] <γενέσθαι προβεβουλευμένα ὡς οὐκ ὄντα>
 ἐνυπῆρχε τεθησαυρισμένα τῷ σπέρματι, καθάπερ νεογενεῖ παιδίῳ ὀδόντας
 ὕστερον ὀρώμεν προσγίνεσθαι καὶ πατρικὴν οὐσίαν καὶ φρένας καὶ ὅσα
 παραυξανομένῳ ἐκ νέου κατὰ μικρὸν ἀνθρώπῳ γίνεται, ἃ μὴ πρότερον
 ἦν.

10 Ἐπεὶ δὲ ἦν ἄπορον εἰπεῖν προβολὴν τινα <ἐκ> τοῦ μὴ ὄντος θεοῦ 2
 γεγονέναι, τὸ οὐκ ὄν <σπέρμα παρεισάγει>· φεύγει γὰρ πάνυ καὶ δέδοικε
 τὰς κατὰ προβολὴν <γεγεννημένας> τῶν γεγονότων οὐσίας ὁ Βασιλείδης.
 ποίας γὰρ προβολῆς, <φησί.> χρεια ἢ ποίας ὕλης υποθέσεως, ἵνα κόσμον
 <ὁ> θεὸς ἐργάσθαι, καθάπερ ὁ ἀράχνης τὰ μηρύματα, ἢ θνητὸς ἀνθρώ-
 15 πος χαλκὸν ἢ ξύλον ἢ <ἄλλο> τι τῶν τῆς ὕλης μερῶν ἐργαζόμενος λαμ-
 βάνει; ἀλλὰ «εἶπε», φησί, «καὶ ἐγένετο». καὶ τοῦτο ἐστίν, ὡ<ς> λέγουσιν 3
 οἱ ἄνδρες οὗτοι, τὸ λεχθὲν ὑπὸ Μωσέως· «γενηθήτω φῶς. καὶ ἐγένετο
 φῶς». πῶθεν, φησί, γέγονε τὸ φῶς; ἐξ οὐδενός. οὐ γὰρ γέγραπται, φησί,
 πῶθεν, ἀλλ' αὐτὸ μόνον <τὸ γενόμενον> ἐκ τῆς φωνῆς τοῦ λέγοντος.
 20 ὁ δὲ λέγων, φησίν, οὐκ ἦν, οὐδὲ τὸ λεγόμενον ἦν.

Γέγονε<ν οὖν>, φησίν, ἐξ οὐκ ὄντος / τὸ <οὐκ ὄν> σπέρμα τοῦ 4 P. f. 89^v
 κόσμου, ὁ λόγος ὁ λεχθεὶς «γενηθήτω φῶς». καὶ τοῦτο, φησίν, ἐστὶ τὸ
 λεγ(ό)μενον ἐν τοῖ(ς) εὐαγγελίοις· «ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει
 πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον». <πᾶς γὰρ ὁ κόσμος> λαμ- 5
 25 βάνει τὰς ἀρχὰς ἀπὸ τοῦ σπέρματος ἐκείνου καὶ φωτίζεται. – τοῦτο <δ'>
 ἐστὶ τὸ σπέρμα, <τ>ὸ ἔχον ἐν ἑαυτῷ πᾶσαν τὴν πανσπερμίαν, ὃ φησιν
 Ἀριστοτέλης γένος εἶναι, εἰς ἀπείρους τεμνόμενον ιδέας, ὡς τέμνομεν
 ἀπὸ τοῦ ζώου βοῦν, ἵππον, ἄνθρωπον, ὅπερ <δ'> ἐστὶν οὐκ ὄν. –

16 Ps 32:9; 148:5; Clem. Strom. 5. 99.3; 6.136.3; Protr. 63.3; Paed. 1. 26.3; Iren. 2. 2.5;
 3. 8.3 et al. 17 s. Gn 1:3; Clem. Exc. ex Theod. 48.1; Ecl. proph. 38.1 et al.
 23 s. Jo 1:9; H V. 9.20; Clem. Exc. ex Theod. 41.3; Iren. 1. 9.2; 10.2 et al.

5 καὶ del. Go: ἀεὶ Bernays γενέσθαι προβεβουλευμένα ὡς οὐκ ὄντα supplevi ex
 H vv. 32–33 et X. 14.2 7 προσγίνεσθαι Bernays: προσγένεσθαι P: προσγενέσθαι Go I
 καὶ πατρικὴν post ὀρώμεν P, transposui οὐσίαν Bernays: οὐσίας P 8 παραυξα-
 νομένου P, corr. Mi γίνεται post v. 9 ἦν, transposui 10 ἐκ addidi (cf. v. 21)
 11 οὐκόν P σπέρμα παρεισάγει addidi 12 γεγεννημένας addidi 13 φησί
 addidi ποίας ²P: ποία coniec. We ὕλικῆς Bernays ὑποθέσεως Bernays:
 ὑπόθεσις P 14 ὁ¹ addidi 15 ἄλλο addidi 16 ὡς Go: ὁ P: del. Bunsen
 19 τὸ γενόμενον addidi 20 λεγόμενον Roesper et Cr: γενόμενον P 21 οὖν
 addidi ὄντος scripsi: ὄντων P οὐκ ὄν addidi 22 ὁ λεχθεὶς Mi: ἐλεχθεὶς P
 24 πᾶς γὰρ ὁ κόσμος supplevi conl. H VII. 26.5 et 7–8; X. 14.9 25 δ' addidi
 26 <τ>ὸ ἔχον scripsi: ὁ ἔχει P², ὁ ἔχειν P¹ 28 δ' addidi οὐκόν P

- 6 Ὑποκειμένου τοίνυν τοῦ κοσμικοῦ σπέρματος <οὕτως ὡς> ἐκεῖνοι
λέγουσιν, ὃ τι ἂν λέγω, φησὶν, μετὰ ταῦτα γεγονέναι, μὴ ἐπιζήτει πόθεν 30
εἶχε γὰρ πάντα τὸ σπέρμα ἐν ἑαυτῷ τεθησαυρισμένα καὶ κατακείμενα
οἶον οὐκ ὄν<τα>, ὑπὸ [τε] τοῦ οὐ<κ> (ὄν)τος θεοῦ γενέσθαι προβεβου-
7 λευμένα. ἴδωμεν οὖν τί λ(έγ)ουσιν πρῶτον ἢ τί δεύτερον ἢ τί τρίτον
<τ>ὸ ἀπὸ τοῦ σπέρματος τοῦ κοσμικοῦ γεγενημένον. ἦν <οὖν>, φησὶν,
ἐν αὐτῷ τῷ σπέρματι υἰότης τριμερής, κατὰ πάντα τῷ οὐκ ὄντι θε<ῶ> 35
ὁμοούσιος, γεν<ν>ητῆ ἐξ οὐκ ὄντων. ταύτης τῆς υἰότητος τῆς τρ(ι)χῆ
διηρημένης τὸ μὲν τι ἦν λεπτομερές, τὸ δὲ <παχυμερές, τὸ δὲ> ἀπο-
καθάρσεως δεόμενον.
- 8 Τὸ μὲν οὖν λεπτομερές εὐθέως πρῶτον, ἅμα τῷ γενέσθαι τοῦ σπέρ-
ματος τὴν πρώτην καταβολὴν ὑπὸ τοῦ <οὐκ> ὄντος, διέσφυξε καὶ ἀνήλθε 40
καὶ ἀνέδραμε κάτωθεν ἄνω, ποιητικῷ τινὶ χρῆσάμενον τάχει·
ὥσει πτερὸν ἢ ἐ νόημα,
καὶ ἐγένετο, φησί, πρὸς τὸν οὐκ ὄντα· ἐκείνου γὰρ δι' ὑπερβολὴν κάλ-
λους καὶ ὠραιότητος πᾶσα φύσις ὀρέγεται, ἄλλη δὲ ἄλλως.
- 9 Ἡ δὲ παχυμερεστέρα ἔτι μένουσα ἐν τῷ σπέρματι, μιμητικὴ τις οὔσα, 45
ἀναδραμεῖν μὲν οὐκ ἠδυνήθη· πολὺ γὰρ ἐνδεεστέρα <οὔσα> τῆς λεπτο-
μερείας, ἧς εἶχεν ἡ δι' αὐτῆς υἰ(ό)τ(ης) ἀναδραμοῦσα, ἀπελίπετο. <ἀν>-
10 επτέρωσεν οὖν αὐτὴν ἡ υἰότης ἡ πα/χυμερεστέρα τοιοῦτω τινὶ πτερῷ,
ὁποῖω διδάσκαλος ὦ<ν> Ἀριστοτέλους Πλάτων ἐν Φαίδ(ω)νι τὴν ψυχὴν
περοῖ, καὶ καλεῖ τὸ τοιοῦτο Βασιλείδης οὐ πτερὸν ἀλλὰ Πνεῦμα ἅγιον, 50
11 ὃ εὐεργετῆ ἡ υἰότης ἐνδυσάμενη καὶ εὐεργετεῖται. εὐεργετῆ μὲν <οὖν
καὶ εὐεργετεῖται>, ὅτι καθάπερ ὄρνιθος πτερὸν αὐτὸ καθ' αὐτὸ <καὶ>

P f. 90^r

31-33 et 34-51 H X. 14.2-4 40 διέσφυξε: cf. H V. 9.1; VII. 23.3 42 *Odyss.*
7.36 43 s. cf. H V. 7.10-11; 9.4 45 ἡ δὲ παχυμερεστέρα: sc. υἰότης (cf. vv. 35
et 37) 49 cf. Plat. *Phaedr.* 246 c 1; d 4 et 6; e 2; 248 b 3; c 1; 249 a 1 et 4; c 4; d 6; 356 d 4

29 οὕτως ὡς addidi 29-30 ἐκεῖνοι λέγουσιν secl. Cr 31 τὸ σπέρμα scripsi
ex H: τὰ σπέρματα P 32 ὄν<τα> Go ex H: ὄν P τε del. Cr, om. H
34 τὸ Go: ὃ P: del. Bunsen οὖν addidi ex H 35 αὐτῷ Uhlhorn et Bernays:
ἑαυτῷ P H 35-36 θεομοούσιος P, ex H corr. Mi et Bernays 36 γεννητῆ We
ex H: γεννητῆ P τῆς² om. H 37 παχυμερές, τὸ δὲ ex H suppl. Uhlhorn et
Bernays 40 οὐκ ex H add. Uhlhorn 41 χρῆσάμενος P, corr. Go
42 ἡ ἐνόημα P, corr. Mi 46 οὔσα addidi 46/47 λεπτομερείας P 47 αὐτῆς
P, corr. Uhlhorn ἀπελίπετο scripsi: ἀπελείπετο P 47/48 <ἀν>επτέ-
ρωσεν scripsi ex H: ἐπτέρωσεν P 48 αὐτὴν Jacobi: αὐτὴν P H 49 ὦ<ν> Go:
ὦ P: ὁ Mi Πλάτων Ἀριστοτέλους P, transposui φαίδ(ω)νι P (ft. lapsus
Hippolyti): Φαίδρω Bunsen et Go 51 ἐβεργετῆται P 51-52 οὖν καὶ
εὐεργετῆται supplevi (cf. v. 54 s.) 52 κατ' αὐτὸ P, corr. Mi καί² addidi

τοῦ ὄρνιθος ἀπηλλαγμένον οὐκ ἂν γένοιτό ποτε ὑψηλὸν οὐδὲ μετάρσιον, οὐδ' αὖ ὄρνις ἀπολελυμένος τοῦ πτεροῦ οὐκ ἂν ποτε γένοιτο ὑψηλὸς
 55 οὐδὲ μετάρσιος, τοιοῦτόν τινά τοι λόγον ἔσχεν ἢ υἰότης πρὸς τὸ Πνεῦμα
 τὸ ἅγιον καὶ τὸ Πνεῦμα πρὸς τὴν υἰότητα.

Ἀναφερομένη γοῦν ὑπὸ τοῦ Πνεύματος ἡ υἰότης ὡς ὑπὸ πτεροῦ, ἀνα- 12
 φέρει τὸ πτερόν, τουτέστι τὸ Πνεῦμα, καὶ πλησίον γενομένη τῆς λεπτο-
 μεροῦς υἰότητος καὶ τοῦ θεοῦ τοῦ οὐκ ὄντος καὶ δημιουργήσαντος <κόσ-
 60 μον οὐκ ὄντα> ἐξ οὐκ ὄντων, ἔχει μὲν αὐτὸ μεθ' αὐτῆς οὐκ ἠδύνατο·
 ἦν γὰρ οὐχ ὁμοούσιον οὐδὲ φύσιν εἶχε [μετὰ] τῆς υἰότητος. ἀλλὰ ὡσπερ 13
 ἐστὶ παρὰ φύσιν καὶ ὀλέθριος τ(οῖς ἰ)χθύσιν ἀἷρ καθαρὸς καὶ ξηρὸς,
 οὕτω τῷ Πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἦν παρὰ φύσιν ἐκεῖνο τὸ ἀρρήτων ἀρρη-
 τότερον καὶ «παντὸς ὀνόματος ἀνώτερον» τοῦ οὐκ ὄντος ὁμοῦ θεο(ῦ)
 65 καὶ τῆς υἰότητος χωρίον.

Κατέλιπεν οὖν αὐτὸ πλησίον <γενομένη ἢ> υἰότης ἐκεῖνου τοῦ μακα-
 ρίου καὶ νοηθῆναι μὴ δυναμένου [μὴ] μηδὲ χαρακτηρισθῆναί τινα λόγῳ
 χωρίου, οὐ <μέντοι> παντάπασιν ἔρημον οὐδὲ ἀπηλλαγμένον τῆς υἰότη-
 70 τος. ἀλλὰ γὰρ ὡσπερ μύρον εὐωδέστατον εἰς ἄγγος ἐμβληθῆν, εἰ καὶ 14
 ὅτι μάλιστα ἐπιμελῶς ἐκκενωθεῖη, ὅμως ὁσμή τις ἔτι μένει τοῦ μύρου
 καὶ καταλείπεται, κἂν ἢ κεχωρισμένον τοῦ ἀγγείου, καὶ μύρου ὁσμήν
 τὸ ἀγγεῖον <ἔχ>ει καὶ μὴ <ἔχον> μύρον, οὕτως τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον μεμέ-
 νηκε <μὲν> τῆς υἰότητος ἅμοιον καὶ ἀπηλλαγμένον, ἔχει δ' ἐν ἑαυτῷ
 μύρου παραπλησίαν τὴν δύναμιν, <τὴν τῆς υἰότητος> ὁσμήν. / καὶ τοῦτο 15
 75 ἐστὶ, <φησί> τὸ λεγόμενον· «ὡς μύρον ἐπὶ κεφαλῆς τὸ καταβαΐνον ἐπὶ
 τὸν πῶγωνα τὸν Ἀ(α)ρῶ(ν)»· <τουτέστιν> ἢ ἀπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ

P. f. 90^v64 cf. *Eph* 1:21; H VI. 20.3

69-74 cf. H V. 19.3

75 s. *Ps* 132:2

54 <εὐεργετῆται δὲ ὅτι> οὐδ' αὖ coniec. We 55 τοι scripsi: τὸν P 57 γοῦν
 scripsi: γὰρ P ὑπὸ¹ Jacobi et Go: ἀπὸ P 59 οὐκ ὄντος Jacobi: οἰκοῦντος P
 59-60 κόσμον οὐκ ὄντα supplevi conl. H VII. 21.4; X. 14.1 60 μεθ' αὐτῆς scripsi:
 μεταυτῆς P 61 οὐκομοούσιον P οὐδὲ Jacobi: οὐσ δὲ P μετὰ delevi
 (cf. v. 60 μεταυτῆς): αὐτῆς Bunsen 63 ἀρρήτων Jacobi: ἀρρητον P 64 παντὸς
 ὀνόματος ἀνώτερον scripsi conl. NT: πάντων ἀνώτερον ὀνομάτων P 64-65 θεοχωρίον
 καὶ τῆς υἰότητος P: θεο(ῦ) Mi et καὶ τῆς υἰότητος χωρίον scripsi 66 γενομένη
 addidi (cf. v. 58) et ἢ add. Bernays υἰότης Bernays: υἰότητος P 67 μῆ² del. Mi
 68 μέντοι addidi 69 εἰς ἄγγος ἐμβληθῆν μύρον εὐωδέστατον P, transposui
 72 <ἔχ>ει Mi: εἰ P: <ἔχει> εἰ Bunsen et Go ἔχον addidi 73 μὲν addidi
 δὲ P 74 παραπλησίαν scripsi: παραπλησίως P τὴν² add. Diels et τῆς υἰότητος
 suppl. Uhlhorn 75 φησί addidi 75-76 ἐπὶ πῶγωνα, τὸν πῶγωνα τὸν Ααρων
 LXX 76 τουτέστιν addidi

ἀγίου φερομένη ὁσμὴ ἄνωθεν κάτω μέχρι τῆς ἀμορφίας καὶ τοῦ διαστή-
ματος τοῦ καθ' ἡμᾶς, ὅθεν ἤρξατο ἀνελθεῖν ἡ υἰότης, οἶονεὶ ἐπὶ <τῶν>
16 πτερύγων ἀετοῦ, φησί, καὶ τῶν μεταφρένων <ἀν>ενεχθεῖσα. σπεύδει γάρ,
φησί, πάντα κάτωθεν ἄνω, ἀπὸ τῶν χειρόνων ἐπὶ τὰ κρείττονα, οὐδὲν 80
δὲ οὕτως ἀνόητόν ἐστι τῶν <ἐν> τοῖς κρείττοις, ἵνα μὴ <μένη, ἀλλὰ>
κατέλθῃ κάτω. ἡ δὲ τρίτη υἰότης, φησὶν, ἡ ἀποκαθάρσεως δεομένη,
μεμένηκε <ν ἐν> τῷ μεγάλῳ τῆς πανσπερμίας σωρῶ, <καὶ αὐτῇ> εὐερ-
γετοῦσα καὶ εὐεργετουμένη· τίνα δὲ τοι τρόπον εὐεργετεῖται καὶ εὐερ-
γετεῖ, ὕστερον ἐροῦμεν, κατὰ τὸν οἰκεῖον αὐτοῦ γενόμενοι λόγον. 85

23 1 Ἐπεὶ οὖν γέγονε πρώτη καὶ δευτέρα ἀναδρομὴ τῆς υἰότητος καὶ
μεμένηκεν αὐτοῦ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον τὸν εἰρημένον τρόπον, στερέωμα
2 τῶν ὑπερκοσμίων καὶ τοῦ κόσμου μεταξὺ τεταγμένον – διήρηται γὰρ ὑπὸ
Βασιλείδου τὰ ὄντα εἰς δύο τὰς προεχεῖς καὶ πρώτας διαιρέσεις, καὶ 5
καλεῖται κατ' αὐτὸν τὸ μὲν τι κόσμος, τὸ δὲ τι ὑπερκόσμια· τὸ δὲ μεταξὺ
τοῦ κόσμου καὶ τῶν ὑπερκοσμίων <τεταγμένον καλεῖ> μεθόριον Πνεῦμα
[τοῦτο], ὅπερ ἐστὶ καὶ ἅγιον καὶ τῆς υἰότητος ἔχει μένουσαν ἐν ἑαυτῷ
3 τὴν ὁσμὴν –, <γενηθ>ἐντος οὖν <οὕτως> τοῦ στερεώματος, ὃ ἐστὶν ὑπερ-
ἄνω τοῦ οὐρανοῦ, διέσφυξεν καὶ ἐγεν<ν>ήθη ἀπὸ τοῦ κοσμικοῦ σπέρ-
ματος καὶ τῆς πανσπερμίας τοῦ σωροῦ ὁ μέγας ἄρχων, ἡ κεφαλὴ τοῦ 10
κόσμου, κάλλος τε καὶ μέγεθος ἡ δύναμις <λα>ληθῆναι μὴ δυναμένη·
ἄρρητων γάρ, φησὶν, ἐστὶν ἄρρητότερος καὶ δυνατῶν δυνατώτερος καὶ
σοφῶν σοφώτερος καὶ ὃ τι ἂν εἴπῃς τῶν καλῶν παντὸς κρείττων.
4 Οὗτος <οὖν> γεννηθεὶς ἐπῆρεν ἑαυτὸν καὶ μετέωρισε καὶ ἠνέχθη /
[ὄλος] ἄνω μέχρι τοῦ στερεώματος [ἔστη], τῆς δὴ ἀναδρομῆς καὶ τοῦ 15

P f. 91^f

78 s. *Dt* 32:11 82–84 H X. 14.5 85 ἐροῦμεν: H VII. 25.1 ss.

c. 23: 2 στερέωμα: cf. *Gn* 1:8 3–33 cf. H X. 14.5–7

78 τῶν addidi e LXX 79 ἀνενεχθεῖσα scripsi: ἐνεχθεῖσα P 81 ἀνόητον P:
ἀκίνητον Bunsen: ἀκινώητον coniec. We ἐν add. Mi μὴ del. Mi μένη,
ἀλλὰ addidi 83 μεμένηκε <ν ἐν> Gu. Moeller ex H: <ἐμ>μεμένηκε Roepel καὶ
αὐτῇ addidi ex H 84 τοι scripsi: τὸν P

c. 23: 2–3 στερεωμάτων P, corr. Go 4 προεχεῖς coniec. Mi, agn. Go: προσεχεῖς P We
6 τεταγμένον καλεῖ supplēvi ex v. 3 et H X. 14.5 μὲν θόριον P 7 τοῦτο deleui
8 <γενηθ>ἐντος scripsi: ὄντος P: ἐντος Bernays οὕτως addidi 9 ἐγενήθη P,
corr. Mi 11 τε scripsi: τι P ἡ scripsi: καὶ P <λα>ληθῆναι Bernays:
λυθῆναι P: κάλλει καὶ μέγεθι ἀνεκλαλήτω H 12 ἄρρητον P, corr. Mi 13 τῶν
καλῶν παντὸς scripsi: πάντων τῶν καλῶν P: παντὸς τοῦ καλοῦ coniec. We 14 οὖν
addidi 15 ὄλος deleui (cf. v. 17) ἔστη del. Mi: στερεώματος· ἔστη δὲ, τῆς
ἀναδρομῆς Bernays δὴ scripsi: δὲ P

ὑψώματος τὸ στερέωμα τέλος εἶναι νομίσας καὶ μηδὲν εἶναι μετὰ ταῦτα
 ὅλως [μὴ δὲ εἶναι] ἐπινοήσας. ἐγένετο μὲν (γὰρ τῶν) ὑποκειμένων πάν-
 των – ὅσα ἦν λοιπὸν κοσμικὰ – σοφώτερος, δυνατώτερος, ἐκπρεπέστε-
 ρος, φωτεινότερος, παν(τός) ὃ τι ἂν εἴπης (τῶν) καλῶν διαφέρων,
 20 χωρὶς μόνης τῆς ὑπολελειμμένης υἰότητος ἔτι ἐν τῇ πανσπερμῷ· ἠγνόει
 γὰρ ὅτι ἐστὶν αὐτοῦ σοφώτερα καὶ δυνατώτερα καὶ κρείττων. νομίσας 5
 οὖν αὐτὸς εἶναι κύριος καὶ δεσπότης καὶ «σοφὸς ἀρχιτέκτων», τρέπεται
 εἰς τὴν καθ' ἕκαστα κτίσιν τοῦ κόσμου. καὶ πρῶτον μὲν ἠξίωσε μὴ
 εἶναι μόνος, ἀλλὰ ἐποίησεν ἑαυτῷ καὶ ἐγέννησεν ἐκ τῶν ὑποκειμένων
 25 υἰόν, ἑαυτοῦ πολὺ κρείττονα καὶ σοφώτερον. – ταῦτα δὲ ἦν πάντα προ- 6
 βεβουλευμένος ὁ οὐκ ὦν θεός, ὅτε τὴν πανσπερμίαν κατεβάλε(το). –
 ἰδὼν οὖν τὸν υἰόν, ἐθαύμασε καὶ ἠγάπησε καὶ κατεπλάγη· τοιοῦτον γὰρ
 τι κάλλος ἐπε(φαί)νετο (τοῦ) υἱοῦ τῷ μεγάλῳ ἄρχοντι. καὶ ἐκάθισεν
 αὐτὸν ἐκ δεξιῶν (αὐτοῦ) ὁ ἄρχων· (καὶ) αὕτη ἐστὶν ἡ καθ' αὐτοῦ(ς) 7
 30 Ὀγδοᾶς λεγομένη, ὅπου ἐστὶν ὁ μέγας ἄρχων καθήμενος. πᾶσαν οὖν
 τὴν ἐπουράνιον κτίσιν, τουτέστι τὴν αἰθέριον, αὐτὸς εἰργάσατο ὁ δη-
 μιουργός, ὁ μέγας (καὶ) σοφός· ἐνήργει δὲ αὐτῷ καὶ ὑπετίθητο ὁ υἱὸς
 ὁ τούτου γενόμενος, ὦν αὐτοῦ τοῦ δημιουργοῦ πολὺ σοφώτερος.

– Αὕτη (δ') ἔστιν ἡ καθ' Ἀριστοτέλην σώματος φυσικοῦ ὀργανικοῦ 1 24
 ἐν(τε)λέχεια, ψυχὴ ἐνεργοῦσα τῷ σώματι, ἧς δίχα τὸ σῶμα ἐργάζεσθαι
 οὐδὲν δύναται μείζον καὶ ἐπιφανέστερον καὶ δυνατώτερον καὶ σοφώτε-
 ρον [τῆς ψυχῆς]. ὃν λόγον οὖν Ἀριστοτέλης ἀποδέδωκε περὶ τῆς ψυχῆς
 5 καὶ τοῦ σώματος πρότερος (ὦν, τοῦτον) Βασιλείδης περὶ τοῦ μεγάλου
 ἄρχοντος καὶ τοῦ καθ' αὐτὸν υἱοῦ διασαφεῖ. τὸν τε γὰρ υἰὸν ὁ ἄρχων 2

22 κύριος: ft. cf. Is 45:5 et 6; H VI. 33 (v. 10) σοφὸς ἀρχιτέκτων: cf. 1 Cor 3:10;
 Is. 3:3; Tert. Adv. Marc. 5. 6.10; Clem. Strom. 5. 26.3

c. 24: 1 s. et 7–9 cf. Aristot. De anima B 1, p. 412 a 19–21; 27 s.; H VII. 19.6

16 μηδὲν P: μηδὲ Mī cett. 17 μὴ δὲ P, delevi: μηδὲ(ν) Mī cett. εἶναι del. Mī I
 γὰρ τῶν addidi 19 παν(τός) coniec. We: πᾶν P (τῶν) καλῶν scripsi (cf. v. 13):
 καλὸν P: καλοῦ coniec. We διαφέρων scripsi: διαφέρον P 20 ὑπολελειμμένης P
 21 ἐστὶν αὐτοῦ Mī ex H: ἔστι νῦν τοῦ P σοφώτερα καὶ δυνατώτερα P, corr. Go
 25 υἱὸν P, corr. Mī δὲ scripsi: γὰρ P 26 κατεβάλετο coniec. We: κατέβαλεν P
 28 ἐπε(φαί)νετο scripsi: ἐγένετο P: ἐφαίνετο Bunsen cett. τοῦ addidi 29 αὐτοῦ
 addidi ex H καὶ addidi ex H αὐτοῦς Go (οὗτοι H): αὐτοῦ P: αὐτὸν Mī
 32 καὶ¹ addidi: ὁ add. suad. We

c. 24: 1 δ' addidi κατὰ P 3 μείζον (τι) Cr 3/4 σοφώτερον P 4 τῆς
 ψυχῆς¹ delevi: τοῦ σώματος Go We 5 ὦν, τοῦτον addidi

κατὰ Βασιλείδην γεγέν(ν)ηκεν, τὴν τε ψυχὴν ἔργον καὶ ἀποτέλεσμα
 (τοῦ σώματ)ός φησιν εἶναι ὁ Ἀριστοτέλης, φυσικοῦ σώματος ὀργανικοῦ
 ἐντελέχειαν. ὡς οὖν / ἡ ἐντελέχεια διοικεῖ τὸ σῶμα, οὕτως ὁ υἱὸς διοικεῖ
 κατὰ Βασιλείδην τὸν ἀρρητῶν ἀρρητότερον θεόν. –

- 3 Πάντα οὖν ἐστὶ προνοούμενα καὶ διοικούμενα ὑπὸ [τῆς μεγάλης] 10
 τοῦ ἄρχοντος τοῦ μεγάλου τὰ αἰθέρια – ἅτινα μέχρι (τῆς) σελήνης
 ἐστίν· ἐκεῖθεν γὰρ ἄηρ αἰθέρος διακρίνεται. – κεκοσμημένων οὖν πάν-
 των τῶν αἰθερίων πάλιν, (φησίν,) ἀπὸ τῆς πανσπερμίας ἄλλος ἄρχων 15
 ἀνέβη, μείζων μὲν [τοι] πάντων τῶν ὑποκειμένων χωρὶς μέντοι τῆς
 καταλελειμμένης υἰότητος, πολὺ δὲ ὑποδεέστερος τοῦ πρώτου ἄρχοντος.
 4 ἔστι δὲ καὶ οὗτος ἄρρητος ὑπ' αὐτῶν λεγόμενος, καὶ καλεῖται ὁ τόπος 20
 οὗτος Ἑβδομάς. καὶ πάντων τῶν ὑποκειμένων οὗτός ἐστι (ποιητῆς καὶ)
 διοικητῆς καὶ δημιουργός, ποιήσας καὶ αὐτὸς ἑαυτῷ υἱὸν ἐκ τῆς παν-
 σπερμίας [καὶ αὐτὸς] ἑαυτοῦ φρονιμώτερον καὶ σοφώτερον, παραπλη- 20
 5 σίως τοῖς ἐπὶ τοῦ πρώτου (ἄρχοντος) λελεγμένοις. τὰ δ' ἐν τῷ διαστή-
 ματι τούτῳ ὁ σωρὸς αὐτός ἐστι, φησί, καὶ ἡ πανσπερμία. καὶ γίνεται
 κατὰ φύσιν τὰ γινόμενα, ὡς φθάσαν(τα) τεχθῆναι ὑπὸ τοῦ τὰ μέλλοντα
 γενέσθαι ὅτε δεῖ καὶ οἶα δεῖ καὶ ὡς δεῖ λελογισμένου (οὐκ ὄντος θεοῦ).
 καὶ τούτων ἐστὶν ἐπιστάτης ἢ φροντιστῆς ἢ δημιουργός οὐδεὶς· ἀρκεῖ γὰρ 25
 αὐτοῖς ὁ λογισμὸς ἐκεῖνος, (ὄν) ὁ οὐκ ὦν (θεὸς) ὅτε (κόσμον) ἐποίει
 ἐλογίζετο.

25 1

Ἐπεὶ οὖν τετέλεσται κατ' αὐτοῦς ὁ κόσμος ὅλος καὶ τὰ ὑπερκόσμια,
 καὶ ἔστιν ἐνδεὲς οὐδέν, λείπεται δὴ ἐν τῇ πανσπερμίᾳ ἡ υἰότης ἢ τρίτη,
 ἡ καταλελει(μ)μένη (εἰς τὸ) εὐεργετεῖν καὶ εὐεργετεῖσθαι ἐν τῷ σπέρματι.

12 s. cf. H I. 4.3; 20.6; V. 13.1; VII. 19.2; Aet. II. 4.12 et al.

13–21 cf. H X. 14.8–9

7 γεγένηκεν P, corr. Mi 8 (τοῦ σώματ)ός scripsi: ὡς P: del. Bunsen 11 τῆς
 μεγάλης deleui (cf. v. 12): τῆς μεγαλειότητος coniec. Mi, agn. Bunsen et Cr: τῆς ἐντελεχείας
 Go, agn. We 12 τῆς addidi 13 αἰθέριος P, corr. Go κεκοσμημένων P
 14 φησίν addidi (cf. v. 22) 15 μὲν Bernays ex H: μέντοι P 17 καὶ οὗτος ἄρρητος
 P: οὗτος καὶ ὁ ῥητὸς Bunsen (conl. H VII. 25.4) 18 ποιητῆς καὶ supplevi ex H
 20 καὶ αὐτὸς del. Cr: καὶ αὐτὸν coniec. Mi 21 ἄρχοντος addidi (cf. v. 16) τὰ
 scripsi: τὸ P δὲ P 23 φθάσαν(τα) Uhlhorn: φθάσαν P: ἐφθασε Bunsen
 τεχθῆναι P: ἐλέχθη Roeper 24 γενέσθαι Cr: λέγεσθαι P: γίνεσθαι Bunsen: γενήσεσθαι
 Roeper δεῖ καὶ οἶα Bunsen: δικαιοῖ & P λελογισμένῳ P, corr. Bunsen
 οὐκ ὄντος θεοῦ supplevi ex H 26 ὄν add. Jacobi θεὸς addidi ὁ τὲ P I
 κόσμον addidi

c. 25: 2 δὴ Mi: δὲ P

3 εἰς τὸ addidi ex H: πρὸς τὸ add. Cr

ἐβεργετεῖσθαι P

καὶ (ἐ)δει τὴν ὑπολειμμένην υἰότητα ἀποκαλυφθῆναι καὶ ἀποκατασθῆ-
 5 ναι (καὶ) ἄνω (ἀν)ελθεῖ(ν) ὑπὲρ τὸ μεθόριον Πνεῦμα πρὸς τὴν υἰότητα
 τὴν λεπτομερῆ καὶ (τὴν) μιμητικὴν καὶ τὸν οὐκ ὄντα, ὡς γέγραπται,
 φησί· «καὶ ἡ κτίσις αὐτῆ» «συστενάζει καὶ συνωδίνει (μέχρι τοῦ νῦν)»,
 «τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἰῶν τοῦ θεοῦ (ἀπ)εκδεχομένη». υἱοὶ δὲ (τοῦ 2
 θεοῦ), φησίν, ἐσμεν ἡμεῖς οἱ πνευματικοί, ἐνθάδε καταλειμμένοι (εἰς
 10 τὸ) διακοσμησαί καὶ διατυπῶσαι καὶ διορθῶσασθαι καὶ τελειῶσαι τὰς
 ψυχὰς τὰς φύσιν ἐχούσας μένειν ἐν τούτῳ τῷ διαστήματι.

«Μέχρι μὲν οὖν Μωσέως ἀπὸ Ἀδὰμ ἐβασίλευσεν ἡ ἀμαρτία (ἐν
 κόσμῳ)», καθὼς γέγραπται, (φησίν)· ἐβασίλευσεν γὰρ ὁ μέγας ἄρχων, 3
 ὁ ἔχων τὸ τέλος αὐτοῦ μέχρι (τοῦ) στερεώματος, (ὁ) νομίζων «αὐτὸς
 15 εἶναι θεὸς μόνος καὶ ὑπὲρ αὐτὸν εἶναι μηδέν(α)». πάντα γὰρ, (φησίν,) ἦν
 φυλασσόμενα ἀποκρύφῳ σιωπῆ. τοῦτο, φησίν, ἐστὶ «τὸ μυστήριον,
 ὃ ταῖς προτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνωρίσθη». ἀλλὰ ἦν ἐν ἐκείνοις τοῖς
 χρόνοις βασιλεὺς καὶ κύριος, ὡς ἐδόκει, τῶν ὄλων ὁ μέγας ἄρχων,
 ἡ Ὀγδοάς. ἦν δὲ καὶ τούτου τοῦ διαστήματος βασιλεὺς καὶ κύριος 4
 20 (ὁ ἄλλος ἄρχων,) ἡ Ἑβδομάς· καὶ ἔστιν ἡ μὲν Ὀγδοάς ἄρρητος,
 ῥητὸς δὲ ἡ Ἑβδομάς. οὗτός ἐστι, φησίν, ὁ τῆς Ἑβδομάδος ἄρχων
 ὁ λαλήσας τῷ Μωϋσῆ καὶ εἰπών· «ἐγὼ ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ
 καὶ Ἰακώβ, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ οὐκ ἐδήλωσα αὐτοῖς» – οὕτως γὰρ
 25 θεοῦ. πάντες οὖν οἱ προφηταὶ οἱ πρὸ τοῦ σωτήρος, φησίν, ἐκέϋθεν 5
 ἐλάλησαν.

P f. 92^r

7 s. *Rm* 8:21-22 et 19; cf. v.28 s.; H VI. 35.2; VII. 27.1 8-11 cf. H X. 14.10
 12 s. *Rm* 5:14 et 13; Clem. *Strom.* 3. 64.2; 4. 9.6 14 s. cf. *Is.* 45:5 et 6; 46:9; *Dt*
 4:35; 32:39; H VI. 33; 36.2; *Iren.* I. 5.4; 29.4; 30.6; *Eph.* *Pan.* 25. 2.3; *NH* II. 1, pp. 11.20;
 13.8; II.4, pp. 86.30; 94.22 16 s. *Eph* 3:4-5; H V. 8.5; VI. 35.1; VII. 26.7; Clem.
Strom. 5. 87.1 22 s. *Ex* 6:3; H VI. 36.2 25 s. cf. H VI. 35.1; Mt 11:13

4 (ἐ)δει Go (cf. v.27): δὴ P: δεῖ Bunsen 4/5 ἀπὸ κατὰ σθῆναι P 5 καὶ
 addidi (ἀν)ελθεῖ(ν) scripsi conl. H VII. 22.8; X. 14.3: ἐκεῖ P 6 τὴν² add. Cr
 7 σὺν στενάζει P μέχρι τοῦ νῦν supplevi ex H (VII. 27.1) et NT (ἄχρι)
 8 (ἀπ)εκδεχομένη scripsi ex H v.28 et NT: ἐκδεχομένη P 8-9 τοῦ θεοῦ addidi
 ex vv. 8 et 27 9-10 εἰς τὸ addidi ex H: πρὸς τὸ add. Cr 11 τὰς Bunsen: κατὰ
 P: κάτω Go 12-13 ἐν κόσμῳ addidi ex NT (cf. v.29) 13 φησίν addidi
 14 τοῦ addidi ὁ² addidi 15 μηδέν(α) scripsi: μηδὲν P φησίν addidi
 20 ὁ ἄλλος ἄρχων supplevi (cf. H X. 14.8) 21 ῥητὸς (sc. θεός) Bunsen: ῥητὸν P
 23 τοῦ θεοῦ P: μου κύριος LXX

Ἐπεὶ οὖν ἔδει ἀποκαλυφθῆναι, φησὶν, ἡμᾶς, τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ, περὶ ὧν «ἐστέναξε», φησὶν, «ἢ κτίσις καὶ ὠδινεν», «ἀπεκδεχομένη τὴν ἀποκάλυψιν», ἦλθε τὸ εὐαγγέλιον εἰς τὸν κόσμον, καὶ διῆλθε διὰ «πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας <καὶ δυνάμεως καὶ> κυριότητος <καὶ> παντὸς 30 ὀνόματος ὀνομαζομένου». ἦλθε δὲ οὕτως, καί<περ> οὐδὲν κατήλθεν ἄνωθεν, οὐδ' ἐξέστη ἡ μακαρία υἰότης ἐκείνου τοῦ ἀπερινοήτου καὶ μακαρίου οὐκ ὄντος θεοῦ. ἀλλὰ γὰρ καθάπερ ὁ νάφθας ὁ Ἰνδικός, ὀφθεῖς μόνον ἀπὸ πάνυ πολλοῦ διαστήματος, συνάπτει πῦρ, οὕτω κάτωθεν, ἀπὸ τῆς ἀμορφίας τοῦ σωροῦ, διήκουσιν, <φησὶν,> αἱ δυνάμεις ἄνω 35 μέχρι τῆς υἰότητος. ἄπτει μὲν γὰρ καὶ λαμβάνει τὰ νοήματα κατὰ τὸν <ν>ἄφθαν τὸν Ἰνδικόν – οἶον ἄφθασ<τός> τις ὧν – ὁ τοῦ μεγάλου τῆς Ὀγδοάδος ἄρχοντας υἱὸς ἀπὸ τῆς μετὰ τὸ μεθόριον <Πνεῦμα> μακαρίας υἰότητος· ἡ γὰρ ἐν μέσῳ τοῦ ἀγίου Πνεύματος, ἐν τῷ μεθορίῳ <μένουσα> τῆς υἰότητος δύναμις ῥέοντα καὶ φερόμενα τὰ νοήματα 40 <ἀπὸ> τῆς <μακαρίας> υἰότητος μεταδίδωσι τῷ υἱῷ τοῦ μεγάλου ἄρχοντος.

26 1 Ἦλθεν οὖν τὸ εὐαγγέλιον [πρῶτον] ἀπὸ τῆς υἰότητος, φησὶν, διὰ τοῦ παρακαθημένου τῷ <μεγάλῳ> ἄρχοντι υἱοῦ τὸ <πρῶτον> πρὸς τὸν ἄρχοντα, καὶ ἔμαθεν ὁ / ἄρχων ὅτι οὐκ ἦν <αὐτός> θεὸς τῶν ὄλων, ἀλλ' ἦν γεννητὸς καὶ ἔχων ὑπεράνω <αὐτοῦ> τὸν τοῦ ἀρρήτου καὶ <ἀ>κατονομάστου οὐκ ὄντος καὶ τῆς υἰότητος κατακείμενον θησαυρόν· 5
2 καὶ ἐπέστρεψε καὶ ἐφοβήθη, συνιεὶς ἐν οἷα ἦν ἀγνοία. τοῦτό ἐστι,

P f. 92^v28 s. *Rm* 8:22 et 19; cf. v. 7 s.30 s. *Eph* 1:21; cf. H VII. 20.3; 22.13

30 καὶ² δυνάμεως addidi ex NT (cf. vv. 35, 40 et H VII. 26.6) et καὶ³ add. Mi καὶ⁴
ex NT add. Bunsen 31 οὕτως P (cf. LSJ, s. v., IV, et v. 34 μόνον): ὄντως Uhlhorn I
coniec. Mi, agn. Cr, Foerster (o. c., p. 240 n. 3) 35 διήκησιν P φησὶν addidi
35-36 μέχρως ἄνω P, transp. Jacobi 37 ἄφθαν P, corr. Mi ἄφθασ<τός> scripsi:
ἄφθας P: νάφθας Mi: ἄφθας ('captator') Go ὧν P 38 Πνεῦμα addidi
40 μένουσα addidi φερόμενον P 41 ἀπὸ addidi (cf. v. 38) μακαρίας
addidi (cf. vv. 32 et 39)

c. 26: 1 πρῶτον transtuli in v. 2 2 μεγάλῳ addidi (cf. vv. 18, 22, 32) τὸ del.
Jacobi et Bunsen πρῶτον ex v. 1 huc transtuli 3 αὐτός addidi 4 ἀλλ' ἦν P I
ὑπεράνω <αὐτοῦ> τὸν Roeper: τον ὑπὲρ ἄνω P: ὑπεράνω τὸν Uhlhorn: αὐτοῦ ὑπεράνω
<τὸν> Go, agn. We 5 κατονομάστου P, corr. Mi

φησίν, τὸ εἰρημένον· «ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου»· ἤρξατο γὰρ σοφίζεσθαι (ὁ ἄρχων), κατηχούμενος ὑπὸ τοῦ παρακαθημένου (αὐτῷ) υἱοῦ (καὶ) διδασκόμενος τίς ἐστὶν ὁ οὐκ ὦν, τίς ἡ υἰότης, τί τὸ ἅγιον
 10 Πνεῦμα, τίς ἡ τῶν ὅλων κατασκευὴ (καὶ) ποῦ ταῦτα (πάντα) ἀπο-
 κατασταθήσεται. αὕτη ἐστὶν «ἡ σοφία ἐν μυστηρίῳ λεγομένη», περὶ ἧς 3
 φησίν, ἡ γραφὴ λέγει· «οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγους, ἀλλ’ ἐν διδακτοῖς πνεύματος (λεγομένη)». κατηχηθεὶς οὖν, φησίν, ὁ (μέγας) ἄρχων καὶ διδασκόμενος καὶ φοβηθεὶς, ἐξωμολογήσατο περὶ
 15 ἁμαρτίας, ἧς ἐποίησε μεγαλύνων ἑαυτόν. τοῦτ’ ἐστὶ, φησί, τὸ εἰρημένον· 4
 «τὴν ἁμαρτίαν μου ἐγνώρισα καὶ τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ γινώσκω· ὑπὲρ ταύτης» «ἐξομολογήσομαι εἰς τὸν αἰῶνα».

Ἐπεὶ οὖν κατήχητο μὲν ὁ μέγας ἄρχων, κατήχητο δὲ καὶ δεδίδακτο πᾶσα ἡ τῆς Ὀγδοῦδος κτίσις καὶ ἐγνωρίσθη τοῖς ἐπουρανίοις τὸ μυστή-
 20 ριον, ἔδει λοιπὸν καὶ ἐπὶ τὴν Ἑβδομάδα ἐλθεῖν τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα καὶ ὁ τῆς Ἑβδομάδος ἄρχων παραπλησίως διδασκῆται καὶ εὐαγγελισθῆται. ἐπέλαμψεν (οὖν) ὁ υἱὸς τοῦ μεγάλου ἄρχοντος τῷ υἱῷ τ(οῦ) ἄρχοντος 5
 τῆς Ἑβδομάδος τὸ φῶς, ὃ εἶχεν ἄψας αὐτὸς ἄνωθεν, ἀπὸ τῆς υἰότητος, καὶ ἐφωτίσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἄρχοντος τῆς Ἑβδομάδος, καὶ εὐηγγελίσσατο
 25 τὸ εὐαγγέλιον τῷ ἄρχοντι τῆς Ἑβδομάδος, καὶ ὁμοίως κατὰ τὸν πρῶτον λόγον καὶ αὐτὸς ἐφοβήθη καὶ ἐξωμολογήσατο.

Ἐπεὶ οὖν καὶ τὰ ἐν τῇ Ἑβδομάδι πάντα πεφώτιστο καὶ διήγγελο τὸ 6
 εὐαγγέλιον αὐτοῖς – κτίσεις γὰρ εἰσι κατ(ὰ) [αὐτὰ] τὰ διαστήματα καὶ (κόσμοι) κατ’ αὐτοὺς ἄπειροι, καὶ ἀρχαὶ καὶ δυνάμεις καὶ ἐξουσίαι·

P f. 93^r

7 Ps 110:10; Prv 1:7 et 9:10; Clem. Strom. 2. 35.5–36.1 (= Basilidis Fr. 15) ὅθεν «ἀρχὴ σοφίας φόβος θεοῦ» θείως λέλεκται. ἐνταῦθα οἱ ἀμφὶ τὸν Βασιλεῖδην τοῦτο ἐξηγοῦμενοι τὸ ρητὸν αὐτὸν φασιν (τὸν) ἄρχοντα ἐπακούσαντα τὴν φάσιν τοῦ διακονουμένου πνεύματος ἐκπλαγῆναι τῷ τε ἀκούσματι καὶ τῷ θεάματι, παρ’ ἐλπίδας εὐηγγελισμένον, καὶ τὴν ἐκπληξιν αὐτοῦ φόβον κληθῆναι, «ἀρχὴν γενόμενον σοφίας» φυλοκρινητικῆς τε καὶ διακριτικῆς καὶ τελωτικῆς καὶ ἀποκαταστατικῆς (cf. Foerster, o. c., p. 243 s.); H VI. 32.7; Clem. Strom. 2. 37.5–38.2 et al. 11 1 Cor 2:7 12 s. 1 Cor 2:13; H V. 8.26 16 s. Ps 31:5–6; 50:5 et 51:11

8 ὁ ἄρχων addidi αὐτῷ addidi (cf. v. 2) 9 υἱοῦ scripsi (cf. v. 2): χ(ριστο)ῦ P edd. I
 καὶ addidi 10 ἡ Mi: ὁ P καὶ addidi ποῦ P: πῶς coniec. Bunsen
 πάντα addidi 11 (ἡ) ἐν Cr λεγομένη P: λαλοῦμεν θεοῦ σοφίαν ἐν μυστηρίῳ
 NT 13 λεγομένη addidi (cf. v. 11): ἃ καὶ λαλοῦμεν NT 14 μέγας addidi (cf.
 vv. 18, 22, 32) ἐξομολογ- P 17 σοι εἰς τὸν αἰῶνα LXX 20, 23, 24, 25,
 27, 41, 42 et 46 εὐδομ- P 21 παραπλησίως ἄρχων P, transposui 22 οὖν
 add. Go 23 ἄψας αὐτοῦς P, corr. Mi 26 ἐξομολογ- P 28 κατὰ coniec.
 Cr: κατ’ αὐτὰ P καὶ del. Mi 29 κόσμοι supplevi conl. H X. 14.9 εἶναι δὲ
 κόσμους καὶ διαστήματα ἄ(π)ειρα

- περὶ ὧν μακρὸς ἐστὶ παρ' αὐτοῖς πάνυ λόγος <καὶ> διὰ πολλῶν λεγόμενος· ἔνθα καὶ τριακοσίους ἐξήκοντα πέντε οὐρανοὺς φάσκουσι, καὶ τὸν μέγαν ἄρχοντα αὐτῶν εἶναι τὸν Ἀβραασάξ, διὰ τὸ περιέχειν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ψῆφον τξέ, ὡς δὴ τοῦ ὀνόματος τὴν ψῆφον περιέχειν πάντα, 30
 7 καὶ διὰ τοῦτο τὸν ἐνιαυτὸν <ἐκ> τοσοῦτων ἡμερῶν συνεστάναι· – ἀλλ' ἐπεὶ, φησὶν, ταῦθ' οὕτως ἐγένετο, ἔδει λοιπὸν καὶ τὴν ἀμορφίαν <τὴν> 35
 κατ' ἡμᾶς φωτισθῆναι, καὶ τῇ υἰότητι τῇ ἐν τῇ ἀμορφίᾳ καταλελειμμένη οἰονεὶ ἐκτρώματι ἀποκαλυφθῆναι «τὸ μυστήριον, ὃ ταῖς προτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνωρίσθη», καθὼς γέγραπται, φησὶν· «κατὰ ἀποκάλυψιν ἐγνωρίσθη μοι τὸ μυστήριον» καὶ «ἤκουσα ἄρρητα ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ εἰπεῖν». 40
- 8 Κατῆλθεν <οὖν> ἀπὸ τῆς Ἑβδομάδος τὸ φῶς, τὸ κατελθὸν ἀπὸ τῆς Ὀγδοῆδος ἄνωθεν τῷ υἱῷ <τοῦ ἄρχοντος> τῆς Ἑβδομάδος, ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν, τὸν υἱὸν τῆς Μαρίας, καὶ ἐφωτίσθη συνεξαφθεὶς τῷ φωτὶ τῷ 9
 λάμπαντι εἰς αὐτόν. τοῦτό ἐστι, φησὶ, τὸ εἰρημένον· «Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ», <τουτέστι τὸ φῶς> τὸ ἀπὸ τῆς υἰότητος διὰ τοῦ 45
 μεθορίου Πνεύματος ἐπὶ τὴν Ὀγδοῆδα καὶ τὴν Ἑβδομάδα διελθὸν μέχρι τῆς Μαρίας, «καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι», <τουτέστιν> ἡ δύναμις τῆς <δια>κρίσεως, <ἢ κατελθοῦσα> ἀπὸ τῆς ἀκρωρείας <τῆς υἰότητος> ἄνωθεν <διὰ> τοῦ δημιουργοῦ μέχρι τῆς κτίσεως, ὃ ἐστὶ τοῦ

31–34 Iren. I. 24.3; 24.5; 24.7; Epiph. *Pan.* 24.7.2 et 4; Ps. Tert. *Adv. haer.* 1.5; Theodoret. *Haer.* I.4 s. f.; Hieron. *In Amos*, P.L. 25, p. 1018 CD; c. *Lucifer.* 23, P.L. 23, p. 187 A; *Pap. Gr. Mag.* 8.48 s.; 13.156 et 466; A. Dieterich, *Abraxas* (Lipsiae 1891), p. 46; R. Reitzenstein, *Poimandres*, p. 272 s.; Fr. Dornseiff, *Das Alphabet* etc., pp. 42–44 et 105; I. Michl, in *Reallexikon f. Ant. u. Christ.* 5 (1962), p. 201 s. et al. 37 ft. cf. 1 *Cor* 15:8; cf. H VI. 31.2; 36.3; Iren. I. 4.1; 8.2; Clem. *Exc. ex Theod.* 68 37 s. *Eph* 3:4–5; H V. 8.5; VI. 35.1; VII. 25.3 38 s. *Eph* 3:3 39 s. 2 *Cor* 12:4; H V. 8.25; Epiph. *Pan.* 38. 2.5 41–44 et 50–55 cf. H X. 14.9–10 44–45 et 47 Lc 1:35; H VI. 35.3 et 7; X. 23.1; Clem. *Exc. ex Theod.* 60 48 ἡ δύναμις τῆς <δια>κρίσεως: cf. H V. 21.6; VI. 10.2; VII. 27. 8–9 et 11–12; X. 14.9; Clem. *Strom.* 2. 36.1 et 2. 38.2

30 παρ' αὐτοῖς scripsi: κατ αὐτοῦς P (cf. v. 29) καὶ addidi 30–31 λεγόμενος
 διὰ πολλῶν P, transposui 32 ἀβραασάξ P 33 ὡς δὴ P: ὥστε Go 34 τοῦτο
 P¹ Go: τούτων P² Mi: τοῦτον Bunsen <ἐκ> τοσοῦτων ἡμερῶν scripsi: τοσαύταις
 ἡμέραις P 35 τὴν² add. Roeper 39 ἐξ ὄν P 40 εἰπεῖν P H: λαλῆσαι NT
 41 οὖν add. Go 42 τοῦ ἄρχοντος addidi (cf. vv. 2, 22, 24) 45 τουτέστι τὸ φῶς
 supplevi 47 ἐπισκιάσει P τουτέστιν addidi 48 <δια>κρίσεως scripsi
 conl. Clem. *Strom.* 2. 36.1 σοφίας... διακριτικῆς et H VII. 27.8, 11, 12: κρίσεως P We:
 κρίσεως coniec. Go, agn. Cr: ὀγδοῆδος coniec. Roeper ἠ² add. Cr et κατελθοῦσα
 addidi 48–49 τῆς υἰότητος addidi (cf. v. 1) 49 διὰ add. Go

- 50 Ἰ(ησ)οῦ. μέχρι δ' ἐκείνου φησὶ συνεστηκέναι τὸν κόσμον οὕτως, μέχρις 10
οὐ πᾶσα ἡ υἰότης, ἡ καταλειμμένη ἐν <τῇ> ἀμορφία εἰς τὸ εὐεργετεῖν
τὰς ψυχὰς καὶ εὐεργετεῖσθαι, δια<με>μορφωμένη κατακολουθήσῃ τῷ
Ἰησοῦ καὶ ἀναδράμη καὶ <ἀν>έλθη ἀποκαθαρισθεῖσα καὶ γενομένη
λεπτομερεστάτη, ὡς δύνασθαι δι' αὐτῆς ἀναδραμεῖν, ὥσπερ ἡ πρώτη
55 <υἰότης>. πᾶσαν γὰρ ἔχει τὴν δύναμιν συνεστηριγμένην φυσικῶς τῷ
φωτὶ τῷ λάμπαντι ἄνωθεν κάτω.

- Ὅταν οὖν <ἀν>έλθη, φησὶ, πᾶσα <ἡ> υἰότης καὶ ἔσται ὑπὲρ τὸ μεθό- 1 27
ριον / [τὸ] Πνεῦμα, τότε ἐλεηθήσεται ἡ κτίσις· «στένει γὰρ μέχρι τοῦ
νῦν καὶ βασανίζεται», καὶ «μένει τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἰῶν τοῦ θεοῦ»,
ἵνα πάντες ἀνέλθωσιν ἐντεῦθεν οἱ τῆς υἰότητος ἄνθρωποι. ἐπειδὴν
5 <οὖν> γένηται τοῦτο, ἐπάξει, φησὶν, ὁ θεὸς ἐπὶ τὸν κόσμον ὅλον τὴν
μεγάλην ἄγνοιαν, ἵνα μ<έν>η πάντα κατὰ φύσιν καὶ μηδὲν μηδενὸς
τῶν παρὰ φύσιν ἐπιθυ<μῆση>. ἀλλὰ γὰρ πᾶσαι αἱ ψυχαὶ τούτου τοῦ 2
διαστήματος, ὅσαι φύσιν ἔχουσιν ἐν τούτῳ <ὡς> ἀθάνατοι διαμένειν μόνω,
μενοῦσιν οὐδὲν ἐ<π>ιστάμεναι τούτου τοῦ διαστήματος διάφορον οὐ<δὲ>
10 βέλτιον· οὐδὲ ἀκοή τις ἔσται τῶν ὑπερκειμένων ἐν τοῖς ὑποκειμένοις οὐδὲ
γνώσις, ἵνα μὴ τῶν ἀδυνάτων αἱ ὑποκείμεναι ψυχαὶ ὀρεγόμεναι βασα-
νίζωνται, καθάπερ <οἱ> ἰχθῦ<ε>ς ἐπιθυμῆσα<ντε>ς ἐν τοῖς ὄρεσι μετὰ τῶν
προβάτων νέμεσθαι· ἐγένετο <γὰρ> ἄν, φησὶν, αὐτοῖς ἡ τοιαύτη ἐπιθυμία
φθορά. ἔσται οὖν, φησὶν, ἀφθαρτα πάντα τὰ κατὰ χώραν μένοντα, φθαρτὰ 3

P. f. 93^v

2 s. *Rm* 8:22 et 19; H VI. 35.2; VII. 25.1 et 5 4 cf. H X. 14.10 12 s. de adynato
oi ichthues ἐν ὄρει et sim. cf. Archil. Fr. 122.6–9 West (Fr. 74.6–9 D.); Herodot. 5. 92.1;
Lucret. 3.785; H VII. 22.13 (et ft. I. 24.7)

50 Ἰ(ησ)οῦ scripsi: (υἰ)οῦ P edd. δὲ P 50–51 μέχρι σοῦ P 51 ἐν ἀμορφία
post v. 52 τὰς ψυχὰς P, huc transtuli τῇ addidi 52 δια<με>μορφωμένη scripsi:
διαμορφουμένη P κατὰκολουθήσῃ P 53 <ἀν>έλθη scripsi: ἔλθη P
γενομένη scripsi: γίνεται P: γένηται Usener (*Das Weihnachtsfest*², p. 139) 54 αὐτῆς P,
corr. Mi 55 υἰότης addidi

c. 27: 1 <ἀν>έλθη scripsi (cf. v. 4): ἔλθη P ἡ addidi 2 τὸ deleui 5 οὖν
add. Go ἐπάξει P, corr. Mi 6 μ<έν>η Bernays et Uhlhorn (cf. vv. 9, 14): μῆ P:
ἡ coniec. Mi 7 ἐπιθυ P (in fine versu), suppl. Mi 8 ὡς addidi 9 μενοῦσιν
Bunsen et Roepert: μένουσιν P εἰστάμεναι P, corr. Mi διάφορα P, corr.
Bunsen οὐ<δὲ> Scott et Bunsen: οὐ P 10 ἀποκειμένοις P, corr. Mi
11/12 βασανίζονται P 12 <οἱ> ἰχθῦες ἐπιθυμῆσα<ντε>ς scripsi (cf. v. 13 αὐτοῖς): ἰχθῦς
ἐπιθυμῆσας P 13 γὰρ add. suad. Mi 14 ἔσται scripsi (cf. vv. 5, 9, 10, 16, 17,
18, 19, 22, 24): ἔστιν P

δὲ εἰ ἐκ τῶν κατὰ φύσιν ὑπερπηδᾶν καὶ ὑπερβαίνειν βούλονται <τόπων>. 15

Οὕτως οὐδὲ <ν> ὁ ἄρχων τῆς Ἑβδομάδος γινώσεται τῶν ὑπερκειμένων· καταλήψεται γὰρ καὶ τοῦτον ἡ μεγάλη ἄγνοια, ἵνα ἀποστῇ ἀπ' αὐτοῦ «λύπη καὶ ὀδύνη καὶ στεναγμός»· ἐπιθυμήσει γὰρ οὐδενὸς τῶν ἀδυνάτων 4 οὐδὲ λυπηθῆσεται. καταλήψεται δὲ ὁμοίως καὶ τὸν μέγαν ἄρχοντα τῆς Ὀγδοάδος ἡ ἄγνοια αὕτη, καὶ πάσας τὰς ὑποκειμένας αὐτῷ κτίσεις 20 παραπλησίως, ἵνα μηδὲν κατὰ μηδένα <τόπον> ὀρέγηται τῶν παρὰ φύσιν τινὸς μηδὲ ὀδυνή<σε>ται. καὶ οὕτως ἡ ἀποκατάστασις ἔσται πάντων, κατὰ φύσιν τεθεμελιωμένων μὲν ἐν τῷ σπέρματι τῶν ὄλων ἐν ἀρχῇ, ἀποκαταστα<θησο>μένων δὲ <εἰς τόπους ἰδίους> καιρο<ῖ>ς ἰδίους.

P f. 94^r

5 Ὅτι δέ, φησίν, ἕκαστον / ἰδίους ἔχει καιροῦς, ἱκανῶς ὁ σωτῆρ 25 <μαρτυρεῖ> λέγων· «οὐπὼ ἦκει ἡ ὥρα μου», καὶ <δὴ καὶ> οἱ μάγοι <οἱ αὐτοῦ> τὸν ἀστέρα τεθεαμένοι. ἦν γάρ, φησί, καὶ αὐτὸς ὑπὸ <τοῦ οὐκ ὄντος θεοῦ κατὰ τὸν καιρὸν> γενέσεως [ἀστέρων] καὶ <τῆν> ὥραν 6 ἀποκαταστάσεως ἐν τῷ μεγάλῳ προλελογισμένος σωρῶ. οὗτός ἐστιν ὁ κατ' αὐτοῦς νενομι<σ>μένος «ἔσω ἄνθρωπος», <ὁ> πνευματικὸς ἐν 30 τῷ ψυχικῷ. ὁ ἐστὶν <ἡ τρίτη> υἰότης, ἐνταῦθα ἀπολιποῦσα τὴν ψυχὴν – οὐ<χ ὡς> θνητὴν, ἀλλὰ <ὡς> αὐτοῦ μένουσαν κατὰ φύσιν, κα<θ' ἃ> περ <καὶ> ἡ προ<ἐρ>α υἰότης ἄνω λέλοιπεν τὸ ἅγιον Πνεῦμα τὸ μεθόριον, ἐν <τῷ> οἰκείῳ τόπῳ –, ἰδίαν τότε περιβεβλημένη ψυχὴν.

18 Is 35:10; 51:11 24 καιροῖς ἰδίους: cf. H VII. 22.1; 1 Tm 2:6; 6:15; Tt 1:3
26 Jo 2:4; cf. Iren. 3. 16.7 27 cf. Mt 2:1–2 30 Eph 3:16; Rm 7:22; 2 Cor
4:16; H V. 7.36; VI. 34.5; 40.2; X. 13.3; 19.3; Iren. I. 5.5; 21.4; Clem. Exc. ex Theod. 51.1
et al.

15 ei scripsi: εἰαν P βούλονται P: βούληται (servato εἰαν) coniec. We τόπων
addidi (cf. v. 34) 16 οὐδὲ <ν> Mi: οὐδὲ P εὐδομάδος P <τι> τῶν Cr
(servato v. 16 οὐδὲ) 21 μηδένα P: μηδὲν Bunsen cett. τόπον addidi (cf. v. 34) I
παρὰ coniec. Mi: κατὰ P 22 ὀδυνή<σε>ται scripsi (cf. Menandri Fr. 276.16 Sand-
bach): ὁ δύνηται P: ὀδυνῆται Mi cett.: ὀδυνᾶται coniec. We 24 ἀποκαταστα<θησο>μέ-
νων Roeper: ἀπὸ κατασταμένων P εἰς τόπους ἰδίους supplevi conl. vv. 34, 63 s. I
καιρὸς P, corr. Mi 25 ἱκανῶς P: ἱκανὸς Mi We: <μάρτυς> ἱκανὸς Bunsen
26 μαρτυρεῖ add. suad. Go δὴ καὶ² addidi 27 οἱ et αὐτοῦ addidi ex NT
27–28 ὑπὸ <τοῦ οὐκ ὄντος θεοῦ κατὰ τὸν καιρὸν> γενέσεως supplevi et scripsi: ὑπο γένε-
σιν P: ἐπὶ γένεσιν Bunsen: κατὰ γένεσιν Jacobi 28 ἀστέρων seclisi ut dittogr. (cf.
v. 27): <δι' ἀστέρων Bunsen, <ὑπ' ἀστέρων Jacobi τῆν addidi ὥραν Usener:
ὥρων P 30 νενομι<σ>μένος scripsi: νενομημένος P ὁ² addidi 31 ἡ τρίτη
addidi conl. v. 59 32 οὐ<χ ὡς> scripsi: οὐ P ὡς² addidi κα<θ' ἃ> περ
Jacobi: κάπερ P, ut v.: καίπερ Mi: ἦπερ Go: ὡπερ Cr 33 καὶ addidi
προ<ἐρ>α scripsi: πρώτη P: δευτέρα Foerster ἄνω λέλ. ἡ πρ. υἰότης P, transposui I
λέλυπεν P, corr. Mi 34 τῷ addidi περιβεβλημένη (sc. ἡ τρίτη υἰότης) scripsi:
περιβεβλημένος P

35 Ἴνα δὲ μηδὲν τῶν κατ' αὐτοῦ(ς) παραλείπωμεν, ὅσα καὶ περὶ εὐαγγε- 7
 γελίου λέγουσιν ἐκθήσομαι. εὐαγγέλιόν ἐστι κατ' αὐτοὺς ἢ τῶν ὑπερ-
 κοσμίων γινώσις, ὡς (προ)δεδήλωται, ἦν ὁ μέγας ἄρχων οὐκ ἠπίστατο.
 ὡς οὖν ἐδηλώθη αὐτῷ ὅτι καὶ τὸ Πνεῦμα ἅγιόν ἐστι [τουτέστι] τὸ
 40 μεθόριον, καὶ ἡ υἰότης, καὶ θεός, ὁ τούτων αἴτιος πάντων, ὁ οὐκ ὦν,
 ἐχάρη ἐπὶ τοῖς λεχθεῖσι, (φησί,) καὶ ἠγαλλιάσατο, (καὶ) τοῦτ' ἐστι
 κατ' αὐτοὺς τὸ εὐαγγέλιον.

Ὁ δὲ Ἰησοῦς γεγένηται κατ' αὐτοὺς ὡς προειρήκαμεν· γεγεννημένης 8
 δὲ τῆς γενέσεως τῆς προδεδηλωμένης, γέγονε πάντα ὁμῶς κατ' αὐτοὺς
 τὰ περὶ τὸν σωτήρα ὡς ἐν τοῖς εὐαγγελίοις γέγραπται. γέγονε δὲ ταῦτα,
 45 φησίν, ἵνα ἀπαρχῇ τῆς φυλοκρινήσεως γένηται τῶν συγκεχυμένων ὁ
 Ἰησοῦς. ἐπεὶ γάρ ἐστιν ὁ κόσμος διηρημένος εἰς Ὀγδοάδα – ἦτις 9
 ἐστὶν ἡ κεφαλὴ τοῦ παντὸς κόσμου, κεφαλῇ δὲ [τοῦ παντὸς κόσμου]
 (τῆς Ὀγδοάδος) ὁ μέγας ἄρχων –, καὶ εἰς Ἑβδομάδα – ἦτις ἐστὶν
 ἡ κεφαλὴ (τοῦ ὑποσελήνου κόσμου, κεφαλῇ δὲ) τῆς Ἑβδομάδος ὁ
 50 δημιουργὸς τῶν ὑποκειμένων –, καὶ εἰς τοῦτο τὸ διάστημα τὸ καθ' ἡμᾶς,
 ὅπου ἐστὶν ἡ ἀμορφία, / ἀναγκαῖον ἦν τὰ συγκεχυμένα φυλοκρι(νη)θῆναι
 διὰ τῆς τοῦ Ἰησοῦ διαιρέσεως. ἔπαθεν οὖν τοῦτο ὅπερ ἦν αὐτοῦ 10
 σωματικὸν μέρος· ὁ(περ) ἦν τῆς ἀμορφίας, καὶ ἀπεκατέστη εἰς τὴν
 ἀμορφίαν. ἀνέστη δὲ τοῦτο ὅπερ ἦν ψυχικὸν αὐτοῦ μέρος· ὅπερ ἦν
 55 τῆς Ἑβδομάδος, καὶ ἀπεκατέστη εἰς τὴν Ἑβδομάδα. ἀνέστηκεν δὲ
 τοῦτο ὅπερ ἦν τῆς ἀκρωρείας οἰκεῖον τοῦ μεγάλου ἄρχοντος, καὶ ἔμεινε
 παρὰ τὸν ἄρχοντα τὸν μέγαν. ἀνῆνέγκ(ατ)ο δὲ ἄνω μέχρι (τοῦ στερεώ-
 ματος) τοῦτο ὅπερ ἦν τοῦ μεθορίου Πνεύματος, καὶ ἔμεινε ἐν τῷ

P. f. 94^v

37 ὡς (προ)δεδήλωται: H VII. 26.1 40 ἐχάρη... καὶ ἠγαλλιάσατο: cf. Mt 5:12;
 Lc 1:14; *Apc* 19:7 40 s. ἠγαλλιάσατο – εὐαγγέλιον: fortasse παρετυμολογεῖ Basi-
 lides 42 ὡς προειρήκαμεν: H VII. 26.8-9 45 τῆς φυλοκρινήσεως: cf. H VII.
 26.9; *Clem. Strom.* 2. 36.1; 38.2

35 αὐτοῦ P, corr. Go 37 (προ)δεδήλωται scripsi (cf. vv. 42, 43): δεδήλωται P
 ἦν P 38 τουτέστι deleui (cf. v. 40) 40 φησί addidi (cf. 45) καὶ² addidi I
 τουτέστι P 43 ὁμῶς scripsi: ὁμοίως P 44 τὸν σωτήρα scripsi: τοῦ σωτήρος P
 45 ἀπαρχῆς P, corr. Scott et Bernays φυλοκρίνης ἕως P 47-48 τοῦ παντὸς
 κόσμου del. ut dittogr. et τῆς Ὀγδοάδος add. suad. Go 48, 49, 55 (bis) εὐδομ- P
 49 τοῦ ὑποσελήνου κόσμου, κεφαλῇ δὲ supplevi conl. H VII. 19.2 et 24.3 51 φυ-
 λοκριθῆναι P, corr. Mi 53 ὁ(περ) scripsi (cf. v. 54): ὁ P 54 ἀνέστη P: ἀνέστησε
 coniec. Jacobi 55 ἀνέστηκεν scripsi: ἀνέστησεν P 57 ἀνῆνέγκ(ατ)ο scripsi:
 ἀνήνεγκε P μέχρις ἄνω P, transposui 57-58 τοῦ στερεώματος supplevi conl.
 H VII. 23.1-3

11 μεθορίω Πνεύματι. ἀπεκαθάρθη δὲ ἡ υἰότης ἢ τρίτη δι' αὐτοῦ, ἢ ἐγκατα-
λελειμμένη (ἐν τῇ ἀμορφίᾳ) πρὸς τὸ εὐεργετεῖν καὶ εὐεργετεῖσθαι, 60
καὶ ἀνήλθε πρὸς τὴν μακαρίαν υἰότητα, διὰ πάντων τούτων διελθοῦσα.

Ὅλη δὲ αὐτῶν ἡ ὑπόθεσις (περὶ) σύγχυσις (καὶ) οἰονεὶ πανσπερμίας
(σωρὸν) καὶ φυλοκρίνησιν καὶ ἀποκατάστασιν τῶν συγκεχυμένων εἰς τὰ
12 οἰκεῖα (*). τῆς (γὰρ) οὖν φυλοκρινήσεως ἀπαρχὴ γέγονεν ὁ Ἰησοῦς,
καὶ τὸ πάθος οὐκ ἄλλου τινὸς χάριν γέγονεν (ἀλλ' ἢ) ὑπὲρ τοῦ 65
φυλοκρινηθῆναι τὰ συγκεχυμένα. τούτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ φησὶν ὄλην
τὴν υἰότητα, τὴν καταλελειμμένην ἐν τῇ ἀμορφίᾳ πρὸς τὸ εὐεργετεῖν
καὶ εὐεργετεῖσθαι, δεῖν φυλοκρι(νη)θῆναι, ᾧ τρόπῳ καὶ ὁ Ἰησοῦς
13 πεφυλοκρίνηται. ταῦτα μὲν οὖν ἐστὶν ἃ καὶ Βασιλείδης μυθεύει, (ὄς)
σκολάσας κατὰ τὴν (τῶν) Αἰγυπτ(ί)ων (χώραν) καὶ παρ' αὐτῶν τὴν 70
τοιαύτην σοφίαν διδαχθεῖς, ἐκαρποφόρησε τοιοῦτους καρπούς.

28 1 Σατορνεῖλος δὲ τις, συνακμάσας τῷ Βασιλείδῃ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον,
διατρίψας δ' ἐν Αντιοχείᾳ τῆς Συρίας, ἐδογματίσεν τοιαῦτα ὅποια καὶ
Μένανδρος. λέγει γὰρ ἓνα Πατέρα ἄγνωστον τοῖς πᾶσιν ὑπάρχειν,
P f. 95^f 2 τὸν ποιήσαντα ἀγγέλους, ἀρχαγγέλους, δυνάμεις, ἐξουσίας· ὑπὸ δὲ ἐπτά
τινῶν ἀγγέλων τὸν κόσμον γεγενῆσθαι καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ. καὶ τὸν 5

62 σύγχυσις: cf. Clem. *Strom.* 2. 112.1 (= Basilidis Fr. 6) κατὰ τινα τάραχον καὶ σύγχυσις
ἀρχικῆν 70 cf. Eriph. *Pan.* 23. 1.2; 24.1 Βασιλείδης μὲν οὖν... ἐν τῇ τῶν Αἰγυπτίων
χώρᾳ στειλόμενος τὴν πορείαν ἐκείσε τὰς διατριβὰς ἐποιοεῖτο...

c. 28: 3–31 ex Iren. I. 24.1–2 excrpsit H. De Saturnilo cf. et. Eriph. *Pan.* 23. 1.1–2.6;
Philastr. 31; Theodoret. *Haer.* I.3; Tert. *De an.* 23.1; Ps. Tert. *Adv. haer.* 1, p. 214.5–16
Kroymann 4 s. ὑπὸ ἐπτά... ἀγγέλων: cf. Iren. I. 30.3 s.f.; Orig. *c. Cels.* 6.27 et
30–31; Theodoret. I. 14 (p. 365 B); Eriph. 26. 10.1–3; Gnost. Berol. 8502.2, pp. 39.11;
48.7; NH II. 1, p. 11.23; I. Michl in *R.L.A.C.* 5 (1962), p. 102 s. et al.

60 ἐν τῇ ἀμορφίᾳ supplevi conl. H v. 67; VII. 26.7 et al. 62 δὲ scripsi: γὰρ P
περὶ addidi σύγχυσις scripsi: σύγχυσις P καὶ addidi 63 σωρὸν addidi
conl. H VII. 15.2; 22.16; 23.3; 24.5; X. 14.5 φυλοκρίνησιν καὶ ἀποκατάστασιν scripsi:
φυλοκρίνησις καὶ ἀποκατάστασις P 64 post τὰ οἰκεῖα lacunam signavi: exspectes
Αἰγυπτίων ἐστὶ σοφία, τῆς κατ' ἀλήθειαν διδασκαλίας μακρὰν ἀπεμφαίνουσα vel. sim.
(cf. vv. 69–71) γὰρ addidi 65 ἀλλ' addidi et ἢ add. Mi ὑπὲρ Cr: ὑπὸ P:
del. Jacobi et Roepert 67 κατὰ λελεγμένην P, corr. Mi ἐν τῇ ἀμορφίᾳ scripsi:
εἰς τὴν ἀμορφίαν P 68 δεῖν φυλοκρι(νη)θῆναι Go: διὰ φυλοκριθῆναι P 69 ὄς
addidi 70 τὴν (τῶν) Αἰγυπτίων (χώραν) scripsi conl. Eriph.: τὴν αἰγυπτῶν P: τὸν
Περίπατον Bernays 71 τοιαύτην scripsi (cf. v. 71 τοιοῦτους): τοσαύτην P

c. 28: 2 δὲ P 3 γὰρ scripsi: δὲ P 4 τὸν Mi (qui *Ir.*): τοῦτον P ὑπὸ
coniec. We: ἀπὸ P

ἄνθρωπον δὲ ἀγγέλων εἶναι ποίημα, ἄνωθεν, ἀπὸ τῆς αὐθεντίας, φω(τει)νῆς εἰκόνας ἐπιφανείσης. ἦν κατασχεῖν μὴ δυνήδεντες, διὰ τὸ παραχρήμα, φησί, ἀναδραμεῖν ἄνω, ἐκέλευσαν ἑαυτοῖς λέγοντες· «ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα καὶ κατ' ὁμοίωσιν». οὗ γενομένου, 3
 10 φησί, καὶ (μὴ) δυναμένου ἀνορθοῦσθαι τοῦ πλάσματος διὰ τὸ ἀδρανῆς τῶν ἀγγέλων, ἀλλὰ ὡς σκώληκος σκαρίζοντος, οἰκτεῖρασα αὐτὸν ἢ ἄνω δύναμις διὰ τὸ ἐν ὁμοιώματι αὐτῆς γεγονέναι (ἔ)πεμψε σπινθῆρα ζωῆς, ὃς διήγειρε τὸν ἄνθρωπον καὶ (ἀνώρθωσε καὶ) ζῆν ἐποίησε. τοῦτον 4
 15 οὖν τὸν σπινθῆρα τῆς ζωῆς μετὰ τὴν τελευταίαν ἀνατρέχειν πρὸς τὰ ὁμόφυλα λέγει, καὶ τὰ λοιπά, ἐξ ὧν ἐγένετο, εἰς ἐκεῖνα ἀναλύεσθαι.
 Τὸν δὲ σωτήρα ἀγέν(ν)ητον ὑπέθετο καὶ ἀσώματος καὶ ἀνείδεον, δοκῆσει δ' ἐπιπεφηνέναι ἄνθρωπον. καὶ τὸν τῶν Ἰουδαίων θεὸν ἕνα τῶν 5
 ἀγγέλων εἶναι φησι· καὶ διὰ τὸ βούλεσθαι τὸν Πατέρα καταλύσαι πάντα τοὺς ἄρχοντας (αὐτοῦ) παραγενέσθαι τὸν Χριστόν, ἐπὶ καταλύσει τοῦ τῶν 6
 20 Ἰουδαίων θεοῦ καὶ ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν πειθομένων αὐτῷ. εἶναι δὲ τούτους (τούς) ἔχοντας τὸν σπινθῆρα τῆς ζωῆς ἐν αὐτοῖς. δύο γὰρ γένη τῶν 6
 ἀνθρώπων ὑπὸ τῶν ἀγγέλων πεπλάσθαι ἔφη, τὸ μὲν πονηρόν, τὸ δὲ ἀγαθόν· καὶ ἐπειδὴ οἱ δαίμονες τοῖς πονηροῖς ἐβοήθουν, ἐληλυθέναι τὸν σωτήρα ἐπὶ καταλύσει τῶν φαύλων ἀνθρώπων καὶ δαιμόνων, ἐπὶ 25
 σωτηρίᾳ δὲ τῶν ἀγαθῶν.

7 φωτεινῆς εἰκόνας: cf. NH II.1, p.14.28–34; II.4, p.87.11–14; Gn 1:2; H VI. 14.5–6
 9 Gn 1:26 Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ κατ' ὁμοίωσιν; Eriph. 23.
 1.6–7; H VI. 14.5; Iren. I. 5.5; 30.6; NH II.1, p.15.1 ss.; II.4, p.87.31 ss.; Clem. Exc. ex
 Theod. 50 et al. 9–11 cf. H V. 7.6; NH. II.1, p.19.14 s.; II.4, p.88.5 s.; Gnost. Berol.
 8502.2, p.50.15 ss.; Iren. I. 30.6; Tert. De an. 23.1 opus futile et instabile in
 terra vermis instar palpitasse, quod consistendi vires deessent 13 cf. Gn 2:7; H V.
 26.8; VI. 34.5; NH II.1, p.19.23 ss.; II.4, p.88.3 ss.; Gnost. Berol. 8502.2, p.51.15 ss.;
 Clem. Exc. ex Theod. 50.2–3 et al. 17 δοκῆσει: cf. H X. 19.3; Fr. in Mt., p.209 Achelis;
 Clem. Strom. 6. 71.2; Orig. c. Cels. 2.16; Acta Ioannis 93; Ps. Tert. Adv. haer. 6, p.222.21–25
 Kr.; Theodoret. Haer. I.24 (p.376 A) et al.

7 φω(τει)νῆς Go ex Eriph. 23.1.4: φωνῆς P ἦν P 8 ἄνω Roeper (sursum Ir.):
 ἄνωθεν P 10 μὴ ex Ir. Ep. add. Mi 12 (ἔ)πεμψε Mi: πέμψαι P
 13 ἀνώρθωσε καὶ supplevi conl. v. 10 ἀνορθοῦσθαι, Ep. 23.1.8 ἀνώρθωσε et Tert. erexerit:
 articulavit (i. e. ἠρθρωσε) Ir., correxit (i. e. ἀνώρθωσε) Philaster 16 ἀγένητον P
 17 δὲ P 18 τὸ Harvey et Go: τοῦτο P 19 αὐτοῦ addidi ex Ir. (eius omnes
 principes) 21 τοὺς ex Ir. (esse autem hos qui habent) et Ep. 23.2.2 cod. V add. Go: om. P
 et Ep. cod. M ἐν αὐτοῖς scripsi: ἐν αὐτοῖς P: scintillam vitae eius (i. e. Patris) Ir., τὸν
 σπινθῆρα τοῦ ἄνωθεν πατρὸς Ep. post γένη add. ἀπ' ἀρχῆς Ir. (post v. 22 πεπλάσθαι
 Ep.) 22 τὸν μὲν... τὸν δὲ P, corr. Go

7 Τὸ δὲ γαμεῖν καὶ γεν(ν)ᾶν ἀπὸ τοῦ Σατανᾶ φησιν εἶναι. οἱ πλείους δὲ τῶν ἀπ' ἐκείνου καὶ ἐμψύχων ἀπέχονται, διὰ τῆς προσποιητοῦ ταύτης ἐγκρατείας (πλανῶντες πολλούς). τὰς δὲ προφητείας ἅς μὲν ἀπὸ τῶν κοσμοποιῶν ἀγγέλων λελαλήσθαι, ἅς δὲ ἀπὸ τοῦ Σατανᾶ· ὃν καὶ αὐτὸν ἄγγελον, ἀντιπράττοντα τοῖς / κοσμοποιοῖς ὑπέθετο, μάλιστα δὲ τῷ τῶν 30
Τουδαί(ων) θεῷ. ταῦτα μὲν οὖν (καὶ) ὁ Σατορνεῖλος.

P f. 95^v

30

29 1 Μαρκίων δὲ ὁ Ποντικός, πολὺ τούτων (ῶν) μανικώτερος, τὰ πολλὰ τῶν πλείονων (γραφῶν) παραπεμψάμενος, ἐπὶ τὸ ἀναιδέστερον ὀρήσας δύο ἀρχὰς τοῦ παντὸς ὑπέθετο, ἀγαθὸν (θεόν) τινα λέγων καὶ τὸν ἕτερον πονηρόν. καὶ αὐτὸς δὲ νομίζων καινόν τι παρεισαγαγεῖν, σχολῆν 5
2 (ἐ)σκεύασεν ἀπονοίας γέμουσαν καὶ κυνικοῦ βίου, ὧν τις μάχιμος. ὃς νομίζων λήσεσθαι τοὺς πολλοὺς ὅτι μὴ Χριστοῦ τυγχάνει μαθητῆς ἀλλ' Ἐμπεδοκλέους, πολὺ αὐτοῦ προγενεστέρου τυγχάνοντος, ταῦτα ὀρίσας 5
3 ἔδογμάτισε δύο εἶναι τὰ τοῦ παντὸς αἴτια, νεῖκος καὶ φιλίαν. τί γάρ φησιν ὁ Ἐμπεδοκλῆς περὶ τῆς τοῦ κόσμου διαγωγῆς, εἰ καὶ προείπομεν, ἀλλά γε καὶ νῦν πρὸς τὸ ἀντιπαραθεῖναι τῇ τοῦ κλειψιλόγου αἰρέσει 10
οὐ σιωπήσομαι.

c. 29: 2 γραφῶν: cf. Iren. I. 27.2 non evangelium, sed particulam evangelii tradens eis (sc. Marcion discipulis suis); Tert. *Adv. Marc.* 1.19 separatio legis et evangelii proprium et principale opus est Marcionis; Ps. Tert. *Adv. haer.* 6, p. 222.26 ss. Kr.: solum evangelium Lucae nec tamen totum recipit; apostoli Pauli neque omnes neque totas epistolas sumit; acta apostolorum et apocalypsim quasi falsa reicit; A. ab Harnack, *Marcion* etc. (T. U. 45, 1921), pp. 69 n. 1; 82–84 3 δύο ἀρχὰς: cf. Iren. I. 27.1; H VII. 30.2–3; 37.1; X. 19.1; Tert. *Adv. Marc.* 1.2; Ps. Tert. *Adv. haer.* 6.1; Eriph. *Pan.* 41. 1.6; 42. 3.1–2; Philastr. 44.1; Theodoret. *Haer.* I. 24; Harnack., pp. 28*–36* 9 προείπομεν: H I. 3

26 γενᾶν P 27 δὲ Mi (autem Ir): τὲ P 28 πλανῶντες πολλούς ex Ir. (seducentes multos) add. suad. Go: ὅπως... τινὰς ἐπαγάγονται εἰς τὴν αὐτῶν ἀπάτην Ep. 23.2.5 30 κοσμοποιοῖς P² (cf. v. 29), Ir. Ep.: κοσμικοῖς P¹ Mi ὑπέθεντο P 30–31 τὸν τῶν ιουδαί(ων) θεόν P, ex Ir. Ep. corr. Harvey et Go 31 καὶ addidi

c. 29: 1 ὦν addidi 2 γραφῶν addidi (cf. test.) 3 θεόν add. suad. Mi (cf. H VII. 30.3; 38.1; Ps. Tert. *Adv. haer.* 6.1 hic (sc. Cerdon) introducitur initia duo, id est duos deos, unum bonum et alterum saevum; Philastr. 44.1 duo esse principia, id est unum deum bonum et unum malum) 5 γέμουσαν P¹, γέμουσα P² μάχιμος P (cf. H VIII. 18.1): μάχλος coniec. Mi, agn. Cr: μανικός coniec. Go ὃς scripsi: ὅτι P: οὗτος Mi 7 αὐτοῦ Cr: αὐτῷ P ταῦτα Go: ταῦτα P

Οὗτός φησιν <οὖν> εἶναι τὰ πάντα στοιχεῖα, ἐξ ὧν ὁ κόσμος συνέστηκε 4
καὶ ἔστιν, ἐξ· δύο μὲν ὑλικά, γῆν καὶ ὕδωρ· δύο δὲ ὄργανα, οἷς τὰ
ὑλικά κοσμεῖται καὶ μεταβάλλεται, πῦρ καὶ ἀέρα· δύο δὲ τὰ ἐργαζόμενα
15 τοῖς ὀράνοις τὴν ὕλην καὶ δημιουργοῦντα, νεῖκος καὶ φιλίαν, λέγων
ὧδέ πως·

τέσσαρα τῶν πάντων ριζώματα πρῶτον ἄκουε·
Zeὺς <αἰθῆρ> Ἥρη τε φερέσβιος ἠδ' Αἰδωνεὺς
Nῆστις θ' ἡ δακρυοῖς τέγγει κρούνωμα βρότειον.

20 Zeὺς ἐστι, <φησί> τὸ πῦρ, Ἥρη δὲ φερέσβιος ἡ γῆ, ἡ φέρουσα τοὺς 5
πρὸς τὸν βίον καρπούς, Αἰδωνεὺς δὲ ὁ ἀήρ, ὅτι πάντα δι' αὐτοῦ
βλέπο<ν>τες μόνον αὐτὸν οὐ καθορῶμεν, Nῆστις δὲ τὸ ὕδωρ· μόνον
γὰρ τοῦτο, «ὄχημα τροφῆς», <τουτέστιν> αἴτιον, γιν(ό)μενον πᾶσι τοῖς
25 τρεφομένοις, αὐτὸ καθ' αὐτὸ τρέφειν οὐ δύναται τὰ τρεφόμενα. εἰ γὰρ 6
ἔτρεφε, φησί, οὐκ ἂν ποτε λιμῶ κατελή/φθη τὰ ζῶα, ὕδατος ἐν τῷ
κόσμῳ πλεονάζοντος ἀεί. διὰ τοῦτο <οὖν> Nῆστιν καλεῖ τὸ ὕδωρ,
ὅτι τροφῆς αἴτιον γινόμενον, τρέφειν οὐκ εὐτονεῖ τὰ τρεφόμενα. ταῦτα 7
μὲν οὖν ἐστίν, ὡς τύπῳ περιλαβεῖν, τὰ συνέχοντα τοῦ κόσμου τὴν
ὄλην ὑπόθεσιν· ὕδωρ καὶ γῆ, ἐξ ὧν <ἐστι> τὰ γινόμενα, πῦρ καὶ πνεῦμα,
30 <τουτέστι> τὰ ὄργανα, καὶ τὰ δραστήρια, νεῖκος δὴ καὶ φιλία, τὰ
δημιουργοῦντα τεχνικῶς.

P f. 96^f

12–144 de Empedoclis ap. H fragmentis cf. I. P. Hershbell in *Phronesis* 18 (1973), pp. 97–114
et 187–203 13 ἐξ: cf. Aristot. *De gen. et corr.* A 1, p. 314 a 16; Simpl. *In Phys.*, p. 25.21
ss. Diels; Sext. *Adv. math.* 10.317 = H X. 7.4–5 17–19 Emped. Fr. 6 = H X. 7.3–4
20–22 cf. DK 31 A 33; Diog. Laert. 8.76; H. Diels, *Poet. philos. fr.*, p. 108; Gu. K. C. Guthrie,
A History of Greek Philosophy, II (Cantabrigiae 1965), pp. 144–146 22 αὐτὸν οὐ καθ-
ορῶμεν et 24 τρέφειν οὐ δύναται ad etyma vocum Αἰδωνεὺς et Nῆστις spectant
23 ὄχημα τροφῆς: cf. Hippocrat. *De alim.* 55 ὑγρασίη τροφῆς ὄχημα; Plut. *Qu. conviv.*
690 A; 698 D 29–31 cf. vv. 13–15; H X. 7.5

12 οὖν addidi 17 τῶν P H et. Aet. I. 3.20: γὰρ Sext. *Adv. math.* 9.362; 10.315:
δὴ Prob. ad Verg. *Ecl.* p. 11.4 Keil 18 αἰθῆρ supplevi ex Ps. Plut. *Plac.* 878 A et
aliis (cf. DK 31 A 33; *Doxogr.* p. 287); cf v. 20: ἀήρ H (l. α<ιθ>ῆρ): ἀργῆς ex Emped.
add. Mi ἠδ' Mi ex Emped.: ἡ δὲ P 19 θ' A. B. Krische et H. Stein ex Emped.:
γε P: δὲ H: τε We κρούνωμα βρότειον Krische, Stein, Cr ex Emped.: κρουνοῦ
μακρόγιον P: (κ)ρουνοῦ μαβρόντιον H 20 φησί addidi 22 βλέποτες P
23 τουτέστιν addidi (cf. v. 27) αἴτιον del. Gu. Kranz 24 καθ' αὐτὸ P
δύναται scripsi (cf. v. 27 οὐκ εὐτονεῖ): δυνάμ(ενον) P 26 οὖν addidi 28 τοῦ
κόσμου τὰ συνέχοντα P, transposui 29 ἐστι addidi 30 τουτέστι addidi
δὴ scripsi: δὲ P

8 Καὶ ἡ μὲν φιλία εἰρήνη τίς ἐστὶ καὶ ὁμόνοια καὶ στοργή, ἕνα τέλειον
 <καὶ> κατηρτισμένον εἶναι προαιρουμένη τὸν κόσμον· τὸ δὲ νεῖκος ἀεὶ
 9 διασπᾶ τὸ ἐν καὶ κατακερματίζει καὶ ἀπεργάζεται ἐξ ἐνὸς πολλά. ἔστι
 μὲν οὖν τὸ μὲν νεῖκος αἴτιον τῆς κτίσεως πάσης – ὃ φησιν «οὐλόμενον» 35
 εἶναι, τουτέστιν ὀλέθριον· μέλει γὰρ αὐτῷ, ὅπως διὰ παντὸς αἰῶνος ἡ
 κτίσις αὐτῆ συνεστήκη –, καὶ ἔστι πάντων τῶν γεγονότων τῆς γενέσεως
 δημιουργὸς καὶ ποιητῆς τὸ νεῖκος τὸ ὀλέθριον, τῆς δ' ἐκ τοῦ κόσμου
 10 ἡ φιλία. περὶ ὧν ὁ Ἐμπεδοκλῆς <φησιν> ὅτι ἐστὶν ἀθάνατα <τὰ> δύο 40
 καὶ ἀγέν<ν>ητα καὶ ἀρχὴν τοῦ γενέσθαι μηδέποτε εἰληφότα· ἀλλὰ <δὴ>
 λέγει τοιοῦτόν τινα τρόπον·

ἡ γὰρ καὶ πάρος ἦν, καὶ <γ'> ἔσ<σε>ται, οὐδέ ποτ', οἶω,
 τούτων ἀμφοτέρων κεν<ε>ώσεται ἄσπετος αἰών.

τῶν <δὲ> τούτων; τοῦ νεῖκου καὶ τῆς φιλίας· οὐ γὰρ ἦρξα<ν>το 45
 γενέσθαι, ἀλλὰ προῆσαν καὶ ἔσονται ἀεὶ, διὰ τὴν ἀγεννησίαν φθορὰν
 ὑπομῆναι μὴ δυνάμενα.

Τὸ δὲ πῦρ <καὶ τὸ ὕδωρ> καὶ ἡ γῆ καὶ ὁ ἀῆρ θνήσκοντα καὶ
 11 ἀναβιοῦντα. ὅταν μὲν γὰρ ἀποθάνῃ τὰ ὑπὸ τοῦ νεῖκου γενόμενα,
 παραλαμβάνουσα αὐτὰ ἡ φιλία πρ(ο)σάγει καὶ προστίθησι καὶ προσοικειοῖ 50
 τῷ παντί, ἵνα μένη τὸ πᾶν ἔν, ὑπὸ τῆς φιλίας ἀεὶ διακοσμοῦμενον / μονο-
 12 τρόπως καὶ μονοειδῶς. ὅταν δὲ ἡ φιλία ἐκ πολλῶν ποιήσῃ τὸ ἐν καὶ
 τὰ διεσπασμένα προσοικοδομήσῃ τῷ ἐνί, πάλιν τὸ νεῖκος ἀπὸ τοῦ ἐνὸς

P f. 96^v

32–40 cf. vv. 48–55; 125–130; H VI. 25.2–4; Diog. Laert. 8.76; Clem. *Strom.* 5. 15.4

35 Emped. Fr. 17.19; H X. 7.5

37 αὐτῆ ad etymon vocis οὐλόμενον spectare videtur

(i. e. διηρημένον μένον τὸ ὅλον)

43 s. Emped. Fr. 16; H VI. 25.1

33 καὶ add. Mi κατηρτισμένον P 34 τὸ ἐν scripsi (cf. vv. 51, 52, 53, 62, 63,
 122, 123, 130): τὸν ἕνα P καὶ² scripsi: ἡ P 37 αὐτῆ Go: αὐτῆ P: αὐτῆ Cr I
 συνεστήκη Go: συνέστηκε P 38 δὲ P 39 τὸ ἐν H. Sauppe (ap. Go) et Cr (cf.
 v. 34): τὸν ἕνα P, def. Diels (sc. κόσμον) 40 φησιν add. Cr τὰ addidi
 41 ἀγέννητα Go (cf. v. 124): ἀγέννητα P ἀλλὰ <δὴ> scripsi: ἀλλὰ P: ἄλλη τε Roeper:
 ἀλλαχού Go: ἅμα Diels: ἄλλα Kranz 43 ἡ Go: εἰ P: ἦν H: ἡ Nauck γ' addidi
 (cf. ad H VI. 25 v. 5): om. P H ἔσται οὐδέπω τοῖω P H, corr. Mi 44 κενώσε-
 ται Roeper et Go: κενώσεται P: καινὸς ἔσται H: καινώσεται Mi ἄσπετος Mi:
 ἄσβεστος P H 45 δὲ addidi ex H ἦρξατο P, corr. Mi 48 καὶ τὸ ὕδωρ
 add. Go (cf. v. 54) 49 τὰ We: ταῦτα P γενόμενα scripsi (cf. v. 53): γινόμενα P
 52 ποιήσει P 53 προσοικοδομήσῃ scripsi (cf. Plut. *De superst.* 168 A): προσοικο-
 νομήσει P, –νομήσι Mi: προσοικειώσῃ Roeper

ἀποσπᾶ καὶ ποιεῖ πολλά, τουτέστιν πῦρ, ὕδωρ, γῆν, ἀέρα, τὰ <τ'> ἐκ
 55 τούτων γεννώμενα ζῶα καὶ φυτὰ καὶ ὅσα μέρη τοῦ κόσμου κατανοοῦμεν.
 καὶ περὶ μὲν τῆς τοῦ κόσμου ιδέας, ὅποια τίς ἐστὶν ὑπὸ τῆς φιλίας κοσμου- 13
 μένη, λέγει τοιοῦτόν τινα τρόπον·

οὐ γὰρ ἀπὸ νότιο δύο κλάδοι αἴσι(σ)ονται,
 οὐ πόδες, οὐ θοὰ γούν', οὐ μήδεα γεν(ν)ήεντα,
 60 ἀλλὰ σφαῖρος ἔην <μοῦνός τε> καὶ ἴσος [ἐστὶν] <ἐ>αυτῶ.

τοιοῦτον <οῦν> τι <τέλειον> καὶ κάλλιστον εἶδος τοῦ κόσμου ἢ φιλία 14
 ἐκ πολλῶν ἐν ἀπεργάζεται· τὸ δὲ νεῖκος, τὸ τῆς [τῶν] κατὰ μέρος
 διακοσμήσεως αἴτιον, ἐξ ἐνὸς ἐκείνου ἀποσπᾶ καὶ ἀπεργάζεται πολλά.

Καὶ τοῦτό ἐστιν ὃ λέγει περὶ τῆς ἑαυτοῦ γεννήσεως ὁ Ἐμπεδοκλῆς·

65 τὴν καὶ ἐγὼ <νῦν> εἶμι, φυγὰς θεοῦθεν καὶ ἀλήτης,

[τουτέστι] θεὸν καλῶν τὸ ἐν καὶ τὴν ἐκείνου ἐνόητα, ἐν ᾧ ἦν πρὶν
 ὑπὸ τοῦ νεῖκος ἀποσπασθῆναι καὶ γενέσθαι ἐν τοῖς πολλοῖς τούτοις,
 τοῖς κατὰ τὴν τοῦ νεῖκος διακόσμησιν <γεγονόσι>. «νεῖκει» γάρ, φησί, 15
 <«μαινομένω πίσυρος», νεῖκος> μαινόμενον καὶ τετα(ρα)γμένον καὶ
 70 ἄστατον τὸν δημιουργὸν το(ῦ)δε τοῦ κόσμου ὁ Ἐμπεδοκλῆς ἀποκαλῶν.
 αὕτη γάρ ἐστιν, <φησίν,> ἢ καταδίκη καὶ ἀνάγκη τῶν ψυχῶν, ὧν ἀποσπᾶ

58–60 Emped. Fr. 29 (cf. Fr. 134.2–4) 65 Emped. Fr. 115.13 (Fr. 3.12 Zuntz)

68 s. Fr. 115.14 71 ἀνάγκη: cf. vv. 120, 122 et Emped. Fr. 115.1

54 τὰ <τ'> scripsi: <καὶ> τὰ coniec. Sauppe 56/57 κοσμομουμένη P 57 λέγει
 bis P 58 ἀπὸ νότιο Mi: ἀπονότιο P: ἀπαὶ νότιο Stein ex Emped. Fr. 134.2
 αἴσονται P, corr. Mi 59 γούν' Mi et Schneidewin (*Philol.* 6, 1851, p. 161) ex Emped.
 Fr. 134.3: γούνατ P γεννήεντα Sauppe: γενήεντα P: λαχνήεντα coniec. Mi et Schnei-
 dewin ex Emped. Fr. 134.3 60 ἔην P (et. *Simplic. In Phys.* p. 1124.2 Diels; cf. Emped.
 Fr. 134.4 ἐπλετο): ἔεις Schneidewin <μοῦνός τε> καὶ scripsi (cf. vv. 62 ἐν; 66 ἐνόητα
 et Emped. Fr. 27.4 = 28.2 Σφαῖρος κυκλοτερῆς μονή περιηγεί γαίωv): καὶ P: καὶ <πάν-
 τοθεν> Schneidewin conl. Emped. Fr. 28.1; Parmen. Fr. 8.49 ἴσος <ἐ>αυτῶ Schnei-
 dewin (cf. Hes. *Theog.* 126; Parmen. Fr. 8.49 et ft. Emped. Fr. 28.1): ἴσος ἐστὶν αὐτῶ P: καὶ
 πάντ' ἴσος ἐστὶν ἑαυτῶ coniec. Mi, agn. Cr 61 οῦν addidi τέλειον supplevi
 (cf. v. 32 et Plat. *Tim.* 34 b 2) 62 τῶν del. Sauppe 65 τὴν scripsi ex Plut. *De*
exil. 607 D: τῶν P edd. (coniec. Scaliger) νῦν ex Plut. add. Schneidewin εἶμι
 scripsi ex Plut. (cf. Philopon. *In Ar. De anima*, p. 73.32 Hayduck ὡς καὶ ἐγὼ δεῦρ' εἶμι;
 Asclep. *In Ar. Metaph.*, p. 197.20 Hayduck; Plot. IV. 8. 1.19 ἦκειν): ἐγὼ εἶμι P
 66 τουτέστι del. suad. We (cf. v. 64) 68 γεγονόσι addidi νεῖκει Go ex Plotino:
 νεῖκη P 69 μαινομένω πίσυρος, νεῖκος ex Plotino suppl. Go καί¹ del. Go I
 τεταραγμένον Mi: τεταγμένον P 70 τοῦδε Roeper: τὸ δὲ P: τόνδε Mi 71 φησίν
 addidi

τὸ νεῖκος ἀπὸ τοῦ ἐνδὸς καὶ δημιουργεῖ καὶ <ἀπ>εργάζεται <πολλάς>, λέγων τοιοῦτόν τινα τρόπον·

- 16 <ὄρκον θ'> ὃς κ' ἐπίορκον ἀμαρτήσας ἐπομόσ<σ>η, δαίμονες οἶτε μακραίωνος λελάχασι βίου 75

– δαίμονας τὰς ψυχὰς λέγων, μακραίωνας <δέ>, ὅτι εἰσὶν ἀθάνατοι καὶ μακροὺς ζῶσιν αἰῶνας –,

- 17 τρεῖς μιν μυρίας ὥρας ἀπὸ μακάρων ἀλάλησθαι
– μάκαρας καλῶν τοὺς (σ)υνηγμένους ὑπὸ τῆς φιλίας ἀπὸ τῶν πολλῶν εἰς τὴν ἐνότη(τ)α / τοῦ κόσμου τοῦ νοητοῦ· – τούτους οὖν φησιν ἀλάλησθαι 80
[καὶ]

φυομένους παντοῖα διὰ χρόνου <ε>ἶδεα θνητῶν, ἀργαλέας βιότ(οιο) (μ)εταλλάσσοντα κελεύθους.

- 18 ἀργαλέας <δέ> κελεύθους φησὶν εἶναι τῶν ψυχῶν τὰς εἰς τὰ σώματα μεταβολὰς καὶ μετακοσμήσεις· τοῦτ' ἔστιν ὃ λέγει· 85

ἀργαλέας βιότιο μεταλλάσσοντα κελεύθους.

74 s. Fr. 115.4–5 (v. 4 abrogant Empedocli Fr. Knatz, Wilamowitz, Zuntz, *Persephone*, pp. 194–196) 78 Fr. 115.6 80 τοῦ νοητοῦ: cf. H VI. 25.2; VII. 31.3; Simpl. *In Phys.*, p. 31.30 D.; Gu. Guthrie, o. c., II, p. 260 s.; D. O'Brien, *Empedocles' Cosmic Cycle* (Cambridge 1969), p. 99 s. 82 s. Fr. 115.7–8

72 ἀπεργάζεται scripsi: ἐργάζεται P πολλάς addidi 73 λέγων P: ὃ λέγει coniec. Sauppe 74 ὄρκον θ' supplēvi conl. Aristoph. *Ran.* 150 ἢ 'πίορκον ὄρκον ὠμοσεν: νεῖκει θ' add. Diels: δαίμων add. G. Zuntz (*Persephone*, Oxonii 1971, p. 195 n. 4) κ' Diels: καὶ P ἀμαρτήσας P: ὁμαρτήσας Diels ἐπομόση Schneidewin (cf. Hes. *Theog.* 793): ἐπομόσει P 82 δαίμονες οἶτε Diels ex Plut. *De exil.* 607 C (cf. v. 76): δαιμόνοι τε P: δαίμων οἶτε Heeren, Schneidewin, Zuntz μακραίωνος P: μακραίωνες Klostermann ex Plut. et v. 76 λελάχασι P: λελόχασι Plut. (λελάχασι Scaliger): λελάχωσι coniec. Mi βίοις P 76 μακρεῶνας P δέ addidi 78 μιν Mullach, Schneidewin ex Plut.: μὲν P et. Orig. c. *Cels.* 8.53 cod. A ὥρας P ἀλάλησθε P et. Plut. 79 μάκαρας Go: μακαρίας P: μακαρίους Cr ὑπὸ Mi: ἀπὸ P 81 καὶ delevi 82 φυομένους P: φυόμενον Stein, Wilamowitz, Zuntz: γεινόμενον Karsten, Bergk ex Orig. paraphr. γινομένην (sc. τὴν ψυχὴν) χρόνου Bergk, Schneidewin: χρόνον P (et. Orig. cod. A, χρόνου E. Bouhéreau ap. C. Delarue) I εἶδεα Mi: ἰδεα P: ἰδεαν Orig. cod. A, εἶδεα Sturz 84 δέ addidi τὰ Mi: τὰς P 85 μετὰ κοσμίσεις P τούτέστιν P

μεταλλάσσουν γὰρ αἱ ψυχὰι σῶμα ἐκ σώματος, ὑπὸ τοῦ νείκους μετα-
βαλλόμεναι καὶ κολαζόμεναι καὶ οὐκ ἐώμεναι <μετα>βαίνειν εἰς τὸ ἐν.
ἀλλὰ <δὴ> κολάζεσθαι ἐν πάσαις κολάσεσιν ὑπὸ τοῦ νείκους τὰς ψυχὰς,
90 μεταβαλλόμενας σῶμα ἐκ σώματος, <φησὶ λέγων ᾧδὲ πως>·

αἰθέριον <μὲν> γὰρ σφε μένος [ψυχὰς] πόντονδε [ἐχθονὸς] 19
διώκει,
πόντος δ' ἐ(ς) χθονὸς οὐδας ἀπέπτυσε, γαῖα δ' ἐς αὐγὰς
ἡλίου φαέθοντος, ὃ δ' αἰθέρος ἔμβαλε δίναις·
95 ἄλλος δ' ἐξ ἄλλου δέχεται, στυγέουσι δὲ πάντες.

αὕτη <δὴ> ἐστὶν ἡ κόλασις ἣ κολάζει <τὰς ψυχὰς> ὁ δημιουργός, 20
καθάπερ χαλκεὺς τις <ὁ> μετακοσμῶν σίδηρον καὶ ἐκ πυρὸς εἰς ὕδωρ
μεταβάπτων. πῦρ γὰρ ἐστὶν ὁ αἰθῆρ, ὅθεν εἰς πόντον – <τουτέστιν ὕδωρ> –
μεταβάλλει τὰς ψυχὰς ὁ δημιουργός. χθῶν δὲ ἡ γῆ· ὅθεν φησὶν· ἐξ
100 ὕδατος εἰς γῆν, ἐκ γῆς δ' εἰς τὸν ἀέρα. τοῦτ' ἐστὶν ὃ λέγει·

γαῖα δ' ἐς αὐγὰς 21
ἡλίου φαέ(θ)οντος, ὃ δ' αἰθέρος ἔμβαλε δίναις·
ἄλλος <δ'> ἐξ ἄλλου δέχεται, στυγέουσι δὲ πάντες.

Μισουμένας οὖν τὰς ψυχὰς καὶ βασανιζόμενας καὶ κολαζόμενας ἐν
105 τῷδε τῷ κόσμῳ κατὰ τὸν Ἐμπεδοκλέα συνάγει ἡ φιλία, ἀγαθὴ τις
οὔσα καὶ κατοικτείρουσα τὸν στεναγμὸν αὐτῶν καὶ τὴν ἄτακτον καὶ
πονηρὰν «τοῦ νείκους τοῦ μαινομένου» κατασκευήν, καὶ ἐξάγειν <αὐτὰς>
κατ' ὀλίγον ἐκ τοῦ κόσμου καὶ προσουκειοῦν τῷ ἐνὶ σπεύδουσα, καὶ
κοπιῶσα, ὅπως τὰ πάντα εἰς τὴν ἐνότητα καταντήση ὑπ' αὐτῆς ἀγόμενα.

91–95 Fr. 115.9–12

107 Fr. 115.14; cf. v. 68 s.

88 <μετα>βαίνειν scripsi (cf. v. 109): μένειν P 89 δὴ addidi 89–90 τὰς ψυχὰς
μεταβαλλόμενας σῶμα ἐκ σώματος secl. Cr (cf. vv. 87–88) 90 φησὶ λέγων ᾧδὲ πως
supplevi (cf. vv. 15 s., 119, 134) 91 μὲν addidi ex Plut. *De vit. aere al.* 830 F et Eus.
Praep. ev. 5. 5.2: om. P et Plut. *De Is.* 361 C γὰρ scripsi ex Plut.: γε P σφε
scripsi ex Plut.: φησὶ P ψυχὰς deleui (om. Plut.) ἐχθονὸς P¹ (e– P²), del. Mī
(cf. v. 93) 93 δ' ἐς Mī ex Plut. 361 C: δε ε: (una littera exesa) P: δὲ Plut. 830 F (corr.
Meziriac), Eus. ἀπέπτυσε P, Plut. 361 C: ἀνέπτυσε Plut. 830 F γέα
δ' εἰς P, corr. Mī αὐγὰς P, Plut. 830 F, Eus.: αὐθις Plut. 361 C 94 φαέθοντος
P: ἀκάμαντος Plut. 361 C, 830 F 96 δὴ addidi ἦ scripsi: ἦν P: ἦν Mī
τὰς ψυχὰς addidi (cf. vv. 87, 89, 99, 104, 113) 97 ὁ addidi 98 τουτέστιν ὕδωρ
addidi 100 δὲ P τουτέστιν P 101 δ' εἰς P², δὲ P¹ 102 ἡ ἑλίου P I
ὁ δαιθέρος ἔμβαλλε P 103 δ' add. Go 107 αὐτὰς addidi

22 Διὰ τὴν τοιαύτην οὖν τοῦ ὀλεθρίου νείκους διακόσμησιν τοῦδε τοῦ 110
 μεμερισμένου κόσμου πάντων <τῶν> ἐμψύχων ὁ Ἐμπεδοκλῆς / τοῦς
 ἑαυτοῦ) μαθητὰς ἀπέχεσθαι παρακαλεῖ· εἶναι γὰρ φησι τὰ σώματα τῶν
 ζῶων τὰ ἐσθιόμενα ψυχῶν κεκολασμένων οἰκητήρια. καὶ ἐγκρατεῖς
 <δ'> εἶναι τοὺς τῶν τοιοῦτων λόγων ἀκρωμένους τῆς πρὸς γυναῖκα
 ὀμιλίας διδάσκει, ἵνα μὴ συνεργάζωνται καὶ συνεπιλαμβάνονται τῶν 115
 ἔργων ὧν δημιουργεῖ τὸ νεῖκος, τὸ τῆς φιλίας ἔργον λύον ἀεὶ καὶ
 διασπῶν.

23 Τοῦτον <οὖν> εἶναι φησιν ὁ Ἐμπεδοκλῆς νόμον μέγιστον τῆς τοῦ
 παντὸς διοικήσεως, λέγων ὧδέ πως·

ἔστιν Ἀνάγκη<ς> χρῆμα, θεῶν ψήφισμα παλαιόν, 120
 αἰδίων, πλατέεσ<σ>ι κατεσφρηγισμένον ὄρκους·

Ἀνάγκην καλῶν τὴν ἐξ ἐνὸς εἰς πολλὰ κατὰ τὸ νεῖκος καὶ ἐκ πολλῶν
 εἰς ἓν κατὰ τὴν φιλίαν μεταβολήν· θεοὺς δέ, ὡς ἔφη, τέσσαρας μὲν
 ἰσητούς, πῦρ, ὕδωρ, γῆν, ἀέρα, δύο δὲ ἀθανάτους, ἀγεννήτους, πολεμίους
 24 ἑαυτοῖς διὰ παντός, τὸ νεῖκος καὶ τὴν φιλίαν. καὶ τὸ μὲν νεῖκος ἀδικεῖν 125
 διὰ παντὸς καὶ πλεονεκτεῖν καὶ ἀποσπᾶν τὰ τῆς φιλίας καὶ ἑαυτῷ
 προσνέμειν, τὴν δὲ φιλίαν ἀεὶ καὶ διὰ παντός, ἀγαθὴν τινα οὔσαν καὶ
 τῆς ἐνότητος ἐπιμελουμένην, τὰ ἀπεσπασμένα τοῦ παντὸς καὶ βεβασα-
 νισμένα καὶ κεκολασμένα ἐν τῇ κτίσει ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ ἀνακαλεῖσθαι
 καὶ προσάγειν <τῷ παντί> καὶ ἓν ποιεῖν. 130

25 Τοιαύτη <δὴ> τις [ἡ] κατὰ τὸν Ἐμπεδοκλέα ἡμῖν ἡ τοῦ κόσμου
 γένεσις καὶ φθορὰ καὶ σύστασις, ἐξ ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ συνεστῶσα,
 φιλοσοφεῖται. εἶναι δὲ φησι καὶ νοητὴν τρίτην τινὰ δύναμιν, ἣν κἂν ἐκ

110–113 cf. Emped. Fr. 140, 141 (36, 37 Zuntz); Athen. I. 3 E; Iambli. V.P. 107 s. (et
 Deubner. ad loc.); Sext. Adv. math. 9.128; I. Haussleiter, *Der Vegetarismus in der Antike*
 (RGVV 24, 1935), p. 109 ss. 120 s. Fr. 115.1–2. 123 θεοῦς: cf. Aristot. *De gen.*
et corr. B 6, p. 333 b 20 132 ἐξ ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ: cf. v. 3 s.; H VII. 30.2–4; 31.3;
 Aristot. *Metaph.* A 4, p. 985 a 6 τὴν μὲν φιλίαν αἰτίαν οὔσαν τῶν ἀγαθῶν, τὸ δὲ νεῖκος
 τῶν κακῶν

111 πάντως Klostermann τῶν add. suad. We 114 δ' addidi 115 ὀμιλή-
 σας διδάσκειν P, corr. Mi συνεργάζονται καὶ συνεπιλαμβάνονται P 118 οὖν
 addidi 120 ἔστιν Mi ex Simpl. *In Phys.* p. 1184. 9 Diels: ἔστι τί P (et. Plut. *De exil.*
 607 C, corr. Reiske) ἀνάγκη P, ex Plut. corr. Mi 121 πλατέεσι κατεσφρα-
 γισμένον P, corr. Mi 124 ἀγεννήτους We 130 τῷ παντί supplevi ex v. 51
 ἐν ποιεῖν Go: ἐμποιεῖν P: ἐνοποιεῖν coniec. Mi 131 δὴ addidi ἡ¹ del. suad.
 We: ἡ² del. Cr 133 καὶ νοητὴν Mi: καινὸν τὴν P ἦν Mi: ἦν P κἂν
 scripsi: καὶ P

τούτων <τῶν πολλῶν> ἐπινοεῖσθαι δύνασθαι, λέγων ὧδέ πως·

- 135 εἰ γὰρ κέν σφ' ἀδινησιν ὑπὸ πραπίδες<σ>ιν ἐρείσας 26
 εὐμενέως (κ)αθαρήσιν ἐποπτεύ<σ>ης μελέτησιν,
 ταῦτά τέ σοι μάλα πάντα δι' αἰῶνος παρέσσονται,
 ἄλλα τε πόλλ' ἀπὸ τῶνδ' ἐκτῆ(σ)εαι· αὐτὰ γὰρ αὖξει
 ταῦτ' εἰς ἦθος ἕκαστον, ὅπη φύσις ἐστὶν / ἐκάστω.
 140 εἰ δὲ σύ γ' ἄλλοίων ἐπορέξεαι, οἷα κατ' ἄνδρας
 μυρία δειλὰ πέλονται ἅ τ' ἀμβλύνουσι μερίμνας,
 ἦ σ' ἄφαρ ἐκλείψουσι περιπλομένοιο χρόνοιο
 σφῶν αὐτῶν ποθέοντα φίλην ἐπὶ γέν<ν>αν ἰκέσθαι·
 πάντα γὰρ ἴσθι φρόνησιν ἔχειν καὶ νώματος <α>ἴσαν.

P f. 98^r

Ἐπειδὴν οὖν Μαρκίων ἢ τῶν ἐκείνου κυνῶν τις ὑλακτῆ κατὰ τοῦ 1 30
 δημιουργοῦ, τοὺς ἐκ τῆς ἀντιπαραθέσεως ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ προφέρων
 λόγους, δεῖ αὐτοῖς(ς) λέγειν ὅτι τούτους οὔτε Παῦλος ὁ ἀπόστολος οὔτε
 Μάρκος ὁ κολοβοδάκτυλος ἀνήγγειλαν – τούτων γὰρ οὐδε<ῖς> ἐν τῷ
 5 <κατὰ> Μάρκον εὐαγγελίῳ γέγραπται –, ἀλλὰ Ἐμπεδοκλῆς Μ<έ>τωνος
 Ἀκραγαντῖνος· ὃν συλαγωγῶν <Μαρκίων> μέχρι νῦν λανθάνειν

135–144 Emped. Fr. 110 141 cf. Emped. Fr. 2.2 144 H VI. 12.1; X. 12.2;
 Sext. *Adv. math.* 8.286

c. 30: 2 τῆς ἀντιπαραθέσεως: cf. Marcionis Antitheses, Harnack., o. c., pp. 68–135; 71. n. 1;
 254*–256* 4 ὁ κολοβοδάκτυλος: cf. P. Corsen, *Monarchianische Prologe zu den vier
 Evangelien* (T. U. 15.1, Lipsiae 1896), p. 10.10: Denique amputasse sibi post fidem pollicem
 dicitur, ut sacerdotio reprobis haberetur

134 τῶν πολλῶν supplevi conl. vv. 67, 144 et Sext. *Adv. math.* 8.286 Ἐμπεδοκλῆς ἐπι
 παραδοξότερον πάντα ἡξίου λογικὰ τυγχάνειν, καὶ οὐ ζῶα μόνον ἀλλὰ καὶ φυτὰ, ρητῶς
 γράφων· (sequ. v. 144) 135 κέν Mi: καὶ ἐν P σφ' ἀδινησιν Schneidewin (*Philol.*
 6, 1851, p. 166): σφαδινησιν P (σφαδινησιν coniec. Mi) υποπραπίδεσιν P
 136 εὐμενέως P: ἐμμενέως coniec. Roeper ἐποπτεύσης Schneidewin: ἐποπτεύεις P:
 ἐποπτεύης Mi 137 τε Schneidewin: δέ P Cr δέ τοι coniec. Diels (conl. *Odys.*
 2.306) μᾶλλα P 138 τῶνδ' ἐκτῆσαι Diels (cf. Plat. *Lach.* 192 e 3): τῶνδε
 κτῆσαι P: τῶνδε κτῆσαι coniec. Stein: τῶν κεκτῆσαι Ritschl et Meineke αὖξει
 P: ἦξει coniec. Mi: ἄξει Gu. A. Heidel 139 ἦθος coniec. Mi, Schneidewin: ἔθος P:
 ἔθνος Heidel 140 γ' ἄλλοίων ἐπορέξεαι Schneidewin: τάλλ' οἶων ἐπίρξεις P
 141 δειλὰ Schneidewin, Stein (cf. Emped. Fr. 2.2): δῆλα P πέλονται P: πέλοντο
 Roeper, Cr ἅ Diels: τά P (et Emped. Fr. 2.2) 141–142 μερίμνας, ἦ σ' Schnei-
 dewin et Meineke: μέριμναι σῆς P 142 περὶ πλομένους P 143 γέναν P, ut v.
 144 νώματος αἴσαν Schneidewin e Sexto: γνωματο σισ ον (cum signo corr. supra i) P:
 γνώμην ἴσθη H

c. 30: 2 κακοῦ Go (cf. v. 10): καλοῦ P 4 οὐδεῖς scripsi: οὐδὲ P: οὐδὲν Mi
 5 κατὰ add. Mi Μέτωνος Mi: μῶνος P 6 Μαρκίων addidi

ὑπελάμβανε τὴν διαταγὴν πάσης τῆς κατ' αὐτὸν αἰρέσεως ἀπὸ τῆς
 Σικελίας εἰς τοὺς εὐαγγελικοὺς λόγους μεταφέρων αὐταῖς <ταῖς> λέξεσι.
 2 φέρε δέ, ὦ Μαρκίω, καθάπερ τὴν ἀντιπαράθεσιν πεποιήκας ἀγαθοῦ
 καὶ κακοῦ, ἀντιπαρᾶθ' ἄγ' ἡμεῖς σήμερον κατακολουθῶν τοῖς σοῖς, οἷς 10
 ὑπολαμβάνεις, δόγμασι. δημιουργὸν <οὖν> φῆς εἶναι τοῦ κόσμου πονηρόν·
 εἴτ' οὐκ ἐγκαλύπτῃ τοὺς Ἐμπεδοκλέου <υ>ς λόγους τὴν ἐκκλησίαν κατηγῶν;
 3 ἀγαθὸν φῆς εἶναι θεὸν <τὸν> καταλύοντα τὰ τοῦ δημιουργοῦ ποιήματα·
 εἴτ' οὐ καταφανῶς τὴν Ἐμπεδοκλέους φιλίαν εὐαγγελίῳ τῶν ἀκροωμένοις
 <ὡς> τὸν ἀγαθόν; «κωλύεις γαμεῖν», τεκνοῦν, «ἀπέχεσθαι βρωμάτων, 15
 ὧν ὁ θεὸς ἔκτισεν εἰς μετάληψιν <μετὰ εὐχαριστίας> τοῖς πιστοῖς καὶ
 ἐπεγνωκόσι τὴν ἀλήθειαν». <εἴτ' οὐ> τοὺς Ἐμπεδοκλέους λανθάνεις
 4 διδάσκων Καθαρισμοῦς; ἐπόμενος γὰρ ὡς ἀληθῶς κατὰ πάντα τούτῳ,
 τὰ βρ(ώ)ματα παραιτεῖσθαι τοὺς ἑαυτοῦ μαθητὰς διδάσκεις, ἵνα μὴ
 P f. 98^v φάγωσι σῶμά τι, λείψανον <ὄν> ψυχῆς ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ / κεκολασμέ- 20
 νης. λύεις τοὺς ὑπὸ τοῦ θεοῦ συνηρμοσμένους γάμους, τοῖς Ἐμπεδοκλέους
 ἀκολουθῶν δόγμασιν, ἵνα σοι φυλαχθῆ(ῃ) τ(ὸ) τῆς φιλίας ἔργον ἐν <καὶ>
 ἀδιαίρετον· διαίρει γὰρ ὁ γάμος κατὰ Ἐμπεδοκλέα τὸ ἐν καὶ ποιεῖ πολλά,
 κατῶς ἀπεδείξαμεν.

31 1 Ἡ μὲν οὖν πρώτη καὶ καθαριωτάτη Μαρκίωνος αἵρεσις, ἐξ ἀγα(θ)οῦ
 καὶ κακοῦ τὴν σύστασιν ἔχουσα, Ἐμπεδοκλέους ἡμῖν εἶναι πεφανέρωται·
 ἐπεὶ δ' ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς(ς) χρόνοις νῦν καινότερόν τι ἐπεχείρησε
 Μαρκιωνιστῆς τις Πρέπων, <ὧν> Ἀσ(σ)ύριος, πρὸς (Β)αρδησιάνην τὸν
 Ἀρμένιον ἐγγράφως ποιήσασθαι λόγους περὶ τῆς αἰρέσεως <τετολημκῶς>, 5

15–17 I *Tm* 4:3; H VIII. 20.2 19–22 cf. H VII. 28.7; VIII. 16; 20.1; X. 18; 19.4;
 Iren. I. 24.2; 28.1; Eus. *Hist. eccl.* 4. 29.2–3; Clem. *Strom.* 3. 12.1–2; 25.2; Tert. *Adv. Marc.*
 1. 29.1; 4. 11.8; 34.5 et al. 20 λείψανον ψυχῆς: cf. Hegemon. *Act. Archel.* 8, p. 11.8
 Beeson τῆς ψυχῆς λείψανα

c. 31: 4 Πρέπων: cf. Theodoret. *Haer.* 1.25; Harnack, *Marcion*¹ p. 255* s.; *Marcion*² (1924),
 pp. 167; 333* s. (B)αρδησιάνην: cf. H VI. 35.7 (q. v.); Euseb. *Hist. eccl.* 4. 30.1;
 Eriph. *Pan.* 56.1.2

8 ταῖς addidi 9 δέ scripsi: γὰρ P 10 οἷς scripsi: ὡς P 11 οὖν addidi
 12 εἶτα P ἐγκαταλύπτῃ P, corr. Mi ἔμπεδοκλέος P 13 τὸν addidi
 14 εἰ τοῦ P εὐαγγελίῳ P 15 ὡς addidi 16 ὧν P: ἂ NT H μετὰ
 εὐχαριστίας supplevi ex NT et H 17 εἴτ' οὐ addidi (cf. vv. 12, 14) 20 λείψα-
 νον P: στέγανον Cr: ἔδρανον coniec. We: οἰκητήρια H VII. 29.22 ὄν addidi
 20/21 καὶ κολασμένης P², -οις P¹ 22 καὶ addidi

c. 31: 3 ἐπὶ δὲ P κενώτερον P, corr. Mi 4 Μαρκιωνιστῆς Bunsen et Go:
 μαρκίων νῆστις P ὧν addidi ἀσύριος P 5 ποιήσασθαι P: ποιήσας
 R. Scott: ποιησάμενος coniec. We τετολημκῶς addidi

οὐδὲ τοῦτο σιωπήσομαι. τρίτην <τινὰ οὖν> φάσκων δίκαιον εἶναι ἀρχήν, 2
καὶ μέσην ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ τεταγμένην, οὐδ' οὕτως δὴ ὁ Πρέπων τὴν
Ἐμπεδοκλέους διαφυγεῖν ἴσχυσε δόξαν. κόσμον γάρ φησιν εἶναι ὁ 3
Ἐμπεδοκλῆς <τοῦτον>, τὸν ὑπὸ τοῦ νείκους διοικούμενον τοῦ πονηροῦ,
10 καὶ ἕτερον νοητόν, τὸν ὑπὸ τῆς φιλίας, καὶ εἶναι ταύτας τὰς διαφερούσας
ἀρχὰς δύο, ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ· μέσον δὲ εἶναι τῶν διαφορῶν ἀρχῶν
<τούτων τὸν> δίκαιον λόγον, καθ' ὃν συγκρίνεται τὰ διηρημένα ὑπὸ τοῦ
νείκους καὶ προσαρμόζεται κατὰ τὴν φιλίαν τῷ ἐνί. τοῦτον δὲ [αὐτὸν] 4
τὸν δίκαιον λόγον, τὸν τῇ φιλίᾳ συναγωνιζόμενον, Μοῦσαν ὁ Ἐμπεδοκλῆς
15 προσαγορεύει καὶ αὐτὸν αὐτῷ συναγωνίζεσθαι παρακαλεῖ, λέγων ὡδέ
πως·

εἰ γὰρ ἐφημερίων ἔνεκέν τινος, ἄμβροτε Μοῦσα,
ἡμετέρας μελέτας <ἄδε τοι> διὰ φροντίδος ἐλθεῖν,
εὐχομένῳ νῦν αὐτε παρίστασο, Καλλιόπεια,
20 ἀμφὶ θεῶν μακάρων ἀγαθὸν λόγον ἀμφαίνοντι.

Τούτοις κατακολουθῶν <οὖν λόγοις> Μαρκίων τὴν γένεσιν τοῦ 5
σωτήρος ἡμῶν παντάπασ(ιν) παρητήσατο, ἄτοπον εἶναι νομίζων ὑπὸ
τὸ πλάσμα / τοῦ ὀλεθρίου τούτου νείκους γεγονέναι τὸν λόγον τὸν
τῇ φιλίᾳ συναγωνιζόμενον – τουτέστι τῷ ἀγαθῷ· – ἀλλὰ <γάρ φησι>
25 χωρὶς γενέσεως «<ἐν> ἔτει πεντεκαίδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου
Καίσαρος» κατεληλυθότα αὐτὸν ἄνωθεν, μέσον ὄντα κακοῦ καὶ ἀγαθοῦ,

P f. 99^r

12 τὸν δίκαιον λόγον: cf. Sext. *Adv. math.* 7.122 et Gu. Guthrie, o. c., II, p.260 s.
17–20 Emped. Fr.131 DK (Fr.18 Zuntz) 21–33 ed. Bunsen, p.99 25 s. Lc
3:1; de Marcionis evangelii principio cf. Iren. I. 27.2; Tert. *Adv. Marc.* 1. 19.2; 4. 7.1;
Eriph. *Pan.* 42. 11.5; Adamant. *Dial.* 2.3; Harnack, *M.*¹ p.165* ss.; *M.*² p.183* ss.

6 τινὰ οὖν addidi 7 οὕτως Go: οὗτος P δὴ Mi: δὲ P 7–8 τὴν ... δόξαν
scripsi: τῆς ... δόξας P: τὰς ... δόξας Go 9 τοῦτον addidi 12 τούτων τὸν
addidi 13 αὐτὸν delevi (cf. v.15) 14 et 24 συναγοῖν– P 15 προσαγο-
ρεῖει scripsi: προσαγορεύων P αὐτὸν scripsi: αὐτὸς P αὐτῷ P, corr. Mi
17 εἰ γὰρ ἐφημερίων Mi: εἰκάραι φημερίων P τινὸς P: τί σοι Schneidewin (*Philol.*
6, 1851, p.167) 18 <ἦδεαι> ἡμετέρας Cr: ἡμετέρης <ἔμελεν> μελέτας διὰ φροντίδος
Schneidewin μελέτας <ἄδε τοι> Wilamowitz et P. Maas: μελέτας <μέλε τοι> Diels:
μελέτας <καθαρῆς> cum lacuna unius versus post ἐλθεῖν Bergk, Zuntz 19 εὐχομένῳ
Schneidewin: εὐχομένων P 20 μακάρων Mi: μακαρίων P ἀμφαίνοντι Schnei-
dewin: ἐμφαίνοντι P 21 οὖν λόγους addidi (cf. v.35) 23 ὀλεθρίου τούτου Mi:
ὀλεθρίου τὰ τοῦ P: ὀλεθριωτάτου E. Klostermann 24 γάρ φησι addidi
25 γενέσεως P: γεννήσεως Usener (*Das Weihnachtsfest*², p.93 n.22), agn. Harnack ἐν
addidi ex NT ἐτη πέντε καὶ δεκάτῳ P τηβερίου P

- 6 «διδάσκειν ἐν ταῖς συναγωγαῖς». εἰ γὰρ μεσίτης ἐστίν, ἀπήλλακται, φησί, πάσης τῆς τοῦ κακοῦ φύσεως. – κακὸς δ' ἐστίν, ὡς λέγει, ὁ δημιουργὸς καὶ τούτου τὰ ποιήματα· διὰ τοῦτο ἀγέν(ν)ητος κατήλθεν ὁ Ἰησοῦς, φησίν, ἵνα ἡ πάσης ἀπήλλαγμένος κακίας. – ἀπήλλακται 30 δέ, φησί, καὶ τῆς τοῦ ἀγαθοῦ φύσεως, ἵνα ἡ μεσίτης, ὡς, φησίν, ὁ Παῦλος <*> καὶ ὡς αὐτὸς ὁμολογεῖ <λέγων>· «τί με λέγετε ἀγαθόν; εἷ(ς) ἐστίν ἀγαθός».
- 7 Ταῦτα μὲν οὖν <ἐστι> τὰ Μαρκίῳνι δόξαντα, δι' ὧν ἐπλάνησε πολλοὺς· τοῖς <γὰρ> Ἐμπεδοκλέους λόγοις χρῆσάμενος καὶ τὴν ὑπ' ἐκείνου 35 ἐφηρημένην φιλοσοφίαν ἰδίᾳ δόξῃ μετὰγων, αἴρεσιν ἄθεον συνεστήσατο.
- 8 ἦν ἱκανῶς ἠλέγχθαι ὑφ' ἡμῶν νομίζω μηθέν τε <ἀνέλεγκτον> καταλελειφθαι, ὧν κλειψιλογήσαντες παρ' Ἑλλήνων τοὺς Χριστοῦ μαθητὰς ἐπηρεάζουσιν ὡς <ἄν> τούτων αὐτοῖς γενομένους διδασκάλους. ἀλλ' ἐπεὶ καὶ τὰ τούτου ἱκανῶς ἡμῖν δοκεῖ ἐκτεθεῖσθαι, ἴδωμεν τί λέγει <καὶ> 40 Καρποκράτης.
- 32 1 Καρποκράτης τὸν μὲν κόσμον καὶ τὰ ἐν αὐτῷ ὑπὸ ἀγγέλων πολὺ ὑποβεβηκότων τοῦ ἀγεν(ν)ήτου Πατρὸς γεγενῆσθαι λέγει, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἐξ Ἰωσήφ γεγεν(ν)ῆσθαι, καὶ ὅμοιον τοῖς <λοιποῖς> ἀνθρώποις γεγονότα δικαιότερον τῶν λοιπῶν γενέσθαι. τὴν γὰρ ψυχὴν αὐτοῦ, εὐτονον καὶ

27 Lc 4:15; Tert. *Adv. Marc.* 4. 7.5 27 et 31 μεσίτης: cf. Cyrill. Alex. *De trinitate dial.* 1 (V.1, p.410 D Aubert) τὸν ἀμφοῖν ἀνάμεσον, θεοῦ τε φημί καὶ κτίσεως, ταύτη γὰρ τοι καὶ μεσίτην αὐτὸν κεκλήσθαι φησιν 31 ὁ Παῦλος: ft. cf. *Gal* 3:20; Clem. *Exc. ex Theod.* 53.2; H *De bened. Balaam*, p.82 Achelis 32 s. Lc 18:19; Mc 10:18; Mt 19:17; Eriph. *Pan.* 42. 11.6 schol. 50; Adamant. *Dial.* 1.1; 2.17; Orig. *De princip.* 2. 5.1; Harnack, *M.*¹ p.207* s.; *M.*², pp.225* s.; 304*; cf. ad H V. 7.26

c. 32: 1–44 ex Iren. I. 25.1–3; 4 et 6 hausit H. Cf. Eriphan. *Pan.* 27.1.1–6.11; Theodoret. *Haer.* I. 5; Ps. Tert. *Adv. haer.* 3; Philastr. 35; August. *Haer.* 7. Cf. H. Liboron, *Die karpokratianische Gnosis* (Lipsiae, 1938) 1 s. cf. ad H VII. 28 v.4 s. 4–6 cf. Plat. *Phaedr.* 247 d

27 μεσίτης Bunsen conl. *Gal* 3:19: μεσότης P: μέσος τις Go 29 ἀγένητος P, corr. Go 31 ἡ Mí: ἡ P μεσίτης Roesper et Bunsen: μεσότης P: μέσος τις Go 31–32 post Παῦλος lacunam signavi: exspectes μαρτυρεῖ λέγων· «ὁ δὲ μεσίτης ἐνδὸς οὐκ ἐστίν, ὁ δὲ θεὸς εἰς ἐστίν» (*Gal* 3:20) 32 λέγων addidi εἰς Mí: ei P 34 ἐστὶ addidi 35 γὰρ addidi 37 ἠλέγχθαι Mí: ἠλεγχεν P ἀνέλεγκτον addidi 39 ἄν addidi 40 καὶ² add. Go

c. 32: 2 ἀγεννήτου Harvey (*ingenito Ir.*): ἀγενήτου P 3 γεγενῆσθαι P, corr. Cr λοιποῖς addidi ex Ir. (reliquis) 4 γὰρ scripsi: δὲ P

5 καθαρὰν γεγонуῖαν, διαμνημονεῦσαι τὰ ὅρα(θέν)τα [μὲν] αὐτῇ ἐν τῇ μετὰ
 τοῦ ἀγεν(ν)ήτου θεοῦ περιφορᾶ· καὶ διὰ τοῦτο ὑπ' ἐκείνου αὐτ(ῆ) κατα-
 πεμφθῆναι δύναμιν, ὅπως τοὺς κοσμοποιοὺς ἐκφυγεῖν δι' αὐτῆς δυνηθῆ,
 [ἦν] καὶ διὰ πάντων χωρήσασαν ἐν / πᾶσι τε ἐλευθερωθεῖσαν (ἀν)εληλύθη 2
 πρὸς αὐτόν, (καὶ τὰς) τὰ ὅμοια αὐτῇ ἀσπαζομένης (ὁμοίως). τὴν δὲ
 10 τοῦ Ἰησοῦ λέγουσι ψυχὴν, ἐννόμως ἡσκημέ(ν)ην ἐν Ἰουδαϊκοῖς ἔθεσι,
 καταφρονῆσαι αὐτῶν, καὶ διὰ τοῦτο δυνάμεις ἐπιτετελεκέναι, δι' ὧν
 κατήργησε τὰ ἐπὶ κολάσε(σ)ι πάθη προσόντα τοῖς ἀνθρώποις.

Τὴν οὖν ὁμοίως ἐκείνη τῇ τοῦ Χριστοῦ ψυχῇ δυναμένην καταφρονῆσαι 3
 τῶν κοσμοποιῶν ἀρχόντων ὁμοίως λαμβάνειν δύναμιν πρὸς τὸ πράξει
 15 τὰ ὅμοια. διὸ καὶ εἰς τοῦτο το(ῦ) τύφου κατεληλύθησιν, ὥστε τοὺς
 μὲν (αὐτῶν) ὁμοίους αὐτῷ εἶναι λέγειν τῷ Ἰησοῦ, τοὺς δ' ἔτι καὶ
 (αὐτοῦ) δυνατωτέρους, τινὰς δὲ καὶ διαφορωτέρους τῶν ἐκείνου μαθητῶν,
 οἷον Πέτρου καὶ Παύλου καὶ τῶν λοιπῶν ἀποστόλων. τούτους δὲ κατὰ 4
 μηδὲν ἀπολείπεσθαι τοῦ Ἰησοῦ· τὰς γὰρ ψυχὰς αὐτῶν, ἐκ τῆς (αὐτῆς)
 20 ὑπερκειμένης ἐξουσίας παρούσας καὶ διὰ τοῦτο ὡσαύτως καταφρονούσας
 τῶν κοσμοποιῶν, [διὰ] τῆς αὐτῆς ἡξιῶσθαι δυνάμεως καὶ αὐτὸς εἰς
 τὸ αὐτὸ χωρῆσαι. εἰ δὲ τις ἐκείνου πλέον καταφρονήσειεν τῶν ἐνταῦθα,
 δύνασθαι διαφορώτερον αὐτοῦ ὑπάρχειν.

13–23 cf. Tert. *De anima* 23.2 et I.H. Waszink ad loc.

5 ὅρα(θέν)τα scripsi ex Epiph. 27. 2.3–4 et μὲν delevi: ὁρατὰ μὲν P: ὁρώμενα coniec.
 Harvey, agn. Cr: ἐωραμένα coniec. We 6 ἀγεννήτου Harvey: ἀγενήτου P 8 ἦν
 delevi (om. Ir. Ep.): ἦν Mi cett. (ἀν)εληλύθη scripsi (ascenderet Ir.; ἀνέληθη Ep.
 27. 2.5): ἐλυλυθέναι P: ἀνεληλυθέναι Harvey et Go 9 καὶ τὰς et ὁμοίως addidi ex
 Ir. (et eas, quae similia ei amplecterentur, similiter): (καὶ ὁμοίως τὴν) τὰ ὅμοια αὐτῇ
 ἀσπαζομένην Go: (καὶ ὁμοίως τὰς ψυχὰς) τὰ ὅμοια αὐτῇ ἀσπαζομένης Cr (conl. Ep.
 27. 2.6) αὐτῇ Go ex Ir. Ep.: αὐτῆς P ἀσπαζομένης Cr: ἀσπαζομένην P
 10 ἐννόμως ἡσκημένην P: ἀνατραφεῖσαν Ep. 27. 2.7, nutritam Ir. 11 ἐπιτετελεκέναι
 P (cf. Ep. 28. 1.6 δυνάμεις ἐπιτετελεκέναι; H VII. 33.2 δυνάμεις ἐπιτελεσαι): εἰληφέναι
 Go ex Ep. Ir. (acceperisse), agn. omnes (cf. v. 14) 12 κολάσει Go ex Ep. Ir.: κολά-
 σει P 14 δύναμιν P: δυνάμεις Ep. 27. 2.8; virtutes Ir. 15 τοῦ τύφου coniec.
 We (ad tantum elationis Ir.; εἰς τοσαύτην τύφου μανίαν Theodoret. p.352 A; εἰς τύφον
 μέγαν Ep. 27. 2.9): τὸ τύφος P τοὺς Harvey et Go: αὐτοὺς P 16 αὐτῶν addidi
 (cf. Ep. 27. 2.9–10): om. P Ir. ὁμοίους Mi: ὁμοίως P λέγειν coniec. We:
 λέγουσι P δὲ P καὶ ἔτι P, transposui: καὶ τι Cr: καὶ ἔτι (κατὰ τι) Go ex Ir.
 (adhuc et secundum aliquid), agn. We 17 αὐτοῦ addidi ex Ir. (illo) 19 μηδένα
 P, corr. Go γὰρ scripsi ex Ir. (enim): δὲ P αὐτῆς addidi ex Ir. et Ep. 27. 2.11
 20 ὑπερκειμένης ἐξουσίας P (de sublimi virtute Tert. *De an.* 23.2): περιφορᾶς Ir. Ep.
 καταφρονούσας Harvey et Go ex Ir. (contemnentes): καταφρονεῖν P 21 διὰ del.
 Harvey et Go (om. Ir., cf. v. 20): διὰ (τὸ) Mi

- 5 Τέχνας οὖν μαγικάς ἐξεργάζονται <καὶ αὐτοὶ> καὶ ἐπαοιδάς, φίλτρα
 25 τε καὶ χαριτήσια, παρέδρους τε καὶ ὄνειροπόμους καὶ τὰ λοιπὰ
 κακουργήματα, φάσκοντες <αὐτοὺς> ἐξουσίαν ἔχειν πρὸς τὸ κυριεῦειν
 ἤδη τῶν ἀρχόντων καὶ ποιητῶν τοῦδε τοῦ κόσμου, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ
 6 τῶν ἐν αὐτῷ ποιημάτων ἀπάντων. – οἵτινες καὶ αὐτοὶ εἰς διαβολὴν
 τοῦ θεοῦ τῆς ἐκκλησίας ὀνόματος <ὡς ἂν Χριστιανοὶ> πρὸς τὰ ἔθνη
 ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ προεβλήθησαν, ἵνα κατ' ἄλλον καὶ ἄλλον τρόπον τὰ
 30 ἐκείνων ἀκούοντες ἄνθρωποι, καὶ δοκοῦντες ἡμᾶς πάντας τοιούτους
 ὑπάρχειν, ἀποστρέφωσι τὰς ἀκοὰς αὐτῶν ἀπὸ τοῦ τῆς ἀληθείας κηρύγ-
 ματος, <ἢ καὶ> βλ(έ)ποντες τὰ ἐκείνων ἅπαντα <ς> ἡμᾶς βλασφημῶσιν. –
 P. f. 100^r 7 Εἰς τοσοῦτον / δὲ μετενσωματοῦσθαι <αἰεὶ> φάσκουσι τὰς ψυχάς,
 <εἰς> ὅσον πάντα τὰ ἁμαρτήματα πληρώσωσιν· ὅταν δὲ μηδὲν λείπη 35
 <αὐτῇ>, τότε ἐλευθερωθεῖσαν ἀπαλλαγῆναι πρὸς ἐκείνον τὸν ὑπεράνω
 τῷ(ν) (κο)σμοποιῶν ἀγγέλων θεόν. καὶ οὕτως <δὲ> σωθήσεσθαι πάσας
 8 τὰς ψυχάς· [εἰ] τινὲς μὲν φθάσασαι ἐν μιᾷ παρουσίᾳ ἀναμιγῆναι πάσαις
 <ταῖς> ἁμαρτίαις οὐκέτι μετενσωματοῦνται, <τινὲς δὲ σῶμα ἐκ σώματος
 μετ>αλλά<σσουσαι> πάντα <τε> ὁμοῦ <ἐκπληρώσασαι καὶ> ἀποδοῦσαι 40
 τὰ ὀφλήματα, ἐλευθερωθήσονται τοῦ μηκέτι γενέσθαι ἐν σώματι.
 Τούτων <δέ> τινες καὶ καυτηριάζουσι τοὺς ἰδίους μαθητὰς ἐν τοῖς ὀπίσω
 μέρεσι τοῦ λοβοῦ τοῦ δεξιοῦ ὠτός. καὶ εἰκόνας δὲ κατασκευάζουσι
 τοῦ Χριστοῦ, λέγοντες ὑπὸ Πιλάτου τῷ καιρῷ ἐκείνῳ <γε>γενῆσθαι.

24–26 cf. H VI. 20.1 34–41 Iren. I. 25.4; Eriph. 27. 5.6–7; Theodoret. I. 5 (p. 352 B)
 42 s. Ir. I. 25.6; Eriph. 27. 5.9 (et C. Holl ad loc.); Clem. *Ecl. proph.* 25.1 = Heracleonis
 Fr. 49 Brooke 43 s. Ir. I. 25.6; Eriph. 27. 6.9

24 ἐξεργάζονται Go ex Ir. (operantur): ἐξεργαζόμενον P, –μενοι Mi καὶ αὐτοὶ
 addidi ex Ir. (et ipsi), cf. v.28 25 χαριτήσια P 26 αὐτοὺς addidi ex Ir. (se)
 29 ὡς ἂν Χριστιανοὶ supplevi ex Eriph. 27. 3.3 ἐπέθεντο γὰρ ἑαυτοῖς ἐπικλῆναι Χριστιανοὶ,
 τοῦτο τοῦ Σατανᾶ παρασκευάσαντος πρὸς τὸ σκανδαλίζεσθαι τὰ ἔθνη δι' αὐτῶν; quemad-
 modum (Christiani *addidi*) ad (*scripsi*: et *codd.*) gentes a Satana praemissi sunt Ir.
 33 ἢ καὶ ex Ir. (aut et) add. Bunsen et Harvey ἅπαντας Harvey ex Ir. (omnes):
 ἅπαντα P βλασφημοῦσιν P, corr. Mi 34 αἰεὶ addidi ex Ir. (semper)
 35 <εἰς> ὅσον scripsi (cf. v.34): ὅσον P: ἕως ἂν coniec. Sauppe: sic... quoadusque Ir.
 36 αὐτῇ (sc. τῇ ψυχῇ) addidi ex Ir. (ei) ἐλευθερωθεῖσας coniec. Mi 37 δὲ
 addidi (cf. v.43) 38 εἰ del. Go μὲν scripsi: δὲ P ἀναμιγῆναι P: ἀνε-
 μίγησαν Bunsen (servato v.38 ei) 39 ταῖς addidi 39–44 <τινὲς δὲ σῶμα ἐκ
 σώματος μετ>αλλά<σσουσαι> supplevi conl. Ir. (sive de corpore in corpus transmigrantes),
 cf. Theodoret. p.352 B: ἀλλὰ P 40 τε et ἐκπληρώσασαι καὶ supplevi ex Ir. (adim-
 plentes et reddentes debita) 42 δὲ addidi ex Ir. (vero) 44 <γε>γενῆσθαι scripsi
 ex Ep. 27. 6.9: γενέσθαι P

Κήρινθος δέ τις, <καὶ> αὐτὸς Αἰγυπτίων παιδείᾳ ἀσκηθεὶς, ἔλεγεν 1 33
 οὐχ ὑπὸ τοῦ πρώτου <θεοῦ> γεγονέναι τὸν κόσμον, ἀλλ' ὑπὸ δυνάμεως
 τινος <πολύ> κεχωρισμένης τῆς ὑπὲρ τὰ ὅλα ἐξουσίας καὶ ἀγνοούσης
 τὸν ὑπὲρ <τὰ> πάντα θεόν. τὸν δὲ Ἰησοῦν ὑπέθετο μὴ ἐκ παρθένου
 5 γεγεν<ν>ῆσθαι, γεγονέναι δὲ αὐτὸν ἐξ Ἰωσήφ καὶ Μαρίας υἱόν, ὁμοίως
 τοῖς λοιποῖς ἅπασιν ἀνθρώποις, καὶ δικαιότερον γεγονέναι καὶ σοφώτερον
 <πάντων>. καὶ μετὰ τὸ βάπτισμα κατελθεῖν εἰς αὐτὸν [τὸν] <ἐκ> 2
 ὑπὲρ τὰ ὅλα ἀυθεντίας τὸν Χριστὸν ἐν εἶδει περισσευῶς· καὶ τότε
 κηρῦξαι τὸν <ᾧ>γνωστον πατέρα καὶ δυνάμεις ἐπιτελέσαι. πρὸς δὲ τῷ
 10 τέλει ἀποπτῆναι τὸν Χριστὸν ἀπὸ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ τὸν <μὲν> Ἰησοῦν
 πεπονθέναι καὶ ἐγγεῖρθαι, τὸν δὲ Χριστὸν ἀπαθῆ διαμεμενηκέναι,
 πνευματικὸν ὑπάρχοντα.

Ἐβριωναῖοι δὲ ὁμολογοῦσι τὸν <μὲν> κόσμον ὑπὸ τοῦ ὄντως 1 34
 θεοῦ γεγονέναι, τὰ δὲ περὶ τὸν Χριστὸν ὁμοίως τῷ Κηρίνθῳ καὶ
 Καρποκράτει μυθεύουσιν. ἔθεσιν Ἰουδαϊκοῖς <δὲ προσέχουσι καὶ>
 ζῶσι <τὰ πάντα> κατὰ <τὸν> νόμον, <οὔτω> φάσκοντες / δικαιοῦσθαι.

P. F. 100^v

c. 33: 1–12 Iren. I. 26.1; H X. 21; cf. Epiph. *Pan.* 28. 1.1–7; Theodoret. *Haer.* 2.3; Ps. Tert. *Adv. haer.* 3; Philastr. 36 et al.; A. F. I. Klijn et G. I. Reinink, *Patristic Evidence for Jewish-Christian Sects* (Suppl. to NT, vol. 36, Lugduni Batav. 1973), pp. 3–19; 74–77 7 s. cf. Mt 3:16; Mc 1:10; Lc 3:22; H VI. 35.6; 47.2; 49.5; 51.2 et 4; VII. 35.2; 36.1

c. 34: 1–4 cf. Iren. I. 26.2; H X. 22; Epiph. *Pan.* 30.1.1–34.9; Euseb. *Hist. eccl.* 3.27; Ps. Tert. *Adv. haer.* 3; Philastr. 37; August. *Haer.* 10; Theodoret. *Haer.* 2.1; Orig. *De princp.* 4. 3.8; *In Matth.* 11.12; Ser. 79; c. *Cels.* 2.1; 5.61; 5.66 et al.; cf. Klijn et Reinink, o. c., pp. 19–43; 73–77

c. 33: 1 καὶ add. Mi, om. P H 2 θεοῦ ex H Ir. add. Bunsen et Harvey 3 πολὺ
 addidi ex H Ir. post κεχωρισμένης addunt καὶ διεστῶσης H Ir. ἐξουσίας P:
 αὐθεντίας H, principalitate Ir. 4 τὰ addidi, om. P H 5 γεγεννησθαι scripsi ex
 H Theod. Ep.: γεγενῆσθαι P υἱόν Bunsen et Harvey ex H Ir.: οἶον P 6 δι-
 καιότερον P², -καιῶ- P¹ 7 πάντων addidi (ab omnibus Ir., ὑπὲρ πάντας τοὺς λοι-
 πούς H) τὸν del. Bunsen, om. H ἐκ ex H Ep. add. Bunsen: ἀπὸ add. Harvey I
 9–10 post τῷ τέλει add. τοῦ πάθους H (καὶ αὐτοῦ πεπονθότος Ep.; κατὰ δὲ τὸν τοῦ
 πάθους καιρὸν Theodor.): om. P Ir. 10 ἀποπτῆναι Bunsen ex H (ἀναπτῆναι Ep.;
 revolasse Ir.): ἀποστῆναι P Theodor. Ἰησοῦ R. Scott et Bunsen ex Ir.: χ(ριστο)ῦ P:
 υἱοῦ H μὲν addidi 12 πνευματικὸν Bunsen et Harvey ex Ir. (exsistentem
 spiritalem): πατρικὸν P: πνεῦμα κυρίου H (τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον Ep. 28. 1.5)

c. 34: 1 μὲν addidi post Go. (μὲν τὸν) conl. H Ir. (quidem) 3 δὲ προσέχουσι καὶ
 supplevi ex H VII. 8 4 τὰ πάντα addidi ex H Ep. τὸν addidi οὔτω
 addidi ex H δικαιούσθε P

2 καὶ (γὰρ) τὸν Ἰησοῦν λέγουσι δεδικαιῶσθαι ποιήσαντα τὸν νόμον· διὸ 5
καὶ Χριστὸν αὐτὸν (καὶ υἱὸν) [τοῦ] θεοῦ ὠνομάσθαι [καὶ Ἰησοῦν],
ἐπεὶ μηδεὶς τῶν (προφητῶν) ἐτέλεσε τὸν νόμον· εἰ γὰρ καὶ ἕτερός τις
πεποιήκει τὰ ἐν (τῷ) νόμῳ προστεταγμένα, ἦν ἂν ἐκεῖνος [ὁ] Χριστός.
δύνασθαι δὲ καὶ ἑαυτοὺς ὁμοίως ποιήσαντας (τὸν νόμον) Χριστοὺς
γενέσθαι· καὶ γὰρ καὶ αὐτὸν ὁμοίως ἄνθρωπον εἶναι (κοινὸν) πᾶσι 10
λέγουσιν.

35 1 Θεόδοτος δὲ τις, ὦν Βυζάντιος, εἰσήγαγεν αἵρεσιν καινὴν φάσκων τὰ
μὲν περὶ τῆς τοῦ παντὸς ἀρχῆς σύμφωνα ἐκ μέρους τοῖς τῆς ἀληθοῦς
ἐκκλησίας, ὑπὸ τοῦ θεοῦ (δὴ τὰ) πάντα ὁμολογῶν γεγονέναι, τὸν δὲ
Χριστὸν – ἐκ τῆς τῶν γνωστικῶν [καὶ] Κηρίνθου καὶ Ἐβίωνος σχολῆς 5
2 ἀποσπάσας – φάσκει τοιοῦτω τινὶ τρόπῳ πεφηνέναι. [καὶ] τὸν μὲν 5
Ἰησοῦν εἶναι ἄνθρωπον ἐκ παρθένου γεγενημένον κατὰ βουλήν τοῦ
πατρὸς, βίωσαντά τε κοινῶς πᾶσιν ἀνθρώποις καὶ εὐσεβέστατον
γεγονότα· ὕστερον (δ') ἐπὶ τοῦ βαπτίσματος ἐπὶ τῷ Ἰορδάνῃ κευωρηκέ-
ναι (αὐτὸν) τὸν Χριστὸν, ἄνωθεν κατεληλυθότα ἐν εἰδει περιστερᾶς.
ὄθεν (φησὶν) οὐ πρότερον «τὰς δυνάμεις ἐν αὐτῷ ἐνηργηκέναι» ἢ ὅτε 10
κατελθὼν ἀνεδείχθη ἐν αὐτῷ τὸ πνεῦμα, ὃ εἶναι τὸν Χριστὸν προσαγο-

5–7 cf. Eriph. 30. 18.5–6 (I, p.358 Holl) τοὺς γὰρ (scripsi: δὲ VM) προφήτας λέγουσι
συνέσεως εἶναι προφήτας καὶ οὐκ ἀληθείας, αὐτὸν δὲ μόνον (sc. τὸν Χριστὸν) θέλουσιν
εἶναι καὶ προφήτην καὶ ἄνθρωπον καὶ υἱὸν θεοῦ καὶ Χριστὸν καὶ ψιλὸν ἄνθρωπον (ὡς
προείπαμεν), διὰ δὲ ἀρετὴν βίου ἤκοντα εἰς τὸ καλεῖσθαι υἱὸν θεοῦ.

c. 35: 1–12 cf. H X. 23; c. Noet. 3; Eriph. Pan. 54.1.1–6.5; Theodoret. Haer. 2.5; Ps. Tert.
Adv. haer. 8.2; Philastr. 50; August. Haer. 33; Euseb. Hist. eccl. 5. 28.6 8 s. κευωρη-
κέναι (cepisse): cf. H VI. 51.5; IX. 12.18 9 cf. Mt 3:16; Mc 1:10; Lc 3:22; H VI.
35.6; 47.2; 49.5; 51.2 et 4; VII. 33.2; 36.1 10 Mt 14:2; Mc 6:14; cf. H VII. 32.2;
33.2

5 γὰρ addidi λέγουσι scripsi: λέγοντες P 6 καὶ υἱὸν addidi ex Eriph.
τοῦ delevi καὶ Ἰησοῦν del. suad. We: καὶ υἱὸν coniec. C. Holl 7 προφητῶν
addidi ex Eriph.: πρὸ αὐτοῦ add. Bunsen: ἄλλων add. Scott: ἐτέρων add. Go 8 τῷ
addidi ὁ delevi 9 τὸν νόμον addidi (cf. vv. 4, 5, 7, 8) 10 κοινὸν addidi
ex H VII. 35.2; X. 23

c. 35: 1 ὦν Go: ἦν P κενὴν P, corr. Mi 2 περὶ μὲν P, transp. Cr 3 δὴ
τὰ addidi 4 καὶ¹ delevi 5 ἀποσπάσας (τινά) coniec. We καὶ del.
Sauppe, om. H 7 τε scripsi: δε P 8 δ' addidi ex H 9 αὐτὸν addidi
10 φησὶν addidi ex H ὅτε Mi: ὥστε P

ρεύει. θεὸν δὲ οὐδέποτε τὸν Χριστὸν γεγονέναι αὐτὸς θέλει, <τῶν δὲ ἀπ' αὐτοῦ τινὲς μὲν> ἐπὶ τῇ καθόδῳ τοῦ πνεύματος, ἕτεροι δὲ μετὰ τὴν ἐκ νεκρῶν <αὐτοῦ> ἀνάστασιν.

Διαφόρων δὲ γενομένων ἐν αὐτοῖς ζητήσεων <ἐ>πεχείρησέ τις, καὶ αὐτὸς Θεόδοτος καλούμενος, τραπεζίτης τὴν τέχνην, λέγειν δύνάμιν τινὰ τὸν Μελχισεδὲκ εἶναι με(γ)ίστην, καὶ τοῦτον εἶναι μείζονα τοῦ Χριστοῦ, οὐ κατ' εἰκόνα φάσκουσι τὸν Χριστὸν / τυγχάνειν. καὶ αὐτοὶ <δὲ> ὁμοίως τοῖς προειρημένοις Θεοδοτιανοῖς ἀνθρώπων εἶναι λέγουσι τὸν Ἰησοῦν, καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον τὸν Χριστὸν εἰς αὐτὸν κατεληλυθέναι.

Γνωστικῶν <μὲν> δὴ διάφοροι <αἱ> γνῶμα(ι), ὧν οὐκ ἄξιον καταριθμεῖν <πάσας> τὰς φλυάρους δόξας ἐκρίναμεν, οὐσας πολλὰς <καὶ> ἀλογίας τε καὶ βλασφημίας γεμουσας· ὧν πολὺ σεμνότερον περὶ τὸ θεῖον οἱ φιλοσοφήσαντες ἀφ' Ἑλλήνων ἠνέχθησαν. πολλῆς δὲ αὐτοῖς συστάσεως κακῶν αἴτιος γεγένηται Νικόλαος, εἰς τῶν ἑπτὰ εἰς διακονίαν ὑπὸ τῶν ἀποστόλων κατασταθεῖς. ὃς ἀποστὰς τῆς κατ' εὐθεΐαν διδασκαλίας ἐδίδασκεν ἀδιαφορίαν βίου τε καὶ βρώσεως· οὐ τοὺς

12-14 de Theodoti schola cf. Theodoretī l.l. (p. 352 C) ἄλλως μὲν τὸν Θεόδοτον (sc. τοῦτο δεδρακέναι), ἐτέρως δὲ τὸν Ἀσκληπιάδην, καὶ Ἐρμόφιλον ἄλλως, καὶ τὸν Ἀπολλωνίδην ἐτέρως; Euseb. *Hist. eccl.* 5. 28. 9; 16-17; H VII. 36.1

c. 36: 1-7 cf. H X. 24; Epiphān. *Pan.* 55.1.1-9.19; Euseb. *Hist. eccl.* 5. 28.9; Theodoret. *Haer.* 2.6; Ps. Tert. *Adv. haer.* 8.3; Philastr. 52; August. *Haer.* 34 et al. 3 Μελχισεδέκ: cf. *Gn* 14:18-20; *Ps.* 109:4; *Heb* 5:6; 5:10; 6:20; 7:1-17; NH IX.1 10 s. cf. H *Proem.* 8 τὰ δόξαντα τοῖς τῶν Ἑλλήνων φιλοσόφοις... ὄντα τούτων παλαιότερα καὶ πρὸς τὸ θεῖον σεμνότερα 11-16 cf. *Act* 6:5; *Iren.* I. 26.3; *Clem. Strom.* 3. 25.5-26.3 (= Euseb. *Hist. eccl.* 3. 29.2-4); Epiphān. *Pan.* 25.1.1-6; Ps. Tert. *Adv. haer.* 1.6; Theodoret. *Haer.* 3.1; Philastr. 33.1; August. *Haer.* 5 13 s. cf. *Iren.* l.l.: qui (sc. Nicolaitae) indiscrete vivunt... nullam differentiam esse docentes in moechando et idolothyton edere; *Clem. Strom.* 2. 118.3; 3. 25.7 et al.

12 δὲ¹ <οἱ Θεοδοτιανοὶ> coniec. We οὐδέποτε P: οὐδὲ τότε Cr τὸν Χριστὸν scripsi ex H: τοῦτον P αὐτὸς scripsi: αὐτὸν P: οὗτοι coniec. Mi, agn. Go Cr θέλει scripsi ex H: θέλουσιν P 12-13 τῶν δὲ ἀπ' αὐτοῦ τινὲς μὲν supplevi ex coniectura 14 αὐτοῦ addidi

c. 36: 1 πεχείρησε P 5 δὲ addidi 8 μὲν addidi 8 δὲ scripsi: δὲ P αἱ add. Cr: εἰσι add. suad. Mi 9 πάσας addidi πολλὰς P: πολλῆς Roepert καὶ addidi 9/10 ἀλογίας Roepert: ἀλόγους P 10 πολὺ scripsi: πάνυ P σεμνότεροι coniec. Mi περὶ P: πρὸς Bunsen 11 φιλοσοφήσαντες οἱ We | ἀφ' P: ἐξ coniec. Sauppe ἠνέχθησαν P: ἐλέγχθησαν Roepert αὐτοῖς Bunsen et Go: αὐτῶν P 12 τῶν P¹, τὸν P² 14 βρώσεως Bunsen: γνώσεως P

μαθητὰς ἐνουβρίζον(τας) τὸ ἅγιον πνεῦμα διὰ τῆς Ἀποκαλύψεως 15
 Ἰωάννης ἠλεγξε(ν ὡς) «πορνεύοντας καὶ εἰδωλόβυτα ἐσθίοντας».

- 37 1 Κέρδων δὲ τις, καὶ αὐτὸς (τάς) ἀφορμὰς ὁμοίως παρὰ τούτων
 λαβὼν καὶ Σίμωνος, λέγει τὸν ὑπὸ Μωσέως καὶ προφητῶν κεκηρυγ-
 μένον θεὸν μὴ εἶναι πατέρα Ἰησοῦ Χριστοῦ· τοῦτον μὲν γὰρ ἐγνώσθαι,
 τὸν δὲ τοῦ Χριστοῦ πατέρα εἶναι ἄγνωστον· καὶ τὸν μὲν εἶναι δίκαιον,
 2 τὸν δὲ ἀγαθόν. τοῦτου δὲ τὸ δόγμα ἐκράτυνε Μαρκίων, τὰς τε ἀντι 5
 παραδέσεις ἐπιχειρήσας καὶ ὅσα αὐτῷ ἔδοξεν εἰς τὸ τὸν ἀπάντων
 δημιουργὸν δυσφημῆσαι. ὁμοίως δὲ καὶ Λουκιανὸς ὁ τοῦτου μαθητῆς.
- 38 1 Ἀπελ(λ)ῆς δέ, καὶ (αὐτὸς) τούτων (μαθητῆς) γενόμενος, οὕτως
 P. f. 101^v λέγει· εἶναι τινα / θεὸν ἀγαθόν, καθὼς καὶ Μαρκί(ων) ὑπέθετο· τὸν δὲ
 (τὰ) πάντα κτίσαντα εἶναι δίκαιον – ὃς τὰ γενόμενα ἐδημιούργησε· –
 καὶ τρίτον (δὲ εἶναι ἕτερον), τὸν Μωσεῖ λαλήσαντα – πύρινον δὲ τοῦ-
 τον εἶναι· – εἶναι δὲ καὶ τέταρτον ἕτερον, (τὸν τῶν) κακῶν αἴτιον· 5
 2 τούτους δὲ ἀγγέλους ὀνομάζει. νόμον δὲ καὶ προφήτας δυσφημεῖ,

16 *Apc* 2:14–15 et 2:6; *Iren.* 1.1; *Ps. Tert.* 1.1; *Epiph.* 25.3.1; *Euseb. Hist. eccl.* 3. 29.1

c. 37: 1–7 *Iren.* I. 27.1–2 = *Euseb. Hist. eccl.* 4. 11.2; *Epiph.* *Pan.* 41.1.1–9; *Theodoret. Haer.* 1.24; *Ps. Tert. Adv. haer.* 6; *Philastr.* 44; *August. Haer.* 21; *H VII.* 10; 29.1; 30.2–3; *X.* 19.1; *Harnack, Marcion*², pp.31*–39* et al. 7 *Λουκιανός*: *H VII.* 11; *Ps. Tert.* 6.3; *Philastr.* 46; *Epiph.* 43. 1.1; *Harnack, Marcion*², pp.172 et 401*–403*

c. 38: 1–26 cf. *H VII.* 12; *X.* 20.1–2; *Epiph.* *Pan.* 44.1.1–3.9; *Rhodonem ap. Euseb. Hist. eccl.* 5. 13; *Ps. Tert. Adv. haer.* 6 (pp.223.11–224.8 *Kroymann*); *Philastr.* 47; *Theodoret.* 1.25; *August. Haer.* 23; *Tert. et Orig. passim*; cf. *A. ab Harnack, De Apellis gnosi monarchica* (*Lipsiae* 1874), et *Marcion*², pp.177–196 et 404*–420*; *Foerster, I.* pp.61 s. 4 s. cf. *Theodoret. I.* Ἀπελλῆς μὲν γὰρ τοῖς τοῦ Μαρκίωνος ἀγεννήτοις καὶ ἕτερον προστέθεικε πύρινον; *differunt Rhodon*; *Epiph.* 44.1.4–5; *Ps. Tert. I.*; *Philastr.* 47.2–3; *Tert. De praescr. haeret.* 34.4 *Nemo alterum deum ausus est suspicari... donec... Apelles creatorem angelum nescio quem gloriosum superioris dei faceret deum legis et Israelis, illum igneum affirmans; De carne Christi* 8; *De anima* 23.3 ab igneo angelo, deo Israelis et nostro (et *I. H. Waszink ad loc.*)

15 ἐνουβρίζον P 16 ἠλεγξεν scripsi: ἠλεγγε P ὡς addidi εἰδολό– P

c. 37: 1 τὰς addidi ex *Ir.* 2–3 θεὸν κεκηρυγμένον P, transposui conl. *Ir.* 6 τὸ
 τὸν scripsi: τὸν τῶν P 7 δυσφημῆσαι scripsi: δυσφημίσας P: ἀπρηυθριασμένως
 βλασφημῶν eum qui a lege et prophetis annuntiatus est *Deus Ir.* δὲ *Go*: τὲ P

c. 38: 1 ἀπελλῆς P καὶ scripsi: ἐκ P αὐτὸς addidi μαθητῆς addidi ex *H*
 3 τῶ¹ addidi 4 δὲ εἶναι ἕτερον addidi (cf. v.5) 5 δὲ *Mi*: τὲ P τὸν τῶν
 addidi

ἀνθρώπινα καὶ ψευδῆ φάσκων εἶναι τὰ γεγραμμένα· τῶν δὲ εὐαγγελίων καὶ τοῦ ἀποστόλου τὰ ἀρέσκοντα αὐτῷ αἰρεῖται. Φιλουμένης δὲ τινος λόγους προσέχει ὡς προφήτιδος (ἐν ταῖς καλουμέναις) Φανερῶς(εσι).

10 Τὸν δὲ Χριστὸν ἐκ τῆς ὑπερθεν δυνάμεως (φησι) κατεληλυθέναι, 3
τουτέστι τοῦ ἀγαθοῦ (θεοῦ), κάκεινου αὐτὸν εἶναι υἰόν. τοῦτον δὲ οὐκ ἐκ παρθένου γεγενῆσθαι, οὐδ' (αὐ) ἄσαρκον εἶναι (τὸν ἐν σαρκί) φανέντα λέγει, ἀλλ' ἐκ τῆς τοῦ παντὸς οὐσίας μεταλαβόντα μερῶν σῶμα πεποιηκέναι – τουτέστι θερμοῦ καὶ ψυχροῦ, καὶ ὑγροῦ καὶ 5
15 ξηροῦ –, καὶ ἐν τούτῳ τῷ σώματι λαθόντα τὰς κοσμικὰς ἐξουσίας βεβιωκέναι ὃν ἐβίωσε χρόνον ἐν (τῷ) κόσμῳ.

Αὐτῆς δὲ ὑπὸ Ἰουδαίων ἀνασκολοπιθέντα θαναεῖν, καὶ μετὰ τρεῖς 4
ἡμέρας ἐγεγυθέντα φανῆναι τοῖς μαθηταῖς (αὐτοῦ καὶ) δεῖξαντα τοὺς τύπους τῶν ἡλῶν καὶ τὴν πλευρὰν πείθειν ὅτι αὐτὸς εἶη καὶ οὐ φάντασμα· ἀλλὰ (γὰρ) ἔνσαρκος ἦν. σάρκ(α) (γοῦν), φησίν, δεῖξας ἀπέδωκε 5
20 γῆ, ἐξ ἧσπερ ἦν οὐσίας· μηδὲν (γὰρ) ἀλ(λό)τριον πλεονεκτῶν, ἀλλὰ πρὸς καιρὸν χρησάμενος, ἐκάστοις τὰ ἴδια ἀπέδωκε, λύσας πάλιν τὸν δεσμὸν τοῦ σώματος – (τουτέστι) θερμῷ τὸ θερμόν, ψυχρῷ τὸ ψυχρόν, ὑγρῷ τὸ ὑγρόν, ξηρῷ τὸ ξηρόν· – καὶ οὕτως ἐπορεύθη πρὸς τὸν 5
25 ἀγαθὸν πατέρα, καταλιπὼν τὸ τῆς ζωῆς σπέρμα εἰς τὸν κόσμον διὰ τῶν μαθητῶν (αὐτοῦ) τοῖς πιστεύουσι.

Δοκεῖ (οὖν) ἡμῖν καὶ τα(ῦ)τα ικανῶς ἐκτεθεῖσθαι· ἀλλ' ἐπεὶ μηδὲν 6
παραλιπεῖν ἀνέλεγκτον / ἐκρίναμεν τῶν ὑπὸ τῶν (αἰρετικῶν) δεδογματισμένων, ἰδωμεν τί καὶ τὸ τοῖς Δοκηταῖς (δόγμα) ἐπινενομημένον.

P f. 102^r

8 Φιλουμένης: cf. H X. 20.2; Ps. Tert. p.224.3 Habet praeterea privatas, sed extraordinarias lectiones suas, quas appellant Phanerosis, Philumenes cuiusdam puellae, quam quasi prophetissam sequitur; Rhodon. ap. Eus. 5.13.2; Tert. *De praescr.* 30.6; *De carne* 24; Theodoret. 11. 17–19 Jo. 20:20 et 25; Epiph. 44. 2.7 19 s. Lc. 24:39; cf. Ps. Tert. 6 (p.223.20) Christum neque in phantasmate dicit fuisse, sicut Marcion, neque in substantia veri corporis, ut evangelium docet...

8 καὶ scripsi: ἡ P 9 ἐν ταῖς καλουμέναις supplevi conl. H et Ps. Tert. 11. Φανερῶς(εσι) G. Volkmar et Go ex H: φανερῶς P 10 φησι addidi 11 θεοῦ addidi ex H conl. Epiph. 44. 2.1 Χριστὸν... υἰὸν ὄντα τοῦ ἄνω ἀγαθοῦ θεοῦ 12 οὐδ' (αὐ) scripsi: οὐδὲ P τὸν add. Go et ἐν σαρκί supplevi (cf. v.20 ἔνσαρκος et Apollinarii Laodiceni *Fid. sec. partem* 31, p.179.1 Lietzmann: θεὸς ἀληθινὸς ὁ ἄσαρκος (sc. Λόγος) ἐν σαρκί φανερωθεῖς) 16 τῷ addidi (cf. v.25) 18 αὐτοῦ καὶ addidi ex Epiph. 19 τὴν πλευρὰν scripsi: τῆς πλευρᾶς P πείθειν scripsi: πείθοντα P 20 γὰρ addidi γοῦν addidi 21 γὰρ addidi ἀλτρίον P 23 τουτέστι addidi (cf. vv.11, 14) 26 αὐτοῦ addidi 27 οὖν addidi 28 τῶν² scripsi: τινῶν P αἰρετικῶν addidi 29 τοῖς Mi: τῆς P δοκηταῖς P δόγμα addidi (cf. H VIII. 2; 8.2; 11.1–2)

〈ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΠΑΣΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ〉 Η

- 1 Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ ὀγδόῃ τοῦ κατὰ πασῶν [τῶν] αἰρέσεω(ν) ἐλ(έγ)-
 χου·
- 2 Τίνα τοῖς Δοκηταῖς τὰ δοκοῦντα, καὶ ὅτι ἐκ φυσικῆς φιλοσοφίας ἃ
 λέγουσιν ἐδογματίσαν. 5
- 3 Πῶς ὁ Μονοῖμος ληρεῖ, ποιηταῖς καὶ γεωμέτραις καὶ ἀριθμητικοῖς
 προσέχων.
- 4 Πῶς ὁ Τατιανὸς κεκί(ν)ηται ἐκ τῶν Οὐαλεντίνου καὶ Μαρκίωνος
 δοξ(ῶν τ) ἄς ἑαυτοῦ συνιστᾶν, ὁ(τι) τε ὁ(ὁ) Ἐρμογένης τοῖς Σωκράτους
 δόγμασι κέχρηται, οὐ τοῖς Χριστοῦ. 10
- 5 Πῶς πλανῶ(ντ)αι οἱ τὸ πάσχα τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ ἐπιτελεῖν
 φιλονεικοῦντες.
- 6 Τίς ἢ πλάνη τῶν Φρυγῶν, νομιζόντων Μοντανὸν καὶ Πρισκίλλαν
 καὶ Μαξιμίλλαν προφήτας.
- 7 Τίς ἢ τῶν Ἐγκρατιτῶν κενοδοξία, καὶ ὅτι οὐκ ἐξ ἀγίων γραφῶν τὰ 15
 δόγματα αὐτῶν συνέστηκεν, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν παρ' Ἰνδοῖς
 γυμνοσοφιστῶν.

1 Τοῦ - ἐλέγχου suppl. Mi et H scripsi (cf. v. 2 et H VIII. 8.2): βιβλίον ὄγδοον litt.
 rubr. P³ 2 τῶν del. Mi, def. We 4 δοκηταῖς P 6 μονοῖμος P¹, μὲν
 νόμος P³ ληροῖ P, corr. Go 8 ὁ addidi (cf. v. 6) κενίηται coniec. Go
 (conl. H VII. 12): γεγέ(ν)ηται P, def. Cr: 〈αἰρετικὸς〉 γεγένηται coniec. Mi: ἐλήλεγχται
 coniec. We οὐαλεντιανού P 9 δοξ(ῶν τ) ἄς ἑαυτοῦ Roep: δόξας ἑαυτὸν P I
 συνιστᾶν P, Mi: συνιστῶν Roep: cett. ὁ(τι) τε scripsi: ὁ δ(ε) P ὁ addidi (cf.
 v. 6) 11 τέσσαρες καὶ δεκάτη P 15 ἐγκρατιτῶν P 16 ἐξ αὐτῶν καὶ
 post v. 15 καὶ ὅτι P, huc transtulit Cr: del. suad. Mi αὐτῶν Cr: αὐτῶν P (cf. Iren.
 I. 28.1 = Euseb. *Hist. eccl.* 4. 29.3 καὶ τοῦτο νῦν ἐξηυρέθη παρ' αὐτοῖς et παρ' ἑαυτοῦ τὴν
 ἀντιλογίαν ποιησάμενος) 16-17 ἀλλ' ἐκ τῶν παρινδοῖς γυμνοσοφιστῶν P, secl. Go
 We, at cf. Clem. *Strom.* 1. 71.5

Ἐπεὶ [οἱ] πολλοί, τῇ τοῦ κυρίου συμβουλίᾳ μὴ χρώμενοι, τὴν δοκὸν 1 8
 ἐν τῷ ὀφθαλμῷ ἔχοντες <ἄλλους ποιεῖν> ὄραν ἐπαγγέλλονται τυφλώ-
 τοντες, δοκεῖ ἡμῖν μηδὲ τὰ τούτων δόγματα σιωπᾶν, ὅπως κἂν διὰ τοῦ
 ὑφ' ἡμῶν γινομένου ἐλέγχου [πρὸς] αὐτῶν αἰδουμένοις ἐπιγνώσιν ὡς
 5 συνεβούλευσεν ὁ σωτὴρ ἐξαιρεῖν τὴν δοκὸν πρῶτον, εἶτα διαβλέπειν
 τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ. αὐτάρκως οὖν καὶ ικανῶς 2
 ἐκθέμενοι τὰ τῶν πλειόνων <δόγματα> ἐν ταῖς πρὸ ταύτης βίβλοις
 ἑπτὰ, νῦν <καὶ> τὰ <τῶν> ἀκολούθων οὐ σιωπήσομεν, τὸ ἄφθονον τῆς
 χάριτος τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπιδεικνύντες, καὶ τοὺς τῷ δοκεῖν «<τὴν>
 10 ἀσφάλειαν λόγων» κεκτῆσθαι <θέλοντας> ἐλέγξομεν· οἱ ἐ(α)υτοὺς
 Δοκητὰς ἀπεκάλεσαν, δογματίζοντες ταῦτα.

Θεὸν εἶναι τὸν πρῶτον οἰονεῖ σπέρμα συκῆς, μεγέθει μὲν ἐλάχιστον 3
 παντελῶς, δυνάμει δὲ ἀπειρομέγεθες, / ἀνήριθμον [ἐν] πλήθει, πρὸς
 γένεσιν ἀπροσδεές· φοβουμένων καταφυγή(ν), γυμνῶν σκέπη(ν),
 15 αἰσχύνης ἐπικάλυμ(μ)α· (κ)αρπὸν ζητούμενον, ἐφ' ὃν ἤλθεν ὁ ζητῶν,
 φησί, τρίς, καὶ οὐχ εὔρε· διὸ <καὶ> κατηράσατο, φησὶν, τῇ συκῇ, ὅτι
 τὸν γλυκὺν ἐκείνον καρπὸν οὐχ εὔρεν ἐν αὐτῇ [καρπὸν ζητούμενον].

Τοιοῦτου δὲ ὄντος, ὡς εἰπεῖν τύπῳ, καὶ τηλικούτου, μικροῦ καὶ 4
 <παμ>μεγέθους, κατ' ἐκείνους τοῦ θεοῦ, γέγονεν ὁ κόσμος, ὡς ἐκείνοις
 20 δοκεῖ, τοιοῦτόν τινα τρόπον· ἀπαλῶν <ἤδη> γενομένων (τ)ῶν κλάδων
 τῆς συκῆς προῆλθε <τὰ> φύλλα, ὡσπερ ἔστιν ὄρ(ᾶν τῷ βουλ)ομένῳ,

P f. 102^v

1-3 et 4-6 Mt 7:3-5; Lc 6:41-42 1 τὴν δοκὸν et v.9 τῷ δοκεῖν ad etymon vocis
 Δοκηταί spectant 9 s. cf. Lc 1:4; (Xenoph. *Memorab.* 4. 6.15) 12 - VIII.
 10.11: cf. Foerster, I, pp.393-399 12-47 cf. H X. 16.1 14 s. ft. cf. Gn 3:7
 15 s. Lc 13:6-7 16 s. Mt 21:19; Mc 11:13-14; 11:20-21 20 s. cf. Mt 24:32;
 Mc 13:28

1 οἱ delevis 2 ἄλλους ποιεῖν supplevis (cf. vv.5-6 et H VIII. 11.1) ἐπαγγέλον-
 ται P 4 πρὸς del. suad. Go ἐπιγνώσιν ὡς scripsi: ἐπιγνώσι πῶς P
 7 πλοίωνων P δόγματα addidi (cf. v.3) 8 καὶ addidi τὰ <τῶν> ἀκο-
 λούθων scripsi (cf. H V. 28.1; VI. 6; VI. 7.1): τὰ ἀκόλουθα P σιωπήσομεν P², -ω-
 P¹ 9 post δοκεῖν add. δοκοῦντας Usener τὴν addidi ex NT 10 θέλον-
 τας addidi ex conii.: οἰομένους add. suad. Mi: ἐπηρμένους add. suad. Diels οἱ Mi:
 οἷς P: οἱ γ' Go We 12 οἰωνεῖ P 13 ἀπειρομέγεθες coniec. We: ταπεινόν.
 μέγεθος P: ἄπειρον μέγεθος Cr ἐν delevis 14 κατὰ φυγὴν et σκέπη P, corr.
 Saupre 15 ἐπικάλυμα P καρπὸν ζητούμενον scripsi post H. Saupre (ζητούμ-
 νον καρπόν), cf. v. 17: ζητούμενος (κ)αρπὸς P 16 καὶ² addidi 17 καρπὸν ζητούμε-
 νον del. ut dittogr. Saupre 18 τόπω P, corr. Mi 19 <παμ>μεγέθους We: μεγέ-
 θους P: <ἄ>μεγέθους Mi θεοῦ bis P 20 ἤδη addidi ex NT 21 τὰ
 addidi ἔστιν ὄρᾶν coniec. We et τῷ βουλομένῳ addidi: ἔστιν ὀρώμενον P: ἔστιν
 εἰρημένον E. Klostermann

(ἐ)πομένως δὲ ὁ καρπός, ἐν ᾧ τὸ ἄπειρον καὶ [τὸ] ἀνεξαρίθμητον
 5 θησαυριζόμενον φυλάσσεται σπέρμα συκῆς. τρία οὖν εἶναι δοκοῦμεν τὰ
 πρῶτως ὑπὸ τοῦ σπέρματος γενόμενα τοῦ συκίνου· πρέμνον, ὅπερ ἐστὶν
 ἢ συκῆ, <καὶ> φύλλα καὶ καρπὸν, τὸ σῦκον, ὡς προειρήκαμεν· οὕτως, 25
 φησί, τρεῖς γεγόνασιν αἰῶνες ἀπὸ τῆς πρώτης ἀρχῆς, τῶν ὄλων ἀρχαί.
 καὶ τοῦτο, φησὶν, οὐκ ἐσιώπησεν οὐδὲ Μωϋσῆς, λέγων ὅτι οἱ λόγοι τοῦ
 θεοῦ τρεῖς εἰσιν· «σκοτός, γνόφος, θύελ(λ)α, καὶ οὐ προσέθηκεν»·
 6 οὐδὲν γάρ, φησὶν, ὁ θεὸς τοῖς τρισὶ προσέθηκεν αἰῶσιν, ἀλλ' αὐτοὶ
 πάντα τοῖς γενητοῖς πᾶσιν ἐπήρκεσαν καὶ ἐπαρκοῦσι· μένει δὲ ὁ θεὸς 30
 αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν, πολὺ τῶν τριῶν αἰῶνων κεχωρισμένος.

Τούτων <οὔν>, φησί, τῶν <τριῶν> αἰῶνων <τῆν> ἀρχὴν γενέσεως
 λαβόν(των) ὡς λέλεκται, κατ' ὀλίγον <ἕκαστος> ἠῤῥησε καὶ ἐμεγα-
 7 λύνθη καὶ ἐγένετο τέλειος. τὸ δὲ τέλειον εἶναι δοκοῦσιν ἀριθμοῦμενον
 δέκα· ἴσων οὖν γεγονότων ἀριθμῶ καὶ τελειότητι τῶν <τριῶν> αἰῶνων, 35
 ὡς ἐκεῖνοι δοκοῦσι, τριάκοντα γεγόνασιν αἰῶνες οἱ πάντες, ἕκαστος
 αὐτῶν ἐν δεκάδι πληρούμενος. εἰσὶ δὲ ἀλλήλων <ἀ>διαίρετοι, <ἀρχὴν
 μὲν> (καὶ) τιμὴν ἔχοντες οἱ τρεῖς πρὸς ἑαυτοὺς μίαν, θέσει <δὲ> μόνῃ
 διαφέροντες, ὅτι τὸ μὲν ἐστὶ πρῶτον, τὸ δὲ δεύτερον, τὸ δὲ τούτων /
 P f. 103^r 8 τρίτον. ἢ δὲ θέσις αὐτοῖς διαφορὰν δυνάμειος παρέσχεν· ὁ μὲν γὰρ 40
 ἔγγιστα τῷ πρῶτῳ θεῷ, τῷ οἰοῖνε σπέρματι, <τῆ> θέσει τυχῶν, τῶν
 ἄλλων γονιμωτέραν ἔσχε δύναμιν, δεκάκις [αὐτὸς] αὐτὸν μεγέθει μετρή-
 σασ ὁ ἀμέτρητος· ὁ δὲ τῆ θέσει τοῦ πρῶτου γενόμενος δεύτερος, ἐξάκις
 αὐτὸν κατέλαβεν ὁ ἀκατάληπτος· ὁ δὲ ἤδη τρίτος τῆ θέσει <τυχῶν>, εἰς
 ἄπειρον διάστημα διὰ τὴν αὐξήσιν τῶν ἀδελφῶν γενόμενος, τρίς <αὐ- 45
 τὸν> νοήσας <ὁ ἀνευνόητος>, ἑαυτὸν οἰοῖνε δεσμὸν τινα τῆς ἐνόητος
 αὐτῶν ἔδησεν αἰώνιον.

28 *Dt* 5:22; *H V.* 20.1 36 τριάκοντα: cf. *H VI.* 31.3; 52.7; *VIII.* 10.5 et al.

45 τρίς: cf. *Plut. De Iside* 370 A Ὁρομάζης τρίς ἑαυτὸν αὐξήσας ἀπέστη[σε] τοῦ ἡλίου
 τοσοῦτον, ὅσον ὁ ἥλιος τῆς γῆς ἀπέστηκε; *H VIII.* 9.4

22 τὸ delevi 23 δοκοῦμεν P: δοκοῦσι coniec. We 25 καὶ¹ addidi καρπὸν
 scripsi: καρπός P οὕτως Mi: οὔτος P: οὔτοι coniec. R. Scott 26 πρῶ τῆς P
 28 θύελα P 32 οὖν addidi τριῶν addidi (cf. vv. 26, 28, 29, 38) τὴν ad-
 didi 33 λαβόν(των) Usener: λαβῶν P ἕκαστος add. suad. Go (cf. v. 36)
 35 ἀριθμῶν P, corr. Mi τριῶν addidi (cf. v. 38) 36 ἕκαστος P 37 <ἀ>δι-
 αίρετοι scripsi: διαιρετικοὶ P: διαιρετοὶ καὶ Mi 37-38 ἀρχὴν μὲν addidi ex con.
 38 (καὶ) P, ut v. δὲ addidi 41 τῆ addidi (cf. vv. 43, 44) θέσει scripsi (cf.
 vv. 38, 43, 44): θέσεως P 42 αὐτὸς delevi αὐτὸν P, corr. Mi 43 ἀμέτρη-
 τος P², -ίτος P¹ 44 αὐτὸν P, corr. Go τυχῶν addidi (cf. v. 41) 45/46 αὐ-
 τὸν addidi (cf. vv. 42, 44) 46 ὁ ἀνευνόητος supplevi (cf. vv. 43, 44) 47 αὐτῶν
 scripsi (cf. *H V.* 26.8; *VI.* 32.1; *VII.* 9.2): αὐτὸν P: αὐτὸν Go

Καὶ τοῦτο εἶναι δοκοῦσιν οὗτοι τὸ λελεγμένον ὑπὸ τοῦ σωτήρος· 1 9
 «ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείραι» καὶ «(τὸ) πεσὸν εἰ(ς) τὴν γῆν τὴν
 καλὴν καὶ ἀγαθὴν ἐποίει (καρπὸν) ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ ἐξήκοντα, ὃ δὲ
 τριάκοντα». καὶ διὰ τοῦτο εἶρηκε, φησί· «ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκούε-
 5 τω», ὅτι ταῦτα οὐκ ἔστι πάντων ἀκούσματα. οὗτοι (δὲ) [πάντες] οἱ 2
 αἰῶνες, οἱ τε τρεῖς καὶ οἱ ὑπ' αὐτῶν ἀπειράκις ἄπειροι (προβεβλημέ-
 νοι), πάντες εἰσὶν αἰῶνες ἀρσενοθήλεις.

Αὐξηθέντες οὖν καὶ μεγαλυνθέντες καὶ γενόμενοι (τέλειοι) οὗτοι
 πάντες (οἱ αἰῶνες), ἐξ ἑνὸς ἐκείνου τοῦ πρώτου σπέρματος (τῆς συκῆς
 10 γεγονότες, οἰοεὶ συμβόλου) τῆς συμφωνίας αὐτῶν καὶ τῆς ἐνότητος,
 [οἱ πάντες] εἰς ἓνα ὁμοῦ γενόμενοι αἰῶνα, τὸν μέσον αὐτῶν, γέν(ν)ημα
 κοινὸν [οἱ πάντες] ἐγέν(ν)ησαν ἐκ παρθένου Μ(αρ)ίας, τὸν ἐν μεσό-
 τητι [Μαρίας] σωτήρα πάντων, ἰσοδύναμον κατὰ πάντα τῷ σπέρματι
 τῷ συκίνῳ, πλὴν ὅτι γεν(ν)ητὸς οὗτος, τὸ δὲ πρῶτον σπέρμα ἐκείνο,
 15 ὅθεν γέγονεν ἡ συκῆ, ἐστὶν ἀγέν(ν)ητον. κεκοσμημένων (μὲν) οὖν τῶν 3
 τριῶν αἰῶνων ἐκείνων παναρέτως καὶ παναγίως, ὡς δοκοῦσιν οὗτοι
 διδάσκοντες, καὶ τοῦ παιδὸς ἐκείνου τοῦ μονογενοῦς – γέγονε γὰρ
 μόνος τοῖς ἀπείροις αἰῶσιν ἐκ τριγενοῦς· τρεῖς γὰρ αὐτὸν ἐγέννησαν
 ὁμοφρονοῦντες αἰῶνες ἀμέτρητοι –, κεκόσμητο μὲν (δη) ἀνευδεῶς
 20 (καὶ) πᾶσα ἡ νοητὴ φύσις.

Φῶς δὴ ἦν ἅπαντα ἐκείνα τὰ νοητὰ καὶ αἰώνια· φῶς δὲ οὐκ ἄμορ-
 φον οὐδὲ ἀργὸν οὐδὲ οἰου(δ)ήτινος ἐπιποιοῦντος δεόμεν(ο)ν, ἀλλὰ
 ἔχον ἐν ἑαυτῷ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπειράκις ἀπείρων (αἰῶνων καὶ)

2–4 Mt 13:3 et 8; Mc 4:3 et 8; Lc 8:5 et 8; H V. 8.29; *Ev. Thomae* log. 9 et al.

4 s. Mt 13:9; Mc 4:9; Lc 8:8; H V. 8.29 5–7 H X. 16.1 11–13 cf. H VI.
 32.1–2; Iren. I. 2.6 11–15 H X. 16.2 21–28 H X. 16.3

2 τὸ add. Go 3 καρπὸν addidi ex NT et H 5 πάντων Mi: πάντως P δὲ
 addidi πάντες deleui ut dittoqr. (cf. v. 7) 6 ὑπ' scripsi: ἀπ' P 6/7 προ-
 βεβλημένοι supplevi ex H 7 ἀρσενοθήλεις scripsi ex H: ἀρσενοθήλυες P
 8 τέλειοι add. suad. Go (cf. H VIII. 8.6) 9 οἱ αἰῶνες addidi (cf. vv. 6–7)
 9–10 τῆς συκῆς γεγονότες supplevi conl. v. 14; VIII. 8 vv. 12, 23, 25–26 et οἰοεὶ συμ-
 βόλου addidi conl. H V. 26.8; VI. 32.1 11 οἱ πάντες del. suad. We γένημα P
 12 οἱ πάντες deleui ut dittoqr. (cf. v. 9) ἐγέννησαν P Μαρίας Cr: μιᾶς P
 13 Μαρίας del. Sauppe 14 γενητὸς P, ex H corr. Go 15 ἀγέννητον P, ex H
 corr. Go καικοσμημένων P μὲν addidi 17 διδάσκοντες P², διδάσκειν P¹
 19 ἀμέτρητοι P δη addidi ἀνευδεῶς scripsi: ἀνευδεῆς P 20 καὶ addidi
 21 δη scripsi (οὖν H): δὲ P 22 οἰου(δ)ήτινος scripsi (οὐδεμίαν H): οἰοεὶ τινὸς P
 23 αἰῶνων addidi καὶ add. suad. Mi

P f. 103^v

κατὰ τὸ παράδειγμα τῆς συκῆς / ἀπείρους ιδέας ζῶων πολυποικίλων,
 τῶν ἐκεῖ (τεθησαυρισμένων. ὃ οὖν) κατέλαμψεν ἄνωθεν εἰς τὸ ὑ(π)ο- 25
 4 κείμενον χάος· τὸ δὲ φωτισθὲν ὁμοῦ καὶ μορφωθὲν (ἐ)κείναις ταῖς
 ἄνωθεν πολυποικίλοις ιδέαις, πῆξιν ἔλαβε καὶ ἀνεδέξατο τὰς ιδέας τὰς
 ἄνωθεν ἀπάσας ἀπὸ τοῦ τρίτου αἰῶνος τοῦ τριπλασιάσαντος αὐτόν.

Ὁ δὲ αἰὼν οὗτος ὁ τρίτος, τοὺς χαρακτῆρας βλέπων πάντας ἀθρόως
 τοὺς ἑαυτοῦ εἰς τὸ ὑποκείμενον κάτω σκότος κατειλημμένους, τὴν τε 30
 δύναμιν τοῦ σκότους οὐκ ἀγνοῶν καὶ τὸ ἀφελὲς τοῦ φωτὸς ὁμοῦ καὶ
 ἄφθονον, οὐκ εἶασεν ἐπὶ πολὺ τοὺς φωτεινοὺς χαρακτῆρας ἄνωθεν ὑπὸ
 5 τοῦ σκότους κάτω κατασπασθῆναι, ἀλλὰ γὰρ ὑπέταξε τοῖς αἰῶσι στε-
 ρέωμα οὐρανοῦ κάτωθεν «καὶ διεχώρισεν ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους καὶ
 ἀνὰ μέσον τοῦ φωτός· καὶ ἐκάλεσε τὸ φῶς ἡμέραν» – ὃ ἦν ὑπεράνω 35
 τοῦ στερεώματος – «καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε νύκτα» (– ὃ ἦν ὑποκάτω τοῦ
 6 στερεώματος –). πασῶν οὖν, ὡς ἔφη, τῶν ἀπείρων τοῦ τρίτου αἰῶνος
 ιδεῶν ἀπειλημμένων ἐν τούτῳ τῷ κατωτάτῳ σκότῳ καὶ αὐτοῦ τοῦ τοιοῦ-
 του αἰῶνος ἐναπεσφράγισται μετὰ τῶν λοιπῶν τὸ ἐκτύπωμα, πῦρ ζῶν
 ἀπὸ φωτὸς γενόμενον· ὅθεν ὁ μέγας ἄρχων ἐγένετο, περὶ οὗ λέγει 40
 Μωϋσῆς· «ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν (καὶ) τὴν γῆν».

7 Τοῦτον (οὖν) λέγει Μωϋσῆς πύρινον θεόν, (τὸν) ἀπὸ τοῦ βάτου
 λαλήσαντα, τουτέστιν ἀπὸ τοῦ σκοτεινοῦ ἀέρος – βάτος γὰρ ἐστὶ,
 (φησί,) πᾶς ὁ σκότει ὑποκείμενος ἀήρ. – βάτον δέ, φησὶν, εἴρηκε Μωϋσῆς,
 8 ὅτι ἄνωθεν κάτω πᾶσαι διέβησαν τοῦ φωτὸς αἱ ιδέαι, βατὸν ἔχουσαι 45
 τὸν ἀέρα. οὐδὲν δὲ ἦττον καὶ ἡμῖν, (φησὶν,) ὁ λόγος ἀπὸ τοῦ βάτου
 γνωρίζεται· φωνὴ γὰρ ἐστὶ σημαντικὴ τοῦ λόγου πλησοδόμενος ἀήρ, οὐ
 δίχρα λόγος ἀνθρώπινος οὐ γνωρίζεται. οὐ μόνον δὲ ὁ λόγος ἡμῖν / ἀπὸ
 P f. 104^r τοῦ βάτου – τουτέστιν ἀέρος – νομοθετεῖ καὶ συμπολιτεύεται, ἀλλὰ γὰρ
 καὶ ὁσμαι καὶ χρώματα διὰ τοῦ ἀέρος ἡμῖν τὰς δυνάμεις τὰς ἑαυτῶν 50
 ἐμφανίζουσιν.

24 s. cf. H VII. 22.1; 21.5; 22.6; VIII. 8.4 29–41 H X. 16.4–5 34–36 Gn
 1:4–5 (cf. 1:7–8) 41 Gn 1:1 42 s. Ex 3:2 et 4; cf. Dt 4:24; 9:3; H V. 7.31;
 VI. 9.3; 32.8; VII. 38.1; Clem. Exc. ex Theod. 38.1 et al. 47 cf. «φωνή ἐστὶν ἀήρ
 πεπληγμένος»: S.V.F. I nr. 74 (Zeno); II nrr. 138; 139; 141; 384 (Chrysippus); III nrr. 17;
 19 (Diogen. Bab.); Aristot. De anima B 8, p. 420 b 27 ss.; Plat. Tim. 67 b 2 ss.; Origen.
 c. Cels. 2.72; 6.62

24–25 τῶν ἐκεῖ πολυποικίλων P, transposui 25 τεθησαυρισμένων. ὃ οὖν supplevi
 ex H 26–27 ἄνωθεν ταῖς P, transposui 28 αὐτὸν P, corr. Go 31 ἀφελὲς
 Bernays ex H (ἀφελότητα): ἀσφαλὲς P 33–34 στερέωμα οὐρανοῦ Bernays: στερεώ-
 σασ οὖν P: ἐποίησεν οὐρανὸν H 34 διεχώρησεν P 35 ὁ P 36–37 ὃ ἦν
 ὑποκάτω τοῦ στερεώματος supplevi conl. Gn. 1:7 et v. 35 s. 37 πασῶν Go ex H:
 πάντων P 42 οὖν addidi τὸν addidi 43 βάτος P (non liquet)
 44 φησί¹ addidi 45 βατὸν Go: βάτον P 46 φησὶν addidi (cf. v. 44)
 49 συνπολι- P

Οὗτος οὖν ὁ πυροειδῆς (θεός), ὁ πῦρ ἀπὸ φωτὸς γενόμενος, πεποίηκε 1 10
 τὸν κόσμον οὕτως ὡς φησι Μωϋσῆς, αὐτὸς ὦν ἀνυπόστατος, σκότος
 ἔχων τὴν οὐσίαν <καὶ> ἐνυβρίζων ἀεὶ τοῖς ἄνωθεν κάτω κατειλημμένοις
 τοῦ φωτὸς αἰωνίοις χαρακτηῖροι. μέχρι μὲν οὖν τῆς τοῦ σωτῆρος
 5 φανερώσεως πολλή τις ἦ(ν) πλάνη τῶν ψυχῶν ὑπὸ τοῦ θεοῦ τοῦ <ἀπὸ>
 φωτὸς <γεγονότος>, τοῦ πυρώδους, τοῦ δημιουργοῦ. ψυχαὶ γὰρ αἱ ιδέαι
 καλοῦνται, ὅτι ἀπ(ο)ψυγεῖσαι <καὶ καταπεσοῦσαι ἀπὸ> τῶν ἄνω ἐν
 σκότει διατελοῦσι, μεταβαλλόμεναι <ἀεὶ> ἐκ σώματος εἰς σῶμα καὶ
 ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ φρουρούμενα<ι>. ὅτι δὲ τοῦθ' οὕτως ἔχει, φησὶν, 2
 10 ἔνεστι καὶ ἐκ τοῦ Ἰῶβ κατανοῆσαι λέγοντος· «καὶ ἐγὼ πλανῆτις καὶ
 <λάτρις>, τόπον ἐκ τόπου μεταβαίνουσα καὶ οἰκίαν ἐξ οἰκίας» καὶ <ἐκ>
 τοῦ σωτῆρος λέγοντος· «καὶ εἰ θέλετε δεῖξασθαι, αὐτὸς ἐστὶν Ἡλίας ὁ
 μέλλων ἐρχεσθαι. ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω». ἀπὸ δὲ τοῦ σωτῆρος
 15 μετενωμάτωσις πέπαυται πίστις τε κηρύσσεται εἰς ἄφρονας ἀμαρτιῶν
 τοιοῦτόν τινα τρόπον.

Ὁ μονογενῆς υἱὸς ἐκεῖνος ὁ τῶν <τριῶν> αἰῶνων, τὰς ἄνωθεν ιδέας 3
 βλέπων [τὰς ἄνωθεν] μεταβαλλόμενας ἐν τοῖς σκοτεινοῖς σώμασι,
 ῥύσασθαι κατελθὼν ἠθέλησεν. εἰδὼς δὲ ὅτι τὸ πλήρωμα τῶν ὅλων
 αἰῶνων <αἰώνιον> οὐδὲ<ν> [οἱ αἰῶνες οἱ ἀθρόον] ἰδεῖν ὑπομένουσιν,
 20 ἀλλὰ καταπλαγέντες ὡς φθαρτοὶ φθορὰν ὑπομενοῦσι, μεγέθει καὶ δόξῃ

1–9 cf. H X. 16.5–6 6 ψυχῶν – 7 ἀποψυγεῖσαι: cf. H I. 21.3; Diogen. Apollon.
 64 A 28 DK; Plat. *Crat.* 399 d 10–e 3; Aristot. *De anima* A 2, p.405 b 28 s.; Plut. *De*
primo frig. 946 C; *De Stoic. repugn.* 1052 F; 1053 C; *De comm. not.* 1084 E; *De def. orac.*
 433 A; Plot. 4. 7.8; Philon. *De somn.* 1.31; Porphyry. ap. Euseb. *Praep. ev.* 15. 11.4; Tert. *De*
anima 25.2 (et I.H. Waszink ad loc.); Orig. *De princ.* 2. 8.3 (V, p.161.2 Koetschau); S.V.F.
 II nr. 804–808 et al. 10 s. Job 2:9 d 12 s. Mt 11:14–15; cf. *Pistis Sophia* 7,
 p.8.6; 135, p.230.12 S.-T.; Orig. *In Io.* 6.20 (Jo 1:23) — Heracleonis Fr.5 Brooke; Tert. *De*
anima 35.5 et al. 13 s. Mc 1:4; Lc 3:3

3 καὶ addidi κατειλημμένους ἄνωθεν κάτω P, transposui 5 πολλή τις ἦ(ν)
 πλάνη τῶν ψυχῶν post v.6 δημιουργοῦ P, huc transtuli 5 ἀπὸ et 6 γεγονότος addidi
 (cf. v.1) 7 καὶ καταπεσοῦσαι ἀπὸ supplevi conl. locis a G. Gu. H. Lampe (s.v.
 καταπίπτω, 4) laudatis 8 ἀεὶ addidi (cf. v.3) σώματος scripsi: σωμάτων P |
 σῶμα καὶ scripsi: σώματα P (cf. v.11) 9 φρουρούμεναι scripsi: φρουρούμενα P
 10 πλανῆτις P, corr. Mi 11 λάτρις addidi e LXX τόπου coniec. We conl.
 LXX: τόπων P μεταβαίνουσα P: περιερχομένη LXX ἐκ addidi (cf. v.10)
 14 τε scripsi: δὲ P 16 τριῶν addidi (cf. H VIII. 9.3) ἄνωθεν τὰς P, transp.
 suad. We 17 τὰς ἄνωθεν del. suad. We 19 αἰώνιον addidi (cf. v.32)
 οὐδὲν scripsi: οὐδὲ P οἱ αἰῶνες οἱ ἀθρόον seclusi ut glossema ἀθρόον P:
 ἀθρόοι Chr. Petersen ap. Go 20 ὡς Petersen: οἱ P ὑπομενοῦσι Cr: ὑπομέ-
 νουσι P

- <τῆς αὐτοῦ> δυνάμεως κατειλημμένοι, συστείλας ἑαυτὸν ὡς <ἄν>
 ἀστραπὴν μεγίστην ἐν ἐλαχίστῳ σώματι <ἀφανῆς ἐγένετο>. μᾶλλον δὲ
 ὡς <τὸ> φῶς <τῆς> ὄψεως, <τὸ> ὑπὸ τοῖς βλεφάροις συνεσταλμένον,
 ἐξικνεῖται μέχρι οὐρανοῦ καὶ τῶν ἀστέρων ἐπιψαῦσαν τῶν ἐκεῖ πάλιν
 4 αὐτὸ συστέλλει ὑπὸ τοῖς / βλεφάροις τῆς ὄ(ψε)ως, ὅτε βούλεται· καὶ 25
 τοῦτο ποιοῦν τὸ φῶς τῆς ὄψεως καὶ πανταχῆ γινόμενον καὶ πάντα
 <ὀρῶν> ἡμῖν ἐστὶν ἀφανές, μ(όν)ον δὲ ὀρῶμεν ἡμεῖς <τῆς> ὄψεως βλέ-
 φαρα, κανθοὺς λευκοὺς, ὑμένας· <ἴ>ριν πολύπτυχον πολυκτηδόνα,
 χιτῶνα κερατοειδῆ, ὑπὸ δὲ τοῦτον κόρην ῥαγοειδῆ, ἀμφιβληστροειδῆ,
 5 δισκοειδῆ, καὶ εἴ τινες ἄλλοι τοῦ φωτὸς τῆς ὄψεως εἰσι χιτῶνες, οὓς 30
 ἐστολισμένον κέκρυπται· οὕτως, φησὶν, ὁ μονογενῆς παῖς ἄνωθεν <ὁ>
 αἰώνιος ἐπενδυσάμενος κατὰ ἕνα ἕκαστον <τοὺς> τῶν τριῶν αἰώνων
 αἰῶνα<ς> καὶ γενόμενος ἐν τριακοντάδι αἰώνων εἰσῆλθεν εἰς τόνδε
 τὸν κόσμον, τηλικούτος ὧν ἡλικὸν εἶπομεν· ἀφανῆς, ἄγνωστος, ἄδοξος,
 ἀπιστούμενος. 35
 6 Ἦν' οὖν, <ὡς> φασιν οἱ Δοκῆταί, καὶ τὸ σκότος ἐπενδύσεται τὸ ἐξώ-
 τερον [τὴν σάρκα φησὶν], ἄγγελος <ὁ> συνοδεύσας αὐτῷ ἄνωθεν τὴν
 7 Μαριὰμ εὐηγγελίσατο, φησὶν, ὡς γέγραπται, <καὶ> ἐγεν(ν)ήθη τὸ ἐξ
 αὐτῆς ὡς γέγραπται. γεννηθὲν δ' ἐνεδύσατο [αὐ]τὸ ἄνωθεν ἐλθὼν, καὶ
 πάντα ἐποίησεν οὕτως ὡς ἐν τοῖς εὐαγγελίοις γέγραπται· ἐλούσατο 40
 <δῆ> εἰς τὸν Ἰορδάνην [ἐλούσατο δὲ], τύπον καὶ σφράγισμα <σώματος>

28–30 cf. Galeni *Defin. med.* 41 (XIX, p. 358 K.) 34 cf. H V. 9.21 36 s. cf. Mt
 8: 12; 22: 13; 25: 30 37 s. Lc 1: 26 ss. 39 cf. H X. 16.6

21 τῆς αὐτοῦ addidi ἄν addidi 22 ἀφανῆς ἐγένετο supplevi conl. v. 34
 23 τὸ¹, τῆς et τὸ² addidi 24 ἐπιψαῦσαν τῶν Usener: ἐπιψαυσάντων P: ἐπιψαυσάν-
 των Mi Cr 25 αὐτὸ We post H. Usener: αὐτὸν P 27 ὀρῶν supplevi ex conl. I
 τῆς addidi 28 ὑμένας P (cf. test.): ὑμένα coniec. Mi, agn. Go Cr I <ἴ>ριν Gu. Moeller
 (*Gesch. der Kosmologie in der griech. Kirche bis auf Orig.*, 1860, p. 330): ῥίν P: εὐρὸν coniec.
 Mi, agn. Go Cr πολυκτηδόνα Mi: πολυκτητόν conl. in πολυκτητόνα P¹
 31 ἐστολισμένον (sc. τὸ φῶς) scripsi: ἐστολισμένη P ὁ² addidi 32 <ιδεάν>
 κατὰ Cr τοὺς addidi τῶν τριῶν αἰώνων Cr: τοῦ τρίτου αἰῶνος P: τοῦ τρίτου
 αἰῶνος Go 33 αἰῶνας scripsi: αἰῶνα P 33–34 τόνδε τὸν Go: τὸν δέκατον P:
 τὸν Cr 36 ὡς addidi δοκῆται P 37 τὴν σάρκα φησὶν seclusi ut glos-
 sema: φησὶν del. Cr ὁ addidi 38 φησὶν del. Cr καὶ add. Cr
 ἐγενήθη P 39 δὲ P τὸ scripsi: αὐτὸ P ἐλθὼν scripsi (cf. H ἐνεδύσθαι
 δὲ <φασι> τὸν Ἰησοῦν τὴν δύναμιν ἐκείνην τὴν μονογενῆ): ἐλθὼν P 41 δῆ addidi I
 ἐλούσατο δὲ seclusi ut dittographiam σώματος addidi (cf. v. 48)

λαβὸν ἐν τῷ ὕδατι <ἀντι> τοῦ γεγεν<ν>ημένου σώματος ὑπὸ τῆς
 παρθένου· ἴν', ὅταν ὁ ἄρχων κατακρίνη τὸ ἴδιον πλάσμα «θανάτῳ [τῷ]
 σταυροῦ», <ἦ> ψυχὴ ἐκείνη, <ἦ> ἐν τῷ σώματι τραφεῖσα, «ἀπεκδυσα-
 45 μένη» τὸ σῶμα καὶ «προσηλώσασα <αὐτὸ> πρὸς τὸ ξύλον» καὶ
 «θριαμβεύσασ<α> δι' αὐτοῦ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας», «μὴ εὐρεθῆ
 γυμνή», ἀλλ' ἐνδύσεται τὸ ἐν τῷ ὕδατι, ὅτε ἐβαπτίζετο, ἀντι τῆς σαρκὸς
 ἐκείνης ἐκτετυπωμένον σῶμα. τοῦτο ἐστὶ, φησὶν, ὃ λέγει ὁ σωτῆρ· «ἐὰν 8
 μὴ τις γεννηθῆ ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος, οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὴν
 50 βασιλείαν τῶν οὐρανῶν», ὅτι «τὸ γεγεν<ν>ημένον ἐκ τῆς σαρκὸς σὰρξ
 ἐστίν».

Ἀπὸ τῶν τριάκοντα οὖν αἰῶνων τριάκοντα ιδέας ἐνεδύσατο· διὰ
 τοῦτο ἐπὶ τριάκοντα ἔτη, <φησί> γέγονεν ἐπὶ τῆς γῆς ὁ αἰώνιος ἐκεῖνος,
 <ἐν> ἐκάστου αἰῶνος ιδέα ἐνιαυτῷ φανερούμενος. εἰ<σ>ι δέ γε ἀπὸ 9
 55 ἐκάστου τῶν τριάκοντα αἰῶνων ἅπασα(ι) <αἰ> ιδέα(ι) <κ>ατειλημμένα
 ψυχαί, καὶ φύσιν ἔχει τούτων ἐκάστη νοεῖν τὸν [κατὰ φύσιν] Ἰησοῦν,
 ὃν ἐκεῖνος ὁ μονογενῆς ὁ αἰώνιος ἀπὸ τῶν αἰωνίων τόπων ἐνεδύσατο.
 εἰσὶ δὲ οὗτοι διάφοροι· <καὶ> διὰ τοῦτο τοσαῦται αἰρέσεις, <φησί> 10
 ζητοῦσι τὸν Ἰησοῦν περιμαχῆτως, καὶ ἔστι πάσαις αὐταῖς οἰκεῖος, ἄλλη
 60 δὲ ἄλλος <φανερούμενος, ὡς> ὀρώμενος ἀπ' ἄλλου τόπου. ἐφ' ὃν
 ἐκάστη φέρεται, φησὶν, καὶ σπεύδει, δοκοῦσα τοῦτον εἶναι μόνον, ὅς
 ἐστὶν αὐτῆς συγγενῆς ἴδιος καὶ πολίτης· ὃν ἰδοῦσα <τὸ> πρῶτον, <ὡς>
 ἴδιον ἐγνώρισ<ε> μόνον ἀδελφόν, τοὺς δὲ ἄλλους <ὡς> νόθους <ἀπέβα-
 λεν>. οἱ μὲν οὖν ἐκ τῶν ὑποκάτω τόπων τὴν φύσιν ἔχοντες τὰς ὑπὲρ 11
 65 αὐτοῦς ιδέας τοῦ σωτῆρος ἰδεῖν οὐ δύνανται· οἱ δὲ ἄνωθεν, φησὶν, ἀπὸ

P. F. 105^r

43 s. Ph 2:8 44-46 Col 2:14-15 46 s. 2 Cor 5:3 48-51 Jo 3:5-6;
 H V. 7.40; 8.37 52 s. Lc 3:23; cf. Iren. I. 3.1; 16.2; H VI. 52.7 et 9

42 λαβὸν scripsi: λαβὼν P ἀντι addidi (cf. v.47) γεγεννημένου P ὑπὸ
 scripsi: ἀπὸ P 43 τῷ deleti 44 σταυροῦ Klostermann ex NT: σταυρῷ P
 ἠ¹ add. Cr ψυχῇ Go: αὐτῇ P ἠ² addidi 45 αὐτὸ addidi ex NT
 46 θριαμβεύσας P, corr. Mi 50 γεγεννημένου P 53 φησί addidi 54 ἐν
 addidi ιδέα Roper: ἰδία P ἐνὶ αὐτῷ P, corr. Roper εἰσὶ Go: εἰη P I
 γε scripsi: καὶ P 55 αἰ add. suad. We 56 ἐκάστη νοεῖν Go: ἐκάστην ὃ ἦν P I
 κατὰ φύσιν seclusi ut dittoqr. 58 καὶ addidi φησί addidi 59 οἰκεῖος
 αὐταῖς P, transposui 60 ἄλλος P², ἄλλως P¹ φανερούμενος, ὡς supplevi (cf.
 v. 54) τόπου Scott et Roper: τύπου P 61 ἐκάστη coniec. Mi: ἕκαστα P
 62 τὸ addidi πρῶτον Mi: πρῶτος P: πρῶτος coniec. Go ὡς addidi (μὲν ὡς
 add. suad. Petersen ap. Go) 63 ἐγνώρισε Go et μόνον We: ἐγνωρισμένως P
 ὡς addidi 63/64 ἀπέβαλεν addidi ex conii.

τῆς δεκάδος τῆς μέσης καὶ τῆς πρώτης, τῆς ἀρίστης, ὅθεν ἐσμέν ἡμεῖς, <ὡς> λέγουσιν, οὐκ ἐκ μέρους ἀλλ' ὅλον αὐτοὶ τὸν Ἰησοῦν τὸν σωτήρα ἴσασιν· καὶ εἰσὶν <οἱ> ἄνωθεν τέλειοι μόνοι, οἱ δὲ ἄλλοι πάντες ἐκ μέρους.

- 11 1 Ταῦτα μὲν οὖν αὐτάρκη νομίζω εἶναι τοῖς εὐ πεφρονηκόσι πρὸς ἐπίγνωσιν τῆς τῶν Δοκητῶν πολυπλόκου καὶ ἀσυστάτου αἰρέσεως. οἱ περὶ <ὑ>λης μὴν ἀβάτου καὶ ἀκαταλήπτου λόγους ἐπιχειρημένους ποιήσαντε(ς) Δοκητὰς ἑαυτοὺς προσηγόρευσαν. οὐς οὐ<χ ὅτι> τῷ δοκεῖν εἶναί τινας κατενοοῦμεν ματαιίζοντας, ἀλλὰ <ὡς> τὴν ἐκ τῆς αὐτῆς ὕλης 5 δοκὸν ἐν ὀφθαλμῷ φερομένους διελέγχοντες, εἴ πως διαβλέψαι δυναθῶσιν, εἰ δ' οὐ, κἂν <εἰς> τὸ μὴ ἐτέρους τυφλῶσαι. ὧν τὸ δόγμα πάλαι οἱ Ἑλλήνων σοφισταὶ προεσοφίσαντο κατὰ <τὰ> πολλά, ὡς ἔστιν ἐπιγ(ν)ῶ(ν)αι τοὺς ἐντυγχάνοντας. ταῦτα μὲν οὖν τοῖς Δοκηταῖς τὰ δόξαντα· τίνα δὲ καὶ Μονοίμῳ δοκεῖ, οὐ σιωπήσομεν. 10

Pf. 105^v 12 1 / Μονοίμος ὁ Ἄραψ (οὐ) μακρὰν τῆς τοῦ μεγαλοφώνου ποιητοῦ δόξης γεγένη(τ)αι, (τ)οιοῦτόν τινα τὸν ἄνθρωπον νομίσας, ὅποιον ὁ ποιητῆς τὸν Ὠκεανόν, οὕτω πως λέγων·

- 2 Ὠκεανὸς γένεσις τε θεῶν γένεσις τ' ἀνθρώπων.

ταῦτα <οὖν> ἄλλοις λόγοις μεταστήσας λέγει ἄνθρωπον εἶναι τὸ <ν> 5 π(ρῶτ)ον – <ὄς> ἐστὶν <ἡ> ἀρχὴ τῶν ὄλων – ἀγέν(ν)ητον, ἀφθαρτον, ἀίδιον, καὶ υἱὸν ἀνθρώπου τοῦ προειρημένου γεν(ν)ητὸν καὶ παθητὸν,

c. 11: 4–7 cf. H VIII. 8.1 6 cf. Mt 7:3–5; Lc 6:41–42

c. 12: 1 – VIII. 15.2: cf. Foerster, I, pp.319–323 4 H V. 7.38; X. 7.1; Orph. hymn. 83.2; Orph. fr. 57 K.; Hom. *Iliad.* 14.201 et 246 5–9 cf. H X. 17.1

66 πρώτης (i. e. $\bar{\alpha}$) scripsi: ὀδοῦδος (i. e. $\bar{\eta}$) P 67 ὡς addidi 68 οἱ¹ addidi

c. 11: 2 πολυπλόκων P, corr. Mi 2–3 περὶ ὕλης Chr. Petersen (cf. v. 5): πολλῆς P 3 μὴν scripsi: μὲν P 4 δοκῆτας P οὐς scripsi: ὧν P οὐ<χ ὅτι> scripsi: οὐ P τῷ Cr: τὸ P 5 κατενοοῦμεν scripsi: καταννοοῦμεν P: κατονομάζομεν coniec. Go ματαιίζοντας P, corr. Mi ὡς addidi τῆς αὐτῆς P: τοιαύτης Sauppe 6 φερομένους scripsi: φερομένην P 7 εἰ δ' οὐ, κἂν τὸ μὴ ἐτέρους R. Scott et Go, eis addidi: εἰδοῦ καντομηεντέρους P πάλαι οἱ Go: παλαιοὶ P, def. Cr 8 κατὰ Scott et Go: καὶ τὰ P τὰ addidi

c. 12: 1 (οὐ) P, ut v.: om. Mi cett. 4 τε² P 5 οὖν addidi 5–6 τὸ <ν> π(ρῶτ)ον scripsi ex H (εἶναι τὴν τοῦ παντὸς ἀρχὴν <τὸν> πρῶτον ἄνθρωπον): τὸ πᾶν P 6 ὄς addidi: ὁ add. suad. Mi ἡ addidi ἀγένητον P, corr. Go 7 γενητὸν P, corr. Go

- ἀχρόνως γενόμενον, ἀβουλήτως, ἀπροορίστως· τοιαύτη γάρ (ἔστι), 3
 φησίν, ἢ δύναμις ἐκείνου τοῦ ἀνθρώπου. (τοι)οὔτον (οὖν) ὄντα αὐτὸν
 10 τῇ δυνάμει γενέσθαι τὸν υἱὸν λογισμοῦ καὶ βουλήσεως τάχιον. καὶ 4
 τοῦτό ἐστι, φησί, τὸ εἰρημένον ἐν ταῖς γραφαῖς· «ἦν καὶ ἐγένετο». ὅπερ ἐστίν· [ὁ] ἦν ἄνθρωπος, καὶ ἐγένετο υἱὸς αὐτοῦ, ὡς (ἄν) τις εἶποι· ἦν πῦρ, καὶ ἐγένετο φῶς ἀχρόνως καὶ ἀβουλήτως καὶ ἀπροορίστως, ἅμα τῷ εἶναι τὸ πῦρ.
- 15 Ὁ δὲ ἄνθρωπος οὗτος μία μονάς ἐστίν, (φησίν·) ἀσύνθετος, 5
 συνθετῆ, ἀδιαίρετος, διαιρετῆ, πάντα φίλη, πάντα μαχίμη, πάντα
 εἰρηνική, πάντα πρὸς ἑαυτὴν πολέμιος· ἀνόμοιος, ὁμοία, οἰονεῖ τις
 ἀρμονία μουσική· πάντα ἔχουσα ἐν ἑαυτῇ, ὅσ' ἂν τις εἶπη (ἦ) καὶ
 παραλείπη μὴ νοήσας· πάντα ἀναδεικνύουσα, πάντα γεννώσα· αὕτη
 20 μήτηρ, αὕτη πατήρ, τὰ δύο ἀθάνατα ὀνόματα. ὑποδείγματος δὲ χάριν, 6
 τοῦ τελείου ἀνθρώπου (τούτου) κατανόει, φησί, (τὴν) μεγίστην εἰκόνα
 (ὡς) «ἰῶτα ἓν», τὴν «μῖαν κεραΐαν»· ἥτις ἐστὶ [κεραΐα μία] ἀσύνθετος,
 ἀπλῆ, μονὰς εἰλικρινής, ἐξ οὐδενὸς ὅλως τὴν σύνθεσιν ἔχουσα· (καὶ αὖ)
 25 συνθετῆ, πολυειδής, πολυσχιδής, πολυμερής. ἢ ἀμερῆς ἐκείνη μία 7
 (μονάς), φησίν, ἐστὶν ἢ πολυπρόσωπος καὶ μυριόμματος καὶ μυριώνυ-
 μος μία τοῦ ἰῶτα κεραΐα, ἥτις ἐστὶν εἰκῶν τοῦ τελείου ἀνθρώπου
 ἐκείνου, τοῦ ἀοράτου.

9 s. cf. H VII. 21.1 11 ft. cf. Gn 1:3 et Jo 1:1–4 et 9; H VII. 22.3 17 s. cf.
 e.g. Ps. Aristot. *De mundo* 5, p.396 b 15 μουσική δὲ ὀξεῖς ἅμα καὶ βαρεῖς, μακροῦς τε
 καὶ βραχεῖς φθόγγους μίξασα ἐν διαφόροις φωναῖς μίαν ἀπετέλεσεν ἀρμονίαν
 18 s. cf. H V. 19.1; VI. 9.7; VII. 22.1 19 s. cf. H V. 6.5; Synes. *Hymn.* 5(2).63 s.
 22 Mt 5:18; Lc 16:17; H VI. 24.1; Iren. I. 3.2 25 s. cf. H V. 9.4

8 ἀβουλήτως Mi (cf. v.13): ἀβασιλεύτως P ἐστι addidi 9 (τοι)οὔτον scripsi:
 οὔτως P οὖν addidi ὄντα αὐτὸν scripsi: ὄντος αὐτοῦ P 12 ὁ del. Roepel I
 ἄν add. suad. Mi 15 φησίν addidi 16 ἀδιαίρετος συνθετῆ P, transposui
 16–17 πάντα εἰρηνική πάντα μαχίμη P, transposui 17 εἰρηνική P 18 ὅσ' Mi:
 ὡς P ἦ addidi ex H 21 τούτου addidi τὴν addidi 22 ὡς addidi
 κεραΐα μία seclusi ut dittogr. 23 καὶ αὖ addidi 24 συνθετῆ del. suad. We I
 πολυσχεδής P, corr. Sauppe ἢ Go: ἦ P 25 μονάς addidi (cf. v.15)
 26 ἰῶτα scripsi: ἰ P

- Pf. 106^f 13 1 Ἔστιν οὖν, φησίν, ἡ <μία> μονάς, ἡ μία κεραία, καὶ δεκάς· / δύναμις γὰρ αὕτη το(ῦ) ἰῶτα, τῆς μιᾶς κεραίας, <ἐν ἣ ἔστιν ἡ παντὸς ἀριθμοῦ ὑπόστασις· μονάς> καὶ δυὰς καὶ τριάς καὶ τετράς καὶ πεντάς καὶ ἐξὰς καὶ ἐπτὰς (καὶ) ὀγδοὰς καὶ ἐν(νε)ᾶς μέχρι τῶν δέκα· οὗτοι γάρ, φησίν, εἰσὶν οἱ πολυσχιδεῖς ἀριθμοὶ <οἱ> ἐν ἐκείνῃ κατοικοῦντες τῇ ἀπλῇ καὶ 5
- 2 ἀσυνθέτῳ τοῦ ἰῶτα κεραία μιᾶ. καὶ τοῦτο ἔστι, <φησί,> τὸ εἰρημένον· «ὅτι πᾶν τὸ πλήρωμα ἠυδόκησε κατοικῆσαι» ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου «σωματικῶς»· αἱ γὰρ τσαῦται τῶν ἀριθμῶν συνθέσεις ἐξ ἀπλῆς καὶ ἀσυνθέτου τῆς μιᾶς κεραίας τοῦ ἰῶτα σωματικαὶ γεγονάσι, φησίν, ὑποστάσεις. 10
- 3 Γέγονεν οὖν, φησίν, ἀπὸ τοῦ τελείου ἀνθρώπου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, «ὃν ἐγνώκεν οὐδεὶς»· φαντάζεται γὰρ <αὐτόν>, φησίν, ὡς γέν(ν)ημα <τῆς> θηλείας ἢ κτίσις πᾶσα, τὸν υἱὸν ἀγνωοῦσα. οὐ υἱοῦ <δὲ> ἀκτίνες ἀμυδραὶ πάνυ, ἐμπελάζουσαι τῷδε τῷ κόσμῳ, συνέχουσι, <φησί,> καὶ 15
- 4 συγκρατοῦσι τὴν μεταβολὴν, <τουτέστι> τὴν γένεσιν. τὸ δὲ κάλλος ἐκείνου τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου μέχρι νῦν, <φησί,> πᾶσιν ἔστιν ἀκατάληπτον ἀνθρώποις, ὅσοι περὶ τὸ γέν(ν)ημα τῆς θηλείας εἰσὶ πεπλανημένοι. γέγονεν οὖν, φησίν, ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου οὐδὲν τῶν ἐνθάδε, οὐδ' ἔσται πώποτε· τὰ δὲ γεγονότα πάντα οὐκ ἀπὸ ὄλου, ἀλλ' ἀπὸ μέρους τινὸς γέγονε τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ἔστι γάρ, φησίν, ὁ υἱὸς τοῦ 20
- ἀνθρώπου ἰῶτα ἓν, μία κεραία, ῥυεῖσα ἄνωθεν, πλήρης ἀποπληροῦσα, πάντα ἔχουσα ἐν ἑαυτῇ, ὅσα καὶ ὁ ἄνθρωπος ἔχει, ὁ πατὴρ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

1-6 H X. 17.2; cf. Theodreti *Haer.* 1.18 Μονόμιμον τὸν Ἀραβα λέγουσιν ἐκ τῆς ἀριθμητικῆς ἐπιστήμης λαβόντα τὰς ἀφορμὰς τὴν οἰκίαν αἴρεσιν διαπλάσαι 7 s. *Col* 1:19 et 2:9; H V. 12.5; X. 10.4; Iren. I. 3.4; Clem. *Exc. ex Theod.* 31.1 12 cf. Mt 11:27 14 s. cf. H VIII. 14.8 18-23 H X. 17.1 et 2

1 μία addidi (cf. H VIII. 12 vv. 15 et 24) 2 αὕτη τοῦ coniec. Sauppe: αὐτῇ τὸ P | ἰῶτα scripsi (cf. vv. 6, 9, 21): ἰ P post ἰ lacunam susp. Go, post κεραίας We 2-3 ἐν ἣ ἔστιν ἡ παντὸς ἀριθμοῦ ὑπόστασις· μονάς supplevi ex H (cf. vv. 4-6 et 10): ἐν ἣ εἰσιν μονάς add. suad. We 4 ἐνάς P, corr. Mi 5 πολυσχιδεῖς P, corr. Go | οἱ² addidi 6 μία P φησί addidi 7 πᾶν τὸ Mi ex NT: παντὸς P ἐπὶ τὸν υἱὸν P: ἐν τῷ υἱῷ Cr (ἐν αὐτῷ NT): εἰς τὸν υἱὸν coniec. conl. Orig. *In Io.* 20.1 8 τσαῦται coniec. We: τοιαῦται P 12 γὰρ scripsi: δέ P αὐτόν addidi ὡς Go: εἰς P γένημα P 13 τῆς addidi (cf. v. 17) δὲ addidi ἀκτίνες Mi: καὶ τινες P 14 τῷ δὲ P φησί addidi 15 τουτέστι addidi 16 φησί addidi 17 γένημα P 18 et 19 ἀπὸ P: ὑπὸ H 19 οὐδὲ P ἀλλὰ P 21 ἓν, μία κεραία, ῥυεῖσα Go ex H: ἐν μιᾷ κεραία ῥυεῖσι P πλήρεις P 22 πάντα scripsi ex H: πάντας P

Γέγονεν οὖν <ὁ> κόσμος, ὡς φησι Μωϋσῆς, ἐν ἑξ ἡμέραις, τουτέστιν 1 14
 ἐν ἑξ δυνάμει, ταῖς <κατειλημμέναις> ἐν τῇ μιᾷ κεραίᾳ τοῦ ἰῶτα·
 <ἡ δὲ> ἐβδόμη, <ἡ καὶ> κατάπαυσις καὶ σάββατον, ἀπὸ τῆς Ἑβδομά-
 δος γέγονε τῆς ἐκεῖ. <*> γῆς καὶ ὕδατος καὶ ἀέρος καὶ πυρός, ἐξ ὧν ὁ
 5 κόσμος ἀπὸ τῆς κεραίας γέγονε τῆς μι(ᾶς). οἱ τε γὰρ κύβοι καὶ τὰ 2
 <εἰκοσάεδρα καὶ τὰ> ὀκτάεδρα καὶ <αἱ> πυραμίδες καὶ πάντα τὰ τού-
 τοις παραπλήσια σχῆμα<τα>, ἐξ ὧν συνέστηκε πῦρ, ἀή(ρ), ὕδωρ, γῆ,
 ἀπὸ τῶν ἀριθμῶν γεγόναισι τῶν κατειλη(μ)μέν(ων) ἐν ἐκείνῃ τῇ ἀπλῇ
 τοῦ ἰῶτα κεραίᾳ, ἧτις ἐστὶν υἱὸς ἀνθρώπου, <ἐκ> τελείου τέλειος.
 10 Ὅταν οὖν, φησὶν, ῥάβδον λέγῃ Μωϋσῆς στρεφομένην ποικίλως εἰς 3
 τὰ πάθη τὰ κατὰ τὴν Αἴγυπτον – ἄτινα, φησὶν, ἐστὶ τῆς κτίσεως ἀλ<λ>η-
 γορού<μενα> σύμβολα –, οὐκ εἰς πλείονα πάθη τῶν δέκα σχηματίζει
 τὴν ῥάβδον, ἧτις ἐστὶν, <φησὶν, ἡ τοῦ> ἰῶτα μία κεραία, ἀπλῆ <καὶ>
 ποικίλη. αὕτη <δέ>, φησὶν, ἐστὶν ἡ δεκάπληγος ἡ κοσμητικὴ κτίσις·
 15 πάντα γὰρ πληροσώμενα γεννᾶται καὶ καρποφορεῖ, καθάπερ αἱ ἄμπελοι. 4
 «ἄνθρωπος <γὰρ> ἐξ ἀνθρώπου ἐξέσ<σ>υται», φησὶν, «καὶ ἀποσπᾶται,
 πληγῇ τινι μεριζόμενος», ἵνα γένηται. κἂν εἴπη<ς> νόμον, ὃν εἴθηκε
 Μωϋσῆς παρὰ θεοῦ λαβών, κατὰ τὴν κεραίαν ἐκείνην τὴν μίαν ὁ νόμος
 ἐστὶ, <φησὶν,> ἡ δεκάλογος ἀλληγοροῦσα τὰ θεῖα τῶν ὄλων μυστήρια.
 20 πᾶσα γάρ, φησὶν, ἡ γνῶσις τῶν ὄλων δεκάπληγός ἐστι καὶ δεκάλογος· 5
 ἦν οἶδεν οὐδεὶς τῶν περὶ τὸ γέν<ν>ημα τῆς θηλείας πεπλανημένων.
 κἂν εἴπησεν πεντάτευχον <ἦ> ὄλον τὸν νόμον, ἐστὶν, <φησὶν,> ἀπὸ τῆς
 πεντάδος τῆς ἐν τῇ μιᾷ κεραίᾳ κατειλημμένης.

P f. 106^v

1-14 H X. 17.3-4 1 s. Ex 20:11; Gn 2:2; cf. H VI. 13.1; 14.1 3 s. Gn 2:2-3;
 H VI. 32.8 5 s. cf. Plat. Tim. 55 a - 56 b; Tim. Loc. 98 d (§ 35 Marg)
 10-13 Ex 7:8 - 11:10; cf. H V. 16.8 16 s. Democriti Fr. 32 DK; Clem. Paed. 2. 94.4
 21 cf. H VIII. 13.3-4

1 ὁ addidi 2 κατειλημμέναις supplevi (cf. vv. 8, 23; H X. 17.3) 3 ἡ δὲ et ἡ καὶ
 addidi εὐδόμη P σαββάτου P 3/4 εὐδομάδος P 4 post ἐκεῖ lac.
 sign. Go (lac. in H): exspectes αὕτη δ' ἐστι, φησὶν, ἡ ἀρχὴ vel. sim. καὶ πυρός καὶ
 ἀέρος P, transposui (cf. v. 7 et H X. 17.2 et 3) 6 εἰκοσάεδρα καὶ τὰ supplevi
 (κύβος = γῆ, εἰκοσάεδρον = ὕδωρ, ὀκτάεδρον = ἀήρ, πυραμῖς = πῦρ) αἱ add. Go
 7 σχῆμα P 9 ἐκ addidi ex H 10 ῥάβδον P 11/12 ἀληγοῦρου P, corr. Mi
 12 δέκα Bernays et Go: δωδεκα P: δὲ H σχηματίζει P 13 ῥάβδον P
 φησὶν addidi et ἡ τοῦ add. Cr ἰῶτα scripsi: ἰ P: ἡ Go ἀπλῆ scripsi (cf. v. 8):
 διπλῆ P καὶ addidi 14 δὲ addidi 15 πλειοσώμενα P 16 γὰρ
 addidi ex Democrito ἐξέσεται P 17 κἂν εἴπησεν Gu. Moeller (cf. v. 22): καὶ
 εἴπη P 18-19 ὁ νόμος ἐστὶ τὴν μίαν P, transp. Cr 19 φησὶν addidi
 ὄλων scripsi (cf. vv. 20, 24, 37): λόγων P 21 ἦν Mi: ἦν P γένημα P
 22 ἡ addidi φησὶν addidi 23 μία P κατειλημμένης κεραία P, transposui

- 6 Τὸ δὲ ὅλον ἐστί, φησί, τοῖς μὴ πεπηρωμένοις παντελῶς τὴν διάνοιαν
 μυστήριον, καινὴ καὶ μὴ παλαιουμένη «έορτὴ νόμιμος, αἰώνιος εἰς τὰς 25
 γενεὰς ἡμῶν», «κυρίου τοῦ θεοῦ πάσχα», «διατηρούμενον» τοῖς δυνα-
 μένοις βλέπειν «(ἔως) ἐναρχομένης τῆς (τεσσαρεσκαὶ)δεκάτης», ἣτις
 ἐστὶν ἀρχὴ δεκάδος, ἀφ' ἧς, φησὶν, ἀριθμοῦμεν. ἡ γὰρ μονὰς ἔως τῆς
 (τετράδος τῆς ἐν τῇ) τεσσαρεσκαὶδεκάτῃ ἐστί, (φησί,) τὸ κεφάλαιον
 τῆς μιᾶς (κεραίας), τοῦ τελείου ἀριθμοῦ· τὸ τε γὰρ ἓν, δύο, τρία, 30
 τέσσαρα γίνεται δέκα, ὅπερ ἐστίν, (φησὶν,) ἡ μία κεραία.
- 7 (Τὴν) δὲ ἀπὸ τῆς τεσσαρεσκαὶδεκάτης [φησὶν] «ἔως (ἡμέρας) μιᾶς
 καὶ εἰκάδος» ἐβδομάδα λέγει (τὴν) ὑπάρχουσαν ἐν τῇ μιᾷ κεραίᾳ τοῦ
 κόσμου [τὴν] κτίσιν, ἄζυμον (οὔσαν) ἐν τοῖς ἅπασιν. τί γὰρ (ἂν) 35
 δεηθεῖη, φησὶν, ἡ μία κεραία οὐσίας τινὸς οἰονεῖ / ζύμης ἔξωθεν εἰς
 «τὸ πάσχα τοῦ κυρίου», «τὴν αἰώ(ν)ιον ἑορτὴν», ἣτις ἐστὶν «εἰς τὰς
 γενεὰς» δεδομένη; ὅλος γὰρ ὁ κόσμ(ο)ς (κα)ὶ πάντα (τὰ) τῆς κτίσεως
 8 σ(οιχ)εῖα πάσχα ἐστίν, (φησὶν,) ἑορτὴ κυρίου. χαίρει γὰρ ὁ θεὸς τῆς
 κτίσεως τῇ μεταβολῇ, (φησὶν,) ἣτις ὑπὸ τῶν δέκα πληγῶν τῆς κεραίας
 ἐνεργεῖται τῆς μιᾶς· ἣτις ἐστὶ Μωσέως ῥάβδος ὑπὸ τοῦ θεοῦ δεδομένη. 40
 ἢ τοὺς Αἰγυπτίους πλήσσω (ὁ θεὸς) μεταβάλλει τὰ σώματα, καθάπερ
 τὴν χεῖρα Μωσέως (εἰς χιόνα, καὶ) τὸ ὕδωρ εἰς αἷμα, καὶ τὰ λοιπά.

P f. 107^r

25 καινὴ καὶ μὴ παλαιουμένη: cf. *Heb* 8:13 25 s. *Ex* 12:11; 12:14 et 12:17

26 s. cf. *Ex* 12:6 καὶ ἔσται ὑμῖν διατετηρημένον ἕως τῆς τεσσαρεσκαὶδεκάτης τοῦ μηνὸς
 τούτου; 12:18 ἐναρχομένου τῆς τεσσαρεσκαὶδεκάτης ἡμέρας τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου κτλ.
 30 s. 1 + 2 + 3 + 4 = 10 (I): cf. H I. 2.8-9; IV. 51.6; VI. 23.5 et al. 32 s. cf. *Ex*
 12:18 34 ἄζυμον: cf. *Ex* 12:15; 12:18-20 36 s. cf. ad v.25 s. 41 τοὺς
 Αἰγυπτίους πλήσσω: cf. *Ex* 3:20 πατάξω τοὺς Αἰγυπτίους ἐν πᾶσι τοῖς θουμασίοις μου
 42 *Ex* 4:6 et 7:17

24 πεπηρωμένοις Moeller et Cr (cf. vv.26-27): πεπηρωμένοις P 26 ἡμῶν P: ὑμῶν
 LXX 27 ἕως addidi e LXX (τεσσαρεσκαὶ)δεκάτης Cr e LXX: δεκάτης P,
 Go We εἰ τις P 28 ἀριθμοῦμεν scripsi (cf. v.26 ἡμῶν): ἀριθμοῦσιν P
 28-29 τῆς (τετράδος τῆς ἐν τῇ) τεσσαρεσκαὶδεκάτῃ scripsi (cf. vv.30-31): τῆς τεσσα-
 ρεσκαὶδεκάτης P 29 φησὶ addidi 30 κεραίας add. Mi 31 φησὶν addidi
 32 τὴν addidi ἀπὸ δὲ P, transposui φησὶν seclusi ἡμέρας addidi e LXX
 33 εὐδομάδα P τὴν addidi 34 τὴν delevi οὔσαν addidi τοῖς
 scripsi: τούτοις P τί Roeper: εἰ P ἂν add. suad. Sauppe 37 τὰ add.
 Sauppe 38 σ(οιχ)εῖα scripsi (cf. v.44): αἷτια P φησὶν addidi 39 φησὶν
 addidi πληγῶν Roeper: αὐλιτῶν P 40 ῥάβδος P 41 τοὺς scripsi: τῆς P:
 τοῖς Petersen: ἣτις Cr: γῆν coniec. We Αἰγυπτίους Cr: αἰγυπτίους P, Petersen:
 Αἰγυπτίων coniec. We πλήσσω Petersen: πλήσσειν P ὁ θεὸς addidi e LXX I
 μεταβάλλει Petersen: μεταβάλλειν P 42 εἰς χιόνα καὶ addidi e LXX

τούτοις <δὲ> παραπλησίως <τὰς> ἀκρίδας – ὅπερ ἐστὶ χόρτος – <τὴν>
 τῶν στοιχείων εἰς σάρκα μεταβολὴν λέγει· «πᾶσα» γὰρ «σὰρξ χόρτος»,
 45 <ὡς,> φησὶν, <γέγραπται>.

Οὐδὲν δὲ ἤττον καὶ τὸν ὅλον νόμον οἱ ἄνδρες οὗτοι τοιοῦτόν τινα 9
 τρόπον ἐκδέχονται, τάχα που κατακολουθήσαντες, ὡς ἐγὼ δοκῶ,
 Ἑλλήνων <σοφοῖς> τοῖς λέγουσιν οὐσίαν εἶναι καὶ ποιὸν καὶ ποσὸν
 καὶ πρὸς τι καὶ ποῦ καὶ πότε καὶ κείσθαι καὶ ἔχειν καὶ ποιεῖν καὶ πάσχειν.

Τοιγαροῦν Μονοῖμος αὐτὸς ἐν τῇ πρὸς Θεόφραστον ἐπιστολῇ διαρ- 1 15
 ρηθὴν λέγει· «(Εἰ θέλεις ἐπιγνῶναι τὸ πᾶν,) καταλιπὼν ζητεῖν θεὸν
 κατὰ κτίσιν καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια, ζήτησον αὐτὸν ἀπὸ <σ>εαυτοῦ,
 καὶ μάθε τίς ἐστὶν ὁ πάντα ἀπαξαπλῶς ἐν σοὶ ἐξιδιοποιούμενος καὶ
 5 λέγων· [ὁ θεὸς μου,] ὁ νοῦς μου, ἡ διάνοιά μου, ἡ ψυχὴ μου, τὸ σῶμά 2
 μου· καὶ μάθε πόθεν ἐστὶ τὸ λυπεῖσθαι <σε> καὶ τὸ χαίρειν, καὶ τὸ
 ἀγαπᾶν καὶ τὸ μισεῖν· καὶ τὸ γρηγορεῖν <σε> μὴ θέλοντα καὶ τὸ νυστά-
 ζειν μὴ θέλοντα, καὶ τὸ ὀργίζεσθαι μὴ θέλοντα καὶ τὸ φιλεῖν μὴ
 10 αὐτὸν ἐν <σ>εαυτῷ, ἐν <ὄντα> καὶ πολλά, κατὰ τὴν κεραίαν ἐκείνην
 <τὴν μίαν>, ἀφ' εαυτοῦ τὴν διέξοδον εὐρών».

Ταῦτα μὲν οὖν ἐκεῖνοι· οἷς οὐκ ἀνάγκην ἔχομεν τὰ παρ' Ἑλλήσι 3
 προμεμεριμνημένα παρατιθέναι, οἷσι προδήλοισ τοῖς ὑπ' αὐτῶν λεγομέ-
 νοις <ὅτι> τὴν σύστασιν ἔχει ἐκ γεωμετρικῆς τέχνης καὶ ἀριθμητικῆς·
 15 ἦν γενναί/ότερον οἱ Πυθαγόρ(ου) μαθηταὶ διέθεντο, καθὼς ἐστὶ τοῖς
 ἐντυγχάνουσιν ἐπιγνῶ(ν)α(ι) ἐν τοῖς τόποις, οἷς προδιηγησάμεθα περὶ
 πάσης σοφίας Ἑλλήνων. ἀλλ' ἐπεὶ καὶ τὰ Μονοῖμου αὐτάρκως διελή-
 λεγκται, ἴδωμεν τίνα καὶ οἱ λοιποὶ τεχνάζονται, ἑαυτῶν βουλόμενοι
 <τὸ> ὄνομα μάταιον ὑψοῦν.

P f. 107^v

43 τὰς ἀκρίδας: Ex 10:4; 10:12-14 et 19 χόρτος: cf. Lv 11:22 44 I Pt 1:24;
 Is 40:6; H VI. 10.2 48 s. σοφοῖς: i. e. Aristoteli et Pythagoricis, cf. H I. 20.1; VI.
 24.1-2

c. 15: 2-11 cf. H X. 17.5 14 cf. Theodoret. Haer. 1.18

43 δὲ addidi τὰς addidi: ὡς add. Petersen τὴν add. suad. Mi 45 ὡς et
 γέγραπται supplevi 48 σοφοῖς supplevi (cf. H VI. 4; IX. 17.2) πόσον P, corr.
 Mi 49 καὶ ποιεῖν καὶ ἔχειν P, transposui (cf. H I. 20.1)

c. 15: 2 Εἰ θέλεις ἐπιγνῶναι τὸ πᾶν supplevi ex H 3 κατὰ scripsi: καὶ P
 αὐτὸν P: αὐτὸν We <σ>εαυτοῦ Go ex H: εαυτοῦ P 5 ὁ θεὸς μου seclusi
 6 σε addidi (cf. v. 4 σοὶ) 7 σε addidi 9 πάντα addidi 10 αὐτὸν (sc. θεὸν,
 cf. v. 2) P: αὐτὸν We <σ>εαυτῷ coniec. Go (cf. v. 3): εαυτῷ P ὄντα addidi
 11 τὴν μίαν addidi εὐρών P: εὐρόντα Roeper et Go 14 ὅτι addidi: οἶαν vel.
 ὅθεν add. suad. Mi ἔχει P: ἔχει(ν) Roeper 15 ἦν Mi: ἦν P 17 καὶ τὰ
 Go: κατὰ P 18 ἑαυτῶν scripsi: εαυτοῖς P 19 τὸ addidi

- 16 1 Τατιανὸς δὲ καὶ αὐτός, γενόμενος <μὲν> μαθητῆς Ἰουστίνου τοῦ μάρτυρος, οὐχ ὅμοια τῷ διδασκάλῳ ἐφρόνησεν, ἀλλὰ καινὰ τινα ἐπιχειρήσας ἔφη αἰῶνας <εἶναι> τινὰς ἀοράτους, ὁμοίως τοῖς ἀπὸ Οὐαλεντίνου μυθολογήσας. γάμον δὲ φθορὰν εἶναι παραπλησίως Μαρκίῳνι λέγει, τὸν τε Ἀδὰμ φάσκει μὴ σῶζεσθαι διὰ τὸ ἀρχηγὸν παρακοῆς 5
γεγονέναι. καὶ ταῦτα μὲν <οὖν καὶ> Τατιανός.
- 17 1 Ἐρμογένης δὲ τις, καὶ αὐτὸς νομίσας τι καινὸν φρονεῖν, ἔφη τὸν θεὸν ἐξ ὕλης συγχρόνου καὶ ἀγενήτου <τὰ> πάντα πεποικμέναι· ἀδυνάτως γὰρ ἔχειν τὸν θεὸν μὴ οὐκ ἐξ ὄντων τὰ γενόμενα ποιεῖν. εἶναι δὲ τὸν <μὲν> θεὸν αἰεὶ κύριον καὶ αἰεὶ ποιητὴν, τὴν δὲ ὕλην αἰεὶ δούλην 5
2 καὶ <αἰεὶ> ποιουμένην, οὐ πᾶσαν δέ· αἰεὶ γὰρ ἀγρίως καὶ ἀτάκτως 5
φερομένην ἐκόσμησε <ν ὁ θεὸς> τούτῳ τῷ λόγῳ. δίκην λ(έβητ)ος ὑποκαιομένου βράζουσαν ἰδὼν ἐχώρισε κατ(ὰ) μέρος, καὶ τὸ μὲν ἐκ τοῦ παντὸς λαβὼν ἡμέρωσε, τὸ δὲ <λοιπὸν> εἶασεν ἀτάκτως φέρεσθαι. καὶ τὸ <μὲν> ἡμερωθὲν τοῦτο εἶναι <τὸν> κόσμον λέγει, τὸ δὲ ἀγριον μένον καὶ <ἄτακτον> ὕλην καλεῖσθαι ἄκοσμον. – ταύτην <οὖν> οὐσίαν εἶναι 10

c. 16: 1–6 cf. H X. 18; Iren. I. 28.1 = Euseb. *Hist. eccl.* 4. 29.3; Epiiph. *Pan.* 46.1.1–2.7; Ps. Tert. *Adv. haer.* 7.1; Philastr. 48; Theodoret. 1.20; August. *Haer.* 25

c. 17: 1–3 H X. 28 2 cf. Theodoret. *Haer.* 1.19; Tert. *Adv. Hermogenem* 1 (p. 127.5 Kroymann) ...materiam cum deo ponere, quae et ipsa semper fuerit, neque nata neque facta nec initium habens omnino nec finem, ex qua deus omnia postea fecerit. 3–5 cf. Tert. 3 (p. 128.12) deum semper deum <semper> etiam dominum fuisse, numquam non dominum; p. 130.7 itaque ex quo deus potestatem suam exercuit in eam, faciendo ex materia, ex illo materia dominum deum passa demonstrat... 5–8 cf. Tert. 41 (p. 170.12) »inconditus et confusus et turbulentus fuit materiae motus«. sic enim et ollae undique ebullientis similitudinem opponis; 43 (p. 172.21) de motu et illud notaverim. nam secundum ollae similitudinem... 7 κατὰ μέρος: cf. v. 5 et Tert. 38 (p. 168.14) »unde«, inquis, »nec tota (sc. materia) fabricatur, sed partes eius«.

c. 16: 1 μὲν addidi 3 εἶναι addidi ex H ἀοράτους Bunsen et Go ex Ir.: παρατοῦς P: ποτὲ τοῦς H 4 μυθολογήσας Bunsen et Go ex Ir.: μυθολογήσῃ σῆ P¹ | post φθορὰν addunt καὶ πορνείαν Ir. Ep. (46. 2.1) 5 τε scripsi: δὲ P 6 οὖν καὶ addidi

c. 17: 2 ἀγενήτου P: ἀγεννήτου Go τὰ addidi ex H 3 γενόμενα scripsi ex H: γινόμενα P 4 μὲν addidi 5 αἰεὶ¹ addidi ποιουμένην scripsi conl. Tert.: γινομένην P 6 ὁ θεὸς addidi λ(έβητ)ος scripsi (ollae Tert.): λ . . . ος P, ut v.: χωνεῦματος Mi Cr: χυτρίου Go: χ(εῦ)ματος coniec. Sauppe, agn. We 7 ἐχώρησε P, conl. Go 8 λοιπὸν addidi 9 μὲν addidi τὸν addidi μένον scripsi: μένειν P 10 ἄτακτον addidi (cf. vv. 5, 8) οὖν addidi

τῶν ἀπάντων λέγει, ὡς καινὸν φέρων <τὸ> δόγμα τοῖς αὐτοῦ μαθηταῖς· οὐκ ἐνενοεῖ δὲ ὅτι Σωκρατικὸς ὁ μῦθος οὗτος τυγχάνει, ὑπὸ Πλάτωνος ἐξεῖρ/γασμένος βέλτιον ἢ ὑπὸ Ἑρμογένους. –

15 Τὸν (δ)ὲ Χριστὸν υἱὸν εἶναι ὁμολογεῖ τοῦ τὰ πάντα κτίσαντος θεοῦ 3
καὶ (τοῦ)τ(ον) ἐκ παρθένου γεγεν<ν>ῆσθαι καὶ πνεύματος [μὲν ὁμολογεῖ]
κατὰ τὴν τῶν εὐαγγελίων φωνήν. ὃν μετὰ τὸ πάθος ἐγερθέντα ἐν
σώματι πεφηνέναι τοῖς <αὐτοῦ> μαθηταῖς καὶ ἀνερχόμενον εἰς τοὺς
οὐρανοὺς ἐν τῷ ἡλίῳ τὸ σῶμα καταλελοιπέναι, αὐτὸν δὲ πρὸς τὸν
πατέρα πεπορευῆσθαι. μαρτυρία δὲ χρῆται <τῆδε>, νομίζων ὑπὸ 4
20 ῥητοῦ συνηγορεῖσθαι, οὐπερ ὁ ψαλμῳδὸς Δαβὶδ λέγει· «ἐν τῷ ἡλίῳ
ἔθετο τὸ σκήνωμα αὐτοῦ· καὶ αὐτὸς ὡς νυμφίος ἐκπορευόμενος ἐκ
παστοῦ αὐτοῦ ἀγαλλιάσεται ὡς γίγας δραμεῖν ὁδὸν <αὐτοῦ>». ταῦτα μὲν
οὖν καὶ Ἑρμογένης ἐπεχειρεῖ.

Ἐτεροὶ δὲ τινες, φιλόνοικοι τὴν φύσιν, ἰδιῶται τὴν γνώσιν, μαχιμώ- 1 18
τεροὶ τὸν τρόπον, συ<νι>στάνουσι δεῖν τὸ πάσχα τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ
τοῦ πρώτου μηνὸς φυλάσσειν κατὰ τὴν τοῦ νόμου διαταγήν, ἐν ἣ <δ'>
ἂν ἡμέρα ἐμπέση, ὑφορώμενοι τὸ γεγραμμένον ἐν <τῷ> νόμῳ, [ὡς]
5 ἐπικατάρατον ἔσεσθαι τὸν μὴ φυλάζοντα οὕτως <ὡς> διαστέλλεται·
οὐ προσέχουσι δὲ ὅτι Ἰουδαίοις ἐνομοθετεῖτο, τοῖς μέλλουσι τὸ ἀληθι-
νὸν πάσχα ἀναιρεῖν, τὸ εἰς ἔθνη χωρῆσαν καὶ πίστει νοούμενον, οὐ

12 ὑπὸ Πλάτωνος; cf. Tert. 1 (p.127.4) a Christianis enim ad philosophos conversus, de ecclesia in academiam et porticum... 18 ἐν τῷ ἡλίῳ τὸ σῶμα καταλελοιπέναι: cf. Theodoret. 1.19; Clem. *Ecl. proph.* 56.2 20–22 Ps 18:5–6; Clem. *Ecl. proph.* 56.1; 57.3; Tert. *Adv. Marc.* 4. 11.7; Cypr. Carthag. *Test. ad Quirinum* 2.19; Novat. *De trin.* 13.4; Iust. 1 *Apol.* 54.9; *Dial.* 69.3

c. 18: 1–12 cf. Epiph. *Pan.* 50.1.1–3.5; Euseb. *Hist. eccl.* 5. 23.1; 5. 24.6; Ps. Tert. *Adv. haer.* 8.1; Philastr. 58; Theodoret. *Haer.* 3.4; August. *Haer.* 29 2 s. *Ex* 12:18; *Lv* 23:5; *Nu* 9:4–5 4 s. *Dt* 27:26; *Nu* 9:13; Epiph. 50.1.4

11 καινὸν Μί (cf. v.1): κενὸν P τὸ addidi αὐτοῦ scripsi: αὐτοῦ P
15 (τοῦ)τ(ον) P: ὅτι (et γεγένηται) Μί: αὐτὸν Go Cr: (ἐ)τ(ι) We γεγεννησθαι scripsi:
γεγενῆσθαι P μὲν ὁμολογεῖ seclusi (cf. v.14): συνομολογεῖ Μί 16 τὴν in
mg. P¹ 17 αὐτοῦ addidi (cf. v.11) 18 καταλελυπέναι P 19 χρῆται Go:
χράται P τῆδε addidi 22 αὐτοῦ addidi e LXX

c. 18: 1 περὶ τῶν τεσσαρες καὶ δεκατιτῶν tit. P¹ 2 συσταίνουσι P, corr. Μί
3 δ' addidi ex Eus. Epiph. 4 ὑφορούμενοι P, corr. Μί τῷ addidi ὡς
del. Sauppe (cf. v.5) 5 ὡς add. Μί 6 προσέχουσι δὲ scripsi: προσέχοντες P
7 χωρῆσαν P: χωρῆσον coniec. Μί

2 γράμματι συντηρούμενον. οἱ μᾶ ταύτη προσέχοντες ἐντολῆ οὐκ ἀφορῶ-
σιν εἰς τὸ εἰρημένον ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου, ὅτι «διαμαρτύρομαι παν(τὶ)
περιτεμονένῳ ὅτι ὀφειλέτης ἐστὶ τοῦ πάντα τὸν νόμον ποιῆσαι». ἐν δὲ 10
τοῖς ἐτέροις οὗτοι συμφω/νοῦσι πρὸς πάντα τὰ τῆ ἐκκλη(σίᾳ) ὑπὸ τῶν
ἀποστόλων παραδεδομένα.

P f. 108^v

- 19 1 Ἐτεροι δέ, καὶ αὐτοὶ αἰρετικώτεροι τὴν φύσιν, Φρύγες τὸ γένος,
προληφθέντες ὑπὸ γυναιῶν ἠπάτηνται, Πρισκίλ(λ)ης τινὸς καὶ Μαξι-
μίλλης καλουμένων. ἄς προφήτιδας νομίζουσιν, ἐν ταύταις τὸ παράκλη-
τον πνεῦμα κεχωρηκέναι λέγοντες, καὶ τινα πρὸ αὐτῶν Μοντανὸν
ὁμοίως δοξάζουσιν ὡς προφήτην. ὧν βίβλους ἀπείρους ἔχοντες πλανῶν- 5
ται, μήτε τὰ ὑπ' αὐτῶν λελαλημένα λόγῳ κρίνοντες, μήτε τοῖς κρῖναι
δυναμένους προσέχοντες, ἀλλ' ἀκρίτως τῆ πρὸς αὐτοὺς πίστει προσφέ-
ρονται, πλεῖόν τι δι' αὐτῶν φάσκοντες [ὡς] μεμαθηκέναι ἢ ἐκ <τοῦ>
2 νόμου καὶ προφητῶν καὶ τῶν εὐαγγελίων. ὑπὲρ δὲ ἀποστόλους καὶ πᾶν
χάρισμα ταῦτα τὰ γύναια δοξάζουσιν, ὡς τολμᾶν λέγειν τινὰς αὐτῶν 10
πλεῖόν τι <ἢ ἐν τῷ> Χριστῷ ἐν τούτοις γεγονέναι. οὗτοι τὸν μὲν θεὸν
πατέρα τῶν ὄλων καὶ πάντων κτίστην ὁμοίως τῆ ἐκκλησίᾳ ὁμολογοῦσι
καὶ ὅσα τὸ εὐαγγέλιον περὶ τοῦ Χριστοῦ μαρτυρεῖ, καινίζουσι δὲ
νηστείας καὶ ἑορτὰς καὶ ξηροφαγίας καὶ ραφανοφαγίας, φάσκοντες ὑπὸ
τῶν γυναιῶν δεδιδάχθαι. 15
- 3 Τινὲς δὲ αὐτῶν τῆ τῶν Νοητιανῶν αἰρέσει συντιθέμενοι, τὸν πατέρα
αὐτὸν εἶναι <καὶ> τὸν υἱὸν λέγουσι, καὶ τοῦτον ὑπὸ γένεσιν καὶ πάθος
καὶ θάνατον ἐληλυθέναι. περὶ τούτων <δὲ> αὐδὶς λεπτομερέστερον

8-10 cf. Epiaph. 50.2.1-3 9 s. Gal 5:3; cf. Ps. Tert. 8.1

c. 19: 1-15 de Montanistis cf. Epiaph. Pan. 48.1.1-14.2; Euseb. Hist. eccl. 5.3 et 5.16-19; Philastr. 49; Ps. Tert. Adv. haer. 7.2; Theodoret. Haer. 3.2; August. Haer. 26; Didym. De trin. 3.41 (PG 39, p.984 B ss.); Hieronym. Ep. 41; H X. 25; P. de Labriolle, Les sources de l'histoire du Montanisme et La crise Montaniste (Paris. 1913) et al. 9-11 cf. Ps. Tert. 7 (p.224.16-22 Kr.); Epiaph. 48. 8.1; Didym. De trin. 3. 41.2; Hieron. Ep. 41.4 14 ξηροφαγίας: cf. Tert. De ieiunio 1.2 et 4; 2.4; 5.4; 9.6; 12.1; 17.7 16-18 cf. H X. 26; Ps. Tert. l.l. Christum ipsum esse filium et patrem; Theodoret. 3.2; Didym. De trin. 18 (p.881 B); 41 (p.984 B); Hieron. Ep. 41.3 et al.

8 συντηρούμενον Cr: νῦν τηρούμενον P μία P 9 post παντὶ add. ἀνθρώπῳ
NT 10 τοῦ πάντα P: ὄλον NT

c. 19: 1 φρύγες tit. P¹ 2 πρισκίλλης P 6 κρίνοντες scripsi: κρίναντες P
8 ὡς del. Mi τοῦ addidi 10 λέγειν τινὰς αὐτῶν post v.11 τούτοις P, huc
transstuli 11 ἢ ἐν τῷ supplēvi (cf. vv.8-9) θεὸν post v.12 ὄλων P, transposui
13 δὲ Mi: τε P 17 καὶ¹ addidi ex H 18 δὲ addidi

ἐκδήσομαι· πολλοῖς γὰρ ἀφορμὴ κακῶν γ(ε)γένηται ἢ τούτων αἵρεσις.
 20 ἱκανὰ μὲν οὖν καὶ τὰ περὶ τούτων εἰρημένα κρίνομεν, δι' ὀλίγων / τὰ 4 P f. 109^r
 πολλὰ φλύαρα αὐτῶν βιβλία τε καὶ (ἐ)πιχειρήματα <ἐν> πᾶσιν ἐπιδεί-
 ξαντες ἀσθενῆ ὄντα καὶ μηδενὸς λ(όγ)ου ἄξια, οἷς οὐ χρῆ προσέχειν
 τοὺς ὑγιαίνοντα νοῦν κεκτημένους.

Ἐτεροὶ δέ, ἑαυτοὺς ἀποκαλοῦντες Ἐγκρατίτας, τὰ μὲν περὶ τοῦ θεοῦ 1 20
 καὶ τοῦ Χριστοῦ ὁμοίως [καὶ] τῇ ἐκκλησίᾳ ὁμολογοῦσι, περὶ δὲ <τὴν>
 πολιτείαν πεφουσιωμένως ἀναστρέφονται, ἑαυτοὺς διὰ βρωμάτων <ἀπο-
 χῆς> δοξάζειν νομίζοντες, ἀπεχόμενοι ἐμφύχων, ὑδροποτοῦντες καὶ
 5 γαμεῖν κωλύοντες, καὶ τῷ λοιπῷ βίῳ καταξήρως προσέχοντες, μᾶλλον
 <ἄν> Κυνικοὶ ἢ Χριστιανοὶ οἱ τοιοῦτοι κρίνομενοι. οὐ προσέχουσι δὲ
 τοῖς διὰ τοῦ ἀποστόλου Παύλου εἰς αὐτοὺς προειρημένοις· ὃς προφη-
 τεύων τὰ μέλλοντα ὑπὸ τινων μάτην καινίζεσθαι, οὕτως ἔφη· «Τὸ δὲ 2
 πνεῦμα ῥητῶς λέγει· ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀποστήσονται τινες τῆς ὑγίαι-
 10 νούσης διδασκαλίας, προσέχοντες πνεύμασι πλάνοις καὶ διδασκαλίαις
 δαιμονίων, ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων, κεκαυστηριασμένων τὴν ἰδίαν
 συνείδησιν, κωλύοντων γαμεῖν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων, ἃ ὁ θεὸς ἔκτισεν
 εἰς μετάληψιν μετὰ εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπεγνωκόσι τὴν ἀλή-
 15 ριστίας λαμβανόμενον· ἀγιάζεται γὰρ διὰ λόγου θεοῦ καὶ ἐντεύξεως». ἰκανὴ μὲν οὖν αὕτη ἢ φωνὴ τοῦ μακαρίου Παύλου πρὸς ἔλεγχον τῶν 3
 οὕτως βιούτων καὶ σεμνυνομένων <ὡς> δικαίων, <καὶ> εἰς τὸ δεῖξαι ὅτι
 καὶ τοῦτο αἵρεσις.

c. 20: 1–6 de Encratitis cf. Iren. I. 28.1 = Euseb. *Hist. eccl.* 4. 29.2; Epiiph. *Pan.* 47.1.1–3.5; Clem. *Strom.* 1. 71.5; Theodoret. *Haer.* 1.20; Philastr. 72; August. *Haer.* 25; H VIII. 7 | 4 ὑδροποτοῦντες: cf. Theodoret. 1.20 Ὑδροπαραστάται δὲ ὀνομάζονται, ὡς ὕδωρ ἀντὶ οἴνου προσφέροντες, Ἐγκρατῖται δέ, ὡς μήτε οἶνον πίνοντες, μήτε τῶν ἐμφύχων μεταλαμβάνοντες. Clem. *Paed.* 2. 32.1; 33.1; *Strom.* 1. 71.5 8–15 1 *Tm* 4:1–5; cf. H VII. 30.3

21 ἐν addidi 23 τοῖς ... κεκτημένοις P, corr. Mi

c. 20: 1 ἐγκρατῖται tit. P¹ 2 καὶ² delevi τὴν addidi 3 πεφουσιωμένως
 scripsi: περιφουσιωμένοι P: πεφουσιωμένοι Mi 3/4 ἀποχῆς addidi ex Ir. (cf. v. 12)
 4 ὑδροποτ- P 6 ἄν addidi προσέχουσι δὲ scripsi: προσέχοντες P (cf. v. 5)
 7/8 προφητεύον P 9 λέγει ὅτι ἐν NT 9–10 τῆς ὑγαινούσης διδασκαλίας P
 (cf. 1 *Tm.* 1:10; 2 *Tm.* 4:3; *Tit* 1:9 et 2:1): τῆς πίστεως NT 11 κεκαυστηρι- P
 NT: κεκαυτηρι- Mi cett. 15 διαλόγου P 16 προσελλέγχον P 17 ὡς
 addidi καὶ² addidi

Εἰ δὲ καὶ ἕτεραί τινες αἰρέσεις ὠνομάζοντο, <οἶον> Καϊνῶν, Ὀφιδῶν
 ἢ Νοαχιτῶν καὶ / ἑτέρων τοιούτων, οὐκ (ἀν)αγκαῖον ἦγῃμαι <καὶ> τὰ 20
 ὑπ' αὐτῶν λεγόμενα [ἢ γινόμενα] ἐκδέσθαι, ἱ(ν)α μὴ κᾶν [ἐν] <διὰ>
 4 τοῦτο τινος αὐτοῦς [ἢ] λόγου ἀξίους ἦγῶνται. ἀλλ' ἐπεὶ καὶ τὰ περὶ
 τούτων αὐτάρκη δοκεῖ <ἡμῖν> εἶναι, παρέλθωμεν ἐπὶ τὴν πᾶσι τῶν
 κακῶν αἰτίαν <γενομένην> αἴρεσι(ν) Νοητιανῶν, <ὅπως> τὴν τε ρίζαν
 αὐτῆς ἀναπτύξαντες καὶ τὸν ἐνδ(ομ)υχουῖντα ἰδὸν εἰ(ς) φανερόν <ἀγα- 25
 γόντες καὶ δι>ελέγξαντες, παύσωμεν τῆς τοιαύτης πλάνης τοὺς ἀπαγομέ-
 νους ὑπὸ πνεύματος βιαίου δίκην χειμ(άρ)ρ(ου).

19 Καϊνῶν: cf. Iren. I. 31.1–2; Epiph. *Pan.* 38.1.1–3.5; Ps. Tert. *Adv. haer.* 2 (pp.217.11–218.2 Kr.); Theodoret. *Haer.* 1.15; August. *Haer.* 18; Philastr. 2 Ὀφιδῶν: Iren. 1. 30.1–15; Epiph. *Pan.* 37.1.1–9.4; Ps. Tert. *Adv. haer.* 2 (pp.216.3–217.11 Kr.); Theodoret. *Haer.* 1.14; Philastr. 1; August. *Haer.* 17 20 Νοαχιτῶν: non liquet; ft. cf. Epiph. *Pan.* 26.1.4 et 7–9; Iren. 1.30.9–10; cod. Gnost. Berol. 8502.2, p.73.2 ss. = NH II.1, p.29.3 ss.; II.4, p.92.9; V.5, pp.70.17 ss.; 71.15 ss.; 72.15 ss.; 73.1 ss.; 74.17 ss.; 76.12; VI.4, pp.38.22 ss.; 41.1

19 ὠνομάζοντο Mi Cr: ὠνομάζοντο P: ὠνομάζονται Go We οἶον addidi
 20 ἢ Νοαχιτῶν coniec. Bunsen, Volkmar et Go, agn. Cr: ἠνοχαῖτων P: ἠ Νοαχαιτῶν Mi
 We: ἢ <Ε>νωχιτῶν coniec. Go καὶ² addidi 21 ἢ γινόμενα seclisi ut dittoqr. I
 ἐν delevi et διὰ addidi 22 τοῦτο scripsi: τοῦτω P τινὸς Sauppe: τινᾶς P: τινὲς
 Bunsen αὐτοῦς Mi: αὐτοῦς P ἢ del. Bunsen ἦγῶνται Mi et Bunsen:
 ἠγῶμαι P: ἠγῶμαι Sauppe, 23 ἡμῖν addidi 24 γενομένην addidi conl. H IX. 6
 v.6 αἴρεσι P ὅπως addidi 25 ἐνδομυχουῖντα Cr conl. H IX. 11.3: ἐνδύ-
 νοντα P: ἐνδον ὄντα Go, agn. We ἰδὸν coniec. Mi et εἰς We: οἰοεῖ P
 25/26 ἀγαγόντες καὶ addidi conl. H IX. 13.6 26 <δι>ελέγξαντες scripsi: ἐλέγξαντες P
 26/27 ἀπαγομένους coniec. Mi: ἐπαγομένους P Go 27 χεῖ¹⁰ P (in fine versus)

〈ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΠΑΣΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ〉 Θ

- 1 〈Τ〉άδε ἔνεστιν ἐν τῇ ἐνάτῃ τοῦ κατὰ πασῶν αἰρέσεων ἐλέγχου·
 2 Τίς ἡ Νοητοῦ βλάσφημος ἀφροσύνη, καὶ ὅτι 〈τοῖς〉 δόγμασιν
 3 Ἡρακλείτου τοῦ σκοτεινοῦ προσέσχεν, οὐ τοῖς Χριστοῦ.
 5 Καὶ πῶς Κάλλιστος, μίξας τὴν Κλεομένους, μαθητοῦ 〈τοῦ〉 Νοητοῦ,
 6 καὶ 〈τὴν〉 Θεοδότου αἵρεσιν, ἐτέραν καινότεραν αἵρεσιν συνεστήσ(ατ)ο,
 7 καὶ τίς ὁ τούτου βίος.
 8 Τίς ἡ καινὴ ἐπιδημία τοῦ ξένου δαίμονος Ἡλχασαί, καὶ ὅτι 〈ἐστὶ〉
 9 σκέπη τῶν ἰδίων σφαλμάτων τὸ δοκεῖν προσέχειν 〈τῷ〉 νόμῳ, τῷ δὲ
 10 ὄντι γνωστικοῖς δόγμασιν ἢ καὶ ἀστρολογικοῖς καὶ μαγείαις πρόσκειται.
 11 Τίνα τὰ 〈παρὰ〉 Ἰουδαίοις ἔθη, καὶ πόσαι τούτων διαφοραί. 5

1 usque ad IX. 13.5 ὁ Κάλλιστος et IX. 31.1–2 ed. Wordsworth, pp.224–276 (pp.62–100 sec. ed.) 6 Θεοδότου: i.e. Montanistae: cf. H IX. 12.19; X. 27.4; Euseb. *Hist. ecl.* 5. 3.4; 5. 16.14–15

1 Τοῦ – ἐλέγχου suppl. Mi Θ scripsi: φιλοσοφουμένων ᾤ tit. P¹ (post v. 11 διαφο-
 ραί): βιβλίον ᾠ Mi cett. 2 ἐλέγχου P 3 τοῖς addidi 5 τοῦ addidi
 6 τὴν addidi συνεστήσατο scripsi: συνέστησε P 8 καινὴ Wordsworth: κενὴ P |
 ἐστὶ addidi 9 τῷ addidi 9–10 δέοντι P, corr. Wordsworth 10 μαγείαις P
 11 τὰ P: παρὰ Go: del. Cr παρὰ add. Sauppe Ἰουδαίοις P: Ἰουδαίων (ser-
 vato τὰ) coniec. Mi post διαφοραί add. tit. νοητός et φιλοσοφουμένων ᾠ P¹

6 1 Πολλοῦ τοίνυν τοῦ κατὰ πασῶν αἰρέσεων γενομένου ἡμῖν ἀγῶνος, μηθὲν γε ἀνεξέλεγκτον καταλιποῦσι, περιλείπεται νῦν ὁ μέγιστος ἀγών, ἐκδιηγῆσασθαι καὶ διελ(έ)γξαι τὰς ἐφ' ἡμῖν ἐπαναστάσας αἰρέσεις, δι' ὧν τινες ἀμαθεῖς καὶ τολμηροὶ διασκεδαν(ν)ύειν ἐπεχείρησαν τὴν ἐκκλησίαν, μέγιστον τάραχον κατὰ πάντα τὸν κόσμον [ἐν] πᾶσι <τ>οῖς 5 πιστοῖς ἐμβάλλοντες, δοκεῖ γοῦν ἐπὶ τὴν ἀρχηγὸν τῶν κακῶν γενομένην γνώμην ὀρμήσαντας διελέγξαι τίνες αἱ ταύτης ἀρχαί, ὅπως εὐ(γν)ωστοὶ αἱ ἐκφυάδες αὐτῆς ἅπασι γενόμεναι καταφρονηθῶσι.

P. f. 110^f 7 1 / Γεγένηται τις ὀνόματι Νοητός, τῷ γένει <ῶν> (Σ)μυρναῖος· οὗτος εἰσηγήσατο αἵρεσιν ἐκ τῶν Ἡρακλείτου δογμ(ά)των. οὗ διάκονος καὶ μαθητῆς γίνεται Ἐπίγονός τις τοῦνομα, ὃς τῇ Ῥώμῃ ἐπιδημήσας ἐπέσπειρε τὴν ἄθεον γνώμην. ὧ μαθητεύσας Κλεομένης, καὶ βίῳ καὶ τρόπῳ <ῶν> ἀλλότριος τῆς ἐκκλησίας, ἐκράτνε τὸ δόγμα, κατ' ἐκεῖνο καιροῦ 5 Ζεφυρίνου διέπειν νομίζοντος τὴν ἐκκλησίαν, ἀνδρὸς ἰδιώτου καὶ 2 αἰσχροκερδοῦς. <ὃς> τῷ κέρδει προσφερομένῳ πειθόμενος συνεχῶρει τοῖς προσιούσι τῷ Κλεομένει μαθητεύεσθαι, καὶ αὐτὸς ὑποσυχόμενος τῷ χρόνῳ ἐπὶ ταῦτα ὠρμή(σα)το, συμβούλου καὶ συναγωνιστοῦ τῶν κακῶν ὄντος αὐτῷ Καλλίστου – οὗ τὸν βίον καὶ τὴν ἐφευρεθεῖσαν 10 αἵρεσιν μετ' οὐ πολὺ ἐκδήσομαι. – τούτων <οὖν> κατὰ διαδοχὴν διέμεινε τὸ διδασκαλεῖον κρατυνόμενον καὶ ἐπαύξον διὰ τὸ συναίρεσθαι αὐτοῖς τὸν Ζεφυρίνον καὶ τὸν Κάλλιστον, καίτοι ἡμῶν μηδέποτε <αὐτοῖς> συγχωρησάντων, ἀλλὰ πλειστάκις ἀντικαθεστῶτων πρὸς αὐτοὺς καὶ διελεγξάντων καὶ ἄκοντας βιασαμένων τὴν ἀλήθειαν ὁμολο- 15

c. 6: 1 usque ad IX. 13.6 αἵρεσις ed. Bunsen, pp. 363–379

c. 7: 1 Νοητός; de Noëto cf. H IX. 10.9–12; X. 27; c. Noët. 1–8 (pp. 235–249 Nautin); Eriph. Pan. 57.1.1–10.9; Theodoret. Haer. 3.3; Philastr. 53; August. Haer. 36
3 Νοητός, Ἐπίγονος, Κλεομένης; cf. H X. 27; differt Theodoret. II. 10 s. H IX. 11.1–12.26

c. 6: 1 πολλοὶ P, corr. Mi κατὰ scripsi: περὶ P 2 γε Chr. Petersen: τὲ P: τι Roper: δὲ Bunsen 3 διελγξαι P 4 διασκεδανοῖην P, corr. Mi 5 ἐν del. suad. Cr πᾶσι τοῖς Mi: πᾶσι P¹, πᾶσι^o P² 6 γοῦν scripsi: γὰρ P

c. 7: 1 ὧν addidi ex H 3 ῥώμην P 5 ὧν addidi 7 ὃς add. Mi
8 κλεομένη P 9 ταῦτα scripsi: τὰ αὐτὰ P ὠρμή(σα)το scripsi: ὠρμητο P: ὠρμάτο coniec. Wordsworth συμβόλου P¹, –βούλου P² 10 τὸν Mi: τοῦν P
11 οὖν addidi 12 συναίρεῖσθαι P, corr. Wordsworth 14 αὐτοῖς addidi ἀντικαθεστῶτων P 15 διελλε– P

γεῖν· οἱ πρὸς μὲν ὄραν αἰδούμενοι καὶ ὑπὸ τῆς ἀληθείας συναγόμενοι ὠμολόγουν <αὐτήν>, μετ' οὐ πολὺ δὲ ἐπὶ τὸν αὐτὸν βόρβορον ἀνεκυλίοντο.

1 8
 Αλλ' ἐπεὶ τῆς γενεαλογίας αὐτῶν τὴν διαδοχὴν ἐπεδείξαμεν, δοκεῖ
 λοιπὸν καὶ τῶν δογμάτων <αὐτῶν> τὴν κακοδιδασκαλίαν ἐκθέσθαι,
 πρότερον <μὲν> τὰ Ἡρακλείτω τῷ σκοτεινῷ δόξαντα παραθεμένους,
 5 ἐπει<τα δὲ> καὶ τὰ τούτων Ἡρακλείτεια μέρη ὄντα φανερώσαν<τας.
 οἷς οὐκ> ἐντυχόντες οἱ νῦν προστάται τῆς αἰρέσεως / οὐκ ἴσασιν ὄντα
 τοῦ σκοτεινοῦ, νομίζοντες εἶναι Χριστοῦ· οἷς <δ'> εἰ ἐνέτυχον, κἂν 2
 οὕτω δυσωπηθέντες <ἐ>παύσαντ' ἂν τῆς ἀθέου δυσφημίας. ἀλλ' εἰ καὶ
 πρότερον ἔκκειται ὑφ' ἡμῶν ἐν τοῖς Φιλοσοφο<υ>μένοις ἢ δόξα Ἡρα-
 κλείτου, ἀλλὰ γε δοκεῖ προσαν<τι>παραθεῖναι καὶ νῦν, ὅπως διὰ τοῦ
 10 ἐγγίονος ἐλέγχου φανερώς διδαχθῶσιν οἱ τοῦ <Νοη>τοῦ, <ἐαυτοὺς>
 νομίζοντες Χριστοῦ εἶναι μαθητάς, οὐκ ὄντας <δέ>, ἀλλὰ τοῦ σκοτεινοῦ.

P f. 110^v

17 s. de proverbio ὅς ἐν βορβόρῳ κυλίνδεται cf. 2 Pt 2:22; Semonid. Fr.7.2 ss. W.; Heracliti Fr.13 DK (36 Marcovich); *Paroem. Gr.* I, p.376; II, p.705; *Anecd. Gr.* IV, p.172 ed. Boissonade; Epictet. 4.11; 29; 31; Aristid. *Or.* 33.31 Keil; Lucian. *Anachars.* 1; Horat. *Epist.* 1. 2.26; *A. G.* 14. 106.3

c. 8: 4 μέρη; cf. H IX. 10.8 τὸ κεφάλαιον

8 πρότερον; cf. H I. 4

17 αὐτήν addidi (cf. v.15)

c. 8: 2 αὐτῶν addidi 3 <καὶ> πρότερον Sauppe μὲν addidi 4 ἐπει<τα>
 Mi: ἐπεὶ P δὲ addidi μέρη Ἡρακλείτεια P, transposui μέρη del. suad.
 Go φανερώσαν<τας> scripsi: φανερώσαι P 5 <οἷς οὐκ> ἐντυχόντες scripsi (cf.
 v. 6): ἂ τυχόντες P: ἂ τυχὸν Cr οὐ κείσασιν P 6 δ' addidi 7 <ἐ>παύσαντ'
 ἂν scripsi (post Wordsworth.): παύσονται P: παύσασιντο τι Wordsworth: παύσασιντ' ἂν
 Diels 8 φιλοσοφομένους P 9 προσαν<τι>παραθεῖναι scripsi (cf. v. 3 et H VII.
 29.3 ἀντιπαραθεῖναι): πρὸς ἀνπαραχθῆναι P: προσαν<α>παραχθῆναι Mi: προσαν<τι>-
 παρα<τα>χθῆναι coniec. Go: προσαν<τι>παραχθῆναι We 10 ἀγγίονος P
 ἐλέγχου P τοῦ <Νοη>τοῦ scripsi: τούτου P ἐαυτοὺς addidi 11 μαθη-
 τὰς οὐκ ὄντας P: μαθηταί, οὐκ ὄντες coniec. Sauppe. agn. We δὲ addidi

- 9 1 Ἡράκλειτος μὲν οὖν φησιν εἶναι τὸ πᾶν διαιρετὸν ἀδιαίρετον, γενη-
 τὸν ἀγένητον, θνητὸν ἀθάνατον, λόγον αἰῶνα, πατέρα υἱόν, θεὸν δί-
 2 καιον· «οὐκ ἔμοῦ ἀλλὰ τοῦ λόγου ἀκούσαντας ὁμολογεῖν σοφὸν ἐστίν
 3 «τοῦ δὲ λόγου τοῦδ' ἐόντος αἰεὶ <ἀ>ξ<ύν>ετοι γίνονται ἄνθρωποι, καὶ
 πρόσθεν ἢ ἀκοῦσαι καὶ ἀκούσαντες τὸ πρῶτον· γινομένων γὰρ πάντων
 4 κατὰ τὸν λόγον τόνδε ἀπείροισιν εὐόκασι πειρώμενοι καὶ ἐπέων καὶ
 5 ἔργων τοιούτων, ὅκοια ἐγὼ διηγεῦμαι διαιρέων <ἕκαστον> κατὰ φύσιν
 6 καὶ φράζων ὅπως ἔχει». ὅτι δὲ ἐστὶ παῖς τὸ πᾶν καὶ δι' αἰῶνος αἰώνιος
 7 βασιλεὺς τῶν ὅλων, οὕτως λέγει· «αἰὼν παῖς ἐστὶ παίζων, πεσσεύων·
 8 παιδὸς ἢ βασιληῆς». ὅτι δὲ ἐστὶν ὁ πατὴρ πάντων τῶν γενομένων
 9 γενητὸς ἀγένητος, κτίσις δημιουργός, ἐκείνου λέγοντος ἀκούομεν· «πόλε-
 10 μος πάντων μὲν πατὴρ ἐστὶ, πάντων δὲ βασιλεὺς, καὶ τοὺς μὲν θεοὺς
 11 ἔδειξε, τοὺς δὲ ἀνθρώπους, τοὺς μὲν / δούλους ἐποίησε, τοὺς δὲ ἐλευθέ-
 12 ρους». ὅ(τ)ι δὲ ἐστὶν <*> «ἁρμονίη, ὅπωςπερ τόξου καὶ λύρης». ὅτι δὲ

P. f. 111^r

1 usque ad IX. 10.12 ἐπεισάγοντες πολλοῖς ed. I. Bernays, *Rhein. Mus.* 9 (1854), pp. 242–246 = *Gesamm. Abb.* (ed. H. Usener, Berol. 1885), I, pp. 75–78; de cc. 9–10 cf. M. Marcovich in *Stud. Patrist.* 7 (T. U. 92, Berol. 1966), pp. 255–264 1 τὸ πᾶν = 2 s. θεὸς δίκαιος : 4 πάντα = ἐν 2 s. θεὸν δίκαιον: ft. cf. Is 45: 13 ἐγὼ ἤγερα αὐτὸν μετὰ δικαιοσύνης; H. c. *Noët.* 4 3 s. Heracliti Fr. 50 DK (26 Marcovich², Flor. 1978) 5–7 Heracl. Fr. 51 (27 M.) 8–12 Heracl. Fr. 1 (1 M.) 13 s. Heracl. Fr. 52 (93 M.) 15–18 Heracl. Fr. 53 (29 M.) 18 Heracl. Fr. 51 (27 M.), cf. vv. 5–7

1 οὖν <ἐν> φησιν coniec. Bernays, Diels, agn. Cr 3 λόγου Bernays: δόγματος P [cf. H. V. 6.4 ὀνόμασι Usener: δόγμασι P; IX. 11.1 δόμασι Go: δόγμασι P; IX. 24.1 δώματος Fl. Iosephi versio Slavica: δόγματος P] 4 ἐν Mī: ἐν P εἶναι Mī: εἰδέναι P [cf. H. I. 15.2 εἶναι Roeper: εἰδέναι codd.; IV. 48.1 εἶναι Mī: εἰδέναι P] οὐ κείσασι P 5 ξυνίασιν P 6 ὁμολογεῖν P, corr. Mī 7 ὦν Mī: ὦν P: αἰῶνος Bernays 8 τοῦ δέοντος P, corr. Bernays ἀξόνετοι Mī ex Heraclito: ξετοὶ P 9 ἀκούσαντας P, corr. Mī γινόμενον P, corr. Mī 10 τὸν δὲ P¹, τόνδε P² ἀπείροισιν Wordsworth e Sexti Emp. *Adv. math.* 7.132 cod. N: ἀπειροὶ (i² corr. ex v) εἰσὶν P 11 ὅκοια Mī (cf. v. 5): ὅποια P: ὅκοίων Sext. 7.132 διήγευμαι P διερέων P ἕκαστον e Sexto (κατὰ φύσιν διαιρέων ἕκαστον) add. Bernays 12 ὅπως Mī e Sexto (cf. v. 5): ὅπως P 13 πεσσεύων scripsi ex Luciani *Vit. auct.* 14: πεττεύων P 14 ἢ Mī: ἢ P ὁ <πόλεμος> πατὴρ coniec. Mī 15 γενητὸς Bernays: γενητῶν P ἀκούωμεν Mī 18 post ἐστὶν lac. sign. Mī: exspectes ἀδιαίρετος διαιρετός, οὕτως λέγει· «διαφερόμενον ἐσωτῶ ὁμολογεῖ· παλίντροπος: ἁρμονία, ἐν τούτοις λέγει· add. suad. We

ἐ(στιν) ἀφανῆς [ὁ] ἀόρατος ἄγνωστος ἀνθρώποις, ἐν τούτοις λέγει·
 20 «ἄρμονιή ἀφανῆς φανερχῆς κρείττων»· ἐπαινεῖ <γὰρ> καὶ προθαυμάζει
 πρὸ τοῦ γινωσκομένου τὸ ἄγνωστον καὶ ἀόρατον αὐτοῦ τῆς δυνάμεως.
 ὅτι δὲ ἐστὶν ὁρατὸς ἀνθρώποις, καὶ οὐκ ἀνεξεύρετος, ἐν τούτοις λέγει·
 «ὄσων ὄψις ἀκοή μάθησις, ταῦτα», φησί<ν>, «ἐγὼ προτιμέω», τουτέστι
 τὰ ὀρατὰ τῶν ἀοράτων. <ταὐτὸ δὲ καὶ> ἀπὸ τῶν τοιούτων αὐτοῦ λόγων
 25 κατανοεῖν ῥάδιον· «ἐξηπάτηνται», φησίν, «οἱ ἄνθρωποι πρὸς τὴν γνῶσιν 6
 τῶν φανερῶν παραπλησίως Ὀμήρω, ὃς ἐγένετο τῶν Ἑλλήνων σοφώ-
 τερος πάντων· ἐκείνόν τε γὰρ παῖδες φθειρας κατακτείνοντες ἐξηπάτη-
 σαν εἰπόντες· ὅσα εἶδομεν καὶ ἐλάβομεν, ταῦτα ἀπολείπομεν, ὅσα δὲ
 οὔτε εἶδομεν οὔτ' ἐλάβομεν, ταῦτα φέρομεν».

Οὕτως <οὖν> Ἡράκλειτος ἐν ἴση μοίρᾳ τίθεται καὶ τιμᾶ τὰ ἐμφανῆ 1 10
 τοῖς ἀφανέσιν, ὡς ἐν τι τὸ ἐμφανὲς καὶ τὸ ἀφανὲς ὁμολογουμένως
 ὑπάρχον· <ἔσ>τι γὰρ, φησίν, «ἄρμονιή [ἡ] ἀφανῆς φανερχῆς κρείττων»,
 καὶ <αὐ>· «ὄσων ὄψις ἀκοή μάθησις» – τουτέστι τὰ ὄργανα –, «ταῦτα»,
 5 φησίν, «ἐγὼ προτιμέω», οὐ τὰ ἀφανῆ προτιμήσας. τοιγαροῦν οὐδὲ 2
 σκότος οὐδὲ φῶς, οὐδὲ πονηρὸν οὐδὲ ἀγαθὸν ἕτερόν φησιν εἶναι ὁ
 Ἡράκλειτος, ἀλλὰ ἐν καὶ τὸ αὐτό. ἐπιτιμᾶ γοῦν Ἡσιόδω, ὅτι ἡμέραν
 καὶ νύκτα <οὐκ> οἶδεν· ἡμέρα γὰρ, φησί, καὶ νύξ ἐστὶν ἐν, λέγων ᾧδὲ
 πω· «διδάσκαλος δὲ πλείστων Ἡσιόδος· τοῦτον ἐπίστανται πλείστα
 10 εἰδέναι, ὅστις ἡμέρην καὶ εὐφρόνην οὐκ ἐγίνωσκεν· ἔστι γὰρ ἓν». καὶ 3

20 Heracl. Fr. 54 (9 M.); H IX. 10.1 23 Heracl. Fr. 55 (5 M.); H IX. 10.1
 25–29 Heracl. Fr. 56 (21 M.) 27–29 cf. Marcovich, *Heraclitus*², p. 55

c. 10: 3 Heracl. Fr. 54 (9 M.); H IX. 9.5 4 s. Heracl. Fr. 55 (5 M.); H IX. 9.5
 7 s. cf. Hesiodi *Theog.* 123 s. 9 s. Heracl. Fr. 57 (43 M.)

19 ἔ(στιν) P, ut v., Mi: (ὁ θεὸς) We post ἀφανῆς add. κρείττων Wordsworth et Cr I
 ὁ del. Wordsworth et We 20 <ἐν οἷς> ἐπαινεῖ Diels γὰρ addidi: δὲ add. Cr
 21 αὐτοῦ καὶ ἀόρατον P, transposui 22 ἂν ἐξευρετὸς P 23 ὄσων Mi: ὄσον P I
 ἐγὼ προτιμέω φησὶ P, transposui (cf. H IX. 10.1) 24 post ἀοράτων lac. sign. Go:
 ταὐτὸ δὲ καὶ add. suad. We λόγων P², λόγου P¹ 28 ἐλάβομεν Bernays (cf.
 v. 29): κατελάβομεν P ἀπελείπομεν Cr

c. 10: 1 οὖν addidi 2 ἐν P 3 <ἔσ>τι Mi: τίς P: τί Bernays ἄρμονιή P¹,
 –ία P² ἡ del. Mi 4 αὐ addidi ὄσον P, corr. Mi 5 οὐ P: ὁ coniec.
 Wordsworth 8 νύκτα corr. ex νυκτὸς P¹ οὐκ add. suad. Go, add. Cr (cf. v. 10)
 10 εὐφροσύνην P, corr. Mi

P f. 111^v

ἀγαθὸν <δὲ> καὶ κακὸν <ἐν φησιν εἶναι>· «οἱ γοῦν ἰατροί», φησὶν ὁ
 Ἡράκλειτος, «τέμνοντες, καίοντες» – <τουτέστι> πάντη βασανίζοντες
 4 ἀγαθὰ καὶ τὰς νόσους». καὶ εὐθὺ δέ, φησὶν, καὶ στρεβλὸν <ἐν καὶ> τὸ 15
 αὐτὸ ἐστὶ· «γνάφων», φησὶν, «ὁδὸς εὐθεῖα καὶ σκολιή» – <τουτέστιν> ἡ
 τοῦ ὀργάνου τοῦ καλουμένου κοχλίου ἐν τῷ γναφείῳ περιστροφῇ εὐθεῖα
 καὶ σκολιή· ἄνω γὰρ ὁμοῦ καὶ κύκλω περιέ<ρ>χεται – «μία ἐστὶ»,
 φησί, «καὶ ἡ αὐτή». καὶ τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω ἐν ἐστὶ, <φησί,> καὶ τὸ
 5 αὐτὸ· «ὁδός», <φησὶν,> «ἄνω κάτω μία καὶ ὡυτή». καὶ τὸ μιάρὸν φησιν 20
 καὶ τὸ καθαρὸν ἐν καὶ ταῦτο εἶναι, καὶ τὸ πότιμον καὶ τὸ ἄποτον ἐν καὶ
 τὸ αὐτὸ [εἶναι]· «θάλασσα», φησὶν, «ὔδωρ καθαρῶτατον καὶ μιάρῶτατον·
 ἰχθύσι μὲν πότιμον καὶ σωτήριον, ἀνθρώποις δὲ ἄποτον καὶ ὀλέθριον».
 6 Λέγει δὲ ὁμολογουμένως <καὶ> τὸ ἀθάνατον εἶναι θνητὸν καὶ τὸ
 θνητὸν ἀθάνατον διὰ τῶν τοιούτων λόγων· «ἀθάνατοι θνητοί, θνητοί 25
 ἀθάνατοι· ζῶντες τὸν ἐκείνων θάνατον, τὸν δὲ ἐκείνων βίον τεθνεώτες».
 λέγει δὲ καὶ σαρκὸς ἀνάστασιν, ταύτης <τῆς> φανεραῖς, ἐν ἣ γεγενήμεθα,
 καὶ τὸν θεὸν οἶδε ταύτης τῆς ἀναστάσεως αἴτιον <εἶναι>, οὕτως λέγων·

11–15 Heracl. Fr. 58 (46 M.) 12 τέμνοντες, καίοντες: cf. Aeschyl. *Agam.* 849; Diog.
 Laert. 3.85; Plat. *Gorg.* 456 b; 479 a; 480 c; 521 e – 522 a; *Reipubl.* 406 d; 426 b; *Protag.*
 354 a; *Tim.* 64 d; 65 b; *Polit.* 293 b et al. 14 s. ταῦτα ἐργαζόμενοι [τὰ ἀγαθὰ] καὶ
 αἱ νοῦσοι Heraclitum scripsisse viderunt Wilamowitz (*Hermes* 62, 1927, p.278) et Cl.
 Rarnpoux (*Héraclite*, Paris. 1959, p.354): sensum vocum ταῦτα καὶ ('eadem atque') male
 intellexisse, τὰ ἀγαθὰ inseruisse et τὰς νόσους scripsisse videtur fons Hippolyti (cf. Mar-
 covich., *Heraclitus*², p.165) 16–19 Heracl. Fr. 59 (32 M.) 20 Heracl. Fr. 60
 (33 M.) 22 s. Heracl. Fr. 61 (35 M.) 25 s. Heracl. Fr. 62 (47 M.)

11 δὲ addidi (cf. v. 15) ἐν φησιν εἶναι addidi 12 τουτέστι addidi (cf. vv. 4, 34)
 13 ἐπαιτιῶνται P: ἐπαιτέονται Bernays, agn. Bunsen, Diels, We μηδέν' Wordsworth
 et Sauppe: μηδέν P, Bernays, Diels, We ἄξιον P: ἄξιοι Bernays, agn. Bunsen, Diels,
 We μισθὸν Wordsworth et Go: μισθῶν P, Bernays 14 ταῦτα Sauppe: ταῦτα P
 15 ἐν καὶ addidi 16 γνάφων scripsi (cf. v. 17): γραφῶν P, Mi, def. G.S. Kirk
 (*Heraclitus*, Cantabrig. 1954, p.97): γναφείῳ Bernays, agn. Diels, We: γναφῶν Go, agn.
 Cr, Bywater: γραφείῳ Mullach τουτέστιν addidi (cf. vv. 4, 34) 17 γναφείῳ
 Bernays omnium consensu: γραφείῳ P 18 περιέρχεται Roper: περιέχεται (-ἐχ-
 corr. ex -έρχ-, ut v.) P¹: περιέλεται Bernays 19 φησί et 20 φησὶν addidi
 20 <καὶ> κάτω Mi μίη Bernays et Go ὡυτή P 21 ταῦτο scripsi: ταυ-
 τὸν P 22 εἶναι seclusi ut dittoqr. (cf. v. 21) 24 καὶ¹ addidi 27 τῆς add.
 Diels 28 εἶναι addidi

- «ἐνθα δ' ἐόντι ἐπανίστασθαι καὶ φύλακας γίνεσθαι ἐγερτί ζώντων καὶ
 30 νεκρῶν». λέγει δὲ καὶ <τὴν> τοῦ κόσμου κρίσιν καὶ πάντων τῶν ἐν 7
 αὐτῷ διὰ πυρὸς γίνεσθαι· «πάντα» γάρ, φησί, «τὸ πῦρ ἐπελθὼν κρινεῖ
 καὶ καταλήψεται». λέγει δὲ καὶ φρόνιμον τοῦτο εἶναι τὸ πῦρ καὶ τῆς
 διοικήσεως τῶν ὄλων αἴτιον, λέγων οὕτως· «τάδε πάντα οἰακίζει» –
 35 τουτέστι κατευθύνει – «κεραυνός», κεραυνὸν τὸ πῦρ λέγων τὸ αἰώνιον. 8
 καλεῖ δὲ αὐτὸ «χρησιμοσύνην καὶ κόρον»· χρησιμοσύνη δέ ἐστιν ἡ δια-
 κόσμησις κατ' αὐτόν, ἡ δὲ ἐκπύρωσις κόρος. ἐν δὲ τούτῳ τῷ κεφαλαίῳ 8
 πάντα ὁμοῦ τὸν ἴδιον νοῦ(ν) ἐξέθετο, ἅμα δὲ καὶ τὸν τῆς Νοητοῦ
 αἰρέσεως, <ὄν> δι' ὀλίγων ἐπέδειξα / οὐκ ὄντα Χριστοῦ ἀλλὰ Ἡρα-
 40 κλείτου μαθητῆν. τὸν γὰρ ποιητὸν κόσμον αὐτὸν δημιουργὸν καὶ ποιητὴν
 ἑαυτοῦ γινόμενον οὗτ(ω) (λ)έγει· «ὁ θεὸς ἡμέρη εὐφρόνη, χειμῶν θέρος,
 πόλεμος εἰρήνη, κόρος λιμός» – τάναντία <γὰρ> ἅπαντα, οὗτος ὁ νοῦς· –
 «ἀλλοιοῦται δὲ ὅκωσπερ <πῦρ>, <ὄ> ὁκόταν συμμιγῆ θυώμασιν, ὄνο-
 μάζεται κατ' ἡδονὴν ἐκάστου».
- Φανερόν δὴ πᾶσι <γίνεται> τοὺς <ἀ>νοήτους Νοητοῦ διαδόχους καὶ 9
 45 τῆς αἰρέσεως προστάτας, εἰ καὶ Ἡρακλείτου λέγοις ἂν αὐτοὺς μὴ
 γεγονέναι ἀκροατάς, ἀλλὰ γε τὰ Νοητῶ δόξαντα αἰρουμένους ἀναφαν-

P. f. 112^r

29 s. Heracl. Fr. 63 (73 M.) 29 cf. Hesiodi *Oper.* 122 s. et 252 s.; Plat. *Crat.* 398 a; *Reipubl.* 469 a; Clem. *Protr.* 41.1; 103.2 31 s. Heracl. Fr. 66 (82 M.) 33 s. Heracl. Fr. 64 (79 M.) 34 cf. Mt 18:8; 25:41; *Jd* 7 35 Heracl. Fr. 65 (55 M.) 40–43 Heracl. Fr. 67 (77 M.); cf. H. V. 19.4; 21.2–3; X. 11.2–3; *Anecd. Paris.* I, p. 167.17 Cramer 44 τοὺς <ἀ>νοήτους Νοητοῦ: cf. H. c. *Noët.* 3 οὐκ ἦδη δέ, εἰ Νοητὸς μὴ νοῆ, παρὰ τοῦτο ἐκβλητοὶ αἱ γραφαί; 8 Νοητὸς μὴ νοῶν τὴν ἀλήθειαν; Philastr. 53 insensati cuiusdam nomine Noeti

29 ἐνθα δ' ἐόντι Mi: ἐνθαδ' ἐόντι P: ἐνθαδ' ἐόντας Wordsworth, Bernays, Bunsen ἐγερτιζόντων P, corr. Bernays 30 τὴν addidi 31 πάντα – 32 καταλήψεται post v. 36 κόρος P, huc transtuli post H. Fraenkel 33 λέγων οὕτως – 34 τὸ αἰώνιον post v. 31 γίνεσθαι P, huc transtuli post H. Fraenkel 33 τάδε coniec. H. Sauppe et H. Boeder: τὰ δὲ P 34 κεραυνός, τουτέστι κατευθύνει P, transposui 35 καλεῖς P, corr. Mi 38 ὄν add. suad. Go, add. We 39 ποιητὸν Bernays: π(ρ)ῶτον P 40 εὐφρόνη Mi: εὐφράνη P 41 γὰρ addidi 42 ὅκωσπερ P: ὅκως πῦρ T. Davidson (*A.J.P.* 5, 1884, p. 503) et E. Nestle πῦρ add. Diels: μύρον add. Gu. A. Heidel: ἔλαιον add. H. Fraenkel, agn. B. Snell ὄ addidi ὅπῳ ἂν P, corr. Mi <θυώμα> θυώμασιν Bernays, agn. Bunsen, Go, Cr, Bywater 42/43 ὄνομά- ζεται P: ὄ νομίζεται Wordsworth: <ὄ> ὄνομάζεται Cr 44 δὴ scripsi: δὲ P γίνεται addidi <ἀ>νοήτους Bernays: νοητοὺς P 45 λέγοις ἂν αὐτοὺς Bernays: λέγοισαν ἑαυτοὺς P: λέγοιεν ἑαυτοὺς Mi We 46 τὰ coniec. Mi, Bernays: τῶ P

- δὸν ταῦτὰ ὁμολογεῖν. λέγουσι γὰρ οὕτως· ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν θεὸν εἶναι
 <τὸν> πάντων δημιουργὸν καὶ <τὸν> πατέρα, εὐδοκῆσαντα μὲν πεφηνέ-
 10 ναι τοῖς ἀρχῆθεν δικαίως, ὄντα <δὲ> ἀόρατον. ὅτε μὲν γὰρ οὐχ ὁράται,
 ἐστὶν ἀόρατος, <ὅτε δὲ ὁράται, ὀρατός· καὶ> ἀχώρητος μὲν ὅτε μὴ 50
 χωρεῖσθαι θέλει, χωρητὸς δὲ ὅτε χωρεῖται· οὕτως <δὲ καὶ> κατὰ τὸν
 αὐτὸν λόγον <ἐστὶν> ἀκράτητος καὶ κρατητός, ἀγέν<ν>ητος <καὶ γεννη-
 τός>, ἀθάνατος καὶ θνητός. πῶς <οὖν> οὐχ Ἡρακλείτου οἱ τοιοῦτοι
 δειχθήσονται μαθηταί; μὴ <αὐ>τῇ δὴ τῇ λέξει, <ι>δία <δὲ> φθάσας ἐφι-
 55 λοσόφησεν ὁ σκοτεινός;
- Ἔτι δὲ καὶ τὸν αὐτὸν υἱὸν εἶναι λέγει καὶ πατέρα, οὐδεὶς ἀγνοεῖ·
 11 λέγει γὰρ οὕτως· ὅτε μὲν οὖν μὴ <γε>γένητο ὁ πατήρ, δικαίως πατήρ
 προσηγόρευτο· ὅτε δὲ ἠϋδόκησε γένεσιν <ἐκ παρθένου> ὑπομεῖναι,
 γεν<ν>(η)θεὶς ὁ <πατήρ> υἱὸς ἐγένετο αὐτὸς ἑαυτοῦ, οὐχ ἑτέρου. οὕτως
 γοῦν δοκεῖ μοναρχίαν συνιστᾶν, ἐν καὶ τὸ αὐτὸ φάσκων ὑπάρχειν 60
 πατέρα καὶ υἱόν, γινόμενον οὐχ ἕτερον ἐξ ἑτέρου, ἀλλ' αὐτὸν ἐξ ἑαυτοῦ·
 ὀνόματι μὲν πατέρα καὶ υἱὸν καλούμενον κατὰ χρόνων τροπήν, ἓνα δὲ
 <ὄντα· καὶ> τοῦτον εἶναι τὸν φανέντα, καὶ γένεσιν ἐκ παρθένου ὑπομεί-
 ναντα, καὶ ἐν ἀνθρώπο(ις) ἀνθρώπον ἀναστραφέντα· υἱὸν μὲν <γὰρ>
 65 ἑαυτὸν τοῖς ὁρῶσιν ὁμολογοῦντα διὰ τὴν γενομένην γένεσιν, πατέρα δὲ
 12 <ὄντα> [εἶναι] / καὶ τοῖς χωροῦσιν (μ)ῆ ἀποκρύψαντα. <καὶ> τοῦτον
 <εἶναι τὸν> πάθει <προσελθόντα καὶ> ξύλῳ προσπαγ(έ)ντα καὶ ἑαυτῷ
 τὸ πνεῦμα παραδόντα· <τὸν> ἀποθανόντα καὶ μὴ ἀποθανόντα καὶ

P f. 112^v

47-53 et 57-71 cf. H X. 27.1-2; IX. 12.16-19; X. 27.3-4; c. Noët. 1; 3; 7; Eriph. Pan. 57. 1.2; 1.8; 3.2; 3.9; 4.8; Jo 10:30; 14:10 et 17:22-23; Theodoret. Haer. 3.3 et al.

47 ταῦτὰ Wordsworth: ταῦτα P 48 τὸν^{1,2} addidi conl. H μὲν scripsi:
 δὲ P 48/49 πεφηνέειν P 49 δὲ addidi 50 ἐστὶν Cr (εἶναι H): ἦν P I
 ὅτε δὲ ὁράται, ὀρατός ex H et Theodoro add. Go et καὶ addidi μὲν scripsi: δὲ P
 51 δὲ² καὶ addidi 52 ἐστὶν addidi καὶ κρατητός Bernays (κρατητός Words-
 worth): ἀκράτητος P ἀγέννητος Go ex H et Theodor.: ἀγένητος P 52-53 καὶ
 γεννητός ex H et Theodor. add. Go (καὶ γενητός add. Bernays, γενητός add. Wordsworth)
 53 οὖν add. suad. We 54 μὴ <αὐ>τῇ τῇ λέξει Mi et δὴ scripsi: μὴ δὲ λέξει P:
 <εἰ καὶ> μὴ τῆδε τῇ λέξει We <ι>δία <δὲ> φθάσας coniec. We: διαφθάσας P
 57 γὰρ scripsi: δὲ P <γε>γένητο Mi: γένητο P 58 προσηγόρευτο P: προηγο-
 ρεύ(ε)το Wordsworth ἐκ παρθένου addidi conl. v. 63 et H X. 27.2 59 γεν-
 ηθεὶς Mi: γεν(η)θεὶς P πατήρ add. suad. We (sive ὁ delendum) 60 γοῦν
 scripsi: γὰρ P 61 γινόμενον scripsi: καλούμενον P (cf. v. 62) 63 ὄντα· καὶ
 addidi εἶναι τοῦτον P, transposui 64 ἀναστραφέντα P γὰρ addidi
 66 ὄντα addidi εἶναι deleui (cf. v. 67) καὶ² addidi 67 εἶναι addidi et
 τὸν add. suad. We πάθει P: παθεῖν Wordsworth et Cr προσελθόντα καὶ
 addidi ex H ξύλῳ Wordsworth et Cr: ξύλου P 68 τὸν addidi

70 εαυτὸν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσαντα· τὸν ἐν μνημείῳ ταφέντα καὶ
 λόγῃ τρωθέντα καὶ ἥλοις καταπαγέντα. τοῦτον <οὖν> τὸν τῶν ὅλων
 θεὸν καὶ πατέρα <υἷον> εἶναι λέγει Κλεομένης καὶ ὁ τοῦτου χορὸς,
 Ἡρακλείτειον σκότος ἐπεισάγοντες πολλοῖς.

Ταύτην τὴν αἴρεσιν ἐκράτυνε Κάλλιστος, ἀνὴρ ἐν κακίᾳ πανοῦργος 1 11
 καὶ ποικίλος πρὸς πλάνην, θηρώμενος τὸν τῆς ἐπισκοπῆς θρόνον. <ὅς>
 τὸν Ζεφυρίνον, ἄνδρα ιδιώτην καὶ ἀγράμματον καὶ ἄπειρον τῶν ἐκκλη-
 5 σιαστικῶν ὄρων – ὃν πείθων δόμασι καὶ ἀπαιτήσεσιν ἀπειρημέναις ἦγεν
 εἰς ὃ <ἐ>βούλετο, ὄντα δωρολήπτην καὶ φιλάργυρον –, ἔπειθεν αἰεὶ στά-
 σεις ἐμβάλ<λ>εῖν ἀνὰ μέσον τῶν ἀδελφῶν, αὐτὸς τὰ ἀμφοτέρα μέρη
 ὕστερον «κερκώπων λόγοις» πρὸς ἑαυτοῦ φιλίαν κατασκευάζων· καὶ
 τοῖς μὲν <τὴν> ἀλήθειαν [λέγων ὁμοία] φρονοῦσι ποτὲ κατ' ἰδίαν
 <λέγων> τὰ ὁμοία φρονεῖν ἡπάτα <αὐτούς>, πάλιν δ' αὐ τοῖς τὰ Σαβελ-
 10 λίου <φρονοῦσιν> ὁμοίως. ὃν καὶ αὐτὸν ἐξέστησε, δυνάμενον κατορ-
 θοῦν· ἐν <μὲν> γὰρ τῷ ὑφ' ἡμῶν παραινέσθαι οὐκ ἐσκληρύνετο, ἡνίκα 2
 δὲ σὺν τῷ Καλλίστῳ ἐμόναζεν, ὑπ' αὐτοῦ ἀνεσεῖετο πρὸς τὸ δόγμα τοῦ
 Κλεομένους ῥέπειν, φάσκοντος τὰ ὁμοία φρονεῖν. ὁ δὲ τότε μὲν τὴν
 πανουργίαν αὐτοῦ οὐκ ἐνόει, αὐτίς δὲ ἔγνω, ὡς διηγήσομαι μετ' οὐ
 15 πολὺ.

De cc. 11 et 12 cf. I. Doellinger, *H. und Kallistus* etc. (Ratisbonae 1853); A. Hamel, *Kirche bei H. von Rom* (Guterslohiae 1951), pp. 59–76 et 113–127; I.-M. Hanssens, *La liturgie d'H.* (Romae 1959), pp. 302–318, et in *Archivo hist. pontif.* 3 (1965), pp. 7–29; C. Beyschlag, 'Kallist und H.', *Theol. Zeitschr.* 20 (1964), pp. 103–124; M. Richard in *Dictionnaire de Spiritualité* 44–45 (1968), pp. 534–536 et 568–571, et al. 3 cf. *Act* 4: 13 7 cf. *Prv* 26: 22 λόγοι κερκώπων μαλακοί 14 διηγήσομαι: cf. H IX. 12.15–16

70 οὖν addidi 71 υἷον addidi

2 θερόμενος P ὅς addidi: οὗτος add. suad. Roesper 4 δόμασι Go: δόγμασι P:
 δωρήμασι Bernays (*Ges. Abb.* I, p. 81 n.), Roesper et Cr ἀπαιτήσεσιν P: ἀπαντήσεσιν
 Bernays: ἀπατήσεσιν coniec. We 5 βούλετο P 6 ἐμβάλλειν scripsi: ἐμβα-
 λειν P ἀναμέσων P 7 κερκώπων scripsi e LXX: κερκώποις P: κερκωπέις
 Mi cett. ἑαυτοῦ Mi: ἑαυτοῦς P 8 τὴν addidi λέγων ὁμοία secl. ut dit-
 togr. Bunsen κατ' ἰδίαν coniec. Mi, Bunsen: κατ' ἰδέαν P: κατ' ἰδέαν Wordsworth
 9 λέγων add. Mi (post φρονεῖν add. Bunsen) αὐτούς addidi αὐ τοῖς Bunsen:
 αὐτοῖς P 10 φρονοῦσιν addidi (cf. v. 8) δυνάμενον P Go: δυνάμενος coniec.
 Mi, agn. Bunsen Cr We 11 μὲν addidi 12 τοῦ scripsi: τὸ P 13 ῥέπειν
 coniec. Mi: ραπεῖν P

- 3 Αὐτὸν δὲ τὸν Ζεφυρίνον παράγων ἔπειθε δημοσίᾳ <ποτὲ μὲν> λέγειν· «ἐγὼ οἶδα ἓνα θεὸν Χριστὸν Ἰησοῦν, καὶ πλὴν αὐτοῦ ἕτερον οὐδένα γεν(ν)ητὸν καὶ παθητὸν», ποτὲ δὲ λέγειν· «οὐχ ὁ πατὴρ ἀπέθανεν, ἀλλὰ ὁ υἱός», οὕτως <τε> ἄπαυστον τὴν στάσιν ἐν τῷ λαῷ διετήρησεν. / οὐ τὰ νοήματα γνόντες ἡμεῖς οὐ συνεχωροῦμεν <αὐτῷ, ἀλλὰ δι>ελέγχοντες καὶ ἀντικαδιστάμενοι <πρὸς αὐτὸν ἀντηγωνιζόμεθα> ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. ὃς <δὲ> εἰς ἀπόνοιαν χωρῶν διὰ τὸ πάντα αὐτοῦ τῇ ὑποκρίσει συντρέχειν, ἡμᾶς δὲ οὐ, ἀπεκάλει ἡμᾶς διθέους, ἐξεμῶν παρὰ βίαν τὸν ἐνδομυχοῦντα αὐτῷ ἰόν. 20
- 4 Τούτου <οὖν> τὸν βίον δοκεῖ ἡμῖν, ἀγαπητοί, ἐκθέσθαι, ἐπεὶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἡμῖν ἐγεγόνει, ὅπως διὰ τοῦ φανῆναι τοῦ τοιοῦτου τὴν ἀναστροφήν εὐεπίγνωστος καὶ γελοία τοῖς νοῦν ἔχουσιν εὐθύς γένηται ἢ διὰ τούτου ἐπικειρημένη αἴρεσις. οὗτος ἐμαρτύρησεν ἐπὶ Φουσκιανοῦ ἐπάρχου ὄντος <τῆς> Ῥώμης, ὁ δὲ τρόπος τῆς αὐτοῦ μαρτυρίας τοιοῦδε ἦν. 30
- 12 1 Οἰκέτης ἐτύγχανε Καρποφόρου τινός, ἀνδρὸς πιστοῦ ὄντος ἐκ τῆς Καίσαρος οἰκίας. τούτῳ ὁ Καρποφόρος, ἄτε δὴ ὡς πιστῷ, χρῆμα οὐκ ὀλίγον κατεπίστευσεν, ἐπαγγειλάμενος κέρδος προσοίσειν ἐκ πραγματείας τραπεζιτικῆς· ὃς λαβῶν τράπεζαν ἐπεχείρησεν ἐν τῇ λεγομένη Πισκίῃ πουπλικῇ. ᾧ οὐκ ὀλίγα παραθῆκαι τῷ χρόνῳ ἐπιστεύθησαν ὑπὸ χηρῶν καὶ ἀδελφῶν προσχήματι τοῦ Καρποφόρου· ὁ δὲ ἐξαφανίσας τὰ πάντα ἠπόρει. οὐ ταῦτα πράξαντος οὐκ ἔλιπεν ὃς ἀπαγγείλη τῷ Καρποφόρῳ, ὁ δὲ ἔφη ἀπαιτ(ῆσ)εῖν λόγους παρ' αὐτοῦ. ταῦτα <δὲ> συνι-

23 διθέους: cf. H IX. 12.16; Tert. *Adv. Praxeam* 13.1 duo dii praedicantur; 19.8 et al.; C. Preysing in *Zeitschr. f. kath. Theol.* 50 (1926), p. 604 ss.; A. Hamel, o. c., p. 114 ss.

16 παράγων scripsi (cf. v. 4 s.): προάγων P δημοσία ἔπειθε P, transposui ποτὲ μὲν addidi (cf. v. 18) 18 γεννητὸν scripsi: γενητὸν P λέγειν (sc. v. 16 ἔπειθε) scripsi: λέγων P 19 τε addidi 20 αὐτῷ, ἀλλὰ addidi <δι>ελέγχοντες scripsi ex H IX. 7.3: ἐλλέγοντες P 21 πρὸς αὐτὸν addidi ex H IX. 7.3 et ἀντηγωνιζόμεθα supplevi ex coniectura 22 δὲ addidi 23 παραβίαν P 23/24 ἐνδομυχοῦντα P 25 οὖν addidi ἀγαπητοί scripsi: ἀγαπητὸν P 27 γελοία scripsi: τεχνα P, ut. v.: ταχνα Mi: τάχα Wordsworth: φανερά We (concl. H X. 8) εὐθύς Mi: εὐθῆς P: εὐθῆς Wordsworth 28 ἐπικειρημέναι P 29 τῆς¹ addidi c. 12: 3 ἐπαγγειλάμενος P: ἐπαγγειλαμένω Wordsworth, agn. We 5 Πισκίῃ Sauppe: πικινῇ P τῷ <τότε> χρόνῳ Cr 6 ἐξαφανήσας P 7 ἔλιπεν Mi (cf. vv. 12, 38, i. q. 'non defuit qui'): ἔλειπεν P 8 ἀπαιτ(ῆσ)εῖν We: ἀπαιτεῖν P: ἀπαιτεῖν <ἄν> coniec. Wordsworth δὲ² addidi

δὼν ὁ Κάλλιστος καὶ τὸν παρὰ τοῦ δεσπότης κίνδυνον ὑφορώμενος,
 10 ἀπέδρα τὴν φυγὴν κατὰ θάλασσαν ποιούμενος· ὃς εὐρῶν πλοῖον ἐν τῷ
 Πόρτῳ ἔτοιμον πρὸς ἀναγωγὴν, ὅποι <ἄν> ἐτύγχανε πλεον ἀνέβ(η)
 πλευσόμενος. ἀλλ' οὐδὲ οὕτως λαθεῖν δεδύνηται· οὐ γὰρ ἔλιπεν ὃς
 ἀπαγγεῖλη τῷ Καρποφόρῳ τὸ γεγενημένον. ὁ δὲ ἐπιστὰς(ς) κατὰ τὸν 3 P. f. 113^v
 λιμένα ἐπειράτο ἐπὶ τὸ πλοῖον ὀρμᾶν κατὰ <τὰ> μεμ(η)νυμένα· τοῦτο
 15 γὰρ ἦν ἐστὸς ἐν μέσῳ τῷ λιμένι. τοῦ δὲ πορθιμέως βραδύνοντος, ἰδὼν
 πόρρωθεν ὁ Κάλλιστος τὸν δεσπότην, ὦν ἐν τῷ πλοίῳ καὶ γνοὺς ἑαυτὸν
 συνελήφθαι, ἠφείδῃσε τοῦ ζῆν καὶ ἔσχατα ταῦτα λογισάμενος <εἶναι>
 ἔρριψεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν. οἱ δὲ ναῦται καταπηδήσαντες εἰς τὰ 4
 σκάφη ἄκοντα αὐτὸν ἀνείλοντο, τῶν δὲ ἀπὸ τῆς γῆς μεγάλα βοῶντων,
 20 καὶ οὕτως τῷ δεσπότη παραδοθεὶς ἐπανήχθη εἰς τὴν Ῥώμην. ὃν ὁ
 δεσπότης εἰς πιστρίνον κατέθετο.

Χρόνου δὲ διελθόντος, ὡς συμβαίνει γίνεσθαι, προσελθόντες ἀδελφοὶ 5
 παρεκάλουν τὸν Καρποφόρον, ὅπως ἐξαγάγῃ τῆς κολάσεως τὸν δραπέ-
 την, φάσκοντες αὐτὸν ὁμολογεῖν ἔχειν παρά τισι χρῆμα ἀποκείμενον.
 25 ὁ δὲ Καρποφόρος, ὡς εὐλαβῆς, τοῦ μὲν ἰδίου ἔλεγεν ἀφειδεῖν, τῶν δὲ 6
 παραθηκῶν φροντίζειν – πολλοὶ γὰρ αὐτῷ ἀπεκλαίοντο λέγοντες ὅτι
 τῷ αὐτοῦ προσχῆματι ἐπίστευσαν τῷ Καλλίστῳ ἃ πεπιστεύκεισαν –,
 καὶ πεισθεὶς ἐκέλευσεν ἐξαγαγεῖν αὐτόν. ὁ δὲ μηδὲν ἔχων ἀποδιδόναι, 7
 καὶ πάλιν ἀποδιδράσκειν μὴ δυνάμενος διὰ τὸ φρουρεῖσθαι, τέχνην
 30 θανάτου ἐπενόησε καὶ σαββάτῳ, σκηψάμενος ἀπιέναι ὡς ἐπὶ χρεώστας,
 ὥρμησεν ἐπὶ τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων συνηγμένην καὶ στὰς κατε-
 στασίαζεν αὐτῶν. οἱ δὲ καταστασιασθέντες (ὕ)π' αὐτοῦ, ἐνυβρίσαντες
 αὐτὸν καὶ πληγὰς ἐμφορήσαντες ἔσ(υ)ρον ἐπὶ τὸν Φουσκιανόν, ἔπαρχον
 ὄντα τῆς πόλεως. ἀπεκρίναντο δὲ τάδε· Ῥωμαῖοι συνεχώρησαν <μὲν> 8
 35 ἡμῖν τοὺς πατρώους νόμους δημοσίᾳ ἀναγινώσκειν, οὗτος δὲ ἐπεισελ-
 θὼν / ἐκώλυε καταστασιαζῶν ἡμῶν, φάσκων εἶναι Χριστιανός. τοῦ δὲ
 Φο(υ)σκιανοῦ πρὸ βήματος τυγχάνοντος καὶ τοῖς ὑπὸ <τῶν> Ἰουδαίων
 λεγομένοις κατὰ τοῦ Καλλίστου ἀγανακτοῦντος, οὐκ ἔλιπεν ὁ ἀπαγγεῖ-
 9
 40 ἐπάρχου ἐβόα· δέομαι, κύριε Φουσκιανέ, μὴ σ(ὑ) αὐτῷ πίστευε· οὐ γὰρ

P. f. 114^r

11 ὅποι Roeser: ὅπου P ἄν addidi πλεον Wordsworth et Roeser: πλεων P
 14 τὰ add. Wordsworth 15 γὰρ scripsi: δὲ P 16 πόρρωθεν P 17 συνη-
 λεῖφθαι P, corr. Wordsworth εἶναι addidi 19 δὲ Klostermann: δὲ P: del.
 Sauppe 20 οὕτως Bunsen: οὗτος P 21 πιστρίνον Sauppe: πίστρινον P
 27 αὐτοῦ Mī: αὐτῷ P 29 φρουρεῖσθαι Mī: φθορεῖσθαι P 30 σκηψάμενος Mī:
 σκεψάμενος P 31 συνηγμένην scripsi: συνηγμένων P <ἐπι>στὰς coniec. Go
 (cf. v. 13) 34 μὲν addidi 37 φοσκιανοῦ P τῶν addidi (cf. vv. 31, 42)
 38/39 ἐπαγγεῖλας P, corr. Roeser 40 σ(ὑ) αὐτῷ Mī: ἐαυτῷ P

ἔστι Χριστιανός, ἀφορμὴν δὲ ζητεῖ θανάτου χρήματά μου πολλὰ ἀφανίσ-
σας, ὡς ἀποδείξω. τῶν δὲ Ἰουδαίων ὑποβολὴν τοῦτο νομισάντων, ὡς
ζητοῦντος τοῦ Καρποφόρου ταύτη τῇ προφάσει ἐξελέσθαι αὐτόν, μᾶλλον
ἐπιφθόνως κατεβόων τοῦ ἐπάρχου. ὁ δὲ κινηθεὶς ὑπ' αὐτῶν, μαστιγῶσας
αὐτὸν ἔδωκεν εἰς μέταλλον Σαρδονίας.

45

10 Μετὰ χρόνον δέ, ἐτέρων ἐκεῖ ὄντων μαρτύρων, θελήσασα ἡ Μαρκία,
οὔσα φιλόθεος παλ(λ)ακῆ Κομόδου, ἔργον τι ἀγαθὸν ἐργάσασθαι,
προσκαλεσαμένη τὸν μακάριον Οὐϊκτορα, ὄντα ἐπίσκοπον τῆς ἐκκλη-
σίας κατ' ἐκεῖνο καιροῦ, ἐπηρώτα (αὐτόν) τίνας εἶεν (οἱ) ἐν Σαρδονία
11 ἔδωκεν, εἰδῶς τὰ (τε)τολμημένα παρ' αὐτοῦ. τυχοῦσα οὖν τῆς ἀξιώ-
σεως ἡ Μαρκία παρὰ τοῦ Κομόδου, δίδωσι τὴν ἀπολύσιμον ἐπιστολὴν
Ἰακίνθῳ τινί, σπάδοντι (ὄντι) πρεσβυτέρῳ· ὃς λαβὼν διέπλευσεν εἰς
τὴν Σαρδονίαν καὶ ἀποδοὺς τῷ κατ' ἐκεῖνο καιροῦ τῆς χώρας ἐπιτρο-
12 πεύοντι ἀπέλυσε τοὺς μάρτυρας πλὴν τοῦ Καλλίστου. ὁ δὲ γονυπετῶν
καὶ δακρύων ἰκέτευε καὶ αὐτὸς τυχεῖν ἀπολύσεως. δυσωπηθεὶς οὖν ὁ
Ἰακίνθος ἀξιοῖ τὸν ἐπίτροπον (ἀπολύσαι καὶ αὐτόν), φάσκων θρέψας
εἶναι Μαρκίας (καὶ) τασσόμενος αὐτῷ τὸ ἀκίνδυνον· ὁ δὲ πεισ(θ)εὶς
13 ἀπέλυσε καὶ τὸν Κάλλιστον. οὐ παραγενομένου ὁ Οὐϊκτωρ πάνυ ἤχθητο
ἐπὶ τῷ γεγόνῳτι, ἀλλ' ἐπεὶ εὐσπλαγχνος ἦν, ἡσύχαζε· φυλασσόμενος δὲ
τὸν ὑπὸ πολλῶν ὄνειδον – οὐ γὰρ ἦν μακρὰν τὰ ὑπ' αὐτοῦ τετολμη-
14 μένα –, ἔτι δὲ καὶ τοῦ Καρποφόρου ἀντιπίπ(τ)(ο)ντος, πέμπει αὐτόν
καταμένειν ἐν Ἀνθείῳ, ὀρίσας αὐτῷ μηνιαῖον τι εἰς τροφάς.

50

55

60

14 Μεθ' οὐ κοίμησιν Ζεφυρίνος, (ὡς) σ(υ)ναράμενον αὐτόν (θ)έλων
(ἔχειν) πρὸς τὴν κατάστασιν τοῦ κλήρου, ἐτίμησε(ν ἐπὶ) τῷ ἰδίῳ

65

46 Μαρκία: cf. Dion. Cass. 72. 4.6–7 48 Οὐϊκτωρ: episcopus eccl. Romanae XIII
(A.D. 189–198); cf. Euseb. *Hist. eccl.* 5.22; 5. 28.3 et al. 64 Ζεφυρίνος: episcopus
eccl. Romanae XIV (A.D. 198–217); cf. Euseb. *H. eccl.* 5. 28.7; 6. 14.10; 6. 21.1; H IX.
7.1–2; 11.1 et 3 et al.

42 ὡς² Mi: οὐς P 47 οὔσα – κομόδου post ἐργάσασθαι P, transposui παλα-
κῆ P Κομόδου (hic et in v. 52) coniec. Go 49 αὐτόν addidi οἱ addidi
51 τολμημένα P, corr. Mi 52 ἀπολύσιμον Go: ἀπολυσίμην P 53 ὄντι addidi
57 ἀπολύσαι καὶ αὐτόν supplevi (cf. vv. 55, 56, 59): ἀπολύειν add. Bunsen 58 καὶ
addidi 60 ἡσύχαζε scripsi: ἡσύχασε P 61 τὸν ... ὄνειδον P: τὸ ... ὄνειδος
coniec. Go, agn. Cr 62 ἀντιπίπ(ο)ντος P, ut v. 63 Ἀντίῳ coniec. Mi
εἰς τροφάς coniec. Mi: ἐκ τροφάς P², ἐκ τροφῆς P¹, ut v.: ἐκτροφῆς Go 64 κύμη-
σιν P ζεφυρίνον P ὡς addidi (θ)έλων scripsi: σχῶν P 65 ἔχειν
addidi (cf. H IX. 7.2) κατάστασιν P: καταστα(σία)σιν coniec. Roepert: κατάσχεσιν
Wordsworth ἐπὶ addidi

κακῶ, καὶ τούτου (χάριν) μεταγαγῶν ἀπὸ τοῦ Ανθείου εἰς τὸ κοιμη-
 τήριον κατέστησεν. ᾧ ἀεὶ συνῶν (ὁ Κάλλιστος) καί, καθὼς φθάσας
 προεῖπον, ὑποκρίσει αὐτὸν θεραπεύων ἐξηφάνισε, μήτε κρίναι τὰ λεγό-
 70 αὐτῷ πρὸς ἃ (αὐτὸς) ἤδeto ὁμιλοῦντος.
 Οὗτο(ς) μετὰ τὴν τοῦ Ζεφυρίνου τελευταίην νομίζων τετυχηκέμαι οὐ 15
 ἐθρηῶτο, τὸν Σαβέλλιον ἀπέωσεν ὡς μὴ φρονοῦντα ὀρθῶς, δεδοικῶς
 ἐμὲ καὶ νομίζων οὕτω δύνασθαι ἀποτρίψασθαι τὴν πρὸς τῆς ἐκκλησίας
 (κατ' αὐτοῦ) κατηγορίαν ὡς [μὴ] ἄλλοτρίως φρονοῦν(τος)· ἦν οὖν
 75 γόης καὶ πανοῦργος καὶ ἐπὶ χρόνον συνήρπασε πολλοῦς. ἔχων δὲ καὶ 16
 τὸν ἰὸν ἐγκείμενον ἐν τῇ καρδίᾳ (αὐτοῦ) καὶ εὐθέως μηδὲν φρονῶν,
 ἅμα δὲ καὶ αἰδοῦμενος (μὴ) τὰ ἀληθῆ λέγειν, διὰ τὸ δημοσία ἡμῖν
 ὀνειδιζόντα εἰπεῖν· «δίδεοί ἐστε», ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ Σαβελλίου
 80 συχνῶς κατηγορεῖσθαι ὡς παραβάντα τὴν πρώτην πίστιν, ἐφεῦρεν
 αἴρεσιν τοιάνδε, λέγων τὸν Λόγον αὐτὸν εἶναι υἰόν, αὐτὸν καὶ πατέρα,
 ὀνόματι μὲν (υἰὸν καὶ πατέρα) καλούμενον, ἐν δὲ ὄν(τα), τὸ πνεῦμα
 ἀδιαίρετον· οὐ (γὰρ) ἄλ(λ)ο (μὲν) εἶναι πατέρα, ἄλλο δὲ υἰόν, ἐν δὲ 17
 καὶ τὸ αὐτὸ (πνεῦμα) ὑπάρχειν. καὶ τὰ πάντα γέμειν τοῦ θείου πνεύ-
 ματος, τὰ τε ἄνω καὶ (τὰ) κάτω. καὶ εἶναι τὸ ἐν τῇ παρθένῳ σαρκωθὲν
 85 πνεῦμα οὐχ ἕτερον παρὰ τὸν πατέρα, ἀλλὰ ἐν καὶ τὸ αὐτό. καὶ τοῦτο

71 Callistus episcopus eccl. Romanae XV (A.D. 217-222); cf. Euseb. *H. eccl.* 6. 21.2; H IX. 7.2-3; X. 27.3-4 72 Σαβέλλιον: cf. vv. 78; 97; H IX. 11.1-2; Eriph. *Pan.* 62.1.1-2.3; Philastr. 54; August. *Haer.* 41; Theodoret. *Haer.* 2.9; G. Bardy in *Dict. de théol. cath.* 10, pp. 2201-2208 (s. v. Monarchianisme) et al. 78 δίδεοί ἐστε: cf. v. 87 s.; H IX. 11.3; Tert. *Adv. Praxeam* 13.1; 19.8; C. Andresen, *Die Kirchen der alten Christenheit* (Stuttgartiae 1971), p. 175 n. 122, et al. 80-93 cf. H X. 27.3-4 80-83 cf. Eriph. *Pan.* 62. 1.4 Δογματίζει γὰρ οὗτος καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ Σαβελλιανοὶ τὸν αὐτὸν εἶναι πατέρα, τὸν αὐτὸν εἶναι υἰόν, τὸν αὐτὸν εἶναι ἅγιον πνεῦμα, ὡς εἶναι ἐν μιᾷ ὑποστάσει τρεῖς ὀνομασίας; Theodoret. 2.9 83 s. cf. Ignat. *Ep. ad Magnesios* 14; Clem. *Hom.* 6.1

66 τούτου scripsi: τοῦτον P χάριν addidi 67 ὁ Κάλλιστος addidi 68 ἐξε-
 φάνισε P, corr. Roper 70 αὐτὸς (i. e. Callistus) addidi (cf. H IX. 11.1 et 3)
 ἤδeto P 71 οὗτο(ς) (i. e. Callistus) scripsi: οὕτω P 73 τῆς scripsi: τὰς P
 74 κατ' αὐτοῦ addidi μὴ seclusi φρονοῦν(τος) scripsi: φρονῶν P
 75 χρόνον coniec. We: χρόνω P 76 αὐτοῦ addidi εὐθέως P: εὐθέος coniec.
 R. Scott 77 μὴ addidi 79 παραβάντα Bunsen et Wordsworth: παραβάντος P
 81 υἰὸν καὶ πατέρα supplevi ex H IX. 10.11: ἄλλο add. suad. Wordsworth ὄν(τα),
 τὸ scripsi: ὄν τὸ P: ὄντα Bunsen 82 οὐ (γὰρ) ἄλ(λ)ο (μὲν) scripsi: οὐχ ἄλλο P
 83 πνεῦμα addidi ex H γεμῖν P 84 τὰ² addidi

- εἶναι τὸ εἰρημένον· «οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν
 18 ἐμοί;» τὸ μὲν γὰρ βλεπόμενον, ὅπερ ἐστὶν ἄνθρωπος, τοῦτο εἶναι τὸν
 υἷόν, τ(ὸ) δὲ ἐν τῷ υἱῷ χωρηθὲν πνεῦμα, τοῦτ(ο) εἶναι τὸν πατέρα. οὐ
 γάρ, φησὶν, ἐρῶ / δύο θεοὺς, πατέρα καὶ υἷόν, ἀλλ' ἓνα· ὁ γὰρ ἐξ
 90 <ἐ>αυτοῦ γενόμενος πατὴρ, προσλαβόμενος τὴν σάρκα ἐθεοποίησεν
 <αὐτὴν> ἐνώσας ἑαυτῷ καὶ ἐποίησεν ἓν, ὡς καλεῖσθαι πατέρα καὶ υἷόν
 ἓνα θεόν. καὶ τοῦτο, ἐν ὃν πρόσωπον, μὴ δύνασθαι εἶν(αι) δύο, καὶ
 19 οὕτως τὸν πατέρα συμπεπονθέναι τῷ υἱῷ. οὐ γὰρ θέλει λέγειν τὸν
 πατέ(ρα) πεπονθέναι καὶ ἐν εἶναι πρόσωπον, <οὕτως νομίζων> ἐκφυγεῖν
 τὴν εἰς τὸν πατέρα βλασφημίαν ὁ ἀνόητος καὶ ποικίλος· ὁ <ς> ἄνω
 95 κάτω σχεδιάζων βλασφημίας, ἵνα μόνον κατὰ τὴν ἀλήθειαν λέγειν
 δοκῆ, ποτὲ μὲν εἰς τὸ Σαβελλίου δόγμα ἐπίπτων, ποτὲ δὲ εἰς τὸ Θεο-
 δότου οὐκ αἰδεῖται.
- 20 Τοιαῦτα <οὖν> ὁ γόης τολμήσας συνεστήσατο διδασκαλεῖον, κατὰ
 τῆς ἐκκλησίας οὕτως διδάξας· καὶ πρῶτος τὰ <ς> πρὸς τὰς ἡδονὰς
 100 <ἀμαρτίας> τοῖς ἀνθρώποις συγχωρεῖν ἐπενόησε, λέγων πᾶσιν <τοῖς>
 ὑπ' αὐτῷ ἀφίεσθαι <τὰς> ἀμαρτίας. ὁ γὰρ παρ' ἐτέρῳ τινὶ συναγόμενος
 [καὶ λεγόμενος] Χριστιανός, εἴ τι ἂν ἀμάρτη, φησὶν, οὐ λογίζεται αὐτῷ
 21 ἡ ἀμαρτία, εἰ προσδράμοι τῇ τοῦ Καλλίστου σχολῇ. οὐ τῷ ὄρω ἀρεσ-
 κόμενοι πολλοὶ <τὴν> συνειδήσιν πεπηγότες, ἅμα τε καὶ <οἱ> ὑπὸ πολλῶν
 105 αἰρέσεων ἀποβληθέντες, τινὲς δὲ καὶ ἐπὶ καταγνώσει ἐκβλητοὶ τῆς
 ἐκκλησίας ὑφ' ἡμῶν γενόμενοι, προσχωρήσαντες αὐτῷ ἐπλήθυναν τὸ
 διδασκαλεῖον αὐτοῦ.

86 s. Jo 14 : 10; H c. Noët. 7; Eriph. Pan. 57. 4.8; 62. 2.3; 7.7; cf. Jo 10:30 et 38; 17:22-23; Tert. Adv. Praxeam 20 et al. 90 ἐθεοποίησεν: cf. Lampe, s. v. θεοποιέω, B 93-95 cf. Tert. Adv. Praxeam 29 directam blasphemiam in patrem veriti, diminui eam hoc modo sperant..., si filius quidem patitur, pater vero compatitur. stulti et in hoc: quid est enim compati quam cum alio pati?... times dicere passibilem quem dicis compabilem.

87 post ἐμοί add. ἐστιν NT (et H c. Noët. 7) 89-90 ἐξ <ἐ>αυτοῦ scripsi ex H IX.
 10.11: ἐν αὐτῷ P 91 αὐτὴν addidi 93 συνεπεον- P 94 οὕτως νομίζων
 supplevi: οὕτω πως ἐλπίζων add. Bunsen et Cr: ὥστε add. Volkmar: ὡς add. Go: ἀλλ'
 add. We 95 ὁ <ς> coniec. Go: ὁ P 96 σχεδιάζων P: σκεδιάζων Bunsen et Scott I
 μόνον <οὐ> Cr τὴν ἀλήθειαν scripsi: τῆς ἀληθείας P 97 δοκῆ P², -εἰ P¹
 99 οὖν addidi 100 τὰ <ς>¹ scripsi: τὰ P 101 ἀμαρτίας addidi (cf. vv. 102, 103) I
 συγχωρεῖν P, corr. Mi τοῖς addidi 102 αὐτῷ scripsi: αὐτοῦ P τὰς addidi
 103 καὶ λεγόμενος seclusi ut dittogr. εἰ P: ὁ coniec. Mi, agn. Cr φησὶν scripsi:
 φασὶν P 105 τὴν add. E. Schwartz πεπηγότες scripsi (i. q. 'duram conscientiam
 habentes'): πεπηγότες P οἱ addidi 106 ἐκκλητοὶ P, corr. Mi 107 αὐτῷ
 coniec. We (cf. v. 102): αὐτοῖς P

Οὗτος ἐδογματίσεν ὅπως, εἰ ἐπίσκοπ(ο)ς ἁμάρτοι τι, εἰ καὶ πρὸς
 110 θάνατον, μὴ δέη κατατίθεσθαι. ἐπὶ τούτου <οὖν> ἤρξαντο ἐπίσκοποι καὶ 22
 πρεσβύτεροι καὶ διάκονοι διγάμοι καὶ τρίγαμοι καθίστασθαι εἰς κλή-
 ρους. εἰ δὲ καὶ τις ἐν κλήρῳ ὦν γαμοίη, μένειν <δεῖν ἔφη> τὸν τοιοῦτον
 ἐν τῷ κλήρῳ ὡς μὴ ἡμαρτηκότα, ἐπὶ τ(οῦ)τῶ φάσκων εἰρησθαι τὸ ὑπὸ
 τοῦ ἀποστόλου ρηθέν· «σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκέτην;» ἀλλὰ
 115 καὶ <τὴν> παραβολὴν τῶν ζι/ζανίων πρὸς τοῦτο ἔφη <λε> λέχθαι· P f. 115^v
 «ἄφετε τὰ ζιζάνια συναύξειν τῷ σίτῳ», τουτέστιν <μένειν> ἐν τῇ ἐκκλη-
 σίᾳ τοὺς ἁμαρτάνοντας. ἀλλὰ καὶ τὴν κιβωτὸν τοῦ Νῶε εἰς ὁμοίωμα 23
 <τῆς> ἐ(κ)κλησίας ἔφη γεγονέναι, ἐν ἣ <ἦσαν> καὶ κύνες καὶ λύκοι καὶ
 κόρα(κ)ες (καὶ) πάντα τὰ καθαρὰ καὶ ἀκάθαρτα, οὕτω φάσκων δεῖν
 120 εἶναι <καὶ> ἐν <τῇ> ἐκκλησίᾳ. ὁμοίως <δὲ> καὶ ὅσα πρὸς τοῦτο δυνατὸς
 ἦν συνάγειν, οὕτως ἡρμήνευσεν.

Οὗ οἱ ἀκροαταὶ ἠσθέντες τοῖς δόγμα<σι> διαμένουσιν ἐμπαίζοντες
 ἑαυτοῖς τε καὶ πολλοῖς. ὦν τῷ διδασκαλείῳ συρρέουσιν ὄχλοι· διὸ καὶ 24
 πληθύνονται, γαυριώμενοι ἐπὶ ὄχλοις <συρρέουσι> διὰ τὰς ἡδονάς, ἃς
 125 οὐ συνεχώρησεν ὁ Χριστός. οὗ καταφρονήσαντες οὐδέν<α> ἁμαρτεῖν
 κωλύουσι, φάσκοντες αὐτὸν ἀφιέναι τοῖς εὐδοκοῦσι. καὶ γὰρ καὶ γυναι-
 ξιν ἐπέτρεψεν, εἰ ἄνανδροι εἶεν καὶ ἡλικία γε [τε] <εἰς ἄνδρα ἐκ>-
 καίο<ι>ντο, <αἱ> ἐν ἀξίᾳ, εἰ <τὴν> ἑαυτῶν ἀξίαν [ἦν] μὴ βούλοιντο

109-121 cf. E. Rolffs, *Das Indulgenz-Edict des röm. Bischofs Kallist* (T. U. 11.3, Lipsiae 1893);
 C. G. Preysing, *Zeitschr. f. kath. Theol.* 43 (1919), pp. 358-362; C. Beyschlag, *Theol. Zeit-
 schr.* 20 (1964), p. 115 ss. et al. 114 *Rm* 14:4; Tert. *De pudicitia* 2.2 116 *Mt*
 13:29-30 117-120 cf. *Gn* 6:19-20 et 7:2-3; August. *c. Faustum* 12.15; Tert. *De*
idolatria 24 s. f.; Didym. Alex. *De trinit.* 2.14; Ps. Athanas. Alex. *Homil. in patres et proph.* 1;
 Ioann. Chrysost. *In Lazarum* 6.7; Cyrill. Alex. *Glaphyra in Gen.* 2 (I, p. 36 C ed. Aubert)
 124 cf. *Jdth* 9:7

110 μὴ δέη G. Pasquali: μηδεῖν P: μὴ δεῖν Mi οὖν addidi 111/112 σκληρὸς P
 112 γαμοίη Mi: γνώμη P δεῖν ἔφη addidi (cf. vv. 110, 115, 118, 119) 115 τὴν
 add. E. Rolffs (o. c., p. 68 n. 3) τοῦτο coniec. Mi: τούτῳ P <λε> λέχθαι scripsi
 (cf. vv. 113, 118): λέγεσθαι P 116 ζιζάνια P μένειν addidi (cf. v. 112)
 118 τῆς addidi ἦσαν addidi 120 καὶ¹ et τῇ addidi δὲ addidi
 121 συναγα<αγ>εῖν conieci 122 δόγμα P ἐμπέζοντες P 123 διδασκα-
 λείων P 124 πλυθῦ- P συρρέουσι addidi (cf. v. 123) 125 οὐδέν<α>
 Bunsen: οὐδέν P: οὐδέν² We 126 αὐτὸν coniec. Mi: αὐτῷ P: αὐτοῦς Bunsen
 127 γε [τε] Bunsen Go: τε τὲ P: γέ τι We εἰς ἄνδρα addidi (cf. v. 130)
 127/128 <ἐκ>καίο<ι>ντο Bunsen Go: καίοντα P: καίο<ι>ντο coniec. Mi, agn. Words-
 worth, Roeper, We 128 αἱ add. Mi ἐναξία P εἰ <τὴν> We: ἡ P: τὴν
 Mi: ἡ Wordsworth, Go ἦν del. Wordsworth, Go: εἰ coniec. Mi

καθαίρειν διὰ τοῦ νομίμως γαμηθῆναι, ἔχει(ν) ἓνα, ὃν ἂν αἰρήσωνται, 130
 σύγκοιτον, εἴτε οἰκέτην εἴτε ἐλεύθερον, καὶ τοῦτον κρίνειν ἀντὶ ἀνδρὸς
 25 <τῆν> μὴ νόμῳ γεγαμημένην. ἐνθεν ἤρξα(ν)το ἐπιχειρεῖν <αἱ> πισταὶ
 λεγόμεναι ἀτοκίοις φαρμάκοις καὶ <τῶ> περιδεσμεῖσθαι πρὸς τὸ τὰ
 συλλαμβανόμενα καταβάλλειν, διὰ τὸ μήτε ἐκ δούλου βούλεσθαι ἔχειν
 τέκνον, μήτε ἐξ εὐτελοῦς, διὰ τὴν <αὐτῶν> εὐγένειαν καὶ ὑπέρογκον 135
 οὐσίαν. ὁρᾶτε εἰς ὄσσην ἀσέβειαν ἐχώρησεν ὁ ἄνομος, μοιχείαν καὶ
 φόνον ἐν τῷ αὐτῶ διδάσκων. καὶ ἐπὶ τούτοις τοῖς τολμήμασιν ἑαυτοὺς
 οἱ ἀπηρυθριασμένοι καθολικὴν ἐκκλησίαν ἀποκαλεῖν ἐπιχειροῦσι, καὶ
 26 τινες νομίζοντες εὖ πράττειν συντρέχουσιν αὐτοῖς. ἐπὶ τούτου <δὲ>
 πρῶτως τετόλ(μη)ται αὐτοῖς <καὶ τὸ> δεῦτερον / βάπτισμα. ταῦτα μὲν 140
 οὖν ὁ θαυμασιώτατος Κάλλιστος συνεστήσατο· οὐ διαμένει τὸ δι(δ)ασ-
 καλεῖον, <μὴ> φυλάσσον τὰ ἔθη καὶ τὴν παράδοσιν, μὴ διακρίνον
 τίσιν (δ)εῖ κοινωνεῖν, πᾶσιν <δὲ> ἀκρίτως προσφέρων τὴν κοινωνίαν.
 ἀφ' οὗ (καὶ) τὴν τοῦ ὀνόματος μετέσχον ἐπίκλησιν, <ὡς> καλεῖσθαι διὰ
 τὸν πρωτοστατήσαν<τα> τῶν τοι(οὔ)των ἔργων Κάλλιστον Καλλιστιανοί.

P f. 116^f

140 s. οὐ διαμένει τὸ διδασκαλεῖον: i. e. post A.D. 222

129 καθαίρειν P τοῦ C. Neumann: τοῦτο P: τὸ Go ἔχει(ν) Roeper et
 Go: ἔχει P 131 τῆν addidi ἤρξατο P, corr. Mi αἱ addidi 132 ἀτο-
 κίοις φαρμάκοις καὶ <τῶ> περιδεσμεῖσθαι Bunsen Go: ἀτοκία περιδεσμεῖσθαι καὶ φαρ-
 μάκοις P: <ἐπ'> ἀτοκία περιδεσμεῖσθαι (amuletis) καὶ φαρμακεῦσθαι Roeper: ἀτοκίας
 φαρμάκοις καὶ περιδεσμεῖσθαι We 134 αὐτῶν addidi εὐγένειαν scripsi (cf.
 v. 128 αἱ ἐν ἀξία): συγγένειαν P 136 τολμήσασιν P, corr. Mi 137 ἀπερυθρ- P
 138 δὲ addidi 139 αὐτοῖς post δεῦτερον P, transposui καὶ τὸ addidi
 βάπτισμα P 141 μὴ addidi (i. e. 'non custodiens traditionem apostolicam')
 142 δὲ add. Mi προσφέρων P, corr. Go 143 ὡς addidi 144 πρωτοστα-
 τήσαν P

Τούτου <οὖν> κατὰ πάντα τὸν κόσμον διηγηθείσης τῆς διδασκαλίας, 1 13
 ἐνιδῶν τὴν πραγματείαν ἀνὴρ δόλιος καὶ ἀπονοίας γέμων, Ἀλκιβιάδης
 τις καλούμενος, οἰκῶν ἐν Ἀπαμείᾳ τῆς Συρίας, γοργότερον ἑαυτὸν καὶ
 εὐφύεστερον ἐν κυβείαις κρίνας τοῦ Καλλίστου, ἐπῆλθε τῇ Ῥώμῃ
 5 φέρων βιβλὸν τινὰ, φάσκων ταύτην ἀπὸ Σηρῶν τῆς Παρθίας παρειλη-
 φέναι τινὰ ἄνδρα δίκαιον <ὀνόματι> Ἡλχασαΐ· ἦν παρέδωκέν τι 2
 λεγομένῳ Σοβιαΐ, χρηματισθεῖσαν ὑπὸ ἀγγέλου. οὐ τὸ <μὲν> ὕψος
 σχοίνων κδ' – ὃ γίνεται μίλια ρ ζ' –, τὸ δὲ πλάτος αὐτοῦ σχοίνων δ',
 καὶ ἀπὸ ὧμου εἰς ὧμον σχοίνων ζ' <– ὃ γίνεται μίλια εἰκοσιτέσσαρα –>.
 10 τὰ δὲ ἴχνη τῶν ποδῶν αὐτοῦ ἐπὶ μῆκος <μὲν> σχοίνων γ' ἡμίσιους – ὃ
 γίνεται μίλια δεκατέσσαρα –, τὸ δὲ πλάτος σχοίνου ἐνδὸς ἡμίσιους, τὸ δὲ

cc. 13-17: de Elchasaitis cf. H X. 29; (Theodoret. *Haer.* 2.7); Orig. ap. Euseb. *Hist. eccl.* 6.38; Eriph. *Pan.* 19.14-6.4; 30. 3.2; 30. 17.4-7; 53. 1.1-9; cod. Manich. Colon. (Pap. Colon. 4780), pp. 94.10-98.8 ed. A. Henrichs et L. Koenen (*Zeitschr. f. Papyrol. u. Epigr.* 32, 1978, pp. 114-118 et 182-195 nn. 272-295) = *CMC*; an-Nadīm *Fihrist* 9.1 (II, p. 811 Dodge); Gu. Brandt, *Elchasaï* etc. (Lipsiae 1912); H. Waitz, 'Das Buch des Elchasaï' in *Harnack-Ehrung* (Lipsiae 1921), pp. 87-104; I. Thomas, *Le mouvement baptiste en Palestine et Syrie* (150 av. J. C. - 300 ap. J. C.), Diss. Univ. Cath. Lovan., ser. II vol. 28 (1935); H. I. Schoeps, *Theologie u. Geschichte des Judentums* (Tubingae 1949), p. 325 ss.; G. Strecker in *Reallex. f. Ant. u. Christ.* 4 (1959), pp. 1171-1186 (s. v. *Elchasaï*); I. Irmscher in Hennecke-Schneemelcher, II (1964), pp. 529-532; D. Flusser, *Numen* 16 (1969), p. 147 ss.; A. F. I. Klijn et G. I. Reinink, *Patristic Evidence for Jewish-Christian Sects* (Suppl. to NT, vol. 36, Lugd. Batav. 1973), pp. 54-67; A. Henrichs, *Harvard St. in Class. Philol.* 77 (1973), p. 44 ss.; L. Koenen, *Illinois Class. St.* 3 (1978), pp. 181-190 et al. 2 Ἀλκιβιάδης: cf. H X. 29; Theodor. *Haer.* 2.7 6 ἄνδρα δίκαιον: cf. *CMC* p. 95.8 οὐ (sc. ὁ Ἀλχασαΐος) ὁ φάσκων λάτρης εἶναι καὶ δίκαιος et A. Henrichs-L. Koenen n. 278 Ἡλχασαΐ: Ἐλχασαΐος (Method. *Symp.* 8.10); Ἀλχασαΐος (*CMC*); Ἡλξαΐ et Ἡλξαΐος (Eriph.); Ἐλκεσαΐ, Ἐλκεσαΐος, Ἐλξά; *Helchi* (*Prædestinat.* 1.32 Oehler); Syr. 'lks' (Theodor. *band Kōnai Lib. scholior.* II, p. 307 ed. Scher); Parth. 'lxs' (M 1344 + 5910 ap. Gu. Sundermann, *Acta Orient.* 36, 1974, p. 130); Arab. 'lshy et 'lsh (an-Nadīm *Fihrist* 9.1); cf. Aram. *hyl ksy* (i. q. δὴναμς ἐπικεκαλυμμένη [sc. ripsi: ἀποκεκαλυμμένη Eriph. *Pan.* 19.2.2]) s. Aram. 'l(h) ksy (i. q. κρυπτός ὁ θεός) et Gu. Brandt, o. c., p. 8; Henrichs-Koenen, o. c., n. 272 et al. 1 7 Σοβιαΐ: cf. *CMC* p. 97.18 <Σαβ>βαΐος ὁ βαπτιστῆς, Aram. 'sb' (i. q. 'lavare, baptizare'), Brandt, p. 42 s.; Henrichs-Koenen, n. 290 ὑπὸ ἀγγέλου: cf. Orig. ap. Eus. *H. eccl.* 6.38 καὶ βιβλὸν τινὰ φέρουσιν (sc. οἱ Ἐλκεσαΐται), ἦν λέγουσιν ἐξ οὐρανοῦ καταπεπτωκένας; Eriph. *Pan.* 19. 1.4 συνεγράψατο δὲ οὗτος (sc. ὁ Ἡλξαΐ) βιβλίον δῆθεν κατὰ προφητείαν ἧ, ὡς <τινες addidi>, κατὰ ἔνθεον σοφίαν. 7-13 cf. Eriph. *Pan.* 19. 4.1-2; 30. 17.6-7; 53. 1.9

1 οὖν addidi 2 ἄλκηβιάδης P 6 ὀνόματι addidi 7 μὲν addidi
 8 (bis) et 9 σχοίνων P, corr. Roepert 9 ὃ γίνεται μίλια εἰκοσιτέσσαρα supplevi ex
 Eriph. 19. 4.1 10 μὲν addidi ὃ scripsi (cf. v. 8): & P

3 ὕψος ἡμισχοίνου. εἶναι δὲ σὺν αὐτῷ καὶ θήλειαν, ἧς τὰ μέτρα κατὰ τ(ᾶ) προειρημένα εἶναι λέγει· καὶ τὸν μὲν ἄρσενά υἱὸν εἶναι τοῦ θεοῦ, τὴν δὲ θήλειαν καλεῖσθαι ἅγιον πνεῦμα.

Ταῦτα <δὲ> τερατολογῶν νομίζει ταράσσειν τοὺς μωροὺς λέγων 15
4 τοῦτον εὐηγγελισθαι τοῖς ἀνθρώποις καινὴν ἄφεσιν ἀμαρτιῶν ἔτει Τραϊανοῦ βασιλείας τρίτῳ. καὶ <δεύτερον> βάπτισμα <δὲ> ὀρίζει – ὃ καὶ αὐτὸ διηγῆσομαι –, φάσκων τοὺς ἐν πάσῃ ἀσε(λ)γείᾳ καὶ <ἐν παντί> μiasmῶ καὶ ἀνομήματι ἐμφυρέντας, εἴ τις πιστ(ὸ)ς εἴη, ἐπι- <σ>τρέψαντα καὶ τῆ(ς) βίβλου <ταύτης> ἀκούσαντα καὶ πιστεύσαντα 20 [ὀρίζει] <καὶ> βαπτίσματι <ἐκ δευτέρου προσελθόντα> λαμβάνειν ἄφεσιν ἀ/μαρτιῶν.

P. f. 116^v

Ταῦτα δὲ ἐτόλμησε τεχνάσαι τὰ πανουργήματα ἀπὸ τοῦ προειρημέ-
5 νου δόγματος ἀφ(ο)ρμὴν λαβῶν, οὐ παρεστήσατο Κάλλιιστος· ἡδομέ-
νου(ς) γὰρ κατανοήσας πολλοὺς ἐπὶ <τῇ> τοιαύτῃ ἐπαγγελίᾳ, εὐ(κ)αίρως 25 ἐνόμισεν <ἔχειν πρὸς τὸ ὅμοια> ἐπιχειρεῖν. καὶ τούτῳ δὲ ἡμεῖς ἀν-
τ(ιστά)ντες οὐκ εἰάσαμεν ἐπὶ πολὺ πλανηθῆναι πολλοὺς, ἐλέγξαντες εἶναι τοῦτο πνεύματος νόθου ἐνέργειαν καὶ ἐπίνοϊαν πεφυσιωμένης καρδίας, καὶ τοῦτον λύκου δίκην ἐπεγγεγερμένον <εἶναι> πλανωμένοις
προβάτοις πολλοῖς, <ᾧ> ἀποπλανῶν διεσκορπίσεν ὁ Κάλλιιστος. 30

6 Ἀλλ' ἐπεὶ ἠρξάμεθα <τὰ τοῦ Ἡλχασαῖ διηγῆσθαι>, καὶ τὰ τούτου δόγματα οὐ σιωπήσομεν, εἰς φανερόν τε ἀγαγόντες πρότερον τὸν <κατὰ τοῦτον> βίον καὶ δεῖξαντες τὴν νομιζομένην ἄσκησιν προσποιητὴν

13 s. Eriph. 53. 1.9 καλεῖσθαι δὲ αὐτὸν Χριστὸν καὶ εἶναι τὸ ἅγιον πνεῦμα ἀδελφὴν αὐτοῦ θηλυκῶ σχήματι ὑπάρχουσαν; 19. 4.1–2; 30. 17.6–7 16 τοῦτον: sc. τὸν Ἡλχασαῖ (v. 6); cf. Eriph. 19. 1.4 συνήθη δὲ τούτοις (sc. τοῖς Ὀσσαίοις) μετέπειτα ὁ καλούμενος Ἡλξαι, ἐν χρόνοις βασιλέως Τραϊανοῦ μετὰ τὴν τοῦ σωτήρος παρουσίαν, ὃς ἐγένετο ψευδοπροφήτης. 16 s. ἔτει – τρίτῳ: i.e. A. D. 101; cf. H IX. 16.4
18 διηγῆσομαι: H IX. 15.1–3 18 s. cf. CMC p. 95.1

12 ἡμισχοίνου Roper 15 δὲ addidi λέγων bis P (ut saepius, cf. v. 22): λέγων
Mi Bunsen: λέγων λόγον R. Scott cett. 16 ἔτει A. Hilgenfeld (NT extra canon. 3, p. 158): ἐπι P 17 δεύτερον addidi (i. e. β' βάπτισμα) conl. H IX. 12.26; 15.1 et 3 l
δὲ addidi 18 αὐτῷ P, corr. Mi ἀσεγεία P 18–19 ἐν παντί addidi
19 ἀνομήματι scripsi: ἀνομήμασιν P τις Sauppe: καὶ P 19/20 ἐπιτρέψαντα P, corr. Mi 20 ταύτης addidi ex H ἀκούσαντα Bunsen ex H: κατὰ κούσαντα P
21 ὀρίζει secl. A. Ritschl (Zs. f. die hist. Theol. 23, 1853, p. 583), cf. v. 17 καὶ addidi l
ἐκ δευτέρου προσελθόντα supplevi 22 ἄφεσιν bis P 24 παρεστήσατο P: προσστήσατο Bunsen 25 τῇ addidi 26 ἐνόμησεν P ἔχειν πρὸς τὸ ὅμοια
supplevi 27 ἐλέγξαντες P 29 εἶναι addidi 30 ἃ add. Mi 31 τὰ
τοῦ Ἡλχασαῖ διηγῆσθαι supplevi 32 τε Mi: τί P: δὲ Sauppe We 32–33 κατὰ
τοῦτον addidi 33 δεῖξαντες καὶ P, transp. Mi πρὸς ποιητῶν P, corr. Mi

35 ὑπάρχουσαν, αὐθις <δὲ> καὶ τῶν ῥητῶν <αὐτοῦ τὰ> κεφάλαια παραδη-
σομαι, ἵνα τοῖς αὐτοῦ ἐγγράφοις ὁ ἐντυγχάνων ἐνατενίσας ἐπιγνοίῃ, τίς
καὶ ὁποῖα εἶη ἢ τοῦτω τετολημμένη αἵρεσις.

Οὗτος <τὴν τοῦ> νόμου πολιτείαν προβάλλεται δελεάσματος δίκην, 1 14
φάσκων δεῖν περιτέμεσθαι καὶ κατὰ <τὸν> νόμον ζῆν τοὺς πεπιστευκό-
τας. ἀποσπᾶ <δέ> τινα <καὶ ἐκ> τῶν προειρημένων αἵρέσεων· τὸν
Χριστὸν γὰρ λέγει ἄνθρωπον <εἶναι καὶ> κοινῶς πᾶσι γεγονέναι· τοῦτον
5 δὲ οὐ νῦν πρῶτον ἐκ παρθένου γεγεν<ν>ῆσθαι <θέλει>, ἀλλὰ καὶ πρό-
τερον, καὶ αὐθις πολλάκις γεννηθέντα καὶ γεννώμενον πεφηνέναι καὶ
φαίνεσθαι, ἀλλάσσοντα <σώματα κατὰ> γενέσεις καὶ μετενσωματούμε-
νον, ἐκείνω τῷ Πυθαγορείῳ δόγματι χρώμενος.

Τοσοῦτον δὲ πεφυσίωται, ὡς καὶ προγνωστικούς ἐαυτοὺς λέγειν, 2
10 δηλον<ότι> μέτροις καὶ ἀριθμοῖς τῆς προειρημένης Πυθαγορείου τέχνης
<ὡς> ἀφορμα<ῖ>ς χρωμένους. οὗτοι καὶ μαθηματικοῖς καὶ ἀστρολογι-
κοῖς καὶ μαγικοῖς προσέχουσιν ὡς ἀληθῆσι, κα(ῖ) τοῦτοις χρώμενοι τα-
ράσσοσι τοὺς ἄφρονας, <ὡς> νομίζειν αὐτοὺς λόγου δυνατοῦ μετέχειν.
ἐπαοιδᾶς δὲ καὶ ἐπιλόγ(ου)ς τινας διδάσκουσι πρὸς τε κυνοδήκτους καὶ 3
15 δαιμον(ι)ῶντας καὶ / ἐτέραις νόσοις κατεχομένους· ὧν οὐδὲ ταῦτα
σιωπήσομεν. ἱκανῶς οὖν τὰς ἀρχὰς αὐτῶν διηγησάμενος, τὰς τε αἰτίαις
τῶν τολημημάτων, παρελεύσομαι ἐ(π)ιδιηγησόμενος τὰ ἐγγραφα <αὐ-
τῶν>, δι' ὧν εἴσονται οἱ ἐντυγχάνοντες τὸν τε λῆρον κ(α)ὶ τὰ ἄθεα
αὐτῶν ἐπιχειρήματα.

P f. 117^r

1-3 cf. Epiph. 19. 3.5; H VII. 34.1; X. 22; Iren. I. 26.2; CMC p.91.6-9 et A. Henrichs, HSCP 77 (1973), pp.47-56 3-8 cf. H X. 29.2; Theodoret. Haer. 2.7; Epiph. 30. 3.1-6; 53.1.8; Gu. Brandt, Elchasai, pp.79-85; H.I. Schoeps, Theol. u. Gesch. d. Juden- christentums, pp.327 s.; 335 ss.; A. Henrichs, o.c., p.54 s. 9-13 cf. H IX. 16.1-4; X. 29.3; Theodoret. I.I. 13 λόγου δυνατοῦ: cf. Ps. Iust. Cohort. ad Graecos 38 ἀπό- τινος δυνατῆς ἐπιπνοίας 14-16 H IX. 15.4-6

34 δὲ addidi αὐτοῦ τὰ addidi 36 τετολημμημένη P
1 τὴν τοῦ addidi 2 τὸν addidi 3 ἀποσπᾶ scripsi: ἀποσπῶν P δὲ addidi I
καὶ ἐκ addidi 4 γὰρ scripsi: δὲ P εἶναι καὶ addidi 5 πρῶτον scripsi:
πρῶτως P γεγενῆσθαι P θέλει addidi 7 φαίνεσθαι scripsi: φύεσθαι P I
σώματα κατὰ supplevi conl. H X. 29.2 10 δῆλον P, corr. Mi 11 ὡς addidi I
ἀφορμαῖς Mi: ἀφορμᾶς P¹, -ᾶς P² 13 ὡς add. suad. Mi 14 δὲ scripsi: τὲ P
17 ἐ(π)ιδιηγησάμενος P, corr. Mi 17/18 αὐτῶν addidi

15 1 Τὸ μὲν οὖν <δεύτερον> βάπτισμα τοῖς ἀπ' αὐτ(οῦ) (γενομ)ένοις οὕτως παραδίδωσι, τοιάδε λέγων τοῖς ἀπατωμένοις· «εἴ τις οὖν, τέκνα, <ἐ>πλησίασεν οἰωδῆποτε ζῶω, ἢ ἄρρενι <τινι>, ἢ ἀδελφῇ, ἢ θυγατρὶ, ἢ ἐμοίχευσεν, ἢ ἐπόρνευσε, καὶ θέλει ἄφειν λαβεῖν τῶν ἁμαρτιῶν, ἀφ' οὗ ἂν ἀκούση τῆς βίβλου ταύτης, βαπτισάσθω ἐκ δευτέρου ἐν ὀνόματι τοῦ μεγάλου καὶ ὑψίστου θεοῦ καὶ ἐν ὀνόματι <τοῦ> υἱοῦ αὐτοῦ, <τοῦ> 5
2 μεγάλου βασιλέως, <καὶ> καθαρισάσθω καὶ ἀγνευσάτω. καὶ <τότε> ἐπιμαρτυρησάσθω αὐτῷ τοὺς ἑπτὰ μάρτυρας, <τοὺς> γεγραμμένους ἐν τῇ βίβλω ταύτῃ· <ἰδοὺ μαρτύρομαι> τὸν οὐρανὸν καὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὰ πνεῦμα<τα> τὰ ἅγια καὶ τοὺς ἀγγέλους τῆς προσευχῆς καὶ τὸ ἔλαιον 10 καὶ τὸ ἄλας καὶ τὴν γῆν·.»

Ταῦτά <ἐστι> τὰ θαυμάσια μυστήρια τοῦ Ἡλχασαῖ, τὰ ἀπόρρητα καὶ μεγάλα, ἃ παραδίδωσι τοῖς ἀξίοις μαθηταῖς. οἷς οὐκ ἀρκεῖται ὁ ἄνομος, ἀλλ' «ἐπὶ δύο καὶ τριῶν μαρτύρων» ἐνσφραγίζει τὰ ἑαυτοῦ 15
3 κακά, πάλιν οὕτως λέγων· «πάλιν λέγω, ὧ μοιχοὶ καὶ μοιχαλίδες [καὶ ψευδοπροφῆται], ἐὰν θέλητε ἐπιστρέψαι, ἵνα ἀφεθῆσονται ὑμῖν αἱ ἁμαρτίαι καὶ ὑμῖν εἰρήνη <ἔσται> καὶ μέρος μετὰ τῶν δικαίων, ἀφ' οὗ

1–7 cf. H IX. 13.4; Orig. ap. Eus. *H. eccl.* 6.38 καὶ τὸν ἀκηκοῦτα ἐκείνης (sc. τῆς βίβλου) καὶ πιστεύοντα ἄφειν λήψεσθαι τῶν ἁμαρτημάτων, ἄλλην ἄφειν παρ' ἣν Χριστὸς Ἰησοῦς ἀφήκε; Theodoret. 2.7; Eriph. *Pan.* 53. 1.4; 9. 3.6; 17. 1.2–3; 30. 2.3–5; 30. 15.3; 30. 21.1; *CMC* pp.80.1; 80.23 ss.; 82.23–83.13 et A. Henrichs et L. Koenen nn.180, 187 et 197; G. Strecker in *RLAC* 4 (1959), p. 1180 s. et al. 5 s. cf. *Act* 2:38 6 s. cf. Eriph. 19. 3.4 λέγων ὅτι Χριστὸς ὁ μέγας βασιλεύς 7–11 cf. vv.28–33; Eriph. 19. 1.6; 19. 6.4; 30. 17.4; Ps. Clem. *Hom.* Διαμαρτυρία 2.1 et 4.1; Bousset, p.227 ss.; Gu. Brandt, *Elchasai*, p.14 ss.; A. Lumpe in *RLAC* 4 (1959), p.1093 (s.v. elementum); A. Henrichs et L. Koenen, *ZPE* 32 (1978), nn.299 et 273 et al. 12 τὰ... μυστήρια: cf. H IX. 17.1; *CMC* p.80.8 et A. Henrichs et L. Koenen n.183 14 1 *Tm* 5:19; 2 *Cor* 13:1; Mt 18:16; *Dt* 19:15; 17:6

1 δεύτερον addidi ex vv.5, 18, 33 (i.e. β' βάπτισμα) (γενομ)ένοις P, ut v. (coniec. Go): κατηχοῦμένοις Cr: ὀρωμένοις coniec. We: ὑπ' αὐτοῦ ἀπαγομένοις R. Scott
2 τέκνα P (cf. Eriph. 19. 3.7): τεκνῶ coniec. Mi et τέκνω Cr (servato ἢ) 3 <ἐ>πλησίασεν Scott: πλησίασει ἢ P οἰοδῆποτε P, corr. Mi τινι addidi 4–5 ἀφ' οὗ Roesper et Scott ex v.17: ἀφῆς P 6 τοῦ² add. Diels τοῦ³ add. Go
7 καὶ¹ add. Go καθαρισάσθω coniec. We: καθαρισάτω P τότε addidi ex v.27
8 αὐτῷ P, corr. Go τοὺς addidi ex v.28 9 ἰδοὺ μαρτύρομαι supplēvi ex v.28
10 πνεῦμα P, corr. Mi conl. v.29 12 ἐστι addidi ἔλχασαί P, corr. Mi
15–16 καὶ ψευδοπροφῆταιi seclusi ut glossema 16 θέλετε P, corr. Mi ἀφεθῆσονται coniec. We: ἀφεθῶσονται P: ἀφεθῶσιν Hilgenfeld (o.c., p.159) 17 ἔσται addidi

ἂν ἀκούσητε τῆς βίβλου ταύτης, [καὶ] βαπτίσθητε ἐκ δευτέρου σὺν τοῖς
 ἐνδύμασιν ἡμῶν ἐν ὀνόματι τοῦ μεγάλου καὶ ὑψίστου θεοῦ (*).
 20 Ἀλλ' ἐπει(δὴ καὶ) ἐπαοιδαῖς τούτους εἶπομεν χρῆσθαι ἐπὶ τε κυνο- 4
 δήκτων καὶ ἐτέρων, (ἐξ αὐτῶν) δεῖξομεν. λέγει γὰρ οὕτως· «ἂν τιν' οὖν
 ἄνδρα ἢ γυναῖκα ἢ νεώτερον ἢ νεωτέραν κύων (λυ)σῶν καὶ μαινόμε-
 νος – ἐν ᾧ ἐστὶ πνεῦμα διαφθορᾶς – δάκη ἢ περι(σχ)ίση ἢ προσψαύση,
 ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ δραμέτω σὺν παντὶ τῷ φορέματι (αὐτοῦ) καὶ καταβάς
 25 εἰς ποταμὸν ἢ εἰς πηγὴν, / ὅπου ἐὰν ἡ τόπος βαθύς, βαπτισάσθω (σὺν) 5 P f. 117^v
 παντὶ τῷ φορέματι αὐτοῦ, καὶ προσευξάσθω τῷ μεγάλῳ καὶ ὑψίστῳ
 θεῷ ἐν καρδίας πίστει. καὶ τότε ἐπιμαρτυρησ(ά)σθω (αὐτῷ) τοὺς ἐπτὰ
 μάρτυρας, τοὺς γεγραμμένους ἐν τῇ βίβλῳ ταύτῃ, ἰδοὺ μαρτύρομαι τὸν
 οὐρανὸν καὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὰ (πνεύμα)τα τὰ ἅγια καὶ τοὺς ἀγγέλους τῆς
 30 προσευχῆς καὶ τ(ὸ) ἔλαιον καὶ τὸ ἄλας καὶ τὴν γῆν. τούτους τοὺς ἐπτὰ 6
 μάρτυρας μαρτύρομαι ὅτι οὐκέτι ἀμαρτήσω· οὐ μοιχεύσω, οὐ κλέψω,
 οὐκ ἀδικήσω, οὐ πλεονεκτήσω, οὐ μισήσω, οὐκ ἀθετήσω, οὐδὲ ἐν πᾶσι
 πονηροῖς εὐδοκήσω. ταῦτα οὖν εἰπὼν βαπτισάσθω (πάλιν) σὺν παντὶ
 τῷ φορέματι αὐτοῦ ἐν ὀνόματι τοῦ μεγάλου καὶ ὑψίστου θεοῦ».

(Καὶ) ἕτερα δὲ πλεῖστα φλυαρεῖ, ταῦτα καὶ ἐπὶ φθισικῶν ἐπιλέγειν 1 16
 διδάσκων, καὶ βαπτίζεσθαι ἐν ψυχρῷ τεσσαρακοντάκις ἐπὶ ἡμέρας
 ἐπτὰ, (καὶ) ὁμοίως καὶ ἐπὶ δαιμονώτων. ὧ σοφίας ἀμμήτου καὶ
 ἐπαοιδῶν δυνάμεως μεμεστωμένων· τίς (γὰρ) οὐκ ἐκπλαγήσεται τῇ
 5 τοιαύτῃ καὶ τοσαύτῃ δυνάμει τῶν λόγων;

18 s. σὺν τοῖς ἐνδύμασιν: cf. vv. 25 s., 33 s.; Epiph. 9. 3.6; 30. 2.5 et al. 20–34 cf.
 H IX. 14.3; Epiph. 30. 17.4; E. Peterson in *Frühkirche, Judentum und Gnosis* (Romae 1959),
 pp. 221–235 25 τόπος βαθύς: cf. Epiph. 30. 2.4; *Qumrân: Zadokit. Damasc.* (CD)
 10.10 ss. et al. 30–33 cf. Plin. *Epist.* 10. 96.7 et R. Merkelbach, *Zs. f. Pap. u. Epigr.* 2
 (1968), p. 22; 21 (1976), p. 73 s.

18 καὶ delevi βαπτίσθητε scripsi: βαπτισθῆτε P 19 ἡμῶν ἐν ὀνόματι τοῦ
 μεγάλου καὶ ὑψίστου θεοῦ supplevi ex vv. 5–6 et 34 post (θεοῦ) lacunam signavi:
 exspectes καὶ καθάρισασθε· καὶ τότε ἐπιμαρτυρήσασθε ὑμῖν αὐτοῖς τοὺς ἐπτὰ μάρτυρας,
 τοὺς γεγραμμένους ἐν τῇ βίβλῳ ταύτῃ κτλ. conl. vv. 7–11 et 27–30 20 ἐπει(δὴ καὶ)
 scripsi ex H IX. 16.1: ἐπει P 21 ἐξ αὐτῶν addidi ex H l. 1. γὰρ scripsi: δὲ P l
 ἂν τιν' οὖν Scott et Go: ἀντιῶν P 23 περι(σχ)ίση P², -(σχ)ίση P¹: περισχάση
 Roeper 24 αὐτοῦ addidi ex vv. 26 et 34 25 ἐὰν P: ἂν Go σὺν add. Go
 27 αὐτῷ addidi ex v. 8 33 πάλιν addidi (cf. v. 25–26)

c. 16: 1 καὶ addidi ταῦτα Roeper: ταῦτα P φθισικῶν scripsi: φθητικῶς P:
 φθισικοῖς Ml 3 καὶ¹ addidi ἐπὶ P: ἐπι Go: πρὸς Cr δαιμονώτων scripsi:
 δαιμονώνας P 4 δυνάμεως coniec. Ml: δυνάμεων P γὰρ addidi

2 ἄλλ' ἐπειδὴ καὶ ἀστρολογικῆ πλάνη κεκρῆσθαι αὐτοὺς ἔφημεν, ἐξ
 αὐτῶν δείξομεν. φησὶ γὰρ οὕτως· «εἰσὶν ἀστέρες πονηροὶ τῆς ἀσεβείας·
 τοῦτο νῦν ὑμῖν εἰρηται, εὐσεβεῖς καὶ μαθηταί· φυλάσσεσθε ἀπὸ τῶν
 ἡμερῶν τῆς ἐξουσίας [ἀρχῆς] αὐτῶν, καὶ μὴ ποιεῖτε τὴν καταρχὴν
 τῶν ἔργων ἡμῶν ἔν ταῖς ἡμέραις <τῆς ἀρχῆς> αὐτῶν, καὶ μὴ βαπτί- 10
 ζετε ἄνδρα ἢ γυναῖκα ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ἐξουσίας αὐτῶν. ὁπότεν <οὖν>
 3 διαπορεύεται <παρ>ἐξ αὐτοὺς ἡ σελήνη καὶ συνοδεύη αὐτοῖς, <τ>αὐτὴν
 τὴν ἡμέραν φυλάσσεσθε, ἕως οὗ ἐκπορεύεται ἀπ' αὐτῶν, καὶ τότε
 βαπτίζετε καὶ ἐνάρχεσθε ἐν πάσῃ ἀρχῇ τῶν ἔργων ὑμῶν. ἔτι δὲ
 τιμῆσατε τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου, ἐπειδὴ ἐστὶν ἡμέρα μί(α) ἐξ (α)υτῶν. 15
 4 ἀλλὰ καὶ τὴν τρίτην σαββάτου φυλάσσεσθε μὴ κατάρχεσθαι, / ἐπειδὴ
 πάλιν πληρουμένων τριῶν ἐτῶν Τραϊανοῦ Καίσαρος, ἀφ' ὅτε ὑπέταξε(ν)
 ἑαυτοῦ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ <ς> Πάρθου <ς>, [ὅτε ἐπληρώθη τρία ἔτη]
 ἀγγρίζε(τ)αι ὁ πόλεμος μεταξὺ τῶν ἀγγέλων τῆς ἀσεβείας τῶν ἄρκτων·
 διὰ τοῦτο ταρασσονται πᾶσαι βασιλεῖαι τῆς ἀσεβείας». 20

P. f. 118^r

17 1 Ταῦτα τοίνυν τ(ὰ) μεγ(ά)λα κ(α)ὶ ἀπόρρητα μυστήρια ἄλογον ἡγού-
 μενος καταπατεῖσθαι ἢ εἰς πολλοὺς π(α)ραδίδοσθαι, συμβουλευεὶ ὡς
 πολυτελεῖς μαργαρίτας φυλάσσειν, οὕτω λέγων· «τοῦτον δὲ τὸν λόγον
 μὴ ἀναγινώσκετε πᾶσιν ἀνθρώποις, καὶ ταύτας τὰς ἐντολὰς φυλάξατε
 ἐπιμελῶς, ὅτι οὐ πάντες ἄνδρες πιστοὶ οὐδὲ πᾶσαι γυναῖκες ὀρθαί». 5

6 cf. H IX. 14.2 11–14 cf. Cleomed. *De motu circ.* 95 et 107 (pp. 172.11 et 194.15 Ziegler) 15 τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου: i. e. dies Saturni, cf. Gu. Rordorff, 'Der Sonntag', *Abhandl. zur Theol. des A. u. N. T.* 43 (1962), pp. 30–36 et al. 16–20 i. e. A. D. 117?; cf. H IX. 13.4; Bousset, p. 156; G. Widengren in *Suppl. ad VT* 4 (1957), pp. 197–241, et in *Iranica Antiqua* I (1961), pp. 117–162

c. 17: 2 s. cf. Mt 7:6; H V. 8.33; *Ev. Thomae* log. 93

c. 16: 8 ὑμῖν coniec. Mi (cf. v. 14): ἡμῖν P 8–9 τῆς ἐξουσίας τῶν ἡμερῶν P, transp. Cr 9 ἀρχῆς del. Cr ποιεῖτε Go: ποιῆτε P 10 ὑμῶν addidi (cf. v. 14) I τῆς ἀρχῆς addidi (cf. v. 9) 10/11 βαπτίζετε P, corr. Mi 11 οὖν addidi 12 διαπορεύεται P, corr. Mi <παρ>ἐξ scripsi: ἐξ P: <δι>ἐξ coniec. Go αὐτοὺς scripsi: αὐτῶν P <τ>αὐτὴν scripsi: αὐτὴν P 14 ἐν πᾶσιν ἀρχὴν coniec. Go 16 φυλάσσεσθε Mi: πύλας ἔσεσθαι P κατάρχεσθε P, corr. Mi 17–18 ὑπέταξε(ν) ἑαυτοῦ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ Πάρθου Roper: ὑπέταξε(ν) ἐκ τῶν τῆς ἐξουσίας τοῦ πάρθου P et 18 ὅτε ἐπληρώθη τρία ἔτη P, secl. ut glossema Go: pro his υπάτευσεν ἔκτου, τῆς ἐξουσίας τοῦ Πάρθου ὅτε ἐπληρώθη τρία ἔτη Hilgenfeld (*NT extra can. rec.* 3, p. 164 s.) 19 ἀγγρίζεται P (cf. Orig. *Hexapl.*, *Prv* 15:18, II, p. 342 ed. Field: concitat: παρασκευάζει LXX: ἐρεθίζει Aquila: ἀγγρίζει Symmachus): ἀγρίζεται Mi: corruptum We

Ταῦτα δὲ <τὰ μυστήρια> οὐδὲ Αἰγυπτίων σοφοὶ ἐν ἀδύτοις ἐχώρησαν, 2
οὐδὲ ὁ σοφὸς Ἑλλήνων Πυθαγόρας ἐχώρησεν, <ὃς τοῦ Ἥλχασαῖ
πρότερος ἦν> εἰ γὰρ <τῷ ὄντι> τετυχήκει κατ' ἐκεῖνο καιροῦ <ὁ>
Ἥλχασαῖ, τίς ἀνάγκη Πυθαγόραν ἢ Θαλῆν ἢ Σόλωνα ἢ τὸν σοφὸν
10 Πλάτωνα ἢ καὶ τοὺς λοιποὺς Ἑλλήνων σοφοὺς μαθητεῦειν Αἰγυπτίων
ιερεῦσιν, ἔχοντας τὴν τοιαύτην καὶ τοσαύτην σοφίαν παρὰ Ἀλκιβιάδῃ,
[ἄ] τῷ θναυμασιωτάτῳ ἐρμηνεῖ τοῦ δυστήνου Ἥλχασαῖ; δοκεῖ τοίνυν 3
ικανὰ εἶναι τὰ εἰρημένα πρὸς ἐπίγνωσι(ν) τῆς τούτων μανίας τοῖς
ὑγιαίνοντα νοῦν κεκτημέ(ν)οις· διὸ πλείοσι ῥητοῖς <αὐτῶν> οὐκ ἔδοξε
15 χρῆσθαι, οὔσι πλείστοις καὶ καταγελάστοις.

Ἄλλ' ἐπεὶ μὴδὲ ταῦτα παρελείπομεν, τὰ ἐφ' ἡμῶν ἐπεγγεργεμένα, τὰ
τε πρὸ ἡμῶν οὐκ ἐσιωπήσαμεν, δοκεῖ – ἵνα διὰ πάντων ὤμεν πεπορευ-
μένοι μὴδὲν <τε> ἀνεκδιήγητον καταλείπωμεν – εἰπεῖν τίνα καὶ τῶν
Ἰουδαίων <τὰ ἔθῃ> καὶ τίνες αἱ ἐν τούτοις διαφοραί. ἔτι γὰρ ταῦτα 4
20 νομίζω περιλείπεσθαι· ἄ μὴδὲ αὐτὰ σιωπ(ή)σας, ἐπὶ τὴν ἀπόδειξιν τοῦ
περὶ ἀληθείας λόγου χωρήσω, / ὅπως μετὰ τὸν πολὺν ἀγῶνα τοῦ κατὰ
πασῶν αἰρέσεων λόγου, ἐπὶ <τὸν> τῆς βασιλείας στέφανον ὀρμήσαντες,
εὐ(σε)β(ῶ)ς τὰ ἀληθῆ πιστεύοντες μὴ ταρασσώμεθα.

P. F. 118^v

Ἰουδαίων μὲν ἀρχῆθεν ἐν ἦν ἔθος· εἰς γὰρ ὁ τούτοις δοθεὶς παρὰ 1 18
θεοῦ διδάσκαλος Μωσῆς (κ)αὶ εἰς ὁ διὰ τούτου <δοθεὶς> νόμος, μία δὲ
ἔρημος χώρα καὶ ἐν ὄρος τ(ὸ) Σιν(ᾶ)· εἰς γὰρ ὁ τούτοις νομοθετήσας
θεός. αὐθις δέ, διαβάντες τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν καὶ τὴν δορυκτητον
5 γῆν κληρονομήσαντες, διαφόρως τὸν τοῦ θεοῦ νόμον διέσπασαν, ἄλλος
ἄλλως ἐπινοῶν τὰ εἰρημένα, καὶ οὕτως διδασκάλους ἑαυτοῖς ἐπεγεύραν-
τες <καὶ> δόξας αἰρέσεων ἐφευρόντες εἰς μερισμὸν ἐχώρησαν. ὣν τὴν
διαφορὰν ἐκθήσομαι· εἰ δὲ καὶ εἰς πλεῖστα μέρη διεσπάρθησαν τῷ 2
μακρῷ χρόνῳ, ἀλλὰ γε τὰ κεφαλαιωδέστερα αὐτῶν ἐκθήσομαι, δι' ὧν
10 καὶ τὰ λοιπὰ οἱ φιλομαθεῖς εἴσονται εὐκόλως.

c. 17: 7 s. cf. H IX. 14.1-2 23 cf. Jo 14: 1

6 τὰ μυστήρια addidi (cf. v. 1) 7-8 ὃς τοῦ Ἥλχασαῖ πρότερος ἦν supplevi
8 τῷ ὄντι addidi ὁ addidi 9 θαλῆν P 11 ἔχοντας Cr: ἔχουσι P
12 ἄ del. Mi: ἄ<τε> coniec. Go, agn. Cr 13 πρὸς ἐπίγνωσι(ν) τὰ εἰρημένα P, trans-
posui 14 αὐτῶν addidi 18 μὴδὲν <τε> scripsi: <καὶ> μὴδὲν Mi κατα-
λείπομεν P 19 τὰ add. We et ἔθῃ add. Go 20 περιλείπεσθαι P: παραλείπεσθαι
Mi 21 χωρήσω Mi: χωρήσαι P 22 τὸν add. Mi 23 πιστεύοντες P

c. 18: 1 ἰουδαῖοι tit. P¹ ἔθος Go (cf. H IX.5; 28.3; Act 26:3): ἔθνος P, def. Cr
2 δοθεὶς addidi (cf. v. 1) 7 καὶ addidi

Τρία γὰρ παρ' αὐτοῖς εἶδη διαίρεται, καὶ τοῦ μὲν αἰρετισταὶ εἰσι
 3 Φαρισαῖοι, τοῦ δὲ Σαδδουκαῖοι, τρίτοι δὲ Ἑσ(σ)ηνοί. οὗτοι τὸν βίον
 σεμνότερον ἀσχοῦσι, φιλάλληλοι ὄντες καὶ ἐγκρατεῖς, πάσης τε ἐπι-
 θυμίας ἔργον ἀποστρέφονται, ἀπεχθῶς καὶ πρὸς <τὸ> τὰ τοιαῦτα ἀκ(ο)ῦ-
 15 σαι ἔχοντες, γάμον τε ἀπαγορεύουσι. τοὺς δὲ ἄλλοτρίους παῖδας ἀναλαμ-
 βάνοντες τεκνοποιοῦνται καὶ πρὸς τὰ ἴδια ἤθη ἄγουσιν, οὕτως ἀνατρέ-
 φοντες καὶ ἔτι τοῖς μαθήμασι προβιβάζοντες, οὐ τὸ γαμεῖν κωλύοντες,
 ἀλλ' αὐτοὶ γάμου ἀπεχόμενοι. γυναῖκας δέ, εἰ καὶ τῇ αὐτῇ προαιρέσει
 βούλοιντο προσέχειν, οὐ προσδέχονται, κατὰ μηδένα τρόπον γυναιξὶ
 πιστεύοντες. 20

11 Τρία usque ad IX. 29.4 αἰρετίζουσιν ed. M. Smith in *Hebrew Union Coll. Ann.* 29 (1958), pp. 294–313; Τρία usque ad IX. 28.3 καλούμενοι ed. A. Adam in *Antike Berichte über die Essener* (Kl. Texte 182, Berolini, 1972², ed. Chr. Burchard), pp. 41–51
 11 – IX. 29.4 confer Fl. Iosephi *De bello Iud.* II. 8.2–14 = II.119–166 ed. B. Niese; Iosephi versionem Slavicam (ed. N. A. Meščerskij, Moscoviae 1958), pp. 252.16–257.7; Iosephum ap. Porphyrium (*De abstinentia* IV. 11–13, pp. 245.11–251.5 ed. A. Nauck²) et ap. Georgium Monachum (*Chronicon* VIII. 5, pp. 329.10–331.21 ed. C. de Boor). 12 Quae ad Essenos spectant, ex Fl. Iosephi compilatore quodam Christiano Hippolytum hausisse vidit P. Cruice (p. 460 s.), ex Hegesippo vero credidit S. Zeitlin (*The Jewish Quarterly Review* 49, 1958–59, pp. 292–299). At Hippolytum ipsum Iosephi de Essenis capitula ad usum Christianum redegisse iudicat Chr. Burchard, pp. 23–41. Alii aliter (cf. Burchard, p. 3 s.). Sed confer Essenos quasi Christianos in versione Slavica et ap. Georgium, qui Hippolytum non legisse videntur: e.g., cf. H IX. 21.1, versionis Slav. p. 253.6–10, et Georgii pp. 329.22–330.2 versus Ios. II. 128; H IX. 22.1 ὁ προεστῶς (vs. Ios. II. 134 οἱ ἐπιμεληταὶ) et Georgii p. 330.3 ὁ προεστῶς (vs. Ios. II. 129 οἱ ἐπιμεληταὶ) et sim.
 12 s. exscripsit *Catena in Act 21: 37–38* (ed. Cramer, Oxonii, 1844, III, p. 355): Ὁριγέ-
 νους· Παρὰ Ἰουδαίους τρεῖς αἰρέσεις γενικαί· Φαρισαῖοι Σαδδουκαῖοι Ἑσσηνοί· οὗτοι τὸν βίον σεμνότερον ἀσχοῦσι, φιλάλληλοι ὄντες καὶ ἐγκρατεῖς. Cf. Chr. Burchard ap. O. Betz et al., *Iosephus-Studien* (Gottingae, 1974), p. 81 s. 14 ἀπεχθῶς – 15 ἔχοντες om. Ios. II. 120 16 s. pro verbis οὕτως ἀνατρέφοντες καὶ ἔτι τοῖς μαθήμασι προβιβάζοντες habet Ios. (II. 120) ἀπαλοῦς ἔτι πρὸς τὰ μαθήματα; at cf. vers. Slav. (p. 252.21) *i učasě ja knigam*; Georg. (p. 329.15) παῖδας νέους ἔτι προσλαμβάνόμενοι καὶ διδάσκοντες (= Suda, s. v. Ἑσσαῖοι 3123 Adler) 17 οὐ τὸ γαμεῖν κωλύοντες: cf. 1 *Tm* 4: 3 18–20 pro verbis γυναῖκας δέ – γυναιξὶ πιστεύοντες habet Ios. (II. 121) τὰς δὲ τῶν γυναικῶν ἀσελγείας φυλακτόμενοι καὶ μηδεμίαν τηρεῖν πεπεισμένοι τὴν πρὸς ἓνα πίστιν

11 διαίρεται P: φιλοσοφεῖται Ios.: est' versio Slavica (p. 252.16) 12 τρίτοι scripsi ex Iosepho: ἕτεροι P ἔσηνοι hic ubique P 14 τὸ add. Mi 16 τεκνοποιοῦνται (i. e. adoptant) P: τέκνα ποιοῦνται Go: συγγενεῖς ἡγοῦνται Ios. 17 ἔτι coniec. We: ἐπὶ P

Καταφρονοῦσι δὲ πλούτου καὶ τὸ πρὸς τοὺς δεομένους κοινωνεῖν 1 19
οὐκ ἀποστρέφο(ν)ται, ἀλλ' οὐδέ τις παρ' αὐτοῖς ὑπὲρ τὸν ἕτερον
πλουτεῖ. ν(ό)μος γὰρ παρ' αὐτοῖς / τὸν προσιόντα τῇ αἰρέσει τὰ ὑπάρ-
χοντα πωλοῦντα <τὰ χρήματα> τῷ κοινῷ προσφέρειν· ἃ ὑποδεχόμενος
5 <ὁ> ἄρχων διανέμει ἅπασιν πρὸς τὰ δέοντα· οὕτως οὐδ(εῖ)ς ἐνδεῆς παρ' 2
αὐτοῖς. ἐλαίῳ δὲ οὐ χρῶνται, μολυσμὸν ἡγοῦμ(ενοι) τὸ ἀλ(εῖ)ψεσθαι.
χειροτονοῦνται δὲ οἱ ἐπιμεληταί, οἱ πάντων <τῶν> κοινῶ(ν) (φ)ρο(ντί)-
ζ(ο)ν(ε)ς. πάντες δὲ ἀεὶ λευχειμονοῦσι.

P f. 119^r

Μία δὲ αὐτῶν οὐκ ἔστι πόλις(ς), ἀλλ' ἐν ἐκάστη μετοικοῦσι πολλοί. 1 20
καὶ εἴ τις ἀπὸ ξένης παρῆ τῶν αἰρετιστῶν, πάντα αὐτῷ κοινὰ ἡγοῦνται,
καὶ οὐς οὐ πρότερον ἤδεσαν, ὡς οἰκείους καὶ συνήθεις προσδέχονται.
περιῖασι δὲ τὴν πατρῶων γῆν ἐκάστοτε ἀποδημοῦντες μηδὲν φέροντες
5 πλὴν ὄπλου. ἔχουσι δὲ καὶ κατὰ πόλεις προεστῶτα, ὃς τὰ συναγόμενα 2
εἰς τοῦτο ἀναλίσκει, ἐσθῆτα καὶ τροφὰς αὐτοῖς παρασκευάζων. κατα-
στολὴ δὲ αὐτῶν καὶ σχῆμα κόσμιον. χιτῶνας δὲ δύο ἢ διπλᾶς ὑποδέσεις
οὐ κτῶνται· ἐπὶ δὲ τὰ παρόντα παλαιωθῆ, τότε ἕτερα προσίενται.
οὐδὲν δὲ ὄλως οὔτε ἀγοράζουσιν οὔτε πωλοῦσιν, ὃ δ' ἂν ἔχη τις τῷ
10 μὴ ἔχοντι δούς, ὃ οὐκ ἔχει λαμβάνει.

c. 19: 3 s. pro verbis νόμος γὰρ – προσφέρειν habet Ios. (II. 122) νόμος γὰρ τοὺς εἰς τὴν
αἵρεσιν εισιόντας δημεύειν τῷ τάγματι τὴν οὐσίαν. Cf. Act 2:44-45 et 4:34-35; H I.
2.16. Philon. *Quod omnis probus liber sit* 85-87; *Qumrân: Manuale disciplinae* (= 1 QS, ed.
M. Burrows) 1.11-13; 6.17; 6.19 s. et al. 4 s. ἃ ὑποδεχόμενος – πρὸς τὰ δέοντα om.
Ios. 5 <ὁ> ἄρχων: cf. H IX. 25.1 τοῖς δὲ ἄρχουσι; 20.2 προεστῶτα (Ios. II. 125
κηδεύων); 22.1 τῷ προεστῶτι (Ios. II. 129 et 134 τῶν ἐπιμελητῶν) et *Mebaqqer: Qumrân*
1 QS 6.19 s.; Frg. *Damasc. Zadokit.* (= CD, ed. C. Rabin², Oxonii 1958) 14.14-16 et al. I
5 s. οὕτως οὐδεὶς ἐνδεῆς παρ' αὐτοῖς: cf. Act 2:34 οὐδὲ γὰρ ἐνδεῆς τις ἦν ἐν αὐτοῖς
8 λευχειμονοῦσι: Ios. (II. 123; 129-131; 137); Philon. *De vita contempl.* 66; *Ex* 28:38-43;
Ez 44:17-19; cf. *Qumrân: Bellum* (= 1 QM, ed. D. Barthélemy) 7.10 s.

c. 20: 6 s. καταστολὴ... κόσμιος: cf. 1 *Tm* 2:9 7 s. pro verbis χιτῶνας δὲ δύο ἢ
διπλᾶς ὑποδέσεις οὐ κτῶνται (cf. Mt 10:10) habet Ios. (II. 126) οὔτε δὲ ἐσθῆτας οὔτε
ὑποδήματα ἀμείβουσι πρὶν...

c. 19: 3 et 5-6 παρ' αὐτοῖς om. Ios. 4 τὰ χρήματα supplevi conl. Act 4:37 et
H I.2.16 5 ὁ add. Mi 6 ἀλ(εῖ)ψεσθαι P 7 τῶν ex Iosepho add. We

c. 20: 3 εἶδεσαν P, corr. Mi (*čiči i neznaemii* versio Slav. p. 252.31): εἶδον Ios., coniec. We
4 ἐκάστοτε Go: ἕκαστος τέ P: ἕκαστός τις coniec. Mi: ἕκαστ(α)χ)όσε Cr 7 σχῆμα
P (*obraz* vers. Slav. p. 253.1): σχῆμα σώματος Ios. (II. 126) 9 ὄλως P (cf. Porphyry. *De*
abstin. IV.11 p. 247.3 N. οὐδ' ἀγοράζουσίν τι οὐδὲ πωλοῦσιν): ἐν ἀλλήλοις Ios.
10 διδοῦς Ios.

- 21 1 Παραμένουσι δὲ εὐτάκτως καὶ ἐπιμόνως εὐχόμενοι ἔωθεν, μηδὲν
 πρότερον φθεγγόμενοι εἰ μὴ τὸν θεὸν ὑμνήσωσι· καὶ οὕτω, προ(σ)ελ-
 θόντες ἔκ(α)στοι ἐφ' ὃ βούλονται, πράττουσι, καὶ ἕως ὥρας πέμπτης
 2 πράξαντες ἐπανίστανται. ἔπειτα πάλιν συνελθόντες εἰς ἓνα τόπον, περιζώ-
 μασι τε λινοῖς περιζωσάμενοι – πρὸς τὸ καλύψασθαι τὴν αἰσχύνην –, 5
 οὕτως ὑδατι ψυχρῷ ἀπολούονται. καὶ μετὰ τὸ οὕτως ἀγνίσασθαι εἰς ἓν
 οἶκημα συνίστανται – οὐδεὶς δὲ <τῶν> ἕτερ(ο)δόξων σύνεισιν ἐν τῷ οἴκῳ –
 3 καὶ περὶ ἀριστοποιῶν χωροῦσι. καθισάντων δὲ κατὰ τάξιν μεθ' ἡσυχίας
 / προσφέρονται ἄρτοι, ἔπειτα ἐν τι προσφάγιον, ἐξ οὗ ἐκάστω τὸ αὐταρ-
 κες μέρος. οὐ πρότερον δὲ γεύ(σετ)αί (τις) (α)υτῶν, εἰ μὴ ἐπ(ε)ύξεται 10
 εὐλογῶν ὁ ἱερεὺς. μετὰ (δὲ) τὸ ἄριστον ἐπεύχεται πάλιν· ἀρχόμενοι τε
 4 καὶ [πάλιν] παυόμενοι ὑμνοῦσι τὸν θεόν. ἔπειτα τὰς ἐσθῆτας, (ἅ)ς (ἐν)-
 δ(ον) συνεσιώμενοι ἀμφιέν(ν)ονται, ἀποθέμενοι ὡ(ς) (ἰ)εράς – εἰσὶ
 δὲ λινὰ – <καὶ> τὰς ἐν τῇ προόδῳ πάλιν ἀναλαμβάνοντες ἐπὶ τὰ φίλα
 ἔργα ὁρμῶσιν ἕως δειλής. δειπνοῦσι δὲ ὁμοίως τοῖς προειρημένους 15
 5 πάντα ποιήσαντες. οὐδεὶς δὲ πώποτε κραυγᾶσει ἢ τις ἑτέρα θορυβώδης

P f. 119^v

1 s. pro verbis παραμένουσι δὲ εὐτάκτως καὶ ἐπιμόνως (cf. H IX.30.4) εὐχόμενοι ἔωθεν, μηδὲν πρότερον φθεγγόμενοι εἰ μὴ τὸν θεὸν ὑμνήσωσι (cf. H IX.21.3; Act 16:25) habet Ios. (II.128) Πρὸς γε μὴν τὸ θεῖον εὐσεβεῖς ἰδίως· πρὶν γὰρ ἀνασχεῖν τὸν ἥλιον οὐδὲν φθέγγονται τῶν βεβήλων, πατρίους δὲ τινὰς εἰς αὐτὸν εὐχάς, ὡς περὶ ἰκετεύοντες ἀνατεῖλαι (Philon. *De vita contempl.* 27; 89; 1 QS 9.26 ss.; 10.10 et 13 s.; *Qumrān Hymn.* (– 1 QH) 12.3–9 et al.). At cf. Georgium (pp.329.22–330.2) Καὶ πρὶν μὲν ἀνασχεῖν τὸν ἥλιον οὐδὲν ἀργὸν φθέγγονται, προσευχὰς δὲ καὶ ψαλμωδίας πρὸς τὸν θεὸν ἐκ μέσης νυκτὸς μέχρις αὐγῆς ἀναφέρουσι μετ' εὐλαβείας καὶ σεμνότητος et versionem Slavicam (p.253.6–10) *I k'' božestvu blagoš'tivni sut' pače vsěx. Malo že ročivajut noš'ju i v'stajut' na pěnje, slavjašče i moljašče boga. I prež s''ln'č'nago v''sxoda ničto že ne glagoljut', no tokmo molitny ot'č'skia k nemu vosylajut', jako moljaščeja o vosianii ego.* 5 πρὸς – τὴν αἰσχύνην om. Ios. II.129 9 s. ἐξ οὗ – μέρος om. Ios. (II.130) 12 post τὸν θεὸν addit Ios. (II.131) ὡς χορηγὸν τῆς ζωῆς (PAM: τροφῆς LVRC, *victus* vers. Lat.; *pišči* vers. Slav.): om. H Porph. Georg. 14 λινὰ: cf. *Ex* 28:39; *Lv* 6:3; 16:4; *Ez* 44:17 16 post ποιήσαντες addit Ios. (II.132) συγκαθεζομένων τῶν ξένων, εἰ τύχοιεν αὐτοῖς παρόντες: om. H et versio Slav. (p.253.23)

1 εὐτάκτως Mī: ἀτάκτως P 2 καὶ οὕτω P (et Georg. p.330.2): καὶ μετὰ ταῦτα Ios. (II.129) 2/3 προ(σ)ελθόντες scripsi: προελθόντες P 6 ἐν P: ἴδιον Ios.: *v'' inoi* vers. Slav. (p.253.14) 7 τῶν addidi ex Ios. ἑτεροδόξων P (= Ios.): ἑτεροδόξω Mī cett. 8 περὶ P: ἐπὶ s. πρὸς coniec. We καθησάντων P 9 ἄρτοι scripsi ex Ios. (τοὺς ἄρτους): ἄρτον P 10 γεύ(σετ)αι P, ut v. (cf. vv.16–17): γεύεται Mī cett. I εἰ μὴ Mī: εἰμὶ P 11 ἐπεύχεται scripsi ex Ios.: ἐπευξαμένου P τε Mī ex Ios.: δὲ P 12 πάλιν seclusi ut dittogr. (om. Ios.) παβόμενοι P 13 ἀμφιέννυται P 13–14 εἰσὶ δὲ λινὰ P, om. Ios. 14 καὶ addidi

ἀκουσθήσεται φωνή, ἡρέμα δὲ ἕκαστοι λαλοῦντες εὐσημόνως ἕτερος
 τῷ ἑτέρῳ τὴν ὁμίλιαν συγχωρεῖ, ὡς τοῖς ἔξωθεν μυστήριόν τι καταφαί-
 νεσθαι τὴν τῶν ἔνδον σιωπὴν. νήφουσι δὲ πάντοτε, πάντα μέτρῳ καὶ
 20 ἐσθίοντες καὶ πίνοντες.

Πάντες μὲν οὖν τῷ προεστῶτι προσέχουσι καὶ ὅσ' ἄ⟨ν⟩ κελεύση 1 22
 ὡς νόμῳ πείθονται. ἐσπουδάκασι δὲ πρὸς τὸ ἐλεεῖν καὶ βοηθεῖν τοῖς
 καταπονουμένοις. πρὸ δὲ πάντων ὀργῆς ἀπέχουσι καὶ θυμοῦ καὶ
 πάντων τῶν ὁμοίων, ἐπίβουλα ταῦτα τοῦ ἀνθρώπου κρίνοντες. οὐδεὶς
 5 δὲ ὄμνυσι παρ' αὐτοῖς, ὅσα δ' ἂν τις εἶπη, τοῦτο ὄρκου ἰσχυρότερον
 κρίνεται· εἰ δὲ ὁμόσει τις, καταγινώσκεται (ἦδη, φασίν,) ὡς μὴ πιστευ-
 θεὶς (δίχα θεοῦ). σπουδάζουσι δὲ περὶ τὰς τοῦ νόμου ἀναγνώσεις καὶ 2
 προφητῶν, ἔτι δὲ καὶ εἰ τι σύνταγμα εἶη (τῶν) πιστῶν. πάνυ δὲ περι-
 ἔργως ἔχουσι περὶ βοτάνας καὶ λίθους, περιεργότεροι ὄντες πρὸς τὰς
 10 τούτων ἐνεργείας, φάσκοντες μὴ μάτην ταῦτα γεγονέναι.

c. 22: 2 s. post τοῖς καταπονουμένοις omittit nonnulla H (Ios. II. 134) 3 s. pro
 verbis καὶ πάντων τῶν ὁμοίων habet Ios. (II. 135) πίστεως προστάται, εἰρήνης ὑπουργοί
 4 ἐπίβουλα ταῦτα τοῦ ἀνθρώπου κρίνοντες om. Ios. (cf. e.g. Porphyr. *De antro* 34 τὰ
 ἐπίβουλα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ πάθη) 7 s. pro verbis σπουδάζουσι δὲ – πιστῶν habet
 Ios. (II. 136) σπουδάζουσι δ' ἐκτόπως περὶ τὰ τῶν παλαιῶν συντάγματα (PAM: συγγράμ-
 ματα LVRC), μάλιστα τὰ πρὸς ὠφέλειαν ψυχῆς καὶ σώματος ἐκλέγοντες (differt versio
 Slavica, pp.253.35-254.2) 8-10 pro verbis πάνυ δὲ περιεργως – μὴ μάτην ταῦτα
 γεγονέναι habet Ios. ἔνθεν αὐτοῖς πρὸς θεραπείαν παθῶν ρίξει τε ἀλεξητήριοι καὶ λίθων
 ιδιότητες ἀνερευνῶνται, at vero versio Slavica (p.254.3-5) *Im že znaema im" sut' zelia,*
i koreni, i kameni, čo s"dr"žetsja i na kotoru strast' potrebuetsja i v někyi čim", vědomo im" est'
ot tēx pisaniī

17 ἀκουσθήσεται coniec. Mi: ἀκολουθήσεται P 18 συγχωρεῖ coniec. Mi: (παρὰχω-
 ροῦσιν Ios.): συνεχῶρει P μυστήριόν τι φρικτὸν Ios. (vers. Slav., Porphyr.)

c. 22: 1 ὅσ' ἄ⟨ν⟩ κελεύση coniec. Mi (cf. v.5): ὅσα κελεύσει P 2 δὲ sc̄ripsi ex Ios.:
 γὰρ P 6 ὠμώσει P ἦδη, φασίν addidi ex Ios. 7 δίχα θεοῦ ex Ios. (ἦδη
 γὰρ κατεγνώσθαι φασιν τὸν ἀπιστοῦμενον δίχα θεοῦ) add. Cr We τὰς Mi: τοῖς P
 8 τῶν addidi

- P f. 120^r
- 23 1 Τοῖς δὲ βουλομένοις τῇ αἰρέσει μαθ(η)τεύ(ειν) οὐκ εὐθέως τὰς παρα-
 δόσεις ποιοῦνται, εἰ μὴ πρό(τ)ερον δοκι(μ)ά/ωσιν· ἐπ' ἐνιαυτὸν γὰρ
 <αὐτοῖς> τὰς ὁμοίας τροφᾶς παρατιθέασιν, ἔξω τῆς ἑαυτῶν σ(υνό)δου
 (οὔ)σιν ἐν ἐτέρῳ οἴκῳ, ἀξινάριόν τε καὶ τὸ λινοῦν περίζωμα κα(ι)
 2 (λ)ευκὴν ἐσ(θ)ῆτα δόντες. ἐπειδὴν <δὲ> τοῦτω τῷ χρόνῳ πείραν (ἐ)γκρα- 5
 (τεῖ)ας δῶ, πρόσσεισιν ἔγγιον τῇ διαίτῃ καὶ καθαρωτέρως ἀπολ(ο)ύετα)ι
 ἢ τὸ πρότερον, οὐδέπω δὲ σὺν αὐτοῖς <τῆς> τροφῆς μεταλαμβάνει. μετὰ
 γὰρ τὸ δεῖξαι εἰ ἐγκρατεῦσθαι δύναται, ἐπὶ ἔτη ἄλλα δύο δοκιμάζεται
 τοῦ τοιοῦτου [γὰρ] τὸ ἦθος, καὶ φανεῖς ἄξιος οὕτως εἰς αὐτοὺς <ἐγ>κρί-
 νεται. 10
- 3 Πρὶν δὲ αὐτοῖς συνεστιαθῆ, ὄρκοις φρικτοῖς ὀρκίζεται· πρῶτον μὲν
 εὐσεβῆσιν τὸ θεῖον, ἔπειτα τὰ πρὸς ἀνθρώπους δίκαια φυλάξειν καὶ
 κατὰ μηδένα τρόπον ἀδικήσιν τινά· μηδένα τε μήτε ἀδικοῦντα μήτε
 ἐχθρὸν μισήσιν, προσεύχεσθαι δὲ ὑπὲρ αὐτῶν, <καὶ> συναγωνίζεσθαι
 [αὐτῶν] τοῖς δικαίοις. τὸ πιστὸν πᾶσι <μὲν> παρέξειν, μάλιστα <δὲ> 15
 4 τοῖς κρατοῦσιν· οὐ γὰρ δίχα θεοῦ συμβαίνει<ν> τινὶ τὸ ἄρχειν. κἂν
 αὐτὸς ἄρχῃ, μηδέποτε ὑπερηφανεύσασθαι ἐν <τῇ> ἐξουσίᾳ, μηδὲ

1-5: cf. 1 QS 5.7-13; 6.13-23; 7.18-21; CD 13.11-13; 15.5 ss. 2 verba ei μὴ πρό-
 τερον δοκιμάσασιν om. Ios. (II.137), at cf. Georgium (p.330.20) οὐκ εὐθὺς ἀδοκιμάστωσ
 καὶ ἀγυμνάστωσ παραδέχοντα et Ios. (II.138) δοκιμάζεται = H v. 8 3 s. pro verbis
 ἔξω τῆς ἑαυτῶν σ(υνό)δου (οὔ)σιν ἐν ἐτέρῳ οἴκῳ habet Ios. ἔξω μένοντι, at cf. versionem
 Slavicam (p.254.7) *no pervéne poulevénae' emu žiti v" predvratnéi xramině* 11: cf. 1 QS
 5.7 ss.; CD 15.5 ss.; 1 QH 14.17 ss. 13-15 pro verbis μηδένα τε μήτε ἀδικοῦντα
 (cf. Mt 5:45) μήτε ἐχθρὸν μισήσιν (cf. Mt 5:44; Lc 6:27 et 35), προσεύχεσθαι δὲ ὑπὲρ
 αὐτῶν (cf. Mt 5:44; Lc 6:28) habet Ios. (II.139) μισήσιν δ' αἰεὶ τοὺς ἀδίκοις (cf. 1 QS
 1.4 et 10): 'plane mutavit Christianus quidam' recte Cr

1-2 οὐκ εὐθέως τοῖς παραδόσεσι P: οὐκ εὐθὺς ἢ πάροδος Ios. (II.137), Porphyr., versio
 Slav.: ἢ παράδοσις Iosephi codd. PA τὰς Μί: τοῖς P 2 γὰρ scripsi: δὲ P
 3 αὐτοῖς addidi 5 δὲ addidi ex Iosepho 6 πρόσσεισιν P et Porph. *De abst.*
 IV.12 (p.248.13): πρόσσεισιν μὲν Ios. et Porphyr. ap. Euseb. *P.E.* IX. 3.11 ἔγγιον Go
 ex Ios.: ἔγγίω P 7 οὐδέπω Μί ex Ios.: οὐδυνέω P τῆς addidi 9 γὰρ del.
 Μί (om. Ios.) 9/10 <ἐγ>κρίνεται scripsi ex Ios.: κρίνεται P 13 τε scripsi: δὲ P
 14 καὶ addidi ex Ios. συναγωνίζεσθαι P et Porphyr. (p.248.22): συναγωνιεῖσθαι Ios.
 15 αὐτῶν del. Cr (om. Ios.): αὐτὸν We: αἰεὶ Go πᾶσι <μὲν> scripsi ex Porph.
 (p.248.23): πᾶσι P: αἰεὶ πᾶσιν Ios. δὲ addidi ex Ios. 16 συμβαίνει P, corr. Go
 17 τῇ addidi ex Ios.

ἀγ<λαοῖς> ἐσθήσε<σ>ιν ἢ τινι κόσμῳ πλείον<ι> τοῦ <συν>ήθους χρή-
 σασθαι. φιλαλήθη τε <ἀεὶ> εἶναι, τὸν δὲ ψευδόμ(εν)ο(ν) ἐλέγχειν· μηδὲ
 20 κλέπτειν μηδὲ συνειδήσιν ἐπὶ ἀνόμῳ κέρδει μολύνειν. <καὶ> μηδὲν ἀπο-
 κρύπτειν τοὺς συναιρεσιώτας, ἑτέροις δὲ μηδὲν ἐξειπεῖν, κἂν μέχρι
 θανάτου τις βιάζεται. πρὸς τούτοις ὄμνυσι μη(δ)ενὶ μεταδοῦναι τῶν
 δογμάτων ἑτέρως ἢ ὡς αὐτὸς μετέλαβε.

Τοιοῦτοις οὖν ὄρκοις δεσ(μεῦο)υσι τ(οὺς) προσερχομένους. εἰ δέ τις 1 24
 ἐν ἀμαρτηματί τιν(ι) (μεγάλῳ ληφθ)ῆ, ἀποβάλλεται τοῦ δώματος, ὁ δὲ
 ἀ/ποβληθεὶς δεινῶ μόρῳ ἔσθ' ὅτε διαφθείρεται. τοῖς γὰρ ὄρκοις καὶ 2 P f. 120^v
 τοῖς ἔθεσιν ἐνδεδεμένος, (οὐ)δὲ τῆς παρὰ τοῖς ἄλλοις τροφῆς δύναται
 5 μεταλ(α)μβάνειν. ἔσθ' ὅτε οὖν τὸ σῶμα λιμῶ δι(α)φθείρ(ο)υσιν· (ᾄθ)εν
 ἐν ἐσχάτοις ποτὲ <ὄντας καὶ> (ῆδ)η ἐκλείποντας ἐλεοῦσι πολλοὺς, <τῶν
 ἀμαρτημάτων> αὐτῶν ἱκανὴν <τὴν> μέχρι θανάτου ἐπιτιμίαν ἠγοῦμενοι.

20 pro verbis μηδὲ συνειδήσιν ἐπὶ ἀνόμῳ κέρδει μολύνειν (cf. 1 *Cor* 8:7) habet Ios. (II. 141) καὶ ψυχὴν ἀνοσίου κέρδους καθαρὰν φυλάξειν 21 ἑτέροις δὲ μηδὲν ἐξειπεῖν: cf. 1 *QS* 4.6; 5.15 s.; 9.16 s. et 21 s. 23 post μετέλαβε omittit nonnulla H (cf. Ios. II. 142)

c. 24: 1 δεσ(μεῦο)υσι: cf. H Prooem. 3: ἐξασφαλίζονται Ios. (II. 142) 7 ἐπιτιμίαν: cf. 2 *Cor* 2:6: τὴν μέχρι θανάτου βάσανον Ios. (II. 144): ἱκανὴν τιμωρίαν δεδωκέναι νομίζοντες ἐπὶ τοῖς ἀμαρτήμασι τὴν μέχρι θανάτου βάσανον Porph. *De abst.* IV.13 (p. 249.18)

18 ἀγ<λαοῖς> ἐσθήσε<σ>ιν scripsi ex coniectura conlata versione Slavica (p. 254.23-24) *i ukrasitsja izlixu odžždeju svetloju, ni inoju krasotoju*: ἀπειθήσειν P (α corr. ex eu, ut vid.): ἀφειδήσειν s. ἐσθήσει cum adiectivo, quod latet in ἀπ coniec. Go: μηδὲ ἀπειθήσειν in v. 16 post τοῖς κρατοῦσιν transtulit Cr: μηδ' ἐσθήτι ἢ τινι πλείονι κόσμῳ τοὺς ὑποτεταγμένους ὑπερλαμπρυνε(ῖ)σθαι Ios. (II. 140) πλείον<ι> scripsi ex Ios.: πλείον P | <συν>ήθους scripsi (cf. Georg. p. 330.14 μετὰ τῆς συνήθους σιωπῆς): ἔθους P 19 te scripsi: δὲ P ἀεὶ addidi ex Ios. 20 καὶ addidi ex Ios.

c. 24: 2 (μεγάλῳ ληφθ)ῆ scripsi ex coniectura (τοὺς δ' ἐπ' ἀξιοχρεοῖς ἀμαρτημασιν ἀλόντας ἐκβάλλουσι τοῦ τάγματος Ios. II. 143): (litt. evanidae 8) ἢ P: (καταγνωσθ)ῆ We | δώματος scripsi ex versione Slavica (p. 254.31 *to izdenut' iz domu*) (cf. H IX. 11.1 δόμασι Go: δόγμασι P): δόγματος P: τάγματος Mi ex Ios. 5 τὸ σῶμα λιμῶ διαφθείρουσιν P: ποηφαγῶν δὲ καὶ λιμῶ τὸ σῶμα τηρόμενος διαφθείρεται Ios. 6 ὄντας καὶ addidi | ἐλεῶσι πολλοὺς (ῆδ)η ἐκλείποντας P, transposui (διὸ δὴ πολλοὺς ἐλεήσαντες ἐν ταῖς ἐσχάταις ἀναπνοαῖς ἀνέλαβον Ios. II. 144) 6-7 τῶν ἀμαρτημάτων addidi ex Ios. 7 αὐτῶν Mi ex Ios.: αὐτῶ P: ἱκανὴν αὐτοῖς Cr τὴν ex Ios. add. Cr

- 25 1 Περὶ δὲ τὰς κρίσεις ἀκριβέστατοι καὶ δίκαιοι· δικάζουσι δὲ συνελ-
θόντες οὐκ ἐλάττους τῶν ἑκατόν, τὸ δὲ ὀρισθὲν ὑπ' αὐτῶν ἀκίνητον.
τιμῶσι δὲ τὸν νομοθέτην μετὰ τὸν θεὸν (μάλιστα), καὶ εἴ τις εἰς τοῦτον
βλασφημήσει, κολάζεται (θανάτῳ). τοῖς δὲ ἄρχουσι καὶ πρεσβυτέροις
ὑπακοῦειν διδάσκονται. εἰ δὲ ἐπὶ τὸ αὐτὸ δέκα καθέζονται, οὐ λαλήσει 5
2 εἷς, εἰ μὴ τοῖς ἑννέα δόξει. καὶ τὸ πτύσαι δὲ εἰς μέσον ἢ τὸ δεξιὸν μέρος
φυλάττονται. τὸ δὲ τῷ σαββάτῳ ἀπέχεσθαι ἔργου φροντίζουσι μᾶλλον
πάντων Ἰουδαίων· οὐ μόνον γὰρ τροφὰς αὐτοῖς παρασκευάζονται (πρὸ)
μιᾶς ἡμέρας – πρὸς τὸ μὴ πῦρ ἄπτειν –, ἀλλ' οὐδὲ σκευὸς (τι) μετατι-
3 θέασιν οὐδὲ ἀποπατήσουσι – τινὲς δὲ οὐδὲ κλινιδίου χωρίζονται. – ταῖς 10
δὲ ἄλλαις ἡμέραις ἐπὶ ἀποπατήσαι θέλοιν, βόθρον ὀρύξαντες πο-
διαῖον τῇ σκαλίδι – τοιοῦτον γὰρ ἐστὶ τὸ ἀξινάριον, ὃ τοῖς προσιοῦσι
μαθητεύεσθαι πρῶτως διδῶσαι – καὶ περικαλύψαντες τὸ ἱμάτιον ἰζά-
νουσι, φάσκοντες μὴ δεῖν ὑβρίζειν τὰς αὐγάς (τοῦ θεοῦ)· ἔπειτα τὴν
ἀνασκαφεῖσαν γῆν ἐπεμβάλ(λ)ουσιν εἰς τ(ὸν) βόθρον· καὶ τοῦτο ποιοῦσιν 15
ἐκλεγ(όμενοι) (τοὺς) ἐρημοτέρους τόπους. ἐπὶ δὲ τοῦτ(ο) (ποιήσωσ)ιν,
/ εὐθύς ἀπολοῦνται, ὡς μαινοῦσης τῆς ἐκκρίσεως.

P f. 121^r

4 τοῖς δὲ ἄρχουσι καὶ πρεσβυτέροις Christianum redolent (cf. *Act* 4:5 et 8): τοῖς δὲ πρεσβυτέροις ὑπακοῦειν καὶ τοῖς πλείοσιν (i. q. *harābbīm*) ἐν καλῷ τίθενται Ios. (II. 146): solum *A starēšimny poslušajut'* versio Slav. (p. 255.4) 5 δέκα: 1 QS 6.3 s.; 6.6 s.; 1 QSa 2.21 s.; CD 13.1 s.; *Pirqe Abot* 3.6; *Mishnah Sanhedrin* 1.6 et al. 6 καὶ τὸ πτύσαι: 1 QS 7.13; *Berakhot* 3.5 7 τῷ σαββάτῳ: CD 10.14–11.18; Philon. *Quod omnis probus liber sit* 81–82 10 τινὲς δὲ οὐδὲ κλινιδίου χωρίζονται om. Ios. (II. 147), cf. e. g. Hieronymi *Comm. in Esaiam* XV ad 56: 2 (C. Chr. Ser. Lat. 73 A, p. 630.23 Adriaen): *neque enim prodest sedere in sabbato, sive dormire, et epulis inhiare* (et Burchard p. 38) 10–15 βόθρον: cf. *Dt* 23: 13–15; 1 *QM* 7.6 s. 12 τὸ ἀξινάριον: cf. H IX. 23.1 (Ios. II. 137)

1 δικάζουσι δὲ P: καὶ δικάζουσι μὲν Ios. 2 ὑπ' Μί ex Ios.: ἀπ' P 3 μάλιστα addidi (σέβας δὲ μέγα Ios.), post νομοθέτην add. Cr 4 βλασφημήσει(ε) coniec. Μί, agn. Cr (κἄν βλασφημῆση τις εἰς τοῦτον Ios.) θανάτῳ addidi ex Ios. 5 δέκα Μί: ἰ P 6 ἑννέα Μί: θ P μέσον P: μέσουσ Ios. ἢ scripsi ex Ios.: καὶ P 7 φυλάττονται P τὸ P: τοῦ coniec. We 8 αὐτοῖς P, cog. Μί (προ)πα- ρασκευάζονται Go πρὸ ex Ios. add. Cr 9 τι addidi ex Ios. 10 ἀποπα- τήσουσι scripsi (οὐδὲ ἀποπατεῖν θαρροῦσιν Ios.): ἀποπατίζουσι P 11 ἀποπατήσαι coniec. Μί: ἀποπατῖσαι P 14 τοῦ θεοῦ addidi ex Ios. (II. 148), Porph. (p. 249.23), Euseb., Vers. Slav. (p. 255.13) 15 ἐπεμβάλουσιν P 16 τοὺς prorsus ablatum in P, ex Ios. restit. Μί (ποιήσωσ)ιν litt. evanidas restit. Μί 17 μαινοῦσης Μί ex Ios.: μὴ αἰνοῦσης P

Διήρηνται δὲ (κ)ατὰ (χρ)όνον καὶ οὐχ ὁμοίως τὴν ἄσκησιν φυλάτ- 1 26
 τουσιν, εἰς τέσσα(αρ)α μέρη διαχωρισθέντες. – ἕτεροι γὰρ αὐτῶν τὰ
 ὑπὲρ τὸ δέον (ἀ)σκοοῦσιν, ὡς μηδὲ νόμισμα βαστάζειν, λέγοντ(ες) μὴ
 δεῖν εἰ(κό)να ἢ φέρειν ἢ ὀρᾶν ἢ ποιεῖν· διὸ οὐδὲ εἰς πόλιν τι(ς) αὐτῶν
 5 εἰσπορεύεται, ἵνα μὴ διὰ πύλης εἰσέλθῃ, ἐφ' ἣ ἀνδριάντες ἔπεισιν,
 ἀθέμιτον τοῦτο ἡγούμενος τὸ ὑπὸ εἰκόνας παρελθεῖν. ἕτεροι δέ, ἐπὰν 2
 ἀκούσωσί τινος περὶ θεοῦ διαλεγόμενου καὶ τῶν τούτου νόμων, εἰ
 ἀπερίτμητος εἶη, παραφυλάξας <τις αὐτῶν> τὸν τοιοῦτον ἐν τόπῳ τινὶ
 μόνον, φονεῦειν ἀπειλεῖ εἰ μὴ περιτμηθεῖ· οὐ, εἰ μὴ βούλοιο πεῖθε-
 10 σθαι, οὐ φεῖδεται ἀλλὰ καὶ σφάζει· ὅθεν ἐκ τοῦ συμβαίνοντος <καὶ> τὸ
 ὄνομα προσέλαβον, Ζηλωταὶ καλούμενοι, ὑπὸ τινων δὲ Σικάριοι.
 ἕτεροι δὲ αὐτῶν οὐδένα κύριον ὀνομάζουσι πλὴν τὸν θεόν, εἰ καὶ
 αἰκίζοιτο τις <αὐτῶν> ἢ καὶ ἀναιροῖτο. – τοσοῦ(το)ν δὲ οἱ μετέπειτα 3
 ἐλάττους τῇ ἀσκήσει γεγένη(ν)ται, ὥστε τοὺς τοῖς ἀρχαίοις ἔδυσιν
 15 ἐμμένοντας μὴδὲ προσψαυεῖν αὐτῶν· ὧν εἰ ψαύσαιεν, εὐθέως ἀπολοῦν-
 ται, ὡς τινος ἄλλοφ(ύ)λ(ου) ψαύσαντες.

Εἰσὶ δὲ καὶ μακρόβιοι οἱ πλεῖστοι, ὥστε καὶ πλέον <ἢ> ἑκατὸν ἔτεσι
 ζῆν· φα(σὶν) οὖν <τούτου> εἶναι αἴτιον τό τε τῆς ἄκρας θεοσεβείας

1 s. pro verbis διήρηνται δὲ – διαχωρισθέντες habet Ios. (II. 150) διήρηνται δὲ κατὰ
 χρόνον τῆς ἀσκήσεως εἰς μοίρας τέσσαρας 2 εἰς τέσσαρα μέρη: i. e. fortasse sacer-
 dotes, levitae, laici et novicii: cf. 1 QS 2.19–23; 5.2 s.; 5.23 s.; 6.8 s.; 1 QSa 2.11 ss.; CD
 14.3–6 2 ἕτεροι γὰρ usque ad v.13 ἀναιροῖτο om. Ios. (II. 150) 3 s. cf. Ex
 20:4; Ios. Bell. Iud. II. 169–174 6 ἕτεροι δὲ – 11 Σικάριοι ex H exscripsit scholiasta
 quidam ad Act 21:38: cf. Burchard ap. O. Betz et alios, *Josephus-Studien* (Göttingae 1974),
 pp.81–83 12 cf. Ios. II.118 κακίζων εἰ... καὶ μετὰ τὸν θεὸν οἴσουσι θνητοὺς
 δεσπότες; II.433; Ant. Iud. XVIII.23 14 s. pro verbis τοὺς τοῖς ἀρχαίοις ἔδυσιν
 ἐμμένοντας habet Ios. (II.150) τῶν προγενεστέρων 17 εἰσὶ δὲ – 24 μὴ παρέλθῃ:
 pro his habet Ios. (II.151–153) Καὶ μακρόβιοι μὲν, ὡς τοὺς πολλοὺς ὑπὲρ ἑκατὸν παρα-
 τείνειν ἔτη, διὰ τὴν ἀπλότητα τῆς διαίτης, ἔμοιγε δοκεῖν, καὶ τὴν εὐταξίαν, καταφρονηταὶ
 δὲ τῶν δεινῶν, καὶ τὰς μὲν ἀλγηδόνας νικῶντες τοῖς φρονήμασιν, τὸν δὲ θάνατον, εἰ μετ'
 εὐκλείας προσίοι (LVRC: πρόσσει PAM), νομίζοντες ἀθανασίας ἀμείνονα. (152) Διήλεγ-
 ξεν δὲ αὐτῶν ἐν ἅπασιν τὰς ψυχὰς ὁ πρὸς Ῥωμαίους πόλεμος, ἐν ᾧ στρεβλοῦμενοὶ τε
 καὶ λυγίζομενοι, καιόμενοὶ τε καὶ κλώμενοι καὶ διὰ πάντων ὀδεύοντες τῶν βασιανιστη-
 ρίων ὀργάνων, ἵν' ἢ βλασφημηῶσιν τὸν νομοθέτην ἢ φάγωσιν τι τῶν ἀσυνήθων, οὐδέ-
 τερον ὑπέμειναν παθεῖν, ἀλλ' οὐδὲ κολακεῦσαι ποτε τοὺς αἰκιζομένους ἢ διακροῦσαι.

5 ἢ Mī: ἦν P: ἦς We 6 ἡγούμενος scripsi: ἡγούμενοι P 8 παραφυλάξα(ν)τε(ς)
 Cr τις αὐτῶν addidi (cf. vv.4, 13, 22) 9 ἀπειλοῦσι Cr οὐ scripsi: ὅς P 1
 εἰ μὴ Mī: εἰμὶ P 10 καὶ² addidi 13 αὐτῶν addidi (cf. vv.4, 22) ἀναιροῖ
 We 14 γεγένηται P 15 πρὸς ψάβειν P ψαύσαιεν Sauppe: ψαύσειεν P
 17 ἢ addidi ἐκτὸν P 18 οὖν P: τούτου Cr τούτου addidi

P f. 121^v 4 <αὐτῶν> καὶ τὸ (κ)αταγνωσθῆ(ναι) <τοῦ> ἀμέτρως προσφέρεσθαι <τῆ
 20 διαίτη, ὡς> ἐγκρα/τιστάς <τε> εἶναι καὶ ἀοργήτους. θανάτου δὲ κατα-
 φρονοῦσι, χαίροντες ἡνίκα μετὰ συνειδήσεως ἀγαθ(ῆς) (τ)ε(λ)ευτῶσιν.
 εἰ δὲ καὶ αἰκίζοιτό τις τῶν τοιούτων, (ἴν)α ἢ τὸν νόμον δυσφημῆσῃ ἢ
 εἰδωλόθυτον φάγη, οὐ π(οι)ήσῃ, ὑπομένων θανεῖν καὶ βασάνους βαστά-
 (σ)αι, ἵνα τὸ συνειδὸς μὴ παρέλθῃ.

- 27 1 Ἐρρωται δὲ παρ' αὐτοῖς καὶ ὁ τῆς ἀναστάσεως λόγος· ὁμολογοῦσι
 γὰρ καὶ τὴν σάρκα ἀναστήσεσθαι καὶ ἔσεσθαι ἀθάνατον, ὃν τρόπον ἤδη
 ἀθάνατός ἐστιν ἡ ψυχὴ. ἦν χωρισθεῖσαν <τοῦ σώματος> νῦν [ἔστιν] εἰς
 ἓνα χῶρον εὐπνουν καὶ φωτεινὸν <ἀναφέρεσθαι καὶ ἐκεῖ> ἀναπαύεσθαι
 5 ἕως κρίσεως· ὃν χῶρον Ἑλληνας <τούτων> ἀκούσαντες μακάρων
 2 νήσους ὠνόμασαν. – ἀλλὰ καὶ ἕτερα τούτων δόγματα πολλ(ᾶ) οἱ τῶν
 Ἑλλήνων <σοφοί> σφετερισάμενοι ἰδίας δόξας συνεστήσαντο· ἔστι γὰρ
 ἢ κατὰ τούτους ἄσκησις περὶ τὸ θεῖον ἀρχαιοτέρα πάντων ἐθνῶν, ὡς
 δεῖκνυσθαι πάντας τοὺς περὶ θεοῦ εἰπεῖν τετολμηκότας ἢ περὶ τῆς τῶν
 ὄντων δημιουργίας μὴ ἐτέρωθεν παρελιφέναι τὰς ἀρχὰς ἢ ἀπὸ τῆς
 3 Ἰουδαϊκῆς νομοθεσίας. ὦν μάλιστα Πυθαγόρας καὶ οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς 10

(153) Μειδιῶντες δὲ ἐν ταῖς ἀληθόδοσι καὶ κατειρωνεύομενοι τῶν τὰς βασάνους προσφε-
 ρόντων εὐθυμοὶ τὰς ψυχὰς ἠφείσαν ὡς πάλιν κοιμούμενοι. 21 μετὰ συνειδήσεως
 ἀγαθῆς: cf. 1 *Tm* 1:5 et 19 23 ἢ εἰδωλόθυτον φάγη: cf. 1 *Cor* 8:4, 7 et 10

c. 27: 1 Ἐρρωται δὲ – 6 ὠνόμασαν: pro his praebet Ios. (II. 154–156) Καὶ γὰρ ἔρρωται
 παρ' αὐτοῖς ἦδε ἡ δόξα, φθαρτὰ μὲν εἶναι τὰ σώματα καὶ τὴν ὕλην οὐ μόνιμον αὐτῶν,
 τὰς δὲ ψυχὰς ἀθάνατους αἰεὶ διαμένειν..., ἐπειδὴν δὲ ἀνεθῶσι τῶν κατὰ σάρκα δεσμῶν,
 οἷα δὴ μακρᾶς δουλείας ἀπηλλαγμέναις, τότε χαίρειν καὶ μετεώρους φέρεσθαι. Καὶ ταῖς
 μὲν ἀγαθαῖς, ὁμοδοξοῦντες παισὶν Ἑλλήνων, ἀποφαίνονται τὴν ὑπὲρ ὠκεανὸν διαίταν
 ἀποκείσθαι καὶ χῶρον οὔτε ὄμβριος οὔτε νιφετοῖς οὔτε καύμασι βαρυνόμενον, ἀλλ' ὃν ἐξ
 ὠκεανοῦ πραῦς αἰεὶ ζέφυρος ἐπιπνέων ἀναψύχει... Δοκοῦσι δέ μοι κατὰ τὴν αὐτὴν ἐν-
 νοίαν Ἑλληνας τοῖς τε ἀνδρείοις αὐτῶν, οὓς ἥρωας καὶ ἡμῆθους καλοῦσιν, τὰς μακάρων
 νήσους ἀνατεθεικέναι... 1 s. ὁμολογοῦσι γὰρ καὶ τὴν σάρκα ἀναστήσεσθαι καὶ
 ἔσεσθαι ἀθάνατον: cf. H IX. 28.5; X. 34.3; 1 QH 6.34–35 et 11.12–14 (ed. Sukenik);
 Dn 12:2; Is 26:19 6 ἀλλὰ καὶ ἕτερα usque ad 14 κολασθῆσεσθαι εἰς αἰεὶ om. Ios.
 (II. 156)

19 αὐτῶν addidi (κ)αταγνωσθῆ P, corr. Mi τοῦ add. Cr 19–20 τῆ διαίτη
 addidi ex Ios. (διὰ τὴν ἀπλότητα τῆς διαίτης) ὡς add. We τε addidi
 22 τῶν τοιούτων scripsi: τοὺς τοιούτους P

c. 27: 3 τοῦ σώματος addidi (ἐπειδὴν δὲ ἀνεθῶσι [sc. αἰ ψυχᾷ] τῶν κατὰ σάρκα δεσμῶν
 Ios. II. 155) ἔστιν² deleui: φασιν Go: ἐς τιν(ᾶ) [εἰς ἓνα] Diels 4 ἀναφέρεσθαι
 καὶ ἐκεῖ addidi ex coniectura (μετεώρους φέρεσθαι Ios.) 5 τούτων addidi (cf. v. 6)
 6 πολλ(ᾶ) οἱ scripsi: πολλοὶ P 7 σοφοὶ addidi 9 τῆς περὶ P, transp. Go

παρ' Αἰγυπτίοις τούτοις μαθητευθέντες <τὰς ἀρχὰς> παρέλαβον· λέγουσι γὰρ καὶ κρίσιν ἔσεσθαι, καὶ τοῦ παντὸς ἐκπύρωσιν, καὶ τοὺς ἀδίκους κολασθήσεσθαι εἰς αἰεῖ. – ἀσκειῖται δὲ ἐν αὐτοῖς <καὶ> τὸ προφητεύειν
 15 καὶ προλέγειν τὰ ἐσόμενα.

(Ἔ)στι μὲν οὖν καὶ ἕτερον Ἑσ<σ>ηνῶν τάγμα· <οἷ> τοῖς μὲν αὐτοῖς 1 28
 ἦθεσι καὶ διαίτη χρώμενοι, ἐνὶ δὲ τούτων ἐνδιαλ<λ>ά(ττ)ουσι, [(τ)οῦ(ς)]
 (τ)ῶ γαμεῖν, δεινόν τι λέγοντες δρᾶν τοὺς ἀ<πο>ποιήσα(ντα)ς / γάμον· P f. 122^f
 πρὸς <γὰρ> τὴν ἀναίρεσιν τοῦ βίου γίνεσθαι τοῦτο καὶ μὴ δεῖν ἐκκόπ-
 5 τειν τὴν τῶν τέκ(νω)ν διαδοχὴν φάσκοντες, ὡς εἰ πάντες τοῦτο φρονή-
 σεϊαν, ἐκκοπήσεσθαι ῥαδίως τὸ πᾶν γένος ἀνθρώπων. δοκιμάζουσι 2
 μέντοι τρι(ε)τία τὰς γαμετάς· ἐπὶ δὲ τρεῖς καθαρῶσιν εἰς (πεῖρα)ν
 το(ῦ) δύνασθαι τίκτειν, οὕτως ἄγονται. ταῖς <δ'> ἐγκύμοσιν οὐχ ὀμιλοῦ-
 σιν, ἐπιδεικνύμενοι τὸ μὴ δι' ἡδονὴν γαμεῖν, ἀλλὰ διὰ τέκνων χρεῖαν.
 10 ὁμοίως δὲ καὶ αἱ γυναῖκες ἀπολοῦνται, καὶ αὐταὶ ἐπέν<δυμ>α ἐνδύο-
 μεναι λινοῦν, ὃν τρόπον οἱ ἄνδρες τὰ περιζώματα. ταῦτα μὲν οὖν <τὰ>
 κατὰ Ἑσ<σ>ηνοὺς <ἔθη>.

13 κρίσιν ἔσεσθαι καὶ τοῦ παντὸς ἐκπύρωσιν: cf. H IX. 28.5; 30.8; X. 34.2; 1 QH 3.24 ss.;
 1 QS 4.13 et al. 14 s. cf. Ios. II. 159

c. 28: 1 Ἔστι μὲν οὖν – 12 <τὰ> κατὰ Ἑσ<σ>ηνοὺς <ἔθη>: pro his habet Ios. (II. 160–161)
 Ἔστιν δὲ καὶ ἕτερον Ἑσσηνῶν τάγμα, δίαταν μὲν καὶ ἔθη καὶ νόμμα τοῖς ἄλλοις
 ὁμοφρονοῦν, διεστῶς δὲ τῇ κατὰ γάμον δόξῃ· μέγιστον γὰρ ἀποκόπτειν οἶονται τοῦ βίου
 μέρος, τὴν διαδοχὴν, τοὺς μὴ γαμοῦντας, μᾶλλον δέ, εἰ πάντες τὸ αὐτὸ φρονήσειαν,
 ἐκλιπεῖν ἂν τὸ γένος τάχιστα. (161) Δοκιμάζοντες μέντοι τριετία τὰς γαμετάς, ἐπειδὴν
 τρεῖς καθαρῶσιν εἰς πεῖραν τοῦ δύνασθαι τίκτειν, οὕτως ἄγονται. Ταῖς δ' ἐγκύμοσιν οὐχ
 ὀμιλοῦσιν, ἐνδεικνύμενοι τὸ μὴ δι' ἡδονὴν ἀλλὰ τέκνων χρεῖαν γαμεῖν. Λουτρὰ δὲ ταῖς
 γυναίξιν ἀμπεχομέναις ἐνδύματα, καθάπερ τοῖς ἀνδράσιν ἐν περιζώματι. Τοιαῦτα μὲν ἔθη
 τοῦδε τοῦ τάγματος. 3 τῶ γαμεῖν: cf. CD 7.6–7; 11.11–12; 12.1; 12.11; 13.17; 14.10;
 14.16; 15.5–6; 16.10–12; 1 QSa 1.4 et 9–12

12 τὰς ἀρχὰς supplevi (cf. v. 10) 13 γὰρ scripsi: δὲ P 14 καὶ ex Ios. add.
 Sauppe

c. 28: 1 et 12 ἔσην– P οἱ addidi 2 ἦθεσι P: ἔθη καὶ νόμμα Ios. τούτων
 P: τούτω We ἐνδιαλά(ττ)ουσι P (τ)οῦ(ς) P, ut v., deleui 3 λέγοντος P I
 ἀποιήσα(ντα)ς P, ut v., suppl. Mi γάμον scripsi: γάμου P 4 γὰρ addidi ex Ios.
 5 τοῦτο P: τὸ αὐτὸ Ios. 6 τὸ πᾶν γένος ἀνθρώπων P, *genus humanum* versio Lat.,
čeloveč'skiji rod versio Slavica (p. 256.25): τὸ γένος Ios. (II. 160) 7 (πεῖρα)ν evanidium
 in P, ex Ios. restit. Mi 8 δ' addidi ex Ios. 8/9 ὀμιλοῦσιν P 9 ἐνδεικνύ-
 μενοι Ios. 10 ἐπέν<δυμ>α Mi ex Ios.: ἐπ' ἕνα P 11 τὰ² add. Go 12 ἔθη
 addidi conl. Ios.

- 3 Ἐτεροι δέ, καὶ αὐτοὶ τῶν Ἰουδαίων ἐθνῶν ἀσκηταί, καὶ κατὰ γένος
καὶ κατὰ νόμους (τῶν ἄλλων διαφέρουσι,) Φαρισαῖοι καλούμενοι. ὧν
τὸ μὲν πλεῖστον μέρος ἐστὶ κατὰ πάντα τόπον, πάντων μὲν Ἰουδαίων 15
καλουμένων, διὰ δὲ τὰς ἰδίως δοξαζομένας γνώμας ὀνόμασι κυρίοις ἐπι-
4 καλουμένων. οὗτοι μὲν οὖν τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν διακρατοῦντες, ἐπὶ
τοῖς κατὰ (τὸν) νόμον καθαροῖς καὶ μὴ καθαροῖς ἐπιεικῶς ἐξετάζοντες
διαμένουσι, τὰ τε τοῦ νόμου ἐρμηνεύουσι, διδασκάλους εἰς ταῦτα προβι-
βάζοντες. 20
- 5 Οὗτοι εἰμαρμένην εἶναι λέγουσι, καὶ τινὰ μὲν κατ' ἐξουσίαν εἶναι,
τινὰ δὲ κατὰ τῆ(ν) εἰμαρμένην, ὡς τινὰ μὲν ἐφ' ἡμῖν, τινὰ δὲ τῆς εἰμαρ-
μένης· θεὸν (δ)ὲ πάντων εἶναι αἴτιον καὶ μηδὲν ἄνευ θελήματος αὐτοῦ
διοικεῖσθαι ἢ συμβαίνειν. οὗτοι καὶ σαρκὸς ἀνάστασιν ὁμολογοῦσι, καὶ
ψυχὴν ἀθάνατον (οὔσαν), καὶ κρίσιν ἐσομένην καὶ ἐκπύρωσιν, καὶ 25
δικαίους μὲν ἀφθάρτους ἔσ(εσ)θαι, ἀδίκους δὲ εἰς αἰεὶ κ(ο)λασθήσεσθαι
ἐν πυρὶ ἀσβέστῳ.

13 Ἐτεροι δέ – 27 ἐν πυρὶ ἀσβέστῳ: pro his habet Ios. (II. 162–163) Δύο δὲ τῶν προτέ-
ρων Φαρισαῖοι μὲν οἱ μετ' ἀκριβείας δοκοῦντες ἐξηγεῖσθαι τὰ νόμιμα καὶ τὴν πρώτην
ἀπάγοντες αἵρεσιν εἰμαρμένην τε καὶ θεῶ προσάπτουσι πάντα, (163) καὶ τὸ μὲν πράττειν
τὰ δίκαια καὶ μὴ κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις κεῖσθαι, βοηθεῖν δὲ εἰς ἕκαστον
καὶ τὴν εἰμαρμένην· ψυχὴν τε πᾶσαν μὲν ἀφθαρτον, μεταβαίνειν δὲ εἰς ἕτερον σῶμα τὴν
τῶν ἀγαθῶν μόνην, τὰς δὲ τῶν φαύλων αἰδίῳ τιμωρίᾳ κολάζεσθαι (cf. III. 374; *Ant. Iud.*
XVIII. 14; *C. Apionem* II. 218) 14 (τῶν ἄλλων διαφέρουσι): cf. Ios. *Vitae* 191 οἱ
περὶ τὰ πάτρια νόμιμα δοκοῦσιν τῶν ἄλλων ἀκριβείᾳ διαφέρειν; *Eriph. Pan.* 16. 1.7 ἐλέ-
γοντο δὲ Φαρισαῖοι διὰ τὸ ἀφωρισμένους εἶναι αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἄλλων διὰ τὴν ἐθελοπε-
ρισσοθησκείαν, τὴν παρ' αὐτοῖς νενομισμένην· Φάρες γὰρ κατὰ τὴν Ἑβραϊδα ἐρμηνεύεται
ἀφορισμός (i. e. *perushim*); *Ps. Clem. Hom.* 11.28; *Ps. Tert. Adv. omn. haer.* 1; *Origen. In*
Matth. 23:23; *Ser.* 20 17 παράδοσιν: cf. Ios. *Ant. Iud.* XIII. 297; *Hieronym. In*
Matth. 3. 22:23 (*PL* 26, p.163 D) *Pharisaei traditionum et observationum, quas illi*
δευτερώσεις vocant, iustitiam praeferebant; unde et divisi vocabantur a populo.
21 εἰμαρμένην: cf. Ios. *Ant. Iud.* XIII. 172; XVIII. 13; *Vitae* 12 ἢ (sc. ἡ Φαρισαίων αἵρεσις)
παραπλήσιός ἐστι τῆ παρ' Ἑλληνισιν Στωϊκῆ λεγομένη; *Eriph. Pan.* 16. 2.1; *Const. apost.*
6. 6.3 (p.313.31 Funk) 25 ἐκπύρωσιν: cf. *H I.* 3.1; 21.4; IX. 10.7; 27.3; 30.8; X. 34.2;
Dt 32:22; *Is* 33:14; *Dn* 7:10; *Enoch* 18:11–16; 27:1–3; 90:26; *Jdth* 16:17; 2 *Esr* 7:36
ss. et al.

13 ἐθνῶν Mi: ἐθνῶν P 14 τῶν ἄλλων διαφέρουσι *supplevi ex test.* 16 δὲ
superscr. P¹ κυρίοις Mi: καιρίοις P 18 τὸν *addidi* (cf. v.19) ἐπιεικῶς
Mi: ἐπιεικῶς P: ἐπὶ (ν)εἶκος ('litigiose') G^o 25 οὔσαν *addidi*

Ταῦτα μὲν οὖν καὶ Φαρισαῖοι(ι). Σαδδουκαῖοι δὲ τὴν μὲν εἰμαρμένην 1 29
 ἀν(αι)ροῦσι (καὶ) τὸ(ν) (θ)εὸν μηδὲν τι κακὸν δρᾶν ἢ ἐφορᾶν ὁμολογοῦ-
 (σι)ν, εἶναι δὲ ἐν ἀνθρώπων ἐξουσία τὸ αἰρεῖ(σ)θαι τὸ ἀ/γαθὸν ἢ <τὸ> P. f. 122^v
 κακόν. ἀνάστασιν δὲ οὐ μόνον ἀρνοῦνται σαρκός, ἀλλὰ καὶ ψυχὴν μὴ
 5 διαμένειν νομίζουσι. τ(α)ύτ(η) (δὲ) εἶναι μόνον τὸ ζῆν <λέγουσι> καὶ 2
 τοῦτο δὴ εἶναι οὐ χάριν ἐγένετο (ἄ)νθρωπος, ἐν τε <τού>τῳ πληροῦσθαι
 τὸν τῆς ἀναστάσεως λ(όγ)ον, ἐν τῷ καταλείψαντα ἐπὶ γῆς [τὰ] τέκνα
 τελευτᾶν. μετὰ δὲ θάνατον μηδὲν<α> <δεῖν> ἐλπίζειν παθεῖν ἢ κακὸν
 ἢ ἀγαθόν· λύσιν γὰρ ἔσεσθαι καὶ ψυχῆς καὶ σώματος, καὶ εἰς τὸ μὴ
 10 εἶναι χωρεῖν τὸν ἄνθρωπον, καθ' ὃ καὶ τὰ λοιπὰ ζῶα. ὃ τι δ' ἂν δράσῃ 3
 ἄνθρωπος ἐν τῷ βίῳ κακὸν [ἄνθρωπος] καὶ διαλάβῃ, κεκέρδηκε, τὴν
 ὑπὸ ἀνθρώπων διαφυγῶν κόλασιν· ὃ τι δ' ἂν κτήσῃται καὶ πλουτήσας
 δοξασθῇ, <καὶ> τοῦτο κεκέρδηκε· μέλειν γὰρ θεῷ μηδὲν τῶν κατὰ ἕνα.
 καὶ οἱ μὲν Φαρισαῖοι φιλάλληλοι, οἱ δὲ Σαδδουκαῖοι φίλαυτοι. αὕτη ἢ 4
 15 αἵρεσις περὶ τὴν Σαμάρειαν μάλλον ἐκρατύνη. καὶ αὐτοὶ δὲ τοῖς τοῦ
 νόμου ἔθεσι προσέχουσι, λέγοντες δεῖν <τὸν ἄνθρωπον> οὕτω ζῆν, ἵνα
 καλῶς βιώσῃ καὶ τέκνα ἐπὶ γῆς καταλείπῃ. προφήταις δὲ οὐ προσέχου-
 σιν, ἀλλ' οὐδὲ ἑτέροις τισὶ σοφοῖς, πλην μόνῳ τῷ διὰ Μωσέως <δοθέν-
 τι> νόμῳ, μηδὲν ἐρμηνεύοντες. ταῦτα μὲν οὖν ἃ καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι
 20 αἰρετίζουσιν.

1–4 cf. Ios. *Bell. Iud.* II. 164–165 4 ἀνάστασιν δὲ – 13 κατὰ ἕνα: pro his habet Ios.
 (II. 165) ψυχῆς δὲ τὴν διαμονὴν καὶ τὰς καθ' ἑδου τιμωρίας καὶ τιμὰς ἀναροῦσιν; cf.
Ant. Iud. XVIII. 16; Mt 22:23; Mc 12:18; Lc 20:27; *Act* 23:8; Ps. Tert. *Adv. omn. haer.* 1
 10–13 cf. H I. 22.5 (Epicurea) 14 cf. Ios. *Bell. Iud.* II. 166 14–19 cf. Orig.
c. Cels. I. 49; *In Matth.* 17. 35 et 36; Hieronym. *In Matth.* 3. 22: 23 et 31 s. (PL 26, pp.
 163 D et 165 B)

2 παντάπασιν ἀναροῦσιν Ios. 3 ἐν et ἐξουσία scripsi: ἐξ et ἐξουσίαν P: ἐξ et ἐξου-
 σίας Go: ἐπ' ἀνθρώπων ἐκλογῆ Ios. τὸ³ addidi ex Ios. 4 ἀρνοῦνται οὐ μόνον
 P, transposui 5 τ(α)ύτ(η) P ut v., R. Scott: ταύτην Mí λέγουσι addidi
 6 δὴ scripsi: δὲ P τε scripsi: δὲ P <τού>τῳ Scott et Go: τῷ P: ἐνὶ δὲ τῷ Mí,
 agn. Cr 7 καταλείψαντα scripsi: καταλείψαντας P τὰ deleui (cf. v. 17)
 8 μηδὲν<α δεῖν> scripsi: μηδὲν P 11 ἄνθρωπος² secl. Cr διαλάβῃ We ex H:
 διαλαχθῇ P: διαλλαχθῇ Mí 13 καὶ addidi μέλλειν P γὰρ scripsi: δὲ P
 16 τὸν ἄνθρωπον addidi 18–19 δοθέντι addidi (cf. e.g. Clem. *Paed.* 1. 60.1)

- 30 1 Ἐπεὶ τοίνυν καὶ τὰς παρὰ Ἰουδαίους διαφορὰς ἐκτεθεῖμεθα, εὐλογον
δοκεῖ καὶ τὴν ἄσκησιν τούτων τῆς θεοσεβείας μὴ παρασιωπᾶν. ἔστι μὲν
οὖν κατὰ πάντας Ἰουδαίους ἢ κατὰ τὴν θεοσέβειαν πραγματεία τε-
2 τραχῆ· θεολογική, φυσική, ἠθική, ἱερουργική. καὶ τὸν μὲν θεὸν ἕνα
εἶ(ν)αι λέγουσι, δημιουργόν τε τοῦ παντὸς καὶ κ(ύριον), ποιήσ(α)ντα 5
P f. 123^r / πάντα οὐ πρότερον ὄντ(α), οὐδὲ ἔκ τινος ὑποκειμένης συγχρόνου
οὐσίας, ἀ(λ)λ(ὰ) θελήσαντα καὶ κτίσαντα. εἶναι δὲ ἀγγέλους καὶ τούτους
γ(εν)ομένους πρὸς λειτουργίαν τῆς κτίσεως, ἀλλὰ καὶ πνεῦμα ἐξουσια-
στικ(όν), πρὸς δόξαν καὶ αἶνον θεῷ ἀεὶ παραμένον. τὰ πάντα (δ)ὲ ἐν τῇ
κτίσει αἰσθησιν ἔχειν καὶ μηδὲν εἶναι ἄψυχον. 10
- 3 Ἦθους δὲ ἀντιποιοῦνται σεμνοῦ καὶ σώφρονος βίου, καθὼς ἔστιν ἐκ
τῶν νομ(ίμ)ων (αὐτῶν) ἐπιγνώσαι· ταῦτα δὲ πάλαι ἀκριβαζόμενα ἦν
παρ' α(ὐ)τοῖς, ἀρχῆθεν, (οὐ) νεωστὶ τὸν νόμον παρειληφόσιν, ὡς τὸν
ἐντυγχάνοντα καταπλαγήναι ἐπὶ τσοαύτη σωφροσύνη καὶ ἐπιμελεία τοῦ
περὶ τὸν ἀνθρώπον νομοθετουμένου ἧθους. 15
- 4 Ἱερουργική δὲ λειτουργία ἄκρως ἐξήσκητο παρ' αὐτοῖς, εὐσηχμόνως
πρὸς τὸ θεῖον προσφερομένοις, καθὼς τοῖς βουλομένοις ράδιόν ἐστιν,
ἐντυχοῦσι τῇ περὶ τούτων ἐξαγορευοῦση βίβλῳ, μαθεῖν, ὡς σεμνῶς καὶ
ὀσίως τῷ θεῷ ἀπάρχεσθαι τῶν παρ' αὐτοῦ δεδορημένων εἰς χρῆσιν καὶ
ἀπόλαυσιν ἀνθρώπων κελευόμενοι, εὐτάκτως καὶ παραμόνως ἐλειτούρ- 20
γουν. τούτων δὲ τιν(α) οἱ Σαδδουκαῖοι ἀπαγορεύουσιν· οὐ γὰρ βούλονται
ἀγγέλους ἢ πνεύματα ὑπάρχειν.
- 5 Οἱ δὲ πάντες ὁμοίως Χριστὸν προσδέχονται· τοῦ μὲν (γὰρ) νόμου
καὶ τῶν προφητῶν (αὐτῶν) παρεσόμενον προκηρυξάντων, τῶν δὲ
Ἰουδαίων τὸν καιρὸν τῆς παρουσίας μὴ ἐπιγνόντων, (δέον) ἐπιμένειν 25

6 συγχρόνου: cf. H I. 19.4; VIII. 17.1; X. 28; 32.1 13 ἀρχῆθεν: cf. Ios. c. Apion.
2. 154 et 156 18 βίβλῳ: i.e. Levitico 18–20 cf. 1 *Tm* 4:3; H *Trad. apostol.*
versionis Lat. 76.16–20 ed. E. Tidner (T.U. 75, Berolini, 1963, p.139) = *Euchologion to*
mega (ed. I. Goar, Venetiae 1730, p.522) Εὐχαριστοῦμέν σοι, κύριε ὁ θεός, καὶ προσφέ-
ρομεν ἀπαρχὴν καρπῶν, οὓς ἔδωκας ἡμῖν εἰς μετάληψιν 21 s. cf. *Act.* 23:8
23 Χριστόν: i.e. Μεσσίαν 23 et 34 ὁ νόμος: cf. *Gn* 49:10–12; *Nu* 24:15–19 |
24 et 34 οἱ προφῆται: cf. *Is* 7:10–17; 9:1–7; 11:1–9; *Jr* 23:5–6 et al.

1 ἐκτεθεῖμεθα P 2 τῆς τούτων P, transposui 3 ἢ post οὖν P, transposui
5 κ(ύριον) Go: κ(γ) P, ut v.: κτίστην coniec. Scott: καλὰ Cr 7 δὲ scripsi: τὲ P
9 παραμένον. τὰ Go: παρὰ μένοντα P 12 νομ(ίμ)ων scripsi: νόμον P αὐτῶν
addidi 13 παρ' α(ὐ)τοῖς Sauppe: παρὰ τοῖς P οὐ add. Sauppe νεωστὶ
P: θεόκτιστον Cr 17 προσφερομένοις scripsi: πρὸς φερομένη P 19 ἀπάρχεσθαι
scripsi: ἀπαρχόμενοι P 21 βούλονται(i) P 23 γὰρ addidi 24 αὐτὸν
addidi: τὸν add. Sauppe 25 δέον addidi: ὡς add. Go

τὴν ὑπόνοιαν τοῦ δοκεῖν μὴ τὰ εἰρ(η)μένα περὶ τῆς παρ(ου)σί(α)ς τετε-
 λέσθαι, προσδοκᾶν τε ἔτι τοῦ(τον) π(α)ρεσόμενον, διὰ τὸ (τὸν)
 παρόντα μὴ ἐπεγ(υ)ωκέναι. / καὶ τὰ σύμβολα τῶν καιρῶν τοῦ (τοῦτον)
 ἤδη παραγεγονέναι ὀρώντας ταράττεσθαι, αἰδεῖσθαι δὲ ὁμολογεῖν
 30 ἐ(ληλυθέν)αι, ἐπεὶ αὐτόχειρες αὐτοῦ γεγένηται, ἀγανακτοῦντας (ὡς)
 ἐλεγχομένους ὑπ' αὐτοῦ ὅτι τοῖς νόμοις μὴ ὑπήκουσαν.

Καὶ τὸν μὲν οὕτως ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ θεοῦ Χριστὸν οὐκ εἶναι 6
 τοῦτον λέγουσιν, ἐλεύσεσθαι δὲ ἕτερον, τὸν οὐ(πω παρ)όντα, ἐν ᾧ τὰ
 [μὲν] σύμβολα ἐκ μέρους, ὅσα ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται προέφηναν,
 35 <τελεσθήσεσθαι>, ὁμολογοῦσι. τινὰ δὲ καὶ πλανώμενοι νομίζουσι· γένε-
 σιν μὲν γὰρ αὐτοῦ ἐσομένην λέγουσιν ἐκ γένους Δαβίδ, ἀλλ' οὐκ ἐκ
 παρθένου καὶ ἁγίου πνεύματος, ἀλλ' ἐκ γυναικὸς καὶ ἀνδρός, ὡς πᾶσιν
 ὁρος γεν(υ)ᾶσθαι ἐκ σπέρματος, φάσκοντες τοῦτον ἐσόμενον βασιλέα
 ἐπ' αὐτούς, ἄνδρα πολεμιστὴν καὶ δυνατὸν. ὃς ἐπισυνάξας τὸ πᾶν ἔθνος
 40 Ἰουδαίων πάντα <τε> τὰ ἔθνη πολεμήσας, ἀναστήσει αὐτοῖς τὴν Ἰερου-
 σαλήμ πόλιν βασιλίδα· εἰς ἣν ἐπισυνάξει ἅπαν τὸ ἔθνος <Ἰουδαίων>
 καὶ πάλιν ἐπὶ τὰ ἀρχαῖα ἔθνη ἀποκαταστήσει, βασιλεύων καὶ ἱερατεύων 8
 κατ' αὐτοῦ πόλεμον <τὰ ἔθνη> ἐπισυναχθέντα <λέγουσιν>, ἐν ἐκείνῳ
 45 <τε> τῷ πολέμῳ πεσεῖν τὸν Χριστὸν ἐν μαχαίρῃ. ἔπειτα μετ' οὐ πολὺ τὴν
 συντέλειαν καὶ ἐκπύρωσιν τοῦ παντὸς ἐπιστῆναι, καὶ οὕτως τὰ περὶ
 τὴν ἀνάστασιν δοξαζόμενα ἐπιτελεσθῆναι τάς τε ἀμοιβὰς ἐκάστω
 κατὰ τὰ πεπραγμένα ἀποδοθῆναι.

28 s. cf. Mt 16:3 36 cf. Ps Sal 17:21 ss.; 4 Esra 12:31-34; Apr 5:5 45-48 cf.
 2 Bar 29-30 et 39-40; 4 Esra 7:26-30 et 31-44; Fr. Zadokit. 9:8-10 R.H. Charles;
 Dn 9:24-27 et al.

27 τε scripsi: δὲ P ἔτι scripsi: ἤδη P τοῦ(τον) scripsi: τοῦ P, ut v.: Χριστὸν
 Mi cett. τὸν add. suad. Go 28 τοῦτον addidi (cf. vv. 27, 33, 38) 29 δὲ
 scripsi: τὲ P 30 ἐ(ληλυθέν)αι Mi: ἐ(.....)αι P ἐπὶ P, corr. Mi ἀγα-
 νακτοῦντας scripsi: ἀγανακτοῦντες P ὡς addidi (possis et <τῷ> ἐλέγχεσθαι)
 31 ἐλεγχομένους scripsi: ἐλεγχόμενοι P 33 οὐ(πω παρ)όντα scripsi: οὐκ ὄντα P l
 ἐν ᾧ τὰ scripsi: εἰς ὄντα P: εἰς ὄν τὰ Go: οἴσοντα Cr 34 μὲν delevi post ἐκ
 μέρους add. suad. ἀναφέρεισθαι vel. sim. Go 35 τελεσθήσεσθαι supplevi (cf. vv.
 26/27, 47) πλανώμενον P, corr. Mi 38 γενᾶσθαι P 40 τε addidi
 41 Ἰουδαίων addidi (cf. v. 40) 42-43 βασιλεύων καὶ ἱερατεύων καὶ κατοικῶν scripsi:
 βασιλεύων καὶ ἱερατεύων καὶ κατοικοῦν P 43 ἐπαναστήσαι scripsi: ἐπαναστῆσαι P
 44 αὐτοῦ scripsi: αὐτῶν P τὰ ἔθνη addidi (cf. v. 40) ἐπισυναχθέντα scripsi:
 ἐπισυναχθέντων P λέγουσιν addidi 45 τε addidi

- 31 1 Δοκεῖ μὲν <οὖν> ἡμῖν ἰκανῶς τὰ πάντα Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων
 δόγματα ἐκτεθεῖσθαι μηδὲν τε ἀπολελοιπέναι μ(ῆ)τε τῶν φιλοσοφουμέ-
 P f. 124^f νων μήτε τῶν ὑπὸ αἰρετικῶ(ν) φα(σκ)ομένων / ἀναπόδεικτον· ὧν ἐξ
 αὐτῶν τῶν ἐκτεθέντων φανερός γεγένηται ὁ ἐλεγχ(ο)ς <ὡς> ἢ κλειψι-
 λογησάντων ἢ τινα <καὶ> ἐρανισαμένων, αὐτὰ <τε> τὰ ὑπὸ Ἑλλήνων 5
 2 πεπονημένα παραθεμένων ὡς θεῖα. διὰ πάντων οὖν <τούτων> διαδρα-
 μόντες καὶ μετὰ πολλοῦ πόνου ἐν ταῖς ἑννέα βίβλοις τὰ πά(ν)τα δόγ-
 ματα ἐξειπόντες, πᾶσι τε ἀνθρώποις ἐφόδιον ἐν βίῳ <οὐ> μικρὸν κατα-
 λιπόντες καὶ τοῖς παροῦσιν οὐκ ὀλίγης χαρᾶς καὶ θυμηδίας φιλομάθειαν
 παρασχόντες, εὐλογον ἡγοῦμεθα ὥσπερ κορυφὴν τοῦ παντός <ἐλέγχου 10
 τὸν> περὶ ἀληθείας λόγον ἐπενέγκαι καὶ τοῦτον ἐν μιᾷ βίβλῳ τῇ δεκάτῃ
 περιγράψαι, ὅπως ὁ ἐντυγχάνων μὴ μόνον <τὴν> ἀνατροπὴν τῶν τετολ-
 μηκότων αἰρέσεις συστήσασθαι ἐπιγνοὺς καταφρονήσῃ τῶν ματαίων,
 ἀλλὰ καὶ τὴν τῆς ἀληθείας δύναμιν ἐπιγνοὺς ἀξίως θεῶ πιστεύσας
 σωθῆναι δυνηθῆ. 15

1–15 ed. Wordsworth, pp.274–276 (p.99 s. secundae ed.) 11 τὸν περὶ ἀληθείας
 λόγον: cf. H X. 32–34 14 s. cf. Mt 9:22; Rm 1:16; 10:9; 1 Cor 1:21 et al.

1 οὖν addidi πάντα scripsi: πάντων P 2 ἐκτεθεῖσθαι P τε scripsi: δὲ P |
 ἀπολελοιπέναι P 3 ὧν scripsi: οἷς P 4 ὡς addidi 5 καὶ addidi
 αὐτὰ <τε> scripsi: <καὶ> αὐτὰ Cr 6 τούτων addidi 7 ταῖς Mi (cf. v.11):
 τοῖς P 8 οὐ add. Wordsworth (cf. v.9) 9 ὀλίγης Wordsworth et Roep-
 ὀλίγοις P χαρᾶς καὶ θυμηδίας P ἐλέγχου addidi (cf. v.12 τὴν ἀνατροπὴν)
 11 τὸν add. Mi 12 τὴν addidi (cf. v.14)

〈ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΠΑΣΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ〉 Ι

	Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ δεκάτῃ τοῦ κατὰ πασῶν αἰρέσεων ἐλέγχου·	1
	Ἐπιτομὴ πάντων τῶν φιλοσόφων.	2
	Ἐπιτομὴ πασῶν 〈τῶν〉 αἰρέσεων.	3
5	Καὶ ἐπὶ πᾶσι, τίς ὁ τῆς ἀληθείας λόγος.	4

1 Τοῦ - ἐλέγχου suppl. Mi et I scripsi (cf. v. 2 et X. 5 v. 15): βιβλίον ἰ in mg. litt. rubr. P³
3 ἐπὶ τὸ μὴ P 4 ἐπὶ τῷ μὴ P τῶν add. Mi

- 5 1 Τὸν λαβύρινθον τῶν αἰρέσεων οὐ βί(α) διαρρήξαντες, ἀλλὰ μόνῳ ἐλέγχῳ <καὶ> ἀληθείας δυνάμει διαλύσαντες, πρόσμιεν ἐπὶ τὴν τῆς ἀληθείας ἀπόδειξιν. τότε γὰρ <μόνον τὰ> τῆς πλάνης ἔντεχνα σοφίσματα ἀσύστατα φανερωθήσεται, ἐπὶ δὲ τῆς ἀληθείας ὄρος ἐπιδειχθῆ· <ὄς> οὐκ ἀπὸ σοφίας Ἑλ(λ)ήνων ἀρχὰς μεταλαβόν, οὐδ' Αἰγυπτ(ι)ῶν δόγμα- 5 <τα> τὰ <τ'> ἐν αὐτοῖς μετ' ἀξιοπιστίας θρ(η)σκευόμενα μάταια ὡς ἄρρητα διδασκόμενοι, / οὐδὲ Χαλδαίων ἀσυστάτω περιερ(γ)ία σοφιστεῖς, οὐδὲ Βαβυλωνίων ἀλογίστω μανία δι' ἐν(εργεί)ας (δ)αιμόνων καταπλαγεῖς, ἀλλ' ὧ ὑπάρχει τρόπῳ ὄρος ἀληθείας, ὧν ἀφύλακτος τε καὶ ἀκαλ- 2 λώπιτος, μόνον φανερὸς ἐλέγξει τὴν πλάνην. περὶ οὗ εἰ καὶ πλειστάκις ἀποδείξεις ἐποίησαμεν καὶ ἰκανῶς τὸν τῆς ἀληθείας κανόνα <καὶ> ἀφθόνως τοῖς βουλομένοις <ἐπιγνῶναι> ἐπεδείξαμεν, ἀλλὰ γε καὶ νῦν οὐκ ἄλογον ἐκρίναμεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς Ἑλλησι καὶ αἰρετικοῖς δεδοκη- μένοις ὡσεὶ κορωνίδα τῶν βιβλίων ἐπενέγκαι ταύτην τὴν ἀπόδειξιν διὰ τῆς δεκάτης βίβλου. 15
- 6 1 Συμπεριλαβόντες τοίνυν τὰ πάντων τῶν παρ' Ἑλλησι σοφῶν δόγμα- 2 ματα ἐν τέσσαρσι βίβλοις, τὰ τε τοῖς αἰρεσιάρχαις <δόξαντα> ἐν πέντε, νῦν τὸν περὶ ἀληθείας λόγον ἐν μιᾷ ἐπιδείξομεν, ἀνακεφαλαιούμενοι πρῶτον τὰ πᾶσι δεδοκημένα. οἱ μὲν γε τῶν Ἑλλήνων δογματισταὶ τὴν φιλοσοφίαν τριχῆ διελόντες οὕτως ἐφιλοσόφησαν, οἱ μὲν φυσικῆν, 5 οἱ δὲ ἠθικῆν, οἱ δὲ διαλεκτικῆν <αὐτὴν> προσαγορεύσαντες. καὶ οἱ μὲν τὴν φυσικῆν <προτιμήσαντες> οὗτοι γεγέννηται, οὕτως τε διηγῆσαντο. Οἱ μὲν ἐξ ἑνὸς <ἐγέννησαν> τὰ πάντα, οἱ δὲ ἐκ πλειόνων· καὶ τῶν ἐξ ἑνὸς οἱ μὲν ἐξ ἀποίου, οἱ δὲ ἐκ [τοῦ] ποιοῦ· καὶ τῶν ἐκ ποιοῦ οἱ μὲν ἐκ 3 πυρός, οἱ δὲ ἐξ ἀέρος, οἱ δὲ ἐξ ὕδατος, ἄλλοι δὲ ἐκ γῆς. καὶ (τ)ῶν ἐκ 10

c. 5: 1 τὸν λαβύρινθον: cf. Photii *Bibl.* cod. 48

c. 6: 8 Οἱ μὲν – X. 7.6 ὄγκων e Sexti Emp. *Adv. math.* 10.310–318 (c.5 Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς) exscripsit H

c. 5: 2 καὶ addidi πρόσμιεν P 3 μόνον addidi et τὰ add. We 4 ὄς addidi 5/6 δόγμα P, ut v., corr. Mi 6 τὰ <τ'> scripsi: <καὶ> τὰ Cr 9 ὧ Mi: ὡς P ἀληθεῖς P 10 <ὄς> μόνον Go 11 καὶ² addidi 12 ἐπιγνῶναι addidi 13–14 δεδοκημένοις καὶ αἰρετικοῖς P, transposui

c. 6: 2 βίβλοις P¹: βιβλίους P² edd. τε scripsi: δὲ P τοῖς αἰρεσιάρχαις P: τῶν αἰρεσιάρχων Cr δόξαντα addidi: δεδοκημένα add. suad. Mi 3 ἐν μιᾷ scripsi: ἓνα P: ἐν ᾧ Bernays: ἐνὶ Mi 4 γε scripsi: γὰρ P 5 τριχῆ P 6 αὐτὴν addidi 7 προτιμήσαντες addidi ex coniectura τε scripsi: δὲ P 8 ἐγέννησαν addidi e Sexto 9 τοῦ del. Go, om. Sext.

πλειόνων οἱ μὲν ἐξ ἀριθμητῶν, <οἱ δὲ ἐξ ἀπείρων· καὶ τῶν ἐξ ἀριθμητῶν> οἱ μὲν ἐκ δυ(εῖ)ν, οἱ δὲ ἐ(κ) τεσσάρων, οἱ δὲ ἐκ πέντε, οἱ δὲ ἐξ ἕξ. καὶ τῶν ἐ(ξ) ἀ(π)είρων οἱ μὲν / ἐξ ὁμοίων τοῖς γεν(ν)ωμένοις, οἱ δὲ ἐξ ἀνομοίων· καὶ [πρὸς] τούτων οἱ μ(ε)ν ἐξ (ἀ)π(α)θῶν, οἱ δὲ ἐκ παθητῶν.

P f. 125^r

15 <Ἐξ> ἀποίου μὲν οὖν καὶ ἐνὸς σώματος τὴν τῶν ὄλων συνεστήσαντο 4
γένεσιν οἱ Στωϊκοί· ἀρχὴ γὰρ τῶν ὄλων κατ' αὐτούς ἐστὶν ἡ ἄποιος ὕλη
καὶ δι' ὄλων τρεπ(τ)ή, μεταβαλλούσης τε αὐτῆς γίνεται πῦρ, ἀήρ,
ὔδωρ, γῆ. ἐξ ἐνὸς δὲ καὶ ποιοῦ γεγενῆσθαι τὰ πάντα θέλουσιν οἷ τε περι
20 τὸν Ἴππασον καὶ Αναξίμανδρον καὶ Θαλῆ τὸν Μιλήσιον. <ὦν> Ἴππα-
σος μὲν ὁ Μεταπόντιος καὶ Ἡράκλειτος ὁ Ἐφέσιος ἐκ πυρὸς ἀπεφή-
ναντο τὴν γένεσιν, Αναξίμανδρος δὲ ἐξ ἀέρος, Θαλῆς δὲ ἐξ ὕδατος,
Ξενοφάνης δὲ ἐκ γῆς·

ἐκ γῆς γάρ – φησί – πάντ' ἐστὶ, καὶ εἰς [τὴν] γῆν πάντα τελευτᾷ.

Ἐκ πλειόνων δὲ καὶ ἀριθμ(η)τῶν, δυεῖν μὲν, γῆς τε καὶ ὕδατος, τὰ 1 7
ὅλα συνεστηκέναι φησὶ <ν> ὁ ποιητῆς Ὅμηρος, ὅτε μὲν λέγων·

Ὀκεανὸν τε θεῶν γένεσιν καὶ μητέρα Τηθύν,

20 et 22 Αναξίμανδρον: immo Αναξιμένη 24 Xenophanis Fr. 27

c. 7: 3 *Iliad.* 14.201; cf. H V. 7.38; VIII. 12.2; H. Diels, *Doxogr.* p. 91 ss.

11–12 οἱ δὲ – ἀριθμητῶν e Sexto suppl. Mi 12 δυ(εῖ)ν P (cf. H X. 7.1): δυοῖν Mi
cett.: δύο Sext. πέντε scripsi e Sexto: ἑ P 13 ἐξ ἕξ scripsi e Sexto: ἐκ ζ P |
γεννωμένοις Go e Sexto (cf. H X. 7.6): γενομένοις P Cr 14 πρὸς P, del. Go Cr,
om. Sext.: retinent Mi We τούτων Go Cr e Sexto: τούτοις P Mi We 15 παθη-
τῶν Go e Sexto: παθητικῶν P 16 ἐξ e Sexto add. Go ὑπεστήσαντο Sext.
18 ὄλων P: ὄντων Sext. τρεπτή Mi e Sexto: τρέπει P τε scripsi e Sexto: δὲ P |
ταύτης Sext. 18–19 γίνεται τὰ τέσσαρα στοιχεῖα, πῦρ Sext. αὐρ P 19 τε
Mi e Sexto: δὲ P 20 Αναξίμανδρον P et Sext.: Αναξιμένη Meineke τὸν
Μιλήσιον om. Sext. ὦν e Sexto add. suad. Go, add. We 21 ὁ Μεταπόντιος
om. Sext. καὶ κατὰ τινὰς Ἡρ. Sext. 21/22 ἀπεφήναντο P: ἀπέλιπον Sext.
22 Αναξίμανδρος P et Sext.: Αναξιμένης Meineke 23 Ἐ. δὲ κατ' ἐνίου ἐκ γῆς Sext.
24 γῆς P (et. Theodoreti *Gr. aff. cur.* 4.5): γαίης Mi Cr e Sexto et al. φησὶ P, om.
Sext. πάντ' ἐστὶ scripsi: πάντα ἐστὶ P: τάδε πάντα Theodoreti l.l.: πάντα Mi Cr
e Sexto et al. τὴν del. Mi Go, om. Sext.

c. 7: 1 καὶ¹ superscr. P¹ ἀριθμῶν P, e Sexto corr. Mi 1–2 τὰ ὅλα συνεστηκέναι
φησὶ om. Sext. 2 ὅτε P 3 Τηθύν Mi: τιθέν P

ὅτε δέ·

ἀλλ' ὑμεῖς <μὲν> πάντες ὕδαρ καὶ γαῖα γένοισθε.

5

2 συμφέρεσ<θα> δ' αὐτῷ δοκεῖ καὶ ὁ Κολοφώνιος Ξενοφάνης· φησὶ γάρ·

πάντες <γὰρ> γαίης <τε> καὶ ὕδατος ἐ<κ>γενόμε<σ>θα.

ἐκ γῆς δὲ καὶ ἀ<ιθ>έρος Εὐριπίδης, ὡς πάρεστιν ἐπιγνῶναι ἐκ τοῦ λέγειν αὐτόν·

αἰθέρα καὶ γαῖαν πάντων γενέτειραν αἰίδω.

10

3 ἐκ τεσσάρων δὲ Ἐμπεδοκλῆς, οὕτως λέγων·

τέσσαρα τῶν πάντων ριζώματα πρῶτον ἄκουε·
Ζεὺς ἀ<ιθ>ῆρ Ἥρη τε φερέσβιος ἡδ' Αἰδωνεὺς
Νῆστὶς θ', ἡ δακρύοις σπένδει <κ>ρουνῶμα βρότειον.

4 ἐκ πέντε δὲ Ὁκελ<λ>ος ὁ Λευ<κ>ανδὸς καὶ Ἀριστοτέλης· συμπαρα- 15
έλαβο<ν> γὰρ τοῖ<ς> <τέ>σ<σ>α<ρ>σι στοιχείοις τὸ πέμπτον καὶ κυκλοφορη-
τικὸν / σώμα, ἐ<ξ> οὗ λέγουσιν εἶ<ν>αι τὰ οὐράνια. ἐκ δὲ τῶν ἐξ τῆν
τῶν πάντων ὑπέθεντο γένεσιν οἱ περὶ τὸν Ἐμπεδοκλέα. ἐν οἷς μὲν γὰρ
λέγει·

τέσσαρα τῶν πάντων ριζώματα πρῶτον ἄκουε,

20

P f. 125^v

5 *Iliad.* 7.99 7 Xenophanis Fr. 33
sic P, e Sexto corr. Mi
(*Neue Philol. Unters.* 1, Berolini 1926)

10 Euripidis Fr. 1023 N.² 12-14 Empe-
doclis Fr. 6; cf. v. 20 et H VII. 29.4
15 cf. Ocelli Luc. test. 4 et p. 32 s. R. Harder
20 Emped. Fr. 6; cf. v. 12

4 ὅτε Cr e Sexto: ποτὲ P 5 μὲν e Sexto et Hom. add. Mi 6 συμφέρῆς
sic P, e Sexto corr. Mi δοκεῖ κατ' ἐνίου καὶ ὁ Sext. 7 γὰρ et τε e Sexto add.
Mi ἐγενόμεθα P, e Sexto corr. Mi 8 ἀ<ιθ>έρος Go e Sexto: ἀέρος P
ἐπιγνῶναι P: ἐκδέξασθαι Sext. 11 δὲ ὁ Sext. οὕτως λέγων om. Sext.
12 τῶν P H (et. Sext. 10.317; Aët. 1. 3.20): γὰρ Sext. 10.315 et 9.362 13 ἀ<ιθ>ῆρ
scripsi ex Ps. Plut. *Plac.* 878 A (cf. v. 8 et DK 31 A 33; *Doxogr.* p. 287): ἀῆρ P: om. H:
ἀργῆς Cr e Sexto 14 θ' scripsi e Sexto: δὲ P: γε H, γ' Cr ἡ P, corr. Cr
δακρύοις Cr e Sexto et H: δακτοῖς P σπένδει coniec. Mi: σπονδει P: τέγγει Cr We
e Sexto <κ>ρουνῶμα βρότειον A. B. Krische, H. Stein et Cr e Sexto: <κ>ρουνῶ
μαβρόντιον P: κρουνῶ μακρόγιον H 15 Ὁκελλος Mi: ὁ κκέλλος P: ὀκελλός et
ὀκελος Sexti codd., corr. Fabricius 16 πέμπτον Mi e Sexto: ἑ P 17 ἐ<ξ> οὗ
Go e Sexto: καὶ P ἐξ scripsi e Sexto: ῥ P 18 τῶν P (cf. v. 20): om. Sext.
20 τέσσαρα Cr e Sexto: δὲ P: δ Mi τῶν P H Sext. 10.317: γὰρ Sext. 10.315
πρῶτον ἄκουε om. Sext.

ἐκ τεσσάρων ποιεῖ τὴν γένεσιν· ὅταν δὲ προσθῆ·

5

Νεϊκός τ' οὐλόμενον δίχα τῶν, ἀτάλαντον ἀπάντη,
καὶ Φιλίη μετὰ <τ>οῖσιν, ἴση μήκος τε πλάτος τε,

25 ἐξ [καὶ] παραδίδωσι τὰς τῶν ὄλων ἀρχάς· τέσσαρας μὲν <τὰς> ὑλικάς,
γῆν, ὕδωρ, ἀέρα, πῦρ, δύο δὲ τὰς δραστηρίους, φιλίαν καὶ νεϊκος.

Ἐξ ἀπείρων δὲ ἐδογματίσαν τὴν τῶν πάντων γένεσιν οἱ περὶ Ἀναξα-
γόραν τὸν Κλαζομένιον καὶ Δημόκριτον καὶ Ἐπίκουρον, καὶ ἄλλοι
παμπληθεῖς – ὧν ἐκ μέρους πρότερον ἐμνήσθημεν. – ἀλλ' ὁ μὲν Ἀνα- 6
ξαγόρας ἐξ ὁμοίων τοῖς γεννωμένοις, οἱ δὲ περὶ τὸν Δημόκριτον καὶ
30 Ἐπίκουρον ἐξ ἀνομοίων τε καὶ ἀπαθῶν – τουτέστιν ἐκ τῶν ἀτόμων –,
οἱ δὲ περὶ τὸν Ποντικὸν Ἡρακλείδην καὶ Ἀσκληπιάδην ἐξ ἀνομοίων
<μὲν>, παθητῶν δὲ – καθάπερ τῶν ἀνάρμων ὄγκων. –

Οἱ δὲ περὶ τὸν Πλάτωνα ἐκ τριῶν· <καὶ> εἶναι ταῦτα λέγουσι θεὸν 7
καὶ ὕλην καὶ παράδειγμα. τὴν δὲ ὕλην μερίζει εἰς τέσσαρας ἀρχάς, πῦρ,
35 ὕδωρ, γῆν, ἀέρα· θεὸν δὲ τὸν ταύτης εἶναι δημιουργόν, τὸ δὲ παρά-
δειγμα νοῦν <τοῦ θεοῦ>.

22 s. Emped. Fr. 17.19–20; cf. H VII. 29.9
I. 8; I. 13; I. 22 33–36 cf. H I. 19.1–2

24 s. cf. H VII. 29.7

26–28 cf. H

22 διχάζων ἀταλλάττον P, e Sexto corr. Mi 23 φιλίη Mi e Sexto (10.317) et Athe-
nag. *Legat.* 22.2: φιλία P: φιλότης Sext. (9.10), Simplic. τοῖσιν Mi e Sexto: οἶσιν P I
ἴση P Simplic.: ἴσων Sexti codd. (9.10; 10.317), corr. Hervetus et Bekker (et. Plut. *Amat.*
756 D) 24 καὶ del. Go, om. Sext. ὄλων P: ὄντων Sext. τέσσαρας scripsi
e Sexto: ὄ P τὰς² addidi e Sexto (cf. v. 25) 25 πῦρ ἀέρα P, transposui conl.
Sexto 26 ἐδογματίσαν P: ἐδόξασαν Sext. πάντων P: πραγμάτων Sext.
28 ὧν – ἐμνήσθημεν om. Sext. 30 ἐκ om. Sext. 32 μὲν e Sexto add. Go I
ἀνάρμων Go e Sexto: ἀνάρχων P 33 καὶ add. Cr 36 τοῦ θεοῦ addidi conl.
H I. 19.2 τὸ δὲ παράδειγμα τὴν διάνοιαν τοῦ θεοῦ εἶναι

8 1 Πεπεισμένοι τοίνυν ὅτι πᾶσι τούτοις ὁμολογουμένως ἄπορος εὐρίσκει-
ται ὁ τῆς φυσιολογίας λόγος, αὐτοὶ περὶ τῶν τῆς ἀληθεία(ς) παραδειγ-
μά(τ)ων, ὡς ἔστι καὶ <ὡς> πεπιστεύκαμεν, ἀδύνατος ἐροῦμε(ν), πλ(ῆ)ν
καὶ τὰ τοῖς αἰρεσιάρχαις <δόξαντα ἐν> ἐπιτομῇ πρότερον ἐκθέ(μ)ενοι,
/ ἵνα καὶ διὰ ταύτης εὐ(γ)νωστα τὰ πάντων δόγματα παραστήσαντες 5
φανερὰν καὶ εὐγνωστον τὴν ἀλήθειαν ἐπιδείξωμεν.

9 1 Ἀλλ' ἐπεὶ οὕτως δοκεῖ, ἀρξώμεθα πρῶτον ἀπὸ τῶν τοῦ ὄψεως λει-
τουργῶν. Νασσ(σ)ηνοὶ <οὖν> ἄνθρωπον καλοῦσι τὴν πρώτην τῶν ὄλων
ἀρχὴν, τὸν αὐτὸν <δὲ> καὶ υἷον ἀνθρώπου. τοῦτον δὲ τριχῆ διαιροῦσιν·
ἔστι [μὲν] γὰρ αὐτοῦ, φασί, τὸ μὲν νοερόν, τὸ δὲ ψυχικόν, τὸ δὲ χοϊκόν.
2 καλοῦσι δὲ αὐτὸν Ἀδάμαν καὶ νομίζουσι τὴν [εἰς] αὐτοῦ γνῶσιν εἶναι 5
ἀρχὴν τοῦ δύνασθαι γινῶναι θεόν. καὶ ταῦτα <δὲ> πάντα <φασί>, τὰ
νοερὰ καὶ τὰ ψυχικὰ καὶ τὰ χοϊκὰ, κενωρῆναι εἰς τὸν Ἰησοῦν, καὶ
3 ὁμοῦ δι' αὐτοῦ λελαλημέναι τὰς τρεῖς οὐσίας τοῖς τρισὶ γένεσι. τοῦ
<γὰρ> παντὸς οὗτοι φάσκουσι τρί(α) γένη <εἶναι>, ἀγγελικόν, ψυχικόν,
χοϊκόν, καὶ τρεῖς εἶναι ἐκκλησίας, ἀγγελικὴν, ψυχικὴν, χοϊκὴν· ὀνόματα 10
δὲ αὐταῖς ἐκλεκτῆ, κλητῆ, αἰχμάλωτος. ταῦτά ἐστι τὰ κατ' αὐτοὺς
κεφάλαια, ὡς ἐν ὀλίγῳ ἔστι καταλαβεῖν, ταῦτά <τέ> φασιν παραδεδοκέ-
ναι τὸν Ἰάκωβον, τὸν ἀδελφὸν τοῦ κυρίου, τῇ Μαριάμνῃ, καταψευδό-
μενοι ἀμφοτέρων.

c. 8: 1 Πεπεισμένοι – 3 ἐροῦμεν: pro his habet Sext. *Adv. math.* 10.319 Προειληφότες οὖν ὅτι πᾶσι τούτοις ἄπορος δείκνυται ὁ τῆς φυσιολογίας τρόπος ἀναίρεθείσης τῆς γενέσεως καὶ τῆς φθορᾶς, προθυμότερον ἀπτώμεθα τῶν λόγων.

c. 9: 1–3 cf. H V. 6.4 3–14 cf. H V. 6.6–7.1 5 Ἀδάμαν: cf. H V. 6.5 et al.

c. 8: 3 ἔσται P, corr. Mi ὡς² addidi 4 δόξαντα addidi: δεδοκημένα add. suad.
Go: δοκοῦντα add. Cr ἐν add. suad. We ἐπιτομῇ P 5 ταύτης (sc. τῆς
ἐπιτομῆς) scripsi: τούτου P 6 εὐ(ἐπι)γνωστον conieci (cf. v. 5)

c. 9: 2 νασσηνοὶ P οὖν addidi 3 δὲ¹ addidi τριχῆ P 4 μὲν¹ delevi,
om. H 5 εἰς del. Bernays, om. H αὐτοῦ Bernays ex H: αὐτὸν P εἶναι
γνῶσιν P, transposui conl. H 6 τὸν θεόν H δὲ addidi φασί addidi ex H
9 γὰρ addidi ex H οὗτοι Go: οὕτω P τρί(α) γένη R. Scott et Bernays ex H:
τριγενῆ P εἶναι addidi ex H (cf. v. 10) 12 ἔστι Mi: ἐστὶ P τε addidi
(ἄ H) φασιν Mi: φησὶν P H 13 μαριάμνη P: μαριάμμη H

Οἱ δὲ Περᾶται, Ἀδέμης ὁ Καρύστιος καὶ Ε(ὐ)φράτης <ὁ> Περᾶτι- 1 10
 κός, λέγουσιν ἓνα εἶναι κόσμον τινά - οὕτως καλοῦντες τοῦτον -,
 τρι(ι)χῆ διηρημένον. ἔστι δὲ <τῆς> τριχῆ διαιρέ(σ)εως παρ' αὐ(τ)οῖς
 [τὸ μὲν ἐν μέρος] οἰοεὶ μία ἀρχ(ή), καθαπερ(εῖ) πηγῆ μεγάλη, εἰς
 5 ἀπείρους τομᾶς τῷ (λ)όγῳ τμηθῆναι δυναμένη. ἡ δὲ πρώτη τομῆ καὶ 2
 / προσεχέστερα κατ' αὐτοὺς ἐστὶν ἡ τριάς· καὶ <τὸ μὲν ἐν μέρος>
 καλεῖται ἀγαθὸν τέλειον, μέγεθος πατρικόν· τὸ δὲ δεύτερον μέρος τῆς
 τριάδος <αὐτῶν> οἰοεὶ δυνάμεων ἄπει(ρ)όν τι πλήθος, <ἐξ αὐτῶν γεγε-
 νημένων· τὸ δὲ> τρίτον ἰδικόν. καὶ ἔστι τὸ μὲν πρῶτον ἀγέννητον,
 10 <ὅπερ ἐστὶν ἀγαθὸν τέλειον· τὸ δὲ δεύτερον αὐτογενές· τὸ δὲ τρίτον
 γεννητόν.> ὅθεν διαρρήδην λέγουσι τρεῖς θεοὺς, τρεῖς λόγους, τρεῖς
 νοῦς, τρεῖς ἀνθρώπους· ἐκάστω γὰρ μέρος τοῦ κόσμου, τῆς διαιρέσεως 3
 διακεκριμένης, διδόασι καὶ θεοὺς καὶ λόγους <καὶ νοῦς> καὶ ἀνθρώ-
 πους καὶ τὰ λοιπά.
 15 Ἄνωθεν δέ, ἀπὸ τῆς ἀγεννησίας καὶ τῆς τοῦ κόσμου πρώτης τομῆς,
 ἐπὶ συντελείᾳ λοιπὸν τοῦ κόσμου καθεστηκός, κατεληλυθῆναι ἐν τοῖς
 Ἡρώδου χρόνοις τριφυῆ τινὰ ἀνθρώπων καὶ τρισώματον καὶ τριδύνα-
 μον, καλούμενον Χριστόν, ἀπὸ τῶν τριῶν ἔχοντα τοῦ κόσμου μερῶν ἐν
 αὐτῷ πάντα τὰ [τοῦ κόσμου] συγκρίματα καὶ τὰς δυνάμεις. καὶ τοῦτο 4
 20 εἶναι θέλουσι τὸ εἰρημένον· «ἐν ᾧ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς
 θεότητος σωματι<κῶς>». κατενεχθῆναι γὰρ ἀπὸ τῶν ὑπερκειμένων
 κόσμων δύο, τοῦ τε ἀγεννήτου καὶ τοῦ αὐτογεννήτου, εἰς τοῦτον τὸν

P. f. 126^v

1-29 ex Hippolyto Theodoretum (*Haer. fab. comp.* I. 17) excerpssisse vidit I. Bernays (*Ges. Abb.* I, p. 303) 1-30 = H V. 12.1-7 20 s. *Col* 2:9; H V. 12.5; VIII. 13.2; *Iren.* I. 3.4; *Clem. Exc. ex Theod.* 31.1

1 et 30 περᾶται P ἀδέμης P et. Theodoret.: ἀκεμβῆς H IV. 2.1: κέλβης H V. 13.9 I
 καροίστιος P ἐφράτης P ὁ² add. Mi 2 τινὰ οὕτως καλοῦντες τοῦτον
 om. H 3 τριχῆ¹ P τῆς ex H add. Mi τριχῆ² Mi: τριχῆς P H 4 τὸ
 μὲν ἐν μέρος hoc loco P H et Theodoret. (error in Hippolyti fonte): in v. 6 transtul. Go I
 οἰοεὶ Mi Go: οἶον ἢ P: οἶον H μία τις ἀρχή H καθαπερ(εῖ) sc̄ipsi: καθάπερ
 (εἰ) P, ut v.: καθάπερ H edd.: οἶόν τινα πηγῆν εἶναι μεγάλην Theodoret. 6 προσ-
 εχεστέρα P H: προεχεστέρα Go, agn. Cr τὸ μὲν ἐν μέρος cf. v. 4 8 αὐτῶν
 addidi ex H ἀπειρων Bernays ex H: ἀπείρων P Theodoret. 8-9 ἐξ αὐτῶν
 γεγεννημένων supplevi ex H: om. P Theodoret. 9 τὸ δὲ addidi ex H et Theodor.
 10 ὅπερ - 11 γεννητόν ex H add. Bernays: om. P Theodor. 13 καὶ νοῦς addidi
 ex H 16 ἐν sc̄ipsi ex H et Theodor. (cf. Mt 2:1; Lc 1:5): ἐπὶ P (cf. v. 16)
 17 τριφυῆν P 19 αὐτῷ P, ex H (ἐαυτῷ) corr. Go τοῦ κόσμου del. Bernays
 21 σώματι P, corr. Bernays γὰρ sc̄ipsi ex H: δὲ P 22 αὐτογεννήτου P: αὐτο-
 γενοῦς H Theodoret.

κόσμον ἐν ᾧ ἔσμεν ἡμεῖς παντοίων δυνάμεων σπέρματα. κατεληλυθέναι
 δὲ τὸν Χριστὸν ἄνωθεν, ἀπὸ <τῆς> ἀγεννησίας, ἵνα διὰ τῆς καταβάσεως
 5 αὐτοῦ πάντα σωθῆ τὰ τριχῆ διηρημένα· ἃ μὲν γάρ, φησίν, ἐστὶν ἄνωθεν 25
 κατενηγεγμένα, ἀνελεύσεται δι' αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐπιβουλευσάντα τοῖς κατεν-
 ηνεγεγμένοις <ἄνωθεν> ἀφίε<τα>ι εἰκῆ καὶ κολασθέντα ἀποπέμπεται.
 δύο δὲ εἶναι μέρη ἃ σφζόμενα λέγει, τὰ ὑπερκείμενα <καὶ> ἀπαλλαγέντα
 τῆς φθορᾶς· τὸ δὲ τρίτον ἀπόλ<λ>υσθαι, ὃ κόσμον ἰδι<κ>ὸν καλεῖ.
 ταῦτα <τοίνυν> καὶ οἱ Περάται. 30

11 1 <Τ>οῖς δὲ Σηθιανοῖς δοκεῖ ὅτι τῶν ὄλω(ν) εἰσὶ τρεῖς ἀρχαὶ περιω-
 ρισμένοι, ἐκάστη δὲ τῶν ἀρχῶν <ἀπίρους ἔχει δυνάμεις. δυνάμεις δὲ
 αὐτῶν λογιζέσθω ὁ ἀκούων τοῦτο αὐτοὺς λέγειν· πᾶν ὃ τι νοήσει ἐπι-
 νοεῖς ἢ καὶ παραλείπεις μὴ νοηθέν, τοῦτο ἐκάστη τῶν ἀρχῶν> πέφυκε
 [δύνασθα(ι)] (γ)ενέσθαι, ὡς ἐν ἀνθρωπίνῃ ψυχῇ πᾶσα ἠτισοῦν διδ(α)σ- 5
 κομένη τέχνη· / οἷον εἰ, <φασίν, ἐγγὺς> γένοιτο <τὸ> παιδίον αὐλητῆ
 <δύνασθαι> [γενέσθαι] αὐλεῖν, ἢ γεωμέτρῃ γεωμετρει(ν), καὶ <ἄλλῃ>
 2 τινὶ τέχνῃ ὁμοίως. αἱ δὲ τῶν ἀρχῶν, φασίν, οὐσίαι εἰσὶ φῶς καὶ σκό-
 τ(ος)· τούτων δὲ ἐστὶν ἐν μέσῳ πνεῦμα ἀκέραιον. τὸ δὲ πνεῦμα, τὸ
 τεταγμένον ἐν μέσῳ τοῦ σκότους, ὅπερ ἐστὶ κάτω, καὶ τοῦ φωτός, ὅπερ 10
 ἐστὶν ἄνω, <ὡς> λέγουσιν, οὐκ ἔστι πνεῦμα ὡς ἄνεμος ἢ ῥιπὴ ἢ λεπτή
 τις αὔρα νοηθῆναι δυναμένη, ἀλλ' οἰονεῖ τις ὁσμὴ μύρου ἢ θυμιάματος
 ἐκ συνθέσεως κατασκευαζομένου, λεπτὴ διοδεύουσα δύναμις ἀνεπινοήτω
 3 τινὶ καὶ κρείττονι λόγου φορᾶ εὐωδίας. ἐπεὶ τοίνυν ἐστὶν ἄνω τὸ φῶς
 καὶ κάτω τὸ σκότος καὶ τούτων μέσον τὸ πνεῦμα, τὸ δὴ φῶς <ὡς> 15
 ἀκτὶς ἡλίου ἄνωθεν <πέφυκεν> ἐλλάμπειν εἰς τὸ ὑποκείμενον σκότος· ἢ

P f. 127^r

c. 11: 1-28 = H V. 19.1-6 3 s. cf. H V. 19.1; VI. 12.4 et 16.5

c. 10: 23 παντοίων Bernays ex H: παντοῖα P κατεληλυθέναι P 24 τῆς¹ ex H
 add. suad. Go 25 σωθεῖ P 27 ἄνωθεν addidi ex H ἀφίεται Sauppe Go:
 ἀφιεῖ P: ἀφίει H εἰκῆ P (om. H): δίκη coniec. We (conl. Theodor. παραδώσει
 κολάσει) ἀποπέμπεται P: ἀπολέγεται H 28 ἃ scripsi: τὰ P καὶ addidi
 29 ἀπόλυσθαι P ὃ scripsi ex H: ὄν P ἴδιον P, corr. Bernays 30 τοίνυν
 addidi

c. 11: 1 σιθιανοῖς P 2 post τῶν ἀρχῶν lac. sign. Bernays, quam explevi ex H
 5 δύνασθαι del. Bernays, om. H (cf. v. 7) 6 οἰονεῖ P H φασίν addidi conl. H
 (φησί) ἐγγὺς ex H add. Bernays τὸ addidi ex H 7 δύνασθαι add. et
 γενέσθαι del. Bernays (cf. v. 5) καὶ scripsi ex H: ἢ P ἄλλῃ addidi ex H
 8 τέχνη P (τέχναις H): τεχν<ίτ>η Diels 11 ὡς¹ addidi λέγουσιν om. H
 ἄνεμος ἢ ῥιπὴ P H: ἀνέμου ῥιπῆ Go cett. 12 αὔρα P 13 λεπτῆς P, ex H corr.
 Bernays διοδεύουσα Go ex H: διοδεύουσα P 14 φορᾶ Mí: φορας P (om. H)
 15 δὴ scripsi: δὲ P H ὡς add. Bernays (καθ' ἄπερ H) 16 πέφυκεν addidi ex H |
 ἐλλάμπειν scripsi ex H: ἐλλάμπουσα P Cr: ἐλλάμπουσα Bernays

δὲ τοῦ πνεύματος εὐωδία, μέσην ἔχουσα τάξιν, φέρεται καὶ ἐξικνεῖται
 (πανταχῆ), ὡσπερ ἡ τῶν θυμιαμάτων ἐπὶ τῷ πυρὶ ὁσμὴ (πανταχῆ)
 φέρεται. τοιαύτης δὲ οὔσης τῆς δυνάμεως τῶν διηρημένων τριχῶς, τοῦ
 20 πνεύματος καὶ τοῦ φωτὸς ὁμοῦ ἡ δυνάμις ἐστὶ κάτω ἐν τῷ σκότει τῷ
 ὑποτεταγμένῳ.

Τὸ δὲ σκότος ὕδωρ εἶναι φασὶ φοβερὸν, εἰς ὃ κατέσπασται (καὶ) 4
 μετενήκεται εἰς (τὴν) τοιαύτην φύσιν μετὰ τοῦ πνεύματος τὸ φῶς.
 φρόνιμον οὖν τὸ σκότος ὄν καὶ γινῶσκον ὅτι, ἂν ἀπαρθῆ ἀπ' αὐτοῦ τὸ
 25 φῶς, μενεῖ τὸ σκότος ἔρημον, ἀφανές, ἀλαμπές, ἀδύναμον, ἄπρακτον,
 ἀσθενές. (οὔ)τω δὴ πάση συνέσει καὶ φρονήσει βιάζεται κατέχειν εἰς
 ἑαυτὸ τὴν λαμπηδόνα καὶ τὸν σπινθῆρα τοῦ φωτὸς μετὰ τῆς τοῦ
 πνεύματος εὐωδίας.

Εἰκόνα (δὲ) τοῦτου ταύτην παρεισάγουσι, λέγοντες· ὡσπερ ἡ κόρη 5
 30 τοῦ ὀφθαλμοῦ (ἐκ τῶν μὲν) ὑποκειμένων ὑδάτων σκοτεινὴ φαίνεται,
 φωτίζεται δὲ ὑπὸ τοῦ πνεύματος, οὕτως ἀντιποιεῖται τὸ σκότος τοῦ
 πνεύματος (καὶ τοῦ φωτός). ἔχει δὲ παρ' (ἐ)αυτῷ πάσας τὰς δυνάμεις
 (αὐτῶν), βουλομένας ἀφίστασθαι κα(ι) ἀνιέναι. εἰσὶ δὲ αὐταὶ ἀπειράκις
 35 ἄπειροι· ἐξ ὧν τὰ π(άν)τα ἐκτυπο(ῦτ)αι καὶ γίνεται, ἐπιμιγνυμένων
 6 (τῶν δυνάμεων ἀλλήλαις) δίκην σφραγίδων· ὡσπερ γὰρ σφραγὶς ἐπι-
 κοινωνήσασα κηρῷ / τὸν τύπον ἐποίησεν, αὐτῇ παρ' ἑαυτῆς ἦτις ἦν
 μένουσα, οὕτως καὶ αἱ δυνάμεις ἐπικοινωνήσασα (ἀλλήλαις) τὰ πάντα
 ἀπεργάζονται γένη ζῶων, (ὄντα) ἄπειρα. γεγονέν(αι) οὖν (φασιν) ἀπὸ
 40 τῆς πρώτης συνδρομῆς τῶν τριῶν ἀρχῶν μεγάλης σφραγίδος ἰδέαν,
 οὐρανὸν καὶ γῆν, εἶδος ἔχουσαν παραπλήσιον μήτρα, (τὸν) ὀμφαλὸν
 ἐχούση μέσον. οὕτως δὲ καὶ τὰς λοιπὰς ἐκτυπώσεις τῶν πάντων (ζῶων)
 ἐκτετυπῶσθαι, ὡσπερ οὐρανὸν καὶ γῆν μήτρα παραπλησίους.

P. f. 127^v

29–42 cf. H V. 19.7–12

17 φέρεται post εὐωδία P, transposui conl. H 18 πανταχῆ¹ addidi ex H ὁσμὴ
 ἐπὶ τῷ πυρὶ P, transposui conl. H πανταχῆ² addidi ex H 20 ἐστὶ κάτω ἡ
 δύναμις P, transposui conl. H 22 καὶ ex H add. Mi 23 τὴν addidi ex H
 25 μενεῖ Roepert: μένει P H 26 (οὔ)τω Bernays: τῷ P: διὸ H δὴ Bernays:
 δὲ P (om. H) 29 δὲ addidi 30 ἐκ τῶν μὲν addidi ex H: ὑπὸ τῶν add. Bernays
 et We 32 καὶ τοῦ φωτός supplevi conl. H 33 αὐτῶν addidi 34 ἐκτυ-
 πο(ῦτ)αι scripsi (cf. vv. 41, 42): τυποῦται Bernays: κυκλο(ῦτ)αι P 35 τῶν δυνάμεων
 ἀλλήλαις supplevi 36 κλήρω P, corr. Mi αὐτῇ P ἦτις ἦν We: ἦτις οὖν
 P: ἦτισοῦν (ἦν) Go 37 ἀλλήλαις addidi 38 ὄντα addidi γέγονεν P,
 corr. Mi φασιν addidi (cf. vv. 29, 43, 49 et al.) 39 εἰδέαν P 40 οὐρανὸν
 καὶ γῆν P: οὐρανοῦ καὶ γῆς Bernays et Cr conl. H παραπλησίαν P τὸν addidi
 ex H 41 ζῶων addidi ex H

- 7 Ἐκ δὲ τοῦ ὕδατος γεγονέναι φασὶ πρωτόγονον ἀρχήν, ἄνεμο(ν)
 8 <σ>φοδρὸν καὶ λάβρον καὶ πάσης γενέσεως αἴτιον, βρασμὸν τινα καὶ
 9 κίνησιν ἐργαζόμενον τῷ κόσμῳ ἐκ τῆς τῶν ὑδάτων κινήσεως. τοῦτον 45
 δὲ ἀποτελεῖν εἶδος σύρματι ὄφως παραπλήσιον, πτερωθὲν, εἰς ὃ <ἀ>φ-
 ορῶν ὁ κόσμος πρὸς γένεσιν ὀρμᾶ ὀργήσας ὡς μήτρα, καὶ ἐντεῦθεν
 10 θέλουσι συνίστασθαι τὴν τῶν ὄλων γένεσιν. τοῦτο δὲ <τὸ> σύρμα
 ἀνέμου εἶναι λέγουσι τέλειον θεόν, <ὄν> ἐκ τῆς τῶν ὑδάτων <κινήσεως>
 καὶ τῆς τοῦ πνεύματος εὐωδίας καὶ <τῆς τοῦ> φωτὸς λαμπηδόνοιο γεγο- 50
 νέναι καὶ εἶναι γέν(ν)ημα θηλείας, νοῦν. τὸν <οὔν> ἄνωθεν σπινθῆρα,
 κάτω ἀναμειγμένον ἐν τοῖς πολυσυγκρίτοις <τοῦ> σώματος, σπεύδειν
 ἐκφεύγειν, ἐκφυγόντα <δὲ ἄνω> πορευέσθαι, καὶ τὴν λύσιν οὐχ εὐρίσκειν
 διὰ τὴν ἐν τοῖς ὕδασι θέσιν. διὸ ἐβόα ἐκ τῆς τῶν ὑδάτων μίξεως, κατὰ
 τὸν ψαλμῶδόν, ὡς λέγουσι. 55
- 11 Πᾶσα οὖν ἡ φροντίς τοῦ ἄνω φωτὸς ἐστίν, ὅπως ρύσῃται τὸν κάτω
 σπινθῆρα ἀπὸ τοῦ κάτω πατρός, <τοῦ> ἀνέμου, ἐπεγείραντος βρασμὸν
 καὶ τάραχον καὶ ἑαυτῷ νοῦν <τέλειον υἱὸν> ποιήσαντος, οὐκ ὄντα αὐτοῦ,
 <ὡς> φάσκουσιν, ἰδ(ι)ον <κα>τὰ <οὐσίαν>. τὸν <οὔν> ἄνωθεν τέλειον
 λόγον τοῦ φωτὸς αὐτὸν ἀπομορφώσαντα εἶδει ὄφως κευρωμένον ἐν 60
 μήτρᾳ, ἵνα τὸν νοῦν ἐκεῖνον, τὸν ἐκ τοῦ φωτὸς σπινθῆρα ἀνα(λ)αβεῖν
 11 δυνηθῆ. καὶ τοῦτο εἶναι <φασι> τὸ εἰρημένον· «ὃς ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπάρ-
 χων οὐχ ἀρπ(α)γμὸν ἠγήσατο τὸ εἶναι ἴσα θεῷ, ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσε

43–64 cf. H V. 19.13–21 54 s. P: 28:3; H V. 8.15; 19.16 62–64 Ph 2:6–7;
 H V. 19.20–21; 21.9; Theodoret. Haer. I. 14 (PG 83, p.365 D)

43–44 ἄνεμον σφοδρὸν Mi ex H: ἀνεμόφθορον P 44 αἴτιον Mi ex H: ἀγγεῖον P
 46 ἀποτελεῖν scripsi: ἐπιτελεῖν P σύρματι Bernays ex H: συρίγματι P πτερω-
 θέν We conl. H (πτερωτός: φέρων ὄθεν P: πτερωτοῦ coniec. Go εἰς coniec. Go:
 ἦν P ὃ Bernays: ὁ P 46/47 <ἀ>φορῶν Bernays: φορῶν P 48 τοῦτο
 coniec. We: τοῦτον P <τὸ> σύρμα scripsi: πνεῦμα P: <τὸ> κύμα coniec. We
 49 ἀνέμου Go: ἄνεμον P εἶναι post 48 τοῦτον δὲ P, transposui ὄν add. We |
 τῆς del. We κινήσεως addidi 50 τῆς τοῦ² addidi 51 γένημα P οὔν
 add. suad. We 52 ἐν scripsi ex H (V. 19.16): σὺν P πολυσυγκρίτοις scripsi ex H:
 περὶ συγκρίτοις P: περισυγκρίτοις Bernays et Roepert τοῦ add. Bernays
 53 ἐκφεύγειν Bernays: καὶ φεύγειν P δὲ add. Roepert et Cr ἄνω addidi
 57 τοῦ² addidi ἐπεγείραντος scripsi ex H: ἐπεγειρόντος P 58 νοῦν P: υἱὸν
 Hilgenfeld τέλειον υἱὸν ex H add. Cr ποιήσαντος P: γεννήσας H: υιοποιή-
 σαντος Roepert 59 ὡς addidi ἰδ(ι)ον <κα>τὰ scripsi et οὐσίαν addidi conl.
 H V. 19.16: ἰδόντα P: <ἰδίων> ὄν) ἰδόντα Go, agn. Cr We οὔν addidi ex H
 ἄνωθεν post 60 τοῦ P, transposui conl. H V. 19.20 60 αὐτὸν P, corr. Cr
 60–61 ἐν μήτρᾳ P: εἰς μήτραν Bernays ex H 62 φασι addidi 63 τὸ Mi: τῷ
 corr. ex τὰ P¹

μορφ(ήν) δούλου / λαβών». καὶ ταύτην εἶναι τὴν <δουλικήν> μορφὴν οἱ
65 κακοδαίμονες θέλουσι καὶ πολυπῆ(μ)ονες Σηθιανοί. ταῦτα μὲν οὖν καὶ
οὔτοι λέγουσιν.

Ὁ δὲ πάνσοφος Σίμων οὕτως λέγει· ἀπέραντόν <τινα> εἶναι δύναμιν, 1 12
ταύτην <δὲ> ρίζωμα τῶν ὄλων εἶναι. ἔστι δὲ [φησιν] ἡ ἀπέραντος
δύναμις, τὸ πῦρ, κατ' αὐτόν οὐδὲν ἀπλοῦν, καθάπερ οἱ πολλοὶ ἀπλᾶ
λέγοντες εἶναι τὰ [δὲ] τέσσαρα στοιχεῖα καὶ τὸ πῦρ ἀπλοῦν εἶναι νενο-
5 μίκασιν, ἀλλ' εἶναι τοῦ πυρός τὴν φύσιν διπλῆν <τινα>· καὶ τῆς διπλῆς
ταύτης καλεῖ τὸ μὲν τι κρυπτόν, τὸ δὲ <τι> φανερόν· κεκρύφθαι δὲ τὰ
κρυπτὰ ἐν τοῖς φανεροῖς τοῦ πυρός, καὶ τὰ φανερὰ τοῦ πυρός ὑπὸ τῶν
κρυπτῶν γεγονέαι.

Πάντα δὲ, φησί, νενόμισται τὰ μέρη τοῦ πυρός, ὁρατὰ καὶ ἀόρατα, 2
10 «φρόνησιν ἔχειν». γέγονεν οὖν, φησίν, ὁ κόσμος ὁ γεννητὸς ἀπὸ τοῦ
ἀγεννήτου πυρός. ἤρξατο δὲ, φησίν, οὕτως γίνεσθαι· ἐξ ρίζας τὰς
πρώτας τῆς ἀρχῆς τῆς γενέσεως ὁ γεννητὸς ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ πυρός
ἐκείνου λαβών. ταύτας γάρ <φησι τὰς> ρίζας γεγονέαι κατὰ συζυγίαν
15 ἀπὸ τοῦ πυρός, ἄστινας καλεῖ Νοῦν καὶ Ἐπίνοϊαν, Φωνὴν καὶ Ὄνομα,
Λογισμὸν καὶ Ἐνθύμησιν. εἶναι δὲ ἐν ταῖς ἐξ ρίζαις <ταύταις πᾶσαν> 3
ὁμοῦ τὴν ἀπέραντον δύναμιν <δυνάμει, οὐκ ἐνεργείᾳ, ἦντινα ἀπέραντον
δύναμιν> εἶναι φησι τὸν ἐστῶτα στάντα στησόμενον. ὅς <ἐὰν μὲν> ἐξει-
κονισθῆ, <ῶν> ἐν ταῖς ἐξ δυνάμεισιν, ἔσται οὐσίᾳ, δυνάμει, μεγέθει,
ἀποτελέσματι μία καὶ <ἡ> αὐτὴ τῆ ἀγεννήτῳ καὶ ἀπεράντῳ δυνάμει,
20 οὐδὲν ὅλως ἔχουσα ἐνδεέστερον ἐκείνης τῆς ἀγεννήτου καὶ ἀπαρα-
<λ>άκτου καὶ ἀπεράντου δυνάμεως. ἐὰν δὲ μείνη δυνάμει μόνον ἐν 4

c. 12: 1-8 = H VI. 9.4-6
H VI. 12.1; VII. 29.26

9-24 = H VI. 12.1-4

10 cf. Empedoclis Fr. 110.10;

64 δουλικήν ex H add. Roeper

65 σιθιανοὶ P

c. 12: 1 τινα addidi ex Theodoretō (*Haer.* I. 1, PG 83, p. 344 C) 2 δὲ¹ addidi ex
Theod. φησιν om. H, del. suad. We 3 κατ' αὐτόν P, corr. Mi 4 δὲ (i. e.
δ) om. H, del. Mi 5 τινα addidi ex H 6 μέντοι P, corr. Mi 7 τῶν πῦρ P
ex H 7 τοῦ πυρός¹ Scott ex H: τὸ πῦρ P 10 φησίν Mi: φασίν P: om. H |
ὁ γεννητὸς G. Volkmar et Go ex H: ἀγέννητος P 12 γεννητὸς Go ex H: ἀγέν-
νητος P 13 φησι τὰς addidi ex H συζυγίαν P: συζυγίας H Go Cr
14 ἄστινας ρίζας καλεῖ H ὄνομα P H: Ἐννοϊαν Wordsworth ex Theodoretō
(p. 344 C) 15 ταύταις πᾶσαν addidi ex H 16-17 δυνάμει - δύναμιν ex H
suppl. Bernays: ἦν add. Go 17 στάντα Mi: πάντα P: om. H ἐὰν ex H add.
Mi et μὲν ex H add. We 17-18 ἐξεικονίσθη P 18 ὦν addidi ex H 19 ἡ
ex H add. Go αὐτὴ Mi: αὐτῆ P 20/21 ἀπαραλάκτου P H 21 δυνάμει
Go ex H: δύναμις P

ταῖς ἐξ δυνάμεσι καὶ μὴ ἐξεικονισθῆ, ἀφανίζεται, φησί, καὶ ἀπόλλυται, οὕτως ὡς ἡ δύναμις ἡ γραμματικὴ <ἦ> ἡ γεωμετρικὴ <ἐν> ἀνθρώπου ψυχῆ ὑπέρβασα, μὴ προσλαβοῦσα τεχνίτην τὸν διδάξοντα. αὐτὸν δὲ εἶναι ὁ Σίμων(ν) λέγει τὸν ἐστῶτα σάντα στησόμενον, ὄντα δυνάμιν τῆν 25 ὑπὲρ τὰ πάντα. τα(ῦ)τα τοίνυν καὶ ὁ Σίμων.

- P f. 128^v
- 13 1 Ὁ δὲ Οὐαλεντίνος (κ)αὶ οἱ ἀπὸ τῆς τούτου σχολῆς εἶναι λέγουσι τὴν τοῦ π(α)ντὸς ἀρχὴν Πατέρα. καὶ ἐναντία δὲ δόξῃ προσφέρονται / οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν μόνον <τὸν Πατέρα νομίζουσιν> εἶναι καὶ γεννητικόν, οἱ δὲ ἀδυνατῶς <νομίζοντες> ἔχειν γεννᾶν ἄνευ θηλείας, καὶ τούτῳ 2 σύζυγον προστιθέασι Σιγὴν, Βυθὸν αὐτὸν ὀνομάσαντες. ἐκ τούτου <οὖν 5 καί, ὡς> τινες, ἐκ τῆς συζύγου προβολᾶς γεγονέναι ἕξ· Νοῦν καὶ Αλήθειαν, Λόγον καὶ Ζωὴν, Ἄνθρωπον καὶ Ἐκκλησίαν, καὶ εἶναι ταύτην τὴν Ὀγδοάδα πρωτογενέτειραν. <ταύτην δέ,> τὰς τε ἐν<τ>ὸς τοῦ Ὁρου προβολᾶς γεγενημένας πάλιν καλεῖσθαι <τὰ> ἐντὸς πληρώματος <καὶ εἶναι πρῶτα>· δευτέρα δὲ <εἶναι> τὰ ἐκτὸς πληρώματος, καὶ τρί<τ>α 10 τὰ ἐκτὸς τοῦ Ὁρου, ὧν ἡ γέννησις τὸ ὑστέρημα ὑπάρχει. τὸ<ν> δὲ <πατέρα τῶν ὄλων> ἐκ τοῦ ἐν ὑστερήματι προβληθέντος αἰῶνος γεγονέναι <θέλει>, καὶ τοῦτον εἶναι δημιουργὸν λέγει, μὴ βουλόμενος αὐτὸν πρῶτον εἶναι θεόν, ἀλλὰ δυσφημῶν τε αὐτὸν καὶ τὰ ὑπ' αὐτοῦ γεγενημένα. 15

c. 12: 25 s. cf. H VI. 19.4; 18.3 et al.

c. 13: 1-5 cf. H VI. 29.2-3; 38.5 5 Βυθόν: cf. H VI. 30.7; 37.5 et 7-8; 38.4-5; Iren. I. 1.1 et al. 5-8 cf. H VI. 29.6-7; Iren. I. 1.1 8 πρωτογενέτειραν: cf. Iren. I. 1.1 καὶ εἶναι ταύτην ἀρχέγονον Ὀγδοάδα, ρίζαν καὶ ὑπόστασιν τῶν πάντων; H VI. 38.3 I 8-11 cf. H VI. 31.5-7; differt H VI. 37.5-6 10 πρῶτα: i. e. 8 + 10 + 12 = 30 aeones: cf. Iren. I. 1.2; H VI. 30.3-5; Sagnard, p. 145 δευτέρα: i. e. ἡ ἕξω Σοφία s. Ὀγδοάς, Χριστὸς καὶ Πνεῦμα ἅγιον, Σωτὴρ τρίτα: i. e. Δημιουργός, Ἑβδομάς, ὁ κόσμος 11 Ὁρου: cf. Iren. I. 2.4; 3.5; 4.1 et Sagnard, pp. 250-252 11-15 cf. Iren. I. 5.1-2 = Eriphan. Pan. 31. 18.3-8

c. 12: 23 <ἦ> ἡ scripsi: ἡ P H: ἦ Mi ἐν ex H add. Mi 24 ὑπέρβασα Go: ὑπέρβασα P: om. H διδάξοντα Roeper: διδάξαντα P αὐτὸν δὲ Go: αὐτόνδε P

c. 13: 3 τὸν Πατέρα νομίζουσιν addidi ex H VI. 29.3 4 νομίζοντες addidi ex H I τούτῳ coniec. We (τῷ Πατρὶ H): τούτου P 5-6 οὖν καί, ὡς addidi ἐκ scripsi: καὶ P 8 ταύτην δὲ addidi ἐν<τ>ὸς Mi: ἐνὸς P 9 τὰ add. suad. Mi 9-10 καὶ εἶναι πρῶτα add. Cr 10 εἶναι² addidi τρί<τ>α Mi: τρία P 11 τὸ<ν> scripsi: τὸ P 11-12 post δὲ lacunam susp. Go, quam explevi conl. Iren. I. 5.1 12 ἐκ τοῦ Go: ἐκτου P 13 θέλει addidi (cf. v. 19) βουλόμενος corr. ex -ον P¹ 14 δόσφημον P

Τὸν δὲ Χριστὸν ἐκ τοῦ ἐκτὸς πληρώματος <Πνεύματος ἁγίου καὶ δημιουργοῦ γεννηθέντα> κατεληλυθέναι ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ ἀποπλανηθέντος πνεύματος, ὃ κατοικεῖ ἐν «τῷ ἔσω ἡμῶν ἀνθρώπῳ», ὃν σωζόμενον φησι τούτου χάριν τοῦ ἐνοικοῦντος. τὴν δὲ σάρκα μὴ σῶζεσθαι θέλει, 4
20 «δερμάτινον χιτῶνα» <αὐτήν> ἀποκαλῶν καὶ «ἄνθρωπον φθειρόμενον». ταῦτα <δὲ> ἐν ἐπιτομῇ ἐξείπον, πολλῆς ὕλης κατ' αὐτοὺς τυχανούσης καὶ διαφορῶν γνωμῶν. οὕτως οὖν δοκεῖ καὶ τῇ Οὐαλεντίνου σχολῇ.

Βασιλείδης δὲ καὶ αὐτὸς λέγει εἶναι θεὸν οὐκ ὄντα, πεποηκότα 1 14
κόσμον ἐξ οὐκ ὄντων οὐκ ὄντα, οὐκ ὄν καταβαλλόμενον τι σπέρμα, ὡσεὶ κόκκον σινάπεως ἔχοντα ἐν ἑαυτῷ <τὰς ρίζας,> τὸ πρέμνον, τὰ φύλλα, τοὺς κλάδους, τὸν καρπὸν, ἢ ὡς ῥόδον ταοῦ ἔχον ἐν ἑαυτῷ τὴν τῶν 5
χρωμάτων ποικίλην πληθύν. καὶ τοῦτο εἶναί φησι τὸ τοῦ κόσμου σπέρμα, ἐξ οὗ τὰ πάντα γέγονεν· εἶχεν γὰρ ἐν ἑαυτῷ τὰ πάντα <τεθη- 2
σαυρισμένα καὶ κατακείμενα οἷον οὐκ ὄντα, ὑπὸ τοῦ οὐκ ὄντος θεοῦ γενέσθαι προβεβουλευμένα.

Ἦν οὖν, φησί<ν>, ἐν αὐτῷ τῷ σπέρματι υἰότης τριμερῆς, κατὰ 10
πάν<τα> τῷ οὐκ ὄντι θεῷ ὁμοούσιος, γεννητὴ ἐξ οὐκ ὄντων. ταύτης τῆς υἰότητος <τῆς> τριχῇ διηρημένης τὸ μὲν τι ἦν λεπτομερές, τὸ δὲ παχυμερές, τὸ δὲ ἀπο(κ)αθάρσεως δε(ό)μενον. τὸ μὲν οὖν λεπτομερές εὐθέως 3

c. 13: 16 s. cf. H VI. 35.3–4 18 Eph 3:16; Rm 7:22; 2 Cor 4:16; Iren. I. 5.5; 21.4; 2. 30.7; 5. 19.2; Clem. Exc. ex Theod. 51.1; Paed. 2. 45.3; H V. 7.36; VI. 34.5 (v.25, q.v.); 40.2; VII. 27.6; X. 19.3 et al. 20 Gn. 3:21; cf. Iren. I. 5.5; 3. 23.5; Clem. Exc. ex Theod. 55.1; Strom. 3. 95.2; Tert. Adv. Valent. 24.3 s.f.; Adv. Marc. 2. 11.2; Pistis Sophia 69, pp.97.24 et 98.38 S.-T.; H In Gen. Fr.6 Achelis et al. 20 Eph 4:22; Clem. Paed. 1. 32.4; 3. 17.2; Strom. 3. 28.2; 7. 14.2; Ecl. proph. 24.1; Iren. 5. 12.4 et al.

c. 14: 1–8 cf. H VII. 21.3–5; 22.6 9–21 cf. H VII. 22.7–10 et 16

c. 13: 16 ἐκτὸς scripsi: ἐντὸς P 16–17 Πνεύματος ἁγίου καὶ δημιουργοῦ γεννηθέντα
supplevi ex H VI. 35.3–4 19 φησι scripsi: φασι P post ἐνοικοῦντος ft. addendum πνεύματος 20 αὐτήν addidi 21 δὲ addidi

c. 14: 1 tit. βασιλείδης litt. rubr. P³ καὶ αὐτὸς P: καὶ <υἱός> αὐτοῦ coniec. Go I
πεποηκότα coniec. We: πεποημένον P 2 ὃν G. Uhlhorn: ὦν P καταβαλλόμενον P H, corr. Go 3 συνάπεως P τὰς ρίζας addidi ex H VII. 21.3
4 ταοῦ P: ταῶ coniec. We ἔχοντα P, corr. Mi 5 φησι coniec. Mi: φασι P
6 εἶχεν scripsi ex H VII. 22.6: ἔχειν P 6/7 τεθησαυρισμένα καὶ κατακείμενα
supplevi ex H 7 οἷον Go ex H: τὸν P ὑπό <τε> Go ex H 9 φησί<ν>
coniec. Mi conl. H: φασι P αὐτῷ Uhlhorn et Bernays: ἑαυτῷ P H 10 πάντα
τῷ Mi et Go ex H: πάντων P 11 τῆς addidi ex H διηρημένου P, ex H corr.
Mi μέντοι P, corr. Mi

πρῶτον, ἅμα τῷ γενέσθαι τοῦ σπέρ/ματος τὴν πρώτην καταβολὴν ὑπὸ τοῦ οὐκ ὄντος, διέσφυξε καὶ ἀνήλθεν ἄ(ν)ω, καὶ ἐγένετο πρὸς τὸν οὐκ ὄντα· ἐκείνου γὰρ πᾶσα φύσις ὀρέγεται δι' ὑπερβολ(ή)ν κάλλους, ἄλλη 15
 4 δὲ ἄλλως. ἡ δὲ παχυμερεστέρα ἐτι μένουσα ἐν τῷ σπέρματι, μιμητικὴ τις οὔσα, ἀναδραμεῖν μὲν οὐκ ἠδυνήθη – πολὺ γὰρ ἐνδεεστέρα ἦν τῆς λεπτομεροῦς –, ἀνεπτέρωσε δὲ αὐτὴν τῷ Πνεύματι τῷ ἀγίῳ· τοῦτο γὰρ
 5 εὐεργετῆ ἡ υἰότης ἐνδουσαμένη καὶ εὐεργετεῖται. ἡ δὲ τρίτη υἰότης ἀποκαθάρσεως δεῖται· αὕτη μεμένηκεν ἐν τῷ <μεγάλῳ> τῆς πανσπερ- 20
 μίας σωρῶ, καὶ αὕτη εὐεργετοῦσα καὶ εὐεργετουμένη.

Εἶναι δὲ <τὸ μὲν> τι καλούμενον κόσμον, τὸ δὲ <τι> ὑπερκόσμια· διαιρεῖται γὰρ ὑπ' αὐτοῦ <τὰ ὄντα> εἰς δύο τὰς πρώτας διαίρεσεις. τὸ δὲ τούτων μέσον καλεῖ μεθόριον Πνεῦμα ἅγιον, ἔχον <ἐν ἑαυτῷ μένου- 25
 6 σαν> τὴν ὁσμήν τῆς υἰότητος. ἀπὸ <οὖν> τῆς πανσπερμίας τοῦ σωροῦ <καὶ> τοῦ κοσμικοῦ σπέρματος διέσφυξε καὶ ἐγεννήθη ὁ μέγας ἄρχων, ἡ κεφαλὴ τοῦ κόσμου, κάλλει καὶ μεγέθει ἀνεκλαλήτω. οὗτος ὑψώσας ἑαυτὸν ἄχρι τοῦ στερεώματος φήθη μὴ εἶναι ἑαυτοῦ ἐπάνω ἕτερον, καὶ ἐγένετο πάντων τῶν ὑποκειμένων φωτεινότερος καὶ δυνατώτερος πλὴν <μόνης> τῆς ὑπολειμμένης υἰότητος <ἐτι ἐν τῇ πανσπερμίᾳ>, ἣν 30
 ἠγγόει οὔσαν αὐτοῦ σοφωτέραν.

7 Οὗτος ο(<ὖν>) τραπεῖς ἐπὶ τὴν τοῦ κόσμου δημιουργίαν πρῶτον γεννᾷ υἰὸν αὐτῷ, αὐτοῦ <πολὺ> κρείττονα, καὶ τοῦτον ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ ἐκά-
 8 θισε· καὶ ταύτην οὗτοι φάσκουσι τὴν Ὀγδοάδα. αὐτὸς οὖν <ὁ δημιουρ- 35
 γὸς> τὴν οὐράνιον κτίσιν ἅπασαν ἐργάζεται. ἕτερος δὲ ἄρχων ἀπὸ τῆς πανσπερμίας <πάλιν> ἀνέβη, μείζων μὲν πάντων τῶν ὑποκειμένων χωρὶς τῆς ἐγκαταλελειμμένης υἰότητος, πολὺ δὲ ἐλάττω<ν> τοῦ προτέ-
 ρου· ὃν καλοῦσιν Ἐβδομάδα. οὗτός ἐστι πάντων τῶν ὑφ' αὐτὸν ποιητῆς

22–42 cf. H VII. 23.2–7 et 24.3–5

13 ἅμα πρῶτον P, transp. Go conl. H 14 διέσφυξε P ἀνήλθε καὶ ἀνέδραμε
 κάτωθεν ἄνω H 15 ἄλλη Go ex H: ἄλλα P 18 αὐτὴν P, corr. Cr
 19 ἐνδουσαμένη Go ex H: ἐναυξομένη P εὐεργετεῖται Go ex H: εὐεργετοῦσα P
 20 μεγάλῳ addidi ex H VII. 22.16 21 αὕτη Mi: αὕτη P 22 τὸ μὲν addidi
 ex H τ^ι addidi ex H ὑπερκόσμια Go ex H: ὑπερκόσμιον P 23 τὰ
 ὄντα ex H add. Go 24 καλεῖ μεθόριον Mi: καλλιμεθόριον P 24–25 ἐν ἑαυτῷ
 μένουσαν addidi ex H 25 οὖν addidi ex H 26 καὶ¹ addidi ex H διέσφυ-
 ξε P 30 μόνης addidi ex H ἐτι ἐν τῇ πανσπερμίᾳ addidi ex H 32 οὖν
 Go ex H: ὁ P 33 αὐτῷ αὐτοῦ P, corr. Mi πολὺ addidi ex H (cf. v. 37)
 αὐτοῦ² scripsi: αὐτοῦ P: om. H 34 αὐτός P H: οὗτος coniec. Sauppe 34/35 ὁ
 δημιουργὸς addidi ex H 35 ἐπουράνιον H 36 πάλιν addidi ex H
 37 ἐλάττω P 38 οὗτός Go ex H: αὐτός P αὐτὸν P

καὶ δημιουργὸς καὶ διοικητής, καὶ αὐτὸς ἑαυτῷ ποιήσας υἷον (ἑαυτοῦ)
 40 φρονιμώτερον καὶ σοφώτερον. ταῦτα δὲ πάντα κατὰ προλογισμὸν εἶναι 9
 ἐκείνου τοῦ οὐκ ὄντος (θεοῦ) λέγουσιν. εἶναι δὲ κόσμους καὶ διαστή-
 ματα ἄ(π)ειρα.

(Ἐπὶ) δὲ τὸν Ἰησοῦν τὸν ἐκ Μαρίας κεχωρηκέναι τὴν (τοῦ) εὐαγ-
 γελίου δύναμι(ν), τὴν κατελθοῦσαν (ἄνωθεν) καὶ φωτίσασαν τὸν τε τῆς
 45 Ὀγδοάδος (ἄρχοντος) υἷον καὶ (τὸν) τῆς Ἑβδομάδος (ἄρχοντος), ἐπὶ
 τῷ φωτίσαι καὶ φυλοκρινῆσαι / καὶ καθαρῖσαι τὴν καταλελειμμένην P f. 129^v
 υἰότητα εἰς τὸ εὐεργετεῖν τὰς ψυχὰς καὶ εὐεργετεῖσθαι. καὶ αὐτοὺς εἶναι 10
 υἱοὺς (τοῦ θεοῦ) φασιν, (οἱ) [ὅπου] τούτου χάριν εἰσὶν ἐν (τῷ) κόσμῳ
 (καταλελειμμένοι), ἵνα διδάξαντες τὰς ψυχὰς καθαρῖσωσι καὶ ἅμα τῇ
 50 υἰότητι ἀνέλθωσι πρὸς τὸν ἄνω Πατέρα, (ὅπ)οι ἡ πρώτη ἐχώρησεν
 υἰότης. καὶ ἕως τούτου συνεστάναι φάσκουσι τὸν κόσμον, ἕως πᾶσαι αἱ
 ψυχαὶ ἅμα τῇ υἰότητι χωρήσωσι. ταῦτα δὲ καὶ Βασιλείδης τερατο-
 λογῶν οὐκ αἰσχύνεται.

(Ἰ)ουστῖνος δὲ καὶ αὐτὸς ὁμοία τούτοις τολμῶν οὕτως λέγει· τρεῖς 1 15
 εἶναι ἀρχὰς τῶν ὄλων ἀγεννήτους, ἀρρενικὰς δύο, θηλυ(κῆ)ν μίαν.
 τῶν δὲ ἀρρενικῶν ἡ μὲν τις ἀρχὴ καλεῖται ἀγαθός, αὐτὸ μόνον οὕτω
 λεγόμενος, προγνώστης τῶν ὄλων, ἡ δὲ ἕτερα πατήρ πάντων τῶν
 5 γεννητῶν, ἀπρόγνωστος καὶ ἄγνωστος καὶ ἀόρατος – Ἐλωεῖμ δὲ καλεῖ-
 ται, φησίν, (οὗτος ὁ πατήρ). – ἡ (δὲ) θήλεια ἀπρόγνωστος, ὀργίλη, 2
 δίγνωμος, δισώματος – καθῶς ἐν τοῖς περὶ αὐτοῦ λόγοις λεπτομερῶς
 διηγησάμεθα· – τὰ μὲν (γὰρ) ἄνω αὐτὴν μέχρι βουβῶνός (φησιν) εἶναι

c. 14: 41 s. cf. H VII. 26.6

43–52 cf. H VII. 26.8–10

47–49 cf. H VII. 25.2

c. 15: 1–17 cf. H V. 26.1–6

c. 14: 39 αὐτὸς Go ex H: οὗτος P ποιήσας scripsi ex H: ἐποίησεν P ἑαυτοῦ
 addidi ex H 40 εἶναι P: γίνεσθαι conieci 41 θεοῦ addidi conl. v. 7
 43 ἐπὶ ex H add. Go, agn. Cr τὸν δὲ P, transp. Cr τοῦ addidi 44 ἄνω-
 θεν addidi ex H 45 ἄρχοντος¹ addidi ex H VII. 26.1 τὸν add. Go
 ἄρχοντος² addidi ex H VII. 26.5 47 αὐτοὺς scripsi: αὐτοὺς P 48 υἱοὺς Go ex
 H: αἰτίους P τοῦ θεοῦ addidi ex H VII. 25.1 et 5; Rm 8: 19 οἱ addidi et ὅπου
 delevi (cf. v. 50): οἱ pro ὅπου Go τῷ addidi (cf. v. 51) 49 καταλελειμμένοι
 addidi ex H 50 (ὅπ)οι scripsi (cf. v. 48): οὐ P 52 δὲ scripsi: δὲ P

c. 15: 2 θηλυ(κῆ)ν Go ex H: θήλιαν Cr 4 λεγόμενος H Go We: λεγό-
 μενον P Mi Cr προγνωστικός H 6 οὗτος ὁ πατήρ addidi ex H V. 26.2
 δὲ ex H add. Go 7 δίγνωμος P: ἀγνώμων H 8 γὰρ add. suad. We αὐτὴν
 scripsi: αὐτῆς P φησιν addidi ex H

παρθένον, ἀπὸ δὲ βουβῶνος τὰ κάτω ἔχιδνα〈ν〉. καλεῖται δὲ ἡ τοιαύτη
 〈κόρη〉 Ἐδέμ καὶ Τσραήλ. ταύτας φάσκει ἀρχὰς εἶναι τῶν ὄλων, ἀφ' 10
 ὧν τὰ πάντα ἐγένετο.

3 Τὸν Ἐλωεῖμ δὲ ἀπρογνώστως ἐλθεῖν εἰς ἐπιθυμίαν τῆς μιζοπαρθέ-
 νου, καὶ ἐπιμγένητα 〈αὐτῇ〉 γεννήσαι 〈ἐαυτῷ〉 ἀγγέλους δώδεκα· τούτων
 〈δὲ〉 τὰ ὀνόματα 〈*〉 καὶ οἱ μὲν πατρικοὶ 〈ἀγγελοι τῷ πατρὶ〉 συναί- 15
 ρονται, οἱ δὲ μητρικοὶ τῇ μητρὶ. τούτους 〈δὲ τοὺς ἀγγέλους φησὶν〉 εἶναι
 τοῦ 〈παραδείσου ξύλα,〉 ἀλληγορικῶς εἰρηκότος Μωσέως τὰ ἐν τῷ
 νόμῳ γεγραμμένα.

4 Πεποιῆσθαι δὲ τὰ πάντα ὑπὸ τοῦ Ἐλωεῖμ καὶ τῆς Ἐδέμ, καὶ τὰ μὲν
 θηρία ἅμα τοῖς λοιποῖς 〈ζῴοις γενέσθαι〉 ἀπὸ τοῦ θηριώδους μέρους
 〈τῆς Ἐδέμ,〉 τὸν δὲ ἄνθρωπον ἀπὸ τῶν ἄνωθεν τοῦ βουβῶνος 〈ἀνθρω- 20
 ποιιδῶν μερῶν〉. καὶ τὴν μὲν Ἐδέμ κατατεθεῖσθαι ἐν αὐτῷ τὴν ψυχὴν –
 ἥτις αὐτῆς δύναμις ἦν –, 〈τὸν δὲ Ἐλωεῖμ τὸ πνεῦμα – ὃ τι αὐτοῦ
 δύναμις ἦν –〉.

5 Τοῦτον δὲ φάσκει μαθόντα 〈*〉 ἀνεληλυθῆναι πρὸς τὸν ἀγαθὸν καὶ
 καταλελοιπέναι τὴν Ἐδέμ. ἐφ' ᾧ ὀργισθεῖσαν ταύτην πᾶσαν [τὴν] ἐπι- 25
 βουλήν ποιεῖσθαι κατὰ τοῦ π(ν)εύματος τοῦ Ἐλωεῖμ, ὅπερ κατέθετο ἐν
 τῷ ἀνθρώπῳ. καὶ τούτου χάριν ἀπεσταλκέναι τὸν πατέρα 〈Ἐλωεῖμ〉
 τὸν Βαρούχ, διαταττόμενον 〈λαλεῖν〉 τοῖς προφήταις, ἵνα ῥυσθῇ τ(ὸ)
 6 πνεῦμα τοῦ Ἐλωεῖμ, καὶ πάντας ὑποσεσῦρθαι ὑπὸ τῆς Ἐδέμ. / ἀλλὰ

P f. 130^f

18–23 cf. H V. 26.7–8
 26–28

24 s. cf. H V. 26.14–16

25–32 cf. H V. 26.19–21 et

9 τὰ Go ex H: καὶ P: καὶ 〈τὰ〉 Cr ἔχιδνα P, corr. Mi 10 κόρη addidi ex H
 11 πάντα P: ὄντα H 13 αὐτῇ addidi ἐαυτῷ addidi ex H 14 δὲ addidi
 ex H post τὰ ὀνόματα lacunam signavit Mi: exspectes ἐστί τάδε· Μιχαήλ, Ἀμήν,
 Βαρούχ, Γαβριήλ, Ἡσαδδαῖος 〈*〉 τῶν δὲ ἀγγέλων, ὧν ἐποίησεν ἡ Ἐδέμ τὰ ὀνόματά
 ἐστί ταῦτα· Βάβελ, Ἀχαμῶθ, Νάας, Βήλ, Βελίας, Σατάν, Σαήλ, Ἀδωναῖος, Καυίθαν,
 Φαραῶθ, Καρκαμενώς, Λάθθεν (cf. H V. 26.3–4). ἀγγελοι addidi ex H et τῷ πατρὶ
 ex H add. Mi 14/15 συναίρουνται P H, corr. Go 15 δὲ τοὺς ἀγγέλους φησὶν
 addidi ex H 16 παραδείσου ξύλα add. suad. Go conl. H V. 26.6 19 θηρία
 scripsi ex H (cf. v. 19 θηριώδους): ζῶα P ζῴοις γενέσθαι addidi ex H 20 τῆς
 Ἐδέμ addidi ex H 20–21 ἀνθρωποειδῶν μερῶν addidi ex H 21 τὴν¹ Roeper:
 ἡ P κατατεθεῖται coniec. Sauppe ἐν αὐτῷ P: εἰς αὐτὸν H 22–23 τὸν δὲ
 Ἐλωεῖμ τὸ πνεῦμα – ὃ τι αὐτοῦ δύναμις ἦν – supplevi: Ἐλωεῖμ δὲ τὸ πνεῦμα add.
 Roeper Go 24 post μαθόντα lacunam signavi: exspectes sive ὅτι αὐτὸς οὐκ ἦν κύ-
 ριος (conl. H V. 26.15 v. 77 ἐδόκουν γὰρ ἐγὼ κύριος εἶναι) sive ὅτι ἐστί φῶς κρείττον
 ὑπὲρ ὃ αὐτὸς ἐδημιούργησεν (conl. H V. 26.15 v. 76) 25 καταλελυθῆναι P, corr.
 Go τὴν² del. suad. Mi 27 Ἐλωεῖμ addidi ex H V. 26.21 28 λαλεῖν
 add. Cr (cf. v. 34) 29 ὑπὸ Go ex H: ἀπὸ P Cr

30 καὶ τὸν Ἡρακλέα φάσκει προφήτην γεγονέναι, ἠττήσθαι δὲ αὐτὸν ὑπὸ
τῆς Ὀμφάλης – τουτέστιν ὑπὸ τῆς Βάβελ, ἣν <καὶ> Αφροδίτην ὀνομά-
ζουσιν. –

Ἔσπερον δὲ «ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρώδου» γεγονέναι τὸν [δὲ] Ἰησοῦν,
υἱὸν Μαρίας καὶ Ἰωσήφ, ὃ τὸν Βαροῦχ φάσκει λελαληκέναι. καὶ τούτῳ 7
35 δὲ ἐπιβεβουλευκέναι τὴν Ἐδέμ, μὴ δεδυνῆσθαι δὲ αὐτὸν ἀπατήσαι, καὶ
τούτου χάριν πεποιηκέναι <αὐτὸν> σταυρωθῆναι· οὐ τὸ πνεῦμα ἀνελη-
λυθέναι πρὸς τὸν ἀγαθὸν λέγει. καὶ πάντων δὲ οὕτως τῶν τοῖς μωροῖς
καὶ ἀδρανέσι λόγοις <αὐτοῦ> πειθομένων <τὸ μὲν πνεῦμα τοῦ Ἐλωεῖμ>
σωθήσεσθαι, τὸ δὲ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν τῆς Ἐδέμ καταλείψεσθαι, ἣν
40 καὶ γῆν Ἰουστίνος ὁ ἄφρων καλεῖ.

Οἱ δὲ Δοκηταὶ τοιαῦτα λέγουσιν· εἶναι τὸν πρῶτον θεὸν ὡς σπέρμα 1 16
συκῆς, ἐκ δὲ τούτου ἐληλυθέναι τρεῖς αἰῶνας, ὡς τὸ πρέμνον καὶ τὰ
φύλλα καὶ τὸν καρπὸν. τούτους δὲ προβεβληκέναι τριάκοντα αἰῶνας,
ἕκαστον <δέκα>· ἠνώσθαι δὲ αὐτοὺς κατὰ δέκα πάντας, μόνον δὲ
5 θέσει διαφέρειν τινὰς τινῶν <ὡς> πρώτους, <δευτέρους καὶ τρίτους>.
προβεβλήσθαι δὲ <αὐτοὺς> ἀπειράκις ἀπείρους αἰῶνας, καὶ εἶναι τοὺς
πάντας ἀρρενοθήλας. τούτους δὲ βουλευσαμένους, <πάντας> ὁμοῦ 2
συνελθόντας εἰς τὸν μέσον αἰῶνα γεννῆσαι ἐκ παρθένου Μαρίας
σωτήρα τῶν πάντων, κατὰ πάντα ὅμοιον τῷ πρώτῳ [σώματι ἐν] σπέρ-
10 ματι <τῷ> συκίνῳ, ἐν<ι> δὲ τούτῳ ἦττονα, τῷ γεννητὸν εἶναι· τὸ γὰρ
<πρῶτον> σπέρμα, ὅθεν ἡ συκῆ, ἀγέννητον.

Ἦν οὖν τὸ μέγα τῶν αἰῶνων <πλήρωμα> φῶς ὄλον, οὐδεμίαν ἐπι- 3
δεχόμενον κόσμησιν, ἔχον ἐν ἑαυτῷ πάντων τῶν ζῶων ἰδέας· τοῦτο

c. 15: 33–37 cf. H V. 26.29 et 31 33 cf. Mt 2:1; Lc 1:5; H V. 16.10; 26.29 et al. I
39 s. cf. H V. 26.7

c. 16: 1–11 cf. H VIII. 8.3; 5; 7; 9.2 12–26 cf. H VIII. 9.3–7 et 10.1

c. 15: 31 ὀμφαλῆς P καὶ addidi 33 δὲ² del. Mi 36 αὐτὸν addidi ex H
37 τῶν οὕτως P, transposui 38 αὐτοῦ addidi τὸ μὲν πνεῦμα add. Go et τοῦ
Ἐλωεῖμ addidi (cf. v. 39) 39 καταλείψεσθαι scripsi (cf. v. 39): καταλείπεσθαι P

c. 16: 1 δοκίται P 3 τριάκοντα scripsi ex H: ᾶ P 4 δέκα addidi post Go (i)
5 θέσει scripsi ex H: διαθέσει P: θέσει Go ὡς addidi post πρώτους vacat
spatium litt. 6 P: δευτέρους, τρίτους add. suad. We 6 αὐτοὺς addidi 7 πάντας
addidi ex H 8 εἰς τὸν μέσον αἰῶνα coniec. Go conl. H: ἐκ τοῦ μέσου αἰῶνος P
9 σώματι ἐν secl. Cr, om. H 9/10 σπέρματι Mi: πάρματι P 10 τῷ¹ addidi
ex H συκίνῳ Mi ex H: ἐκείνω P ἐν<ι> scripsi: ἐν P τούτῳ δὲ P, trans-
posui ἦττονα, τῷ Mi: ἦττον διὰ τὸ P γεννητὸν Mi ex H: ἀγέννητον P
γὰρ P: δὲ H 11 πρώτων addidi ex H 12 πλήρωμα addidi ex H VIII. 10.3
οὐ δὲ μίαν P

- <δὲ> ἐπιφοιτῆσαν εἰς τὸ ὑποκείμενον χάος παρεσχημέναι αἰτίαν <πᾶσι>
 τοῖς γεγυνοῖσι καὶ οὖσι· καταβα(σῶ)ν γὰρ ἄνωθεν <ἀπασῶν τῶν> ἰδεῶν 15
 4 αἰωνίων ἀπεμάξατο τὸ κάτω χάος τὰς μορφάς. ὁ δὲ τρίτος αἰὼν, ὁ
 ἑαυτὸν τριπλασιάσας, ὄρων τοὺς χαρακτήρας αὐτοῦ πάντας κατασπυμ-
 νους εἰς τὸ κάτω σ(κ)ότος, οὐκ ἄγνωῶν τὴν τε τοῦ σκότους δεινότητα
 καὶ τὴν τ(ο)ῦ φωτὸς ἀφειλότητα, ἐποίησεν οὐρανόν, καὶ μέσον πῆξας
 5 «διεχώρισεν ἀ(νὰ) μέσον τοῦ σκότους καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ φωτός». πασῶν 20
 οὖν τῶν ἰδεῶν τοῦ τρίτου αἰῶνος καὶ αὐτοῦ τὸ ἐκτύπωμα κρατεῖσθαι
 / φασιν ὑπὸ τοῦ σκότους, <ὁ> πῦρ [ῶν αὐθις] ζῶν ἀπὸ [τοῦ] φωτὸς
 γενόμενον ὑπῆρξεν. ἐξ οὗ φάσκουσι τὸν μέγαν ἄρχοντα γεγονέναι, περὶ
 οὗ Μωϋσῆς ὁμιλεῖ, λέγων εἶναι τοῦτον θεὸν πύρινον καὶ δημιουργόν.
 25 ὃς καὶ τὰς ιδέας πάντων <τῶν ζῶων> μεταβάλλει ἀεὶ εἰς σῶμα(τα), 25
 ταύτας τὰς <ιδέας> ψυχὰς <καλοῦντες>.
 6 Οὗ χάριν <φ>άσκουσι τὸν σωτήρα παραγεννηθῆναι, ἐπιδεικνύντα τὴν
 ὁδὸν δι' ἧς φεύζονται αἱ κρατούμεναι ψυχαί. ἐνδεδύσθαι δὲ <φασι>
 τὸν Ἰησοῦν τὴν δύναμιν ἐκείνην τὴν μονογενῆ· διὸ μὴ δύνασθαι
 30 θεαθῆναι ὑπὸ τινος <τῶν αἰώνων>, μεταλλ(αξ)ομένων διὰ τὸ μέγεθος 30
 τῆς δόξης <αὐτοῦ>. πάντα δὲ συμβεβηκέναι αὐτῷ φασι κατὰ ἐν τοῖς
 εὐαγγελίοις γέγραπται.

P. f. 130^v

20 *Gn* 1:4; *H VIII*. 9.5 23 s. cf. *Ex* 3:2 et 4; *Dt* 4:24; 9:3; *H V*. 7.31; *VI*. 9.3; 32.8; *VII*. 38.1; *VIII*. 9.7; *X*. 20.1; *Clem. Exc. ex Theod.* 38.1 et al. 27–32 cf. *H VIII*. 10.3; 5 et 7

14 δὲ addidi πᾶσι addidi 15 καταβα(σῶ)ν scripsi: καταβῶν P γὰρ
 scripsi: τὲ P ἀπασῶν τῶν addidi ex H hic et v.21 ἰδεῶν P 16 ἀπεμά-
 ξατο Mi: ἀπεμάξαντο P <εἰς> τὸ Go, agn. Cr We κάτω τὸ P, transp. Cr (cf.
 v. 18) τὸ χάος superscr. P¹ δὲ scripsi ex H: γὰρ P 17 αὐτοῦ scripsi ex
 H: αὐτοῦ P 18 δεινότητα P: δύναμιν H 21 post αἰῶνος lacunam signavit Mi,
 agn. cett. (quam ex *H VIII*. 9.6 e.g. κατελιγμένον ἐν τούτῳ τῷ κατωτάτῳ σκότει explen-
 dam esse censuit We): at cf. v.21 s. κρατεῖσθαι... ὑπὸ τοῦ σκότους 22 φασιν
 scripsi (cf. vv. 1, 23, 27, 31): φησὶν P δ add. suad. Go ὦν αὐθις secl. Cr I
 ἀπὸ Roeper et Go ex H: ὑπὸ P τοῦ² deleui (om. H) 23 οὐ coniec. Go (ἔθεν
 H): ἧς P 24 ὁμιλεῖ P: ὁμολογεῖ coniec. We 25 τῶν ζῶων addidi (cf. v.13):
 αἰῶνων add. Cr σῶμα(τα) coniec. Mi: σῶμα P 26 ιδέας et καλοῦντες supplevi
 ex *H VIII*. 10.1 (ψυχαὶ γὰρ αἱ ιδέαι καλοῦνται) 27 οὐ Mi: οὐ P φάσκουσι Mi:
 ἀσκοῦσι P παραγεννηθῆναι P 28 φασι addidi (cf. v.31) 30 τῶν αἰώνων
 addidi ex *H VIII*. 10.3 μεταλλ(αξ)ομένων scripsi (φθορὰν ὑπομενοῦσι H): μεταλ-
 λόμενον P: μεθαλλόμενον Mi, agn. Go Cr: μετα(βα)λλόμενον We διὰ τὸ μεταλλό-
 μενον P, transposui 31 αὐτοῦ addidi 32 post γέγραπται fortassis excidit ταῦτα
 μὲν οὖν καὶ τοῖς Δοκηταῖς τὰ δόξαντα (= *H VIII*. 11.2)

Οἱ δὲ περὶ <Μο>νόϊμον τὸν Ἄραβὰ φασιν εἶναι τὴν τοῦ παντὸς 1 17
 ἀρχὴν <τὸν> πρῶτον ἄνθρωπον καὶ υἷον <τοῦ> ἀνθρώπου· καὶ τὰ
 γενόμενα <πάντα>, καθὼς Μωσῆς λέγει, μὴ ἀπὸ τοῦ πρώτου ἀνθρώπου
 γεγονέναι, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, οὐχ ὄλου <δέ>, ἀλλ' ἐκ
 5 μέρους <τινὸς> αὐτοῦ. εἶναι γὰρ τὸν υἷον τοῦ ἀνθρώπου ἰῶτα – ὃ ἐστι 2
 δεκάς, κύριος ἀριθμὸς, ἐν ᾧ ἐστὶν ἡ [τοῦ] παντὸς ἀριθμοῦ ὑπόστασις,
 δι' οὗ πᾶς ἀριθμὸς συνέστηκεν καὶ ἡ τοῦ παντὸς γένεσις, πῦρ, ἀήρ,
 ὕδωρ, γῆ· – τοῦτον δὴ οὕτως <εἶναι> ἰῶτα ἔν, [καὶ] κεραία<ν> μία<ν>,
 [τέλειον ἐκ τελείου] ρυεῖσα<ν> [κεραία] ἄνωθεν, πάντα ἔχουσα<ν> [ὄσα
 10 καὶ] <ἐν ἐ>αυτῇ ὄσα καὶ ὁ ἄνθρωπος ἔχει, ὁ πατήρ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώ-
 που.
 Γεγονέναι οὖν φησι τὸν κόσμον Μωϋσῆς ἐν ἑξ ἡμέραις, τουτέστιν ἐν 3
 ἑξ δυνάμεσιν, <ταῖς ἐν τῇ μιᾷ κεραίᾳ τοῦ ἰῶτα κατειλημμέναις <*>
 γῆς καὶ ὕδατος καὶ ἀέρος καὶ πυρός,> ἐξ ὧν ὁ κόσμος ἀπὸ τῆς κεραίας
 15 γέγονε τῆς μιᾶς. οἱ τε γὰρ κύβοι καὶ τὰ <εἰκοσάεδρα καὶ τὰ> ὀκτάεδρα
 καὶ αἱ πυραμίδες καὶ πάντα τὰ τούτοις παραπλήσια σχήματα [ἴσα ἦν],
 ἐξ ὧν συνέστηκε πῦρ, ἀήρ, ὕδωρ, γῆ, ἀπὸ τῶν ἀριθμῶν γεγόνασι τῶν
 κατειλημμένων ἐν ἐκείνῃ τῇ ἀπλῇ τοῦ ἰῶτα κεραίᾳ, ἧτις ἐστὶν υἷος
 ἀνθρώπου, <τέλειος ἐκ τελείου>. ὅταν οὖν, φησί, ράβδον λέγει Μωϋσῆς 4
 20 στρεφομένην <ποικίλως> εἰς <τὰ πάθη τὰ κατὰ τὴν> Αἴγυπτον, τὰ πάθη

1–11 cf. H VIII. 12.2; 13.1; 13.4 12–22 = H VIII. 14.1–3 15–17 cf. Plat. *Tim.*
 55 a – 56 b; Tim. Loc. 98 d (§ 35 Marg) 19–22 cf. *Ex* 7:8 – 11:10; H V. 16.8;
 VIII. 14.3

1 tit. νόϊμος ὁ ἄραψ litt. rubr. P³ περὶ scripsi: κατὰ P νόϊμον P 2 τὸν
 addidi ex H τοῦ addidi ex H 3 πάντα addidi ex H Μωϋσῆς Mi Go Cr I
 ἀπὸ scripsi ex H: ὑπὸ P 4 ἀλλ' ἀπὸ scripsi ex H: ἀλλὰ ὑπὸ P δέ addidi
 5 τινὸς addidi ex H γὰρ scripsi ex H: δὲ P 6 τοῦ deleui 8 τοῦτον
 scripsi: τούτου P δὴ scripsi: δὲ P οὕτως scripsi: ὄντος P: εἰκῶν coniec. We I
 εἶναι addidi (cf. v. 5) ἰῶτα scripsi: ἰ P καὶ deleui (om. H) κεραίαν μίαν
 scripsi: κεραία μία P 9 τέλειον ἐκ τελείου seclusi (cf. vv. 19 et 26) ρυεῖσαν
 scripsi: ρυεῖσα P κεραία seclusi ut dittogr. ἔχουσαν scripsi: ἔχουσα P
 9–10 ὄσα καὶ del. suad. Go, del. Cr (cf. v. 10) 10 <ἐν ἐ>αυτῇ Go Cr ex H VIII. 13.4:
 αὐτῇ P 13 post δυνάμεσιν lacunam signavi, cuius partem ex H VIII. 14.1 expleui
 (sed lacunam in lacuna habes) 15 εἰκοσάεδρα καὶ τὰ addidi ex test.: om. P H
 16 ἴσα ἦν del. Mi, om. H: ἰσπεφανῆ coniec. Roper, agn. Go 18 ἀπλῇ Mi ex H:
 διπλῇ P 19 τέλειος ἐκ τελείου addidi ex H VIII. 14.2 (v. 9), cf. v. 9 λέγει P,
 corr. Mi 20 ποικίλως addidi ex H 20–21 εἰς <τὰ πάθη τὰ κατὰ τὴν> Αἴγυπτον,
 τὰ πάθη καταλέγει supplevi ex H: εἰς τὰ κατὰ <τὴν> Αἴγυπτον πάθη, λέγει post R. Scott
 et Roperum coniec. Go

καταλέγει τοῦ κόσμου τῶ ἰῶτα ἀλληγορουμένως, οὐδὲ <εις> πλείον<α>
<τ>ῶν δέ<κα> παθῶν <τὴν ῥάβδον> ἐσημάτισεν.

- 5 «Εἰ δέ», φησί, «θέλεις ἐπιγῶναι τὸ πᾶν, ἐν σεαυτῷ ζήτησον τίς ὁ
λέγων· / ἡ ψυχὴ μου, ἡ σὰρξ μου, ὁ νοῦς μου· καὶ <τίς ὁ> ἐν <σοῖ>
P f. 131^f ἕκαστον κατιδιοποιοῦμενος ὡς ἕτερος <σε>αυτοῦ· τοῦτον <οὖν> νοή- 25
<σεις>, τέλειον ἐκ τελείου, πάντα ἴδια ἡγούμενον, τὰ οὐκ ὄντα καλού-
μενα καὶ τὰ [πάντα] ὄντα». ταῦτα μὲν οὖν καὶ Μονοίμω δοκεῖ.

- 18 1 Τατιανὸς δὲ παραπλησίως τῷ Οὐαλεντίνῳ καὶ τοῖς ἑτέροις φησὶν
αἰῶνας εἶναί τινες ἀοράτους, ἐξ ὧν ὑπό τινος <τῶν> κάτω τὸν κόσμον
δεδημιουργήσθαι καὶ <πάντα> τὰ ὄντα. κυνικωτέρῳ δὲ βίῳ ἀσκεῖται
<καὶ> σχεδὸν οὐδὲν Μαρκίωνος ἀπεμφαίνει πρὸς [τε] τὴν δυσφημίαν
<κατὰ τε τῆς γεννήσεως> καὶ τῆς περὶ γάμων νομοθεσίας. 5

- 19 1 <Μ>αρκίων δὲ ὁ Ποντικὸς καὶ Κέρδων ὁ τούτου διδάσκαλος καὶ
αὐτοὶ ὀρίζουσιν εἶναι τρεῖς τὰς τοῦ παντὸς ἀρχάς· ἀγαθόν, δίκαιον, ὕλην.
τινὲς δὲ τούτων μαθηταὶ <καὶ τετάρτην> προστιθέασι, λέγοντες ἀγαθόν,

c. 17: 23–27 cf. H VIII. 15.1–2 (Monoimi ep. ad Theophrastum)

c. 18: 1–5 cf. H VIII. 16

c. 19: 1 καὶ Κέρδων: cf. H VII. 10; 37.1; Iren. 1. 27.2; 3. 4.3; Eriph. *Pan.* 42. 1.1; 3.1; Tert. *Adv. Marc.* 1. 2.3; 4. 17.11; Ps. Tert. *Adv. omn. haer.* 6; Philastr. 45.1 et 3; Theodoret. *Haer.* 1. 24 (pp.372 D; 373 B); A. ab Harnack, *Marcion*² (Lipsiae 1924), pp.31*–39* 1 2 τρεῖς... ἀρχάς: cf. H VII. 31.2 (Prepon); Rhodon. ap. Euseb. *Hist. eccl.* 5. 13.4; Eriph. 42. 3.1–2 (et C. Holl ad loc.); 65. 8.6; August. *Haer.* 22; A. Harnack, o. c., p. 333* 3 καὶ τετάρτην: cf. H VII. 38.1; X. 20.1; Theodoret. I. 24 (p. 373 BC); I. 25 et al.

c. 17: 21 τοῦ κόσμου coniec. Mi et Bernays, agn. Cr: τὸν κόσμον P: τῆς κτίσεως H τῶ coniec. Mi et Bernays, agn. Cr: τοῦ P: om. H εἰς addidi ex H 21–22 πλείονα τῶν δέκα Mi et Bernays ex H: πλειόνων δὲ P 22 τὴν ῥάβδον addidi ex H 24 τίς ὁ addidi (cf. v. 23) ἐν <σοῖ> Cr ex H VIII. 15.1 (τίς ἐστὶν ὁ πάντα ἀπαξιαπλῶς ἐν σοὶ ἐξιδιοποιούμενος): ἐν P 25 <σε>αυτοῦ scripsi: αὐτῷ P: αὐτῷ We οὖν addidi 25/26 νοή<σεις> scripsi (εὐρήσεις H): νόει P 26 οὐκ ὄντα τὰ P, transposui 27 πάντα deleui (cf. v. 26)

c. 18: 1 tit. τατιανός litt. rubr. P³ 2 ἀοράτους Bunsen et Go ex Iren. I. 28.1: ποτὲ τοὺς P: παρατοὺς H ἐξ ὧν Go: ἐκ τῶν P τῶν add. suad. Sauppe 3 πάντα addidi ἀσκεῖται Go: ἀσκειῖσθαι P 4 καὶ add. Go 4–5 πρὸς [τε] τὴν δυσφημίαν <κατὰ τε τῆς γεννήσεως> καὶ τῆς scripsi conl. Philastr. 48.2 (qui etiam generationem hominum execratur, et ius nuptiarum legitimum abicit, idque iuris a deo sta<tu>tum non confitetur): πρὸς τε τῆς (τὰς Mi) δυσφημίας καὶ τὰς P

c. 19: 2 τοῦ Mi: τοὺς P 3 καὶ addidi et τετάρτην add. Sauppe (δ)

δίκαιον, πονηρόν, ὕλην. οἱ δὲ πάντες τὸν μὲν ἀγαθὸν οὐδὲν ὅλως 2
 5 πεποικημένοι, τὸν δὲ δίκαιον – 〈ὄν〉 οἱ μὲν 〈καὶ〉 [τὸν] πονηρόν, οἱ δὲ
 μόνον δίκαιον ὀνομάζουσι – πεποικημένοι [δὲ] τὰ πάντα φάσκουσιν ἐκ
 τῆς ὑποκειμένης ὕλης. πεποικημένοι δὲ οὐ καλῶς, ἀλλ' ἀλόγως· ἀνάγκη 3
 γὰρ τὰ γενόμενα ὅμοια εἶναι τῷ πεποικητότι. διὸ καὶ ταῖς παραβολαῖς
 10 καρποῦς πονηροῦς ποιεῖν» καὶ τὰ ἐξῆς, εἰς τοῦτο φάσκων εἰρησθαι
 〈ταῦτα〉, τὰ ὑπ' αὐτοῦ κακῶς νοθεύόμενα.

Τὸν δὲ Χριστὸν υἱὸν εἶναι τοῦ ἀγαθοῦ 〈θέλει〉 καὶ ὑπ' αὐτοῦ
 πεπέμφθαι ἐπὶ σωτηρία τῶν ψυχῶν. ὄν «〈τὸν〉 ἔσω ἄνθρωπον» καλεῖ,
 ὡς ἄνθρωπον 〈αὐτὸν〉 φανέντα λέγων, οὐκ ὄντα ἄνθρωπον, καὶ ὡς ἔνσαρ- 4
 15 κον, οὐκ 〈ὄντα〉 ἔνσαρκον, δοκῆσει 〈τε〉 πεφηνότα, οὔτε γένεσιν ὑπομεί-
 ναντα οὔτε πάθος ἀλλ' ἢ τῷ δοκεῖν. σάρκα δὲ οὐ θέλει ἀνίστασθαι.
 γάμον δὲ φθορὰν εἶναι λέγει, κυνικωτέρῳ βίῳ προσάγων τοὺς μαθητάς,
 ἐν τούτῳ νομίζων λυπεῖν τὸν δημιουργόν, εἰ τῶν ὑπ' αὐτοῦ γεγονότων
 ἢ ὠρισμένων ἀπέχοιτο.

9 s. Mt 7:18; cf. Lc 6:43 (Ev. Marcionis pp.194* s. et 25* Harnack²); Tert. *Adv. Marc.* 1. 2.1; 4. 17.11; Ps. Tert. 6.2; Philastr. 45.2; Orig. *De princ.* 2. 5.4 et al. 12 τοῦ ἀγαθοῦ: cf. Iren. 1. 27.2; Epiph. 42. 4.2; Ps. Tert. 6.1; H VII. 37.1; 38.2; A. Harnack, o. c., p. 121 ss. 13 *Eph* 3:16; *Rm* 7:22; 2 *Cor* 4:16; H V. 7.36; VI. 34.5 (v.25, q.v.); 40.2; VII. 27.6; X. 13.3 et al. 15 δοκῆσει: cf. Ps. Tert. 6.1 superioris dei filium Christum tractat, hunc in substantia carnis negat, in phantasmate solo fuisse pronuntiat, nec omnino passum, sed quasi passum, nec ex virgine natum, sed omnino nec natum; Philastr. 45.4; Theodoret. 1. 24 (p.376 A); Clem. *Strom.* 6. 71.2; Orig. *c. Cels.* 2.16; H VII. 28.4–5 (v.17, q.v.); VII. 31.5; Fr. *in Mt.* p.209 Achelis et al. 16 σάρκα: cf. Iren. 1. 27.2; Tert. *Adv. Marc.* 5. 10.5; *De carnis resurr.* 2; Ps. Tert. 11.; Epiph. 42. 3.5; Theodoret. 1. 24 (p.376 AB); H VII. 38.5 et al. 17 cf. H VII. 28.7; 30.3–4; VIII. 16; 20.1–2; X. 18; Clem. *Strom.* 3. 12.1–2; 25.2; Tert. *Adv. Marc.* 1. 29.1; 4. 11.8; 34.5 et al.

4 πάντες Mi: πάντα P ὅλως Go: ἄλλως P 5 ὄν addidi καὶ add. Sauppe I
 τὸν² delevis 6 δὲ delevis (cf. v. 7) 7 δὲ scripsi: γὰρ P 9 οὕτως χρῶνται P,
 transposui 10 φάσκων (sc. Marcion) P 11 ταῦτα addidi νοθεύόμενα
 scripsi: νομιζόμενα P: νενομημένα coniec. C. Holl 12 θέλει addidi (cf. v.16)
 13 τὸν add. suad. Go Cr 14 αὐτὸν addidi 15 ὄντα addidi (cf. v.14) τε
 addidi 16 ἀλλ' ἢ Sauppe: ἀλλὰ P 17 λέγει scripsi: λέγων P προσάγων
 P: προσάγει Mi cett. 18 τούτῳ scripsi: τούτοις P

- P f. 131^v
- 20 1 Απελλῆς δέ, ὁ τούτου μαθητ(ή)ς, ἀπαρεσθεις τοῖς ὑπὸ τοῦ διδασκά-
λου εἰρημένοις, καθὰ προείπομεν, ἄλλω λόγῳ ὑπέθετο τέσσαρας εἶναι
θεούς, / ὧν ἓνα φάσκει ἄγαθόν) – ὃν οὔτε (ὁ νόμος οὔτε) οἱ προφ(ῆ)-
ται ἔγνωσαν· οὐ εἶναι υἱὸν τὸν Χριστὸν –, ἕτερον δὲ τὸν δημιουργὸν τοῦ
παντός – ὃν οὐ θεὸν (ἀλλὰ δύναμιν θεοῦ) εἶναι θέλει –, ἕτερον δὲ 5
πύρινον – τὸν Ἐλισαῖ φανέντα –, ἕτερον δὲ πονηρόν· οὓς ἀγγέλους
καλεῖ· προσθεῖς δὲ τὸν Χριστὸν καὶ πέμπτον ἐρεῖ.
- 2 Προσέχει δὲ ἑν) βίβλῳ, ἡ(ν) Φανερώσεις καλεῖ, Φιλουμένης τινὸς
(λόγοις), ἣν προφήτην νομίζει. τὴν δὲ σάρκα τὸν Χριστὸν οὐκ ἐκ τῆς
παρθένου λέγει προσειληφέναι, ἀλλ' ἐκ τῆς παρακειμένης τοῦ κόσμου 10
οὐσίας. οὗτος κατὰ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν συντάγματα ἐποίησε,
«καταλύειν αὐτοὺς» ἐπιχειρῶν ὡς ψευδῆ λελαληκότας καὶ θεὸν μὴ
ἐγνωκότας. σάρκα δὲ ἀπό(λ)υσθαι ὁμοίως Μαρκίῳ λέγει.
- 21 1 Κήρινθος δέ, ὁ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ἀσκηθεὶς, (καὶ) αὐτὸς οὐχ ὑπὸ τοῦ
πρώτου θεοῦ τὸν κόσμον γεγονέναι ἠθέλησεν, ἀλλ' ὑπὸ δυνάμεώς τινος
ἀγγελικῆς, πολὺ κεχωρισμένης καὶ διεστῶσης τῆς ὑπὲρ τὰ ὅλα αὐθεν-
τίας καὶ ἀγνοούσης τὸν ὑπὲρ (τὰ) πάντα θεόν. τὸν δὲ Ἰησοῦν λέγει μὴ 5
ἐκ παρθένου γεγεν(ν)ῆσθαι, γεγονέναι δὲ αὐτὸν ἐξ Ἰωσήφ καὶ Μαρίας
υἱόν, ὁμοίως τοῖς λοιποῖς ἄπασιν) ἀνθρώποις, καὶ δι(ε)νηγοχέναι ἐν

c. 20: 1-13 cf. H VII. 38.1-5 2 τέσσαρας: cf. Theodoret. *Haer.* 1. 25; H X. 19.1 |
6 πύρινον: cf. H V. 7.31; VI. 9.3; 32.8; VII. 38.1; VIII. 9.7; 10.1; X. 16.5 11-13 cf.
Ps. Tert. *Adv. haer.* 6.6; Rhodon. ap. Euseb. *Hist. eccl.* 5. 13.2; Orig. *c. Cels.* 5. 54; Ambros.
De paradiso 5. 28; H VII. 38.2 et al. 12 Mt 5:17; cf. H *In Gen.* Fr.29 Achelis et al.
13 cf. Epiph. 44. 4.1; Ps. Tert. l.l.; Tert. *De carne Christi* 8.2; *De anima* 23.3; 36.3; H X. 19.4
c. 21: 1-13 cf. H VII. 33.1-2

c. 20: 1 tit. ἀπελλῆς ὁ τατιανοῦ (sic) μαθητῆς litt. rubr. P³ 3 φάσκει Go: φάσκων P |
ἀγαθόν ex H add. Go post οὔτε lacunam signavit A. ab Harnack (*Marcion*², p.412),
quam explevi conl. H VII. 38.2 et h.c. v.11: Μωσῆς οὔτε add. suad. We 5 ἀλλὰ
δύναμιν θεοῦ supplevi conl. Philastrii *Heres.* 47.1-2: Non mihi opus est dicere a Marcione,
ut duo principia adseram coaeterna: ego enim unum principium esse praedico, quem
deum cognosco, qui deus fecit angelos, fecit etiam alteram virtutem, quem deum scio esse
secundum, qui et virtus dei est, quae fecit mundum. 6 Μωσῆ ex H VII. 38.1 add.
suad. We 8 προσέχειν P, corr. Go conl. H ἐν addidi ἡ(ν) Mi: ἡ P
9 λόγοις addidi ex H VII. 38.2 προφήτην P, corr. Mi 11 οὗτος We: οὕτως P
13 σάρκα coniec. Go δὲ scripsi: τὲ P ἀπόλυσθαι P
c. 21: 1 καὶ addidi 3 ἀγγελικῆς om. H Iren. (I. 26.1) καὶ διεστῶσης om. H,
habet Iren. 3/4 αὐθεντίας P (cf. v.8/9): ἐξουσίας H 4 τὰ addidi (cf. v.8): om.
P H 5 γεγενῆσθαι P H 6 ὁμοίως Go ex H: ὁμοιον P ἄπασιν addidi ex
H Iren.

δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη καὶ συνέσει ὑπὲρ πάντας τοὺς λοιπούς. καὶ 3
μετὰ τὸ βάπτισμα κατεληλυθέναι εἰς αὐτὸν ἐκ τῆς ὑπὲρ τὰ ὅλα αὐθεν-
τίας τὸν Χριστὸν ἐν εἶδει περιστερᾶς· καὶ τότε κηρῦξαι τὸν ἄγνωστον
10 πατέρα καὶ δυνάμεις ἐπιτελέσαι. πρὸς δὲ τῷ τέλει, <κατὰ τὸν καιρὸν>
τοῦ πάθους ἀποπτῆναι τὸν Χριστὸν ἀπὸ τοῦ Ἰησοῦ· πεπονθέναι <μὲν
οὖν καὶ ἐγγέρονται> τὸν Ἰησοῦν, τὸν δὲ Χριστὸν ἀπαθῆ <δια>μεμενηκέ-
ναι, πνευματικὸν ὑπάρχοντα.

Ἐβιωναῖοι δὲ τὸν μὲν κόσμον ὑπὸ τοῦ ὄντως θεοῦ γεγονέναι 1 22
λέγουσι, τὰ δὲ <περὶ τὸν> Χριστὸν ὁμοίως Κηρίνθω. ζῶσι δὲ <τὰ>
πάντα κατὰ <τὸν> νόμον Μωϋσῆ, οὕτω φάσκον(τ)ες δικαιοῦσθαι.

Θεόδοτος (δὲ) ὁ Βυζάντιος εἰσηγήσατο αἴρεσιν τοιάνδε, φάσκων τὰ 1 23
μὲν ὅλα ὑπὸ τοῦ ὄντως θεοῦ γεγονέναι, τὸν δὲ Χριστὸν, ὁμοίως τοῖς
προειρημένοις γνωστικοῖς, φάσκει τοιούτῳ τινὶ τρόπῳ πεφνηνέναι. εἶναι
μὲν τὸν Ἰησοῦν ἄνθρωπον κ(οι)νὸν πᾶσιν, ἐν δὲ τούτῳ διαφέρειν, ὅτι
5 κατὰ βουλήν θεοῦ / γεγένηται ἐκ παρθένου, ἐπισκιάσαντος τοῦ ἁγίου
πνεύματος <τ>ὸν ἐν τῇ παρθένῳ σαρκωθέντ(α)· ὕστερον δὲ ἐπὶ τοῦ 2
βαπτίσματος κατεληλυθέναι τὸν Χριστὸν ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν ἐν εἶδει περισ-
τερᾶς. ὅθεν φησὶ μὴ πρότερον «τὰς δυνάμεις <ἐν> αὐτῷ ἐνεργηθῆναι».
θεὸν δὲ οὐκ εἶναι τὸν Χριστὸν θέλει. καὶ τοιαῦτα <δὴ καὶ> Θεόδοτος.

P f. 132^r

c. 21: 10 s. cf. Mt 26: 18; 2 Tm 4: 6

c. 22: 1–3 cf. H VII. 34.1

c. 23: 1–9 cf. H VII. 35.1–2 5 s. cf. Lc 1: 35; Eriph. Pan. 54. 3.5 Εἰτά φησι (sc. Θεόδοτος) «καὶ αὐτὸ τὸ εὐαγγέλιον ἔφη τῇ Μαρίᾳ· πνεῦμα κυρίου ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ, καὶ οὐκ εἶπε· πνεῦμα κυρίου γενήσεται ἐν σοί»; H VI. 35.3 et 7; VII. 26.9 6–8 cf. Mt 3: 16; Mc 1: 10; Lc 3: 22; H VI. 35.6; 47.2; 49.5; 51.2 et 4; VII. 33.2; 35.2; 36.1 et al. 8 Mt 14: 2; Mc 6: 14; H VII. 32.2; 33.2; 35.2

c. 21: 10–11 <κατὰ τὸν καιρὸν> τοῦ πάθους *supplevi* ex Theodoreti *Haer.* 2. 3 (p. 389 B) κατὰ δὲ τὸν τοῦ πάθος καιρὸν (omissis πρὸς δὲ τῷ τέλει): om. H Iren. 11 ἀποπτῆ-
ναι P (revolasse Iren.; ἀναπτῆναι Eriph. Pan. 28. 1.6): ἀποστῆναι H Theodoret. Ἰησοῦ R. Scott ex Iren.: υἱοῦ P: χ(ριστο)ῦ H <καὶ> πεπονθέναι I. Draeseke 11–12 μὲν οὖν καὶ ἐγγέρονται *supplevi* conl. H Iren. Eriph. 12/13 <δια>μεμενηκέ-
ναι scripsi ex H Iren. (perseverasse): μεμενηκέναι P 13 πνευματικὸν scripsi ex Iren. (existentem spiritalem): πνεῦμα κυρίου P: πατρικὸν H: τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον Eriph. 28. 1.5

c. 22: 1 εὐαιωναῖοι P ὄντως Go ex H: ὄντος P 2 τὰ δὲ <περὶ τὸν> scripsi ex H: τὸν δὲ P τὰ² addidi 3 τὸν addidi Μωϋσοῦ Go

c. 23: 1 εἰσηγήσατο Go: ἐξηγήσατο P: εἰσήγαγεν H 2 ὄντως Go: ὄντος P: om. H 4 μὲν scripsi ex H: δὲ P: δὴ coniec. We Ἰησοῦν scripsi ex H: χριστὸν P κ(οι)νὸν ἄνθρωπον P, transposui ἄνθρωπον P: ἀνθρώποις coniec. Go 6 <τ>ὸν scripsi: οὐκ P σαρκωθέντ(α) Mi: σαρκωθέντ(ος) P, ut v. 8 φησὶ scripsi: φασὶ P I ἐν addidi ex H et NT 9 δὴ καὶ addidi

- 24 1 Ἐτεροι δὲ [καὶ] ἐξ αὐτῶν πάντα τοῖς προειρημένοις <Θεοδοτιανοῖς ὁμοίως> λέγουσι <ν>, <έν> ἐν<ἰ δὲ> μόνῳ ἐνδιαλλάξαντες, ἐν τῷ τὸν Μελχισεδὲκ ὡς δύναμιν τινα ὑπειληφέναι, φάσκοντες αὐτὸν ὑπὲρ πᾶσαν δύναμιν ὑπάρχειν· οὐ κατ' εἰκόνα [δὲ] εἶναι τὸν Χριστὸν θέλουσιν.
- 25 1 Οἱ δὲ Φρύγες, ἐκ Μοντανοῦ τινος καὶ Πρισκίλλης καὶ Μαξιμίλλης τὰς ἀρχὰς τῆς αἵρέσεως λαβόντες, προφήτιδας τὰ γύναια νομίζουσι καὶ προφήτην τὸν Μοντανόν. <οὔτοι> τὰ μὲν περὶ τῆς τοῦ παντὸς ἀρχῆς καὶ δημιουργίας ὀρθῶς λέγουσι [νομίζουσι], καὶ τὰ περὶ τὸν Χριστὸν οὐκ ἄλλοτρίως παρειλήφασιν, ἐν δὲ τοῖς προειρημένοις <προφήταις> σφάλλονται· ὧν τοῖς λόγοις ὑπὲρ τὰ εὐαγγέλια προσέχοντες πλανῶνται, <καὶ> νηστείας καινὰς [καὶ] <παρὰ τὰς> παραδόσεις ὀρίζοντες. 5
- 26 1 Ἐτεροι δὲ <ἐξ> αὐτῶν, τῇ τῶν Νοητιανῶν αἵρέσει προσκείμενοι, τὰ μὲν περὶ τὰ γύναια καὶ <τὸν> Μοντανὸν ὁμοίως δοκοῦσι, τὰ δὲ περὶ <τὸν> τῶν ὄλων πατέρα δυσφημοῦσιν, <τὸν> αὐτὸν εἶναι υἱὸν καὶ πατέρα λέγοντες, ὄρατον καὶ ἀόρατον, γεννητὸν καὶ ἀγέννητον, θνητὸν καὶ ἀθάνατον, τούτων τὰς ἀφορμὰς ἀπὸ Νοητοῦ τινος λαβόντες. 5

c. 24: 1-4 cf. H VII. 36.1

c. 25: 1-7 cf. H VIII. 19.1-2

c. 26: 1-5 cf. H VIII. 19.3

c. 24: 1 καὶ delevi ἐξ αὐτῶν P (cf. ἐν αὐτοῖς H): ὡσαύτως Sauppe Go 1-2 Θεοδοτιανοῖς addidi ex H VII. 36.1 et ὁμοίως ex H add. Cr We 2 <έν> ἐν<ἰ δὲ> μόνῳ scripsi (cf. κατ' ἐν δὲ μόνον διαφωνεῖν Theodoret. 2.6): ἐν μόνον P 3 post τινα add. suad. μεγίστην Go conl. H et Theodoret. l.l. 4 οὐ R. Scott ex H: οὐ P δὲ del. Scott, om. H

c. 25: 2 νομίζουσι scripsi ex H: νομίζοντες P 3 μοντάνον P οὔτοι addidi ex H I μὲν scripsi ex H: δὲ P: τε coniec. Go 4 λέγουσι scripsi (ὁμολογοῦσι H): λέγειν P: del. We νομίζουσι delevi (cf. v.2): νομίζονται coniec. Mi 5 παρειλήφασιν scripsi: προσειλήφασιν P: προειλήφασιν We ἐν P: σὺν Sauppe Go προφήταις addidi 7 καὶ¹ addidi et καὶ² delevi καινὰς G. Volkmar et Go ex H: κενὰς P I παρὰ τὰς addidi conl. Theodoret. Haer. 3.2 (PG 83, p.404 A) καὶ νηστείας καινὰς παρὰ τὸ τῆς ἐκκλησίας ἐπισηγάγεν ἔθος; Euseb. Hist. eccl. 5.16.7 παρὰ τὸ κατὰ παράδοσιν καὶ κατὰ διαδοχὴν ἄνωθεν τῆς ἐκκλησίας ἔθος δῆθεν προφητεύοντα παραδόσεις P: παραδόξους Go cett.

c. 26: 1 ἐξ addidi 2 τὸν addidi μοντάνον P 3 τὸν¹ add. G. Volkmar et H. Sauppe τὸν² add. Volkmar 5 τούτων coniec. We: οὔτοι P

Ὁμοίως δὲ καὶ Νοητός, τῷ μὲν γένει ὧν Σμυρναῖος, ἀνὴρ <δὲ> 1 27
 ἀκριτόμυθος καὶ ποικίλος, εἰσηγήσατο τοιάνδε αἴρεσιν – ἐξ Ἐπιγόνου
 τινὸς εἰς Κλεομένην χωρήσασαν καὶ οὕτως ἕως νῦν ἐπὶ τοῖς διαδόχοις
 διαμεινάσαν –, λέγων ἓνα <εἶναι θεὸν> τὸν πατέρα καὶ τὸν τῶν ὅλων
 5 <δημιουργόν> [τοῦτον πάντα πεποιηκότα]. ἀφανῆ μὲν <γὰρ> τοῖς
 ἀνθρώποις γεγονέναι ὅτε ἠβούλετο, φανῆναι δὲ τότε ὅτε ἠθέλησε. καὶ 2
 τοῦτον εἶναι ἀόρατον <μὲν> ὅταν μὴ ὁράται, ὁρατὸν δὲ ὅταν ὁράται·
 ἀγέννητον μὲν ὅταν μ(ῆ) γεννᾶται, γεννητὸν δὲ ὅταν γεννᾶται ἐκ παρθέ-
 νου· / ἀπαθῆ <μὲν> καὶ ἀθάνατον, ὅταν (μ)ῆ π(ά)σχη μηδὲ θνήσκη, P f. 132^v
 10 ἐπὶ δὲ πάθει προσέληθη, πάσχειν καὶ θνήσκειν. τοῦτον <οὖν> τὸν πατέ-
 (ρ)α αὐτὸν <καὶ> υἱὸν ὀνομάζουσι, κατὰ καιροῦς καλούμενον πρὸς τὰ
 συμβαίνοντα.

Τούτων τὴν αἴρεσιν ἐκράτυνε Κάλλιστος – οὗ τὸν βίον ἐκτεθειμεθα 3
 ἀσφαλῶς –, ὃς καὶ αὐτὸς αἴρεσιν ἀπεγέννησεν. ἐξ ὧν <οὖν> ἀφορμᾶς
 15 λαβῶν καὶ αὐτὸς ὁμολογεῖ ἓνα εἶναι θεὸν τὸν πατέρα καὶ τὸν δημιουρ-
 γὸν τοῦ παντός· τοῦτον δὲ εἶναι <τὸν Λόγον>, ὀνόματι μὲν υἱὸν <καὶ
 πατέρα> λεγόμενον καὶ ὀνομαζόμενον, οὐσίᾳ δὲ <ἓν> ὄντα, <τὸ πνεῦμα
 ἀδιαίρετον>. πνεῦμα γὰρ, φησίν, ὁ θεὸς <ῶν>, οὐχ ἕτερόν ἐστι παρὰ τὸν 4
 Λόγον ἢ ὁ Λόγος παρὰ τὸν θεόν· ἐν οὖν τοῦτο πρόσωπον, ὀνόματι μὲν 4
 20 μεριζόμενον, οὐσίᾳ δὲ οὐ. τοῦτον <οὖν> τὸν Λόγον, <ὄν> ἓνα [εἶναι]
 θεὸν ὀνομάζει, [καὶ] σεσαρκῶσθαι λέγει· καὶ τὸν μὲν κατὰ σάρκα ὁρώ-

1-12 cf. H IX. 7.1; 10.9-11; Theodoret. *Haer.* 3.3

13-23 cf. H IX. 12.16-18

13 s. cf. H IX. 12.1-15

21 s. ὁρώμενον καὶ κρατούμενον: cf. Clem. *Exc. ex Theod.*

59.3

1 δὲ² addidi 3 τοῖς διαδόχοις scripsi: τοὺς διαδόχους P 4 εἶναι θεὸν addidi
 ex H et Theodoretō τὸν² scripsi: θεὸν P 5 δημιουργόν addidi post We (θεὸν
 <τὸν δημιουργόν> τῶν ὅλων) conl. H et Theodor. τοῦτον πάντα πεποιηκότα seclusi
 ut glossema γὰρ addidi 6 ἀνθρώποις scripsi (τοῖς ἀρχῆθεν δικαίοις H IX.
 10.9): οὐσι P 7 μὲν addidi ex H ὅταν¹ We: ὅτε P 8 μὲν scripsi: δὲ P
 9 μὲν addidi ὅταν Sauppe: ὅτε P μηδὲ coniec. We: μήτε P 10 πάθει
 We (cf. H IX. 10.12): πα^b P: πάθη Mi οὖν addidi 11 καὶ add. suad. Sauppe:
 ἐαυτοῦ add. suad. We (conl. H IX. 10.11) ὀνομάζουσι scripsi ex Theodoretō (τοῦτον
 καὶ υἱὸν ὀνομάζουσι καὶ πατέρα, πρὸς τὰς χρείας τοῦτο κάκεινο καλούμενον) et H IX.
 10. 11 (ὀνόματι μὲν πατέρα καὶ υἱὸν καλούμενον κατὰ χρόνων τροπήν), conl. v. 16 s.:
 νομίζουσι P 14 οὖν addidi 15 ὁμολογεῖ scripsi: ὁμολογῶν P τὸν πατέρα
 καὶ θεὸν P, transposui τὸν² Sauppe: τοῦτον P 16 τὸν Λόγον addidi ex H IX.
 12.16 (v. 80) υἱὸν ὀνόματι μὲν P, transposui conl. H 16-17 καὶ πατέρα addidi
 ex H 17 ἐν ex H add. Mi ὄντα scripsi (ὄν H): εἶναι P 17-18 τὸ πνεῦμα
 ἀδιαίρετον supplēvi ex H: πνεῦμα add. Go 18 ὧν add. suad. C. Holl 20 οὖν
 addidi ὄν addidi εἶναι deleui ut dittogr. 21 καὶ¹ deleui

μενον καὶ κρατούμενον υἷον εἶναι θέλει, τὸ δὲ <αὐτῶ> ἐνοικοῦν <πνεῦμα> πατέρα, ποτὲ μὲν τῷ Νοητοῦ δόγματι προσρηγν(ύ)μενος, ποτὲ δὲ τῷ Θεοδότου, μηδὲν <τε> ἀσφαλὲς κρατῶν. ταῦτα τοίνυν <καὶ> Κάλλιστος.

25

- 28 1 <Ἐ>ρμογένης δὲ τις, καὶ αὐτὸς θελήσας τι <καινὸν> λέγειν, ἔφη τὸν θεὸν ἐξ ὕλης συγχρόνου <καὶ ἀγενήτου> καὶ ὑποκειμένης τὰ πάντα πεποικημένα(ι): ἀδυνάτως γὰρ ἔχειν τὸν θεὸν μὴ οὐχὶ ἐξ ὄντων τὰ γενόμενα ποιεῖν.
- 29 1 Ἐτεροι δὲ τινες, ὡς καινόν τι παρεισάγοντες, ἐκ πασῶν αἱρέσεων <μύθους> ἐρανισάμενοι, ξένην βίβλ(ον) <ἐ>σκευάσαντο, <ἀπὸ> Ἠλχασαῖ τινος ἐπονομαζομένην. οὗτοι <περὶ> τὴν μὲν ἀρχὴν τοῦ παντὸς ὁμοίως <ἡμῖν> ὁμολογοῦσιν, ὑπὸ τοῦ θεοῦ <τὰ πάντα λέγοντες> γεγονέναι, 5 Χριστὸν δὲ ἕνα οὐχ ὁμολογοῦσιν, ἀλλ' εἶναι τὸν μὲν ἄνω ἕνα, αὐτὸν δὲ μεταγγίζεσθαι ἐν σ(ώ)μασί <τε> π(ο)λλ(οῖς) πολλάκι(ς) καὶ νῦν δὴ ἐν τῷ Ἰησοῦ. ὁμο(ί)ως (δὲ) <τὸν Ἰησοῦν> ποτὲ μὲν ἐκ τοῦ θεοῦ <θέλουσι> γεγενῆσθαι, ποτὲ δὲ πνεῦμα γεγονέναι, ποτὲ μὲν ἐκ πα(ρ)θένου, ποτὲ δὲ οὐ. καὶ τοῦτον δὲ μετέπειτα ἀεὶ ἐν σώμασι μ(ετ)αγγίζεσθαι(ι) καὶ ἐν 3 πολλοῖς κατὰ καιροὺς δεῖκνυσθαι. χρῶνται δὲ <καὶ> ἐπα(οι)δαῖς καὶ 10

c. 27: 23 s. cf. H IX. 12.19 ποτὲ μὲν εἰς τὸ Σαβελλίου δόγμα ἐμπίπτων, ποτὲ δὲ εἰς τὸ Θεοδότου οὐκ αἰδεῖται.

c. 28: 1-4 cf. H VIII. 17.1; Theodoret. *Haer.* 1.19

c. 29: 1-13 excerpit Theodoretus, *Haer.* 2.7 2 s. cf. H IX. 13.1 5-10 cf. H IX. 14.1 8 πνεῦμα: cf. Epiph. *Pan.* 30. 3.4 (Ebionaei) et A. F. I. Klijn et G. I. Reinink, *Patristic Evidence for Jewish-Christian Sects* (Suppl. to NT, 36, Lugd. Batav. 1973), pp. 59 s.; 78 s. 10 s. cf. H IX. 14.3 et 15.4-6

c. 27: 22 θέλειν P, corr. Mi τὸ scripsi ex H IX. 12.18 (τὸ δὲ ἐν τῷ υἷῳ χωρηθὲν πνεῦμα, τοῦτ(ο) εἶναι τὸν πατέρα): τὸν P αὐτῶ addidi 22-23 ἐνοικοῦν <πνεῦμα> scripsi conl. H: ἐνοικοῦντα P 23 νοητῶ P, corr. Mi προσρηγν(ύ)μενος scripsi (ἐμπίπτων H): περιρηγν(ύ)μενος P, περιρρηγ- Go 24 τε addidi καὶ addidi

c. 28: 1 καινὸν addidi ex H 2 καὶ ἀγενήτου addidi ex H (ἐξ ὑποκειμένης ὕλης καὶ συναγεννήτου Theodoretus)

c. 29: 1 tit. ἔλχασαῖται litt. rubr. P³ 2 μύθους addidi ex Theodoro <ἐ>σκευάσαντο scripsi: σκευάσαντες P ἀπὸ addidi 3 περὶ addidi ex Theodor. τὴν ... ἀρχὴν scripsi ex Theodor.: τὰς ... ἀρχὰς P 4 ἡμῖν addidi ex Theodor. τὰ πάντα λέγοντες supplevi conl. Theodoro 6 μεταγγίζεσθαι scripsi (cf. v. 9): μεταγγιζόμενον P τε addidi δὴ scripsi: δὲ P 7 τὸν Ἰησοῦν addidi ex Theodor. θέλουσι addidi 8 μὲν scripsi: δὲ P Theodor. 9-10 καὶ ἐν πολλοῖς κατὰ καιροὺς δεῖκνυσθαι P: καὶ εἰς ἄλλα ἰέναι σώματα λέγει, καὶ καθ' ἕκαστον καιρὸν διαφόρως δεῖκνυσθαι Theodoret. 10 καὶ¹ addidi

⟨δαιμόνων ἐπικλήσεσι καὶ⟩ βαπτίσμασιν ἐπὶ τῇ τῶν στοιχείων ὁμολογία.
σεσόβηται δὲ περ(ι) ἀ(στρ)ολογίαν καὶ μαθηματικὴν καὶ μαγικὴν,
⟨καὶ⟩ προγν(ω)στικούς δὲ ἑαυτοῦς λέγουσιν.

/ ⟨* *⟩ ⟨κελεύσαντος⟩ τοῦ θεοῦ μετοικεῖ ἐκ Μεσοποταμίας πόλεως 1 30 P^{f.137^r}
Χαρρὰν εἰς τὴν νῦν μὲν Παλαιστίνην καὶ Ἰουδαίαν προσαγορευομένην
χώραν, τότε δὲ Χαναανίτιν, περὶ ἧς καὶ κατὰ τοῦτο τὸ μέρος τὸν λόγον
οὐκ ἀμελῶς παρεδώκαμεν ἐν ἑτέραις βίβλοις. διὰ τούτου τοίνυν γίνεται 2
5 ἡ καταρχὴ τῆς κατὰ τὴν Ἰουδαίαν ἀξίσεως, ἣτις τὴν προσηγορίαν
μετέσχεν ⟨τοῦ ὀνόματος⟩ ἐξ Ἰούδα, παιδὸς τοῦ Ἰακῶβ τοῦ τετάρτου·
οὐ καὶ ⟨Ἰσραὴλ τὸ ὄνομα⟩ κέκληται, διὰ τὸ ἐξ αὐτοῦ τὸ βασιλικὸν
γένος ⟨εἶναι. Ἀβραὰμ μὲν οὖν⟩ μετο(ι)κεῖ τῆς Μεσοποταμίας ⟨ἐτῶν 3
γενόμενος οὐ, καὶ⟩ ἑκατοντούτης γενόμενος ⟨γεννᾷ τὸν Ἰσαάκ· ὁ δὲ
10 Ἰσαάκ ἐτῶν⟩ γενόμενος ξ' γεννᾷ τὸν Ἰακῶβ· ὁ δὲ Ἰακῶβ ἐτῶν πς'
γεννᾷ τὸν Λευὶ· ὁ δὲ Λευὶ ἐτῶν μ' γεννᾷ τὸν Κάαθ· ὁ δὲ Κάαθ ἐτῶν
⟨ἐγένετο δ'⟩ ἠνίκα συγκατῆλθε τῷ Ἰακῶβ εἰς Αἴγυπτον. γίνεται τοίνυν 4
πᾶς ὁ χρόνος ὃν παρώκησεν Ἀβραὰμ καὶ πᾶν τὸ αὐτοῦ γένος κατὰ τὸν
Ἰσαάκ [τῆ] ἐν τῇ τότε καλουμένη Χαναανίτιδι γῆ ἔτη σιε'.

c. 29: 12 s. cf. H IX. 14.2

c. 30: 1 ⟨κελεύσαντος⟩ τοῦ θεοῦ μετοικεῖ: sc. Abraham: cf. *Gn* 12:1 et 4–6; *Act* 7:4; *H Chronicon* 620 ed. A. Bauer et R. Helm (quando praecepit illi deus exire de domo patris sui et venire in terram Chanaan); *Ios. Ant. Iud.* I. 154 4 ἐν ἑτέραις βίβλοις: cf. v. 19 et A. Bauer, *Die Chronik des Hippolytos* etc. (T. U. 29.1, Lipsiae 1905), pp. 158–162 | 6 1 *Chr.* 2:1; *Gn* 35:23 7 *Gn* 32:28–29; 49:2 9 οὐ: *H Chron.* 620; *Gn* 12:4 | ἑκατοντούτης: *H Chron.* 622; *Gn* 21:5 10 ξ': *H Chron.* 623; *Gn* 25:26 πς': *Lib. generationis* I. 241 (Bauer-Helm) 11 μ': *Lib. gen.* I. 242

c. 29: 11 δαιμόνων ἐπικλήσεσι καὶ supplevi ex Theodor. (cf. H IX. 14.3) 12 μαγικὴν coniec. Sauppe conl. Theodor.: μαγικοῖς P 13 καὶ addidi

c. 30: 1 turbatum esse ordinem foliorum in codice vidit Mi (ff. 132 + 137 + 133–135) | lac. sign. Mi κελεύσαντος add. Cr ἐκ G. Volkmar et Go: εἰς P 4 ἐτέ-
ραις βίβλοις scripsi conl. v. 19: ἐτέροις λόγοις P (cf. v. 3 λόγον) τούτου (i. e. Abra-
ham) We: τοῦτο P 6 τοῦ ὀνόματος suppl. Roeper: in P spatium vacuum litt. 12
7 Ἰσραὴλ τὸ ὄνομα add. suad. Go: in P spat. vac. litt. 15 8 εἶναι. Ἀβραὰμ add.
Roeper et μὲν οὖν addidi: in P spat. vac. litt. 14: γεγενῆσθαι. Ἀβραὰμ add. We
8–9 ἐτῶν γενόμενος οὐ, καὶ add. suad. Go: spat. vac. litt. 29 P 9 ἑκατὸν τούτης P
9 γεννᾷ – 10 ἐτῶν suppl. Go: spat. vac. litt. 25 P 10 πς' Go ex *Lib. gen.*: πς' P, def.
A. Bauer (*T. U.* 29.1, p. 159 n. 1) 11 κάαθ^{1,2} P: Καάθ Mi cett. 12 ἐγένετο δ'
add. Go: spat. vac. litt. 9 P: ἐγένετο γ' add. suad. Bauer 14 τῆ¹ del. Mi

- Τούτου δὲ γίνεται <πατὴρ> Θάρρα, τούτου Ναχώρ, τούτου Σερούχ, 15
 <τούτου Ῥαγαῦ, τούτου Φάλεκ, τούτου Ἔβερ,> ὄθεν καὶ τὸ Ἑβραίους
 καλεῖσθαι <τοὺς Ἰουδαίους. ἐπὶ δὲ τοῦ Φάλεκ διεσπάρησαν οἱ ἔκγονοι
 5 τοῦ Νῶε·> ἦσαν δὲ οὗτοι οβ', <ἐξ ὧν καὶ οβ'> ἔδνη· ὧν καὶ τὰ ὀνόματα
 ἐκτεθεῖμεθα ἐν ἐτέραις βίβλοις, μηδὲ τοῦτο παραλιπόντες, κατὰ <τὸν
 ἡμέτερον> τρόπον βουλόμενοι τοῖς φιλομαθέσιν ἐπιδεικνύναι ἦν ἔχομεν 20
 στοργὴν περὶ τὸ θεῖον τὴν τε ἀδίστακτον γνῶσιν, ἦν ἐν πόνοις κεκτῆ-
 μεθα, περὶ τὴν ἀλήθειαν.
- 6 Τούτου δὲ τοῦ Ἔβερ γίνεται πατὴρ Σάλα, τούτου δὲ Καϊνάν, τούτου
 δὲ Ἀραξ(ἀ)δ· οὗ γίνεται <πατὴρ> Σῆμ, τούτου δὲ Νῶε. ἐφ' οὗ ὁ
 κατὰ πάντα <τὸν> κόσμον γίνεται κατακλυσμός, οὗ οὔτε Αἰγύπτιοι οὔτε 25
 Χαλδαῖοι οὔτε Ἕλληνες μέμνηται – ὧν κατὰ τόπους ὁ τε ἐπὶ τοῦ
 Ὠγύγου καὶ <ὁ ἐπὶ τοῦ> Δευκαλίωνος γεγένηται κατακλυσμοί. – εἰσὶν
 7 οὖν <ἀπὸ τοῦ Ἔβερ> [καὶ] ἐπὶ τούτου γενεαὶ πέντε, ἔτη υρε'. οὗτος
 εὐσεβέστατος γενόμενος καὶ θεοφιλής, μόνος ἅμα <τῇ> γυναικὶ καὶ
 <τοῖς τρισὶ> τέκνοις καὶ ταῖς τούτων τρισὶ γυναιξὶ διέφυγε τὸν γενόμε- 30
 νον κατακλυσμόν, ἐν κιβωτῷ διασωθεὶς, ἧς καὶ τὰ μέτρα καθ(αρ)ῶς
 ἐκτεθεῖμεθα καὶ τὰ λείψανα ἕως νῦν ἀποδείκνυται ἐν ὄρεσιν Ἀραράδ

15 s. *Gn* 11:16–2616 s. *H Chron.* 172; (190.1; 200.1); *Ios. Ant. Iud.* I. 14617 s. *H Chron.* 199; *Gn* 10:25; 9:19; *Ios.* l.l. 18 *H X.* 31.2; *Chron.* 19819 ἐκτεθεῖμεθα: ft. cf. *H Chron.* 56–198; cf. *Gn* 9:18–19; 10:1–32; *Ios. Ant. Iud.* I. 122 ss.23 s. et 27 s. *H Chron.* 36–40; *Gn* 11:10–15 28 υρε': i.e. Sala 130 annos + Cainan130 annos + Arphaxad 135 annos + Sem 100 annos = 495 28 s. cf. *Gn* 6:8–9; 7:129–31 *Gn* 6:18; 7:7 et 13; 8:16 31 τὰ μέτρα: cf. *Gn* 6:15 32 τὰ λείψανα:cf. *Ios. Ant. Iud.* I. 92 Ἀραράδ: *Gn* 8:4

15 πατὴρ add. Roper et Bunsen: spat. vac. litt. 2 P σερούρ P, corr. Go

16 τούτου – Ἔβερ suppl. Roper et Bunsen Φάλεκ et Ἔβερ scripsi: Φαλέγ et Ἔβερ edd.

17 τοὺς Ἰουδαίους. ἐπὶ δὲ τοῦ Φαλέγ suppl. Bunsen (Φάλεκ scripsi) et διεσπάρησαν οἱ ἔκγονοι τοῦ Νῶε supplevi (: διεσπάρησαν οἱ ἄνθρωποι add. suad. We: ἐγένετο ἡ τῶν ἐθνῶν διασπορά Bunsen): in P spat. vac. litt. 28 18 ἐξ ὧν καὶ οβ'

add. Cr 19 ἐκτεθεῖμεθα P παραλιπόντες Go: καταλιπόντες P 19–20 τὸν

ἡμέτερον addidi 20 τρόπον P: τόπον Go cett. βουλόμενος P, corr. Mi

21 τε Go: δὲ P 23 ἔβερ P: Ἔβερ Go cett. σάλα P: Σαλά Go cett.

24 ἀραξδ' P¹, ἀφαρξδ' P², corr. Mi πατὴρ addidi 25 τὸν addidi 26 ὧν

scripsi: οἷς P ὁ τε scripsi: ὅτε P: ο(ἰ) τε Mi cett. 27 ὁ ἐπὶ τοῦ addidi

28 ἀπὸ τοῦ Ἔβερ addidi καὶ delevi τούτου (i.e. Noe) A. Bauer: τούτων P |

πέντε scripsi: ἑ P 29 τῇ addidi 30 τοῖς τρισὶ addidi e LXX (cf. v. 30)

31 καθ(αρ)ῶς scripsi: καθῶς P: σαφῶς R. Scott 31–32 καὶ τὰ λείψανα καθῶς

ἐκτεθεῖμεθα P, transposuit Scott 32 ἀραράδ P (*ararad* LXX versio Armeniaca):

Αραράτ et Αραράδ LXX

καλουμένοις, οἷσι πρὸς τὴν τῶν / Ἀδιαβηνῶν χώραν. ἐνιδεῖν οὖν ἔστι 8 P f. 137^v
 τοῖς φιλοπόνως ἱστορεῖν βουλομένοις, ὡς φανερώς ἐπιδέδεικται τὸ τῶν
 35 θεοσεβῶν γένος ἀρχαιότερον <ὄν> πάντων Χαλδαίων, Αἰγυπτίων,
 Ἑλλήνων. τί δὲ καὶ τοὺς ἐπάνω τοῦ Νῶε καὶ θεοσεβεῖς καὶ θεοῦ
 (ὁ)μιλητὰς ὀνομάζειν νῦν χρή, ἰκανῆς οὔσης [τῆς] πρὸς τὸ προκείμενον
 ταύτης τῆς περὶ ἀρχαιότητος μαρτυρίας;

Ἄλλ' ἐπεὶ οὐκ ἄλογον <ἐ>δόκει ἐπιδεῖξαι ταῦτα τὰ περὶ σοφίαν 1 31
 ἡσχολημένα ἔθνη μεταγενέστερα ὄντα τῶν θεῶν σεβασάντων, εὐλογον
 <κρίνομεν νῦν> εἰπεῖν καὶ πόθεν τὸ γένος αὐτοῖς καὶ πόθεν, μετοικήσαν-
 τες <ἐν> ταύταις ταῖς χώραις, οὐ τὸ ὄνομα ἐξ αὐτῶν τῶν χωρῶν
 5 μετέσχον, ἀλλ' αὐτοὶ προσεποίησαν ἐκ τῶν πρώτως ἀρξάντων καὶ
 <τὴν γῆν> κατοικησάντων. γίνονται <μὲν οὖν> τῷ Νῶε τρεῖς παῖδες· 2
 Σῆμ, Χάμ, Ἰάφεθ, ἐκ τούτων <δὲ> πᾶν γένος ἀνθρώπων πεπληθύνεται
 καὶ πᾶσα χώρα κατοικεῖται. ῥῆμα γὰρ θεοῦ ἐπ' αὐτοὺς ἴσχυσεν εἰπόντος·
 «αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν». τοσοῦτον <οὖν>
 10 δυνηθέντος ἐνὸς ῥήματος γεννῶνται ἐκ τῶν τριῶν παῖδες κατὰ γένος
 οβ'· ἐκ μὲν τοῦ Σῆμ κε', ἐκ δὲ τοῦ Ἰάφεθ ιε', ἐκ δὲ τοῦ Χάμ λβ'. τῷ δὲ 3
 Χάμ γίνονται παῖδες ἐκ τῶν προειρημένων λβ' οὔτοι· Χανάν, ἐξ οὗ
 Χαναναῖοι, Με(σ)τραεῖμ, ἐξ οὗ Αἰγύπτιοι, Χοῦς, ἐξ οὗ Αἰθίοπες, Φοῦδ,
 15 ἐξ οὗ Λίβυες. οὔτοι <ἐν μὲν> τῇ κατ' αὐτοὺς φωνῇ ἕως νῦν τῇ τῶν
 προγόνων προσηγορία καλοῦνται, εἰς δὲ τὸ Ἑλληνικὸν οἷς νῦν ὀνόμασι
 κέκληνται <μετ>ονομάζονται.

Εἰ δὲ μήτε τὸ οἰκεῖσθαι τὰς τούτων χώρας πρότερον [ἦν], μήτε 4
 ἀρχὴν γένος <τι> ἀνθρώπων δείκνυται, οὔτοι δὲ <οἱ> υἱοὶ τοῦ Νῶε

c. 31: 9 *Gn* 1:28; H V. 26.9 11 H *Chron.* 198; 159; 73; 92–129 (et A. Bauer-
 R. Helm ad p.20.8); *Gn* 10:1–32 12–14 H *Chron.* 94–97 17 ab Eὶ δὲ μήτε
 usque ad finem operis ed. Bunsen, pp.381–392

c. 30: 35 ὄν add. Sauppe 37 τῆς del. Go

c. 31: 1 <ἐ>δόκει scripsi: δοκεῖ P 3 κρίνομεν νῦν addidi πόθεν² scripsi: πότε P
 4 ἐν add. suad. Sauppe οὐ Mi: οὐ P 6 τὴν γῆν addidi μὲν οὖν addidi
 7 δὲ addidi 9 οὖν addidi 11 χαὰμ P 12 οὔτοι Go: τούτου P
 Χανάν scripsi ex H *Chron.* 97: χαριν P: Χαναάν Mi cett. 13 Μεστραεῖμ A. Bauer
 ex H *Chron.* 95; 110; 111: μετραεῖμ P: Μεσραῖμ Go e LXX (Μεσράμ) Χοῦς
 scripsi: χοῦς P 14 ἐν add. suad. We et μὲν addidi 16 μετονομάζονται coniec.
 We: ὀνομάζονται P 17 μήτε ... μήτε coniec. We: μηδὲ ... μηδὲ P ἦν delevi
 18 ἀρχὴν P: ἀρχὴ We γένος Mi: γένους P We τι addidi οἱ addidi

ἀνδρὸς θεοσεβοῦς γίνονται <μαθηταί>, ὡς καὶ αὐτὸς μαθ(η)τῆς γεγένη-
 ται ἀνδρῶν θεοσεβῶν – οὐ χάριν διέφυγε πολλοῦ ὕδατος πρόσκαιρον 20
 ἀπειλῆν –, πῶς οὐ προγενέστεροι ἦσαν <οἱ> θεοσεβεῖς πάντων Χαλ-
 δαίων, Αἰγυπτίων, Ἑλλήνων – ὧν πατὴρ ἐκ τούτου <τοῦ> Ἰάφεθ
 5 γεννᾶται, <τὸ> ὄνομα Ἰωῦαν, ἐξ οὗ Ἑλληνες καὶ Ἴωνες; – εἰ δὲ
 τὰ περὶ φιλοσοφίαν ἀπασχοληθέντα ἔθνη πολλῶ μεταγενέστερα τοῦ
 τῶν θεοσεβῶν γένους καὶ <τοῦ> κατακλυσμοῦ πάντως δείκνυται, πῶς 25
 οὐχὶ καὶ <τὰ> βάρβαρα καὶ ὅσα ἐν <τῷ> κόσμῳ γνωστά τε καὶ ἄγνωστά
 6 <ἐστὶν ἔθνη> νεώτερα τούτων φανήσεται; τούτου τοίνυν τοῦ λόγου
 κρατήσαντες μάθετε, Ἑλληνες, Αἰγύπτιοι, Χαλδαῖοι καὶ πᾶν γένος
 ἀνθρώπων, τί τὸ θεῖον / καὶ <τίς> ἡ τούτου εὐτακτος δημιουργία, παρ'
 ἡμῶν τῶν φίλων τοῦ θεοῦ καὶ μὴ κομπῶ λόγῳ τοῦτο ἡσκηκότων, ἀλλ' 30
 ἐ<ν> ἀληθείας γνώσει καὶ ἀσκήσει σωφροσύνης εἰς ἀπόδειξιν αὐτοῦ
 λόγουσ ποιουμένων.

P f. 133^r

30

32 1 Θεὸς εἷς, ὁ πρῶτος καὶ μόνος καὶ ἀπάντων ποιητῆς καὶ κύριος, σύγ-
 χρονον ἔσχεν οὐδέν· οὐ χάος ἄπειρον, οὐχ ὕδωρ ἀμέτρητον, οὐ γῆν στερρᾶν,
 οὐκ ἀέρα πυκνόν, οὐ πῦρ θερμόν, οὐ πνεῦμα λεπτόν, οὐκ οὐρανοῦ μεγά-
 λου κυανέαν ὀροφήν· ἀλλ' ἦν εἷς, μόνος <ἐφ'> ἑαυτοῦ. ὃς θελήσας

c. 31: 22 s. H *Chron.* 60 27 ab τούτου usque ad finem operis ed. Wordsworth,
 pp.276–305 (pp.100–129 secundae ed.) 28 μάθετε, Ἑλληνες: cf. H *De universo*
 p.139.50 C. Holl (*T.U.* 20.2, 1899) ἀπιστεῖτε Ἑλληνες· μάθετε μὴ ἀπιστεῖν

c. 32: cc. 32–34 ed. Nautin, pp.109–127; de Hippolyti veritatis doctrina cf. M. Richard in
Dictionnaire de spiritualité, 44–45 (1968), pp.545–571; L. Bertsch, *Die Botschaft von Christus*
und unserer Erlösung bei H. von Rom (Augustae Treverorum 1966) 1–5 cf. H c. Noët.
 10 ed. P. Nautin (Paris. 1949) Θεὸς μόνος ὑπάρχων καὶ μηδὲν ἔχων ἑαυτῷ σύγχρονον
 ἐβουλήθη κόσμον κτίσαι· ὁ<ς> κόσμον ἐνοηθεῖς θελήσας τε καὶ φθεγγάμενος ἐποίησεν

c. 31: 19 γίνονται θεοσεβοῦς P, transposui μαθηταί addidi ὡς scripsi: ὃς P
 20 πολλοῦ scripsi: πολλῆν P 21 ἀπειλῆν P², ἀπειρῆν P¹ οἱ add. Sauppe
 22 τούτου P: τοῦ Bauer We τοῦ addidi Ἰάφεθ P², Ἰάφθεθ P¹ 23 τὸ
 addidi 24 φιλοσοφίαν ἀπασχοληθέντα We conl. v.1–2: φιλοσοφίας ἀναπασχολη-
 θέντα P: φιλοσοφίας ἐναπασχοληθέντα coniec. Mí, agn. Go 25 τοῦ addidi
 κατακλυσμοῦ Mí: κατὰ λογιμοῦ P πάντως Bunsen: παντὸς P 26 τὰ addidi I
 τῷ addidi 27 ἐστὶν ἔθνη addidi 28 μάθετε I. Hare ap. Chr. Bunsen: μαθη-
 ταί P 29 τίς add. Bunsen 30 κομπῶ λόγῳ coniec. Go (cf. H X. 34.2 ἀκόμπου):
 κομπολόγῳ P: κομπολόγως coniec. Mí, agn. Bunsen We: κομπῶ λόγῳ R. Scott (conl.
 H X. 32.5) 30–31 ἀλλ' ἐν Sauppe: ἀλλ' ἦ P: ἀλλὰ Cr

c. 32: 1 tit. ὠριγένης καὶ ὠριγένους δόξα litt. rubr. P³ 2 οὐχ' P οὐ γῆν scripsi:
 ἡ γῆν P 3 οὐκ¹ scripsi: οὐχὶ P οὐ³ P², οὐχὶ P¹ 4 ὀροφήν R. Scott (cf.
 τὸν... οὐράνιον ὀροφον *Narrat. de rebus Pers.* p.12.19 E. Bratke, *T.U.* 19.3): μορφῆν P I
 <ἐφ'> ἑαυτοῦ scripsi: ἑαυτῷ P

5 ἐποίησε τὰ ὄντα, οὐκ ὄντα πρότερον πλὴν ὅτε (αὐτὸς) ἠθέλησε ποιεῖν.
 ὃς ἔμπειρος ὢν τῶν ἔσομένων – πάρεστι γὰρ αὐτῷ καὶ πρόγνωσις –,
 διαφόρους τέ(σσαρας) τοῖς ἔσομένοις ἀρχὰς πρότερον ἐδημιούργει – 2
 πῦρ καὶ πνεῦμα, ὕδωρ καὶ γῆν –, ἐξ ὧν διάφορον τὴν ἑαυτοῦ κτίσιν
 ἐποίει, καὶ τὰ μὲν μονοούσια, τὰ δὲ ἐκ δύο, τὰ δὲ ἐκ τριῶν, τὰ δὲ ἐκ
 10 τεσσάρων συνεδέσμη. καὶ τὰ μὲν ἐξ ἐνὸς ἀθάνατα ἦν – λύσις γὰρ 3
 (αὐτοῖς) οὐ παρακολουθεῖ· τὸ γὰρ ἐν οὐ λυθήσεται πώποτε –, τὰ δὲ ἐκ
 δύο ἢ τριῶν ἢ τεσσάρων λυτά. διὸ καὶ θνητὰ ὀνομάζεται· θάνατος γὰρ
 τοῦτο κέκληται, ἢ τῶν δεδεμένων λύσις.

Ἰκανὸν οὖν νῦν (ἔστι ταῦτα) τοῖς εὖ φρονοῦσιν ἀποκεκρίσθαι – οἱ 4
 15 εἰ φιλομαθῆσους καὶ τὰς τούτων οὐσίας καὶ τὰς αἰτίας τῆς κατὰ (τὸ)
 πᾶν δημιουργίας ἐπιζητήσουςιν, εἴσονται ἐντυχόντες ἡμῶν (τῆ) βίβλω
 περιεχοῦση Περὶ τῆς τοῦ παντὸς οὐσίας· – τὸ δὲ νῦν ικανὸν (δοκεῖ) 5
 εἶναι ἐκδέσθαι τὰς αἰτίας. ἃς οὐ γνόντες Ἕλληνας κομπῶ τῷ λόγῳ τὰ
 μέρη τῆς κτίσεως ἐδόξασαν, τὸν κτίσαντα ἀγνοήσαντες. (ἀφ') ὧν ἀφορ-
 20 μὰς σχόντες οἱ αἰρεσιάρχαι, ὁμοίοις λόγοις τὰ ὑπ' ἐκείνων προειρημένα
 μετασηματίσαντες, αἰρέσεις καταγελάστους συνεστήσαντο.

6 πρόγνωσις: cf. Lampe, s.v., E 12 s. cf. e.g. Plat. *Tim.* 41 a 8 τὸ μὲν οὖν δὴ
 δεδὲν πᾶν λυτὸν κτλ. 17 cf. H *De universo* (Fr. 353 ed. C. Holl, *T.U.* 20.2, 1899,
 pp. 137–143); Gu. I. Malley, *J.T.S.*, N.S. 16 (1965), pp. 13–25; inscript. in statua Vaticana
 Πρὸς Ἑλληνας καὶ πρὸς Πλάτωνα ἢ καὶ περὶ τοῦ παντός; Photii *Bibl.* cod. 48; M. Richard,
 o. c., p. 542 et al. 18 s. cf. H I. 26.3 ἕτερος ἕτερον μέρος τῆς κτίσεως προκρίναντες,
 τὸν δὲ θεὸν τούτων (κτίστην) καὶ δημιουργὸν μὴ ἐπιγνόντες; IV. 43.2; *De universo* Fr. 2
 Malley Ἀλλ' ἐπειδὴ πολλοὶ λίαν οἱ παρ' Ἑλλήσι περὶ θεοῦ (μὲν) λέγειν ἐπαγγελῶμενοι,
 θεὸν δὲ τὸ καθ' ὅλου μὴ ἐγνωκότες...; *Rm* 1:25

5 ὅτε P: ὅτι Go αὐτὸς addidi 6 ὃς Nautin: ὡς P 7 τέ(σσαρας) scripsi
 (cf. vv. 10, 12); τὲ P: δὲ Go: del. Nautin 8 διάφορον scripsi: διαφόρων P
 11 αὐτοῖς addidi 14 οὖν (οἶμαι) Go: οὖν (δοκεῖ) coniec. Wordsworth, agn. Cr I
 ἔστι ταῦτα addidi (cf. v. 17–18) 15–16 (τὸ) πᾶν scripsi (cf. v. 17): πάντα P
 16 τῆ addidi 17 δοκεῖ add. Wordsworth: οἶμαι add. Bunsen 18 εἶναι P: οἶμαι
 Cr: del. We Nautin γνόντες P², γνῶντες P¹ κομπῶ coniec. Go (cf. H X. 31.6;
 34.2): κομπῶ P τῷ P scripsi: τῷ P 19 ἀφ' add. Wordsworth 20 ὁμοίοις
 (sc. κομποῖς, cf. v. 18) P: οἰκείους R. Scott ὑπ' ἐκεῖνα P¹, ὑποκεῖνα P², corr. Mi

- 33 1 Οὗτος οὖν <ὁ> μόνος καὶ κατὰ πάντων θεὸς Λόγον πρῶτον ἐννοη-
 2 θεις ἀπογεννᾷ· οὐ <δὲ> Λόγον ὡς φωνήν, ἀλλ' ἐνδιάθετον τοῦ παντὸς
 3 λογισμὸν. τοῦτον <οὖν> μόνον ἐξ ὄντων ἐγέννα· τὸ γὰρ ὄν αὐτὸς ὁ πατὴρ
 4 ἦν, ἐξ οὗ τὸ γεννηθέν. <κ>αὶ αἷτιον τοῖς γινομένοις Λόγος ἦν, ἐν <ἐ>αυ-
 5 τῷ φέρων τὸ θέλειν τοῦ γεγεν<ν>ηκότος, οὐκ ἄπειρός <τε ὦν> τῆς τοῦ
 6 πατρὸς ἐννοίας. ἅμα γὰρ τῷ ἐκ τοῦ γεννήσαντος προελθεῖν, πρωτότοκος
 7 τούτου γενόμενος, <ὡς> φωνήν εἶχεν ἐν ἑαυτῷ τὰς ἐν τῷ πατρικῷ
 8 <νῶ> ἐννοηθείσας ιδέας. ὅθεν κελεύοντος πατρὸς γίνεσθαι <τὸν> κόσ-
 9 μον, / τὸ κατὰ ἐν Λόγος ἀπετέλει τὸ ἀρέσκον θεῶ.
 10 Καὶ τὰ μὲν (ἐ)πι γενέσει πλη(θ)ύνοντα ἄρσена καὶ θήλεα εἰργάζετο,
 11 ὅσα δὲ πρὸς ὑπηρεσίαν καὶ λειτουργίαν <ἐστίν>, ἢ ἄρσена [ἦ] θηλειῶν
 12 μὴ προσδεόμενα, ἢ οὔτε ἄρσена οὔτε θήλεα. καὶ γὰρ αἱ τούτων πρῶται
 13 οὐσίαι, <αἱ> ἐξ οὐκ ὄντων γενόμεναι – πῦρ καὶ πνεῦμα, ὕδωρ καὶ γῆ –,
 14 οὔτε ἄρσена οὔτε θήλεα ὑπάρχει, <οὐδ' ἐξ> ἐκάστη<ς> τούτων δύν<α>-
 15 ται προελθεῖν ἄρσена καὶ θήλεα, πλὴν εἰ βούλοιο ὁ κελεύων θεός, ἵνα
 16 Λόγος ὑπουργῆ. ἐκ πυρὸς <καὶ πνεύματος μὲν οὖν> εἶναι ἀγγέλους ὁμο-
 17 λογῶ, καὶ οὐ τούτοις παρεῖναι θηλείας λέγω· ἥλιον δὲ καὶ σελήνην καὶ
 18 ἀστέρας ὁμοίως ἐκ πυρὸς καὶ πνεύματος, καὶ οὔτε ἄρσена οὔτε θηλείας

P f. 133^v

1 Λόγον: cf. H c. Noët. 10 2 ἐνδιάθετον: cf. Theophil. Antioch. *Ad Autolyc.* 2. 10 et 22; Iustin. *Dial.* 61.1; Tert. *Adv. Praxeam* 5; Iren. 2. 15.5; Orig. c. *Cels.* 6. 65; Basil. Caesar. *Hom.* 16.3; Nemes. *De nat. hom.* 14; Sext. Emp. *Pyrrh. hypot.* 1. 65; 72; 76; *Adv. math.* 8. 275 et 287; Philon. *De Abrahamo* 83; *De vita Mosis* 2. 127 et 129; *De spec. legg.* 4. 69 et al. 6 cf. *Col* 1:15 πρωτότοκος πάσης κτίσεως; Theophil. *Autol.* 2. 22
 7 s. cf. H c. Noët. 10 (p.253.5 N.) φωνὴν φθεγγόμενος καὶ φῶς ἐκ φωτὸς γεννῶν προῆκεν τῇ κτίσει κύριον τὸν ἴδιον νοῦν 10 cf. *Gn* 1:22 11 i. e. angeli (cf. Basil. Caes. *Adv. Eunomium* 3.2 [I, p.273 E Garnier-Maran] λειτουργικὰ πνεύματα πρὸς διακονίαν ἀποστελλόμενα) et astra (cf. Clem. *Ecl. proph.* 56.4–6; Orig. c. *Cels.* 5.11; *Gn* 1:16): cf. vv. 16–19

1 ὁ addidi 2 ἀπογεννᾷ P (cf. v.41): ἀπεγέννα Nautin (cf. v.3) δὲ addidi
 3 οὖν addidi 4 γεννηθέν. <κ>αὶ We: γεννηθῆναι P: γεννηθέν. Go 4/5 ἑαυτῷ
 Go (cf. v.7): αὐτῷ P: αὐτῷ We 5 γεγεννηκότος P, corr. Mi τε ὦν addidi
 6 τῷ Mi: τὸ P 7 ὡς addidi φωνήν P: φωνή Bunsen: <κατὰ> φύσιν v. φύσει
 coniec. Nautin εἶχεν Wordsworth: ἔχειν P: ἔχει Mi 7–8 τῷ πατρικῷ <νῶ>
 ἐννοηθείσας scripsi: τῷ πατρικῷ ἐννοηθείσας P: τῷ πατρὶ προεννοηθείσας Chr. Petersen
 ap. Go: νῶ πατρικῷ ἐννοηθείσας coniec. R. Scott 8 τὸν addidi 9 ἀπετέλει τὸ
 ἀρέσκον Wordsworth: ἀπετελεῖτο ἀρέσκων P 11 ἐστίν addidi ἦ² del. Mi
 13 αἱ addidi 14 ὑπάρχει Mi: ὑπάρχειν P: ὑπάρχουσιν coniec. Mi, agn. Go
 οὐδ' ἐξ add. Cr, agn. We: οὐτ' ἐξ add. Bunsen et Go ἐκάστης Bunsen et Go:
 ἐκάστη P 14/15 δύνται P, corr. Mi Bunsen 16 ὑπουργῆ P², –εἰ P¹ καὶ
 πνεύματος μὲν οὖν supplevi conl. *Ps* 103:4 et Greg. Naz. *Orat. theol.* 28.31 et 31.15
 (pp. 70.5 et 164.7 Mason), cf. v. 18 ὁμοίως κτλ. 17 καὶ¹ superscr. P¹

20 <εἶναι> νενόμικα. ἐξ ὕδατος δὲ ζῶα νηκτὰ εἶναι θέλω καὶ πτηνά, 6
 ἄρσενα καὶ θήλεα – οὕτω(ς) γὰρ ἐκέλευσεν ὁ θεός, θελήσας γόνιμον
 εἶναι τὴν ὑγρὰν οὐσίαν· – ὁμοίως <δὲ> ἐκ γῆς ἐρπετὰ καὶ θηρία καὶ
 παντοδαπῶν ζῶων <γένη>, ἄρσενα καὶ θήλεα – οὕτως γὰρ ἐνεδέχeto ἡ
 τῶν γεγονότων φύσις. – ὅσα γοῦν ἠθέλησεν ποιεῖν ὁ θεός, ταῦτα Λόγω
 ἐδημιούργει, ἐτέρως γενέσθαι μὴ δυνάμενα ἢ ὡς ἐγένετο. ὅτε δὲ <ὅσα> 7
 25 ἠ(θέλησεν) ὡς ἠθέλησε καὶ ἐποίησεν, ὀνόμασι(ν) <αὐτὰ> καλέσας
 ἐσήμηνεν.

Ἐπὶ <δὲ> τούτοις τὸν πάντων ἄρχοντα δημιουργῶν, ἐκ πασῶν σύνθε-
 τον οὐσιῶν ἐσκεύασεν. οὐ(χ ὅτι δὲ) θεόν <σε> θέλων ποιεῖν ἔσφηλε(ν),
 (οὐ)δὲ ἄγγελον – μὴ πλανῶ –, ἀλλ' ἀνθρωπὸν <σε θελήσας ἐποίησεν>. εἰ
 30 γὰρ θεόν σε ἠθέλησε ποιῆσαι, ἐδύνατο· ἔχεις (το)ῦ Λόγου τὸ παράδειγ-
 μα· <ἀλλ'> ἀνθρωπον θέλων, ἀνθρωπὸν σε ἐποίησεν. εἰ δὲ θέλεις καὶ
 θεὸς γενέσθ(αι), ὑπάκουε τῷ πεποιηκότι καὶ μὴ ἀντίβαινε νῦν, ἵνα ἐπὶ
 τῷ μικρῷ πιστὸς εὐρεθ(εῖς) καὶ τὸ μέγα πιστευθῆναι δυνηθῆ(ς). τού- 8
 του <δὲ> ὁ Λόγος μόνος ἐξ αὐτοῦ· διὸ καὶ θεός, οὐσία ὑπάρχων θεοῦ. ὁ
 35 δὲ κόσμος ἐξ οὐδενός· διὸ οὐ θεός· οὗτος <γὰρ> ἐπιδέχεται καὶ λύσιν,

19 s. cf. *Gn* 1:20–21 20 s. cf. *Aristot. Metaph.* A 3, p.983 b 26 ss. πάντων τὰ σπέρ-
 ματα τὴν φύσιν ὑγρὰν ἔχειν κτλ. 21–23 cf. *Gn* 1:24–25 24–26 cf. *Ps* 134.6
 πάντα ὅσα ἠθέλησεν ὁ κύριος ἐποίησεν, ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ, ἐν ταῖς θαλάσσαις
 καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἀβύσσοις; *H c. Noët.* 10 (pp.251.14 et 19; 253.1 N.) ὅσα ἠθέλησεν,
 ὅτε ἠθέλησεν, καθὼς ἠθέλησεν (sc. ἐποίησεν) 27 s. ἐκ πασῶν σύνθετον οὐσιῶν:
 cf. *Albini Epit.* 17.1 *Hermann* οἱ δὴ θεοὶ ἐπλασαν μὲν προηγουμένως τὸν ἀνθρωπον ἐκ
 γῆς καὶ πυρὸς καὶ ἀέρος καὶ ὕδατος; *Plat. Tim.* 42 e – 43 a 29 μὴ πλανῶ: cf. e.g. *H*
De Antichr. 2 (p.5.2 *Achelis*) 31 s. καὶ θεὸς γενέσθαι: cf. *H X.* 34.4 γέγονας γὰρ
 θεός et 5 καὶ σὲ θεὸν ποιῆσει; *Clem. Protr.* 114.4; *Strom.* 4. 149.8; 7. 3.6; 95.2; 101.4;
Lampe, s. vv. θεός (K) et θεοποιεῖω (C) 32 s. cf. *Mt* 25:21 et 23; *Lc* 19:17; 16:10;
Ps. *H De consummat. mundi* 49 (*Achelis*); 2 *Clem. Rom.* 8.5; *Iren.* 2. 34.3; *I.H. Ropes*,
 p. 16 nr. 5

19 εἶναι addidi θέλω *Bunsen et Go*: θέλων *P*: λέγω *Roeper* 20 οὕτω *P* (cf.
 v. 22) ὁ θελήσας θεός *P*, transposui 21 δὲ addidi 22 γένη addidi e LXX
 23 γοῦν scripsi: γὰρ *P* ποιεῖν *Nautin*: ἐποίησι *P* λόγω *P*: λόγος coniec. *Nautin*:
 <δια> Λόγου coniecetim conl. *H c. Noët.* 10 (p.251.19 N.) δι' οὗ τὰ πάντα ἐποίησεν
 24–25 <ὅσα> ἠ(θέλησεν) supplevi conl. *H c. Noët.* 10 et LXX: ἡ *P*: del. *Mi*: cor-
 ruptum *Nautin* 25 ὀνόμασιν scripsi: ὀνόματι *P* αὐτὰ addidi 27 δὲ addidi l
 δημιουργῶν *Roeper*, *Bunsen et Scott*: δημιουργὸν *P* 27/28 σύνθετον *Nautin*:
 συνθέτων *P* 28 ὅτι addidi et δὲ add. *Cr* σε addidi ex vv.30, 31 29 σε
 θελήσας ἐποίησεν supplevi conl. v. 31 31 ἀλλ' add. *Cr* 33 εὐρεθ et δυνηθῆ *P*
 33/34 τούτου *P*: τούτων *Roeper* 34 δὲ addidi 35 γὰρ addidi

- ὅτε βούλεται ὁ κτίσας. ὁ δὲ κτίσας θεὸς κακὸν οὐκ ἐποίει οὐδὲ ποιεῖ,
 9 <ἀλλὰ> καλὸν καὶ ἀγαθὸν <μόνον>. ἀγαθὸς γὰρ ὁ ποιῶν. ὁ δὲ γενόμε-
 νος ἄνθρωπος ζῶν αὐτεξούσιον <μὲν> ἦν, οὐκ ἄρχον <δέ>. οὐ νοῦν
 ἔχον, οὐκ ἐπινοία καὶ ἐξουσία καὶ δυνάμει πάντων κρατοῦν, ἀλλὰ
 δοῦλον καὶ πάντα ἔχον τὰ ἐναντία. ὅς τῷ αὐτεξούσιος ὑπάρχειν τὸ
 κακὸν ἐπιγεννᾷ, ἐκ συμβεβηκότος ἀποτελούμενον [μὲν] οὐδὲν <τε ὄν>,
 40 ἐὰν <αὐτὸ> μὴ ποιῆς. ἐν γὰρ τῷ θέλειν καὶ νομίζειν τι κακὸν τὸ
 κακὸν ὀνομάζεται, οὐκ ὄν ἀπ' ἀρχῆς, ἀλλ' ἐπιγενόμενον.
 10 Ο(ῦ) αὐτεξουσίου <οὔν> ὄντος νόμος ὑπὸ θεοῦ ὠρίζετο, οὐ <δέ> μάτην.
 εἰ γὰρ μὴ εἶχεν (ἄ)νθρωπος τὸ θέλειν καὶ τὸ μὴ θέλειν, τί καὶ νόμος ὠρί-
 45 ζετο; ὁ νόμος γὰρ (ἀ)λόγῳ ζῶν οὐχ ὀρισθῆσεται, ἀλλὰ χαλινὸς καὶ
 μᾶστιξ· ἀνθρώπῳ δὲ / ἐντολῇ καὶ πρόστιμον τοῦ ποιεῖν τὸ προστεταγ-
 μένον καὶ μὴ ποιεῖν. τούτῳ <οὔν> νόμος ὠρίσθη διὰ δικαίων ἀνδρῶν
 <τῶν> ἐπάνωθεν· ἔγγιον <δέ> ἡμῶν διὰ τοῦ προειρημένου Μωυσέως,
 50 ἀνδρὸς εὐλαβοῦς καὶ θεοφιλοῦς, νόμος ὠρίζετο πλήρης σεμνότητος καὶ
 11 δικαιοσύνης. τα(ῦ)τα δὲ πάντα διώκει ὁ Λόγος ὁ θεοῦ, ὁ πρωτόγονος
 πατρὸς παῖς, ἡ πρὸ ἑωσφόρου φωσφόρος φωνή. ἔπειτα δίκαιοι ἄνδρες
 γεγένηται, φίλοι θεοῦ· οὗτοι προφήται κέκληνται διὰ τὸ προφαίνειν τὰ
 12 μέλλοντα. οἷς οὐκ <ἐφ'> ἐνὸς καιροῦ λόγος ἐγένετο, ἀλλὰ διὰ πασῶν
 γενεῶν αἰ τῶν προλεγόντων φωναὶ εὐαπόδεικτοι παρίσταντο. <καὶ> οὐκ
 55 ἐκεῖ <δέ> μόνον, ἡνίκα τοῖς παροῦσιν ἀπεκρίναντο, ἀλλὰ καὶ <ὅτε> διὰ

P f. 134^r

36 s. cf. inscript. in H statua Vaticana Περὶ τάγαθου καὶ πόθεν τὸ κακόν 38 s. οὐ
 νοῦν ἔχον: cf. LSJ, s. v. νόος, 2 a; Theophil. *Ad Autolyt.* 2. 25; Iren. 4. 38.1 et M. Marco-
 vich, *J.T.S.*, N.S. 24 (1973), p. 195 s. 48 ss. cf. H c. *Noët.* 11-12 52 ἡ πρὸ
 ἑωσφόρου φωσφόρος φωνή: cf. *Ps* 109:3 (= H c. *Noët.* 16 s. f.) et 2 *Pt* 1:18-19
 53 s. cf. Euseb. *Dem. ev.* V, prooem. 28 προφήτας ἀποκαλεῖν... παρὰ τὸ προφαίνειν καὶ
 προφωτίζειν ἐν αὐτοῖς τὸ θεῖον πνεῦμα μὴ μόνον τὰ παρόντα, ἀλλὰ καὶ τῶν μελλόντων
 ἀληθῆ καὶ ἀκριβῆ γινώσκιν. 55-57 cf. H *De Antichristo* 2 (p. 4.16-21 Achelis)

37 ἀλλὰ add. Roeper μόνον addidi 38 μὲν addidi ἄρχον <δέ>· οὐ
 scripsi: ἄρχον. οὐ P: ἄρχοντα Bunsen, agn. Go Cr: ἄρχον ὄν, Wordsworth: ἄρχον, [οὐ]
 M. Santer (*J.T.S.*, N.S. 24, 1973, p. 194 s.) 39 κρατῶν P, corr. Mi 40 ἔχον τὰ
 Mi: ἔχοντα P αὐτεξούσιος We: αὐτεξούσιον P 41 μὲν deleui: ὄν coniec.
 Mi: <ὄν> μὲν Bunsen Go Cr τε ὄν addidi: δὲ ὄν (servato μὲν) add. We
 42 αὐτὸ addidi 43 ἐπιγενόμενον Bunsen: ἐπιγινόμενον P 44 οὔν addidi I
 οὐ <δέ> scripsi: οὐ P 45 εἰ Mi: οὐ P (ἄ)νθρωπος P, ut v. (cf. v. 47): ὁ ἄνθρω-
 πος Mi cett. 46 οὐχ' P 47 μᾶστιγξ P 48 οὔν addidi 49 τῶν addidi I
 δὲ add. suad. We μωσέως P², -έος P¹ 51 τα(ῦ)τα scripsi: τὰ P διώκει
 scripsi: διοικεῖ P 52 πρὸ P¹, πρὸς P² φωσφόρος φωνή P: φῶς Nautin (vix
 recte) 54 οὐκ <ἐφ'> scripsi: οὐχ' P 55 προλεγόντων scripsi (cf. v. 59): προλε-
 γομένων P καὶ addidi 56 δὲ et ὅτε addidi

πασῶν γενεῶν τὰ ἐσόμενα προεφήναντο. ὅτι τὰ μὲν παρωχημένα λέγοντες ὑπεμίμησκον τὴν ἀνθρωπότητα, τὰ δὲ ἐνεστῶτα δεικνύντες, μὴ ῥαθυμεῖν ἡμᾶς) ἔπειθον, τὰ δὲ μέλλοντα προλέγοντες, τὸν κατὰ ἕνα ἡμῶν, ὁρῶντας ἡμᾶς) πρὸ πολλοῦ προειρημένα ἡμᾶς) (πληρωθῆναι), ἐμφόβους καθίστων, προσδοκῶντας καὶ τὰ μέλλοντα (πληρωθῆσεσθαι).

Τοιαύτη (δη) ἡ καθ' ἡμᾶς πίστις, ὧ πάντες ἄνθρωποι, οὐ κενοῖς ῥήμασι (ν) ἡμῶν) πειδομένων, οὐδὲ σχεδιάσμασι καρδίας συναρπαζομένων, οὐδὲ πιθανότητι εὐπειίας λόγων θελγομένων, ἀλλὰ δυνάμει θεῆα λελαλημένοις λόγοις οὐκ ἀπειθούτων. καὶ ταῦτα (δὲ) θεὸς ἐκέλευε Λόγω, ὁ δὲ Λόγος ἐφθέγγετο λέγων (τοῖς προφήταις), δι' αὐτῶν ἐπιστρέφων τὸν ἄνθρωπον ἐκ παρακοῆς· οὐ βία (δὲ) ἀνάγκης δουλαγωγῶν (αὐτόν), ἀλλ' ἐπ' ἐλευθερίᾳ» ἐκουσίῳ προαιρέσει «καλῶν».

Τοῦτον (οὖν) τὸν Λόγον ἐν ὑστέροις (καιροῖς) ἀπέστειλεν ὁ πατήρ, οὐκέτι διὰ προφητῶν (αὐτόν) λαλεῖν, οὐ σκοτεινῶς κηρυσσόμενον ὑπονοεῖσθαι [θέλων], ἀλλ' αὐτοψεῖ φανερωθῆναι τοῦτον (θέλων) [λέγων], ἵνα ὁ κόσμος ὁρῶν δυσωπηθῆ οὐκ(έτι) ἐντελλόμενον διὰ προσώπου προφητῶν, οὐδὲ δι' ἀγγέλου φοβοῦντα ψυχὴν, ἀλλ' αὐτὸν παρόντα τὸν

64 εὐπειίας λόγων: cf. Plat. *Axioch.* 369 d 6 68 cf. *Gal* 5:13 ὑμεῖς γὰρ ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἐκλήθητε; Clem. *Strom.* 3. 41.3 69 ss. cf. H c. *Noët.* 17-18 (p. 263.1 ss. N.)

57 ὅτι P: ὅτε Scott Go: ἔτι Wordsworth μὲν τὰ P, transp. Roeper 59 ἡμᾶς addidi (cf. v. 60) 60 τὰ addidi πληρωθῆναι supplevi 61 καθίστων P, corr. Mi πληρωθῆσεσθαι supplevi 62 δη addidi 63 ἡμῶν addidi (cf. v. 62) 65 λόγοις λελαλημένοις P, transposui δὲ addidi 66 τοῖς προφήταις addidi δι' αὐτῶν P: διὰ λόγων coniec. Go post δι' αὐτῶν add. τῶν προφητῶν Cr 67 δὲ addidi 68 αὐτόν addidi ἐπ' ἐλευθερίᾳ Mi ex NT: ἐπελευθερία P: ἐπ' ἐλευθερίαν Scott cett.: ἐν ἐλευθερίᾳ (καὶ) Nautin 69 οὖν addidi καιροῖς ex H c. *Noët.* 17 (p. 263.3 N.) add. Nautin ἀπέστειλεν scripsi ex H ll.: ἀπέστειλεν P 70 προφητῶν scripsi (cf. vv. 53, 66, 73): προφήτου P I αὐτόν addidi 70-71 κηρυσσόμενον (παρέσεσθαι) ὑπονοεῖσθαι coniec. conl. H c. *Noët.* 17 (p. 263.4) οὗτος διὰ νόμου καὶ προφητῶν ἐκηρύχθη παρεσόμενος εἰς τὸν κόσμον 71 θέλων¹ seclusi, θέλων² addidi et λέγοντα coniec. We 72 ὁ add. Cr Bunsen et Scott, agn. Cr: λέγω coniec. Go: λέγοντα coniec. We 72 ὁ add. Cr δυσωπηθῆ P ('ut mundus eum videns revereretur'): σωθῆναι δυνηθῆ Nautin (conl. H c. *Noët.* 10, p. 253.7 N. ὅπως διὰ τοῦ φανῆναι ἰδῶν ὁ κόσμος σωθῆναι δυνηθῆ), vix recte I οὐκ(έτι) scripsi (cf. v. 70): οὐκ P

- 15 λελαληκότα. τοῦτον ἔγνωμεν ἐκ παρθένου σῶμα ἀνειληφότα καὶ «τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον» διὰ καινῆς πλάσεως πεφορηκότα. <τοῦτον ἴσμεν> 75
 ἐν βίῳ διὰ πάσης ἡλικίας ἐληλυθότα, ἵνα πάση ἡλικίᾳ αὐτὸς νόμος
 γενηθῆ καὶ σκοπὸν τὸν ἴδιον ἄνθρωπον πᾶσιν ἀνθρώποις ἐπιδείξῃ
 παρῶν, καὶ <ἵνα> δι' αὐτοῦ ἐλέγξῃ, ὅτι μηδὲν ἐποίησεν ὁ (θ)εὸς
 πονηρὸν καὶ <ὅτι> ὡς αὐτεξούσιος ὁ ἄνθρωπος ἔχει τὸ θέλειν καὶ
 16 τὸ μὴ θέλειν, δυνατὸς ὢν ἐν ἀμφοτέροις. <τ>οῦτον ἄνθρωπον ἴσμεν 80
 <ἐκ> τοῦ καθ' ἡμᾶς φυράματος γεγονότα· εἰ γὰρ μὴ ἐκ τοῦ αὐτοῦ
 <ἡμῖν φυράματος> ὑπήρξε, μάτην νομοθετεῖ μμεισθαι τὸν διδάσ-
 P f. 134^v καλον. / εἰ γὰρ ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος ἑτέρας ἐτύγγανεν οὐσίας, τί τὰ
 ὅμοια κελεύει ἐμοί, τῷ ἀσθ(ενεῖ) πεφυκότι, καὶ πῶς οὗτος ἀγαθὸς καὶ
 17 δίκαιος; <ἀλλ'> ἵνα δὴ μὴ ἕτερος παρ' ἡμᾶς νομισθῆ, (καὶ) κάματον 85
 ὑπέμεινε, καὶ πεινῆν ἠθέλησε, καὶ διψῆν οὐκ ἠρήνησατο, καὶ ὑπνω
 ἠρέμησε, καὶ πάθει οὐκ ἀντεῖπε, καὶ θανάτω ὑπήκουσε, καὶ ἀνάστασιν
 ἐφανέρωσεν, ἀπαρξάμενος ἐν πᾶσι τούτοις τὸν ἴδιον ἄνθρωπον, ἵνα
 <καὶ> σὺ πάσχων μὴ ἀθυμῆς, ἀλλ' ἄνθρωπον σεαυτὸν ὁμολογῶν προσ-
 δοκᾶς καὶ σὺ ὁ τούτῳ παρέσχε <θεό>ς. 90

74 s. *Rm* 6:6; *Eph* 4:22; *Col* 3:9; *H X.* 34.5; c. *Noët.* 17 (p.263.8) ἐκ παλαιοῦ Ἀδάμ; *De Antichristo* 26 (p.19.1 Achelis) ἀναπλάσσωσιν δι' ἑαυτοῦ τὸν Ἀδάμ; *Iren.* 3. 21.10; 22.2; 5. 1.2; *Clem. Strom.* 3. 75.3; 4. 51.1; *Ecl. proph.* 24.1 et al. 75 διὰ καινῆς πλάσεως: cf. καινὴ κτίσις 2 *Cor* 5:17; *Gal* 6:15; *H V.* 7.15; καινὸς ἄνθρωπος *Eph* 2:15; 4:24; *H V.* 7.15; 6. 35.4; c. *Noët.* 17 (p.263.6) et al. 76 διὰ πάσης ἡλικίας: cf. *Iren.* 2. 22.4 ideo per omnem venit aetatem (sc. Iesus) ... ut sit perfectus magister in omnibus 81 <ἐκ> τοῦ καθ' ἡμᾶς φυράματος: cf. *Greg. Nyss. Hom. in 1 Cor.* 15:28 (*P.G.* 44, p.1313 B) οἶον ἀπαρχὴ τις τοῦ κοινοῦ φυράματος ὁ κατὰ Χριστὸν ἄνθρωπος ὑπέστη, δι' οὗ προσεφύη τῇ θεότητι πᾶν τὸ ἀνθρώπινον; *Leontii Byz. c. Nestor. et Eutych.* 2 (*P.G.* 86, p.1344 A); *Ioann. Damasc. De fide orthodoxa* 3. 49 (*P.G.* 94, p.985 B et C) 85 ss. cf. *H c. Noët.* 18 (p.263.10 ss. N.) 86 cf. *Mt* 25:35; *Orig. in Matth.* 13.2; *Ropes,* p.35 nr.25 88 ἀπαρξάμενος: cf. 1 *Cor* 15:20-23

75 πεφορηκότα P (cf. 1 *Cor* 15:49; *Col* 3:9-10): πεφυρηκότα Saupre, πεφυρακότα coniec. Wordsworth, agn. Cr (conl. 1 *Cor* 5:7 et *H v.* 81) τοῦτον ἴσμεν addidi (cf. vv.74 et 80) 78 ἵνα addidi αὐτοῦ We: αὐτοῦ P 79 ὅτι addidi ἔχει sc̄ripsi: ἔχων P: ἔχη coniec. Mi 80 <τ>οῦτον Mi: οὗ τὸν P ἴσμεν Bunsen: εἰς μὲν P 81 ἐκ' add. Bunsen γεγονότα coniec. Bunsen (cf. vv.74, 75, 76): γεγο- νέναί P 82 ἡμῖν φυράματος supplevi (cf. vv.80-81) ἐνομοθέτει coniec. Mi 84 ἀσθ(ενεῖ) P, ut v. 85 ἀλλ' addidi δὴ sc̄ripsi: δὲ P 86 πεινῆν P¹, -εῖν P² διψεῖν P 89 καὶ addidi (cf. v.90) 89/90 προσδοκᾶς Mi: προσδοκῶν P 90 παρέσχε <θεό>ς coniec. We, agn. Nautin: παρέσχε P: <πατήρ> παρέσχεν Bunsen, agn. Cr

Τοιοῦτος ὁ περὶ τὸ θεῖον ἀληθῆς λόγος, ὃ ἄνθρωποι Ἕλληνές τε 1 34
καὶ βάρβαροι, Χαλδαῖοί τε καὶ Ἀσσύριοι, Αἰγύπτιοί τε καὶ Λίβυες,
Ἰνδοί τε καὶ Αἰθίοπες, Κελτοί τε καὶ οἱ στρατηγοῦντες Λατῖνοι, πάντες
τε οἱ τὴν Εὐρώπην, Ἀσίαν τε καὶ Λιβύην κατοικοῦντες. οἷς σύμβουλος
5 ἐγὼ γίνομαι, φιλανθρώπου Λόγου ὑπάρχων μαθητῆς [καὶ] φιλάνθρωπος,
ὅπως προσδραμόντες διδαχθῆτε παρ' ἡμῶν, τίς ὁ ὄντως θεὸς καὶ <τίς> 2
ἡ τούτου εὐτακτος δημιουργία, μὴ προσέχοντες σοφίσμασιν ἐντέχνων
λόγων, μηδὲ ματαίοις ἐπαγγελίαις κλειψιλόγων αἰρετικῶν, ἀλλ' ἀληθείας
ἀκόμμου ἀπλότῃσι σεμνῇ.
10 Δι' ἧς ἐπιγνώσεως ἐκφεύξεσθε ἐπερχομένην πυρὸς κρίσεως ἀπειλήν,
καὶ Ταρτάρου ζοφεροῦ ὄμμα ἀφώτιστον, ὑπὸ Λόγου φωνῆς μὴ κατα-
λαμφ(θ)έν, καὶ βρασμὸν ἀεννάου λίμνης γεννητηρίας φλογός, καὶ
ταρταρούχων ἀγγέλων κολαστῶν <φοβερὸν> ὄμμα, αἰεὶ μένον ἐν ἀπειλῇ,

1 ὁ... ἀληθῆς λόγος: cf. Orig. *c. Cels.* inscr. Πρὸς τὸν ἐπιγεγραμμένον Κέλσου Αληθῆ λόγον κτλ.; Prooem. 4 s.f. et al. 1-3 cf. H X. 31.6 5 φιλανθρώπου: cf. *Ti* 3:4; Clem. *Paed.* 1. 3.3; 7.1; 58.2; 3. 43.2; Orig. *c. Cels.* 2. 25; 2. 38; 7. 42 6 s. cf. H X. 31.6; Tatian. *Orat. ad Gr.* 42 γινώσκων δὲ λοιπὸν (sc. ego) τίς ὁ θεὸς καὶ τίς ἡ κατ' αὐτὸν ποίησις 10 ἐκφεύξεσθε κτλ. *Rm* 2:3; *Mt* 23:33; H *In Dan.* 4. 12 (p. 214.17 Bonwetsch); 4. 60 (p.338.12) 11 Ταρτάρου ζοφεροῦ ὄμμα ἀφώτιστον: cf. Hesiodi *Theog.* 814; 2 *Pt* 2:4; H *De universo* (p.137.3 Holl, *T.U.* 20.2) ὁ ἄδης τόπος ἐστὶν ἐν τῇ κτίσει ἀκατασκευάστος, χωρίον ὑπόγειον, ἐν ᾧ φῶς κόσμου οὐκ ἐπιλάμπει· φωτὸς τοίνυν ἐν τούτῳ τῷ χωρίῳ μὴ καταλάμποντος ἀνάγκη σκότος διηνεκῶς τυγχάνειν. 11 s. ὑπὸ Λόγου φωνῆς μὴ καταλαμφθέν: cf. 2 *Pt* 1:19 ὡς λύχνῳ φαίνονται ἐν αὐχμηρῷ τόπῳ (sc. τῷ προφητικῷ λόγῳ); H X. 33.11 ἡ... φωσφόρος φωνή; *c. Noët.* 10 (p.253.5 N.) φωνὴν φτεγγόμενος καὶ φῶς ἐκ φωτὸς γεννῶν (sc. ὁ θεός), προῆκεν τῇ κτίσει κύριον τὸν ἴδιον νοῦν 12 βρασμὸν - φλογός: cf. H *De Univ.* p.138.9 H. ἐν τούτῳ δὲ τῷ χωρίῳ τόπος ἀφώρισται τις λίμνης πυρὸς ἀσβέστου; 139.38 ἕως πλησίον τῆς γεέννης, ἧς ἐγγίονες ὄντες (sc. οἱ ἄδικοι) τοῦ μὲν βρασμοῦ ἀδιαλείπτως ἐπακούουσι καὶ τοῦ τῆς θερμῆς ἀτμοῦ οὐκ ἀμοιροῦσιν; *Apc* 20:14-15; *Is* 33:14; *Dn* 7:10 et al. 13 ταρταρούχων ἀγγέλων - ἐν ἀπειλῇ: cf. H *In Dan.* 2. 29 (p.98.13 B.) ταρταρούχων ἀγγέλων; H *De univ.* p.138.6 τοῦτο τὸ χωρίον ὡς φροῦριον ἀπενεμήθη ψυχαῖς, ἐφ' ᾧ κατεστάθησαν ἄγγελοι φρουροί, πρὸς τὰς ἐκάστου πράξεις διανεμόντες τὰς τῶν τόπων προσκαιροῦς κολάσεις; p.139.33 οἱ δὲ ἄδικοι ἀριστερὰ ἔλκονται ὑπὸ ἀγγέλων κολαστῶν... οἷς οἱ ἐφεστῶτες ἄγγελοι ἐπιγελῶντες διαπέμπονται ἐπονειδίζοντες καὶ φοβερῶ ὄμματι ἐπαπειλοῦντες κτλ.

5 καὶ del. suad. We (cf. v.31 s.) 6 τίς² addidi 11 ζοφεροῦ Roeper: ζοφερὸν P: ζοφερὸν Mí λόγου φωνῆς P: κόσμου φωτὸς Nautin (conl. H *De univ.* p.138.1 Holl), vix recte 11/12 καταλαμφθὲν P 12 γεννητηρίας Roeper: γεννητρός (cum signo corr.) P: γεννητορος Mí: γεέννης Bunsen, agn. cett. 13 φοβερὸν addidi ex H *De univ.* p.139.36 H (καὶ φοβερῶ ὄμματι ἐπαπειλοῦντες) μένων P

καὶ σκώληκα, σώματος ἀπουσίαν, <ἀπαύστως> ἐπιστροφόμενον ἐπὶ τὸ ἐκβράσαν σῶμα ὡς ἐπιστροφήν.

- 3 Καὶ ταῦτα μὲν ἐκφεύξῃ θεὸν τὸν <ὄντως> ὄντα διδαχθεῖς, ἔξεις δὲ ἀθάνατον τὸ σῶμα καὶ ἀφθαρτον ἅμα <τῆ> ψυχῇ. <καὶ τὴν δὲ> βασιλείαν <τῶν> οὐρανῶν ἀπολήψη, ὁ ἐν γῆ βιοῦς καὶ <τὸν> ἐπουράνιον βασιλέα ἐπιγνοῦς, ἔση τε ὁμιλητῆς θεοῦ καὶ «συγκληρονόμος Χριστοῦ»,
4 οὐκ<έτι> ἐπιθυμίαις καὶ πάθεσι καὶ νόσοις δουλούμενος. γέγονας γὰρ θεός· ὅσα <μὲν> γὰρ ὑπέμεινας πάθη ἄνθρωπος ὢν, ταῦτα <ἐ>δίδου

14 σκώληκα – 15 ὡς ἐπιστροφήν: cf. H *De univ.* p.141.92 σκώληξ δὲ τις ἔμπυρος μὴ τελευτῶν μηδὲ σῶμα διαφθεῖρων ἀπαύστως ὀδύνην ἐκ σώματος ἐκβράσων παραμένει; *De Anticbr.* 65 (p.46.3 Achelis); Mc 9:48; Is 66:24; 2 ep. Clem. Rom. 7:6; 17:5; Iust. 1 *Apol.* 52.8; *Dial.* 130.2; 140.3; Tert. *De carn. resurr.* 31.9 et al. 14 ἀπουσίαν: i. q. detrimentum: cf. Pap. Oxy. 1273.32 τρίψις καὶ ἀπουσία 17 ἀθάνατον τὸ σῶμα καὶ ἀφθαρτον: cf. H *De univ.* p.139.49 οὐ ψυχὰς μετεσωματῶν, ἀλλ' αὐτὰ τὰ σώματα ἀνιστῶν (sc. ὁ θεός), ἃ αἰεὶ λελυμένα ὀρώντες ἀπιστεῖτε Ἑλληνας· μάθετε μὴ ἀπιστεῖν; p.140.56 ἡμεῖς μὲν οὖν καὶ σῶμα ἀνίστασθαι πεπιστευκαμεν· εἰ γὰρ καὶ φθείρεται, ἀλλ' οὐκ ἀπόλλυται; 64 ἀλλ' εἰ καὶ λύεται πρὸς καιρὸν (sc. σῶμα) ... ὡς εἰς χωνευτήριον εἰς γῆν, καθίσταται πάλιν ἀναπλασθησόμενον, οὐ τοιοῦτον φθειρόμενον, ἀλλὰ καθαρὸν καὶ μηκέτι φθειρόμενον...; Iustin. 1 *Apol.* 52.3 ... ὅτε καὶ τὰ σώματα ἀνεγερῆ (sc. Χριστός) πάντων τῶν γενομένων ἀνθρώπων, καὶ τῶν μὲν ἀξίων ἐνδύσει ἀφθαρσίαν...; Tatian. *Or. ad Gr.* 6 καὶ διὰ τοῦτο καὶ σωμάτων ἀνάστασιν ἐσοῦναι πεπιστευκαμεν μετὰ τὴν τῶν ὄλων συντέλειαν; Athenag. *De resurr. mortuor.* 11.1; Theophil. Antioch. *Ad Autobyc.* 1.7 s. f. ἀνεγείρει γὰρ σου τὴν σάρκα ἀθάνατον σὺν τῇ ψυχῇ ὁ θεός· καὶ τότε ὄψη γενόμενος ἀθάνατος τὸν ἀθάνατον, ἐὰν νῦν πιστεύσης αὐτῷ et al. 19 *Rm* 8:17; H *De theophania* 8 et 10 (pp.262.12 et 263.19 Achelis); Clem. *Protr.* 113.5; 115.4; *Strom.* 4. 45.6; *Ecl. proph.* 20.3; *Quis dives salvetur* 36.2; *Acta Petri et Andr.* 2 (II. 1, p.117.21 Lipsius-Bonnet); *Constit. apostol.* 2. 33.2; 3. 18.1 Funk; Ioann. Chrysost. *Hom. in Rom.* 5:3 (3, p.145 B ed. Gaume) et al. 20 cf. H *De univ.* p.140.72 οἱ δὲ ἀδικοὶ οὐκ ἀλλοιωθέντα τὰ σώματα οὐδὲ πάθους ἢ νόσου μεταστάντα οὐδὲ ἐνδοξασθέντα ἀπολήθησονται, ἀλλ' ἐν οἷς νοσήμασιν ἐτελεύτων καὶ ὅποια ἦν, τοιαῦτα ἀναβιώσαντα ἐπενδύσονται 21 θεός: cf. v.33 et H X. 33.7

14 σώματος del. Bunsen ἀπουσίαν P, def. Wordsworth: corruptum We: ἐπ' οὔσιαν coniec. Go: ἀπαύστως Bunsen et Scott (conl. H *De univ.* p.141.93), agn. Nautin: ἀλουσία Roepert, agn. Cr ('corporis per illuuiem'): ἀπόκρισιν coniec. We: ἀποκίαν Diels ἀπαύστως addidi ex H *De univ.* l.1 15 ἐπιστροφήν (i. q. supplicium, punitio) We: ἐπιστρέφων P: ἐπὶ τροφήν Bunsen 16 <ὄντως> ὄντα scripsi (cf. e.g. Clem. *Strom.* 7. 91.3): ὄντα P: ὄντως Nautin (conl. v.6) 17 τῇ addidi καὶ² add. Mi et τὴν δὲ addidi 18 τῶν addidi τὸν addidi 19 τε scripsi: δὲ P 20 οὐκ<έτι> scripsi: οὐκ P καὶ¹ scripsi: ἢ P 21 μὲν addidi <ἐ>δίδου Bunsen et Go: δίδου P: ἰδοὺ Roepert: διὰ σοῦ Wordsworth: ἐδῆλου Cr

⟨σοι θεός⟩, ὅτι ἄνθρωπος εἷς· ὅσα δὲ παρακολουθεῖ θεῶ, ταῦτα παρέχειν ⟨σοι⟩ ἐπήγγελται θεὸς ὅταν θεοποιηθῆς, ἀθάνατος γενηθεῖς.

25 ⟨Καὶ⟩ τοῦτ' ἐστι τὸ «γνώθι σεαυτόν», ἐπιγνοῦς ⟨ἐν σεαυτῷ⟩ τὸν πεποικηκότα θεόν· τῷ γὰρ ἐπιγνώσει αὐτὸν ἐπιγνωσθῆναι συμβέβηκε τῷ καλουμένῳ ὑπ' αὐτοῦ. μὴ φιλεχθ(ρ)ήσητε τοῖνυν ἑαυτοῖς, ἄνθρωποι, 5 μηδὲ ⟨περὶ⟩ τὸ παλινδρομεῖν διστάσητε. Χριστὸς γὰρ ἐστὶν ὁ κατὰ πάντων θεός· ὃς τὴν ἁμαρτίαν ἐξ ἀνθρώπων ἀποπλύνειν προσέταξε, νέον «τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον» ἀποτελῶν, «εἰκόνα» τοῦτον ⟨τοῦ θεοῦ⟩ 30 καλέσας ἀπ' ἀρχῆς, διὰ τύπου ⟨«ὁμοίωσιν»⟩ τὴν εἰς σὲ ἐπιδεικνύμενος στοργῆν. οὐ προστάγμασιν ὑπακούσας σεμνοῖς, καὶ ἀγαθοῦ ἀγαθὸς γενόμενος μιμητής, ἔση ⟨ὡς⟩ ὁμοιος ὑπ' αὐτοῦ / τιμηθεῖς. οὐ γὰρ πτωχεύει θεός· ⟨ὃς⟩ καὶ σὲ θεὸν ποιήσει εἰς δόξαν αὐτ(οῦ).

P f. 135^r

24 γνώθι σεαυτόν: cf. Plat. *Alcib.* 1, 133 c 4 ... καὶ τις εἰς τοῦτο βλέπων καὶ πᾶν τὸ θεῖον γνοῦς [θεὸν τε καὶ φρόνησιν], οὕτω καὶ ἑαυτὸν ἂν γνοίῃ μάλιστα; 130' e 7; *Charmid.* 169 e 4; *Phaedr.* 229 e 6 – 230 a 6; *Phileb.* 48 d 2; *Leg.* 11, 923 a 4; H I. 18 (q. v.)

25 s. cf. *Gal* 4:9; 1 *Cor* 13:12 et 8:3; Clem. *Strom.* 7. 82.7 26 μὴ φιλεχθρήσητε: cf. *Prv* 3:30 27 s. *Rm* 9:5; H c. *Noët.* 2 et 6 (pp.239.1; 245.11 et 12 N.)

29 *Rm* 6:6; *Eph* 4:22; *Col* 3:9; H X. 33.15 (v.74) 29–31 cf. *Gn* 1:26 καὶ εἶπεν ὁ θεός· ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ κατ' ὁμοίωσιν; H V. 7.6; VI. 14.5;

VII. 28.2 32 s. cf. *Iren.* 2. 33.5 οὐ γὰρ (οὕτω) πτωχὸς οὐδὲ ἄπορος ὁ θεός, ὥστε μὴ ἐνὶ ἐκάστῳ σώματι ἰδίαν κεχαρισθαι ψυχὴν 33 cf. v.20 s. et H X. 33.7

22 σοι addidi (cf. v.33) et θεός add. Nautin εἷς P: εἶ Nautin 23 σοι addidi I ὅταν Bunsen (*Hippolytus u. seine Zeit*, Lipsiae 1852, I, p.136): ὅτε P: ὅτι Scott et Bunsen (*Analecta*) ⟨ἐ⟩θεοποιήθης Scott et Sauppe γενηθεῖς Wordsworth: γεννηθεῖς P 24 καὶ addidi τουτέστι P ἐν σεαυτῷ supplevi (cf. σεαυτόν) 25 τῷ P¹ Mi Cr: τὸ P² Go We Nautin αὐτὸν Nautin: ἑαυτὸν P ⟨καὶ⟩ ἐπιγνωσθῆναι Nautin 26 φιλεχθρήσητε P, corr. Bunsen 27 περὶ addidi τὸ P: τῷ Roeper I κατὰ P (cf. H X. 33.1): ἐπὶ Nautin ex NT et H c. *Noët.* 2 et 6 29 τοῦ θεοῦ addidi ex *Gn* 1:26 30 ἀπαρχῆς P ὁμοίωσιν addidi ex *Gn* 1:26 31 οὐ Mi: οὐ P 32 ὡς addidi οὐ Roeper et Go: σοῦ P 33 ὃς addidi: ὁ add. Cr (servato ποιήσας) ποιήσει Nautin: ποιήσας P subscriptio + χερσὶ μιχαὴλ ἤδη βίβλος τελεθεῖ γραφεῖσα + P

INDEX LOCORUM

E SCRIPTURA SACRA

Vetus Testamentum

Genesis			
1:1	326.41	2:16-17	193.11-13; 205.106-108
1:2 ...	189.24-25; 192.90; 218 (14) 12-13 et 16; 218.21-219.22; 222.4 et 7; 240.36	3:1 ss.....	183.46
1:3 ...	289.17-18; 331.11(?)	3:13	205.111-112
1:4	396.20	3:15	132.25-28
1:4-5	326.34-36	3:19	56.62; 249.35
1:5-13 ...	193.9-10; 218 (14) 4-5	3:20 ...	153.219-220; 184.73-74; 246.14
1:6-7	209.12-13	3:21	391.20
1:7	169.105	3:24	223.23-24
1:8	292.2	4:3-5	183.49-51
1:20-21	411.19-20	4:15	183.48-49
1:22	410.10	4:25	193.7
1:24-25	411.21-23	6:10	193.8
1:26 ...	218.20-21; 222.7-8; 266.7-8; 303.9; 417.29-31	6:15	406.31
1:26-27	202.40-41	6:19-20 et 7:2-3 ...	355.117-120
1:27	144.27-29	8:4	406.32
1:28 ...	202.44-45; 407.9	9:6	222.4
1:31 ..	218 (13) 11; 266.7-8	9:19	406.17-18
2:1	203.51-52	10:1-32	407.11
2:2 ...	133.10-11; 218 (14) 1-3; 333.1-2	10:8-9	178.21
2:2-3	333.3-4	10:9	184.59-60
2:7 ...	144.27-29; 202.32-33 et 38; 218.19-20; 247.23-25; 303.13	10:25	406.17-18
2:8	183.47; 202.22-23	11:10-15 ...	406.23-24 et 27-28
2:9	202.26-28	11:16-25	406.16-25
2:10 ...	183.47-48; 219.35-37; 220.2	12:1 ...	193.13-14; 405.1-2
2:10-12 ...	168.83-85; 169.89-92	12:4	405.9
2.10-14	203.52 et 54	12:4-6	405.1-2
2:11	203.58-59	14:18-20	319 (36) 3
2:13	169.94-95	21:5	405.9
2:14 .	169.96-97 et 101-102	25:26	405.10
		27:1	183.56-58
		27:15 et 27 ...	183.55-56
		28:5 et 12 ...	158.102-103
		28:17 ...	158.107-109; 164.236-237
		30:37-39	185.14-15
		30:39	186.26-27
		32:28-29	405.7
		33:9	184.57
		33:10	184.58-59
		35:23	405.6
		37:3 et 28	183.53-54
		44:5	155.29-30
		44:12	155.30-31
		49:2	405.7
		Exodus	
		2:22	154.10
		3:2 et 4 ...	151.167; 320 (38) 4-5; 326.42-43; 396.23-24; 400 (20) 5-6
		3:8	240.37 et 39
		3:14	149.129
		3:20	334.41
		4:2-3 et 17	183.42
		4:6	334.42
		6:3 ...	193.9; 250.10-12; 295.22-23
		7:8-11:10 ...	333.10-13; 397.19-398.22
		7:9-10 et 15	183.42
		7:11-12	183.43-45
		7:17	334.42
		10:4; 10:12-14 et 19.	335.43
		10:22	193.5
		12:6	334.26-27
		12:11; 12:14; 12:17 ...	334.25-26
		12:15; 12:18-20 ...	334.34
		12:18 ...	334.26-27 et 32-33; 337.2-3
		14:28	182.20-21
		15:22	182.26-27
		15:22-25 ...	220.11-14 et 15-17
		18:3	154.10
		18:17-24	154.9
		20:4	371.3-4

20:11 ... 218 (14) 1-3; 333. 1-2	Psalmi	6:9 155.15
20:13-15 193.16-17	2:9 151.173	6:10 187.42-43
24:17 ... 214.10-11; 244. 42-43	8:3 268.14	7:14 164.214-242
33:3 240.37 et 39	18:2 268.25	28:10 155.17-18
	18:4 166.32	28:16 .. 152.192 et 194-195
	18:5-6 337.20-22	35:10 300.18
	21:7 158.97-98	40:15 170.120
	21:21-22 158.83	41:9-10 158.84-88
	23:7=9 158.94-96	43:1-2 158.84-88
	23:8=10 158.96-97	44:2 et 24 219.30-31
	23:10 et 18 158.99	45:5-6 et 46:9 ... 245.10- 11; 250.5-7; 295.14-15
	28:3 ... 157.80; 191.82; 388.54-55	49:15-16 158.88-92
	28:10 157.79	51:11 300.18
	31:5-6; 50:5; 51:11 ... 297.16-17	53:8 143.10
	32:9 289.16	54:1 162.193-194
	34:17 158.83	
	38:7 222.4	Jeremias
	41:2 171.9	17:9 163.203-204
	81:6 153.216-217	38:15 162.197-199
	81:7 154.221	
	109:1 ... 204.82-83; 293. 28-29	Lamentationes
	109:3 412.52	1:1 162.199
	109:4 .. 199 (24) 6; 209.5-6	
	110:10 244.35; 297.7	Daniel
	117:19 204.76-77	2:45 153.200
	117:20 204.78-79	4:7-9 215.35-36
	117:22 152.192-193	7:9; 7:13; 7:22 244.39
	132:2 291.75-76	
	134:6 411.24-26	Hosea
	148:5 289.16	1:2 209.18-19
	Proverbia	Jonas
	1:7 et 9:10 ... 244.35; 297.7	4:10 186.30
	3:30 417.26	
	8:23 et 25 218.8-9	Judith
	24:16 148.124-125	9:7 355.124
	26:22 349.7	
		Psalmi Salomonis
	Isaias	14:3 202.25-26
	1:2 ... 208.181; 217(13) 7-8	
	1:3 208.184-185	2 Enoch
	2:4 222.24-25	31:6 205.112
	5:7 215.1-3	
		Apocalypsis Abrahami
		23 205.112
Leviticus		
11:22 335.43		
Numeri		
21:6-7 183.31-33		
21:8-9 ... 183.33 ss.; 184. 65-66		
Deuteronomium		
4:24 et 9:3 ... 151.167; 214.10-11; 244.42-43; 396.23-24		
4:35 et 32:39 ... 245.10-11; 295.14-15		
5:17-19 193.16-17		
5:22 193.5; 324.28		
27:26 337.4-5		
31:20 ... 161.161-162; 240.37 et 39		
32:11 292.78		
33:17 168.81		
Josua		
3:16 154.230		
1 Samuel		
10:1 170.126		
16:13 170.125-126		
16:14 170.127		
1 Paraleipomenon		
2:1 405.6		
Job		
1:7 131.6		
2:9d 327.10-11		
40:32 158.101		

Novum Testamentum

Matthaeus

2:1 ...	183.52-53; 207.149; 395.33
2:1-2	300.27
2:18	162.197-199
3:10 ...	161.169-170; 215. 38-40; 222.28-30
3:12	215.41-44
3:16 ...	249.29-30; 265.5- 6; 271.8-9; 317.7-8; 318. 9; 401.6-8
3:17	249.31
5:12	301.40
5:13-14	191.77-78
5:15	149.143-144
5:17	400.12
5:18	231.3; 331.22
5:20	157.60-61
5:44	368.13-14
5:45 ..	149.134-135; 368.13
7:3-5 ..	323.1-3 et 4-6; 330.6
7:6 ...	161.176-177; 362.2-3
7:11	186.31
7:13	164.227
7:14-13	165.244-247
7:14	134.42
7:18	399.9-10
7:19 ...	161.169-170; 215. 38-40; 222.28-30
7:21	160.144-146
8:12	328.36-37
9:22	378.14-15
10:5	198 (23) 3-4
10:10	365 (20) 7-8
10:27	149.144-145
10:34	196.21-22
11:13 ...	248.1; 295.25-26
11:14-15	327.12-13
11:27	332.12
12:24	245.4; 246.5
13:3 et 8	325.2-4
13:3-9	160.154-159
13:9	325.4-5
13:16	184.76
13:29-30	355.116
13:31 ...	166.29-30; 257.7
13:31-32	288.11-12
13:33	156.48-49
13:44	156.48
14:2 ...	315.11; 317.9; 318 (35) 10; 401 (23) 8
17:1-3	265.2-3

17:25	160.150
18:3	157.60-61
18:8	347.34
18:10	261.45-46
18:12 ...	225.5-226.6; 226.19; 273.17
18:16	360.14
19:17 ..	149.133; 314.32-33
19:28	157.64 ss.
20:22	157.61-62
21:19	323.16-17
21:31	160.148-149
22:11	164.239
22:11-12	193.111-112
22:30	146.72
23:27	159.123
23:33	415.10
24:32	323.20-21
25:21 et 23	411.32-33
25:35	414.86
25:41	347.34
26:18	401.10-11
27:52-53	159.125

Marcus

1:4	327.13-14
1:10 ...	249.29-30; 265.5- 6; 271.8-9; 317.7-8; 318. 9; 401.6-8
1:11	249.31
4:3-9	160.154-159
4:3 et 8	325.2-4
4:9	325.4-5
4:12	155.15
4:17	135.60-61
4:21	149.143-144
4:30-31	166.29-30
4:30-32	288.11-12
4:31	257.7
6:14	318.10; 401.8
9:2-4	265.2-3
9:48	416.14-15
10:18 ..	149.133; 314.32-33
10:38	157.61-62
11:13-14 et 20-21 ...	323. 16-17
13:28	323.20-21

Lucas

1:4	323.9-10
1:5	207.149; 395.33
1:14	301.40

Joannes

1:26	207.150-151
1:26 ss.....	328.37
1:35 ...	248.14-17; 250.38; 271.4-5; 298.44-45 et 47; 401.5-6
2:42	207.152
3:1	313.25-26
3:3	327.13-14
3:9 ...	161.169-170; 215. 38-40; 222.28-30
3:17	215.41-44
3:22 ...	249.29-30 et 31; 265.5-6; 271.8-9; 317.7- 8; 318.9; 401.6-8
3:23	329.52-53
4:15	314.27
6:41-42 ...	323.1-3 et 4-6; 330.6
6:43	394.9-10
8:5-8	160.154-159
8:5 et 8	325.2-4
8:8	257.7; 325.4-5
8:10	155.15
8:16	149.143-144
9:28	265.2-3
9:33	150.148
10:23	184.76
11:15	245.4; 246.5
11:33	149.143-144
12:3	149.144-145
13:18-19 ...	166.29-30; 288.11-12
13:19	257.7
13:21	156.48-49
15:4 ...	225.5-226.6; 226. 19; 273.17
15:8	273.19-20
16:8	266.14
16:10	411.32-33
16:17	231.3; 331.22
17:21 ...	147.101-102; 156.47-48
18:19 ..	149.133; 314.32-33
19:17	411.32-33
22:30	157.64 ss.
23:46	207.165-166
24:39	321.19-20

- 1:3-4 155.23-24
 1:9 ... 170.112-113; 289.
 23-24
 1:13 214.6-7; 214.20
 1:23 177.2
 2:4 300.26
 2:9 156.43-44
 2:11 156.45-46
 3:5 154.223; 163.202
 3:5-6 329.48-51
 3:6 154.225-226
 3:8(?) 149.129
 3:14 184.63-65
 3:17 174.33-34
 4:10 170.121
 4:10-11 147.96
 4:10 et 4:14 ... 169.106-
 107; 193.110; 209.11 et 12
 4:24; 4:21; 4:23 ... 165.13-16
 5:28 159.125
 6:44 160.141-142
 6:53 157.59-60
 8:21 157.62
 8:39 247.20-21
 8:44 186.33-34
 9:1 170.112
 10:7 et 9 ... 159.109; 187.42
 10:8 ... 207.154-155; 248.3
 10:9 170.122-123
 10:11 207.151
 12:31 245.3; 246.5
 12:36 266.14
 12:47 174.33-34
 13:33 157.62
 14:1 363.23
 14:10 354.86-87
 19:14 266.11-12
 19:26 207.164
 20:20 et 25 ... 321.17-19
- Acta Apostolorum**
 2:17 183.52
 2:24 192.108
 2:34 365 (19) 5-6
 2:38 360.5-6
 2:44-45 365 (19) 3-4
 4:5 et 8 370.4
 4:13 349.3
 4:34-35 365 (19) 3-4
 6:5 319.11-13
 7:3 193.13-14
 8:9-24 228.8-12
 8:20-24 212 (7) 5-6
 10:42 135.64
- 16:25 366.2
 23:8 375.4; 376.21-22
- Epistula ad Romanos**
 1:3 187.58
 1:16 378.14-15
 1:20-23 et 26-27 ... 146.
 77-147.92
 1:23 265.1-2
 1:25 ... 90.42-45; 127.6-8;
 409.18-19
 2:3 415.10
 5:14 et 13 295.12-13
 6:6 414.74-75; 417.29
 7:22 ... 152.197; 153.199;
 247.25-26; 257.6; 300.30;
 391.18; 399.13
 8:11 249.33
 8:17 416.19
 8:19 248.9
 8:21-22 et 19 ... 295.7-8;
 296.28-29; 299.2-3
 9:5 417.27-28
 9:20-21 151.165-166
 10:9 378.14-15
 10:18 152.189-190
 11:33 141.18
 14:4 355.114
- Epistula ad Corinthios 1**
 2:7 297.11
 2:9 ... 199 (24) 1-2; 204.
 81-82; 209.9-10; 232.17-
 18
 2:10 141.18
 2:13 297.12-13
 2:13-14 160.136-139
 2:14 248.41-42
 3:10 293.22
 7:9 223.17
 8:3 417.25-26
 8:4; 8:7; 8:10 372.23
 8:7 369.20
 10:11 160.151
 11:32 174.36; 219.24
 12:2-4 159.133-135
 13:12 417.25-26
 15:20-23 414.88
 15:27 152.183
 15:45 .. 159.124; 266.10-11
- Epistula ad Corinthios 2**
 2:6 369.7
 3:15 248.11-12
- 4:7 153.202
 4:16 ... 152.197; 153.199;
 247.25-26; 257.6; 300.30;
 391.18; 399.13
 5:3 329.46-47
 5:17 ... 146.72-73; 414.75
 12:2 ... 161.171-172; 170.
 124-125
 12:4 298.39-40
 13:1 360.14
- Epistula ad Galatas**
 3:10 249.34-35
 3:28 146.72
 4:9 417.25-26
 4:26 ... 153.219-220; 240.
 37-38; 246.16
 4:27 162.193-194
 5:2 286.43
 5:3 338 (18) 9-10
 5:13 413.68
 5:16 161.168
 5:17 206.124-125
 6:15 ... 146.72-73; 414.75
- Epistula ad Ephesios**
 1:21 ... 286.13-14; 291.64;
 296.30-31
 2:15 ... 146.73; 249.19-20;
 414.75
 2:17 159.118 et 119
 3:3 298.38-39
 3:4-5 ... 248.4-5; 295.16-
 17; 298.37-38
 3:5 155.25-26
 3:14 et 3:16-18 ... 247.34-40
 3:15 ... 144.31-33; 152.194
 3:16 ... 152.197; 153.199;
 247.25-26; 257.6; 300.30;
 319.18; 399.13
 4:22 ... 391.20; 414.74-75;
 417.29
 4:24 ... 134.41-42; 146.73;
 249.19-20; 414.75
 5:8 266.14
 5:14 151.178-179
- Epistula ad Philippenses**
 2:6-7 388.62-389.64
 2:7 ... 192.105; 193.111;
 197.37
 2:8 329.43-44

2:10 ... 145.55-56; 159.
116-117; 184.79-80
3:20 197.27; 246.16

Epistula ad Colossenses

1:15 410.6
1:19 ... 174.22-24; 332.7-8
2:9 ... 174.22-24; 332.7-8;
385.20-21
2:14-15 329.44-46
3:9 414.74-75; 417.29

**Epistula ad
Thessalonicenses 1**

5:5 266.14

Epistula ad Timotheum 1

2:6 300.24
2:9 365 (20) 6-7
4:1-5 339.8-15

4:3 ... 312.15-17; 364.17;
376.18-20
5:19 360.14
6:15 300.24
6:20 139.73

Epistula ad Timotheum 2

2:20 153.202
4:6 401.10-11

Epistula ad Titum

1:3 300.24
3:4 415.5

Epistula ad Hebraeos

4:14 242.10
12:22 ... 240.37-38; 245.
50-51; 246.16

Epistula Jacobi

1:22 160.146-148

Epistula Petri 1

1:24 ... 215.7-216.9; 335.44
2:4 170.118-119
2:11 170.127-128

Epistula Petri 2

1:18-19 412.52
1:19 415.11-12
2:4 415.11
2:11 214.6-7
2:22 343.17-18

Epistula Joannis 2

4:8 et 16 238.26-27

Apocalypsis Joannis

1:8 ... 270.26-27; 271 (50)
14-15
2:14-15 et 2:6 320.16
13:2 205.98
19:7 301.40
20:14-15 415.12
21:2 246.17
21:12 et 14 157.64 ss.

**E SCRIPTIS CHRISTIANIS
ET GNOTICIS**

Apophysis Megale Simonis
Magi 165.20-166.23; 214.
15-19; 216 (11) 4; 218.14-
15; 219.25-27; 222.9-223.
14; 224.5-225.30
Baruch Iustini 199.10-11;
208.1-209.8; 209.23-25
Basilidis Apocrypha 286.1-3
Clemens Stromateis IV.45.1:
157.74
Elchasaitarum liber 357.5-7;
360.2-11; 360.15-361.19;
361.21-34
Evangelium ad Aegyptios
(Naassenorum) 145.42-
43
Evangelium Thomae (Nag
Hammadi II.2)
Logion 4 (?): 147.102-105
Logion 11b: 161.172-173
Logion 29 (?): 158.96
Hippolytus
Chronicon libri (ed. A.
Bauer et R. Helm)

36-40: 406.23-24 et 27-28
60: 408.22-23
94-97: 407.12-14
172: 406.16-17
198: 406.18; 407.11
198, 159, 73 et 92-129: 407.
11
199: 406.17-18
620: 405.1-2 et 9
622: 405.9
623: 405.10
Chronicon (?) 405.4; 406.
18-19 et 31-32
Liber generationis I.241:
405.10-I.242: 405.11
Contra Noetum (ed. P.
Nautin)
10: 408.1-409.5; 410.7-8;
411.24-26; 412.52; 415.
11-12
11-12: 412.48 ss.
17-18: 413.69 ss
18: 414.85 ss.
19: 411.24-26

De Universo (Fr. 353 Holl,
T. U. XX. 2)
p. 137.3 ss.: 415.11
138.6 ss.; 139.33 ss.: 415.
13
138.9 ss.; 139.38 ss.: 415.
12
139.49 ss.; 140.56 ss. et
64 ss.: 416.17
140.72 ss.: 416.20
141.92 ss.: 416.14-15
De Universo (?) 409.17
Syntagma (?) 54.4-6
Irenaeus Adv. Haereses (ed.
Harvey)
I.14.1-15.3: 259.16-272.
25
I.16.1-2: 272.9-276.63
I.17.1-2: 276.1-278 (54)
3
I.24.1-2: 302.3-304.31
I.25.1-3 et 25.6: 314.1-
316.44
I.26.1: 317 (33) 1-12

- et passim (cf. pp. 259.1-3 et 278.8-10)
- Marcionis *Antitheses* 311.2-3; 312.9-10
- Monoimi *Epistula ad Theophrastum* 335.1-11; 398.23-27
- Naassenorum hymnus 142.24-28
- Naassenorum psalmus 171.6-172.29
- Paraphrasis Seth* (cf. Nag Hammadi VII.1 *Paraphrasis Sëem*) 198 (22) 3
- Peratarum Προούστειοι 177.1-180.56
- Philumenes Φανερώσεις 321.8-9; 400.8-9
- Valentinus
Fr. 7: 259.11-13
Fr. 8 (Psalmus): 253.31-38

E SCRIPTIS PROFANIS

- Anacreonteum 155.33-156.37
- Andronicus Peripateticus Περί κράσεως καὶ μίξεως 196.2-4
- Aratus
19-23: 131.25-30
26 ss.: 134.29 ss.
37-38: 134.35-36
44: 134.43-44
45-46: 131.3-5
46: 185.83 et 87
56-57: 99 (6) 12-13
57: 131.3-5; 185.87
61-62: 132.14-15; 185.84-86
63-67: 132.19 ss.; 185.88-90
66-68: 132.2-133.3
70: 132.29; 185.91
71: 132.1-2; 185.87-88
73: 132.19 ss.; 185.88-90
74-87: 133.21 ss.
82-83: 133.19-20; 185.92-94
86-87: 133.19-20
179: 135.77
268-269: 133.7-8
272-281: 136 (49) 11
332-335: 135.56-57
354: 136 (49) 5 ss.
615: 132.1-2; 185.87-88
- Aristoteles
Cat. 2, p. 1 a 24-25: 283.26-27
4, p. 1 b 25: 81.3-11; 231.6-8
5, p. 2 a 11: 283.12-14
8, p. 8 b 25: 283.28-30
De anima B 1, p. 412 a 19-21 et 27-28: 285.25-26; 293.1-2; 294.7-9
- EE* B 3, pp. 1220 b 39-1221 a 12: 79.66-70
- EN* B 6, p. 1107 a 6: 79.61-63
- Metaph.* Λ 9, 1074 b 34: 285.31-32
- Top.* E 5, p. 135 a 18: 283.23-24
- Athenaeus IX, 390 F-391 A: 131.15-21
- Democritus B 32 DK: 333.16-17
- Eleusinia dicta 152.182-183; 163.215-216
- Empedocles
B 6 DK: 305.17-19; 382.12-14 et 20
B 16: 233.5-6; 306.43-44
B 17.19: 306.35. - 17.19-20: 383.22-23
B 29: 307.58-60
B 109: 216 (11) 8-10
B 110.1-10: 311.135-144. - 110.10: 216 (12) 2; 389.10
B 115.1-2: 310.120-121. - 4-5: 308.74-75. - 6: 308.78. - 7-8: 308.82-83. - 9-12: 309.91-95. - 10-12: 309.101-103. - 13: 307.65. - 14: 307.68-69; 309.107
B 117: 62.8-9
B 119: 151.163
B 131: 313.17-20
- Euripides, Fr. 1023 N?: 382.10
- Heraclitus
B 1 DK = 1 Marcovich: 344.8-12
B 25 = 97: 163.224-225; 164.234-235
B 36 = 66: 182.19-20
- B 50 = 26: 344.3-4
B 51 = 27: 344.5-7 et 18
B 52 = 93: 344.13-14
B 53 = 29: 344.15-18
B 54 = 9: 345.20; 345 (10) 3
B 55 = 5: 345.23; 345 (10) 4-5
B 56 = 21: 345.25-29
B 57 = 43: 345 (10) 9-10
B 58 = 46: 346.11-15
B 59 = 32: 346.16-19
B 60 = 33: 346.20
B 61 = 35: 346.22-23
B 62 = 47: 346.25-26
B 63 = 73: 347.29-30
B 64 = 79: 347.33-34
B 65 = 55: 347.35
B 66 = 82: 347.31-32
B 67 = 77: 189.20-21; 196.8-9; 347.40-43; 387.18-19
B 92 = 75: 155.32
B 94 = 52: 234 (26) 3-4
108 Marc.: 147.106
- Herodotus
I.1: 134.48
II.2: 127.18; 148.111-113
IV.8-10: 199 (25) 1-200.18
VI.20: 197.41
VI.119.2-3: 197.42-49
- Hesiodus, *Theogonia*
22-25: 88 (26) 1-2
50: 90.38
52-60: 88 (26) 2-5
108-113: 89.8-12
114: 89.13
115-139: 89.14-90.37
453 ss.: 90.38-39
- Hippocratis dictum: 147.106
- Homerus
Ilias IV.350: 152.198
VII.99: 382.5

- XIV.201: 381.3
 XV.36–38: 182.15–17;
 195.48–50
 XV.189: 154.13; 195.42
 XXIII.708 ss.: 108.87
 XXIII.778–779: 108.90
Odyssea IV.384–385: 162.
 186–187
 V.184–186: 182.15–27;
 195.48–50
 VII.36: 290.42
 X.304–306: 221 (15) 19–
 21
 XII.44: 280.8–9
 XII.47–52: 280.10–13
 XXIV.1–2: 150.159–
 160.–2–4: 151.169–171.
 –5: 152.183–184.–6–8:
 152.186–188. – 9–10:
 153: 204 et 206. – 11:
 153.209–210
 Hymnus in Attinem I 166.
 40–167.52
 Hymnus in Attinem II 167.
 55–168.62
 Hymnus magicus in Aescula-
 pium 120.17–27
 Hymnus magicus in Hecaten
 124.22–29
 Iosephus, *De bello Iudaico*
 II.8.2–14 (II.119–166 Nie-
 se) 364.11–375.14
 Oracula Sibyllina, Fr. 3.1: 181
 (16) 3
 Orphicorum Fr. 243 Kern
 194.19–195.40. – Fr. 352
 164.229–231
 Orphicorum hymnus 83.1–2
 (cf. Fr. 57) 153.212; 330
 (12) 4
 Philolaus, B 14 DK 233.23–
 234.26
- Plato
Alcibiades I, 130 e7;
 133 c4: 417.24
Clitopho 407 d4: 80.86–90
Epistula II, 312 d7–
 314 c4: 251.5–252.22
Leges 697 b2: 79.57–60. –
 715 e7: 77.24–25
Menexenus 237 d: 143.13–
 15
Phaedo 64 c4; 66 a3: 234.
 26–27. – 67 c1: 136 (49)
 13.–69 a10: 79.63–64. –
 81 d: 78.45–48. – 113 d:
 78.43–45
Phaedrus 245 c5: 78.36–38.
 – 246 c1: 290.49–50. –
 246 e4: 77.28–29. –
 248 c2: 80.80. – 248 e–
 249 b: 234.8–12. –
 250 b7: 78.50–52
Res publica 617 e4: 80.79–
 80
Theaetetus 176 b1–3: 79.
 72–75
Timaeus 19 e8: 229 (21) 3–
 4.–21 css.: 229 (22) 1–4.
 – 22 b4: 229 (22) 4–5. –
 31 b5: 236.6–8 et 9. –
 32 b4: 236.8–9. – 35 b c:
 100.23 ss. – 36 c7–d7:
 100.3–9. – 40 a b: 100.
 14 ss. – 40 e5: 77.29–30.
 – 41 a7: 77.27–28 et 32–
 33.–41 a8: 409.12–13. –
 41 d4: 78.40. – 42 b4:
 234.11–12. – 42 e–43 a:
 411.27–28. – 44 d3: 78.
 40. – 55 a–56 b: 333.5–
 6; 397.15–17
 Plutarchus, *Moralia*, Fr. 24
 Sandbach 194.23–195.34
- Poetae Melici Graeci 985
 Page 143.13–144.23
 Pythagoreorum Symbola 234
 (26) 2–4; 235.6, 13, 14–15.
 15–16, 17, 20; 236.22
 Pythagoreorum Tetractys
 (cf. 58 B 15 Diels-Kranz):
 59.33; 138.36; 231.18–19;
 246.2
 Sextus Empiricus, *Adv. Ma-
 thematicos*
 III.19–20: 137.13–18
 V.5: 236.11–237.18. – 5–
 11: 175.15–176.40. –
 12–14: 181.13–17. – 37
 et 29: 176.45–48. – 37–
 39 et 44: 92.2–17. – 39:
 176.48–177.52. – 44:
 177.52–56. – 50–61: 93
 (3) 1–95.52.–64–70: 95.
 1–97.37. – 74 et 84–85:
 97.9–14. – 75 et 77: 97.
 14–17. – 86–87: 97.1–8.
 – 88–89: 97.18–98.28. –
 92–93: 98.30–41. – 95–
 96: 98.1–5. – 97–98: 99
 (6) 7–13; 115 (27) 4 ss.;
 136 (50) 5 ss.–102: 98.5–
 7. 105: 99 (7) 7–11
 X.310–318: 380 (6) 8–383.
 32
 Thrasymedes *De magia* 212
 (7) 4–5 (cf. 115.1–126 (41)
 10)
- Xenophanes
 B 27 DK: 381.24
 B 33: 382.7
 B 34.3–4: 73.3–4

INDEX NOMINUM

[] = vox deleta; () = vox addita; * = vox emendata. Bas. = Basilides; Doc. = Docetae; Elch. = Elchasaïtae; H = Hippolytus; Iust. = Iustinus Gnosticus; Marc. = Marcus; Mon. = Monoïmus; Naas. = Naasseni; Per. = Peratae; Seth. = Sethiani; Sim. = Simonis Magi *Aprophasis Megale*; Val. = Valentinus vel Valentiniani. – Nomina sacra etiam atque aeonas, daemona, potestates Gnosticorum in Indice verborum invenies.

Ἄαρών 291.76	145.43; 147.(99); 148.112;	Ἀμμώνη 180.*54
Ἄβδηρίτης 72 (13) 2	149.138; 150.149; 182.21,	Ἀνακρέων 156.38, 40, 41
Ἄβελ 183.51; 193.7	22; 229 (21) 10; 229 (22) 1;	Ἀναξαγόρας 53.7; 67.1; 70.
Ἄβραάμ 193.9; 295.22. Ἄβ- ραάμ 247.*20, 21; 250.10;	279.12; 302.70; 317 (33) 2;	2; 383.26, 28
405 (30) (8), 13	334.41; 363 (17) 6, 10; 373.	Ἀναξίμανδρος 53.7; 64.
Ἄβρασᾶξ 298.*32	12; 380 (5) 5; 406.25; 407	1 bis; 381.20, 22
Ἀγάθυρος 200.16	(30)35; 407(31)13; 408.22,	Ἀναξίμενης 53.7; 66.1; 67.32
Ἀγαμέμνων 106.21, 28	28; 415.2	Ἀνδρομέδα 135.2, 4; 136
Ἀγαυή 180.50	Ἀἴγυπτος 72 (13) 3; 137.4;	(49) 6, 7; 136 (50) 8
Ἀδάμ 132.26; 133.12; 134.	153.217, 220; 154.228, 229;	Ἀνδρόνικος 196.4
31; 135.3; 144.26; 193.7;	154 (8) 10; 167.44; 182.	Ἄνθειον 352.63; 353.66
202.40; 205.113; 208.176;	23 bis; 183.37, 44; 333.11;	Ἄντιόχεια 302.2
249.18; 295.12; 336(16)5	397.20; 400 (21)1; 405 (30)	Ἄξιόνικος 250.36
Ἀδάμας (Naas.) 142.24;	12	Ἄσοί 179.24
143.9; 144.29; 151.165;	Ἄιδης: ἐν Ἄιδου 78.43; 85.	Ἀπάμεια 357.3
152.191, 192, 195, 197; 153.	22; 136 (50) 9	Ἀπελλῆς 279.22; 320 (38) 1;
200; 154.7; 155.18; 158.90;	Ἄιδωνεύς 305.18, 21; 382.13	400 (20) 1
163.220. τὸν Ἀδάμαν 384	Ἀϊθαλίδης 60.*45	Ἀπολλόδωρος 70.1
(9)5. τὸν Ἀδάμνα 156.*52;	Ἀϊθιοπία 169.95	Ἀπόλλων 120.17
167.*46	Ἀϊθιοψ 99 (6) 6. Ἀϊθιοπες	Ἀπολλώνιος 101.31; 102.2
Ἀδέμης 385.1. Cf. Ἀκεμβῆς	407.13; 415.3	Ἄραράδ 406.32
Ἀδιαβηνοί 407.33	Ἀἴθουσα 179.34	Ἄρατος 99(6)11; 130(46)7;
Ἄδητος 179.33	Ἀϊμόνιοι 167.47	131.24; 132.21, 22, 28; 133.
Ἄδράστεια 80.80	Ἀἴμος 157.69	6, 24; 134.43, 45, 55; 135.76
Ἄδωναῖος 201.18	Ἄϊολος 179.31	Ἄραψ 330 (12) 1; 397.1
Ἄδωνις 145.57 bis, 60; 167.	Ἀκαδημαϊκός 85.1, 8	Ἄραψ (πλάνης) 104.18, 20
43	Ἀκαδημία 85.1	Ἄρητλ 179.31
Ἀθάμας 180.50	Ἀκαδήμιος 53.*14	Ἄρισταρχος 101.30
Ἀθηναῖ 228.5	Ἀκεμβῆς 92(2)1; 173(12)(2)	Ἄριστόξενος 60.47
Ἄθηνα: Ἀθήνησι 81.9	Ἄκραγαντίνος 311.6	Ἄριστοτέλης 53.11; 63(5)8;
Ἀθηναῖος 70.1. Ἄθηναῖοι	Ἄλαλκομενεύς 143.*16	81.1; 82.15, 20, 33, 35; 215.
163.208, 211	Ἄλέξανδρος ὁ Μακεδών 88.	28; 279.3; 281 (14) 3, 4; 281
Ἄϊας 108.77, 80, 87 bis, 90;	30; 98.22	(15) 1; 282 (17) 2; 283.12;
109.8	Ἄλέξανδρος (Πάρις) 108.	284.37; 284 (19) 5, 13; 285.
Ἀιγόκερως 113 (24) 1; 176.	80 bis	21, 24, 30, 33, 35; 286.40;
38, 39; 236.14	Ἄλκιβιάδης 357.2; 363.11	287 (20) 23; 287 (21) 6; 289.
Ἀιγύπτιος 144.23; 162.187.	Ἄλκυσονεύς 144.21	27; 290.49; 293.1, 4; 294.8;
Ἀιγύπτιοι 61.82; 115 (28)	Ἄμῆν 201.15	382.15
6; 127 (43) 18; 130 (44) 14;	Ἄμπη 197.*41	Ἄριστοτελικός 281 (14) 7
	Ἄμμκος 108.85 bis	Ἄρκαδία 144.*19

- Ἄρκτοι 131.4; 134.29; 136
 (49) 10. Ἄρκτος ἡ μεγάλη
 134.35. Ἄρκτος ἡ μικρά
 134.41, 49
 Ἀρμένιος 312.5
 Ἀρσινόη 179.37
 Ἀρτεμις 121.4
 Ἀραξιάδ 406.*24
 Ἀρχέλαος 53.7, 9; 70.1; 71
 (10) 1; 75 (18) 1
 Ἀρχιμήδης 101.32; 101(9) 2;
 102(10) 1,7; 103.14, 18, 23;
 104.8, 10
 Ἀρχιππος 61.80
 Ἀσία 415.4
 Ἀσκληπιάδης 383.31
 Ἀσκληπιός 120.15; 121.1
 Ἀσσύριος 312.4. Ἀσσύριοι
 144.25; 145.46, 47, 57; 147.
 98; 167.43; 169.97, 98; 415.
 2
 Ἀστεροπαῖος 109.93 bis
 Ἀστράμψουχος 180.44
 Ἄττικη 194.26
 Ἄττις 146.64, *70; 163.213;
 167.42, 53, 55; 179.38
 Αὐγείας 209.28
 Αὐτονόη 180.50
 Ἄφροδίτη 145.58, 59; 146.
 61; 164.231. Ἄφροδίτη =
 Βάβελ (Iust.) 204.93; 206.
 143; 395.31. Ἄφροδίτη
 (πλάνης) 101.34; 102.17;
 104.15, 17
 Ἀχαμῶθ 201.*17
 Ἀχιλλεύς 180.46. Ἀχιλεὺς
 108.*91 bis; 109.*92 bis,
 *93, *94
 Ἄψεθος 212 (7) 8; 213 (8) 1,
 9, 11, 15 bis, 19, 20, 22; 213
 (9) 4; 224.2
 Βάβελ 201.17; 204.93; 206.
 143; 395.31
 Βαβυλών 72(13) 3; 170.122
 Βαβυλώνιοι 127(43) 15; 380
 (5) 8
 Βακχεὺς 168.61
 Βακχικά 194.23
 Βαρθησιάνης 250.*36; 312.
 4
 Βαρούχ 199.11; 201.15; 202.
 27; 205.102, 104; 206.120,
 123, 128, 133, 145; 207.150,
 161; 208.184; 208 (27) 2;
 209.24; 394.28; 395.34
 Βασιλείδης 278.16; 279.3, 5;
 280 (14) 2; 281 (14) 6; 286.
 39; 286 (20) 1 bis, 4; 287.23;
 289.12; 290.50; 292.4; 293.
 5; 294.7, 10; 302.69; 302
 (28) 1; 391.1; 393.52
 Βεελζεβοὺλ 245.4; 246.5
 Βελίας 201.17
 Βένα 180.40
 Βενιαμίν 155.31
 Βήλ 201.17
 Βηρωσός 180.44
 Βιωτοί 143.16
 Βομβώ 124.22
 Βουμέγας 180.43
 Βραχμᾶνες 53.15; 86.*10;
 87.17, 24; 88.31, 33. ἐν τοῖς
 Βραχμάναις 86.1
 Βριάροχος 179.*31
 Βρομός 163.*216
 Βρωμά 163.216
 Βυζάντιος 318 (35) 1; 401
 (23) 1
 Γαβριήλ 201.15; 271(51) 4
 Γαλιλαία 156.46
 Γανυμήδης 180.53; 208.175,
 176
 Γειττηνός 212 (7) 1
 Γελωνός 200.16
 Γεών 169.94; 203.54
 Γῆ 77.30; 143.13; 144.27.
 Γαῖα 89.16, 24
 Γηρουνης 142.28; 155.20,
 21; 199 (25) 2
 Γίγαντες 90.38; 105 (12) 4;
 144.21
 Γίττα 228.13
 Γλαδκος 178.21
 Γοργώ 124.28
 Δαβίδ 170.126; 268.23; 337.
 20; 377.36
 Δαμάσιππος 72 (13) 1
 Δανάη 208.177, 178
 Δαναΐδες 180.50
 Δάνδαμιν 88.30
 Δευκαλίων 406.27
 Δῆλιος 60.47
 Δημήτηρ 194.25. Δημήτραν
 180.40
 Δημόκριτος 53.8; 72 (13)
 1 bis; 383.27, 29
 Διδύμη 179.37
 Δίδυμοι 111 (17) 1; 176.32,
 (34); 236.13
 Δίκη 234 (26) 3
 Διογένης 282 (18) 6
 Διόδωρος 60.47
 Διονύσιος (senior) 252.12.
 Διονύσιος (junior) 251.4
 Διόνυσος 194.25
 Δοκηταί 321.29; 322.4; 323.
 11; 328.36; 330 (11) 2, 4, 9;
 395.1
 Δράκων 131.4, 8; 132.17, 20,
 27 bis, 29; 133.28; 135.68;
 185.87, 91
 Δρυΐδαι 53.15; 61.81; 88(25)
 1, 8
 Δυσσαύλης 144.*19
 Δωρίς 252.12
 *Εβερ 406. (16), 23, (28)
 *Εβίων 318 (35) 4
 *Εβιωναῖοι 279.14, 16; 317
 (34) 1; 401 (22) 1
 *Εβραῖοι 406.16
 *Εβραϊκός 115(28) 5; 117.36
 *Εβραϊς φωνή 116.14; 141.
 16
 *Εγκέλαδος 180.*47
 *Εγκρατῖται 322.15; 339.1
 *Εδέμ (Naas.) 168.84, 85;
 169.88. (Per.) 183.47, 48.
 (Iust.) 201.7, 10, 12, 14, 16;
 202.21, 23, 24 bis, 32, 33, 38,
 40, 42, 43, 45; 203.47, 50, 57,
 67; 204.73, 87, 88, 89, 92,
 93; 205.97, 98, 105, 109,
 118; 206.(122), 122, 126,
 129, 136; 207.146, 153, 163,
 164; 208.174, 178, (183),
 185 bis; 209.20; 394.10, 18,
 (20), 21, 25, 29; 395.35, 39.
 (Sim.) 219.35, 36, 39, 42;
 220.1
 Εἰρηναῖος 259.1; 278(55) 8
 *Εκάτη 123.15
 *Εκκαββάκαρα 179.30
 *Εκτωρ 106.29 bis, 33; 107.
 35, 38; 108.78, 91; 109.92
 *Εκφαντος 53.8; 74.1
 *Ελένη 225.3; 226.9, 20; 227.
 29, 40; 228.5, 7

- Ἐλευσίν 144.20; 163.218, 219. ἐν Ἐλευσίνι 163. *214; 194.25
- Ἐλευσίνια (μυστήρια) 163. 208; 194.26
- Ἐλευσίνιοι 152.182; 163.22
- Ἐλική 134.35, 39, 50
- Ἐλλάς φωνή 116.14
- Ἐλλην 179.33
- Ἐλληνες 54.1; 56.51, 54, 64; 57.8; 91.46; 98.33, 36; 109.12; 133.5; 134.36, 46; 137.4; 140.4, 9; 141.1; 143.13; 150.148; 155.22, 31; 182.19; 198.6; 211.8; 213.16; 229 (21) 11; 229 (22) 4; 230 (22) 8; 280.6; 314.38; 319 (36) 11; 330 (11) 8; 335 (14) 48; 335 (15) 12, 17; 345.26; 363 (17) 2, 10; 372.5, 7; 378.1, 5; 380 (5) 5, 13; 380 (6) 1, 4; 406.26; 407.36; 408.22, 23, 28; 409.18; 415.1. Ἐλλην 213.19
- Ἐλληνικός 142.5; 199.18; 213.13; 229.14; 270.11; 407.15
- Ἐλληνίς 167.*45
- Ἐλωίμ (Iust.) 201.11, 12; 202.32 bis, 38, 40, 44; 203.47, 50; 204.70, 75, 89, 91, 92; 205.95 bis, 99, 100, 102; 206.126, 130, 134, 135, 145; 207.150, 153, 159; 208.174, 177, 182, 186; 208 (27) 4; 209.17, 20; 393.5; 394.12, 18, (22), 26, (27), 29; 395.(38)
- Ἐμπεδοκλῆς 53.6; 62.1, 13; 63 (4) 4, 7; 194.31; 216 (11) 7; 234.7; 279.9, 18; 304.7, 9; 306.40; 307.64, 70; 309.105; 310.111, 118, 131; 311.5; 312 (30) 12, 14, 17, 21, 23; 312 (31) 2; 313.8, 9, 14; 314.35; 382.11, 18
- Ὁ Ἐν γόνασιν 132.22, 25; 132 (48) 1; 133.16, 21; 134.31; 135.71; 185.89, 92
- Ἐνδυμίων 145.*57; 146.62; 180.54
- Ἐπίγονος 342 (7) 3; 403.2
- Ἐπίδαυρος 120.26
- Ἐπίκουρος 53.13; 84.1; 85.23; 383.27, 30
- Ἐρεβος 89.22
- Ἐρετριεύς 60.47
- Ἐριννύες 234 (26) 3, 4, 14, 15
- Ἐριχθόνιος 180.46
- Ἐρμῆς 133.5; 150.(151), 152, 156, 159; 152.184; 156.56. Ἐρμείας 133.8; 153.206. Ἐρμαῖ 150.150. Ἐρμῆς (πλάνης) 101.36; 104.17, 19. Ἐρμῆς τρισμέγιστος 180.43
- Ἐρμογένης 322.9; 336 (17) 1; 337.13, 23; 404 (28) 1
- Ἐρμότιμος 60.46
- Ἐρύθεια 199 (25) 1
- Ἐρυθρὰ θάλασσα 134.46–47; 153.218; 182.21, 24–25, 26; 183.33; 220.11, (12), 14
- Ἐρως 180.53. Ἐρος 89.*19
- Ἐσπερίδες 180.54
- Ἐσσηνοί 364.12; 373.1, 12
- Εὔα 135.4; 183.46; 184.72, 73 bis; 193.7; 202.41, 43; 205.111
- Εὔβοια 98.36
- Εὐϊλάτ 169.91
- Εὐνώ 179.34
- Εὐριπίδης 382.8
- Εὐρύστρατος 66.1
- Εὐρώπη 415.4
- Εὐφορβος 60.*46; 62.*11; 109.94, 95
- Εὐφράτης 169.102; 170.122; 203.54
- Εὐφράτης ὁ Περαιτικός 92 (2) 1; 173 (12) (2); 176.43; 385.*1
- Ἐφέσιος 63 (4) 1; 381.21
- Ζακυνθία ἄσφαλτος 123.14
- Ζάμολξις 61.80; 88 (25) 2
- Ζαράτας 60.48, 55, 61; 230 (23) 4
- Ζησάρ 155.18, 19
- Ζεύς 77.29; 78.50; 88 (26) 2, 4; 90.39; 136 (49) 5; 144.23; 166.40; 228.5; 305.18, 20; 382.13. Ζήνα 120.17. Ζεὺς (πλάνης) 101.38; 102.11; 104.20, 23
- Ζεφυρίνος 342 (7) 6, 13; 349.3; 350.16; 352.64; 353.71
- Ζηλωταί 371.11
- Ζήνων ὁ Ἐλεάτης 72 (12) 1
- Ζήνων ὁ Στωϊκός 53.12; 82.31 bis; 83.3
- Ζυγός 113 (21) 1; 176.38, 39; 236.14
- Ζωδάριον 180.44
- Ζωροάστρις 180.44
- Ἴγησίβουλος 67.1
- Ἴλίας 327.12
- Ἴλιος 153.210
- Ἴλχασαί 341.8; 357.6; 358.(31); 360.12; 363 (17) (2), 9, 12; 404 (29) 2
- Ἰμέρη 89.23
- Ἰρακλεία λίθος 170.110; 187.45; 197.33, 37–38
- Ἰρακλείδης 383.31
- Ἰρακλείτειος 343.4; 349.72
- Ἰράκλειτος 53.6; 63 (4) 1, 10; 182.19; 214.14; 341.4; 342 (7) 2; 343.3, 8; 344.1, 4; 345.1, 7; 346.12; 347.38, 45; 348.53; 381.21
- Ἰρακλέων 211.7; 237.5; 249.28
- Ἰρακλῆς 199 (25) 1; 200.10, 12; 206.136, 139 bis, 144; 207.147; 209.27; 395.30
- Ἰση 305.18, 20; 382.13
- Ἰρόδοτος 134.48; 140.13; 197.48; 199 (24) 13; 199 (25) 1; 200.10, 18; 200 (26) 6
- Ἰρώ 180.55
- Ἰρώδης 174.19; 183.53; 207.149; 385.17; 395.33
- Ἰσαδδαίος 201.15. Ἰσαλδαίος 151.166
- Ἰσαῦ 183.55
- Ἰσίοδος 53.15; 88 (26) 1; 345.7, 9
- Ἰφαιστος 180.45
- Θάλασσα 178.10, 14
- Θαλῆς 53.6; 57 (1) 1; 63 (5) 6; 64.1; 71 (10) 1; 168.78; 363 (17) 9; 381.20, 22
- Θάρρα 406.15
- Θεία 90.*33
- Θέμις 90.33
- Θεοδοτιανοί 319 (36) 5; 402 (24) (1)
- Θεόδοτος ὁ Βυζάντιος 279.16; 318 (35) 1; 401 (23) 1, 9

- Θεόδοτος ὁ τραπεζίτης 319
(36) 2
- Θεόδοτος Montanista 341.
6; 354.97; 404.24
- Θεόφραστος 335.1
- Θέτις 180.54
- Θράκες 157.69, 70
- Θράκιος 88 (25) 3
- Θρασυμήδης 212 (7) 4
- Θράττα 57.11
- Θωμάς 147.102, 109
- Ἰακώβ 158.103; 184.58; 193.
9; 250.11; 295.23; 405 (30)
6, 10bis, 12
- Ἰάκωβος 142.2, 4; 384.13
- Ἰαόνιος 120.*26
- Ἰαπετός 90.32; 178.14
- Ἰάσθας 144.*22
- Ἰασίδης 135.*77
- Ἰασίων 180.*55
- Ἰάφεθ 193.8; 407.7, 11; 408.
22
- Ἰδαῖοι 143.*17; 167.57
- Ἰερεμίας 162.200, 201; 163.
203
- Ἰερουσαλήμ 165.15; 377.
40. Ἰερουσαλήμ ἡ ἄνω
153.219; 240.37; 245.50;
246.16, 17. Ἰερουσαλήμ ἡ
κάτω 162.200
- Ἰησοῦς (Naas.) 142.33; 156.
44, 46; 159.109; 161.(176);
170.123; 172.18; 384 (9) 7.
(Iust.) 207.151, 155, 159;
395.33. (Val.) Ἰησοῦς =
Χριστός 248.13; 249.19,
29; 250.16. Ἰησοῦς = aeon
Καρπός 242.10; 251.23.
(Marc.) 263 (45) 3; 263.9;
269.(17), [18]; 270.1, 9bis;
271 (50) 13; 271 (51) 3; 272.
*16, 17, (18), [19], 20. (Bas.)
298.43; 299.*50, 53; 301.
42, 46, 52; 302.64, 68; 393.
43. (Marcion) 314.30.
(Carpocrates) 314 (32) 2;
315.10, 16, 19. (Cerinthus)
317 (33) 4, *10, 10; 400 (21)
4; 401.11, 12. (Ebionaei)
318 (34) 5, [6]. (Theodot.
Byz.) 318 (35) 6; 401 (23)
*4, 7. (Theodot. trapez.)
319.6. (Cerdon) 320 (37) 3.
- (Doc.) 329.56, 59; 330.67;
396.29. (Callistus) 350.17.
(Elch.) 404.7, (7). Ἰησοῦς
Χριστός 247.36; 320 (37)
3. Χριστός Ἰησοῦς 263
(45) 3; 350.17
- Ἰησοῦς filius Nun 154.230
- Ἰκάριος 180.54
- Ἰλιον 62.12
- Ἰνδικὸς νάφθα 296.33, 37.
Ἰνδικὸν μέλαν 118.71
- Ἰνδοί 53.15; 72 (13) 2; 86.1;
322.16; 415.3
- Ἰνώ 178.*21; 180.50
- Ἰσθάρ 154.9
- Ἰορδάνης 154.227; 155.19;
318 (35) 8; 328.41; 363.4
- Ἰουδαία 227.34; 405.2, 5
- Ἰουδαϊκός 279.14; 315.10;
317 (34) 3; 372.11
- Ἰουδαῖος vel Ἰουδαῖοι 227.
35; 303.17, 20; 304.31; 321.
17; 337.6; 341.11; 351.31,
37; 352.42; 363.19; 363
(18) 1; 370.8; 374.13, 15;
376.1, 3, 25; 377.40, (41);
406.(17)
- Ἰούδας 215.2, 3; 405.6
- Ἰουστίνος ὁ μάρτυς 336
(16) 1
- Ἰουστίνος ὁ γνωστικός 140.
12; 198 (22) 5; 198 (23) 1;
199 (24) 1; 200.19; 201.7;
210.1; 393.1; 395.40
- Ἰππάρχος 102.2
- Ἰππασος 381.20bis
- Ἰπποκράτειος 147.108
- Ἰπποκράτης 147.106
- Ἰππων 53.8; 75 (16) 1
- Ἰσαάκ 193.9; 250.10; 295.
22; 405.(9), (10), 14
- Ἰσίδωρος 286.1, 4
- Ἰσις 148.116, *118; 179.36
- Ἰσραήλ 154.228; 158.84;
183.34; 184.61; 206.121;
208.185bis, 186; 215.2;
240.38; 405.(7). (Iust.) Ἰσ-
ραήλ = Ἐδέμ 201.8; 394.
10
- Ἰταλία 57(2) 4; 61.72; 249.28
- Ἰταλικός 57 (2) 2
- Ἰταλιωτικός 249.28
- Ἰχθύες 114 (26) 1; 176.35;
236.15
- Ἰωάννης 320.16
- Ἰώβ 131.5; 327.10
- Ἴωνες 408.23
- Ἰωσήφ 183.54
- Ἰωσήφ ὁ σύζυγος τῆς Μα-
ρίας 207.151; 314.3; 317.
5; 395.34; 400 (21) 5
- Ἰούαν 408.23
- Κάαθ 405 (30) 11bis
- Κάβριος 144.20
- Καῖν 183.48, 49; 193.7
- Καῖνάν 406.23
- Καῖνιοι 340.1
- Καῖσαρ 313.26; 350.2; 362.
17
- Κάλανος 88.32
- Καλλιόπεια 313.19
- Καλλιστιανοί 356.144
- Κάλλιστος 341.5; 342.10,
13; 349.1, 12; 351.9, 16, 27,
38; 352.50, 55, 59; 353.(67),
69; 354.104; 356.140, 144;
357.4; 358.24, 30; 403.13;
404.25
- Κανά 156.46
- Καπανεύς 180.46
- Καρκαμενάς 201.18
- Καρκίνος 111 (18) 1; 115
(27) 9; 176.38, 39; 236.13
- Καρποκράτης 279.10; 314.
41; 314 (32) 1; 317 (34) 3
- Καρποφόρος 350.1, 2, 6, 7;
351.13, 23, 25, 39, 43; 352.
62
- Καρούστιος 92 (2) 1; 173 (12)
(2); 176.43; 385.1
- Καρφακασημοχείρ 179.29
- Κασσιέπεια 135.1, 3
- Καυίθαν 201.18
- Καυλακαῦ 155.17, 18
- Κέλβης 176.43. Cf. Ἀκεμβής
- Κελεός 180.4; 194.24
- Κελτοί 53.15; 61.81; 88 (25)
1, 5; 415.3
- Κέρδων 279.18; 320 (37) 1;
398 (19) 1
- Κήρινθος 279.12, (17); 317
(33) 1; 317 (34) 2; 318 (35)
4; 400 (21) 1; 401 (22) 2
- Κήτος 136 (49) 5
- Κηφεύς 135.77; 135(49) 1, 3;
136 (50) 8; 178.13
- Κηφισίς λίμνη 143.16

- Κίρκη 221.3
 Κλαζομένιος 67.1; 383.27
 Κλεομένης 341.5; 342 (7) 4, 8; 349 (10) 71; 349 (11) 13; 403.2
 Κλεοπάτρα 179.37
 Κοῖος 90.32
 Κολάρβασος 105 (13) 3; 211.10; 278.14
 Κολοφώνιος 73.1; 382.6
 Κόμοδος 352.47, 52
 Κόρη 179.24. Κόρη = Περσεφόνη 145.60. Κόρη filia Cereris 194.25
 Κορύβας 157.69; 167.47. Κορύβαντες 144.18
 Κουρητες 143.17; 167.58; 179.30
 Κουρίτης 180.44
 Κρείος 90.32
 Κρητική γῆ 121.15
 Κριός 110.19; 175.24; 176.30, (31), 37, 38; 236.13
 Κροίτος 57.12
 Κρόνος 90.35, 38; 166.40; 178.11; 182.9, 10, 12, 13, 25. Κρόνος (πλάνης) 101.39; 102 (9) 9; 104.22
 Κρότων 61.72
 Κύκλωψ 280.5. Κύκλωπες 90.37
 Κύκνος 136 (49) 11
 Κυλλήνη 156.56
 Κυλλήνιος 150.151, 159
 Κυνηκοί 339.6
 Κυνόσουρα 134.49; 135.67
 Κυνοσουρίς 134.43
 Κῦρος 73.1
 Κύων 135.56 bis, 58, 61 bis, 63, 65; 179.36
 Κωκυτός 120.(22)
 Λάθην 201.18
 Λαῖος 180.50
 Λακωνικός 123.14
 Λατῖνοι 415.3
 Λέανδρος 180.55
 Λευί 405 (30) 11 bis
 Λευκανός 382.15
 Λευκάς πέτρα 153.209, 215
 Λεύκιππος 53.8; 72 (12) 1; 72 (13) 1, 4
 Λέων 98.3; 112 (19) 1; 115 (27) 8; 236.14
 Λήδα 180.54; 208.173, 174
 Λήμνος 144.20
 Λίβυς 212 (7) 8; 213 (8) 1; 213 (9) 1; 224.2. Λίβυες 144.*21; 213 (8) 4, 14, 21; 407.14; 415.2
 Λιβύη 212.9; 213.7, 12; 415.4
 Λίνος 140.10; 194.20
 Λουκιανός 279.20; 320 (37) 7
 Λύκειον 82.30, 34
 Λύρα 132.2; 133.4, 6, 8, 13, 17; 185.88
 Λύσις 61.79
 Μαδιάμ 154.11
 Μακεδών 88.30; 98.22
 Μαξιμίλλα 322.14; 338.2; 402 (25) 1
 Μαραθών 98.33
 Μαρία 142.34; 207.151; 248.13; 249.24; 250.38, 40; 251.17, 20, 25; 271 (51) 6; 298.43, 47; 317.5; 325.*12, [13]; 393.43; 395 (15) 34; 395 (16) 8; 400 (21) 5. Μαριάμ 328.38
 Μαριάμ ἡ ζητούμενη 154.9
 Μαριάμμη 142.2, 3. Μαριάμνη 384.13
 Μαρκία 352.46, 52, 58
 Μαρκίων 279.8, 19, 20, (22); 304.1; 311.1.(6); 312 (30) 9; 312 (31) 1; 313.21; 314.34; 320 (37) 5; 320 (38) 2; 322.8; 336 (16) 4; 398 (18) 4; 398 (19) 1; 400.13
 Μαρκωνιστής 312.*4
 Μάρκος (evangelista) 311.4, 5
 Μάρκος (gnosticus) 211.10; 256.1, 15; 259.10, 16; 262.26; 263 (44) 8; 263 (45) 5; 278.14
 Ματθίας 286.2, 5; 287.25
 Μεγάλη θεός 194.27; 195.40
 Μέγαρα: Μεγαροί 81.*9
 Μελέαγρος 180.47
 Μελικέρτης 178.21
 Μελίτη 74.*18
 Μελχισεδέκ 319 (36) 3; 402 (24) 2
 Μένανδρος 279.*6; 302.3
 Μενέλαος 108.80, 82; 109.94 bis, 95
 Μεσοποταμία 158.103, 105 bis; 405.1, 8
 Μεστραεΐμ 407.*13
 Μεταπόντιος 381.21
 Μέτων 311.*5
 Μήδεα 179.33
 Μήν 155.22; 167.45; 180.42
 Μήνη 124.*28
 Μήτηρ (= 'Ρέα) τῶν θεῶν 146.64. Μήτηρ μεγάλη 168.64
 Μητροδωρος 74.12
 Μιλήσιος 57 (1) 1; 64.2; 66.1; 168.78; 381.20
 Μίσυρ (?) 180.41
 Μιχαήλ 201.15
 Μνημοσύνη 88 (26) 4 bis; 90.33
 Μοίραι 180.49
 Μονόιμος 322.6; 330 (11) 10; 330 (11) 1; 335.1, 17; 397.*1; 398.27
 Μοντανός 322.13; 338.4; 402 (25) 1, 3; 402 (26) 2
 Μορμώ 124.28
 Μούσα 313.14, 16. Μούσαι 88 (26) 2 bis, 6; 89.13
 Μουσαῖος 140.10; 194.20
 Μυθῶν 180.*39
 Μωσῆς 132.26; 154.10; 183.41, 42, 43, 45; 193.4; 202.22, 29, 41; 206.120, 123; 214.10, 11, 14; 218 (13) 10; 218 (14) 1, 12; 219.32; 220.5, 16; 225.1; 266.8; 278 (55) 5; 289.17; 295.12, 22; 320 (37) 2; 320 (38) 4; 334.40, 42; 363.2; 375.18; 394.16; 397.3; 400 (20) (6). Μωϋσῆς 161.161; 183.32, 34; 184.63, 64, 66; 185.14; 202.29; 203.51, 55; 214.9; 240.36; 244.42; 250.10; 324.27; 326.42, 44; 327.2; 331.1, 10, 18; 396.24; 397.12, 19; 401 (22) 3; 412.49
 Νάας 201.17; 202.28; 205.98, 108, (110), 111; 206.(122), 131; 207.160, 161; 208.175; 209.21
 Ναασσηνοί 140.3; 141.16; 168.71; 173 (11) 1; 384 (9) 2

- Ναβουχοδονόσορ 215.36
 Ναζαρέτ 207.151
 Νάρκισσος 180.53
 Ναχώρ 406.15
 Νεβρώδ 184.59. Νεβρών
 178.*21
 Νεῖλος 68.19; 144.23
 Νῆσις 305.19, 22, 26; 382.
 14
 Νικόλαος 319 (36) 12
 Νοαχίται 340.*2
 Νοητιανοί 338.16; 340.24;
 402 (26) 1
 Νοητός 341.3, 5; 342 (7) 1;
 343.*10; 347.37, 44, 46; 402
 (26) 5; 403.1; 404.23
 Νύμφαι 90.28
 Νύξ 89.22, 23
 Νῶε 355.117; 406.(18), 24;
 407 (30) 36; 407 (31) 6, 18
 Ξενοφάνης 53.8; 73.1; 74.
 14; 381.23; 382.6
 Ὀδυσσεύς 108.87, 88, 89, 90;
 109.8; 280.6, 10
 Οἰνώνη 180.39
 Ὀκελλος 382.*15
 Ὀλυμπιάς 179.37
 Ὀλυμπος 88 (26) 6; 89.12, 17
 Ὀμηρος 152.198; 154.2;
 195.46, 51; 345.26; 381.2
 Ὀμφάλη 180.47; 206.143;
 395.31
 Ὀρδομένης 73.1
 Ὀρνις 136 (49) 11
 Ὀρφεύς 140.10; 194.21, 23
 Ὀσιρις 148.118 bis; 167.44;
 179.33
 Ὀστάνης 180.43
 Οὐ 179.24
 Οὐαλεντίνος 138.48, 51;
 139.78; 211.5; 228.18; 229.
 21, 24; 229 (21) 1, 5, 9; 229
 (22) 6; 230 (22) 9; 237 (29)
 2, 5, 12; 239.8; 246.1; 251.1;
 252.23, 26, 29; 254.44; 259.
 8, 11; 278 (55) 1, 15; 322.8;
 336 (16) 3; 390.1; 391.22;
 398 (18) 1
 Οὐδέτωρ 352.48, 59
 Οὐρανός 77.29; 89.25; 90.31
 Οὐά 179.25
 Οὐάβ 179.25
 Ὀφιοῦχος 133.24; 134.33;
 135.73; 185.93
 Ὀφρις 133.23, 25; 185.92, 94
 Ὀφίται 340.19
 Παδουήλ 180.*47
 Παλαιστίνη 405.2
 Πάν 168.61
 Πάπας 159.114, 116; 167.48
 Παρθένος 98.3; 99 (6) 6; 112
 (20) 1; 115 (27) 9; 176.34;
 236.14
 Παρθία 357.5
 Πάρθοι 362.*18
 Πάρις 108.(81), 81; 180.53
 Παρμενίδης 53.7; 71 (11) 1
 Πάρρος 74.18
 Πατρόκαλος(?) 107.*63
 Πάτροκλος 107.39, 42, 46,
 48; 108.69 bis
 Παῦλος 147.93; 159.132;
 311.3; 314.31; 315.18; 339.
 7, 16
 Πελασγός 144.19
 Πελιάδες 180.51
 Πελλήνη 144.*21
 Πελοπόννησος 69.*28
 Περάται 140.7; 177.(58); 181
 (15) 1; 181 (16) 1; 385.1;
 386.30
 Περαιτικός 92 (2) 1; 93 (2)
 *12, 19; 173 (12) 1, (2); 176.
 42, 43; 177.66, *67; 185.1;
 188 (18) 1; 385.1
 Πέργαμος 120.26
 Περιπατητικός 82.34; 196.4
 Περίπατος 281 (15) 8; 287.21
 Πέρσαι 127 (43) 14; 197.41,
 49
 Περσεύς 135.2, 4; 136 (49)
 8 bis
 Περσεφόνη 145.60; 164.
 226, 228. Φερσεφόνηα
 120.24
 Πετόσιρις 180.44
 Πέτρος 228.12; 315.18
 Πηνελόπη 150.161
 Πιερία 88 (26) 6
 Πιλᾶτος 316.44
 Πισκίνη πουπλική 350.5
 Πλαγκταί 280.*5
 Πλάτων 53.9, 11; 70.48; 75
 (17) 3; 75 (18) 3; 76 (18) 4,
 6; 76 (19) [1]; 81.99; 81
 (20) 13 bis, 14; 82.19, 24;
 98.24; 102 (10) 9; 103.[17],
 (20); 215.28; 229 (21) 2, 7;
 229 (22) 1, 4; 230 (22) 9;
 234.26; 234 (26) 8; 236.5;
 237 (29) 2, 6; 251.3; 252.21,
 24, 25, (27), 30; 290.49; 337.
 12; 363 (17) 10; 383.33
 Πλατωνικός 77.17; 102.3;
 103.16; 211.6; 229 (21) 2, 4;
 237 (29) 4
 Πλούταρχος 194.30
 Ποικίλη στοά 82.31
 Πολυδεύκης 108.85, 86, 87
 Πολυκράτης 57 (2) 3
 Ποντικός 304.1; 383.31; 398
 (19) 1
 Πόντος 90.30
 Πόρτος 351.11
 Ποσειδών 178.20
 Πραξιάδης 64.1
 Πραξιθέα 180.*41
 Πρέπων 312.4; 313.7
 Πρίαμος 180.50
 Πριάπος 207.167, 168
 Πρισκίλλα 322.13; 338.2;
 402 (25) 1
 Πρόκνη 180.50
 Προμηθεύς 178.13
 Πρωτεύς 162.187
 Πτολεμαῖος (astronomus)
 105 (12) 2, 10
 Πτολεμαῖος ὁ Ἄρσινῆς
 179.37
 Πτολεμαῖος (gnosticus)
 211.7; 237.5; 249.29; 254.
 1; 255.24
 Πυθαγόρας 53.6; 57 (2) 2, 3;
 59.32; 60.47, 48; 61.75, 80,
 82; 62.11; 63 (5) 5; 88 (25)
 3 bis; 137.4, 8; 138.35; 229
 (21) 3, 6; 230 (22) 7, 9; 230
 (23) 1, 4, 6, 8, 9; 231.1;
 233, 21, 22; 234 (26) 1; 234
 (27) 1; 235.5; 237 (29) 1, 6;
 272.6; 335.15; 363 (17) 2, 9;
 372.11
 Πυθαγόρειος 61.78, 81; 88
 (25) 1; 105 (13) 5; 211.11;
 229 (21) 4 bis; 235.5, 11;
 236.1, 3; 238.18; 251.2;
 272.4; 278.11; 359.8, 10
 Πυθαγορικός 88 (25) 6; 175.
 26; 211.6; 229 (21) 1; 230.

- 16; 231.4; 232.4; 237 (29) 4,
12; 246.10
Πυθαγοριστής 61.78
Πυρόεις (πλάνης) 101.37;
102.13
Πύρρος 60.46
Πύρρων 53.14; 85.2
Πυρρώνειοι 85.2
Ῥαγαύ 406.(16)
Ῥαρία 144.*19
Ῥαφαήλ 180.47
Ῥαχήλ 162.198
Ῥέα 90.39; 146.75; 166.41;
167.42; 179.38. Ῥεῖα 90.
33; 167.55
Ῥηγίνος 75 (16) 1
Ῥωμαῖοι 351.34
Ῥώμη 228.11; 342 (7) 3; 350.
29; 351.20; 357.4
Σαβαώθ 215.2
Σαβέλλιος 349.9; 353.72,78;
354.97
Σαδδουκαῖοι 364.12; 375.1,
14, 19; 376.21
Σαήλ 201.18
Σάλα 406.23
Σαλαμῖς 98.33
Σαμάρεια 212 (7) 1; 227.36;
228.9; 375.15
Σάμιος 57 (2) 2, 3; 60,46; 101.
30; 230 (22) 7
Σαμόθρακες 156.50, 52, 54;
167.46
Σαούλ 170.127
Σαρδονία 352.45, 49, 54
Σαρπηδών 108.68, 73
Σατάν 201.18
Σατανᾶς 304.26, 29; 316.30
Σατορνείλος 279.5; 302.1;
304.31
Σαυλασαῦ 155.17, 18
Σειρήνες 280.5, 8, 12, 16
Σεκοῦνδος 211.7; 254.1
Σελήνη 146.62
Σεπφώρα 154.10
Σερούχ 406.15
Σήθ 193.7; 198 (22) 3
Σηθιανοί 140.9; 188 (19) 1;
193.2; 195.35, 39, 46, 52;
196.4; 197.50; 198 (22) 1, 4;
386.1; 389.65
Σήμ 193.8; 406.24; 407.7, 11
Σῆρες 357.5
Σίβυλλα 182.4
Σιδόνιοι 134.44 bis
Σικάριοι 371.11
Σικελία 312.8
Σικελιωτικός 280.4
Σίμων 137.18; 138.48, 50;
139.78; 210.7; 211.3; 212
(7) 1, 3, 10; 213 (9) 1, 4; 214.
5, 9, 15, 22; 216 (11) 1; 218.
4, 14; 222.1; 224.2, 5; 225.1;
226.22; 227.40; 228.4, 7, 8,
18; 229.21, 23; 320 (37) 2;
389.1; 390.26
Σινᾶ 363.3
Σινωπῖς 118 (29) 3
Σιών 152.195, (197)
Σκορπίος 113 (22) 1; 236.14
Σκύθης 200.16
Σκυθία 199 (25) 2
Σκύλλα 280.5
Σμυρναῖος 342 (7) 1; 403.1
Σοβιαί 357.7
Σοκλάν 179.32
Σόλων 229 (22) *2; 363 (17) 9
Σουριήλ 180.47
Σταγειρίτης 281 (14) 3
Στέφανος 132.2; 133.14, 18,
19, 23, 24, 25, 27; 134.34;
185.88, 94
Στησίχορος 226.11
Στίλβων (πλάνης) 102.16
Στοά 372.11
Στύξ 182.16; 195.49
Στωϊκοί 53.12; 62.5; 82.32;
83.1; 84.20; 381.17
Συράκουσαι 74.16
Συρακούσιοι 74.1
Συρία 302.2; 357.3
Σωκράτης 53.9 bis; 63 (5) 8;
71 (10) 2; 75 (17) 3; 75 (18)
1; 252.22; 282 (18) 6; 322.9
Σωκρατικός 337.12
Ταγαβενά 86.5
Τάρταρος 120.20; 178.13;
415.11. Τάρταρα 89.18
Τατιανός 322.8; 336 (16) 1,
6; 398 (18) 1
Ταῦρος 110.1; 175.24; 176.
31; 236.13
Τηθύς 90.34; 381.*3
Τιβέριος 313.25
Τίγρις 169.96; 197.41; 203.54
Τιθωνός 180.54
Τίμαιος 229 (21) 2, 3; 229
(22) 1
Τοξότης 98.30; 113 (23) 1;
176.34; 236.14
Τραϊανός 358.17; 362.17
Τρίκχη 120.*25
Τριπτόλεμος 180.41; 194.24
Τρισμέγιστος cf. Ἐρμῆς
Τροία 98.35
Τρωϊκός 60,45 bis; 226.7
Τύρος 226.16
Τυρρηνικός κηρός 118.67;
122.15; 126 (41) 3
Τυφωνικός 178.19
Υάκινθος 352.53, 57
Υδροχόος 98.35, 38; 114
(25) 1; 236.14
Υπερίων 90.32
Φαίδων 290.49
Φάλεκ 400.(16), (17)
Φάος (i. q. Φάνης) 195.34,
35, 37
Φαραώθ 201.18
Φαρισαῖοι 364.12; 374.14;
375.1, 14
Φεισών 169.90; 203.54, 62
Φερσεφόνη cf. Περσε-
φόνη
Φικόλα 195.*34, 36
Φιλουμένη 321.8; 400.8
Φλεγραῖος 144.21
Φλεγυάς 180.*46
Φλειάσιοι 195.*40
Φλειοῦς 194.*25, *26
Φοῖβειος 167.59
Φοῖβη 90.34
Φοίνικες 134.45 bis, 46
Φοινίκη 162.200; 226.16
Φουδ 407.13
Φουσκαιανός 350.29; 351.33,
*37, 40
Φρη 116.11, 28
Φρύγες 147.99; 148.112;
157.70; 159.114, 121, 129;
161.167, 179; 162.190, 193;
163.207, 208; 165.1, 9, 12;
167.48. Φρύγες (gnostici)
322.13; 338.1; 402 (25) 1
Φρύγιος 143.17
Χαλδαϊκός 93 (3) (1), 7; 99
(7) 12; 177.57, 66

- Χαλδαῖος vel Χαλδαῖοι 60. 48; 93 (2) 8, 13; 94.14, 20, 33; 95.52; 96.12, 14, 17, 28; 97.1,7; 98.25,29; 99.2; 144. 26; 175.15; 380 (5) 7; 406. 26; 407.35; 408.21, 28; 415.2
 Χάμ 193.8; 407.7, 11, 12
 Χαναανίτις 405.3, 14
 Χανάν 407.*12
 Χαναναῖοι 407.13
 Χάος 89.15,22 (Hesiodus).— Cf. Χάος
 Χαρράν 405.2
 Χάρυβδις 280.5
 Χορζάρ 178.19
 Χούς 407.13
 Χριστιανός 130 (45) 7; 170. 124; 237 (29) 4; 316.(29); 339.6; 351.36; 352.41; 354. 103
 Χριστός (H) 143.7, 12; 147. 105; 173 (12) 3; 174 (13) 20; 177.59, 68; 214.5; 228.18; 229.15; 230 (22) 10 bis; 272.6; 278.12; 280.16; 281 (14) 3; 286.43; 304.6; 314. 38; 322.10; 339.2; 341.4; 343.6, 11; 347.38; 350.17; 355.125; 377.32; 416.19; 417.27. (Gnosticus anonymus) 134.32. (Naas.) 151. 179, 180. (Per.) 174.20, 28; 385.18; 386.24. (Val.) 247. 36, 37; 249.33; 251.(20); 391.16. (Aeon) 241.10, 13, 16; 242.33, 36, 38; 243.11, 18, 21; 251.18. (Marc.) 263 (45) 3; 269.20; 270.25; 272. 19. (Saturnilus) 303.19. (Carpocrates) 315.13; 316. 44. (Cerinthus) 317.8, 10, 11; 401 (21) 9, 11, 12. (Ebionaei) 317 (34) 2; 318 (34) 6, 8; 401 (22) 2. (Theodot. Byz.) 318 (35) 4, 9, 11; 319 (35) 12; 401 (23) 2, 7, 9. (Theodot. trapez.) 319 (36) 4 bis, 6; 402 (24) 4. (Cerdon) 320 (37) 3, 4. (Apelles) 321.10; 400 (20) 4, 7, 9. (Hermogenes) 337. 14. (Phryges) 338 (19) 11, 13; 402 (25) 4. (Elch.) 359. 4; 404 (29) 5. (Marcion) 399.12. Χριστός (Marc.) 269.*19, *22. Χριστοί (Val.) 251.22. (Ebionaei) 318 (34) 9. Χριστός = Messias 376.23; 377.45. Χριστός Ἰησοῦς 263 (45) 3; 350.17. Ἰησοῦς Χριστός 247.36; 320 (37) 3
 Χρῶσιππος 53.12; 83.2
 Ὠάννης 144.*25
 Ὠγύγης 406.27
 Ὠκεανός 90.31; 153.209, 212, 214; 158.106; 330 (12) 3, 4; 381.3

INDEX VERBORUM POTIORUM

A

ἀβασίλευτος 154.8; 161.164	ἄγαλμα 149.142; 156.54,57	255.32; 261.*44; 303.*16;
ἄβατος 330 (11) 3	ἀγανακτέω 351.38; 377.*30	306.*41; 310.124; 314.
ἀβουλήτως 287.*7; 331.*8,	ἀγαπάω 192.100; 215.3; 221.	*29; 314 (32) *2; 315.*6;
13	6; 238.27; 293.27; 335.7	325.*15; 330 (12) *6; 348.
ἄβυσσικός 177.3	ἀγάπη 227.26; 238.26,27 bis.	*52; 385.9, 22; 389.11, 19,
ἀγαθηφόρος 150.147	- Ἀγάπη (Val.) 240.19	20; 393.2; 395.11; 402 (26)
ἀγαθοποιέω 176.47	ἀγαπητοί 136.4; 209.26;	4; 403.8. - Ἀγέννητος
ἀγαθοποιός 111 (16) 10; 113	350.*25	(Val.) 255.19
(21) 6; 113 (23) 3; 114 (24)	ἀγγεῖον 139.66, 70 bis; 291.	ἀγήρατος 180.51. - Ἀγήρα-
5; 128.40; 129.59; 129 (44)	71, 72	τος (Val.) 239.*13
1, 2; 176.48	ἀγγελικός 142.36, 37; 384.9,	ἀγήρων 64.4
ἀγαθός 78.35, 44 bis, 51; 80.	10; 400 (21) 3	ἀγιάζω 227.27
93; 92 (2) 3; 93.4; 136.13;	ἄγγελος 159.133; 205.98,	ἄγιος 56.50; 149.142; 172.
161.161; 168.80; 177.60,	103; 206.(121); 207.159;	28. - ἄγιος ἀγίω
61; 257.7; 303.23, 25; 309.	271.4; 287.3; 304.30; 328.	κολλητός 227.26. - ἄγια
105; 310.127; 352.47; 372.	37; 357.7; 411.29; 413.73.	ἀγίων 268.7. - ἄγιοι γρα-
21; 375.9. - τὸ ἀγαθόν 80.	- ἄγγελοι 166.24; 184.74;	φαί 56.49; 140.7, 12; 154.
84; 81.97; 150.147; 345.6;	201.14, 15, 16, 19; 202.21,	3; 198 (23) 1; 279.9; 322.
346.11; 375.3; 412.37.	24, 25, 27, 28, 32; 203.53,	15. - Ἄγιον πνεῦμα: (H)
(Per.) 173 (12) 8, 11, [12];	55, 63; 204.73, 80, 90; 205.	55.34, 42; 320.15; 323.9;
385.7, (10). (Empedocles)	104, 106, 109; 206.136,	377.37. (Sim.) 227.36.
310.132; 313.11. (Mar-	138, 142; 226.14; 227.30,	(Val.) 241.11, 13, 16; 242.
cion) 311.2; 312 (30) 9; 312	33, 38, 43; 246.15; 261.45;	*36, 38; 243.12, 15; 248.
(31) 1; 313.24, 26; 314.31.	279.6, 10; 302.4, 5; 303.6,	14; 249.20, 23; 250.37;
(Prepon) 313.7. - τὰ ἀγα-	11, 18, 22; 304.29; 314.1;	251.23, 24; 391.(16).
θά 79.56, 57, 58, 59; 82.19,	316.37; 320 (38) 6; 360.10;	(Marc.) 271.4. (Bas.) 290.
20, 22, 26; 205.116. - Ἄγα-	361.29; 362.19; 376.6, 22;	50; 291.55, 63, 72; 292.77;
θὸς (θεός): (Naas.) 149.	394.13, (14), (15); 400 (20)	292 (23) 2, 7; 296.39; 297.
132; 164.237. (Iust.) 199	6; 410.16; 415.13	9; 298.44; 300.33; 301.38;
(23), 23; 199 (24) *3, *4,	ἄγγος 291.69	392.18, 24. (Elch.) 358.14;
*8; 200.2; 204.81, 82, 83,	ἄγγρίζω 362.19	360.10; 361.29. (Theodot.
86, 92; 205.117; 206.121;	ἀγγέλη 131.16	Byz.) 401 (23) 5
207.(154), 157, 158, 163,	ἀγέννητος 71 (11) *2; 76.*13;	ἀγλαός 369.(18)
166, 167; 208.187; 208 (27)	77.*14, *23; 78.36; 166.	ἀγνεύω 360.7
3, 4; 209.7, 8, 9, 15; 393.3;	*24; 336 (17) 2; 344.2, 15;	ἀγνίζομαι 366.6
394.24; 395.37. (Marcion)	404 (28) (2)	ἀγνοέω 94.32; 95.39; 105
304.3; 312.13, 15; 314.32,	ἀγεννησία 174.*17, 29; 239.	(12) 4; 117.58; 155.20;
33; 398 (19) 2, 3; 399.4, 12.	5; 306.46; 385.15; 386.	182.22; 228.8; 240.28;
(Cerdon) 320 (37) 5.	24	245.8; 248.44; 248 (35) 6;
(Apelles) 320 (38) 2; 321.	ἀγέννητος 127.22; 161.165;	263 (45) 9; 276.(62); 293.
11, 25; 400 (20) (3). (H)	173.11; 174.25, 35; 181.5;	20; 317 (33) 3; 326.31; 332.
412.37; 414.84; 417.31	191.74; 200.1; 216 (12) 3;	13; 348.56; 392.31; 396.
ἀγαθωσύνη 110.29	217.12, 13; 222.21, 27; 222	18; 400 (21) 4; 409.19
ἀγαλλιάομαι 301.40	(17) 3, 9; 224.*3; 230.1;	ἄγνοια 63 (4) 2; 80.84; 208.
	237.8; 238.22; 239.42;	188; 241.1; 287.*22; 296.
	240.28, 31, *32; 254.*9;	6; 299.6; 300.17, 20

- ἀγνωσία 178.11, 20; 179.23, 27, 30, 32, 35, 38; 180.40, 42, 45, 49, 52; 185.86
 ἄγνωστος 94.37; 138.54; 149.138; 170.3; 328.34; 345.19, 21; 408.26. – ἄγνωστος πατήρ 200 (26) (4); 302.3; 317.*9; 320 (37) 4; 393.5; 401 (21) 9
 ἀγοράζω 365.9
 ἄγρα 131.19
 ἀγράμματος 349.3
 ἄγραφος 118.62
 ἀγρευτής 131.15
 ἄγριος 336 (17) 5, 9
 ἀγροικός 111 (16) 7
 ἄγυιὰ 149.145
 ἄγχουσα 118.72
 ἄγω 54.7; 55.45; 81.2; 109.3; 121.4; 134.38, 50; 164.227; 173 (12) 3; 187.47, 48; 190.53; 199 (24) 8; 199 (25) 2; 258.14; 309.109; 340.(25); 349.4; 358.32; 364.16; 373.8
 ἀγώγιμον 228.2
 ἀγών 238.18; 342 (6) 1, 2; 363.21
 ἀγωνίζομαι 98.32; 109.104
 ἀδάρκη 119 (30) 5
 ἀδελφή 223.13; 360.3
 ἀδελφός 183.54; 323.6; 324.45; 329.63. – = Iacobus 142.2; 384.13. – = Christiani 349.6; 350.6; 351.22
 ἄδηλος 66.5; 178.12
 ἀδιαίρετος 74.3; 127.20; 128.30; 312.23; 324.*37; 331.16; 344.1; 353.82; 403.(18)
 ἀδιαλείπτως 88(26)3; 203.67
 ἀδιάυλος 120.*21
 ἀδιάφθορος 232.3
 ἀδιαφορία 319 (36) 14
 ἀδικέω 310.125; 361.32; 368.13 bis
 ἀδίκημα 193.18; 197.30
 ἀδικία 80.84; 129.59
 ἄδικος 78.52; 113(21)7; 283.29; 373.13; 374.26
 ἀδίστακτος 406.21
 ἄδοξος 328.34
 ἀδρανής 91.51; 303.10; 395.38
 ἄδρομερής 54.6; 259.3
 ἄδύναμος 189.28; 387.25
 ἄδύνατος 103.27; 117.33; 237.13; 283.*30; 299.11; 300.18. – ἄδυνάτως 336 (17) 2; 390.4; 404 (28) 3
 ἄδυτον 62.85; 363 (17) 6
 ἄδω 136.13; 166.38; 171.*5; 280.9
 αἰεὶ 66.6; 72 (12) 2; 72 (13) 5; 77.18, 20; 87.12; 137.9; 162.181, 195; 180.51; 181.16; 185.8; 188 (18) 2; 203.58, [66]; 226.6; 232.2; 237.18; 256.34; 259.4, 20; 262.22; 305.26; 306.33, 46, 51; 310.116, 127; 316.34; 327.3, (8); 336 (17) 4 ter, (5), 5; 344.7, 8; 349.5; 353.67; 365 (19) 8; 369.(19); 373.14; 374.26; 376.9; 396.25; 404.9; 415.13. – αἰεὶ 153.213
 αἰεῖσως 122.28
 αἰεκίνητος 177.5
 αἰεκλαυστος 120.*20
 Ἀείνους (Val.) 240.*19
 αἰεπόλος 162.181
 ἀένας 59.*33; 138.*36; 231.*19; 246.2. – ἀέννας 415.12
 ἀετός 113 (24) 2; 131.14; 208.175 bis; 292.79
 ἄζυγος 237.13; 238.19; 240.26; 255.22
 ἄζυμος 334.34
 ἀηδής 232.22
 ἄηρ 60.58; 64.13; 65.22; 66.1, 4, 9 bis, 13, 15; 67.24, 30; 68.13; 69.32, 39, 42; 70.6,(9), 14; 73 (14) 9; 76 (19) 5; 82.17; 83.13; 88.34; 95(4); 123.16, 18, 19; 124 (36) 1; 127 (43) 15; 169.99; 178.8 (τῶν ἄερων); 179.29, (29); 180.48, 55; 218 (13) 12; 224.13; 253.35, 36; 254.40, 41; 276.1; 291.62; 294.13; 305.14, 21; 306.48; 307.54; 309.100; 310.124; 326.43, 44, 46, 47, 49, 50; 333.4, 7; 380 (6) 10; 381.18, 22; 383.25, 35; 397.7, (14), 17; 408.3
 ἀθάνατος 77.32; 142.27; 154.222; 162.195; 168.78; 184.74; 237.21; 306.40; 308.76; 310.124; 331.20; 344.2; 346.24, 25; 348.53; 372.2; 402 (26) 5; 403.9; 409.10; 416.17; 417.23. – ἀθάνατος ψυχῆ 60.44; 78.42; 82.15, 27; 83.12; 234.25; 234 (26) 14; 244.49; 299.8; 372.3; 374.25
 ἀθελήτως 288.9
 ἀθέμιτος 54.9; 371.6
 ἄθεος 54.8; 56.47; 314.36; 342 (7) 4; 343.7; 359.18
 ἀθετέω 361.32
 ἄθηλος 237.*12; 238.*19
 ἀθλητής 56.60
 ἄθλον 206.139
 ἀθροίζω 65.23; 72 (12) 5; 73 (14) 8; 107.44; 232.29, 30; 237.19
 ἄθροισμα 107.47
 ἀθρόος 326.29; 327.[19]
 ἀθυμέω 414.89
 αἰδέομαι 54.12; 105 (13) 9; 226.21; 323.4; 343.16; 353.77; 354.98; 377.29
 αἰδίος 64.4, 7; 71 (11) 1; 72 (11) 5; 73 (14) 6; 77.22; 82.28; 84.9; 233.8; 285.33; 330 (12) 7. – τὸ αἰδίων 277.3
 αἰδοῖα 87.28; 263 (44) 7
 αἰθέριος 148.*119, *121; 179.35; 293.31; 294.12, 14; 309.91
 αἰθήρ 68.11, 22; 128.42; 180.55; 216 (11) 9 bis; 294.*13; 309.94, 98, *102; 382.*8, 10. – Αἰθήρ 89.23
 αἰθήρη 253.36; 254.41
 αἰκίζω 371.13; 372.22
 αἶμα 85.20; 124.25, 27; 219.39, 43; 220.13; 223.19, 21, 24; 334.42. – αἶματα 183.51; 214.6, 20
 αἰμάσσω 183.50
 αἱματώδης 110.3; 118.70, 72; 256.7
 αἰνιγμα 54.7; 234 (26) 2
 αἰνισσομαι 218.5
 αἶνος 376.9
 αἰξ 119(31)1; 136.15; 161.180

- αἰπόλος 161.179; 162.191; 167.50
- αἰρεσιάρχης 56.68; 109.9; 126 (42) 3; 127 (42) 12; 130 (46) 4; 136 (50) 12; 141.8; 234 (27) 3; 380 (6) 2; 384 (8) 4; 409.20
- αἵρεσις 53.(1), 2; 56.56, 57, 66; 57 (2) 4; 85.1; 86.1; 88 (25) 7; 92.(1); 93 (2) 6, 15; 105 (13) 2; 130 (45) 4, 11; 130 (46) 3; 137.1; 138.55; 140.1, 2, 6; 141.7, 19; 173 (11) 5; 173 (12) (1); 176.43; 181 (15) 2; 185.1; 188 (18) 1; 199.19; 209.25; 211.(1), 2; 212 (6) 4; 229 (21) 1, 14; 237.3; 251.1; 259.15; 279.1, 2, 4; 304.10; 312 (30) 7; 312 (31) 1, 5; 314 (34) 36; 318 (55) 1; 322.(1), 2; 329.58; 330 (11) 2; 338.16; 339 (19) 19; 339 (20) 18; 340.19, *24; 341.(1), 2, 6 bis; 342 (6) 1, 3; 342 (7) 2, 11; 343.5; 347.38, 45; 349.1; 350.28; 353.80; 354.106; 359 (13) 36; 359 (14) 3; 363 (17) 22; 363 (18) 7; 365 (19) 3; 368.1; 375.15; 378.13; 379.(1), 2, 4; 380 (5) 1; 401 (23) 1; 402 (25) 2; 402 (26) 1; 403.2, 13, 14; 404 (29) 1; 409.21
- αἰρετιζῶ 375.20
- αἰρετικός 54.3; 91.47; 99.*15; 109.12; 132.24; 136 (50) 12; 139.80; 210.*2; 236.2; 280 (13) 2, 14; 321.(28); 378.3; 380.13; 415.8. – αἰρετικώτερος 338.1
- αἰρετιστής 364.11; 365 (20) 2
- αἰρέω 193.15, 16; 321.8; 347.46; 356.129; 375.3
- αἶρω 67.*24; 189.35; 248.12
- αἶσα 216 (12) *2
- αἰσθάνομαι 69.24
- αἰσθησις 96.24; 215.31; 220.2, 4; 221 (16) 17; 232.12, 17, 18; 287.3; 376.10
- αἰσθητικός 73 (14) 8; 283.24
- αἰσθητός 74.4; 85.5; 215.29, 33; 231.2, (5), 10; 232.14, 15, 20; 236.11; 287.*2. – αἰσθητῶς 231.5
- αἰσχροκερδής 342 (7) 7
- αἰσχύνη (= αἰδοῖα) 61.70; 148.*118; 150.155; 156.56; 194.33; 323.15; 366.5
- αἰσχύνομαι 54.8; 122.24; 393.53
- αἰσχυντηρός 114 (25) 5
- αἰτέω 116.29
- αἰτητής 112 (19) 8
- αἰτία 60.61; 95.47; 121.15; 128.53; 135.67; 145.50; 147.91; 149.128; 174.19; 175.16; 180.48, 51; 204.69; 237.9; 340.24; 359.16; 396.14; 409.15, 18
- αἴτιος 57.9; 60.49; 88 (25) 2, 4; 127.9; 141.13; 150.157; 181.5, 8; 182.12; 190.66; 208.171; 218 (13) 10; 227.42; 285.28; 301.39; 319 (36) 12; 320 (38) 5; 346.28; 347.33; 374.23; 388.*44. – τὸ αἴτιον 72 (11) 4; 304.8; 305.23, 27; 306.35; 307.63; 371.18; 410.4
- αἰχμάλωτος 87.27; 142.38; 384.11
- αἰών = *aeum* 99 (7) 10; 177.2; 202.42; 218 (14) 8, 11; 278 (55) 7; 306.36; 308.77; 344.2 (?), 12. – = *aeon* (H) 92 (2) 3; 137.2; 177.60. (Ev. Thomae) 147.105. (Naas.) 142.27; 164.243 (Αἰὼν Αἰώνων); 166.23; 172.25. (Sim.) 219.27; 222.(6), 6; 224 (17) 35, [35]; 224 (18) 7. (Val.) 229.21; 238.31, 37; 239.(41); 239 (30) *7, 9, 14; 240.22, 23, 25; 241.[3], 4, 5 bis, 9, 13, 14, 16, 19, 20, 21, 22, 24, 25; 242 (31) 30, 34, 40; 242 (32) 2, 4, 5, 7; 243.19, 28; 246.8, 9; 248.40; 250.3, 9; 252.25, 27; 254 (37) 44; 254 (38) 4, 12; 278 (55) 7; 390.12. (Marc.) 261.1, 44; 262.28; 263 (45) 11; 271 (51) 14; 274.(33); 275.44; 277.19. (Doc.) 324.26, 29, 31, 32, 35, 36; 325.6, 7, (9), 11, 16, 18, 19, (23); 326.28, 29, 33, 37, 39; 327.16, 19, [19]; 328.*32, *33, 33; 329.52, 54, 55; 395.2, 3, 6, *8, 12; 396.16, 21, (30). (Tatian.) 336 (16) 3; 398 (18) 2
- αἰώνιος 78.52; 146.65, 71; 153.207; 202.39; 243.25; 324.47; 325.21; 327.4, (19); 328.32; 329.53, 57 bis; 347.34; 396.16. – δι' αἰῶνος αἰώνιος 344.12. – τὸ αἰῶνιον 277.2, 5
- αἰωρέω 124 (37) *6; 179.*28
- ἀκαθαρσία 192.104
- ἀκάθαρτος 164.238; 192.97, 100, 102; 355.119
- ἀκαίριμος 111 (17) *9
- ἀκαλλώπιστος 380 (5) 9
- ἄκαρπος 161.167, 168; 167.49
- ἀκαταληπτέω 93 (3) 7
- ἀκατάληπτος 58.*20; 137.22; 165.19; 166.25, 28; 224.9, 13; 237.9; 324.44; 330 (11) 3; 332.16. – Ἀκατάληπτος (Val.) 255.17
- ἀκαταληψία 53.14; 73 (14) 2; 85.3
- ἀκατασκευάστος 240.*35, 36
- ἀκατονόμαστος 165.5; 296.*5. – ἀκατωνόμαστος 256.*4
- ἄκαυστος 120.13; 122.30
- ἀκέραιος 188.10; 386.9
- ἀκίνδυνος 258.6. – ἀκινδύνως 280.12
- ἀκίνητος 72 (11) 6; 139.60; 144.28; 149.130; 185.8; 187.52; 370.2. – τὸ ἀκίνητον 352.58. – Ἀκίνητος (Val.) 239.13
- ἀκλινῶς 242.28
- ἀκμάζω 67.32; 70.47; 73 (13) 9, 15
- ἀκμή 180.52
- ἀκοπή 169.95; 220.[3]; 232.13; 299.10. – ἀκοαί 119 (31) 1; 221.2; 280.11; 316.32
- ἀκολασία 79.67
- ἀκολουθεῶ 77.14; 83.10; 85.21; 153.202; 237.6; 312.22

- ἀκολουθία 250.15
 ἀκολουθος 78.44; 84.15;
 141.11; 210.2; 212 (6) 4;
 212 (7) 2; 323.*8. – ἀκο-
 λούθως 91.51
 ἄκομπος 415.9
 ἄκοσμος 336.10. – τὸ ἄκοσ-
 μον 117.31
 ἀκούσιος 80.82. – ἀκουσίως
 80.91
 ἄκουσμα 167.42; 325.5
 ἀκουστής 113 (21) 8
 ἀκούω 81.95; 88 (26) 1; 117.
 43; 124 (36) 4; 133.*5; 147.
 108; 156.42; 157.67, 75;
 160.147; 188 (19) 3; 206.
 124, 128, *133; 208.172;
 209.21; 213.20; 221 (15)
 18; 228.45; 232.22, *24;
 250.13; 262.4; 263.*7, 15;
 286.3; 316.31; 344.*15;
 358.*20; 360.5; 361.18;
 364.14; 367.*17; 371.7;
 372.5; 386.(3)
 ἀκράτητος 348.52
 ἀκριβάζω 376.12
 ἀκριβεία 93 (3) 12; 94.19; 95.
 40, 50
 ἀκριβής 97.6, 12; 259.5; 370.
 1. – ἀκριβῶς 96.11; 97.7;
 98.25; 182.6; 213 (8) 16;
 213 (9) 3; 276.3; 335.9
 ἀκρίς 335.43
 ἀκριτόμυθος 403.2
 ἀκρίτως 338.7; 356.142
 ἀκροάομαι 197.28; 198.6;
 280.10; 285.38; 287.20;
 310.114; 312.14
 ἀκροατής 64.1; 71 (10) 2; 75
 (18) 1; 81.1; 161.160; 199.
 13; 258.12; 280 (13) 2; 347.
 46; 355.122
 ἀκροβυστία 206.*135
 ἀκρόδρονον 86.3
 ἄκρος 80.74; 84.14; 185.84,
 89; 371.18. – ἄκρωσ 376.
 16. – κατ' ἄκρον 88 (25) 1
 ἀκρότης 79.61
 ἀκρώρεια 96.17, 24, 32; 298.
 48; 301.56
 ἀκτίς 188.*17; 191.(81), 88;
 196.5; 197.(35); 332.*13;
 386.16
 ἀκυβέρνητος 284.8
 ἄκυρος 272.2
 ἄκυρόω 93.19
 ἄκων 342.15; 351.19
 ἀλαζών 213.18
 ἄλαλος 147.*97; 156.(37), 39,
 41; 170.125; 199.*9. –
 ἀλάλως 156.39; 185.13;
 187.*57, *60
 ἀλαμπής 189.28; 387.25
 ἀλάομαι 308.78, 80
 ἄλας v. ἄλς
 ἀλείφω 111 (17) 2; 365 (19)
 *6
 ἀλήθεια 92 (2) 2; 96.29; 127
 (43) 13; 202.30; 278 (54) 7.
 – De recta fide Christiana:
 130 (45) 9; 130 (46) 5; 131.
 23; 136 (50) 5; 141.6; 173
 (11) 4; 177.59; 316.32;
 342.15; 343.16; 349.8;
 350.21; 354.*96; 363.21;
 378.11, 14; 379.5; 380 (5)
 2, 3, 4, 11; 380 (6) 3; 384 (8)
 2, 6; 406.22; 408.31. – De
 Spiritu sancto: 55.44; 415.
 8. – Ἀλήθεια: (Val.) 138.
 52; 228.20; 238.29, 31, 35,
 38; 239 (29) 43; 239 (30) 1,
 4 bis, 8, 9, 10, 15; 241.9, 17;
 242.33, 37, 39; 251.18, 22;
 390.6. (Ptolemaeus) 255.
 29, 31. (Marc.) 262.2; 263
 (44) 9, 14; 263 (45) 1, 7; 264
 (46) 4, 13; 269.11, 14; 272.24
 ἀληθεύω 154.6
 ἀληθής 85.5; 113 (21) 6; 139.
 (81); 219.30; 283.17; 359.
 12. – De recta fide: 353.77;
 363.23; 380 (5) *9; 415.1. –
 ἡ ἀληθῆς ἐκκλησία 318.2.
 – ἀληθῶς 97.8; 121.11;
 173 (11) 2; 209.26; 213 (8)
 3; 312.18
 ἀληθινός 74.1; 156.45; 159.
 110; 170.123; 183.34; 337.
 6
 ἄληπτος 94.24
 ἀλίσκομαι 131.13, 15
 ἀλλάσσω 114 (26) 5; 203.59;
 359.7
 ἀλληγορέω 130 (46) 9; 148.
 120; 152.196; 181.17; 219.
 32; 225.3; 333.*11, 19. –
 ἀλληγορούμενος 398.21
 ἀλληγορικῶς 202.25; 278.6;
 394.16
 ἄλλιτος 120.23
 ἀλλοιόω 67.31
 ἄλλος in anaphora: 181.*15,
 16; 213.11; 262.22; 288.
 15; 316.30. – ἄλλος ἄλλως
 63 (5) 4; 85.16; 100 (7) 16;
 137.*2; 145.49; 165.19;
 199.21; 254.46; 290.44;
 363 (18) 5–6; 392.*15–16.
 – ἄλλη ἄλλως 329.59–60
 ἄλλοτε 167.48; 181.*15, 16
 ἀλλότριος 55.44; 110.30;
 111 (17) (5); 112 (18) 5; 112
 (20) *9; 286.42; 321.21;
 342 (7) 5; 364.15. – ἄλλο-
 τριῶς 353.74; 402 (25) 5
 ἀλλόφυλος 371.16
 ἄλμη 119 (31) 6; 121.11, 13,
 27 bis
 ἄλμυρός 74.11, 13
 ἀλογία 319.*9
 ἀλόγιστος 54.9; 380 (5) 8. –
 ἀλογίστως 227.23
 ἄλογος 54.25; 103.11; 143.
 14; 184.75; 362.1; 380.13;
 407.1; 412.46. – ἀλόγως
 126 (42) 7; 229.7; 399.7
 ἄλς 118.66, 69. – ἄλας 118.
 68; 191.*77; 197.46; 360.
 11; 361.30
 ἄλσος 164.231
 ἄλφα 266.*7; 270.26; 271
 (50) *14; 274.26, 29; 275.
 48
 ἀλφάβητος 270.11
 ἄμα 60.(63); 61.72, 77; 70.16;
 85.19; 121.4, 8; 125 (39) 2;
 225.3; 226.18; 235.10;
 254.1; 258.23; 263 (44) (6);
 268.20; 287.22; 290.39;
 331.14; 347.37; 353.77;
 354.105; 392.13; 393.49,
 52; 394.19; 406.29; 410.6;
 416.17
 ἀμαθής 113 (21) 6; 130 (45)
 13; 342 (6) 4
 ἄμαξα 77.18
 ἀμάρα 199.20; 209.28
 ἀμάραντος 147.96
 ἀμαρτάνω 80.91; 81.94;
 258.6, (11); 354.103; 355.
 109, 113, 117, 125; 361.31

- ἀμάρτημα 80.82; 316.35; 369.2, (7)
 ἀμαρτία 54.18; 133.3; 297.15; 316.39; 327.14; 354.(101), 102, 104; 358.16, 22; 360.4, 17; 417.28
 ἀμαρτωλός 149.136
 ἀμαυρός 124 (37) 4; 125.(19), 21
 ἀμάω 167.50
 ἀμβλυωπέω 184.57
 ἀμβλυωπός 183.56
 ἄμβροτος 120.*17
 ἀμείβομαι 55.41
 ἀμείδιτος 120.*24
 ἀμελέω 133.15
 ἀμελής 111 (16) 11; 112 (20) 8; 113 (21) 7; 113 (23) 5. – ἀμελῶς 405.4
 ἀμενηνός 120.19
 ἀμερής 137.11; 175.21; 230.14; 331.24
 ἀμέριστος 166.*26, [28], 30; 219.25
 ἄμεσος 79.54, 55; 81.12
 ἀμετανοήτως 242.29
 ἀμεταστάτως 185.13
 ἀμέτρητος 324.43; 325.19; 408.2
 ἄμετρος 105 (13) 2. – ἀμέτρως 372.19
 ἀμήν 261.42; 273.23. – Ἀμήν 201.15
 ἀμήχανος 285.31
 ἀμίμητος 267.9; 361.3
 ἀμνήμων 112 (18) 5
 ἄμνιος 220.52 (χιτών)
 ἀμνός 118 (30) 1
 ἀμοιβή 377.47
 ἄμοιρος 291.73
 ἀμορφία: (Val.) 241.2, 20, 22. (Bas.) 292.77; 296.35; 298.35, 36; 299.51; 301.51, 53, 54; 302.(60), 67
 ἄμορφος 148.123; 240.35; 241.3, 18; 325.21
 ἄμπελος 170.117; 333.15
 ἀμύγδαλος 165.1, 2, 9; 167.51
 ἀμυδρός 332.14
 ἀμύητος 154.3
 ἀμύσσω 165.5
 ἀμυχή 165.8
 ἀμφιβληστροειδής 328.29
- ἀμφίβολος 117.58
 ἀμφιέννυμι 166.37; 366.13
 ἀμφότεροι 77.17; 108.72 bis, 76, 84 bis; 133.3; 135.4; 156.55; 185.92; 349.6; 384.14; 414.80
 ἀναβαίνω 204.71; 205.116, 117; 207.157, 163; 265.3; 294.15; 351.11; 392.36
 ἀναβαστάζω 177.4
 ἀναβιώω 306.49
 ἀναβλαστάνω 144.18
 ἀναβλέπω 170.114; 184.76; 226.13
 ἀναγγέλλω 207.152, 156; 311.4
 ἀναγεννάω 134.32; 156.58; 159.112, 126; 162.195; 163.202; 196.26
 ἀναγέννησις 158.93; 266.10, *13, 15
 ἀναγινώσκω 351.35; 362.4
 ἀναγκάζω 55.27; 83.9, 10; 116.18; 130 (46) 3; 198.16; 213.20
 ἀναγκαῖος 54.20; 63 (5) 1; 96.34; 100 (7) 21; 117.38; 122.3; 126 (42) 8; 301.51; 340.20. – ἀναγκάιος 190.48; 288.*3
 ἀνάγκη 72 (12) 8 bis; 77.31; 78.41; 83.8; 93 (3) 5; 98.31; 157.64; 182.4; 183.31; 186.29; 192.105; 204.69; 235.10; 237.16; 307.71; 335.12; 363 (17) 9; 399.7; 413.67. – Ἀνάγκη 310.*120, 122
 ἀνάγνωσις 367.7
 ἀνάγνωσμα 198.12
 ἀναγράφω 101.31
 ἀνάγω 58.*10; 163.(221)
 ἀναγωγή 351.11
 ἀναδείκνυμι 141.4 (ἀναδέδγμα); 148.123; 265.*20; 269.16; 273.14; 318 (35) 11; 331.19
 ἀναδέχομαι 264.7; 281 (15) 3; 326.27
 ἀναδίδωμι 65.24; 137.68; 143.13; 144.25, 27; 352.50
 ἀναδρομή 292.1; 292.15
 ἀναδύομαι 144.22
 ἀναιδής 112 (19) 8; 304.2
- ἀναιρέσεις 373.4
 ἀναιρέω 60.59; 74.21; 126 (40) 4; 173 (11) 5; 337.7; 351.19; 371.13; 375.2
 ἀναισθητός 143.14. – ἀναισθητός 287.7; 288.9
 ἀνακαλέομαι 146.66; 221.6; 310.129
 ἀνακαλύπτω 61.69; 149.138; 248.(10)
 ἀνακάμπω 209.8
 ἀνάκειμαι 168.74
 ἀνακεφαλαίδομαι 221.17; 380 (6) 3
 ἀνακεφαλαίωσις 221.19
 ἀνάκλασις 69.36
 ἀνακλάω 119 (31) 4
 ἀνακομίζομαι 189.36; 195.45
 ἀνάκρσις 84.*19
 ἀνακρεμάννυμι 54.15
 ἀνακροδομαι 131.16
 ἀνακτόρειον 163.219, 221
 ἀνάκτορον 156.54
 ἀνακύκλωσις 134.40
 ἀνακυλίομαι 343.17
 ἀνακύπτω 88.34; 209.30
 ἀναλαμβάνω 185.9, 10; 186.34; 197.45; 261.10; 364.15; 366.14; 388.61; 414.74
 ἀναλήθης 112 (19) 8
 ἀναλίσκω 365 (20) 6
 ἀναλογία 175.25; 246.8; 265.28
 ἀναλογίζομαι 110.17
 ἀναλύω 62.5; 128.*51; 237.20; 257.*16; 303.15
 ἀναμείγνυμι 118.72; 256.12; 316.38; 388.52
 ἀναμένω 256.11
 ἀναμμνήσκω 150.162
 ἄνανδρος 355.127
 ἀνάπαλιν 188.18
 ἀναπαύω 179.26; 198.12; 238.24; 241.6; 372.4
 ἀναπέμπω 78.47; 87.13; 136.14; 267.16
 ἀναπηδάω 118.69
 ἀναπλάσσω 177.62; 221.*5; 222.8; 259.10
 ἀναπλέω 118.63
 ἀνάπλευς 105 (13) *12
 ἀναπληρῶω 271.3; 275.52, 56

- ἀναπλήρωσις 261.10
 ἀναπνέω 119 (31) 2; 220.49, 50
 ἀναπνοή 119 (31) 3; 169.99, 101; 221.9
 ἀναπόδεικτος 378.3
 ἀναποδισμός 232.*31
 ἀναποιέω 126 (41) 3
 ἀναπτέρω 290.*47; 392.18
 ἀναπτύσσω 340.25
 ἀνάπτω 121.20; 124 (36) 5; 215.39
 ἀναρίθμητος 170.1; 189.40; 198.*10
 ἀνάριθμος 216 (11) *3
 ἀνάριτος 129.*8
 ἀνασειώ 349.12
 ἀνασκάπτω 370.15
 ἀνασκολοπίζω 321.17
 ἀνάστασις 159.127; 319 (35) 14; 346.27, 28; 371.1; 374.24; 375.4, 7; 377.47; 414.87
 ἀναστέλλω 154.230
 ἀναστρέφω 62.2; 87.16; 258.9; 339.3; 348.*64
 ἀναστροφή 350.27
 ἀνασύρω 169.*100
 ἀνατείνω 123.3
 ἀνατέλλω 70.16; 135.56
 ἀνατέμνω 139.62 165.8
 ἀνατίθημι 113 (22) 5; 230 (22) 9
 ἀνατολή 75.9; 100.12, 13; 131.2, 3; 132.17, 19; 135.56, 58, 61; 179.29; 185.85; 250.36
 ἀνατολικός 179.35; 249.27
 ἀνατομή 139.57; 187.51
 ἀνατρέπω 130 (45) 10
 ἀνατρέφω 364.16
 ἀνατρέχω 178.15; 181.21; 303.14. – ἀνέδραμον 63 (5) 6; 75 (17) 2; 240.24; 242.38; 271.9; 281 (15) 9; 290.41, 46, 47; 299.53; , 54; 303.8; 392.17
 ἀνατροπή 378.12
 ἀνατυπώ 221.5
 ἄναυδος 124 (36) 3
 ἀναφαίνω 71.19
 ἀναφανδόν 347.46
 ἀναφέρω 110.15; 186.40; 190.46; 197.43; 291.57 bis; 292.*79; 301.*57; 372.(4)
- ἀναφορά 93 (3) 12; 94.13, 15; 178.17; 264.8; 276. [12]
 ἀναφώ 190.61
 ἀνδρεία 79.64, 69; 82.25
 ἀνδριάς 144.*28; 371.5
 ἀνειδέος 76.9; 281 (16) *5; 303.16
 ἄνειμι 60.56; 387.33
 ἀνεκδιήγητος 363.18
 ἀνεκκάλητος 264.5; 392.27
 ἀνέλεγκτος 210.3; 212 (6) 5; 314.(37); 321.28
 ἀνελεύθερος 112 (18) 5
 ἄνεμος 65.22, 24; 66.(8); 67.24; 69.39; 179.31; 188.12; 190.65; 191.70, 76, 86; 192.92, 94, 99, 105; 280 (13) 1; 386.11; 388.*43, *49, 57
 ἀνευδεῶς 325.*19
 ἀνευνόητος 148.122; 254.6; 257.5; 258.7; 260.21; 324.(46). – Ἀνευνόητος (Val.) 255.(14), 17
 ἀνεξαγόρευτος 148.115
 ἀνεξαρίθμητος 288.13; 324.22
 ἀνεξεικόνιστος 148.122
 ἀνεξέλεγκτος 342 (6) 2
 ἀνεξεύρετος 143.*11; 345.*22
 ἀνέξοδος 172.16
 ἀνεπαισχύντως 56.46
 ἀνεπιθυμήτως 287.7
 ἀνεπιπόνητος 188.14; 386.13
 ἀνερεύγω 178.8
 ἀνέρχομαι 163.221; 174.30; 186.28, 38; 207.166; 234.12; 245.*50; 290.40; 292.78; 295.*5; 299 (26) *53; 299 (27) *1, 4; 302.61; 315.*8; 337.17; 386.26; 392.14; 393.50; 394.24; 395.36
 ἄνεσις 232.2
 ἄνευ 222.6; 274.27; 374.23; 390.4
 ἀνεύθυνος 85.23
 ἀνευρίσκω 259.5
 ἀνέχω 143.16; 209.29
 ἀνήκω 229.15
 ἀνήρ 146.69; 158.104; 161.178; 221.6; 223.19; 342 (7) 6; 349.1, 3; 350.1; 355.(127); 356.130; 357.2, 6; 361.22; 362 (16) 11; 377.37, 39; 403.1; 408.19; 412.50. – ἀνέρα 167.52. – ἄνδρες 76.10; 78.51; 84.15; 120.22; 203.49; 289.17; 335.46; 362 (17) 5; 373.11; 408.20; 412.48, 52
 ἀνήριθμος 323.13
 ἄνηχος 216 (11) *3
 ἀνθῆω 61.67
 ἀνθίσταμαι 183.43; 358.26
 ἄνθος 61.68; 122.13
 ἄνθραξ 115 (28) 8; 118.69, 73, 75; 120.8, 10, 13; 121.18, 26; 125 (39) 3; 126 (41) 8
 ἀνθρώπινος 61.66; 99 (7) 10; 188 (19) *5; 191.75; 213.7; 234.10; 321.7; 326.48; 386.5
 ἀνθρωποειδής 202.34; 394.(20)
 ἀνθρωποκτόνος 186.33, 36
 ἄνθρωπος 60.(63); 65.21; 79.71; 81.5; 85.21; 133.26; 147.101; 150.155; 152.196; 154.(223); 182.5; 189.31; 192.99; 202.35, 36; 205.106; 206.132; 207.155, 165; 208.182, 183; 212 (7) 6; 213 (8) 18; 213 (9) *2; 214.5, 20; 215.2, 3, 4; 217.16, 19; 219.28, 34; 222.(2); 227.33, 34; 234.9; 235.13; 247.25 bis, (26), 28; 248.11; 257.6; 266.8, 10, 11; 281 (16) 2, 6; 282 (16) (8); 282 (18) 2, 5, 7; 283.(16), 17, 18, 24; 287.2; 289.8, 14, 28; 303.6, 13; 333.16 bis (Democritus); 367.4; 375.6, 10, 11, [11], (16); 376.15; 390.23; 394.20, 27; 411.29, 31 bis; 412.38, 45, 47; 413.67; 414.79, 89; 416.21; 417.22. – ἄνθρωποι 54.23, 24; 55.30; 56.45; 63 (4) 2, 4; 71.*20, 22; 73 (13) 16; 74.21; 80.(91); 81.95; 83.9; 85.6, 19; 87.27; 93.14; 110.16; 115 (27) 4; 135.66; 136 (50) 6, 11; 143.17; 145.44; 148.112, 113; 153.214;

- 155.25; 156.38, 54; 158.82, 91; 159.120; 161.171, 174; 164.233; 166.33; 170.124; 173.14, 15; 194.24; 204.85; 205.94, 96, 99, 104, 115, *119; 206.123, 127, *129; 207.156; 208.172, 175, 187; 209.15, 16; 214.(7); 227.29, 38; 228.46; 249.(18); 260.19; 294.4; 303.22, 24; 314.3; 315.12; 316.31; 317.6; 318 (35) 7; 332.17; 345.19, 22; 348.64; 354.101; 358.16; 362.4; 368.12; 373.6; 375.3, 12; 376.20; 378.8; 385.12, 13; 400 (21) 6; 403.*6; 407.7, 18; 408.29; 413.62; 414.77; 415.1; 417.27, 28. – Ἄνθρωπος (Naas.) 142. 23 ter, 28, 31, 35; 143.9, 11, 13; 144.26, 29, 31, 35; 145.37, 38, 47; 146.67; 151.164, 180; 154.7; 155.20; 156.58, 83, 106; 159.111, 112, 124; 163.202, 205, 206; 169.88, 104; 170.118; 384 (9) 2, 3. (Seth.) 191.*69; 192.107. (Val.) 138.52; 228.20; 238.33; 239.10, 16; 390.7. (Marc.) 263 (44) 10; 264 (46) 9, 10, 12; 269.15; 271.5; 272.22, 23; 276.10. (Mon.) 330 (12) 2, 5, 7; 331.9, 12, 15, 21, 26; 332.7, 11, 16, 18, 20, 21, 22, 23; 333.9; 397.2 bis, 3, 4, 5, 10 bis, 19. – Ἄνθρωπος = Adam: 202.40. Ἄνθρωπος = Iesus: (Naas.) 142. 33. (Per.) 174.20; 183.52; 385.17. (Marc.) 271.7; 272.16, 20. (Saturnilus) 303.17. (Marcion) 399. 13, 14 bis. (Ebionaei) 318 (34) 10. (Theodot. Byz.) 318. (35) 6; 401 (23) 4. (Theodot. trapez.) 319.5. (Noet.) 348.64. (Callistus) 354.87. (Elch.) 359.4. (H) 414.75, 77, 80, 83, 88; 417. 29. – Ἄνθρωπος = ὁ Ἐν γόνασιν: 132.20; 133.21; 134.34; 185.89
- ἀνθρωπότης 413.58
ἀνίημι 121.24; 268.*26
ἄνισος 73 (13) 8; 100 (8) 5, 19
ἀνίστημι 377.40. – ἀνίσταμαι 66.16; 159.130; 228.15; 234.25; 301.54, *55; 349.69; 372.2; 399.16
ἄνοδος 158.93
ἀνόητος 213 (8) 4; 224.1; 292.81; 347.*44; 354.95. – ἀνοήτως 214.9; 287.6; 288.9
ἀνοίγω 110.21; 113 (24) 3; 172.*26; 187.(43); 204.79; 213.11; 260.23; 263.2
ἄνοιξις 65.17
ἀνόμημα 54.23, 25; 198.14; 358.*19
ἀνόμοιος 331.17; 381.14; 383.30, 31
ἀνομοιότης 186.18; 189.42
ἀνομος 356.135; 360.14; 369.20
ἀνονόμαστος v. ἀνωνόμαστος
ἀνορθώω 303.10, (13)
ἄνους 245.7; 248.43
ἀνούσιος 260.21; 261.44; 287.1
ἀνταγωνίζομαι 134.33; 350. (21)
ἀντακολουθῶ 80.75, 77
ἀντανάκλασις 123.4; 124 (37) 5
ἀντανεκλάω 125.22
ἀντανισώω 77.21
ἀνταποδίδωμι 55.40
ἀντεῖπον 414.87
ἀντεπιζεύγνυμι 276.*12
ἀντεπιχέω 257.4
ἀντί 329.(42), 47; 356.130
ἀντιβαίνω 411.32
ἀντίθετος 64.11
ἀντικαθίσταμαι 228.12; 342.*14; 350.21
ἀντίκειμαι 68.9
ἀντικρῦ 119 (31) *4
ἀντιλαμβάνω 61.65; 121.8; 126 (41) 9
ἀντιμεσουράνημα 181.14
ἀντίμιμος 184.60
ἀντιπαράθεσις 281 (14) 6. – (Marcion) 311.2; 312.9; 320 (37) 5
- ἀντιπαράτιθημι 177.65; 304.10; 312.10
ἀντιπέραν 87.15
ἀντιπίπτω 228.11; 352.*62
ἀντιποιόομαι 189.33, 34; 234.5, 6; 376.11; 387.31
ἀντιπράττω 304.30
ἀντιστοιχέω 224.12; 225.25
ἀντιταλαντεύω 276.14
ἀντιτίθεμαι 80.90
ἀντιφράττω 69.30, 31
ἀντλέω 197.43, 44
ἀνυερέβλητος 226.7
ἀνυπονήτως 286.8
ἀνυπόστατος 187.41; 327.2
ἄνω 57.10; 70.7; 128.38, 45; 132.11; 139.(75); 144.28; 146.65, 71, 73; 149.140; 150.155; 153.214; 154.222, 230; 154 (8) 7, 8; 155.*18, 19; 156.55, 56; 163.217, 222; 181.11; 188.12, 16; 191.*84; 195.*45; 197.27, [42]; 200.10; 204.74, 75; 222.3, 4; 223.11; 225.26; 244.49; 250.15; 261.10; 262.5; 264.3; 268.27; 271.9; 275.(44), 48; 276.2; 277 (53) 30; 277 (54) 1; 290.41; 292.15, 80; 295.5; 296.35; 300.33; 301.57; 303.*8, 11; 327.7; 346.18, 19, 20; 353.84; 386.11, 14; 388.(53), 56; 392.14; 393 (14) 50; 393 (15) 8; 404.5. – ἄνω κάτω 109.5; 153.213; 354.95–96. – ἀνωτέρω 103.31, 33, 34, 36, 37. – ἀνωτάτω 65.18
ἄνωθεν 69.42; 108.77; 144.31; 151.164; 153.200; 157.71, 76; 159.111; 163.220; 174.17, 28, 30, 31; 185.88; 186.26, 39; 188.18; 190.64; 191.72, 75, 81, 88; 192.101; 195.38; 196.6; 197.36; 212 (7) 5; 213 (8) 4; 217.3; 224.9; 245.5; 247.30 249.31; 251.18; 252.30; 292.77; 296.32; 297.23; 298.42, 49; 299.56; 303.6; 313.26; 318 (35) 9; 326.25, 27, 28, 32, 45; 327.3, 16, [17]; 328.31, 37, 39; 329.65; 330.

- 68; 332.21; 385.15; 386.16, 24, 25, (27); 388.51, 59; 393.(44); 394.20; 396.15; 397.9
- άνωμαλος 112 (19) *7
- άνωνμαστος 254.6; 265.24. - Άνωνόμαστος (Val.) 255.18. - άνωνόμαστος 271.14
- άνωφελής 112 (18) 5; 112 (19) 9
- άνωφερής 128.40; 129.2; 204.73
- άξια 55.40; 78.47, 49; 355.*128, 128
- άξινάριον 368.4; 370.12
- άξιόλογος 112 (19) 9
- άξιόπιστία 54.14; 380(5)6
- άξιόπιστος 61.83. - άξιοπίστως 126 (42) *2
- άξιος 54.6, 24; 55.39; 73 (13) 16; 98.5; 99 (7) 1; 105 (13) 2; 116.29; 127 (42) 14; 212.11; 319.8; 339.22; 340.22; 360.13; 368.9. - άξίως 55.39; 378.14. - άξια άξίως 55.39
- άξιόω 58.11; 103.[16], (20); 115.1; 117.43; 131.21; 293.23; 315.21; 352.57
- άξίωσις 352.51
- άξων 136 (49) 9
- άόκνωσ 384 (8) 3
- άόρατος 69.24; 165.4, 10; 178.10; 200 (26) 4; 216 (11) 2; 216 (12) 2; 224.9; 254.9; 255.30; 256.3; 260.23, 24; 265.25; 276 (52) (61); 276 (53) 8; 331.27; 336 (16) *3; 345.19, 21, 24; 348.49, 50; 389.9; 393.5; 398 (18) *2; 402 (26) 4; 403.7. - Άόρατος (Val.) 255.15, 18
- άόρητος 372.20
- άόριστος 58.*20; 59.*29; 77.27; 96.19; 137.22; 138.31. - τὸ άόριστον 277.2, 6
- άορητή 220.46, (53)
- άπαγγέλλω 350.7; 351.13, *38
- άπαγορευτικός 193.10, 11
- άπαγορεύω 364.15; 376.21
- άπάγω 198 (23) *5; 340.*26
- άπαθής 224.3; 317.11; 381.14; 383.30; 401.12; 403.9. - άπαθῶς 287.7
- άπαιολάω 272.*7
- άπαίρω 189.27; 387.24
- άπαιτέω 112 (18) 6; 120.*15; 125.24; 350.*8
- άπαιτήσις 349.4
- άπαλλάσσω 80.92; 136.14; 153.207; 174.38; 200.17; 284.11; 291.53, 68, 73; 314.27, 30 bis; 316.36; 386.28
- άπαλός 232.24; 323.20
- άπαξ 99 (7) 11; 107.63; 108.64 bis; 258.11
- άπαξαπλῶς 335.4
- άπαράλλακτος 217.13; 219.27; 224.35, *36; 389.20. - άπαραλλάκτως 190.56
- άπαρέσκω 110.27; 400 (20) 1
- άπαρσενώω 164.240
- άπαρτάω 163.*213
- άπαρτίζω 107.52, 54, 56, 59; 128.29; 170.125; 179.23. - άπηρητισμένη τελείωσις 142.31; 163.206
- άπαρτή 301.*45; 302.64
- άπαρχομαι 144.23; 376.*19; 414.88
- άπας : τὰ άπαντα 63 (4) 5; 337.11
- άπασχολέομαι 408.*24
- άπατάω 136.1; 256.2, 7; 257.3, 8; 258.2; 280.9; 287.22; 338.2; 349.9; 360.2; 395.35
- άπανστος 350.19. - άπαύστως 131.3; 416.(14)
- άπειθέω 413.65
- άπεικάω 213 (9) 1
- άπεικονίζω 130 (46) 8; 187.52
- άπειλέω 371.9
- άπειλή 408.21; 415.10, 13
- άπειμι 351.30
- άπειπον : άπειρημένος 349.4
- άπειράκις άπειροι 189.38; 216 (11) 5; 325.6, 23; 387.33; 395.6
- άπειρία 190.*63
- άπειρομεγέθης 323.13
- άπειρος = *infinitus*: 66.2; 67.4; 72 (12) 2; 72 (13) 6; 73 (14) 9; 74 (14) 10; 74 (15) 5; 95.4; 105 (13) 2; 137.12; 173 (12) 6, 10; 185.6; 188 (19) 2; 189.39; 190.47, 48 bis, 49, 59, 61, 62; 196.1; 216 (11) *5; 219.27; 262.25; 289.27; 297.29; 324.22, 45; 325.6, 18, 23; 326.24, 37; 338.5; 381.(11), 13; 383.26; 385.5, *8; 386.(2); 387.34, 38; 393.42; 395.6; 408.2. - εις άπειρον 99 (7) 6; 137.9; 261.16; 262.22. επ' άπειρον 58.21; 137.23. - τὸ άπειρον 64.2, 6; 68.5
- άπειρος = *imperitus*: 130 (45) 12; 349.3; 410.5
- άπεκδύομαι 87.22; 329.44
- άπελαύνω 139.64
- άπεμφαίνω 63 (5) 2; 131.14; 136.3; 173 (11) 5; 212.10; 272.(3); 398 (18) 4
- άπέραντος (Sim.) 137.19. - ή άπέραντος δύναμις: 214.15, 17, 21, 22; 217.9 bis, 12, 14; 218 (13) 13; 218 (14) 7, 11, 14; 222 (16) 27; 222 (17) 5; 224.34; 225.16; 389.1, 2, 16, (16), 19, 21. - ό άπέραντος αιώνας 224.35. - τὸ άπέραντον (Marc.) 277.2
- άπεργάζομαι 79.71; 118.70; 119 (32) 6; 186.*37; 233.7, 21; 242.34; 306.34; 307.62, 63; 308.*72; 387.38
- άπερίβλεπτος 131.18
- άπερινόητος 237.9; 296.32. - τὸ άπερινόητον 151.174
- άπεριτίμητος 371.8
- άπερυσθιάζω: οί άπηρυσθριασμένοι 356.137. - άπηρυσθριασμένως 279.*20
- άπέρχομαι 243.15
- άπευδοκέω 228.10
- άπεχθῶς 364.14
- άπέχω 207.164; 212 (6) 7; 367.3. - άπέχομαι 86.3; 168.68; 304.27; 310.112; 312.15; 339.4; 364.18; 370.7; 399.19
- άπηχής 116.10

- ἀπίθανος 98.36; 139.61; 263
 (45) *6
 ἀπιστέω 105 (12)7; 328.35
 ἄπιστος 105 (12) 8, 9; 110.
 *26; 185.85
 ἀπλανής 65.19; 73 (13) 14;
 93 (3) (11); 100.15; 175.*4,
 5, 6, 18
 ἄπληστος 112 (18) 4
 ἀπλότης 415.9
 ἀπλοῦς 113 (23) 3; 114 (26)
 2; 214.22, 23, 24; 218.20;
 287.2; 331.23; 332.5, 8;
 333.8, *13; 389.3bis, 4;
 397.*18. – ἀπλῶς 85.9;
 146.75; 281 (16) 1, 3; 282
 (16) *9; 286.5, 11; 287.5
 ἄπνους 144.27
 ἀποβαίνω 56.63
 ἀποβάλλω 61.77; 110.29;
 329.63; 354.106; 369.2, 3
 ἀποβλέπω 57.9; 217.5
 ἀπόβλητος 228.7
 ἀπογεννάω 403.14; 410.2
 ἀπόγονος 66.4
 ἀποδάκνω 235.20
 ἀποδείκνυμι 78.38; 274.(32);
 312.24; 352.42; 406.32
 ἀπόδειξις 74.15; 105 (12) 8;
 137.6; 154.6; 187.51; 197.
 50; 268.19; 363.20; 380 (5)
 3, 11, 14; 408.31
 ἀποδέχομαι 77.34; 236.23
 ἀποδημέω 234 (26) 3; 365
 (20) 4
 ἀποδιδράσκω 351.10, 29
 ἀποδιδύσκω 193.111; 206.
 144
 ἀποδίδωμι 56.67; 101.2;
 102.2; 112 (18) 5; 114 (25)
 9; 122.5; 130 (46) 3; 285.
 24, 30; 286.42; 293.4; 316.
 40; 321.20, 22; 351.28;
 352.54; 377.48
 ἀποθήκη 215.41, 42
 ἀποθηριόομαι 221.3
 ἀποθνήσκω 110.30; 217.19;
 306.49; 348.68; 350.18
 ἄποιος 76.11; 185.11; 380 (6)
 9; 381.16, 17
 ἀποκαθαίρομαι 302.59
 ἀποκαθαρίζομαι 299.53
 ἀποκάθαρσις 290.37; 292.
 82; 391.12; 392.20
 ἀποκαθίστημι 129.63; 295.
 4; 297.10; 300.*24; 301.53,
 55; 377.42
 ἀποκαίω 70.10
 ἀποκαλέω 140.3; 199.22;
 307.70; 323.11; 339.1;
 350.23; 356.137; 391.20
 ἀποκαλύπτω 141.4; 260.20;
 295.4; 296.27; 298.37
 Ἀποκάλυψις 320.15
 ἀποκατάστασις 99 (7) 8;
 260.40; 277.20; 300.22, 29;
 302.*63; 306.39
 ἀπόκειμαι 351.24
 ἀποκλαίομαι 351.26
 ἀπόκλιμα 93.3; 97.10; 181.
 16, 19, 22
 ἀπόκοπος 168.170
 ἀποκόπτω 146.64, 69. – ἀπο-
 κκομμένος 163.212; 168.
 66, 67, 68
 ἀποκρίνω 64.12; 65.23; 69.
 45; 70.4; 116.25; 191.(80);
 259.13; 351.34; 409.14;
 412, 56
 ἀπόκρισις 117.(57); 118.63
 ἀποκρύπτω 54.3; 114 (27) 2;
 188 (18) 3; 348.66; 369.20
 ἀπόκρυφος 110.24; 126 (42)
 3; 210.5; 250.13; 286.2;
 295.16
 ἀποκτείνω 136 (49)7; 183.49
 ἀποκτενέω 268.(6); 274.37
 ἀπολαμβάνω 61.77; 204.85;
 215.41; 326.38; 416.18
 ἀπόλαυσις 376.20
 ἀπολαύω 56.62; 178.9
 ἀπολέγω 174.32
 ἀπολείπω 243.18; 290.47;
 300.31; 315.19; 378.*2
 ἀπολήγω 117.47
 ἀπόλλυμι 85.21; 114 (25) *5
 (ἀπολλύουσιν); 116.30;
 164.228; 217.15; 219.22;
 223.30; 226.19; 243.13, 25;
 245.52; 273.19; 386.29;
 390.22; 400.13
 ἀπολούομαι 192.109; 366.6;
 368.6; 370.17; 371.15;
 373.10
 ἀπολύσιμος 352.52
 ἀπόλυσις 352.56
 ἀπολύτρωσις 258.9, 10, 17;
 259.2, 7
 ἀπολύω 124 (36) 6; 178.6;
 191.*85; 234.*26; 291.54;
 352.55, (57), 59
 ἀπομάσσομαι 76 (18) 5; 229
 (21) *3; 396.*16
 ἀπομένω 228.17
 ἀπομερίζω 141.19
 ἀπονημονεύω 212 (6) 6
 ἀπομορφόω 388.60
 ἀπονέμω 128.43
 ἀπονίπτω 121.12
 ἀπόνουα 212 (7) 7; 279.8;
 304.5; 350.22; 357.2
 ἀποπατέω 370.*10, *11
 ἀποπέμνω 115.3; 386.27
 ἀποπέτομαι 317.*10; 401.11
 ἀποπίπτω 153.199
 ἀποπλάζομαι 172.*20
 ἀποπλανάω 105 (13) 7; 358.
 30; 391.17
 ἀποπληρόω 332.21
 ἀποπλύνω 209.29; 417.28
 ἀποποιέω 373.*3
 ἀπορρώω 145.43; 244.37; 350.7
 ἀπορία 243.14, 24, 27, 31;
 245.4
 ἄπορος 95.4; 289.10; 384 (8).
 – τὸ ἄπορον 98.29; 109.6
 ἀπορρώω 187.55; 265.22;
 271.*2
 ἀπόρρητος 54.13; 117.*31;
 122.1; 126 (42) 7; 143.6;
 148.11; 173 (12) 4; 212 (6)
 6; 360.12; 362.1. – τὰ
 ἀπόρρητα 198 (22) 3
 ἀπορρίπτω 87.11
 ἀπόρροια 175.13; 181.*6,
 11, 12; 264.1, *8; 277.29
 ἀπορρωγᾶς 233.*22
 ἀποσκιάζω 276.*11
 ἀποσκιρτάω 273.17
 ἀπόσπασμα 191.*80
 ἀποσπᾶω 117.51; 133.19;
 233.17; 307.54, 63, 67, 71;
 310.126, 128; 318 (35) 5;
 333.16; 359.*3
 ἀποστασία 92 (2) *3; 177.
 60; 273.(17)
 ἀπόστασις 64.9; 67.22, 23;
 69.25; 100 (8) 18, 23; 103.
 14, 23
 ἀποστατέω 88.32
 ἀποστέλλω 166.24; 377.32;
 394.27; 413.*69

- ἀπόστημα 101.29; 102 (9)
 (8); 102 (10) 1, 6, 8; 103.12,
 17; 104.8, 11
 ἀπόστολος: οἱ ἀπόστολοι
 55.35; 212 (7) 7; 228.9, 11;
 315.18; 319 (36) 13; 338
 (18) 12; 338 (19) 9. — ὁ ἀπό-
 στολος (= Παῦλος) 159.
 132; 248.4; 311.3; 321.8;
 338 (18) 9; 339.7; 355.114
 ἀποστρέφω 110.27; 316.32;
 364.14; 365 (19) 2
 ἀποτάσσω 157.75
 ἀποτελεσμα 97.19; 217.12;
 294.7; 389.19
 ἀποτελέω 59.39; 66.9; 119
 (32)*3; 124 (37) 5; 175.14;
 266.18; 388.*46; 410.*9;
 412.41; 417.29
 ἀποτέμνω 118 (30) 1, *40
 ἀπότευγμα 99 (7) 6; 105 (13)
 9
 ἀποτίθημι 88.33; 258.19;
 366.13
 ἄποτος 346.21
 ἀποτρίβομαι 353.73
 ἀποτρώπαιος 195.51
 ἀποτυγχάνω 99 (7) 4; 109.6;
 213 (8) 2
 ἀπουσία 416.14
 ἀποφαίνομαι 58.7; 77.26;
 85.4, 9, 11; 118.59; 127.8;
 130 (45) 7; 230.1; 232.4;
 381.21
 ἀπόφασις 111 (17) 7; 112
 (19) 5. — Ἄποφασις (Sim.)
 166.21; 214.16; 216 (11) 4;
 219.26; 224.6
 ἀποφέρωμαι 69.40; 126 (42)
 7
 ἀποφεύγω 194.33
 ἀποφθέγγομαι 117.50
 ἀποφοιβάω 123.14
 ἀποφράσσω 118 (29) 3
 ἀποφύομαι 139.*74
 ἀποχή 339.(3)
 ἀποχράομαι 197.28
 ἀποχωρίζω 241.19
 ἀποψύχω 327.7
 ἄπρακτος 189.28; 387.25
 ἀπροαίρετος 287.7
 ἀπρόγνωστος 200 (26) 4, 5;
 201.10; 393.5, 6. — ἀπρο-
 γνώστος 394.12
- ἀπρονόητος 284.7. — ἀπρο-
 νοήτως 166.36
 ἀπροορίστως 331.8, 13
 ἀπροοδεής 223.26; 238.19;
 323.14
 ἄπτω 273.19; 296.36; 297.
 23; 370.9
 ἀπυθίω 69.32; 353.72
 ἀπώλεια 182.28; 183.30, 44;
 273.20
 ἄραιός 66.8. — τὸ ἀραιόν 68.
 (10)
 ἀραιώω 66.7, 17
 ἀράχνης 289.14
 ἀργαλέος 308.83, 84, 86
 ἀργός 325.22
 ἀργύριον 61.74
 ἄργυρος 196.15
 ἀρέσκω 111 (16) 6; 112 (19)
 5; 229.8; 321.8; 354.104;
 410.*9
 ἀρετή 79.61, 62, 64, 71; 80.
 75 bis; 81.98; 85.18
 ἀριθίμειω 128.26; 231.23;
 236.9; 269.*21; 272.10;
 273.13; 324.34; 334.*28
 ἀριθμητής 236.4
 ἀριθμητός 216 (11) 3; 381
 (6) 11, (11); 382 (7) *1
 ἀριθμητικὸς 59.25, *26; 109.
 1; 137.*7; 138.27, 28, 53;
 232.1; 236.12; 237.7; 246.
 6; 272.3; 322.6. — ἡ
 ἀριθμητικὴ 58.(7), 18;
 137.1, 21; 335.14. — ἀριθ-
 μητικῶς 232.27, 31; 233.
 10
 ἀριθμὸς 58.8, 18, 20, 21, 22;
 59.24 bis, 25, 27, 28, 29, 30,
 31, 34 bis, 36, 37, 38, 41, 42;
 61.82; 88 (25) 6; 101.25;
 102 (9) 5, 7; 102 (10) 7; 103.
 17, 19, 22, 23, 28, 29, 31, 33,
 34, 36, 38; 104.12; 105 (13)
 3, 6; 105 (14) 1, 3; 106.17;
 107.39, 44, 52, 56; 108.72,
 90; 109 (14) 101; 109 (15)
 2; 117.47; 127.22; 128.25,
 31, 32, 34 bis, 52; 129 (43)
 59; 129 (44) 2, 3, 10 bis, 12;
 130 (44) 14; 137.5, 9, 22,
 24 bis, 26 bis; 138.27, 29,
 30, 31, 32, 34, 37, 39, 40, 41,
 45, 46; 151.*167; 175.7,
 28; 189.38; 190.47; 211.
 11; 229.13; 230 (23) 2, 8, 9,
 11; 231 (23) 22, 25, 27; 231
 (24) 3, 9; 232.29 bis; 238.
 37, *38, 39; 239.2, 6; 246.9;
 264.3, *16; 265 (46) 19, 20,
 24, 28; 265 (47) 5; 266 (47)
 7, *13, 16, 17; 266 (48) 1,
 (3); 268.5; 269.12, 15, 18;
 270 (49) 27; 270 (50) (6), 7,
 8, 10; 271 (50) 14; 271 (51)
 10; 273.16, 21, *23, 24;
 274.25, 27, 28, 30, 32, 34,
 37, 39, 42; 275.47, 49, 51,
 53; 276.7; 277 (53) 18; 277
 (54) 5; 278.5; 324.*35;
 332.(2), 5, 8; 333.8; 334.30;
 359.10; 397.6 bis, 7, 17. —
 ἀριθμοὶ δεῦτεροι
 (= 10,000²) 101.3; 102.10,
 12, 14, 15. — ἀριθμοὶ
 (= *rhythmus*) 221.*14. —
 Ἀριθμοὶ 221.12
 ἀριστερός 126 (40) 2, 4; 129.
 6; 180.39; 181.19, 21; 254.
 2; 275.*58
 ἄριστον 366.11
 ἀριστοποιία 366.8
 ἄριστος 164.230; 330.66
 ἀρκετός 191.107
 ἀρκέω 82.20; 86.3; 156.38;
 197.49; 215.6; 220.7; 221.
 1; 242.(2); 258.14; 281 (15)
 7; 284.1, 8; 294.25; 360.
 13
 ἀρκτικός 68.*20; 131.8
 ἄρκτος 99.10; 136 (50) 8;
 362.19. — Cf. Ἄρκτοι
 ἄρμα 182.21
 ἀρμόζω 126 (40) 3; 178.16;
 283.*22; 288.2
 ἀρμονία 58.9; 60.53; 103.26;
 133.9; 194.*22; 195.37;
 331.18. — καθ' ἀρμονίαν
 102 (10) 5; 103.10, 27
 ἀρνεόμαι 259.4 bis; 375.4;
 414.86
 ἀρπάζω 119 (31) 8; 148.117;
 275.55
 ἄραξ 112 (19) 9
 ἀρρενικός 128.52; 146.66;
 175.21, 22, 24, 25; 200.1, 2,
 393.2, 3. — ἀρρενικός 128.
 41; 129 (43) 59; 129 (44) (2)

- ἀρρενόθηλος 128.38; 395.7.
 – ἀρσενόθηλος 142.23;
 146.67, 73; 155.20; 178.
 *14; 180.51; 224.15; 225.
 24, 28; 325.7
- ἄρρην 60.53; 69.45; 128.45,
 47 bis; 175.26, 27; 176.31,
 32; 206.127; 223.21; 230
 (23) 7; 237.14; 240.33;
 255.22, *32; 259.17; 260.
 22; 360.3. – ἄρρην 59.23,
 25; 137.*25; 138.*27; 146.
 72; 217.3; 224.10; 358.13;
 410.10, 11, 12, 14, 15, 18;
 411.20, 22
- ἄρρητος 54.4, 6, 8; 55.32;
 144.*20; 147.94; 148.122;
 152.182; 155.25; 156.39,
 50; 160.136, 140, 143; 163.
 215; 165.5; 187.60; 199.3;
 254.*6; 257.5; 258.16;
 263.12; 264.5; 265.23;
 269.*17, 20; 270 (49) 25;
 270 (50) 1; 286.11 bis, (11),
 12 bis, 13; 294.17; 295.20,
 24; 296.4; 380 (5) 7. – τὸ
 ἄρρητον 259.8; 260.22. τὰ
 ἄρρητα 199.5, 10; 210.6. –
 ὁ ἀρρήτων ἀρρητότερος
 (Bas.) 291.*63–64; 292.
 *12; 294.10. – ἀρρήτως
 154.3; 185.13; 187.54;
 287.18. – Ἄρρητος (Val.)
 255.(15), 18. (Marc.) 269.
 10, 13; 272.24
- ἄρρωστέω 346.13, 14
- ἄρρωστος 129.11
- ἀρσενοκοιτία 205.114
- ἀρτάω 139.70
- ἀρτηρία 117.45; 139.69;
 219.38, 44; 220.46
- ἄρτι 268.19
- ἀρτιγέννητος 259.*12
- ἄρτιος 59.24, 27; 108.70, 71,
 72, 79, 84 bis; 128.33; 129.
 3; 138.27, 30; 175.28
- ἀρτιότης 28.23
- ἄρτος 235.20; 236.22; 366.
 *9
- ἀρχάγγελος 302.4
- ἀρχαῖος 99.7; 127.18; 148.
 112; 371.14; 372.8; 374.
 17; 377.42; 407.35
- ἀρχαιότης 407.38
- ἀρχάνθρωπος (Naas.) 151.
 164; 153.200; 156.53, 57
- ἀρχέγονος 147.107 bis; 255.
 *13
- ἀρχή = *initium, origo*: 56.51,
 58; 57 (1) 2, 7; 60.62; 69.
 44; 93.1; 105 (14) 2; 118.
 59; 128.25, *35; 130 (45)
 11; 157.71; 212 (6) 1; 224.
 8, 13, 14; 225.16; 266.11;
 282 (16) 7, 8, 10; 289.25;
 306.41; 324.32; 359.16;
 372.10; 373 (27) (12); 380
 (5) 5; 402 (25) 2. – ἀπ'
 ἀρχῆς 60.49; 115 (27) 5;
 128.48; 186.36; 207.153;
 412.43; 417.30. ἐν ἀρχῇ
 238.*28; 300.23. κατ' ἀρ-
 χάς 65.22. – τὴν ἀρχὴν
 (adv.) 85.8; 407.18. – ἀρχή
 = *principium, causa*: 58.
 18, 20, 22; 59.35 bis; 62.3;
 63.5; 64.2, 6, 7; 66.2; 67.2,
 4; 70.2, 3; 71 (11) 3; 75 (16)
 1; 76 (19) 1, 13; 78.38; 83.
 3; 84.1; 128.*36; 137.8, 10,
 11, 22, 24; 138.38; 142.30,
 31; 163.205; 173 (12) 6;
 184.78; 190.(68); 192.94,
 95; 205.116, 118; 214.12,
 16; 216 (12) 4; 217 (12) 5;
 223.15, 17; 229 (22) 1; 230
 (23) 1, 13; 231 (23) 20; 231
 (24) 2, (2); 237.8; 238.19,
 30; 240.29; 244.(34), 35,
 36; 263 (44) 11; 281 (16)
 (5); 282 (17) 4, 5; 297.7;
 318.2; 330 (12) 6; 334.28;
 342 (6) 7; 381.17; 383.24,
 34; 384 (9) 3, 6; 385.4; 389.
 12 bis; 390.2; 397.2; 402
 (25) 3; 404 (29) *3; 409.7. –
 αἱ ἀρχαί = *ferre potestates,*
dei: (Naas.) 157.72. (Per.)
 184.68. (Seth.) 188 (19)
 2 bis, 5, 9; 189.38; 190.47,
 51, 65; 386.1, 2, (4), 8; 387.
 39; 388.43. (Iust.) 200.1,
 (2); 201.8; 393.2, 3; 394.10.
 (Sim.) 227.32. (Val.) 254.6,
 9. (Marc.) 260.26. (Bas.)
 296.30; 297.29. (Marcion)
 304.3; 398 (19) 2. (Prepon)
 313.6, 11 bis. (Doc.) 324.
- 26 bis; 329.46. – Ἀρχή
 (aeon, Val.) 255.16. –
 ἀρχή = *potestas,*
imperium: 236.22, 23; 324.
 (37); 362.[9], (10), 14. – =
regnum, regio: 168.85;
 169.89; 184.77; 203.52;
 219.37; 220.2
- ἀρχηγός 57.6; 173 (12) (1);
 176.43; 336 (16) 5; 342 (6)
 6
- ἀρχῆθεν 348.49; 363.1; 376.
 13
- ἀρχιερατεία 55.37
- ἀρχιτέκτων 293.22
- ἄρχω = *impero*: 176.46; 368.
 16, 17; 407.5; 411.27; 412.
 38. – ἄρχω = *incipio*: 57
 (2) 2; 63 (5) 8; 85.2. ἄρχο-
 μαί 56.64; 74.22; 105 (13)
 5; 129.*61; 141.13; 160.
 153; 177.3; 216 (12) 3; 224.
 33; 229 (21) 5; 231.23; 232.
 28; 245.10; 252.30; 274.
 29; 292.78; 297.7; 306.
 *45; 355.110; 356.*131;
 358.31; 366.11; 384 (9) 1;
 389.11
- ἄρχων (Per.) 179.30, 32, 34;
 186.34. (Val.) 245.3, (4)
 246.5, (5). (Bas.) 293 (23)
 29; 293 (24) 6; 294.14, 16,
 (21); 295.(20), 21; 296 (26)
 3 bis; 297.(8), 21, 22, 24, 25;
 298.(42), 300.16; 392.35;
 393.(45) bis. – ὁ μέγας
 ἄρχων 292.10; 293 (23)
 28, 30; 293 (24) 5–6; 294.
 12; 295.13, 18; 296 (25)
 37–38, 41–42; 296 (26) *2;
 297.*14, 18, 22; 298.32;
 300.19; 301.37, 48, 56, 57;
 392.26. (Saturnilus) 303.
 19. (Carpocrates) 315.14;
 316.27. (Doc.) 329.43. ὁ
 μέγας ἄρχων 326.40; 396.
 23. (Esseni) 365 (19) 5;
 370.4
- ἀσάλευτος 144.28
- ἄσαρκος 321.12
- ἄσαφής 135.75; 285.22
- ἄσβεστος 374.27
- ἄσέβεια 199.17; 356.135;
 362.7, 19, 20

- ἀσεβής 142.3. – ἀσεβῶς 88.32
 ἀσέλγεια 358.*18
 ἀσέλγητος 123.21
 ἀσημάντως 187.54
 ἄσημος 118.60
 ἀσθενεία 280.14
 ἀσθενέω 115 (27) 4
 ἀσθενής 189.28; 339.22; 387.26; 414.84
 ἀσκέω 93.13; 105 (12) 10; 138.53; 213.9; 228.4; 315.10; 317 (33) 1; 364.13; 371.3; 373.14; 398 (18) 3; 400 (21) 1; 408.30
 ἄσκησις 88 (25) 2; 358.33; 371.1, 14; 372.8; 376.2; 408.31
 ἀσκητής 374.13
 ἄσμα 280.16
 ἄσσοφος 105 (13) 10
 ἀσπάζομαι 315.*9
 ἀσπίς 62.12
 ἄστατος 307.70
 ἀστήρ 65.19; 66.17, 18; 69.37; 70.10; 73 (13) 14; 92.(2),(3), 5, 6, 7, (12); 93 (3) 4; 96.34; 97 (4) 35; 97 (5) 9; 99 (6) 10; 99 (7) 8; 110.17; 124 (37) 1; 125 (38) 1; 131 (46) 27; 131 (47) 1; 132.11; 134.*29; 136 (50) 9; 148.120; 176.45, 47, 51; 177.63; 179.27; 181.8, 12; 183.30; 233.22; 300.27, [28]; 328.24; 362.7; 410.18. Cf. ἄστρον
 ἀστραπή 65.24; 67.28; 69.41; 328.22
 ἀστρολογία 405 (29) 12
 ἀστρολογικός 93.8; 181.23; 272.3; 341.10; 359.11; 362.6. – ἡ ἀστρολογική 93.18; 140.8; 185.2
 ἀστρολόγος 56.53; 72 (13) 3; 93.15; 136.2; 174.2, 3; 175.10, 12; 176.46; 177.63, 66, 68; 181 (15) 2, 13, 18; 272.*7; 278.11
 ἄστρον 57.*5, 8; 58.9, 13; 64.12, 14; 66.14, 15; 67.19, 23; 68.21, 23; 69.24, 29, 36; 72 (12) *7; 73 (13) 12; 91.49; 94.15; 97.13; 99 (6) 8; 110.15; 114 (27) 3; 115 (27) 5; 130 (46) 7; 132.20, 24; 135.65; 136 (49) 16; 136 (50) 6, 7, *11; 148.125; 168.62; 175.13; 177.57; 179.36; 181.15; 233.23; 234.12. Cf. ἀστήρ
 ἀστρονομία 58.6
 ἀσυνγκραστος 112 (19) 5
 ἀσυμφωνία 159.118
 ἀσύνητος 116.10; 189.26
 ἀσυνήθης 112 (19) *7
 ἀσύνητος 331.15, 22; 332.6, 9
 ἀσύστατος 54.2; 93.18, 19; 94.*20; 97.1; 105 (13) 12; 126 (42) 9; 229.15; 278 (55) 7; 330 (11) 2; 380 (5) 4, 7
 ἀσφάλεια 141.6; 323.10
 ἀσφαλής 93.7; 105 (13) 6; 404.24. – ἀσφαλῶς 403.14
 ἄσφαλος 122.6, 12, 16; 123.14; 197.47
 ἀσχημάτιστος 76.11; 147.90; 185.11
 ἀσχημοσύνη 147.90
 ἀσχήμων 56.68
 ἄσχιτος 100.14
 ἀσχολεῖσθαι 57.8; 90.42; 407.2
 ἀσώματος 76.9; 230.12, 13; 231.6; 232.12; 303.16
 ἄτακτος 192.98; 309.106; 336.(10). – ἀτάκτως 159.115; 336 (17) 5, 8
 ἀταρπιτός 164.*229
 ἀτελής 185.92; 207.147; 239.7; 241.4
 ἀτεχνία 217.18
 ἀτέχνως 177.64
 ἄτιμος 170.118
 ἀτιμής 65.(24)
 ἀτιμός 65.22
 ἀτόκιος 356.*132
 ἄτομος 84.2, 3 bis, 6 bis, 8; 281 (15) 2 bis; 282 (18) 2, 7, 9 bis; 284 (18) 34; 284 (19) 2; 383.20
 ἀτονέω 55.41
 ἄτοπος 313.22
 ἀτρεμής 139.60
 αὐ 186.16; 190.58; 250.36; 291.54; 331.(23); 345.(4). – αὐ πάλιν 145.*36; 232.19; 237 (28) *16; 273.11; 349.9
 αὐγή 67.30 bis; 370.14
 αὐγοειδής 78.41
 αὐθάδης 112 (19) 6
 αὐθαιρέτως 267.8
 αὐθεντία 303.6; 317.8; 400 (21) 3; 401 (21) 8
 αὐθις 61.76; 93.18; 118 (29) 2; 163.224; 226.12, 22; 228.45; 237.20; 315.21; 321.17; 338.18; 349.14; 359 (13) 34; 359 (14) 6; 363.4; 396.[22]
 αὐλέω 386.7
 αὐλή 124 (36) 9
 αὐλητής 188.7 bis; 386.6
 αὐλίσκος 117.46, 51; 178.15
 αὐλός 167.*57
 αὐλώδης 64.*14
 αὐξάνα 145.54; 257.18; 288.*3. – αὐξω 68.19; 72 (12) 7; 73 (13) 9; 83.2; 103.16, 19; 104.10; 145.51, 54; 166.26; 178.7; 223.12; 224.34; 324.33; 325.8
 αὐξησις 59.38; 72 (12) (7); 128.46; 138.41; 145.51, 53; 223.25; 257.12; 324.45; 405.5
 αὐξητικός: τὸ αὐξητικόν 145.53
 αὐρα 188.13; 386.12
 αὐτάρκης 86.2; 223.26; 330 (11) 1; 340.23; 366.9. – αὐτάρκως 75 (17) 2; 251.1; 323.6; 335.17
 αὐτε 151.176
 αὐτεξούσιος 412.38, *40, 44; 414.79. – τὸ αὐτεξούσιον 83.7
 αὐτοβούλητος 266.1
 αὐτογενής 145.*45; 173.12; 174.26; 385.(10)
 αὐτογέννητος 174.35; 385.22
 αὐτογενήτωρ 263.*14
 αὐτοκίνητος 78.38
 αὐτολεξεί 198.6
 αὐτοματισμός 84.11
 αὐτόρροτος 121.*23
 αὐτός: αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ 238.24. αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν

- 324.31. αὐτὸ καθ' αὐτὸ
283.30; 284.34; 290.*52;
305.24
αὐτοῦ 162.188; 300.32
Αὐτοφυῆς (Val.) 239.13
αὐτόχειρ 377.30
αὐτοψεί 413.71
αὐχμηρὸς 144.22
ἀφαίρεσις 232 (24) 30; 232
(25) 2
ἀφαιρέω 77.21; 109.105;
115 (28) 4; 125.9; 186.21
ἀφάλλομαι 69.38
ἀφανής 119 (30) 7; 126 (41)
7, 9; 189.27; 200 (25) 4;
328.(22), 27, 34; 345 (9) 20;
345 (10) 3; 387.25; 403.5. –
τὸ ἀφανές 345 (10) 2. τὰ
ἀφανῆ 345 (10) 2, 5
ἀφανίζω 82.28; 196.20; 213.
18; 215.40; 217.15; 222.
28; 256.14; 352.41; 390.22
ἀφεδράζομαι 264.14
ἀφείδω 351.17, 25
ἀφελής: τὸ ἀφελές 326.*31
ἀφελότης 396.19
ἄφεςις 258.11; 327.14; 358.
16, 22; 360.4
ἀφετηρία 197.42, 45, 47
ἀφή 220.3; 221.15, 16; 232.
13, 23, 25
ἄφθαρτος 77.18, 23; 78.36,
39; 84.9; 177.4; 186.20;
218.15, 16; 233.8; 237.8;
285.33; 299.14; 330 (12) 6;
374.26; 416.17. – τὸ ἄφ-
θαρτον 77.15; 222.1
ἄφθαστος 296.*37
ἄφθονος: τὸ ἄφθονον 323.
8; 326.32. – ἀφθόνως 55.
43; 380.12
ἀφίημι 174.*32; 354.102;
355.126; 360.16; 386.*27
ἀφίσταμαι 103.18, 22, 28,
29; 104.12, 14, 15, 17, 19,
21, 23; 198.16; 205.117;
254.3; 275.45; 300.17; 319
(36) 13; 387.33
ἀφορώ 338 (18) 8; 388.*46
ἀφορίζω 69.34; 220.1, 9;
241.27
ἀφορμή 249.26; 339.19; 352.
41; 358.24. ἀφορμαί 71.
7; 91.47, 50; 109.9; 122.21;
139.79; 140.5; 141.8; 212
(7) 2; 228.19; 259.24; 320
(37) 1; 359.*11; 402 (26) 5;
403.14; 409.19
ἀφότε 362.17
ἀφροδισιακός 111 (17) 5;
112 (19) 7. – τὰ ἀφροδι-
σιακά 111 (17) [6]
ἀφρός 119 (31) 7
ἀφροσύνη 79.66; 130 (46) 4;
341.3
ἄφρων 126 (42) 2; 210.6;
283.(29); 359.13; 395.40
ἀφύη 74.*18
ἀφύλακτος 380 (5) 9
ἄφωνος 264.5. – τὰ ἄφωνα
γράμματα 109.98, 99;
264.4, 7
ἀφώτιστος 415.11
ἀχανής 177.4
ἀχαρκτήριστος (Naas.)
151.181; 157.71, 76; 158.
82; 159.110; 160.152; 161.
174; 163.211
ἀχάριστος 112 (18) 4; 114
(25) 3
ἄχθομαι 352.59
ἀχρεῖος 105 (12) 2
ἀχρηστος 113 (22) 6; 113
(23) 6; 114 (24) (7); 130
(45) 3
ἄχρι 392.28
ἄχρονος: τὸ ἄχρονον 277.
2. – ἀχρόνως 331.8, 13
ἄχυρον 170.*111; 187.47;
197.33; 215.42; 222.25
ἀχώρητος 348.50. – τὸ
ἀχώρητον 262.27
ἀχώριστος 225.29; 258.16
ἄμυχος 168.79; 376.10
- B**
- βαδίζω 198.11
βάθος 74.18; 137.16; 165.4;
230.15. (Val.) 240.24, 29
(βάθος καὶ βυθός); 247.38.
– τὰ βάθη 101.2; 202.1;
141.18 (τὰ βάθη γινώσ-
κειν)
βαθύς 109.11; 163.204 βα-
θεῖα γνώσις); 361.25
βαίνω 102 (9) 6
βάλανος 144.23
βάλλω 116.13
βάνανσος 235.17
βαπτίζω (Elch.) 362.10, 14. –
βαπτίζομαι 258.*11; 329.
47. (Elch.) 360.5; 361 (15)
18, 25, 33; 361 (16) 2
βάπτισμα 258.8. τοῦ Ἰη-
σοῦ: 249.30; 265.6; 317.7;
318 (35) 8; 401 (21) 8; 401
(23) 7. – τὸ δευτερον βάπ-
τισμα (Callistus) 356.139.
(Elch.) 358.17, 21; 360.1;
405 (29) 11 (βαπτίσματα)
βάπτω 118 (29) 2; 122.30
βαρβαρικός 142.5
βάρβαρος 408.26. – οἱ βάρ-
βαροι 98.32; 141.2; 378.1;
415.2
βάρος 75.6
βαρύνω 276.13
βαρῦς 60.51; 68.8; 197.49
βασανίζω 205.*96; 299.*11;
309.104; 310.128; 346.12
βάσανος 372.23
βασίλεια 358.17; 362.20 (βα-
σιλείαι); 363.22. – ἡ βασι-
λεία τῶν οὐρανῶν 147.
101-102; 156.46, 47; 160.
145, 147, 149; 166.29; 329.
50; 416.17-18
βασίλειον 171.*11
βασιλεύς 99 (7) 3; 252.23;
295.18, 19; 344.13; 360.7;
377.38; 416.19
βασιλεύω 97.21; 195.12, 13;
377.*42
βασιλικός 405.7
βασίλις 377.41
βαστάζω 86.4; 207.170; 224.
14; 371.3; 372.23
βάτος 326.42, 44
βάτος (?) (πᾶς ὁ σκότει ὑπο-
κειμενος ἀήρ) 326.43, 46,
49
βατὸς 326.*45
βεβαιώω 221.17
βελτίων 122.17; 299.10. –
βέλτιον (adv.) 119 (31) 10;
337.13
βῆμα = tribunal: 351.37, 39
βία 67.28; 280 (13) 1; 350.23;
380 (5) 1; 413.67

- βιάζομαι 54.12; 133.23; 189.29; 342.15; 369.22; 387.26
βίαιος 169.100; 340.27
βιβλίον 71.5; 139.82; 180.56; 181.4; 198 (22) *3; 199 (23) 18; 199 (24) 8; 208.1; 209.23, 24; 220.6, 7; 8, 10; 221 (16) 8, 10, 13, (15), 19; 285.37; 339.21
βίβλος 117.52; 122.20; 141.3; 176.42; 177.1; 183.41; 194.31; 198.10; 199.10; 210.3; 212 (6) 3; 256.13; 257.11; 280 (14) 1; 323.7; 338.5; 357.5; 358.20; 360.5, 9; 361.18, 28; 376.18; 378.7, 11; 380 (5) 14, 15; 380 (6) 2; 400.8; 404 (29) 2; 405.*4; 406.19; 409.16
βίος 55.30; 57 (2) 4; 63 (4) 2, 3; 78.52; 85.22; 86.2; 87.15, 17; 97.21; 122.24; 134.37; 136.13; 220.15; 233.18; 235.*19; 304.5; 305.21; 319 (36) 14; 339.5; 341.7; 342 (7) 4, 10; 350.25; 358.33; 364.12; 373.4; 375.11; 376.11; 378.8; 398 (18) 3; 399.17; 403.13; 414.76
βιώω 318 (35) 7; 321.16 bis; 339.17; 375.17; 416.18
βλάπτω 99 (7) 5
βλασφημέω 54.11; 279.21; 316.*33; 370.4
βλασφημία 319.10; 354.95, 96
βλάσφημος 54.16; 341.3
βλέπω 124 (36) 1; 127.9; 135.59; 149.140; 154.10; 171.11; 189.*34; 202.24; 209.9; 215.36; 241.19; 253.32; 305.22; 316.33; 326.29; 327.17; 334.27; 354.87
βλέφαρον 110.3; 187.*43; 328.23, 25, 27
βλώσσω: μολεῖν 120.18. μόλε 124.22
βοάω 158.82; 163.215; 351.19, 40; 388.54
βόειος 126 (41) 2
βοή 117.31
βοήθεια 55.30; 205.103
βοηθέω 303.23; 367.2
βοηθός 268.27
βόθρος 370.11, 15
βόμβος 167.56
βόρβορος 343.17
βόσσω 161.180; 207.151
βοτάνη 129.9; 367.9
βουβών 200 (25) 10, 11; 200 (26) 6; 202.34; 293.8; 394.9, 20
βούλευμα 113 (22) 5
βουλευόμαι 111 (16) 9; 111 (17) 8; 112 (19) *6; 112 (20) 5; 395.7
βουλή 110.24; 112 (18) 4; 266.(2); 318 (35) 6; 401 (23) 5
βούλησις 77.31; 78.39; 331.10
βούλομαι 71.4; 83.7, 8, 10; 99 (7) 5; 117.41; 122.3; 123.8, 12, 17; 126 (40) 2; 130 (46) 10; 151.174; 173 (11) 8; 190.54; 197.31; 198 (22) 2; 204.88; 225.2; 227.*37, 41; 228 (19) 44; 228 (20) 3; 255.19; 259.14; 262.27; 286.10; 300.15; 303.18; 323.*21; 328.25; 335.18; 349.*5; 355.128; 356.133; 364.19; 366.3; 368.1; 371.9; 376.17, *21; 380.12; 387.33; 390.13; 403.6; 406.*20; 407.34; 410.15; 412.36
βοῦς 199 (25) 2; 200.18; 281 (16) 2; 282 (16) 8; 283.16, 18, 21, 24; 289.28
βραδύνω 351.15
βραδύς: τὸ βραδύ 60.52. — βραδύ (adv.) 112 (20) 5. βραδυτέρως 71.25
βραδυτής 276.14
βράζω 120.9; 336.7
βρασμός 190.66; 191.*86; 388.44, 57; 415.12
βραχύς 111 (16) (5), [10]
βρέφος 220.48; 253.38; 268.19, 22
βρέχω 121.17, 18, 19; 149.135, 136
βροντή 69.40; 119 (32) 1, 3, 6
βρωονία 119 (30) 5
βρώμα 86.3; 312.15, 19; 339.3, 12
βρωσις 319 (36) *14
βύθιος (Val.) 239.*12
βυθός 55.27; 199.20; 262.25. — (Val.) 240.29; 253.37; 254.43. Βυθός 242.*3; 252.24; 255.20, 21; 390.5
βῶλος 118.66, 67; 121.17
βωμός 125.18
- Γ
- γάλα 116.21, 23; 161.162, 163; 223.21, 24, 31; 240.39
γαλακτικός λίθος 121.16
γαλακτώδης 221.7
γαλαξίας 69.36
γαμετή 373.7
γαμέω 304.26; 312.15; 339.5, 12; 355.*112; 356.129, 131; 364.17; 373.3, 9
γάμος 202.40; 203.47, 48; 312.23; 336 (16) 4; 364.15, 18; 373.*3; 399.17. — γάμοι 156.44; 164.(239); 205.94; 312.21; 398 (18) 5
γάρον 116.24
γαστήρ 87.28; 88 (26) 5; 200.14
γαυριόμαι 355.124
γέγωνα 249.*31
γελάω 73 (13) 16
γελοῖος 114 (24) 6; 350.*27
γέλως 73 (13) 16; 98.5
γέωω 178.*7; 304.5; 319.10; 353.83; 357.2
γενεά 143.10, 11; 154.8; 155.25; 287.23; 406.28; 412.55; 413.57
γενεαλογεῶ 77.29
γενεαλογία 343.1
γένειον 110.22
γενεσιουργεῶ 271.6
γένεσις 57.6; 59.38, 42; 60.57; 64.5; 66.11; 68.(15); 71.21; 72 (12) 2; 74.22; 83.17; 90.40; 93 (3) 9; 94.17, 21; 95.52; 97.2; 98.24; 99 (7) 11; 110.17; 127.7; 136 (50) *12; 137 (51) 13; 138.38, *41, 45; 143.11; 145.59; 146.61; 148.122; 153.214, 215; 154 (7) 222, 227; 154 (8) 10; 158.81, 87 bis; 162.201; 163.214, 217; 164.232; 175.14; 179.28; 180.48; 181 (15) 5, 8, 12, 19; 181

- (16) 2bis; 182.5, 11bis, 13, 26, 27; 183.31, 41; 184.81; 186.19, 29; 190.66; 191. (70); 216(10)10; 217(12)5; 223.15, 16, 17, 18, 22; 229 (22) 3; 230(23) 11; 233.14; 237.9, 14; 260.19; 268.2; 270.1; 271.15; 300.*28; 301.43; 306.37; 310.132; 313.21, 25; 323.14; 324.32; 332.15; 338.17; 348.58, 63, 65; 359.7; 377.35; 381.17, 22; 382.18; 383.21, 26; 388. 44, 47, 48; 389.12; 397.7; 399.15; 410.10. – Γένεσις 220.7, 9
- γενητός 77.16, 30; 78.38, 39; 151.180; 181(16) *3; 324. 30; 344.1, *15
- γενικός 109.7; 171.6
- γενναιότερον(adv.) 335.15
- γεννάω 59.23; 67.24, 25, 30; 75(16) 2, 3; 87.18, 19; 98. 26, 35; 110.19; 114(25) 7; 127.21, 22, 23bis; 129.59; 134.54, 55; 137.15, 25; 142. *34; 149.128; 154.222bis; 162.196, 197; 163.218; 165. 4, 9, 12, 13, 18; 186.35; 191. 76, 87; 192.99, 103; 200.15; 201.13; 214.7, 20; 216(10) 10; 217(13) 6; 219.*40, 43; 220.3, 11; 224.4, *9; 223.12, 15, 22, (28) 32; 224.11; 230. 3, 5, 12; 231.21, 27; 238.26, *28; 239.(15); 240.23, 25, 26, *27, 30; 241.7, *18, 23; 248.*13; 249.*17, *24; 250. 16; 251.*20, 25; 261.7, *8; 262.23; 268.*19; 270.*7; 272.10; 274.(36); 288.14; 292.*9, 14; 293.24; 294.*7; 304.26; 307.55; 314.*3; 317.*5; 325.*12; 328.18, *38, 39; 329.*42; 331.19; 333.15; 337.*15; 348.*59; 359.*5, 6bis; 377.*38; 390. 4; 391.(17); 392.26, 32; 394. 13; 395.8; 400(21) *5; 403. 8bis; 405(30) (9), 10, 11bis; 407.10; 408.23; 410.3, *4, *5, 6
- γέννημα 133.20, 28; 191.71; 214.6; 238.36; 241.*2, 4; 325.11; 332.*12, *17; 333. *21; 388.*51
- γέννησις 192.95, 96; 200.20; 307.64; 390.11; 398(18) (5)
- γεννητικός 139.70; 390.3
- γεννητός 161.*165; 173.12; 181.5; 200(26) 4; 216(12) 3; 217(12) 5; 222.*7; 224.2; 230.2, 4bis; 238.*21; 239. *4; 240.25, *30, *32; 290. *36; 296.4; 325.*14; 330 (12) *7; 348.(52); 350.*18; 385.(11); 389.*10, *12; 391. 10; 393.5; 395.10; 402(26) 4; 403.8
- γεννήτρια 415.*12
- γεννήτωρ 267.*18
- γένος 59.28, 29; 70.1; 88(25) 3; 138.31bis; 142.36; 143. 17; 166.40; 170.118; 187. 49, 58; 231.6; 281(15) 2, 4, 5, 6; 282(18) 1, 2, 5, 7, 8; 283.15; 284.2; 289.27; 303. 21; 338.1; 342(7) 1; 373.6; 374.13; 377.36; 384.8, *9; 387.38; 403.1; 405(30) 8, 13; 407(30) 35; 407(31) 3, 7, 10, 18; 408.25, 28; 411. (22)
- γέρας 117.45; 126(41) 5
- γέρας 143.14
- γεύσις 220.3; 221.13; 232.13
- γεύω 161.163; 220.13; 221.2; 232.21; 366.10
- γεώδης 66.17
- γεωμετρέω 137.20; 236.10; 386.7
- γεωμέτρης 137.*7; 188.7 bis; 236.3, 12; 322.6; 386.7
- γεωμετρία 58.6; 137.11
- γεωμετρικός: ή γεωμετρική τέχνη 222.22; 335.14. ή γεωμετρική δύναμις 217. 16; 390.23
- γεωργός 56.62
- γη 60.54, 57, 63; 61.69; 62.3; 63.9; 64.8; 65.(18), 24; 66. 10, 13, 15; 67.19bis, 21bis, 31; 68.9, 12, 14bis, 18; 69. 25, 29, 30, 42, 43; 70.6, 7, 13, 14; 71(9) 18; 71(11) 3bis; 73(13) 12; 73(14) 9; 74.11, 12, 14, 16, 21; 75.8; 76(19) 5; 82.17; 86.4; 95(3) 43bis;
- 95(4) 5; 96.10; 98.41; 100 (8) 19; 101.(28), 29, 30; 102 (9) 5, 6, 9, 10, 12, 13, 15, 17, 18; 103.13, 15, 18, 22, 28; 104.9, 11, 14, 16, 18, 20, 21, 24; 110.30; 123.4; 124(36) 2; 124(37) 3; 126(41) 1; 127.3; 128.37, 43, 48, 49, 50; 135.58; 136(49) 10; 154. 228; 155.21; 161.161; 183. 37; 190.*52, 55, 57, *58, *60, (61); 202.33, 35, 45; 203.52, (59), 62; 204.74; 208.181, 183; 209.19; 213. 13; 217(13) 2, 3, 4, 7; 218.6; 224.5; 227.24bis; 236.*6; 257.7; 267.17, 18; 271.3; 276.1; 277.*26; 284.7; 285. 17; 305.13, 20, 29; 306.48; 307.54; 309.93, 99, 100bis, 101; 310.124; 321.21; 329. 53; 333.4, 7; 351.19; 360. 11; 361.30; 363.5; 365(20) 4; 370.15; 375.7, 17; 381(6) 19, 23, 24bis; 381(7) 1; 382. 5, 7, 8, 10; 383.25, 35; 387. 40, 42; 395.40; 397.8, (14), 17; 405.14; 407.(6); 408.2; 409.8; 410.13; 411.21; 416. 18. – γη Κρητική 121.15. – Cf. Γη
- γήϊνος 69.35
- γίνομαι: γίνομαι ὁ θέλω 149.129. – τὰ γεγονότα καὶ γινόμενα καὶ ἐσόμενα 66.[2–3]; 147.99–100; 150. 153. τὰ γεγονότα καὶ γινόμενα 232.26–27. – τὰ γινόμενα 59.42 = 138.*45 (ἐξ ὧν ἡ τῶν γινομένων γένεσις γίνεται); 131.7; 145. 50; 149.128, 129, 131 (οὐδὲν τῶν γινομένων γίνεται); 161.165–166 (τὰ γινόμενα γεννητὰ ἀπὸ τῶν ἀγεννητῶν γέγονε); 166. 34; 183.31; 184.79; 217.17; 223.25; 294.23; 305.29; 410.4. – τὰ γενόμενα 187. 58; 191.78; 233.*14, (18); 236.*3; 237.10; 239.43; 306.*49; 320(38) 3; 336 (17) 3; 397.3; 399.8; 404 (28) 3. – τὰ γεγονότα 166.

- *24; 281 (15) 6; 282 (17) 5; 289.12; 306.37, 39; 307. (68); 332.19; 344.14 (?); 396.16; 411.23. – τὰ γε-
γενημένα 237.14–15 (γέ-
νεσιν τῶν γεγενημένων
γενέσθαι); 281 (15) 7; 281
(16) 5, 6; 282 (17) 2; 390.14
γινώσκω 103.25; 130.15;
132.*19; 157.77; 162.201;
182.5; 184.*79; 199 (24) 1;
200.13; 204.89; 208.184,
186; 209.25; 232.18; 250.7;
260.(34), 35; 263.3; 264 (45)
12; 264 (46) 2; 268.8; 271.
14; 285.29, 31; 300.16; 320
(37) 3; 345.21; 349.14; 350.
20; 351.16; 387.24; 400
(20) 4, 13; 409.18; 414.74. –
γινῶναι τὸν θεόν 142.30;
384 (9) 6. γινώσκειν τὰ
βάθη 141.18. – γινῶθι σε-
αυτὸν 75 (18) 2; 417.24
γλαυκός 112 (19) 3; 382.[29]
γλίσχος 221 (16) 18
γλίχομαι 54.17; 259.20
γλυκύς 144.22; 220.17; 222.
24; 232.21; 323.17. – τὸ
γλυκὺ = οἶνος 119 (31) 7
γλώσσα 122.7
γνάθος 112 (19) 3
γναφεῖον 346.*17
γναφεύς 119 (32) 4
γνήσιος 286.1
γνόφος 324.28
γνώμη 54.9; 56.48; 185.5;
198 (22) 1; 212 (6) 5; 255.
*21; 319.8; 342 (6) 7; 342
(7) 4; 374.16; 391.22
γνωρίζω 158.104; 192.100;
268.26; 273.19; 297.19;
326.47, 48; 329.*63
γνώριμος 72 (13) 1
γνώσις 74.2; 86.9; 93.12;
141.6; 142.30, 31; 163.205,
206; 170.3; 199.23; 202.27;
220.8, 15; 232.14, 15, 19;
272.2; 275.57; 299.11; 301.
37; 333.20; 337.1; 384 (9) 5;
406.21; 408.31. – θεοῦ
γνώσις 142.31; 163.23; cf.
199.23. – γνώσις Χάριτος
257.6. – γνώσις = τὰ κε-
κρυμμένα τῆς ἀγίας ὁδοῦ
172.29. – γνώσις = *coitus*
200.14
γνωστικός 140.3; 141.18;
154.1; 161.160; 173 (11) 1;
199.(20), 22; 318.4; 319.8;
341.10; 401 (23) 3
γνωστός 232.17; 408.26
γοάω 120.23 (γοόωντα)
γόης 212 (7) 6; 353.75; 353.
75
γονεύς 142.27
γόνιμος 59.38; 138.41; 237.
9; 238.25, 32 (ἀπὸ γονίμου
γόνιμος), 36; 324.42; 411.
20
γόνος 61.66
γόνου 132.2; 263 (44) 7
γονυπετέω 352.55
γοργός 114 (25) 2; 357.3
γράμμα = *littera*: 107.63;
115 (28) 6; 116.18, 21, 23;
117.36; 126 (40) 3. (Marc.)
γράμμα 260.39; 261 (42)
41; 261 (43) 5, 8, 12, 14; 262.
24; 263 (44) 10. γράμματα
260.32; 261.12, 13, 14, 15,
16; 262.19, 20, (21), 22, 24,
25; 263 (45) 10; 264.1, 4;
265.26; 266.*16; 269.17,
18, (19), 20, 21, 270.8, 10;
274.(31); 275.46 bis, 49, 50.
– τὰ γράμματα = *litterae*,
epistola 115 (28) 4; 122.4. –
τὸ γράμμα = *scriptura*, *li-*
ber (Sim.) 214.16; 224.7;
338 (18) 8. – τὰ γράμματα
56.46; 135.2; 181.20
γραμματίδιον 117.35; 122.7
γραμματίζω: γεγραμματισ-
μένος 110.26
γραμματικός 188.7, 8. – ἡ
γραμματικὴ τέχνη 154.2;
222.2. ἡ γραμματικὴ δύ-
ναμις 217.16; 390.23
γραμμὴ 137 (51) 14 bis, 15;
230.14, (14)
γραφὴ = *Scriptura sacra*:
148.124; 151.178; 158.94;
174.36; 198 (23) [2]; 215.1,
6; 219.30; 244.35; 247.34;
297.12. – γραφαί 130 (46)
8; 145.39; 209.(22); 211.5;
218.(4); 244.(40); 278.4;
279.9, *12; 304.(2); 331.11.
ἄγαι γραφαί 56.49; 140.8,
12; 154.4; 198 (23) 1; 322.15
γραφικός: τὸ γραφικὸν μέ-
λαν 118 (29) 3
γραφίς 183.41
γράφω 81.11; 115 (28) 8;
116.19, 20, 21, 23; 117.56,
57; 118.63; 122.19; 126
(40) 3; 143.9; 203.46; 219.
31; 221 (16) 16, 20; 226.
*13; 244.43; 251.4; 261.
*17; 262.(21); 295.24; 295.
24; 360.8; 361.28. – γράφω
ἢ γράφω 224.6–7. – (ὡς
καθῶς) γέγραπται 151.
173; 158.101; 183.41; 184.
59, 68; 199.6; 202.41; 203.
51; 208.1; 209.5; 219.25;
220.6; 228.10; 289.18; 295.
6, 13; 298.38; 301.44; 311.
5; 328.38, 39, 40; 335.(45);
396.32. – τὸ γεγραμμένον
153.216; 154.224; 215.1;
247.34; 321.7; 337.4; 394.
17
γρηγορέω 335.7
γυμνάω 109.3; 114 (25) 8
γυμνός 56.68; 86.5; 120.10;
130 (46) 4; 149.140; 156.
55; 262.3; 323.14
γυμνοσοφιστής 72 (13) 2;
322.17
γυμνώω 177.3
γυναικεῖος 259.17
γύναιον 226.20; 338 (19) 2,
10, 15; 402 (25) 2; 402 (26) 2
γυνή 61.70; 146.69; 161.174;
168.69; 194.22; 195.34;
207.164; 214.6; 223.21;
257.1; 273.19; 310.114;
361.22; 362 (16) 11; 377.
37; 406.29. – γυναῖκες 87.
14, 18; 95.46; 111 (17) 9;
203.49; 226.6; 355.126;
362 (17) 5; 364.18, 19; 373.
10; 406.30
γυρός 64.*10
γῶψ 124 (36) 5
γῶφος 122.13, 17; 126 (41) 3

Δ

- δαδίων 121.15, 22
δαιμονάω 361.*3
δαιμονιάω 359.15

- δαίμων 116.12 (Φρη), 28 (Φρη); 123.12, 18 (Ἐκάτη); 170.127; 341.8 (Ἡλχασαί). – δαίμονες 60.55; 62.1; 78.34; 115 (28) 2, 3, 6; 116.29; 117.36, 42, 49; 120.15; 123.9; 212 (7) 5; 228.3; 243.31; 245.3, 4; 246.5; 247.29, 32; 256.2; 258.3; 303.23, 24; 308.75, 76; 380 (5) 8; 405 (29) (11)
- δάκνω 183.32, *33, 35; 184.61, 62; 361.23
- δάκρυον 241.8
- δακρύω 352.56
- δάκτυλος (*piscis*) 119(31)6
- δασύς 114 (26) 1
- δάφνη 116.27
- δαυιλής 111 (16) 10; 111 (17) 5, [8]
- δέησις 241.6, 9; 243.17, 24, 31; 244.37
- δεῖδω 289.11; 353.72
- δείκνυμι 54.13; 99 (7) 1; 101.26; 120.15; 122.3; 123.8, 18; 124 (37) *1; 125.20, 24; 126 (40) 1; 137.6; 141.11; 146.69, 74; 197.46; 200.9; 205.117; 212 (7) 2; 215.4; 257.12, 15; 259.24; 281 (15) 8; 286.10; 321.18, 20; 339.17; 348.54; 358.33; 361.21; 362.7; 368.8; 372.9; 404.10; 407.18; 408.25; 413.58
- δέιλη 366.15
- δειλία 79.69; 99 (7) 3
- δειλός 110.*23
- δεινός 369.3; 373.3. – δεινῶς 278 (55) 8
- δεινότης 280.7; 396.18
- δειπνέω 366.15
- δέκα 59.31, 36; 117.47; 138.33, 38; 194.31; 230 (23) 9, 10; 231 (23) 22, 25 bis; 231 (24) 9; 238.37; 239 (29) 40; 239 (30) *10, (12), *14; 260.29; 273.13; 276.4, 7; 324.35; 332.4; 333.*12; 334.31, 39; 370.5; 395.(4), 4; 398.*22
- δεκαδύο 240.21. Cf. δυοκαίδεκα, δώδεκα
- δεκάκις 324.42
- δεκάλογος 333.19, 20
- δεκαοκτώ 270.4
- δεκαπλασιάω 128.27, 28, 29; 270.*6; 274.[42]
- δεκαπλασίον 270.5
- δεκάπληγος 333.14, 20
- δεκάς 59.30, 36; 106.11; 127.24; 128.26; 138.32, 39; 230 (23) 11; 233.11; 270.4 bis, *8, (12); 272.10; 273.14, 18; 274.38, (40); 276.8; 324.37; 330.66; 332.1; 333.28; 397.6
- δέκατος 81.9; 128.25; 274.40; 378.11; 379.(1), 2; 380.15
- δελέασμα 359.1
- δένδρον 165.2; 215.35, 39, 40; 222.27
- δενδροφυής 144.18
- δεξαμενή 76 (19) 3; 197.42, *45
- δεξιός 69.45, 46; 129.6; 179.38; 180.42; 181.20, 21; 243.33; 254.2; 275.60; 316.43; 370.6. – ἐκ δεξιῶν 293.29; 392.33
- δέρμα 235.7
- δέσις 388.54
- δεσμέω 235.7
- δεσμεύω 235.11; 369.1
- δέσμιος 54.17
- δεσμός 232.1; 321.23; 324.46. – δεσμά 178.11; 192.103; 226.18
- δεσπότης 183.52; 293.22; 351.9, 16, 20, 21
- δεῦρο 120.27
- Δευτερονόμιον 221.14
- δευτερος 70.11; 103.29; 171.7; 173.9, 12; 179.24; 220.10; 225.20; 230 (23) (7); 252.25 bis, 26; 255.17; 259.7; 260.27; 269.14; 270.3; 271.2; 290.33; 292.1; 324.39, 43; 385.7, (10); 390.10; 395.(5). – δεύτερον (adv.) 59.24; 109.104; 117.40; 121.18; 137.26; 181.10. – τὸ δεύτερον βάπτισμα 356.139; 358.(17); 360.(1)
- βαπτίσθητε ἐκ δευτέρου 358.(21); 360.5; 361.18. – δευτέρα κτίσις 134.32, 41, 49; 135.67. – δεύτερος
- οὐρανός 159.133. – δευτεροὶ ἀριθμοὶ (= 10.000²) 101.3; 102.10, 12, 14, 15
- δεῦω 122.7; 125 (38) 2
- δέχομαι 118.*59; 183.56; 202.*28; 214.11; 257.3; 287.16
- δέω = *vincio, obligo* 54.19, 23; 136 (49) 8; 169.86; 198.8; 232.1; 235.6; 324.47; 409.12
- δέω = *indigeo* 56.59; 145.51; 285.27; 290.38; 292.82; 325.22; 334.35; 355.*110; 365 (19) 1; 391.12; 392.20. – δέομαι = *precor* 243.18; 351.40. – δεῖ = *necesse est* 106.16; 107.51; 155.14; 156.36, 41; 161.163; 164.239; 174.37; 193.110; 195.45; 196.9; 209.27; 219.33; 232.20; 234.8; 283.31; 287.(17); 294.*24, 24 bis; 311.3; 356.142. δεῖν 85.8; 118 (30) 4; 227.23; 302.*68; 337.2; 355.(112), 119; 359.2; 370.14; 371.4; 373.4; 375.(8), 16. ἔδει 71 (9) 17; 71 (10) 5 bis; 91 (7) 12; 220.11; 238.39; 248.8, 12; 250.15; 295.*4; 296.27; 297.20; 298.35.
- δέον 376.(25); τὸ δέον 371.3; τὰ δέοντα 365 (19) 5
- δήθεν 116.17; 117.36
- δήλος: δῆλον 107.55
- δηλονότι 359.*10
- δηλόω 66.5; 136 (50) 6; 160.*146; 178.*9; 195.38; 198 (23) 4; 199.12; 220.7; 246.12; 252.29; 266.*7; 281 (16) 3; 285.25; 301.38
- δημιουργέω 76.8; 204.70, 76; 236.9; 248.43; 271.2; 291.59; 305.15, 31; 308.72; 310.116; 320 (38) 3; 398 (18) 3; 409.7; 411.24, *27
- δημιουργία 141.3; 271.1; 372.10; 392.32; 402 (25) 4; 408.29; 409.16; 415.7
- δημιουργικός 250.39
- δημιουργός: (Pythagorici) 236.2. (Empedocles) 233.15; 306.38; 307.70; 309.96, 99; 310.129. (Plato) 383.

35. (Naas.) 150.152; 151.166. (Per.) 186.34. (Val.) 244.34, 41, 49; 245.(2), 6; 246.4; 247.19, 22; 248 (34) 43; 248 (35) 1, 6, 9; 249.16, 19, 21, 22; 250.5; 254.40, 41; 390.13; 391.(17). (Marc.) 276.(61); 277.1. (Bas.) 293.31, 33; 294.19, 25; 298.49; 301.50; 392. (34); 393.39. (Marcion) 311.2; 312.11, 13, 20; 314.29; 320 (37) 7; 399.18. (Apelles) 400 (20) 4. (Doc.) 327.6, 9; 396.24. (Noet.) 348.48; 403.(5), 15. (H) 90. 45; 151.167; 344.15; 347.39; 376.5
- δημος 166.37
δημοσία 350.16; 351.35; 353.77
- διαβαίνω 326.45; 363.4
διαβεβαιόω 83.5
διαβίω 86.5
διαβλέπω 323.5; 330(11)6
διαβολή 316.28
διαβολικός 247.21, 27
διάβολος 131.*5; 245.2; 246.4
διαγγέλλω 297.27
διάγω 87.17
διαγωγή 209.25; 304.9
διαδέχομαι 58.5; 262.23
διαδίδωμι 186.35
διαδοχή 56.50; 63 (5) 6; 342.11; 343.1; 373.5
διάδοχος 55.36; 278.15; 347.44; 403.*3
διάθεμα 94.16; 97.35; 98.27
διάθεσις 130 (46) 8; 139.59; 255.25, *27, 30
διαίρεσις 84.8; 128.34; 145.47; 173 (12) 5, 14; 195.41; 284.14; 285.20; 288.9; 292.4; 301.52; 385.3, 12; 392.23
διαιρετός 331.16; 344.1
διαίρω 58.14; 100 (8) 19, 22; 142.28; 175.4; 203.52; 233.20; 236.11, 15; 237.17, 20; 246.10; 277.*27; 281 (15) 1; 292.3; 312.23; 364.11; 371.1; 380 (6) 5; 384 (9) 3; 392.23. — διηρημένος 100 (8) 16; 173 (12) 5; 174.24, 30; 189.*22; 195.43; 223.11; 231.10; 232.14; 233.17, 20; 237.19; 249.26; 282 (18) (1); 284 (18) 35; 284 (19) 6, 15; 290.37; 301.46; 313.12; 385.3; 386.25; 387.19; 391.*11
δίαιτα 71.20; 368.6; 372.(20); 373.2
διακελεύομαι 235.*11
διακονέω 56.45; 267.*9
διακονία 319 (36) 12
διάκονος 266.1; 342 (7) 2; 355.111
διακοσμέω 67.3; 76 (19) 2, 4; 261.*7; 295.10; 306.51
διακόσμησις 232.26; 307.63, 68; 310.110; 347.35
διακρατέω 374.17
διακρίνω 71.22; 109.2; 135.62; 173.*14; 196.11, 14, 17, *18, 18, 20, 23; 197.39, 46; 281 (15) *6; 294.13; 356.141; 385.13
διάκρισις 196.25; 215.5; 298.48
διαλανθάνω 85.23; 375.*11
διαλέγομαι 371.7
διάλειμμα 92.13; 125 (38) 3; 177.52
διαλεκτικός 53.4, 5, 11. — διαλεκτική φιλοσοφία 63 (5) 8; 380 (6) 6. ή διαλεκτική 53.11; 76 (18) 6
διαλλάσσω 137.3; 176.44
διαλύω 380 (5) 2
διαμαρτάνω 200 (25) 6
διαμένω 71 (10) 1; 73 (14) 2; 77.18; 162.195; 299.8; 317.11; 342.11; 355.122; 356.140; 374.19; 375.5; 401.*12; 403.4
διαμετρέω 176.34
διάμετρος 101.(28); 176.37
διαμνημονεύω 315.5
διαμονή 232.3; 233.*21
διαμορφόω 299.*52
διαμύσσω 165.*4
διανάπανσις 241.12
διανέμω 365 (19) 5
διανήμι 57 (1) 4
διανοέομαι 215.32; 216(11)6
διάνοια 76.7; 263.13; 287.17; 334.24; 335.5
διαπεράω 87.16
διαπλασσω 250.39
διαπλέω 280.6, 8, 14; 352.53
διαπορεύομαι 362.*12
διαρρέω 187.*58
διαρρήγνυμι 380 (5) 1
διαρρήδην 147.102; 156.51; 164.243; 173.13; 194.22; 224.5; 335.1; 385.11
διασαφέω 146.77; 287.26; 293.6
διασημαίνω 178.(18)
διασκεδάννυμι 342 (6) *4
διασκορπίζω 358.30
διασπάω 137.3; 214.13; 233.9; 306.34, 53; 310.117; 363 (18) 5, 8
διασπείρω 136 (50) 9; 406.(17)
διαστέλλω 109.97; 337.5
διάστημα 73 (13) 8; 94.29, 31; 101.1; 102 (9) 10; 102 (10) 5; 103.21; 104.7; 127.19; 195.36; 203.60; 224.12; 292.77; 294.21; 295.11, 19; 296.34; 298.28; 299.8, 9; 301.50; 324.45; 393.41
διασφύζω 165.*3; 290.40; 292.9; 392.14, 26
διασφύζω 406.31
διαταγή 181.17; 252.28; 284.4; 312.7; 337.3
διατάττω 394.28
διατελέω 327.8
διατέμνω 165.6
διατηρέω 72 (12) 1; 350.19
διατίθημι 335.15
διατιμάω 193.17
διατιμητικός 193.11, 16
διατρέφω 213.8
διατρέχω 75 (17) 2; 123.16; 139.65, 67; 378.*6
διατριβή 82.30; 85.2
διατριβώ 302.2
διατυπόω 123.12; 295.10
διανύγω 125.13
διαφαινώ 125.*11
διαφανής 70.14
διαφερόντως 150.151
διαφέρω 58.5; 72 (13) 6; 95.46; 98.37; 225.25; 227.24; 233.9; 283.20; 284.3; 293.*19; 313.10; 324.39; 374.(14); 395.5; 400 (21) 6; 401 (23) 4

- διαφεύγω 61.79; 181 (16) 2;
 182.11; 313.8; 375.12; 406.
 30; 408.20
 διαφθείρω 61.72; 134.54;
 183.32, 40, 45; 197.28; 369.
 3, 5
 διαφθορά 361.23
 διαφορά 92.16; 177.55, 57;
 186.18, 19; 235.*16; 237.
 10; 249.26; 324.40; 341.11;
 363 (17) 19; 363 (18) 8;
 376.1
 διάφορος 66.7; 71 (10) 2; 100
 (8) 18; 118 (29) 1; 141.20;
 143.*11; 190.50, 61, *63;
 191.74; 192.91; 255.*21;
 280.7; 281 (15) 5; 283.20;
 284.6; 299.*9; 313.11; 319.
 1, 8; 329.58; 391.22; 409.7,
 *8. διαφορώτερος 315.17,
 23. - διαφόρως 98.28;
 363.5
 διάφραγμα 263 (44) *6
 διαχέω 66.8
 διαχύνω 178.*16
 διαχωρίζω 209.12; 371.2
 διαψευδομαι 100 (7) 17;
 229.12
 δίγαμος 355.111
 δίγνωμος 393.7
 διγνώμων 200 (26) *5
 διδασκαλείον 76 (18) 5; 199.
 *14; 342.12; 354.99, 108;
 355.*123; 356.140
 διδασκαλία 55.37; 134.38;
 146.68; 181.23; 186.28;
 194.19; 197.35; 198 (23) 4;
 199.4; 215.6; 222.23; 237.
 7; 246.7; 249.26, 27; 319
 (36) 14; 357.1
 διδάσκαλος 62.11; 99 (7) 5;
 137.4; 230.5; 254.5; 256.1;
 259.10; 279.23; 290.49;
 314.39; 336 (16) 2; 363 (18)
 2, 6; 374.19; 398 (19) 1; 400
 (20) 1; 414.82
 διδάσκω 61.81; 88 (26) 6; 93
 (3) 9; 111 (17) 7; 122.22;
 123.21; 135.76; 139.59;
 182.6; 188.*6; 198 (23) 3, 5,
 7; 208.180; 213.8; 219.*30;
 228.14; 229 (22) 4; 231.22;
 235.5, 11; 238.20; 250.5, 7,
 8; 258.6; 275.46; 286.3;
 297.9, 14, 18, 21; 302.71;
 310.*115; 312.18, 19; 319
 (36) 14; 325.17; 338.15;
 343.10; 354.100; 356.136;
 359.14; 361.2; 370.5; 380
 (5) 7; 386.5; 390.*24; 393.
 41; 415.6; 416.16
 διδαχή 112 (20) 8; 174.1; 198
 (23) 1
 δίδωμι 71.7; 100.9; 115.2;
 144.33; 154.6; 173.15; 202.
 44; 204.78; 205.97; 250.40;
 257.1; 262.28; 334.37, 40;
 352.45, 51, 52; 363.1, (2);
 365.10; 368.5, 6; 370.13;
 375.(18); 385.13; 416.*21
 διεγείρω 190.67; 303.13
 διελέγχω 93.5; 98.29; 141.
 20; 173 (11) 8; 278 (55) 9;
 330 (11) 6; 335.17; 340.
 *26; 342 (6) *3, 7; 342 (7)
 15; 350.*20
 διέξοδος 191.79; 335.11
 διέπω 203.56; 224.10; 342
 (7) 6
 διέρχομαι 157.72; 170.115;
 172.22; 182.6; 213.13; 271.
 (7); 296.29; 298.46; 302.61;
 351.22
 διηγέομαι 63 (5) 4; 105 (12)
 6; 121.5; 126 (41) 5; 141.20;
 193.4; 198.7; 199 (23) 21;
 199 (24) 13; 200.20; 212.
 10; 260.20; 349.14; 358.18,
 (31); 359.16; 380 (6) 7; 393.
 8
 διήγησις 55.27
 διηθέω 74.12
 διήκω 83.4; 296.*35
 διηχέω 357.1
 δίθεος 350.23; 353.78
 δῆμι 122.13
 δῆκνέομαι 139.75
 δῆππεύω 123.18
 δῆστημι 65.25 (διστᾶ).
 δῆσταμα 67.*28, 29; 288.
 10; 400 (21) 3
 δικάζω 370.1
 δικαιοόμαι 317 (34) 4; 318
 (34) 5; 401 (22) 3
 δίκαιος 80.74; 111 (16) 7;
 283.29; 339.17; 348.49;
 357.6; 360.17; 368.12, 15;
 370.1; 374.26; 412.48, 52;
 414.85. - Δίκαιος (θεός):
 (Cerdon) 320 (37) 4. (Apel-
 les) 320 (38) 3. (Marcion)
 398 (19) 2; 399.4, 5, 6. (H)
 344.2. - τρίτη, δίκαιος
 ἀρχή (Prepon) 313.6. δῆ-
 καιος Λόγος (Prepon) 313.
 12, 14. Δίκαιος (Iesus)
 (Carpocrates) 314.4. (Ce-
 rinthus) 317.6. - δικαίως
 54.12; 212 (6) 7; 237.3; 348.
 57
 δικαιοσύνη 79.64, 68; 82.25;
 129.58; 401 (21) 7; 412.51
 δικαστήριον 78.43; 85.22
 δίκη 78.45; 227.42. Cf. Δίκη.
 - δίκη (adv.) 117.52; 118.
 74; 121.15; 122.10; 123.5;
 141.9; 131.13, 22; 139.69;
 191.81; 336 (17) 6; 340.27;
 358.29; 359.1; 387.35
 διοδεύω 172.25; 188.14; 200
 (25) 5; 220.11; 386.*13
 διοιδέω 118.74
 διοικέω 62.2; 181.13; 227.
 30; 285.16; 294.9bis, 11;
 313.9; 374.24; 412.*51
 διοίκησης 58.10; 310.119;
 347.33
 διοικητής 294.19; 393.39
 διορθόω 243.*24, 25; 250.2,
 3, 4, 15; 251.17, 19, 21; 295.
 10
 διόρθωσις 241.11; 250.16;
 264.15
 διορθωτής 243.21
 διορίζω 72 (12) 8; 229.*14
 διπληγος 81.8
 διπλάσιος 100 (7) 19; 101.24,
 26; 102 (10) 4, 9; 103.16, 20,
 34, 39; 104.2, 3, 7, 9, 12
 διπλοῦς 113 (22) 5; 119 (30)
 6; 214.24, 25; 218.20; 244.
 43; 365 (20) 7; 389.5bis. -
 τὰ διπλὰ γράμματα 265.
 26; 266.16
 δῆς 107.62; 108.64bis, 76;
 268.3, 4
 δισκοειδής 328.30
 δισσός 134.30
 διστάζω 417.27
 δισώματος 200 (26) *5; 393.
 7
 δῆγρος 177.4

- δίφρος 114 (25) 8; 235.17
 δίχα 184.82; 204.80; 240.27;
 241.18; 286.8; 293.2; 326.
 48; 367.(7); 368.16
 διχάζω 196.22, 23
 διχοτομέω 118.68; 266.(4)
 διψάω 414.*86
 διώκω 194.33
 δόγμα 56.58; 62.6; 81.14;
 140.8, 10, 13; 141.15; 211.4,
 6; 237.12; 279.8; 320(37) 5;
 321.(29); 330 (11) 7; 337.
 11; 342(7) 5; 349.12; 354.
 97; 358.24; 359.8; 404.23. –
 δόγματα 54.2, 5; 55.28;
 56.52; 91.51; 99.14; 132.
 24; 137 (50) 13; 139.82;
 211.6,(9); 212(7)(2); 272.5;
 278 (55) 9, 13; 279.3, 23;
 280 (13) 2, 14; 281 (14) 3;
 286.40; 312.11, 22; 322.10,
 16; 323.3,(7); 341.3, 10; 342
 (7) 2; 343.2; 355.*122; 358.
 32; 369.23; 372.6; 378.2, 7;
 380 (5) *5; 380 (6) 1; 384
 (8) 5
 δογματίζω 94.16; 140.4, 5;
 211.5; 254.46; 279.23; 302.
 2; 304.8; 322.5; 323.11;
 355.109; 383.26. – τὰ δογ-
 ματιζόμενα 188 (18) 5. τὰ
 δεδογματισμένα 321.28
 δογματιστής 380 (6) 4
 δοκέω 58.13; 74.14; 75 (17)
 1; 115 (28) 9; 117.41; 125.
 24; 126(40)*1; 126(41)*1;
 171.5; 187.59; 198.12; 204.
 77; 206.142; 213 (8) 3; 227.
 34; 258.12; 263 (45) 8; 278.
 4; 295.18; 316.31; 324.23,
 34, 36; 325.1, 16; 329.61;
 335.47; 348.60; 354.97;
 370.6; 402 (26) 2. – δοκεῖν
 85.5; 123.16; 125 (37) *16;
 125 (38) 1; 125 (39) 1; 185.
 3; 213 (8) 2; 256.7; 323.9;
 330 (11) 4; 341.9; 377.26;
 399.16. – δοκεῖ (cum dati-
 vo) 55.29; 56.53; 63 (5) 5;
 75 (17) 1; 91.48; 105 (12) 3;
 126 (41) 4; 127 (42) 14; 130
 (45) 1; 130 (46) 6; 134.40,
 48; 137.5, 8; 139.80, 82;
 142.5; 151.165; 175.13;
 177.1; 182.4; 185.5; 188
 (18) 4; 188 (19) 1; 198 (22)
 1; 210.2; 212 (7) 1, 10; 219.
 29; 229 (20) 23; 229 (21) 4;
 234 (27) 2; 251.2; 280 (14)
 2; 314.40; 321.27; 323.3,
 20; 330.10; 340.23; 342 (6)
 6; 343.1, 9; 350.25; 363.12,
 17; 376.2; 378.1; 384 (9) 1;
 386.1; 391.22; 398.27; 409.
 (17). ἐδοκεῖ (cum dat.) 212
 (6) 1; 407.*1. ἔδοξε (cum
 dat.) 63 (4) 10; 82.24; 93.
 18; 170.3; 173 (12) 4; 238.
 25; 242.2; 278 (55) 7; 279.
 18; 320 (37) 6; 363.14. – τὰ
 δοκοῦντα 139.81; 140.7,
 12; 198 (22) 5; 200.19; 211.
 7; 251.3; 254.45; 279.14;
 280 (14)(2); 281 (14) 4; 322.
 4. τὰ δοκούμενα 126 (42)
 4. τὰ δόξαντα 53.3; 54.7;
 56.53; 63 (5) 6; 75 (17) 2;
 130 (46) 1; 141.1; 199.(19);
 229.9; 254.46; 259.24; 279.
 13; 314.34; 330.9; 343.3;
 347.46; 380 (6) (2); 384 (8)
 (4). – τὰ δεδοκημένα 229.7;
 380 (5) 13; 380 (6) 4
 δόκησις 303.17; 399.15
 δοκιμάζω 54.17; 221(16) 18;
 258.13; 368.2, 8; 373.6
 δοκίμιον 221.*12
 δοκός 323.1, 5; 330 (11) 6
 δόλιος 111(17) 8; 112(18) 4;
 113 (22) 4; 357.2
 δόμα 349.*4
 δονέω 119 (32) 6
 δόξα = *opinio* 53.13; 71 (11)
 3; 72 (12) 1; 84.1; 90.41;
 102.3; 130 (45) 2; 229.12;
 237.2; 279.3, 13; 313.*8;
 314.36; 330 (12) 2; 343.8;
 390.2. δόξαι 63 (5) 2; 71
 (10) 3, 4; 91.46; 109.13; 127
 (42) 11; 130 (45) 12; 210.2;
 212 (6) 2; 319.9; 322.*9;
 363 (18) 7; 372.7. – δόξα =
gloria 82.23; 267.15; 327.
 20; 376.9; 396.31; 417.33
 δοξάζω = *opinor* 130 (44)
 *15; 130 (45) 5; 374.16. τὰ
 δοξαζόμενα 56.51; 377.
 47. – δοξάζω = *laudo, cele-*
bro 88 (25) 5; 100 (7) 18, 19;
 109.10; 154.3; 177.1; 239
 (29) 40; 239 (30) 2 bis, 6;
 242 (31) 40; 242 (32) 3 bis;
 258.2; 259.11; 267.15; 268.
 22, (23); 338 (19) 5, 10; 339.
 4; 375.13; 409.19
 δοξολογία 267.17
 δορύκτητος 363.4
 δουλαγωγέω 413.67
 δουλεύω 151.166; 189.*34;
 235.18
 δουλικός 193.111; 197.37;
 389.(64)
 δοῦλος 88 (25) 3; 356.133;
 389.64; 412.40. – δοῦλη
 336 (17) 4
 δουλόω 54.15, 20; 228.45.
 δουλόομαι 416.20
 δούρειος 225.3
 δρακοντοειδής 187.53
 δράκων 99.10; 133.20; 139.
 73. Cf. Δράκων
 δραπέτης 351.23
 δραστήριος 383.25. τὸ
 δραστήριον 305.30
 δραχμή 233.*12; 273.*19,
 (21)
 δράω 85.22; 119(31) 10; 126
 (42) 2; 130 (45) 14; 168.70;
 227.23; 256.*2; 373.3; 375.
 2, 10. – τὰ δράωμενα 168.
 65, 66
 δρυμός 126 (40) 3
 δυάς 59.24; 127.23; 128.33,
 43; 129.57, 62, 63; 137.26;
 175.27; 230 (23) 2, 3, 4, 6,
 7 bis; 232.*28; 238.29; 272.
 9; 273.11, 13; 332.3
 δύναμαι 98.25; 157.67; 182.
 7; 204.86; 209.30; 315.7;
 329.65; 330 (11) 6; 351.12;
 378.15; 395.35; 411.*33. –
 δύναται 73 (13) 15; 77.18;
 92.4; 94.28; 132.13; 159.
 111; 182.11; 186.37; 231
 (24) 7; 232.17; 240.31; 293.
 3; 305.*24; 368.8; 369.4;
 410.*14. – δύνασθαι 69.
 33; 97.4; 99 (7) 7; 121.19;
 127.8; 142.30; 168.75, 78;
 176.46; 181 (16) 1; 234.13;
 242.29; 258.13, 18; 262.19;
 299.54; 311.134; 315.23;

318 (34) 9; 353.73; 354.92; 373.8; 384 (9) 6; 386.[5], (7); 396.29. – δυνάμενος 58.21; 81.6; 93.10; 94.(37); 96.11, 24; 122.21; 135 (48) 74; 135 (49) 3; 137.9, 23; 141.10; 173 (12) 7; 183.37; 185.83; 188.13; 191.79; 216 (11) *6; 238.23; 242. *35; 244.45; 256 (39) 10, 13; 257.12; 258.10; 268.7; 280.*15; 281 (15) 4; 283. 20; 291.67; 292.11; 303.10; 306.47; 315.13; 334.26; 338.7; 349.10; 351.29; 353. 69; 385.5; 386.12; 411.24. – ἡδύνατο 155.16; 240.35; 256 (38) 35; 259.18; 291. 60; 411.30 (ἔδύνατο). – ἡδυνήθη 204.(75); 207. (161), 162; 238.39; 290.46; 388.62; 392.17. – δυνηθείς 127 (43) 12; 231 (23) 27; 277.3; 303.7; 407.10
 δύναμις 74.4; 75 (16) 3; 82. 23; 94.36; 100.11; 127.19; 128.49; 130 (45) 13; 139. 58; 146.66; 170.3; 175.7, 8; 176.44; 183.42, 43; 185.4; 186.17, 22; 189.21, 22, 35, 42 bis; 195.43; 203.46, 65; 206.144; 207.146; 221.4; 240.23, 31; 243.32; 244.44; 248.42; 256 (38) 33, 36; 256 (39) 7; 258.21; 263 (45) 9; 264.17; 265.18, *27; 266 (47) 13; 266 (48) 5; 267.7, 13; 286.39; 291.74; 296.40; 299.55; 315.7, 14, 21; 324. 40, 42; 326.31; 328.21; 331. 9, 10; 332.1; 345.21; 361. *4, 5; 378.14; 380 (5) 2; 386 (11) 13; 387.19, 20; 394.22, (23); 412.39. – δυνάμεις 122.2; 173.10; 174.22, 27; 185.6, 10 bis; 186.16; 188 (19) 2, 3, 14; 189.36, 38, 44 bis; 190.47, 48, 59; 202. 37; 255.*27; 296.35; 326. 50; 333.2 (ἔξ); 385.8, 19; 386 (10) 23; 386 (11) (2) bis; 387.32, (35), 37; 397.13 (ἔξ). – δύναμις (Pythagoras) 59. 37, 39, 40, 43; 138.40, 42, 43,

46. – δυνάμει (Aristoteles) 76.10; 215.28; 217 (12) 9, 11, 14; 219.23; 222 (16) 21; 222 (17) 2; 223.31; 323.13; 389.(16), 18; 389.*21. – ἡ δύναμις γραμματική 217. 16, 17; 390.23. – θεία δύναμις 75.6, 8; 213 (8) 4; 413. 64. – δυνάμεις = *miracula* 315.11; 317.9; 401 (21) 10; 401 (23) 8. – Δύναμις = *potestas divina, deus*: (H) plur. 92 (2) 3; 177.60. (Naas.) plur. 144.29; 166. 23. (Per.) sing. 177.3 bis, 5; 178.10, 11, 14; 179.37; 180. 39, 41, 45, 51; 181.20; 182.9, 10. plur. 180.48; 183.36. (Iust.) sing. 207.147 (= Ἐδέμ). (Sim.) sing. 218 (14) 10, 16; 223.11, 25; 224 (18) 8; 225.24, 25, 26; 226. 19; 390.25. Ἡ μεγάλη Δύναμις 166.21; 214.17; 218 (13) 13; 224 (18) 10. ἀπέραντος 214.15, 17, 22; 217 (12) 9, 10, 12, 14; 218 (14) 11, 14; 222 (16) 27; 222 (17) 5; 224 (17) 34; 389.1, 3, 16, (17), 19, 21. ἀγέννητος 217 (12) 12; 222 (16) 27; 222 (17) 3, 9; 389.19. ἀρσενόθηλος 224 (18) 15; 225. (28). Ἡ ἑβδόμη Δύναμις 218 (13) 9; 218 (14) 7, 9, 10, 12; 223.28. – αἱ ἔξ Δυνάμεις 217 (12) 11, 15; 217 (13) 1; 223.29; 389.18; 390. 22. αἱ τρεῖς Δυνάμεις 218 (14) 7. αἰδύο Δυνάμεις 224 (18) 4. Δυνάμεις 166.23; 224 (18) *3. – (Val.) sing. 245.1 (ἡ πρώτη καὶ μεγίστη); 247.(19); 254.3, 7, 10. plur. 254.11 (αἱ τέσσαρες); 255.20. (Marc.) sing. 256.4 (ἡ μεγίστη); 258.7 (ἡ τελεία); 271 (51) 5 (τοῦ ὑπίστου), 12, 14 (ἡ ἀνόμαστος = Σιγή); 277.28, *30. plur. αἱ τρεῖς Δυνάμεις 264.2; 265.22, 25; 274. 33. αἱ ἑπτὰ Δυνάμεις 267. 6; 268.21. αἱ δέκα Δυνά-

μεις 276.4. Δυνάμεις 267. 14; 271 (51) 2. – (Bas.) sing. 292.11; 298.48; 393.44 (τοῦ εὐαγγελίου). plur. 297.29. – (Saturnilus) sing. 303.12. plur. 302.4. (Marcion) sing. 310.133. (Cerinthus) sing. 317 (33) 2; 400 (21) 2. (Theodot. trapez.) sing. 319.2 (μεγίστη); 402 (24) 3, 4 (= Μελχισεδέκ). – (Apelles) sing. 321.10 (= Ἄγαθός); 400 (20) (5). – (Doc.) sing. 396.29 (μονογενής)
 δυναμοδύναμις 59.40, 43; 138.43, 46
 δυναμόκυβος 59.(40), 43; 138.43, 46
 δυνατός 93.16; 105 (13) 5; 284.33; 288.4; 292.12; 355. 120; 359.13; 377.39; 414. 80. – δυνατώτερος 293 (23) 18, *21; 293 (24) 3; 315.17; 392.29. δυνατῶν δυνατώτερος 292.12. – δυνατόν 80.73; 103.11; 185. 3; 212 (6) 6; 272.8. – δυνατώως 58.13; 240.30
 δύνω, δύω 132.10, 11. δύεται 71.17. δέδωκε 195.44
 δύο 59.30; 60.49, 55; 79.65; 100 (8) 22 bis; 109.105; 117.35; 118 (29) (1); 122. 11; 128.38, 42, 45; 132.17; 134.29; 135.68; 138.33; 142.27; 156.54; 162.183; 174.25, 35, 38; 200.1; 219. 38 bis, 42, (44); 223.*19; 224.5, 7; 225.18, 27, 29; 230.5; 231 (23) 23, 25; 231 (24) 1; 255.24, 26, 29; 268. 3 bis, 4 bis; 273.12; 275.56; 292.4; 303.21; 304.3, 8; 305.13 bis, 14; 306.40; 310. 124; 313.11; 331.20; 334. 30; 354.89, 92; 365 (20) 7; 368.8; 381 (6) 12; 381 (7) 1; 383.25; 385.22; 386.28; 392.23; 393.2; 409.9, 12
 δυοκαίδεκα 239.11
 δύσβατος 280.4
 δυσεύρετος 145.40; 285.25
 δύσχυος 232.*21

- δύσις 100.12, 13; 131.2 bis;
 132.16, 18; 179.(29); 181.
 14; 185.85
 δυσκατάληπτος 163.204
 δυσκατανόητος 145.40
 δύσκολος 160.143
 δύσνοστος 120.21
 δύστηνος 363.12
 δυσσημέω 320 (37) 7; 320
 (38) 6; 372.22; 390.14; 402
 (26) 3
 δυσσημία 173 (12) 3; 343.7;
 398 (18) *4
 δυσχερής 185.2. – δυσχερῶς
 62.84
 δυσωπέομαι 54.10; 343.7;
 352.56; 413.72
 δωδεκαετής 207.152
 δώδεκα 59.35; 138.38; 157.
 64, 65, 66; 175.5, 19; 178.8,
 15 bis; 201.14; 203.52, 55;
 206.136, 137, 138; 230 (23)
 10; 236.12, 15; 239.7, 16;
 246.11; 260.30; 269.20;
 276.10; 277.19, (21), 22, 26,
 27; 394.13
 δωδεκαγώνιος 179.22
 δωδεκάς 273.12, 14 bis, (18);
 274.38, (39); 276.9, 11; 277.
 21, 23, 30
 δωδέκατος 240.21; 271.10;
 273.16; 274.39; 275.44, 52,
 56
 δωδεκάωρος 179.32, 34
 δῶμα 149.145; 262.*3; 369.
 *2
 δωρέομαι 376.19
 δωρολήπτης 349.5
- E**
- εάω 85.9; 100.14; 118 (28)
 69; 118 (30) 2; 122.9; 133.
 *23; 204.83, 87; 213.11;
 309.88; 326.32; 336.8; 358.
 27
 εβδομάς 107.47; 134.29;
 137.2; 138.45, 48; 139.56;
 334.33. Ἐβδομάς (Val.)
 244.39, [46]; 245.6; 250.5.
 (Marc.) 265.4; 267.*6.
 (Bas.) 294.18; 295.20,
 21 bis; 297.20, 21, 23, 24, 25,
 27; 298.41, 42, 46; 300.16;
 301.48, 49, 55 bis; 392.38;
 393.45. (Mon.) 333.3
 εβδοματικός κανών 107.45,
 49, 51, 58; 108.67; 109.96
 εβδομήκοντα 246.15
 εβδομήκοντα δύο 406.18,
 (18); 407.11
 ἔβδομος 139.76; 255.18. – τὸ
 ἔβδομον 107.46, 49. – ἡ ἐβ-
 δόμη βίβλος 279.1, 2. ἡ ἐβ-
 δόμη Δύναμις (Sim.) 217.
 1; 218 (13) 9; 218 (14) 6, 9,
 10, 12; 223.28. ἡ ἐβδόμη
 ἡμέρα 133.11; 333.3. ὁ ἔβ-
 δομος οὐρανός (Marc.)
 267.13
 ἐγγελάω 57.11
 ἐγγίζω 131.17
 ἐγγίνομαι 79.71
 ἔγγονος 136 (49) 5
 ἔγγραφος: τὰ ἔγγραφα 359
 (13) 35; 359 (14) 17. – ἐγ-
 γράφως 312.5
 ἐγγράφω 115 (28) 5; 117.35;
 126 (40) 1, *5; 186.22; 194.
 28, 32. – τὰ ἐγγεγραμμένα
 194.30
 ἐγγύς 105 (12) 5; 188.8; 195.
 39; 228.14; 242.30; 386.(6).
 – ἡ ἐγγίω (ἀντι)παράθε-
 σις 229.9; 281 (14) *6. ὁ ἐγ-
 γίω ἐλεγχος 343.*10. –
 ἔγγιον 368.6; 412.49. – ἔγ-
 γιστα 324.41
 ἐγεῖρω 88.30; 151.177; 191.
 71; 249.32, 33; 263.13; 317.
 11; 321.18; 337.16; 401.
 (12)
 ἐγκαλέω 109.8; 278.12
 ἐγκαλύπτω 248.10, 11; 312.
 *12
 ἐγκαταλείπω 302.59; 392.37
 ἐγκατασπείρω 257.6
 ἐγκατορῶσσω 159.122 (ἐγ-
 κατορυγμένον); 233.24
 ἔγκειμαι 198 (22) 4; 229 (4)
 6; 353.76
 ἐγκεράννυμι 196.6
 ἐγκέφαλος 75 (16) 4; 139.57,
 58, 59, 62, 71, 74; 152.193;
 157.71; 168.85; 169.89;
 187.51, 52
 ἐγκισσάω: τὰ ἐγκεκισσημέ-
 να 186.*15, 17
- ἐγκίσσημα 186.17, 28
 ἐγκομπάζω 105 (13) 10
 ἐγκράτεια 304.28; 368.5
 ἐγκρατεύομαι 368.8
 ἐγκρατής 310.113; 364.13
 ἐγκρατιστής 372.20
 ἐγκρίνω 368.*9
 ἐγκρύπτω 225.23
 ἐγκύκλιος 68.7
 ἐγκύμων 190.68; 191.71;
 200.13; 373.8
 ἔγκυος 190.54
 ἐγκύπτω 88 (25) 2; 121.3
 ἐγρήγορσις 79.55
 ἐγχερνίζω 121.24; 126 (40)
 4; 188.7; 228.14
 ἐγώ: ἐγὼ καὶ σὺ ἔν 222.10;
 223.11
 ἔδαφος 121.1; 123.6
 ἔδος 120.25
 ἐθέλω v. θέλω
 ἐθνικός 286.42
 ἔθνος 377.39, 41. ἔθνη 99.14;
 143.7, 8, 11; 145.44; 150.
 157; 198 (23) 3, 4, 5; 206.
 141; 220.(17); 221.1; 226.
 11; 227.36; 316.29; 337.7;
 372.8; 377.40, (44); 406.18;
 407.2; 408.24, (27)
 ἔθος 61.73; 115 (28) (6). ἔθη
 279.*14; 315.10; 317 (34)
 3; 341.11; 356.141; 363
 (17) (19); 363 (18) *1; 369.
 4; 371.14; 373 (28) (12);
 374.*13; 375.16; 377.42
 εἶδος 61.70; 66.4; 114 (27) 3;
 157.74, 76; 191.74; 192.
 100; 307.61; 364.11; 387.
 40; 388.46, 60. – (Basilides
 ex Aristotele) 281 (15) 2, 6;
 281 (16) *5; 282 (18) 2 bis,
 4, 7, 8, 9; 283.*20; 284.2 bis.
 – ἐν εἴδει περισσευῶς 317.
 8; 318 (35) 9; 401 (21) 9;
 401 (23) 7
 εἰδωλόθυτον 372.23
 εἶδωλον 115 (27) *5; 132.21;
 136 (50) 9
 εἰκάζω 127 (42) 11
 εἰκῆ 174.(32); 386.27
 εἰκονικός 264.*2
 εἰκόνισμα 76.7
 εἰκοσάεδρον 333.(6); 397.
 (15)

- εἰκοσιοκτὸ αἰῶνες (Val.) 239.11; 240.22
- εἰκοσιτέσσαρες ἄγγελοι (Iust.) 201.19. – (Marc.) εἰκοσιτέσσαρα στοιχεῖα 265.22, 27; 266.17; 268.1; 269.12, 19. εἰκοσιτέσσαρα γράμματα 264.1; 265.20. εἰκοσιτέσσαρες μορφαί 268.6
- εἰκότως 100 (8) 20
- εἰκὼν 115 (27) 7; 134.1; 135.68, 74; 144.28; 184.77; 189.31; 202.41, 43; 213 (9) 3; 218.14, 15, 21; 228.4; 245.2; 255.*32; 261 (42) *42; 265 (47) 2; 276 (53) 2, 16; 277.25; 303.7; 331.21 (μεγίστη), 26; 371.4; 387.29; 417.29. – δι' εἰκόνας 135.75; 152.185. ἐν εἰκόνι 197.37; 222.4. κατ' εἰκόνα (τινός) 178.13, 20; 179.31, 33, 36, 38; 180.41, 43, 46, 49, 53; 183.53, 55; 184.65; 218.20; 261 (43) 6; 275.47; 276 (52) (61); 303.9; 319.4; 402 (24) 4. – εἰκόνες 134.30; 136.16; 156.57; 190.49 bis; 228.7; 255.29; 260.33; 276 (53) 7; 316.43; 371.6. εἰκόνας εἰκόναν 265 (46) 26
- εἰλόμαι 131.3
- εἰλικρινής 331.23
- εἰμαρμένη 80.78, 79, 81; 83.5, [8]; 84.10; 98.40; 374.21, 22 bis; 375.1
- εἰμί: εἰμί ὃ εἰμί 149.129. – τὸ ὄν 72 (13) 4; 410.3. τὰ ὄντα 60.49; 64.2, *5, 6; 72 (12) (2); 72 (13) 5; 74.1; 127.6; 168.78, 82; 184.82; 201.9; 215.*33; 279.10; 282 (17) 4; 286.7; 292.4; 372.10; 392.(23); 396.15; 398 (18) 3; 409.5; 410.3. – τὸ οὐκ ὄν 72 (13) 5. τὸ μὴ εἶναι 376.9–10. τὰ οὐκ ὄντα 404 (28) 3; 410.13. τὰ οὐκ ὄντα καὶ τὰ ὄντα 166.24; 398 (17) 26–27. – (Bas.) ὁ οὐκ ὄν θεός 287.5; 288.16, 23; 289.10; 290.32, 35; 291.*59, *64; 293.26; 294.(24), (26); 296 (25) 33; 300.(27–28); 301.39; 391.1, 7, 10; 393.(41). ὁ οὐκ ὄν 285.32; 287.6; 289.21; 290.40, 43; 295.6; 296 (26) 5; 297.9; 392.14–15 bis. ἡ μὴ οὐσα ἀρχή 282 (17) *5. ἐξ οὐκ ὄντων 282 (17) 1; 284.35, 37; 288.16–17; 290.36; 291.60; 391.2, 10. ὁ οὐκ ὄν κόσμος 288.*16; 291.(59–60); 391.2. τὸ οὐκ ὄν σπέρον 288.(17), 23; 289.(11), (21), 28; 391.*2. πάντα ὡς οὐκ ὄντα 289.(5); 290.*32; 391.7. – τὰ ἐσόμμενα 66.[3]; 84.2; 373.15; 409.6, 7; 413.57. – τῶ ὄντι 341.*9–10; 363 (17) (8). – ὄντως 82.19; 135.62. – ὁ ὄντως θεός 54.16; 127 (43) 12; 317 (34) 1; 401 (22) *1; 401 (23) *2; 415.6. θεός ὁ ὄντως ὄν 415.(16)
- εἰνόδιος 124.23
- εἰρήνη 82.*23; 242.1, 6; 306.32; 360.17
- εἰρηνικός 331.17
- εἶς 57 (1) 1; 73 (14) 6; 77.23, 26; 98.(41); 105 (13) 2; 108.69; 125.21; 142.33; 173 (12) 4; 174.3; 175.5; 182.19; 199.20; 213.5; 225.18; 231.1, 2; 236.11; 241.22; 242.4; 261.(3); 262.29; 287.*26; 302.3; 303.17; 306.32; 319 (36) 12; 325.11; 328.32; 348.47, 62; 350.17; 354.89; 356.129; 363.1, 2, 3; 366.4; 370.6; 372.4; 375.13; 376.4; 385.2; 400 (20) 3; 403.4, 15, 20; 404.5 bis; 408.1, 4; 412.54; 413.59. – μία 81.3; 88 (26) 5 bis; 99 (7) 11; 100 (8) 14, 16, 21; 102.15; 103.21; 141.20; 145.48; 154.6, 7, 8; 173 (11) 3; 173 (12) 6; 177 (13) 56; 177 (14) 1; 196.8, 10; 199.10, 11; 200.2; 201.13; 205.116; 212 (6) 5; 217.12; 220.10; 223.11; 224.8, 9; 231.3, 4; 238.19; 239.42; 242.1; 261.41; 264.17; 273.(20); 277.28; 282 (17) 4; 316.38; 324.38; 331.15, 22, [22], 24, 26; 332.(1), 1, 2, *6, 9, *21; 333.2, 5, 13, 18, 23; 334.30, 31, 33, 35, 40; 335.(11); 338 (18) *8; 346.18, 20; 362.15; 363.2; 365 (20) 1; 370.9; 378.11; 380 (6) *3; 385.4; 389.19; 393.2; 397.*8, (13), 15. – ἔν 58.20; 59.30; 71 (11) 1; 73 (14) 5; 98.33; 105 (13) 8, 10; 108.75; 127.9; 137.(22); 138.32; 145.41; 154.5; 170.116; 173 (11) *6; 173 (12) [5], (8); 196.*8, 25 bis; 197.45; 199.20; 222.10; 223.*14, *18; 225.26, 27, 29; 230.5; 231.23, 25; 232.29; 233.9, [16], 19; 254.(8); 257.*14; 261.13, 41; 262, 24, 28; 267.14; 269.*18, 21; 273.20; 275.59; 277.27; 281 (15) 7; 281 (16) *6; 282 (16) 10; 282 (17) 1, 3 bis; 282 (18) 6; 283.19, 30; 288.17, 21; 306.*34, 34, *39, 51, 52, 53 bis; 307.62, 63, 66; 308.72; 309.88, 108; 310.122, 123, *130; 312.22, 23; 313.13; 325.9; 331.22; 332.*21; 334.30; 335.10; 345.2, 7, 8, 10; 346.(11), (15), 19, 21 bis; 348.60; 353.81, 82, 85; 354.91, 92, 94; 363.1, 3; 366.6, 9; 373.2; 380 (6) 8, 9; 381.16, 19; 385.[4], (6); 395.*10; 397.8; 402 (24) *2; 403.(17), 19; 407.10; 409.11; 410.10, 11. – Ἐν (Val.) 254.11. (Marc.) 268.3
- εἰσάγω 82.21; 85.3; 147.95; 240.38; 318.1
- εἴσεμι 166.37
- εἰσέρχομαι 83.11; 88.31; 116.12; 159.112, 128, 131; 160.147; 161.171; 164.237; 172.*17; 182.5; 192.98, *102, 107, 109; 204.80; 209.9; 328.33; 371.5
- εἰσηγέομαι 342 (7) 2; 403.2
- εἴσοδος 149.139; 158.102; 169.103
- εἰσοράω 172.*18

- εἰσπίπτω 115 (28) 9
 εἰσπορεύομαι 371.5
 εἶσω 116.(10), 27
 εἶτα 58.12; 73 (13) 13; 74.22;
 115 (28) 2, *6, 9; 117.42;
 118.61; 119 (32) 5; 120.12;
 121.2, 27; 122.8; 123.13,
 14; 139.80; 230 (22) 8; 232.
 29; 244.36, 37; 274.26; 312.
 12, 14, (17); 323.5
 ἕκαστος 56.56 bis, 67; 59.31;
 71.24; 73 (14) 9; 74.(2); 78.
 47, 49; 79.65; 81.6; 88 (26)
 5; 105 (14) 3; 106.16; 109.
 100; 127.3, (9); 129.63; 130
 (46) 3; 135.72; 138.33; 142.
 35; 157.63, 64; 169.109;
 170.118; 173.14; 181.(15);
 185.6; 188 (19) 2, *5; 189.
 39; 190.59; 193.17; 195.43;
 196.11, 20, 23; 203.53,
 64 bis; 216 (11) 5; 220.6;
 235.9; 236.15; 237.17, (17);
 260.31, 35, 37; 261.3, 13;
 262.28; 268.20; 277.24, 27;
 278.4; 282 (16) 9; 282 (18)
 11; 283.19, 25, 28; 300.25;
 321.22; 324.(33), 36; 328.
 32; 329.54, 55, *56, *61;
 365 (20) 1; 366.3, 9; 367.17;
 377.47; 385.12; 386.2, (4);
 395.4; 398.25; 410.*14. – ἡ
 καθ' ἕκαστον ψυχὴ 82.28.
 τὰ καθ' ἕκαστα ζῶα 284.
 32. ἡ καθ' ἕκαστα κτίσις
 293.23
 ἕκαστοτε 77.19; 278.2; 365
 (20) *4
 ἑκάτερος 85.4; 109.104; 133.
 22; 136 (49) 9; 206.126;
 232.16
 ἑκατέρωθεν 109.105; 132.1;
 133.16; 139.63; 185.87;
 219.37, 45
 ἑκατόν 370.2; 371.*17
 ἑκατοντάς 106.7 bis, 9 bis,
 10; 128.27, 28; 233.11; 270.
 12
 ἑκατοντούτης 405.*9
 ἔκβασις 117.41; 118.60
 ἔκβλητος 354.*106
 ἐκβοάω 262.29
 ἐκβράζω 416.15
 ἐκγονος 243.28; 406.(17)
 ἐκδέχομαι 139.67; 335.47
 ἔκδηλος 188 (18) 2. – ἐκδή-
 λως 109.1
 ἐκδίδωμι 70.9
 ἐκδιηγέομαι 342 (6) 3
 ἔκδοτος 136 (49) 8
 ἐκεῖ 57 (2) 4; 88 (25) 4; 147.
 104; 163.209; 164.227, 234;
 165.17, 18; 168.65, 66; 170.
 125; 186.*28; 187.41; 197.
 38; 198 (22) 4; 207.158;
 326.25; 328.24; 333.4; 352.
 46; 372.(4); 412.56
 ἐκεῖθεν 153.199; 165.12; 229
 (22) 2; 294.13; 295.25
 ἐκεῖσε 87.16
 ἐκκαθαίρω 209.28
 ἐκκαίω 69.40; 355.*127
 ἔκκειμαι 272.5; 281 (14) 4;
 343.8
 ἐκκενόω 291.70
 ἐκκλησία (H) 55.34, 37; 312.
 12; 316.29 (τὸ θεῖον τῆς
 ἐκκλησίας ὄνομα); 318.3
 (ἡ ἀληθής); 338 (18) 11;
 338 (19) 12; 339.2; 342 (6)
 5; 342 (7) 5, 6; 352.48; 353.
 73; 354.100, 107; 355.116,
 118, 120; 356.137 (ἡ
 καθολικὴ). – (Naas.) τρεῖς
 ἐκκλησίαι 142.37; 384.10
 – Ἐκκλησία (Val.) 138.52;
 228.20; 238.34; 239.10, 17;
 390.7. (Marc.) 261.3; 264
 (46) 9, 12; 269.15; 271.15;
 272.24; 276.11
 ἐκκλησιαστικός 349.3. –
 Ἐκκλησιαστικός (Val.)
 240.19
 ἐκκόπτω 373.4, 6
 ἐκκρίνω 139.72; 210.5
 ἔκκρισις 215.5; 370.17
 ἐκλαμβάνω 85.17; 287.18
 ἐκλάμπω 123.15
 ἐκλέγω 157.65; 169.108;
 170.116, 121; 271.(7); 370.16
 ἐκλείπω 69.29; 73 (13) *10;
 107.41; 369.6
 ἐκλειψις 65.15; 69.34
 ἐκλεκτός (Naas.) 142.37;
 384.11
 ἐκμμέομαι 133.13
 ἐκούσιος 413.68. – ἐκουσίως
 212 (6) 3
 ἐκπέπω 205.102; 243.19;
 264.15
 ἐκπεριέρχομαι 277.*18,*20
 ἐκπίπτω 65.*25; 109.8; 261.
 16; 262.22
 ἐκπληρόω 316.(40)
 ἐκπλήσσομαι 139.57; 361.4
 ἐκπνέω 169.99
 ἐκπνοή 64.13; 65.15
 ἐκποικίλλω 288.*19
 ἐκπορεύομαι 183.37, (47);
 219.40; 220.1; 362.13
 ἐκπρεπής 293.18
 ἐκπύρωσις 62.6; 83.15; 347.
 36; 373.13; 374.25; 377.46
 ἐκρίπτω 171.*12
 ἐκσεύομαι: ἐξέσσεται 333.
 *16 (Democritus)
 ἐκτείνω 117.54; 127 (43) 13;
 132.2; 189.19; 256.5
 ἐκτελέω 168.67
 ἐκτίθημι 54.5, 7; 55.28; 56.
 53; 60.49; 63 (5) 5; 90.41;
 91.47, 48; 93.6; 102 (10) 7;
 105 (13) 3, 11; 109.1; 114
 (27) 1; 120.8; 122.2; 127
 (42) 11; 130 (45) 1; 130 (46)
 1; 139.80; 141.3, 8; 170.3;
 175.12; 176.41; 185.4, 5;
 188 (18) 1; 198 (22) 5; 199.
 12; 210.2, 3; 212 (7) 2, 5;
 216 (6) 4; 229.23; 251.3, 4;
 256.14; 257.12; 259.3; 272.
 8; 278.(10), 13; 280 (14) 1;
 301.36; 314.40; 321.27;
 323.7; 339.19; 340.21; 342.
 11; 343.2; 347.37; 350.25;
 363 (18) 8, 9; 376.1; 378.2,
 4; 384 (8) 4; 403.13; 406.19,
 32; 409.18
 ἔκτος 211.(1), 2; 255.17; 265.
 3. – ἡ ἕκτη ἡμέρα 266.8, 9.
 ἡ ἕκτη ὥρα 266.12. ὁ ἕκτος
 οὐρανός 267.13. – τὸ ἕκ-
 τον 102 (9) 5, [7]
 ἐκτός 242.32; 390.10, 11;
 391.*16. – τὰ ἐκτός 79.58;
 82.22, 23
 ἔκτρομα (Per.) 186.29.
 (Val.) 241.7, 11, 17, 21; 251.
 19. (Bas.) 298.37
 ἐκτυπόω 185.11, *12, 12;
 190.*46, 60; 277 (53) *19;
 277(54)3; 329.48; 387.*34, 42

- ἐκτύπωμα 190.55; 326.39; 396.21
ἐκτύπωσης 387.41
ἐκφεύγω 71 (11) 2; 234.15; 278 (54) 7; 315.7; 354.94; 388.*53,53; 415.10; 416.16
ἐκφοβέω 118.[65]; 182.*14
ἐκφυάς 342 (6) 8
ἐκφωνέω 260.36,*36; 262.30
ἐκφώνησις 260.25,30,32,35; 261.42 bis; 261 (43) 12; 262.29
ἐκχέω 112 (19) 8; 145.45 (τὸ ἐκκεχυμένον Χάος)
ἐλαία 170.117
ἔλαιον 121.17, 20; 122.7; 170.117; 197.47, 48; 360.10; 361.30; 365 (19) 6
ἔλασμα 119 (32) *3
ἔλαφος 171.*9
ἐλαχύς: ἐλάττων 70.12; 73 (13) 9; 100 (8) 16; 122.18; 127.*4; 370.2; 392.37.
ἐλάσσων 108.73,85. – ἐλάχιστος 127 (43) 11; 137.17; 288.12; 328.22. ἐλάχιστος σπινθήρ 191.80; 196.6; 224.33. ἐλάχιστον σπέρμα συκῆς 323.12. – τὸ ἐλάχιστον 166.26. – δι' ἐλαχίστων 251.2; 252.29
ἔλεγχος 53.(1), 2; 55.43; 92.(1); 93.9; 130 (45) 4; 140.1, 2; 141.7; 173 (11) *4; 211.(1), 2; 212 (6) *4; 259.2; 279.1, 2; 322.(1), 2; 323.4; 339.*16; 341.(1), 2; 343.10; 378.4, (10); 379.(1), 2; 380 (5) 2
ἐλέγχω 54.6; 55.34; 97.19; 99 (7) 12; 105 (13) 12; 212 (7) 7; 213.17; 228.9, 14; 256.9; 314.*37; 320.*16; 323.10; 358.27; 369.19; 377.*31; 380 (5) 10; 414.78
ἐλεεινός 185.89
ἐλεέω 63 (4) 2; 241.8; 299.2; 367.2; 369.6
ἐλευθερία 413.*68
ἐλευθερόγλωσσοσ 113 (21) 6
ἐλεύθερος 227.41; 356.130
ἐλευθερώω 206.137; 315.8; 316.36, 41
ἐλίκη 134.37. Cf. Ἐλική
- ἔλιξ 128.33
ἔλω 83.7; 119 (31) 3; 133.22
ἐλλάμπω 188.18; 386.*16
ἐλπίζω 93.11; 183.39; 272.1; 375.8
ἐλπὶς 136.13; 258.10, 16. – Ἐλπὶς (Val.) 239.18
ἐμβάλλω 116.16; 118 (28) [65], 65; 118 (29) 2; 119 (30) 8; 121.7, 24; 291.69; 342 (6) 6; 349.*6
ἐμβρόσσω 121.6
ἐμβρουον 220.*48
ἐμμάρτυρος 56.46
ἐμμίγνυμαι 218 (13) 12
ἐμμέλεια 177.65
ἐμμελῶς 133.10
ἐμμένω 371.15
ἐμμεσος 79.54, 55
ἐμπαίζω 355.*122
ἐμπαράσκευος 117.57
ἐμπειρία 93.11; 95.8
ἐμπειρος 212 (7) 4; 256.2; 409.6
ἐμπελάζω 332.14
ἐμπεριέρχομαι 203.55, 59
ἐμπεριέχω 261.*4; 264.3
ἐμπίπτω 57.10; 69.*41, 42; 209.29; 337.4; 354.97
ἐμπλάσσω 118 (29) 4
ἐμπνέω 227.38
ἐμποδίζω 123.25 182.13
ἐμποιέω 113 (21) 7; 199.66; 287.19
ἐμπορος 56.61; 111 (17) 10; 113 (21) 5
ἐμπρησμός 61.79
ἐμπροσθεν 134.51
ἐμπυρίζω 61.72
ἐμπυρος 68.21; 123.16,18
ἐμφαίνω 123.9; 126(41)8; 224.12
ἐμφανής 80.86; 175.10. – τὸ ἐμφανές 345.1, 2
ἐμφανίζω 326.51
ἐμφασίς 126 (41) 3
ἐμπερής 200 (26)6; 208.*180
ἐμφοβος 413.60. – ἐμβόβως 117.49
ἐμφορέω 351.33
ἐμφύρω 358.19
ἐμφυσίωσις 99 (7) 2
ἐμφύω 219.40. ἐμφύομαι 71.24
- ἔμψυχος 86.2; 145.53; 283.23. – τὰ ἔμψυχα 168.79; 304.27; 310.111; 339.4
ἐναλλάξ 101.24
ἐναλλάσσω 93.15; 178.18; 181 (15) (2), 9
ἐναντιόομαι 80.76, 77
ἐναντίος 53.13; 84.1; 129.12; 198 (23) 1; 390.2; 412.40. – τὰναντία 66.12; 129.*5; 347.41. – κατὰ τοῦναντίον 69.46. κατὰ (ἐπὶ) τὰναντία 100.6, 12
ἐναντίωσις 81.97; 82.25
ἐναπομένω 87.16
ἐναποσφραγίζω 326.39
ἐναργως 213.7
ἐναρθρος 86.8
ἐναρμόνιος 60.54; 104.4; 165.13 (πνεῦμα). – ἐναρμόνιοι λόγοι 103.12; 104.6. – ἐναρμονίως 104.5
ἐνάρχομαι 116.15; 166.*26; 234(27)2; 362.14
ἐνατενίζω 359.35
ἐναφανίζω 82.16
ἐνδεής 204.*72; 235.10; 294.2; 365 (19) 5. – ἐνδεέστερος 217.13; 222.9; 290.46; 389.20; 392.17
ἐνδείκνυμι 123.5; 126 (41) 4; 130 (46) 11; 135.59
ἐνδεκα 59.35; 138.37; 205.109, 110; 230 (23) 10; 273.22; 274.40; 275.44
ἐνδέκατος 275.46, 51
ἐνδέχομαι 411.22
ἐνδέω = vincio, obligo 204.84; 208.*188; 369.4
ἐνδέω = indigeo, careo 56.60; 173 (11) 8. – τὸ ἐνδέον 79.63
ἐνδιάθετος λόγος 410.2
ἐνδιαλλάττω 138.48; 173 (11) 7; 373.*2; 402 (24) 2
ἐνδοθεν 117.53; 257.*14
ἐνδομυχέω 340.*25; 350.*23
ἐνδον 116.16; 121.23; 122.19; 139.62; 366.12; 367.19. – ἐνδοτέρω 127 (43) 13
ἐνδοξος 113 (21) 8; 114 (26) 4; 199.11

- ἔνδυμα 86.6; 87.22; 164.239
 (γάμων); 183.54; 193.112
 (οὐράνιον); 361.18
 ἐνδύομαι 123.9; 290.51; 328.
 39; 329.47, 52, 57; 373.10;
 392.*19; 396.28
 ἔνειμι 53.2; 140.2; 211.2;
 279.2; 322.2; 341.2; 379.2.
 – ἔνεστι = *licet* 235.19;
 327.10
 ἐνενήκοντα 129.55; 274.34,
 35
 ἐνενήκοντα ἐννέα (Marc.)
 273.21, 23, 24; 274.35–36,
 42–43; 275.50–51, 58, 59
 ἐνεργεῖα 95.46, 47; 98.1; 115
 (27) 8; 141.15; 148.115;
 189.43; 206.142; 276.*2;
 358.28; 367.10; 380 (5) 8. –
 ἐνεργεῖα (Aristoteles) 76.
 11; 215.28; 217.9; 219.23;
 222 (16) 21; 222 (17) 2; 389.
 (16)
 ἐνεργέω 81.11; 117.54; 129.
 10; 216 (11) 6; 221.13; 126
 (41) 4; 245.5, 8, 9; 248.44;
 258.3; 293 (23) 32; 293 (24)
 2; 334.40; 401 (23) 8
 ἔνηχος 216 (11) 2
 ἔνθα 298.31
 ἐνθάδε 186.26, 33, 35; 295.9.
 – τὰ ἐνθάδε 181.12; 186.
 24, 25; 250.16; 251.*17;
 332.18
 ἔνθεν 93.15; 162.183; 205.
 114; 224.11; 266.15; 356.
 131
 ἐνθύμησις: (Sim.) Ἐν-
 θύμησις 138.51; 217 (12)
 8; 218 (13) 12; 229.22; 389.
 15. – (Marc.) ἐνθύμησις
 τῆς Μητροῦς 267.*10
 ἐνιαυτός 166.25; 237.20;
 298.34; 329.*54; 368.2. – ὁ
 μέγας ἐνιαυτός 99 (7) 8
 ἐνίημι 256.11 (ἐνίων)
 ἔνιοι 73 (13) 11; 177.66
 ἐνίστε 69.30
 ἐνίσταμαι: τὰ ἐνεστῶτα
 413.58
 ἐνίσχῳ 245.9
 ἐννάς v. ἐννεάς
 ἔννατος 341.1, 2. – τὸ ἔννα-
 τον 107.43
- ἐννέα 81.4; 88 (26) 2, 4, 6;
 231.6, 8; 264 (46) 4, 13; 273.
 22; 274.(36), 41; 370.6; 378.
 7
 ἐννεαδικὸς κανὼν 107.43;
 108.67, 68, 73, (77), 78,
 82 bis, 86, 88 bis, 91
 ἐννεαπλάσιος 104.(1)
 ἐννεάς 129 (43) 54, 61, 62;
 332.*4. – ἐννάς 128.*52,
 53; 129 (44) 8
 ἐννοέω 122.*20; 213.*15,
 16; 215.31; 255.25; 256.
 *34, *35, *36; 337.12; 410.
 1, 8
 ἔννοια 154.4; 410.6 (ἡ τοῦ
 Πατρὸς ἔννοια). – Ἐν-
 νοια (Ptolemaeus) 255.25,
 27, 31; 256.33 bis, 34
 ἐννόμως 315.10
 ἐνοικέω 206.131; 226.9; 391.
 19; 404.*22
 ἐνοράω 127 (43) 12; 130 (45)
 8; 130 (46) 12; 137.11; 357.
 2; 407.33
 ἐνότης 202.37; 242.*6; 264.
 16; 324.46; 325.10. – (Ἐμ-
 pedocles) 307.66; 308.80;
 309.109; 310.128. – Ἐνό-
 τῆς (Val.) 254.7, 8. (Marc.)
 268.2
 ἔνοχος 113 (22) 6
 ἐνώω 272.17; 274.33; 354.91;
 395.4
 ἔνσαρκος 321.20; 399.14, 15
 ἐνσφραγίζω 360.14
 ἐντάσσω 152.196
 ἐνταῦθα 278 (54) 7; 300.21. –
 τὰ ἐνταῦθα 261.7; 315.22
 ἐντείνω 194.32
 ἐντελέχεια (Aristoteles) 285.
 26; 293.2; 294.9 bis
 ἐντέλλω 206.134, 145; 413.
 72
 ἐντεῦθεν 134.55; 136.2; 138.
 49; 139.79; 186.39; 187.41;
 232.16; 249.26; 274.(32);
 299.4; 388.47
 ἔντεχνος 380 (5) 3; 415.7
 ἐντίθημι 117.37; 118.68, *71,
 73; 125.13
 ἐντολή 178.8; 202.44; 206.
 123, 145; 338 (18) 8; 362.4;
 412.47
- ἐντός 139.60; 147.101; 156.
 47; 238.30; 241.1, 25; 242
 (31) 30, 34, 39; 242 (32) 1, 8;
 243.18; 246.7, 12; 252.26;
 254.42; 390.*8, 9. – τὰ ἐν-
 τὸς 82.24
 ἐντροπή 269.*9
 ἐντυγχάνω 130 (45) 5; 181.
 20; 196.2; 198 (22) 2; 209.
 *25, 25, 26; 259.3; 343.*5,
 6; 376.18; 409.16. – οἱ ἐν-
 τυγχάνοντες 56.54; 130
 (46) 6; 141.5; 175.11; 198
 (23) 9; 280.13; 281 (14) 5;
 330.9; 335.16; 359.18; 359.
 35; 376.14; 378.12
 ἐνυβρίζω 154.4; 320.*15;
 327.3; 351.32
 ἔνυγρος 67.27
 ἐνυπάρχω 70.3; 166.30; 289.
 6
 ἔνωσις 92.17; 177.56. –
 Ἐνωσις (Val.) 239.13
 ἔξ 139.75 (συζυγίαι); 231.
 24; 280 (14) 1; 305.13
 (στοιχεῖα, Empedocles);
 381.*13; 382.17; 390.6
 (προβολαί, Val.). – ἔξ ἡμέ-
 ραι (Gnost. anonymus)
 133.10. (Sim.) 218.1.
 (Marc.) 265.2. (Mon.) 333.
 1; 397.12. – ἔξ ἡμερῶν (Sim.)
 216 (12) 4; 217.8; 229.21;
 389.11, 15. ἔξ δυνάμεις
 (Sim.) 217 (12) 11, 15; 217
 (13) 1 bis; 223.29; 389.18;
 390.22. (Mon.) 333.2; 397.
 13. – (Marc.) ὁ πῶν ἔξ ἀριθ-
 μός 266.13; 268.5 bis; 273.
 12. ἔξ γράμματα 263 (45)
 10; 269.17. ἔξ στοιχεῖα
 265.22
 ἔξαγορεύω 62.84; 376.18
 ἔξάγω 233.18; 309.107; 351.
 23, 28
 ἔξαγωγή 306.39
 ἔξαιρέω 323.5; 352.43
 ἔξαικίς 324.43
 ἔξάκυκλος 128.33
 ἔξαλείφω 166.17
 ἔξαλλαγή 145.42
 ἔξαλλος 166.38
 ἔξαπατάω 143.7; 192.102;
 205.112

- ἐξάπτω 119 (31) 9, 10
 ἐξαρκέω 102.3; 287.15
 ἐξαργάω 83.6
 ἐξάς 332.3
 ἐξασκέω 376.16
 ἐξαταμίζω 65.20; 68.16
 ἐξαφανίζω 93.10; 99 (7) 3;
 258.4; 350.6; 353.*68
 ἐξαχῆ 100 (8) 19, 23
 ἐξεικονίζω (Marc.) 276.4. –
 ἐξεικονίζομαι (Sim.) 215
 (9) 40; 217.11, 15; 219.22,
 24; 222 (17) 5; 224.4; 389.
 17; 390.22 – τὸ ἐξεικονισ-
 μένον γένος (Per.) 187.48.
 ὁ ἐξεικονισμένος καρπός
 (Sim.) 222 (16) 26, 27–28.
 οἱ ἐξεικονισμένοι (Sim.)
 215 (10) 6
 ἔξειμι: ἔξεστι 156.51
 ἐξεῖπον 54.8, 19, 22, 23; 63
 (5) 7; 90.41; 100.1; 130 (46)
 8; 131.14; 185.1; 187.60;
 188.15; 198.15; 209.7; 250.
 9; 254.46; 258.17; 369.21;
 378.8; 391.21
 ἐξελέγχω 177.65
 ἐξεμέω 350.23
 ἐξεργάζομαι 78.52; 137 (50)
 13; 171.*8; 316.*24; 337.
 13
 ἐξέρχομαι 85.20; 154.228;
 169.88; 182.23; 193.15;
 213.12; 224.4; 234.5; 261.6
 ἐξετάζω 374.18
 ἐξευρίσκω 58.17; 143.16
 ἐξέχομαι 253.*35; 254.*40,
 42
 ἐξηγέομαι 131.*22; 250.12
 ἐξηγοντα 237.17; 246.11;
 325.3
 ἐξῆς 71.8; 127.22; 206.140;
 210.2; 232.28; 260.*28;
 276.4; 399.10
 ἐξηγέω 198.*14
 ἐξειδιοποιέομαι 335.4
 ἐξικνέομαι 328.24; 387.17
 ἐξίστημι 243.28; 257.8; 296.
 32; 349.10
 ἐξισχύω 186.25
 ἔξοδος 169.103. – Ἔξοδος
 220.11
 ἐξομοίωμαι 227.32; 244.
 49; 245.51
 ἐξομοίωσις 272.21
 ἐξομολογέομαι 133.3, 11,
 [18]; 297.14, 17, 26
 ἐξουθενέω 130 (45) 7
 ἐξουθενητής 110.28; 112
 (20) 7; 113 (22) 6
 ἐξουσία 151.172; 179.27;
 203.57; 205.98; 258.7; 316.
 26; 362.9, 11, *18; 368.17;
 374.21; 375.*3; 412.39. –
 Ἔξουσία = *potestas divi-
 na, deus*: (Sim.) plur. 226.
 10, 15; 227.33. (Bas.) plur.
 297.29. (Saturnilus) plur.
 302.4. (Carpocrates) sing.
 315.20. (Cerinthus) sing.
 317 (33) 3. (Apelles) plur.
 321.15
 ἐξουσιάζω 180.39, 42
 ἐξουσιαστικός 376.8 (πνεῦ-
 μα)
 ἐξυπνίζω: οἱ ἐξυπνισμένοι
 150.162; 151.177; 186.40
 ἐξυπνισμός 177.2
 ἔξω 241.27; 261.11; 266.4. –
 ἔξω τινός 73 (14) 6; 84.12;
 103.10, 11; 104.3; 182.27;
 242.31, 37; 243.19, 22; 252.
 28; 254.41; 368.3. – ἡ ἔξω
 Σοφία (Val.) 242.35–36;
 243.11, 20–21; 246.17; 250.
 4; 251.19, 24; 254.42
 ἔξωθεν 73 (13) 15; 87.21;
 169.99; 184.57; 215.38;
 334.35; 367.18
 ἐξωτάτω 100 (8) 17
 ἐξωτερικός 58.15
 ἐξώτερος 328.36 (σκότος)
 ἔοικα 133.16; 195.35, 41, 46;
 233.21; 235.14. – εὐκίως
 139.*66, 72; 280 (13) 1
 ἑορτή 334.25, 36, 38; 338.14
 ἐπαγγελία 54.17; 147.95;
 358.25; 415.8
 ἐπαγγέλλομαι 240.*34; 258.
 8, *15; 323.2; 350.3; 417.23
 ἐπάγω 123.3; 299.*5
 ἐπαινέω 218 (13) 10; 345.20
 ἐπαίρω 124 (36) 6; 292.14
 ἐπαιωρέω 115 (28) 7
 ἐπακολουθέω 127.17; 134.
 37; 204.74; 278 (54) *7
 ἐπακολουθήματα 127.16
 ἐπανάγω 351.20
 ἐπαναπαύω 126 (40) 4
 ἐπαναποδιαιμός 230 (23) 10
 ἐπαναφορά 93.3; 97.10; 181.
 17, 20, *22
 ἐπαναχέω 257.16. – ἐπανα-
 χύνω 257.18
 ἐπανίημι 366.4
 ἐπανίστημι 226.10; 342 (6)
 3; 377.*43
 ἐπάνοδος 243.*32
 ἐπανόρθωσις 227.31; 251.
 26
 ἐπάνω τινός 207.170; 218
 (14) 13, 16; 219.22; 392.28;
 407.36. – ὁ ἐπάνω πάντων
 (Iust.) 199 (24) 3; 209.6. –
 τὰ ἐπάνω μέρη 112 (19) 4
 ἐπάνωθεν 412.49
 ἐπαιδιή 116.14; 124 (36) 5;
 228.1; 316.24; 359.14; 361
 (15) 20; 361 (16) 4; 404.10
 ἐπαιδιός 125.20
 ἐπάρατος 228.9
 ἐπαρκέω 324.30 bis
 ἐπαρχος 350.29; 351.33, 40;
 352.44
 ἐπαύρησις 274.(31)
 ἐπαύξω 342.12
 ἐπαφροδίτος 112 (20) 1
 ἐπεγείρω 191.86; 358.29
 (ἐπεγγερωμένος); 363 (18)
 6; 388.*57. – τὰ ἐφ' ἡμῶν
 ἐπεγγερωμένα 363.16
 ἐπείγομαι 191.70
 ἔπειμι 371.5
 ἐπείπον 257.8
 ἐπεισάγω 120.*14; 127 (42)
 13; 177.64; 349.72
 ἐπεισέρχομαι 169.100; 351.
 35
 ἔπειτα 56.55; 73 (13) 13; 91.
 51; 100 (8) 16; 117.40; 126
 (40) 3; 198.8; 231.23; 255.
 (14), 26; 259.13; 260.27;
 276.5; 343.*4; 366.4, 9, 12;
 368.12; 370.14; 377.43, 45;
 412.52
 ἐπεμβάλλω 370.*15
 ἐπένδυμα 373.*10
 ἐπενδύομαι 193.111; 328.32,
 36
 ἐπέρχομαι 67.3; 131.20; 237.
 1; 357.4; 415.10
 ἐπερωτάω 200.7; 352.49

- ἐπεύχομαι 366.10, *11
 ἐπέχω 93.12; 105 (13) 1; 132.25
 ἐπηρεάζω 174.2; 314.39
 ἐπιβαίνω 55.27; 64.11
 ἐπιβάλλω 120.13; 133.*17. – ἐπιβάλλομαι 56.*56; 279.*6
 ἐπιβλέπω 132.9, 12; 217.3
 ἐπιβοάω 268.20, 26
 ἐπιβομβέω 117.*40
 ἐπιβουλεύω 133.19, 27; 134.53; 174.31; 386.26; 395.35
 ἐπιβουλή 353.69; 394.25
 ἐπίβουλος 136 (49) 5; 367.4
 ἐπιγαστριον 219.41
 ἐπίγειος 130 (45) 2 (σοφία); 139.81 (φιλοσοφία). – τὰ ἐπίγεια 92.16; 145.56; 159.117; 177.55; 184.80
 ἐπιγενητός 255.32
 ἐπιγεννάω 278.2; 412.41
 ἐπιγίνομαι 256.*36; 412.*43
 ἐπιγινώσκω 62.12; 90.45; 186.29; 189.21; 323.4; 330.8; 335.(2), 16; 359.35; 376.12, 25; 377.28; 378.13, 14; 380.(12); 382.8; 398.23; 416.19; 417.24, 25 bis (τῶ γὰρ ἐπιγινῶναι αὐτὸν ἐπιγνωσθῆναι συμβέβηκε)
 ἐπίγνωσις 149.143; 221.1; 227.30; 271(8); 330 (11) 1; 363.13; 415.10
 ἐπιγραφή 220.7, 8, 10
 ἐπιγράφομαι 126 (40) 2; 129.8; 180.56; 194.33; 199.11; 285.*37. – τὸ ἐπιγραφόμενον βιβλίον 145.43; 147.102; 198 (22) 3; 208.1; 209.24; 285.18
 ἐπιδείκνυμι 54.5, 8; 56.47, 54, 65, 67; 93.9, 18; 96.19; 105 (13) 4; 118 (29)*1; 130 (46) 3; 139.74; 152.185; 163.208; 166.35; 172.27; 183.34; 199.10; 214.8; 237.3; 260.24; 262.2; 270.27; 271 (50) 13; 272.6; 273.12; 274.28; 278.10, 14; 286.42; 323.9; 339.21; 343.1; 347.38; 373.9; 380 (5) 4, 12; 380 (6) 3; 384 (8) 6; 396.27; 406.20; 407 (30) 34; 407 (31) 1; 414.77; 417.30
 ἐπιδέχομαι 127.7; 216 (11) (5); 395.13; 411.35
 ἐπιδημέω 228.11; 234 (26) 3, 5; 342 (7) 3
 ἐπιδημία 341.8
 ἐπιδιαμένω 82.15
 ἐπιδίδωμι 158.89; 168.82
 ἐπιδιηγέομαι 359.*17
 ἐπιδικάζω 226.9
 ἐπεικεία 54.10
 ἐπεικῆς 111 (17) 5. – ἐπεικῶς 122.12; 374.*18
 ἐπιζητέω 243.11, 21; 259.5, *12; 280 (13) 2; 290.30; 335.9; 409.16
 ἐπίθετος 108.89; 109.7
 ἐπιθυμέω 145.58; 201.12; 213 (8) 1; 223.18; 299.*7, *12; 300.18
 ἐπιθυμητής 110.26
 ἐπιθυμητικός 111 (17) 7
 ἐπιθυμία 85.17; 88 (24) 29; 88 (26) 3; 146.62; 158.87; 161.168; 170.128; 180.52; 201.10, 12; 204.91; 212.10; 213 (8) 2; 214.6; 223.17; 243.[30], (31); 299.13; 364.13; 394.12; 416.20
 ἐπικαλέω 116.11, 28, *29; 120.16; 125.20; 136 (50) 7; 141.16, 18; 263 (45) *10; 374.16
 ἐπικάλυμμα 323.15
 ἐπικαταπίπτω 119 (32) 2
 ἐπικατάρατος 337.5
 ἐπικέμαι 123.6; 139.60; 149.144
 ἐπικλήσις 256.5; 356.143; 405 (29) (11)
 ἐπικλίνω 70.13; 113 (21) 3
 ἐπικοινωνέω 387.35, 37
 ἐπικουρος 120.18; 234 (26) 3
 ἐπικρατέω 203.61; 205.115
 ἐπικράτησις 203.66
 ἐπιλάμπω 297.22
 ἐπιλέγω 116.13; 206.135; 257.4; 361.1
 ἐπιλείπω 287.16
 ἐπιλιπαίνω 144.23
 ἐπίλογος 359.14
 ἐπιμαρτυρέω 147.98. ἐπιμαρτυρέομαι 360.8; 361.27
 ἐπιμείγνυμι 122.29; 257.13; 387.34; 394.13
 ἐπιμέλεια 191.83; 376.14
 ἐπιμελέομαι 310.128
 ἐπιμελής 111 (17) (5). – ἐπιμελῶς 57.10; 291.70; 362.5
 ἐπιμελητής 365 (19) 7
 ἐπιμέμφομαι 344.5
 ἐπιμένω 54.12; 376.25
 ἐπιμήκης 110.19, 22
 ἐπιμόνω 366.1
 ἐπινοέω 113 (21)*6; 138.55; 215.30; 216 (11) 5; 293.17; 311.134; 321.29; 351.30; 354.101; 363 (18) 6. – πᾶν ὃ τι νοήσει ἐπινοεῖς 188 (19) 4; 386.(3)
 ἐπινοητής 112 (20) *5
 ἐπίνοια 109.1; 114 (27) 2; 123.*25; 166.*28; 206.131; 214.17 (ἐξ ἐπινοίας τῆς μεγάλης δυνάμεως, Sim.); 222.9; 358.28; 412.39. – Ἐπίνοια = *potestas divina*: (Naas.) 166.23. (Sim.) 138.50; 217 (12) 7; 217 (13) 2, 6; 218 (14) 6; 224.11 (μεγάλη θεός); 225 (18) 18, 22 bis, 25, 26, 27, 29; 225 (19) 5; 226.9; 229.22; 389.14
 ἐπιπάσσω 116.22; 119 (31) 10
 ἐπίπεδον 64.11; 137.15 ter, (16)
 ἐπιπέμπω 228.3
 ἐπιπλάσσω 119 (31)*1; 143.12
 ἐπιπλοκή 59.37; 138.40
 ἐπίπλοον 126 (41) 2
 ἐπίπνοια 127.*19
 ἐπιποιέω 325.22
 ἐπίπνονος 220.15
 ἐπιπροβάλλω 241.9, 16, *22; 242.33; 246.*8; 251.18, 22
 ἐπιπροστίθημι 127.*23, 23
 ἐπίρρινος 110.*21
 ἐπισημειώσις 136 (50) 6
 ἐπίσημος (Marc.): ὁ ἐπίσημος ἀριθμός (= sex, F) 266 (47) *15, 16 bis; 266 (48) 2, 3; 273.11. τὸ ἐπίσημον στοιχείον 273.

- 15; 274.26, 27, 30; 275.48 (γράμμα). τὸ ἐπίσημον ὄνομα (= Ἰησοῦς) 263 (45) 9. ἡ ἐπίσημος Ὀγδοάς 265.4. τὸ ἐπίσημον πάθος 273.15
- ἐπισκεπάζω 125.23
ἐπισκευάζω 77.19, *21
ἐπισκιάζω 206.124; 401 (23) 5
- ἐπισκοπή 349.2
ἐπίσκοπος 259.19, 20; 352.48; 355.109, 110
ἐπισπάομαι 117.53; 119 (32) 5; 170.117; 177.58; 187.44, 54; 220.51
ἐπισπείρω 342 (7) 3
ἐπίσταμαι 229 (22) 5; 262.*27; 266.13; 299.*9; 301.37
- ἐπιστάτης 135.*65; 294.25
ἐπιστήμων 196.9
ἐπιστολή 335.1; 352.52
ἐπιστρέφω 413.66. (intrans.) 296.6; 358.*19; 360.16. – ἐπιστρέφομαι 153.220; 206.121; 234.3; 416.14
ἐπιστροφή 243.*31; 416.*15 (supplicium)
- ἐπισυμπλέκω 273.22; 274.41
ἐπισυνάγω 377.39, 41, *44
ἐπισυνέρχομαι 270.*4
ἐπισυντίθημι 274.(31)
ἐπιτάκτης 114 (25) 2
ἐπίτασις 232.2
ἐπιτάφιος (ἀγών) 108.87
ἐπιτελέω 55.42; 126 (41) 1; 138.41; 156.53; 228.1; 274.42; 315.11; 317.9; 322.11; 377.47; 401.10
ἐπιτέταρτος 104.2
ἐπιτήδειος 125.13
ἐπιτηρέω 130 (45) 14
ἐπιτίθημι 120.12; 258.17
ἐπιτιμᾶω 345.7
ἐπιτιμία 369.7
ἐπιτομή 379.*3, *4. – δι' ἐπιτομῆς 185.4; 229.8. ἐν ἐπιτομῇ 272.*7; 384 (8) *4; 391.21
ἐπιτομος: τὰ ἐπιτομα 100.2
ἐπιτρέπω 355.127
ἐπιτροπεύω 233.15; 352.54
ἐπίτροπος 352.57
- ἐπιτυγχάνω 105 (13) 8; 145.52
ἐπιφαίνομαι 293.*28; 303.7, 17
ἐπιφάνεια 97.11; 100 (8) 17; 101.30; 102 (9) 5, 6, 9; 103.18; 121.9; 230.(15), 15. – ἡ ἐπιφάνεια τοῦ οὐρανοῦ 284.9, *10
ἐπιφανής 200.15; 254.5; 293.3
- ἐπιφέρω 57 (1) 4; 122.9; 178.9; 183.31; 218.13, 16, 21; 231.23; 378.11; 380.14
ἐπιφθόνως 352.44
ἐπιφοιτάω 396.14
ἐπίφραξις 65.16
ἐπιφράσσω 64.14
ἐπιχειρέω 53.13; 54.25; 56.49; 57 (1) 1; 91.46, 48; 94.24; 105 (12) 5; 105 (13) 3, 11; 121.5; 122.18, 21; 173 (11) 1; 212 (7) 6, 9; 213 (9) *4; 228.11; 234 (27) 4; 258.1; 312.3; 319.*1; 320 (37) 6; 336 (16) 2; 337.23; 342 (6) 4; 350 (12) 4; 356.131, 137; 358.26; 400.12. – τὸ ἐπιχειρούμενον 56.59. τὰ ἐπιχειρούμενα 71.7; 93.17; 109.13. – ἡ ἐπιχειρημένη ἀίρεσις 93.5; 259.14–15; 350 (11) 28. – ἐπιχειρημένα μυστήρια 56.52. ἐπιχειρημένοι λόγοι 330 (11) 3. – ἐπιχειρεῖν εἰς ἐκάτερα (Pyrrho) 85.4, 9
ἐπιχειρήμα 56.48, 56; 170.2; 210.1; 339.21; 359.19
ἐπιχειρήσις 54.9; 105 (14) 2; 139.62; 212.11
ἐπιχέω 257.3, 15
ἐπιχρῖω 121.12; 123.13
ἐπιχρώννυμι 256.*12
ἐπιψαύω 328.*24
ἐπιψεύδομαι 177.59
ἐπομαι 83.7 bis, 9; 102.3; 134.39, 51; 154.1; 174.3; 312.18. – ἐπομένως 324.22
ἐπονιάζω 92(2)2; 404 (29) 3
ἐποπτεύω 163.209; 232.*12
ἐποπτικός 163.209
ἔπος 146.76. – ἔπη 123.21; 126 (42) 1; 226.11
- ἐπουράνιος: (Naas.) Μηνὸς κέρας 155.22; 167.44–45.
γένεσις 163.217. μυστήρια 164.234. – (Sim.) τέλειος 222.8. – (Val.) Ἰερουσαλήμ 240.37–38; 245.50–51. ἄγγελοι 246.16. Λόγος 249.23. – (Bas.) κτίσις 293.31. – (H) βασιλεύς 416.18–19. – τὰ ἐπουράνια 145.55; 159.117; 297.19
ἐποχέομαι 66.14; 68.14
ἐπτά: σοφοί 57 (1) 1. ἀστέρες 58.9; 99.10; 134.29; 175.(17). ἀριθμοί 59.42; 101.25; 138.45; 266.1. τμήματα (Plat.) 100 (8) 23. κύκλοι (Plat.) 100 (8) 5, 20. χορδαί 133.9. – (Naas.) παῖς ἐπτά ἐτῶν 147.104, 106, 108. ἐπτά στολαὶ αἰθέριοι 148.119. – (Marc.) ἐπτά φωνήεντα 264 (46) 9. ἐπτά στοιχεῖα 269.13, 14. τὰ ἐπτά 264 (46) 13; 265.18. ἐπτά δυνάμεις 267.6; 268.21. ἐπτά οὐρανοί 267.12; 276.5. – (Saturnilus) ἐπτά ἄγγελοι 302.4. – Νικόλαος, εἰς τῶν ἐπτά 319 (36) 12. – (Elch.) οἱ ἐπτά μαρτυρες 360.8; 361 (15) 27–28, 30–31. ἐπὶ ἡμέρας ἐπτά 361 (16) 3. – (H) ἐπτά βίβλοι 323.7–8
ἐπτακαιεκοσαπλασίων 65.17
ἐπτάς 332.4
ἐπτάστολος Ἰσις 148.117, 119
ἐπτάχορδος 133.9
ἐρανίζομαι 105 (13) 7; 279.16; 378.5; 404 (29) 2
ἐρατεινός 120.25
ἐράω 145.58, 60; 146.65. – ἔραμαι 226.20
ἐργάζομαι 55.39; 117.52; 161.168 (τὴν ἐπιθυμίαν); 174.2; 189.42; 190.60; 191.71; 220.48; 232.31; 240.28; 245.7; 285.38; 289.14 (κόσμον), 15; 293 (23) 31 (τὴν κτίσιν); 293 (24) 2; 305.14; 352.47; 388.45; 392.35 (τὴν κτίσιν); 410.10

- ἔργον 54.22; 56.48; 82.33; 161.177; 168.67, [69]; 186.36; 232.23; 240.27; 267.8; 278 (54) 9; 294.7; 310.116; 312.22; 352.47; 364.14; 370.7. – ἔργα 126 (42) 1, 2; 207.148; 310.116; 356.144; 362.10, 14; 366.15
 ἐρεθίζω 114 (24) 7; 235.14
 ἐρεθιστής 110.26; 111 (16) 8
 ἐρευνάω 190.54
 ἐρημία 200 (25) 6, 7
 ἔρημος 73 (13) 11; 189.27; 199 (25) 3; 291.68; 370.16; 387.25. – ἡ ἔρημος (χώρα) 153.218; 182.27; 183.32, 34, 36, 40; 184.61, 64, 66; 220.12; 363.3
 ἔριφος 136 (49) 15; 136 (50) 8
 ἐρμηνεύς 150.152; 363.12
 ἐρμηνεύω 202.29; 355.121; 374.19; 375.19
 ἔρομαι 372.1
 ἐρπετόν 411.21
 ἐρυθρός 256.6. – Cf. Ἐρυθρὰ θάλασσα
 ἔρχομαι 58.21; 60.48; 63 (5) 7; 80.85; 116.18; 124.29; 132.12; 133.25, 27; 134.34; 136 (49) 6; 137.23; 142.4; 145.37; 146.74; 153.208; 157.64; 163.219 (Ἐλευσίν, ὅτι ἤλθομεν), 220, 221; 169.*108; 178.6 (?); 181.4; 182.27; 197.37, 45; 199 (25) 2; 204.75; 205.104; 207.150; 208.173, 175, 176; 220.12; 227.31; 228.13; 232.14, 20; 234.10; 249.35; 250.37; 251.21; 259.19; 265.6, 20; 271.8; 282 (17) 6; 296 (25) 29, 31; 296 (26) 1; 297.20; 303.23; 323.15; 328.39; 338.17–18 (ὕπὸ γένεσιν); 377 (30), 33; 395.2; 414.76. – ἐλθεῖν εἰς ἐπιθυμίαν 146.62; 201.10; 204.91; 394.12
 ἐρῶ 54.26; 56.64; 147.87; 149.137; 174.19, 28; 238.*20; 282 (17) 5; 292.85; 354.89; 384 (8) 3; 400.7. – εἶρηκα 134.44; 135.56, 76; 147.93; 160.141, 144, 148; 164.243; 168.69; 169.106; 175.4; 184.75; 215.6; 218.1; 219.33; 223.27; 227.39; 248.5; 252.25, (27); 268.23; 286.2; 325.4; 326.44; 394.16. εἴρηται 108.77, 83; 158.84; 184.69; 193.3; 197.31; 355.113; 362.8; 399.110. – τὸ εἰρημένον 148.124; 152.189; 157.59, 73; 159.123; 160.154; 161.168; 166.31; 174.32; 184.63; 187.42; 196.21; 212.12; 218.24; 247.22; 248.14; 249.32; 256.15; 297.7, 15; 298.44; 331.11; 332.6; 338 (18) 9; 354.86; 385.20; 388.62. – τὰ εἰρημένα 130 (46) 8; 187.61; 197.30; 339.20; 363 (17) 13; 363 (18) 6; 377.26; 400 (20) 2. – ὁ εἰρημένος 192.95; 194.29; 218.3; 292.2. – τὸ ῥηθὲν 355.114. – τὰ ῥηθησόμενα 91.48; 123.11; 130 (46) 6
 ἔρωσ 146.62. Cf. Ἔρωσ
 ἐρωτάω 117.58; 234.26
 ἐρώτησις 116.25
 ἐσθής 119 (32) 4; 124 (37) 7; 365 (20) 6; 366.12; 368.5; 369.*18
 ἐσθίω 60.61; 235.17; 236.22; 310.113; 367.20. – ἔφαγον 161.172, 173; 312.20; 372.23
 ἔσχατος 87.12 (χιτῶν τῆς ψυχῆς); 101.41; 102 (9) 5; 183.52 (ἡμέραι); 206.140; 160.39 bis; 261.5; 266.10 (ἄνθρωπος). – τὰ ἔσχατα = *hora mortis* 259.21; 351.17; 369.6. – ἔσχατα (adv.) 111 (17) 4
 ἔσω: ὁ ἔσω ἄνθρωπος (Per.) 152.(197); 153.199 (Val.) 247.25–26, 37; 391.18. (Marc.) 257.6. (Bas.) 300.30. (Marcion) 399.13. – τὰ ἔσω σφάλματα 250.3
 ἔσωτερικός 58.15; 61.78
 ἑταῖρος 72 (12) 1; 280.11. – ἑταίρη 124.24
 ἑτερόδοξος 366.7
 ἕτερος: ἕτερος τῷ ἑτέρῳ 257.4; 367.17–18. – ἑτέρως 101.*2; 102 (10) 2 bis; 369.23; 411.24
 ἐτέρωθεν 372.10
 ἔτι 114 (25) 4; 122.5; 129.7; 130 (45) 8, 14; 133.4; 142.3; 147.100; 165.1; 227.*27; 231.24; 237.18; 246.6; 250.*2; 277.26; 282 (18) [3], 3; 287.4; 288 (21) 21; 288 (22) 1; 290.45; 291.70; 293.20; 315.16; 352.62; 362.14; 363.19; 364.*17; 367.8; 377.*27; 392.16; 392.(30)
 ἐτομάζω 134.34
 ἐτομασία 235.8
 ἔτομος 235.8, 12; 351.11. – ἐτοιμότερος 117.55; 125.*12
 ἔτος 65.25; 67.32; 70.47; 110.28 (κατ' ἔτος); 358.*16 (ἔτει τρίτῳ). – ἔτη 173 (12) 3; 405 (30) (8), (10), 10, 11 bis, 14; 406.28. – δύο 368.8. τρία 61.75; 362.17, [18]. ἑπτὰ 147.104, 106, 108. δώδεκα 111 (16) 8. τέσσαρα καὶ δέκα 147.109. τριάκοντα 276.15; 329.53. ἑκατόν 371.17. – 777; 99.9
 ἐτυμολογία 212 (6) 8
 εὐφρονέω 99 (7) 1; 330 (11) 1; 409.14
 εὐαγγελίζομαι 297.21, 24; 312.14; 328.38; 358.16
 εὐαγγελικός 198.(29); 286.41; 312.8; 399.9
 εὐαγγέλιον 145.43 (τὸ κατ' Αἰγυπτίους); 147.103 (τὸ κατὰ Θωμᾶν); 311.5 (τὸ κατὰ Μάρκον); 338 (19) 13. – (Bas.) 296 (25) 29; 296 (26) 1; 297.20, 25, 28; 301.35, 36, 41; 393.43. – τὰ εὐαγγέλια 237.2; 289.23; 301.44; 321.7; 328.40; 337.16; 338 (19) 9; 396.32; 402 (25) 6
 εὐαγγελιστής 198 (23) *2
 εὐαγής 196.10
 εὐαισθησία 82.22
 εὐάν 168.*61
 εὐάντητος 124.29
 εὐαπόδεικτος 412.55

- εὐαρέστησις 202.31; 204.70, 87
εὐάρομος 117.47
εὐγένεια 82.23; 356.*134
εὐγνωστος 342(6)7; 384(8), 5, 6
εὐδαιμονία 79.72 bis; 82.20
εὐδιος 130(46)5; 280.3
εὐδοκέω 242.*4; 332.7; 348.48, 58; 355.126; 361.33
εὐδοκίμω 100(7)17; 109.4
εὐέπεια 413.64
εὐεπίγνωστος 115(27)6; 229.8; 350.27
εὐεργετέω (Bas.) εὐεργετεῖ 290.51 bis; 292.83, 84; 294.3; 299.51; 302.60, 67; 392.19, 21; 393.47. εὐεργετεῖται 290.51, (52); 292.84 bis; 294.3; 299.52; 302.60, 68; 392.*19, 21; 393.47
εὐεργετής 55.40
εὐθύς 102(9)4 (γραμμῆ); 134.51 (ὁδός); 319(36)13 (ἢ κατ' εὐθείαν διδασκαλία); 346.17 (περιστροφῆ). – εὐθύς (adv.) 350.27; 370.17. εὐθύ (adv.) 199.(9). – τὸ εὐθύ 346.15. εὐθέως 61.65; 70.3; 241.17; 353.76 (φρονῶν); 368.1; 371.15. εὐθέως πρῶτον 290.39; 391.12
εὐκαιρῶς 358.25
εὐκαρπία 128.46
εὐκόλος 122.2; 258.6. εὐκόλον (ἔστι) 96.21; 106.33; 187.61. – εὐκόλως 130(45)10; 131.20; 181(15)1; 258.18; 280.15; 281(14)6; 363(18)10
εὐλαβής 351.25; 412.50
εὐλογέω 183.56; 366.11
εὐλογία 184.57
εὐλογος: εὐλογον 376.1; 378.10; 407.2 – εὐλόγως 195.39
εὐμαθής 112(20)4; 113(22)6
εὐμορφος 113(22)1, 2
εὐνοια 201.13; 202.37
εὐνουχίζω 163.213
εὐοῖ 167.60
εὐπνους 372.4
εὐπορέω 239.43
εὐπόρως 118.[65]
εὐπρεπῶς 204.90
εὐρεις 200.12
εὐρίσκω 74.16, 17; 103.10, 21; 104.10; 107.34, 35, 46, 53, 56, 62; 109.103; 114(25)3; 137(51)13; 139.78; 147.104; 155.30; 168.75; 181.10, 21; 183.48; 190.55; 191.79; 196.14, 16; 198(22)4; 200(25)6, 7; 207.151; 221.8; 223.12; 225(18)26; *28, 30; 226.16; 237.11; 243.23; 274.31; 275.*53, *55; 281(14)(7); 284.33; 285.(27); 286.39; 287.17; 288.1; 323.16, 17; 335.9, 11; 351.10; 384(8)1; 388.53; 411.*33
εὐρώεις 120.*20
εὐσεβέω 368.12
εὐσεβής 111(16)7; 318(35)7; 362.8; 406.29. – εὐσεβῶς 363.23
εὐσημος 115(27)6; 136(50)*7
εὐσπλαγχνος 352.60
εὐσχημόνως 367.17; 376.16
εὐτακτος 408.29; 415.7. – εὐτάκτως 366.*1; 376.20
εὐτελής 356.134
εὐτονέω 305.27
εὐτονος 314.4
εὐτυχής 111(17)9
εὐφραίνω 56.60; 169.103
εὐφροσύνη 84.14
εὐφυής 111(16)7; 112(20)7; 113(22)6; 114(25)6; 357.4. – εὐφυῶς 187.59
εὐχαριστέω 238.36; 256.5; 257.1, 3
εὐχερῶς 114(25)3
εὐχομαι 109.12; 366.1
εὐχρηστος 105(12)3; 110.29; 113(23)6; 114(24)7; 114(25)3; 126(42)9; 130(45)4
εὐώδης 232.22; 291.69
εὐωδία (Seth.) 188.*15; 189.20; 386.14. ἡ τοῦ πνεύματος εὐωδία 189.19, 30; 190.64; 191.73; 387.17, 18; 388.50. – (Sim.) 221.10, 11
εὐώνυμος 180.45
ἐπάπτομαι 58.16; 133.18, 23; 185.94
ἐφεξῆς 230(23)8; 283.17
ἐφάπω 120.25
ἐφετικός νόμος 193.10, 15
ἐφευρες 272.3
ἐφευρετής 154.2
ἐφεύρημα 278.10
ἐφευρίσκω 137.1; 225.1; 278.4, 5; 353.79; 363(18)7. – ἐφηυρημένοι λόγοι 141.14. ἐφηυρημένα μυστήρια 199.17. ἐφηυρημένα φιλοσοφία 314.36. ἐφευρεθεῖσα αἴρεσις 342.10–11
ἐφηβος 158.104
ἐφίσταμαι 182.12; 235.9; 351.13; 377.46
ἐφόδιον 378.8
ἐφοδος 88(25)7
ἐφοράω 132.9; 144.*18; 375.2
ἐχθρός 124.24; 368.14
ἐχιδνα 200.12; 201.7; 394.*9
ἐχω: ἔχεις 263(45)8; 411.30. ἔχει 100.11; 105(12)8; 106.29; 108.81; 109.94; 119(30)7; 121.20; 123.5, 7; 124(36)3; 127.4; 139.62; 185.6; 197.31; 200.14; 215.29; 220.4; 225.17, *28; 231.1, 9; 262.19; 269.13; 270.1; 284.12; 285.33; 288.12, 21, 23; 291.*72, 73; 292.7; 299.55; 300.25; 329.56; 335.14; 365.10; 386.(2); 387.32; 397.10; 414.*79. (intrans.) 197.39; 213(9)2; 214.8; 220.17; 232.23; 327.9. ἔχη 189.34; 365.9. ἔχομεν 231.11; 232.13, 15; 335.12; 406.20. ἔχουσι 100(8)17; 111(17)4; 128.45; 136(50)9; 145.43, 53; 148.116; 168.65; 205.110, 111; 224.12; 228.4; 244.(34); 281(16)4; 299.8; 365(20)5. (intrans.) 103.25; 367.9. ἔχωσι 198.10. ἐχέτωσαν 238.17. – ἔχων 58.21; 124(36)5; 137.23; 139.60; 150.155; 151.172; 165.2; 172.24; 174.21; 194.32; 196.10;

- 224.13; 225.18; 238.22;
241.25; 264 (46) 12; 265.5;
266.14; 295.14; 296.4; 327.
3; 351.28; 353.75; 365.10;
385.18; 391.3. ἔχοντες 116.
27; 127.5 (νοῦν); 156.55;
203.57; 221.2; 235.9; 303.
20; 323.2; 324.38; 329.64;
338.5; 350.27 (νοῦν); 363.
*11. (intrans.) 364.15.
ἔχουσα 59.33 (Pyth.); 121.
21; 125.19; 133.10; 137
(51) 14; 138.36 (Pyth.);
146.65; 148.119; 171.11;
189.*19; 190.53; 197.42;
217.13; 223.29; 229 (21) 1;
231 (23) 19 (Pyth.); 231
(24) 3; 246.2 (Pyth.); 270.
27; 277.22; 312.2; 331.18,
23; 332.22; 387.17, 40, 41;
389.20; 397.*9. ἔχουσαι
121.23; 224.8; 295.11; 326.
45. ἔχον 57.7; 61.70; 72
(11) 6; 218.*14; 257.15;
263 (45) 10; 271.13; 288.
17; 289.*26; 291.(72); 325.
23; 391.*4; 392.24; 395.13;
412.39, *40. ἔχοντα 71.20;
135.60; 165.7; 216 (11) (3);
224.14. ἐχόμενα 178.6 (?).
– ἔχειν 59.34; 68.19; 69.26,
28, 35; 73 (13) 14; 74.15; 77.
31; 78.41 bis; 81 (19) 97; 81
(20) 12; 84.14; 109.102;
168.80; 181.12; 188 (19) 2;
204.88; 216 (12) 2; 240.31;
255.24; 260.33; 261.14;
263 (45) 8; 266.16; 270.
*11; 277.24; 291.60; 351.
24; 352.(65); 356.*129, 133;
376.10; 389.10. (Aristote-
les) 81.4, 10; 231.8; 335.49.
(intrans.) 336 (17) 3; 358.
(26); 390.4; 404 (28) 3. – εἶ-
χε 226.21; 238.25; 239.5;
248.11; 288.11; 290.31, 37;
291.61; 297.23; 291.*6;
410.*7; 412.45. εἶχον 213.
15. – ἔξεις 416.16; ἔξει 133.
16. ἔσχε 75 (18) 2; 205.111,
113; 291.55; 324.42; 408.2.
σχόντες 409.20. ἐσχημέ-
ναι 272.22; 273.15
ἔψω 119 (31) 8; 122.16
- ἔωθεν 366.1
ἔως 180.55; 198.13; 206.140;
228.11; 245.5; 272.10; 273.
11, 13; 275.49; 334.28; 362.
13 (οὐ); 366.3, 15; 372.5;
393.51 (ἔως τούτου ...,
ἔως). – ἔως νῦν 227.40;
228.17; 403.3; 406.32; 407.
14
ἔωσφόρος 412.52
- Z**
- ζέω 119 (31) 8, *10; 121.*10,
11
- ζηλωτικός 114 (26) 4
ζημία 193.18
ζητέω 58.6; 82.34; 127.1;
145.36, 38; 147.102, 103;
148.117; 172.21; 223.12;
250.*1, 2; 273.20; 323.*15,
15, [17]; 329.59; 335.2, 3;
352.41, 43; 398.23. – Μα-
ριάμ ἡ ζητουμένη 154.9.
τὰ ζητούμενα 137.6
ζήτημα 172.19
ζήτησις 57.8; 200 (25) 5; 226.
17; 249.25; 275.52, 55; 285.
27; 319.1
ζιζάνιον 355.115, 116
ζοφερός 415.*11
ζύμη 334.35
ζῶ 86.4; 97.21; 135.60; 161.
172; 228.15; 235.21; 303.
13; 308.77; 317 (34) 4; 351.
17; 359.2; 371.18; 375.16;
401 (22) 2. – τὰ ζῶντα 135.
62; 161.173 bis. – τὸ ζῆν
109.2; 375.5. – ἄνθρωπος
ὁ ζῶν 159.124. οἱ ζῶντες
ἄνθρωποι 161.171; 209.
16. – ζῶν ὕδωρ 147.96;
169.107; 170.121; 193.110;
209.11, 12, 16. πῦρ ζῶν 326.
39; 396.22
ζωγραφέω 186.20
ζωδιακὸς κύκλος 101 (8) 40;
101 (9) 2; 102 (9) 6; 175.
(18); 276.9; 277.23
ζῶδιον 92.(2), 6, 7, 12; 93 (3)
8, 12; 94.13, 19; 96.18, 29,
33; 98 (6) 1; 115 (27) 7; 175.
4, 5, 18, (19), 19, 21, 24, 29;
176.33, 37, 51; 276.10; 277.
24
- ζωή 129 (43) 57, 58; 129 (44)
6; 135.60; 151.172; 155.24,
25; 184.72, 73 (= Εὔα);
267.[6]. – τὸ ζῶλον τῆς
ζωῆς 202.26; 223.24, 26–
27. ὁ σπινθήρ τῆς ζωῆς
(Saturnilus) 303.12, 14, 21.
τὸ τῆς ζωῆς σπέρμα (Ape-
lles) 321.25. – Ζωή (Val.)
138.52; 228.20; 238.32, 33,
35; 239.1, 3, 6, 8, 9, 11, 16,
17; 390.7. (Marc.) 264 (46)
6, 12; 269.15; 271.4; 272.
25; 276.8
ζωογονέω 144.24
ζωογόνος 187.56
ζῶον 65.21; 126 (41) 6; 131.
14; 136 (49) 12; 143.15;
190.54; 196.20 bis; 281 (16)
1 ter, 3 bis, 5, 6; 282 (16)
7 bis, 8, 9; 282 (17) 1, 3; 282
(18) 2; 283.15, 17, 18 bis,
21 bis, 22, 23; 284.32; 289.
28; 360.3; 412.38, 46. – ζῶα
62.10; 65.20; 69.44; 71.17,
19, (22), 24; 73 (13) 11; 76
(19) 6; 84.5; 99.8; 136 (49)
18; 144.24; 186.21; 190.50,
62, *63; 192.92; 196.19, 24;
202.36; 233.13, 23; 234.10;
281 (16) 4, 5; 282 (16) 9; 282
(17) (3); 282 (18) 3; 283.16,
22, 23; 284.32; 305.25; 307.
55; 310.113; 326.24; 375.
10; 387.38, (41); 394.(19);
395.13; 396.(25); 411.19, 22
- H**
- ἡγεμών 71.22
ἡγέομαι = *duco* 164.230. –
ἡγέομαι = *duco, puto, existi-
mo* 54.2, 6, 24; 55.28; 63
(5) 1; 104.8; 213 (9) 1; 260.
36; 263 (45) 6; 340.20, *22;
362.1; 365 (19) 6; 365 (20)
2; 369.7; 371.*6; 378.10;
398.26
ἦδη 182.18; 196.17; 221.4;
250.(15); 278 (55) 8; 282
(18) 3; 316.27; 323.(20);
324.44; 367.(6); 369.6; 372.
2; 377.29
ἦδομαι 84.13; 353.*70; 355.
122; 358.24

- ἠδονή (Epicurus) 85.16, 17, 18. – (Naas.) 147.94 (μακαρία), 96 (ἀμάραντος). – 180.52; 280.15; 373.9. – ἠδονή (Val.) 238.*13. – ἠδοναί 354.100; 355.124
ἠδύς 280.*9. – ἠδέως 112 (20) 6
ἠθικός: ἠθικοὶ φιλόσοφοι 53.4, 9. ἠθικοὶ λόγοι 285. 36. ἠθικὴ φιλοσοφία 63 (5) 7, 8; 76 (18) 5; 380 (6) 6. ἠθικὴ πραγματεία 376.4. – τὸ ἠθικόν 75 (17) 3. ἠθικὰ βιβλία 285.37
ἦθος 285.38; 368.9; 376.11, 15. – ἦθη 364.16; 373.2
ἦκω 58.12
ἦλεκτρον 170.*111; 187.47; 197.33
ἠλιακός 67.30
ἠλικία 114 (26) 3; 355.127; 414.76 bis
ἠλικός 328.34
ἠλιος 60.54; 61.65; 65.17, 18, 20, 24; 66.13; 67.21; 68.21, 23; 69.26, 27 bis, 29, 31, 32, 37, 39; 70.11, 13, 16; 73 (13) 7, 13; 73 (14) 8; 74.10; 86.8; 88.34; 101.33; 102.15; 103. 29; 104.12, 14, 15; 119 (31) 4; 144.18; 176.34; 188.18; 193.9; 218 (13) 11; 218 (14) 5; 233.22; 236.4, 6, 10; 276. 7; 277.19; 337.18, 20; 386. 16; 410.17. – Cf. ἥλιος
ἦλος 321.19; 349.70
ἦμεῖς: τὸ ἐφ' ἡμῖν 80.79, 81; 374.22. – ὁ καθ' ἡμᾶς κόσμος 175.(6–7); 181.6–7
ἡμέρα 73 (14) 9; 127.17 bis; 129.6; 179.26; 218.2 (ἐβδόμη); 228.15 (τριτὴ); 235. 10; 266.8 (ἕκτη); 337.4; 345.7, 8, 10; 349.69 (τριτὴ); 362.13, 15 (τοῦ σαββάτου), 15; 370.9. – ἡμέραι 61.69; 166.25; 237 (28) 16; 277.18, 22; 298.*34; 362.9, 10, 11; 370.11. – τρεῖς ἡμέραι 193. 9; 218.5; 321.17–18. ἕξ ἡμέραι 133.10; 218.1; 265. 2; 333.1; 397.12. ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἡμερῶν 266.9. ἐπτα
ἡμέραι 361.2–3. ἐννέα ἡμέραι 88 (26) 3. τριάκοντα ἡμέραι 277.18. – ἐν ἐσχάταις ἡμέραις 183.52. ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρώδου 207.149; 395.33
ἡμερινός 179.34
ἡμερος 143.14; 202.34
ἡμερώω 336.8, 9
ἡμισυς 103(32), 37; 104.2, 3; 357.10, 11. – ἡμισυ 102 (9) (7); 147.106, 108
ἡμισφαίριον 128.39, 40, 44; 132.17
ἡμίσχοινον 358.12
ἡμίφωνος: τὰ ἡμίφωνα γράμματα 109.97, 99; 264. 6
ἡνίκα 123.19; 124 (36) 4; 349.11; 372.21; 405 (30) 12; 412.56
ἦπαρ 126 (40) 1, 4; 219.43
ἦρέμα 139.64; 367.17
ἦρεμέω 62.85; 70.5, 8; 238. 24; 414.86–87 (ὑπνω)
ἦρίον 124.26
ἦσυχάζω 84.13; 117.42; 189. 41; 352.*60
ἦσυχία 366.8
ἦσυχος 110.24; 111 (17) 8
ἦτα 274.25, 28, 29
ἦττάομαι 127.4; 395.30
ἦττων 395.*10. – οὐδὲν δὲ ἦττον 201.11; 326.46; 335. 46
ἦχέω 260.38; 261.42; 267.15
ἦχησις 267.16
ἦχος 119 (32) 6; 260.38; 261. 6, 8, 9, 11; 264.11; 267.17; 268.21
⊙
θάλασσα 56.61; 68.15; 74. 11, 14, 22; 119 (31) 7; 351. 10, 18. – Cf. Θάλασσα et Ἐρυθρὰ θάλασσα
θαλάσσιος ἰεραξ 170.110–111; 187.46; 197.34. – τὰ θαλάσσια 74.19; τὰ θαλάττια 119 (31) 5
θάλλω 135.59
θανατηφόρος 119 (30) 8
θάνατος 87.12; 129 (43) 58 bis; 129 (44) 6; 151.172;
171.10; 182.20; 186.37; 191.84; 220.50; 235.9, 12; 272.18; 329.43; 338.18; 351.30; 352.41; 355.110; 369 (23) 22; 369 (24) 7; 370. (4); 372.20; 375.8; 409.12; 414.87
θάπτω 349.69
θαῦμα 130 (46) 11, 12; 131 (46) 21; 136 (50) 12; 158.96 (θαῦμα θαυμάτων). – (Aratus) 132.23. μέγα θαῦμα 131 (47) 4; 185.83, 87
θαυμάζω 58.10; 105 (12) 1; 130 (45) 6; 138.54; 158. 107; 262.4; 293.27
θαυμάσιος 93.14; 199.22; 360.12. – θαυμασιώτατος 154.1; 356.140; 363.12
θαυμαστός 109.9; 114 (27) 1; 134.45; 163.209
θαυματοποιός 257.9
θεά 124 (36) 2; 131.18
θεάμα 118.70; 200.11; 243. 16
θεάομαι 131.20; 170.112; 200.8; 204.71, 76; 220.10; 300.27; 396.30
θεάτρον 166.35, 37
θεῖον = sulfur 119 (31) 11; 122.5, 12
θεῖος 124 (36) 7; 258.22; 378. 6. – θεῖα δύναμις 75.6, *8; 213 (8) 4; 413.64. τὸ θεῖον πνεῦμα 136 (49) 12; 353. 83–84. θειοτάτη ἐπίπνοια 127.*19–20. θεῖος Λόγος 135.63. θεῖον γένος 143. 17. θεῖος νόμος 203.49. θεῖος καρπός 221.7. τὸ θεῖον τῆς ἐκκλησίας ὄνομα 316.29. τὰ θεῖα τῶν ὄλων μυστήρια 333.*19. – τὸ θεῖον 56.55; 71 (10) 3; 90.41–42, 43; 130.15; 141. 2; 319.10; 368.12; 372.8; 376.17; 406.21; 408.29; 415.1. – τὰ θεῖα 66.3; 117. 33; 232.12
θειότης 139.58
θέλω 151.176; 413.64
θέλημα 202.20; 374.23. – Θέλημα (Ptolemaeus) 255. 31, 32; 256.33, 35

θέλησις 203.67. – Θέλησις (Ptolemaeus) 255.25, 27
 Θελιτός (Val.) 240.20
 θέλω 149.129 (γίνομαι ὁ θέλω); 204.85; 262.1; 411. *19. θέλεις 199 (24) 1; 335. (2); 398.23; 411.31. θέλει 78.34; 117.*39, 48; 126 (41) 7; 190.53; 203.46; 219.31; 235.*8; 244.(40), 43; 319 (35) *12; 348.51; 354.93; 359.(5); 360.4; 390.(13); 391.19; 399.(12), 16; 400 (20) 5; 401 (23) 9; 404 (27) *22. θέλη 115.2; 126 (41) *8. θέλητε 360.*16. θέλουσι 93.17; 109 (14) 102; 114 (26) 4; 116.30; 197.29; 241. 14, 16; 295.24; 385.20; 388. 48; 389.65; 402 (24) 4; 404 (29) (7). θέλοιεν 370.11. – θέλων 118 (30) 3; 126 (42) 5; 132.24; 205.117; 323. (10); 352.*64; 411.28, 31; 413.[71], (71). μὴ θέλοντα 335.7, 8 bis, 8–9. ἐθέλων 126 (42) 6; 143.15; 204.*74. – θέλειν 109 (15) [4]; 412. 42. τὸ θέλειν 410.5; 412. 45; 414.79. τὸ μὴ θέλειν 412.45; 414.80. – ἠθέλησε 204.71; 207.160; 213 (8) 2; 239.3; 240.26; 255.26; 260. 22; 287.8 bis; 327.18; 400 (21) 2; 403.6; 409.5; 411. 23, (25), 25, 30; 414.86. ἠθέλησαν 173 (11) 8. θελήσας 109 (15) 9; 277.1; 352.46; 376.7; 404 (28) 1; 408.4; 411.20, (29). θεληκέναι 109 (15) 3
 θεμελιώω 166.23; 214.19; 300.23
 θέμις 187.61. Cf. Θέμις
 θεολογέω 88.32 (Δάνδα- μιν); 127 (43) 13. θεολο- γούμενον μάθημα 229 (22) 5. θεολογούμενος λό- γος 285.20
 θεολογία 127.9
 θεολογική πραγματεία 376.4
 θεολόγος 127.1; 194.20
 θεοποιέω (Sim.) ἑαυτὸν 212 (7) 6; 218.4. – τὴν σάρκα

354.90. – ὅταν θεοποιη- θῆς 417.23
 θεός (de Deo Christianorum) 54.4, 11; 55.39; 90.44; 127 (43) 2, 8, 10; 131.(5); 132. 26; 133.13, 14; 134.41; 136. 14; 212 (6) (7); 244.*40; 258.22; 279.21; 312.21; 318 (34) 6; 318 (35) 3; 344. 2–3 (θεὸς δίκαιος, H); 346. 28; 363 (18) 2, 4, 5. (Esseni) 366.2, 12; 367.(7); 368.16; 370.3.(14); 371.7, 12; 372.4. – 374.23; 375.2, 13; 376.4, 9, 19; 377.32; 378.14; 401 (23) 5, 9; 405.1; 407 (30) 36; 407 (31) 2, 8; 408 (31) 30. (Hippolyti veritatis doctrina) 408 (32) 1 (θεὸς εἷς, ὁ πρῶτος καὶ μόνος); 410.1 (ὁ μόνος), 9, 15; 411.20, 23, 34, 35; 412.36, 44, 51, 53; 413.65; 414.78, (90); 416. 19; 417.(22), 22, 23, 25, 28, (29), 33. – Λόγος = θεός 411.34. Χριστός = θεός 417.28. σύ = θεός 411.28, 30, 32; 416.21; 417.33. – ὁ ὄντως θεός 54.16; 127 (43) 12; 317 (34) 1–2; 401 (22) *1; 401 (23) *2; 415.6. θεός ὁ ὄντως ὢν 416.(16).
 θεός (Thales) 57.5. (Pytha- goras) 58.7. (Empedocles) 62.4. 307.66 (= τὸ ἔνν). (Heraclitus) 63 (4) 6. (Xenophanes) 73 (14) 6. (Plato) 76 (19) 1, 2, 7, 8, 9, 13; 77.23, 32; 78.39; 80.73 bis; 81 (19) 96; 383.33, 35, (36). (Aristoteles) 81 (20) 5; 281 (16) [2]; 285.27, 30, 35. (Stoici) 83.3. (Epicurus) 84.9, 11, 13. (Brachmanes) 86.6, 7, 8, 10; 87.13, 20; 88. 29. (Persae) 127 (43) 14. (Babylonii) 127 (43) 15. ('Aegyptii') 127 (43) 18, 20; 128.(35); 129.7. – (Naas.) 142.30, 31; 151.167 (θεὸς πύρινος = Ἡσαλδαῖος); 155.(28) (τρίτος καὶ τέταρ- τος θεός); 163.206; 164.

237 (ἀγαθός); 165.20; 384 (9) 6. Ἄττις = θεός 159. 130 bis; 166.(41).49. – (Per.) δύναμις θεοῦ 179. 37; 180.(39). 181.18 (Astro- logi); 182.28 (ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας); 183.50 (ὁ θεὸς τοῦδε τοῦ κόσμου). – (Seth.) τέλειος θεός 191. 74; 388.49. – 192.106. – (Sim.) 214.12; 219.28, 33. μεγάλη θεός = Ἐπίνοια 224.(11). Σίμων = θεός 213 (9) *2; 224.2. – Ἄψε- θος = θεός 212 (7) 9; 213 (8) 1, 3, 9, 10, 15, 17, 20. – (Val.) 240.38; 247.35, 36; 248 (35) 2 (μωρὸς); 250.6 (= δημουργός), (10), 13; 390.14 (πρῶτος). – (Bas.) 287.3; 288 (22) 4, 14; 294. 10; 295.8, (9), 25; 296 (25) 27; 296 (26) 3; 299.5; 393. (48). ὁ οὐκ ὢν θεός 287.5; 288 (21) 16, 23; 289.10; 290.32, 35; 291.*59, *64; 293.26; 294.(24), (26); 296 (25) 33; 300.27–28; 301.39; 391.1.7, 10; 393.41. – (Saturnilius) ὁ τῶν Ἰουδαίων θεός 303.17, 20; 304.30– 31. – (Marcion) ἀγαθός θε- ὸς 304.(3); 312.13. – (Car- pocrates) 315.6 (ἀγέννη- τος); 316.37. – (Cerinthus) 317 (33) 4; 400 (21) 4. ὁ πρῶτος θεός 317 (33) (2); 400 (21) 2. (Theodotus Byz.) 319 (35) 12 (θεὸν οὐ- δέποτε τὸν Χριστὸν γεγενῆσθαι). – (Cerdon) 320 (37) 3 (ἀγαθός). – (Apelles) θεὸς ἀγαθός 320 (38) 2; 321.(11); 400 (20) (3). – 400 (20) 5, (5) (δύνα- μις θεοῦ), 12. – (Doc.) 323. 19; 324.28, 29, 30. ὁ πρῶτος θεός 323.12; 324. 41; 395.1. θεὸς πύρινος 326.42; 396.24; πυρσοειδής 327.1; πυρῶδης 327.5. θε- ὸς = ὁ μέγας ἄρχων 326. 41. – (Mon.) 333.18; 334. 40, (41); 335.2, [5]. ὁ θεός

- τῆς κρίσεως 334.38–39. – (Hermogenes) 336 (17) 2, 3, 4, (6); 337.14; 404 (28) 2, 3. – (Montanistae) 338 (19) 11. – (Encratitae) 339.1. – (Noetus) 348.47; 349.71; 403.(4). – (Callistus) 350.17; 354.92; 403.15, 18, 19, 21. – (Elch.) 358.13; 404 (29) 4, 7. ὁ μέγας καὶ ὕψιστος θεός 360.6; 361. (19), 26–27; 34.
- θεοὶ 113 (21) 4; 120.15; 121.2; 123.9; 146.64; 148.114, (115); 153.215; 182.14; 195.51; 260.19. – (Anaximenes) 66.3. (Empedocles) 310.123. (Plato) 77.30; 78.50. (Naas.) 166.23; 172.27. (Per.) τρεῖς θεοὶ 173.13, 15; 385.11, 13. οἱ θεοὶ τῆς ἀπωλείας 182.28; 183.30, 44. οἱ θεοὶ τῆς γενέσεως 183.40–41; 184.74. (Callistus) οὐκ ἐρῶ δύο θεοὺς 354.89. – (Apelles) τέσσαρες θεοὶ 400 (20) 2–3
- θεοσέβεια 105 (13) 3, 11; 127 (42) 13; 136.2; 272.2; 371.18; 376.2, 3
- θεοσεβής 407.35, 36; 408.19, 20, 21, 25
- θεοφιλῆς 143.15; 406.29, 412.50
- θεοφορέομαι 115 (28) 9
- θεράπεινα 57.11
- θεραπεύω 129.9, 11, 12; 353.68
- θερίζομαι: τεθερισμένος στάχυς 163.207, 210
- θερμαίνω 67.23; 71.18; 122.9
- θερμασία 67.31
- θέρημη 121.8; 126 (41) 9
- θερμός 69.25; 221 (16) 18; 223.20; 232.24; 408.3. – τὸ θερμόν 60.51, 58; 66.5, 12; 68.10; 69.41; 70.4, 5; 71.19; 75 (16) 1; 276.3; 321.14, 23 bis
- θερμότης 69.24; 144.24
- θέρος 68.19. – Θέρος (Val.) 253.31
- θέσις 128.33. (Doc.) 324.38, 40, *41, 43, 44; 395.5. – θέσει 175.7; 227.43
- θέσμιος: θέσμιόν ἐστι 163.*223
- θεωρέω 81.7; 95.49; 96.25; 97.14; 132.20; 135.65; 150.151; 181.8; 192.92; 232.27; 285.29
- θεωρητός 137.10
- θεωρία 281 (15) 9
- θηλυκός 128.44 (ἡμισφαίριον); 129 (44) 4. – θηλυκός ἀριθμός 128.*53; 129 (43) 60. θηλυκὰ ζῶδια 175, 21, 23, 24, 25. θηλυκὴ ἀρχή (Iust.) 200.2; 393.*2
- θῆλυς: θῆλυς ἀριθμός (Pythag.) 59.24, 27, 28; 137.26; 138.29 30. – θῆλυς 255.22 (Βυθός). ὁ θῆλυς αἰὼν 240.22; 256.33. – ἐν θήλεσιν ἀνθρώποις 206.127. – θήλεια 60.52; 223.22; 255.23; 358.12, 14. θήλεια ἀρχή (Iust.) 200 (26) 5; 393.6. θήλεια (παρραφύς = Ἐπίνοια) 224.11 (Sim.); θήλεια (δύναμις = Ἐπίνοια) 255.28 (Sim.). – γέννημα (τῆς) θηλείας (Seth.) 191.71–72; 388.51. (Mon.) 332.12–13, 17; 333.21. – θήλειαι (H) 410.11, 17, 18. – θῆλυ 128.47, 48; 146.72; 175.27; 176.33 (ζῶδιον); 230 (23) 7; 260.22. τὸ θῆλυ 128.46; 240.33, 34 (ὕπὸ τοῦ θήλεως). τὰ θήλεα 69.46. (H) 410.10, 14, 15; 411.20, 22
- θηράομαι 349.*2; 353.72
- θηρίον 132.19; 133.12, 15, 16, 20, 24, 27; 134.33; 136 (49) 5, 7, 8; 173 (11) 4; 192.101, 102, 105; 200.13. – θηρία 134.54; 136 (49) 16; 143.14; 202.36; 280.*7; 394.*19; 411.21
- θηριώω 221.4
- θηριώδης 200.17; 202.33, 35; 280.3; 394.19
- θησαυρίζω 289.6; 290.31; 324.23; 326.(25); 391.(6)
- θησαυρός 156.47; 215.34; 296.5
- θιγγάνω 221.17
- θλίβω 118 (30) 3
- θλιῖψις 203.62
- θνήσκω 119 (30) 8; 119 (31) 1, 3; 124.26; 172.[15]; 306.48; 321.17; 372.23; 403.9, 10
- θνητός 63 (4) 3; 85.*17; 120.22; 124.27; 155.19; 158.81; 168.79; 184.74; 289.14; 344.2; 346.24; 409.12. – θνητὴ ψυχὴ 145.60; 233.24; 234.13; 244.45; 300.32. θνητὴ φύσις 117.34; 154 (8) 8. θνητὴ ἢ κάτω γένεσις 154 (7) 221–222. – θνητοὶ θεοὶ (Empedocles) 310.124. θνητὸς θεός (Noet.) 348.53; 402 (26) 4. – τὸ θνητόν 346.25
- θολός 177.*4
- θορυβαστής 114 (25) *6
- θόρυβος 241.2
- θορυβώδης 366.16
- θρασύτης 79.69
- θρηνέω 162.199; 268.(23)
- θρησκεύω 380 (5) 6
- θριξί 110 (15) 19; 110 (16) 1; 111 (18) 1; 112 (19) 1; 112 (20) 3; 113 (21) 1; 113 (22) 2; 113 (23) *2; 113 (24) 1; 114 (26) 1; 123.26
- θρίσσα 125 (38) 1
- θρόνος 349.2
- θυγάτηρ 88 (26) 2; 178.19; 223.14; 270.2; 276.11; 360.3
- θυέλλα 324.28
- θυηλή 124.29
- θυμηδία 378.9
- θυμίαμα 115 (28) 7 bis; 188.13; 189.20; 196.9, 11, 12; 221.11; 386.12; 387.18
- θυμιάω 126 (41) 8
- θυμικός 115 (27) 8
- θυμόομαι 235.13, 14
- θυμός 367.3
- θυμώδης 112 (19) 6
- θυσία 183.50; 221.9, 10, 11
- θύω 213 (8) 3

I

ιατρική 139.56

ιατρός 94.30; 129.11; 165.8

ιδέα 75.*7; 76.*7; 132.*20; 194.29. – ιδέαι 77.15; 110.16; 148.115; 289.27; 307.56. – (Per.) 185.12; 186.22; 187.57. – (Seth.) 190.50, 51; 387.*39. – (Doc.) 326.24; 395.13; 396.25. ιδέαι αἱ ἄνωθεν 326.27 bis; 327.16. ιδέαι τοῦ τρίτου αἰῶνος 326.38; 396.21. ιδέαι τοῦ φωτός 326.45. αἰώνιοι ιδέαι 396.15. ιδέαι τῶν τριάντα αἰώνων 329.52, *54, 55. ιδέαι τοῦ σωτήρος 329.65. ιδέαι = ψυχαί 327.6; 396.(26). – ιδέαι τῶν ζώων 136.18; 190.50; 281 (16) 4 (Bas.); 326.24; 395.13; 396.25. οὐσιῶν ιδέαι (Bas.) 288.22. – (H) 410.8

ιδικός: ιδικός κόσμος (Naas.) 151.168; 155.37. (Per.) 174.*37, (38); 181.7. – ιδικὸν μέρος (Per.) 173.11; 385.9; 386.*29

ἴδιος 69.28 (φῶς); 87.12 (φωνή); 87.27–28 (πολέμιοι); 110.27 (οἰκοί); 111 (17) 7 (ἀπόφασις); 112 (19) 5 (ἀπόφασις); 113 (22) 5 (βουλευματα); 126 (42) 5; 137 (50) 13 (δόγματα); 142.35 (οὐσίαι); 157.64 (φύσις); 188 (18) 3 (ἴος); 191.87 (υἴος); 197.(32) (χωρίον); 204.72 (ἄγγελοι); 90; 206.124 (ἐντολαί); 207.146 (στολή); 221.5–6 (χαρακτήρ); 225.22 (ἐπίνοια); 227.30 (ἐπίγνωσις); 234 (27) 4 (λόγοι); 238.36 (γεννήματα); 243.26 (πάθη); 260.31 (γράμματα), 32 (χαρακτήρ), 32 (ἐκφώνησις), 37 (ἦχος); 261.3 (ὀνόματα), 7 (στοιχεῖα); 262.29 (ἐκφώνησις); 285.18 (πραγματεία), 19 (λόγος); 287.25 (λόγος); 300.(24)

(τόποι), 34 (ψυχή); 316.42 (μαθηταί); 329.43 (πλάσμα), 62 (συγγενής), 63 (ἀδελφός); 341.9 (σφάλματα); 352.65 (κακόν); 364.16 (ἦθη); 388.*59 (υἴος); 398.26. – οἱ ἴδιοι (ἄνθρωποι) 142.35; 158.90; 228.46. καιροὶ ἴδιοι 55. 41–42; 288.*3; 300.24, 25. ὁ ἴδιος νοῦς 141.9; 166.34; 347.37. ὁ ἴδιος λόγος 193.*3. ἡ ἴδια δόξα 229.12; 314.36; 372.7. – ἡ ἴδια συνείδησις (Paulus) 54.22; 339.11–12. ὁ ἴδιος ἄνθρωπος (Iesu Christi) (H) 414.77, 88. – ἡ ἴδια (χώρα) 234 (26) 2, 4. – ἴδια 109.97 bis, 98, 99 bis; 261.*16; 348.*54. κατ' ἴδιαν 286.3; 349.8. – τὸ ἴδιον 61.77; 111 (17) 4, [8]; 112 (18) 6; 129.63; 351.25. τὰ ἴδια 56.67; 112 (20) 10; 130 (46) 3; 321.22. – ἰδίως 99 (7) 13; 136 (50) 6; 199.22; 229.13; 374.16

ιδιότης 287.18

ιδιώτης 97.6; 99 (7) 3; 105 (13) 7; 337.1; 342 (7) 6; 349.3

ιδρώς 56.62

ἰεραξὸς θαλάσσιος 170.110–111; 187.46; 197.34

ἰερατεύω 377.*42

ἰερεὺς 61.83; 72 (13) 2; 141.15; 363.11; 366.11

ἰερός 120.25 (Τρίκη); 148.115 (τῆς Ἰσιδος μυστήρια); 163.215–216 (καυρός); 168.74 (πάν); 366.13 (ἐσθῆτες). – ἰερά τετρακτῶς (Pythag.) 59.32; 138.35

ἰερουργικός 376.4 (πραγματεία), 16 (λειτουργία)

ἰεροφάντης 163.212

ἰζάνω 370.13

ἰκανός 100.1; 117.34; 188 (18) 4; 210.4; 339.16, 20; 363.13; 369.7; 377.43; 407.37; 409.14, 17. – ἰκνώτερος 117.57; ἰκνώτατος 75 (18) *3. – ἰκνώς 54.21; 58.12; 75 (17) 1; 91.47; 111

(18) 3; 130 (45) 1; 130 (46) 1; 139.80; 198 (22) 1; 215.5; 229.22; 254.45; 278.13; 300.25; 314.37. 40; 321.27; 323.6; 359.16; 378.1; 380.11

ἰκετεία 243.17, 27, 32; 244.37

ἰκετεύω 352.56

ἰκμάς 66.15

ἰκτίν 124 (36) 5

ἰλαρός 112 (20) 2; 113 (23) 4;

114 (24) 6

ἰλός 71.20; 144.*23

ἰμάτιον 235.7; 370.13

ἰμείρω 124.27

ἰμερόεις 164.231

ἰός 188 (18) 3; 197.(27); 340.

*25; 350.24; 353.76

ἵππος 200 (25) 4; 6 bis, 8, 12,

17; 225.3; 281 (16) 2; 282

(16) 7, 8; 283.16, 18, 21, 24;

289.28

ἵππουρος 125 (38) 1

ἶρις 67.30; 328.*28

ἰσοδυναμέω 108.75; 128.26

ἰσοδύναμος 325.13

ἴσος 73 (13) 14; 98.22; 111

(17) 2; 115 (28) 5; 120.22;

122.6, 16; 222.26; 264.(16);

324.35; 345.1; 397.[16]. –

κατ' ἴσον 119 (30) 5; 124

(37) 3; 242.*36. – ἴσως 103.

13; 127 (42) *14

ἰσόχρονος 100.15

ἴστημι: ἔστησε 184.62, 66. –

ἴσταμαι: ἴσταται 207.169.

ἔστη 205.104, 106; 292.

[15]. στάς 125.14; 351.31.

στήναι 226.16. ἔστηκε

133.21; 135.68, 74; 149.

140; 150.154; 156.53.

ἔστηκέναι 280.*18. ἐστά-

ναι 63 (4) 7; 149.141. ἐστός

351.15. – (Sim.) ὁ ἐστός

στάς στησόμενος 138.51;

214.5; 217.*10; 218 (13) 9;

222.3–4 bis; 224.15; 389.

*17; 390.25. ὁ ἐστός 218

(13) 13. – τρεῖς ἐστώτες

αἰῶνες 222.5–6 bis

ἱστορέω 97.5; 173 (11) 3;

197.48; 407.34

ἱστορία 56.60; 108.90; 121.

5; 132.24; 139.61

- ιστοριογράφος 140.13
 ισχυρίζομαι 78.42
 ισχυρός 68.13; 113 (24) 3;
 163.216 (ἔτεκεν ἰσχυρὰ ἰσ-
 χυρόν), 217; 367.5
 ἰσχὺς 82.22; 100.13; 110.25
 ἰσχύω 111 (16) 6; 313.8; 407.
 8
 ἰχθυοκόλλα 121.*14
 ἰχθυοφάγος 144.25
 ἰχθύς 65.21; 74.17; 88.34;
 114 (26) 1; 291.62; 299.*12.
 – Cf. Ἰχθύες
 ἰχνεύμων 125 (39) 2
 ἴχνος 178.7 (τῶν ἀέρων). –
 τὰ ἴχνη 357.10 (τῶν
 ποδῶν)
 ἰχώρ 119 (31) 5
 ἰῶτα 231.3, 4; 267.13. –
 (Mon.) 331.22, 26; 332.2, 6,
 9, 21; 333.2, 9, 13; 397.5, 8,
 (13), 18; 398.21
- K**
- κάδος 197.43
 καθαιρέω 178.7, 16; 272.18;
 356.*129
 καθαίρομαι 83.16; 373.7
 καθαρίζω 393.46, 49. – κα-
 θαρίζομαι 360.*7
 καθάριος 113 (23) 5; 114
 (25) 6. καθαριωτάτη αἵρε-
 σις 312.1
 Καθαριοί 312.18
 καθαρός 58.14; 88.34 (ἀήρ);
 237.12 (δόγμα); 291.62
 (ἀήρ); 315.5 (ψυχή). – κα-
 θαρώτερος 63.9–10
 (τόπος). καθαρῶτατος 83.
 4 (σῶμα); 128.42 (μέρος).
 – τὸ καθαρὸν 346.21. τὰ
 καθαρὰ 355.119; 374.
 18 bis. – καθαρῶς 406.*31.
 καθαρῶτερως 368.6
 κάθαρσις 81.94 (τῶν
 κακῶν). – κάθαρσις τοῦ
 κόσμου 83.15, *18
 καθέζομαι 185.7; 200 (25) 4;
 228.13; 370.5
 καθείργω 213.9; 234.6
 καθέλκω: μήλοισι καθειλ-
 κυσμένοις 110.21; 113
 (22) *4
 κάθετος: κατὰ κάθετον
 277.*28
 καθηγέομαι 237.7
 κάθημαι 84.11; 207.158
 (κάθου); 293.30
 καθίζω 293.28; 366.8; 392.
 33
 καθίημι 118.62; 129.9; 121.6
 καθιστάω 413.61
 καθίστημι: κατέστησε 353.
 67. – καθίσταμαι: καθί-
 στασθαι 355.111. κατέστη
 243.12. κατασταθείς 319
 (36) 13. καθέστηκε 135.64,
 72; 146.69; 196.25. καθ-
 εστηκώς 174.18; 385.16.
 καθεστηκότες 181 (16)
 2. καθεστηκότα 135.70
 καθεστῶτες 148.113; 182.
 11. καθεστῶσα 181.24;
 243.*17
 κάθοδος 265.6; 319 (35) 13
 καθολικός 183.46 (ὄφις);
 356.137 (ἐκκλησία)
 καθόλου 63 (5) 3; 168.75;
 215.33
 καθοράω 100 (7) 16; 123.9;
 168.64; 181.22; 260.33;
 305.22
 καινίζω 338.13; 339.8
 καινός 141.*10; 154.*2
 (τέχνη); 279.8; 287.25 (λό-
 γος); 304.4; 318.*1 (αἵρε-
 σις); 334.25 (ἔορτή); 336
 (16) 2; 336 (17) 1; 337.*11;
 341.*8 (ἐπιδημία); 358.16
 (αἵρεσις); 402 (25) *7
 (νηστεῖαι); 404 (28) (1);
 404 (29) 1; 414.75 (πλά-
 σις). – καινότερα αἵρεσις
 341.6. καινότερόν τι 278.
 *2; 312.*3
 καιρός 55.42 (ὁ ἴδιος); 70.
 48; 95.45; 117.32; 122.7;
 124 (37) 7; 125.10, 24; 300.
 (28); 316.44; 321.22; 376.
 25 (τῆς παρουσίας); 401.
 (10) (τοῦ πάθους); 412.54.
 – κατ' ἐκεῖνο καιροῦ 226.
 *8; 342 (7) 5; 352.49, 54;
 363 (17) 8. Cf. 105 (12) 6. –
 καιροί 203.65; 277.5; και-
 ροῖς ἰδίους 288.3; 300.*24,
 25. – τὰ σύμβολα τῶν
 καιρῶν 377.28. ἐν ὑστέ-
 ροις καιροῖς 339.9 (Paul-
 us); 413.(69) (H). κατὰ
 καιροῦ 403.11; 404.10
 καίω 115 (28) 3, 9; 116.22;
 118.69; 119 (31) 5, 8, 9; 120.
 9 bis, 10, 11, 13; 121.11,
 13 bis, 14, 18, 19, 27; 123.12,
 15
 κακία 79.63; 80.92; 153.207;
 203.67; 204.69; 209.21;
 314.30; 349.1. – κακίαι 79.
 65; 80.77
 κακοδαίμων 150.161; 389.
 65
 κακοδιδασκαλία 343.2
 κακοηθίζομαι 259.23
 κακοπαθής 111 (16) 11
 κακοποιέω 176.(47); 204.86
 κακοποιός 113 (22) 5; 128.
 43; 129 (43) 60; 129 (44) 4;
 176.48
 κακός 112 (18) 4; 113 (23) 5;
 115 (27) 9; 203.65; 227.42,
 43; 314.28 (δημιουργός,
 Marcion); 375.2, 8, 11; 412.
 42. – τὸ κακόν 80.83, 85,
 93; 81.96; 99 (7) 4; 122.23;
 129.5; 209.26; 227.28.
 (Empedocles) 310.132;
 313.11. (Marcion) 311.*2;
 312 (30) 10; 312 (31) 2; 313.
 26; 314.28. (Prepon) 313.7.
 – 346.11; 353.66; 375.4;
 412.36, 40–41, 42–43. – τὰ
 κακά 54.18; 63 (4) 8 bis; 79.
 56; 81.94; 82.25; 92 (2) 3;
 172.*16, 19; 177.60; 205.
 115, 118; 319 (36) 12; 320
 (38) 5; 339.19; 340.23–24;
 342 (6) 6; 342 (7) 9–10; 360.
 14–15. – κακῶς 79.60; 197.
 29; 227.30; 258.9; 279.19;
 346.13; 399.11
 κακόσχηλος 112 (19) 7
 κακοτεχνέω 225.1
 κακοτέχνως 214.10
 κακουργέω 212 (7) 6
 κακούργημα 316.26
 κακοῦργος 122.20
 κάλαμος 139.66
 καλέω 282 (18) 8. καλεῖ 76
 (19) 4, 7; 120.27; 121.2;
 123.*20 (καλῆ); 132.21;

- 133.24; 174.34, 38; 214.25; 215.28; 216 (11) 4; 217 (12) 7; 217 (13) 1; 228.19; 254.10; 262.28; 263 (44) 10; 283.13; 287.6; 290.50; 292. (6); 305.26; 347.35; 386.29; 389.6; 392.24; 395.40; 399.13; 400.7, 8. καλοῦμεν 286.12. καλοῦσι 144.35; 145.56; 150.148; 151.21; 155.21; 157.70; 159.114; 165.179; 162.191, 193; 165.9; 167.42; 175.5; 181 (16) 1, 7; 197.49; 239.12; 241.8; 255.25; 258.8; 259.7; 276.5; 384 (9) 2, 5; 392.38. καλεῖν 227.37. καλῶν 234 (26) 4; 307.66; 308.79; 310.122; 413.68. καλοῦντες 93.4; 148.121; 177.61; 228.6; 259.7; 385.2; 396. (26). – καλεῖται 59.25, 27, 37; 128.39, 43; 132.22; 138.27, 30, 39; 141.17; 142.24; 145.*58; 161.167; 173 (12) 8; 200.2; 201.7, 11; 203.53; 207.168; 221.14; 237.10; 243.33; 244.38; 246.4; 249.27; 251.24; 283.28; 284.2; 292.5; 294.17; 385.7; 393.3; 394.9. καλοῦνται 87.17; 162.190; 327.7; 407.15. καλεῖσθαι 59.26; 83.13; 109.10; 138.28; 168.76; 227.37; 336.10; 354.91; 356.143; 358.14; 390.9; 406.17. καλούμενος 76 (19) 6; 84.12; 115 (28) 7; 119 (31) 6; 139.62; 168.71; 174.20; 185. (89); 219.43; 220.46, 52; 226.20; 240.22; 242 (31) 31; 242 (32) 7; 276.9; 319.2; 321.9; 338.3; 346.17; 348.62; 353.81; 357.3; 371.11; 374.14, 16; 385.18; 392.22; 403.11; 405.14; 407.33; 417.26. ἐκάλει 230.5. ἐκαλοῦντο 61.78. – καλέσει 228.7. ἐκάλεσε 58.15; 178.11, 20; 179.24, 27, 30, 32, 35, 38; 180.40, 42, 45, 49, 52; 183.32. ἐκάλεσαν 255.*14. καλέσας 64.7; 88 (26) 5; 172.29; 229.*14; 411.25; 417.30. κεκληρέ-
 ναι 115 (27) 6. κέκληται 405.7; 409.12. κέκληνται 202.26; 407.16; 412.53. ἐκλήθη 85.1; 178.9; 225.20. ἐκλήθησαν 82.34; 85.3. κληθέντες 82.32. κλητέον 212 (6) 7
 καλλιπαις 144.20
 κάλλος 82.22; 168.81; 180.52; 226.7; 262.4; 290.43; 292.11; 293.28; 332.15; 392.15, 27
 κάλος 80.85; 110.*21 (ὄφθαλμοί); 111 (17) *2 (μῆλα); 111 (18) 3 (ὄφθαλμοῦ); 112 (20) 1 (ὄρασις); 112 (20) 3 (ὄψις); 113 (21) 2 (ὄφρυες); 113 (21) 2 (ὄφθαλμοῦ); 114 (24) 5; 114 (25) 7; 131.13; 143.13 (γέρας); 155.31 (σπέρματα); 156.44 (γάμοι); 161.161 (γῆ); 184.77 (εἰκόν); 222.30 (καρπός); 243.16 (θέαμα), 26. – τὸ καλόν 129.5; 202.27; 412.37. τὰ καλά 218 (13) 10; 285.28; 292.13; 293.*19. – καλλίονες 112 (20) 9. κάλλιστος 144.35 (ἄνθρωπος, Naas.); 202.33 (γῆ); 307.61 (εἶδος τοῦ κόσμου). τὸ κάλλιστον 80.82 (= ἡ ψυχὴ); 238.25. κάλλιστα (adv.) 122.14. – καλῶς 79.60; 112 (20) *3; 114 (25) 8; 197.29; 375.17; 399.7
 κάλυμμα 248.11, 12
 καλύπτω 123.20; 124 (36) 2; 366.5. – κεκαλυμμένον 149.138 (μυστήριον, Naas.); 166.22 (ὄημα, Sim.); 214.18 (γράμμα, Sim.)
 καμάριον 139.63; 187.*55
 κάματος 424.85
 καμμύω 187.*43
 κάμνω 55.30, 39; 199 (25) 2
 κανθός 328.28
 κανών 107.43 (έννεαδικός); 380.11 (τῆς ἀληθείας)
 καπνός 115.3; 120.12; 121.23
 κάπρος 206.140
 καρδία 199.2; 204.82; 209.10; 220.47; 248.12; 353.76; 358.29 (πεφυσιωμένη); 361.27 (ἐν καρδίας πίστει); 413.63
 καρκίνος 136.15. Cf. Καρκίνος
 καρῶν: κάρωσον 155.34 (Anacreonteum)
 καρπός 56.62; 180.42; 184.81; 302.71; 305.21. (Naas.) 149.141; 160.158; 161.169, 170 (= οἱ λογικοὶ ἄνθρωποι), 175; 165.3 (τέλειος). (Iust.) 208.171 (τῆς κτίσεως). (Sim.) 215.40, 42, 43; 217 (13) 5 (νοερού); 221.3, 4, 7 (θεῖος); 222.26 (τέλειος), 27, 29. (Val.) 242.3; 253.37 (ἐκ βυθοῦ); 254 (37) 43 (= αἰῶνες). (Secundus) 254 (38) 4. (Marc.) 261.2; 265.1 (= Ἰησοῦς); 266.2; 277.4. (Doc.) 323.*15 (ζητούμενος), 17, [17]; 324.22, *25 (= τὸ σῶμα); 325.(3); 395.3. (Bas.) 391.4. (Marcion) 399.10. – Καρπός (Val.) 242.5, 8, 9; 243.20, 23; 244.48; 246.15, 18; 247.31; 251.23
 καρποφορέω 264.*17; 302.71; 333.15
 καρποφορία 278.3
 καρτερός 133.22
 κάρφος 323.6
 κασιότερος 196.15
 καταβαίνω 172.24; 265.3; 271.12; 361.24; 396.*15
 καταβάλλω 229 (22) 6; 237.7; 282 (17) 4; 285.34; 287.24; 288.*17, 23; 293.*26; 391.*2. – καταβάλλω = *aborior* 356.133
 κατάβασις 157.71; 174.27, 29; 386.24
 καταβοῶ 352.44
 καταβολή 74.*23; 94.22; 290.40; 392.13
 καταγγέλλω 148.114; 177.59
 κατάγειος 62.*85
 καταγελαστής 110.25; 113 (21) *8; 114 (24) 4

- καταγέλαστος 363.15; 409.21
καταγίνομαι 226.6; 242.*29
καταγινώσκω 63 (4) 2; 367.6; 372.*19
κατάγνωσις 122.2; 354.106
καταγράφω 115.*1
κατάγω 125.*15; 262.2
καταγωνίζομαι 206.136, 139, 142
καταδείκνυμι 194.21
καταδέω 198.15
καταδιαιρέω 233.10
καταδίκη 307.71
καταδουλόω 144.34; 145.37
καταθύω 115 (28) *6
κατακαίω 70.6; 213.22
κατάκειμαι 81.10; 156.47; 223.29, 32; 290.31; 296.5; 391.(7)
κατακερματίζω 233.12; 306.34
κατακηρώ 280.11, 14
κατακλείω 213.6, 20
κατακλίνω 117.34; 199 (25) 3
κατακλυσμός 406.25, 27, 31; 408.*25
κατακολουθέω 133.13; 137.*20; 138.54; 299.52; 312.10; 313.21; 335.47
κατακόρως 176.45
κατακούω 117.49; 208.2; 280.12, 15, 17
κατακρίνω 329.43
καταλαλέω 113 (21) 4
καταλαμβάνω 182.20; 192.97; 282 (18) 7; 305.25; 324.44; 384.12. – καταλήφεται 145.42; 241.4; 283.23; 300.17, 19. – κατειλημμένος 282 (18) 9; 326.30; 327.3; 328.21; 329.55; 333.2, 8, 23; 397.(13), 18
καταλάμπω 69.*36; 326.25; 415.*11
καταλέγω 398.21
καταλείπω 55.30; 99.14; 125.21; 126 (42) 6; 204.89; 210.3; 212 (6) 5; 275.44; 291.66, 71; 314.37; 337.18; 363.*18; 375.*7, 17; 394.*25; 395.*39. – καταλιπών 76 (18) 4; 204.73; 205.100; 207.163; 321.25; 335.2; 342 (6) 2; 378.8. – καταλειμμένος 205.97; 294 (24) 16; 294 (25) 3; 295.9; 298.36; 299.51; 302.67; 393.46, (49)
καταλήγω 106.27
καταληπτός 76.10; 166.25
κατάλληλος 275.45
κατάλυμα 198.*11
κατάλυσις 278 (54) 8; 303.19, 24
καταλύω 303.18; 312.13; 400.12
καταμανθάνω 58.8; 196.*19; 262.3
καταμασάομαι 61.64
καταμείγνυμι 155.22; 191.80; 196.7, 14. – καταμεμιγμένος 191.77; 196.8, 11, 16; 197.34; 281 (15) 5
καταμένω 352.63
καταμερίζω 190.63
καταμετρέω 109.5
καταναλίσκω 214.111, 13
κατανικάω 75 (16) 2
κατανοέω 57.10; 61.71; 103.25; 109.2; 115 (27) 5; 145.47; 177.67; 186.*25; 223.*16; 232.16; 240.22; 307.55; 327.10; 330 (11) *5; 331.21; 345.25; 358.25
κατανόησις 135.*75
καταντάω 129.8; 260.39; 309.109
καταξήρως 339.5
καταπατέω 362.2
καταπαύομαι 133.11
κατάπαυσις 244.[46]; 333.3
καταπέμπω 187.50; 207.150; 268.*27; 277.29; 315.7
καταπέτομαι 131.16 (καταπτᾶσα)
καταπήγνυμι 349.70
καταπηδάω 351.18
καταπίνω 199.*23
καταπίπτω 327.(7)
καταπιστεύω 350.3
καταπλήσσομαι 293.27; 327.20. – καταπλαγείς τινι 61.83; 131.21; 279.3; 380 (5) 8. ἐπί τινι 213.14; 376.14. καταπλαγείς τι 90.43; 123.10; 126 (42) 3; 131.18; 136 (50) 12
καταπονέω: ὁ καταπονούμενος 367.3
καταράομαι 323.16
καταργέω 315.12
καταριθμέω 90.38; 238.*30; 241.15; 276.4; 319.8
καταρραίνω 116.17
καταρρέω 68.16
καταρτίζω 99 (7) 3; 249.22. – καταρτισμένος 110.24; 112 (18) *4; 306.33
καταρχή 362.9; 405.5
κατάρχομαι 362.*16
κατασβέννυμι 244.44
κατασενυάζω 54.16; 71.5; 103.10; 121.16; 127.21; 128.38; 133.4; 188.14; 204.69; 205.94; 235.16; 276.*62; 316.43; 349.7; 386.13
κατασκευή 133.6 (τῆς λύρας), 10 (τοῦ κόσμου); 218.18 (τοῦ κόσμου); 249.21 (τοῦ σώματος τοῦ Ἰησοῦ); 297.10 (τῶν ὄλων); 309.107 (τοῦ νείκους)
κατασπάω 189.24; 326.33; 387.22; 396.17
κατασπείρω 190.63. κατεσπαρμένος 160.152 (σπέρματα); 191.72 (φῶς); 192.*91 (φῶς?); 247.30 (λόγοι)
καταστασιάζω 351.31, 32, 36
κατάστασις 352.65 (τοῦ κλήρου)
καταστερίζω 130 (46) 11
καταστολή 365 (20) 6
καταστρέφω 204.84. – κατεστραμμένος 113 (22) 4
κατασφίγγω 133.22. – κατεσφιγμένος 169.86; 185.93
κατασφραγίζομαι 199.7
κατατάσσω 122.20
κατατίθημι 61.65, 68, 74. – κατατίθεμαι 202.37, 42; 277.*5; 351.21; 355.110; 394.21, 26
καταφαίνομαι 241.21; 367.18
καταφανής 181 (15) *1. καταφανέστερος 288.18. – καταφανῶς 286.3; 312.14

- καταφέρω 186.38. – καταφέρομαι 67.27; 68.20; 74.21; 88.32; 124 (36) 9; 151.165; 174.24; 217.4; 385.21. – κατενηνεγμένος 153.201; 174.30, 31; 191.*75; 195.45; 386.26 bis
- καταφεύγω 145.46; 241.5; 244.37
- καταφλέγω 124 (36) 9
- καταφρονέω 87.12; 235.15; 315.11, 13, 20, 22; 342 (6) 8; 355.125; 365 (19) 1; 372.20; 378.13
- καταφρονητής 112 (19) 6; 112 (20) 8; 113 (21) 8; 113 (23) 5; 114 (24) 4
- καταφυγή 323.*14
- καταχέω 119 (31) 9
- καταχθόνιος 145.56; 159.117; 184.80
- καταχρίω 61.68; 122.29
- καταχωρέω 142.*33
- καταψεύδομαι 142.3; 143.7; 286.*5; 384.13
- κάτειμι 125.16; 256.7
- κατελεέω 243.18
- κατέναντι 169.98
- κατέρχομαι 157.73; 272.21. κατήλθεν 142.33; 204.91, 92; 261.12; 264.15; 275.52; 292.82; 296.31; 298.41; 314.29. κατελθειν 192.106; 271.9; 317.7. κατελθών 157.76; 226.16; 261.41; 272.16; 298.41; 298.(48); 318 (35) 11; 327.18; 393.44. κατελήλυθε 249.30; 315.15. κατεληλυθέναι 174.18, 28; 259.*16; 319.6; 321.10; 385.16; 386.23; 391.17; 401 (21) 8; 401 (23) 7. κατεληλυθώς 313.25; 318 (35) 9
- κατευθύνω 347.34
- κατέχω 113 (21) 5; 133.25; 178.6, 16; 189.29; 191.*72; 303.7; 359.15 (νόσω κατεχόμενος); 387.26
- κατηγορέω 130 (46) 5; 188 (18) 4; 278.5; 353.79
- κατηγορία 188 (18) 4; 353.74. – Κατηγορία 287.24
- κατήγορος 110.28; 111 (17) 9; 114 (26) 5
- κατηφής 166.41 (ἄκουσμα)
- κατηχέω = *increpo* 117.*39. – = *edoceo* 250.*7; 297.8, 13, 18 bis; 312.12
- κατιδιοποιέομαι 398.25
- κατοδύρομαι 241.7
- κατοικέω 87.18; 164.237; 206.129; 214.20; 247.26, 32; 332.5; 377.*43; 391.18; 407.6, 8; 415.4
- κατοικητήριον 247.29
- κατοικτείρω 309.106
- κατόπιν 125.8, 18
- κάτοπτρον 124 (37) 2, 5
- κατοργιάζομαι 163.222
- κατορθόω 349.10
- κατορύσσω 61.69
- κάτω 70.7; 71.*18; 73 (13) 13; 90.41; 139.77; 150.155; 153.214, 219; 154 (7) 221, 222, 224, 227, 229; 154 (8) 8; 155.18; 162.200, 201; 163.220; 164.226; 174.[30]; 188.11, 16; 191.*86; 195.38, 44, (52); 196.7; 200.11; 201.7; 204.74; 207.147; 217.4; 222.4; 223.12; 225.27; 226.14; 261.*9, 11, 12; 275.45; 292.77, 82; 299.56; 326.30, 33, 45; 327.3; 346.19, 20; 353.84; 386.10, 15; 387.20; 388.52, 56, 57; 394.9; 396.16, 18; 398 (18) 2. – ἄνω κάτω 109.5; 153.213; 354.95–96. – κατατέρω 69.26. κατωτάτω 65.18. τὸ κατώτατον σκότος 326.38
- κάτωθεν 146.71; 149.140; 184.23; 224.11; 252.30; 290.41; 292.80; 296.34; 326.34
- κατωφερής 128.44; 129.4
- καυστικός 118 (30) 2 (φάρμακον)
- καυτηριάζω 316.42
- κεῖμαι 70.8; 125.18 bis; 132.17; 144.27; 145.43; 166.22; 214.18; 274.26; 275.46, 47, 51. – κεῖσθαι (Aristoteles) 81.4, 10; 231.7; 335.49
- κελάδω 120.*21
- κέλευθος 308.83, 84, 86
- κελεύω 58.14; 116.(11), 27; 117.49; 125.21; 200.15; 228.16; 241.9; 303.8; 351.28; 367.*1; 376.20; 405.(1); 410.8, 15; 411.20; 413.65; 414.84. – τὸ κελουσθέν 115 (28) 4
- κενοδοξία 87.11; 322.15
- κενός 68.13; 84.20; 121.23; 257.2, 14; 413.62 (ῥήματα). – τὸ κενόν (Leucippus) 72 (12)) 3, *4 (μέγα). (Democritus) 72 (13) 4, 5 bis. (Epicurus) 84.2 bis
- κέντρον 75.9; 84.7; 93.2; 102 (9) 4, 8; 162.183; 181.16, [17], 18, 22; 197.*34
- κεραία μία (= ἰῶτα) 231.3, 4. (Mon.) 331.22, [22], 26; 332.1, 2, 6, 9, *21; 333.2, 5, 9, 13, 18, 23; 334.(30), 31, 33, 35, 39; 335.10; 397.*8, [9], (13), 14, 18
- κεράννυμι 155.22 (κεκέρακε); 218 (13) 13 (κέκραται). – οἶνος κεκερασμένος 257.*13
- κέρας 155.22; 167.45; 170.126
- κέρασμα 256.6, 11; 257.17
- κεράτινος 119 (30) 6
- κερατοειδής 328.29
- κεραυνός 347.34 bis
- κερδαίνω 56.62. – κεκέρδηκε 375.11, 13
- κέρδος 342 (7) 7; 350.3; 369.20
- κερκίς 170.111. 187.46
- κέρκωψ 349.*7
- κεφάλαιον 132.17; 334.29. – = *caput libri* 347.36
- κεφάλαιος; τὰ κεφάλαια 142.1; 237.1; 359.34; 384.11–12
- κεφαλαιώδης; τὰ κεφαλαιωδέστερα 363 (18) 9. – κεφαλαιωδῶς 127 (42) 15
- κεφαλή 61.71; 67.20; 92.*14, *15; 99.11; 110 (15) 19; 110 (16) 1; 111 (18) 2; 112 (19) 1; 113 (21) 3; 118 (30) 1, 4; 119 (31) 9; 132.16, 20, 27; 133.12; 135.73; 139.72, 75;

- 169.87; 173 (11) *3, 7; 177.
*53, 54; 185.84, 89; 231.18
(Pythag.); 262.5. – κεφαλή
γωνίας 152.192, 193. –
(Bas.) ἡ κεφαλὴ τοῦ κόσ-
μου 292.10–11; 301.47 bis
49, (49); 392.27
κηρίς 116.20; 121.23, 24; 126
(40) 3
κηρός 118.72, 73; 122.(5), 10;
123.27; 126 (41) 9; 190.
(46); 387.*36. – κηρὸς
Τυρρηνικός 118.67; 122.
15; 126 (41) 2–3
κῆρυγμα 149.144 (κηρυσσό-
μενον); 157.66; 316.32
(τῆς ἀληθείας)
κηρύσσω 56.46; 149.144;
207.156; 207.160; 317.9;
320 (37) 2; 327.14; 401 (21)
9; 413.70
κηρωτή 119 (31) 1
κιβωτός 355.117; 406.31
κιθάρα 166.38
κικλήσκω 120.*18
κίνδυνος 351.9
κινέω 121.9 bis; 145.37; 148.
126. τὸ πάντα κινεῖν 149.
130. – κινέομαι 65.23; 66.
6 bis, 7, 18; 68.5; 69.43; 70.
5; 72 (12) 2; 72 (13) 5; 73
(14) 5; 74.5; 75.9; 96.24;
118.73, 75; 125 (39) 1; 139.
64; 148.126; 159.116; 165.
3; 175.26; 185.8 bis; 187.
53; 257.18; 279.24; 322.*8;
352.44
κίνημα 191.76
κίνησις 58.9; 64.7; 68.5, 7;
69.38; 70.4; 78.38; 184.78;
189.42, 43; 190.*67; 220.
48; 388.45 bis; 388.(49). –
κινήσεις 57.5; 100 (8) 18
κιννάβαρι 125.*11
κιννάω 257.1
κίων 64.*10
κλάδος 93.19 (ἡ κλάδος);
139.69; 215.37; 288.13;
323.20; 391.4
κλαίω 64 (4) 1; 171.*12; 172.
[13]; 241.*6; 268.22
κλείω 123.2
κλέμμα 287.21
κλέπτω 361.31; 369.20
κλεψιλογέω 140.10; 314.38;
378.4
κλεψίλογος 56.65; 139.83;
304.10; 415.8
κληρονομέω 363.5
κληρόομαι 236.23
κλήρος 352.65; 355.112, 113.
– καθίστασθαι εἰς κλή-
ρους 355.*111
κλήσις 263 (45) 10
κλήτὸς 142.*38; 384.11
κλίμα 277.27 bis
κλινίδιον 370.10
κλίνω 132.2
κλυδωνίζομαι 280 (13) 1
κνήθω 118 (30) 3
κνήμη 263 (44) 7
κόγχη 74.16
κοδράντης 233.12
κοιλία 263 (44) 7
κοῖλος 68.18; 70.16; 164.230
κοιλότης 70.16
κοίλωμα 68.19
κοιμάομαι 199 (25) 3
κοίμησις 352.64
κοιμητήριον 353.66
κοινός 184.74 (φύσις); 261.1
(ὀνόματα, Marc.); 283.
*17 (κοινῶ ὀνόματι), 23
(ἄρος); 325.11–12 (γέννη-
μα, Doc.); 365 (20) 2. – ἐκ
κοινῆς εὐαρεστήσεως
(Iust.) 202.31; 204.70, 86–
87. – ὁ κοινὸς τοῦ
πληρώματος Καρπὸς
(Val.) 242.5, 8, 9; 243.20,
(22–23); 244.48; 246.14,
*18; 247.31; 251.23. –
ἄνθρωπος κοινὸς πᾶσι
318 (34) (10); 401 (23) 4. –
τὸ κοινόν 365 (19) 4. τὰ
κοινά 365 (19) 7. – κοινῇ
155.21; 220.17. – κοινῶς
219.41; 318 (35) 7; 359.3
κοινωνέω 55.43; 365 (19) 1. –
= *sanctam communionem*
offero 356.142
κοινωνία 112 (19) 9; 113 (23)
6; 114 (24) 7; 114 (25) 4. –
sancta communio 356.142
κόκκινος 11 (17) 1
κόκκος: τοῦ σινάπεως
(Marc.) 257.7. (Bas.) 288.
11–12, *14; 391.3
κολάζω 80.91; 174.32; 370.
4; 386.27. – ἡ ψυχὴ τὸ
πλάσμα κολάζει (Naas.)
144.34; 145.38. – τὸ πνεῦ-
μα τοῦ Ἐλωεῖμ κολάζεται
(Iust.) 205.99, 100; 208.
187. – ὁ δημιουργὸς τὰς
ψυχὰς κολάζει (Empe-
docles') 309.88, 89, 96, 104;
310.113, 129; 312.*20. – οἱ
ἄδικοι κολασθήσονται
373.14; 374.26
κόλασις 80.92, 93; 309.96;
351.23 (τῆς κολάσεως ἐξ-
άγειν); 375.12. – κολάσεις
78.51 (αἰώνια); 205.99
(πᾶσαι); 309.89 (πᾶσαι);
315.*12
κολαστής 415.13 (ἄγγελου)
κολλάομαι 69.46
κολλητός 227.26
κολλύριον 122.6
κολοβοδάκτυλος (Μάρκος)
311.4
κόλπος 165.4
κολυμβᾶω 112 (20) 2
κομίζω 265.18
κόμμι 122.13; 125 (37) 11;
125 (38) 2
κομπός (λόγος) 408.*30;
409.*18
κοπιατής 111 (16) 7; 113 (21)
5; 113 (23) 4
κοπιάω 171.10; 309.109
κόπρος 125 (39) 2; 209.28
κόραξ 355.119
κόρη 200 (25) 7, 8, 17; 200
(26) (6); 201.8; 394.(10).
κόρη ὀφθαλμοῦ 113 (21)
2; 189.31; 328.29; 387.29
κόρος 347.35, 36
κορυφαίος 71.6. – τὰ κορυ-
φαιότατα 229.8
κορυφή 118 (29) 1; 157.70;
378.10
κορωνίς 380.14
κοσμέω 68.6; 151.174; 204.
90; 218.15, 17; 222.*7; 294.
13; 305.14; 307.*56; 325.
*15, 19; 336 (17) 6
κόσμησις 395.13
κόσμιος 365 (20) 7
κοσμικός 293.18; 321.15
(ἐξουσία); 333.14 (κτί-

- σις), - τὸ κοσμικὸν σπέρμα (Bas.) 290.29, 34; 292.6
9-10; 292.26
κοσμοποιοί: οἱ κοσμοποιοὶ
ἄγγελοι 227.38 (Sim.);
304.29 (Saturnilus); 316.37
(Carpocrates). ἄρχοντες
315.14 (Carpocr.). οἱ κοσμοποιοὶ 304.30 (Saturn.).
315.7, 21 (Carpocr.)
κόσμος (Pythagor.) 58.8, 12;
60.52, 53, 55, (57); 128.37;
129.55; 231.1 (δύο κόσμοι,
νοητὸς καὶ αἰσθητός), 11;
232 (24) 15; 232 (25) 1, 4;
233.8, 9, 10, 13, 19, 20, 21;
236.5, 10, 11 (αἰσθητός);
237.21; 246.(10). - (Anaximander)
64.13. plur. 64.*3,
4. - (Parmenides) 72 (11) 4.
- (Leucippus) 72 (12) 4
(plur.) - (Democritus) 73
(13) 12, 15. plur. 72 (13) 6;
73 (13) 8, 11. - (Xenophanes)
plur. 74.23. - (Echphanus)
75 (15) 7, 8. - (Hippo)
75 (16) 3. - (Plato) 76 (19) 5,
13; 77.20; 78.48; 103.27;
104.5; 229 (22) 3. - (Aristoteles)
182.27, 28; 284.4, 5, 6,
12, 14; 285.32, 35. - (Stoici)
83.15. - (Epicurus) 84.12.
plur. 84.(4). - (Astrologi)
97.13; 175.4, 5 bis, 7, 8 bis. -
(Gnosticus anonym.) 133.
10, 11; 136 (49) 10, 11. -
(Naas.) 151.168 (ιδιικός);
155.16, 27 (ιδιικός); 159.
118; 160.152, 153; 162.182;
170.113, 119. - (Per.) 173
(12) 4, 14; 174.17, 18, 21, 26,
33, 34 ter, 36, *37 (ιδιικός),
(38) (ιδιικός); 181.6, 9, 11;
182.6, 8; 183.38, 50, 51;
187.48; 385.2, 12, 15, 16, 18,
[19]; 386.23, *29 (ιδιικός).
plur. δύο κόσμοι ὑπερκείμενοι
174.25; 385.22. -
(Iust.) 203.56, 57, 68; 204.
70, 84, 87. - (Sim.) 216 (12)
3 (ὁ γεννητός); 218.18;
219.22, 24; 220.10; 226.6,
15; 227.31; 228.44, *46;
389.10. - (Val.) 244.41;
245.3, 10; 246.5; 247.32;
248.44, 45. - (Marc.) 259.
18; 267.7. - (Menander)
279.6. - (Bas.) 287 (20) 15;
287 (21) 5; 288 (21) 9, 18,
24; 288 (22) 2; 289.13, 24,
(24); 292.3, 5, 6, 11; 293.23;
294 (24) (26); 294 (25) 1;
295.13; 296.29; 299 (26)
50; 299 (27) 5; 301.46, 47,
[47], (49) (ὑποσέληνος);
392.22, 27, 32; 393.48, 51. -
ὁ οὐκ ὄν κόσμος 288 (21)
*16; 291.(59-60); 391.2. τὸ
σπέρμα τοῦ κόσμου 288
(21) 10-11 bis; 289.21-22;
391.5. - plur. 297.(29); 393.
41. - (Saturnilus) 302.5. -
(Empedocles) 304.9; 305.
12, 26, 28; 306.33, 38; 307.
55, 56, 61, 70; 308.80 (νοη-
τός); 309.105, 108; 310.
111, 131; 313.8. - (Marcion)
312.11. - (Carpocrates)
314.1; 316.27. - (Cerinthus)
317 (33) 2; 400 (21) 2.
- (Ebionaei) 317 (34) 1; 401
(22) 1. - (Apelles) 321.16;
321.25; 400 (20) 10. -
(Doc.) 323.19; 327.2; 328.
34. - (Mon.) 332.14; 333.1,
5; 334.34, 37; 397.12, 14;
398 (17) *21. - (Hermogenes)
336.9. - (Seth.) 388.45,
47. - (Tatianus) 398 (18) 2.
- (H) 127.5; 141.3; 342 (6)
5; 347.30, 39; 357.1; 406.
25; 408.26; 410.8-9; 411.
35; 413.72. - κόσμος = *ornatus*
369.18
κοῦρος 163.216 (ιερός)
κουφίζω 178.6
κοῦφος: τὸ κοῦφον 60.51;
68.10
κοχλίας 346.17
κραίω: κέκραγε 116.10;
158.82; 163.215. κε-
κραγώς 116.28; 157.80
κρανίον 126 (41) 1, 4, 6, 10
κρασις 196.2, 5
κρατέω 69.33; 110.25; 112
(20) 7; 257.2; 404.24; 408.
28; 412.*39. οἱ κρατούν-
τες 368.16. - κρατέομαι
64.9 (γῆ); 144.31 (ὁ μέγας
ἄνθρωπος); 171.10 (Ψυ-
χή); 192.*89 (ὁ νοῦς); 204.
92 (ὁ Ἐλωείμ); 227.27;
234.14; 265.4; 396.21 (τὸ
ἐκτύπωμα), 28 (ψυχαί). - ὁ
κατὰ σάρκα κρατούμενος
404.22
κρατήρ 78.40
κρατητός 348.*52
κράτος 100.3, 9, 11
κρατώνω 211.4; 320 (37) 5;
342 (7) 5, 12; 349.1; 375.15;
403.13
κραυγάζω 366.16
κρείττων 188.15; 196.17;
204.76; 235.20; 292 (23)
13; 293.21, 25; 386.14; 392.
33. - ὁ κρείττων 250.7. τὰ
κρείττονα 292 (22) 80, 81
κρέμαμαι 254.39. - κρεμά-
μενος 180.48; 253.32, 34,
36
κρημόνος 119 (32) 2
κρίνω = *iudico* 54.12; 172.
[14] bis. - = *iudico, censeo,*
existimo 58.14; 105 (13) 1;
319.9; 321.28; 339 (19) 20;
339 (20) 6; 356.130; 357.4;
367.4, 6; 380.13; 407.(3). -
= *discerno* 338.*6 (λόγῳ),
6; 353.68
κρίως 119 (31) 3; 136.15. Cf.
Κριός
κρίσις 232.25; 370.1. - κρί-
σεις ἐν Ἄιδου 78.43; 85.
21-22. - = *ultimum iudi-*
cium 347.30 (τοῦ κόσμου
διὰ πυρός); 372.5; 373.13;
374.25; 415.10 (πυρός)
κριτήριον 196.10
κρύβδην 118 (30) 2; 125.14;
257.14
κρύβω: κρυβόμενος 147.
100-101 (φύσις), 105
κρυπτός: κρυπτὰ μυστήρια
86.9; 143.6. - τὸ κρυπτόν
214.25; 215.30; 389.6. τὰ
κρυπτά 214.26, 27; 389.7, 8
κρύπτω 67.20; 123.17; 124
(36) 8; 214.26 (τὰ κρυπτά);
328.31 (τὸ φῶς); 389.6-7
(τὰ κρυπτά). - κερυμμέ-
νος 116.18, 21; 124 (36) 4;

- 155.30 (ποτήριον); 166.22 (ῥήμα); 214.18 (γράμμα); 222.2 (τὸ μακάριον). τὸ κεκρυμμένον 149.140; 156.42 (μυστήριον). τὰ κεκρυμμένα τῆς ἀγίας ὁδοῦ 172.28
- κρύφιος 55.32 (ὄργια); 215.*34; 287.*25 (λόγοι). – τὸ κρύφιον μυστήριον 147.94; 149.137
- κτάομαι 81.10; 82.31; 323.10; 365 (20) 8; 375.12; 406.21. – οἱ ὑγιαίνοντα νοῦν κεκτῆμένοι 272.2; 339.*23; 363.14
- κτίζω: κτίσας 376.7 (ὁ θεός). ὁ κτίσας 409.19; 412.36. ὁ κτίσας θεός 320 (38) 3; 337.14; 412.36. – κτίζομαι 134.42 (ἡ κτίσις); 203.51 (πάντα); 249.18 (ἄνθρωποι) bis
- κτίσις: ἡ κτίσις τοῦ κόσμου 245.10; 248 (34) 45; 293.23; 334.34. – κτίσις = *mundus a Deo creatus* 90.43, 44; 127.6; 134.31 (ἡ πρώτη), 38, 39, 53; 135 (48) 65; 67–68 (λογική), (74), 76; 135 (49) 2; 136.17 (ἡ μεταβλητή); 146.63 (ἡ τῶν ὑψηλοτέρων), 70; 72–73 (καινή); 76; 148.123 (μεταμορφουμένη); 151.166; 204.72, 88; 206.138; 207.170; 208.171 bis; 209.8; 246.3 (ἡ ψυχικὴ καὶ ὕλική); 248 (35) 8; 251.26 (ἡ καθ' ἡμᾶς); 276.(61); 278.1; 289.5; 293.31 (ἡ ἐπουράνιος); 295.7; 296.28; 297.19 (τῆς Οὐδοάδος); 298.49; 299.2; 306.35, 37; 310.129; 332.13; 333.11, 14 (ἡ κοσμική); 334.37, 39; 335.3; 344.15; 376.8, 10; 392.35 (ἡ οὐράνιος); 409.8, 19. – ἡ μεγάλη κτίσις 134.35; 135 (48) 69, (70). ἡ δευτέρα κτίσις 134.32, 41, 49; 135 (48) 67. ἡ μικρὰ κτίσις 135 (48) 70, 72. ἡ πονηρὰ κτίσις 136.14; 209.14. – κτίσεις 134.30 (δισσαί); 135 (48) 68–69 (δύο); 297.28; 300.20 (αἱ ὑποκείμεναι)
- κτίστης 90.(45); 338 (19) 12
- κτίστρια 238.*29
- κύαμος 60.61, 63; 61.64, 67 bis; 236.22, 23
- κύανος 123.3; 408.4
- κύανος 123.*2, 5
- κυβεία 256.2; 357.4
- κυβερνάω 285.34
- κυβέρνησις 284.10
- κυβεύω 258.4
- κυβίζω 59.39; 138.42
- κυβόκυβος 59.41, 43; 138.*44, 47
- κύβος 59.37, 40, (41) bis, 43; 138.40, 43, 44 bis, 46; 333.5; 397.15
- κυκλικός 203.59; 277.20
- κυκλοειδής 276.5
- κύκλος 64.12 (πυρός); 65.17 (τοῦ ἡλίου); 101 (8) 30, 33, 34, 36, 37, 38, 39; 102 (9) 9, 11, 13; 276.6 (περιεκτικός); 277.25. – ὁ ζφδιακός κύκλος 175.(18); 276.10; 277.23. – κύκλω 70.15; 126 (41) 8; 346.18. – κύκλοι 65.19 (τῶν ἀστέρων); 100 (7) 19; 101 (9) 1. οἱ ἑπτὰ κύκλοι (Plat.) 100 (8) 5; 7, 20
- κυκλοφορητικός 382.16–17 (σῶμα)
- κύκνος 117.[45]; 208.173, 174
- κύμα 191.70. – κύματα 134.37; 190.67; 191.87; 192.91
- κύνειος 11 (18) *1
- κυνηγέω 134.54
- κυνικός βίος 304.5. κυνικώτερος βίος 398 (18) 3; 399.17
- κυνόδηκτος 359.14; 361.20
- κυνοειδής 194.33 (γυνή)
- κυριεύω 316.26
- κύριος 108.81 (ὄνομα), 89; 139.59 (μέρος); 181.18 (τῆς πάσης γενέσεως); 223.32 (τόπος); 351.40 (Φουσκιανός); 374.*16 (ὀνόματα); 397.6 (ἀριθμός). – κύριος = *Deus* 184.60; 215.2; 216 (10) 9 bis; 247.35; 293.22; 336 (17) 4; 371.12; 376.5; 408.1 (ἀπάντων). – (Iust.) κύριος = ὁ ἀγαθός 204.77, 78, 79, 83. κύριος = ὁ Ἐλωεῖμ 209.5, 19. κύριος = Βαρούχ 207.159; 208.181, 184. – (Sim.) κύριος = ἡ ἑβδόμη Δύναμις 217 (13) 7. κύριος καὶ κυρία = Σίμων καὶ Ἑλένη 228.6. – (Val.) κύριος = ὁ Δημιουργός 244.35, 42. – (Bas.) κύριος = ἡ Οὐδοάς 295.18; 297.7. κύριος = ἡ Ἑβδομάς 295.19. – (Mon.) κύριος = ὁ Δημιουργός 334.26, 36, 38. – κύριος = *Iesus* 142.2; 247.36; 261.45; 323.1; 384.13. – κυριωτάτη οὐσία (= τὸ ἴσα) 231.4. τὰ κυριώτατα τῆς γενέσεως 66.11. ἡ κυριώτατα λεγομένη οὐσία (Aristot.) 284.36. – κυρίως 79.57, 58; 287.17
- κύστις 219.45
- κύτος 276.13
- κύφι 115 (28) 7
- κύω 134.55; 152.182–183 (ῦε, κύε)
- κύων 83.6; 134.*52, 52; 282 (16) 9; 361.22. – κύνες 161.177; 311.1; 355.118. – Cf. Κύων
- κώδων 167.*56
- κωκῶ 120.23
- κωλῶ 116.32; 119 (31) 2; 133.26; 134.33; 135.69; 146.68; 154.*228; 185.93; 243.15; 339.5; 351.36; 355.126; 364.17
- κώμη 212 (7) 1
- κωνάριον 139.66; 187.55
- κῶνειον 163.213

Λ

- λάβδα 275.47, 49, 50, 51, 54, 56
- λάβρος 178.17; 190.66; 192.92; 388.44
- λαβύρινθος 172.17; 380 (5) 1 (τῶν αἰρέσεων)

- λαβυρινθώδης 169.95
λάγηνος 125.12 (ὀλίγη)
λαγχάνω 78.49; 164.234;
168.*76
λαθραίως 123.13; 256.11
λαιμός 87.28
λαλέω 112 (20) 5; 117.40, 49;
126 (41) *1, 4; 155.14 bis;
156.(37), 39, 41; 165.5; 209.
21; 216 (11) 6; 221.14; 262.
4; 263.3; 367.17; 394.(28);
413.70. ἐλάλουν 142.33;
155.16. λαλήσει 370.5.
ἐλάλησα 157.65; 206.120;
248.1; 260.25, 28, 29; 263.
2; 295.22; 295.26; 320 (38)
4; 326.43. λελαληκέναι
384.8; 395.34. λελαληκώς
400.12; 414.74. λελαλημέ-
να 248.7 λελαλησθαι 304.
29. λαληθῆναι 292.*11. –
οὐ λελαλημένοι λόγοι 413.
65. τὰ λελαλημένα 338.6.
τὰ λαληθέντα 56.63
λάλος 114 (24) 6; 114 (26) 3
λαμβάνω: λαμβάνει 101.3;
220.49, 54; 282 (16) 9; 289.
15, 24; 296.36; 365.10. λαμ-
βάνουσι 106.25; 107.44;
109.98; 138.38. λαμβάνειν
68.17; 175.8; 315.14; 358.
21. λαμβάνων 136.17; 157.
72; 160.150; 256.4; 282
(16) *7, *8. λαμβανόμενος
103.21; 231.5; 287.4. –
λήπεται 133.15. ἔλαβον
67.28; 137.10; 171.8; 248.
8; 326.27. λαβεῖν 74.1; 106.
20; 125.15; 160.143; 164.
239; 195.45; 278 (54) 9;
360.4. λαβών 109.9; 115.1;
117.53; 122.21; 136 (49) 7;
184.58; 200.16; 217 (12) 5;
228.19; 230 (22) 9; 258.17;
279.(12); 320 (37) 1; 329.
*42; 333.18; 336.8; 350.4;
352.53; 358.24; 389.13;
403.15. λαβόντες 56.49,
52; 61.67; 91.47, 50; 103.
15; 128.34; 140.5; 143.11;
195.47; 202.32; 212 (7) 3;
259.24; 287.22; 324.*33;
402 (25) 2; 402 (26) 5. λα-
βόμενος 56.[57]. – εἰληφε
195.43. εἰλήφη 191.*72.
εἰληφότες 139.79; 174.2;
192.96; 306.41. ἐλήφη
282 (17) 3. ληφθῆ 369.(2).
ληφθεῖς 107.*52; 282 (18)
5. ληφθέντες 59.28; 138.
31
λαμπάς 123.14; 225.4
λαμπηδών 189.29, 33; 387.
27; 388.50
λαμπρός 67.29. – τὸ λαμ-
πρόν 68.10
λάμπω 298.44; 299.56
λανθάνω 119 (30) 5; 123.6,
7; 132.10, 12, 18; 150.158;
154.12; 188 (18) *2; 215.
30; 256.9; 259.8; 304.6
(λήσεσθαι); 311.6; 312.17;
321.15; 351.12. – λεληθό-
τως 126 (41) 7
λαός 350.19
λατομία 74.17
λέβης 120.8; 121.6, 7; 336
(17) *6
λέγω: λέγω ἃ λέγω 224.6. –
λέγειν ἢ ποιεῖν 166.36. – ἢ
λεγόμενη 194.*27; 293.30;
350.4; 356.131–132. τὸ λε-
γόμενον 146.76; 149.132;
174.22; 175.10; 262.18;
281 (15) 7; 283.*17; 289.
23; 291.74; 325.1. τὰ λεγό-
μενα 166.33; 168.64; 169.
*93; 210.4; 234 (27) 1; 284
(19) 1; 294.21; 335.13; 340.
21; 351.38; 353.68. τὸ λεχ-
θέν 214.11; 215.7; 221.1;
289.17; 301.40
λεῖος 61.64 (κύαμος); 118
(29) *4 (ξέσμα); 122.16
(μάραρος)
λειώω 116.20, 22
λεῖπω 294.2. – (intrans.) 300.
*33; 316.35. – λείπον =
minus 102 (9) 7. – τί λείψει
ἢ 286.*41. – οὐκ ἔλιπεν ὅς
= *non defuit qui* 350.*7;
351.12, 38
λειτουργέω 376.20
λειτουργία 376.8, 16; 410.11
λειτουργός 179.24; 384 (9) 1
(τοῦ ὄφραως)
λείψανον 312.20; 406.32
λείψις 103.13
λεκάνη 118.61; 120.13; 121.
2, 3, 26; 123.4, 6; 124 (37) 3, 5
λεκανομαντεία 123.1
λέξις 80.85; 312.8; 348.54
λεπτομερεια 290.46
λεπτομερής 128.41 (ἡ μο-
νάς). – (Bas.) τὸ λεπτομε-
ρὲς 290.37, 39; 391.11, 12. ἢ
λεπτομερής υἰότης 291.
58–59; 295.5–6; 392.18. ἢ
λεπτομερστάτη 299.54.
– τὸ λεπτομερῆστατον
(= αἰάτομοι) 84.*6. – λεπ-
τομερῶς 176.41; 259.5–6;
393.7. λεπτομερεστέρως
287.*4. λεπτομερέστερον
(adv.) 338.18
λεπτός 110 (15) 22; 110 (16)
3; 112 (19) 4; 112 (20) 3;
113 (21) 1, 3; 114 (25) 2, 7;
119 (32) 4, 5; 121.22; 139.
63; 188.12 (αὔρα), 14 (δύ-
ναμις); 386.11 (αὔρα), *13
(δύναμις); 408.3 (πνεῦ-
μα). – λεπτότερος 82.18
(πνεῦμα). λεπτότατος 65.
22 (ἀτμός); 128.41 (μέρος
τοῦ αἰθέρος). – τὰ λεπτά
= *minutae* 237.17 bis. τὰ
λεπτά λεπτῶν 246.11 et τὰ
λεπτά λεπτότερα 237.18
= *minutae secundae*. –
λεπτῶς 196.7, 11. κατὰ
λεπτόν 54.5; 55.28
λεπτύνω 69.39; 178.*16
Λευϊτικόν 221.8
λευκός 79.56; 81.7; 99.7;
168.62 (ἄστρο); 186.27;
232.20; 283.29; 328.28;
368.5. – ὀφθαλμοῦ τὸ λευ-
κόν 110.3. ὡστὶ τὸ λευκόν
118 (29) 2; 122.28
λευγεμονία 365 (19) 8
λέων 136 (49) 15; 136 (50) 8;
206.140. – Cf. Λέων
λήγω 121.1; 128.*52; 129
(43) 63; 129 (44) 2, 3, 9
λήθη 153.201
ληρέω 322.*6
ληρός 109.5; 131.23; 359.18
λίαν 111 (17) 1
λίβανος 118.65, 67; 196.12
λίβανωτός 118.71, 73; 119
(30) 7; 121.22

λιγύ 280.8
 λιγυρός 280.16 (ἄσμα)
 λίθινος 120.11
 λίθος 64.10 (κίων); 66.11;
 68.21 (ἔμπυροι); 74.18;
 119 (32) 1; 121.15; 145.52
 (ἔμπυροι); 367.9. – λίθος
 γαλακτικός 121.16. λίθος
 σιδηραγωγόσα 125 (39)
 2. – Cf. Ἡρακλεία λίθος
 λιμήν 130 (46) 6; 280.3; 351.
 14, 15
 λίμνη 70.15; 120.23; 143.16;
 415.12 (φλογός)
 λιμός 203.62; 305.25; 369.5
 λινοῦς 366.5, *14; 368.4;
 373.11
 λοβός 316.43
 λογίζομαι 54.11; 100.1; 129.
 13; 188 (19) 3; 237.4; 243.
 14; 294.*24, 27; 351.17;
 354.103; 386.(3). – οὐκ ἐν
 ἀνθρώποις λογισθήσεται
 54.24. ἡμεῖς φρουροὶ τῆς
 ἐκκλησίας λελογισμένοι
 55.37–38
 λογικός 63 (5) 7 (φιλοσο-
 φία); 135.67–68 (κτί-
 σεις); 161.171 (ἄνθρωποι,
 Naas.); 184.75. – λο-
 γικώτερος 81.2 (sc. Aristo-
 teles)
 λόγιος 112 (20) 5
 λογισμός 294.25 (Bas.); 331.
 10 (Mon.); 410.3 (= Λό-
 γος, H). – Λογισμός (Sim.)
 138.41; 217.8; 218 (13) 11;
 229.22; 389.15
 λόγος = *verbum, verba, ser-
 mo* 56.45 (διὰ λόγου);
 188.15; 286 (19) 40; 291.
 67; 326.46, 47, 48 bis; 330
 (12) 5; 346.25; 349.7; 361.
 5; 386.14; 400 (20) 2; 408.
 *30; 409.18, 20; 412.54;
 413.64, 65; 415.8. – λόγου
 χάριν 97.21; 107.53, 59. –
 = ὄρος, *definitio* 81.6; 94.
 24. – *de verbis Novi Testa-
 menti* 146.76–77 (τὸ λεγόμε-
 νον ὑπὸ τοῦ Λόγου, *sequitur*
 Paulus); 147.93
 (= Paulus); 177.59 (ὡς
 Χριστοῦ λόγον); 198 (23)

3 (ὡς ἐδίδασκεν ὁ Λόγος
 τοὺς μαθητάς). ὁ εὐαγγε-
 λικός λόγος 286 (19) 41;
 312 (30) 8.
 = *argumentum, expositio*,
 διήγησις 55.27, 29; 58.12;
 93.6; 100 (7) 20 (πολύς);
 102 (10) 5; 127 (42) 14 (διὰ
 συντόμου λόγου); 130
 (45) 5, 9; 130 (46) 10; 136.1;
 137 (50) 13; 139.73 (πο-
 λύς), 78 (πολύς); 141.15,
 21; 142 (6) 22; 142 (7) 1;
 144.30 (πολύς); 146.68, 75;
 147.98; 175.16; 176.33, 41;
 193.5; 194.19; 208.179;
 214.8; 256.5; 282 (17) 6;
 285.*27, 29; 292.85; 298.30
 (μακρὸς πάνυ); 323.10;
 363.22; 393.7; 405.3; 408.
 32.
 = *doctrina* 57.8; 85.16; 93.
 12; 97.16; 98.1; 105 (13) 7;
 105 (14) 3; 140.9; 148.111;
 177.68; 193.2 bis; 194.22,
 29, 30; 195.35, 52; 196.3, 5;
 228.44; 229 (22) 3 (Plato),
 6; 234 (26) 1, [2]; 235.5,*19
 (ποιοῦ τὸν βίον ἀπὸ
 λόγων = *docendo*); 236.3;
 284.15; 285.19 bis, *21, 22,
 36 bis; 286 (20) 2 (ἀπόκρυ-
 φοι λόγοι); 287.24, 25
 (κρύφιοι λόγοι); 293.4;
 310.114; 311.3; 312 (30)
 12; 312 (31) 5; 313.(21);
 314.35; 321.9; 330 (11) 3;
 345.24; 362.3; 372.1; 375.
 7; 384 (8) 2; 395.38; 400
 (20) (9); 402 (25) 6. – *de Veri-
 tatis doctrina* (H) λόγος
 ὀρθός 55.38. ὁ τῆς
 ἀληθείας λόγος 92 (2) 2;
 363.21; 378.11; 379.5; 380
 (6) 3. ὁ περὶ τὸ θεῖον
 ἀληθῆς λόγος 415.1. οὐ-
 τος ὁ λόγος 408.27.
 = *computatio, ratio mathe-
 matica* ἐν λόγῳ ἐστὶ 100 (8)
 8; 103.30, 32, 33, 35, 37, 38.
 λόγοι 102 (10) 8; 103.25;
 104.1. σύμφωναί λόγοι
 102 (10) 6, 8; 103.12, 24;
 104.6. – (Bas.) 291.55.

(Hermogen.) 336 (17) 6. –
 λόγους ἀπαιτεῖν 350.8. –
 κατὰ τὸναυτὸν λόγον 224
 (18) 1; 297.26; 319.6; 348.
 52. – μηδενὸς λόγου ἄξιος
 105 (13) 1; 127 (42) 14; 339
 (19) 22; 340.22.
 = *ratio, mens, causa* 95.1;
 168.63; 193.3; 231.11; 232.
 23; 235.14. – τῷ λόγῳ (κρί-
 νειν) 137 (51) 10–11; 173
 (12) 6–7; 231.11; 232.19;
 338.6; 385.5.
 (Brachmanes) Λόγος (ὁ
 τῆς γνώσεως) = θεός 86.8,
 10; 87.20. – (Gnosticus
 anonym.) Λόγος 133.5
 (νήπιος), 26 (ὁ ἐν σχήματι
 ἀνθρώπου). Λόγος =
 κύων 134.52; 135.63, 66.
 Λόγος = Ἐρμῆς 133.5.
 Λόγος = Περσεύς 136
 (49) 5, 8. – (Naas.) Λόγος
 = Ἐρμῆς 150.*151, 152;
 151.175; 153.203. Λόγος
 = Χριστός 151.180–181.
 τρεῖς Λόγοι 155.17. λόγοι
 161.137 (= οἱ ζῶντες
 ἄνθρωποι). – (Per.) τρεῖς
 Λόγοι 173.13; 385.11. Λό-
 γος = ὁ Υἱός 185.7. ὁ κα-
 θολικός ὄφης = ὁ σοφὸς
 τῆς Εὐσας λόγος 183.46. ὁ
 τέλειος ὄφης = Λόγος (Jo
 1:1) 184.69, 70 bis. λόγοι
 173.15; 385.13. – (Seth.)
 τρεῖς Λόγοι 193.6. ὁ τέ-
 λειος Λόγος 192.101; 388.
 59–60. ὁ Λόγος τοῦ θεοῦ
 192.106. Λόγος = ὁ τέ-
 λειος ἄνθρωπος 192.107.
 ὁ Λόγος ὁ ἄνωθεν ἐλθὼν
 197.36. ἡ ἀκτίς γίνεται με-
 τὰ τοῦ Λόγου λόγος ἐκεῖ,
 ὅπου (ὁ) Λόγος ἐστὶ 197.
 38. – (Iust.) οἱ λόγοι τοῦ
 Βαροῦχ 206.133. ὁ λόγος
 τοῦ Ἰησοῦ = εὐαγγέλιον
 207.156. – (Sim.) λόγος =
 ὄψμα κυρίου 216 (10) 10.
 λόγος = *sermo* 221.13; 224
 (17) 33. λόγος ὁ προσή-
 κων = διδασκαλία 222.
 23; 223.32. Λόγος = ἡ ἐβ-

δόμη Δύναμις 217 (13) 7.
 Λόγος = Μωσῆς 219.33;
 220.16.
 (Val.) Λόγος = *aeon* 138.
 52; 228.20; 238.32, 33, 35;
 239.1, 3, 6, 7, 9, 11, 16, 17;
 390.7. Λόγος ἐπουράνιος
 = Ἰησοῦς 249.23. Λόγος
 = παῖς νήπιος 259.13. ἐβ-
 δομήκονταλόγοι = ἄγγε-
 λοι ἐπουράνιοι 246.*15.
 λόγοι οἱ ἄνωθεν κατεσ-
 παρμένοι εἰς τοῦτον τὸν
 κόσμον 247.30–32 bis. –
 (Ptolemaeus) ὁ Λόγος ὁ
 τῆς μητρὸς ἄνωθεν, τῆς
 Σοφίας = τὸ πνεῦμα 249.
 31. – (Marc.) Λόγος =
aeon 260.23; 263 (44) 14;
 263 (45) 2 bis = Χριστὸς
 Ἰησοῦς, 6; 268.22; 271.3,
 (8); 272.23. Λόγος καὶ Ζωή
 264.6, 11–12; 269.15; 276.
 8. ὁ ὑστερήσας Λόγος
 (= Σοφία) 264.14. λόγοι
 = σπέρματα 261 (43) 1.
 λόγος = *verbum* 260.26;
 263 (44) 11. λόγος = *com-
 putatio* 265 (46) 23; 265
 (47) 1. – (Bas.) ὁ λόγος ὁ
 λεχθεὶς „γενηθήτω φῶς“
 = τὸ σπέρμα τοῦ κόσμου
 289.21–22. – (Empedoc-
 les) ὁ δίκαιος Λόγος 313.
 12, 14, 23. – (Doc.) τρεῖς
 Λόγοι = αἰῶνες 324.27. –
 (Noetus) Λόγος = υἱὸς
 καὶ πατήρ 353.80. (H de
 Noeto) Λόγος καὶ Αἰών =
 τὸ πᾶν, θεὸς δίκαιος 344.
 2. Λόγος = τὸ πᾶν 344.7. –
 (Callistus) Λόγος = πα-
 τήρ 403.(16). Λόγος = ὁ θε-
 ὸς 403.18–19 bis, 20–21. –
 (H) Λόγος 410.1, 2–3
 (= ἐνδιάθετος τοῦ παντὸς
 λογισμὸς), 4, 9, 16; 411.23,
 30, 34 (= θεός); 412.51–52
 (= ὁ πρωτόγονος πατὴρ
 παῖς); 413.66 bis, 69; 415.5
 (φιλόανθρωπος), 11 (ὑπὸ
 Λόγου φωνῆς μὴ κατα-
 λαμφθέν). – Λόγου δυνα-
 τοῦ μετέχειν 359.13

λόγχη 349.70
 λοιβή 120.*18
 λοιδορέω 226.11
 λοιπός 59.35; 81.95; 92 (2) 2;
 103.17, 21, 23; 104.9; 106.
 6; 107.37, 38, 48, 50; 138.
 38; 139.77; 173 (11) 5; 214.
 7; 227.36; 254 (37)(45); 254
 (38) 11; 314.3, 4; 315.18;
 317.6; 326.39; 335.18; 336.
 (8); 339.5; 363 (17) 10; 387.
 41; 394.19; 401 (21) 7. – τὰ
 λοιπά 66.3; 109.106; 117.
 37; 173 (12) 16; 202.36;
 303.15; 316.25; 334.42;
 363 (18) 10; 375.10; 385.14.
 – λοιπόν (adv.) 75 (17) 1;
 116.26, 32; 123.10; 130 (46)
 1; 141.12; 168.69; 174.18;
 177.2; 228.14; 248.8; 293.
 18; 297.20; 298.35; 343.2;
 385.16
 λούομαι 147.96; 209.14, 16,
 17 bis; 328.40, [41]
 λούσμα 259.2
 λουτρόν 147.95; 209.11;
 258.*14; 259.6
 λύκος 134.53; 355.118; 358.
 29
 λυμεών 122.24
 λυπέω 105 (12) 3; 204.89;
 205.96; 241.6; 243.14; 244.
 37; 300.19; 335.6; 399.18
 λύπη 87.28; 243.24, 27, 30
 λυπηρός 111 (16) 10
 λύσις 191.79; 232.31; 375.9
 (ψυχῆς); 388.53; 409.10,
 13; 411.35
 λυσσάω 361.22
 λυτός 409.12
 λυτρόομαι 226.18; 227.28,
 29
 λύτρωσις 228.46
 λυχνία 149.144
 λύχνος 119 (31) 8; 125.8, 13,
 19 bis, 21; 273.20
 λύω 61.76; 74.15 (ἡ γῆ); 78.
 33, 34; 85.19 (ἡ ψυχῆ); 118.
 74; 122.4 (σφαγῖδες), 7, 18;
 123.26; 126 (41) 9; 191.79;
 192.103 (τὰ δεσμά); 196.
 *20 (τὸ ζῶον); 228.*45
 (τὸν κόσμον); 256.12;
 310.116 (τὸ τῆς φιλίας ἔρ-

γον); 312.21 (γάμος);
 321.22 (τὸν δεσμὸν τοῦ
 σώματος); 409.11 (τὸ ἐν
 οὐ λυθήσεται)

M

μαγεία 212 (7) 4. μαγείαι 88
 (25) 8; 211.11; 228.1, 8, 12;
 341.*10
 μαγικός: ἡ μαγική 58.17;
 256.1; 405 (29) 12. μαγικαὶ
 τέχναι 316.24. τὰ μαγικά
 211.3; 359.12
 μάγος 121.20; 123.9, 10.
 Σίμων ὁ μάγος 213 (9) 1, 3;
 226.22. – μάγοι 72 (13) 3;
 115 (28) 6; 116.14; 120.27;
 122.24; 124 (36) 10; 126
 (42) 1, 7, 9; 183.44; 256.13.
 – οἱ μάγοι (Mt 2:1–2) 300.
 26
 μάθημα 58.16; 122.1 (ἀπόρ-
 ρητα); 229 (22) 5 (θεολο-
 γούμενον); 235.*10; 364.
 17
 μαθηματικός 98.31; 102.3. –
 ἡ μαθηματικὴ 405 (29) 12.
 τὰ μαθηματικά 359.11
 μάθησις 57.9; 93 (2) 8
 (ἀστρολογική), 13; 122.
 23; 197.36
 μαθητεύω τινί 109.12; 342
 (7) 4; 363 (17) 10; 368.1. –
 μαθητεύομαι 61.73; 196.
 3; 342 (7) 8; 370.13; 373
 (27) 12
 μαθητής 53.9, 10, 11; 61.77;
 234 (26) 1; 279.20, 22; 286
 (20) 2; 304.6; 320 (37) 7;
 320 (38) (1); 336 (16) 1; 341.
 5; 342 (7) 3; 347.39; 400
 (20) 1; 408.19; 415.5. –
 μαθηταὶ 58.11, 14; 61.72,
 79; 75 (18) 3; 105 (13) 12;
 112 (20) 6; 139.83; 157.63;
 65, 66; 198 (23) 3; 226.21;
 228.1, 16; 234 (27) 2; 235.6,
 8; 237.6; 258.5; 259.20;
 272.6; 278.14; 286 (19) 42;
 310.112; 312.19; 314.38;
 315.17; 316.42; 320 (36)
 15; 321.18, 26; 335.15; 337.
 11, 17; 343.11; 348.54; 360.

- 13; 362.8; 398 (19) 3; 399.17; 408.(19)
- μαίνομαι: μαϊνόμενος 361.22. – μαϊνομένη στόματι (Heraclitus) 155.32. μαϊνόμενον νεῖκος (Empedocles) 307.(69), 69; 309.107
- μάκαρ 120.27; 166.40. – μάκαρες (Emped.) 308.78, *79. – μακάρων νῆσοι 372.5–6
- μακαρίζω 227.25
- μακάριος 198 (23) 2 (εὐαγγελισταί); 259.1 et 278 (55) 8 (Εἰρηναῖος); 339.16 (Παῦλος); 352.48 (Οὐκτωρ). – (Naas.) μακαρία φύσις 146.66; 147.100; 151.174; 154.7. μακαρία οὐσία 147.90. μακαρία ἡδονή 147.94. μακάριος ἄνθρωπος 151.164; 154.7. μακάριος Αἰών 164.243. Ἰησοῦς ὁ μακάριος 170.123. – (Sim.) τὸ μακάριον 222.1. ἡ μακαρία Δύναμις 222.5. – (Val.) Μακαρία (aeon) 239.14. μακάριον θέαμα 243.16. – (Bas.) τὸ μακάριον χωρίον 291.66–67; μακάριος ὁ οὐκ ὄν θεός 296.33. ἡ μακαρία υἰότης 296.32, 39, (41); 302.61
- Μακαριότης (Val.) 240.*20
- μακραίων 308.75 (βίος, Emped.), 76 (δαίμονες)
- μακρόβιος 371.17
- μακροθυμέω 54.11
- μακρός 69.24; 98.37 (χρόνος); 110.3; 113 (21) 3 bis; 198.11 et 200 (25) 5 (δόδος); 200.18 (μῦθος); 298.30 (λόγος); 308.77 (αἰῶνες); 363 (18) 9 (χρόνος). – μακρότερος λόγος 55.29; 285.29. – μακράν (adv.) 136.3; 139.61; 272.2. οὐ μακράν 57 (2) 1; 212 (6) 7; 241.5; 330 (12) 1; 352.61
- μακροτέρας 117.44; 126 (41) 6
- μᾶλλον: οὐ μᾶλλον 85.9–10 bis (Pyrrho). μᾶλλον δέ = *vel potius* 110.15; 186.20; 187.45; 209.28; 262.26; 279.14; 328.22; 339.5–6. – οὐδέν τι μᾶλλον δέχομαι 287.(16)
- μανθάνω 61.76; 62.85; 116.19; 122.19; 259 (41) 22; 259 (42) 4. ἔμαθον 61.83; 97.7; 112 (20) 7; 116.25; 122.23; 123.25; 130 (45) 11; 176.42; 198 (22) 2; 259 (41) 20; 262.*18; 280.10; 296.3; 376.18; 394.24. μεμαθημένοι 338 (19) 8. – μάνθανε 197.40. μάθε 335.4, 6. μάθετε 143.10; 408.*28. μάθωμεν 174.1
- μανία 54.3; 110.15; 363.13; 380 (5) 8
- μανικός 304.1
- μανιώδης 110.28; 170.2
- μάννη 119 (31) 10
- μαντεία 110.14 (μετωποσκοπική)
- μαντεύομαι 105 (13) 6, 8; 105 (14) 2
- μαντικός: ἡ μαντική 114 (27) 2
- μάντις 109.4
- μαραίνομαι 135.62
- μαργαρίτης 161.174 (= οἱ τέλειοι ἄνθρωποι); 362.3 (= τὰ μυστήρια)
- μάρμαρος 122.16 (λεία)
- μαρτυρέω 146.75; 169.93; 195.41; 300.(26); 338.13; 350.28
- μαρτυρία 93.16; 337.19; 350.30; 407.38
- μαρτύριον 78.50
- μαρτύρομαι 360.(9); 361.28, 31
- μάρτυς: Ἰουστίνος ὁ μάρτυς 336 (16) 2. – οἱ ἐν Σαρδονία μάρτυρες 352.46, 50, 55. – (Elch.) οἱ ἑπτὰ μάρτυρες 360.8; 361.27–28, 30–31
- μαστιγῶν 352.44
- μάστιξ 412.*47
- μαστίχη 122.11, 16
- μαστός 158.89
- ματαιάζω 114 (27) 3; 279.10
- ματαιίζω 330 (11) *5
- ματαιοπονία 100 (7) 16; 262.26
- ματαιόπονος 98.28; 105 (12) 9
- μάταιος 93.10 (ἡ τέχνη), 11; 97.14; 98.27; 105 (13) 7; 127 (42) 13; 198 (23) 4 (διδασκαλία); 335.19 (ἔνομα); 380 (5) 6; 415.8 (ἐπαγγελία). – οἱ μάταιοι 124 (36) 7; 212.10; 378.13
- μάτην 105 (12) 5, 6; 339.8; 367.10; 412.44; 414.82
- μάχιμα 118 (30) 3; 235.13, *14; 377.45 (πεσεῖν ἐν μαχαίρῃ)
- μάχη 110.26; 235.16
- μάχιμος 158.100 (τὰ στοιχεῖα τοῦ πλάσματος); 304.5; 331.16 (μονάς). – μαχιμώτεροι 337.1
- μάχομαι 87.26
- μεγαλειότης 127 (43) 11 (θεοῦ)
- μεγαλόφωνος 330 (12) 1 (ποιητής)
- μεγαλύνομαι 224.34; 297.15; 324.33; 325.8
- μεγαλῶνμος 142.27 (Ἄνθρωπος)
- μέγας 54.14 (ἀξιοπιστία); 55.27 (βυθός); 56.61; 72 (12) *4 (κενόν, Leucippus); 75 (18) 2 (σχολή); 99 (7) 4, 8 (ἐνιαυτός); 105 (13) 1; 110.3; 111 (16) 4; 111 (17) 1; 111 (18) 1; 112 (19) 2, 3, 4; 112 (20) 1, 4, 8; 113 (23) 1, 5; 114 (25) (1), (2), [7]; 114 (26) 2; 120.8; 137.18; 177.64 (πλάνη); 190.[51]; 236.2, 3 (γεωμέτρης = ἥλιος); 237.20 (κόσμος); 243.12 (φόβος); 249.25; 285.27 (ζήτησις); 294. [11]; 369.(2); 408.3 (οὐρανός); 411.33 (τὸ μέγα πιστευθῆναι). – μείζων 70.12 (ἄστρα); 73 (13) 7; 100 (7) 17; 108.70, 71, 79, 84; 119 (32) 2; 127.7; 257.2, *4, 9; 262.24; 278.3 (ψεῦσμα); 293.3; 294.15; 319.3; 392.36. – μέγιστος 70.11

- (ἀστήρ = ἥλιος); 232.29; 245.1; 256.3; 310.118 (νόμος); 328.22; 331.21 (εἰκόν); 342 (6) 2 (ἀγών), 5 (τάραχος). – (adv.) μέγα 115 (28) 9; 166.41. μεγάλη 351.19. μεγάλως 100 (7) 18. μειζώνως 100 (7) 18. – ἡ μεγάλη ἄρτηρία 220. 46. ἡ Μεγάλη θεός 194. *27; 195.40. μέγα θαῦμα (Arat.) 131.4; 185. 83.87.
- (Gnosticus anon.) ἡ μεγάλη κτίσις 134.35; 135. 69, (70). μεγάλα τῆς κτίσεως γράμματα 135 (49) 2. – (Naas.) ὁ μέγας Ἄνθρωπος 144.31, 34. τὸ μέγα μυστήριον 149.137; 152.182; 156.50; 160.143; 163.209. τὰ μεγάλα μυστήρια 163.215; (223), 224; 164.234; 166.38–39. ὁ μέγας Ἰορδάνης 154 (7) 227. ὁ μέγας σοφός (= Ἰοθάρ) 154 (8) 9. ἡ μεγάλη ἀρχὴ τῶν σημείων 156.45. ὁ μέγας Ωκεανός 158.106. ὁ μέγας φωστὴρ 163.212. – (Per.) ἡ μεγάλη πηγὴ 173 (12) 6; 385.4. ἡ μεγάλη ἀρχὴ 184.68, 77. – (Seth.) ἡ μεγάλη σφραγίς 190.51; 387.39. – (Iust.) μεγάλη ἐξουσία 205.98. – (Sim.) ἡ μεγάλη Δύναμις 166.21; 214.17; 218 (13) 13; 224 (18) 10. ἡ μεγάλη θεός (= Ἐπίνοια) 224 (18) *11. μέγα δένδρον 215.35, 39. τὸ μικρὸν μέγα ἔσται, τὸ δὲ μέγα ἀπέραντον 137.19; 219.26–27; 224 (17) (35). ἡ μεγάλη Ἀπόφασις 216 (11) 4. – (Val.) ἐκ μεγάλου Πατρὸς 241.23. μέγας (= Σταυρός) 241. 23. ὁ μέγας ἀρχιερεὺς (= Καρπός. Ἰησοῦς) 242. 10. μεγίστη Δύναμις (= Δημιουργός) 245.1. τὸ μέγα μυστήριον 250.8–9. – (Marc.) ἡ μεγίστη Δύναμις 256.3–4. – (Bas.) ὁ μέγας σωρὸς 292 (22) 83; 300.29; 392.(20). – ὁ μέγας ἄρχων 292 (23) 10; 293 (23) 28, 30; 293 (24) 5–6; 294.12; 295.13, 18; 296 (25) 37–38, 41–42; 296 (26) (2); 297 (14), 18, 22; 298.32; 300.19; 301.37, 48, 56, 57; 392.26. ὁ μείζων ἄρχων 294.15; 392.36. ὁ Δημιουργός ὁ μέγας 293 (23) 32. – ἡ μεγάλη ἄγνοια 299.6; 300. 17. – (Theodotus trapez.) ἡ μεγίστη Δύναμις (= Μελχισηδέκ) 319.2–3 bis. ὁ μείζων τοῦ Χριστοῦ (= Μελχισηδέκ) 319.3–4. – (Doc.) τὸ μέγα τῶν αἰώνων πλήρωμα 395.12. ὁ μέγας ἄρχων (= Δημιουργός) 326.40; 396.23. ἀστραπὴ μεγίστη 328.22. – (Elch.) ὁ μέγας καὶ ὕψιστος θεός 360.6; 361.(19), 26–27, 34. ὁ μέγας βασιλεὺς (= ὁ υἱὸς τοῦ μεγάλου θεοῦ) 360.7. τὰ μέγα μυστήρια 360.12–13; 362.1 μέγεθος 68.13; 74.3; 124 (36) 3 (τῆς τέχνης); 127 (43) 12 (τοῦ ὄντως θεοῦ); 166.28 (μέγεθός τι ἀκατάληπτον); 173.9 (πατρικόν); 292.11; 385.7 (πατρικόν); 396.30 (τῆς δόξης τοῦ Ἰησοῦ). – μεγέθει 69.27; 72 (13) 6; 111 (17) 1; 111 (18) 1; 114 (25) 1; 131.15; 217.11; 266.1; 323.12; 324. 42; 327.20; 389.18; 392.27. – τὰ μεγέθη 91.49; 99.15; 155.14, 16; 264 (45) 13. τὰ μεγέθη τῆς κτίσεως 90. 43; 127.6
- μεθαρμόζω 181 (15) 2; 286. 41
- μεθερμηνεύω 225.2
- μεθίστημι 275.(60); 330 (12) 5
- μεθόριος (Bas.) τὸ μεθόριον Πνεῦμα 292.*6; 295.5; 296.38; 298.46; 299.1; 300. 33; 301.39, 58; 302.59; 392. *24. – τὸ μεθόριον 296.39 μεθύσκω 155.34
- μείγνυμι 53.10; 58.6; 76 (18) 5; 119 (30) 5; 121.8, 12; 123 (34) 27; 123 (35) 13; 167. 59; 189.36; 196.13, 17; 227. 23; 341.5. – μίσιγονται 185. 85. ἐμίσητο 61.76; 71.19
- μειονεξία 79.68
- μειώω 65.16; 235.21
- μειώσις 79.65, 66, 67, 68, 69; 81.98
- μέλαθρον 120.20
- μελανείμων 148.*117 (Ἴσις)
- μέλας 110.2; 111 (17) 2; 112 (20) 2; 113 (21) 3; 197.47; 283.29. – τὸ μέλαν 79.56; 81.7. – τὸ γραφικὸν μέλαν 118 (29) 3. τὸ Ἰνδικὸν μέλαν 118 (28) 71
- μέλεος 172.16
- μελετάω 196.3
- μέλετῆμα 171.10
- μέλι 161.162, 163; 240.39
- μέλλω 81.94; 93.18; 193.111; 235.9; 263.5; 288.2. – οἱ μέλλοντες 208.2; 235.7; 272.21; 288.2; 337.6. τὰ μέλλοντα = *res futurae* 131.14; 294.23. 339.8; 412. 54; 413.59, 61
- μέλος = *membrum* 111 (18) 3. – = *carmen* 58.10
- μέλω: μέλει 306.36 (αὐτῶ); 375.*13 (θεῶ). – θεῶ μεμελημένον 258.*22
- μελωδέω 58.8
- μένω 64.9; 68.12; 77.20, 22 (αἰδiosis); 85.7; 122.30; 124 (36) (4); 145.40; 149.130 (ὅ ἐστι); 159.128 (νεκροῦ); 189.*27, 41 (καθ' αὐτὰς); 193.16; 203.58; 204.88; 207.161 (πιστός); 217.14; 219.23 (δυνάμις μόνον); 222.27; 233.[16], 19 (ἔν); 242.38 (ἔξω); 261.10; 266.4 (ἔξω); 284.3; 306.51 (ἔν); 324.30 (καθ' ἑαυτὸν); 336. *9; 355.112, (116); 387.*25, 37 (ἦτις ἦν); 389.21 (δυνάμις μόνον); 415.*13. –

- (Bas.) 290.45; 291.70, 72; 292 (22) (81), 83; 292 (23) 2, 7; 295.11; 296.(40); 299.*6, *9, 14; 300.32; 301.56, 58; 392.16, 20, (24). – τὰ μένοντα 178.6
- μερίζω 96.24; 107.35, 36, 47, 52, 53, 56, 59; 129.*7; 266.4; 310.111 (ὁ κόσμος); 333.17; 383.34; 403.20 (ἐν πρόσωπον)
- μερμηνητής 105 (12) 2; 109.12
- μερισμός 363 (18) 7
- μέρος 70.9; 71.*18; 83.16; 90.44; 97.12; 119 (30) 7; 122.12; 124 (37) 2; 128.42; 139.59 (κύριον); 173 (12) [6], (8), 9; 173.14; 175.8; 202.33; 203.62, 64; 244.45; 260.37; 283.26; 284.7, (9); 301.53, 54; 332.19–20; 366.10; 370.6 (δεξιά); 374.15; 385.[4], (6), 7, 12; 394.19; 397.5; 405.3. – τὸ μέρος ἔχειν μετὰ τινος 133.16; 360.17. ποιῆσαι μέρος 113 (21) 7. – ἀπὸ μέρους 134.44. ἐκ μέρους 67.(24); 175.10–11; 318.2; 330.67, 69; 377.34; 383.28. ἐν μέρει 105 (13) 1; 111 (16) 10; 112 (19) 2. κατὰ μέρος 77.19; 83.16; 143.10; 144.30; 166.27; 281 (16) 3; 282 (17) 3; 282 (18) (5); 283.16; 307.62; 336.7.
- μέρη 59.37 (τῆς δεκάδος); 60.50 (τοῦ φωτός); 67.22; 69.45 et 46 (δεξιά); 77.19, 20; 81.99 (τῆς φιλοσοφίας); 92.14; 103.27; 104.5; 111 (16) 5; 111 (17) 2; 112 (19) 4, *4; 113 (24) 3; 122.11; 125.11; 138.39 (τῆς δεκάδος); 146.71; 174.21 (τοῦ κόσμου); 175.4, 18; 177.53; 202.35, 56 (τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ κόσμου); 204.71 (τὰ ὑψηλὰ μέρη τοῦ οὐρανοῦ); 272.3; 284.6 (τοῦ κόσμου); 289.15 (τῆς ὕλης); 307.55 (τοῦ κόσμου); 316.43; 321.13 (τῆς τοῦ παντὸς οὐσίας); 343.4 (Ἡρακλείεια); 349.6 (δύο μέρη τῶν ἀδελφῶν); 363 (18) 8; 371.2 (τέσσαρα μέρη τῶν Ἑσσηνῶν); 385.18 (τρία μέρη τοῦ κόσμου); 386.28; 394.(21); 409.19 (τῆς κτίσεως). – (Sim.) τὰ μέρη τοῦ πυρός 216 (11) (2), (5); 216 (12) 1; 389.9
- μεσίτης (Ἰησοῦς) 314.*27,*31
- μέσος 74.16 (ἐν μέσῳ γῆ); 114 (26) 1; 123.4; 124 (37) 2, 4; 135.68 (ὁ Δράκων); 136 (49) 9–10; 170.122; 180.48 (Δυνάμεις); 185.7 (ὁ ὄφις); 188.17 (τὸ πνεῦμα); 189.*19 (τάξις); 190.53 (ὀμφαλός); 205.106; 224.12 (διάστημα); 236.(4) (ἦλιος); 264.*6; 267.12, 14; 313.7 (ἀρχή), 11 (ὁ δίκαιος Λόγος), 26 (Ἰησοῦς); 325.11 (αἰών); 330.66 (δεκάς); 386.15 (τὸ πνεῦμα); 387.17 (τάξις), 41 (ὀμφαλός); 392.24 (τὸ Πνεῦμα); 395.*8 (αἰών); 396.19. – τὰ μέσα τῶν πραγμάτων 79.54, 56, 59. τὰ μέσα τοῦ τελείου Ἀνθρώπου 158.106. – ἀνὰ μέσον τινῶν 209.13; 326.34, 35; 349.6; 396.20 bis. εἰς μέσον 68.8; 70.6; 263 (45) 6; 370.6. ἐν (τῷ) μέσῳ 70.8; 92.8, 9; 121.2; 124 (37) 3; 188.10, 11; 190.55–56, 58; 195.36; 205.104, 105; 296.39; 351.15; 386.9, 10. – μέσον (adv.) 70.15; 75.8. μέσως 66.9
- μεσότης 79.62 (ἀρεταί); 81.12; 244.46 (ψυχῆ); 325.12–13 (ὁ ἐν μεσότητι σωτήρ, Doc.)
- μεσουράνημα 181.14
- μεστός 56.59; 63 (4) 8; 113 (23) 2; 120.8; 123.*4; 124 (37) 3; 212 (7) 7 (ἀπονοίας)
- μεστός 361.4
- Μετὰ τὰ φυσικά 285.17
- μεταβαίνω 69.37; 78.46; 309.*88
- μεταβάλλω 162.183, 192; 334.*41. – ('Empedocles') μεταβάλλεται τὰ ὕλικά 305.14; μεταβάλλονται αἱ ψυχαὶ ὑπὸ τοῦ Δημιουργοῦ 309.87–88, 90, 99. – (Doc.) μεταβάλλονται αἱ ἰδέαι ὑπὸ τοῦ Δημιουργοῦ 327.8, 17; 396.25. – μεταβάλλω (intrans.) 66.6 bis; 67.26; 381.18
- μεταβάπτω 309.98
- μεταβλητός 85.6–7 (οὐσία); 136.17 (κτίσις). – ἡ μεταβλητὴ γένεσις 148.121–122; 183.30–31; 223.18
- μεταβολή 72 (12) 2; 73 (14) 6; 95.44; 148.125 (τῶν ἄστρων); 159.129. – ('Empedocles') 306.39; 308.85 (εἰς τὰ σώματα); 310.123. – (Mon.) 332.15 (= γένεσις); 334.39; 335.44 (τῶν στοιχείων εἰς σάρκα)
- μεταγγίζω 225.*4. – μεταγγίζομαι 404.*6, 9
- μεταγενής: μεταγενέστερος 136 (50) 10; 407.2; 408.24
- μετάγω 130 (46) 9 (τὸν νοῦν); 176.44; 193.3; 200.19; 314.36; 353.66
- μεταδιδάσκω 213 (8) 18; 213 (9) 4; 229.11
- μεταδίδωμι 54.19; 55.35; 93.14 (μυστήρια); 187.57 (τὰς ἰδέας); 296.41 (τὰ νοήματα); 369.22 (τῶν δογμάτων)
- μεταδιώκω 275.59
- μετακοσμέω 309.97
- μετακόσμησις 308.85
- μετακόσμιον: τὰ μετακόσμιον (Epicur.) 84.11, 13
- μεταλαμβάνω 321.13 (ἐκ μερῶν); 369 (23) 23. – (cum accus.) 139.68; 186.32; 278.(10); 380 (5) 5. (cum gen.) 197.36; 256.12; 368.7; 369 (24) 5
- μεταλλάσσω 176.*36; 309.87 et 316.(39–40) (αἱ ψυχαὶ σῶμα ἐκ σώματος); 396.*30 (οἱ αἰῶνες). – μεταλ-

- λάττω 62.10 (αἱ ψυχὰι εἰς τὰ ζῶα)
- μέταλλον 233.*14; 352.45
- μεταμέλομαι 208.4; 209.17; 226.*12
- μεταμορφόμαι 148.123; 227.32
- μετανόω 54.12
- μετάνοια 243.32
- μεταξύ 195.37; 292.3, 5; 362.19
- μετάρσιος 263.13; 291.53, 55
- μετασηματίζω 409.21
- μετατίθημι 370.9
- μεταφέρω 312.8. – (Seth.) 186.22, 23, 26, 32; 187.41, 42; 189.25; 387.23
- μεταφράζω 214.*9
- μετάφρασις 118.59
- μετάφρενον 292.79
- μεταχειρίζομαι 235.18
- μέτειμι 58.13
- μετενδιδύσκω 207.146
- μετενωματόομαι 226.13; 316.34, 39; 359.7
- μετενωμάτωνσις 60.44; 62.7; 78.45; 83.14; 234.7; 327.14
- μετέπειτα 56.66; 404.9. – οἱ μετέπειτα 63 (5) 3; 71.6; 371.13
- μετέρχομαι 135.70; 146.71; 234 (26) 3 (μετελεύσονται σε)
- μετέχω (cum gen.) 55.37; 60.58; 68.5; 110.22; 161.164; 175.9; 242.28; 258.7; 359.13; 405.6. – (cum accus.) 59.36; 141.8; 356.143; 407.5
- μετεωρίζω 66.17; 292.14
- μετέωρος 64.8; 68.12. – ἐκ μετεώρου 125.15. τὰ μετέωρα 272.7. – μετεωρότερος 124 (37) 4
- μετοικέω 134.47; 365 (20) 1; 405.1, 8; 407.3
- μετοικονομέω 218.3
- μετονομάζομαι 206.141; 407.*16
- μετουσία 175.9
- Μετοχεύς (Val.) 241.27; 242.31
- μετρέω 105 (12) 7; 324.42
- μέτριος 112 (20) 4, [7]; 115 (27) 9. – μετριώτερος 58.16; 212 (7) 8. – μετρίως 54.5
- μέτρον 258.20 (τὸ κατὰ φύσιν); 277.22; 367.19 (πάντα μέτρῳ ἐσθίοντες). – μέτρα 55.42 (τοῦ ἰδίου καιροῦ); 58.18; 61.82; 100 (7) 19; 105 (12) 4, 6; 105 (13) 3; 137.2 (ἔβδομάδων); 229.14; 278.6 (τῶν αἰώνων); 358.12; 359.10; 406.31
- μέτωπον 110 (15) 20; 110 (16)*2; 111 (18) 2; 112 (19) 1; 112 (20) 4; 113 (21) 1; 113 (22) 2, 3; 113 (23) 1; 113 (24) 2; 114 (25) (1); 114 (26) 1
- μετωποσκοπικὴ μαντεία 110.*14
- μέχρι 127.24; 128.36; 135.58; 144.24; 150.149; 169.87; 175.(8); 194.28; 200 (25) 10; 200 (26) 6; 203.48; 204.88 (μέχρι βούλειται); 213.13; 230 (23) 9; 260.38; 274.28; 284.9; 285.17; 292 (22) 77; 292 (23) 15; 294.12; 295.14; 296.36; 298.47, 49; 299.50 (μέχρι δ' ἐκείνου... μέχρισού); 301.57; 311.6; 327.4; 328.24; 332.4, 16; 369 (23) 21 (ἄν μέχρι θανάτου τις βιάζεται); 369 (24) 7 (ἢ μέχρι θανάτου ἐπιτιμία); 393.8
- μηδέποτε 342.13; 368.17
- μηκέτι 55.31; 73 (13) 15; 82.27; 87.16; 219.27; 224.36; 316.41
- μήκος 67.23; 113 (23) 1; 114 (26) 1; 117.53; 137 (51) 13; 248.40; 357.10
- μήλον 110.21; 111 (17) 2; 113 (22) 4
- μήν 166.25; 237 (28) 16; 277.19, (21); 337.3
- μηνιαῖον 352.63 (μηνιαῖόν τι εἰς τροφάς)
- μνηοειδής 125.24
- μηνύω 259.18; 276.(9); 351.14
- μήπω 282 (18) 4
- μηρός 263 (44) 7
- μήρυμα 289.14
- μήτηρ (Pythag.) 60.50 bis (= σκότος). – (Naas.) 142.26 (= αἰώνων γονεύς); 143.15 (= Γῆ); 153.219 (= ἡ ἄνω Ἰερουσαλήμ). – (Per.) 184.73 (= Εὐα). – (Iust.) μήτηρ = Ἐδέμ 202.21; 203.53; 394.15. – (Sim.) 219.31, 34. μήτηρ = Δύναμις 223.13, [14], 25. – (Val.) μήτηρ = δυάς 230.4, 5 (Pythag.). μήτηρ = Νοῦς καὶ Ἀλήθεια (= δυάς) 238.30. μήτηρ = Ἀλήθεια 239.3. μήτηρ = Σοφία (Θυδοάς) 246.14; 248.44; 249.31. – (Marc.) μήτηρ = Ἐνθύμησις (?) 267.10. μήτηρ = Τετράς 270.2 μήτηρ = Ὀυδοάς 274.32; 276 (52) 62; 276 (53) 16. – (Mon.) μήτηρ = Μονάς 331.20. – Μήτηρ τῶν θεῶν (= Ἰέα) 146.64. Μήτηρ μεγάλη 168.64
- μήτρα 69.46; 94.29, (36); 95.42, 47. – (Seth.) 190.52 (= οὐρανὸς καὶ γῆ), 54, 57, 61; 192.91 (= ἡ φύσις), 98, 100, 102, 104, 106 (παρθένου), 108, 109; 194.21; 387.40 et 42 (= οὐρανὸς καὶ γῆ), 47 (= ὁ κόσμος), 61. – (Sim.) μήτρα = παράδεισος 219.29, 31, 32, 33, 35. – (Val.) 253.38. – (Marc.) 268.20; 271.(7)
- μητρικός: μητρικοὶ ἄγγελοι (Iust.) 201.16; 202.20, 28; 206.142. 394.15. – Μητρικός (Val.) 240.*19
- μηχανή 122.20
- μηχάνημα 125.16
- μιαίω 60.59; 370.*17
- μαρός 192.89; 346.20
- μιασμός 358.19
- μίγμα 70.3; 74.12
- μικροθαύμαστος 130 (46) 12; 136.4
- μικρός 73 (14) 8 (πυρίδια); 100 (7) 18 (ψεύσματα);

111 (16) 8; 113 (22) 3; 121. 8; 182.[24]; 233.12; 235. 15; 323.18. – οὐ μικρός 55. 30; 63 (5) 3; 378.*8. – τὸ μικρόν 137.19 et 219.26 (Sim.); 411.33. μικροῦ δεῖν 118 (30) 4. – μικρότερος 133.20; 257.(3), 10. σμικρότατος 67.*4 (ἀρχαί). – ἡ μικρὰ Ἄρκτος 134.40–41. ἡ μικρὰ κτίσις 134.49–50; 135.70, 72. τὰ μικρὰ μυστήρια 163.223; 164. 225, 232. – μικρόν (adv.) 164.*223. κατὰ μικρόν 289.8

μικρότης: σμικρότης 281 (15) 3

μῖλιον 357.8, (9), 11

μιμέομαι 62.84; 125.*10; 126 (42) 3; 209.27; 213.7; 231.26; 236.1; 238.33; 240. 26; 259.10; 277.2, 6; 414.82

μίμημα 267.9 (τῶν ἀμμητῶν)

μίμησις 203.48; 267.6

μιμητής 226.22; 417.32

μιμητικός 290.45; 295.6; 392.16

μινήσκομαι 99 (7) 13; 383. 28; 406.26

μίξις 59.38; 70.2 (τῆς ὕλης); 74.14 (τῆς γῆς πρὸς τὴν θάλασσαν); 138.40; 196.2, 5; 196.16; 257.16; 388.54 (τῶν ὑδάτων). – μίξις = *coitus* 200.9 (φιλίας); 227. 25 (ἡ ξένη). – ἡ κάτω μίξις (Naas.) 153.219; 154.221, 229. – Μίξις (Val.) 239.13

μιζοπάρθενος 200.7; 201. 10; 394.12

μισέω 198.13; 309.104; 335. 7; 361.32; 368.14

μισθός 78.44; 200.17

μνημα 159.122 (= τάφος)

μνημεῖον 349.69

μνημονεύω 238.19

μνηστήρ 150.161; 151.178; 186.(40)

μόδιος 149.144

μοῖρα 92.3 bis, 7, 9; 103.21; 115 (28) 5; 127.*19; 129.54, 56; 175.19, 20; 176.33; 236.

12, 13, 15 bis; 237 (28) 16, 17, 19; 246.(10); 277.24 bis.

– (Per.) δύο μοῖραι, αἱ ὑπερκείμεναι 174.35; ἡ τρίτη μοῖρα, ὁ κόσμος ὁ ἰδικός 174.37. – μοῖρα = *sors* 181 (16) 3 (ὠρισμένη).

Μοῖραι 180.49. – ἐν ἴση μοῖρα τίθεται 345.1

μοιχαλῖς 360.15

μοιχεῖα 113 (22) 6; 204.93; 205.114; 356.135

μοιχεύω 205.112; 360.4; 361.31

μοιχός 112 (19) 8; 114 (25) 6; 360.15

μόλιβδος 122.14

μόλις 210.6

μολύνω 369.20

μολυσμός 365 (19) 6

μονάζω 349.12

μοναρχία 348.60 (= ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ὑπάρχειν πατέρα καὶ υἱόν)

μονάς = ἔν 100 (8) 21; 101 (8) 26, 32, 34, 35, 36, 37, 39, 40, 41; 101 (9) (3); 102.10, 11, 12, 13, 14 bis, 15, 16, 17, 18; 103.29, 30, 33, 35, 37, 38; 104.11; 105 (14) 4, 5 bis; 106.6, 8, 9, 10, 11, 12, 13 bis, 14 ter, 17, 18, 21, 22 quater, 23 quater, 25, 31, 32, 33; 107.35, 37 bis, 38, 39, 40, 41, 42, 47, 48, 50, 53; 108.66, 68, 69, 73, 77, 78, 79, 81, 82, 86, 88; 109.(92), (93), 94, (102), 103; 270.11.

μονάς (Pythag.) 58.7 (= θεός); 59.23 (ἡ πρώτη), 23 (ἄρσιν), 37, 42; 137.25 (ἡ πρώτη), 25 (ἄρσιν); 138. 40, 46; 175.26 (ἄρσιν); 230 (23) 1 (= ἀρχή), 3, 6, 7 (ἄρσιν καὶ πρώτη); 231 (23) 21 (ἀρχὴ τῶν νοητῶν), (22), 26 (ἡ νοητή); 231 (24) 2 (ἀρχή); 232.28; 272.9, 10. – (Empedocles) 62.4. – ('Aegyptii') 127.20 (= θεός), 22; 128.26 bis, 28, 29, 30 bis, 40, 41 (λεπτομερής); 129 (43) 56, 60, 61; 129 (44) 1 (ἀγαθοποιός). –

(Astrologi) 181.18 (= τὸ κέντρον). – (Val.) μονάς = Πατήρ 237.8, 10; 238. *24, *29; 239.*42. Μονάς 254.9, 10. – (Marc.) Μονάς 268.3. – (Mon.) μονάς 331. 15 (= Ἄνθρωπος), 23 (εἰλικρινής), (25); 332.1 (= δεκάς), (3); 334.28

μόνιμος: τὸ μόνιμον 277.*3

μονογενής (Val.) 241.18 (τὸ ἔκτρομα τῆς Σοφίας). (Doc.) 325.17 (παῖς); 327. 16 (υἱός); 328.31 (παῖς); 329.57; 396.29 (Δύναμις). – Μονογενής (Val.) 239. 14. (Ptolemaeus) 255.28

μονογλωττέω 260.*39

μονοειδής 80.76 (ἀρεταί). – μονοειδῶς 306.52

μονοούσιος 409.9

μόνος 88.29; 115.2 (?); 132. 11; 137.10; 149.132 (Ἀγαθός); 151.172; 164.237 (ἀγαθός θεός); 168.73; 183.38 (ὁ τέλειος), *54; 184.67; 221.3; 225.19 (Πατήρ); 230 (23) 9; 237. 13 (Πατήρ); 237.14 (ἄρσιν); 238.21 et 23 (Πατήρ); 240.26 (Πατήρ ἄζυγος ἐγέννησε), 30 (Πατήρ γεννήσει δύναται); 242.6 (= Καρπός); 248.6 (Δημιουργός); 249. *17 et 18 (ὕψιστος); 250.6 (θεός = Δημιουργός); 260.20; 268.8 (ὁ Υἱός); 286.5; 293.24 (θεός); 305. 22; 325.18 (παῖς); 329.61 (ὁ Ἰησοῦς), *63 (ἀδελφός); 371.9; 375.18 (ὁ νόμος); 380 (5) 1 (ἔλεγχος); 406.29 (Νῶε); 390.3 (Πατήρ); 408.1 et 4 et 410.1 (θεός, H); 410.3 et 411.34 (Λόγος, H). – μόνιοι 55.32; 76. 9; 86.10; 87.11; 141.18; 156.51 (οἱ τέλειοι); 160. 141 (ἡμεῖς); 161.160 (οἱ γνωστικοὶ τέλειοι), 170 (οἱ λογικοὶ); 164.239 et 166.31 (πνευματικοί); 170.124 (ἡμεῖς); 182.4 et 7

- (ἡμεῖς); 196.26 (ἡμεῖς); 199.23; 330.68 (τέλειοι). – μόνη 103.13, 14; 121.10; 136 (49) 6; 146.75; 169.87; 218.15, 17; 247.29; 284.8 (τῆ φύσει); 286.39 (δυνάμει); 293.20 (υἰότης); 324.38; 392.(30) (υἰότης). μόναί 220.4
μόνον 104.8; 122.12; 136 (49) 13; 154.223; 187.47; 258.14 (λουτρόν); 289.19; 299.8; 305.22; 402 (24) *2.
μόνα 79.57; 82.19; 109.90; 130 (44) 14; 181 (15) 3; 210. (4).
μόνον (adv.) 54.*20; 105 (12) 3; 137.3; 144.27; 156.38; 168.66; 176.44; 200.3; 210.[5]; 217.14; 219.23; 222.27; 240.35; 263 (45) 9; 296.34; 328.27; 354.96; 375.5; 380 (5) (3), 10; 389.21; 393.3; 395.4; 399.6; 412.(37), 56. – οὐμόνον 55.43; 100.9; 130 (45) 4; 147.98; 149.142; 160.147; 182.18; 200.(29); 213.17; 214.13; 221.(3); 225.1; 284.1; 285.35; 326.48; 370.8; 375.4.
μὴμόνον 130 (45) 11; 242.2; 378.12
μονότης 225.17 bis. – Μονότης (Val.) 254.6, 8. (Marc.) 268.2
μονοτρόπως 306.51
μόριον 73 (14) 7
μόρος 369.3
μορφή 131.15; 145.41 (ψυχῆς); 146.63 (Ἐνδυμῖωνος); 171.9 (ἐλάφου); 183.53 (ἀνθρώπου); 192.105 (δούλου); 193.111 (δουλική); 215.41 (ἐαυτοῦ); 218.15 et 17 (ἄφθαρτος); 228.5 (Διός) et 5 (Ἀθηνᾶς); 260.25 (τοῦ ἀοράτου), 33; 264 (45) 12 (ἄλλη); 264 (46) 11 (τῆς φωνῆς); 388.62 (θεοῦ); 389.69 (δούλου), (69) (δουλική). – μορφαί 72 (12) 6; 110.16; 172.27 (θεῶν); 261.44 (= ἄγγελ-
λοι); 268.(6) (αἰεκοσιτέσσαρες); 396.16 (ιδεῶν)
μορφόω 242.33; 243.12, 13, 14; 261.43; 264.10; 282 (18) 4. – μορφόομαι 189.43; 191.73; 242.35, 38; 243.12; 244.*47; 260.23; 266.3; 282 (18) 4; 326.26
μόρφωσις 241.11; 272.21
μορφωτικός 240.33
μοῦσα 167.60. – Cf. Μοῦσα
μουσικός 60.48 (Ἀριστόξευος), 53 (ἁρμονία); 111 (17) 6; 114 (24) 5; 133.4 (ὄργανον); 136 (49) 11 (ζῆφον); 232.1 (δεσμός); 331.18 (ἁρμονία). – ἡμουσική 58.6. – μουσικῶς 280.*9
μῦ 275.56
μυελός 139.67; 187.58
μυῶ 54.14, 18; 163.208, 224 bis; 164.233 bis; 210.*6; 250.8
μυθεύω 199.21; 273.22; 280.4; 302.69; 317 (34) 3. – τὰ μυθεύόμενα 198.6, 10
μυθολογέω 336 (16) *4
μυθολογία 199.12
μυθοποιία 229.23
μῦθος 54.1; 142.5; 200 (25) 18, 19; 200 (26) 6; 209.24; 212.9; 226.21; 228.18; 259.14; (τραγικός); 337.12. – μῦθοι 198.9; 199 (23) 17; 199 (24) 7; 208.*180; 404 (29) (2)
μυκητάς 167.*58
μυκτῆρ 110.21; 111 (16) 4
μυριάς 101.28 ss.; 128.30; 233.11
μυριόματος 165.19; 331.25
μυρίος 120.19; 126 (42) 1
μυριώνυμος 331.25
μύρον 188.13; 291.69, 70, 71, 72, 74, 75; 386.12
μυρσίνη 121.*12
μυσερός 192.109 (μυστήρια)
μυστήριον (Naas.) 147.94 (ἄρρητον, τὸ τῆς μακαρίας ἡδονῆς); 149.138 (τῶν ὄλων); 152.182 (τὸ μέγα καὶ ἄρρητον τῶν Ἐλευσινίων); 156.39 (ἄρρητον), (40) (ἄλαλον), 43 (κεκρυμμένον); 50 (τὸ μέγα καὶ ἄρρητον τῶν Σαμοθράκων); 159.132 (Παύλου); 160.144 (τὸ μέγα καὶ ἄρρητον); 163.210 (τὸ μέγα καὶ θαυμαστὸν καὶ τελεώτατον τῶν Ἐλευσινίων), 218 (Ἐλευσίν); 168.65, 74; 170.125. – (Per.) 183.47 (Ἐδέμ). – (Iust.) 198.8 (τέλειον); 209.21. – (Val.) 250.9 (τὸ μέγα τοῦ Πατρὸς καὶ τῶν αἰώνων), 12, 13. – (Bas.) 295.16; 297.19. – (Mon.) 334.25 (= τὸ ὄλον). – (H) 367.18. – μυστήρια (H) 54.5 (ἄρρητα), 13 (ἀπόρρητα), 21 (τέλεια); 56.52 (ἐπιχειρημένα); 93.14 (ξένα καὶ θαυμάσια); 143.7 (ἀπόρρητα); 171.5; 194.20; 251.4; 363 (17) (6). – (Brachmanes) 86.9 (τὰ κρυπτὰ τῆς φύσεως). – (Naas.) 147.99; 148.116 (τὰ Ἰσιδος); 156.53; 160.136 (ἄρρητα), 140 (τὰ τοῦ πνεύματος ἄρρητα); 161.160; 163.215 (τὰ μεγάλα καὶ ἄρρητα τῶν Ἐλευσινίων), 223 (τὰ μεγάλα τῶν Ἐλευσινίων); 164.225 et 226 (τὰ μικρά, τὰ τῆς Περσεφόνης, τὰ κάτω), 232 (τὰ μικρά, τὰ τῆς σαρκικῆς γενέσεως); 166.38–39 (τὰ μεγάλα); 168.64 (τὰ Μητροδὸς μεγάλης); 172.26 (πάντα ἀνοίξω). – (Per.) 173 (12) 4 (ἀπόρρητα); 187.60 (ἄρρητα). – (Seth.) 192.109 (τὰ ἐν μήτρᾳ μυσσερά); 194.26 (τὰ τῶν Ἐλευσινίων). – (Iust.) 199 (23) 17 (τὰ ἐφευρημένα); 199 (24) 9 (ἄλαλα); 208.3; 209.7. – (Sim.) 228.8. – (Val.) 248.4, 13. – (Bas.) 298.37, 39. – (Mon.) 333.19 (τὰ θεῖα τῶν ὄλων). – (Elch.) 360.12 (τὰ ἀπόρρη-

- τα καὶ μεγάλα τοῦ Ἥλχα-
σαΐ); 362.1 (τὰ μεγάλα καὶ
ἀπόρρητα)
μύστης 55.32; 58.11; 199.8
μυστικός 148.111 (λόγος);
150.149. – τὰ μυστικά 91.
49; 140.5; 145.39
μυχός 115 (28) 9
μωρία 160.139; 170.2; 248.
42, 42 (= ἡ δύναμις τοῦ
Δημιουργοῦ)
μωρός (Val.) ὁ Δημιουργός
245.7; 248 (34) 43; 245 (35)
2. – μωροὶ 130 (45) 7; 248
(35) 2 (πάντες οἱ προφη-
ται, Val.); 358.15; 395.
37 (λόγοι). – μωρῶς 130
(45) 8
- N**
- νάας = ὄφις (Hebr. *nāhāsh*)
(Naas.) 141.17; 168.71, 72,
[73], 75, 76. – Cf. Νάας
(Iust.)
ναός 149.*139, 142; 168.73,
75, 76; 191.76; 207.169
ναύτης 351.18
ναυτίλλομαι 134.44
νάφθας 187.*44; 296.33, *37
νεϊκος (Empedocles) 62.3;
216 (11) 10bis; 383.22. –
(‘Empedocles’) 233.7, 9,
*13, 15 (= Δημιουργός),
(18), 19; 304.8; 305.15, 30;
306.33, 35 (= αἴτιον τῆς
κτίσεως), 38 (= Δημιουργός),
45, 49, 53; 307.62, 67,
68, *68, (69) (μαινόμενον,
= Δημιουργός); 308.72
(δημιουργεῖ); 309.87, 89,
107; 310.110 (ὀλέθριον),
116 (δημιουργεῖ), 122,
125; 313.9 (πονηρόν), 13,
23 (ὀλέθριον)
νεκρός 135.62, 64; 151.176;
159.123, 125, 128; 161.172.
– ἐκ νεκρῶν 159.130; 249.
32, 33; 319 (35) 14
νέκω 120.19; 124.*26; 159.
121; 167.49
νέμομαι 299.13
νεογενής 289.6
νέος 122.21; 229(22) 4; 289.8
(ἐκ νέου); 417.29. – νεώτε-
ρος 361.22bis; 408.27.
νεώτατος 240.21 (αἰῶν)
νεόφυτον 215.3bis
νεοτέριος: νεοτερίη Βομβῶ
124.22
νεφέλη 65.25
νέφος 66.9; 67.25, 27, 28; 69.
42
νεωστί 376.13
νηκτός: τὰ νηκτά 411.19
νηπιάζω 180.51
νήπιος 133.4; 259.12; 268.24
νήσος 372.6 (μακάρων
νήσοι)
νηστεία 338.14; 402 (25) 7
νήφω 367.19
νικάω 88.31; 98.40; 108.69,
70, 71, 73, 80bis, 82, 84, 86,
89, 90; 109.92, 94, 95
νίπτομαι 121.11
νίτρον 121.7, 8, 12
νοερός: νοερόν πῦρ = ὁ
θεός 62.4 (Empedocles);
63 (4) 6 (Heraclitus). –
(Naas.) τὸ νοερόν 142.29,
32; 384 (9) 4, 7. οἱ νοεροὶ
τέλειοι ἄνθρωποι 159.
120. – (Seth.) 189.40bis (αἱ
δυνάμεις τῶν τριῶν
ἀρχῶν). – (Sim.) τὰ τέλεια
νοερά 216.4. νοεροὶ καρ-
ποὶ 217 (13) 5
νοεῶ 156.38; 157.73; 187.61;
188 (19) 4, 13; 214.12; 238.
23; 240.24; 247.38; 253.33;
254.39; 261.4; 266.4; 268.
7; 285.[31]; 291.67; 324.
46; 329.*56; 331.19; 337.7;
349.14; 353.69; 386.(4), 12;
398.*25. – νοοῦντες =
prudentes 110.27; 111 (16)
7; 111 (17) 7; 113 (21) 4
νόημα 94.27; 263.13 (τῆς
διανοίας); 290.42. – νῶμα
(Empedocles) 216 (12) *2;
311.*144. – νοήματα 350.
20; 296.36, 40
νόησις: νοήσει 188 (19) 4;
288.*4; 386.(3). – νόησις
νοήσεως = ὁ θεός (Aristo-
teles) 285.31–32; 287.6
νοητός: νοητόν 215.28 (Pla-
to), 31 (Sim.); 287.*2
(Bas.). – τὰ νοητά 85.5
(Pyrrho); 215.34 (Sim.). –
(Pythagoras) 231 (23) 21,
22; 231 (24) 5; 232.12, 17. –
287.4 (πράγματα, Bas.);
325.21 (Doc.). – ὁ νοητὸς
κόσμος (Pythagoras) 231
(24) 1, 10, 11; 232.15 (‘Em-
pedocles’) 308.80; 313.10.
– νοητή 231 (23) 26 (μο-
νάς, Pythag.); 254.*9
(ἀρχή = Μονάς, Val.);
310.*133 (τρίτη Δύναμις,
‘Emped.’); 325.20 (φύσις,
Doc.). – νοητῶς 231 (24)
5
νοθεῶ 399.*11
νόθος 127 (42) 13; 329.63;
358.28
νομίζω 54.4; 74.*2; 87.25;
90.43; 91.47, 50; 93.7, 16;
97.9; 105 (12) 5, 10; 105
(13) 2; 105 (14) 2; 109 (15)
2; 115 (27) 5; 117.*31, *57;
118.61; 120.8; 126 (40) 5;
126 (41) 10; 126 (42) *9;
127.7, *10, 14, 18; 129.4;
130(44) 15; 130(45) 1; 131.
7; 136.1; 141.1; 142.29;
145.48; 168.64; 169.87;
181 (15) 5; 181 (16) 1; 182.
24; 183.33; 188 (18) 1; 195.
52; 199.10; 209.12; 212.9;
213 (8) 4, 10; 214.24; 215.
37; 216 (12) 1; 228.45; 234.
7; 236.2; 237.13, 14; 248.
43; 250.6; 251.1; 257.9;
258.2, 13; 259 (41) 23; 259
(42) 11; 264.4; 278.3, 13;
293.16, 21; 295.14; 304.4,
6; 313.22; 314.37; 322.13;
330 (11) 1; 330 (12) 2; 336
(17) 1; 337.19; 338.3; 339.
4; 342 (7) 6; 343.6, 11; 352.
42; 353.71, 73; 354.(94);
356.138; 358.15, 26; 359.
13; 363.20; 375.5; 377.35;
384 (9) 5; 389.4, 9; 390.(3),
(4); 399.18; 400.9; 402 (25)
2, [4]; 411.19; 412.42; 414.
85. – ὁ νομιζόμενος 97.14;
227.27; 358.33. ὁ νομομα-
μένος 93.8; 109 (14) 100;
213 (8) 16; 300.*30. τὰ νο-
μισθέντα 211.10

- νόμιμος: τὰ νόμιμα 376.
*12. – νομίμως 356.129
νόμισμα 371.3
νομοθεσία 372.11; 398 (18)
5
νομοθετέω 59.26; 138.28;
326.49; 337.6; 363.3; 376.
15; 414.82
νομοθέτης 370.3 (= Μω-
σῆς)
νόμος 71.23; 351.35 (πατρῶ-
ου); 356.131; 365 (19) 3;
367.2; 374.14. – (Naas.) νό-
μος γενικῶς τοῦ παντός
171.6, 8. – (Seth.) τρεῖς νό-
μοι 193.10. ἀπαγορευτι-
κός 193.11, ἐφεπτικός 15,
διατιμητικός 16. – (Iust.)
203.49 (θεῖος). – (Empre-
docles') μέγιστος νόμος
τοῦ παντός 310.118.
ὁ νόμος (Μωσέως) 133.
[42] (?); 214.9, 15; 220.5, 6;
221 (16) 19; 248.1; 317 (34)
4; 318 (34) 5, 7, 8, (9); 320
(38) 6; 333.17, 18, 22; 335.
46; 337.3, 4; 338 (19) 9; 341.
9; 359.1, 2; 363.2, 5; 367.7;
372.22; 374.18, 19; 375.16,
19; 376.13, 23; 377.34; 394.
17; 400 (20) (3), 11; 401 (22)
3; 412.50. οἱ νόμοι 371.7
(τοῦ θεοῦ); 377.31. – (H) ὁ
νόμος τοῦ θεοῦ 412.44, 45,
46, 48. νόμος = Ἰησοῦς
414.76
νόσος 203.65; 359.15; 416.
20
νοτερός: τὸ νοτερόν 66.5
νουμηνία 69.31
νοῦς 99 (7) 6; 111 (16) 11; 127
(43) 13; 130 (46) 9. – τοῖς
νοῦν ἔχουσι 127 (43) 5;
350.27. τοῖς ὑγιαίνοντα
νοῦν κεκτημένοις 172.1–
2; 339.23; 363.13–14. –
νοῦς = *sensus*: κατὰ τόνδε
τόν νοῦν 129.13; οὗτος ὁ
νοῦς 347.41. – (πρός) τὸν
ἴδιον νοῦν 141.9; 166.34;
347.37.
(Anaxagoras) νοῦς = ἡ
ἀρχή 67.2, 3 bis; 68.5. –
(Archelaus) 70.3; 71.23,
(24). – (Ecphantus) 75.6
(= θεία δύναμις). – (Plato)
νοῦς τοῦ θεοῦ = παρά-
δειγμα 383.36.
(Naas.) νοῦς 161.173
(ζῶντα λέγουσι καὶ λό-
γους καὶ νόας). Νόος 171.
6 (ὁ πρωτότοκος). – (Per.)
λέγουσι τρεῖς θεούς, τρεῖς
λόγους, τρεῖς νοῦς 173.13,
15; 385.12, (13). – (Seth.)
191.*69 (= ὁ ἄνθρωπος),
*73 (= τέλειος θεός), 85,
87 (= τέλειος υἱός); 192.
103 (τῷ τελείῳ νοί); 195.
*53 (τῷ νοί); 388.51, 58
(= τέλειος υἱός), 61. –
(Sim.) Νοῦς 138.50; 217
(12) 7; 217 (13) 2, 6 (Νοός);
218.6; 224.10 (τῶν ὄλων);
225 (23), 29; 229.21; 389.
14. – (Val.) 138.51; 228.19;
238.29, 31, 35, 38; 239 (29)
42; 239 (30) 1, 4 bis, 6, 8
(Νοί), 9, 10 (Νοός), 15;
241.10, 17; 242.33, 37
(Νοός), 39; 251.18 (Νοός),
22 (Νοός); 390.6. – (Ptole-
maeus) 255.31. – (Marc.)
266.12 (τέλειος). – (Mon.)
ὁ νοῦς μου 335.5; 398.24. –
(H) 410.(8) (ἐν τῷ πατρικῷ
νοῦ); 412.38–39 ζῶν οὐ
νοῦν ἔχον (= ὁ ἄνθρω-
πος)
νοκτερινός 179.32 (δωδε-
κάωρος)
νοκτεροφοίτις 124.*23
(Ἐκάτη)
νοκτόχρους 179.23
νουμφίος 164.240 (ἀπηρσε-
νωμένος); 246.17
νῦν 107.34; 122.21; 134.47;
173 (12) 3; 212 (7) 2; 229.7;
230 (22) 7; 246.3; 280 (14)
2; 281 (14) 4; 304.10; 312.3;
323.8; 342 (6) 2; 343.9; 359.
5; 362.8; 372.3; 380 (5) 12;
380 (6) 3; 404.6; 407 (30)
37; 407 (31) (3); 409.14;
411.32. – νυνί 93.7; 212 (6)
4; 256.9. – τὸ νῦν 200.19;
284.(1); 409.17. τὰ νῦν 93.
17; 236.11; 238.18. – ἔωσ
νῦν 227.40; 228.17; 403.3;
406.32; 407.14. μέχρι νῦν
311.6; 332.16. μέχρι τοῦ
νῦν (NT) 295.(7); 299.2–3.
– οἱ νῦν 343.5. ἡ νῦν 405.2.
τὰ νῦν 407.15
νύξ 88 (26) 2, 5; 123.21; 124.
24; 127.16, 17; 129.6; 177.2
(ἐν τῷ αἰῶνι τῆς νυκτός);
179.26; 184.81; 345.8 bis. –
νυκτός 163.214
νυστάζω 55.38; 335.7
νωθρός 111 (16) *6, 8
νωτιαῖος 139.68; 187.57
νώτος 185.92

Ξ

- ξανθός 223.20
ξένος 93.14 (μυστήρια);
118.70 (θέαμα); 127 (42)
12; 130 (46) 10–11 (θαυ-
μα); 199.13 (μυθολογία);
227.25 (μίξις); 229 (21) 4
(Πυθαγόρειος ξένος);
341.8 (δαίμων); 404 (29) 2
(βίβλος). – ἀπὸ ξένης (sc.
χώρας) 365 (20) 2
ξέσμα 118 (29) 4
ξηραίνω 74.20; 117.50
ξηρός 70.14 (γῆ); 122.12
(ἀσφαλτος); 291.62 (ἀήρ).
– τὸ ξηρόν 60.51; 68.10;
276.3; 321.15, 24 bis
ξηροφαγία 338.14
ξίφος 118 (30) 3
ξύλον = *arbor* (Iust.) 202.26;
394.(16) (ξύλα = ἄγγε-
λοι). τὸ ξύλον τῆς ζωῆς
202.26 (= ὁ Βαρούχ). τὸ
ξύλον τοῦ εἰδέναι γνῶσιν
καλοῦ καὶ πονηροῦ 202.
27–28; 205.107–108 (= ὁ
Νάας). 205.107. – (Sim.)
215.4 (= ἄνθρωπος). τὸ
ξύλον τῆς ζωῆς 223.23–24,
26–27, 31. – = *lignum* 222.
25 (Sim.); 289.15. = *malus*
navis 280.11.
τὸ ξύλον = *crux Christi*
207.163. 266.12; 280.16;
329.45; 348.*67

- Ο**
 ὀβολός 233.12
 ὀγδοάς 332.4. – Ὀγδοάς (Val.) 242.32 (= ἡ ἔκτος πληρώματος Σοφία); 244.47, 49; 245 (32) 50 (= Ἰερουσαλήμ ἐπουράνιος); 245 (33) 5; 246.13; 248.44 (= Σοφία); 249.24; 250.4 (= ἡ ἕξω Σοφία); 255.13, 19; 390.8. – (Marc.) 265 (46) 19; 265 (47) 4; 270.3, 5, 8; 273.14; 274.26, (32), 36, 37; 276.4; 277.2. – (Bas.) 293.30; 295.19 (= ὁ μέγας ἄρχων), 20 (= ἄρρητος), 24; 296.38; 297.19; 298.42, 46; 300.20; 301.46 (= ἡ κεφαλή τοῦ παντός κόσμου), (48); 392.34; 393.45
 ὀγδοήκοντα 270.5, (6)
 ὀγδοος 274.26 (τόπος); 276.6 (οὐρανός); 322.(1) et 2 (βίβλος)
 ὀδεύω 168.83; 170.122–123 (διὰ τῆς πύλης); 199.9; 220 (14) 47 (τὸ πνεῦμα); 220 (15) 15
 ὀδηγέω 134.51
 ὀδοιπορέω 235.7
 ὀδοιπορία 184.81
 ὀδός 119(31)2(πνεύματος); 149.145; 164.226; 172.28 (ἡ ἅγια, Naas.); 178.17 (σατραπῶν); 182.5 (εἰς τὸν κόσμον); 198.11, (13); 200 (25) 5; 205.117 (τοῖς ἀναβαίνειν θέλουσιν); 207.169; 220.14 (τῆς γνώσεως); 235.8; 396.28 (ταῖς ψυχαῖς). – ἡ στενὴ ὁδός 134.42, (43), 50; 165.244
 ὀδοός 152.197, 198; 289.6
 ὀδυνάομαι 300.*92
 ὀθεν 139.68, 71, 78; 147.106; 166.35; 173.13; 176.42; 203.47; 225.25; 226.7; 230.16; 234.26; 245.10; 259.24; 282 (17) 3; 292.78; 309.98, 99; 318 (35) 10; 325.15; 326.40; 330.66; 369.5; 371.10; 385.11; 395.11; 401 (23) 8; 406.16; 410.8
 οἶδα 350.17. οἶδας 263 (45) 8. οἶδε 80.*81; 159.132; 189.*26; 269.*9; 346.28.
 οὐκ οἶδε 172.22; 245.6 et 8 (ὁ Δημιουργός); 345.*8.
 οἶδεν οὐδεὶς 157.*77; 166.30; 196.25; 333.21. ἴσμεν 115 (27) 5; 160.141 (μόνοι); 414.(75), *80. ἴσασι 181.13; 330.68. οὐκ ἴσασι 343.*5; 344.*4. – εἶδέναι; 57.*12; 63 (4) 3 (αὐτός); 86.10 (μόνοι); 156.51 (μόνοι); 200.8; 202.27 (τὴν γνῶσιν); 232.22, 24; 345.10. οὐκ εἶδέναι 132.22. – εἰδώς 327.18; 352.51. οὐκ εἰδώς 166.39. οὐδὲν εἰδώς; 248 (34) 45 (ὁ Δημιουργός). – οὐκ εἰδότες 95.43; 143.8; 150.148; 170.119 (ὑπὸ τῶν οὐκ εἰδόντων τοῖς οὐκ εἰδόντων); 185.85. οὐδὲν εἰδότες 248.2 (οἱ προφηταί). – εἴσεσθε 272.4. εἴσονται 256.15; 359.18; 363 (18) 10; 409.16. – ἦδει 157.62; 162.199. οὐκ ἦδεσαν 365 (20) *3
 οἰκεῖος 59.31(ὄνομα); 100.13; 138.34(ὄνομα); 146.74 (τόπος); 196.23 et 197.35 (χωρίον), 40 (τόποι); 282 (17) 5 et 292.85 (λόγος); 300.34 (τόπος); 329.59 (Ἰησοῦς); 365 (20) 3. – τὸ οἰκεῖον 169.109; 170.122; 301.56. πρὸς τὰ οἰκεῖα 162.192; 197.32; 302.63–64. – οἰκείως 128.*52 οἰκειότατα (adv.) 209.*27
 οἰκειότης 168.83
 οἰκέτης 61.80; 350.1; 356.130
 οἰκέω 57 (2) 4; 134.47; 157.69; 162.189; 206.122; 357.3; 407.17. – ἡ οἰκουμένη 98.23; 127.1
 οἰκήμα 123.2; 213.11; 366.7
 οἰκητήριον 84.12 (τοῦ θεοῦ); 166.22; 214.19, 19 (= ἄνθρωπος); 310.113 (ψυχῶν)
 οἰκήτωρ 144.19
 οἰκία 124 (36) 9; 150.146 bis; 235.15, 16; 350.1–2 (ἐκ τῆς Καίσαρος οἰκίας)
 οἰκίσκος 213.6
 οἰκοδομέω 197.42
 οἰκονομέω 178.9
 οἰκονομία (Marc.) 265.*1; 266.9 et 11 (τοῦ πάθους); 271.6 (ὁ κατ' οἰκονομίαν ἄνθρωπος); 272.18 (ὁ ἐκ τῆς οἰκονομίας σωτήρ), 20 (ἄνθρωπος); 275.48 (ἡ ἄνω οἰκονομία)
 οἰκονόμος 112 (20) (9); 178.7; 179.25, 29, 34
 οἶκος 110.27; 119(31)5; 120.14; 123.7; 125.18; 180.49–50 (Πριάμου), 50 (Λαίου); 366.7; 368.4
 οἰκτεῖρω 133.27; 303.11
 οἶμαι 80.85; 99.[11]; 102 (10) 4; 109.1; 213.10; 245.9; 277.*6; 392.28
 οἶνος 110.28; 113 (23) 4; 114 (24) 6; 155.33; 156.44; 170.117; 196.*17; 257.13
 οἶός τε: οὐχ οἶόν τέ ἐστι 145.*52; 232.20, 24; 242.36; 282 (18) 10
 οἶχομαι 115.3
 ὀκνέω 93.8; 121.5; 122.*19; 281 (14) 4
 ὀκριοίς 164.*229 (ἀταρπιτός)
 ὀκτάεδρον 333.6; 397.15
 ὀκτακόσια 270.7. – ὀκτακόσια ἕν (ΩΑ = περιστερά) 266.7; 270 (49) 28. – ὀκτακόσια ὀγδοηκονταοκτώ (= Ἰησοῦς) 270 (50) 9, 10, 12; 271 (50) 13
 ὀκτώ 264 (46) 6, 12; 265.*18; 269.22; 270.11, (12), 12
 ὀλέθριος 291.62 (ἄηρ). – τὸ ὀλέθριον νεῖκος (= οὐλόμενον, Empedocles) 306.36, 38; 310.110; 313.23
 ὀλίγος: ὀλίγω στόματι 111 (18) 2; 114 (25) 1–2. ὀλίγη λάγητος 125.*12. ὀλίγοι 134.42. ὀλίγα 162.196; 170.1; 229 (21) 4. ὀλίγον (adv.) 199 (25) 3. – οὐκ ὀλίγος 350.2–3, 5; 378.*9.

- δι' ὀλίγων (εἰπεῖν) 93.9; 142.25; 185.*3; 193.*1; 216 (11) 1; 339.20; 347.38.
 – ἐν ὀλίγῳ καταλαβεῖν 384.12. κατ' ὀλίγον 309.108; 324.33. μετ' ὀλίγον 61.69; 119 (31) 1–2. πρὸς ὀλίγον 131.17
 ὀλιγοχρόνιος 71.21 (ζῆα)
 ὀλόκληρος 77.20; 235.*20; 236.22; 274.*38
 ὄλος 85.21; 238.27; 264.*3; 292.[15]; 330.67 (τὸν Ἰησοῦν); 332.19; 333.22; 335.46; 397.4. – ὄλος ὁ κόσμος 82.27; 162.182; 236.4; 294.1; 299.5; 334.37. – οἱ ὄλοι αἰῶνες 172.25; 224.7; 252.25; 327.18–19. – ὄλη 146.76 (ἠκτίσις); 167.44; 177.5; 198 (22) 2; 209.24; 229 (22) 2; 281 (15) 8; 302.62, 66; 305.29. – ὄλον 95.4; 96.10; 147.93; 168.65; 209.21; 220 (14) 51; 221.10; 260.30; 262.25; 395.12. ὄλα 285.22; 381 (6) 18. – τὸ ὄλον 129.54; 260.36; 37; 261.10; 262.29. τὸ ὄλον = *universum* 334.24. τὰ ὄλα = *universum* 58.10; 84.1–2; 128.46; 142.36; 147.107; 149.137; 154.6; 160.150; 166.23; 188 (19) 1; 200 (25) 20; 200 (26) 1, 3; 201.8; 214.12, 15, 19, 21; 220 (15) 8; 221.1–2; 223.14; 224.10 (Νοῦς τῶν ὄλων); 230 (23) 1; 240.29; 257.5; 260.40; 264.10; 270.2 (μῆτηρ τῶν ὄλων); 272.9; 276.12; 295.18; 296.3 (θεὸς τῶν ὄλων); 297.10; 300.23; 324.26; 330 (12) 6; 333.*19, 20; 344.13 (βασιλεὺς τῶν ὄλων); 347.33; 349.70 (θεὸς τῶν ὄλων); 381 (6) 16, 17; 381 (7) 1–2; 383.24; 384 (9) 2; 386.1; 388.48; 389.2; 393.2, 4; 394.10; 401 (23) 2. – πατήρ τῶν ὄλων 165.1; 230 (22) 10; 237.15; 238.36–37; 239.2; 248.39; 271.(7); 338 (19) 12; 390 (12); 402 (26) 3; 403.4. – ἡ ὑπὲρ τὰ ὄλα αὐθεντία (ἐξουσία) 317 (33) 3, 8; 400 (21) 3–4; 401 (21) 8–9. ὄλως 81.11; 84.10; 168.78; 181 (16) 3; 184.82; 186.*28; 217.13; 229 (21) 2; 237.14; 238.21; 241.21; 245.6; 286.8, 10; 287.3; 293.17; 331.23; 365.9; 389.20; 399.*4
 ὄλυμπιάς 65.26; 67.33; 70.47; 81.9
 ὄμαλός 66.5; 71.17
 ὄμβρος 68.17; 178.(17)
 ὀμιλέω 117.34; 234 (27) 4; 353.70; 373.8 (ταῖς ἐγκύμοσιν); 396.24
 ὀμιλητής 93.13; 407.37 et 416.19 ὀμιλητῆς θεοῦ
 ὀμιλία 367.18. – ἡ πρὸς γυναικα ὀμιλία 146.69; 161.178; 168.68–69; 310.*114–115
 ὀμιχλώδης 178.12 (Τάρταρος)
 ὄμμα 151.170, 176; 415.11 (Ταρτάρου), 13 (ἀγγέλων κολαστῶν)
 ὄμνυμι 199 (24) 1, 5, 6; 208.3; 209.5 bis, 6, 8; 230.17; 367.5, *6; 369.22
 ὀμογενής 196.16
 ὀμόδοξος 83.2
 ὀμοθυμαδόν 213.21
 ὀμοίομαι 192.101; 277.29
 ὄμοιος 73 (14) 7 (θεός); 81.6; 87.15; 222.26; 260.24; 275.52, 54; 314.3; 395.9; 417.32. ὄμοιοι 265.19; 315.*16; 409.20. – ὄμοια 64.9; 105 (12) 10; 115 (27) 7; 129.10, 11; 331.17. ὄμοιοι 368.3. – ὄμοιον 72 (11) 6; 99.10; 136 (50) 9. ὄμοια 129.13; 131.21; 212 (7) 3; 228.(19); 259.16; 336 (16) 2; 349.[8]; 358.(26); 381.13; 383.29; 393.1; 399.8. – τὸ ὄμοιον 106.11; 116.24; 117.52; 125.17. τὰ ὄμοια 68.6; 88.29; 98.4; 117.54; 176.44; 227.23; 315.9, 15; 349.9, 13; 367.4; 414.83–84.
 ὄμοίως 54.19; 62.84; 66.13; 69.25; 70.2; 71.24; 72 (13) 3; 87.17; 98.23; 100.13; 104.5; 105 (13) 4, *7; 106.6; 107.59; 108.67; 127.23; 128.30; 129 (43) 62; 129 (44) (1), 10; 186.15; 188.9; 196.15; 201.16; 202.40, 43; 203.63; 206.130; 208.179; 209.23; 221.8; 231.23, [24]; 257.*11; 268.20; 273. (13), 18; 274.40; 278.3; 283.20, 22; 297.25; 300.19; 315. (9), 13, 14; 317 (33) 5; 317 (34) 2; 318 (34) 9, 10; 319.5; 320 (37) 1, 7; 336 (16) 3; 338 (19) 5, 12; 339.2; 349.10; 355.120; 361.3; 366.15; 371.1; 373.10; 376.23; 386.8; 400 (20) 13; 400 (21) 6; 401 (22) 2; 401 (23) 2; 402 (24) (2); 402 (26) 2; 403.1; 404 (29) 3, 7; 410.18; 411.21
 ὀμοιοσχίμων 72 (12) 6
 ὀμοιότης 98.28; 115 (27) 7; 197.50; 265.25 (τοῦ ἀοράτου)
 ὀμοίωμα 184.67; 192.103; 265.2; 303.12; 355.117
 ὀμοίωσις 80.73 bis (τῷ θεῷ, Plato); 417.(30) (τύπου, H). – καθ' ὀμοίωσιν 218.21; 222.7–8; 303.9
 ὀμολογέω 54.15; 78.45; 83.14; 84.9; 139.79; 198.16; 272.16; 314.32; 317 (34) 1; 318.3; 337.14, [15]; 338 (19) 12; 339.2; 342.15; 343.17; 344.3, 5, 6; 348.47; 365; 351.24; 372.1; 374.24; 375.2; 377.29, 35; 403.*15; 404 (29) 4, 5; 410.16; 414.89. – ὀμολογουμένως 148.*113; 177.68; 224.1; 229.21; 345.2; 346.24; 384 (8) 1
 ὀμολογία 405 (29) 11 (τῶν στοιχείων)
 ὀμόνοια 306.32
 ὀμοούσιος 156.58 (τῷ Ἀνθρώπῳ); 186.27 (τῷ πατρὶ); 187.49 (τὸ τέλειον γένος); 254.10 (Δύναμις ὀμοούσιος τῇ Μονάδι);

- 290.35–36 et 391.10 (τῷ οὐκ ὄντι θεῷ); 291.61 ὁμοῦ 76 (18) 5; 106.24; 127. 8; 132.19; 142.33, 34; 143. 6; 148.114; 159.116; 189. 22; 200.14; 230.13; 261.42; 384.8; 387.20. – ὁμοῦ καὶ 88 (26) 3; 133.28; 147.100; 150.153; 192.92; 229.*10; 286.4; 288.24; 291.64; 316. 40; 326.26, 31; 346.18. – πάντα ὁμοῦ ἦν 67.3 (Anaxagoras); 240.32; 288.12. – πάντες ὁμοῦ 181.7; 182. 28; 192.95; 202.21; 217.9; 241.25; 325.11; 347.37; 389.16; 395.7
- ὁμοφρονέω 359.19
- ὁμοφροσύνη 242.6
- ὁμόφυλος 303.15 (τὰ ὁμόφυλα)
- ὁμφαλός 190.53; 194.*22; 219.36, 37, 38, 40, 41; 220. 52; 387.40
- ὁμωνυμία 287.*19
- ὁμώνυμος 287.24 (τὰ ὁμώνυμα)
- ὁμῶς 133.*19; 301.*4
- ὁμως 135.59; 282 (18) 3; 291. 70
- ὄνειδιζῶ 353.78
- ὄνειδισμός 56.63
- ὄνειδος, ὁ 352.61
- ὄνειροπομπος 228.2 (δαίμονες); 316.25
- ὄνειρος 215.36
- ὄνομα 57.11; 59.32; 64.7; 82. 32; 85.17; 105 (14) 1; 106. 20, 21, 28, 29 bis, 33; 107.35, 38, 39, 42, 46, 49, 52, 63; 108.66, 74, 81; 109.7; 129. (7) (τὸ θεοῦ ὄνομα); 138. *34; 145.59; 159.116; 169. 90, 94, 96; 177.59 (τῆς ἀληθείας); 178.19; 180. 40; 195.37; 214.16 (Sim.); 227.37; 228.6; 242.10; 256. (1); 282 (18) 4 (ὄνόματι μορφώσας), 6, 9; 283.17; 286.13; 291.64; 292.31; 298.32 (τοῦ Ἀβραάμ), 33; 316.29 (τὸ θεῖον τῆς ἐκκλησίας); 335.19 (μάταιον); 342 (7) 1, 3; 356. 143; 357.(6); 371.11; 405. (6), (7); 407.4; 408.23. – ὀνόματα 93.5, 14; 99.8; 107.62; 109 (14) 105; 109 (15) 2; 114 (27) 3; 115 (27) 6; 117.36; 129.2 (ἀγαθοποιά); 136 (50) 7, 11; 137.3; 138.48; 141.*20; 142.27 (τὰ δύο ἀθάνατα ὀνόματα), 37; 173 (11) 6; 176. *44; 177.62; 181 (15) 3, *9; 200.15; 201.14, 17; 206. 141; 212 (7) 3; 228.19; 229. 13; 236.13; 239.12, 18; 255. 14; 282 (18) 6; 286.40; 287. 15, 17; 287.*18; 331.20 (τὰ δύο ἀθάνατα ὀνόματα); 352.50; 374.16; 384.10; 394.14; 406.18; 407.15; 411.*25 (ὀνόμασιν ἐσήμηνεν ὁ θεός). (Marc.) ὄνομα 260.25, 26, 30; 261.3, 14; 262.25; 263 (45) 2 (= Λόγος), 3 (= Χριστὸς Ἰησοῦς), 8, 10 (= Ἰησοῦς); 266.18; 269. 16 (τὸ τοῦ Σωτῆρος ἔρητον ὄνομα); 270 (49) (25) (τὸ ἐν τῷ Χριστῷ ἄρρητον ὄνομα); 270 (50) 9; 272.20. – ὀνόματα 261.1 (τῶν στοιχείων); 268.7. – (Noetus et Callistus) ὀνόματι μεν πατῆρ καὶ υἱός, οὐσία δὲ ἓν 348.62; 353.81; 403.16–17, 19–20. – (Elch.) ἐν ὀνόματι τοῦ θεοῦ 360.5, 6; 361.(19), 34. – οἱ ἐπ' ὀνόματος ὄντες 71.5. – Ὄνομα (Sim.) 138.50; 217 (12) 7; 218 (13) 11; 229.22; 389.14
- ὀνομάζω 54.1 (οἱ παρ' Ἑβραίων ὀνομασμένοι); 79. 59; 83.18; 84.18; 87.13, 20; 136 (49) 16; 136 (50) 9 (τὰ ἐν Ἄιδου ὀνομαζόμενα εἶδωλα); 144.17 (οὕτως ὀνομασμένοι), 32; 161. 180(?); 165.17 (ὅπου ὁ πατὴρ ὀνομάζεται); 173 (11) 1; 223.18; 225.*21; 254.7, 11; 260.37, 38; 261.2, 14, 15; 263.4; 269.10 (τὰ μετὰ πίστεως ὀνομαζόμενα); 271 (50) 14 (Α καὶ Ω); 276.6; 282 (18) *5; 286.11, 13, 14; 287 (20) 18; 287 (21) 3; 296.31; 318 (34) 6; 320 (38) 6; 340.*19; 371.12; 372.6; 390.5; 395.31; 399. 6; 403.*11, 17, 21; 407 (30) 37; 409.12; 412.43
- ὄξος 121.7, 8, 12; 122.29; 126 (40) 3
- ὄξύς 110.20, 22; 111 (18) 2; 113 (21) 2, 8; 113 (22) 3; 114 (25) 2, 3; 114 (26) 1. – ὄξύτερος 124 (36) 7; 169.100 (πνεῦμα). ὄξύτατος 169. 97 (φορά)
- ὄπισθεν 131.19
- ὄπισω: εἰς τὰ ὄπισω 133.22; 134.38, 50. – τὰ ὄπισω μέρη 316.42–43
- ὄπλον 365 (20) 5
- ὄποι 195.*44; 352.*11; 393. *50
- ὄπός 116.24; 118 (29) 4
- ὄπου 154.9; 164.237, 239; 165.17; 182.27; 197.38; 221.10, 13; 293.30; 301.51; 361.25; 393.[48]
- ὄπτῶ 121.18
- ὄπῶρα 207.170
- ὄπως 172.*22
- ὄραμα 259.11
- ὄρασις 112 (20) 1 (ὄρασει καλῆ). – 220.3, 9, 10; 232.13
- ὄρατός 255.30. – ὁ θεός ὄρατός 345.22; 348.(50); 402 (26) 4; 403.7. – ὄρατά 215. *30; 216 (11) 2; 216 (12) (1); 345.24; 389.9
- ὄράω: ὄρῶ 54.10; 130 (45) 3. ὄρᾶ 86.71. ὄρῶμεν 130 (45) 4; 289.7; 328.27. ὄρῶσι 88.34. ὄρᾶται 86.9; 187.(44); 348.49, (50); 403. 7 bis. ὄρα 262 (44) 5. ὄρατε 262 (43) *25; 356.135. ὄραν 54.24; 117.34; 323.2, *21; 371.4. ὄρων 56.63; 328.(27); 396.17; 413.72. ὄρωντες 55.31; 280 (13) [1]; 348.65; 377.29; 413. 60. ὄρώμενος 134.31, (33); 184.68; 185.83, 90; 267.7; 329.60; 403.21. – ἑώρα

- 243.25. *ἔωρακε* 160.134.
ἔωρακέναι 160.34; 259.12.
ἔωρακότες 124 (36) 7. *τὰ*
ὄραθέντα 221.17; 315.*5.
 – *εἶδεν* 57.*12; 158.102;
 184.58; 199.2; 204.81 bis;
 209.10; 232.18. *εἶδον* 238.
 35. *ἴδης* 262 (44) 3. *ἴδη* 131.
 16. *ἴδωμεν* 99.15; 143.6;
 188 (19) 1; 198 (22) 5; 210.
 7; 229.23; 278.15; 286.3;
 290.33; 314.40; 321.29;
 335.18. *ἴδομεν* 61.69.
ἴδωσι 54.17; 123.19. – *ἰδοῦ*
 360.(9); 361.28. *ἰδέτω* 170.
 114. – *ἰδεῖν* 133.18; 135
 (49) 74; 135 (50) 2; 185.84;
 189.31; 232.21; 327.19;
 329.65. *ἰδῶν* 199.4; 201.9;
 205.102; 228.7; 239.1; 293.
 27; 336.7; 351.15. *ἰδόντες*
 124 (36) 7; 127.6. *ἰδοῦσα*
 225.23; 329.62. – *ἴψεται*
 121.3; 170.116; 184.76.
ὀφθῆναι 248.13. *ὀφθείεις*
 296.34
- ὀργανικός* 285.26; 293.1;
 294.8
- ὄργανον* 117.38, 40, 44 bis;
 126 (41) 4; 133.4 (μουσι-
 κόν); 232.16 (γλώσσεως);
 346.17. – *ὄργανα* 117.46;
 305.13, 15, 30; 345.4
- ὀργάω* 191.*69 (ἡ φύσις);
 388.47 (ὁ κόσμος)
- ὀργή* 87.28; 212 (6) 7; 367.3
- ὄργια* 55.32 (ἄρρητα); 143.8
 (τῶν ἐθνῶν); 148.114
 (θεῶν); 194.*27 et 195.40
 (τὰ τῆς Μεγάλης); 212 (6)
 6 (ἀπόρρητα), 7
- ὀργιασμός* 144.20
- ὀργίζομαι* 207.161; 335.8;
 394.25
- ὀργίλος* 112 (19) 6; 113 (23)
 5; 114 (24) [5], 6; 114 (26) 3.
 – *ὀργίλη* (ἀρχή) 200 (26) 5;
 393.6
- ὀρέγομαι* 87.15; 145.49, 56;
 165.20; 212 (7) 8; 290.44;
 299.11; 300.21; 392.15
- ὄρεξις* 180.52
- ὄρθιος* 124 (37) 6
- ὄρθος* 55.38 (λόγος); 112
 (20) 2; 280.*18; 362.5
 (γυναῖκες). – *ὄρθως* 55.35
 (οἱ ὄρθως πεπιστευκό-
 τες); 402 (25) 4. *οὐκ ὄρθως*
 214.11; 353.72
- ὀρίζω* 74.*2; 76 (18) *6; 94.
 14, 21; 95.6; 96.12; 107.45;
 283.22; 304.7; 352.63; 358.
 17, [21]; 398 (19) 2; 402
 (25) 7. – (H) νόμος ὑπὸ θε-
 οῦ ὠρίζετο 412.44, 45, 46,
 48, 50. – ὠρισμένος 64.5
 (γένεσις καὶ φθορά); 74.
 *5 (τὸ πλῆθος); 77.28 (θε-
 οῦ); 78.46 et 47 (ψυχαί, Pla-
 το); 83.14 (ψυχαί, Στοα);
 181 (16) 3 (μοῖρα); 399.19
 (τὰ ὑπὸ τοῦ Δημιουργοῦ
 ὠρισμένα). – τὸ ὀρισθῆν
 370.2. – ὁ ὀρίζων (sc. κύ-
 κλος) 97.8; 132.11–12
- ὀρρίζω* 208.2; 368.11
- ὄρκος* 54.19, 20; 198.8, 15
 (φρικτοῦ); 208.1, 3; 209.6,
 9; 230.16; 367.5; 368.11
 (φρικτοῦ); 369.1, 3
- ὀρμάω* 56.50; 68.11; 71.8;
 141.7; 198.14; 280 (13) (2);
 204.2; 342 (6) 7; 351.14, 31;
 363.22; 366.15; 388.47. –
ὀρμάομαι 56.58; 342.*9
- ὀρμή* 133.25; 150.155; 158.
 87; 190.68; 191.69
- ὄρνεον* 131.13
- ὄρνις* 131.16, 18; 136.4; 213.
 9, 12, 14; 288.19; 290.52;
 291.53, 54. – τὸς ὄρνεις
 131.20; 213.8. τὸς ὄρνι-
 θας 213.6. – Cf. *ὄρνις
 ὄρος 69.(35) (ἐν τῇ σελήνῃ);
 74.16; 265.3; 280.6 (τὸ
 Σειρήνων); 299.12; 363.3
 (Σινᾶ); 406.32 (Αραράδ)
- ὄρος* = *limes* 150.146. –
 = *regula* 377.38. – = *defi-
 nitio* 83.2; 283.21, 23; 285.
 24, 25, 30; 349.4; 354.104;
 380 (5) 4 (ὁ τῆς ἀληθείας,
 H), 9 (ἀληθείης, H). – *ὄρος
 (Val.) 241.24, 26; 242.31,
 39; 248.39; 252.26, [26],
 28; 254. 42; 390.8, 11. –
 (Marc.) 276.16
- ὀροφῆ* 124 (37) 2; 408.*4
ὀροφος 123.2; 124 (37) 1;
 125 (37) 22, 25; 125 (38) 2
- ὀρυκτός* 118.66 (ἄλες)
- ὀρύσσω* 370.11. – *ὀρυγῆναι*
 228.16
- ὀρχέομαι* 131.17
- ὄρχησις* 131.*22; 136 (50) 5
ὄρχηστής 114 (26) 5; 131.21
- ὄσιος* 80.73; 149.135 bis. –
ὄσιως 376.19
- ὀσμάομαι* 196.(9)
- ὀσμή* 61.66 (ἀνθρωπίνου
 γόνου); 197.48; 221.10
 (εὐωδίας); 292 (22) 77 (τοῦ
 Ἁγίου πνεύματος). – *ὀσμή*
θυμιαμάτων 196.8, 11;
 387.18. – *ὀσμή* μύρου ἢ θυ-
 μιμάτου 188.13; 386.12. –
ὀσμή μύρου 291.70, 71. –
ὀσμή υἰότητος 291.74; 292
 (23) 8; 392.25. – *ὀσμαί* 232.
 22; 326.50
- ὄστον* 219.45 (τὸ πλατύ)
- ὄστράκινος* 119 (31) 7
 (στάμνος); 153.202 (πλάσ-
 μα); 170.126 (φακός)
- ὄσφρησις* 169.97; 196.10;
 220.3; 221.9, 12; 232.13, 22
- ὄσφυς* 139.71
- ὄτε* 260.20; 293.26; 294.24,
 26; 362.[18]; 409.5; 411.
 24; 412.36, *56. – *ὄτε* μὲν
 ... *ὄτε* δέ 258.3–4. – *ὄταν*
 159.130; 299.1; 417.23
- οὐδέπω* 76.11; 319 (35) 12;
 368.*7
- οὐκέτι* 54.20; 79.58; 135.7;
 183.*35; 204.92; 205.(110);
 239.5; 316.39; 361.31; 413.
 70, *72; 416.*20
- οὐλόμενος*: νεῖκος οὐλό-
 μενον (Empedocles) 306.
 35; 383.22
- οὐπω* 377.*33
- οὐράνιος* 60.56 et 57
 (δαίμων); 124.22 (οὐρα-
 νίη Βομβώ); 135.66 (φυ-
 τά); 158.107 (πύλη); 193.
 112 (ἔνδυμα); 392.35
 (κτίσις). – τὰ οὐράνια 184.
 80; 382.17
- οὐρανός* 57.10, 11; 68.6; 70.
 13; 74.10; 94.13; 96.18; 97.

- 37; 105 (12) 5; 123.5; 130 (46) *7; 131 (46) 22; 131 (47) 1; 132.*10,23; 135.68, 74; 136 (49) 16; 136 (50) 10; 142.27 (πολίτα οὐρανοῦ); 156.55; 159.131; 162.184; 168.72, 75; 175.15; 181.8; 184.67, 77, 78; 185.83, 86; 190.*51, 52, 55, 56, *58, *60,62; 203.51; 204.71,75; 208.181, 182; 217.2, 4, 7; 218.2, 6; 224.5; 276.13, 17; 284.9, (11); 292.8-9 (ὑπεράνω τοῦ οὐρανοῦ); 326.*34, 41; 328.24; 360.9; 361.29; 387.40, 42; 396.19; 408.3. - ἐξ οὐρανοῦ 125. 167; 213.5. ἐκ τῶν οὐρανῶν 277.28. - ὁ πρῶτος - ὁ ἕβ-δομος οὐρανός 267.11-14. ὁ τρίτος οὐρανός 159. 133-160.134. ὁ ὄγδοος οὐρανός 276.6. τριακό-σιοι ἐξήκοντα πέντε οὐ-ρανοί 298.31. - ἡ πύλη τοῦ οὐρανοῦ 158.108-159. 109; 164.236. ἡ πύλη τῶν οὐρανῶν 159.127. οὐρανοί 64.3, 8; 169.86-87 (= χιτῶνες); 268.25; 276.5; 337.18. - ἐν (τοῖς) οὐρανοῖς 144.33; 197.27; 246.16. - ὁ πατήρ ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς 186.27-28, 31. - ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν 147.101-102; 156.46, 47; 160.145, 147-148, 149; 166.29; 329.50; 416.17-18
- οὐρον 116.23
οὐς 117.37, 38, 44, 48; 119 (30) 7; 259.*19; 280.13; 316.43
- οὐσία 60.59; 81.3 bis, 5; 85.6; 90.42; 127.6; 139.58; 146. 72 (αἰωνία); 147.91 (ἀσχημάτιστος); 149.127 (τοῦ πνεύματος); 152.194; 158.87 (ὕγρα); 168.77 (ἡ ὑγρα); 220.53 (τοῦ πνεύματος); 231.5 (τῶν νοητῶν καὶ τῶν αἰσθη-τῶν), 6, 9; 232.12 (τῶν θεῶν); 233.9 (= ὁ κόσ-μος), 13 (τοῦ κόσμου); 238.19 (μία καὶ ἄζυγος); 23; 240.33, 34, 35 (ἄμορφος); 245.3 (τῶν δαι-μόνων); 247.27 (διαβο-λική); 249.22 (τοῦ Ἰησοῦ); 279.24; 282 (18) 4, 8; 283. 13, 23, 28; 284 (18) 37; 284 (19) 1, 2, 4; 285.13 (ὑπερ-κόσμιος); 287.1; 289.*7 (πατρική); 321.13 (τοῦ παντός), 21; 327.3 (= σκό-τος); 334.35; 335.48; 336. 10; 376.7 (ὑποκειμένη σύγχρονος); 400.11 (τοῦ κόσμου); 411.21 (ὕγρα), 34 (οὐσία θεοῦ = ὁ Λό-γος); 414.83. - Περι τῆς τοῦ παντός οὐσίας (H) 409.17. - ἡ πνευματικὴ οὐ-σία 187.55-56; 248.(10). ἡ ψυχικὴ οὐσία 243.(30), 32-33; 244.38; 245.1; 247.20. ἡ ὑλικὴ οὐσία 245.(2); 247. 21. - ἡ τριχῆ διηρημένη οὐσία (Aristoteles) 281 (15) 1; 282 (18) 1; 284.35. - ἡ πέμπτη οὐσία (Aristot.) 284.11, 13 bis; 285.19. - κατ' οὐσίαν 59.31; 79.62; 138.34; 189.39; 191.88; 388.(59). - οὐσία 145.42; 217.11; 389.18; 403.17, 20. - οὐσίαι 142.35 (ἴδιαι); 169.108; 188.9; 190.47; 243.29 (ὑποσταταί); 257. 13 (ὕγραί); 288.22; 289.12; 384.8 (αἱ τρεῖς); 386.8; 409.15; 410.12-13 (αἱ πρῶται); 411.28. οὐσία = *bona, pecunia* 203.47 (= προίξ); 236.22; 356.135
- ὀφείλω 164.233
- ὀφθαλμός 55.38 (οὐκ ὀφ-θαλμῶ νυστάζομεν); 110 (15) 20; 110 (16) 2; 111 (17) 2; 111 (18) 2; 112 (19) 3; 112 (20) 1; 113 (21) 2; 113 (22) 2; 113 (24) 2; 114 (25) 2; 124 (36) 2; 169.93; 178.8 (οἱ δώδεκα ὀφθαλμοὶ τῆς ἐντολῆς = πηγαί); 187. *43; 189.31; 199.1; 204.81; 209.9; 232.18; 323.2, 6; 330 (11) 6; 387.30
- ὀφθαλμοφανῶς 87.22 (φαί-νεσθαι)
- ὄφις 131.8 (= ὁ Δράκων); 173 (11) [7], 7; 212 (6) 1. - (Naas.) 141.14, 17 (= νάας); 168.72 (= νά-ας), 77 (= ἡ ὑγρὰ οὐσία); 384 (9) 1. - (Per.) ὁ ὄφις 183.35 (ὁ ἀληθινός, ὁ τέ-λειος), 39 (ὁ τέλειος, ὁ πλήρης τῶν πληρῶν), 42 (= ἡ δύναμις), 43, 46 (ὁ κα-θολικός, = ὁ σοφὸς τῆς Εὐας λόγος); 184.(62) (ὁ τέλειος), 64, 65, 77; 185 (16) 92 (ὁ ἀτελής), 94 (ὁ τέ-λειος); 185 (17) 8 (= ὁ υἱός, ὁ Λόγος); 186.38 (= ὁ υἱός); 187.48. - οἱ ὄφεις τῆς ἐρήμου 183.32, 40, 44 (= οἱ θεοὶ τῆς ἀπωλείας); 184.*61. - (Seth.) 192.*93, 94 (= ὁ ἄνεμος), 98, 101, 104 (ὁ πρωτότοκος τοῦ ὕδατος); 193.7; 194.*22; 388.46, 60. - Cf. Ὅφις
- ὄφλημα 316.41
- ὄφρυς 110 (15) 20; 110 (16) 2; 111 (17) 3; 113 (21) 2; 113 (22) 3; 113 (23) 1; 113 (24) 2; 114 (25) (2), [7]
- ὄχομαι 66.13 (ἡ γῆ ἐπ' ἄερος); 69.43 (ἡ γῆ); 253. 33 (πάντα ὀχοῦμενα πνεύ-ματι)
- ὄχετός 219.38, 39, 44; 220.2
- ὄχημα 83.6; 305.23 (τρο-φής)
- ὄχλος; ὄχλοι 355.123, 124
- ὄψις 66.5; 112 (20) 3 (ὄψει καλῆ); 190.53. - (Doc.) τὸ φῶς τῆς ὄψεως 328.23, 26, 30. τὰ βλέφαρα τῆς ὄψεως 328.25, 27. - αἱ ὄψεις = ὀφθαλμοὶ 123.19; 226.12

Π

παθητός 224.3 (Σίμων); 330 (12) 7 (ὁ υἱός τοῦ Ἀνθρώπου, Mon.); 350.18

- (εἰς θεὸς Χριστὸς Ἰησοῦς, Callistus). – τὰ παθητὰ 381.15; 383.32
- πάθος 145.41 (μένειν ἐπὶ πάθους ἐνός); 213 (9) 3; 234.9 (ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ πάθει). – τὸ πάθος = *passio Christi* 266.9; 273.15 (τὸ ἐπίσημον); 302.65; 337.16; 338.17; 348.67; 399.16; 401.11; 403.*10; 414.87. – τὰ πάθη 205.110; 234 (26) 4, 6, 14 et 15 (= Ἐριννύες); 245.51 (= ἡ ὕλη, Val.); 251.*21 (τῆς ψυχῆς, Val.); 315.12; 416.20, 21. – τὰ πάθη τῆς Σοφίας (Val.) 243.17, 21, 23 (τὰ πρῶτα τέσσαρα), 24, 26, 29; 244.36; 251.19. – (Mon.) τὰ πάθη τὰ κατὰ τὴν Αἴγυπτον 333.11 et 397.(20). τὰ δέκα πάθη 333.12; 397.20 (τοῦ κόσμου); 398.22
- παιγνιάδης 112 (20) 5
- παιδάριον 207.152 (δυωδεκαετές, ὁ Ἰησοῦς)
- παιδεία 58.12; 317 (33) 1
- παιδραστής 110.27; 112 (20) 7; 113 (23) 4; 114 (24) 6
- παιδεύω 134.36. – οἱ πεπαιδευμένοι 113 (23) 3
- παιδικὰ 205.*113
- παιδίον 61.71; 118.64; 147.104 et 108 (ἐπὶ τὰ ἐτών); 188.7; 220.4 (τὸ ἐν τῷ παραδείσῳ πλασσομένον); 221.16 (τὸ πεπλασμένον); 289.6 (νεογενές); 386.6
- παιδοποιέω 208.177
- παίζω 120.7 bis; 125.18; 212 (7) 4
- παῖς 115 (28) 2, (9); 116.13; 117.34, 38, 39, 41, 49; 120.17 (παῖν, = Ἀσκληπιόν); 147.106 (ἐπὶ τὰ ἐτών); 155.33; 158.103; 165.5 (ἄρρητος); 259.12 (νήπιος, = ὁ Λόγος, Val.); 286.1; 325.17 et 328.31 (ὁ μονογενής, Doc.); 344.12 (= τὸ πᾶν), 13, 14; 405.6 (τοῦ Ἰακώβ); 412.51–52 (ὁ πρωτόγονος πατρὸς παῖς, = ὁ Λόγος).
- παῖδες 77.29 (Οὐρανοῦ καὶ Γῆς); 195 (12) 4 (γιγάντων); 126 (41) 5; 154.11 (τοῦ Μωσέως); 200.15 (Ἡρακλέους); 229 (22) 4 (νεοί, = οἱ Ἕλληνες); 345.27; 364.15; 407.6 (τοῦ Νῶε), 10 (οἱ ἑβδομήκοντα δύο), 12 (τοῦ Χάμ). – ἐκ παίδων 109.4
- πάλαι 54.5; 74.20; 120.17; 229.10; 263 (45) *8; 330 (11) *7; 376.12
- παλιογράφος 141.9
- παλαιός 194.19 (θεολόγος); 229 (22) 3 (λόγος); 414.74–75 et 417.29 (ὁ παλαιὸς ἄνθρωπος = Ἀδάμ, Η). – οἱ παλαιοὶ 141.10. – παλαιότερος 56.55
- παλαιῶν 334.25; 365 (20) 8
- παλαίω 108.87
- πάλιν 57 (1) 4; 74.22; 78.48; 106.31; 107.39, 55; 108.70, 77, 80, 85, (91); 109.92, 94; 116.18; 118.66, 68; 121.18; 128.27, 44, 47, 53; 139.64; 153.220; 158.88; 159.124, 129; 160.144, 148; 186.39; 187.48; 193.8; 198.12; 206.127; 207.150; 230 (23) 8; 232.30; 234.6, 10, 12; 236.15; 241.22; 246.8; 251.20; 255.13; 257.*1; 258 (40) 20; 258 (41) 11; 261.15; 263.5; 268 (48) 24; 268 (49) 4; 270.6; 273.12; 274.27; 276.17; 288.14; 294.14; 306.53; 321.22; 328.24; 351.29; 360.15 bis; 361.(33); 362.17; 366.4, 11, [12], 14; 377.42; 390.9; 392.(36). – αὐτὸ πάλιν 145.*36; 232.19; 237 (28) *16; 273.11; 349.9
- παλινδρομέω 130 (46) 5; 417.27
- παλινφθία 213.21; 226.13
- παλίρροια 153.213
- παλλακὴ 352.47
- παμμεγέθης 323.*19 (ὁ θεός)
- παμπούκιλος 185.1 (σοφία)
- παμφάγος 215.39 (ἡ τοῦ πυρὸς φλόξ); 244.44 (πῦρ)
- παναγίως 325.16
- παναρέτως 325.16
- πανδοχεῖον 247.28 (ψυχῆς)
- πανούργημα 213.15
- πανούργημα 123.1, 10; 258.12; 259.19; 358.23
- πανουργία 79.66; 99.15; 105 (13) *12; 131.23; 349.14
- πανούργος 126 (42) 9; 256.9; 349.1; 353.75. – πανούργως 280.7
- πάνσοφος 109.11 (Ἕλληνες); 195.46 (Σηθιανοί); 389.1 (Σίμων)
- πανσπερμία (Bas.) 289.26; 292 (22) 83; 293.20, 26; 294 (24) 14, 19, 22; 294 (25) 2; 392.(30), 36. – ἡ πανσπερμία τοῦ κόσμου 288.18, (24). – ἡ πανσπερμία τοῦ σωροῦ 292 (23) 10. – ὁ τῆς πανσπερμίας σωρὸς 302.*62–63; 392.20, 25
- παντάπασι 188 (18) 3; 237.11; 285.32; 291.68; 313.22
- πανταχῆ 155.15; 189.19, 20; 328.26; 387.(18) bis. – πάντοτε (πάντα) πανταχῆ 162.191
- παντελῶς 85.23; 122 (33) 30; 122 (34) 9; 133.4; 137.17; 189.26; 224.33; 323.13; 334.24
- πάντη 73 (14) 7; 198 (23) 1; 236.12
- παντοδαπός 411.22 (ζῶα)
- παντοῖος 174.26 (δυνάμεις); 178.19 (ὑδάτα); 386.*23 (δυνάμεις). – παντοῖως 109.103
- πάντοτε 145.41; 162.191 ((πάντα) πανταχῆ); 367.19
- πάντως 77.14, 31; 83.9, 10; 105 (12) *9; 408.*25
- πάνυ 119 (31) 6; 121.11; 126 (42) 8; 141.1; 142.1; 145.40; 146.68; 160.142; 162.197; 163.204; 168.67; 213 (8) 2, 7; 285.(27), [28]; 289.11; 296.34; 298.30; 332.14; 382.59; 367.8
- παραβαίνω 353.*79 (τὴν πρώτην πίστιν)
- παραβάλλω 115 (27) 4

- παραβολή 197.30; 355.115; 399.8
 παράγω 350.*16
 παραγγέλλω 60.61; 123.18; 168.68; 205.106
 παραγίνομαι 121.3; 226.17; 275.55; 303.19; 352.59; 377.29; 396.27
 παράδειγμα 61.67; 77.17; 83.5; 131.13; 187.59; 196.13; 281 (15) 8; 326.24; 384 (8) 2 (τὰ τῆς ἀληθείας, Η); 411.30 (τὸ τοῦ Λόγου, Η). – (Plato) 76 (19) 1, 7 (= διάνοια τοῦ θεοῦ); 383.34, 35 (= νοῦς τοῦ θεοῦ). – παραδείγματα τῶν ἰδεῶν 136.17
 παραδειγματισμός 210.4
 παράδεισος (Naas.) 160.134; 168.84; 169.87 (= ὁ μέγρι τῆς κεφαλῆς Ἄνθρωπος); 170.114 (τις σύμφυτος). – (Seth.) 193.6 – (Iust.) 202.22 (= οἱ ἄγγελοι), 23, 24, 25, 31; 205.105 bis (= οἱ ἄγγελοι), 107; 394.(16). – (Sim.) 219.18–19, 36; 220 (14) 49; 220 (15) 4. ὁ παράδεισος = ἡ μήτρα 219.19, 32, 34 bis
 παραδέχομαι 80.83; 157.67; 160.143
 παραδίδωμι 54.14 (μυστήρια), 18 (τὸ τέλειον τῶν κακῶν), 20; 55.33 (ὄργια); 108.90; 109.4; 126 (42) 4 (τὰ δοκούμενα); 137.5; 140.5 (τὰ μυστικά); 142.1 et 384.12 (ὁ Ἰάκωβος τῆ Μαριάμμη, Naas.); 147.103 (ἐν τῷ κατὰ Θωμᾶν εὐαγγελίῳ); 156.52 (ἐν τοῖς μυστηρίοις); 187.60 (μυστήρια); 194.24 (ὄργια); 198.7–8 (τὸ τέλειον μυστήριον), 16 (τὰ μυστήρια); 215.42–43 (τὸ ἄχυρον τῷ πυρί); 259.6 (ἐν τῷ πρώτῳ λουτρῷ); 278.12 (Χριστός); 351.20; 357.6 (τὴν βίβλον, Elch.); 360.2 (τὸ δευτερον βάπτισμα, Elch.), 13 (μυστήρια); 362.2 (τὰ μυστήρια εἰς πολ- λούς); 383.24; 405.4 (τὸν λόγον). – τὸν παραδόντα τετρακτύν (Pyth.) 231.18. – τὰ κεκρυμμένα τῆς ἀγίας ὁδοῦ παραδώσω (Naas.) 172.29. – τὸ ἐν ἐκκλησίᾳ παραδοθὲν ἅγιον πνεῦμα (H) 55.34. – τὰ τῆ ἐκκλησίᾳ ὑπὸ τῶν ἀποστόλων παραδεδομένα 338 (18) 11–12. – τὸν ἐαυτῷ τὸ πνεῦμα παρα- δόντα (Noetus) 348.67–68
 παράδοξος 95.48 (οὐ παρά- δοξον); 131.18 (θέα). – τὸ παράδοξον τῆς θέας 124 (36) 2
 παράδοσις 356.141 (φυλάσ- σειν); 374.17 (ἡ ἀρχαία). – παραδόσεις 368.1 (ποιεῖσθαί τι); 402 (25) *7 (παρὰ τὰς παραδόσεις ὀρίζειν)
 παραθαρρύνω 99 (7) 3
 παράθεσις 189.42, [44]; 229.9
 παραθήκη 350.5; 351.26
 παράθυρος 220.47 (διὰ τῶν παραθύρων)
 παραινέω 349.11
 παραιτέομαι 54.1; 312.19; 313.22
 παρακάθηναι 296.2; 297.8
 παρακαλέω 88 (26) 7; 310.112; 313.15; 351.23
 παράκειμαι 133.14; 185.94; 197.44; 400.10
 παράκλητος: τὸ παράκλη- τον πνεῦμα 338.3–4. – Πα- ράκλητος (Val.) 239.18
 παρακοή 336 (16) 5; 413.67
 παρακολουθεῖω 79.65; 117.32; 183.42 (ἡ δύναμις τῷ Μωσεῖ); 229 (22) 6; 409.11 (οὐ παρακολουθεῖ); 417.22 (ὅσα παρακολουθεῖ θεῷ)
 παρακολούθησις 81.97
 παραλαμβάνω 54.21 (τὰ μυστήρια); 55.44 (ἡ Ἀλή-θεια); 123.17; 128.31; 150.149 (τὸ μυστικόν); 229.10; 259.4; 306.50; 357.5; 376.13 (τὸν νόμον); 402 (25) *5. – τὰς ἀρχὰς παραλαμ- βάνειν 212 (6) 1; 372.10; 373 (27) *12
 παραλείπω 98.29; 99.[11]; 108.*74; 130 (45) 2; 137.5; 188 (19) 4; 215.30, 31; 288.1; 301.35; 321.28; 331.19; 363.16; 386.(4); 406.*19
 παραλιμπάνω 108.75
 παραλλαγή 74.3
 παραμένω 61.76; 258.10; 259.20; 366.1; 376.*9 (πνεῦμα ... πρὸς δόξαν θεῷ ἀεὶ παραμένον)
 παραμονή 258.21
 παραμόνω 376.20
 παραμύθια 241.12
 παραμύθιον 198.10
 παρανοίγνυμι 159.132
 παρανομία 205.110, 111
 παράνομος 205.112, 114
 παράξενος 130 (46) 12 (θαῦ-μα); 280.*7 (θηρία)
 παραπέμπομαι 105 (13) 10; 304.2
 παραπλάσσω 119.13
 παραπλέω 280 (13) 2, 9, 12
 παραπλήσιος 64.10 (σχῆμα τῆς γῆς κίονι λίθῳ πα- ραπλ.); 65.21 (ἄνθρωπος ἰχθύι παραπλ.); 72 (12) 6 (σώματα, παραπλ. τὰς μορφάς); 119 (32) 3; 213 (9) 3; 218.18; 291.*74 (δύ- ναμις μύρω παραπλ.). – (σχῆμα) μήτρα πα- ραπλήσιον (Seth.) 190.52, 57, 60–61; 387.*40; 42. – ἄνεμος σύρματι ὄφως παραπλήσιος 192.93; 388.46. – τὸ παραπλήσιον 122.11. τὰ τούτοις πα- ραπλήσια 196.1; 233.14; 283.30; 333.6–7; 335 (15) 3; 397.16. – παραπλήσιος 157.70; 190.46; 241.3; 294.20; 297.21; 300.21; 335 (14) 43; 336 (16) 4; 398 (18) 1
 παραποιέω παραπεποιη- μένα βιβλία 199.18
 παρασιωπάω 376.2
 παρασκευάζω 121.19; 131.19; 365 (20) 6; 370.8

- παρασκευή 266.10 (= ἡ ἕκτη τῶν ἡμερῶν)
 παράταγμα 203.63 (τῶν ἀγγέλων)
 παρατάσσω 177.1. – παρατάσσομαι 132.1; 185.88. – παρατεταγμένος 87.26; 219.38
 παρατηρέω 112 (20) 6; 129.3
 παρατήρησις 99 (7) 10
 παρατηρητής 112 (20) 6
 παρατιθημι 71.4; 75 (17) *1; 93.9; 117.36, 38, 44; 118 (30) *2; 141.10; 151.*175; 170.1; 171.4; 198.9; 207.165; 208.180; 210.4; 278 (55) 7; 335.13; 343.3; 359.34; 368.3; 378.6
 παρατυγχάνω 198.11
 παραυξάνομαι 289.*8
 παραύξησις 275.50
 παραυτίκα 263.4
 παραφράζω 126 (42) 4
 Παράφρασις Σήθ 198 (22) 3
 παραφυσάς 224.7 (τῶν ὄλων αἰώνων)
 παραφυλάσσω 135.71; 371.8
 παραρηγμα 204.79; 303.8
 παραρῥίω 257.15
 παραρῥεώ 203.60
 παρεγκεφαλῆς 139.*65, 67, 72, 76; 187.53 et 56 (= ὁ υἱός, Per.)
 παρεδρεύω 168.63
 πάρεδρος 228.4; 316.25
 πάρεμι 82.21; 105 (12) 6; 117.*46, 52, 55; 120.(27); 145.52; 183.56; 315.20; 365 (20) 2, 8; 409.6; 410.17. – *de adventu Christi*: παρεσόμενος 376.24; 377.27. παρών 377.28; 413.73; 414.78. ὁ οὐπω παρών 377.*33. – οἱ παρόντες 116.11, 12, 27; 117.42; 121.3; 125.23; 257.8; 258.22; 378.9; 412.56. – τὸ παρὸν 110.25; 114 (24) 4; 123.3. ἐπὶ τοῦ παρόντος 266.3
 παρεισάγω 88 (25) 8; 187.59; 289.(11); 304.4; 387.29; 404 (29) 1
 παρεισδύω 197.28
 παρεμφαίνω 199.19
 παρέξ (cum accus.) 362.*12
 παρέρχομαι 116.(10), 27; 263.5; 340.23; 359.17; 371.6. – ἵνα τὸ συνειδὸς μὴ παρέλθῃ 372.24
 παρέχω 55.42 (ὅσα παρέχει τὸ ἅγιον πνεῦμα); 78.48 (πειραν); 79.72; 84.15 (πράγματα θεός, Ericurus); 116.30; 121.10; 125.8, *22; 137.8 (τὰς ἀρχάς); 197.48; 227.30 (σωτηρίαν); 249.23 (τὴν οὐσίαν τοῦ Ἰησοῦ); 256.8, 10, 13; 257.12; 324.40 (διαφορὰν δυνάμεως); 368.15 (τὸ πιστόν); 378.10; 396.14 (αἰτίαν); 414.90 (ὁ τῷ Λόγῳ παρέσχε θεός); 417.23 (σοὶ θεός)
 παρθενικός 113 (22) 1 (προσώπῳ); 164.240 (πνεῦμα)
 παρθένος (Naas.) 164.241. – (Seth.) 192.106, 108. – (Iust.) = μιξοπάρθενος 200 (25) 11; 200 (26) 6; 394.9. – Μαρία ἡ παρθένος 248.13–14 (Val.); 271.5 (Marc.); 329.43 (Doc.); 353.84 (Callistus); 401 (23) 6 (Theodotus Byz.). – ἕκ παρθένου (Theodot. Byz.) 318 (35) 6; 401 (23) 5. – (Doc.) 325.12; 395.8. – (Hermogenes) 337.15. – (Noetus) 348.(58), 63; 403.8. – (Elch.) 359.5; 404.8. – (H) 414.74. – μὴ ἕκ παρθένου (Cerinthus) 317 (33) 4; 400 (21) 4–5. – οὐκ ἕκ παρθένου (Apelles) 321.11–12; 400 (20) 9–10. – (Iudaei) 377.36–37
 παρίστημι 56.*68; 204.90; 384 (8) 5. – παρίσταμαι 116.12; 257.2; 260.24; 358.24; 412.55
 παροικέω 405 (30) 13
 παροίχομαι: τὰ παρωχημένα 413.57
 παρουσία 316.38. – ἡ παρουσία Χριστοῦ 376.25; 377.26
 παρρησιαίτερον (adv.) 259.1
 παρωδέω 209.*23
 πᾶς: τὸ πᾶν = *summa* 231 (23) 24–25; 260.36, 38; 336.7–8. – = *universum, mundus* 57 (1) 2; 58.11; 62.3; 63 (5) 4; 67.2; 70.9; 71 (10) 3; 71 (11) 1, 3; 72 (11) 5; 73 (14) 5–6; 76 (19) 1, 2; 90.40; 102 (10) 6; 103.11; 139.57; 171.6; 181.16; 185.5; 231 (24) 10; 233.16, 17, 18–19; 236.9; 251.3; 267.7; 278.2; 279.24; 304.3, 8; 306.51 bis; 310.118–119, 128, (130); 318.2; 321.13; 335.(2); 344.1 (= θεός), 7 (= Λόγος), 12 (παῖς); 373.13; 376.5; 377.46; 384.9; 390.2; 397.1, 7; 398 (17) 23; 398 (19) 2; 400 (20) 4–5; 402 (25) 3; 403.16; 404 (29) 3; 409.*15–16; 410.2. – Περι τῆς τοῦ παντός οὐσίας (H) 409.17. τὰ πάντα 57 (1) 3, 4, 6; 60.60, 62; 62.5; 63 (4) 1, 3, 6; 68.5; 74.10; 76.8; 81.2; 83.3, 4; 84.3, 5; 127.21; 134.54; 149.131; 154.5; 159.115; 165.10; 168.80; 184.71; 207.168; 224.10, 11; 237.8; 260.19; 309.109; 318.3; 320 (38) 3; 336 (17) 2; 337.14; 353.83; 376.9; 380 (6) 8; 381.19; 382.18; 383.26; 387.34; 390.26; 391.6 bis; 394.11, 18; 395.9 (?); 399.6; 400 (21) 4; 404 (28) 2; 404 (29) (4). διὰ παντός 184.67; 202.25; 310.125, 126, 127. – κατὰ πάντα 200 (26) 5; 325.13; 391.*9–10; 395.9. – κεκέρακε πάντα πᾶσι 155.*23. ἐξαφανίσας τὰ πάντα ἠπόρει 350.6–7
 παστᾶς 194.27, 28, 29
 παστή 252.*24
 πάσχα (Mon.) 334.26 (= τὸ ὄλον), 36, 38 (= ὁ κόσμος). – (Quartodecimani) 322.11; 337.2, 7 (τὸ ἄλθρινόν)

πάσχω 54.21; 144.34 (τὸ πλάσμα τοῦ μεγάλου Ἀνθρώπου, Naas.); 205.97 (τὸ πνεῦμα τὸ ἐν τοῖς ἀνθρώποις, Iust.); 213 (9) 3 (πάθος, Σίμων); 243.21 (πάθη, Σοφία, Val.); 375.8; 414.89. – τὸ πάσχειν (Aristoteles) 81.5, 11; 231.8; 335.49. – *de passione Christi* (Sim.) 227.34–35 παθεῖν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ δεδοκημέναι μὴ πεπονητότα (Σίμων). – (Bas.) 301.52 ἔπαθε τὸ σωματικὸν μέρος τοῦ Ἰησοῦ. – (Cerinthus) 317. 10–11 et 401.11–12 τὸν μὲν Ἰησοῦν πεπονημένοι, τὸν δὲ Χριστὸν ἀπαθὴ διαμεμενημένοι. – (Noetus) 403.9–10 bis τὸν πατέρα πάσχειν. – (Callistus) 354.94 τὸν πατέρα πεπονημένοι

πατάσσω 173 (11) 3

πατήρ (Pyth.) 60.49 et 50 (= φῶς). – 81.8. (Hippocrates) 147.106 et 108. – (Pyth.) 230.3 et 5 (= ἡ μονάς). – 406.(15), 23, (24), 408.22. (Naas.) 142.*26 (= αἰώνων γονεύς); 151.167 (τοῦ ἰδικοῦ κόσμου = θεός πύρινος); 160.142 et 146 (οὐράνιος); 165.1 et (9) (= ἀμύγδαλος), 17, 18; 172.18 et 23 (τοῦ Ἰησοῦ). – (Per.) 185.6, 7, 8 (ἀκίνητος), 9, 12, 13; 186.23, 27–28 et 31 (ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς), 33 (= ὁ Δημιουργός); 187.52. – (Seth.) 191. 85–86 et 388.57 (ὁ κάτω πατήρ = ὁ ἄνεμος). – (Iust.) ὁ πατήρ = Ἐλωείμ 199.4 (ἡμῶν); 200.*3–4 (πάντων τῶν γεννητῶν); 201.9, 11, 14, 19; 204.80, 83; 205.102, 116, 117, [118]; 206.130, 132, *137; 207. 157, 158 (πάντων ἡμῶν), 166; 208 (26) (184); 208 (27) 4 (ἡμῶν); 393 (15) 4

(πάντων τῶν γεννητῶν), (6); 394.(14), 27. – (Sim.) ἡ Δύναμις = αὐτῆς πατῆρ καὶ μήτηρ 223.13, [14], 25. Πατήρ 224.*14 (= ὁ ἐστὼς στὰς στησόμενος, ἀρσενόθηλος Δύναμις); 225. 20, 21, 23. Σίμων = πατήρ 227.36. – (Val.) Πατήρ = Βυθός 138.52; 230 (22) 10 (τῶν ὄλων), 11; 237.10 (= μονάς), 13, 15 (τῶν ὄλων), 15; 238.21, 28, 32, 33, 36 (τῶν ὄλων), 38, 39 (τέλειος); 239 (29) 41 (= μονάς); 239 (30) 2 (τῶν ὄλων); 240.24, 26 bis, 28, (28) (= βυθός); 241.6, 8, 15, 22, 23 (τέλειος); 242 (31) 40; 242 (32) 4, 7; 245.(2); 248.39 (τῶν ὄλων); 250.8; 252.24 (= Βυθός); 254.44; 390.2, (3). – πατήρ = Νοῦς 239.3 et 6. – πατήρ = ὁ Δημιουργός 247.35 (?); 390.11–12 (τῶν ὄλων). – (Ptolemaeus) Πατήρ 255. 30. – (Marc.) Πατήρ 260. 21 bis; 261.46; 262.27; 264 (46) 4, 13, 14; 268.8; 269.11, 14; 271.(7) (τῶν ὄλων), *13, 13; 272.17, 19 (= Χριστός?), 23. – (Bas.) ὁ ἄνω πατήρ 393.50 (= ὁ οὐκ ὢν θεός). – (Saturnilus) 302.3 (ἄγνωστος); 303.18. – (Carpocrates) 314.2 (ὁ ἀγέννητος). – (Cerinthus) 317.9 et 401.10 (ἄγνωστος). – (Theodot. Byz.) 318 (35) 7. – (Cerdon) 320 (37) 3 et 4 (ἄγνωστος). – (Apelles) 321.25 (ἀγαθός). – (Mon.) πατήρ = ὁ πρῶτος Ἄνθρωπος 331.20; 332. 22–23; 397.10. – (Hermogenes) 337.19. – (Phryges) 338 (19) 12 (τῶν ὄλων), 16 (= υἱός, cf. Noetum). Πατήρ καὶ Υἱός εἰς θεός; (Heraclitus teste H) 344.2 (τὸ πᾶν = πατήρ, υἱός), 14 (ὁ πατήρ = γεννητός,

ἀγέννητος). – (Noetus) 348. 48 (Πατήρ = ὁ Δημιουργός), 56, 57 bis, (59), 61, 62, 65; 349.71; 402 (26) 3 (τῶν ὄλων), 4; 403.4, 10–11. – (Callistus) 350.18; 353.80, (81), 82, 85 (= πνεῦμα); 354.86 bis, 88 (= πνεῦμα), 89, 90, 91, 93 (συμπεπονθέναι τῷ υἱῷ), 94, 95; 403.15, (17); 404.23 (= πνεῦμα). – (H) 55.44; 410.3 (= τὸ ὄν), 6, 8; 412.52; 413.69

πατριάρχης 193.8

πατρικός 139.59 (θειότης). – (Per.) μέγεθος πατρικόν 173.9; 385.7 (= ἀγαθὸν τέλειον). ὁ πατρικός χαρακτήρ 186.23, 25, 39, 40. πατρικά 186.24. – (Iust.) οἱ πατρικοὶ ἄγγελοι 201.15, 19, 26–27; 394.14. πατρικός νόμος 203.49. ἡ πατρικὴ ἄγνοια 208.188. – (Val.) τὸ πατρικὸν τέλειον 239.5. – Πατρικός (aeon) 239.*18. – (Bas.) πατρικὴ οὐσία 289.7. – (H) πατρικός νοῦς 410.7–8. – πατρικῶς γεννᾶν (Pyth.) 59.23; 137.25

πατροπάτωρ 263.*14 (Λόγος)

πατρῶος 351.35 (νόμος); 365 (20) 4 (γῆ)

παῦω 159.115 (Πάπας τὰ πάντα ἔπαυσεν), 117–118 (παυε, παυε τὴν ἀσυμφωνίαν τοῦ κόσμου); 340.26. – παύομαι 54.9; 124 (36) 4; 164.233; 233.19; 237.18; 251.3; 256.10; 260.38; 327. 14 (μετενοσμάτωσις πέπαυται); 343.*7; 366.12

παχυμερής; (Bas.) τὸ παχυμερὲς τῆς υἰότητος 290. (37); 391.11. ἡ παχυμερεστέρα υἰότης 290.45, 48; 392.16

παχύνω 67.25

παχύς 110.2; 111 (16) 4 bis, 5; 111 (17) 3; 112 (19) 2, 3, 4. – τὰ παχύτερα στοιχεῖα 128.43

- πέδιον 69.35; 144.*22
 πέιθω 105 (12) 7; 122.22;
 123.17; 126 (42) 2; 130 (46)
 5; 133.[14]; 196.2; 200.12;
 203.49; 205.109; 280.9, 15,
 17; 321.*19; 342 (7) 7; 349.
 4, 5; 350.16; 351.28; 352.
 58; 367.2; 371.9; 384 (8) 1;
 413.59, 63. – οἱ παιθόμενοι
 130 (46) 4; 303.20; 395.38
 πεινάω 414.86
 πείρα 78.48 (παρέχειν); 368.
 5 (διδόναι); 373.7
 πειράομαι 139.56; 198.6;
 207.155; 233.10; 351.14. –
 πειρώμενος 55.40; 122.19;
 130 (46) 9; 133.25; 136.3;
 137 (50) (4); 200 (25) 6. – πε-
 πειραμένους 229.13
 πέλαγος 98.39; 280 (13) 1, 3
 πελαργός 117.45
 πέλωρος 131.5 (Δράκων)
 πέμπτος 60.47 (Πυθαγό-
 ρας); 140.1 et 2 (βίβλος);
 179.25 (λειτουργός); 212
 (6) 3 (βίβλος); 221 (16) 15
 et 19 (βιβλίον = Δευτερο-
 νόμιον); 255.16 (τόπος);
 267.13 (οὐρανός); 366.3
 (ἄρα); 400.7 (θεός). –
 (Aristoteles) τὸ πέμπτον
 σῶ-
 μα 82.16; 282.16–17. ἢ
 πέμπτη οὐσία 284.11, 13;
 285.19
 πέμπω 172.23; 205.120, 127,
 136; 207.149; 303.*12;
 352.62; 399.13
 πεντάς 129.8; 332.3; 333.23
 Πεντάτευχος 333.22
 πέντε 61.76 (ἔτη); 179.24
 (λειτουργοί); 232.13 (αἰσ-
 θήσεις); 263 (45) [11];
 269.13, 14; 380 (6) 2 (βί-
 βλου); 381.12; 382.15; 406.
 28
 πεποίθησις 377.43
 πέπρωμαι: τὸ πεπρωμένον
 83.11
 περαίνω 136 (49) 9. – πεπε-
 ρασμένος 72 (11) 7 (τὸ
 πᾶν); 73 (14) 7 (ὁ θεός)
 περαιτέρω 63.9; 188 (18) 4
 πέραν 153.218; 182; 26
 πέρας 137 (51) 14, 15, (16);
 139.70; 204.75 (τὸ ἄνω πέ-
 ρας τοῦ οὐρανοῦ). – μήτε
 ἀρχὴν μήτε πέρας ἔχων
 224.8, 13, 14; 225.16
 περατόομαι 139.76
 περῶν 182.6 (τὴν φθορᾶν);
 182.24 et 183.33 (τὴν
 Ἐρυθρὰν θάλασσαν)
 περιάγω 226.18
 περιάπτω 129.9, 10
 περιβάλλω 124 (37) 6. – πε-
 ριβάλλομαι 300.*34 (ιδί-
 αν ψυχῆν)
 περιγράφω 129.56; 287.5;
 378.12
 περιδεσμέομαι 356.132
 περιδινέω 124 (36) 8
 περιεγείρομαι 200 (25) 5
 περιελεύω 119 (32) 5
 περίεμι 365 (20) 4
 περιεκτικός 276.6 (κύκλος
 = ὁ ὄγδος οὐρανόσ)
 περιελεύω 162.182
 περιεργία 54.17; 278.11; 380
 (5) 7
 περιέργως 110.24; 111 (17)
 7. τὰ περιεργα 141.4. πε-
 ριεργότεροι 126 (42) 5;
 367.9. – περιέργως 58.8;
 91.49; 367.8. – περιεργό-
 τερον (adv.) 132.25; 136.2;
 175.15; 256.15
 περιέρχομαι 131.2; 162.
 188; 203.68; 346.*18
 περιέχω 58.19; 64.4 (πάντας
 τοὺς κόσμους); 74.10; 83.
 13 (ἄηρ); 100.10; 137.*21;
 273.23; 276.17; 298.32, 33
 (πάντα). – ἢ βίβλος περιέ-
 χει 181 (15) 3; 409.17. – τὸ
 περιέχον 72 (12) 4; 176.
 36
 περιζυγός 129.*1
 περιζύωμαι 366.4; 368.4; 373.
 11
 περιζώννυμαι 366.5 (πε-
 ριζώμασι)
 περικαλύπτω 370.13
 περικίεμαι 87.22. – περικί-
 εμενος 87.21 et 24 (σῶμα);
 121.25; 169.86 (χιτῶνες);
 192.103 (τὰ δεσμά); 215.
 38 (φλοιοίς). – Ψυχὴ ἐλά-
 φου μορφὴν περικίεμένη
 171.9
 περικόπτω 125.12
 περιλαμβάνω 64.13; 83.2
 (ἄριος); 103.17 (ἀριθμῶ);
 124 (36) 5; 139.82; 219.
 *45; 285.21 et 305.28
 (τύπω)
 περιλείπω: περιλείπεται
 107.36, 55, *57, 60; 141.6;
 342 (6) 2; 363.20. – τὸ περι-
 λειπόμενον 107.36. τὸ πε-
 ριλειφθέν 107.44
 περιμαχήτως 329.59
 περιμέτρος 101 (8) 28 (γῆς);
 202 (9) 3 et 277.23 (τοῦ
 ζωδιακοῦ κύκλου)
 περίοδος 60.54 (τοῦ ἡλίου);
 78.47 (ὠρισμένα τῶν
 ψυχῶν); 276.15 (τοῦ οὐ-
 ρανοῦ)
 περιορίζω: τρεῖς ἀρχαὶ πε-
 ριωρισμένοι (Seth.) 188
 (19) 2; 386.1
 περιπατέω 82.33; 120.10
 περιπειρώ: κακῶ περιπα-
 ρεῖς 99 (7) 4
 περιπλέκομαι 72 (12) 6
 περιποιέω 264.11
 περισκεπάζω 118.67
 περισκοπέω 131.7; 132.12
 περισσός ἀριθμός 59.26;
 108.70 bis, 71, 72, 79, 83, 84;
 138.28; 175.28
 περιστέλλω: περιεσταλμέ-
 νως εἰπεῖν 202.*29
 περιστέρα (de Spiritu sanc-
 to) (Ptolemaeus) 249.30
 (τὸ πνεῦμα = ὁ Λόγος
 τῆς Σοφίας). – (Marc.)
 265.6 et 270.27 (= ΩΔ);
 271.9 (= ἡ Δύναμις). –
 (Cerinthus) 317.8 et 401
 (21) 9 (= Χριστός). –
 (Theodot. Byz.) 318 (35) 9
 et 401 (23) 7 (= Χριστός)
 περιστρέφομαι 131.7
 περιστροφή 346.17
 περισφαιρώ: περιεσφαι-
 ρωκῶς 178.21. τὸ περιε-
 σφαιρωκῶς ὕδωρ 182.8
 περισφίγγω 220.51
 περισχίζω 361.23
 περιτέμνομαι 359.2; 371.9

- περιτίθημι 117.13; 125.13; 126 (41) 3, 8. – Cf. περικίμαι
- περιτυγχάνω 252.23
- περιφέρεια 101.41 ἡ ἐσχάτη
- περιφορά 68.22 (τοῦ αἰθέρος); 69.29 (τῶν ἄστρων); 100 (8) 4 et 15 (Plato); 315.6 (τοῦ ἀγεννήτου θεοῦ)
- περιψυξις 83.13
- πέτομαι 213.12
- πέτρη 152.188 (Homerus)? 191 (= Ἀδάμας). – Cf. Λευκάς πέτρη
- πέτρινος 123.*7
- πεύκινος 122.11
- πεῦσις 117.56
- πῆ μὲν ... πῆ δέ 199.17–18
- πηγή 173 (12) 6 et 385.4 (μεγάλη, = ἀρχή, Per.); 201.9 (= ἀρχή, Iust.); 209.12 (ζῶντος ὕδατος); 252.*24 (= Βυθός, Val.); 263 (44) 10 (παντός λόγου, = Ἄνθρωπος, Marc.); 361.25. – (Pythagoras) τετρακτύς = πηγή 59.33; 138. (36); 231.19; 246.2
- πήγνυμι 396.19 (ὁ τρίτος αἰὼν τὸν οὐρανόν, Doc.). – πήγνυμαι 57 (1) 3 et 67.27 (ὕδωρ); 68.9 (τὰ βαρέα); 122.9; 197.46 (ἔλας). – Σταυρός, ὅτι πέπηγεν ἀκλινῶς (Val.) 242.28. – οἱ τὴν συνείδησιν πεπηγότες (H) 354.*105
- πήλιος 151.166 (πλάσμα)
- πηλός 74.20, 22; 177.4
- πηλόομαι 74.20
- πηλώδης 164.230 (ἀταρπυτός)
- πηξις 67.28; 326.27 (ἔλαβε τὸ χάος)
- πηρώα: οἱ μὴ πεπηρωμένοι τὴν διάνοιαν 334.*24
- πιέζω 119 (32) 4
- πιθανός 54.(2); 103.11; 130 (46) 10
- πιθανότης 413.64
- πικρός: τὸ πικρὸν Χάος 172.21. – πικρὸν ὕδωρ 192.89; 220.13 bis. – τὸ πικρὸν 220.*15, 16; 222.23. πικρῶς 168.67
- πίλησις 66.*10
- πίλιον 67.*20
- πίναξ 92.5; 186.21
- πίνω 86.5; 193.110, *111; 209.11; 258.22, 23; 367.20
- πιπράσκω 61.74; 162.188. – ὁ πεπραμένος 183.*54 (Ἰωσήφ)
- πίπτω 67.30; 86.4; 123.20; 377.45 (ὁ Χριστός)
- πίσσα 120.8; 121.6, 7, 9; 122.5, 15
- πιστεύω = *credo* 55.41; 93.17; 103.14; 123.11; 130 (45) 8 (μωρῶς); 213.5; 219.33; 351.40; 354.86; 358.20; 363.*23; 364.20; 367.6; 378.14; 384 (8) 3. – οἱ πιστεύοντες 183.35; 321.26. οἱ πεπιστευκότες 55.35–36 (ὄρθῶς); 227.40; 359.2. – πιστεύω = *concredo*, *committo* 58.16; 178.14 (Δύναμις πεπιστευμένη τὴν Θάλασσαν); 350.5 (παραθήκαι); 351.27 (ἐπίστευσαν τῷ Καλλίστῳ ἃ πεπιστεύκεισαν); 411.33 (ἵνα τὸ μέγα πιστευθῆναι δυναθῆς)
- πίστις 105 (12) 9 (ἄπιστος); 112 (19) 8; 269.10; 327.14 (κηρύσσεται); 337.7 (πίστει νοοῦμενον); 338.7; 353.79 (ἡ πρώτη); 361.27 (ἐν καρδίας πίστει); 413.62 (ἡ καθ' ἡμᾶς). – Πίστις (Val.) 239.18
- πιστός 54.1; 93.7; 104.8; 178.7 (οἰκονόμος), 19 (φύλαξ); 179.25 (οἰκονόμοι); 207.161; 221.6; 358.19 (εἰ τις πιστὸς εἶη, Elch.); 362.5; 367.8; 411.33. – οἱ πιστοὶ = *Christiani* 342 (6) 5–6; 350.1, 2. αἱ πισταὶ 356.131. – τὸ πιστὸν πᾶσι παρέχειν 368.15. τὰ πιστὰ φυλάσσειν 258.13–14. – πιστῶς 280.17
- πιστρίνον 351.*21
- πίσυνος 307.(69) (Emped.)
- πλανάω 93.10; 130 (45) 10; 228.9, 12; 256.14; 304.(28); 314.34; 411.29 (μὴ πλανῶ). – πλανάομαι 55.31; 126 (42) 6, 13; 141.10; 154.5; 172.17 (Ψυχή); 225.5 (τὸ πεπλανημένον πρόβατον, Sim.); 273.17 (τὸ πρόβατον, Marc.); 279.16; 322.11; 332.17; 338.5; 358.27, 29–30 (τοῖς πλανωμένοις προβάτοις, H); 377.*35; 402 (25) 6. – οἱ πλανώμενοι 123.10, 17; 130 (45) 14; 198.8. οἱ πεπλανημένοι 333.21. – οἱ πλανώμενοι ἀστέρες = πλάνητες 100 (8) 10, [12], 17; 102 (10) 4; 103.24; 175.6
- πλάνη = *error*, αἵρεσις 81.95; 141.14; 171.5; 173 (11) 2, 6; 174.3; 177.64; 256.16; 322.13; 340.26; 349.2; 362.6; 380 (5) 3, 10. – πλάνη = *confusio* 287.19; 327.5 (τῶν ψυχῶν)
- πλάνης (ἀστήρ) 65.(19); 73 (13) 14; 148.120; 179.27
- πλάνος 226.22 (Σίμων); 258.1 (Μάρκος)
- πλάξ 74.18 (φωκῶν)
- πλάσις 206.129 (ἡ πονηρά); 249.21 (τοῦ Ἰησοῦ, Val.); 414.75 (καινή, de Iesu, H)
- πλάσμα (Naas.) 144.34 et 145.38 (τοῦ τελείου Ἀνθρώπου); 151.165 (πήλιον); 152.196 (τοῦ ἀνθρώπου); 153.201 (τῆς λήθης); 157.77 (χοϊκόν); 158.100–101 (ἐκ μαχίμων στοιχείων πέπλαστα); 161.175. – (Saturnilus) 303.10 (de Adam). – (Marcion) 313.23 (τοῦ Λόγου). – (Doc.) 329.43 (de corpore Filii)
- πλάσσω 121.16; 122.6; 126 (41) 2; 226.22 (τὸν μῦθον). – 158.100 (τὸ πλάσμα, Naas.). – (Sim.) ἔπλασεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον 218.19, 20; 219.*28, 33–34 (ἐν μήτρᾳ μητρὸς). τὸ ἐν τῷ

- παραδείσῳ πλασσομένοι
 βρέφος 220 (14) *48; 220
 (15) 4; 221.16. – (Val.) 247.
 27 (ἄνθρωπος ὑλικός). –
 (Saturnilus) 303.22 (δύο
 γένη τῶν ἀνθρώπων)
 πλάστης 267.17
 πλαστολογέω 225.*5 (Σί-
 μων)
 πλάτανος 228.13
 πλάτος 66.15; 137.15; 248.
 39 (= Σταυρός, Val.); 288.
 10; 357.8, 11. – ὁ ἐν πλάτει
 χρόνος (Sextus Empir.) 97.
 19; 98.24
 πλατύς 66.13 et 68.12 (γῆ);
 110.2 et 113 (22) 2
 (μέτωπον). – τὸ πλατὺ
 ὄστουν 219.45
 πλειστακίς 110.29; 121.13;
 342.14; 380 (5) 10
 πλεονάζω 257.10; 305.26
 πλεονασμός 257.17
 πλεονεκτέω 56.57; 235.*5;
 310.126; 321.21; 361.32
 πλεονεξία 79.68
 πλευρά 117.36; 321.*19
 πλέω 134.36; 351.*11, 12.
 πλώοντα ῥόον Κωκυτοῦ
 120.*21
 πληγή 75.6; 118.[65]; 190.45
 (σφραγίδος); 333.17 (ἄν-
 θρωπος... πληγῆ μεριζό-
 μενος, Democritus); 334.
 *39 (δέκα πληγαὶ τῆς ῥάβ-
 δου Μωσέως); 351.32
 πληθος 58.22; 74.4; 107.45;
 126 (41) 8; 137.24; 173.10
 et 385.8 (δυνάμεων ἄπει-
 ρόν τι πληθος, Per.); 189.
 40 (δυνάμεων, Seth.); 202.
 21 (τῶν ἀγγέλων); 239.40
 (οἱ κατὰ πληθος γενόμε-
 νοι αἰῶνες, Val.); 240.23
 (τῶν αἰώνων); 261.16;
 277.6 (ἐν τῷ πλήθει τῶν
 χρόνων); 323.13 (ἀνῆριθ-
 μον πλήθει, τὸ σπέρμα
 συκῆς, Doc.); 325.23 (τῶν
 αἰώνων). – τὰ πλήθη 190.
 *62 (διαφόρων ζώων,
 Seth.); 288.(14) (τῶν
 κόκκων, Bas.)
 πληθύνω 257.6; 354.107;
 355.124; 407.7. – τὰ ἐπὶ γε-
 νέσει πληθύνοντα 410.10
 πληθύς 391.5 (τῶν χρωμά-
 ταν)
 πλημμελής 285.33. – πλημ-
 μιλῶς 159.115
 πλήν 81.14; 103.12; 168.66;
 227.24; 325.14; 350.17;
 352.55; 365 (20) 5; 371.12;
 375.18; 384 (8) 3; 392.29;
 409.5; 410.15
 πλήρης 87.25; 97.15; 116.16;
 121.2; 136.18 (ἡ κτίσις πλ.
 τῶν ζώων); 183.39 (ὁ
 πλήρης τῶν πληρῶν
 ὄφιν); 257.*15; 332.*21
 (μία κεραία, πλήρης ἀπο-
 πληροῦσα); 412.50 (νόμος
 πλ. σεμνότητος). – τὸ
 πλήρες 72 (12) 3; 72 (13)
 4 bis
 πληρώω 57 (2) 4 (τὸν βίον);
 65.15 (ἡ σελήνη); 84.19
 (πεπληρωσθαι πάντα,
 Stoa); 111 (16) 9; 118.62;
 161.166 (τὰ γινόμενα);
 257.5 (τὸν ἔσω ἄνθρωπον,
 Marc.); 257.9; 258.19; 271.
 9 et 275.53 (τὸν δωδέκα-
 τον ἀριθμόν, Marc.); 278
 (54) 8 (οἱ χρόνοι); 316.35
 (πάντα τὰ ἀμαρτήματα);
 324.37 (αἰών, ἐν δεκάδι
 πληρούμενος). 362.17
 (τριαέτη), [18]; 375.6–7 (ὁ
 τῆς ἀναστάσεως λόγος);
 413.60 (τὰ προειρημένα),
 (61) (τὰ μέλλοντα)
 πληρώμα (Naas.) 161.164 et
 165. – (Per.) 174.22 et 385.
 20–21. – (Val.) 241.3, 25,
 27; 242 (32) 5, 8, 9; 243.20,
 (22), 28; 244.48; 246.9, 15,
 18; 247.31; 248.40 bis; 251.
 23; 255.19. – ἐντὸς
 πληρώματος 238.30; 241.
 1; 242 (31) 30, 34; 242 (32)
 1–2, 8–9; 243.18–19; 246.7,
 12; 254.42–43; 390.9. – ἔξω
 τοῦ πληρώματος 242.37;
 243.11, 19–20; 22; 252.28;
 254.41. ἐκτὸς πληρώμα-
 τος 242.32; 390.10; 391.16.
 – (Marc.) πληρώμα 263
 (45) 11. πληρώματα 261.2;
 264.16. – (Doc.) 327.18–19
 (τὸ πληρώμα τῶν ὄλων
 αἰώνων); 395.(12) (τὸ μέγα
 πληρώμα τῶν αἰώνων). –
 (Mon.) 332.7
 πλησιάζω 189.41 (δύναμις
 δυνάμει). – *decoitu* 360.*3
 πλησίον (cum gen.) 135.1;
 197.33; 260.35; 291.58, 66.
 – πλησιώτερον 69.27
 πλησσω 326.47 (πλησσο-
 μενος ἀήρ = φωνή); 333.
 *15 (πάντα πλησσομένα
 γεννᾶται); 334.*41 (ὁ θε-
 ὸς τοὺς Αἰγυπτίους)
 πλινθιον 129.55 (τὰ τέτα-
 ρα πλινθία τοῦ κόσμου)
 πλοῖον 351.10, 14, 16
 πλούσιος 111 (17) 4
 πλουτέω 184.57; 365 (19) 3;
 375.12
 πλουτος 82.23; 184.81; 365
 (19) 1
 πνεῦμα = *ventus* 57.5; 67.28.
 – = *aer, spiritus, aether* 82.
 18 (= τὸ πέμπτον σῶμα,
 Aristot.); 119 (31) 3; 127.3
 (= ὁ θεός); 128.36, 39, 47
 (θῆλυ), 48, 49; 169.99, 100;
 305.29. – (H) 408.3 (λεπ-
 τόν = αἰθήρ). πνεῦμα =
 ἀήρ 409.8; 410.13, (16), 18.
 – πνεύματα = *spiritus* (bo-
 ni seu mali), *angeli, potesta-
 tes divinae* 166.24; 173 (11)
 6 (πνεῦμα πλάνης); 199.
 20; 340.27 (βίαιον); 358.28
 (νόθον); 361.23 (διαφθο-
 ρᾶς); 376.22.
 (Gnosticus anonym. I) τὸ
 πνεῦμα τὸ ἐν τῷ κόσμῳ
 136 (49) 11 (= ὁ Κύκνος),
 12 (θεῖον). – (Gnosticus
 anonym. II) πνεῦμα =
 σπερματικὸς λόγος 139.
 61, 64, 65, 67. (Cf. Sim. 219.
 38, 44, 47, 53). – (Naas.)
 πνεῦμα 149.127 (= αἰτία
 τῶν γινομένων); 154.223;
 160.138, 140 (τὸ τοῦ πνεύ-
 ματος ἄρρητα μυστή-
 ρια); 163.202; 164.240–

241 (παρθενικόν); 165.13 (ἐναρμόνιον), 13 (= ὁ θεός), 16, 17. – (Seth.) 188.10 (πνεῦμα ἀκέραιον, μέσον, = μύρου ὁσμῆ), 11, 12, 17 (μέσον); 189.19, 22, 25, 30, 33, 35; 190.64; 191.69, 73, 75 (φωτεινόν); 192.90, 97; 195.37 (τὸ μεταξύ τεταγμένον); 386.9 (ἀκέραιον, τὸ ἐν μέσῳ τεταγμένον), 11, 15 (μέσον); 387.17, 20, 23, 28, 31, 32; 388.50. (Iust.) τὸ πνεῦμα τοῦ Ἐλωείμ, τὸ ὄν ἐν τοῖς ἀνθρώποις 202.38, 43; 204.84; 205.(95), 99, 100, 103, 118; 206.125 bis (τὸ πνεῦμα κατὰ τῆς ψυχῆς τέτακται), 126, 128, 132, (137); 208.182 (= οὐρανός), 184, 187; 394.(22), 26, 29; 395.(38). – τὸ πνεῦμα τοῦ Ἰησοῦ 207.166; 395.36. – (Sim.) 218 (14) 12 (πνεῦμα θεοῦ), 13–14 (= εἰκὼν τῆς ἀπεράντου Δυναμῆως), 21 (= εἰκὼν). – τὸ πνεῦμα τοῦ ἐμβρύου 219.38, 44; 220.47, 53. – Πνεῦμα ἄγιον 227.36 (= Σίμων). (Val.) Πνεῦμα ἄγιον (aeon) 241.11, 13, 16–17; 242.(36), 38–39; 243.12, 15; 248 (35) 14 et 15 (= Σοφία); 249.20, 23; 251.23, 24 (= Σοφία); 391.(16). – (Psalm.) 253.32 (πάντα κρεμάμενα πνεύματι), 33 (πάντα ὀχούμενα πνεύματι); 254.41 (τὸ Πνεῦμα τὸ ἔξω πληρώματος), 43 (τὸ ἐντὸς πληρώματος Πνεῦμα). – 246.4 (πνεῦμα = Σοφία); 248 (34) 41 (τοῦ θεοῦ); 391.18 (τὸ πνεῦμα τὸ ἐν τῷ ἔσω ἡμῶν ἀνθρώπῳ). – (Ptolemaeus) Πνεῦμα (= περιστερά, = ὁ Λόγος τῆς Σοφίας). – (Bardesianes) Πνεῦμα ἄγιον = Σοφία 250.37 et 39–40. – (Marc.)

Πνεῦμα ἄγιον 271.4. – τὸ πνεῦμα τὸ φωνῆσαν διὰ τοῦ στόματος τοῦ Ἰησοῦ 272.15–16. (Bas.) Πνεῦμα ἄγιον = τὸ πτερὸν τῆς υἰότητος 290.50; 291.55, 56, 57, 58, 63, 72, 76; 292.2 (= στερέωμα, τὸ μεταξύ τεταγμένον); 296.39; 297.9–10; 392.18. – τὸ ἄγιον Πνεῦμα μεθόριον 292.6–7; 295.5; 296.(38); 298.46; 299.1–2; 300.33; 301.38–39, 58; 302.59; 392.24. – Πνεῦμα ἄγιον = τὸ φῶς τὸ τῆς υἰότητος 298.44. πνεῦμα 297.13. (Theodot. Byz.) Πνεῦμα = Χριστός 318 (35) 11; 319 (35) 13; 401 (23) 5–6. – (Doc.) πνεῦμα 329.49. – (Hermogenes) Πνεῦμα ἄγιον 337.15. – (Phryges) τὸ παράκλητον Πνεῦμα 338.3–4. – (Noetus) Πατέρα ... ἐαυτῷ τὸ πνεῦμα παραδόντα 348.67–68. – (Callistus) Πνεῦμα = Πατὴρ καὶ Υἱός 353.81 (πνεῦμα ἀδιαίρετον), (83), 83–84 (θεῖον), 85; 354.88; 403.(17) (ἀδιαίρετον), 18; 404.(22–23). – (Elch.) Ἅγιον πνεῦμα 358.14 (= ἡ θήλεια τοῦ Ἠλχασαί). – Πνεῦμα = ὁ Ἰησοῦς 404.8. – τὰ πνεύματα τὰ ἅγια 360.*10; 361.29. – πνεῦμα διαφθορᾶς 361.23. – (H) τὸ ἄγιον Πνεῦμα 55.34–35, 42; 320.15; 323.9; 376.8–9; 377.37. Cf. Ἀλήθεια πνευματικός (Naas.) (ὁ) πνευματικός 156.42, 58; 158.94; 159.126; 160.138 (Paulus); 163.219; 164.238–239; 166.31; 170.121. – ὁ πνευματικός ἄνθρωπος 154.223; 159.120; 169.104. ἡ πνευματικὴ γένεσις 154.226–227; 163.217. πνευματικὴ προσκύνησις 165.16 (ἡ τῶν τελείων). – (Per.) ἡ πνευματικὴ καὶ

ζωογόνοσ οὐσία 187.55–56. – (Seth.) ἡμεῖς, οἱ ἀναγεννώμενοι πνευματικοί 196.26. – (Iust.) οἱ πνευματικοὶ ζῶντες ἄνθρωποι 209.16. – (Val.) ἡ πνευματικὴ οὐσία 248.10. – (Bardesianes) πνευματικὸν σῶμα τοῦ Σωτῆρος 250.37. – (Bas.) ἡμεῖς οἱ πνευματικοί 295.9. ὁ πνευματικὸς ἄνθρωπος 300.30. – (Cerinthus) Χριστός = πνευματικός 317.*12; 401.*13. – τὸ πνευματικὸν 139.69. – πνευματικῶς πάντα γίνεται (Naas.) 166.34

πνοή 172.*20

ποδαπός 127.2; 156.36, 41
ποδιαίος 270.11–12 (βόθρος)

πόθεν 145.36; 289.18, 19;
290.30; 335.6; 407.3, *3

ποιεῖν (act.) 62.85; 67.2 (ὁ νοῦς); 70.14 bis; 72 (11) 4 (τὸ ποιοῦν = πῦρ); 80.85 (καλόν); 83.7; 105 (12) 5; 106.16, 25, 27, 29, 30, 32, 33; 107.34, 40, 47, 50; 108.66, 68, 69, 73, 77, 78, 81, 85, 87, 91; 109.93, 98; 113 (21) 7 (μέρος); 114 (25) 8 (καλῶς); 116.24; 117.31, 42, 52; 118 (28) 66, 71, 72, 73; 118 (30) 1; 119 (31) 5; 120.11, 14; 122.11, 12, 14; 123.12; 125 (38) 1; 125 (39) 1; 127 (42) 12 (πολλὴν φροντίδα); 128.28; 141.19; 154.230; 156.44, 45 (Ἰησοῦς, ἀρχὴν τῶν σημείων); 159.118 (εἰρήνην); 160.146, 147; 161.172 (ζῶντα), *173 (τί ποιήσετε); 188 (18) 2; 200.13 (ἐγκύμονα); 201.16 (ἀγγέλους); 202.20, 35 et *36 (τὸν ἄνθρωπον); 205.118 (ἀρχὴν κακῶν); 206.124; 207.159 (ποιήσω πάντα, Ἰησοῦς), 162 et 395.36 (ἡ Ἐδὲμ ἐποίησε τὸν Ἰησοῦν σταυρωθῆναι); 213.10; 222.27–28 (δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν ἐξεκονισ-

- μένον, Sim.), 29–30 (NT); 225.22–23 (Ἐπίνοια Νοῦν οὐκ ἐποίησεν, Sim.); 228 (20) 17; 232.29; 235.10 (τὸν βίον), 20; 237.18, 19 (ὁ ἥλιος, τὸν ἐνιαυτόν); 243.27, 29 (ὁ Ἰησοῦς ἐποίησε τὰ πάθη τῆς Σοφίας ὑποστατὰς οὐσίας, Val.), 30, 33; 245.8 (ὁ Δημιουργὸς ἀγνοεῖ ὃ τι ποιεῖ, Val.); 247.21–22 (ὁ Δημιουργὸς ἐποίησε ταῖς ψυχαῖς τὰ σώματα, Val.); 256.6; 258.1, 3; 265.24, *28; 270.5; 273.22; 274.34, 39; 275.*51; 280.13; 288.19; 297.15 (ἀμαρτίαν); 302.4 (ἀγγέλους); 303.13 (ζῆν ἐποίησε τὸν ἄνθρωπον); 306.*52 et 310.130 (ἡ φιλία, τὸ ἔν, Ἐmpedocles); 307.54 (τὸ νεῖκος ποιεῖ πολλά, Ἐmped.); 312 (30) 9, 23 (ὁ γάμος ποιεῖ πολλά); 318 (34) 5 et 8 et 9 (τὸν Νόμον); 321.14 (ὁ Χριστός, σῶμα); 323.(2); 328.26, 40; 330 (11) 3; 354.91 (ὁ Πατήρ, ἔν, Callistus); 362.*9; 366.16; 370.15, 16; 371.4 (εἰκόνα); 372.23; 380.11; 387.36 (τὸν τύπον); 396.19 (ὁ τρίτος αἰὼν, τὸν οὐρανόν); 399.5 (ὁ Ἄγαθὸς ἐποίησεν οὐδέν, Marcion), 8 (ὁ πεποιθὴς = ὁ Δίκαιος, Marcion); 400.11. – (Aristoteles) ποιεῖν 81.5, 10; 231.8; 335.49. ποιεῖσθαι (med.) 56.*46; 60.54; 69.32; 82.30; 84.15; 85.2; 105 (14) 3; 124 (36) 7; 194.30; 199.14; 200 (25) 5; 246.6; 276.15; 312 (31) 5; 351.10; 368.1–2 (τὰς παραδόσεις, Esseni); 394.26 (ἐπιβουλῆν); 408.32. – (pass.) 119 (32) (2); 126 (41) 2; 336 (17) *5 (ἡ ὕλη αἰετιοῦμένη). ποιεῖν τὸν κόσμον 128.37 (Ἐgyptii); 204.84 et 87 (Iust.); 226.15 et 228 (19) 44 (οἱ ἄγγελοι, Sim.); 233.10 (τὸ νεῖκος, Ἐmped.); 245.9–10 (ὁ Δημιουργός, τὴν κτίσιν τοῦ κόσμου, Val.). – (Bas.) ὁ οὐκ ὦν θεὸς ἐποίησε κόσμον οὐκ ὄντα 287.8; 288.16; 294.26; 391.*1. – (Doc.) 327.1 (ὁ πυροειδὴς θεός). (H) 409.8–9 (ὁ θεός, τὴν κτίσιν). – ποιεῖν τὰ πάντα 149.128 (πνεῦμα, Naas.), 130 (τὸ πάντα κινεῖν, Naas.); 336 (17) 2 et 3; 376.5; 394.18; 399.6 et 7 (ὁ Δίκαιος, Marcion); 403.5; 404 (28) 2–3; 404 (28) 3–4 (τὰ γενόμενα). – ποιεῖν ἑαυτῷ υἰόν 293.24 (ἡ Ὀυδοάς, Bas.); 294.19 et 393.*39 (ἡ Ἐβδομάς, Bas.); 388.58 (ὁ ἄνεμος, Seth.). – Πρίαπος = ὁ πρῖν τι εἶναι ποιήσας 207.167 (Iust.). (H) ποιεῖν 409.5 (ὁ θεός, τὰ ὄντα), 5, 8–9 (τὴν κτίσιν); 411.*23, 25, 28; 411.(29) et 31 (ὁ θεὸς ἄνθρωπὸν σε θέλων ἐποίησε), 30; 411.32 (ὑπάκουε τῷ πεποιθότι); 412.36 (κακὸν οὐκ ἐποίησε οὐδὲ ποιεῖ ὁ θεός); 412.37 (ἀγαθὸς ὁ ποιῶν); 42; 412.47–48 (ποιεῖν τὸ προστεταγμένον καὶ μὴ ποιεῖν); 414.78–79 (ὁ θεὸς μὴδὲν ἐποίησε πονηρόν); 417.24–25 (τὸν πεποιηκότα θεόν), *33 (ὁ θεὸς καὶ σὲ θεὸν ποιήσει). ποιήμα 303.6 (ὁ ἄνθρωπος). – ποιήματα 312.13 et 314.29 (τοῦ Δημιουργοῦ); 316.28 (τὰ ἐν τῷ κόσμῳ) ποιήσεις 266.*13 ποιητής = creator 76 (19) 2 (= θεός, Plato); 294.(18) et 392.38 (= ἡ Ἐβδομάς, Bas.); 306.38 (= τὸ νεῖκος, Ἐmped.); 316.27 (οἱ ποιηταὶ τοῦδε τοῦ κόσμου, Carocrat.); 336 (17) 4 (= θεός, Hermogen.); 347.39–40 (ὁ κόσμος ποιητῆς ἑαυτοῦ, Ἐraclit.); 408.1 (= ὁ θεός, H). – ὁ ποιητής = poeta: Homerus 151.174; 152.184; 162.184; 195.41; 330 (12) 1 et 3; 381.2. Hesiodus 88 (26) 1. Orpheus (?) 164.228. – οἱ ποιηταὶ (sequitur Homerus) 150.157 (τῶν ἐθνῶν); 154.12; 182.14, 18; 221 (15) 18; 225.2; 280.6 (Ἐλλήνων); 322.6 ποιητικὸς 211.3; 290.41 ποιητὸς 347.*39 (κόσμος) ποικίλος 179.22 (χρόαι); 183.54–55 (ἔνδυμα); 391.5 (χρωμάτων πληθῆς). – (sensu alieno) ἀνήρ ποικίλος 110.23; 349.2 (πρὸς πλάνην) et 354.95 (Callistus); 403.2 (Noetus). – 118.*59 (μετάφρασις); 142.25 (ὕμνοι); 145.42 (ἐξαλλαγῆναι); 229.14 (αἴρεσις); 333.14 (ἡ μία κεραία). – ποικίλως (sensu alieno) 93 (3) 8. 333.10 et 397.20. – Cf. Ποικίλη στοά ποιμὴν 168.62 (ἄστρων, Ἄτις) ποίμνιον 134.53 ποῖος 289.13 bis. – ποῖον (Arist.) 81.4, 7; 231.7; 283.28; 335.48. – ἔν καὶ ποῖον 380 (6) 9 bis; 381.19 ποιότης 76.12; 77.15; 283.28 πολεμέω 178.18; 377.40 πολέμιος 87.*25, 26, 28; 310.124; 331.17 πολεμιστής 377.39 πόλεμος 226.7–8 (ὁ Τρωϊκός), 10; 362.19 (μεταξὺ τῶν ἀγγέλων); 377.44 et 45 (ὁ κατὰ τοῦ Χριστοῦ). – πόλεμος ὁ ἐν τῷ σώματι 87.24 et 88.31 (Brachmanes); 158.99 bis et 101 (Job, Naas.) πολέω 162.181 et 182 (= στρέφειν τὰ πράγματα), 189 πολιός 114 (26) 2; 194.32 (= Φάος)

- πόλις 57 (2) 4; 71.23; 162.189, 190, 200; 197.41; 226.16; 236.22; 351.34 (= 'Ρώμη); 365 (20) 1, 5; 371.4; 377.40-41 ('Ιερουσαλήμ = πόλις βασιλῆς); 405.1
- πολιτεία 339.3 (sc. τοῦ βίου); 359.1 (τοῦ Νόμου)
- πολιτεύομαι 246.16
- πολίτης 142.27 (οὐρανοῦ, = Ἀδάμας); 329.62 (τῆς αἰρέσεως, ὁ Ἰησοῦς)
- πολλάκις 69.33; 99 (7) 11; 114 (25) 7; 114 (26) 2; 118.64; 121.10, 19; 124 (37) 6; 135.58; 217.5; 256.4; 257.4; 288.15; 359.6; 404.6
- πολλαχού 79.59
- πόλος 69.38, 40; 97.16; 131.8 (ὁ ἀρκτικός); 132.9, 11; 136 (49) 9 (ἐκότεροι οἱ πόλοι); 162.183-184 (= τὰ δύο κέντρα τοῦ οὐρανοῦ)
- πολυειδής 331.24 (μία κεραία)
- πολυετής 277.5 (ἀριθμοί)
- πολύκαρπος 162.193 et 167.*51 (ὁ Ἀδάμας = Ἄττις)
- πολυκέφαλος 173 (11) 2 (ἡ πλάνη)
- πολυκτηδών 328.*28 (ἱρις)
- πολυμάθεια 198.13
- πολυμερής 263 (45) 11 (ὄνομα); 331.24 (μία κεραία)
- πολυμερμνία 130 (45) 6
- πολυμέριμος 114 (27) 1
- πολύμορφος 124.28 (= Ἐκάτη); 167.53 (Ἄττις); 288.21 (ὄρνις), 22 (οὐσία), 24 (ἡ πανσπερμία τοῦ κόσμου)
- πολυούσιος 288.24 (ἡ πανσπερμία τοῦ κόσμου)
- πολυπήμων 192.98 (μήτρα); 389.65 (Σηθιανοί)
- πολυπλασιασμός 137.9
- πολύπλοκος 330 (11) *2 (αἰρέσεις)
- πολυποίκιλος 326.24 (ζῶα), 27 (ιδέαι)
- πολυπραγονέω 213 (8) 1
- πολυπρόσωπος 331.25 (μία κεραία)
- πολύπτυχος 328.28 (ἱρις)
- πολύς: ὁ θεός = ἐν καὶ πολλά (Mon.) 335.10. - τὸ νεῖκος ἐξ ἐνὸς ἀπεργάζεται πολλά ('Empedocles') 233.9; 306.34, 52; 307.54, 62, 63, 67; 308.(72), 79; 310.122 bis; 311.(134); 312.23. - διὰ πολλῶν 188 (18) 2. διὰ πλειόνων 198.14; 251.1. - ἐπὶ πλειόνων 199.9. - ἐπὶ πολὺ 256.11. ἐπὶ πλεῖον 256.5. οὐκ ἐπὶ πολὺ 111 (17) 10; 326.32; 358.27. - μετ' οὐ πολὺ 110.14; 258.19-20; 342.11; 343.17; 349.14-15; 377.45
- πολυσπέρματος 170.115 (παράδεισος)
- πολυσύγκριτος: τὰ πολυσύγκριτα τοῦ σώματος 191.*81 et 388.*52 (Seth.)
- πολυσύστατος 288.22 (οὐσία)
- πολυσχιδής 141.19 (ἡ αἵρεσις); 158.*81 (τῶν θνητῶν γένεσις); 173 (11) *2 (ἡ πλάνη); 287.15 (ὁ κόσμος); 331.*24 (μία κεραία); 332.*5 (ἀριθμοί)
- πολυτελής 362.3 (μαργαρίται)
- πολυτίμητος 164.231 (Ἀφροδίτη)
- πολύτιμος 178.119 (ὁ Ἄνθρωπος)
- πολύτροπος 80.77 (κακίαι). - πολυτρόπως 98.28
- πολύφωνος 99 (7) 14 (πανουργία)
- πολυχρώματος 288.20 et 21 (ὄρνις), 22 (οὐσία)
- πολωννυμος 165.19 (= ὁ Ἀδάμας)
- πόμα 256.8, 12
- πομφόλυξ 118.74; 121.9
- πονέω: ἐν τῇ Φυσικῇ πεπώνηται περὶ πραγμάτων... 285.*16. πράγμασι πονούμενοι 114 (25) *6. - τὰ πεπονημένα 229 (21) 6; 378.5-6. - πεπονημένως 141.1; 278 (55) 8
- πονηρός 78.44 (ψυχαί); 93.4 et 177.61 (δυνάμεις); 136.14 et 209.14 (κτίσις); 146.68 (λόγος); 170.127 (δαίμων); 191.84-85 (σῶμα); 206.129-130 (πλάσις), 138 (ἄγγελοι); 303.22 (γένος ἀνθρώπων), 23 (ἄνθρωποι); 309.107 (κατασκευὴ τοῦ νεῖκου); 313.9 (νεῖκος); 362.7 (ἀστέρες); 399.10 (καρποί). - ὁ πονηρός θεός (Marcion) 304.4; 312.11; 399.4, 5. (Apelles) 400 (20) 6. - τὸ πονηρὸν 345.6. μηδὲν ἐποίησεν ὁ θεὸς πονηρὸν (H) 414.78-79. ἡ γνῶσις καλοῦ καὶ πονηροῦ 202.27-28; 205.108. - τὰ πονηρά 78.52; 361.33
- πόνος 56.59, 61; 99 (7) 1; 105 (12) 1; 141.4; 210.6; 378.7; 406.21. - ὁ πόνος = ὁ Ἄδამ 132.23. κτίσις ἡ κατὰ τὸν Ἄδამ, ἡ ἐν πόνοις 134.31. - ἡ ψυχὴ ἐν πόνοις 268.25
- πόντος 262.*24 (τῶν γραμμάτων); 309.91, 92, 98
- πορεία 199 (25) 3
- πορευομαι 134.42 (διὰ τῆς στενῆς ὁδοῦ); 158.103 et 105 (ὁ Ἰακώβ, εἰς Μεσοποταμίαν); 169.98 (Τίγρις); 321.24-25 et 337.19 (ὁ Χριστός, πρὸς τὸν πατέρα); 363.17; 388.53 (ὁ σπινθήρ, ἄνω)
- πορθμεύς 351.15
- πορίζω 114 (25) 4
- πορισμός 113 (21) 5; 114 (25) 4
- πορνεύω 360.4
- πόρος: πόροι αὐλώδεις (Anaximander) 64.*13; 65.16
- πόρωθεν 131.16; 351.16
- πορφύρεος 256.6 (τὸ κέραςμα)
- ποσός: ποσόν (Aristot.) 81.4, 7; 231.7; 335.*48
- ποσότης 94.32; 95.44
- ποταμός 68.17 bis; 86.5 (Ταγαβενά); 87.16; 131.4;

- 158.85, 86–87 (= ἡ ὕγρα τῆς γενέσεως οὐσία); 197.41 (Τίγρις); 361.25; 363.4 (Ἰορδάνης). – ποταμὸς ἐκπορευόμενος ἐξ Ἑδέμ (Naas.) 168.(83); 169.88, 90 (Φεισών), 94 (Γεών), (96) (Τίγρις), 101–102 (Εὐφράτης). – (Per.) 183.47–48. – (Sim.) 219.35–36; 220.1, 9. – (Iust.) ποταμὸς = τεταρτημόριον τῶν ἀγγέλων 203.53–54, (64), 67 ποτάομαι 128.41 (ἡ μολύβδα)
- ποταπός 145.36 (ἡ ψυχὴ) πότε (Aristoteles) 81.4, 9; 231.7; 335.49. – ποτέ 256.6; 259.21, 22; 285.26; 286.*7; 291.53, 54; 305.25; 349.8; 369.6. – ποτέ μὲν... ποτέ δέ 258.2–3; 274.38–39; 350.(16) et 18; 354.97; 404.7–8, 8–9, 23 ποτήριον 155.29 (= τὸ κόνδυ); 156.35 et 40 (Ἀνακρέοντος), 39 (= μυστήριον); 157.61; 193.110 (ζῶντος ὕδατος). – (Marc.) 256.5; 257.1, (2), 9, *14, (18) πότιμος: τὸ πότιμον 346.21, 23 ποτιστήριον 186.15 πότνια 163.216 (Βριμώ), 216–217 (= ἡ γένεσις ἢ πνευματικὴ) ποῦ (Aristoteles) 81.4, 8; 231.7; 335.49. – ποῦ 146.73; 153.208; 227.24; 243.15; 297.10. που 200.8; 335.47 πουπλικός: Πισκίνη πουπλική 350.5 πούς 120.10; 121.13; 133.*21; 263 (44) 8; 357.10 (τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν). – τὰ ἐν ποσὶν οὐκ εἶδεν 57.12. παρὰ πόδας ἦν ὁ θάνατος 220.50 πράγμα 110.24; 114 (24) 5 (μουσικόν); 117.41; 235.15 (μικρόν). – πράγματα 79.55; 111 (17) 5 et 112 (19) 7 (ἀφροδισιακά); 112 (20) 8; 113 (21) 6; 114 (25) 4 (ὕγρα), 6, 7 (λεπτά); 162.183; 285.17; 287 (20) (17), 20; 287 (21) 4. – ὁ θεὸς οὐτε αὐτὸς πράγματα ἔχει οὔτε ἄλλω παρέχει (Epicurus) 84.14–15 πραγματεία 114 (25) 8 (δίφρων); 114 (26) 4; 128.33; 130 (46) 2; 141.13; 181.23; 198 (22) 2; 285.18 et 36 (λόγων); 350.3–4 (τραπεζιτικὴ); 357.2; 376.3 (ἡ κατὰ τὴν θεοσέβειαν) πράξις 115 (27) 8. – αἱ Πράξεις 212 (7) 7; 228.10 πράσσω 114 (26) 4 (πραγματεία); 115 (28) *4; 213.14; 227.40 (ἴσα βούλονται), 42 (τι κακόν); 245.7 (τί πράσσει οὐκ οἶδεν ὁ Δημιουργός); 259.3; 315.14; 350.7; 356.138 (εὐ); 366.3, 4. – τὰ πραττόμενα 132–10, 13. τὰ πρασσόμενα 351.39. τὰ πραχθέντα 264.16. κατὰ τὰ πεπραγμένα 377.48 πρέμνον 215.37, 43; 288.13; 324.24; 391.3; 395.2 πρέπω: καρποὶ πρέποντες τῷ Πατρὶ 242.4. – πρέπει αὐτοῖς 116.29 πρέσβυς: πρεσβύτερον μᾶθημα 229 (22) 5. σπᾶδων πρεσβύτερος 362.53. – ὁ πρεσβύτερος = *presbyter* 259.1 et 278 (55) 8 (ὁ μακάριος Εἰρηναῖος); 355.11. – οἱ πρεσβύτεροι (Esseni) 370.4. – πρεσβύτατος 144.21 (Γιγάντων) πρεσβύτης 194.32 et 195.34 (= Φάος) πρηγής 117.35 πρίν 164.(233); 207.167; 225.20; 307.66; 368.11 προιοποιέω: καλεῖται Πρίαπος, ὅτι ἐπροιοποίησε τὰ πάντα 207.168; προιοποίησας τὴν κτίσιν πρότερον οὐκ οὐσαν 208.171–172 πρό (cum gen.) 142.(22); 218 (14) 7, 11; 222.10 (τὸ πρὸ ἐμοῦ σὺ); 257.5 (ἡ πρὸ τῶν ὄλων Χάρις); 280(14) *1; 295.25 (οἱ πρὸ τοῦ σωτήρος προφήται); 345.21; 351.37 (πρὸ βήματος); 363.17; 367.3 (πάντων); 370.8–9 (μῖα ἡμέρας); 412.52 (πρὸ ἑασφόρου); 413.60 (πολλοῦ) προαγορεύω 88 (25) 6 προάγω 225.21 (ἑαυτὸν ἀπὸ ἑαυτοῦ); 238.26 προαιρέομαι 99 (7) *13; 306.33. – οἱ εὐ φρονεῖν προαρημένοι 99 (7) 1–2 προαίρεσις 78.48; 95.7; 364.18; 413.68 (ἐκουσίφ προαιρέσει) προαλῆς 112 (20) 4; 113 (21) 1; 113 (23) 2; 113 (24) *1 προαποδεικνύμι 138.33 Προαρχή (Val.) 255.(14), 16 προάρχομαι: οἱ προαρχάμενοι 56.67 προάστειος: προάστειοι 93.5; 177.62; 181.10; 182.9. – οἱ Προάστειοι (Seth.) 180.55 προβαίνω 141.20 (ὁ λόγος) προβάλλω 86.2 (βίον αὐτάρκη προβάλλονται); 316.30 (ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ προεβλήθησαν). – = *praetendo*, *praetexo* 109.6 (τὸ ἄπορον προβάλλοντες); 359.1 (τὴν τοῦ Νόμου πολιτείαν προβάλλεται δειλεάσματος δίκην). – *de aequum emissione*: (Val.) 238.28, 31, 32, 33; 239.43; 240.*34, *34; 241.10, 24, 26; 242 (31) *37; 242 (32) 5, 7, 9; 246.13; 247.19; 255.16, 26; 256.34, 36; 390.12. – (Marc.) 267.15; 276.2. – (Doc.) 325.(6); 395.3, 6 πρόβατον: τὸ πεπλανημένον (Sim.) 225.5 et 226.19 (= Ἐλένη). – (Marc.) 273.17 et 20. – πρόβατα 87.21; 186.19; 207.151–152 (ὁ Ἰησοῦς βόσκων πρόβατα); 299.13; 358.30 (πλανωμένοι προβάτιοι)

- προβιάζω 130(45)9; 258.5; 270.(6); 279.19; 364.17; 374.19
 προβλητικός 240.33 (τὸ θῆλυ οὐσίας προβλητικόν)
 προβολή: τῶν αἰώνων 137.2; 254(37)44; 254(38)12; 255.28; 256.34; 266.5; 268.3; 390.6, 9. – τῶν οὐσιῶν 289.10, 12, 13
 προβουλεύομαι (Bas.) 293.25. – προβεβουλευμένα 289.(5); 290.32; 391.8
 προβρέχω 121.27
 προγενής: προγενέστερος 304.7; 408.21
 πρόγνωσις 124(36)10 (ἡ μάγων); 409.6 (πάρεστι τῷ θεῷ καὶ πρόγνωσις, H)
 προγνώστης 393.4 (τῶν ὄλων, Ἀγαθός, Iust.)
 προγνωστικός 70.48 (Anaxagoras); 88(25)5 (Δρυΐδαι); 105(13)*8; 200.3 (τῶν ὄλων, Ἀγαθός, Iust.); 359.9 et 405(29)13 (Elchasaïtae)
 πρόγονος 407.15
 προδηλόω 87.26; 300.*36; 301.43
 πρόδηλος 116.23; 127.6; 272.1; 335.13
 προδιηγέομαι 335.16
 πρόδειμι 54.13 (δειξών); 214.8 (προϊόντος τοῦ λόγου)
 πρόδειμι 199.*12; 306.45. – ὁ προών (Naas.) 145.45; 165.2
 προεῖπον: ὡς προεῖπον 246.7; 353.68. (ὡς) προείπομεν 81.98, 99; 82.28; 87.13; 177.58; 199.17; 256.13; 258.4; 304.9; 400(20)2. καθὼς προείπαμεν 118.71. – προεῖπεν 200.12. – προεῖπεν 122.22
 προερῶ: ὡς προεῖρηκαμεν 104.7; 301.42; 324.25. – ὁ προεῖρημένος 278.5; 219.5; 330(12)7; 401(23)3; 402(24)1; 402(25)5; 407.12; 412.49. – ἡ προεῖρημένη 63(5)2; 199.19; 237.10; 257.11; 359.3, 10. – τὸ προεῖρημένον 358.23. – τὰ προεῖρημένα 127(42)15; 141.7; 156.57; 175.11; 197.51; 339.7; 358.13; 366.15; 409.20; 413.60
 προεκτίθημι 229(22)6
 προενοεῶ 116.25
 προέρχομαι: προῆλθε 165.9 (ὁ ἄορατος); 225.17 (Ἐπίνοια); 255.*30 (οἱ αἰῶνες); 264.10 (ἡ φωνή); 268.20 (ἡ ψυχή); 270.*3 (ἡ δευτέρα τετρας), 3 (ἡ δεκάς), *8; 273.11; 276.(8) (ἡ ἄορατος δεκάς); 323.21 (τὰ φύλλα); 410.6 (Λόγος, H), 15 (ἄρσενα καὶ θήλεα, H)
 προεχῆς 292.*4 (διαίρεσις)
 προηγουμένως 209.23
 προθαυμάζω 345.20
 προθυμέομαι 57.11
 προΐημι: (Secundus) ἡ Ἐνότης ἢ τε Μονότης προήκαντο μὴ προέμεναι τὴν Μονάδα 254.8–9. αἱ τέσσαρες Δυνάμεις προήκαντο τὰς λοιπὰς τῶν αἰῶνων προβολάς 254.11–12. – (Marc.) ὁ Πατὴρ προήκατο Λόγον ὁμοιον αὐτῷ 260.23–24. τὸ ὕστατον γράμμα φωνὴν προήκατο τὴν ἑαυτοῦ 261.5–6
 προῖξ 203.48
 προΐσταμαι: ὁ προεστάς (Esseni) 365(20)5; 367.1
 προκαλέομαι 141.12 (ὁ χρόνος)
 πρόκειμαι: οὐ τοῦτο ἡμῖν πρόκειται 259.23. – τὸ προκείμενον 100(7)21; 126(41)8; 130(46)2; 197.50; 407.37. – τὰ προκείμενα 141.12
 προκηρύσσω 376.24
 προκόπτω: οἱ προκόψαντες 254.*46
 προκρίνω 90.44; 127.*10
 προλαμβάνομαι 338.2
 προλέγω 373.15; 413.59. – οἱ προλέγοντες 412.*55 (= οἱ προφῆται). – ἡ προ-
- λελεγμένη 177.66. τὰ προλελεγμένα 282(18)10
 προλογίζομαι: προλελογισμένος 300.29 (ὁ σωτήρ)
 προλογισμός 393.40
 προμανθάνω 117.56
 προμερινάω: τὰ ἡμῖν προμερινηθέντα 272.*4. τὰ παρ' Ἑλλησι προμεμερινημένα 335.12–13
 πρόμος 120.(27)
 προνοεῶ 84.10 (ὁ θεός, μηδενός, Epicurus); 217.3 (Νοῦς, Ἐπινοίας, Sim.). – προνοέομαι 76(19)2 (ὁ θεός, Plato); 233.15 (ἡ φιλία, 'Emped.');
- 294.11 (ἡ Ουδοάς, Bas.)
 προνοητικός 110.23
 πρόνοια 83.4 (τοῦ θεοῦ, Stoa); 84.10 (ὄλως πρόνοϊαν μὴ εἶναι, Epicurus); 128.35 (τοῦ θεοῦ, 'Aegyptii'). – (Aristoteles) 284.10; 285.16, 34, 35
 πρόοδος 366.14
 πρόοιδα 117.55
 προπάτωρ (Marc.) 262.26. 267.16
 πρόρησις 98.30; 118.61
 πρός τι (Aristot.) 81.4, 8; 231.7; 335.49
 προσαγορεύω 57(2)2; 75.7; 93.4; 109.*5; 139.64; 148.120; 162.184; 168.73; 177.61; 214.15; 215.34; 219.41; 313.*15; 318(35)11; 330(11)4; 348.58; 380(6)6; 405.2
 προσάγω 119(31)8; 130(46)10 (τοὺς προσέχοντας, πρὸς ἃ βούλονται); 233.*18; 306.50; 310.130; 399.*17. – προσάγειν (sc. τὸ πλοῖον) 280.10
 προσαντιπαρατίθημι 343.*9
 προσαρμόζω 117.51; 124(37)2; 313.13
 προσβλέπω 263.1
 προσγίνομαι 289.*7
 προσδέομαι 146.63; 410.12
 προσδέχομαι 83.15 (ἐκπύρωσιν ἕσσεσθαι); 183.

- 50; 241.9 (τὴν δέησιν); 364.19; 365 (20) 3; 376.23 (Χριστόν)
- προσδέω 280.11 (ἑαυτὸν τῷ ξύλῳ), 17 (ἑαυτὸν τῷ ξύλῳ Χριστοῦ)
- προσδίδωμι 258.22
- προσδοκάω 62.6; 263.*4; 377.27; 413.61; 414.*89
- πρόσειμι 61.73; 368.6; 380 (5)*2. – οἱ προσιόντες 342 (7) 8; 365 (19) 3; 370.12
- πρόσειμι: τὰ πάθη προσοίοντα τοῖς ἀνθρώποις 315.12
- προσεληναῖος 144.*19 (Πελασγός)
- προσεπέχω: περιεργότερον τῷ εἰρημένῳ προσεπισχεῖν 256.15
- προσέρχομαι 169.109 (ἐκάστη φύσει τὸ οἰκεῖον); 205.11 (τῇ Εὐᾶ, ὁ Νάας), 112 (τῷ Ἀδάμ, ὁ Νάας), 348.(67) et 403.10 (πάθει, ὁ Πατὴρ, Noetus); 351.22; 358.(21) (βαπτισματι); 366.*2 (ἐφ' ὃ βούλονται). – οἱ προσερχόμενοι 369.1
- προσέτι 198 (23) 2
- προσευχῆ 169.102. – οἱ ἄγγελοι τῆς προσευχῆς (Elch.) 360.10; 361.29–30
- προσεύχομαι 361.26; 368.14
- προσεχής: ἡ προσεχεστέρη τομή (Per.) 173 (12) 7; 385.6
- προσέχω 76.8; 105 (13) 5; 112 (20) 9; 129.12; 136.2; 198 (23) 4; 211.*11; 279.15; 317 (34) (3); 321.9; 322.7; 338 (18) 8; 338 (19) 7; 339 (19) 22; 339 (20) 5 (τῷ βίῳ καταξήρως προσέχοντες), *6; 341.4, 9; 359.12; 364.19; 367.1; 375.16, 17; 400.8; 402 (25) 6; 415.7 (μὴ προσέχοντες σοφισμασιν). – δεῖ προσέχειν, ἔάν... 107.51. οὐχ προσέχουσιν ὅτι... 337.*6. – οἱ προσέχοντες 130 (45) 8–9 (τῇ ἀληθείᾳ); 130 (46) 9. οἱ μὴ προσέχοντες 99 (7) 2 (τῇ ἐμφουσίῳσι)
- προσηγορία 134.40; 405.5 (τοῦ ὀνόματος); 407.15
- προσήκω: ὁ λόγος ὁ προσήκων 222.23; 223.32
- προσηλόω 266.12 (τῷ ξύλῳ)
- προσηθήκη 145.54, 55; 230 (23) 10; 232 (24) 28; 232 (25) 2; 288.3
- προσίεμαι 183.51; 365 (20) 8
- πρόσκαιρος 408.20 (ἀπειλή)
- προσκαλέομαι 352.48
- πρόσκειμαι 139.66; 341.10 (γνωστικοῖς δόγμασι); 402 (26) 1 (τῇ αἰρέσει)
- προσκρούω 72 (12) 5
- προσκυνέω 165.14; 228.5
- προσκύνησις 165.16 (ἡ τῶν τελείων)
- προσλαμβάνω 73 (13) 15 (ὁ κόσμος, ἔξωθέν τι, Democritus); 76.11 (ἡ ὕλη, σχήματα, Plato); 119 (31)*11; 217.17, 18; 354.90 (ὁ Πατὴρ, τὴν σάρκα, Callistus); 371.11; 390.24; 400.10 (ὁ Χριστός, τὴν σάρκα, Apelles)
- προσνέμω 233.20; 310.127
- πρόσοδος 235.21
- προσοικεῖω 129.56–57 (προσφκείωται τῇ μὲν μονάδι τὸ φῶς, τῇ δὲ δυάδι τὸ σκότος); 306.50 et 309.108 (ἡ φιλία προσοικεῖοι τὰς ψυχὰς τῷ ἐνί)
- προσοικοδομέω 306.*53 (ἡ φιλία τὰ ἐσπασμένα τῷ ἐνί)
- προσοφίζομαι 330.8
- προσπείθομαι 116.*15
- προσπῆγνυμι 348.67 (ὁ Πατὴρ ξύλῳ προσπαγεῖς, Noetus)
- προσπίπτω 73 (13) 11 (οἱ κόσμοι, Democritus); 118 (30) 3; 123.5
- προσπλάσσω 125 (38) 2
- προσπλέκομαι 206.142–143 (προσπλέκεται αὐτῷ ἡ Ὀμφάλη)
- προσποιέω 407.5
- προσποιητός 304.27 (ἐγκράτεια); 358.*33 (ἄσκησις)
- προσρήγνυμι 404.*23 (Κάλλιστος, τῷ Νοητοῦ δόγματι)
- προσσεφίγγομαι 280.*17 (πεποιθότα ὧ προσεσφίγγετο)
- πρόσταγμα 132.26 et 133.12 (τοῦ θεοῦ). – προστάγματα 417.31 (Χριστοῦ)
- προστάσσω 62.85 (σιγὰν προσέτατεν, Pythagoras); 128.38–39 (ἡ τοῦ θεοῦ πρόνοια δύο στοιχεῖα εἰς τὸ ἄνω ἡμισφαίριον προσέταξε); 204.93 (ἡ Ἐδέμ); 417.28 (Χριστός). – τὸ προσταχθῆν 228.17. τὸ προστεταγμένον 412.47. τὰ προστεταγμένα 318 (34) 8
- προστάτης 141.15 (τοῦ δόγματος); 193.1 (τῶν Σηθιανῶν λόγων); 343.5 et 347.45 (τῆς αἰρέσεως)
- προστίθημι 77.32; 85.10; 126 (41) 6; 185.5; 230 (23) [11]; 233.18; 259.14; 275.59; 306.50; 324.28, 29; 390.5; 398 (19) 3; 400.7
- πρόστιμον 412.47
- προστρέχω 354.104; 415.6
- προσφάγιον 366.9
- πρόσφατος 105 (12) 3
- προσφέρω 123.15; 203.47, 48; 238.37 (τῷ Πατρὶ αἰῶνας δέκα), 39; 239.*7 (δώδεκα αἰῶνας); 342 (7) 7 et 350.3 (κέρδος); 356.*142 (τὴν κοινωνίαν); 365 (19) 4; 366.9. – (intrans.) προσφέρειν ἀνθρωπίνου γόνου ὁσμὴν 61.66. – προσφερομαί τι 259.1 (παρρησιαίτερον τῷ ἐλέγχῳ); 338.7 (ἀκρίτως τῇ πίστει); 372.19 (ἀμέτρως τῇ διαίτη); 390.2 (ἐναντία δόξῃ). – εὐσχημόνας πρὸς τὸ θεῖον προσφερόμενοι 376.*17

- προσφιλής 114 (24) 6
 προσφορά 221.9; 242.3
 (καρπῶν)
 προσχαρής 111 (16) 7; 112
 (20) *6; 113 (23) 3
 προσχαριώδης 110.23
 πρόσχημα: προσχήματι
 τοῦ Καρποφόρου 350.6;
 351.27
 προσχωρέω 354.107
 προσψαύω 361.23; 371.*15
 πρόσωπον 56.62 (μετὰ
 ἰδρώτα προσώπου); 111
 (17) 1; 113 (22) 1; 123.20
 (ἐπὶ πρόσωπον πίπτειν);
 184.58, 58 (θεοῦ); 185.9–
 10 (ἀναλαμβάνει τὰς δυ-
 νάμεις εἰς τὸ πρόσωπον
 ἑαυτοῦ); 189.31 (εἰκὼν
 κατὰ πρόσωπον ἀνθρώ-
 που); 202.23 (τῆς Ἐδέμ);
 261.45 (τοῦ πατρὸς); 413.
 72–73 (διὰ πρόσωπον
 προφητῶν). – (Callistus)
 Πατὴρ καὶ Υἱὸς ἐν
 πρόσωπον 354.92, 94; 403.
 19
 προτάσσω 150.146
 πρότερος 287.*23; 293.5;
 363 (17) (8); 392.37. – ἡ
 προτέρα υἰότης 300.*33. –
 πρότερον 55.35. – οἱ πρό-
 τερον 280 (14) *1. – πρότε-
 ρον (adv.) 54.14; 56.53; 73
 (13) 12; 91.48; 94.21; 96.
 20; 140.4; 198.7, 15; 200.9;
 208.*171; 229 (21) 6; 281
 (14) 3; 289.9; 318 (35) 10;
 343.3, 8; 358.32; 359.5; 365
 (20) 3; 366.2, 10; 368.2;
 376.6; 383.28; 384 (8) 4;
 401 (23) 8; 407.17; 409.5, 7.
 – τὸ πρότερον 102.19; 368.7
 προτιμάω 75 (17) 3; 75 (18)
 2; 345.5; 380 (6) (7)
 προτρέπομαι 141.5 (πολ-
 λούς πρὸς φιλομάθειαν)
 προϋπάρχω 225.16 (ἡ Δύνα-
 μεις, Νοῦς), 19 (Νοῦς); 255.
 20 (αἱ Δυνάμεις τῆς
 πρώτης Οὐδοάδος)
 προϋποτίθημι 281 (14) 5
 προφαίνω 154.3 (Ἵουδαίος);
 377.34 (οἱ προφήται); 412.
 53 (οὔτοι προφήται
 κέκληνται διὰ τὸ προφαί-
 νειν τὰ μέλλοντα); 413.57
 (τὰ ἐσόμενα προφήσαν-
 το)
 πρόφασις: ταύτη τῆ προφά-
 σει 352.43
 προφέρω 120.12 (πολὺν
 καπνόν); 311.2 (λόγους).
 – προφέρομαι δόξας 71
 (10) *3; 212 (6) *3 (εἰς φα-
 νερόν)
 προφητεία 207.148 (τοῦ
 Ἡρακλέους). – προφητεῖ-
 αι 227.39; 304.28
 προφητεύω 258.2 (Μάρ-
 κος); 339.*7 (Παῦλος);
 373.14 (οἱ Ἑσσηνοί)
 προφήτης 56.63; 154.2
 (Ἵουδαίος); 296.135 et 395.
 30 (Ἡρακλῆς); 208.*181
 (= Isaias); 209.18 et 19
 (= Hosea); 338 (19) 5 et
 402 (25) 3 (Μοντανός). –
 προφήται 88 (25) 5 (= Δρυ-
 ἶδαι); 206.128 bis, [131],
 132; 207.155; 227.38; 248.
 1, 5; 278.6; 295.25; 318 (34)
 (7); 320 (37) 2; 320 (38) 6;
 322.14 (Μοντανός ...);
 338 (19) 9; 367.8; 375.17;
 376.24; 377.34; 394.28;
 400 (20) 3, 11; 402 (25) (5);
 412.53; 413.(66), *70, 73
 προφητικός 209.22 (γρα-
 φαί); 229 (22) 3 (λόγος)
 προφήτις 321.9 et 400.*9
 (Φιλουμένη). – προφήτι-
 δες 338.3 et 402 (25) 2
 (Πρισκίλλα καὶ Μαξιμίλ-
 λα)
 προχωρέω 137.9. – τούτοις
 οὐδὲν προχωρεῖ 113 (21) 9
 πρωτογενέτερον 390.8 (Ογ-
 δοάς, Val.)
 πρωτόγονος 144.22 (Ἰά-
 βας, Naas.). – (Seth.) 190.
 65 et 388.43 (ἀρχή, = ἀνε-
 μοσ); 192.99 (τῶν ὑδάτων,
 ὁ ὄφις). – ὁ πρωτόγονος
 πατὴρ παῖς = ὁ Λόγος
 (H) 412.51–52
 πρωτοκάμαρος 179.35 (ἀνα-
 τολικὴ καὶ αἰθέριος)
 πρώτος 57 (1) 1 (Θαλῆς), 6
 (ἀρχηγός), 9 (αἴτιος); 58.
 9; 58.20 et 137.(22) (ἀριθ-
 μός, Pyth.); 64.6; 69.34; 73
 (14) 2; 85.3; 103.27; 137.4,
 8; 143.17; 179.24 (Οὔ);
 203.48 (γάμος); 221.5 (χα-
 ρακτήρ); 225.19 (Νοῦς);
 239 (29) 40 (ὁ δέκα ἀριθ-
 μός); 255.16 (τόπος); 260.
 26 (λόγος τοῦ ὀνόματος);
 266.11 (ἄνθρωπος); 267.
 11 (οὐρανός); 294.16 et 21
 (ἄρχων); 297.25 (λόγος);
 317 (33) 2 et 400 (21) 2 (θε-
 ός, Cerinthus); 323.12 et
 324.41 et 395 (16) 1 (θεός,
 Doc.); 324.43 (αἰών); 330
 (12) *6 et 397.2 et 3
 (Ἄνθρωπος, Mon.); 337.3
 (μῦθ); 354.100 (Κάλλισ-
 τος); 390.14 (θεός, H);
 408.1 (θεός εἰς, ὁ πρώτος
 καὶ μόνος, H). – πρώτοι
 56.64; 141.16; 144.*18
 (Κορὺβαντες); 145.47
 (Ἀσύριοι); 395.5 (αἰώ-
 νες). – πρώτη 53.(1) et 2
 (βίβλος). – (Pyth.) ἡ μονάς
 58.22; 128.25; 137.25; 230
 (23) 7. – 114 (26) 3 (ἡλι-
 κία); 134.30 (κτίσις, ἡ κα-
 τὰ τὸν Ἀδάμ, Naas.); 143.
 13 (Γῆ); 147.90 (ἀσημά-
 τιστος οὐσία, Naas.). –
 (Per.) ἡ πρώτη τομὴ 173
 (12) 7; 174 (12) *17; 385.5,
 15. – (Seth.) ἡ πρώτη συν-
 δρομὴ τῶν τριῶν ἀρχῶν
 190.50, 57; 387.39. – 197.
 (46); 217.2 (συζυγία, Sim.)
 226.*17 (Ἐλένη, Sim.);
 231.4 (οὐσία, = τὸ ἴδιον,
 Pyth.); 239 (29) 42 (συζυ-
 γία, Val.); 245.1 (Δύναμις,
 Val.); 254.5 (ἀρχή, Val.);
 255.13 et 19 (Οὐδοάς,
 Val.), 16 (Προαρχή, Val.),
 23 (συζυγία, Val.); 268.7 et
 270.2 (τετραός, Marc.); 274.
 37 (ὀγδοάς καὶ δωδεκάς
 καὶ δεκάς, Marc.); 290.40
 et 392.13 (καταβολὴ τοῦ
 σπέρματος, Bas.); 292.1

- (ἀναδρομή τῆς υἰότητος, Bas.); 299.54 et 393.50 (υἰότης, Bas.); 312.1 (αἰρέσις, Marcion); 324.*26 (ἀρχή, Doc.); 330 (10) *66 (δεκάς, Doc.); 353.79 (πίστις); 384(9)2 (ἀρχή, Naas.). – πρώται 92.7; 137.10 (ἀρχαί, Pyth.); 216 (12) 4 et 389.12 (ῥίζαι, Sim.); 224. 4 (δύο Δυνάμεις, Sim.); 239 (30)8 (ῥίζαι τῶν αἰώνων, Val.); 292.4 et 392.23 (δύο διαιρέσεις, Bas.); 410.12 (οὐσίαι, H). – πρώτον 67.32; 70 (8) 47; 104.8 (ἀπόστημα); 109. 105 (στοιχεῖον); 173.11 et 385.9 (μέρος, Per.); 206. 140 (ἄθλον); 208.1 et 220.7 (βιβλίον); 251.25 (Πνεῦμα ἅγιον, Val.); 258.(8) (βάπτισμα, Marc.), (14) et 259.6 (λουτρὸν, Marc.) – (Bas.) 290.33; 324.39. τὸ πρῶτον σπέρμα 325.9, 14; 395.9, (11). – πρώτα 74.2 (σώματα, Ecphantus); 243.23 (τέσσαρα πάθη τῆς Σοφίας, Val.); 390.(10) (= τὰ ἐντὸς πληρώματος, Val.). (Adv.) πρῶτον 70(9) 10; 93 (3) 9; 95 (3) 41; 95 (4) 2; 100.15; 139.79; 145.46; 148.114; 174 (13) 1; 255. (14), *25; 276.1; 290.39; 293.23; 296.[1]; 323.5; 359.*5 (νῦν πρῶτον); 368. 11; 380(6) 4; 384(9) 1; 392. 13 (εὐθέως πρῶτον), 32; 410.1. – πρώτα 115(28) 4. – τὸ πρῶτον 61.70; 70(9) 15; 71.18; 94.38; 96.19; 117. 39; 260.20; 262.5; 296.2; 329.*62. – τὰ πρώτα 58.11. – πρώτως 324.24; 356.139; 370.13; 407.5
- πρωτοστατέω: ὁ πρωτοστατήσας τῆς αἰρέσεως 56.57, 66. ὁ πρωτοστατήσας τῶν τοιοῦτων ἔργων 356.*144 (= Κάλιστος)
- πρωτότοκος 171.*6 et 7 (Νόος, Naas.); 192.104 (ὄφεις, Seth.); 410.6 (Λόγος, H)
- πτέρα 132.27
- πτερόν 290.42, 48, 50, 52; 291.54, 57, 58
- πτερώ 290.50 (Πλάτων, τὴν ψυχὴν); 388.*46 (εἶδος σύρματι ὄφεως παραπλήσιον, πτερωθέν, Seth.)
- πτερύγιον 139.63
- πτέρυξ 292.79
- πτερωτός 136 (49) 5 (Διὸς ἔγγονος = Περσεύς, Λόγος); 192.93 (ἄνεμος, σύρματι ὄφεως παραπλήσιος, Seth.); 194.*32 (πρεσβύτης, = Φάος)
- πτηνόν 124 (36) 8; 411.19
- πτῆσις 124 (36) 7
- πτῶ 370.6 (εἰς μέσον ἢ τὸ δεξιὸν μέρος)
- πτῶσις 148.125
- πτωχεύω 417.33 (οὐ πτωχεύει θεός, H)
- πυθαγορίζω 234.8 (Ἐμπεδοκλῆς)
- πυθμῆν 94.29 (τῆς μήτρας); 123.6 et 125.13 (λεξάνης). – πυθμῆν ἐκάστου τῶν ἀριθμῶν 105 (14) 3, 5; 106. 8, 9, 10, 11, 12, 14, 18 bis, 20, (21), 25, 27, 28, 30, 31, 32, 33; 107.34, 36, 38, 39, 42, 44, 45, 46, 48, 51, 53, 55, 58, 61; 108.65, 66, [68]; 109.98, 102 bis
- πυκνόομαι (ἄηρ, Anaximenes) 66.7, 9, 10; 67.*24
- πυκνός 178.12 (Τάρταρος); 408.3 (ἄηρ). – τὸ πυκνόν 68.7. πυκνότητος 66.[11]
- πύλη 219.43 (πύλαι τοῦ ἥπατος); 371.5. – (Naas.) 158. 95 bis; 102, 107 (οὐρανός), 108–109 (τῶν οὐρανῶν); 159.109–110 (ἡ ἀληθινή), 113, 127 (τῶν οὐρανῶν), 131 bis; 161. 171–172 (ἡ τρίτη); 164.236 (τοῦ οὐρανοῦ); 170.123 (ἡ ἀληθινή), 125 (ἡ τρίτη). –
- (Per.) 179.22 (ἡ εἰς τὴν πυραμίδα). – (Iust.) 204. 77, 79 (τοῦ κυρίου), 80
- πυνθάνομαι 115.1; 117.55; 259.12. – ὁ πυνθανόμενος 115 (28) 1, 8. ὁ πυνθόμενος 116.*19
- πυξίς 119 (30) 6
- πῦρ 60.58 (= δαίμων οὐράνιος, 'Pythag. '); 62.4 (πῦρ νοερόν = ὁ θεός, 'Emped. '); 4–5 (ἐκ πυρὸς τὰ πάντα καὶ εἰς πῦρ ἀναλυθήσονται, 'Emped. '); 63 (4) 6 (πῦρ νοερόν = ὁ θεός, 'Heraclitus '); 64.12 et 13 (Anaximander); 66.8 et 16 bis (Anaximenes); 71 (11) 3 (= ἀρχή, 'Parmenides '); 72 (11) 4 (= αἴτιον καὶ ποιῶν, 'Parmenid. '); 75 (16) 2 bis (= ἀρχή, Hippo); 76 (19) 5 (Plato); 82.17 (Aristot.); 85.10, [10]; 86. 2–3 (τὰ διὰ πυρὸς βρώματα), 8; 118.65; 119 (31) 8; 120.10; 121.23, 24; 122.8; 124 (36) 1, 8; 127.3 (= ὁ θεός); 128.37, 39, 46 (= ἄρρεν), 48, 49 (= δύναμις τοῦ πνεύματος); 158.85, 87 (= ἡ ἐπὶ τὴν γένεσιν ὁρμή, Naas.); 163.214 (νυκτὸς ὑπὸ πολλῶν πυρῶν); 180.(42) (Δύναμις πυρὸς δεξιᾶ, Per.), 45 (Δύναμις πυρὸς εὐάνου, Per.); 187.44; 189.20 (τὰ ἐν πυρὶ θυμιάματα, Seth.); 196.8–9 et 11–12 (θυμιάματα καταμεμιγμένα ἐπὶ τοῦ πυρὸς, Seth.). – (Sim.) 214.10 et 17 (ὁ θεὸς πῦρ φλέγον), 11 (= ἀρχή τῶν ὄλων), 12, 22 (= ἡ ἀπεραντος Δύναμις), 24, 24 (διπλῆ ἡ φύσις τοῦ πυρὸς), 26 et 27 (τὰ φανερά τοῦ πυρὸς); 215. 29 et 37 (τὸ φανερόν τοῦ πυρὸς), 35 (τὸ πῦρ τὸ ὑπερουράνιον), 39, 41, 43; 216 (11) 1; 216 (12) 1, 3 (ἀγέννητον); 217 (12) 5, 6; 222.25, 30; 223.15 (ἀπὸ πυ-

- ρος ἡ ἀρχὴ τῆς γενέσεως), 17, 18, 20; 389.3 (= ἡ ἀπεραντος Δύναμις); 4, 5 (διπλῆ ἡ φύσις τοῦ πυρός), *7 et 7 (τὰ φανερά τοῦ πυρός), 9, 11 (ἀγέννητον), 12, 14. – 235.13, 14; 236.6 (= ὁ ἥλιος), 7, 8; 244.42 (ὁ θεὸς πῦρ φλέγον, Val.), 44 (διπλῆ ἐστὶν ἡ δύναμις τοῦ πυρός, Val.), 44 (παμφάγον); 276.1; 296.34; 305.14 et 29 (= ὄργανον, Empedocles), 20 (= Ζεὺς, Emped.); 306.48; 307.54; 309.97, 98 (= ὁ αἰθήρ); 310.124; 326.39 et 396.22–23 (πῦρ ζῶν ἀπὸ φωτὸς γενόμενον, Doc.); 327.1 (ὁ πυροειδὴς θεός, ὁ πῦρ ἀπὸ φωτὸς γενόμενος, Doc.); 331.13 (ἦν πῦρ, καὶ ἐγένετο φῶς, Mon.), 14; 333.4, 7; 347.31 (ἡ τοῦ κόσμου κρίσις διὰ πυρός γίνεται), 31 (Heraclit.), 32–33 (φρόνιμον τὸ πῦρ καὶ τῆς διοικήσεως τῶν ὄλων αἴτιον), 34 (πῦρ = κεραυνός, Heraclit.), (42) (πῦρ συμμιγνὲν θυώμασιν, Heraclit.); 370.9; 374.27 (πῦρ ἄσβεστον); 380 (6) 10; 381.18, 21; 383.25, 34; 387.18 (ὁσμὴ τῶν θυμαμάτων ἐπὶ τῷ πυρὶ, Seth.); 397.7, (14), 17; 408.3; 409.8; 410.13, 16 (ἐκ πυρός καὶ πνεύματος ἄγγελοι, H), 18 (ἐκ πυρός καὶ πνεύματος ἀστέρεις, H); 415.10 (ἡ πυρὸς κρίσις)
- πυρά 120.11; 121.21
 πυραμίς 120.11; 121.14, 16; 179.22 bis; 333.6; 397.16
 πύργος 105 (12) 5
 πυρίδιον 73 (14) 8 (μικρὰ πυρίδια = ὁ ἥλιος, Xenophanes)
 πύρινος 66.14 (ἄστρα). – θεὸς πύρινος 151.167 (= Ἡσαλδαῖος, Naas.); 320 (38) 4 et 400 (20) 6
- (Apelles); 326.42 et 396.24 (Doc.)
 πυροειδής 327.1 (θεός, ὁ πῦρ ἀπὸ φωτὸς γενόμενος, Doc.)
 πυρῶν 125 (39) 3. – πυρῶσθαι τὸ ἐπιθυμεῖν τῆς μεταβλητῆς γενέσεως ὀνομάζεται 223.17–18 (Sim.)
 πυρρός 110.20; 112 (19) 3
 πυρώδης 67.29 (αὐγὴ); 120.12 (καπνός); 121.1 (Ἀσκληπιός); 244.38 (ἡ ψυχικὴ οὐσία, Val.), 41 (ὁ τοῦ κόσμου Δημιουργός, Val.); 327.6 (θεός, Doc.)
 πύρωσις 70.10
 πύστις 126 (40) *2
 πωλέω 365 (19) 4; 365 (20) 9
 πάποτε 209.29; 260.19; 332.19; 366.16; 409.11
 πῶς 157.73; 174.1; 191.84; 204.91; 219.28; 279.6, 10, 16, 20; 286.3; 322.6, 8, 11; 341.5; 348.53; 408.21, 25; 414.84. – πως 330 (11) 6
- P**
- ῥάβδος 117.50, 51. – (Naas.) 151.169 (Homer.), 175 (χρυσῆ); 152.183 (Homer.). – (Per.) 183.42–43 (ἡ στρεφομένη εἰς ὄφιν), 45 (Μωσέως); 186.27. ῥάβδοι 185.14; 196.17, 19. – (Mon.) 333.10 et 397.19–20 (ἡ στρεφομένη ποικίλως εἰς τὰ πάθη τὰ κατὰ τὴν Αἴγυπτον); 333.10 et 334.10 (= ἡ τοῦ ἰῶτα μία κεραία); 398.(22). – (H) ἡ ῥάβδος τῆς ἀληθείας 173 (11) 4
 ῥαγοειδής 328.29 (κόρη)
 ῥαδινάκη 197.49
 ῥάδιος: ῥαδιόν ἐστι 103.15, 19, 24; 104.9; 285.25; 345.25; 376.17. – ῥαδίως 129.12; 214.8; 373.6
 ῥαθυμέω 413.59
 ῥαφανοφαγία 338.14
 ῥάχις: ἡ κατὰ ῥάχιν ἀορθή 220.46, 53
- ῥέμβομαι 56.53 (ἀστρολόγοι ῥεμβόμενοι)
 ῥέπω 349.*13
 ῥεῦμα 131.4 (ποταμῶδ); 169.98; 203.67 (κακίας)
 ῥευστός 85.6 (ἡ οὐσία πάσα)
 ῥέω 57.6 (τὰ πάντα φέρεσθαι τε καὶ ῥεῖν, Thales); 70.6 (τὸ ὕδωρ εἰς μέσον ῥεῖν, Archelaus); 97.15; 219.42 (τὸ αἶμα). – (Pythagoras) 137 (51) 13 (ῥεῖν τὸ σφμεῖον), 15 (ῥεῖσα ἡ γραμμὴ), 16 (ῥεῖν τὸ ἐπίπεδον); 230.15 (ῥεῖσα ἡ ἐπιφάνεια). – (Naas.) 153.214 (ὁ Ὡκεανός, ὁ ῥέων κάτω καὶ ἄνω); 154.227–228, 230 (ὁ μέγας Ἰορδάνης, ὃν κάτω ῥέοντα ἀνέστειλεν Ἰησοῦς καὶ ἐποίησεν ἄνω ῥεῖν); 155.19 (Ζησαῖρ τοῦ ἐπὶ τὰ ἄνω ῥέσαντος Ἰορδάνου), 21 (ἐκ γῆς ῥέοντα (ὄντα) Γηρυδόνην); 158.106 (ὁ μέγας Ὡκεανός, ἀπὸ τῶν μέσων ῥέων τοῦ τελείου Ἀνθρώπου); 163.219–220 (ἦλθομεν οἱ πνευματικοί, ἀπὸ τοῦ Ἀδάμαντος ῥυέντες κάτω); 170.122 (Εὐφράτης). – (Per.) 186.15 (τὰ χρώματα), 16 (αἱ δυνάμεις, ἀπὸ τοῦ οὐνοῦ ἐπὶ τὴν ὕλην), 18 (ἡ διαφορὰ τῶν χρωμάτων). – (Bas.) 296.40 (τὰ νοήματα, ἀπὸ τῆς μακαρίας οὐότητος). – (Mon.) 332.*21 et 397.*9 (μία κεραία, ῥεῖσα ἄνωθεν)
 ῥήγνυμι 165.6 (ῥῆξι = ἀμύξι)
 ῥῆμα 165.20 (τοῦ θεοῦ); 166.21 (Ἀποφάσεως τῆς μεγάλης Δυνάμεως); 216 (10) 8 et 9 (κυρίου), 10; 407.8 et 10 (θεοῦ, H). – ῥήματα 173 (11) 6; 193.3; 211.9; 213.13; 413.63 (κενά)
 ῥῆσις 263.12 (παντὸς ἀορθήτου)

ῥητίνη 121. (22); 122.5, 11.
 15
 ῥητός (Marc.) 260.22 (ὄτε τὸ
 πρῶτον ὁ Πατὴρ ἠθέλη-
 σεν αὐτοῦ τὸ ἄρρητον
 ῥητὸν γενέσθαι); 261.*1
 (τὰ ῥητὰ ὀνόματα); 269.
 16 (τὸ ῥητὸν τοῦ Σωτῆρος
 ὄνομα). – (Bas.) 295.21
 (ῥητός = ἡ Ἐβδομάς). –
 τὸ ῥητὸν 337.20. – τὰ ῥητὰ
 197.29 (εὐαγγελικά); 359.
 34; 363.14
 ῥίζα 93.19; 105 (13) 12 (ἀσύ-
 στατος); 135.60; 340.24. –
 (Iust.) 201.8 (ῥίζαι καὶ
 πηγαι ἀφ' ὧν τὰ ὄντα
 ἐγένετο). – (Sim.) ἡ ῥίζα
 τῶν ὄλων 166.22; 214.19,
 *21 (= ἡ ἀπέραντος Δύνα-
 μισ); 223.14; 224.8 (= Σι-
 γή). – ἔξ ῥίζαι αἱ πρῶται
 216 (12) 4; 217 (12) 6, 7, 8;
 229.21; 389.11, 13, 15. –
 (Val.) αἱ ῥίζαι τῶν αἰώνων
 239 (29) 43; 239 (30) 9. – ῥί-
 ζα = ὁ Πατὴρ 240.29. –
 (Marc.) 261.2 (ῥίζαι = τὰ
 ὀνόματα τῶν στοιχείων).
 – (Bas.) κόκκος σινάπεως
 ἔχων ἐν ἑαυτῷ τὰς ῥίζας
 288.13; 391.(3)
 ῥιζοβολέω 135.58, 63
 ῥιζώμα (Sim.) 389.2 (τῶν
 ὄλων, = ἡ ἀπέραντος
 Δύναμις). Cf. ῥίζα 214.
 *21. – (Pythagoras) πηγὴν
 ἀεναίου φύσεως ῥιζώματ'
 ἔχουσιν (= τετρακτύν)
 59.33; 138.36; 231.19; 246.
 *2. – (Empedocles) τέσσα-
 ρα τῶν πάντων ῥιζώματα
 305.17; 382.12, 20
 ῥιπή 188.12; 386.11
 ῥιπτεύομαι 124 (36) 3 (ἐπι γῆς
 ῥιπτοῦνται)
 ῥίπτω 161.175 (οἱ μαργα-
 ρίται ἐρριμένοι εἰς τὸ
 πλάσμα); 261.11 (ὁ ἦχος,
 ὡσπερ ἔξω ῥιφεῖς); 351.18
 ῥίσις 220.49
 ῥοή 158.106 (τοῦ μεγάλου
 Ὠκεανοῦ); 222.4 (στὰς
 κάτω ἐν τῇ ῥοῇ τῶν

ὑδάτων, ἐν εἰκόνι γενη-
 θεῖς)

ῥοῖζος 119 (32) 5
 ῥομβέω 119 (32) 6
 ῥομφαία: ἡ φλογίνη ῥομ-
 φαία (Sim.) 223.23, 27, 30
 ῥόδος 120.21 (Κωκυτοῦ)
 ῥυέτης: Φάος ῥυέτης 195.
 *34, *35, *37–38
 ῥυθμός 58.10
 ῥύομαι 120.8 (Ἀσκληπιός);
 136 (49) 8 (ὁ Λόγος τὴν
 Ἀνδρομέδαν); 158.83;
 183.37 (ὁ τέλειος ὄφις μό-
 νος ῥύσασθαι δύναται
 τοὺς ἐκπορευομένους ἐκ
 γῆς Αἰγύπτου, Per.); 184.
 62 (ἀφ' ὧν ἐρρύσατο τοὺς
 δακνομένους ὁ τέλειος
 ὄφις, Per.); 226.17 (ὁ
 Σίμων ῥύεται τὴν Ἑλένην
 τῶν δεσμῶν); 327.18 (ὁ
 μονογενὴς υἱὸς τὰς
 ἄνωθεν ἰδέας ῥύσσα-
 θαι κατελθὼν ἠθέλησεν,
 Doc.); 388.56 (τὸ ἄνω
 φῶς, τὸν κάτω σπινθηρα,
 Seth.); 394.28 (ἵνα ῥυσθῇ
 τὸ πνεῦμα τοῦ Ἐλωεῖμ,
 Iust.)
 ῥύσις 137 (51) [14]; 195.38
 (ἡ ῥύσις ἄνωθεν τοῦ
 φωτός κάτω)
 ῥυσός 112 (19) 2; 113 (21) 2;
 113 (22) 3
 ῥώθων 111 (16) 4; 112 (20) 4;
 113 (22) 2

Σ

σάββατον 333.*3; 351.30;
 362.15, 16; 370.7
 σαλαμάνδρα 121.14
 σαλεύομαι 69.43 (ἡ γῆ)
 σάλος 56.61 (θαλάσσης)
 σανίς 119 (32) 2, 4, 6
 σαρκικός (οpp. πνευματι-
 κός) (Naas.) ἄνθρωπος
 154.224 bis; 156.42; 158.
 94; 163.203; 164.238. Ἄν-
 θρωπος 161.168. ἡ σαρ-
 κικὴ γένεσις 163.*214 et
 164.232. σαρκικὴ προσκύ-
 νησις 165.17. τὰ σαρκικά

162.196. – πνευματικοί, οὐ
 σαρκικοί 159.126 (Naas.);
 197.27 (Seth.). – ἐπιθυμία
 σαρκικὴ (NT) 170.128
 (Naas.); 214.6 (Sim.)
 σαρκόομαι 144.*24 (σαρ-
 κούμενα ζῶα, Naas.); 401
 (23) 6 (ὁ ἐν τῇ παρθένῳ
 σαρκωθείς = ὁ Ἰησοῦς,
 Theodot. Byz.); 353.84 (τὸ
 ἐν τῇ παρθένῳ σαρκωθὲν
 πνεῦμα = ὁ πατὴρ, Callis-
 tus) et 403.21 (τοῦτον τὸν
 Λόγον σεσαρκῶσθαι λε-
 γει, Call.)
 σάρξ (Naas.) 154.225 bis
 (Jo); 157.60 (Jo); 162.268
 (Paul.). – (Per.) 187.58 (οἱ
 γενόμενοι κατὰ σάρκα). –
 (Sim.) 215 (9) 36 (VT); 215
 (10) 7 (NT). – (Val.) 253.34
 (σάρκα μὲν ἐκ ψυχῆς κρε-
 μαμένην); 254.39 (σάρξ
 ἐστὶν ἡ ὕλη); 391.19 (τὴν
 σάρκα μὴ σφύεσθαι). –
 (Apelles) 400.13 (σάρκος
 δὲ ἀπόλλυσθαι). – (Mon.)
 335.44 (ἡ τῶν στοιχείων
 εἰς σάρκα μεταβολή =
 χόρτος); 398.24 (ἡ σάρξ
 μου). – *de resurrectione
 carnis* 346.27 (λέγει δὲ
 καὶ σαρκὸς ἀνάστασιν,
 ταύτης (τῆς) φανεράς,
 Ἡερακλίτους); 372.2 (τὴν
 σάρκα ἀνίστασθαι, Es-
 seni); 374.24 (σαρκὸς
 ἀνάστασιν ὁμολογοῦσιν,
 Phariseai); 375.4 (σαρκὸς
 ἀνάστασιν ἀρνοῦνται,
 Sadducaei). 399.16 (σάρ-
 κα οὐκ ἀνίστασθαι,
 Marcion). – *de corpore
 Christi* (Apelles) 321.(12)
 (ὁ ἐν σαρκὶ φανείς), 20
 (σάρκα δεῖξας ἀπέδωκε
 γῆ); 400.9 (τὴν δὲ σάρκα
 τὸν Χριστὸν ἐκ τῆς παρα-
 κειμένης τοῦ κόσμου οὐ-
 σίας προσειληφέναι). –
 (Doc.) 328.[37]. 329.47. –
 50 bis (Jo). – (Callistus)
 354.90 (ὁ πατὴρ προσλα-
 βόμενος τὴν σάρκα ἐθεο-

- ποίησεν αὐτήν); 403.21 (ὁ κατὰ σάρκα ὀρώμενος = ὁ υἱός)
- σάρον 235.*14
- σατραπικός 203.*57 (ἐξουσία)
- σατράπης 178.*17 (σατραπῶν ὁδοῦ)
- σαφηνίζω 198 (22) 1; 262.1 (ἡ Τετρακτὸς)
- σαφής: σαφές 281 (15) 7. – σαφέστερος 61.66; 130 (46) 6. – σαφῶς 117.57; 181.23; 209.20; 278.14; 285.22. σαφέστερον (adv.) 262.18; 272.5
- σβέννυμαι 125.21; 258.21 (ἡ τοῦ φαρμάκου δύναμις)
- σεβάζω 407.2 (τὸν θεόν)
- σεβάσμιος 148.115 (τὰ Ἰσίδος μυστήρια) 167.46 (ὁ Ἀδάμας)
- σέβω 54.4 (θεόν)
- σεισμός 57 (1) 4; 67.31; 69.42; 125 (39) 1
- σειώ 116.28 (δάφνας)
- σελήνη 65.15, 18; 66.14. – (Anaxagoras) 68.21, 23; 69.26, 28, 30, 31 bis, 32, 33, 35; 70.11; 73 (13) 7, 13; 74.10; 96.33; 102.18; 103.13, 18, 22, 28, 30; 104.9, 11, 13; 124 (37) 1, 5; 125.10, 16, 20, 23; 184.81; 193.10; 218 (14) 5; 276.7 et 17 (Marc.); 410.17. – (Sim.) 218 (13) 11 (σελήνη = Ὀνομα). – (Elch.) 362.12. – τὰ κακὰ μέχρι σελήνης φθάνειν, ὑπὲρ δὲ σελήνην μηκέτι 63 (4) 8 et 10 ('Heraclitus'); 82.26 ('Aristoteles'). – (Per.) 175.8 (ὁ καθ' ἡμᾶς κόσμος = τὸ μέχρι σελήνης μέρος). – (Bas.) 284.7 et 9 (τὸ μέχρι τῆς σελήνης μέρος ἀπρονόητον, ἀκυβέρνητον, 'Aristot.');
- 285.17 et 18 ('Aristot.');
- 294.12 (τὰ αἰθέρα μέχρι τῆς σελήνης ἐστίν' ἐκεῖθεν γὰρ αἴθρ' αἰθέρος διακρίνεται). – Cf. Σελήνη
- σεληνιακός 101.30 et 33 (κύκλος); 103.15 (ἀπόστασις)
- σεμνολογέω 230 (22) 9
- σεμνός 376.11 (ἦθος); 415.9 (ἡ τῆς ἀληθείας ἀπλότης); 417.31 (Χριστοῦ προστάγματα). – σεμνότερος 56.55 (τὰ τοῖς Ἑλλησι δόξαντα πρὸς τὸ θεῖον σεμνότερα); 364.13 (βίος). – σεμνῶς 376.18. – σεμνότερον (adv.) 319.10
- σεμνότης 269.(9); 412.50 (νόμος πλήρης σεμνότητος)
- σεμνόνομαι 339.17
- σημαίνω 96.17; 117.39, 43; 184.82 (ὁ ὄφις, Per.); 271.15 (A καὶ Ω, Marc.); 286.9; 411.26 (ὁ θεός, H)
- σημαντικός 326.47 (φωνὴ τοῦ λόγου)
- σήμαντρον 122.10
- σημασία 287.8
- σημεῖον = *punctum* 84.7 (Epicurus). – (Pythagoras) 137 (51) 11 (ἀμερές, = γεωμετρίας ἀρχή), 12, [13], 13, 14, 17 (ἐλάχιστον), 20; 230.13 (ἀμερές), 14. (Sim.) 137.19. – ἀπὸ σημείου ἐπὶ σημείον 276.15. – σημεῖον = *signum* 70.16; 156.45 (NT); 179.36; 183.48 (τοῦ Καΐν); 235.17 (μάχης σημείον ὁ φοῖνιξ)
- σημειόομαι 56.45 (διὰ λόγου); 96.22
- σημείωσις 212 (6) *2 (τῶν χρόνων)
- σήμερον 312.10. μέχρι σήμερον 144.24; 150.149; 194.28; 203.48
- σιγάω 55.28; 58.11 et 62.84 (Pythag.); 199.4 (τὰ τῆς διδασκαλίας σιγώμενα, Iust.)
- σιγή 199.5 (τὰ τῆς σιγῆς ἄρρητα, Iust.); 230 (22) *8 (Pythag.). – Σιγή (Sim.) 224.9 (ἀόρατος). – (Val.) 230 (22) 10; 237.15 (σύζυγος), 16; 241.*15; 255.*20, 23; 390.5 (σύζυγος). – (Marc.) 263.12; 269.11; 271 (52) 14; 272.24. Σειγή 269.*13
- σιγηρός 114 (25) 5
- σιδηραγωγέα: ἡ σιδηραγωγούσα λίθος 125 (39) 2
- σίδηρος 170.110; 187.45; 197.32, 37; 309.97
- σιδηροῦς 151.175 (ῥάβδος)
- σίναπι: ὁ κόκκος τοῦ σινάπewς (Naas.) 166.29 (NT, = ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν). – (Marc.) 257.7 (NT). – (Bas.) 288.11–12 et 391.3 (= τὸ σπέρμα τοῦ κόσμου)
- σινδόνιον 121.26
- σινδών 120.12, 14
- σιωπάω 54.3; 61.75 (Pythag.); 122.3; 263 (44) 12 (ἡ σιωπώμενη Σιγή, Marc.); 263 (45) 4 (ἡ Ἀλήθεια, Marc.); 324.27 (οὐκ ἐσιώπησε Μωϋσῆς). – (H) οὐ σιωπήσω 212 (6) 5. οὐ σιωπήσομαι 123.1; 304.11; 313.6. οὐ σιωπήσομεν 55.29; 88 (25) 7; 110.15; 114 (27) *3; 323.8; 330.10; 358.32; 359.16. – οὐ σιωπῶμεν 55.38. οὐκ ἐσιώπησαμεν 363.17. οὐ σιωπήσας (ἐγώ) 363.20. μὴ σιωπᾶν 280 (14) 2; 320.3. – ἐσιώπησα 259.22
- σιωπή 295.16 (ἀπόκρυφος); 367.19. – τὸ μυστήριον ἐν σιωπῇ 156.43; 163.210
- σικαιότης 79.67
- σικαλεύω 235.13
- σικαλῖς 370.12
- σικαρίζω 303.11 (τὸ πλάσμα, ὡς σκώληξ)
- σκάφος 351.19
- σκέλος 111 (16) 6
- σκέπασμα 125.9
- σκέπη 125.14; 323.*14 (γυμνῶν); 341.9 (τῶν ἰδίων σφαλμάτων)
- σκέπω 67.22; 124 (37) 7
- σκευάζω 123.2; 126 (41) 6; 304.5 (σχολήν); 411.28 (ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον). –

- σκευάζομαι 404 (29) *2
(βίβλον)
- σκευός 123.3; 197.45; 370.9
- σκέψις 98.28
- σκήπτομαι 115 (28) 5; 131.
17; 351.*30
- σκιά 103.13 (τῆς γῆς)
- σκίλλα 119 (30) 5
- σκληρός 221(16)18; 232.23
- σκληρύνομαι 349.11
- σκιυρός 111 (17) 4; 112 (19)
9; 114 (25) 6
- σκολιός 185.2 (αἴρεσις);
346.16 (γνώφων ὁδός;
Heraclit.), 18 (ἡ τοῦ χοχ-
λίου περιστροφῆ)
- σκοπός 414.77
- σκοτεινός 127 (43) 15 (ὁ θε-
ός, οἱ Βαβυλώνιοι); 178.13
(Τάρταρος); 189.32 et 387.
30 (κόρη ὀφθαλμοῦ); 326.
43 (ἄηρ). – τὸ (ὑποκείμε-
νον) ὕδωρ σκοτεινόν
(Seth.) 189.37; 192.*89;
195.36, 44; 196.7 (ὕδατα).
– τὸ σκοτεινὸν σῶμα
(Seth.) 191.85. τὰ σκοτει-
νὰ σώματα (Doc.) 327.17.
– Ἡράκλειτος ὁ σκοτει-
νός 214.14; 341.4; 343.3, 6,
11; 348.55. – τὸ σκοτεινόν
68.8. – σκοτεινῶς 234 (27)
1; 413.70
- σκοτίζω 179.22 (πύλιν εἰς
(τὴν) πυραμίδα)
- σκότος 60.50 (= μήτηρ,
Pythag.), 51; 117.33; 120.
14; 126 (42) 4 (ἐν σκότῳ);
129 (43) 57 (δυάς), *58 et
129 (44) 6 (= θάνατος);
217.18; 254.3 (Secundus);
345.6; 349.72 (Ἡρακλεί-
τειον σκότος). – (Seth.)
188.10, 11, 16, 18 (τὸ ὑπο-
κείμενον); 189.23 (ἐν τῷ
σκότει), 24 (= ὕδωρ φοβε-
ρόν), 26, 27 bis, 33; 191.78;
192.99 (ὁ ἀνεμος τοῦ σκό-
τους), 108 (ἐν τῷ σκότει);
193.5 (VT); 386.8, 10, 15,
16 (τὸ ὑποκείμενον); 387.
20 (ἐν τῷ σκότει τῷ ὑποτε-
ταγμένῳ), 22 (= ὕδωρ φο-
βερόν), 24, 25, 31. – (Doc.)
324.28 (VT); 326.30 (τὸ
ὑποκείμενον), 31, 33, 34
(VT), 36 (VT), 38 (ἐν τῷ
κατωτάτῳ σκότῳ), 44
(σκότει), 2 (= οὐσία τοῦ
Δημιουργοῦ), 8 (ἐν σκό-
τει), 328.36; 396.18 bis, 20
(VT), 22
- σκόλαξ 121.4 (Ἄρτεμις);
124.25 (Ἐκάτη)
- σκυτός 117.50, 52
- σκόληξ 303.11; 416.14 (H)
- σμικρότης v. μικρότης
- σμήνα 121.12; 196.12
- σοβέομαι 405 (29) 12 (σε-
σόβηται περὶ ἀστρολο-
γίαν)
- σοφία 76 (18) 4; 80.75
(ἄκρα); 85.16; 105 (12) 10;
105 (13) 10 (ἡ ἄσοφος);
114 (27) 1 (ἡ θαυμαστή);
130 (45) 2 (ἡ ἐπίγειος καὶ
χμαιπετής); 134.38, 45
(Φοινίκων); 135.47 (= τῆς
κτίσεως εἰκῶν ἐν οὐ-
ρανῷ); 160.137 (Paul.);
185.1 (τῆς Περσικῆς αἰ-
ρέσεως); 244.35 (VT,
Val.); 297.7 (VT, Bas.), 11
et 12 (Paul., Bas.); 361.3
(ἀμίμητος); 363.11 (ἡ πα-
ρὰ Ἀλκιβιάδῃ); 407.1. –
Ἑλλήνων σοφία 56.51;
335.17; 380 (5) 5. Ἑλληνίς
σοφία 167.45–46. – Αἰγυπ-
τίων σοφία 62.84; 130 (44)
15; 229 (22) 2.
Σοφία (Val.) 240.20, 22,
30, 34; 241.1, 2, 6, 8, 12, 18;
242.32 (ἡ ἐκτός πληρώμα-
τος = Ὀγδοάς), 35 (ἡ
ἔξω); 243.11 (ἡ ἔξω τοῦ
πληρώματος), 21 (ἡ ἔξω),
26 bis; 244.36, 47 (ἡ με-
μορφωμένη); 245.5, 8;
246.3, 4 (καλεῖται πνευ-
μα), 13, 17 (ἡ ἔξω); 247.31;
248 (34) 44 (= ἡ Μήτηρ, ἡ
Ὀγδοάς); 248 (35) 15
(= πνεῦμα); 249.[19], 21,
31; 250 (35) 38 (= Πνεῦμα
ἄγιον); 250 (36) 4 (ἡ ἔξω,
= Ὀγδοάς), 5, 7, 14; 251.
19 et 24 et 254.42 (ἡ ἔξω)
- σοφίζομαι 297.8; 380 (5) 7
- σόφισμα 213.16; 286.8 (δί-
χα παντός σοφισματος);
380 (5) 3; 415.7 (ἐντέχνων
λόγων)
- σοφίστευμα 281 (14) 7
(Ἀριστοτελικὰ σοφιστεύ-
ματα)
- σοφιστής 330.8 (οἱ Ἑλλή-
νων σοφισταί)
- σοφός 76.10 et 84.15 (ἄνηρ);
86.9; 105 (12) 10 (Πτολε-
μαῖος); 183.46 (τῆς Ἐῤῥας
λόγος); 293.22 (ἀρχι-
τέκτων); 363 (17) 7 (Πυθα-
γόρας), 9 (Πλάτων). – ὁ
σοφός 82.21; 154.9 (Ἰο-
θῶρ ὁ μέγας σοφός). οἱ
σοφοί 57 (1) 1 (οἱ ἐπτά);
130 (45) 11; 375.18. – οἱ
Ἑλλήνων σοφοί 140.10;
211.8; 335.(48); 363 (17)
10; 372.(6–7); 380 (6) 1. οἱ
σοφώτατοι τῶν Ἑλλήνων
182.17–18. Αἰγυπτίων σο-
φοί 363 (17) 6. οἱ τοῦ κόσ-
μου σοφοί 127.5. – (Bas.) ὁ
μέγας ἄρχων (= ἡ Ὀγ-
δοάς) σοφός 293.32.
σοφῶν σοφώτερος 292.
13; 293 (23) 18. ὁ υἱὸς αὐ-
τοῦ, σοφώτερος 293 (23)
25 et 33. ὁ υἱὸς τῆς Ἐβδο-
μάδος, σοφώτερος 294.20
et 393.40. ἡ υἰότητα, σοφο-
τέρα 293 (23) *21 et 392.
31. – τῆς ψυχῆς σοφώτε-
ρον οὐδέν (Aristoteles)
293 (24) 3. – (Cerinthus)
317.6 (ὁ Ἰησοῦς ἀνθρω-
πος σοφώτερος (πάν-
των)). – σοφώτερον 212
(7) 8
- σπάδων πρεσβύτερος 352.
53 (Υἰάκινθος)
- σπαράσσω 229.*13
- σπάσμα 177.5 (ἡ τοῦ σπᾶ-
ματος Δύναμις)
- σπάω 126 (40) 4
- σπείρω 160.154 bis et 325.
2 bis (NT); 227.24 (πᾶσα
γῆ γῆ, καὶ οὐ διαφέρει
ποῦ τις σπείρει, πλὴν ἵνα
σπείρη)

- σπένδω 212.*21
σπέρμα 69.45 (τὸ ἀπὸ τῶν δεξιῶν μερῶν τοῖς δεξιῶις μέρεσι τῆς μήτρας κοληθῆναι = ἄρρην, Anaxagoras); 75 (16) 4 (ἐξ ὕγρου); 94.22, 26, 31, 33; 95.42, 43, 51; 139.71 (ἐξ ἐγκεφάλου); 147.107 (τὸ ἀρχέγονον, Naas.); 155.31 (τὰ καλὰ τοῦ Βενιαμὶν σπέρματα); 160.152 (τὰ ἀπὸ τοῦ ἀχαρκτηριστοῦ εἰς τὸν κόσμον κατεσπαρμένα σπέρματα = τέλη, Naas.); 170.116; 174.27 et 386.23 (παντοίων δυνάμεων σπέρματα, Per.); 187.57-58 (ἐπὶ τὸν νωτιαῖον μυελὸν διαρρεῖ τὰ σπέρματα, Per.); 214.6 (ἐκ σπέρματος γέννημα γυναικός); 223.19-20 et 24 et 31 (στρέφεται τὸ αἷμα εἰς σπέρμα, Sim.); 261.2 (σπέρματα = τὰ ὀνόματα τῶν στοιχείων, Marc.); 271.10 et (12) (τὸ σπέρμα τοῦ Πατρὸς = ἡ Δύναμις ἡ καταβάσα εἰς τὸν Ἰησοῦν, Marc.); 321.25 (τὸ τῆς ζωῆς σπέρμα, Apelles); 377.38 (γενῶσθαι ἐκ σπέρματος). (Bas.) τὸ σπέρμα τοῦ κόσμου 288 (21) 10, 11; 391.6. τὸ κοσμικὸν σπέρμα 290.29, 34; 292.9; 392.26. τὸ σπέρμα τῶν ὄλων 300.23. τὸ οὐκ ὄν σπέρμα 288 (21) *17, 23; 289.(11), 21; 391.2. τὸ σπέρμα 288 (22) 2; 289.6, 25, 26; 290.*31, 35, 39, 45; 294.3; 391.9; 392.13, 16. τὰ σπέρματα 281 (15) 5; 288 (21) 14. (Doc.) ὁ πρῶτος θεός = σπέρμα συκῆς 323.12; 324.41; 395.1. τὸ σπέρμα συκῆς 324.23, 24; 325.9, 13, 14 (ἀγέννητον); 395.*9, 11 (ἀγέννητον)
σπεύδω 153.217 (φυγεῖν ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου, Naas.); 258.23; 292.79-80 (σπεύδει πάντα κάτωθεν ἄνω, Bas.); 309.108 (ἡ φιλία); 329.61 (ἐκάστη αἰρεσις σπεύδει ζητοῦσα τὸν Ἰησοῦν, Doc.); 351.39 (ὁ δὲ σπεύσας ἐπὶ τὸ βῆμα τοῦ ἐπάρχου). - (Seth.) 189.35 (σπεύδουσι τὸ φῶς καὶ τὸ πνεῦμα ἄραι τὰς δυνάμεις αὐτῶν); 191.*78 (ὁ νοῦς σπεύδει λυθῆναι); 197.36 (ἡ ἀκτίς σπεύδει πρὸς τὸν Λόγον); 388.42 (ὁ ἄνωθεν σπινθήρ σπεύδει ἐκφεύγειν)
σπήλαιον 171.*12 (τῆς Ψυχῆς, N)
σπινθήρ (Seth.) ὁ σπινθήρ τοῦ φωτός 189.29; 191.80 (ἐλάχιστος); 387.27; 388.61. ὁ σπινθήρ 189.34; 195.45; 196.6 (ἐλάχιστος); 388.51, 57. - 224.33 (ἐλάχιστος, Sim.). - (Saturnilus) ὁ σπινθήρ τῆς ζωῆς 303.12, 14, 21. - σπινθήρες = οἱ μεταβαίνοντες ἀστέρηρες (Anaxagoras)
σποδιά 121.21
σπορά 223.25 (τῶν γινόμενων)
σπουδάζω 367.2 (πρὸς τὸ βοηθεῖν), 7 (περὶ τὰς τοῦ Νόμου ἀναγνώσεις)
σπουδαῖος 285.37 (ἦθος). - τὸ σπουδαῖον 130 (45) 6
σπουδῆ 98.5 (γέλωτος ἄξια, οὐ σπουδῆς); 200.12 (σπουδῆ τῆς εὐρέσεως); 258.21 (μετὰ σπουδῆς)
στάδιον 101.28 ss.
στάμνος 119 (31) 7
στάσις 63 (4) 5 (στάσις καὶ φιλία = ἡ ἀρχή, Heraclitus*); 92 (2) 3 et 177.60 (στάσις αἰώνων); 226.10 (Sim.); 349.5-6 (στάσεις ἐμβάλλειν ἀνὰ μέσον τῶν ἀδελφῶν); 350.19 (ἡ στάσις ἐν τῷ λαῷ)
σταυρός 329.*44 (θάνατος σταυροῦ). - Σταυρός (Val.) 241.*22; 242.28, 31; 248.39
σταυρῶ 207.162 et 395.36 (ὁ Νάας ἐποίησε τὸν Ἰησοῦν σταυρωθῆναι, Iust.)
στάχυς (Naas.) 163.207 (χλοερὸς τεθερισμένος, = ὁ Ἀδάμας); 167.50 (χλοερὸς ἀμθηεῖς, = Ἀττις); 163.210 bis (τεθερισμένος, τῶν Ἐλευσινίων)
στέαρ 123.26
στεῖχω 124.*26
στεναγμός 241.12 (τῆς Σοφίας); 300.18; 309.106 (τῶν ψυχῶν)
στενός 113 (22) 3; 117.47. - ἡ στενὴ ὁδός 134.42, 43 (= ἡ Κυνοσοῦρις), 50 (= ἡ κτίσις ἡ δευτέρα)
στενοχωρία 203.62
στερεός: τὸ στερεόν (sc. σῶμα) 137.17; 23015. τὰ στερεὰ σώματα 230.12; 231.20. - τὰ στερεὰ ζῶδια 175.22. - γῆ στερεὰ 408.2 (H)
στερέωμα 169.105 (Naas.); 209.13 et 15 (Iust.). - (Bas.) 292.*2 (= τὸ ἅγιον Πνεῦμα), 8, 15; 293.16; 295.14; 302.(57); 392.28. - (Doc.) 326.*33 (οὐρανοῦ), 36, (37)
στέρησις (= ἡ οὐσία, Aristot.)
στεφανόμοι 149.141 (τὰ κεκρυμμένον τοῦς καρποῦς στεφανούμενον, Naas.)
στέφανος 56.61; 363.22 (τῆς βασιλείας). - Cf. Στέφανος
στήθος 112 (19) 4. - τὰ στήθη 263 (44) 6
στηρίζω 236.4 (ἐστηρίχθαι τὸν ἥλιον μέσον ἐν ὄλῳ τῷ κόσμῳ); 243.13 (ὁ Χριστὸς στηρίζει τὴν Σοφίαν, Val.)
στιβάς 116.*13
στιγμὴ (Sim.) στιγμὴ ἀμεριστος 166.*26, [28], 30; 219.25. - καθ' ἐκάστην στιγμὴν 235.9
στοά 82.31 (Ποικίλη), 32. - Cf. Στοά

- στοιχείον = ἀρχή, *princ-
rium* 64.6 (τῶν ὄντων,
= τὸ ἄπειρον, Anaximander); 72 (12) 3 et 72 (13) 4
(= τὸ πλήρες καὶ τὸ κενόν,
Leucippus, Democritus);
81.2 (= οὐσία καὶ συμ-
βηθικός, Aristoteles); 230.
*13 (= τὸ σημεῖον, Pytha-
goras). – = *elementum* τὰ
τέσσαρα στοιχεῖα 76 (19)
4; 84.4; 127.4; 128.36, 38,
42, 45, 51; 214.23; 230.17;
276.1; 284.11; 382.16; 389.
4. – τὰ ἑξ στοιχεῖα 305.12
(‘Empedocles’). – (Naas.)
158.100–101 (ἐκ μαχίμων
στοιχείων πέπλασται τὸ
πλάσμα). – (Mon.) 334.
*38 (πάντα τὰ τῆς κτίσεως
στοιχεῖα πάσχα ἐστί);
335.44 (ἡ τῶν στοιχείων
εἰς σάρκα μεταβολή). –
(Elch.) 405 (29) 11 (ἡ τῶν
στοιχείων ὁμολογία = οἱ
ἑπτὰ μάρτυρες, 360.9–11;
361.28–30).
στοιχείον = *littera* (Arith-
metici) 105 (13) 6; 105 (14)
1; 106.16 bis, 18, 29; 107.
34; 108.74, 75 bis; 109 (14)
(101), 102, 105; 109 (15) 5.–
(Marc.) στοιχείον 260.34,
39; 261.5, 11; 262.18, 23;
263 (44) 9, 10; 269.(18), 21;
274.25; 275.54, 56. στοι-
χεῖα 260.27, 28, 29 bis, 30,
31; 261.1, 5, 6, 7; 262.28;
264.3; 265 (46) 21, 23, 26,
27; 265 (47) 5; 266.17; 268
(48) 21; 268 (49) 1; 269.12,
13, 16, 19, 22; 270.25; 274.
27, 30
στολή 148.119 (αἱ ἐπτὰ στο-
λαὶ αἰθέριοι τῆς Ἰσίδος);
166.37 (ἕξαλλος); 183.56
στολίζομαι: 148.119 (‘Ἰσις
ἐστολισμένη ἑπτὰ στο-
λάς’); 328.*31 (τὸ φῶς
ἐστολισμένον τοὺς χιτῶ-
νας κέκρυπται)
στόμα 110.22; 111 (16) 4;
111 (17) 3; 111 (18) 2; 112
(19) 3; 113 (21) 3; 113 (24)
2; 119 (25) *1; 120.12; 121.
24, 25; 125.23 (τῆς χύτ-
ρας); 155.32 (μαιομένω
στόματι, Heraclit., Naas.);
169.102 (= Εὐφράτης,
Naas.); 178.15 (συριγμός
ἀπὸ τῶν δώδεκα στο-
μάτων, Per.); 216 (10) 9 (τὸ
ἐν στόματι γεννώμενον
ῥῆμα = ῥῆμα κυρίου,
Sim.); 220.49. – (Marc.)
260.23 (ὁ Πατὴρ ἤνοιξε τὸ
στόμα καὶ προήκατο Λό-
γον); 263 (44) 12 (τῆς σιω-
πωμένης Σιγῆς), 14 et 263
(45) 7 (ἀπὸ στομάτων
Ἀληθείας); 263 (45) 2;
268.24 (Ps.); 272.15–16 (τὸ
Πνεῦμα τὸ φωνῆσαν διὰ
τοῦ στόματος τοῦ Ἰησοῦ)
στόμαχος 111 (16) 8
στόμιον 123.6 (τοῦ ἐδά-
φους); 139.67 (τῆς παρεγ-
κεφαλίδος)
στοργή 306.32; 406.21; 417.
31
στρατεύω 62.12
στρατηγέω 415.3 (οἱ στρα-
τηγούντες Λατίνοι)
στρεβλός: τὸ στρεβλόν 346.
15
στρεπτός 131.2 (ἀστέρες)
στρέφω = *verto, converto,
mito* 136 (49) 10 (Περ-
σεύς, ὁ ἄξων, στρέφει τὸν
κόσμον); 156.44 (Ἰησοῦς,
τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον); 162.
181 (ἀειπόλος, ὁ αἰεὶ
πολῶν καὶ στρέφων τὸν
κόσμον), 182 (πολεῖν ἐστι
τὸ στρέφειν καὶ μεταβάλλ-
ειν τὰ πράγματα), 191
(αἰπόλος, ὁ πάντοτε (πάν-
τα) πανταχῆ στρέφων). –
στρέφομαι = *vertor, vol-
vor* 67.20 (τὸ πιλίον, περὶ
τὴν ἡμετέραν κεφαλὴν,
Anaximenes); 109.103
(παντοίως στρεφόμενοι,
οὐδὲν ὑγιὲς εὐρίσκου-
σιν); 132.23 (ὁ Ἐν γόνασι
στρέφεται ἐν οὐρανῷ);
153.213 (ὁ Ὠκεανός, ποτὲ
ἄνω ποτὲ κάτω); 156.56
(αἰ αἰσχῦναι ἄνω ἐστραμ-
μέναι); 162.188 (στρέφε-
ται = περιερχεται), 189;
184.78 (ὁ ὄφις στρέφεται
ἐν οὐρανῷ); 185.9 (ὁ ὄφις
στρέφεται πρὸς τὸν πατέ-
ρα), 10–11 (ὁ ὄφις στρέφε-
ται πρὸς τὴν ὕλην).
στρέφομαι = *converto,
mitor* (Per.) 183.42–43 (ἡ
ῥάβδος, εἰς ὄφιν). – (Sim.)
220.15 et 222.23–24 (τὸ πι-
κρὸν στρέφεται εἰς γλυ-
κὸν); 223.*19 (τὸ πῦρ τρο-
πᾶς στρέφεται δύο), 19–
20 et 24 (ἐν τῷ ἀνδρὶ τὸ αἷ-
μα εἰς σπέρμα στρέφεται),
27 et 30 et *31 (ἡ φλογὶνὴ
ῥομφαία εἰς σπέρμα καὶ
γάλα στρέφεται). –
(Mon.) 333.10–11 et 397.
20 (ἡ ῥάβδος στρεφομένη
ποικίλως εἰς τὰ πάθη τὰ
κατὰ τὴν Αἴγυπτον)
στοργυλός 64.10 (ἡ γῆ);
110.1; 111 (16) 4, 5; 111
(18) 2; 112 (19) 1; 113 (24) 2
τροφή 134.39 (= ἡ Ἑλλάκη);
162.182; 181.15 (τοῦ παν-
τός)
στρωματόδεσμος 235.6, 11
στυπεῖον 121.25; 124 (36) 5
στυπτηρία 118.74; 122.28
στύραξ 196.12
σύ 222.10–223.11 (ἐγὼ καὶ
σύ ἐν τῷ πρὸ ἐμοῦ σύ, τὸ
μετὰ σὲ ἐγὼ)
συγγένεια 128.32 (τῆς δυ-
άδος πρὸς τὴν μονάδα)
συγγενής 87.28; 128.31 et 34
(ἀριθμός); 217 (13) 5 (συγ-
γενεῖς νοεροὶ καρποὶ);
264 (45) 13 (οἱ συγγενεῖς
τοῦ Ἰησοῦ); 268.27 (τὸ
συγγενὲς τῆς ψυχῆς); 329.
62 (Ἰησοῦς ὁ ἐκάστης τῆς
αἰρέσεως συγγενής)
συγγεννάομαι 85.20 (ἡ ψυ-
χὴ τῷ σώματι, Epicurus)
σύγγραμμα 76 (18) 4; 196.1;
285.22
συγκαίω 118.69
συγκαταβαίνω 271.11
συγκατατίθεμαι 62.6

- συγκαταφέρομαι 133.15
 συγκατέρχομαι 405(30)12
 συγκαττώ 140.11; 141.*9
 σύγκειμαι 58.9 (ὁ κόσμος, καθ' ἄρμονίαν); 77.16; 102(10)6(τὸ πᾶν, καθ' ἄρμονίαν); 104.6 (ὁ κόσμος, ἔναρμονίως); 134.30; 193.2; 275.57. – τὸ συγκείμενον = *summa* 237.20
 συγκεράννυμι(Seth).συγκεκραμένος 191.*77 (νοῦς, τοῖς σώμασι). πάντα τὰ συγκεραμένα διακρίνεται 196.18, 22, 23; 197.31, 40. – (Ptolemaeus) αἱ δύο Δυνάμεις συκραθεῖσαι εἰς ἀλλήλας 255.*28. – (Marc.) ὁ ἐπίσημος ἀριθμὸς συκρασθεῖς τοῖς εἰκοσιτέσσαρσι στοιχείοις 266.17
 συγκληρονόμος 416.19 (Χριστοῦ, H)
 σύγκοιτος 356.130
 συγκολλάω 118.68
 σύγκρασις 196.24. – Σύγκρασις (Val.) 239.*14
 συγκρατέω 111(17)3(πάντα); 113(23)2; 258.15 (τοὺς ἀκροατὰς τῆ ἐλπίδι); 332.15(αἱ ἀκτῖνες τοῦ υἱοῦ συκρατοῦσι τὴν μεταβολήν)
 σύγκριμα: συγκρίματα 76(19)6(=ζῶα καὶ φυτά, Plato) 174.21 et 385.19 (τοῦ κόσμου)
 συγκρίνω 109.100, 106; 128.45; 177.*67; 181.10; 313.12(τὰ διηρημένα συγκρίνεται)
 σύγκρισις 60.62(τῶν πάντων); 128.31(ἀδιαίρετος); 229.10
 συγγέω (Bas.) συγκεχυμένος 282(18)3(ἀνθρωπος). – τὰ συγκεχυμένα 301.45, 51; 302.63, 66
 σύγχρονος: ἡ ὕλη σύγχρονος τῷ θεῷ 76.13(Plato); 336(17)2 et 404(28)2(Hermogenes). – (H) 376.6-7(οὐσία οὐδεμία σύγ-
 χρονος τῷ θεῷ); 408.1-2(θεὸς εἷς, σύγχρονον ἔσ-
 χεν οὐδέν)
 σύγχυσις 302.*62
 συγχωρέω 259.8; 342(7)7, 14; 350.20; 351.34; 354.*101; 367.*18. – οὐ συν-
 εχώρησεν ὁ Χριστὸς 355.125
 συγχωρητής 114(24)5
 συζεύγνυμι 110.20; 230(22)11(Σιγῆ, ἡ συνεζευγμένη τῷ Πατρὶ)
 συζυγία: τῶν Δυνάμεων (Sim.) 217(13)2; 224.12. – (Val.) 239.42; 255.24. – κατὰ συζυγίαν (Sim.) 217(12)*6; 389.13. – (Val.) 240.25; 242.2; 255.29. – ἐν συζυγίᾳ (Marc.) 265.21. – ἔξ συζυγίαι ἐκ τοῦ ἐγκεφάλου ἀποφύονται 139.75
 σύζυγος (Iust.) ὁ σύζυγος = Ἐλωεῖμ 204.74. ἡ σύζυγος = Ἐδέμ 205.101; 208.186. – (Sim.) ὁ σύζυγος 223.13. ἡ σύζυγος = Ἐπίνοια 217.3. – (Val.) ἡ σύζυγος = Σιγῆ 237.16; 238.17; 390.5, 6. ὁ σύζυγος = Καρπός, Ἰησοῦς 243.20; 251.*24. ὁ σύζυγος 240.27; 241.18. – (Ptolemaeus) αἱ δύο σύζυγοι = Ἐννοια καὶ Θέλησις 255.24
 συκῆ 116.24; 118(29)4. – (Doc.) 323.16, 21; 324.25; 325.15; 326.24; 395.11. – σπέρμα συκῆς 323.12 et 395.1-2(=ὁ πρῶτος θεός); 329.23; 325.(9)
 σύκινος: τὸ σπέρμα σύκινον(Doc.) 324.24; 325.14; 395.*10
 σύκον 324.25
 συλαγωγέω 214.14; 311.6
 συλλαβή 260.27, 31; 261.9
 συλλαμβάνω 131.20, 22; 288.12; 351.*17. – = *conci-
 rio* 88(26)4(Μνημοσύνη, ἔννεα Μούσας). – τὰ συλα-
 λαμβανόμενα = τὰ ἔμ-
 βρυα 356.133
 συλλογιστικός: τὸ συλλογιστικώτερον 83.1
 συμβαίνω 64.8; 71.17; 102(9)4; 127.5; 188.9; 284.33; 351.22; 368.*16; 374.24; 396.31; 417.25. – τὸ συμβαίνον 371.10. τὰ συμβαίνοντα 403.11-12. τὸ συμβαίν 118.61. τὰ συμβησόμενα 118.61. – τὰ (τῆ οὐσία) συμβεβηκότα (Aristoteles) 81.4(ἔννεα), 7; 231.6(ἔννεα), 8; 283.27; 284.33. – τὸ συμβεβηκός (Aristot.) 81.3. (H) 412.41(ἐκ συμβεβηκός τὸ κακόν)
 συμβάλλω 72(13)2(Δημόκριτος πολλοῖς συμβαλόν). – = *comparo* 56.55
 συμβιώω 128.48(τὸ πῦρ τῷ πνεύματι)
 συμβολή = *comparatio* 56.67
 σύμβολον 134.35(τῆς μεγάλης κτίσεως); 136(49)*12(τοῦ θείου πνεύματος). – (Iust.) 202.36-37(ὁ Ἄδαμ, σύμβολον τῆς ἐνόητος τοῦ Ἐλωεῖμ καὶ τῆς Ἐδέμ), 39(αἰώνιον, τοῦ γάμου), 42(Εὐα, τῆς Ἐδέμ). – (Val.) 242.(5)(Καρπός, σύμβολον τῆς ἐνόητος τῶν αἰώνων). – (Doc.) 325.(10)γέννημα κοινόν, σύμβολον τῆς ἐνόητος τῶν αἰώνων. – (Mon.) 333.12(τὰ πάθη τὰ κατὰ τὴν Αἴγυπτον = ἀλληγορούμενα σύμβολα τῆς κτίσεως). – τὰ σύμβολα τῶν καιρῶν 377.28, 34
 συμβουλεύω 323.5(ὁ Σωτήρ); 362.2
 συμβουλή 280.13
 συμβουλία 323.1
 σύμβουλος 238.22(Πατὴρ οὐ σύμβουλον ἔχων, Val.) 342.9(τῶν καχῶν, Κάλιστος); 415.4(ἐγώ, H)
 συμμετρία 126(42)1(τῶν ἐπῶν)
 σύμμετρος 122.8(πῦρ)

- συμπαίκτης 123.8, 16; 124 (36) 4; 124 (37) 7; 125.8, 15; 126 (41) 7
 συμπαραλαμβάνω 204.72
 συμπάρεμι 243.15; 255.23
 σύμπας: τὸ σύμπαν = *universum* 127.8
 συμπάσχω 92.14 et 177.53 et [54] (Sextus Empir.). – 354.93 (τὸν πατέρα συμπεπονθέναι τῷ υἱῷ, Callistus)
 συμπεριάγω 100.14
 συμπεριβάλλω 121.25
 συμπεριλαμβάνω 68.21; 380 (6) 1
 συμπεριπλέκομαι 203.56
 συμπεριπολέω 78.51
 συμπεριφέρομαι 66.*18 (Anaximenes); (68.23 (Anaxagoras))
 σύμπλεγμα 178.12 (τοῦ Ταρτάρου)
 συμπλέκομαι 72 (12) 5 (τὰ σώματα ἀλλήλοις, Leucippus); 267.14 (αἱ Δυνάμεις εἰς ἓν συμπλακεῖσαι, Marc.)
 συμπληρόομαι 284.34 (τὰ ἄτομα)
 συμπολιτεύομαι 170.127 (ὁ Σαύλ, ὁ συμπολιτευόμενος τῷ πονηρῷ δαίμονι); 326.49 (ὁ Λόγος ἡμῖν)
 συμπορεύομαι 123.8
 συμφέρομαι 57.7 (πάντα φέρεσθαι, τῇ τοῦ ἀρχηγοῦ φύσει συμφερόμενα, Thales); 63 (4) *6 (συμφέρεσθαι τὰ πάντα ἀλλήλοις, Heraclitus)
 συμφύομαι 61.71 (παιδίου κεφαλῇ συμπεφυκυῖα)
 σύμφυτος 170.114 (παράδεισος)
 συμφωνῶ 92.10; 127.2; 176.49; 338 (18) 11
 συμφωνία 103.26 et 230.17 (τῶν τεσσάρων στοιχείων, Pythag.); 242.1 et 325.10 (τῶν αἰώνων). – συμφωνῶν 93 (2) 4 et 177.61 (ἀγαθῶν μετὰ πονηρῶν δυνάμεων); 104.3
 σύμφωνος 63 (4) 4; 81.14 (Ἀριστοτέλης τῷ Πλάτῳ νι); 104.4 (σύστημα); 278.5; 318.2. – σύμφωνοι λόγοι 102 (10) 6, 8; 103.*10, *12, 24; 104.6. – συμφώνως 104.6
 συμψάω 115.2
 συναγελάζω: οἱ συναγελαζόμενοι 287.22
 συνάγω 81.99; 117.51; 143.*6; 154.4 (τὰς ἀγίας γραφὰς εἰς τοιαύτας ἐννοίας); 197.29 (τὰ εὐαγγελικὰ ῥητὰ εἰς ὃ θέλουσι); 201.12; 233.17; 237.3 (τὴν αἴρεσιν); 274.38; 309.105; 355.121. – συνάγομαι 199.21. – 343.16 (ὑπὸ τῆς ἀληθείας συναγόμενοι); 354.102 (ὁ συναγόμενος Χριστιανός); 308.79 (συνηγμένοι); 351.*31 (ἡ συναγωγή τῶν Ἰουδαίων συνηγμένη). – τὰ συναγόμενα (sc. χρήματα) 365 (20) 5
 συναγωγή 351.31 (τῶν Ἰουδαίων)
 συναγωνίζομαι 313.14, 15, 24; 368.14 (τοῖς δικαίοις)
 συναγωνιστής 342.9 (τῶν κακῶν, Κάλλιστος)
 συναθροίζω 213.5; 246.9
 συναυρεσιώτης 369.21
 συναίρομαι 193.4 (τῷ λόγῳ αὐτῶν); 202.*20 et 394.*14 (οἱ πατρικοὶ ἄγγελοι τῷ πατρί); 342.*12 (αὐτοῖς). – ὁ συναράμενος 352.64
 συνακμάζω 279.*5; 302.1
 συναναβαίνω 271.11
 συνάπτω 260.27. – ὀνάφθας πῦρ συνάπτει 296.34. – (intrans.) 220.*46 (ἐπειδὴν αἱ δύο ἀρτηρίαι πρὸς τὴν μεγάλην συνάπτωσιν ἀρτηρίαν)
 συναριθμῶ 138.52; 231.9; 237.16; 265.27; 276.3
 συναρμόζω 312.21 (γάμους)
 συναρπάζω 353.75; 413.63
 συνάφεια 277.25
 συνδεσμέω 409.10
 συνδιαφθείρομαι 217.19 (ἡ δύναμις)
 συνδρομή: τῶν δυνάμεων (Seth.) 189.43; 190.45, [45], 48, 51, 58, 59 bis. 387.39
 συνειδησις 54.22 (ἴδια); 339.12 (Paul.); 354.105 (πολλοὶ τὴν συνειδησιν πεπηγότες); 369.20 (μηδὲ συνειδησιν ἐπὶ ἀνόμῳ κέρδει μολῶνται); 372.21 (ἀγαθῇ). – Cf. τὸ συνειδός
 σύνεμι 366.7 (εἰς ἓν οἶκῆμα συνίασιν), 7 (οὐδεὶς τῶν ἑτεροδόξων σύνεισιν ἐν τῷ οἴκῳ)
 συνεβάλλω 118.6
 συνενόομαι 196.7 (ὁ σπινθήρ, τοῖς σκοτεινοῖς ὕδασι)
 συνεξάπτομαι 298.43 (ὁ Ἰησοῦς ἐφωτίσθη συνεξαφθεις τῷ φωτι)
 συνεπακολουθεῶ 261.9; 273.*15
 συνεπιλαμβάνομαι 310.*115 (τῶν ἔργων ὧν δημιουργεῖ τὸ νεῖκος)
 συνεργάζομαι 310.*115
 συνεργέω 125.9
 συνέρχομαι: συνῆλθον 67.25; 68.6 (τὰ ὅμοια, Anaxagoras), 8 (τὰ βαρεὰ ἐπὶ τὸ μέσον, Anaxag.); 84.3 (αἱ ἄτομα, Epicur.); 166.*37; 189.44 (αἱ συνελθοῦσαι δυνάμεις); 200.9 (αὐτῇ πρὸς μίξιν φιλίας); 213.21; 366.4; 370.1; 395.8 (πάντες οἱ αἰῶνες ὁμοῦ συνελθόντες εἰς τὸν μέσον αἰῶνα)
 σύνεσις 401 (21) 7. – πάση συνέσει 189.29; 387.26. – Σύνεσις (Val.) 240.19
 συνηστιάομαι 61.77; 366.13; 368.11
 συνεννάομαι 88 (26) 3
 συνέχω 139.75 (τὰ ἄνω τοῦ σώματος); 258.12 (τοῦς ἀκροτάτας); 305.28 (τὴν ὑπόθεσιν); 332.14 (τὴν

- μεταβολήν). – συνέχομαι 127 (43) 15 (ὁ θεός = φῶς ἐν ἄερι συνεχόμενον, Πέρσαι); 147.93 (τὸ μυστήριον); 173 (11) 6 (ἐνὶ πλάνης πνεύματι)
- συνεχῶς 72 (12) 3; 152.184
- συνηγορέω 337.20
- συνήθης 116.14 (αἱ συνήθεις τοῖς μάγοις ἐπασιδαί; 369.*18 (ὁ συνήθης κόσμος). – = *familiaris* 365 (20) 3 (ὡς οἰκείους καὶ συνήθεις προσδέχονται). – = *amicabilis* 112 (20) 8; 113 (21) 7; 113 (23) 4; 114 (24) 6; 114 (25) 5
- σύνθεσις 331.23. – κατὰ σύνθεσιν 58.19; 137.21; 232.30. ἐκ συνθέσεως 188. 14; 386.13. – συνθέσεις 332.8 (τῶν ἀριθμῶν)
- σύνθετος 78.39 (ἡ ψυχῆ, Plato); 411.27 (ἄνθρωπος, H). – συνθετή 331.16 et – 24 (μία μονάς, Mon.). – τὸ σύνθετον 287.*2
- συνθήκη 205.101 (παρὰ τὰς συνθήκας)
- σύνθημα 125.8, 15
- συνήμι 296.6 (συνιείς ὁ μέγας ἄρχων ἐν οἴᾳ ἦν ἀγνοία)
- συνίστημι 71.23; 75 (16) 3 (τὸν κόσμον); 75 (18) 2 (μεγάλην σχολήν); 76 (18) 5 (τὸ διδασκαλεῖον); 229. 12 (ιδίαν δόξαν), 15 (αἴρεσιν). – συνιστάνω 337.*2 (συνιστάνουσι δεῖν τὸ πάσχα ... φυλάσσειν). – συνιστάν 105 (13) 11 et 136.3 (θεοσέβειαν); 132.25 et 137 (50) 13 (δόγματα); 139.56 (τὰς ἐβδόμαδας); 259 (42) 14 (τραγικὸν τινα μῦθον); 262.27 (τὸν Προπάτορα); 322.9 (δόξας); 348.60 (μοναρχίαν).
- συνίσταμαι (med.) συνεστήσα(ν)το αἴρεσιν 93. 15; 279.*4; 314.36; 341.*6. – αἰρέσεις 105 (13) 2; 138. 55; 140.6; 409.21. – συνεστήσα(ν)το 53.12 (τὴν διαλεκτικὴν); 56.58 (τὸ δόγμα); 259 (41) *24 (τὰ δόξαντα); 279.*13 (τὴν δόξαν); 354.99 (τὸ διδασκαλεῖον); 356.140; 372.7 (ιδίαις δόξας); 381.16 (τὴν τῶν ὄλων γένεσιν). – συστήσασθαι 77.30 (θεοὺς γενητούς); 378.13 (αἰρέσεις).
- συνίσταμαι (pass.) συνίσταται (τὸ δόγμα) 140.8, 13; 211.5. συνίστασθαι 57 (1) 3 (τὰ πάντα); 66.17 (τοὺς ἀστέρας); 129 (43) 54; 388.48 (τὴν τῶν ὄλων γένεσιν). συνιστάμενος 60.62 (ἡ γῆ); 129 (44) 5 (ἡ φύσις); 211.(4) (τὸ δόγμα). – συνέστη 71.21 (ἡ τῶν ζῶων γένεσις). συνεστάναι 60.52 (τὸν κόσμον); 62.4 (τὰ πάντα); 77.14 (τὸν κόσμον); 84.6 (μηδέν); 154.5 (τὰ πάντα); 155.16 (ὁ κόσμος); 185.3 (τὴν αἴρεσιν); 196.5 (τὸν λόγον); 272 (52) 9 (τὰ ὄλα); 298.34 (τὸν ἐνιαυτόν); 393.51 (τὸν κόσμον). – συνέστηκε 59.30 et 138. 32 (ὁ τέλειος ἀριθμὸς); 76 (15) 5 et 305.12 (ὁ κόσμος); 136 (50) 11 (ἡ τῶν ἄστρον γένεσις); 144.33; 184.80 (οὐδέν); 237.2 (ἡ δόξα); 246.3 et 306.*37 (ἡ κτίσις); 322.16 (τὰ δόγματα); 333. 7 et 397.17 (πῦρ, ἀήρ, ὕδωρ, γῆ); 397.7 (πᾶς ἀριθμὸς). – συνεστηκέναι 76 (19) 6 (πάντα συγκρίματα); 168.79 (μηδέν); 299.50 (τὸν κόσμον). – συνεστῶς 67.30 (ἀήρ); 103.27 (ὁ κόσμος); 166.27 (στιγμῆ); 271 (50) *14 (ὁ Ἰησοῦς); 284.36 (ἡ οὐσία); 310.132 (ἡ τοῦ κόσμου σύστασις). τὰ συνεστῶτα 232.31
- σύννομος 234.11 (ἄστρον) συνοδεύω 328.37 (ἄγγελος); 362.12 (ἡ σελήνη)
- σύνοδος 368.3. – = *coitus* 201.3
- σύνουδα: τὸ συνειδός = *conscientia* 372.24
- συνουικέω 247.33 (δαίμονες, τῆ ψυχῆ)
- σύνολος: τὸ σύνολον (adv.) 119 (31) 9
- συνοράω: συνιδεῖν 281 (14) 6. συνιδῶν 350.8
- σύνταγμα 367.8 (τῶν πιστῶν). – συντάγματα 177. 67 (Περατικά); 400.11 (τῶν προφητῶν)
- συντέλεια 377.46 (τοῦ παντός). – καθεστηκός τοῦ κόσμου ἐπὶ συντελείᾳ 174.18; 385.16
- συντελέω 160.153 (τέλη εἰσι τὰ εἰς τὸν κόσμον κατεσπαρμένα σπέρματα, δι' ὧν ὁ πᾶς συντελεῖται κόσμος)
- συντηρέω 338 (18) 8
- συντίθημι (act.) συντιθεῖς 107.*53 (τοὺς πυθμένας); 273.21 (τὴν ἀπώλειαν); 274.28 (τὸν ἀριθμὸν). συνέθηκε 252.28 (τὴν διαταγήν). – (med.) συντίθενται 62.5 (τῶ δόγματι); 338.16 (τῆ αἰρέσει). – (pass.) συντιθεμένη 188 (18) 3 (ὕδρα). συντεθειμένος 111 (17) 3; 112 (20) 2, 3; 113 (21) 2; 113 (22) 3; 113 (23) *2; 113 (24) 2; 275. 49. συντεθεῖς 106.24, 26, 30, 31; 107.40; 108.65; 268.*5; 274.(36)
- σύντομος: διὰ συντόμου λόγου 127 (42) 14. διὰ συντόμου 137.6. ἐν συντόμῳ 281 (14) 5. – συντόμως 122.1
- συντρέχω 350.22 (τῆ ὑποκρίσει αὐτοῦ); 356.138. συνδραμεῖν 99 (7) 10
- συνυπάρχω (Val.) 241.15 (Σιγή, τῶ Πατρὶ); 254.7 et 268.2 (Ἐνότης, τῆ Mo-

- νότητι); 254.10 (Ἐν, τῇ Μονάδι)
- συνωθέω 99 (7) 6 (τὸν νοῦν); 199.20 (ἐνὶ πνεύματι συνωθούμενοι)
- συριγμός 178.15 (ἀπὸ τῶν δώδεκα στομάτων)
- συρικτάς 165.12; 167.52
- σύρμα (Seth.) 192.93 et 388.*46 (ὄψεως); 388.*48 (ἀνέμου)
- συρρέω 72 (12) 5 (πολλὰ σώματα, εἰς μέγα κενόν, Leucippus); 355.123 et (124) (ὄχλοι συρρέουσι τῷ διδασκαλείῳ). – πολλὰ μίγματα συρρέειν ἐν τῇ θαλάσῃ (Xenophanes) 27.12
- σύρω 351.33
- συσπείρω: 271.*11 (οἱ τῷ Ἰησοῦ συσπαρέντες αἰώνες)
- συσσήπω: 60.63 (συνισταμένης τῆς γῆς ἔτι καὶ συνσεσημένης, Pythag.)
- σύστασις 101.25 (τῆς ψυχῆς); 177.57 (τῶν ἄστρον); 199.14 (τοῦ διδασκαλείου); 284.12 et 310.132 (τοῦ κόσμου); 312.2 (τῆς αἰρέσεως); 319 (36) 12 (κακῶν); 335.14 (τῶν λόγων). – συστάσεις 203.*65 (νόσων)
- συστέλλω 328.21 (ἑαυτόν, ὁ υἱός), 23 et 25 (τὸ φῶς τῆς ὄψεως)
- σύστημα 104.4 (ἕναρμόνιον); 323.29 (μέγιστον, ἀριθμοῦ)
- συστηρίζω 299.55 (ἡ δύναμις συνεστηριγμένη φυσικῶς τῷ φωτῷ)
- συστροφή 165.8 (τοῦ φλεγμαίνοντος σώματος). – συστροφαί 57.*5 (πνευματῶν)
- συχῶς 353.79
- σφάζω 98.31; 118 (30) 4; 371.10
- σφαῖρα: τῶν σφαιρῶν βᾶθῃ 101.1; 102.1 σφαιροειδῆς 71 (11) 2 et 72 (11) 6 (τὸ πᾶν, Parmenides); 73 (14) 7 (ὁ θεός, Xenophanes); 75.8 (ὁ κόσμος, Ecrphantus); 131.3 (τὸ σχῆμα τῶν ἀστέρων)
- σφάλλω 411.28 (οὐκ ἔσφηλεν ὁ θεός, H). – σφάλλονται 114 (27) 3; 402 (25) 6
- σφάλμα 80.84 (κατὰ σφάλμα τοῦ ἀγαθοῦ); 273.16 (Marc.). – σφάλματα 141.10 (τῶν παλαιῶν); 250.3 (τὰ κατὰ τοὺς αἰῶνας, Val.); 341.9 (ἴδια)
- σφετερίζομαι 278.12; 372.7
- σφετέρημα 287.21
- σφίγγω 178.12 (τὸ σύμπλεγμα τοῦ Ταρτάρου)
- σφόδρα 122.29
- σφοδρός (Seth.) ἄνεμος 190.65; 192.*93; 388.*44
- σφραγίζω 122.14; 123.27; 178.17 (σατραπῶν ὁδοῦς). – ἐσφραγισμένον 61.74 (τὸ ἀργύριον); 122.4 (τὰ γράμματα). – (Sim.) 166.21 (τὸ ῥῆμα Ἀποφάσεως); 214.18 (τὸ γράμμα Ἀποφάσεως)
- σφραγίς 122.4 bis, 8, 9, 18; 123.26. – (Naas.) 172.24 (σφραγίδας ἔχων καταβήσομαι, Ἰησοῦς). – (Per.) 178.9 (Δύναμις σφραγιδα δηλοῦσα). – (Seth.) 190.45 (τύπος ἀπὸ πληγῆς σφραγίδος), *51 et 387.39 (ἰδέα μεγάλης σφραγίδος), 60 (σφραγίς οὐρανοῦ καὶ γῆς παραπλήσιος μήτρα). σφραγίδες 190.49, 61; 387.35 bis. – (Iust.) 202.39 (σφραγίς τοῦ γάμου τῆς Ἐδέμ καὶ τοῦ Ἐλωείμ), 42 (Εὔα, σφραγίς τῆς Ἐδέμ)
- σφράγισμα 328.41 (σώματος)
- σφουρόν 263 (44) 8
- σχεδιάζω 105 (13) 6 (τὴν φιλοσοφίαν); 138.49 (ὑπόθεσιν); 166.33; 171.4 (ψαλμόν); 354.96 (ἄνω κάτω σχεδιάζων βλασφημίας)
- σχεδιάσμα 413.63
- σχεδόν 53.13; 62.5; 63 (4) 4; 81.13; 83.2, 17; 84.1; 137.1; 279.*5; 398 (18) 4
- σχέσις 110.(17)
- σχῆμα 64.10 et 68.12 (τῆς γῆς); 74.4; 121.16; 122.6; 123.12; 125.10 (τῆς σεληνης), 14; 131.3 (σφαιροειδῆς τῶν ἀστέρων); 133.19, 26 (τοῦ Λόγου, ἔνθροπος); 139.72; 145.40 (τῆς ψυχῆς); 150.150 et 154 (= αἰσχύνη); 199.52 et 54 et 57 (τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς παραπλήσιον μήτρα, Seth.); 259.17 (γυναικεῖον τῆς Τετράδος, Marc.); 263 (44) 9 et 275.54 (τοῦ στοιχείου, Marc.); 365 (20) 7 (κόσμιον). – σχήματα 76.12; 115 (27) (5); 123.8; 137.10, 12; 147.91; 260.32; 333.*7; 397.16
- σχηματίζω 147.91 (ἡ ἀσχημάτιστος οὐσία, ἡ πάντων σχηματῶν τοῖς σχηματιζομένοις αἰτία, Naas.); 333.*12 et 398.22 (Μωῦσῆς, τὴν ῥάβδον, Mon.)
- σχηματισμός: τῶν ἀστέρων 93 (3) 4; 94.15; 99 (7) 7
- σχίζω 100 (8) 20
- σχίσις 220.9 (τοῦ ποταμοῦ)
- σχίσμα 249.25
- σχιστός 118.74 (στυπτηρία)
- σχοινίον 119 (32) 5
- σχοῖνος, ἡ 119 (32) 5. – ὁ σχοῖνος 357.*8 bis, *9, 10, 11
- σχολάζω 302.70
- σχολή 63 (5) 3 (οὐ μικρά); 75 (18) 2 (μεγάλη, ἡ Σωκράτους); 304.4 (Μαρκίαν σχολῆν ἐσκεύασεν ἀπονοίας γέμουσαν); 318.4 (Ἐβίωνος); 354.104 (Καλλίστου). – ἡ Οὐαλεντίνου σχολῆ 237.6; 254.45; 259.9; 278.1, 15; 390.1, 22. – σχολῆ = otium 109.3

σφῶζω 183.37 (ὁ τέλειος ὄφεις, τοὺς ἐκπορευομένους ἐκ γῆς Αἰγύπτου, Per.). – σφῶζομαι (pass.): οὕτως σφῶζεται ὁ λόγος 102 (10) 5; 103.10; 104.6. – 122.21 (πολλοὶ νέοι); 159.112 (ὁ τέλειος ἄνθρωπος, Naas.). – (Per.) 174.29 et 386.*25 (τὰ τριχῆ διηρημένα); 174.34 (ὁ κόσμος, Jo); 186.37 (οὐδεὶς δύναται σωθῆναι (εἰ μὴ) διὰ τοῦ υἱοῦ, ὃς ἐστὶν ὁ ὄφεις); 386.28 (δύο μέρη τοῦ κόσμου). – 227.41 (κατὰ τὴν τοῦ Σίμωνος χάριν σφῶζεσθαι αὐτοῦς, Sim.); 316.37 (οὕτως σωθήσεσθαι πάσας τὰς ψυχὰς, Carprocrates); 336 (16) 5 (τὸν Ἀδὰμ μὴ σφῶζεσθαι, Tatianus); 378.15 (H); 391.18 (ὁ ἔσω ἡμῶν ἄνθρωπος σφῶζεται, Val.), 19 (τὴν σάρκα μὴ σφῶζεσθαι, Val.); 395.39 (τὸ πνεῦμα τοῦ Ἐλεὼιμ σωθήσεσθαι, Iust.).

σῶμα (de corporibus physicis) 68.23 (Anaxagoras); 72 (12) 5 (= ἄτομοι, Leuciprus). 74.3 et 5 (= ἄτομοι, Ecphantus); 76.10 et 12 et 77.15 (= ὕλη, Plato); 78.40 (ψυχῆ, Plato). – (Aristoteles) τὸ πέμπτον σῶμα 82.16 (οἶον πνεῦμα); 382.17 (κυκλοφορητικόν). – (Stoici) 83.4 (θεός = σῶμα), 12 (ἡ ψυχῆ = σῶμα); 83.18–84.19 (σώματα δὲ πάντα ὑπέθεντο καὶ σῶμα διὰ σώματος χωρεῖν). – 137.16, (16), 18; 166.30; 230.12 bis (στερεά); 230.16; 231.20 (στερεά); 236.9 (τὸ τοῦ παντός σῶμα, Plato); 276.5 (τὰ ἐπτά κυκλοειδῆ σώματα = οἱ οὐρανοί, Marc.); 281 (15) 3; 328.22 (ἐλάχιστον); 381.16. (de corporibus animalium, hominis, deorum) 55.39

(πάσῃ ψυχῇ καὶ σώματι ἐργαζόμενοι, ἡμεῖς); 71.*25; 78.46 (μεταβαίνειν τὰς ψυχὰς ἄλλας εἰς ἄλλα σώματα, Plato); 79.58; 82.22; 85.19; 86.5; 87.21, 22, 24, 25; 88.31, 33; 95 (3) 45; 95 (4) 7; 111 (16) (5), [10]; 112 (20) 3; 113 (24) 1, 3; 139.60, 68; *76, 77; 144. [25], (27) (τοῦ Ἀδὰμ); 158.100, 102 (Job); 159.122, 125 (χοϊκόν); 165.7; 191.77, 78, (82), 85 (πονηρὸν καὶ σκοτεινόν); 200.11; 233 (25) 24; 234 (25) 25, 27; 234 (26) 4, 5, 6, 10; 235.18 (φθαρτόν), 19; 236.*5, 6 (= ἡ γῆ); 247.22; 247.26 et 32 (χοϊκόν); 263 (44) 8 et 13 (τῆς Ἀληθείας, Marc.). – (Aristoteles) σῶμα φυσικόν ὄργανικόν 285.26; 293.1, 2 bis, 5; 294.(8), 8, 9; 308.84 (μεταβολαὶ τῶν ψυχῶν εἰς τὰ σώματα); 309.87 et 90 et 316.(39–40) (αἱ ψυχαὶ μεταλλάσσοσι σῶμα ἐκ σώματος); 310.112; 312.20; 316.41; 327.*8 (αἱ ψυχαὶ μεταβαλλόμεναι (ἀεὶ) σώματος εἰς σῶμα, Doc.); 327.17 (σκοτεινά); 334.41; 335.5; 369.5; 372.(3); 375.9; 388.52; 395 (15) 39 (τῆς Ἐδέμ); 396.*25; 416.14, 15; 416.17 (ἔξεις ἀθάνατον τὸ σῶμα καὶ ἄφθαρτον ἅμα (τῆ) ψυχῆ, H). – Αἴγυπτος = σῶμα 154.229; 182.23, 24; 183.38. (de corpore Iesu) (Iust.) 207.163 (ὁ Ἰησοῦς καταλιπὼν τὸ σῶμα τῆς Ἐδέμ πρὸς τὸ ξύλον ἀνέβη πρὸς τὸν ἀγαθόν). – (Val.) 249.22 (ἵνα τὴν μὲν πλάσιν καὶ κατασκευὴν τοῦ Ἰησοῦ ὁ Δημιουργὸς καταρτίσῃ ...). – (Ptolemaeus) 249.29 (ψυχικὸν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ γεγονέναι). – (Bardesianes) 250.37 (πνευματι-

κὸν ἦν τὸ σῶμα τοῦ Σωτήρος). – (Apelles) 321.14 et 15 (τὸν Χριστὸν ἐκ τῆς τοῦ παντός οὐσίας τὸ σῶμα πεποιημένοι), 23 (λύσας ἄπαντ τὸν δεσμὸν τοῦ σώματος ἐπορεύθη πρὸς τὸν ἀγαθὸν πατέρα). – (Doc.) 328.(41) (τύπον καὶ σφράγισμα σώματος λαβὼν ἐν τῷ ὕδατι, τὸ ἐκ Μαρίας γεννηθέν); 329.48 (ἵν' ἐνδύσῃται τὸ ἐν τῷ ὕδατι, ὅτε ἐβαπτίζετο, ἀντὶ τῆς σαρκὸς ἐκείνης ἐκτετυπωμένον σῶμα); 329.42 et 44 et 45 (ἀντὶ τὸν γεγεννημένον σῶματος ὑπὸ τῆς παρθένου). – (Hermogenes) 337.17 (τὸν Χριστὸν μετὰ τὸ πάθος ἐγεργθέντα εἰς σῶματι πεφηνέναι τοῖς (αὐτοῦ) μαθηταῖς), 18 (καὶ ἀνερχόμενον εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἐν τῷ ἡλίῳ τὸ σῶμα καταλελοιπέναι, αὐτὸν δὲ πρὸς τὸν πατέρα πεπορεύσθαι). – (Elch) 359.7 (τὸν Χριστὸν ἀλλάσσοντα σώματα κατὰ γενέσεις); 404.6 (τὸν Χριστὸν μεταγγίζεσθαι ἐν σώμασί τε πολλοῖς πολλάκις καὶ νῦν δὴ ἐν τῷ Ἰησοῦ), 9. – (H) 414.74 (τὸν Λόγον ἔγνωμεν ἐκ παρθένου σῶμα ἀνειληφότα)

σωματικός 87.20 (ὁ λόγος, ὁ θεός, Brachmanes); 164.242 (υἱὸς οὐ ψυχικός, οὐ σωματικός, Naas.); 247.38 (ἄνθρωπος ψυχικός, οὐ σωματικός, Val.); 301.53 (ἔπαθε τὸ σωματικὸν μέρος τοῦ Ἰησοῦ, Bas.); 332.9 (σωματικαὶ ὑποστάσεις, ἐκ τῆς μᾶς κεραιάς, Mon.). – σωματικῶς (Paul.) 174.23 et 385.21 (Per.); 332.8 (Mon.)

σωματοποιεῶ 186.26 (πατρικός χαρακτήρ ἄνωθεν

μετενηνεγμένος ἐνθάδε (καὶ) σωματοποιηθείς) σωρός (Bas.) 281 (15) 4 et 6 (= γένος, Aristot.); 292 (22) 83 (ὁ μέγας τῆς πανσπερμίας σωρός); 292 (23) 10; 294.22; 296.35; 300.29; 302.(63) et 392.21 (τῆς πανσπερμίας); 392. 25
 σωτήρ = Ἰησοῦς 142.4; 149. 132; 157.59; 160.141, 144; 165.244; 169.106; 186.31; 248.3; 250.37; 251.17 et 20 (Val.); 269.16 et 272.18 (Marc.); 286.3, 5; 295.25; 300.25; 301.*44; 303.16 et 24 (Saturnilus); 313.22 (ἡμῶν, Marcion); 323.5; 325.1; 327.12; 329.48. – (Doc.) 325.13 (ὁ ἐν μεσότητι σωτήρ πάντων); 327.4, 13; 329.65; 330.68 (= ὁ Ἰησοῦς); 395.9 (τῶν πάντων); 396.27
 σωτηρία 182.29 (ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας, Per.); 227.29 (Σίμων τοῖς ἀνθρώποις σωτηρίαν παρέσχε διὰ τῆς ἰδίας ἐπιγνώσεως); 303.20 (παραγενέσθαι τὸν Χριστὸν ἐπὶ σωτηρία τῶν πειθόμενων αὐτῷ) et 25 (ἐπὶ σωτηρία τῶν ἀγαθῶν, Saturnilus); 391. 17 (τὸν Χριστὸν κατεληλυθέναι ἐπὶ σωτηρία τοῦ ἀποπλανηθέντος πνεύματος, Val.); 399.13 (τὸν Χριστὸν ὑπὸ τοῦ ἀγαθοῦ πεπέμφθαι ἐπὶ σωτηρία τῶν ψυχῶν, Marcion)
 σωτήριος 286.41 (εὐαγγελικὸς λόγος)
 σωφροσύνη 79.64, 67; 82. 24; 376.14; 401 (21) 7; 408. 31
 σώφρων 283.29; 376.11 (βίος)

T

τάγμα 373.1
 ταμειόμαι 55.32

τάξις 189.19 et 387.17 (μέση); 221.14 (λαλεῖν πάντα τῆ τῶν ἀριθμῶν τάξει); 284.9 (ἐν πάσῃ τάξει); 366. 8 (κατὰ τάξιν). – τῆ τάξει 206.139. – τάξεις 109.98
 ταρασσῶ 226.6 (Ἐλένη ἐτάρασε τὰς ἐν (τῷ) κόσμῳ δυνάμεις, Sim.); 228.3; 358.15 (τοὺς μωρούς); 359.12 (τοὺς ἄφρονας). – ταρασσῶμαι 124 (36) 6; 127.7 (ἐπὶ τῆ τῶν ὄντων οὐσία ἐταράχθησαν); 130 (45) 12; 241.19 (ἵνα μὴ ταρασσῶνται οἱ τέλειοι αἰῶνες, Val.); 280.17; 307. *69 (νεῖκος τεταραγμένον = ὁ Δημιουργὸς τοῦδε τοῦ κόσμου, Empedocles'); 362.20 (ταράσσονται πᾶσαι βασιλείαι τῆς ἀσεβείας, Elch.); 363.23; 377.29 (τοὺς Ἰουδαίους τὰ σύμβολα τῶν καιρῶν τοῦ <τὸν Χριστὸν> ἤδη παραγεγονέναι ὁρῶντας ταραττεσθαι, H)
 ταραχή 287.19
 τάραχος 191.86 et 388.58 (Seth.); 342 (6) (μέγιστον τάραχον κατὰ πάντα τὸν κόσμον, H)
 ταρατροῦχος 415.13 (ἄγγελοι κολασταί)
 τάσσομαι (med.) 130 (46) 2; 206.125 (ἡ ψυχὴ κατὰ τοῦ πνεύματος τέτακται); 352.58 (τασσόμενος αὐτῷ τὸ ἀκίνδυνον). – (pass.) 101.24; 106.16; 131.7; 132. 16. – τεταγμένος (Seth.) 188.11 et 386.10 (τὸ πνεῦμα, τὸ ἐν μέσῳ τοῦ σκοτῶν καὶ τοῦ φωτὸς τεταγμένον); 189.23 (τὸ σκότος τὸ κάτωθεν αὐτῶν τεταγμένον); 195.37 (πνεῦμα τὸ μεταξύ τεταγμένον). – 203.*61 (οἱ τεταγμένοι τόποι); 284. *10 (τὸ μετὰ τὴν σελήνην μέρος τοῦ κόσμου ἐν πάσῃ τάξει (ἐστὶ) τεταγ-

μένον); 292.3 et (6) (στερεώμα τῶν ὑπερκοσμίων καὶ τοῦ κόσμου μεταξύ τεταγμένον, Bas.); 313.7 (ἡ τρίτη ἀρχή, μέση ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ τεταγμένη, Prepron)
 ταυρος 136.15. – Cf. Ταυρος
 τάφος 159.122 (= σῶμα, Naas.); 123 (NT); 234.25 (= σῶμα, Pythag.)
 τάφος 228.16
 τάχος 290.41 (ποιτικόντι) ταχύς: τὸ ταχύ 60.51. – (adverbia) ταχύ 123.19. τάχα 111 (16) 9; 335.47 (forsitan). ταχέως 114 (26) 2. τάχιον 182.8; 213 (9) 2; 331. 10. ταχυτέρος 71.25. ὅτι τάχιστα 80.92
 ταῶν et ταῶς 288.20 (τοῦ ταῶνος); 391.4 (ταοῦ)
 τέγος 226.*15 (Ἐλένη ἐπὶ τέγους ἐν Τύρῳ στήναι)
 τεῖνομαι 63.9 (μέχρι σελήνης τὰ κακὰ φθάνειν ἐκ τοῦ περι γῆν τόπου ταθέντα); 156.55 (χεῖρες ἀμφοτέραι ἄνω τεταμέναι εἰς οὐρανόν)
 τεῖχος 152.198 et 153.215 (καὶ χαράκωμα)
 τεκμήριον 61.64; 96.25
 τεκνον 247.21 (τοῦ Ἀβραάμ = ψυχαί, Val.); 277.29 (τῆς γῆς, Marc.); 296.27 (τοῦ θεοῦ = ἡμεῖς, Bas.); 356.134; 360.2; 373.5, 9; 375.7, 17; 406.30 (τοῦ Νῶε)
 τεκνοποιεῶ 208.173. – τεκνοποιεῶμαι = adopto 364. 16 (τοὺς ἀλλοτρίους παῖδας ἀναλαμβάνοντες τεκνοποιοῦνται, Esseni)
 τεκνῶω 87.14; 144.20; 312. 15
 τέκτων 188.8 bis
 τέλειος 79.12 (ἄνθρωπος, Plato); 82.21 (ὁ σοφός, Aristot.); 129.56 (τέλειαι αἱ ἐνετήκοντα μοῖραι); 199.23 (θεός); 306.32 (κόσμος); 307.(61) (εἶδος

του κόσμου). – ό τέλειος ἀριθμός (= ή δεκάς) (Pythag.) 59.29, 36; 138.32, 39; 230 (23) 9; 231 (23) 21, 25, 27; 231 (24) 3, 9. (Cf. Val., Doc., Mon.). – τὸ τέλειον 54.18 (τὸ τέλειον τῶν κακῶν παραδιδόντες). τὸ τέλειον μυστήριον 198.7. τὰ τέλεια μυστήρια 54.21. τὸ πατρικὸν τέλειον (Val.) 239 (30) 5. τὸ τέλειον (= δέκα) (Doc.) 324.34. – οἱ τέλειοι (de gnosticis): ἄνθρωποι (Naas.) 155.25; 159.120 (πνευματικοὶ καὶ νοεροὶ); 161.(174). γνωστικοὶ 161. 160. ἡμεῖς, οἱ τέλειοι 156. 51; 161.163; 165.16. – (Marc.) 259.22. (Doc.) 330. 68 (ἡμεῖς, οἱ ἄνωθεν τέλειοι μόνοι). (Naas.) ό τέλειος ἄνθρωπος 144.35; 145.38; 158. 106; 159.111, 112; 163.202, 205; 169.104. – φωστῆρ τέλειος μέγας 163.212. τέλειος καρπός 165.3. – (Per.) ἀγαθὸν τέλειον 173.9, (12); 385.7, (10). – ό τέλειος ὄφις 183.35, 38; 184.62; 185.94. – τὸ τέλειον γένος ὁμοούσιον 187.49. – (Seth.) τέλειος θεός (= νοῦς) 191.74; 388. 49. τέλειος υἱός (= νοῦς) 191.87; 388.(58). – τέλειος; 192.101 et 388.59 (λόγος); 191.88 (φῶς); 192.103 (νοῦς); 192.107 (ἄνθρωπος = ό λόγος). – (Sim.) τέλειος 222 (16) 26 (καρπός); 222 (17) 8 (ό ἐπουράνιος); 224.4 (Σίμων). ἡ τελεία ἀγάπη 227.26. τὰ τέλεια νοερά 216 (11) 4. – (Val.) τέλειος 238.39 et 241.23 (ό Πατήρ). ό τέλειος ἀριθμός (= αἰῶνες δέκα) 238.37; 239 (29) 40 bis, 41; 239(30) 2, 5; 246. 9. οἱ τέλειοι αἰῶνες 241.20, 21; 242.34. – (Marc.) 258.7

(εἶναι αὐτοὺς τῆς τελείας Δυνάμεως). ό τέλειος Νοῦς 266.12. – (Doc.) τέλειοι 324.34 et 325.(8) (οἱ τρεῖς αἰῶνες). – (Mon.) ό τέλειος ἄνθρωπος 331. 21, 26; 332.11. Υἱὸς ἄνθρώπου, ἐκ τελείου τέλειος 333.9; 397.[9], (19). τέλειον ἐκ τελείου 398. 26. ό τέλειος ἀριθμός 334. 30. – τελειότερος 238.38 (ἀριθμός, Val.); 239 (29) 41 (ό Πατήρ, Val.). τὰ τελεώτερα μαθήματα 58.16. – τὸ τελεώτατον μυστήριον 163.209 (Naas.). τὸ τελεώτατον ὃ εἶχεν ὁ Πατήρ 238.25 (Val.). – τελείως 144.31. τελείως 247. *27
τελειότης 324.35 (τῶν τριῶν αἰῶνων, Doc.)
τελειώω 199.8 (τελειῶν τοὺς μύστας τὰ ἄλλα μυστήρια); 295.10 (τὰς ψυχάς, Bas.)
τελειώσις (Naas.) 142.31, 32; 163.205, 206
τελεσφόρος 135.60
τελετή 168.74, 75; 194.25 (ἡ ἐν Ἐλευσίνι). – τελεταί 142.4; 145.46; 148.113; 194.20
τελευταῖος 92.8. – τὸ τελευταῖον (adv.) 206.135; 207. 149
τελευτάω 79.63; 274.(29). – = *decido* 98.41; 196.19; 258.*18; 372.21; 375.8
τελευτή 57.7 (θεός = τὸ μῆτε ἀρχὴν μῆτε τελευτὴν ἔχον, Thales). – **finis vitae* 78.43; 88 (25) 3; 303.14; 353.71
τελέω = *ad finem perduco* 294.1 (τετέλεσται ὁ κόσμος). – *compleo* 318 (34) 7 (μηδεὶς τῶν προφητῶν ἐτέλεσε τὸν Νόμον); 377. 26, (35). – = *sacra initio, celebrato* (act.) 163.215 (τελῶν τὰ μυστήρια); 195.39 (τελεῖν τὰ τῆς Μεγάλης

ὄργια). (med.) 148.116 (οἱ μὴ τετελεσμένοι τὰ Ἰσιδωδομυστήρια). (pass.) 194. 23 (τετέλεσται τὰ Βακχικά); 199.5 (ό πατήρ ἡμῶν τελεσεθεὶς παρὰ τῷ ἀγαθῷ); 208.3 (τοὺς μέλλοντας τελεῖσθαι τῷ ἀγαθῷ)

τέλος 120.*22 (ἅπασιν ἴσον τέλος ἀνδράσι θνητοῖς); 248.8 (τέλος τῆς κτίσεως); 293.16 (= τὸ στερέωμα). – ἀρχὴ καὶ τέλος 57 (1) 3 (τοῦ παντός); 128.25 (τῶν ἀριθμῶν); 266.11 (τῆς οἰκονομίας, Marc.). – = *summa* 80.74 (τέλος τῆς ἄκρας σοφίας καὶ ἀρετῆς, Plato); 85.16 (τέλος τῆς σοφίας, Epicurus). – ἐπὶ τέλει 228.13. πρὸς τῷ τέλει 117.10; 401.10. – = *imperfectum, potestas* 295.14. – (Naas.) 160.149–153 (τελῶναι = οἱ τὰ τέλη τῶν ὅλων λαμβάνοντες ἡμεῖς ἔσμεν οἱ τελῶναι, “εἰς οὗς τὰ τέλη τῶν αἰῶνων κατήντηκε”. τέλη γάρ εἰσι τὰ ἀπὸ τοῦ ἀχαρκτηρίστου εἰς τὸν κόσμον κατεσπαρμένα σπέρματα)
τελώνης 160.148 (NT), 149, 151
τέμνω 100 (8) 23; 153.201; 173 (12) 7; 233.12, 13; 282 (18) 8 (ἐτμήθη τὸ μὲν γένος εἰς εἶδος, τὸ δὲ εἶδος εἰς ἄτομον, Aristot.), 10 bis; 289.27 bis; 385.5
τερατολογέω 91.50; 138.49; 358.15; 393.52. – τὰ τερατολογοῦμενα 100.1; 198 (23) 5 (ἔθνων)
τερατολογία 140.14
τερατουργέω 278.4
τέρμα 150.146 (τῆς οἰκίας). – τέρματα 136 (49) *12 (τοῦ βίου)
τεραματίζω 139.70; 277.20
τεσσαρακοντάκις 361.2 (βαπτίζεσθαι ἐν ψυχρῷ)

- τέσσαρες 268.3, 4 bis; 272.10; 273.*12. – τέσσαρες ἀριθμοί (Pythag.) 59.28; 138.31. τέσσαρες βίβλοι (H) 139.82; 141.3; 380 (6) 2. αἱ τέσσαρες ἀρχαί τοῦ ποταμοῦ τοῦ ἐκπροευμένου ἐξ Ἐδέμ 168.85; 169.89; 203.52; 219.37; 220.1. – 79.63 (ἀρεταί, Plato); 220.2 (ὄχετοι), 2 (αἰσθήσεις); 254.11 (Δυνάμεις, Val.); 260.31 (σουλλαβαί, Marc.); 400 (20) 2 (θεοί, Apelles). – τέσσαρα 59.30; 138.33; 231.24, 25; 334.31; 381.12; 382.11; 383.21. – τὰ τέσσαρα στοιχεῖα 76 (19) 4; 82.17; 128.36; 214.23; 230.16; 276.1; 310.123 (= θεοὶ θνητοί); 382.16; 383.24 et 34 (= ἀρχαί); 389.4; 409.*7 (= ἀρχαί), 10, 12. – τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ τελείου ἀριθμοῦ (Pythag.) 59.36; 138.39. τὰ τέτταρα πλινθία τοῦ κόσμου 129.*55. τὰ τέσσαρα μέρη = τεταρτημόρια 203.55, 64. – 221 (16) 20 (βιβλία, VT); 243.23 (ἐν πάθει τοῖς πρώτοις τέτρασι, Val.); 260.27 et 28 (στοιχεῖα = *litterae*, Marc.). – τέσσαρα τῶν πάντων ῥιζώματα (Empedocles) 305.172; 382.12. τέσσαρα μέρη τῶν Ἑσσηνῶν 371.2
- τεσσαρεσκαιδεκα 147.*109 (ἔτη).
- τεσσαρεσκαιδέκατος 147.104 (αἰών, Ev. Thomae). – τεσσαρεσκαιδέκατη (ἡμέρα) (Quartodecimania) 322.11; 337.2. – (Mon.) 334.(27), *29, 32
- τεταρτημόριον 203.53, 66
- τέταρτος 92.1 (βιβλος); 179.25; 221.12 (βιβλίον); 255.15; 260.29; 265.2; 267.12 et 14 (καὶ μέσος οὐρανός, Marc.); 398 (19) 3 (ἀρχή); 405.6 (παῖς). – ὁ τέταρτος θεός 151.167 (πύρινος, = Ἡσαλδαῖος); 155.28; 320 (38) 5 (= ὁ τῶν κακῶν αἴτιος, Apelles)
- τετράγωνος 100 (7) 19; 110.2; 113 (23) 1; 114 (25) 1. – τετράγωνον 92.(11), (13); 93 (3) 3; 176.50; 177.52
- τετρακτὺς (Pythag.) 59.32 et 138.35 (ἱερά); 231 (23) 18, 20, 21, 26; 231 (24) 2; 246.1. – Τετρακτὺς (Marc.) 262.1; 263.5
- τετραπλασιάζω 265.23; 268.5
- τετράς 59.27 et 138.29 (ἄθλος ἀριθμός, Pythag.); 108.79; 127.24; 332.3; 334.(29). – τετράς δεξιὰ καὶ τετράς ἀριστερά (Secundus) 254.2. – (Marc.) Τετράς 259.17; 265.23 (ἄρρητος). ἡ πρώτη 268.7; 269.12; 270.2 (= μήτηρ τῶν ὄλων). ἡ δευτέρα 269.15; 270.3; 271.1; 276.2
- τετραγῆ πραγματεία, ἡ κατὰ τὴν θεοσέβειαν παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις 376.3
- τεχνάζω 198.14; 358.23. – τεχνάζομαι (med.) 123.16; 335.18
- τέχνη 81.1 (Ἀριστοτέλης εἰς τέχνην τὴν φιλοσοφίαν ἤγαγεν); 88 (25) 6 et 7 (Πυθαγορικῆ); 109.4, 11 (βαθυτέρα); 137.12; 188.6; 196.14, 16; 235.17; 250.39 (δημιουργικῆ, Val.); 257.11 (Μάρκου); 319.2; 351.29 (θανάτου); 359.10 (Πυθαγόρειος); 386.6, 8. – ἡ Χαλδαϊκῆ τέχνη 93.10, 11, 16; 97.1, 5; 99 (7) 12; 175.12; 176.45; 177.66. – ἡ μαγικὴ τέχνη 117.46; 122.24; 124 (36) 3; 126 (42) 3, 9; 212 (7) 5 (ἡ Θρασυμήδους). – ἡ ἀριθμητικὴ τέχνη 137.1, 2; 335.12. ἡ γραμματικὴ τέχνη 154.2 (καινή). – τέχνη 71.23; 188.8; 316.24 (μαγικαί)
- τεχνικῶς 190.54; 305.31
- τεχνίτης 217.*17; 390.24
- τεχνολογῶ 177.64 (ἀτέχνης)
- τήκω 116.17; 122.6. – τὸ ὕδωρ τηκόμενον 70.5. μολυβδος τετηκῶς 122.14
- τηλιοῦτος 243.28 (αἰών); 288.4 (θεός); 323.18 (ὁ θεός); 328.34
- τηρέω 94.13; 135.71, 72; 164.238; 209.7 (τὰ μυστήρια); 277.*26
- τίθημι 115 (28) 8; 118.69; 120.9, 11; 121.2, 17, 26; 124 (37) 2, 4; 125.8; 126 (41) 1; 200.16 (ὀνόματα); 220.5 et 333.17 (νόμον). – τίθειμαι (pass.) 123.4; 183.48 (σημειῖον τὸ τεθὲν τῷ Κάϊν); 215.41, 42; 272.20 (ὄνομα). – τίθειμαι (med.) 84.1 (δόξαν); 267.7; 345.1. – = *proporo* 84.13; 85.20; 147.107; 227.43; 282 (18) 2
- τιθήνη 76 (19) 3 (ἡ ὕλη, Plato)
- τιθύμαλος 116.24
- τίκτω 163.216 (ἔτεκε πότνια κοῦρον); 164.242 (VT); 167.51; 200.16; 277.29; 294.23 (τὰ γινόμενα φθάσαντα τεχθῆναι ὑπὸ τοῦ οὐκ ὄντος θεοῦ, Bas.); 373.8
- τιμάω 113 (21) 4; 142.22 (Ἄνθρωπον); 150.150, 151 (Ἐρμῆν), 154; 168.71 (τὸν νάα); 207.170 (Πρίαπον); 345.1; 352.65 (Ζεφυρίνος τὸν Κάλιστον ἐτίμησεν ἐπὶ τῷ ἰδίῳ κακῷ); 362.15 (τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου); 370.3 (τὸν νομοθέτην); 417.32 (ὅ ἐση (ὡς) ὁμοιος ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ τιμηθεὶς, H)
- τιμή 79.61; 169.93; 324.38
- τίμιος 79.61 (τιμιώτερον οὐδὲν ἀρετῆς)
- τίτανος, ἡ 121.21
- τιτρώσκω 349.70 (ὁ λόγῃ τρωθεὶς, Iesus)
- τμήμα 100 (8) 21, 22 bis, 23
- τοιουτότροπος 188.*17

τόχος 123.12, 15
 τολμάω 88 (25) 8; 99 (7) 4 (μεγάλα); 100 (7) 17; 105 (12) 7; 212 (7) 3; 259.16; 338 (19) 10; 354.99; 356.139 (τετόλμηται αυτοίς τὸ δεύτερον βάπτισμα); 358.23; 393.1. – οἱ τετολμηκότες 100 (7) 16 (περὶ μεγεθῶν); 130 (45) 10 (πλαναῖν); 141.13 (τὸν ὄφιν ὑμνεῖν); 212 (6) 8 (τοιαῦτα); 312.(5) (ποιήσασθαι λόγους); 372.9 (περὶ θεοῦ εἰπεῖν); 378.12 (αἰρέσεις συστήσασθαι). – ἡ τούτω τετολμημένη αἰρέσεις 359.
 *36. – τὰ τετολμημένα 211.3 (Σίμωνι); 352.51 (παρ' αὐτοῦ), 61 (ὑπ' αὐτοῦ)
 τόλμημα 356.*136; 359.17
 τολημρός 112 (19) 8; 114 (26) 4; 342 (6) 4
 τομή 100 (8) 20, 21 bis; 173 (12) 7 bis; 174.18; 281 (15) 3; 284.3; 385.5 bis, 15
 τοπάρχης 93.4; 177.61
 τοπαρχία 179.26
 τόπος 63 (4) 7 (ὁ καθ' ἡμᾶς), 9 (ὁ περὶ γῆν), 10 (ὁ ὑπὲρ τὴν σελήνην); 66.18 (τῶν ἀστέρων); 72 (11) 6 (τὸ πᾶν οὐκ ἔχον τόπον ἐν ἑαυτῷ, Parmenides); 78.49 (ταῖς ψυχαῖς, Plato); 82.26 (ὁ περὶ σελήνην), 32; 84.2 (τόπος τῶν ἐσομένων, = κενόν, Eriacus); 114 (26) 5 (ἀλλάσσοντες τόπον); 123.17; 125.17; 126 (42) *6; 178.*18 (οἱ τόποι τῶν σατραπῶν); 197.40 (ὁ οἰκεῖος τόπος); 203.58, 59–60 (ἀλλάσσοντες τόπον ἐκ τόπου), 61 (οἱ τόποι οἱ τεταγμένοι αὐτοῖς), 61 (ὅταν δὲ ἐπικρατῆ τῶν τόπων ὁ Φεισῶν); 223.32 (τόπος κύριος); 238.22 (ὁ Πατῆρ, οὐ τόπον ἔχων, Val.); 244.38 (Τόπος = Ἐβδομάς, ὁ Δημιουργός, Val.); 255.16, (17), 18; 256.

4 (οἱ ἀκατωνόμαστοι τόποι, Marc.); 265.19 (οἱ τρεῖς τόποι, ὄγδοάδες ὄντες, Marc.); 270.*2 (ἐν θυγατρὸς τόπῳ); 271.*3 (ὁ τόπος τοῦ Λόγου, Marc.); 274.26 (ὄγδοος); 294.17 (τόπος = Ἐβδομάς, Bas.); 300.(15) (οἱ κατὰ φύσιν τόποι), (21) (κατὰ μηδένα τόπον), (24) (οἱ ἴδιοι τόποι), 34 (ὁ οἰκεῖος τόπος); 329.57 (οἱ αἰώνιοι τόποι), *60, 64 (οἱ ὑποκάτω τόποι); 361.25; 366.4; 370.16; 371.8; 374.15 (κατὰ πάντα τόπον); 406.26 (κατὰ τόπου). – (H) 54.26 (ἐν τοῖς τόποις γενόμενοι ἐροῦμεν); 146.74 (κατὰ τὸν οἰκεῖον ἐλθὼν δεῖξαι τόπον); 175.12; 335.16 τότε 58.14; 256.9; 260.40; 299.2; 317.8; 349.13; 360.(7); 361.27; 362.13; 365 (20) 8; 380 (5) 3; 401 (21) 9; 403.6; 405.3, 14
 τραγικός 259.14 (μῦθος)
 τράγος 161.180
 τράπεζα 350.4 (τράπεζαν ἐπεχείρησεν ἐν τῇ λεγομένη Πισκίῃ πουπλακίῃ)
 τραπεζίτης 319.2 (Θεόδοτος)
 τραπεζιτικός 350.4 (πραγματεία)
 τραχηλιώδης 112 (19) *2
 τράχηλος 125.12; 262.5
 τρεῖς 53.10 (φιλοσοφία); 59.30; 61.75 (ἔτη, Pythag.); 74.3 (τρεῖς παραλλαγὰι τῶν πρώτων σωμάτων, Ecrphantus); 81.99 (τρία μέρη τῆς φιλοσοφίας); 92.12; 100.22 et 101.25 (τμήματα); 101.26 et 27 (ἀριθμοί); 109.98 (τάξεις); 138.33; 176.51; 200 (25) 14 (τρεῖς παῖδες Ἡρακλέους, Herodot.); 231.24, 25; 285.22 (τρία συγγράμματα Περὶ ψυχῆς, Aristot.); 334.30; 360.14 (τρεῖς μάρτυρες); 362.17 (τρία

ἔτη Τραϊανου Καίσαρος), [18]; 364.11 (τρία εἶδη παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις); 383.33 (θεός, ὕλη, παράδειγμα, Plato); 406.(30) (τρία τέκνα τοῦ Νῶε), 30; 407.6 et 10 (τρεῖς παῖδες τοῦ Νῶε); 409.9 et 12 (τρία στοιχεῖα τοῖς ἐσομένοις, H). (Naas.) τρεῖς ἄνθρωποι 142.35. τρεῖς οὐσίαι 384.8. τρία γένη τῶν ὄλων (ἀγγελικόν, ψυχικόν, χοϊκόν) 142.36; 384.8, *9. τρεῖς ἐκκλησίαι (ἀγγελικὴ, ψυχικὴ, χοϊκὴ) 142.37; 384.10. ἐκ τριῶν τὰ πάντα συνεστάναι 154.5. τρεῖς ὑπέρογκοι λόγοι (Καυλακαῦ, Σαυλασαῦ, Ζησάφ) 155.17. – (Per.) λέγουσι τρεῖς θεοῦς, τρεῖς λόγους, τρεῖς νοῦς, τρεῖς ἄνθρώπους 173.13–14; 385.11–12. τὰ τρία μέρη τοῦ κόσμου 174.21; 385.18. – 180.48 (τρεῖς Δυνάμεις μέσαι, ἐκ) τοῦ ἀέρος κρεμάμεναι); 185.6 (πατῆρ, υἱός, ὕλη). – (Seth.) τῶν ὄλων τρεῖς ἀρχαὶ περιωρισμέναι 188 (19) 2; 189.38; 190.47, 50–51; 386.1; 387.39. τρεῖς λόγοι (σκότος, γνόφος, θύελλα) 193.6. – 193.7 (Ἄδὰμ, Εὐα, ὄφιν), 7 (Κάιν, Ἄβελ, Σήθ), 8 (Σῆμ, Χάμ, Ἰάφεθ), 8 (Ἀβραάμ, Ἰσαάκ, Ἰακώβ), 9–10 (τρεῖς ἡμέραι πρὸ ἡλίου καὶ σελήνης), 10 (τρεῖς νόμοι); 197.42 (τρεῖς ἀφετηρίαι). – (Iust.) τρεῖς ἀρχαὶ τῶν ὄλων 200 (26) 1; 393.1–2. – (Sim.) 218.5 (τρεῖς ἡμέραι πρὸ ἡλίου καὶ σελήνης). αἱ τρεῖς Δυνάμεις (Νοῦς, Ἐπίνοια, ἡ ἐβδόμη Δύναμις, ἡ ἀπέραντος); 218.7. τρεῖς ἐστῶτες αἰῶνες 222.5–6 bis. – (Val.) τρεῖς Χριστοὶ 251.22. – (Marc.) αἱ τρεῖς Δυνάμεις

- 264.2; 265.21–22, 25; 274.33. οἱ τρεῖς τόποι (ὄγδοα-δες) 265.18. τὰ τρία στοιχεῖα 265.21; τὰ τρία διπλά γράμματα (ζ ξ ψ), *26. – (Marcion) αἱ τρεῖς τοῦ παντὸς ἀρχαὶ ἀγαθός, δίκαιος, ὕλη 398 (19) 2. – (Apelles) 321.17 (μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγερθέντα, τὸν Ἰησοῦν). – (Doc.) τρία μέρη τοῦ σπέρματος τοῦ σκῖνου (πρέμνον, φύλλα, καρπός) 324.23. τρεῖς λόγοι τοῦ θεοῦ (σκότος, γνόφος, θύελλα) 324.27. – οἱ τρεῖς αἰῶνες 324.26, 29, 31, (32), (35), 38; 325.6, 16, 18; 327.(16); 328.*32; 395.2
- τρέμω 178.6 (ἡ κατέχουσα τὰ τρέμοντα)
- τρέπομαι 69.33 (σελήνη); 85.21 (αἷμα); 100.2 (ἐπὶ τὰ ἕτερα τραπήσομαι, H); 198.13; 243.17 (ἡ Σοφία τρέπεται ἐπὶ δέσιν, Val.); 258.20; 293.22 et 392.32 (ὁ Δημιουργὸς τρέπεται εἰς τὴν κτίσιν τοῦ κόσμου)
- τρέφω 169.103 (Εὐφράτης); 219.44 (δύο φλέβες); 224.*14 (ὁ Πατὴρ, ὁ βασιτάζων πάντα καὶ τρέφον, Sim.); 235.19; 305.24 et 25 et 27 (τὸ ὕδωρ τρέφειν οὐ δύναται, Ἐmpedocles). – Ὑάκινθος φάσκων θέρπας εἶναι τῆς Μαρκίας 352.57 (H). – τρέφομαι 71.20 (τὰ ζῶα, ἐκ τῆς ἰλύος, Arche-laus); 145.50 (πάντα θεσ-τράφεται); 215.36 (VT); 220.52 (τὸ βρέφος, δι' ὀμφαλοῦ); 329.44 (ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἢ ἐν τῷ σώματι τραφεῖσα, de Iesu, Doc.). – τὸ τρεφόμενον 145.55; 223.26; 305.24 bis, 27
- τρέχω 197.32 (πάντα τὰ συγκεκραμένα τρέχει πρὸς τὰ οἰκεία); 361.24 (ἐν αὐτῇ τῇ ᾠρᾳ δραμέτω)
- τριάκοντα: μοῖραι 236.15; 237 (28) 16; 246.11; 276.24–25 (Marc.). – οἱ τριάκοντα αἰῶνες (Val.) 241.13, 25; 242.4; 246.8. (Secundus) 254.4. (Marc.) 274.(33); 277.(19). – (Doc.) 324.36; 329.52, 55; 395.3. – (Marc.) τριάκοντα στοιχεῖα 260.31; 270.26. γράμματα 261.13 bis; 269.20. ἔτη 276.15. ἡμέραι 277.18. τριάκοντα 265.28; 274.28, 32, 34, 35, 47 (A); 277.26. – (Doc.) τριάκοντα ἰδέαι 329.53. τριάκοντα 325.4 (NT)
- τριάκονταγράμματος 266.17–18 (ὄνομα, Marc.)
- τριάκοντάς 273.*13 et 274.39 (Marc.). – ἡ τριάκοντάς τῶν αἰῶνων 241.14 (Val.); 328.33 (Doc.)
- τριάκοντῶνμος 276.16 (Μήτηρ, Marc.)
- τριάκοσαι ἐξήκοντα μοῖραι 129.54; 277.24 (Marc.)
- τριάκοσοι ἐξήκοντα πέντε οὐρανοὶ 298.31 (Bas.). – τξϵ = ἡ ψῆφος τοῦ Ἀβραάξ ὀνόματος 298.33 (Bas.)
- τριάς 127.24; 230 (23) 8; 232.28; 274.(35) (Marc.); 332.3. – (Pythag.) τριάς ἀριθμὸς ἄρσην 59.25; 138.27; 175.27. – (Per.) ἡ τριάς = ἡ πρώτη τομῆ καὶ προσεχεστερα 173 (12) 8, 9; 385.6–7, 8
- τρίβω 116.22
- τρίγamos 355.111
- τριγένεια 82.20 (τῶν ἀγαθῶν, Aristot.)
- τριγενής 325.18 (ὁ παῖς ὁ μονογενής· γέγονε γὰρ μόνος τοῖς ἀπείροις αἰῶσιν ἐκ τριγενοῦς, Doc.)
- τρίγωνος 100 (7) 19. – τρίγωνον 92.10, 11; 93 (3) 3; 176.49, 50
- τριδύναμος 174.20 et 385.17–18 (τριδύναμος ἄνθρωπος καλούμενος Χριστός, Per.)
- τριετία 373.7
- τρίζω: αἱ ψυχαὶ τρίζουσαι 152.184 et 187 (Homer.); τετριγυῖαι 153.202 et 204 (Homer.)
- τριμερής 145.48 (ψυχῆ); 290.35 et 391.9 (υἰότης, Bas.)
- τριοδίτις 124.*23 (Βομβά)
- τρίπηχυς 81.8
- τριπλασιάζω 326.28; 396.17
- τριπλάσιος 100 (7) 20; 101.24, (27); 102 (10) 4, 9; 103.16, 20; 104.7, 10
- τριπόθητος 167.43 (Ἄδωνις)
- τρίς 234.11 (Plato); 265.*19 (οἷτινες τρίς ἐφ' ἑαυτοὺς ἐλθόντες); 274.(34) (ὁ ἀριθμὸς τρίς αὐτὸς γεόμενος), 35; 323.16 (τρίς ἦλθεν ὁ ζητῶν); 324.45 (ὁ τρίτος αἰὼν τρίς αὐτῶν) νοήσας, Doc.); 373.7 (ἐπὶ δὲ τρίς καθαρῶσιν)
- τρισώματος 155.20–21 (Γηρυόνης); 174.*20 et 385.17 (τρισώματος ἄνθρωπος καλούμενος Χριστός, Per.)
- τρίτατος: τριτάτη (sc. μοῖρα) 171.*8
- τρίτος (Naas.) 155.28 (θεός); 159.133 (οὐρανός, Paul.); 161.172 et 170.125 (ἡ τρίτη πύλη). – (Per.) τὸ τρίτον μέρος (= ὁ ἰδικὸς κόσμος) 173.11, 12; 174.37 bis; 385.9, (10); 386.29. – 179.24 (λείτουργός), 31 (ἄρχων). – (Seth.) 197.47. – (Iust.) ὁ τρίτος ἄγγελος τοῦ Ἐλωείμ, ὁ Βαρούχ 202.26; 205.102. ὁ τρίτος ἄγγελος τῆς Ἐδέμ, ὁ Νάας 202.28; 205.98; 206.121–122. – (Sim.) 221.8 (τὸ τρίτον βιβλίον, VT); 228.15 (Σίμων ἀναστήσεται τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ). – (Val.) 251.25 (ὁ τρίτος Χριστός); 252.(28) et 390.*10 (τὰ τρίτα = τὰ ἐκτὸς τοῦ Ὄρου); 255.(15), 18. – (Marc.) 260.

- 28; 267.12 (οὐρανός). – (Bas.) 290.33. ἡ τρίτη υἰό-
της 292.82; 294.2; 300.(31);
302.59; 392.19. – ('Emp-
pedocles') 310.133 (νοη-
τῆ τρίτη τις Δύναμις.)
– (Prepon) 313.6 (τρίτη, δι-
καιος ἀρχή). – (Doc.) 324.
40; 395.(5). ὁ τρίτος αἰὼν
324.44; 326.28. 29, 37; 396.
16, 21. – (Noet.) 349.69 (ὁ
πατὴρ ἑαυτὸν τῆ τρίτη
ἡμέρᾳ ἀναστήσας). –
(Elch.) 358.16–17 (καινὴ
ἔφεσις ἀμαρτιῶν ἔχει
Τραϊανοῦ βασιλείας τρί-
τῶ); 362.16 (ἡ τρίτη σαβ-
βάτου); 364.*12 (τρίτοι
Ἑσσηνοί). – (Plato) 251.8–
9 et 252.27 (τρίτον πέρα τὰ
τρίτα). – τρίτον (adv.) 59.
25; 109.105; 121.19; 138.
27. – τὸ τρίτον 117.40
τριφυῆς 174.19–20 et 385.
*17–18 (τριφυῆς τις
ἄνθρωπος καλούμενος
Χριστός, Per.)
τριχῆ: ἡ τριχῆ διαίρεσις τοῦ
Ἀνθρώπου (Naas.) 142.
28; 145.47; 384 (9) 3. – τοῦ
κόσμου (Per.) 173 (12) 5,
*5; 385.3, *3. τὰ τριχῆ
διηρημένα 174.29; 386.25.
– (Seth.) ἡ τριχῆ διαίρεσις
195.41. τὰ τριχῆ διηρημέ-
να 195.43. – (Aristot.) ἡ
τριχῆ διηρημένη οὐσία
282 (18) 1; 284.35. – (Bas.)
290.36 et 391.11 (ἡ υἰότης
ἡ τριχῆ διηρημένη). – 380
(6) 5 (οἱ Ἕλληνες τὴν φι-
λοσοφίαν τριχῆ διελόν-
τες)
τριχῶς: τὰ διηρημένα τρι-
χῶς (Seth.) 189.22; 387.
19. – ἡ τριχῶς διηρημένη
οὐσία (Aristot.) 281 (15) 1
τροπάιον 88.30
τροπή: αἱ τροπαὶ τοῦ ἡλίου
69.31; 176.37, 39. – (Sim.)
223.*19 (τὸ πῦρ τροπᾶς
στρέφεται δύο), 21 (ἡ τοῦ
ἄρρενος τροπή = γένε-
σις). – 22 (ἡ τῆς θηλείας
τροπή = τροφή). – 348.62
(κατὰ χρόνων τροπᾶς)
τρόπος = *modus* τοῦτον τὸν
τρόπον 77.20; 97.3; 118
(28) 66; 118 (30) 1–2; 121.
17; 124 (36) 3; 124 (37) 1–2;
125 (39) (1–2); 131.15; 216
(12) 4. – τοῦτῶ τῷ τρόπῳ
126 (40) (1–2); 126 (41) 1–
2; 191.84; 302.66. – τόνδε
τὸν τρόπον 58.19; 118 (29)
1. – τῷδε τῷ τρόπῳ 123.13;
196.5. – τοιοῦτόν τινα
τρόπον 142.26; 223.16;
232 (25) 4; 236.10; 251.4;
284.5; 306.42; 307.57; 308.
73; 323.20; 327.15; 335.
46–47. – τοιοῦτῶ τινὶ
τρόπῳ 234 (27) 3; 318 (35)
5; 401 (23) 3. – τὸν αὐτὸν
τρόπον 181 (15) 3, 11; 208.
179. – τὸν εἰρημένον τρό-
πον 192.95; 218.3; 292 (23)
2. τὸν ἐκεῖνον τρόπον 209.
22. – ὃν τρόπον 126 (41) 5;
177.(52); 198.11; 232 (24)
27; 372.2; 373.11. – ᾧ
τρόπῳ 72 (11) 5; 212 (7) 5;
302.68; 380 (5) 9. – τίνα
τρόπον 116.25; 135.72;
157.73; 219.28; 292 (22) 84.
– τίς ὁ τρόπος 174.27. – κα-
τὰ μηδένα τρόπον 364.19;
368.13. κατ' οὐδένα τῶν
τρόπων 238.23. – τρόποις
πλείοσι 119 (32) 1. κατ' ἄλ-
λον καὶ ἄλλον τρόπον
316.30. ὁ τρόπος τῆς αὐ-
τοῦ μαρτυρίας 350.29. κα-
τὰ τὸν ἡμέτερον τρόπον
406.19–20. – τρόπος =
ἦθος 56.48; 337.2; 342 (7) 4
τροφή 145.51, 54, 55; 169.
103; 180.39 (Δύναμις,
τροφῆς ἐξουσιάζει); 220.
49; 223.22 (ἡ τῆς θηλείας
τροπή τροφή τῷ γεννωμέ-
νῳ); 305.27; 368.7; 369.4. –
ὄχημα τροφῆς (Hippocrates)
305.23. – τροφαὶ 352.
*63 (ὄρισας αὐτῶ
μηνιαῖόν τι εἰς τροφάς);
365 (20) 6; 368.3; 370.8
τρογάω 86.4
τρομαλιά 118 (29) 4
τροπάω 118 (29) 2
τυγχάνω (cum gen.) *assequor*,
adipiscor 56.61; 78.44; 186.
28; 196.24; 222.22; 224.
*33; 250.16; 258.11; 352.
51, 56; 353.71. – = *sum*, *ac-
cidit ut sim* 55.35, 36; 115
(27) 6; 117.33; 127 (42) 14;
263 (45) 11; 279.9; 304.6, 7;
319.4; 324.41, (44); 337.12;
350.1; 351.37; 363 (17) 8 (εἰ
γὰρ τετυχῆκει κατ' ἐκείνου
καιροῦ); 391.21; 414.83.
– 115 (28) 8 (ὁ ἔτυχε
γράμας); 351.11 (ὄποι
(ἄν) ἐτύγχανε πλέον). – ὁ
τυχών = *quivis*, *quilibet*
54.19 (μὴ τῷ τυχόντι μετα-
δοῦναι); 141.4 (οὐχ ὁ
τυχὼν πόνος). – τυχόν
(adv.) = *fortasse* 123.25
τύμπανον 124 (37) 6; 125.11
τύπτω 81.11
τύπος = *signi vestigium im-
pressum*, σφραγίσμα 126
(40) 5; 190.45 et 387.36 (τύ-
πος ἀπὸ πληγῆς σφραγι-
δος, Seth.); 328.41 (ὁ Ἰη-
σοῦς τύπον καὶ σφραγίσι-
μα (σώματος) λαβών,
Doc.). – = *clavorum vesti-
gia* 321.18–19 (τὸν Χρισ-
τὸν δείξαντα τοὺς τύπους
τῶν ἡλῶν, Apelles). –
= *animalium vestigia geolo-
gica impressa* ('*fossilia*')
(Xenophanes) 74.17 (ἰχ-
θύος), 18 (ἀφύτης ἐν τῷ βά-
θει τοῦ λίθου), 20. – = *ad
summam* ὡς τύπος περιλα-
βεῖν 285.21; 305.28. ὡς
τύπῳ εἰπεῖν 145.41; 323.18.
τύπος = *forma*, *figura*,
εἰκὼν 110 (15) *16; 110
(16) 1; 111 (17) 1; 111 (18)
1; 112 (19) 1; 112 (20) 1;
113 (21) 1; 113 (22) 1; 113
(23) 1; 113 (24) 1; 114 (25)
1; 114 (26) 1; 255.29 (τύπος
καὶ εἰκὼν); 264 (45) 12
(μορφῆ καὶ τύπος); 275.
46, 58; 277.22, 30; 417.30
(τύπου ὁμοίωσις, H)

τυπόω 223.20
 τύραννος 57 (2) 3
 τυφλός 170.112 (Jo)
 τυφλόω 330(11)7.-226.11-
 12 (τὸν Στησίχορον τὰς
 ὄψεις τυφλωθήναι)
 τυφλώττω 323.2
 τύφος 315.*15 (εἰς τοῦτο
 τοῦ τύφου κατελήλυθα-
 σιν, ὥστε ...)
 τυφώω 198.*14 (τετυφωμέ-
 νοι)

Y

υαλοῦς 123.*7
 ὑβρίζω 370.14 (τὰς αὐγάς)
 ὕβρις 56.63
 ὑβριστικός 113 (23) 6
 ὑγαίνω: οἱ ὑγαίνοντα
 νοῦν κκεκτημένοι 272.1-2;
 339.23; 363.14
 ὑγιής 109.103 (οὐδὲν ὑγιές
 εὑρίσκουσι)
 ὑγρασία 118.72
 ὑγρός 114 (25) 4 (ἐξ ὑγρῶν
 πραγμάτων πορίζουσι);
 117.58; 121.7; 122.28; 144.
 *24; 257.13 (ὑγραὶ οὐσί-
 αι). - ἡ ὑγρὰ οὐσία 158.
 86-87 (τῆς γενέσεως); 168.
 77 (= ὁ ὄφις); 411.21 (γόνι-
 μος, H). - τὸ ὑγρόν 60.
 51; 65.(20); 68.7; 69.44; 73
 (13) 12; 74.15; 75 (16) 5;
 257.*16; 258.21; 276.3;
 321.14, 24 bis. - τὰ ὑγρά 68.
 14; 220.50, 51
 ὑγρότης 256.12
 ὑδατόχρους (Per.) 177.5 (Δύ-
 ναμῖς = Θάλασσα,
 Κρόνος). - (Seth.) 182.10
 (Δύναμις = ὁ Κρόνος)
 ὕδρα 173 (11) 3 (πολυ-
 σχιδής); 188 (18) (2); 206.
 140
 ὑδράργυρος 119 (30) 8
 ὑδροποτέω 339.4
 ὑδροχόος 136 (50) 8. - Cf.
 Ὑδροχόος
 ὕδωρ 57 (1) 3 (= ἀρχὴ καὶ τέ-
 λος, Thales); 60.57 (= ὁ
 χθόνιος δαίμων, Pythag.);
 66.10; 67.26, 27; 68.19; 70.
 6; 75 (16) 1 (= ἀρχή, Hip-

po), 2, 4 (= ἡ ψυχὴ); 76 (19)
 5; 82.17; 86.5; 88.34; 118.
 62; 120.13; 121.2, 19; 122.
 13; 123.4; 124 (37) 3; 125
 (38) 2; 127.3 (= ὁ θεός). -
 ('Aegyptii') 128.37, 43 (γῆ
 καὶ ὕδωρ = ἡ δύαξ), 47
 (ἄρρεν), 49 (συνεβίωσε τῇ
 γῆ), 50 (= δύναμις τῆς
 γῆς). - (Naas.) 148.118
 (= Ὀσιρις); 155.33; 156.
 43; 169.108, 109; 170.115,
 116. - (Per.) 182.7 (= φθο-
 ρά), 8 bis (= ὁ Κρόνος),
 (14) (τὸ ὕδωρ τὸ καὶ τοὺς
 θεοὺς ἐκφοβοῦν), 16 (Στυ-
 γὸς ὕδωρ, Homer.), 20
 (= θάνατος, Heraclit.), 25
 (τῆς φθορᾶς τὸ ὕδωρ = ὁ
 Κρόνος). - (Seth.) ὕδωρ
 σκοτεινὸν καὶ φοβερόν
 189.24, 37; 192.89; 195.36,
 44, 52; 387.22. - 190.65;
 191.71, 76; 192.90 (Gn),
 104; 195.49 (Στυγὸς ὕδωρ,
 Homer.); 196.17; 197.35;
 388.43. - (Iust.) 209.13
 (διακεχώρισται ἀνὰ μέ-
 σσον ὕδατος καὶ ὕδατος,
 Gn). - (Sim.) 218 (13) 12
 (ὕδωρ = Ἐνθύμησις); 218
 (14) 16 (ἡ ἀπέραντος Δύ-
 ναμις, ἡ ἐπιφερομένη
 ἐπάνω τοῦ ὕδατος, Gn);
 220.13 et 14 (τὸ πονηρὸν
 ὕδωρ); 222.7 (ὁ ἐπὶ τοῦ
 ὕδατος φερόμενος, Gn). -
 (Marc.) 271.8 (τὸ ὕδωρ =
 ὁ Ἰορδάνης); 276.1. -
 ('Empedocles') 305.13
 (= ὕλικὸν στοιχεῖον), 22
 et 26 (= Νῆστις), 25, 29;
 306.(48); 307.54; 309.97,
 (98), 100; 310.124. - (Doc.)
 329.42 et 47 (τὸ ὕδωρ = ὁ
 Ἰορδάνης). - (Mon.) 333.
 4, 7; 334.42 (ὕδωρ εἰς αἶμα,
 Ex); 397.8, 14, 17. - (Elch.)
 360.9 et 361.28-29 (μαρτύ-
 ρομαι τὸν οὐρανὸν καὶ τὸ
 ὕδωρ). - 366.6; 380 (6) 10;
 381 (6) 19, 22 (Thales); 381
 (7) 2; 382.5 (Homer.), 7
 (Xenophanes); 383.25, 35;

408 (31) 20 (πολὸν ὕδωρ). -
 (H) 408 (32) 2 (ἀμέτρη-
 τον); 409.8; 410.13; 411.
 19 (ἐξ ὕδατος τὰ ζῶα
 νηκτά). - ὕδωρ τὸ ὑπερ-
 ἄνω τοῦ στερεώματος
 (Gn): 169.105 (Naas.);
 209.15 (Iust.). ὕδωρ τὸ
 ὑποκάτω τοῦ στερεώμα-
 τος 209.13 (= τῆς
 πονηρᾶς κτίσεως, Iust.). -
 ζῶν ὕδωρ (Jo): (Naas.)
 147.96; 169.107; 170.121;
 (Seth.) 193.110; (Iust.) 209.
 11, 12. - ἐξ ὕδατος καὶ
 πνεύματος (Jo): (Naas.)
 154.223; 163.202; (Doc.)
 329.49.
 ὕδατα 68.15, *18, 20. -
 (Per.) 178.9 (ἀόρατα), 19
 (παντοῖα). - (Seth.) 186.
 19; 189.32 et 387.30 (τὰ
 ὑποκειμένα); 190.67 bis;
 192.99 (ὁ πρωτόγονος τῶν
 ὑδάτων); 196.7 (τὰ σκο-
 τεινά); 388.45, 49, 54 bis. -
 (Sim.) 222.3-4 (στὰς κάτω
 ἐν τῇ ἔσθῃ τῶν ὑδάτων). -
 ὕδατα πολλὰ (Ps) 157.80;
 158.81 (= ἡ γένεσις τῶν
 θνητῶν); 191.(82)
 ὕειος 123.26 (στέαρ)
 ὕετός 65.*23
 υἱός 66.1; 70.1; 73 (14) 1; 81.
 8; 344.2 (πατὴρ υἱός = θε-
 ὸς δίκαιος, H); 407.18 (οἱ
 υἱοὶ τοῦ Νῶε). - (Naas.)
 Υἱὸς Ἀνθρώπου 142.23;
 151.180 (ὁ Χριστός); 165.
 18; 384 (9) 3. - 153.216
 (υἱοὶ ὑψίστου, Ps); 154.
 228 (οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ); 164.
 242 (Is). - (Per.) ὁ υἱὸς τοῦ
 ἀνθρώπου (Jo) 174.33;
 184.64. - ὁ Υἱὸς 185.6
 (πατὴρ, υἱός, ὕλη), 7 (μέ-
 σος τῆς ὕλης καὶ τοῦ πα-
 τρός, = ὁ Λόγος, ὁ ὄφις),
 12 bis, 13; 186.16, 22, 32, 35,
 38 (= ὁ ὄφις); 187.53, 56. -
 οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ 183.*34;
 184.*61. - (Seth.) 191.87 et
 388.(58) (νοῦς τέλειος
 υἱός); 193.(7) (τρεῖς υἱοί,

VT). – (Iust.) 207.151 et 395.34 (ὁ Ἰησοῦς υἱὸς τοῦ Ἰωσήφ καὶ Μαρίας); 207.155 (Ἰησοῦ, υἱὲ ἀνθρώπου), 164 (εἰπὼν γὰρ τῇ Ἐδέμ: γύναι, ἀπέχεις σου τὸν υἱόν). – (Sim.) 218.8 (υἱοὺς ἐγέννησα, Is); 223.14; 227.35 (τὸν Σίμωνα φανέντα Ἰουδαίους ὡς υἱόν). – (Val.) 240.38 (οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ); 248.9 (ἡ ἀποκάλυψις τῶν υἱῶν τοῦ θεοῦ, *Rm*). – (Marc.) 266.14 (οἱ υἱοὶ τοῦ φωτός, NT). – ὁ Υἱός 268.8; 269.19 (= Χριστός); 271 (51) 13; 272.16 (υἱὸς ἀνθρώπου). – (Bas.) ὁ υἱὸς τοῦ ἄρχοντος τῆς Ὀυδοάδος 293 (23) *25, 27, 28, 32; 293 (24) 6 bis; 294.9; 296 (25) 38, 41; 296 (26) 2; 297.*9, 22; 392.33; 393.45. – ὁ υἱὸς τοῦ ἄρχοντος τῆς Ἐβδομάδος 294.19; 297.22, 24; 298.42; 393.39. – Ἰησοῦς ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας 298.43. – οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ (*Rm*) 295.8, 8–9 (= ἡμεῖς οἱ πνευματικοί); 299.3; 393.*48 (cf. 296.27). – (Cerinthus) ὁ Ἰησοῦς υἱὸς τοῦ Ἰωσήφ καὶ Μαρίας 317.*5; 400 (21) 6. – (Ebionaei) ὁ Ἰησοῦς = Χριστὸς καὶ υἱὸς θεοῦ 318 (34) (6). – (Apelles) ὁ Χριστὸς = υἱὸς τοῦ ἀγαθοῦ (θεοῦ) 321.11; 400 (20) 4. – (Doc.) ὁ μονογενὴς υἱὸς ὁ τῶν (τριῶν) αἰώνων 327.16. – (Mon.) Υἱὸς Ἀνθρώπου 330 (12) 7; 331.10, 12; 332.7 (Paul.), 11, 13 bis, 16, 20, 20–21 (= ἰῶτα ἐν, ἡ μία κεραία), 22–23; 333.9 (= ἡ ἀπλή τοῦ ἰῶτα κεραία, τέλειος); 397.2, 4, 5 (= ἰῶτα, δεκάς, κύριος ἀριθμὸς), 10–11, 18 (= ἰῶτα). – (Hermogenes) ὁ Χριστὸς = υἱὸς τοῦ τὰ πάντα κτίσαντος θεοῦ 337.14. – (Noet.) Πατὴρ =

Υἱός 338.17; 348.56, 59 (γεννηθεὶς ὁ (πατὴρ) υἱὸς ἐγένετο αὐτὸς ἑαυτοῦ, οὐχ ἑτέρου), 61, 62, 64; 349.(71); 402 (26) 3; 403.11. – (Callistus) 350.19; 353.80, (81), 82; 354.88 bis, 89, 91–92 (ὡς καλεῖσθαι Πατέρα καὶ Υἱὸν ἓνα θεόν), 93 (τὸν Πατέρα συμπανθῆναι τῷ Υἱῷ); 403.16–17; 404.22. – (Elch.) ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ 358.13 (= Ἥλχασαί); 360.6. – (Marcion) ὁ Χριστὸς = υἱὸς τοῦ ἀγαθοῦ 399.12 υἱότης (Bas.) υἱότης τριμερῆς 290.35, 36; 291.65; 292 (23) 1; 296 (25) 32 (ἡ μακαρία), 36, 39 (ἡ μακαρία), 40, 41 (ἡ μακαρία); 296 (26) 1, 5; 297.9, 23; 298.45, (49); 301.39; 302.61 (ἡ μακαρία); 391.9, 11. – ἡ λεπτομερῆς υἱότης 290.47; 291.59; 295.6; 299 (26) (55); 393.51. – ἡ παχυμερεστέρα υἱότης 290.48, 51; 291.55, 56, 57, 61, *66, 68, 73, (74); 292 (22) 78; 292 (23) 7; 300.33; 392.19, 25. – ἡ τρίτη υἱότης 292 (22) 82; 293.20; 294 (24) 16; 294 (25) 2; 295.4; 298.36; 299 (26) 51; 299 (27) 1; 300.31; 302.59, 67; 392.19, 30, 37; 393.47, 50, 52. – οἱ τῆς υἱότητος ἄνθρωποι 299 (27) 4

ὕλακῆ 124.25

ὕλακτέω 121.4; 311.1

ὕλη = *materia* 67.2 (νοῦς καὶ ὕλη = ἡ τοῦ παντός ἀρχή, Anaxagoras), 3 (γινόμενῃ); 70.2 (ἡ μίξις τῆς ὕλης, Archelaus); 71 (11) 3 (= ἡ γῆ, Parmenid.). – (Plato) 76 (19) 1 et 383.33–34 (ἀρχαὶ τοῦ παντός: θεός, ὕλη, παράδειγμα), 3 (= ἡ πᾶσιν ὑποκειμένη), 10, 12 (σύγχρονος τῷ θεῷ). – 84.3 (ἄτομοι = ἡ ὕλη, Epicur.). – (Per.) 185.6

(πατὴρ, υἱός, ὕλη), 7, 9 (κινουμένη), 11 bis (ἄποιος καὶ ἀσχημάτιστος); 186.16, 23, 34; 187.57. – (Val.) 244.48; 245.51; 254.39 (= σάρεξ). – 284.2 (ἡ οὐσία = ὕλη καὶ εἶδος καὶ στέρησις, Aristot.). – (Bas.) 287.1; 289.13, 15. – (Emped.) 305.15. – (Hermogenes) 336 (17) 2 et 404 (28) 2 (ὕλη σύγχρονος τῷ θεῷ καὶ ἀγέννητος), 4–5 (δούλη καὶ ποιουμένη), 10 (ἄκοσμος). – 381.17 (ἡ ἄποιος ὕλη καὶ δι' ὧν τρεπτή = ἡ ἀρχή, Stoa); 383.34 (Plato). – (Marcion) 398 (19) 2 (τρεῖς αἱ τοῦ παντός ἀρχαί: ἀγαθός, δίκαιος, ὕλη); 399.4, 7 (ἡ ὑποκειμένη). – (H) 76 (10) 5 (πολλὴ ὕλη βιβλίων); 330 (11) *3 (ὕλη βλατος καὶ ἀκατάληπτος), 5–6 (ἡ ἐκ τοσαύτης ὕλης δοκός); 391.21 (πολλῆς ὕλης κατ' αὐτοὺς τυγχανούσης)

ὕλικός 67.4 (αἱ ὕλικαι ἀρχαὶ ἄπειροι, Anaxagoras); 305.13 (δύο ὕλικὰ στοιχεῖα, γῆ καὶ ὕδωρ, Emped.); 383.24–25 (τέσσαρες ὕλικαι ἀρχαί: γῆ, ὕδωρ, ἀήρ, πῦρ, Emped.). – (Val.) ἡ ὕλική οὐσία 243.30; 245 (33) 2; 247.21. – 245 (32) 52 (τὰ ὕλικὰ πάθη); 246.3 (ἡ ὕλική κτίσις). – ὁ ὕλικὸς ἄνθρωπος (Naas.) 159.119. (Val.) 247.27, 28. – τὰ ὕλικὰ 305.14 (Emped.)

ὕλώδης 125.17 (τόποι)
ὕμῃν 126(41)3; 139.63; 328.28
ὕμνέω 141.14 (ἄφιν); 167.54, 55 (Ἄττιν); 226.13 (Στησίχορος); 366.2 et 12 (τὸν θεόν, Esseni). – ὁ ὕμνούμεσιν ὑποκειμένη, 10, 12 (σύγχρονος τῷ θεῷ). – 84.3 (ἄτομοι = ἡ ὕλη, Epicur.). – (Per.) 185.6 (22) 7

- ὕμνος 142.24 et 25 (Naas.); 171.[5]. – ὕμνους ἀναπέμπουσι τῷ θεῷ 87. 13 (Brachmanes); 136.14 (Gnost. anon.)
 ὑπακοή 221.2 (οἱ ἔχοντες ἀκοὰς ὑπακοῆς)
 ὑπακούω 207.159; 370.5; 377.31; 411.32; 414.87; 417.31
 ὑπάρχω 64.11, 13; 67.4; 68. 15; 74.3; 78.51; 127 (43) 11; 137.17; 144.28; 177.58, 67; 187.54; 191.*78; 218 (14) 10; 220.50; 240.25, 29; 261. 43; 264.2, 7; 265 (46) 22, 24, 27; 265 (47) 4; 269.17; 271. 10; 276.13; 284.37; 302.3; 315.23; 316.32; 317.12; 334.33; 345.3; 348.60; 353. 83; 359.34; 376.22; 380 (5) 9; 390.11, *24; 396.23; 401. 13; 402 (24) 4; 410.*14; 411.34; 412.40; 414.82; 415.5. – τὰ ὑπάρχοντα = *bona, pecunia* 61.74; 235. 21; 365 (19) 3
 ὑπεμι 123.*7 (ὑπεστι δὲ οἶκος λεληθῶς)
 ὑπεξάγω 118 (29) 2
 ὑπεξαίρεομαι 274.30
 ὑπεράνω 209.15 et 326.35 (τοῦ στερεώματος); 244. 48 (τῆς ὕλης); 292.8 (τοῦ οὐρανοῦ); 296.4 (αὐτοῦ). – ὁ ὑπεράνω τῶν κοσμοποιῶν ἀγγέλων θεός (Carpocrates) 316.36. – τὰ ὑπεράνω μέρη τοῦ σώματος 111 (16) 5
 ὑπερβαίνω 235.15; 300.15
 ὑπερβάλλω 54.2–3 (ἡ ὑπερβάλλουσα μανία); 127 (43) 11 (ἡ ὑπερβάλλουσα μεγαλειότης τοῦ θεοῦ). – τὸ ὑπερβάλλον 79.62
 ὑπερβολή: δι' ὑπερβολὴν 88 (26) 3; 290.43; 392.15. – καθ' ὑπερβολὴν 79.65, 67, 68, 69 bis; 81.98
 ὑπερδόκιμος 258.18
 ὑπερέχω 69.27
 ὑπερηφανεύομαι 368.17
 ὑπερθεν: ἡ ὑπερθεν Δύναμις 321.10. τὰ ὑπερθεν δώματα 262.3. – τὰ ὑπερθεν 264.8
 ὑπερκείμει (Per.) οἱ δύο ὑπερκείμενοι κόσμοι 174. 25; 385.21; αἱ ὑπερκείμεναι μοῖραι 174.35, 39; τὰ ὑπερκείμενα μέρη 386.28. – ἡ ὑπερκειμένη ἐξουσία (Carpocrat.). – τὰ ὑπερκείμενα 175.9; 181.6; 299.10; 300.16
 ὑπερκόσμιος 284.13 (ἡ πέμπτη οὐσία τις ὑπερκόσμιος, Aristot.). – τὰ ὑπερκόσμια 146.65; 292.3, 5, 6; 294 (25) 1; 301.36; 392. *22
 ὑπέρογκος 155.17 (οἱ τρεῖς λόγοι); 356.134 (οὐσία)
 ὑπερουράνιος 215.35 (τὸ πῦρ, Sim.)
 ὑπερρηδάω 300.15
 ὑπερτίθεμαι 276.*13 (ὁ ὑπερθεθεὶς οὐρανός)
 ὑπερχέω 257.10
 ὑπέχω 80.92 et 93 (κόλασιν)
 ὑψηρεσία 410.11 (ὄσα δὲ πρὸς ὑψηρεσίαν καὶ λειτουργίαν (ἔστιν), H)
 ὕπνος 79.55; 414.86
 ὕπνώω 151.171 et 177 (Homer.); 200 (25) 4
 ὕπνωτικός 114 (26) 3
 ὑποβαίνω: ἄγγελοι πολὺ ὑποβεβηκότες τοῦ ἀγεννήτου Πατρὸς (Carpocrat.) 314.1
 ὑποβολή 352.42
 ὑπόγλαυκος 110.*20; 111 (18) 3
 ὑποδεής: ὑποδεέστερος 240.27; 251.25; 294.16
 ὑπόδειγμα: ὑποδείγματα χάριν 109.101; 331.20
 ὑποδείκνυμι 109.13
 ὑπόδεσις (= ὑπόδημα) 365 (20) 7
 ὑποδέχομαι 88 (26) 5; 187. 56; 217.*4; 277.28; 365 (19) 4
 ὑποδιαίρεω 246.12, 13
 ὑπόδουλος 113 (23) 6
 ὑπόθεσις 138.49; 143.8; 177. 64 (μεγάλης πλάνης); 229 (21) 2, 5; 229 (22) 1, 2; 289. *13 (ὕλης); 302.62; 305.29
 ὑποθυμιάω 116.20
 ὑποκαίω 121.7, 21; 336 (17) 6
 ὑποκάτω 68.22 (τῶν ἄστρον); 69.30 (τῆς σεληνῆς); 244.46 (τῆς Ὀγδοῦδος). – ὑποκάτω τοῦ στερεώματος 209.13; 326. (36). – οἱ ὑποκάτω τόποι 329.64. – τὰ ὑποκάτω μέρη τοῦ σώματος 112 (19) 4; 112 (20) *3; 113 (24) 3
 ὑπόκειμαι 168.80 (ὑποκείσθαι τῷ ὄφει τὰ πάντα); 290.29 (ὑποκείμενου τοῦ κοσμικοῦ σπέρματος οὕτως ...). – ὑποκείμενος 326.44 (ἄηρ). – ὑποκείμενη 121.26. ὕλη: 76 (19) 3 (Plato); 399.7 (Marcion); 404 (28) 2 (Hermogenes). – οὐσία: 81.3 (Aristoteles); 376.6–7 (H). – αἱ ὑποκείμεναι ψυχαὶ 299.11; κτίσεις 300.20. – ὑποκείμενον 133.15 (θηρίον); 190. 56 (ἐκτόπωμα). – σκότος 188.18; 326.30; 386.16. – ὕδωρ 189.37; 195.44. – Χάος 326.25–26; 396. 14. – καθ' ὑποκείμενου (Aristot.) 283.13, 14, 19; ἐν ὑποκειμένῳ (Aristot.) 283. 14. – ὑποκείμενα 177.63. μέρη (τοῦ σώματος) 92.14, 15; 177.53, 54 (Sext. Emp.). – ὕδατα 189.32; 387.30. – τὰ κατὰ μέρος ὑποκείμενα ζῶα 283.16. – τὰ ὑποκείμενα 157.72; 175.9, 14; 293.17, 24; 294.15, 18; 299. *10; 301.50; 392.29, 36
 ὑπόκρισις 350.22; 353.68
 ὑπολαμβάνω 67.19; 312.7, 11; 402 (24) 3
 ὑπολείπω: ἡ ὑπολειμμένη υἰότης (Bas.) 293.*20; 295.4; 392.30
 ὑπόληψις 136.3
 ὑπομένω = *subeo, perfero* 54. 21 (παθεῖν); 61.75 (σιω-

- πῶν); 227.36 (καλεισθαι); 306.47 et 327.*20 (φθοράν); 327.19 (ιδεῖν); 348.58 et 63 (γένεσιν, ὁ Πατήρ, Noet.); 372.23 (θανεῖν); 399.15–16 (οὔτε γένεσιν οὔτε πάθος, ὁ Χριστός, Marcion); 414.86 (κάματον, Ἰησοῦς, Η); 416.21 (πάθη)
 ὑπομήκης 113 (21) 1
 ὑπομνήσκω 71.7; 126 (42) 5; 127 (42) 14; 175.11; 229 (21) 5; 229.7; 234 (27) 3; 413.58
 ὑπόμνημα 202.39 (φιλίας)
 ὑπονοέω 233.8; 413.70
 ὑπόνοια 377.26
 ὑποπίπτω 81.6; 182.12
 ὑποποικίλω 111 (18) 3
 ὑποπόλιος 113 (24) *1
 ὑπόπτερος 136 (49) 9 (ἄξων)
 ὑπόπυρρος 111 (18) 2; 112 (19) 1; 113 (21) 1; 113 (23) *2; 113 (24) 1
 ὑποσέληνος 301.(49) (κόσμος)
 ὑπόστασις 68.18; 81.96; 262.21; 281 (16) 4; 282 (17) 2; 331.(3), 10 (σωματικά ὑποστάσεις); 397.6. – καθ' ὑπόστασιν 58.22; 137.24
 ὑποστατός 187.41 (οἰπατριχοὶ χαρακτήρες, ὑποστατοὶ ἐκ τοῦ ἀνυποστάτου, Per.) 243.*29 (οὐσία); 282 (18) 4 (οὐσία)
 ὑποσύμβολον: δι' ὑποσυμβόλων (Pythag.) 234 (27) 2, 4
 ὑποσύρω 206.*132, *133, 144; 207.155 bis, 160, 162; 342 (7) 8; 394.29
 ὑποτάσσω 183.45; 326.33; 362.17. – ὑποτίεταται τὰ ὀνόματα 201.16. – ὑποτεταγμένος 387.21
 ὑποτείνομαι 135.69 (μέσος ὁ Δράκων τῶν δύο κτίσεων ὑποτείνεται)
 ὑποτίθημι = *subicio* 118.74. – ὑποτίθεμαι (med.) = *suggero, propono*: ὑποτίθεται 71 (11) 1; 77.16; 78.40; 80.75; 81.12; 82.16; 100 (7) 20. – ὑπετίθετο 293.32. – ὑπέθετο 58.18; 81.2; 83.3, 18; 84.2; 176.*44; 252.26; 261.43; 279.24; 303.16; 304 (28) 30; 304 (29) 3; 317 (33) 4; 320 (38) 2; 382.18; 400 (20) 2
 ὑποτοπάζω 117.*58
 ὑποτυπώω 181.*19. – ὑποτύπομαι 251.2
 ὑπουργέω 410.16 (Λόγος, Η)
 ὑποφάλακρος 112 (19) 2; 113 (24) 3
 ὑποχωρέω 69.40
 ὑστερέω: ἡ ὑστερήσασα Δύναμις (Secundus) 254.3. ὁ ὑστερήσας λόγος (Marc.) 264.14
 ὑστέρημα (Val.) 241.27; 242.28, 29; 390.11 (= τὰ ἐκτὸς τοῦ Ὄρου), 12. – (Marc.) 275.58 (= ἡ τῶν ἐνενηήκοντα ἑννέα χώρα); 277.4
 ὕστερος: ἐν ὑστέροις (καιροῖς) 413.69. – ὕστερον (adv.) 56.60; 71.21; 90.38; 226.15; 228.10; 288.10; 289.7; 318 (35) 8; 349.7; 395.33; 401 (23) 6. – ὕστερον ἐροῦμεν 147.87; 149.136–137; 174.19, 28; 282 (17) 5; 292.85. – ὕστατος 261.*5 (γράμμα)
 ὑφαίρεισι: καθ' ὑφαίρεισιν 128.51
 ὑφαιρέω 107.*37; 128.53; 129.62 bis; 274.40, (41)
 ὑφίστημι 288.17 (ὑποστήσας σπέρμα). – ὑφίσταμαι 68.9 (τὴν γῆν ὑποστήναι), 16 (τὰ ὑποστάντα); 70.7 (τὸ δὲ κάτω ὑφίστασθαι); 137.18 (ἡ τοῦ σώματος ὑπέστη φύσις); 230.15 (ἐπιφάνεια δὲ ἕξεισα εἰς βάθος στερεὸν ὑφέστηκε σῶμα); 232.26; 252.23
 ὑφοράομαι 337.*4; 351.9
 ὑψηλός 70.15 (ἡ γῆ); 124 (37) 6 (ἀφ' ὑψηλοῦ αἰωρηθέν); 125.14 (στὰς ἐφ' ὑψηλοῦ); 291.53 et 54 (= μετάρσιος); 204.71 (τὰ ὑψηλὰ μέρη τοῦ οὐρανοῦ). – ὑψηλότερος 67.21–22 (τὰ ὑψηλότερα μέρη τῆς γῆς); 146.63 (ἡ τῶν ὑψηλοτέρων κτίσις, Naas.). – ὑψηλότατος 131.8 (πόλος)
 ὕψιστος (Naas.) 153.216–217 (υἱοὶ ὕψιστου, P₃). – (Val.) 248.15 (δύναμις ὕψιστου, Lc); 249.16 (ὕψιστος = ὁ Δημιουργός), 17, 18, (20) (= ὁ Δημιουργός); 250.38–39 (δύναμις τοῦ ὕψιστου, Lc = ἡ δημιουργικὴ τέχνη). – (Marc.) 271.5 (ἡ τοῦ ὕψιστου δύναμις). – (Bas.) 298.47 (δύναμις ὕψιστου, Lc = ἡ δύναμις τῆς διακρίσεως). – (Elch.) ὁ μέγας καὶ ὕψιστος θεός 360.6; 361.(19), 26–27, 34
 ὕψος 73 (13) 14; 124 (36) 6; 357.7 et 358.12 (τοῦ Ἠλχασαί). – ὕψη οὐρανοῦ 105 (12) 5
 ὕψω 335.19 (τὸ ὄνομα ἑαυτῶν); 392.27 (ἑαυτὸν)
 ὕψωμα 293.16
 ὕω 153.182–183 (ἕε, κύε)
 Φ
 φαεινός 277.*22 (δωδεκάς) φαεσφόρος 124.23 (Ἐκάτη)
 φαίνω 124 (37) *4 et 125.19 (λύχνος φαίνων). – φαίνομαι 64.*14; 65.16; 66.7; 75 (16) 4; 87.23 (ὁ θεός); 92.11; 97.12; 121.1; 124 (37) 1, 5, 7; 127.16; 130 (46) 6; 135.60; 176.50; 189.(32). – (Sim.) 224.9 (φαίνεται ἄνωθεν, Νοῦς); 225.19–20 (φαίνει αὐτῷ ἀπὸ ἑαυτοῦ), 22 (ἡ φανεῖσα Ἐπινοία), 27 (τὸ φανὲν ἀπ' αὐτῶν: ἐν δὲ δύο εὐρίσκεται); 226.10 (ἐν οἷς ἐφάνη ἔθνεσιν, Ἑλένη); 227.33 (ἄνθρωπον φαίνεσθαι τὸν Σίμωνα μὴ ὄντα ἄνθρωπον), 35 (φανέντα

- Ἰουδαίοις μὲν ὡς υἱὸν...); 256.6; 350.26; 368.9; 380 (5) 10 (ὄρος ἀληθῆς μόνον φανεῖς ἐλέγξει τὴν πλάνην, H); 387.30; 400 (20) 6 (θεὸς πύρινος, ὁ Ἰωσήφ) φανείς, Apelles); 408.27.
(de Iesu) 183.53 (ὁ ἐν ἀνθρώπου μορφῇ φανείς, = ὁ καθολικὸς ὄφης, Per.). – (Marc.) 260.24–25 (Λόγος αὐτὸς τοῦ ἀοράτου μορφῇ φανείς); 265.2; 266.11, 14; 271.2–3 (ὁ ἐπὶ γῆς φανείς Ἰησοῦς). – (Theodot. Byz.) 318 (35) 5 et 401 (23) 3 (τὸν Χριστὸν τοιοῦτῶ τινὶ τρόπῳ πεφηνέναι). – (Apelles) 321.12–13 (ὁ ἐν σαρκὶ φανείς); 321.18 (φανῆναι τοῖς μαθηταῖς). – (Hermogenes) 337.17 πεφηνέναι τοῖς μαθηταῖς). – (Noetus) 348.*48 (τὸν Πατέρα τοῖς ἀρχῆθεν δικαίοις πεφηνέναι), 63 (ὁ φανείς = ὁ Πατὴρ); 403.6 (τὸν Πατέρα φανῆναι τότε ὅτε ἠθέλησε). – (Elch.) 359.6.*7 (τὸν Χριστὸν πολλάκις γεννηθέντα καὶ γεννώμενον πεφηνέναι καὶ φαίνεσθαι). – (Marcion) 399.14 (ὡς ἄνθρωπον φανέντα οὐκ ὄντα ἄνθρωπον), 15 (δοκῆσει πεφηνότα)
φαιός 79.57
φакός 170.126 (ὀστράκινος)
φανερὸς 116.21; 119 (30) 6; 275.53; 346.27 (σαρκὸς ἀνάστασις, ταύτης (τῆς) φανεράς, ἐν ἧ γεγενῆμεθα); 347.44; 378.4 (ὁ ἔλεγχος); 384 (8) 6 (ἡ ἀλήθεια). – εἰς φανερόν ἄγειν 55.44; 173 (12) 3; 212 (6) 2 (προφέρειν); 340.25; 358.32.– (Sim.) τὸ φανερόν τοῦ πυρός 214.26; 215.29, 37; 389.6. τὰ φανερά τοῦ πυρός 214.26, 27; 215.*34; 389.7 bis. – φανερώτερος 105 (12) 8 (ἀπόδειξις). – φανερώς 55.31; 188 (18) 1; 343.10; 407.34. φανερώτατα (adv.) 276.10
φανερῶ (ἡμεῖς, H) 91.52; 127 (42) 12; 130 (46) *4; 343.*4. – 225.22 (ἐφάνερωσεν ἑαυτῷ τὴν ἰδίαν ἐπίνοιαν, Sim.). – (Marc.) 265.5 (ὃν ἐφάνερωσεν ἡ τῆς περιστεράς κάθοδος); 266 (48) 14 (φανερῶσαι τοῖς υἱοῖς τοῦ φωτὸς τὴν ... ἀναγέννησιν); 268.5 (τὸν τῶν ἕξ ἀριθμὸν ἐφάνερωσαν); 272.16 (τὸ πνεῦμα τὸ φανερώσαν τὸν Πατέρα); 277.21 (τὴν δωδεκάδα φανεροῦν). – (H) 414.87–88 (ἀνάστασιν ἐφάνερωσεν, ὁ Ἰησοῦς). – φανερόμαι 147.101 (ἡ φανερούμενη φύσις, Naas.); 147.105 et 109 (ἐκεῖ γὰρ ἐν τῷ τεσσαρεσκαίδεκάτῳ αἰῶνι κρυβόμενος φανερώμαι, Ev. Thomae); 266 (49) 2 (ἵνα φανερωθῇ ὁ καρπός); 312.2 (ἡμῖν φανερωταί); 329.54 et (60) (φανερούμενος, ὁ Ἰησοῦς, Mon.); 380 (5) 4; 413.71 (αὐτοψεῖ φανερωθῆναι τὸν Λόγον, H)
φανερώσις 159.115 (τοῦ Πάπα, Naas.); 327.5 (τοῦ σωτήρος, Doc.). – Φανερώσεις (Apelles) 321.*9; 400.8
φαντάζομαι 91.49 (ὅσα περιέργως περὶ ἄστρα τινὲς ἢ μεγέθη ἐφαντάσθησαν); 332.12 (φαντάζεται τὸν υἱὸν ὡς γέννημα (τῆς) θηλείας ἢ κτίσις πᾶσα, Mon.)
φαντασία 118.64, 70; 121.10; 125 (37) 23, 25; 125 (39) 1; 126 (42) 2; 177.64
φαντασιώδης 61.83 (τῶν ἱερέων σοφία)
φάντασμα 321.19 (πειθῆναι ὅτι αὐτὸς εἶη καὶ οὐ φάντασμα, ὁ Χριστός, Apelles)
φάραγξ 69.35 (φάραγγες ἐν τῇ σελήνῃ, Anaxagoras)
φαρμακίς 221.7 (ἡ Κίρκη)
φάρμακον 116.7; 117.56 (γράφει τῷ φαρμάκῳ). – καυστικὸν φάρμακον 118 (30) 2, 4; 119 (30) 6, 7, 9; 122 (33) 30; 122 (34) 8; 123.13, 15. – (Marc.) 256.10, 13; 257.12–13 (φάρμακα δύναμειν αὐξῆσιν παρασχῆν ἐπιμιγνέντα ὑγραῖς οὐσίαις), *14, 16; 258.19, 20. – ἀτόκια φάρμακα 356.132
φάρυγξ 118 (30) 2; 126 (41) 6
φάσκω passim. – τὰ φασκόμενα 378.3
φαῦλος 78.35; 285.37 (ἦθος); 303.24 (ἄνθρωποι)
φειδομαι 371.10
φειδωλός 111 (16) 9; 111 (17) 4, [7]; 112 (18) 4; 114 (26) 3; 203.63 (ὁ Φεισών)
φερέσβιος Ἡρη (Empedocles) 305.18, 20 (= ἡ γῆ)
φέρω 68.14 (τὸν ἀέρα φέρειν τὴν γῆν, Anaxagoras); 70.16 (σημεῖον); 115 (28) 3, 8; 118.63; 119 (30) 6 bis; 124.27 (φόβον); 164.227 (τοὺς ἀπολλυμένους ἐπὶ τὴν Περσεφόνην); 166.38; 177.5 (Δύναμις φέρουσα τὰ μένοντα); 187.51 (τὴν ἀπόδειξιν); 200.18 (τὰς βοῦς); 259.18 (τὸ ἄγρον τῆς Τετραδος ὁ κόσμος φέρειν οὐκ ἠδύνατο, Marc.); 268.(19) (τὴν ἀπόδειξιν); 305.20 (ἡ γῆ ἢ φέρουσα καρπούς); 337.11 (τὸ δόγμα); 357.5 (βίβλον); 365 (20) 4; 371.4; 410.5 (Λόγος ἐν ἑαυτῷ φέρων τὸ θέλειν τοῦ γεγεννηκότος, H). – φέρ' ὕδωρ, φέρ' οἶνον, ὦ παῖ (Anacreont.) 155.33; φέρε,

- ὦ Μαρκίον 312.9. φέρ' εἰπεῖν 120.(15); 280.(4). φέρομαι 57.*6 (πάντα φέρεσθαί τε καὶ ἕρῖν, 'Thales'; 67.*21 (ὁ ἥλιος); 25 (ὁ ἄηρ); 70.7 (ἄνω); 110.12; 119 (32) 2; 124 (36) 1; 134.37; 189.19 et 387.17 (ἡ τοῦ πνεύματος εὐωδία), 21 (εὐωδία); 192.93 (ὁ ἄνεμος); 219.42 (τὸ αἷμα); 222.7 (ὁ ἐπὶ τοῦ ὕδατος φερόμενος, G_π); 233.23 (αἱ ψυχαί, Pythag.); 253.37–38 (ἐκ δὲ βυθοῦ καρποὺς φερομένουσ, / ἐκ μήτρας δὲ βρέφος φερόμενον, Val.); 254.43; 267.17 (ὁ ἦχος τῆς δοξολογίας, Marc.); 292.77 (ἡ ἀπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου φερομένη ὁσμὴ ἄνωθεν κάτω, Bas.); 296.*40 (τὰ νοήματα, Bas.); 329.61 (ἐκάστη αἴρεσις, ἐπὶ τὸν ἴδιον Ἰησοῦν, Doc.); 330 (11) *6; 336 (17) 6 et 8 (ἡ ὕλη, αἶε ἀγρίως καὶ ἀτάκτως φερομένη, Herptogenes); 387.19 (ὁσμῆ). – 143.13–14 (Γῆ ἄνθρωπον ἀνέδωκε, καλὸν ἐνεγκαμένη γέρας, Naas.); 292.14 (ὁ μέγας ἄρχων ἠνέχθη ἄνω, Bas.); 319.10–11 (οἱ Ἕλληνες πολὺ σεμνότερον περὶ τὸ θεῖον ἠνέχθησαν, H)
- φεύγω 57 (2) 3; 136.4; 153.217 (ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου = ἀπὸ τῆς κάτω μίξεως, Naas.); 172.21 (Ψυχῆ, τὸ πικρὸν Χάος, Naas); 206.*129 (τὸ πνεῦμα, τὴν Ἐδέμ καὶ τὴν πλάσιν τὴν πονηρὰν, Iust.), 130 (ὡσπερ ἔφυγεν ὁ πατήρ Ἐλωείμ); 215.*31; 275.*57 (τὴν τῶν ἐνενήκοντα ἐννέα χῶραν, Marc.); 289.11; 396.27–28 (τὸν σωτήρα ἐπιδεικνύοντα τὴν ὁδὸν δι' ἧς φεύζονται αἱ κρατούμεναι ψυχαί, Doc.)
- φθάνω = *praevenio* 56.47; 99 (7) 10; 121.10; 294.*23; 316.38; 348.54; 353.67. – = *peruenio* 63 (4) 8 (μέχρι σελήνης τὰ κακὰ φθάνειν); 93.6–7 (ἐπὶ εἰς τὸν περὶ τούτων λόγον φθάσωμεν); 124 (36) 9 (οὗ ἂν φθάσῃ καταφέρεται)
- φθαρτός 77.16 (ὁ κόσμος, Plato); 78.40 (ἡ ψυχῆ, Plato); 162.196 (τὰ σαρκικά, 201 (ἡ κάτω γένεσις, Naas.); 179.28 et 186.20 (ἡ φθαρτὴ γένεσις, Per.); 235.18 (σῶμα, Pythag.); 245.52 (ἡ ψυχῆ, Val.); 247.27 (ἄνθρωπος ὑλικός, Val.); 299.14 (πάντα τὰ ἐκ τῶν κατὰ φύσιν (τόπων) ὑπερπηδᾶν βουλόμενα, Bas.); 327.20 (οἱ αἰῶνες, Doc.)
- φθέγγομαι 58.14 (Pythag.); 63 (4) 5; 117.48; 123.21; 126 (41) 7; 157.80 (ὁ Ἀδάμας, Naas.); 267.*11 (ὁ πρῶτος οὐρανὸς φθέγγεται τὸ ἄλφα, Marc.); 366.2; 413.66 (ὁ Λόγος ἐφθέγγετο λέγων (τοῖς προφήταις), H)
- φθέγμα 156.41 (λαλεῖ ἀλάλφ φθέγματι, Anacreontium)
- φθείρομαι 72 (11) 4 (ὁ κόσμος, Parmenid.); 73 (13) 10 (οἱ κόσμοι, Democrit.); 73 (14) 5 (οὐδὲν γίνεται οὐδὲ φθείρεται, Xenophan.); 77.19–20 et 20–21 (ὁ κόσμος κατὰ μέρη μὲν φθείρεται, αὐτὸς δὲ ὁλόκληρος αἶε μένει, Plato); 77.31 et 78.41 (τὸ γενόμενον πᾶν ἀνάγκην ἔχει φθαρηῆναι, Plato); 98.39; 174.38 (ὁ ἰδὶκὸς κόσμος, Per.); 181 (16) 3 (πᾶν γενητὸν φθείρεται); 182.8 (ὁ κόσμος, ὕδατι, Per.); 220.51 (τὸ βρέφος); 223.30 (τὸ καλὸν ἐξύλον); 391.20 (ἄνθρωπος φθειρόμενος, Paul.)
- φθίνω 72 (12) 7 et 73 (13) 9 (αὔξειν καὶ φθίνειν τοὺς κόσμους διὰ τὴν ἀνάγκην, Leucippus et Democritus). – φθίμενος 120.17 (Ἀσκληπίος)
- φθισικός 362.*1
- φθόγγος 213.12 (ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος εἰς πᾶσαν τὴν Λιβύην); 261.(43) (οἱ φθόγγοι οἱ μορφοῦντες τὸν ἀνούσιον καὶ ἀγέννητον Αἰῶνα, Marc.)
- φθονέω 243.16 (τίς ἐφθόνησε τοῦ καλοῦ καὶ μακαρίου θεάματος ἐκείνου, Val.)
- φθορά 83.17 (φθορὰ τῆς ψυχῆς = κάθαρσις, Stoa); 174 (12) 38 et 386.29 (δύο μέρη τοῦ κόσμου ἀπαλλαγῆναι τῆς φθορᾶς, Per.); 174 (13) 2–3 (ἐργαζόμενοι φθορὰν τοῖς ἐπομένοις αὐτοῖς); 182.6 (διελθεῖν καὶ περᾶσαι τὴν φθορὰν, Per.); 7 (ἡ φθορὰ = ὕδωρ), 12, 25 (τὸ ὕδωρ τῆς φθορᾶς = ἡ Ἐρυθρὰ θάλασσα, Per.); 186.36 (ὁ Δημιουργὸς φθορὰν καὶ θάνατον ἀπεργάζεται); 241.4 (φθορὰ τῶν αἰῶνων, Val.); 299.14 (= οἱ παρὰ φύσιν (τόποι), Bas.); 336 (16) 4 (= γάμος, Tatian.); 399.17 (γάμος, Marcion). – φθορὰν ὑπομένειν 306.20 (μὴ δυνάμενα, τὸ νεῖκος καὶ ἡ φιλία); 327.20 (οἱ αἰῶνες, Doc.). – γένεσις καὶ φθορὰ 64.5; 181.13; 229 (22) 3; 310.132
- φιάλη 116.16
- φιλαλήτης 369.19
- φιλάλληλος 364.13; 375.14
- φιλάνθρωπος 415.5 (ἐγὼ φιλάνθρωπου Λόγου ὑπάρχων μαθητῆς φιλάνθρωπος, H)
- φιλάργυρος 349.5 (Ζεφυρίνος)
- φιλαρχέω 227.31 (οἱ ἄγγελοι, Sim.)

- φίλαυτος 375.14
 φιλέρημος 238.26 (φιλέρη-
 μος οὐκ ἦν ὁ Πατήρ, Val.)
 φιλεχθρῶ 417.*26 (μὴ
 φιλεχθρήσητε ἑαυτοῖς,
 ἄνθρωποι, H)
 φιλέω 111 (17) 9; 113 (21) 5;
 113 (23) 4; 335.8
 φιλήδονος 234.8 (ψυχαί)
 φιλητής 113 (23) 4; 114 (24)
 5, 7; 114 (26) 5
 φιλία 82.*23; 110.29; 111
 (16) 11; 111 (17) 10; 112
 (18) 6; 112 (19) *9; 112 (20)
 10; 113 (21) 9; 113 (22) 6;
 113 (23) 6; 113 (24) (7); 114
 (25) 3; 114 (26) 5; 209.9
 (συνελθεῖν τῇ κόρῃ πρὸς
 μίξιν φιλίας); 201.13 (μία
 φιλίας εὐνοια); 202.39;
 349.7. – (Empedocles) 62.3
 (νεῖκος καὶ φιλία = ἡ τοῦ
 παντὸς ἀρχῆ); 383.23, 25.
 ('Empedocles') 233.7, 8
 (ἀπεργάζεται αἰδιον τὸν
 κόσμον), 15, 20; 304.8;
 305.15, 30; 306.32 (εἰρήνη
 καὶ ὁμόνοια καὶ στοργή),
 40 (ἀπεργάζεται τήνεῖς τὸ
 ἔν ἀποκατάστασι), 45,
 50, 51, 52; 307.56, 61; 308.
 79; 309.105; 310.116, 123,
 125, 126, 127; 312.14, 22;
 313.10, 13, 14, 24. –
 ('Heraclit.') 63 (4) 5 (στά-
 σις καὶ φιλία = ἡ τῶν
 ἀπάντων ἀρχῆ)
 φιλόθεος 352.47 (ἡ Μαρ-
 κία)
 φιλομάθεια 141.5; 378.9
 φιλομαθέω 409.15
 φιλομαθῆς 130 (45) 9; 176.
 42; 272.4; 363 (18) 10; 406.
 20
 φιλονεικῶ 322.12
 φιλονεικία 235.16
 φιλόνεικος 110.26; 337.1
 φιλοπονία 262.26
 φιλόπονος: τὸ φιλόπονον
 ἡμῶν 130 (45) 6–7. – φιλο-
 πόνως 407.34
 φίλος 124.24 (νυκτὸς φίλη,
 Ἐκάτη); 331.16 (μία μο-
 νὰς, πάντα φίλη, πάντα
- μαχίμη, Mon.); 366.14–15
 (ἐπὶ τὰ φίλα ἔργα
 ὀρμῶσιν); 408.30 (ἡμεῖς
 οἱ φίλοι τοῦ θεοῦ, H); 412.
 53 (οἱ προφῆται = φίλοι
 θεοῦ, H). – εἴ τι φιλον
 ζητεῖν 181.4; 250.2; 256.15
 φιλοσοφῶ 58.13; 61.81; 81.
 100; 82.30; 91.46; 135.76 (ἡ
 κτίσις διδάσκει φιλοσο-
 φεῖν); 230 (22) 8; 234.9, 11,
 12; 310.133 (ἡμῖν φιλοσο-
 φεῖται); 348.54; 380 (6) 5. –
 οἱ φιλοσοφῆσαντες 71.6;
 319.11. – αἴρεσις φιλοσο-
 φουμένων ἐν τοῖς Βραχ-
 μάναις 86.*1. – φιλοσο-
 φούμενα δόγματα 56.52.
 τὰ φιλοσοφούμενα 378.
 2. τὰ Φιλοσοφούμενα
 (= Refutationis liber I)
 343.*8
 φιλοσοφία 57 (2) 1 ('Ἰτα-
 λική); 58.19; 63 (5) 5, 7
 (ἠθικὴ καὶ λογικὴ); 81 (19)
 100 (ἡ κατὰ πάντα φιλο-
 σοφία); 81 (20) 1; 83.1; 88
 (24) 33; 88 (25) 4; 105 (13)
 6; 109.9 (θαυμαστή); 137.
 21; 138.53 (ἡ ἀριθμητικὴ);
 139.81 (ἡ ἐπίγειος); 234.
 26; 284.15; 285.*21; 314.
 36; 408.*24. – ἡ φυσικὴ φι-
 λοσοφία 56.64; 57 (1) 2; 71
 (10) 1; 322.4. – ἡ Πυθαγό-
 ρειος φιλοσοφία 61.81; 88
 (25) 1; 278.11. – αἱ τρεῖς φι-
 λοσοφίαι (φυσικὴ, ἠθικὴ,
 διαλεκτικὴ) 53.10; 380 (6)
 5–6
 φιλόσοφος 53.3; 56.54; 63
 (4) 1; 85.1, 3; 98.24; 114
 (24) 4; 127.1; 140.4; 141.
 (2); 379.3
 φίλτρον 228.2; 316.24
 φλεγμαίνω 165.7
 φλέγω: πῦρ φλέγον (VT)
 214.10, 13; 244.42
 φλέψ 110.*3; 219.39, 42
 φλόγινος: ἡ φλογίνη ῥομ-
 φαία (Gn) 223.23, 27, 30
 φλοῖός 215.38
 φλόξ 118.71; 123.19; 124
 (36) 6; 215.39; 415.12
- (λίμνη γεννήτρια φλογός,
 H)
 φλυαρέω 256.11; 361.1
 φλυαρία 198.10
 φλύαρος 170.2; 278 (55) 7,
 13 (δόγματα); 319.9 (δό-
 ξαι); 339.21 (βιβλία)
 φοβερός 118.64 (φαντα-
 σία); 415.(13) (ἀγγέλων
 κολαστῶν φοβερόν ὄμμα,
 H). – τὸ ὕδωρ φοβερόν
 (Seth.) 189.24, 37; 192.89;
 195.52; 387.22
 φοβέω 413.73 (ψυχῆν, H). –
 φοβοῦμαι 117.39; 244.36
 (ἐφοβήθη ἡ Σοφία, Val.). –
 (Bas.) ἐφοβήθη ὁ ἀρχων
 296.6; 297.14, 26. – (Doc.)
 323.14 (ὁ θεός, φοβου-
 μένων καταφυγή)
 φόβος 124.27. – (Val.) 241.(2)
 (ὁ ἐν τῷ πληρώματι). ὁ φό-
 βος τῆς Σοφίας 243.12, 23,
 27, 30 (= ψυχικὴ οὐσία). –
 244.34 (ἀρχὴν ἔχουσιν ἡ
 ψυχὴ καὶ ὁ Δημιουργὸς
 ἀπὸ τοῦ φόβου). – ἀρχὴ
 σοφίας φόβος κυρίου (Ps)
 244.35 (Val.); 297.7 (Bas.)
 φοῖνιξ 235.15, 17
 φοινὸς 124.25 (αἷμα)
 φολίς 125 (38) 1
 φονεῶ 371.9
 φόνος 356.136
 φορά 169.98 (τοῦ εὐέμα-
 τος); 188.(15) ἐτ 386.*14
 (εὐωδίας); 191.*76 (φύ-
 σεως). – = περιφορά (Pla-
 το) 100 (8) 9, 10, 15, 17; 276.
 *12 (τῶν ὄλων)
 φόρεμα 361.24, 26, 34
 φορέω 87.22 (ὁ θεός, τὸ πε-
 ρικείμενον σῶμα, Brach-
 manes); 414.75 (ὁ Λόγος, ὁ
 τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον
 διὰ καινῆς πλάσεως πε-
 φορηκώς, H). – 265.24 (τὰ
 τρία στοιχεῖα φορεῖσθαι
 ὑπὸ τῶν τριῶν Δυνάμεων,
 Marc.)
 φόρμιγξ 167.60
 φορτικός 213.18 (ἄνθρω-
 πος)
 φοροτός 121.(23)

- φρέαρ 57.10; 197.41, 42, 43, 44, 50
 φρεναπατάω 99 (7) 5
 φρήν 116.30 (τὸν Φρήν ἐπι-
 καλοῦντες δαίμονα ...
 ἀπολέσαντες τὰς φρέ-
 νας); 289.7
 φρικτός 195.51 (τὸ (κάτω)
 ὕδωρ); 200.11 (θέαμα
 ἐχίδνης). – φρικοί ὄρκοι
 198.15; 368.11
 φρίσσω 124 (36) 2; 258.23
 φρονέω 285.23; 336 (16) 2;
 336 (17) 1; 349.8 (τὴν
 ἀλήθειαν), 9, (10), 13; 353.
 72 (ὀρθῶς), *74 (ἄλλο-
 τρώως), 76 (εὐθέως οὐδέν);
 373.5. – οἱ εὖ φρονοῦντες
 99 (7) 2; 330 (11) 1; 409.14
 φρόνημα 58.5; 262.*4
 φρόνησις 79.64, 66; 80.74;
 82.24; 110.25; 189.28 et
 387.26 (πάση φρονήσει);
 266.5. – (Empedocles) 311.
 144 (πάντα ... φρόνησιν
 ἔχειν καὶ νώματος αἴσαν).
 (Sim.) πάντα τὰ μέρη τοῦ
 πυρός φρόνησιν ἔχειν καὶ
 νόματος αἴσαν 216 (11)
 (3); 216 (12) 2; 389.10
 φρόνιμος 110.23; 111 (16) 9;
 111 (17) 8; 189.26 et 387.24
 (τὸ σκότος, Seth.); 189.39
 et 40 (πάσαι αἱ δυνάμεις
 τῶν τριῶν ἀρχῶν, Seth.);
 347.32 (τὸ πῦρ, Heraclit.).
 – φρονιμώτερος 294.20;
 393.40 (ὁ υἱός, Bas.); φρο-
 νιμώτεροι 130 (45) 9
 φροντίζω 227.39 (οἱ εἰς
 Σίμωνα πεπιστευκότες οὐ
 φροντίζουν τῶν προφη-
 τῶν); 351.26 (τῶν πα-
 ραθηκῶν); 370.7 (τὸ τῷ
 σαββᾶτῳ ἀπέχεσθαι ἔρ-
 γου φροντίζουν μᾶλλον
 πάντων Ἰουδαίων, Esse-
 ni). – τὰ τῷ Ἀράτῳ πε-
 φροντισμένα 130 (46) 7. οἱ
 τῶν κοινῶν φροντίζοντες
 365 (19) 7
 φροντίς 105 (12) 1; 191.83 et
 388.56 (πᾶσα φροντίς). –
 φροντίς ἡμῖν γεγέννηται
 (H) 122.22; 127 (42) 12
 (πολλή); 259.5
 φροντιστής 294.25
 φρουρά 241.24 (εἰς φρου-
 ρὰν καὶ χαράκωμα τῶν
 αἰῶνων προβεβλημένος, ὁ
 Σταυρός)
 φρουρέω 134.52 (ὁ Λόγος);
 178.11 (ὁ Κρόνος, δεσμοῖς
 φρουρούμενος); 327.*9
 (αἱ ψυχαὶ ὑπὸ τοῦ
 Δημιουργοῦ φρουροῦμέ-
 ναι); 352.*29
 φρουρός 55.37 (ἡμεῖς φρου-
 ροὶ τῆς ἐκκλησίας λελο-
 γισμένοι, H)
 φρυκτός 122.15 (ῥήτινη)
 φυγή 351.10
 φυλακὴ 122.22
 φύλαξ 178.19 (πιστὴ φύλαξ
 ὑδάτων παντοίων)
 φυλάσσω 56.50 (τινὸς
 ἀγίου διαδοχήν); 59.31;
 120.14; 122.6; 132.26; 133.
 12, 21; 134.52; 138.*34;
 150.149 (τὸ μυστικόν);
 199 (24) 3 (τὰ τῆς διδασκα-
 λίας σιγώμενα), 5 (τὰ τῆς
 σιγῆς ἄρρητα); 202.*42
 (σφραγὶς εἰς αἰῶνα φυ-
 λαχθησομένη τῆς Ἐδέμ);
 223.23 (Gn), 26 (τὸ ξύλον
 τῆς ζωῆς); 232.3; 235.21
 (τὴν οὐσίαν); 238.18 (φυ-
 λάττοντες τὴν Πυθαγό-
 ρειον ἀρχήν); 250.13 (τὸ
 μυστήριον), 258.13 (τὰ
 πιστά); 29^ε.16 (πάντα ἦν
 φυλασσόμενα ἀποκρύφω
 σιωπῆ); 312.22; 324.23;
 337.3 (τὸ πάσχα), 5; 350.
 140–141 (διαμένει τὸ δι-
 δασκαλεῖον Καλλίστου
 (μὴ) φυλάσσω τὰ ἔθνη καὶ
 τὴν παράδοσιν); 362 (17)
 3 (τὰ μυστήρια), 4 (τὰς ἐν-
 τολάς); 368.12 (τὰ δί-
 καια); 371.1 (οὐχ ὁμοίως
 τὴν ἄσκησιν φυλάττου-
 σιν).
 φυλάσσομαι (med.) = ca-
 veo, vivo 81.95 (τὴν
 πλάνην); 122.23; 123.19
 (τὰς ὄψεις); 126 (42) 8 (τὴν
 τῶν μάγων τέχνην); 352.
 60 (τὸν ὄνειδον); 362 (16)
 8–9 (φυλάσσεσθε ἀπὸ
 τῶν ἡμερῶν τῆς ἐξουσίας
 αὐτῶν, Elch.), 13 (ταύτην
 τὴν ἡμέραν φυλάσσεσθε),
 *16 (τὴν τρίτην σαββᾶτου
 φυλάσσεσθε μὴ κατάρ-
 χεσθαι). – πεφυλαγμένως
 168.68
 φυλὴ 157.65 (αἱ δώδεκα
 φυλαί), 66, *68 (ἔστι γὰρ
 αὐτοῖς παρὰ φύσιν τὰ
 μὴ κατὰ φυλὴν, Naas.)
 φύλλον: τὰ φύλλα 135.59;
 215.38; 288.13; 323.21;
 324.25; 391.3; 395.3
 φυλοκρινέω (Bas.): τὰ συγ-
 κεχυμένα 301.*51; 302.66.
 τὴν καταλειμμένην
 υἰότητα 302.*68; 393.46. –
 ᾧ τρόπῳ καὶ ὁ Ἰησοῦς πε-
 φυλοκρινῆται 302.68–69
 φυλοκρινῆσις (Bas.) 302.
 *45; 302.*63, 64
 φύλον 120.*19 (νεκῶν φύ-
 λα)
 φύραμα 196.*8 (ἔν, Seth.). –
 414.81 et (82) (ὁ Λόγος (ἔκ)
 τοῦ καθ' ἡμᾶς φυράμα-
 τος γεγονώς, H)
 φυσάω 121.25
 φυσικός: φυσικὴ φιλοσο-
 φία 56.64–65; 57 (1) 2; 71
 (10) 1; 322.4; 380 (6) 5, 7. ἡ
 φυσικὴ 76 (18) 5. Φυσικὴ
 ἀκρόασις (Aristot.) 284.
 15. φυσικὴ πραγματεία
 376.4. – φυσικὸν φιλόσο-
 φος 53.3; 63 (4) 1. ὁ φυσι-
 κός 53.6, 9; 63 (5) 1, 3; 75
 (17) 2; 75 (18) 1; 95.41. – τὰ
 φυσικά 58.6; 385.17
 (Aristot.). – φυσικὸν σῶμα
 (Aristot.) 285.26; 293.1;
 294.8. – φυσικὸν ὄργανον
 117.44. – φυσικά 193.2
 (ῥήματα); 231.20 (σώμα-
 τα); 279.23 (δόγματα);
 284.11 (στοιχεῖα). – φυ-
 σικωτέρα συγγένεια 128.
 32. – φυσικῶς 299.55
 φυσιογνωμονική 58.17
 φυσιολογία 384 (8) 2

φυσιώω 339.*3 (περὶ (τῆν) πολιτείαν πεφυσιωμένως ἀναστρέφονται); 358.28–29 (ἐπίνοια πεφυσιωμένης καρδίας); 359.9 (τοσοῦτον πεφυσίωνται, ὡς ...)

φύσις = ἦθος, τρόπος 110 (15) 23; 111 (16) 6; 111 (17) 6; 111 (18) 3; 112 (19) 5; 112 (20) 4; 113 (21) 4; 113 (22) 4; 113 (23) 3; 114 (24) 4; 114 (25) 5; 114 (26) 2; 337.1 (φιλονεικοὶ τὴν φύσιν); 338.1 (αἰρετικώτεροι τὴν φύσιν). – = ὁ κόσμος, ἡ κτίσις, *Natura ut summa rerum* 58.13; 86.*9 (τὰ κρυπτὰ τῆς φύσεως μυστήρια); 88 (26) 1; 129 (44) 4; 190.(68) et 191.71 et 76 (Seth.); 285.35. – (Pythag.) ἀένας φύσις 59.33; 138.36; 231.19; 246.2. – *Denatura, compositione, substantia et essentia rerum* ἡ φύσις τοῦ παντός 63 (5) 4; 71.4; 90.40; 147.107 (ἡ ἀρχέγονος φύσις τῶν ὄλων, Naas.); 184.74 (Εὐα = ἡ κοινή φύσις πάντων, Per.). – φύσις cum gen.: 57.7 (τοῦ πρώτου ἀρχηγοῦ); 58.8 (ἀριθμοῦ); 62.2 (δαϊμόνων); 64.2 (ἀπέιρου); 81.96 (τοῦ κακοῦ); 94.32 (τοῦ σπέρματος); 137.18 (τοῦ σώματος); 145.37 (τῆς ψυχῆς); 169.101 (τῆς ἀναπνοῆς); 203.65 (ἐκάστος τῶν ποταμῶν); 214.25 et 389.5 (τοῦ πυρός, Sim.); 234.12 (τοῦ συννόμου ἄστρου, Plato); 258.19 (τοῦ φαρμάκου). ἡ φύσις τῶν ἀστέρων 70.11; 99 (6) 9; 115 (27) 7; 175.23. – κατὰ φύσιν 59.38; 60.53; 129 (43) 57; 138.41; 168.82; 258.20; 282 (18) 10; 294.22–23 (καὶ γίνεται κατὰ φύσιν τὰ γινόμενα, Bas.); 299.6; 300.15 (τὰ κατὰ φύσιν), 23, 32; 329[56];

344.11 (Heraclit.). – παρὰ φύσιν 157.68 (ἔστιν αὐτοῖς παρὰ φύσιν τὰ μὴ κατὰ φυλήν, Naas.); 291.62, 63; 299.7; 300.21 (τὰ παρὰ φύσιν). – φύσει 227.43 (οὐκ ἔστι (τι) φύσει κακὸν ἀλλὰ θέσει, Sim.); 281 (15) 3 (Aristot.); 284.8 et 285.16 (φύσει καὶ οὐ προνοία διοικούμενος, ὁ μέγρι τῆς σελήνης κόσμος, Bas.); 285.34 (ὁ προνοία καὶ φύσει κυβερνώμενος κόσμος, Bas.). πᾶσα φύσις (Naas.) 145.49, 55; 165.19; 169.108, *109. (Bas.) 290.44; 392.15. – θνητῆ φύσις 117.34. πᾶσα ἡ νοητῆ φύσις 325.20 (Doc.). – (Naas.) 146.65–66 (ἡ τῶν ὑπερκοσμίων μακαρία φύσις); 147.101 (ἡ μακαρία φύσις τῶν γινόμενων = ἡ ἐντὸς ἀνθρώπου βασιλεία (τῶν οὐρανῶν)); 151.175 (ἡ μακαρία φύσις τοῦ Λόγου); 154.7 (ἡ μακαρία φύσις τοῦ Ἀδάμαντος); 157.62–64 (ἦδει γὰρ ὁ Σωτὴρ ἐξ ὁποίας φύσεως ἕκαστος τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἔστι καὶ ὅτι ἕκαστον αὐτῶν εἰς τὴν ἰδίαν φύσιν ἐλθεῖν ἀνάγκη). – (Seth.) 189.25 et 387.23 (φύσις τοῦ ὕδατος); 189.31 (τοῦ φωτὸς καὶ τοῦ ὕδατος); 191.75 (ἡ ἀνθρωπίνη φύσις). – (Bas.) 291.61 (ἡ φύσις τῆς υἰότητος). – (Marcion) 314.28 (ἡ φύσις τοῦ κακοῦ Δημιουργοῦ), 31 (ἡ φύσις τοῦ ἀγαθοῦ θεοῦ). – (H) 411.23 (ἡ τῶν γενοδῶτων φύσις). φύσιν ἔχειν: 295.11 et 299.8 (αἱ ψυχαὶ αἱ φύσιν ἔχουσαι μένειν ἐν τούτῳ τῷ διαστήματι, Bas.); 329.56 (φύσιν ἔχει ἐκάστη τῶν ψυχῶν νοεῖν τὸν Ἰησοῦν ..., Doc.), 64 (οἱ ἐκ τῶν

ὑποκάτω τόπων τὴν φύσιν ἔχοντες, Doc.). – φύσεις 66.17 (γεώδεις φύσεις); 78.34 (δαϊμόνων); 110 (15) 16 et 115 (27) 4 (ἀνθρώπων)

φυσίωσις 105 (12) 9 (ματαιόπονος ψυχῆς φύσιωσις)

φυσώδης 257.17 (φάρμακον)

φυταλιά 135.57

φυτεύω 135.57 (τὰ φυτευόμενα φυτὰ); 202.22 (Gn); 236.15–16 (φοίνικα ἐν οἰκίᾳ μὴ φύτευε, Pythag.)

φυτόν 288.14. – τὰ φυτὰ 73 (13) 11; 76 (19) 6; 135.58, *65, 66 (τὰ οὐράνια = οἱ ἄνθρωποι); 143.14 (ἀναίσθητα); 170.115, 118; 233.13; 234.10; 288.15; 307.55

φύω (intr.): πέφυκε 94.31; 136.13; 188 (19) 5, 17; 386.4, (16). – πεφυκώς 93.19; 414.84

φώκη 74.17, 18 (Ξενοφάνης λέγει ἐν Μελίτη εὐρήσθαι πλάκας φωκῶν)

φωλεύω 116.18 (τὰ φωλεύοντα καὶ κεκρυμμένα γράμματα); 197.*30 (φωλεύοντες τὸ ἑαυτῶν ἀδίχημα)

φωνέω 275.*13 (τὸ πνεῦμα τὸ φωνῆσαν διὰ τοῦ στόματος τοῦ Ἰησοῦ, Marc.)

φωνή = *sonus* 96.27. – = *lingua* 87.12 (ἰδίᾳ φωνῆ); 116.14 (Ἑλλάδι φωνῆ); 141.16 (τῇ Ἑβραϊδί φωνῆ); 213.8 (ἀνθρωπίνη); 258.16 (λέγουσι τι φωνῆ ἀρρήτω); 263 (44) 10–11 (Ἄνθρωπος = ἀρχὴ πάσης φωνῆς, Marc.); 407.14 (τῇ κατ' αὐτοὺς φωνῆ). = *vox* 157.74 et 76 (τοῦ χαρακτηρισμένου ἀνθρώπου, Naas.); 159.(117) (φωνῆ πάντων ὁμοῦ τῶν ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων, Naas.);

- 177.2 (ἐγὼ φωνῆ ἔξυπνοισ-
μου ἐν τῷ αἰῶνι τῆς νυκ-
τός, οἱ Προάστειοι, Per.);
204.78 (ἡ ἀπὸ τοῦ φωτός
φωνῆ, Iust.); 213.5
(ἀνωθεν ἐξ οὐρανοῦ), 14
(τῶν ὀρνίθων); 214.16
(τοῦτο τὸ γράμμα Ἀπο-
φάσεως φωνῆς καὶ ὀνό-
ματος ἐξ ἐπινοίας τῆς
μεγάλης Δυνάμεως τῆς
ἀπεράντου, Sim.); 261.5
(τοῦ ὑστάτου γράμματος,
Marc.); 264.10–11 (διὰ
τοῦ Ἀνθρώπου ἡ φωνῆ
προελθούσα ἐμόρφωσε
τὰ ὄλα· ὁ γὰρ ἦχος τῆς
φωνῆς μορφήν αὐτοῖς πε-
ριποίησεν, Marc.); 280.9
(αἱ Σειρήνες πείθουσαι
ἡδεῖα φωνῆ); 289.19 ((τὸ
γενόμενον) ἐκ τῆς φωνῆς
τοῦ λέγοντος = τοῦ θεοῦ,
Bas.); 326.47 (φωνῆ ση-
μαντικῆ τοῦ λόγου =
πλησσομένος ἀῆρ, Stoa);
367.17 (θορυβώδης). – (H)
410.2 (οὐ Λόγον ὡς
φωνήν, ἀλλ' ἐνδιάθετον
τοῦ παντός λογισμὸν), 7
(ὁ Λόγος (ὡς) φωνὴν εἶχεν
ἐν ἑαυτῷ τὰς ἐν τῷ πατρι-
κῷ (νῶ) ἐννοηθείσας ιδέ-
ας); 412.52 (ὁ Λόγος, ἡ
πρὸ ἐωσφόρου φωσφό-
ρος φωνῆ); 415.11 (Τάρ-
ταρος, ὑπὸ Λόγου φωνῆς
μὴ καταλαμφθείς). – 198
(23) 2 (τῶν εὐαγγε-
λιστῶν); 337.16 (τῶν εὐ-
αγγελίων); 339.16 (τοῦ
μακαρίου Παύλου). –
φωναί 166.32 (Ps); 175.11
(τῶν ἀστρολόγων); 412.
55 (τῶν προφητῶν). –
Φωνή (Sim.) 138.50; 217
(12) 7; 218 (13) 11; 229.22;
389.14
φωνήεις: τὰ φωνήεντα
(γράμματα) 107.(63); 109.
96, 97, 99; 130 (44) 14; 264.
7, 9 (ἐπὶ τὰ ὄντα)
φῶς 60.50 bis (= πατήρ, Py-
thag.); 69.28 (τῆς σελή-
- νης), 36 (τῶν ἀστρῶν); 70.
14 (τοῦ ἡλίου); 86.7 et 10 et
87.(12) (= ὁ θεός, Brach-
manes); 119 (31) (4)
(ἡλίου); 124.24 (ἐχθρῆ
φωτός, Ἐκάτη); 125.22
(τοῦ λύχνου); 127 (43) 14–
15 (ὁ θεός = φῶς ἐν ἀέρι
συνεχόμενος, Persae); 129
(43) 57 bis (φῶς = μονὰς
καὶ ζωή, 'Aegyptii'); 129
(44) 6 (φῶς καὶ σκότος);
149.143 (NT); 170.112
(Jo); 184.68. – (Seth.) 188.
10 et 386.8 (φῶς καὶ σκό-
τος = τῶν ἀρχῶν οὐσίαι).
τὸ φῶς τὸ ἄνω 188.12, 16;
191.83; 386.10, 14; 388.56.
– 188.17; 189.22, 25, 27, 30,
35; 190.64; 191.72, 75
(ἀγέννητον), 78, (81), 88
(τὸ τέλειον); 192.97, 101;
195.35 (= ὁ Φάος ὀυέτης),
38, 44; 197.35; 386.15; 387.
20, 23, 25, 27, (32); 388.50,
60, 61. – (Iust.) 204.76 (φῶς
κρείττον ὑπὲρ δὲ ὁ Ἐλωεῖμ
ἐδημιούργησεν), 78 (φω-
νὴ τῷ Ἐλωεῖμ ἀπὸ τοῦ
φωτός ἐδόθη λέγουσα). –
(Secundus) 254.3 (φῶς καὶ
σκότος). – (Marc.) 266.14
(οἱ υἱοὶ τοῦ φωτός, NT). –
(Bas.) 289.17 et 18 bis et 22
(Gn), 23 (Jo). – τὸ φῶς τὸ
ἀπὸ τῆς υἰότητος (= ἡ τοῦ
εὐαγγελίου δύναμις) 297.
23; 298.41, 43, (45); 299.56.
– (Doc.) 325.21 bis (φῶς ἦν
ἅπαντα τὰ νοητὰ καὶ
αἰῶνια); 326.31 et 396.19
(τὸ ἀφελές τοῦ φωτός);
326.35 bis et 396.20 (Gn);
326.39–40 et 396.22 (τὸ ἐκ-
τύπωμα τοῦ τρίτου
αἰῶνος, πῦρ ζῶν ἀπὸ
φωτός γενόμενον); 326.45
(αἱ ιδέαι τοῦ φωτός); 327.
1 (ὁ πυροειδής θεός, ὁ πῦρ
ἀπὸ φωτός γενόμενος), 4
(οἱ τοῦ φωτός χαρακ-
τῆρες), 6 (ὁ θεός ὁ (ἀπὸ)
φωτός (γεγονώς)); 328.23
et 26 et 30 (τὸ φῶς τῆς
- ὄψεως). – (Mon.) 331.13
(ἦν πῦρ καὶ ἐγένετο φῶς).
– 345.6 (φῶς καὶ σκότος,
Heraclitus).
εἰς φῶς ἄγειν 54.70. εἰς
φῶς ἐλθεῖν 116.18. τὸ φῶς
ὄραν 54.24. Ψυχὴ βλέπει
τὸ φῶς 171.11 (Naas.)
φωστήρ 163.211 (ὁ στάχυς
= ὁ παρὰ τοῦ ἀχα-
ρακτηρίστου φωστήρ τέ-
λειος μέγας, Naas.)
φωσφόρος 412.52 (ἡ πρὸ
ἐωσφόρου φωσφόρος
φωνῆ = ὁ Λόγος, H)
φωτεινός 127 (43) 14 (ὁ θε-
ός, Persae); 192.90 (πνεύ-
μα φωτεινὸν ἐπιφερόμενον
ἐπάνω τοῦ ὕδατος, Gn,
Seth.); 196.6 (ἡ ἀκτίς); 293.
19 et 392.29 (ὁ μέγας
ἄρχων, πάντων τῶν ὑπο-
κειμένων φωτεινότερος,
Bas.); 303.*7 (ἀνωθεν,
ἀπὸ τῆς αὐθεντίας,
φωτεινῆς εἰκόνας ἐπιφαν-
είσης, Saturnilus); 326.32
(οἱ χαρακτῆρες τοῦ τρί-
του αἰῶνος, Doc.); 372.4
(χῶρος φωτεινός = μα-
κάρων νῆσοι, Esseni)
φωτίζω 170.112–113 (Jo,
Naas.); 189.32–33 et 387.
31 (κόρη ὀφθαλμοῦ φωτί-
ζεται ὑπὸ τοῦ πνεύματος,
Seth.). – (Bas.) 289.23–24
(Jo), 24–25 ((πᾶς ὁ κόσμος)
λαμβάνει τὰς ἀρχὰς ἀπὸ
τοῦ σπέρματος ἐκείνου
καὶ φωτίζεται); 297.24
(ἐφωτισθὲν ὁ υἱὸς τοῦ ἄρ-
χοντος τῆς Ἑβδομάδος),
27 (πεφώτιστο πάντα τὰ
ἐν τῇ Ἑβδομάδι); 298.35–
36 (ἔδει λοιπὸν καὶ τὴν
ἀμορφίαν (τὴν) καθ' ἡμᾶς
φωτισθῆναι), 43 (ἐφωτίσθη
ὁ Ἰησοῦς); 393.43–44
(ἡ τοῦ εὐαγγελίου δύνα-
μις, ἡ φωτίσασα τὸν τε τῆς
Ἑβδομάδος (ἄρχοντος)
υἱὸν καὶ (τὸν) τῆς Ἑβδο-
μάδος (ἄρχοντος)), 46 (ἐπὶ
τὸ φωτίσαι τὴν καταλα-

λειμμένην υιότητα). – (Doc.) 326.25–27 (τὸ ὑποκείμενον Χάος, τὸ φωτισθὲν ὁμοῦ καὶ μορφωθὲν ταῖς ἄνωθεν ιδέαις) φωτισμός 69.34

X

χαίρω 124.25 (χαίρουσα σκυλάκων ὕλακῆ, Ἐκάτη); 166.41 (μέγα χαίρε, Ἄττι); 172.[13]; 183.51 (αἵμασι χαίρει ὁ τοῦδε τοῦ κόσμου δεσπότης, Per.); 200.18 (χαίρετώ); 301.40 (ἐχάρη ὁ μέγας ἄρχων ἐπὶ τοῖς λεχθεῖσι = τὸ εὐαγγέλιον, Bas.); 334.38–39 (χαίρει ὁ θεὸς τῆς κτίσεως τῇ μεταβολῇ, Mon.); 335.6 (πόθεν ἐστὶ τὸ χαίρειν, Mon.); 372.21

χάλαζα 67.26

χαλεπός 143.15; 285.30. – χαλεπώτερος 285.29

χαλινός 412.46

χάλκανθος 116.16, 19; 118.63

χάλκεος 117.46. – χαλκοῦς 119 (32) 3; 184.66 (ὄφις)

χαλκεύς 309.97

χαλκός 196.*14, 15, 16; 289.15

χαμαιπετής 130 (45) 2 (σοφία)

Χάος (Naas.) 145.45–46 (τὸ ἐκκεχυμένον); 171.7 (τὸ χυθὲν Χάος); 172.21 (τὸ πικρὸν Χάος). – (Per.) 177.3 (ἡ ἀπὸ τοῦ Χάους Δύναμις). – (Doc.) 326.25–26 et 396.14 (τὸ ὑποκείμενον Χάος); 396.16 (τὸ κάτω Χάος). – (H) 408.2 (Χάος ἀπειρον). – Cf. Χάος

χαρά 87.28; 378.9

χαρακτήρ (Per.) οἱ πατρικοὶ χαρακτήρες 186.24, 25, 32, 35, 39; 187.41. – (Sim.) 221.6 (ὁ πρῶτος καὶ ἴδιος χαρακτήρ). – (Marc.) 260.32 (ἴδιος χαρακτήρ ἐκάσ-

του στοιχείου); 263 (44) 9. – (Doc.) οἱ χαρακτήρες τοῦ τρίτου αἰῶνος 326.29, 32 (φωτεινοί); 327.4 (τοῦ φωτός αἰώνιοι); 396.17

χαρακτηρίζω (Naas.) 150.154 (ὁ Ἑρμῆς κεχακτηρισμένος τῇ αἰσχύνῃ ἀνθρώπου); 151.181 ((ὁ) κεχακτηρισμένος ἀπὸ τοῦ ἀχαρακτηρίστου Λόγος); 152.194 (ἐκ τοῦ ἐγκεφάλου πᾶσα πατριὰ χαρακτηρίζεται); 157.*75 (φωνὴ τοῦ κεχακτηρισμένου); 159.110–111 (ὁ ἀπὸ τοῦ ἀχαρακτηρίστου ἄνωθεν κεχακτηρισμένος τέλειος ἄνθρωπος); 169.103 (Εὐφράτης χαρακτηρίζει τὸν πνευματικὸν τέλειον ἄνθρωπον). – (Bas.) 291.67 (τὸ μακάριον χωρίον, μὴ δυνάμενον χαρακτηρισθῆναί τι νι λόγῳ)

χαρακτηριστικός 152.193 (ἐγκέφαλος, Naas.)

χαράκωμα 153.199 et 215 (Naas.); 241.24 (= Σταυρός, Val.)

χαρίζομαι 239.18 (ὀνόματα)

χάρις (H) 55.36–37 (τῶν ἀποστόλων ἡμεῖς διάδοχοι τυγχάνοντες, τῆς τε αὐτῆς χάριτος μετέχοντες), 44 (ὅσα ἡ ἀλήθεια ὑπὸ τῆς τοῦ πατρὸς χάριτος παραλαβοῦσα ἀνθρώποις διηκόνησε); 323.8–9 (ἡμεῖς τὸ ἄφθονον τῆς χάριτος τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπιδεικνύντες). – (Sim.) 227.41 (κατὰ τὴν τοῦ Σίμωνος χάριν σάζεσθαι αὐτοὺς φάσκουσι). – (Marc.) 256.7 (Χάριν τινὰ κατιέναι); 257.5 ((ἡ) ἀνεννόητος καὶ ἄρρητος Χάρις). – χάριτας ἀποδιδόναι 114 (25) 9. – χάριν (praep. cum gen.) = *gratiā* τούτου χάριν 74.

13; 126 (42) 5; 141.7; 172.23; 250.16; 259.22; 273.23; 353.(66); 375.6; 391.19; 393.48; 394.27; 395.36; 396.27; 408.20. – λόγου χάριν 107.53, 59; ψυχαιγωγίας χ. 198.9; οὐχ αὐτοῦ χ. 215.43; σημασίας χ. 287.8; οὐκ ἄλλου τινὸς χ. (ἀλλ' ἢ) 302.65; ὑποδείγματος χ. 331.20

χάρισμα 338 (19) 10 (ὑπὲρ ἀποστόλους καὶ πᾶν χάρισμα ταῦτα τὰ γύναια δοξάζουσιν, Phryges) χαριτήσιον 316.25 (φίλτρα τε καὶ χαριτήσια ἐξεργάζονται)

χάρτης 115 (28) 2, 5; 116.22; 118.62, 63

χαρτίον 116.17

χειμάρρους 340.27

χείρ 126 (40) 2; 183.54 (Ἴωσήφ ὁ πεπραμένος ἐκ χειρὸς ἀδελφῶν); 258.17 (ἐπιτιθέντες χεῖρα τῷ τὴν ἀπολύτρωσιν λαβόντι, Marc.); 275.58–59 (ἡ τῶν ἐνενήκοντα ἐννέα χῶρα (ἀστέρημα) = τόπος ἀριστερᾶς χειρὸς, Marc.), 60 (τὸ ἐνεῖς τὴν δεξιάν αὐτοὺς χεῖρα μετέστησεν); 334.42 (Μωσέως, Ex). – χεῖρες 120.9; 121.6, 10, 13; 131.17; 133.3, 17, 22; 153.200 (Dn); 156.55; 158.92 (Is); 185.93; 207.165 (εἰς χεῖρας παραθέμενος τοῦ πατρὸς τὸ πνεῦμα, ἀνήλθε πρὸς τὸν ἀγαθόν, Iust.); 263 (44) (6)

χειροτονέω 365 (19) 7

χειρῶν (ἐπὶ τὰ χεῖρονα ὀρηθεῖς); 209.26 (οὐδενὶ τοῦτο κακῶ χεῖροιν ἐνετυχον); 242.35; 292.80 (σπεύδει πάντα ἀπὸ τῶν χειρῶνων ἐπὶ τὰ κρείττονα)

χέω 171.7 (τὸ χυθὲν Χάος); 197.44, 45; 228.(12) (πάντα ὁμοῦ κεχυμένα), [15]

- χήρα 350.6
 χθόνιος 60.56 bis (δαίμων, = ὕδωρ, Pythag.); 124.22 (χθονίη Βομβώ)
 χθών 172.19; 309.93 et 99 (Empedocles)
 χιλιάς 105 (14) 4 bis; 128.28; 233.11
 χίλιοι: τὰ χίλια 128.29
 χιτών 87.11–12 (χιτών τῆς ψυχῆς ἔσχατος = κενοδοξία, Brachmanes); 169.86 (οἱ χιτώνες τοῦ ἐγγεφάλου = οὐρανοί); 220.52 (χιτών ἄμιος); 328.29 (ὁ κερατοειδής), 30 (χιτώνες τοῦ φωτὸς τῆς ὕψεως); 365 (20) 7; 391.20 (Gn)
 χιών 67.27; 68.20; 334.(42) (Ex)
 χλευάζω 121.1
 χλοερός: στάχυς 163.207 et 167.50 (= ὁ Ἀδάμας, Naas.)
 χοϊκός (Naas.) 142.29 et 384 (9) 4 (τὸ χοϊκὸν μέρος τοῦ Ἀνθρώπου); 142.32 et 384.7 (τὰ χοϊκά); 142.36 et 384.10 (τὸ χοϊκὸν γένος); 142.37–38 et 384.10 (ἡ χοϊκὴ ἐκκλησία = αἰχμάλωτος); 146.70 (τὰ χοϊκὰ μέρη τῆς κτίσεως); 153.201 (πλάσμα λήθης); 157.77 (πλάσμα); 159.119 (οἱ χοϊκοί), 126 (σώματα). – (Iust.) 207.165 (ἄνθρωπος); 209.14 (οἱ χοϊκοί). – (Val.) τὸ χοϊκὸν σῶμα 247.*26, 32; 249.(34)
 χοῖρος 161.177
 χόνδρος 118.68
 χορδή 133.9 (αἰεπτά χορδαί = ἡ πᾶσα ἀρμονία τοῦ κόσμου)
 χόριον 219.*35, *40, *42
 χορός 92 (2) 2; 203.58 (κυκλικὸς τῶν δώδεκα ἀγγέλων τῆς Ἐδέμ, Iust.); 286.4; 349.71
 χόρτος 335.43, 44
 χοῦς 218.19 et 247.23 (Gn); 249.34
 χόω 228.15, 16
 χράομαι 71.*24; 77.17; 78.49; 79.60; 83.6; 88 (25) 8; 92 (2) 1; 93.17; 100.2; 108.75; 109 (14) 96, 101; 109 (15) 13; 122.10, 22, 24; 136.1; 169.97; 173 (11) 4; 175.*11; 187.59; 196.13; 199.18; 211.8; 212 (6) 8; 221.4; 228.(1); 266.1; 267.*8; 280.7; 290.41; 314.35; 321.22; 322.10; 323.1; 337.*19; 359.8, 11, 12; 361.20; 362.6; 363.15; 365 (19) 6; 369.18; 373.2; 399.9; 404.10
 χρεία 289.13; 373.9 (διὰ τέκνων χρείαν)
 χρεώστης 351.30
 χρῆ 116.25; 407.37. οὐ χρῆ 339.22.–ἐχρῆν 280(13) 2
 χρῆζω 117.53
 χρῆμα = pecunia 350.2; 351.24.–χρήματα 352.41; 365 (19) (4)
 χρηματίζω 357.7
 χρῆσιμος 119 (31) 7
 χρῆσις 147.86 et 87 (ἡ φυσική, Paul.); 376.19
 χρησιμοδοσία 118.60
 χρησιμοσύνη 347.35 (Herac- lit.), 35 (= διακόσμησις, H)
 χρῆσμα 147.97 et 170.126 (ἄλαον)
 χρίω 118 (30) 2; 119 (31) 5; 121.*14, 22, 27; 122.8; 123.3; 125.10; 147.97 et 170.125–126 (χριόμενοι ἀλάλω χρίσματι, Naas.)
 χρόα 179.23; 256.10
 χρόνος 61.65; 64.5; 94.25, 28, 30, 32; 95 (3) 39, 44, 51; 95 (4) 6, 9; 96.22, 23, 27, 28, 30; 97.7, 18, 20; 98.24, 26 bis, 37; 122.29; 141.12; 236.*24; 238.22 (Πατήρ, οὐ χρόνον ἔχων, Val.); 302.1; 321.16; 350 (11) 26; 351.22; 352.46; 353.*75 (ἐπὶ χρόνον συνήρπασε πολλούς); 368.5; 371.1; 405 (30) 13.–(τῷ) χρόνῳ 54.15; 74.15; 213 (8) 3, 8, 9; 342.9; 350 (12) 5; 363 (18) 9 (τῷ μακρῷ χρόνῳ).–χρό- νοι 57 (2) 1; 96.13; 100 (8) 16, 18; 203.60; 212 (6) 2 (κατὰ σημείωσιν τῶν χρόνων); 277.4, 6; 278 (54) 8 (πληρωθέντων τῶν χρόνων); 295.18; 312.3; 348.62 (κατὰ χρόνων τροπήν); 377.43 (ἐν χρόνοις ἱκανοῖς).–ἐν τοῖς Ἡρώδου χρόνοις 174.19; 183.53; 385.16–17
 χρυσίον 169.91 (Gn); 187.46; 196.14, 15; 197.34
 χρυσός 170.110; 208.176, 177
 χρυσοῦς 151.175 (ῥάβδος)
 χρῶμα 79.57; 111 (18) *1; 121.16; 169.93; 186.15, 18; 326.50; 391.5
 χυλός 122.28
 χύτρα 61.68; 125.17 bis, 18, 22, 24
 χώρα 69.26 (τὰ ἄστρα χώραν ἔχει ψυχροτέραν, Anaxagoras); 87.15, 18; 275.56 (ἡ τοῦ δωδεκάτου στοιχείου M χώρα, Marc.), 58 (ἡ τῶν ἐνενηκοντα ἐννέα χώρα); 299.4 (ἔσται ἀφθαρτα πάντα τὰ κατὰ χώραν μένοντα, Bas.); 302.(70) (ἡ τῶν Αἰγυπτίων); 352.24; 363.3; 405.3 (ἡ Ἰουδαία); 407 (30) 33 (ἡ τῶν Ἀδιαβηνῶν); 407 (31) 4 bis, 8, 17
 χωρέω 63.9; 77.26 (ὁ θεὸς ὁ διὰ πάντων κεχωρηκώς, Plato*); 84.19 (σῶμα διὰ σώματος χωρεῖ, Stoa); 88 (24) 29 (πρὸς τὸν θεόν, Brachmanes); 88 (25) 4; 90.41–42 (οἱ φιλόσοφοι πάντες κάτω τοῦ θεοῦ χωρήσαντες); 98.30 (εἰς ἄπορον); 109.6 (εἰς λήρον); 117.47; 139.66, 71; 205.(115) (κεχώρηκε τὰ ἀγαθὰ); 275.45; 315.8 (ἡ Δύναμις ἡ διὰ πάντων χωρήσασα), 22; 337.7; 338.4 (ἐν ταύταις τὸ παρὰ κλητον πνεῦμα κεχω-

ρηκέναι, Phryges); 350.22 (εις ἀπόνειαν); 354.88 (τὸ ἐν τῷ Υἱῷ χωρηθὲν πνεῦμα = ὁ Πατήρ, Cal-listus); 356.135 (εις ὄσσην ἀσέβειαν); 363 (18) 7 (εις μερισμόν); 366.8 (περὶ ἀριστοποίαν χωροῦσι); 375.9–10 (εις τὸ μὴ εἶναι χωρεῖν τὸν ἄνθρωπον, Sadducei); 384.7 (τὰ νοε-ρὰ καὶ τὰ ψυχικὰ καὶ τὰ χοϊκὰ κεχωρηκέναι εἰς τὸν Ἰησοῦν, Naas.); 388.60–61 (τὸν τέλειον λόγον κεχωρηκέναι ἐν μητέρα, Seth.); 393.43–44 ((ἐπι) τὸν Ἰησοῦν κεχωρηκέναι τὴν (τοῦ) εὐαγγελίου δύνα-μιν, Bas.), 50 (πρὸς τὸν ἄνω Πατέρα), 52; 403.3 (εις Κλειομένην). – χω-ρήσω ἐπὶ (τὴν ἀπόδειξιν) 130 (46) *2; 137.7; 139.83; 141.12–13; 363 (17) *21. χωρέω = *carpio, compre- hendo* 202.30 (μὴ πάντα χωρεῖν τὴν ἀλήθειαν); 272.*22 (ὁ Ἰησοῦς ἐχώ-ρησε τὸν Ἄνθρωπον, Marc.); 289.5 (νοήσει χω-ρηῆσαι); 318 (35) 8–9 (ὁ Ἰη-σοῦς κεχώρηκε τὸν Χρισ-τόν, Theodot. Byz.); 348.50–51 (ὁ θεὸς ἀχώρητος μὲν ὅτε μὴ χωρεῖσθαι θέλει, χωρητὸς δὲ ὅτε χωρεῖται, Noetus), 66 (οἱ χωροῦντες); 363 (17) 6, 7 χωρητός = *comprehensibilis* 348.51 (ὁ θεὸς, Noetus) χωρίζω 128.*36 (ταῦτα, ἢ τοῦ θεοῦ πρόνοια); 146. (71); 196.22 (τὰ συγκεκρα-μένα); 205.94; 264.*15; 336.*7 (ὁ θεός, τὴν ὕλην κατὰ μέρος, Hermogen.); 370.10; 372.3 (ἢ ψυχῆ, (τοῦ σώματος)). – κεχωρισμέ-νος 146.61 (ἢ ψυχῆ, τῆς γε-νέσεως, Naas.); 243.*13 (ἢ Σοφία, τοῦ Χριστοῦ, Val.); 282 (18) 3; 291.71; 317 (33) 3 et 400 (21) 3 (Δύ-

ναμις πολὺ κεχωρισμένη καὶ διεστῶσα τῆς ὑπὲρ τὰ ὄλα ἐξουσίας, Cerinthus); 324.31 (ὁ θεός, πολὺ τῶν τριῶν αἰώνων κεχωρισ- μένος, Doc.) χωρίον (Seth.) 196.24–25 (χωρίον συγκράσεως καὶ χωρίον διακρίσεως). – οἰκεῖον χωρίον 196.24; 197. (32), 35. – 199 (25) 3; 216 (10) 10 (χωρίον γενέ-σεως = τὸ στόμα, Sim.). – (Bas.) τὸ ἀρρητῶν ἀρρη-τότηρον θεοῦ καὶ τῆς υἰότητος χωρίον 291.*65, 68. – χωρία 153.207 (αἰώνια, Naas.); 202.34–35 (ἡμερα χωρία τῆς γῆς, Iust.) χωρίς 109.100 (ἕκαστον). – cum gen. (Naas.) 145.54. – χωρίς αὐτοῦ (Jo) 155.23, 26, 27; 165.10; 168.79 (= τοῦ ὄψεως). – (Per.) 184.71 (χωρίς αὐτοῦ, Jo), 79 (= τοῦ ὄψεως). – 231.6 (χωρίς τῆς οὐσίας, Aris- tot.); 275.48 (χωρίς τοῦ ἐπισήμου, Marc.). – (Bas.) χωρίς τῆς τρίτης υἰότητος 293.20; 294.15; 392.37. – χωρίς γενέσεως (de Iesu) 313.25 (Marcion) χωρισμός 234.27 (ψυχῆς ἀπὸ σώματος = φιλοσο-φία, Plato). – χωρισμοὶ γάμων (Iust.) 205.94, 96 χῶρος 134.47. – (Esseni) χῶρος εὐπνοῦς καὶ φωτει-νός (= μακάρων νῆσου) 372.4, 5

Ψ

ψάλλω 166.38 ψαλμός 171.4 (Naas.); 191. 83 (Ps); 252.29 (Val.) ψαλμῶδός 337.20 (Δαβίδ); 388.55 Ψαλτήριον 157.80 ψαῦδ 372.*15, 16 ψευδής 321.7; 400.12 ψευδογνωστικός 210.1 (Ἰουστίνος)

ψεύδομαι 135.57 (οὐκέτι φυταλιαὶ ἐψεύσαντο); 369.19 (τὸν ψευδόμενον ἐλέγγειν) ψευδοπροφήτης 360. [16] ψεύδος 278 (54) 8 ψεύσμα 100 (7) 18; 278.(3) ψεύστης 111 (17) 6; 113 (21) 5, [7]; 113 (22) 5; 139.80 ψηφίζω (τοὺς ἀριθμοὺς τῶν στοιχείων) 106.32; 107.43, 62, 63; 108.64, 68, 76; 109. 106; 127.19; 128.51; 129 (43) 60, 62; 129 (44) *7; 274.27, 40, *41 ψηφιστής 111 (17) 9 ψήφος 88 (25) 5; 105 (13) 5 (Πυθαγόρειος); 105 (14) 1; 109.9; 129.11 bis, 12; 271 (50) 13; 298.33 (Ἀβραάξ = τξε), 33 (τοῦ ὀνόματος ἢ ψήφος περιέχει πάν- τα) ψιλῶς 286.8 ψιττακός: ψιττακοί 213 (8) 6, 7, 11, 17, 19, 21; 213 (9) 4 ψόφος 96.23; 117.31; 119 (32) 4 ψυδρός 226.*20 (Σίμων) ψύξις 67.32 ψυχαγωγέω 199.7 ψυχαγωγία 198.9 ψυχαγωγός 150.156 (Ἐρ- μής) ψυχή 55.39 (πάση ψυχῇ καὶ σώματι ἐργαζόμενοι ἡμεῖς, H); 62.10 (εις πάν- τα τὰ ζῶα μεταλλάττειν τὰς ψυχὰς, Empedocles); 75 (15) 6 (= θεία δύναμις, Ecphantus); 75 (16) 3 et 5 (= ὕδωρ, Hippo); 83.12 (ἀθάνατος, Stoa), 13 (ἢ ψυχῆ = σῶμα ἐκ τῆς πε- ριψύξεως τοῦ ἀέρος, Stoa), 15 (μετεσσωμάτω- σις τῶν ψυχῶν, Stoa); 85. 19 (ψυχαὶ λύονται ἅμα τοῖς σώμασιν, Epicurus); 86.5–6 (τὸ σῶμα = ἔνδυ- μα τῆ ψυχῆ, Brachmanes); 87.11–12 (κενοδοξία = χι- τῶν τῆς ψυχῆς ἔσχατος, Brachm.); 93.10 (ἐξαφανί-

ζειν ψυχὴν, H); 95.7 (ψυχὴ καὶ σῶμα, Sext. Emp.); 101.25 (σύστασις τῆς ψυχῆς); 105 (12) 9 (ψυχῆς φυσίωσις, H). – ψυχὴ μεγάλη 112 (20) 8; 113 (23) 5; 114 (26) 2. – 113 (22) 5 (διπλῆ ψυχῆ). – 135.4 (Ἀνδρομέδα = ἡ ψυχὴ τοῦ Ἀδάμ καὶ Εὐας, Gnost. anon.). – 182.19–20 (ψυχῆσι θάνατος ὕδωρ γενέσθαι, Heraclit., Per.). – 188 (19) 5 et 386.5 (ἡ τέχνη ἐν ἀνθρωπίνῃ ψυχῆ, Seth.). 217.17 et 390.24 (δύναμις ἐν ἀνθρώπου ψυχῆ, Sim.). 335.5 et 398.24 (ἡ ψυχὴ μου, Mon.). – 372.3 (ἀθάνατος, Esseni); 374.25 (ἀθάνατος, Pharisaei); 375.4 (μὴ διαμένειν, Sadducei), 9 (λύσιν ἔσσεσθαι καὶ ψυχῆς καὶ σώματος, Sadd.). 399.12–13 (τὸν Χριστὸν ὑπὸ τοῦ Ἀγαθοῦ πεπέμφθαι ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ψυχῶν, Marcion); 413.73; 416.17 (ἔξει ἀθάνατον τὸ σῶμα καὶ ἄφθαρτον ἅμα (τῆ) ψυχῆ, H). (Pythagoras) 60.44 (ἀθάνατος), 59 (οὐδὲν τῶν στοιχείων μαιίνει τὴν ψυχὴν); 233.23 (τὰς ψυχὰς ἀπὸ τῶν ἄστρων φέρεσθαι); 234.7 (μετενσωμάτωσις τῶν ψυχῶν), 13–14 (θνητῆ, ἐὰν ὑπὸ τῶν Ἐρινύων κρατῆται); 235.20 (ψυχὴ καὶ σῶμα); 236.6 (ψυχὴ = πῦρ). (Plato) 76.8; 78.36 (ἀγένητος καὶ ἄφθαρτος), 46 (μεταβαίνειν εἰς ἄλλα σώματα); 79.57–58 et 82.19 (μόνα ἀγαθὰ ὄντως = τὰ περὶ ψυχῆν); 80.83 (= τὸ κάλλιστον τῶν ἐν ἡμῖν); 234 (25) 27 (φιλοσοφία = χωρισμὸς ψυχῆς ἀπὸ σώματος); 234 (26) 8; 236.

5 (μέση ἐν τῷ σώματι); 290.49–50 (Πλάτων ἐν Φαίδωνι τὴν ψυχὴν πετροῖ). (Aristoteles) 81.14; 82.24, 27 (ἡ μὲν τοῦ κόσμου ψυχὴ ἀθάνατος, ἡ δὲ καθ' ἕκαστον ἀφανίζεται); 285.22 (Περὶ ψυχῆς), 23, 24, 26 et 293.1–2 (ψυχὴ = σώματος φυσικοῦ ὀργανικοῦ ἐντελέχεια); 285, 28; 293.[4], 4; 294.7 (= ἔργον καὶ ἀποτελεσμα τοῦ σώματος). ('Empedocles') 307.71 (τὸ νεῖκος δημιουργεῖ τὰς ψυχὰς καὶ (ἀ)περγάζεται (πολλάς)); 308.76 (αἱ ψυχαὶ = δαίμονες, Emped.), 84; 309.87 (μεταλλάσσουσιν αἱ ψυχαὶ σῶμα ἐκ σώματος), 89 et (96) (τὸ νεῖκος, ὁ δημιουργὸς, κολλάζει τὰς ψυχὰς), 99 (μεταβάλλει τὰς ψυχὰς ὁ δημιουργός), 104; 310.113 et 312.20 (σῶμα = λείψανον ψυχῆς ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ κεκολασμένης). (Naas.) 144.33, 34 (διὰ τῆς ψυχῆς κολάζεται τὸ πλάσμα τοῦ τελείου Ἀνθρώπου); 145.36 (ζητοῦσι τίς ἐστὶν ἡ ψυχὴ), 39, 47–48 (πρῶτοι Ἀσσύριοι τὴν ψυχὴν τριμερῆ νομίζουσιν εἶναι καὶ μίαν), *49 (ψυχῆς πᾶσα φύσις ὀρέγεται), 50 (ψυχὴ = πάντων τῶν γινομένων αἰτία), 51, 52, 56, 58; 146.62, 63, 66 (ἡ ἄρρηνικὴ δύναμις τῆς ψυχῆς); 150.157 ('Ερμῆς = ψυχῶν αἴτιος); 152.184; 153.202; 171.8 (Ψυχὴ (ἐξ)εργαζομένη νόμον). – (Iust.) 202.38 (ἡ ψυχὴ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ = δύναμις τῆς Ἐδέμ), 43; 206.122, 124–125 (ἡ ψυχὴ κατὰ τοῦ πνεύματος τέτακται), 126 (ἡ ψυχὴ = Ἐδέμ), *131;

208.183; 394.21; 395.39. – (Val.) 244.(34) (φόβος = ἀρχὴ τῆς ψυχῆς), 46 (θνητῆ, μεσότης τις οὐσα); 246.4 (= ὁ δημιουργός); 247.19 (προέβαλε ὁ δημιουργὸς ψυχὰς), 20 (ὁ δημιουργός = οὐσία ψυχῶν), 22 (ἐποίησεν ὁ δημιουργὸς ταῖς ψυχαῖς τὰ σώματα), 25 (ψυχὴ ζῶσα, Gn), 29Bis, 30, 32, 33; 251 (36) 20–21 ((Χριστός) ὁ σωτὴρ ἦλθε διορθῶσασθαι τὰ πάθη τῆς ψυχῆς); 253.34–35 (σάρκα μὲν ἐκ ψυχῆς κρεμαμένην, / ψυχὴν δ' ἄερος ἐξεχομένην); 254.40 bis (ψυχὴ = ὁ δημιουργός). – (Marc.) 267.7; 268.20 et 22 (ἡ ψυχὴ ἐν τοῖς βρέφεισι κλαίουσα (δοξάζει) τὸν νεῖκος), 26 (ἡ ψυχὴ ἐν πόντοις ἐπιβοᾷ τὸ ὦ), 27 (ἡ ἄνω ψυχὴ). (Bas.) 295.11 et 299 (27) 7 (αἱ ψυχαὶ αἱ φύσιν ἔχουσαι μένειν ἐν τούτῳ τῷ διαστήματι); 299 (26) 52; 299 (27) 11 (αἱ ὑποκείμεναι ψυχαὶ); 300.31 ((ἡ τρίτη) υἰότης ἐνταῦθα ἀπολιποῦσα τὴν ψυχὴν), 34 ((ἡ τρίτη) υἰότης ἰδιαν τότε περιβεβλημένη ψυχὴν); 393.47, 49, 52. (Carpocrates) 314 (32) 4 (ἡ ψυχὴ τοῦ Ἰησοῦ, εὐτονος καὶ καθαρὰ); 315.10 (κατεφρόνησε τῶν κοσμοποιῶν ἀρχόντων), 13, 19; 316.34 (τὰς ψυχὰς μετενσωματοῦσθαι), 37–38 (σωθῆσασθαι πάσας τὰς ψυχὰς). (Doc.) 327.4–6 (μέχρι τῆς τοῦ σωτῆρος φανερώσεως πολλὴ τις ἦν πλάνη τῶν ψυχῶν ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ), 6–7 (ψυχαὶ = αἱ ιδεαὶ ἀποψυγεῖσαι (καὶ καταπεσοῦσαι ἀπὸ τῶν ἄνω); 329.*44 (ἡ ψυχὴ

- τοῦ Ἰησοῦ ἐνεδύσατο τὸ ἐν τῷ ὕδατι ἐκτετυπωμένον σῶμα), 55–56 et 396.26 (ἅπανσαι αἱ ἰδέαι τῶν τριάκοντα αἰῶνων = κατελημμένα ψυχαί); 396.28.
 ψυχικός (Naas.) 142.29 et 384 (9) 4 (τὸ ψυχικὸν μέρος τοῦ Ἀνθρώπου); 142.32 et 384.7 (τὰ νοεῖα καὶ τὰ ψυχικά καὶ τὰ χοϊκά κεχωρημένα εἰς τὸν Ἰησοῦν); 142.36 et 384.9 (τὸ ψυχικὸν γένος); 142.37 et 384.10 (ἡ ψυχικὴ ἐκκλησία = κλητή); 160.138 (ψυχικός ἄνθρωπος, Paul.); 161.180 (οἱ ψυχικοί); 164.238 (ὁ ψυχικός), 242 (υἱὸς οὐ ψυχικός). – (Iust.) 207.165 (ὁ ψυχικός ἄνθρωπος); 209.14–15 (οἱ ψυχικοὶ ἄνθρωποι). (Val.) ἡ ψυχικὴ οὐσία 243.30 (= φόβος), 32–33; 244.38 (= πυρῶδης); 245.1. – ἡ ψυχικὴ κτίσις 246.3. – ὁ ψυχικός (= ὁ Δημιουργός) 244.*40. – ὁ ψυχικός ἄνθρωπος 247.26, 37; 248 (34) 41 (Paul.); 248 (35) 11. – (Ptolemaeus) 249.29 et 32 (ψυχικὸν γεγονέναι τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ), 34 (ψυχικά σῶματα). – (Bas.) 300.31 (ὁ ψυχικός ἄνθρωπος); 301.54 (ἀνέστη τὸ ψυχικὸν μέρος τοῦ Ἰησοῦ)
 ψυχοπομπός 150.157 (Ἑρμῆς)
 ψυχῶ 267.7 (κόσμον, Marc.)
 ψυχρός 70.(8) (ἡ γῆ); 221 (16) 18; 366.6 (ὑδωρ). – 361.2 (βαπτίζεσθαι ἐν ψυχρῷ, Elch.). – τὸ ψυχρὸν 60.51, 58; 66.5, 12; 68.8; 69.33; 70.4, 5; 71.19; 75 (16) 1; 232.24; 276.3; 321.14, 23 (ἐκάστοις τὰ ἴδια ἀπέδωκε ψυχρῷ τὸ ψυχρὸν, Apelles). – ψυχρότερος 69.26 (τὰ ἄστρα χῶραν ἔχειν ψυχρότεραν, Anaxagoras)
- Ω**
- τὸ ὦ (Marc.) 267.14; 268.20.
 ὦ καὶ ἄλφα 266.*7. ἐγὼ τὸ ἄλφα καὶ ὦ (Arc) 270.26–27; 271 (50) *14. κεφαλὴ = ἄλφα ὦ 262.5
 ὦδε 120.27 (παρεῖναι); 151.165–166 (ψυχαὶ κατενεχθεῖσαι ὦδε εἰς πλάσμα τὸ πῆλινον, Naas.)
 ὦδῆ 280.13 (τῶν Σεισθήνων)
 ὦδικός 232.*21
 ὠκύς 276.12 (ὠκυτάτη ἡ τῶν ὄλων φορὰ)
 ὠκύτης 276.14
 ὦμος 263 (44) 6; 357.9 (ἀπὸ ὦμου εἰς ὦμον)
 ὠμότης 280.8
 ὠνέομαι 226.21 (Σίμων Ἐλένην)
 ὠόν 118 (29) 1, 4; 122.28. – ὠόν 288.19; 391.4
 ὠρα 96.12 (τῆς ἀποτέξεως), 26; 97.13; 166.25; 266.12 (ἡ ἔκτη, Jo); 277.22; 300.26 (Jo), *28–29 (ἀποκαταστάσεως); 366.3. – πρὸς ὠραν 343.16. ἐν τῇ αὐτῇ ὠρα 361.24
 ὠραιότης 168.82; 290.44 (τοῦ οὐκ ὄντος θεοῦ, Bas.)
 ὠροσκοπέω: τὸ ὠροσκοποῦν ζῴδιον (Sext. Emp.) 93 (3) 8; 96.29
 ὠροσκόπιον 93 (3) 11; 94.18; 96.15
 ὠροσκόπος 93 (3) 2, 5; 94.14; 95 (3) 52; 95 (4) 1; 96.14; 97.8, 9, 10; 98.34; 181.14
 ὠσαύτως 70.2; 195.*46; 230 (22) *8; 232.33; 269.14; 315.20
 ὠτίον 111 (16) 4; 112 (19) 2; 113 (21) 3; 113 (22) 3
 ὠτος 131.13, 22; 136.4
 ὠφελέω 93.11; 286.43 (Paul.)
 ὠφέλιμος 111 (16) 11; 111 (17) 10; 112 (18) 6; 112 (19) 9; 112 (20) 10; 113 (21) 9; 114 (26) 5